Philosophia 2430.

Cim 6374-
-6376

W. II. 73

Cõmentarium ẽm Modernorum
doctrinã in Tractatus logices Petri Hiſpa.
Primum et
Quartum.

Item

Cõmentarium in tractatus paruo-
rum logicalium Marſilij.

Scilicet
Suppoſitionum
Ampliationum
Reſtrictionum
Appellationum
Conſequentiarum
Exponibilium

Itemqz

De Deſcenſu
De Poſitione ꝓpõnuz in eſſe
De Statu
De Alienatione

Cim. 6375

Questio prohemiales

Circa initium paruorum

logicalium. Queritur primo. Utrum logica sit scientia. Prius ꝙz magistri Petri hispani textuz aggrediar de ceteris notandis mouendisqz dubijs videre restat. ¶Pro declaratione itaqz nostre questionis est notandum. Primo. ꝙ Logica est scientia docens artificialiter verum a falso discernere. Logica.

¶Secundo notanduz. ꝙ Scientia in genere sic diffinitur. Scientia strictissime est assensus firmus ꝓpositiõis vere ⁊ necessarie intellectui in quo est preuia demonstratione acqsitus. Uel est habit⁹ ex multis actib⁹ generatus. Uel ẽ aggregatum ex multis assensibus vel habitibus habentibus attributionem ad idem subiectum attributionis. In illa diffinitione dicitur primo Assensus. quod ponitur pro genere diffiniti. Dicitur firmus. ad excludenduz opinionem. Dicitur propositionis vere. per hoc innuitur ꝙ de nulla propositione falsa est scientia. Etiam ad excludendum errorez. Dicitur necessarie. per hoc innuitur ꝙ de propositione contingenti non est scientia. Teste Aristotele in primo posteriorum. vbi dicit. ꝙ Scientia est de veris necessarijs perpetuis incorruptibilibus ⁊ impossibiliter aliter se habentibus. Dicitur demonstratione acquisitus. propter fidem que non est scientia. Dicitur vel habitus ⁊c. ibi innuitur scientia habitualis. Dicitur vel est aggregatum propter scientiã aggregatam ⁊ totalem. Scientia.

¶Nota ꝙ in ꝑsenti diffinitione innuit ꝙ multiplex est scienia. Nam quedam est actualis. quedaz habitualis. quedam simplex. quedam aggregata. Rñ. ad qõnem.

¶Per hoc ad questionem respondetur. ꝙ logica est scientia. patet per diffinitionem scientie. ¶Contra hoc arguit Uel logica naturalis est scientia vel artificialis acquisita: sed nullum potest dici. Logica nãlis.

¶Pro argumento est notandũ. ꝙ logica naturalis est naturalis inclinatio intellectus ad syllogizandum vel argumentandũ. ¶Corollariũ. Anima canis est naturalis logica. Logica artificialis.

¶Sed logica artificialis est logica quam qs studio acquirit. Per hoc ad argumentum respondetur. ꝙ logica artificialis est scientia ⁊ non logica naturalis. ¶Arguit secũdo Si logica esset scientia: tunc habens logicam deberet dici logicus. Consequẽs falsum est. quia tunc idem deberet dici logicus ⁊ grãmaticus: qõ falsum est. quia bene sequit. logicus est grãmaticus. igit logica est grãmatica. tenet ꝯsequentia per locum a cõiugatis. id est a cõcretis ad abstracta. ¶Ad argumentũ rñdetur ꝓcedendo ꝙ iste sit logicus qui in se habeat logicam. Sed ꝯsequentia vltima negat. Nec arguit p regulam. Quia regula habet veritatẽ dũmodo arguit in ꝓdicationib⁹ quiditatiuis. ¶Dubitatur ꝓmo. Utrum logica totalis sit vna scia. Utrũ logica totalis sit vna scia

Rñdetur breuiter ꝙ sic. qz est vnitate subiecti attributiõis arguit vnitas scie. ¶Contra arguit. Logica totalis nõ est vna res. ergo logica totalis nõ est vna scia. tenet ꝓña a supiori negato ad inferius. ¶Confirmat. Logica nõ est vnuz. igitur logica nõ est vna scientia. tenet ꝓña a toto in mõ ad partẽ. ¶Ad primũ respondetur negando ꝯsequentiã. Quia est regula. quando arguitur a superiori ad inferius vel ecõuerso ratione partium extremoz tunc etiam debet sic argui rõne totalium extremoz. sed qr ibi non est sic. qa hoc totũ vna res: nõ est superius ad ly vna scientia. Etiã ly vna: aliter deter

minat ly res q̄z ly scientia. ¶Ad secundū respondet q nō arguit a toto in modo ad partem. Quia ibi non arguitur a determinabili sed ad determinationem. Etiam arguitur a dicto simpliciter ad dictum ꝑm quid. Cū deest regula. Quando ly vnū vel eius cōdeclinū multipliciter termin⁹ absolutus sequitur vel secuz ponit. tunc dicit vnitatē simpliciter dictā. Sed quādo secum ponitur terminus accidētaliter cōnotatiuus. tūc dicit vnitatē ꝑz quid.

Sbm attributiōis. id est aggregatam. ¶Aliud dubium. Quid sit subiectū attributionis totius logice. Respondetur q ille termin⁹ argumētatio: captus large. vt etiam extendit se ad malam argumentationē. de qua Aristo. in scō Prioz dicit. vt ista est mala argumentatio. Ratispontes sunt diuites ꝓpter bonum portum danubij. ergo vienenses sunt diuites ꝓpter bonum portum danubij. Iste est vagabūdus nocte. igit est fur. Mulier est pallida. igitur peperit. Et species argumentationis sunt quattuor. s. Syllogismus. inductio. enthymema. z exemplum. ¶Aliud dubium. Quid sit subiectuz attributiōis in primo tractatu Pe. hispa. Respōdetur q ly ꝓpositio. z ei⁹ ꝓpria passio est verum vel falsum. Sed ꝓpria passio argumentationis est illatiuum cōsequentis ex antecedente.

Titul⁹ libri ¶Aliud dubium. Quis sit titulus ꝑsentis libri. Respondetur q titulus presentis tractatus est Primus tractatus. Petri hispani factus ad acquirendam scientiam logicalē. ¶Aliud dubiuz. Quare ꝑsens liber dicatur liber paruoz logicalium. Respondet ꝑmo quia valet ꝓ paruis de nouo logicam incipientibus. Secūdo ideo. quia iste tractat⁹ z alij sunt traditi a paruis auctorib⁹ z modernis. vt Marsilio Biridano z Pe. hispa.

Cause libri ¶Aliud dubium. Que sint cause libri. ¶Pro dubio est notandū. q differt dicere de causis libri z de causis scientie libri. Nam cause libri sunt q̄ttuor Efficiens est scriptor. Materialis est papyrus. incaustum. Formalis est dispositio libri. Finalis est lucrum vel studium. Sed causa sciētie libri efficiēs est ipse intellectus. Causa materialis etiam est intellect⁹. Sed causa formalis est ipsa met notitia. Sed cā finalis est perfectio intellectus. Et habitudines illaruz causaz exprimuntur in his metris. Ex vel de materiā notat. a vt ab efficientem. Per dat formalem. de notat ꝓpterq finalem. Diceres. An hec vera sit. Pe. his. est causa efficiens illius tractat⁹. Rñdet q est falsa. ga subiectum eius ꝓ nullo supponit. Sed conceditur ad talem sensum Petr⁹ his. qui fuit est cā efficiens illius tractat⁹. In quo tractabatur de ꝓpria sciētia sicut tractatur in illo libro.

Lui pti philosophie subordinat ¶Dubitat vltimo. Lui parti phie ꝑsens scientia subordinetur. ¶Pro illo est notandū q philosophia est duplex. Principalis videlz z minus ꝓncipalis seu adminiculatiua Phia principalis est que considerat de qditate rei. vt metaphisica. vel de motu. vt phia naturalis. vel de moribus. vt phia moralis. ¶Metaphysica sub se comprehendit theologiam. Sed phia naturalis sub se cōprehēdit medicinā. Philosophia aūt moralis cōprehendit sub se vtrūq; ius. canonicū videlicet z ciuile. Sz philosophia min⁹ principalis vel adminiculatiua est aggregatū ex omnib⁹ artibus liberalib⁹. Et est duplex Quedam est sermocinalis. vt est logica. rhetorica. grāmatica. q̄ alio noie dicitur triuiū. Alia est non sermocinalis. vt musica. astronomia. geometria. z arithmetica. z vocātur alio noie q̄druuium. q̄si quattuor scientie in vnum finē tendentes. vt magnitudinē. Per hoc ad duo iuz rñdet Q⁹ scia ꝑsentis libri subordinat philosophie min⁹ ꝓncipali z immediate sub sermocinali. immediatissime sub logica.

De diffinitione huius scientie

Dialectica est ars artium scientia scientiarum ad omnium methodorum principia viam habens.

¶Pro illius littere declaratione est notandum. q illa diffinitio vt ponit in verbis z de rigore nō est bona. ga nō exprimit cōuertibiliter id qđ per diffinituz significatur. Nam ille termin⁹ dialectica: ut restrictus ponit p diffinitio supponens tam p dialectica totali q̄z partiali. ¶Modo p̄s nostra diffinitio nō cōuenit dialectice partiali. Cū dialectica partialis nō sit ars artiuz scientia scia. z̄c. ¶Consequenter est notandū p maiorī diffinitionis declaratione. q ille termin⁹ dialectica capit dupliciter. ¶Pro termino videlicet p̄me intentionis z secūde intentiōis. ¶Pro termino p̄me intentiōis. Dialectica est hō h̄s in se sciam dialectică sicut mulier. de quo nō est ad p̄s. Sz p termino secūde intentionis adhuc dupliciter. Uno mō stricte p parte p̄ncipali logice q̄ docet argumēta ꝓponere ex ꝓpōnib⁹ ꝓbabilib⁹ z nō demonstratiuis vt sic. Et illo mō ꝓsideraf de eo in libris topicoz. Et etiam sic capit in illa diuisione cū dicit. Sciētia. alia est demōstratiua. alia sophistica. z alia dialectica. sed sic nō capit in ꝓposito. Scōo mō capit largius. p logica totali vel etiam partiali: put in generali docet argumentari z verū a falso discernere. Et sic debet capi in ꝓposito. ¶Ulterius nota q p illas duas particulas. ars artium. sciētia scia. diuersa important regimina. Nam p primā pticulam. videlicet ars artium. importat regimē partitiōis. Et est sensus. Ars de numero septē artium liberaliū. ¶Per secundā vo pticulā. videlicet scia scia. importatur regimen excellentie. Et est sensus. Sciētia excellēs oēs alias scientias in administratione. Ex istis patet q nō est nugatio in diffinitiōe. ꝓpter illas duas pticulas. ¶Consequēter est sciendum In vbo methodoz. q ipse⁹ rectus est methodus vel methodos indifferenter. exp̄s dictio greca feminini generis. Juxta illud dictum Alexādri. Os grecū sepe z̄c. Et in ꝓpria significatione sua valet tantum sicut via recta excludēs vias obliquas cōis strate. In ꝓposito aūt capit transsumptiue z valet tantum sicut sciētia. q̄ sicut recta via excluditur oēs alias obliquas vias cōmunis strate. si etiam excludit errores. ¶Debet igit diffinitio vltimate sic intelligi. Dialectica. i. logica. s. totaf z pfecta Est ars artiuz. i. ars de nūero septē artiū liberaliū. sciētia scia. i. excellēs omnis alias scias in administratiōe. ad omniū methodoz̄ p̄ncipia viam h̄s. i. nata dare modū arguēdi instrumētaliter ex p̄ncipijs. oīum aliaz sciarum. Et diffinitio in forma erit illa. Logica totalis z pfecta est vna ars de nūero septē artiū liberaliū excellēs omnis alias scias in administratiōe nata dare modū arguēdi instraliter ex p̄ncipijs oīuz aliaz sciarū. ¶Sz logica in genere vt cōuenit tam partiali q̄z totali logice sic diffinitur. Est scia docēs artificialr verum a falso discernere. Uel oñdens ꝓprietates alicui⁹ earum. vel ꝓsideras aliqd qđ est ordinatuz ad aliqd illarū. ¶Arguit. Diffinitio nō cōuenit omni totali logice. g̃ adhuc nō est bona. igit. Assumptum ꝓbaf Et volo q̄ sortes solū h̄abeat duos assensus: z ali⁹ nullā sciam. tūc ꝫ aggregatū est logica totalis. ¶Probaf. ga est logica z nō est ps alterius logice. g̃ est logica totaf tenet p̄ña. ga illud dr eē logica totalis qđ nō est ps alteri⁹ logice. Sz q̄ diffinitio sibi nō ꝓueniat. ꝓbaf. ga illud aggregatum ex illis duob⁹ assensib⁹ logicalib⁹ nō h̄abet viam ad p̄ncipia oīuz aliaz sciaz.

Dialectica capitur dupliciter

Intellectꝰ diffōnis dialectice.

Arguit.

Scō. ¶Confirmatur. Adhuc datur aliq̄ logica cui diffinitio nō ꝙuenit. g̃ non est
Rñ. ad ꝑm bona. Assumptū ꝓbaf de logica naturali sīr vsuali. ¶Ad ꝑmū rñdetur negando assumptū. Ad ꝓbatiōez admittatur casus. ⁊ ꝓcedit q̄ talis logica nō sit ars artiū. Et rñdetur q̄ nō sit logica totalis: vt in ꝓposito capit ille terminus totaf. Nam in ꝓposito capit logica totaf ꝑ logica cōpleta ⁊ pfecta. Uñ illa dr logica totaf ⁊ pfecta q̄ est de argumētatiōib⁹ ⁊ specieb⁹ ⁊ ꝓꝑietatib⁹ eiusdem siue in generali siue in spāli. mō sic nō est de p̄dictis duob⁹ assensi
Rñ. ad 2m bus in casu argumēti. ¶Ad scām rñdet. negādo assumptuz. Ad ꝓbationem dicatur. q̄ logica vsualis ⁊ naturalis nō sit logica. ¶Et ꝓsequēter est dicēdū q̄ in diuisione logicaꝝ. alia vsualis. alia naturalis. ⁊ alia artificiaf. diuisum est termin⁹ analogus. Et sic non oportet diuisum vificari de oib⁹ membris diuidentib⁹. ⁊ sic nō valet ꝓña. hec est logica naturalis vel vsualis. g̃ hec est logica. qa arguitur cū dictiōe distrahēte. ¶Dico q̄ est sciendū q̄ logica naturalis est naturalis inclinatio intellect⁹ ad syllogizandum. Sz logica vsualis est habit⁹ inclinās ad ꝓmpte inferendū ꝓpōnem vel argumentū. Et istam logicaz hñt laici ⁊ bruta. ¶Corol. Soluz logica artificialis est logica. ¶An aūt logica sit scia practica vl speculatiua. patebit deo ꝓducēte i veteri arte.

Sola enim dialectica ꝓbabiliter disputat de p̄ncipijs oīum aliarū scientiarū. Et ideo in acquisitione scientiarum dialectica debet esse ꝓior.

Text⁹ duplr intelligitur. ¶Dico ꝓntī lra est notanduz. q̄ lra ꝑsens duplicē pōt hīe intellectum. Primus est capiēdo ly dialectica abstractiue pro scia logicali. Et tunc lra sic debet intelligi. Sola enim dialectica. i. scia logicalis ꝓbabiliter disputat artificiose. ⁊ instr̄aliter de p̄ncipijs oīum aliaꝝ sciarum. i. ipsa logica dat modū arguendi ex p̄ncipijs oiuz aliarū sciaꝝ. Scōs intellect⁹ est. capiēdo ly dialecticа ꝓcretiue ꝓ ipso dialectico. Tūc est sensus lre. Sola. n. dialectica. i. sol⁹ logicus ꝓbabilr ⁊ artificiose disputat de p̄ncipijs ⁊c. vt supra. Et sic ꝑm primū intellectum ly disputat capit in lra ꝓ instr̄aliter disputare. q̄ logica nō pōt disputare: cum disputare sit act⁹ rei aiate logica aūt est res inaiata. Est tū logica instr̄m quo mediante disputās disputat. sic malle⁹ est instr̄m fabri.
Artificialr disputare. Itē ꝓbabilr in lra valet tantum. i. artificiose Et hoc iuxta ꝟz intellectuz lre. ¶Dico quo est notādū. q̄ artificialr disputare ē disputare ꝑ argumētatiōes ⁊ ꝓꝑietates eiusdez. ⁊ sic in disputādo scire ꝓñam esse bonā quā formati: ⁊ cām q̄re est bona. ⁊ malā scire q̄re sit mala. ¶Ulteri⁹ sciēdū. q̄ logica disputat de p̄ncipijs oīum aliaꝝ sciarum. nō sic q̄ ꝓbet p̄ncipia oiuz aliarū sciaꝝ. ꝟz sic q̄ dat modū arguēdi ꝯ neganté p̄ncipia oiuz aliarū sciaꝝ. sic vicz. q̄ negās p̄ncipia alicui⁹ scie ꝓbaf ꝑ logicā ad ꝓcedēdū mal⁹ inco̅ueniēs q̄z p̄ncipiū talis scie. ¶Dico alia ꝓte lre est notādū. q̄ ly ideo: in lra nō dz capi illatiue vt valeat tantum sicut igit. q̄ al⁹ lra eēt simplr falsa. qa rōnalis mala ꝓña. Sed dz capi vt valeat tantum. i. ꝓpter ꝟz. ¶Scōo est notādū ꝑ illa lra. q̄ lra sic itelligit. ⁊ ideo. i. ꝓpter ꝟz in acqsitiōe. s. pfecta sciarū. dialectica. i. logica artificialis dz esse ꝓior. i. nulla scia pōt pfecte sciri nisi ꝓi⁹ sciaf logica. ¶Consequēter notādū est q̄ duplex est acqsitio sciarū. s. pfecta ⁊ impfecta Acqsitio sciaꝝ pfecta. est acqsitio qua quis acqrit sciam. sic q̄ scit eius
Duplex acqsiti⁹ scie ꝓcessus ⁊ argumētatiōes ⁊ diffinitiōes ⁊ diuisiōes. ⁊ sic de alijs esse bonas. ⁊ de illa intelligit ꝑs lra. Sed acqsitio impfecta ꝑ oppositum describit. ⁊

sic pueri in primo discunt grāmaticā impfecte.qz hñt solum ex auctoritate mgri sui. ¶Corollarium .Ly prior in lra nō dz capi cōparatiue ⁊ ppie.ita q̄ cēt sensus Dialectica est prior aliis scientijs.qa dialectica nō est prior seipa sed debet capi vt supra est expssum. ¶Arguit. Grammaticus disputat prius de principijs suis.ḡ nō logica.tenet ꝓña.qz purus grāmaticus nō est logicus. ¶Confirmatur.Metaphysic⁹ pbabiliter disputat de principijs oiuz aliarū sciaꝝ.ergo nō solū logic⁹.Assumptum pbaf.qz Metaphysica hz stabilire principia oium aliarū sciaꝝ.ergo hz disputare de pncipijs oium aliaruz sciaꝝ.tenet ꝓña ab equalente ad equalens. ¶Confirmaf tertio.Vel logica disputat de principijs aliarū sciaꝝ dialectice vel demonstratiue vel sophistice. ¶Ad primū rñdetur q̄ pur⁹ grāmatic⁹ disputat de pncipijs suis. nō tñ pbabiliter ⁊ artificialiter.quia ipe ignorat ꝓñas esse bonas vel malas ⁊ regulas ad disputandum reqsitas. ¶Ad scōm rñdetur q̄ nō sit idē dicere disputare ⁊ stabilire.qz stabilire principia sciarum est ostēdere quidditates rerum significatarum p terminos qui ponunf in principijs aliarū sciarū.Sed disputare supra dictum est. ¶Ad tertiū rñdef q̄ dialectica disputat demōstratiue ⁊ enthymematice.nō sic q̄ pbet talia pncipia.sed sic vt supra patet. ¶Sed diceres.Que sunt tñ pncipia logicalia. Rñdef q̄ illa.omnis argumentatio est bona vel non est bona . ois ꝓpō est vera vel falsa.omnis ꝓña est bona vel mala.Hoc aūt.qōlibet est vel non est.est pncipium metaphysicale. ¶Arguif.Si logica sola disputaret de principijs aliarū scientiaruz.sequereſ q̄ oia argumēta eēnt logicalia.ꝓñs est falsum.qz multa sunt argumēta grāmaticalia etiā metaphysicalia.Sed añs pbaf.qz omne argumentum est disputatio.sola autem logica hꝫbet disputare. ¶Confirmaf.In acquisitione scientiarū grāmatica debet esse prior.ḡ non logica.Assumptū pbatur. qz verum ⁊ falsum psupponūt congruum.ḡ grāmatica debet pcedere logicam. ¶Pro primo argumēto est notandum.q̄ argumentū duplr dicif esse logicale.Uno mō qz ipm ex principijs logicalib⁹ vel ex terminis logicalibus est fabricatum.Et isto mō rñdef ad argumentū.q̄ nō omne argumētū est logicale.Scōo argumentum dr logicale.qz ipsum ꝑm regulas logicales est factuz.⁊ sic omne argumentū bonū est logicale. ¶Ad scōm argumentuz rñdef.q̄ in acqsitione scientiarū impfecta grāmatica debet esse prior q̄z logica.Sed in acquisitione scientiarum perfecta logica debet esse prior.

Arguif.ſ.

Scōo.

Tertio.

Rñ.ad ꝑm argumētuz

Rñ.ad 2m

Rñ.ad 3m

Principia logice.

Arguif.ſ.

Scōo.

Rñ.ad ꝑm

Ad scōm.

Dicif enim dialectica a dia quod est duo:⁊ logos sermo vel lexis ratio quasi duorum sermo vel ratio scz opponentis ⁊ respondentis in disputatione.

¶Notanduz est p lra.q̄ in ea ille terminus dialectica capif materialiter.⁊ restringif p illum terminū dicif.qui capif p termino secunde intentionis.⁊ valet tantum sicut interpretaf.Sic etiam illi termini.dia logos ⁊ lexis.capiuntur materialiter.alꝫs enim lra esset incongrua.cū relatiuū disconueniret cū aliquo eorum in genere. ¶Ulterius est notādū.q̄ interptatio ꝓñs in lra facta pōt duob⁹ modis fieri .¶Primo cōiter.⁊ sic dialectica talis terminus dicif.i.interpretatur.a dia ab illo vocabulo.qō.ſ.vocabulum est.i.significat duo.⁊ logos qō est sermo.i.scia vel lexis qō est rō.i.argumētatio quasi duorum argumētatio.siue scia de argumentatiōe q̄ fit inter duos vel ab vno vt duob⁹. ¶Corollariū.Sic interptando illū terminū dialectica tūc interptatio

Textus duplr pt interptari.

nō est quertibilis cū interptato. qz nō ois dialectica est de argumētatiōe vt pz de partiali dialectica puta veteri arte. z alijs ptib⁹ dialectice q̄ nō tractāt de totali argumentatiōe sz solū de pte. Nec opz oēm interptationē eē quertibilem cū interpato. Illā lapis interptat ledēs pedē. Et tñ interptatio non quertit cū interpato. qz nō oē ledēs pedē est lapis. ¶Secundo mō ille termin⁹ dialectica pōt interptari sic Dialectica cōpleta z pfecta dī. i. interptat a dia ab illo vocabulo z logos qđ est ſmo z lexis qđ est rō. i. argumētatio. qua si scia de argumētatiōe tanq̄ de subiecto argumētatiōis cui⁹ finis ē disputatio q̄ fit inter duos. s. opponentem z respondentē. Et sic isto mō interptatio

Arguit. est quertibilis cum interpato. ¶Arguit ꝯ lram. Ille termin⁹ dialectica male interptat in pñti libro. igit lra mala. assumptum ꝓbat. qz interptatio perti

Rñ. net ad grāmaticū z nō ad logicū. g̃ De. hīs. nō bñ determinauit. ¶Pro illo argumēto est notandum. q̄ dupl'r ꝓtingit interptari vocabula. vno mō ꝑncipaliter. z sic ptinet ad solā grāmaticā. Alio mō mín⁹ ꝑncipal'r seu incidētaliter. z sic qlibet artifex pōt interptari terminos sue artis. Cū qlibet facultas vtit suis ppijs terminis. Isto viso rñr ad argumentū. q̄ De. hīs. solū mín⁹ ꝑncipal'r determiauit de interptatiōe vt habeat finis z vtilitas significati tal' termini. z talis interpretatio etiam bene potest fieri per logicum.

Sed qz disputatio non potest fieri nisi mediante sermone. nec sermo nisi mediante voce. nec vox nisi mediante sono. Omnis autem vox est sonus ideo a sono tanquam a priori inchoandum est.

Disputatō ¶Pro lra ista est notandū. q̄ ipsa est intelligenda de disputatiōe vocali z nō scripta vel mētali. ¶Scdo notandum. q̄ disputatio sic describi pōt. Est vnius ꝓpōnis p aliā ꝓbatio. Vel sic. est act⁹ ꝓbatiuus vel apparens ꝓbatiuus rñdētis z opponētis fact⁹ ꝓpter aliquē finē. z de illo lati⁹ ptractat in libris elēchoꝝ. ¶Debet igitur lra sic itelligi. Sz qz. i. exq̄ disputatio vocal' nō pōt fieri nisi mediāte ſmone. z ł̄ est vex qz ois disputatio vocal' ē ſmo. nec ſmo nisi mediante voce qz ois ſmo est vox. nec vox nisi mediāte sono. quia ois vox est sonus. Ideo. i. propter ł̄ a sono id est ab illo termino sono tanq̄ a priori. i. cōmuniori inchoandū est. id est inchoanda est ps executiua vicz q̄ ad determinādū qd fit son⁹. Ex q̄ pz q̄ ille tmín⁹ son⁹ in lra capit materialiter. z ille termin⁹ ꝓri valet tantū. i. cōiori. z iō nō debet capi illatiue sed vt

Objcit valet. i. ꝓpter ł̄ sic ꝓus. ¶Diceres. Si ab illo tmíno son⁹ eēt inchoandum ꝓpter ł̄ qz est termin⁹ cōiori q̄ ille termin⁹ vox vel ſmo. seq̄ret q̄ ꝓus eēt inchoandū ab illo tmíno res vel ens. qz tales tmini sūt cōiores q̄ ille termin⁹

Rñ. sonus. ¶Ad hoc rñdet. q̄ De. hīsp. voluit q̄ ab illo termino sonus tanq̄ a cōiori in specie valēs magis ꝓpinq̄ z imediati⁹ ad notificatiōē huius termini vox: eēt inchoandum. Sic aūt nō est de illis duob⁹ terminis ens z res

Arguit. qz nō valent ad notificationez huj⁹ termini vox. ¶Arguit. disputatio vocalis pōt fieri sine illo ſmone. z disputatio potest fieri sine illo ſmone. z sic de alijs. g̃ disputatio vocal' pōt fieri sine ſmone. tenet ꝑña p inductionem vel

Rñ. ascensum. Ad hoc argumentū rñr. q̄ nō est inductio neq̄ ascēsus Ex q̄ ly disputatio stat determinate z ly ſmone stat distributiue z distribuitur per ly sine tūc ꝓus dz īduci. sub ly disputatio q̄ sub ly ſmone. Nec valet ꝓsequētia

sine sermone pōt fieri disputatio: ergo disputatio pōt fieri sine sermōe: qr arguitur a supp ositione ꝓfusa tm̄ ad determinatā respectu eiusdē multitudis. idest respectu eiusdem termini distributi qui est ly sermone.

Sonus igit est quicqd ꝓprie et per se ab auditu auris ꝑcipitur. Dico aūt ꝓprie: qr ly homo vel cāpana audiat. tamen hoc non est nisi per sonum.

¶ Pro pñti lra est notandū qꝫ ipsa de rigore verboꝝ nō est bona. propter illud signū quicqd in ea positū. Nā ꝓprie capiēdo ly qcqd vt valet tm̄ sicut oē ens qđ vel ois res q. Et sic esset sensus lre. qꝫ aliqs certus sonus esset omne ens qđ auditu auris ꝑcipit qđ falsuꝫ est. ¶ Pro quo est sciendū. qꝫ in presenti lra ly quicquid debet capi impropríe. vt valet tm̄. s. ens quod. vel res que. omittēdo ly oē vel ly ois. ⁊ sic capiēdo tunc lra est vera. ⁊ diffinitio soni erit bona. ¶ Scdo notandum qꝫ ille terminus sonꝰ in lra capit ꝓ termino ꝓme intentionis pro qualitate vt accidētali ipsi aeri inherēte ⁊ nō ꝓ termino scde intētionis. ¶ Justis p̄missis debet littera sit intelligi. sonus. s. realis est qcqd. id est ens qđ ꝓprie idest mediātibus spēbus ꝓprijs a tali qualitate accidēli multiplicatis auditu auris ꝑcipitur. i. nata ꝑcipi de sui rōne a sensu auditus. Ex lra pz. qꝫ hō vel campana sonās nō est sonꝰ: qr neutꝝ illoꝝ percipit sensu auditus ꝓpꝛijs spēs. ¶ Cozolī. Vox plata a surdo etiā nullo audiēte est sonus: qr ly talis nō ꝑcipiatur actu apta nata tm̄ est percipi. ¶ Arguitur si diffinitio esset bona sequit qꝫ silentiū eēt sonus. ꝓns falsuꝫ est. sed assumptū probatur ex cōi modo loquendi. Dicit. n. cōiter. ego audio silentiū i ly loco. ¶ Pro argumēto notandū est. qꝫ ille terminꝰ silentiū capit dupliciter. Uno mō abstractiue: ⁊ tūc est carētia soni in subiecto qđ aptū natū est hre sonū: ⁊ sic nihil est silentiū. Scdo capit cōcretiue: ⁊ tūc silentiū est subiectum cui non inheret sonus cui tm̄ natus est inherere sonus: ⁊ sic silentiū est aliqd vt aer ly nō est sonꝰ. Sz ad argumentū rndetur. qꝫ illa ꝓpositio ego audio silentium ꝓcedit ad talem sensum. ego ꝑcipio silentiū. id est subiectū aptum natū ha bere sonū. ⁊ hoc est verū: qr intellectus percipit silentium.

Arguitur

Rñ.

Sonorum alius vox alius non vox. Sonꝰ vox idem est quod vox.

¶ Pro lra est notandū. qꝫ ipsa de rigore verboꝝ nō est diuisio: qr nō est ꝓpō qđ tm̄ requirit ad esse diuisionē. Sz illa. sonoꝝ aliꝰ est vox: ⁊ aliꝰ est nō vox est diuisio: ⁊ est ꝓpō hypothetica. Et in ea ille terminus sonoꝝ est diuisuꝫ ⁊ capitur psonaliter. Sz mēbra diuidētia sunt sonꝰ vox sonꝰ nō vox. Signa autem diuisiua sunt alius ⁊ alius. Quid aūt sit diuisio statī infra patebit. Dz igitur diuisio sic poni. Sonoꝝ. i. de numero sonoꝝ alius. i. qdaꝫ. s. est sonus vox ⁊ alius. i. ille q nō est sonꝰ vox est sonus nō vox. Et in illa diuisione ꝑmū alius capitur indefinite. ⁊ ab eo regit ly sonoꝝ ex vi partitionis. Sz ꝑm alius capitur relatiue. ⁊ suum añcedēs est ly sonus vox: ⁊ est relatiuum diuersitatis. ¶ Ulteriꝰ est notandū qꝫ ¶ De. hispa. nō voluit in pñti lra diffinire vocē solū sz voluit tm̄ qꝫ ille terminus sonꝰ vox. ⁊ ille terminꝰ vox essent termini ꝓuertibiles. ⁊ ꝫ est verꝝ: ⁊ ꝓ pñs voluit qꝫ qcūqz sciret diffinitiue qd sit vox sciret etiā diffinitiue qd sit sonus vox. Et sic ¶ De. hispa. nō diffinit idē per seipz: qr ipse nihil diffinit in lra ista. qñ dicit. Sonus vox est idem quod vox.

Unde vox ē sonus ab ore aialis p̄ olatus naturalibus instr̄is formatus. Naturalia aūt instr̄a sūt nouem q̄bus vox formaf. sicut dentes. labia. lingua guttur. palatum. Uersus. Instr̄a nouem guttur: lingua q̄ palatu. Quattuor sunt dentes et duo labia simul. Sonus nō vox est ille qui generaf ex collisione corporum inanimator̄ ad inuicē vt fragor arborū: strepitus pedum.

¶ Dico illa lr̄a est notandum q̄ diffinitio vocis sic dr intelligi. Uox ē sonus ab ore aialis ꝓlatus. s. qui fit ex repcussione aeris inspīrati ad pulmonē cuius intētione significādi aliqd: naturalibus instr̄is formatꝰ. id est factus per nālia instrumēta ad inspirandū z respirandū deputata. Ex isto pr. q̄ si dr fieri vox requirīf pulmo. Primo. n. pulmo recipit in se aerē per inspirationem. Et hr se p̄ modū follis. Post hoc p respirationē aer ingredīf a pulmone. z frāgitur in gutture. Sed tn̄ dicereꝭ. Juxta diffōnem sequitur q̄ sonus angeli vel alterius spūs nō eēt vox: qr nō fit ab ore aialis. ¶ Dico illo est sciendū q̄ spūs pōt causare sonū duplr̄. Uno mō sic monēdo linguā alterius aialis inspirādo z respirādo aerē z z q̄ sic fit tūc talis sonꝰ est vox qr fit ab aiali: z cū hoc ab angelo. Alio mō spūs assumit aliud corpus vr aereū vel aliō: z p illō etiā causat sonū. Et lr sonus sit filis voci hoīs tn̄ nō est vox: qr non fit ab ore animalis. ¶ Corollarium. Sibilus nō est vox: qr nō generaf ex repcussione aeris a gutture. ¶ Corollarium. Sonus fistule nō est vox. qr ēt nō causaf ex fractione aeris in gutture: sed ex fractione alterius instr̄i. ¶ Corollariū. Tussis nō est vox: qr nō fit cum intentione significandi aliqd. Si autem fieret sic tūc esset vox. ¶ Corollarium. Motus serrādi nō est vox: qr nō generaf ex repcussiōe vocaf arterie. ¶ Dubitaf vtrū ad cuiuslibet vocis formationē requirūf illa nouem instr̄a q̄ ponit Pe. hispa. Ad hoc rndeī q̄ nō. nā instātia est de pueris de senibꝰ dētibus carētibus. Sr Pe. hispa. voluit de vocibꝰ pfectis z articulatis. qn̄. n. tales volumꝰ pferre tūc multū necessario requirūf illa nouem instr̄a. ¶ Est tn̄ sciendū q̄ ad cuiuslibet vocis plationē p̄cipalr̄ duo īstrumēta naturalia sūt necessaria. s. pulmo z vocalis arteria. Ex isto pr q̄ latratꝰ canū ēt est sonꝰ vox. z q̄ arguīf. tn̄ nō fit cū intētione aliqd significādi. Respōdeī negādo assumptū. Neq; opr q̄ omnes itelligāt illud latratū: sed sufficit q̄ illi intelligāt qui sciūt ꝓprietatē z hitudines canū. nā latratꝰ canus vni f̄cat gaudiū. alteri aūt ir̄ā. ¶ Sr sonꝰ nō vox. est sonꝰ q̄ nō fit ab ore aialis ꝓlatus. addēdo alias particulas que in diffinitione soni vocis ponunf: vt pcussio manuū. fractio arborꝫ. strepitus pedū. ¶ Sed dicereꝭ quare Petrꝰ Hispa. nō posuit illa duo instrumenta. pulmonem vr z vocalem arteriam. Ad hoc respōdeī q̄ Pe. hispa. solum posuit instr̄a mediantibus quibꝰ vox p̄ncipaliter formatur. Pulmo autem nō, est p̄ncipale instrumentum ad formandum vocem. sed ad respirationem z inspirationem p̄ncipaliter deputatum. Uocalis autem arteria est generale ad alia nouem specialia. Et tā tum de isto textu.

Spūs duplr̄ ꝑt causare sonus

De partibus remotis prop.

Vocum alia significatiua: alia nõ significatiua. Vox significatiua est illa que auditui aliqd repꝛesẽtat. vt hõ equus. Vox nõ significatiua est que auditui nihil repꝛesentat. vt bu ba.

¶ Pꝛo lr̃a est notandũ qꝫ ipsa de rigore verboꝝ nõ est bñ posita pp illuꝫ terminũ nõ significatiua i ea positũ. qꝛ nulla dar vox q̃ sit nõ significatiua. capiẽdo ſaltẽ ly nõ ꝑcatiua ꝓpꝛie. qꝛ q̃libet vox ꝑcat z q̃libet ꝑcat aliqd z q̃libet repꝛesentat seipaz. z cũ hoc ẽt eiꝰ pferẽtez. ¶ Est ḡ sciendũ qꝫ ille terminꝰ ꝑcatiuuz q̃ztũ ad ꝓpositũ sufficit capi dupliꝛ. Uno mõ large ꝓ illo qꝫ potẽtie cognitiue natũ est repñtare aliqd vel aliq̃ vel aliqualr̃. Et sic q̃libet res mundi est significatiua: z sic ly ꝑcatiua nõ capit in ꝓposito: qꝛ male esset posita sc̃a gticula. qꝛ nulla est vox nõ significatiua. ¶ Alio mõ capit stricte. z sic in ꝓpo sito capit ꝓ oi illo qõ potẽtie cognitiue natũ est repñtare aliqd vel aliq̃ vl̃ aliqualiter vltimate. Et vltimate valet tm̃. i. ad placitũ vltimate vel nãl̃ ꝓpꝛie. Ex nãli ꝓpꝛietate seu ꝯditõe sue nature. Et nullus terminꝰ mãliter captꝰ: vt sic est significatiuꝰ. sic in ꝓposito capit. ¶ Sz ly nõ significatiuũ in ꝓposito capitur ꝓ illo qõ potẽtie cognitiue vt sic nõ est natum repꝛesentare aliqd vl̃ aliqualiter vltimate: vt sunt termini materialiter capti. ¶ Corollarium. Talis vel cõsimilis ꝓña nõ valet. Illa vox ꝑcat. igit illa vox est ꝑcatiua capiẽdo ly ꝑcatiua: vt in ꝓposito. Illã añs est vex z ꝓñs falsum. De illo termino vocali bu q ꝑcat qꝛ se. z tñ nõ est vox ꝑcatiua. ¶ Ex quo sequit qꝫ male dicũt dicentes qꝫ ly significatiuũ in ꝓposito deberet capi strictissime ꝓ illo qõ natũ ẽ ingredi ꝓpõnez. z qõ repꝛesentaret aliquid vel aliq̃ vel aliqualiter vltimate. Patet hoc: qꝛ ly significatiua capit etiã pꝛo re ad extra que non est nata ingredi ꝓpõnem. vt pz de latratu canũ. ¶ Istis visis diuisio dz sic poni. Uocũ idest de numero vocũ. alia. i. quedam. s. est vox significatiua z alia. i. z illa q̃ in certo eiꝰ mõ ꝑcãdi nõ est vox ꝑcatiua est vox nõ ꝑcatiua. ¶ Pꝛo diffinitõne est notandum qꝫ ipsa sic posita sicut in textu de rigore verboꝝ nõ ẽ bona diffõ. qꝛ ꝑm eam sequeret qꝫ ille terminus bu eẽt vox significatiua: qꝛ ille terminus bu vocalis auditui aliqd repꝛesentat vt se z sibi filia: z cũ hoc eius ꝓferentẽ. Debet ergo diffõ sic poni. Uox ꝑcatiua est illa. i. est vox que auditui aliqd repñtat. i. q̃ztũ ẽ ex se z ex suo mõ ꝑcandi certo quẽ nunc ꝺz nata est audienti aliqd. vel aliqua vel aliqualiter repsentare vltimate. ¶ Item in illa diffinitione ly illa non dz capi demonstratiue neqz relatiue: alꝰ diffiniret idem per seipsuz: sed debet capi expositiue vt valeat tantũ sicut vox. ¶ Corollariũ. Realis gemitus est vox significatiua: qꝛ significat dolorem. Dicit i diffõne: ex modo significandi quem nunc ꝺz ꝓpter hoc ille terminus bu vocalis nõ est vox ꝑcatiua: z tñ etiam natus est repsentare aliquid vltimate: qꝛ per nouã imꝓpositionẽ. sed hoc nõ est ex modo significandi quem nunc ꝺz. ¶ Sed vox nõ significatiua est vox que ꝑm certũ modũ significãdi quẽ nũc ꝺz non est nata repꝛesentare aliqd vel aliqua vel aliqualiter audienti vltiate: vt bu ba. ¶ Coꝛ. Dãtur duo termi synonimi: quoꝝ vnus est vox significatiua: z alius est vox nõ significatiua: pz hoc de illis duabus vocibus. bu z ba capiendo vnã ꝑm modũ ꝑcandi quẽ nunc ꝺz: z aliam ꝺmponendo ad significandum vltimate illud qõ iam significat non vltimate.

Significatiuũ capit dupliciter

Vocū significatiuaꝝ alia ē significatiua ad placitum: alia naturaliter.

¶Nota q̄ ly vox significatiua in p̄ti diuisione dꝫ capi stricte. Et sic diuisū presentis diuisionis est hoc totū. Vocuꝫ significatiuaꝝ. quod dꝫ capi modo quo supra. ℳembra diuidētia sunt hec. vox significatiua ad placitū. vox significatiua naturaliter. Signa aūt diuisionis sunt alia ⁊ alia. ¶Debet ergo diuisio sic intelligi. Vocū significatiuaꝝ. i. de numero vocū significatiuaruꝫ. alia. i. quedam. s. est vox significatiua ad placitū. Et alia. i. ⁊ illa que in certo eius mō significādi nō est vox significatiua ad placitum ē vox significatiua naturaliter. Et sic vult ℙe. hispa. in p̄ti lr̄a. ℙrimo q̄ quelibet vox aliqd significat capiendo aliquid vt valeat tantum. i. aliqua vel aliqualiter. Secūdo vult q̄ quelibet vox significatiua vel significat ad placitum vel significat naturaliter. ¶Cōtra arguitur. Nulla vox significat ad placituꝫ. ergo diuisio mala. Assumptum ꝓbat: qꝛ quelibet vox significat naturaliter: ergo nulla ad placitum. cōsequentia est bona: qꝛ alias membra dicte diuisionis coincide rent quod nō debet fieri. Sed assumptum ꝓbatur. vꝫ q̄ quelibet vox significet naturaliter se ⁊ eius ꝓferentem. ¶Ad argumentum respondeť negādo assumptum: ⁊ ad ꝓbationem concedit q̄ quelibet vox significet naturaliter se ⁊ cum hoc eius ꝓferentem ⁊ negať ꝓna. Sꝫ ad ꝓbationē ꝑ̄ dicat q̄ mēbra dicte diuisionis coincidant solum re: sed non ratione. ¶Pro quo ē sciēdum q̄ mēbra alicuius diuisionis dupliciter dicuntur coincidere. Uno mō in re. Et mēbra diuidētia in re coīncidere est ea accipi ꝓ eadē re. vel supponere pro eodem. Et sic est de mēbris diuidētibus presentis diuisionis. quia supponūt ꝓ eadē re. vt ꝓ illo termino vocali hō q̄ ꝓcat ad placitum ꝓsiderando ipsum in q̄ꝫtum significat ex impositione oēs hoīes: ⁊ etiam significat naturaliter cōsiderando eū vt significat suū proferentē vel se ⁊ sibi similia. Est tū verum q̄ nūq̄ vnus ⁊ idē terminus simul ⁊ semel captus ꝑm eūdem modum significādi significat ad placitum ⁊ naturaliter. ¶Scōdo membra diuidentia dicunt coincidere in ratione. que sunt termini synonimi capti ꝑ eūdem modū significandi ⁊ eūdem cōceptum. ¶Corollarium. Nullius diuisionis membra diuidētia debēt coincidere in ratione. qꝛ membra diuidētia nō debēt esse termini synonimi: neq̄ sic est in presenti nostra diuisione. ℙossūt tū membra diuidentia alicuius diuisionis coincidere in re. i. q̄ sit eadē res que significat ad placitum ⁊ naturaliter diuersis cōceptibus ⁊ respectibus: ⁊ hoc modo est conueniens. Quid autem sit significare ⁊ quid repꝛesentare relinquo ad questionem. Utrum suppositio bene diuidatur in personalem ⁊ materialem.

Arguitur

Rñ.

Mēbra diuisiōis dupl̄r coincidere p̄nt.

Vox significatiua ad placitū est illa que ad volūtatez primi instituentis aliquid significat. vt homo equus. Vox significatiua naturaliter est illa que apud omnes hoīes idem significat. vt gemitus infirmoꝝ dolorem significat: latratus canum iram vel gaudium significat.

De partibus remotis prop.

¶ Pro lra est notandū q diffinitio vocis significatiue ad placitum data ꝑ Pe. hispa. de rigore nō est bona. qr ꝑm eā sequeret q nulla esset vox significatiua: qr nulla significat ad placitū ꝑmi instituētis. qr voluntas primi instituentis nō est. g nihil ꝟcat ad volūtatem ꝑmi instituentis. tenet ꝟña. qr determinatio nō supponēs addita suo determiabili alienat ipsum. ¶ Ulteri⁹ est sciēdū q p ꝑm instituentē in ꝓposito intelligitur qlibet imponēs vocē ad significandū. Et sic dictio dr significare ad placitū ꝑmi instituētis que ꝟcat ex ipositione actu facta taliter qualr iponēs voluit eā ꝟcare. ¶ Ex isto pz q ille terminus asinus si iā de nouo ponēretur ad significandū asinū adhuc significaret asinū ad volūtatē ꝑmi instituētis. ⁊ sic qlibet iponens dr primus impositor. ¶ Cor. pz q si mūdus fuisset ab eterno. ⁊ idioma latinum fuisset ab eterno. adhuc multi termini significarēt ad volūtatem ꝑmi instituētis: qr adhuc multi termini essent ipositi ad significādum ab aliquo. ⁊ ille fuisset ꝑmus instituēs tales terminos. Neq; sequit. si latinū fuisset ab eterno: q ꝓp hoc qlibet vocabulum fuisset ab eterno. patet: qr si ille termin⁹ hō ab eterno significasset oēs hoies absolute adhuc significaret ad placitum. qr significaret ad placitum cōitatis latinoꝝ. eo q ex ꝯsuetudine ille terminus hō significaret oēs homies. ¶ Debet ergo diffō sic intelligi. Uox significatiua ad placitū est vox que ad volūtatem ꝑmi instituētis. i. ex impositione actu fcā vel voluntario vsu vel ꝯsuetudine significat aliqd. s. vel aliq̄ vel aliqualiter. ⁊ vt sic nō se ⁊ sibi similia rōne cōsilis cōbinationis ꝯsimiliū lrarum. Ex illo patet q nō solum vox ꝓposita ad ꝟcandū significat ad placitū. sed etiam illa que significat ex volūtario vsu. vt patet de illo termino. lupus in illa ꝓpositione. lupus est in fabula q significat hoiem inimicū. nō ex impositione sed voluntario vsu. Silr ly oleū in illa ꝓpone. Adulator vendit oleum. Sicut etiam circulus añ tabernā ꝟcat ad placitū vinū nō ex impositione neq; voluntario vsu: sed ex cōsuetudine. ¶ No. pro scōa diffone q ipsa vt ponitur nō est bona. qr ꝑm eam sequeret. q nulla vox esset ꝟcatiua naturaliter. qr nulla significat idem apud oēs hoies: cum nulla sit apud oēs homines. ¶ Debet ergo sic intelligi. Uox ꝟcatiua nāliter est vox que apud omnes homines ⁊ē. i. q̄ q̄tum est ex ꝯditione siue nature nata est repꝛesentare aliqd vel aliqua vl aliqualr apud oēs hoies vsum rōnis hītes: ⁊ eā determiate appꝛehēdētes. Et p illā particulā nata intuitur q non opz vocē actu repītare. ¶ Dr in diffinitiōe vsuz rōnis hītes. qr non opz q talis vox ꝟcet pueris vel fatuis. qr tales nō apphendūt vocē determinate. ¶ Corolr. Quāuis latratus canū ꝟcet dño suo gaudiū: alteri vero irā: adhuc tū est vox significatiua nāliter: qr adhuc debite apphendēti significaret etiaz gaudiū. Similiter. Dicendum est de gemitu infirmorum.

Significat ad placitū.

2ª diffō nō valet

Vocum significatiuaꝝ ad placituz. alia cōplexa alia incomplexa. Complexa vt oratio. Incomplexa vt nomen vel verbum.

¶ Sciendum est pro lra. q magister Pe. hispa. in presenti lra tñ voluit q oīs vox significatiua ad placitū aut est vox significatiua complexa aut incōplexa. ¶ Et ꝑm Pe. hispa. cōplexū debet capi large pro isto vz cui apō mētem coꝛrespōdet aggregatū ex pluribus cōceptibus vel pluribus actib⁹ vel actu ⁊ cōceptu simul. Uel pro aggregato ex cōiungente ⁊ cōiuncto nō curā

Cōplexum large ꝟ accipitur

Incõplexum.

do an tale aggregatum sit congrue vel incongrue combinatũ. ¶Corollariũ ꝑm ꝑe. Hispa. hoc totum homo asinus. similiter homines currit. similiter omnis nullus. similr asinus ⁊ hominis est complexum in ꝓposito. ¶Sz vox incomplexa vt in ꝓposito est cui apud mentẽ correspondet simplex conceptus. ⁊ sic conceptus illius termini homo. imo ille terminꝰ homo vocalis ⁊ scriptus est incomplexũ. ¶Isto viso sciendum est ꝙ textus presens vt ponitur nõ est diuisio. qr non est ꝓpositio. Sed capiendo complexum ⁊ incõplexum sicut supra sunt capta ⁊ faciendo textum ꝓpositionem vt sic. Locum significatiuaꝝ alia est cõplexa ⁊ alia est incomplexa tunc textus est bona diuisio. ¶Notandum ꝙ ꝑm ꝑe. hispa. qui diffinit complexum modo q̃ supra. Quelibet vox est complexa vel incomplexa. Siue talis sit oratio cõgrua. non tamen capit sicut grammaticus capit. Nam ꝑm grãmaticum sola oratio est cõplexa. Unde ille terminus chimera cecus paup nõ est cõplexũ.

Cõplexum

Sed ꝑm ꝑe. hispa. ⁊ alios logicos oẽs predicti termini sunt cõplexi. ¶Ulterius est notandũ. ꝙ ille terminus cõplexũ extra ꝓpositũ. ⁊ ꝑm veros logicos capitur alio mõ q̃z ꝑe. hispa. capit. Et describit sic. ¶Cõplexũ est oro

Dio mẽtal

mẽtalis vel aliqd tali ꝯgrue subordinatũ. In illa diffone ponit due particule tantũ. Prima dr propter mentalia que correspondent vocalibus ⁊ scriptis. Sed scda particula dicit pp vocalia ⁊ scripta que subordinant mẽtalibus. ¶Pro illa diffinitione est notandũ. ꝙ oratio mentalis est aggregatum mentale ex pluribus actibus vel pluribus ꝯceptibus. vel actu ⁊ ꝯceptu sit hñtibus se ad inuicem sicut determinatio ⁊ suũ determinabile. Uel est aggregatum ex ꝯiungente ⁊ cõiuncto cõgrue. ¶Corollarium. Ille terminus canis (sicut nec aliud equiuocum a casu) nõ est complexum. licet sibi correspondeat aggregatũ ex pluribus cõceptibus. tamẽ illi conceptus non habent se ad inuicem vt determinatio ⁊ suum determinabile. Dicitur in diffinitione orationis mentalis ex pluribus conceptibus ad includendum ꝙ ille voces. chimera. hircoceruus. tragelaphus. cecus. pauper. carens. sunt cõplexa: lz in voce sint simplices. tñ eis apud mentem correspondet agregatũ ex pluribus conceptibus determinãtibus se vt determinatio ⁊ suum determinabile. ¶Secundo dicitur ex pluribus actibus ad innuendum ꝙ ly omnis nõ est complexum. capiendo ipsum ad actum distributiuum. ⁊ cuz hoc collectiuum. Sed exemplum est. omnis ⁊ nullus. ¶Tertio dicitur. vel actu ⁊ conceptu simul. ad includendum ꝙ ly nullus homo est complexum in voce ⁊ in mente. ¶Quarto dicitur. vel est aggregatum ⁊c̃. ad includendũ ꝫ totũ. hõ ⁊ asinus. ¶Sed incomplexum extra ꝓpositum capiẽdo est simplex actus vel ꝯceptus. vel aliquid tali subordinatum. vt hõ animal asinꝰ. ¶Ex istis duabus diffinitionibus sequitur. primo capiẽdo illũ terminũ cõplexũ. scõdo modo ꝙ nõ quelibet vox significatiua ad placitũ est complexa vel incomplexa. Patet hoc ꝑmo de oronibus incõgruis. que iuxta scõm moduz accipiẽdi illũ terminũ cõplexum nõ sunt cõplexa. lz eis apud mentez correspondeant plures ꝯceptus. tñ non determinãt se. Secũdo patet sic de vocibus equiuocis a consilio vt canis. que etiã sunt significatiue ad placitum. ⁊ tñ nõ sunt cõplexe nec incõplexe. Sz ꝑm ꝑmum modũ. ⁊ ꝑm ꝑe. hispa. q̃libet vox significatiua ad placitũ est cõplexa vel incomplexa. Sicut etiam dicit in libris antepñtoꝝ. Eoz q̃ dicũtur quedã cũ complexione dicunt quedã vero sine cõplexione. Quid autem sit corrñdere: qd subordinari re-

linquo ad diffinitionem nominis iam sequentem.

Nomen est vox significatiua ad placitum sine tempore: cuius nulla pars separate aliquid significat: finita et recta.

¶ Pro presenti diffinitione est notandum q̄ nomen logicale p̄ma sui diuisione trifariā capit diuisionē. Nomē vocale vz scriptū et mentale. Nomē vocale est vox que est nomē. Ibi no. q̄ ille terminus vox in illa diffinitione capitur large pro quolibet sono: siue sit factus ab ore aialis siue ab angelo aut alio spiritu. Et sic ille terminus hō prolatus ab angelo etiam est nomē vocale. Nomen scriptum est dictio scripta que est nomen. Ibi nota q̄ ille terminus scriptum dz capi large pro quolibet noīe sculpto vel neto vel impresso: vel quocūq; alio mō disposito. ¶ Corollarium. Non omne scriptum est substantia. patet de accidēte. vt albedine que inheret materie termi scripti cum creta. Et sic aliquod nomē scriptum est sabstantia et aliqō accidens. Primum pz de ipso termino met scripto cuius materie inheret accūs. Secundum pz supra de albedine. ¶ Nomen mētale est cōceptus qui est nomen. ¶ Pro quo est sciendū q̄ conceptus sic describitur. Est formalis cognitio rei vel rez. et in re est categorema mentale. ¶ Sed syncategorema ē terminus in aliquo eius modo significādi totali: nullius rei vel nullarum rerum representatiuus. ¶ Arguit. Aliquod est nomen qō nec est vocale scriptum nec mentale: ergo cē. Assumptum, patur de noīe sculpto scisso vl̄ neto: illud est nomen logicale: et tñ nec vocale nēc scriptū nec mentale. ¶ Ad argumētum rñdetur. q̄ ille terminus scriptum dz capi large. vt supra. ¶ Ulterius est notandū q̄ quodlibet illorum capitur tripliciter. vz large. stricte et strictissime. ¶ Nomen large capit pro oī voce q̄ se sola nata est reddere suppositum verbo cōstituendo secum oratione veram vel falsaz. Et sic nullus vocatiuus ē nomē apud logicum tētus vocatiue. qz nullus talis facit ppōnez cū vbo. vt ibi nō est propō. Petre legis vt postea patebit. ¶ Corollariū. Nullū syncategorema vt sic. nullū puz adiectiuū: vt sic est nomē apud logicum: sed generaliter omne illud quod natū est reddere suppositū verbo cōstituēdo secū ppositionē est nomē apud logicū: non curādo an sit complexū vel incōplexum. siue materialiter siue personaliter captū. ¶ Sed nomē stricte capitur pro oī signo personaliter capto qō se solo natum ē reddere suppositum verbo constituēdo orationem veram vel falsam. ¶ Corollariū. nulla dictio materialiter capta. vt sic est nomen apud logicum: capiendo nomē stricte. ¶ Corollarium. Omne illud quod est nomē apud logicum p̄mo modo etiam est nomē apud logicum scdo modo excipiēdo solū dictiones materialiter captas. ¶ Sed nomen strictissime capit pro oī signo complexo personaliter capto, quod se solo natū est reddere suppositū vbo psonali psonaliter tento constituendo secū oratione veram vel falsam. ¶ Corollariuz. Ad ꝟ q̄ aliqō sit nomē strictissime tria requirūtur. Primo requrit q̄ sit incōplexū. p hoc excludunt cōplexa. vt sic. Scdo requirit q̄ capiat psonal. p hoc excludunt dictiones materialiter capte vt sic. Tertio requirit q̄ se solo natuz est reddere suppositū verbo psonaliter tento constituendo secum oratione veram vel falsam. Per hoc excludunt omnia syncategoremata pura. adiectiua: vocatiui et obliqui. ¶ Ulterius est notandū. q̄ diffō nois de rigore nō

Nomē logicale est triplex. scz Uocale.

Scriptum

Mentale. Concept⁹.

Syncategorema Arguitur

Rñ.

Nomē large

Nomē stricte.

Nomē strictissime

Diffō nois de rigore nō valet

Intells diffinitiõis cũ declaratione eius.

est bona: qz ꝑm eã sequerek qꝫ nullũ verbũ esset nomẽ apud logicũ quod falsum est. Etiam sequerek qꝫ oẽs tales termini magister ciuitũ. respublica. non essent nomina apud logicũ. Debet ergo diffinitio sic itellligi vna cum diffinito restricto. Nomẽ. s. vocale strictissime sumptũ est vox significatiua. i. est vox que ex significatione quã actu hꝫ nata est significare aliquid vel aliqua ad placitum. s. vltimate sine tempore. s. determinato. cuius nulla pars separate aliquid significat. i. cui apud mentem correspondet incomplexum. finitꝫ. i. existens nomen finitum: z recta. i. nata reddere suppositum verbo personali personaliter tento: constituendo secum orationem veram vel falsaꝫ. ¶Et erit diffinitio in forma talis vna cum diffinito. Nomen vocale strictꝫ sim̃e captum est vox que ex significatione quam actu habet nata est significare aliquid vel aliqua ad placitum vltimate sine tempore determinate: cui apud mentem correspondet incomplexum existens finitum. nata reddere suppositum verbo personali personaliter tento: ꝓstituendo secum ꝓpositionẽ verã vel falsam. Dicitꝫ ꝑ: nomẽ vocale strictissime captũ. illud est diffinitũ ꝓpinquum. Et ꝑ hoc excludunt noia scripta z mentalia. etiam nomia vocalia large vel stricte capta. de qbus oibus presens non erit diffinitio. Dicitur vox. hoc. n. ponit loco generis. non tñ est genus ad diffinitũ: qz diffinitũ est complexum. nullum aũt completum: vt sic hꝫ supra se genus. Etiaꝫ capiendo incomplexe pñtis diffonis diffinitum adhuc ly vox nõ est genus ad ipsum: qz ly vox est termin⁹ ꝑme intẽtionis positus in pñto qualitat. Diffinitũ autem est terminus scõe intentionis. Modo nunquã terminus ꝑme intẽtionis põt esse genus ad terminum scõe intẽtionis. vt sic nec econuerso. qz nõ significat eodem mõ. Nec opꝫ qꝫ in qualibet diffinitione ponat genꝰ diffiniti: sed bene verum est hoc in diffinitione gditatiua. Sꝫ in diffone õ scriptiua nõ opꝫ qꝫ ponat vnũ genus diffiniti. sed sufficit qꝫ ponatur aliqd loco gñis diffiniti: sicut est ly vox. qõ potiꝰ ponit loco gñis diffiniti q̃ alter terminꝰ: qz ipse ẽ terminus supiorꝫ in supponẽdo ad diffinitũ. z plus debuit ad ꝓpositũ q̃ alter terminꝰ. Di: nata significare: qz ad hꝫ qꝫ aliq̃ dictio sit nomẽ apõ logicũ nõ opꝫ qꝫ de facto ꝑcat saltẽ potẽtie create. sed sufficit ad minus qꝫ nata sit ei ꝑcare. Est tñ verꝫ qꝫ qlibet dictio ꝑcat de facto dño deo. Dr ex significatiõe quã nũc hꝫ. ꝑ hoc excludunt termi q de fcõ nõ fuit ipositi ad ꝑcãduꝫ: vt bu ba. hꝫ etiã tales sint nati ꝑcare ad placitũ vltiate: qz pñt ponit: tñ hoc nõ ẽ ex significatione quã actu hñt. Dr: ad placitũ vltimate. per hoc excludũt omnes termi mẽtales. etiam termini naturaliter significãtes. Etiam termini capti materialiter. vt sic qz nullus eorum significat ad placitum vltimate. Dicitur sine tempore determinato per hoc excludunt verba finiti modi. Et dicit notanter determinato. Nã infinitiuus est nomẽ apõ logicum etiã participium: z tamen illa significant cũ tempore. sed nõ significant cum tempore determinato. ¶Dico quo est notãdum: qꝫ aliqua dictio dupliciter debet significare cum tempore. Uno modo cuꝫ tempore determinato. Alio modo cum tempore ideterminato. Et illa dictio dr significare cum tempore determinato que ꝑcat cum tempore. z talis qꝫ ipsa i aliquo eius mõ significãdi nõ põt cõgrue z imediate z sine figura z sine restrictiõe addi alteri verbo finiti modi ficut sunt verba finiti modi. ¶Corollariuꝫ. nõ sufficit sic dicere illa dictio dr significare cuꝫ tempore determiato que ꝑcat cum tempore: z est finiti modi. qz absoluendo verbũ a mõ tũc adhuc signi-

Significato cum tpe determiato.

ficat cū tpe determinato. ⁊ tñ tūc nō ē finiti modi. eo q tūc ē nulli⁹ modi. Q⁹ aūt vbū possit absolui a mō. ℞ pbat. q⁹ sic vbū pōt absolui ab alio accidēte grāmaticali. sic etiaz pōt absolui a mō. eo⁹ q modus ēt sic accidēs vbi. Et sic modus attribuit vbo tāq̄ modus p̄cādi min⁹ p̄ncipalis. Dicit ꝯgrue. q⁹ in cōgrue vbū finiti modi bene addit alteri vt currit legit. Dicitur immediate q⁹ mediate vbum finiti modi bñ pōt addi alteri. ſ. mediante coniunctione vt currit ⁊ legit. Dicit ſine figura q⁹ per figurā verbum finiti modi pōt addi alteri. vt agit legit. Dicit ſine restrictione. q⁹ cū restrictione vbuz finiti modi bñ addit alteri. vt ſortes q currit legit. Dicit in p̄ncipio diffinitionis q̄ p̄cat cū tpe. per hoc habet q nullū vbū absolutū a tempe significat cū tpe determinato. ¶Sed illa dicit significare cū tpe indeterminato que significat cū tpe ⁊ taliter q ipſa pōt ꝯgrue imediate ⁊ ſine figura ⁊ ſine restrictione addi alteri vbo finiti modi ſicut ſunt pticipia ⁊ infinitiui. Lozollariū. Eadem dictio cū tpe determinato significat ⁊ cū tpe indeterminato. vt pz de ly legere qō p̄cat cuz tpe determinato qñ est ſcda p̄ſona huius verbi lego⁹. Et p̄cat cū tempe indeterminato qñ est infinitiu⁹ huius vbi lego. Et ſic ille terminus indeterminate capit positiue ⁊ nō priuatiue ſic q valeret tantū ſicut nō determinate. Dicit in diffinitione. cuius nulla paro. p ℞ excludunt cōplexa vt ſic. ⁊ iſta pticula debet tantū valere. id est cui apud mentē correſpondet incomplexum. ⁊ nō debet, ſic gloſari. id est cui apud mentē correſpondet non complexū. q⁹ eadē dictio est complexū ⁊ incomplexū in diuerſis ſenſib⁹. vt pz de iſtis dictionibus magiſter ciuium. iuriſperitus. que ſunt incomplexa in q̄ztū, ſunt noīa cōpoſita. ⁊ ſunt complexa put in ipſis est regens ⁊ rectum. ¶Dico illa pticula est ſciendū. q⁹ differentia est inter correſponderi ⁊ ſubordinari. Unde correſponderi, est ſignum naturaliter p̄ꝓprie ſignificans ſic ſe habere q⁹ aliquod alterum ſignū accipit ꝑm ipſum tanq̄ ꝑm eius modū ſignificandi totalem. Lozollariū. Quelibet mētalia ⁊ ſolum talia correſpondent. Sed ſubordinari est ſignum, ſignificans ad placitum vel naturaliter ⁊ vt ſic nō ſeipſo formaliter ſic ſe habere q⁹ ipſuz accipit ꝑm alterū tanq̄ ꝑz eius totalem modū ſignificandi. Lozollarium. vocalia ⁊ ſcripta ſubordinantur mentalibus. Et mentalia correſpondent vocalibus ⁊ ſcriptis. Lozollariū. huic termino chimera nō correſpondet ille terminus ens. Naz licet ille terminus ens ponatur in mentali correſpondentia huius termini chimera ⁊ licz ille termin⁹ chimera accipit ꝑm ipſum tamen nō ꝑm eius modū ſignificandi totalem. Lozollarium. partialiter correſpondere non est correſpondere. Dicitur finita. per hoc excluditur nomen infinitū. vt non homo nō lapis. ¶Dico quo ſciendū est. q⁹ interest inter nomen finitū ⁊ infiniti. ⁊ nomen finitatum ⁊ infinitatum. Nomen finitū est nomen q̄ nō est aggregatū ex negatione infinitāter tenta ⁊ termino infinitato ſic⁹ ille terminus hō ibi. hō currit. Nomē infinitū. est nomē q̄ est aggregatū ex negatione infinitāter tenta ⁊ termino infinitato. vt hoc totū nō hō. in illa nō hō currit. Lozollariū. nunq̄ idem est nomē finitū ⁊ nomē infinitū vt pz ex diffinitione. Sed nomen finitatū est nomē ſup q̄ nō fuerit negatio infinitanter, tenta. vt ille terminus hō in illa hō currit. Sed nomē infinitatū est nomē ſup q̄ fertur negatio infinitanter tenta vt ille terminus hō in iſta nō homo currit. Lozollariū Idem est nomē finitū ⁊ infinitatū nō aūt ſemp idē est nomē infinitū ⁊ infinitatum. vt pz de illo toto nō hō in illa nō hō currit. q⁹ est nomē infinitum ⁊ tamē nō

Significat cū tpe indeterminato

Nomē finitum

Nomē infinitum

Nomē finitatum

Nomē infinitatum

Arguit p° est nomẽ infinitatũ. Dicit in diffinitione recta. p hoc excludunt oĩa syncategoremata. oĩa pura adiectiua omnes obliqui ⁊ vocatiui. ¶Argnitur. Diffinitio nõ est bona. ergo. Assumptũ ꝓbat. qz ex ea sequeret q illi termini dies mensis annus non essent noĩa. ꝯsequens falsum. assumptum ꝓbat. qz significant cũ tẽpore. ꝓbat. qz significant tps. g̃ significant cum tpe. tenet ꝯña qz idẽ sunt. ¶Confirmat. Sequeret iuxta diffinitionez q ly bu esset nomen apud logicũ. Et pono q ille terminus a ex impositione tantũ significet quãtum significat ille terminus bu. tũc ille terminus a est nomẽ apud logicum ergo ille termin⁹ bu est nomẽ apud logicũ. tenet ꝯsequẽtia a synonimo ad synonimuz. ¶Cõfirmat. sequeret q ille terminus adaz nõ esset nomẽ apud logicuz. qz non est vox significatiua. assumptum ꝓbat qz nihil ꝑcat. ꝓbat. qz nõ ꝑcat adam. ꝓbat. qz adã nõ est. ergo adã nõ est significatũ huius termini adã. tenet ꝯña ab est scõo adiacẽte ad est tertiũ adiacẽs negatiue. ¶Ad pmũ respondet negando ꝯñam. ad ꝓbationem rñdet q nõ sunt idem significare cum tẽpore ⁊ significare tẽpus. Et in hoc differũt. Naz significare tẽpus est significare mensurã motus ꝑm prius ⁊ posterius sicut faciunt ꝑdicti termini deus mensis ⁊c. qz significãt motũ cel. Sed significare cuz tpe est significare accidentaliter grãmaticaliter ⁊ minus ꝓncipaliter tps. Tñ solum due ptes oĩonis significant cum tpe scilicet verbũ ⁊ participiuz. ¶Ad scõm argumentũ rñdet. negando assumptũ admisso casu. ⁊ cum infert a est nomen apud logicum in tali casu cõcedit ergo bu. negat ꝯña. Et ad ꝓbationem dicitur q nõ capiant in illis sensib⁹ in qbus sunt termini synonimi adinuicez qz iã capiunt materialr. Est tñ verum. q in tali casu etiam illa est vera bu est nomen apud logicum qz valet tñ bu vel sibi simile in modo significandi est nomẽ apud logicum. Exquo ly bu stat materialiter p se ⁊ sibi simul in significando. ad õ ly a est sibi simile in modo significãdi ⁊ sic ambo extrema ꝑdicte ꝓpositionis supponũt pro ly a in casu posito Sed tñ adhuc ꝯña non valet qz si cras ille terminus bu nõ fieret: tunc cras si eẽt sicut hodie significatur p antecedens ⁊ cras non fieret sic sicut hodie significat p ꝯñs. ¶Corollarium Dantur duo termini synonimi quorum vnus est nomen apud logicum ⁊ alter non. vt patet de ly a ⁊ bu in casu argumenti. ¶Ad tertium respondetur negando assumptum. Et ad probationem respondetur negando q ille terminus adam nihil significat. Et est dicendum. q ille terminus adam significat adam. Et adam est significatum illius termini adam. ⁊ in talibus propositionibus subiectum ampliatur ad quinqz differentias tempoz ⁊ sic nõ valet ꝯsequentia. adam nõ est. ergo adam nõ est significatum illius termini adam. qz arguitur a non amplo ad amplum negatiue. Etiã arguendo per regulam ab est scõo adiacente ⁊c. cũ terminis ampliatiuis nõ oportet valere ꝯñam. ¶Dubitat vtrũ de q̃libet pte oĩonis detur nomẽ apud logicũ. Rñr primo q nõ. Et ꝓmo dicendũ est. q nulla cõiunctio est nomẽ apud logicũ vt sic. Scõo q nulla ꝓpositio est nomẽ apud logicuz vt sic. qz oẽs tales sunt syncategoremata. Tertio nulla interiectio est nomẽ apud logicum. Quarto nullũ aduerbiũ est nomẽ apud logicũ. qz nulla talium ptiũ oĩonis nata est reddere suppositũ vbo. Nã aduerbia qũ reddũt suppositũ tũc sunt noĩa. Quinto dicendum est. q nullũ nomẽ purũ adiectiuũ est nomẽ apud logicũ. Sic̃r nulluz syncategorema neq; mixtũ neq; purũ. Nullũ nomẽ cõplexũ. nullum nomẽ priuatiuum. nullũ nomẽ materialiter captũ. nullus obliquus. nullus

Secundo

Tertio

Rñ. ad. j.

Significare tempus

Significare cuz tpe

Rñ. ad. 2.

Rad. 3.

Utrũ de q̃libet parte oĩonis detur nomẽ apũ logicum.

Rñsio. j.

vtūs est nomē apud logicū. Alia vero noīa sunt noīa apud logicum. Sexto dicendū est de ꝓnominib⁹ ꝑm duas opiniones diuersas. Una tenet q ꝓ nomina sint ín mente q̄ est alia ꝓbabilior ⁊ cōmunior. Et ꝓnoīa esse in me te non est aliud nisi actus demonstratiuos vel relatiuos eē in mente. tūc ꝑm illam opinionē rñdet q nullū ꝓnomē est nomē apud logicū vt sic: quia ista opinione tenta. Omne ꝓnomē aut est cōplexū aut puꝝ syncategorema. Mā si tale est ꝓnomē ꝓmitiuum ⁊ si suuꝫ substantiuū est expressum. tūc est pu rum syncategorema: vt ille hō currit. Jam ly ille est puruꝫ syncategorema ⁊ cōrespondet sibi purus act⁹ demōstratiu⁹. Jdē de relatiuis. Sed ꝓnomina deriuatiua ꝑm illā opinionē semp sunt cōplexa. q̄ semp cōrespōdet eis actus ⁊ cōceptus. Si eniꝫ ponit expsse terminus significans rem possessam. tūc sibi cōrespōdet act⁹ demonstratiu⁹ vel relatiuus: ⁊ cum hoc actus rei possesse. Si autez non ponitur expresse terminus significans rem possessam. tunc sibi cōrespondet act⁹ demonstratiu⁹ vel relatiuus: ⁊ cū hoc act⁹ rei possesse. Si aūt cuꝫ ꝓnoīe ꝓmitiuo nō ponit expresse substantiuū. tunc qōlibet tale est cōplexū ꝑm illaꝫ opinionē ⁊ syncategorema mixtū. ⁊ cuilibet cōrespondet actus demōstratiu⁹ vel relatiu⁹. ⁊ cū hoc ꝯceptus rei demon strate vel relate: vt ille currit demōstrando petrū. ¶Est alia opinio q ꝓ noīa nō sint in mēte: ⁊ mín⁹ probabilis. Et ꝑm illā opinionē aliquod ꝓnomē est nomē apud logicū. vt ꝓnoīa demōstratiua vel relatiua ꝓmitiua cum ꝯbus substātiua nō sunt expressa: habētia ꝑ demōstrabilib⁹ vl̄ añcedētib⁹ in cōplexa. Hoc vltimū dī: q̄ ꝑ illā viā nō omne ꝓnomen ꝓmitiuū est nomē apud logicū. vt patet de illo qō habet demōstrabile vel relatiuū relatū cō plexū. vt demōstrādo per ly hoc in ista. hoc currit chimerā. ⁊ tenēdo q im possibile nō sit significabile simplici ꝯceptu sꝫ ꝯplexo. tunc ly hoc nō est no mē apud logicū. Sic etiā facile ꝑ de relatiuis. Sꝫ ꝓnoīa deriuatiua ꝑ istā viā nō st noīa apō logicū. q̄ cōit tenēt q sint pura adiectiua. Est tñ verū q ca piēdo ea ꝑpure adiectiue: ⁊ expsse cū eis poneret tmin⁹ ꝑcās rē possessā. tūc sunt noīa apō logicū. q̄ tūc ipsis solū ꝯcept⁹ possessoꝝ cōrespōdet. Septio dicēdū est de ṽbis. q. nullū ṽbū ꝫ finiti modi est nomē apud logicū vt sic. q̄ nulluꝫ reddit suppositū vt sic. Sꝫ de infinitiuo est dicēdum tenēdo illā opi. q ṽba adiectiua sint cōplexa. tunc nullus infinitiu⁹ est nomē apud logicuꝫ vt sic. q̄ qlibet est cōpleruꝫ vel syncategorema. ¶Tenēdo aūt q verba sint incōplexa. tunc est distinguendū de infinitiuis. Quia aliqs est verbi adiectiui. Et ille capit dupl̄r. Uno modo concretiue. videlicet in ordine ad sub stractū ⁊ connotatū. ⁊ sic capiendo infinitiuū. quilibet infinitiuus veniens a verbo adiectiuo positiuo ⁊ incomplexo est nomē apud logicū. q̄ quilibet talis natus est reddere suppositū ṽbo vt sic. Alio mō capiunt infinitiui ab stractiue videlicet soluꝫ in ordine ad cōnotatum ⁊ nō ad abstractuꝫ. ⁊ sic ca piendo infinitiuum nullus infinitiuus verbi adiectiui est nomē apud logi cū. quia vt sic nō reddit suppositū ṽbo. q̄ oportet omne qō reddit ſpposi tum verbo aliqd significare substractiue. Alius est infinitiuus verbi substen tiui. Et ille est duplex. Quia est infinitiuus ṽbi substantiui pure complexi ui. sicut est ly esse veniēs a ly est vt est syncategorema. ⁊ talis non est nomen apud logicum. quia nō reddit suppositu cum sit syncategorema vt sic. Alius vero. est infinitiuus verbi substātiui nō pure ꝯplexiui vt ly esse veniens a ly est quādo est categorema vt in tali oratione homo est. ⁊ tunc talis infini

Pronoīa eē in mēte.

Pronoīa non esse in mente.

Rñ. 7ᵐ

tiuus est nomẽ apud logicum ⁊ reddit suppositũ verbo vt sic. Ultimo nota q̃ omnes pticule diffinitionis debent se limitare ad eundẽ modũ significãdi ⁊ debent se mutuo determinare.

Uerbum est vox significatiua ad placitum cum tempore cuius nulla pars separate aliquid significat finita et recta.

Triplex est verbum.

¶ Pro littera est notandũ. q̃ sicut triplex est nomen logicale. sic triplex est verbum logicale. ſ. vocale. ſcriptũ ⁊ mentale. ¶ Uerbũ vocale est vox q̃ est verbuz. ¶ Uerbũ ſcriptũ est dictio ſcripta que est verbũ. Uerbũ mentale est cõceptus mentalis q̃ est verbum. Et debet ly vox ⁊ ly ſcriptũ capi large ſicut in diffinitione nois. ¶ Ulterius est notandũ. q̃ qõlibet illoꝝ verboꝝ capit tripliciter. large videlicet ſtricte ⁊ ſtrictiſſime. ¶ De. hiſ. tñ ſolũ ꝟbũ vocale diffinit.

Uerbũ large captum

¶ Capitur ḡ verbũ logicale large ꝓ omni eo qõ natũ est eẽ appoſitum reſpectu ſuppoſiti cõſtituendo ſecũ ꝓpoſitionẽ verã vel falſam. ⁊ hoc ex ſignificatione quã actu habet. Et ſic verba cõplexa ſunt verba apud logicũ. vt quieſco ignoro. Nullus tñ verbũ iperatiui modi optatiui cõiuncti ui vel infinitiui est verbũ apud logicũ vt ſic q̃tale nõ cõſtituit. ꝛc.

Uerbũ ſtricte captuz

¶ Uerbũ ſtricte capit ꝓ omni illo qõ natũ est eſſe appoſitũ reſpectu ſuppoſiti recti caſus vt ſic ꝯſtituendo ſecũ oꝛonem verã vel falſam. Et ſic verba impꝛſonalia nõ ſunt verba apud logicũ vt ſic. Lozollariuz. Omne qõ est verbuz apud logicũ large. etiã est verbũ ſtricte. ꝓter verba impſonalia.

Uerbũ ſtrictiſſime ca.

¶ Uerbum ſtrictiſſime capit ꝓ omni illo qõ natũ est eſſe appoſitũ reſpectu ſuppoſiti recti caſus ꝯſtituendo ſecũ ꝓpoſitionez ſimplr pmã.

Propõ ſimplr pzima

¶ Pro q̃ est notandũ q̃ ꝓpoſitio ſimplr pma est ꝓpoſitio q̃ ꝯſtituit ex ſubiecto ⁊ pdicato incõplexis pſonaliter capti. ⁊ ex vbo pſonali incõplexo pſitis tpis idicatiui. vt hõ est anial. ¶ Lozollariũ. Iſta ꝓpoſitio hõ est anial abſoluẽdo copulã nõ est ꝓpoſitio ſimplr pma. ꝑz ex diffinitione. ¶ Lozollariũ. tenẽdo iſtã viã que dicit verba eſſe cõplexa. tũc aliq̃ mẽtalis est ꝓpoſitio ſimplr pma cuiꝰ tñ vocalis nõ est ꝓpoſitio ſimplr pma. vt hõ currit. filr hõ est. quarum mentales ſunt ſimplr pme. ipſe aũt vocales nõ. vt patet ex diffinitione.

Diffinitio de rigoze ñ est bona

¶ Notandũ ꝓ diffinitione q̃ de rigoze nõ est bona. q̃ nõ exꝑmit ꝟuertibiliter illud qõ ꝓ diffinitũ ſignificat. Diffinitio eni ſolũ ꝟuenit ꝟbo vocali. Diffinitũ autem ꝟuenit omni verbo vocali ſcripto ⁊ mentali. Etiam nõ valet ratione illarũ particularũ ad placitum cum tempore.

Intellectꝰ diffonis.

¶ Debet ergo diffinitio vna cum diffinitio ſic intelligi. Uerbũ vocale ſtrictiſſime captũ est vox ſignificatiua id ẽ est vox q̃ ⁊ apta nata ſuum ſignificatum ſignificare ex impoſitione actu facta ad placituz. ſ. vltiate cũ tpe. ſ. determiato. cuiꝰ nulla ps ꝛc. i. cui apud mentẽ coꝛreſpondet incomplexũ. Finita. ſ. exiſtens ⁊ recta. i. exiſtens verbũ pſonale pſonaliter tentũ. pſentis tpis indicatiui modi. Sic ſatis patet qualiter diffinitio debet poni in forma. Principaliter tñ nota. q̃ oẽs pticule diffinitionis debent limitari ad eundẽ moduz ſignificãdi. ¶ Lozollarium.

Arguit.

Particule pſentis diffinitionis hñt intelligi pari modo ſicut pticule diffinitionis nois. ſolum mutando nomẽ in ly verbũ. ¶ Contra illam pticulam vox ſignificatiua arguit. Si verbũ eſſet vox ſignificatiua. vel omne verbum eſſet vox ſignificatiua categoꝛematica. vel ois vox ſignificatiua ſyncategoꝛematicq̃. ſed nullũ illoꝝ est dicendũ. Non primũ. q̃ aliq̃ est verbuz pure

syncategorematicuz.vt ly est in illa.hō est aial.nec scōz.qz aliqō est verbum categorematicū: vt ly est in tali.hō est. ¶Notanduz est qꝫ de materia istius argumenti sunt tres opiniones. Quarum due sunt oppoſite.z tertia est media inter illas duas. ¶Prima dicit qꝫ qōlibet v̄bum apud logicū cōiter vsitatū sit categorematicū. Et istam opi. videnť tangere ℳarsilius Biridanus z Petrus hiſ. qui dicit. Omnis aūt alie ptes oꝛonis pter nomē z v̄bū: logicus appellat syncategorema . Et ꝑm istam opinionē v̄ba ponunť in predicamētis. z qñqz idē est p̄dicatū z copula eiusdē ꝓpositionis. vt ibi. hō currit ly currit est copula z cum hoc p̄dicatū. Et motiuū istius opinionis est sicut dať terminus noialis significās oēm rem mundi . sic etiam datur terminus verbalis significans oēm rem mundi. sicut est ly est. ¶Etiā ista opinio est de mēte pb̄i: q dicit qꝫ ly est capiť qñqz syncategorematice pure. ℳā dicit. si est quidē puꝛ dixeris ipm quidē nihil est cōsignificat autē quandam cōpositionem quā sine extremis nō est intelligere. p q̄ verba pb̄s tantum voluit qꝫ ille terminus est qñqz capiť pure cōplexiue: z tūc ipm nihil est. i. nullaz rem significat: sed solum ꝑsignificat cōplexiue. rōne cuius denotat extrema supponere ꝓ eodē. quā cōpositionē. i. cōplexionē gs nō pōt formare sine extremis. ita videlicet qꝫ actꝰ cōplexiuꝰ nō pōt formari sine extremis in que terminetur. ¶Scōa opinio dicit qꝫ qōlibet v̄bum apud logicum q̄ntum ad modum significandi p̄ncipalē z essentialez sit puꝛ syncategorema z motiuum illius opinionis est. qz omne v̄bū est nota eoꝛ q̄ cōiungit. rōne cuiꝰ ad veritatem ꝓpositionis regriť qꝫ extrema suppona'ť ꝓ eodē. Et hoc nō est nisi ratione modi significādi syncategorematici . ¶Et si p aduersariuz significaret categorematice. tunc esset cōplexum. z sic adhuc nō esset v̄bum apud logicum. Et ista opinio est directe cōtra ℳe. hiſ. z etiam pb̄m. qz ℳe. hiſ. exemplificando de v̄bo ponit ly currit. quod natum est esse categorema. qz ꝑcat substractiue currētem. z cōnotat actum currendi. ¶Et ista opinio ponit solum duo v̄ba apud logicū si negationes nō sunt in mente. vicz actum complexiuum vel aliqd tali subordinatum Et actum diuiſiuū vel aliqd tali subordinatum. Si aūt negationes sunt in mente. tunc ꝑm istā opinionē solum vnū v̄bū est apud logicū. vciz actus cōplexiuus. qz tunc nullus est diuiſiuꝰ. ℳro quo est sciēdū qꝫ actus cōplexiuꝰ est actus syncategorematicus. ratione cuius ad veritatem ꝓpositionis in q̄ ponit z cuius est copula p̄ncipalis regritur qꝫ extrema supponant pro eodem. vt ly est in illa mentali. hō est asinus. homo est sortes. chimera est homo. chimera est chimera. Corollariuz. ℳullus actus complexius ponitur in voce vel in scripto . qz in tali nullus ponit actꝰ. ¶Corollariū. Actꝰ cōplexiuus nō solū repiť in ꝓpōne: sed etiā extra ꝓpositionē. vt ℳetre sis iustus. Utinam essem acutus logicus. ¶Sed actus diuiſiuꝰ est actꝰ syncategorematicus. rōne cuiꝰ ad v̄itatē ꝓpōnis in q̄ ponit z cuius est copula p̄ncipalis regritur qꝫ extrema nō supponāť ꝓ eodē vel ꝓ diuerſis. vel qꝫ vnū extremoꝝ ꝓ nullo supponat. vt est actus correspōdens huic toti nō est . Corollariū. Oꝛ ipossibile est formare actū diuiſiuum vel cōplexiuum: niſi in extrema in q̄ talis actus terminet. Et sic pz qꝫ siquis vellet ex certificatiōe ly est in ista ꝓpositiōe. hō est. cape syncategorematice z complexiue. tunc nō esset ꝓpositio. ¶Tertia opinio media inter duas predictas. z iam cōis diť. qꝫ aliqō v̄bum apud logicū sit categorematicū z aliquod syncategorematicū. q ō sic ꝓbať. ℳam ista. homo est significat homi-

ℳri⁹ opio. Oē v̄bum apō logicū cōiť vsitatū ē categorematicuz

Scōa opinio: qꝫ oē v̄bū est puꝛ syncategorema.

Actus cōplexiuus.

Actꝰ diſiuꝰ

3ª opinio. Aliqō v̄bū ē categorema. aliqō syncategorema.

nem esse.ꝛ nō rōne subiecti nec p̄dicati p̄cise nec rōne copule. Sꝫ ratione copule:ꝛ cū hoc subiecti ꝛ p̄dicati sit.igit. Scōm motiuū. Nam ille terminus est:in illa oratione.homo est animal.nullā rem significat:sed soluꝫ aliq̄liter significat.vt patuit supra in auctoritate Aristotel. Si est qdem ꝛc.ergo vna pars vera.Sed q̄ aliquod sit categorema sic patet. Quia sic dat terminus nominalis significās categorematice oēm rem mundi.sic etiā dat terminus v̄balis.vt ly est in illa.homo est.¶Arguit. Ille terminus est in illa oratione homo est animal.est categorema.igit dicta falsa. Assumptū p̄batur:q̄ est substantiuū apud grammaticū.ꝯ significat purā essentiam rei. tenet ꝯsequentia p̄ diffinitionē verbi substantiui.Confirmat.Nullum syncategorema est nomē apud logicū.ꝯ etiam nullum syncategorema est verbum apud logicū.tenet ꝯsequntia ex similitudine.¶Ad p̄mū rndet concedendo q̄ sit v̄bum substantiuū.sed negetur ꝯña.nec est diffinitio verbi substantiui completa:sed in fine debet addi.vel est v̄bum significās pure cōplexiue vel diuisiue.ꝛ sic est de illis duobus v̄bis est ꝛ non est.¶Ad secundum respondetur negando ꝯsequentiā.ꝛ hec est diuersitas.quia ad hoc q̄ aliquid sit nomen apud logicuꝫ requirit q̄ natuꝫ sit esse suppositū.nulluꝫ aūt syncategorema sic se habet q̄ esset suppositū.qz nihil significat substractiue.Sed ad hoc q̄ aliqd̄ sit verbuꝫ apud logicū:sufficit q̄ natū sit eē appositum.Ad esse aūt appositum nō requirit q̄ significet aliqd substractiue:quia purū syncategorema bene est appositum. ¶Contra illam particulam cum tempore.Arguit.Si verbū significaret cum tempe.vel significaret cuꝫ tempore seipso vel significaret cū tēpore per cōceptus tēporales sibi aut extremis superadditos.¶Pro illo est notandū q̄ de materia ist⁹ argumenti sunt tres opiniones.due mīus ꝑbabiles.Quarum vna tenet q̄ verbū significet cū tempore p̄ cōceptus tēporales sibi superadditos.Alia tenet q̄ significet cū tempore p̄ cōcept⁹ tpales superadditos extremis.Et qa ille due vie nō sunt ꝑbabiles:de eis dicere nō curro.Est igit tertia opinio ꝛ cōmunis que dicit.q̄ verbū significet cum tpe seipso.ita videlicet q̄ v̄buꝫ significare cum tpe illo.est ipsum ꝯnotare accidentaliꝫ grāmaticaliter ꝛ minus p̄incipaliter temp⁹.vt ly est in ista.hō est aīal.significat cū tpe p̄senti: secluso quocunq̄ cōceptu tēporali.¶Sed diceres.quō tunc verbum est absolubile a tēpore.Respōdet q̄ exquo multiplicia sunt v̄ba.Quedā mentalia.quedam vocalia.quedam scripta.quedam significando ad placitum cum tempore.quedam naturaliter.ideo oportet diuersimode dici de eis. Dico ergo primo q̄ verbuꝫ vocale cū tpe ad placitū significās ex ipositione absolubile est a tpe isto mō.qz exq̄ ꝯnotat tēp⁹ ad placitū:tunc si cōmunitati placeret posset ipsum a tali ꝯnotatione remouere.Scōo q̄ v̄bū mentale naturaliꝫ proprie ꝯnotans tēpus prope nō est absolubile a tēpore sed improprie.vt sic:qz dat vnū verbū vocale vel scriptū quod est secū synonimū in modo significandi formali p̄ncipali ꝛ essentiali qō nō connotat tps. ¶Ex isto patet q̄ ꝓpositio contingens p̄ absolutionez copule a tēpore erit necessaria.vt illa.hō est currēs:est cōtingens put copula importat tempus. Et tamen si copula absoluit a tempore:ipsa erit necessaria.Et ecōuerso propositio contingens p̄ absolutionem copule a tēpore potest fieri impossibilis.vt patet de ista.Homo nō est currens q̄ est contingens put copula importat tēpus.ꝛ tamē si copula absoluit a tēpore ipsa erit impossibilis.Nam

Arguit p̄.

Secundo.

Rñ.ad p̄m

Ad secūdū

Arguitur.

Quō v̄buꝫ significet cū tempe.

Quō v̄buꝫ pōt absolui a tēpore

Regula.

datur cõmunis regula. q; omnis ꝓpositio affirmatiua categorica cõtingẽs vbi ꝑdicato nõ additur ſpeciale ſignũ. ⁊ vbi ꝑdicatũ eſt ita cõmune ſic ſubiectum: vel cõmunius ꝑ abſolutionem copule a tpe erit neceſſaria. Et oĩs negatiua erit impoſſibilis. ¶Arguit cõtra illã particulã. cuius nulla pars ⁊c. Si illa particula ſtaret: tunc nullũ verbũ adiectiuũ eſſet verbũ apud logicum. Aſſumptum ꝓbat. quia quodlibet tale eſt cõplexũ. Aſſumptũ ꝓbatur quia cuilibet tali correſpondet aggregatum ex ſuo participio ⁊ verbo ſubſtantiuo. igit quodlibet tale eſt cõplexum. tenet cõſeq̃ntia ꝑ diffinitõ cõplexi. Sed aſſumptũ ꝓbatur. q; quodlibet vbum ſignificat cõplexiue. ⁊ cum hoc ipoꝛtat actum verbalem. ⁊ ſic ſignificat categoꝛematice ⁊ ſyncategoꝛematice. q duo modi ſignificandi nõ poſſunt includi in eodẽ modo ſimplici. ¶Confirmatur. contra iſtam particulã: recta. Infinitiuus eſt verbum apud logicum vt ſic captus: ergo particula fruſtra. Aſſumptũ ꝓbatur. quia infinitiuus eſt appoſituꝫ alicuius ſuppoſiti: conſtituendo ſecuꝫ ꝓpoſitionẽ veꝛã vel falſam. Aſſumptum ꝓbat de infinitiuo in tali vel conſimili oꝛione Sortem poſſibile eſt currere. ſortem poſſibile eſt eſſe animal. ¶De materia primi argumenti ſunt due opiniones. ¶Prima tenet q; omnia verba adiectiua ſunt cõplexa ex proprijs participijs vel accõmodatis vl circũlocutis. ⁊ ex vbo ſubſtãtiuo ſecũ eiuſdez temporis: numeri: pſone ⁊ modi. vt ly currit ꝑm iſtam opinionem valet tantũ ſicut eſt currẽs. Et ſic eſt complexum eſt proprio participio. De accõmodatis. vt ſunt vba carentia ptiçipijs proprijs. vt aſſum: deſum: inſum. in quibus debet ſumi ptiçipiũ ſynonimũ. De circũlocutis. vt amat valet tantũ ſicut ens quod amatur. q; verba paſſiua nõ habent participia pſentis tẽporis. Et iſta opinio habet iſtud motiuuꝫ ꝓ ſe. q; ſi vba adiectiua nõ eſſent cõplexa: tũc ſequeret q; nulla ꝓpõ categoꝛica de vbo adiectiuo eſſet cõuertibilis. q; talis non eſſet ꝓña formalis vt patebit de cõuerſionibus. Et ꝑm iſtã opinionem oia vba ſiue pſonalia ſiue impſonalia ſunt complexa. ſic ly eſt captũ categoꝛematice eſt cõplexũ. Et ſic ſolũ duo ſunt vba apud logicũ. ſ. eſt ⁊ non eſt. ¶Contra iſtã opiniones arguitur. Si verba eſſent complexa ſeq̃ret q; nullus vbuꝫ eſſet in ꝑdicamento quod eſt contra pꝑm qui ponit duo ꝑdicamenta ꝓpter vba. actionis videlicet ⁊ paſſionis. Etiã ſeq̃ret q; vbũ ſubſtãtiuũ eſſet cõplexũ. ⁊ ſic nullũ eſſet verbũ apud logicũ. Eſt igitur alia opinio ⁊ cõmunis que tenet q; vba adiectiua ſunt incõplexa. ita q; eis nõ correſpondet participiũ ⁊ cum hoc verbum ſubſtantiuũ. Et ꝑm illã opiniones vbuꝫ adiectiuũ in ꝓpoſitione poſitum ⁊ non reſtrictũ eſt copula ⁊ cũ hoc predicatũ. vt patet. Conſequenter notandũ q; ꝑm illaꝫ opiniones ꝓpoſitiones de vbis adiectiuis q̃ ſunt copule principales proprie nõ ſunt conuertibiles ſz reductiue: vt patebit de conuerſionib⁹. ⁊ ſic facile ꝛndet ad argumẽtũ ꝑm diuerſitatem opinionuꝫ. ¶Ad ſcõm argumentũ ꝛndetur negãdo q; infinitiu⁹ ſit vbuꝫ apud logicum Et ad ꝓbationẽ reſpondetur q; nec ly eſſe nec ly currere in ꝑdictis locutionib⁹ ſunt vba apud logicũ. q; illa ptícula recta non cõuenit eis. Et ſz qlibz illoꝝ infinitiuoꝝ in ꝑdictis ꝓpoſitionib⁹ ſit ꝓncipale vbum: nullus tñ infinitiuoꝝ eſt principalis copula. Sed ly eſt: eſt principalis copula ex adiuncto tal' infinitiui. nullus tñ eoꝝ cũ ſuppoſito facit ꝓpoſitionẽ tanq̃ copula.

Arguitur ꝑ

Secundo

Rñ. ad ꝑm Q; verba adiectiua ſtcõplexa

Scda opio q; vba adiectia ſunt incõplexa

Ad ſcõz argumẽtũ reſpondetur

Alias autem partes logicus appellat ſyncate-

gorematicas.

Duplex est syncategorema.

¶Dico ista littera est notãdũ q ipa de rigore est falsa. qz multe partes orationis alie sunt q̃ sunt categorematice vt aduerbiũ iteriectio ꝛc̃. ¶Est g̃ ꝑ lrã sciendũ q duplex est sincategorema. s. in predicando ꝛ significando. Syncategorema in ꝑdicando est illud qđ non est nomẽ vel v̄bũ apud logicum. ꝛ sic capit ¶De.his. in lra. Sed syncategorema in significãdo est illud qđ nec ꝑcat aliquid vel aliqua ſz aliq̃liter. ꝛ de tali nõ est locut⁹ ¶De.his. Voluit g̃ ¶De.his. tãtuz. Logic⁹ nõ cõsiderat de aljs partibus orationis q̃z de nomine ꝛ verbo. qz solum tales valent ad constituendũ ꝓpositionẽ simpliciter primã. ſz alie partes oratiõis nec sunt subiectũ nec ꝑdicatũ: nec copula ꝓpositionis simpliciter p̃me.

Oratio est vox significatiua ad placitum: cuius partes separate significant. Hoc totuz aggregatum ponitur ad differentias ꝛ nominis ꝛ verbi quorum partes separate nihil significant. Relinque vero particule ponuntur hic eadẽ ratione qua in nomine ꝛ verbo.

Dio est triplex Cõplexum vocale

¶Dico ista lra est notãdũ. q triplex ẽ oio. vocalis videlicet scripta ꝛ mẽtalis Dio vocalis est cõplexũ vocale qđ est oio. vt ista vox. hõ est aial. ¶Corollariũ. aliud est dicere. lẽ est cõplexũ vocale ꝛ lẽ est cõplexũ vocal⁹. Naz oẽ id vocat cõplexuz vocale qđ est vox vel voces. ꝛ cui apud mentẽ corr̃ndet cõplexuz nõ curãdo an tal sit vna dictio vel plures. vt ly chimera est cõplexũ vocale. ¶Sed illud dicit cõplexũ vocaliter qđ in voce est aggregatum ex pluribꝰ dictionibꝰ. ꝛ cui apud mẽtẽ corr̃ndet cõplexũ. ꝛ sic ly chimera ñ est cõplexũ vocaliter. Sic ille termin⁹ a ſiponeret ad significandum synoníme. cũ illa. hõ est aial tunc esset cõplexũ vocale ſz nõ vocaliter. ¶Sz oio scripta est cõplexũ scriptũ qđ est oio. Sed oio mẽtalis est cõplexũ mẽtale qđ est oio.

Oio large Oratio stricte

¶Ulteri⁹ notãdũ q ille termin⁹ oio capit dupliciter. large ꝛ stricte. Large capit ꝓ omni cõplexo: siue eius ptes sint imposite ad ꝑcandum siue nõ. Et sic ibi est oratio. bu est ba. ¶Stricte aũt capit ꝓ q̃libz complexo qđ ꝑm se totũ est impositũ ad significãdũ. vel cui⁹ quelibet pars est vna integra dictio que est imposita ad significandũ. Exempluz primi chimera.

Intellect⁹ diffinis oiois cũ ꝺclaratiõe.

Exẽplũ scdi. hõ est aial. ꝛ sic illa oratio. bu est ba nõ est oio. ¶Debet g̃ diffinitio sic intelligi vna cum diffinitio. Oratio vocalis stricte capta est vox ꝑcatiua ad placitũ. i. est vox q̃ est ꝛ apta nata est significare ex impositiõe facta ꝑm se totã: vel ꝑm eius qualibet partẽ dictionalẽ. cuius ptes ꝛc̃. cui apõ mentem corr̃ndet cõplexũ. Dicit ꝓ diffinitio. oratio vocal⁹ stricte capta: ad excludendũ orationes scriptas atqz mentales etiã large captas que nõ sunt orationes iuxta illã diffinitionez. ¶Dicit ꝓ genere diffiniti. est vox. ibi dicunt alig q debeat absolui a numero. vt valeat. i. vox vel voces. quod non videtur de necessitate fieri. imo oĩs oratio vocali est vna vox. qz omnis oratio vocal⁹ aut proferẽ sine ĩterruptione tpis. ꝛ sic est vna vox simpliciter. aut cum interruptione tẽporis. ꝛ sic est vna vox aggregatiua. ¶Nec valet ꝓña ista oratio vocal⁹ nõ est vnũ. g̃ nõ est vna vox. nec arguit a superiori negato

ad inferi⁹. qz arguiť a dicto simpliciter ad dictū ꝑm quid. ⁊ talē ꝓsequētiam nō oportet valere. Dicit post hoc ꝑm se totā. ad includendū illos terminos vocales: chimera: surdus: paup. q ꝑm se impositi sunt: ⁊ sunt orationes. Dī vel ꝑm ei⁹ quālibet ⁊c. ꝓpter tales oīones. homo est aial. homo est asinus que non sunt impōsite ad significandū ꝑm se vna impositione: sed ꝑm duas dictiones. ¶Et dicit notant dictionalē. qz ad hoc q aliquid sit oratio vocalis nō oportet q̄ quelibet eius pars sit imposita ad significandum. quia syllabe ⁊ littere etiā sunt orationis partes: ⁊ tamē nō sunt impōsite ad significandū. ¶Dicit. cui corrñdet cōplexū. Et sic patet q̄ ille termin⁹ canis nō est oīo: siue capiať ad vnū conceptū siue ad duos. siue ad tres. Nam si capiť in ordine ad vnū ꝓceptū: tunc sibi correspondet solū incōplexū. vt animal latrabile. vel sidus celeste. vel belua marina. quoruz ꝓceptuum quilibet est incōplexus ⁊ simplex. ⁊ eius valorē exprimimus ꝑ tale complexuz. Si autem capiť ad duos vel tres ꝓceptus: tūc licet sibi correspondeāt plures cōceptus: tamē isti nō faciunt complexū. qz non habent se adinuicem vt determinatio ad suū determinabile. Etiam ponunt isti cōcept⁹ in mente iconiūctim: sic q̄ nō cōiungunt ꝑ aliqd̄. Sic etiā de illo termino vocali hō: capiēdo ipm in ordine ad duos concept⁹. videlicet absolutū ⁊ ꝓnotatiuū. tunc nō est oratio. qz isti duo ꝓcept⁹ nō determinat se. ¶Sed diceres. An ergo tales termīn sic capti ad duos conceptus diuersos sint complexi. Rñdeť q̄ nullū illoz. vt patet ex diffinitionibus. ¶Cōtra. Omis termin⁹ debet esse complexū vel incōplexū. ergo rñsio mala ꝙa bona: sed assumptuz ꝓbatur ꝑ regulaz antepdicamentalez seu diuisionez. Eorū que dicunt: q̄dā cū cōplexione dicunt. q̄dā vō sine cōplexiōe. Rñr q̄ hoc nō est verum vniuersaliter. sz ibi capiť ly terminus ꝑ illo qđ natū est igredi orationem vt sic. mō capiēdo illos terminos taliter. tūc nō faciunt orationē sz faciūt orationes plures. Nō omis oīo plures est oīo incōgrua. Et nō valet ꝙa. ꝫ est oīo plures. ḡ ꝫ est oratio. nec arguiť a pte in modo ad totū. qz ꝫ totū oratio plures est vnū nomē cōpositū ex recto ⁊ obliquo. Est tñ verū q̄ glibz illoz terminoz equoce captoz etiā est incōplexū. in aliquo ei⁹ modo significādi. videlicet capiēdo quālibet illarū ad vnū ꝓceptū tñ. ¶Cōtra diffōnē arguitur. Si diffinitio staret sequereť q̄ quilibet obliqu⁹ esset oratio. ⁊ pono q̄ actus obliquantes sint ponendi. Assumptū ꝓbať. quia glibet talis est complexū. ꝓbať qz cuilibet tali corrñdet actus obliquans ⁊ ꝓceptus vel actus si talis obliqu⁹ esset syncategorema. ¶Cōfirmať sequereť q̄ ista oīo hō est animal nō eēt oīo. assumptū ꝓbať qz hoc totū nullus imposuit ad significandū. ¶Cōfirmať. Sequereť q̄ illud aggregatum nō esset oīo bu est ba. ꝙa falsum est qz est ꝓpositio. ergo est oratio. tenet ab inferiori ad superi⁹. ¶Ad ꝑmum argumentū admissa suppositiōe tanqz falsa negeť assumptū. Et ad ꝓbationē cōcedať q̄ cuilibet tali correspōdet actus ⁊ ꝓcept⁹. vel duo actus etiā habentes se ad inuicē vt ⁊c. ⁊ negeť ꝙa. q̄ ḡ glibet talis sit cōplexū. qz admissa ista suppositiōe tunc in diffinitiōe cōplexi debet poni ista ptīcula q actus nō ꝑuenit rōne accidētis grāmaticalis mō actus tales ꝑueniūt ratione accidentis grāmaticalis. Ista tñ suppositio est falsa quia nihil sunt actus obliquantes neqz ponunt. ¶Ad scām argumentū rñdeť. negando assumptū. Ad ꝓbationem dicať q̄ licet ista oratio hō est anial vel ꝙsilis nō sit ꝑm se imposita ad significandū vna impositione tñ ipsa est imposita ad signifi-

An equo⁹ sit cōplexū vl i cōplexū. Rñsio. Objicit. Soluit.

Argr ꝑmo

Secundo

Tertio

Rñ. ad ꝑmuz argm.

Ad scām

Ad tertiuz candum ꝺm suas ptes ꝛ ꝫ sufficit. ¶Ad tertiū rnr. ꝓcedēdo assumptū. ꝛ ad ꝓbationez negek ꝓña capiendo oratione sicut in ꝓposito debet capi. Nam in ꝓposito capit stricte. Sed in diffone ꝓpositionis capit large. nec vt sic arguit. ab inferiori ad superius vt patet intuenti.

Orationuz alia perfecta alia imperfecta. Perfecta oratio est illa que perfectum sensum generat in animo auditoris vt homo currit. Imperfecta est illa que imperfectum sensum generat in animo auditoris. vt albus asinus.

Intellectꝰ diuisionis ¶Circa lrā est notandū. q diuisum pītis diuisionis est ꝫ totū. Orationū vocaliuz stricte captaz. Sz mēbra diuidētia sunt oio vocal' pfecta stricte capta ꝛ impfecta. Sed signa diuisiua sunt alia ꝛ alia. Est ergo sensus pītis diuisionis. Orationū vocaliū stricte captaz. i. de numero oionū alia. i. q̄dā est oio vocal' pfecta stricte capta ꝛ alia. i. ꝛ illa q̄ i certo eiꝰ mō ꝑcādi nō est oio vocalis pfecta stricte capta est oio vocalis impfecta stricte capta. Et sic mēbra diuisiōis coīcidūt i re. i. supponūt. ꝓ eadē re. qz eadē oio vocal' est pfecta ꝛ impfecta ī diuerſ eiꝰ sensib'. vt ꝑz de ista. pī mea ſz nō coīcidūt i rōne qz nō sūt termini synonimi. ¶Secdo ꝓ diffinitionib' est notādū. q ipse solū danf de oionib' vocalib' vt ꝑz ex illa ꝓticula in aio auditoꝝ Sz ꝓ illā ꝓticulā nō excludit ois oio scripta vl' mental' de rigore. nā stat bñ q oio scripta ēt generet pfectū sēsuz in aio auditoris qz stat q idē terminus sit in aio auditoris visoꝝ vl' ꝙcipiētis vt si sortes videret illā ꝓpōnē. hō est aial scriptū ꝛ ꝙcipet eiꝰ mētalē ꝛ cū ꝫ audiret illā vocalē hō est aial. tūc animꝰ ipiꝰ sortis eēt animꝰ auditoris qz audit istā vocalē. Et etiā est animus visoris qz videt istā scriptaz. Et etiā est animꝰ ꝙcipiētis qz in ordine ad istā mētalē. Et in tali casu q̄libet illarū oionū generat pfectū sensuz in aio auditoris. Sz ad cōe dictū q̄ dī q oio scripta vl' mētal' nō generat pfectū sensuz ī aio auditoris. Dī q ꝺz sic ītelligi

oratio perfecta vocal' q oio scripta vl' mētal' nō audit vt sic. Dz ꝯ diffinitio sic ītelligi vna cū diffinito ¶Oio vocal' pfecta stricte capta est oio q̄ pfectū sensuz gīat i aio auditoris. i. q̄ ex ꝑcatiōe quā actu hz ꝛ ex se nata est gīare pfectū sensuz ī aio auditoris. Et dī ex se ꝓpter ly Ata: in tali vel ꝑsili oione fuisti in scholis rndendo ita. ītā ly ita nō est oio pfecta. licz enī generat pfectū sensum tū hoc non est ex se sed ex bonitate intellectus. qz natural' inclinat ad verū. Sike est in tali oione q̄rēdo a q̄dā iuuene. gd portas. ꝛ ipse rndet. ego portat vinū. hoc totū ego portat vinū nō est oio pfecta: lz generat pfectū ꝛc. tū ꝫ nō est ex se. Dī nata generare. ad includēdū oiones in libris clauſ positas: circa q̄s nemo

Oratio pfecta in gīe aduertit. Et illa diffinitio solū ꝙuenit oioni vocali. Sz oio pfecta in genere Est oio q̄ ex se ꝛ significatione quā actu hz nata est generare pfectū sensum in aio auditoris vl' visoris vel ꝙcipiētis. vel est met tal' pfectꝰ sensus. ꝓ imū dī ꝓpt vocalia. scdz ꝓpt scpta. vltimū ꝓpt oiones mētales. ¶Dico q̄ est

Perfectus sensus sciēdū q pfectꝰ sensus est. q̄ apphēso ꝛ itellecto qs plene scit ꝛ itelligit qd ꝓferens aut scribēs aut ꝙcipiens vult vel intendit. Corollariū. Sola ꝙstructio suppositorialis ꝛ oio mētal' est pfecta. ꝓmū ꝑz. scdz sic ꝓbat de tali voce. sortes q currit. q̄ est ꝙstructio suppositorialis: ꝛ tñ nō est pfecta. Sz cōe dictū grāmatico ꝝ ꝺz sic ītelli-

gi. Dis oio suppositorial' de vbo idicatiui mõi q̃ nõ ẽ nata reddere suppositũ alteri vbo Et q̃ est oio ꝯgrua tal'ẽ oio pfecta. Dr q̃ nõ ẽ nata reddere ꝛc. ad excludẽdũ talẽ. sortes q currit vl' ꝓsilez. qz ꝫ totũ sortes q currit est natum reddere sup. vbo. vt dicẽdo sic. sortes q currit mouet. Lozollariũ. Omnes ille sunt oiones pfecte. qs currit. vtrũ hõ sit al'. lz sint oiones q̃stiue. ¶ Sz oio ipfecta est oio vocal' q̃ ex significatiõe quã actu hz ꝛ ex se nata est generare impfectũ sensũ in aio auditori. Siẽ cõstructiões adiectiuales ꝛ oẽs alie cõstructiões ꝯgrue q̃ nõ sũt suppositoriales. Itẽ impfect⁹ sensus est sensus quo apphẽso ꝛ itellecto nõ scit plene ꝛ certe quid scribẽs vel pferẽs vel ꝯcipiẽs vult vel intẽdit vt q̃libet oio mẽtalis nõ suppositorial' dr impfectus sensus.

oio ipfecta

Impfect⁹ sensus

Orationũ perfectarum alia indicatiua vt hõ currit. Alia imperatiua vt petre fac ignem. Alia optatiua vt vtinam eẽm bonus clericus. Alia ꝯiunctiua vt si veneris ad me dabo tibi equum. Harum autẽ orationum sola indicatiua dicitur esse propositio.

¶ Pro illa lra est notãdũ. q̃ diuisum pũtis diuisionis est hõ totũ. Orationũ pfectarũ vocaliũ stricte captarũ. Sed mẽbra diuidẽtia sunt oio vocalis pfecta indicatiua. oio vocalis perfecta imperatiua ꝛc. Sed signa diuisiua sunt alia ꝛ alia. Sic facile pz quõ littera debet poni ad formã diuisionis. ¶ Nota tandũ est q̃ q̃ oratio vocalis pfecta indicatiua. est oratio pfecta. cuius verbum ꝓncipale est indicatiui modi. Simili modo describant alia mẽbra. Et illud dicit verbum ꝓncipale q̃d est ꝓncipale appositũ respectu suppositi ꝓncipalis. Lozollariũ. Ille nõ sunt oiones pfecte indicatiue. curro viã. lego lectionẽ. qz nõ sunt pfecte neqz valent tantuz. Ego curro viam. ego lego lectionẽ. ¶ Nam verbo ꝓme vel secũde psone nõ correspõdet ꝓnomẽ ꝓme vel secũde psone. Sed ad cõe dictũ grammaticoꝝ qui dicunt in omni verbo ꝓme vel secũde psone includat suppositũ. Dicendũ est q̃ ipsi nõ volunt q̃ verbo ꝓme vel secũde persone correspõdeat pronomen ꝓme vel secunde psone. Sed volunt tantũ q̃ quilibet verbũ ꝓme vel secunde persone ad ꝓstituẽdũ ꝓpositionẽ cũ supposito tunc nullũ aliud suppositum habet nisi ly ego vel ly tu cũ ꝯdeclinijs. ꝛ hõ ꝓpter defectũ suppositoꝝ ꝓme vel scde psone. nã licz vocatiuus nominalis reddat suppositũ vbo nõ tũ facit propositionẽ cũ vbo. Nã ibi nõ est ꝓpositio petre curri q̃ est oio suspẽsiua. Sunt tũ tales oiones curro viã ꝛ silles impfecte ꝯgrue ꝛ indicatiue. Ex isto tunc pz. q̃ nõ ois oio indicatiua est pfecta. Lozollariuz. Eadem oio est indicatiua impatiua optatiua ꝯiunctiua ꝛ infinitiua. pz de tali oione vel ꝓsimili. tu legere. Lozollariuz. tales vel ꝓsiles oiones. de currere. vel vtinã curreres. ꝛ te currere vel sortẽ currere. in qb⁹ ponunt plura vba ꝓncipalia diuersoꝝ modoꝝ illa nõ denominant ab vno taliũ vboꝝ sz ab oib⁹ sil. Et sic ꝓma nõ est indicatiua sz est impatiua ꝛ optatiua copulatim. Lozollariũ. diuisio de. his. intelligit de oione pfecta q̃ habet simplex verbũ ꝑ copula ꝓncipali. Lozollariũ illa nõ est oio infinitiua. Ego volo legere qz licz ibi ponatur verbũ infinitiui modi tñ illõ nõ est verbũ ꝓncipale. imo nec illa est infinitiua. ego volo sortẽ legẽ. nã adhuc ly legere est verbũ impsonale. ꝛ tãtum de textu ꝓsenti.

Oio perfecta idicatiua

Curro viaz lego lectionẽ nõ sunt oiones pfecte neqz ꝑ positiones

¶ Sequitur de Propositione.

p Ropositio est oratio verum vel falsum significans indicando.

Diffō ppositiōis de rigor ñ valet

¶ Pro isto textu est notādū: qp ipse vt ponit nō est diffinitio qr nō exprmit conuertibiliter id qō p diffinitū significat qr diffinitū conuenit ppositioni mentali. diffinitio aūt nō. sz solū conuenit vocali ⁊ scripte. Et hoc propter istā particulā significare verū vel falsum qr capiendo illos terminos ppie tunc sola propositio vocalis vel scripta significat verum vel falsum. Corollarium in ppōsito solū fit mentio de propositione a nobis formabili. ⁊ sic dominꝰ deus nō est ppositio vt in ppōsito.

Significaꝛ verum Significaꝛ falsum

¶ Ulterius est notandum. qp significare verum est subordinari mentali ppositioni vere. Sed significare falsum est subordinari mentali propositioni false. modo vocalia ⁊ scripta subordinantur mentalibus ⁊ nō econuerso. Et sic patet qp ille terminus significare non capitur p illo qō imutat potētiā cognitiuam. sicut dicimus illum terminū homo significare omnes homines. Sed capitur vt valet tātū sicut subordinari. Diffiniendo tamen. ppositionem in genere vt sic extēdat se ad propositionem vocalem scriptam ⁊ mentalem.

Diffō ppositiōis i gñe

¶ Propositio est oratio vere vel false significans propositionaliter. Tunc significare verum ⁊ significare vere debēt capi pro eodem. sic etiam significare falsum ⁊ significare false ita qp ly verum exponatur aduerbialiter id est vere. falsum idest false. Item ille terminus ppositio capitur pro termino secunde intentionis. hic p ppositione vocali vel scripta. Similiter verum vel falsum etiā capiūtur pro terminis secūdarum intentionū.

Ueritas

¶ Unde veritas in ppōsito est adequatio rei ad intellectū. Nam sicut res est sic intellectus ꝛcipit Et veritas est in ppositione vocali ⁊ scripta repꝛesentatiue vel significatiue. Sed in mētali ppositione est identice. sed in rebus est obiectiue vel causatiue.

Intellectꝰ diffōnis p positionis.

¶ Debet ḡ diffinitio sic intelligi ppositio est oratio verum vel falsum significans id est vere vel false significās indicando. Et ille terminus oratio large. Et sic ibi est ppositio hu est bą. Dicitur vere vel felse significās.

Propōnis ꝟcat vere Propō ꝟcat false

¶ Pro quo est sciendum. qp significare vere est ppositionē se sic habere qp sic esse sicut per eaz significatur esse ꝟm eius significationem totalem ⁊ ppositionalē ita est: vt homo est animal. Sed illa ppositio significat false q̄ sic se habet qp sic esse: sicut per eam significatur esse ꝟcatione totali ⁊ ppōnali ita nō est. vt homo est asinus. Corol. In talibꝰ diffinitionibꝰ ly esse nō iportat tēpus sed debz absolui a tempoꝛe. vel importare intrinsecaz deriuationez rei. ⁊ sic iste vel cōsimiles. homo fuit animal. hō erit animal. Homo nō est asinus etiam significat vere. quia si capetur vt importaret tēpus. tunc diffinitiones ꝑdicte solum conuenirent propositionibꝰ de presenti affirmatiuis ⁊ de ineſſe. Et tunc diffinitum debet esse hoc totū. ppositio categoꝛica affirmatiua de ineſſe ⁊ de presenti vere significans. Et ly ita in predictis diffinitionibꝰ capiꝫ p termino secūde intentionis. ⁊ valet tantū sicut res taliter se habens.

Si sortes curreret sortes moueret.

¶ Corollarium. ibi nō est propositio. si Sortes curreret sortes moueretur. ⁊ sic de alijs. quia nulla illarū significat vere vel false. nec sunt cōsequentie bone neq; male: quia non sunt ppositiones. imo nulla oratio cuius verbum principale est finiti modi ⁊ non est indicatiui modi expꝛesse vel implicite: vt sic est ppositio. Et dico notanter. cuius verbū ꝓncipale est verbū finiti modi. qr dicendo sic: homo est animal. ⁊ absoluendo ly. est a modo: tūc adhuc est ibi ppositio. tñ verbū eius nō est indi

catiui modi.q; vt sic nulli⁹ est modi.nec oportet iã:q; neq; est finiti modi. ¶Arguit.Si diffinitio staret:sequret q; ibi esset ꝓpositio.hominẽ esse animal.¶Assumptũ ꝓbat.q; est oratio verus vel falsum significans. assumptum ꝓbat:quia significat hominem esse animal ⁊ ita est.⁊ ita etiã significat ista homo est animal.g̃ est ꝓpositio.tenet ꝓña.q; ꝓpter hoc illa ꝓio.homo est animal est ꝓpositio.quia significat homiem esse aial. ¶Confirmat. Si diffinitio staret sequeret q; hic nõ esset ꝓpositio. ¶Petre curre.ꝓseqns falsum. Et falsitas conseqntis ꝓbat.q; hic est ꝓpositio. ¶Petrus currit.g̃ etiã ibi. ¶Petre curre.tenet ꝓña.q; ille due orationes sunt synonime in modo⁹ significandi formali principali ⁊ essentiali. ¶Ad primũ argumentũ respõdetur negando assumptũ.⁊ ad ꝓbationẽ põt responderi sub distinctione. Quia hoc cõplexus:hoiez esse aial potest capi multis modis. ¶Nam vno mõ põt capi aduerbialiter:quod tñ nõ est cõsuetũ:put videlicet exp̃mit modũ significandi illius ꝓpõnis.hõ est aial.Et sic ad argumentũ negetur q; significat hoiem esse aial si est simplex aduerbiũ ꝑ quod exp̃mit modus significandi istius:hõ est aial.Si aũt capit nõ aduerbialiter.⁊ ly esse capit psonaliter ꝑ existere:tunc ꝯcedat q; significet⁹ hominẽ⁹ esse aial.i.hominẽ existere aial. Sed ex illo nõ sequitur q; ergo sit ꝓpositio.Ex quo patet q; illa oio. homo est animal significat hoiem esse aial capiendo hoc totũ hoiem esse aduerbialiter.nec ex hoc sequit q; illa oio.hõ est aial sic aduerbialiter significet. ¶Sz quõ sit imaginabile q; vnũ simplex aduerbiũ.videlicet hoiem eẽ animal possit exp̃mere modũ significãdi totiꝰ ꝓpositionis. Est dicendum q; bene est imaginabile.nam sicut ly vere exp̃mit modũ significãdi oiuz ꝓpositionum verarũ.⁊ ly false oiuz ꝓpositionũ falsarũ.Sic etiã dabile est aliqd aduerbiũ ꝓtentũ sub ly vere:qõ exp̃mit modũ significãdi ꝓpositionis vere : modo tñ specialiori.⁊ hoc nõ repugnat.Et tamẽ ꝓbabilius dicendum ⁊ aliter q; illa oratio.homo est animal:non ex eo dicit ꝓpositio quia significat hominem esse animal.sed ideo quia significat q; homo est animal:⁊ indicatiue.⁊ ratione istius tũc significat vere. ¶Nam licet ista oratio:hominez esse aial significat hoiez esse aial:nõ tamẽ significat indicatiue.Et ꝓpter hoc tũc illa ꝓpositio.hõ est aial significat vere.⁊ illa:hominem⁹ esse animal:nõ. ¶Et tamen aduertendũ q; talis oratio:hominẽ esse aial ⁊ cõsimilis capitur dupliciter.Uno mõ materialiter ꝑ se ⁊ ꝑ sua indicatiua : imperatiua, optatiua:ꝓiunctiua ⁊ infinitiua.Alio modo psonaliter ⁊ ꝑm rei vitatem q̃ druplicit:⁊ ꝑm cõmunẽ modũ loq̃ndi solũ tripliciter.¶Nã q̃rtus modus est impropriꝰ ⁊ incõsuetus.vicz capiendo tales oiones aduerbialiter.eo q; nullus grãmaticoꝝ ponit talia aduerbia.¶Primo ergo capiunt tales orationes vt infinitiuꝰ exponit noialiter.⁊ sic ista.hominez esse:vel hominẽ currere valet tantuz.ens hois.secunda.cursus hois.Secũdo exponendo infinitiuuz ꝓticipaliter.⁊ sic hoiem currere valet tantum sicut hõ currens.Tertio modo capiendo infinitiuum verbaliter vt ꝯcretiue vel abstractiue. Quarto aduerbialiter impropꝛie.¶Est g̃ vltimate dicendum ꝓ rõne q̃re illa oratio. hõ est aial sit ꝓpositio:⁊ nõ ista.hoiem esse aial.q; ista.homo est animal hz modũ significãdi ꝓpositionalez rõne istiꝰ q; significat idicatiue.nõ ꝑcise ꝓpter hoc q; vbum est indicatiui modi.q; si vbuz absoluerẽ a modo adhuc esset ꝓpositio.⁊ tñ tunc vbuz nõ esset indicatiui modi.sz ideo:q; illa oratio significat indicatiue verbo non absoluto a modo.sic autẽ non significat ista

Arr. prio q; illa sit ꝓpositio. hoiez esse animal Scõo argr. de illa.petre curre.

Rñsio ad pmũ q; hoiẽnem eẽ aial capit dupr.

Quõ simplex aduerbiuz possit exp̃mere modũ ꝑcãdi totiꝰ ꝓpositionis.

Hoiez esse aial capit dupliciter.

Cur illa.hõ é aial:é ꝓpõ ⁊ non ista. hoiem esse animal.

oratio:hoiem eé aial.Nam licet etiã significet hoiem esse aia:nõ tñ indicatiue.Ex isto patet q magna est differẽtia inter illas duas.hõ est aial.z hoiez esse aial:etiã absoluendo ly est a modo.nã adhuc ista.hõ est aial est propositio z hoiez esse aial nõ est ppõ.¶Ad scõm rñdeť ꝯcedendo seqlã q ibi nõ sit ppositio Petre curre.Et ad iprobationez rñdeť negando ꝓñaz:z ad probationez ꝯcediť q sint orationes synonime in modo ꝑcandi formali pncipali z essentiali.Nec ex hoc sequiť q si vna istaꝝ est ppositio q relíqua.qz orationez esse ppositionem puenit solũ rõne modi significandi pncipalis z essentialis:ꝫ etiam penes modũ significãdi mínꝰ pncipalẽ z accidentalem z grãmaticalem.vꝫ penes modũ.nõ sic q ad hoc q aliq oratio sit ppõ requiratur q vbũ sit alicuiꝰ modi:sed sic q talis oio significet vere vel false. z hoc habet ex mõ significãdi minus pncipali z príncipali simul.vꝫ q vbũ sit indicatiui modi saltẽ est alicuius modi.ita q nõ sit absolutuz a mõ:tunc requiriť q ipsuz sit indicatiui modi.¶Ex isto patet q ly indicãdo bñ addi tur in diffinitiõe.exponẽdo ipsum saltez sic existẽs expsse vel implicite de vbo indicatiui modi.Et hoc qñ tale vbũ est alicuius modi z nõ est absolutũ a modo.¶Ex isto patet ꝓseqnter q nulla illarũ est ppositio.sitiens libenter bib eret.paup libenter esset diues.nec tales orationes significant vere. imo nec ista.Sitiens libenter biberet:valet tantum sicut ista.sitiens appetit bibere.nam verbo optatiui modi nõ coresspondet verbum indicatiui modi.nisi tale verbũ optatiui modi etiaz esset indicatiui modi.quia alias quodlibet verbũ optatiui modi esset eq ocum.Sic etiaz qua ratione verbo optatiui modi coresspõderet verbum indicatiui modi.eadem ratione ecõuerso cuilibet vbo indicatiui modi deberet coresspondere verbũ optatiui modi.Et si dicíť.tñ p tales oratiões ꝯcipiť vere.Rñdeť q hoc est verum. sed hoc non est ꝑcise ex parte illarũ orationũ:sed hoc est ex bonitate intellectus q naturaliter inclinať ad verũ.Et sic intellectus audiẽs talẽ oionem. sitiẽs libẽter biberet vel ꝓsilem format eius indicatiuã.nõ q talis sibi coresspõderet.sed ꝑpter bonitatẽ ipsius intellectus z eius naturalẽ inclinationẽ ad verũ talez ppositionez format.¶Item arguiť.Illa oratio.vtrũ homo est aial est ppositio:z tñ diffinitio ei nõ cõuenit.Assumptum ꝓbať.qz illa oratio significat vere vel false.assumptũ ꝓbať.qz pars eius significat vere vel falsẽ.g̃ totuz.qz q̃quid pars significat hoc totũ significat.¶Confirmatur. Sequereť q illa oio hõ est animal inq̃ntũ est ps illiꝰ oís hõ est aial nõ esset propositio.Assumptũ ꝓbať.qz nec significat vere vel falsẽ.ꝓbať.quia nõ significat moduz significandi totalẽ taliter qualr est.qz non hz modum significãdi totalez.Assumptuz ꝓbať.qz est ps alteriꝰ.¶Cõfirmať.illa oratio rex sedet est ppõ.z tñ diffinitio nõ ꝯuenit sibi.Assumptũ ꝓbať.qz non ꝑcat vere vel falsẽ.ꝓbatur.z ponat casus q lateat vos an rex sedeat vel nõ.Tũc arguiť sic.Ex vob dubio nõ ꝑcat ere.z ex vobis dubio nõ ꝑcat falsẽ.g̃ etiã ex vobis dubio non ꝑcat vere vel falsẽ.Tenet ꝓña.qz ad dubietatẽ copulatiue sufficit dubietas ambarũ partiũ.¶Confirmať.Vos dubitatis illam. rex sedet.g̃ habetis dubitationez illaz significare vere vel falsẽ.¶Ad ꝓmuz argumentũ rñr ꝯcedẽdo q ly nõ est ppõ.vtrũ hõ est aial.Et ad ímprobationẽ rñdeť negando q significat vere vel falsẽ.Et ad ꝓbationẽ.ps ꝑcat vere. g̃ totum.negeť ꝓña.Et ad ꝓbationẽ.qcquid ꝑcat ps rẽ.ꝯcediť ly.ꝫ nõ q̃litercunqz ps ꝑcat taliter totũ ꝑcat.qz ps talis ppositionis ꝑcat sic q est ppõ:

Rñr ad secũdũ q illa Petre curre non ẽ ppositio.

Indicãdo bñ addiť in diffinitiõe ppositiõis

Sitiẽs libẽter biberet nõ est ppõ

Argr ꝑ q ista.vtꝝ hõ ẽ aial sit ppõ.Scdo. hõ est aial exñs ps illiꝰ. oís hõ ẽ aľ.ñ sit ppõ.Tertio Rex sedet. q non est ppositio.

4° Rex sedet.

Rñr.ad ꝓmũ q non ẽt ppõ.

De diffinitione propositionis.

sed totum nō ꝓcat taliter. ¶Etsi dī.tñ hoc totū est q̄stio.g̃ dubitabilis ꝓpō. tenet ꝓña ab inferiori ad supius. Tūc vltra. est dubitabilis ꝓpō.g̃ est ꝓpō. tenet ꝓña ꝑte in modo ad suū totū. ¶Pro ista impugnatiōe est sciendū. q̄ ille terminus questio capit tripliciter. Uno mō actiue ꝑ signo q̄rēte. ⁊ sic ly vtrū est questio. Et est qō instrumentabilis. hō aūt est qō ꝑncipalis. Et isto mō tunc qō non est ꝓpō: sz est vnū simplex signū questiuum. ¶Scdo mō capit ille terminus qō passiue pro ꝓpositione cui ꝓponit signū q̄sitiuū. ⁊ sic illa ozo hō est aial. in q̄ntuz sibi ꝓponit signum questiuuz est qō. Et sic omnis qō est dubitabilis ꝓpō. Et illo mō hoc totum. Utruz homo est aial. non est questio sed soluz ps. ¶Tertio mō capit actiue ⁊ passiue sic ꝑ signo quesitiuo ⁊ pro ꝓpositione cui ꝓponit tale signū q̄sitiuū. ⁊ sic hoc totū. vtrū homo est aial est qō. Et sic nulla q̄stio est ꝓpō. ⁊ sic etiā patet solutio argumenti. Est tñ verū q̄ ibi est ꝓpō. vtruz hō est aial. sed hoc totū nō est ꝓpō. ꝓma ps patet. ga hoc est ꝓpō. ⁊ hoc est ibi. g̃ ibi est propō. demōstrādo ꝑ ly hoc illā. hō est aial. tenet ꝓña expositōe. Sz scda ps patet. ga hoc totuz non ꝓcat vere vel falsē. Et sic aliud est dicere. ibi est propō ⁊ hoc est ꝓpō. Nam ꝓma ps valet tantuz sicut. in isto loco aligd est propō. ¶Ad secūduz argumentū est aduertenduz. q̄ ipsum tāgit vnū dubiū vz. Utrū ps ꝓpositionis sit propō. Et pro illo dubio est sciendū q̄ ps ꝓpōis categorice etiā hypothetice est ꝓpō. De ꝑte hypothetice patet in tali vel ꝓsili ꝓpōne. hō currit ⁊ deꝰ est vbiq̄z. quelibet ps ꝑncipalis ⁊ materialis est ꝓpō categorica. ga quelibet talis ꝓcat vere vel falsē. ga ad veritatez copulatiue regritur veritas ambarū partiuz. Etsi nulla ps esset propō: nulla significaret vere vel falsē. ¶Sz de ꝑte categorice etiā patet in illa vel consili ozone. hō vel asinus currit. ⁊ sit casus q̄ sortes proferat illā. ⁊ plato obaudiat ly homo ⁊ ly vel. ita q̄ soluz audiat illam. asinus currit. tunc illa ozatio ꝓcat vere vel falsē: ga platoni. exq̄ plato apꝓhendit eā vt totuz: ⁊ tñ etiā est ps. q̄ illiꝰ totius hō vel asinus currit. ¶Sz tñ hec non fuit difficultas dubij ꝓdicti. sed difficultas stetit in hoc an pars propositionis categorice sit propō in q̄ntū pars. Et est dicendum ꝑm cōmunioꝛē viam q̄ sic. vt patet de illa oratiōe. homo est aial. in q̄ntuz est ps illius omnis hō est aial. q̄ est propō. etiā in q̄ntuz ps: q̄ habet eundē modū significādi in q̄ntū est pars sicut in q̄ntum est totum. Si g̃ est propositio vt totuz erit propositio vt pars. tenet ꝓña. ga termini eodem modo significāt prout est pars ⁊ prout est totuz. Est tñ veruz q̄ dubiuz vt sic solum ptīcularīter est verū. Sed vniuersaliter est falsum. ga non q̄libet pars propositionis categorice est propositio. patet de ista parte. albus homo. in ista. Sortes est albus homo. que non est propositio. Similiter patet de subiecto etiam de ꝓdicato. etiaz de copula que sunt ptes propositionis categorice. ⁊ tñ non sunt propositio. ¶Hec ex hoc cōsequitur q̄ talis vel cōsimilis. Omnis homo est animal sit hypothetica: ga licet ipsa habeat duas categoricas videlicet. omnis homo est animal. ⁊ istam. homo est animal. tamē propter hoc nō erit hypothetica. Nam ad hoc q̄ aliq̄ propositio sit hypothetica requiritur q̄ habeat copulam que terminetur expresse vel implicite in ambas propositiones tanq̄z in partes ꝑncipales ⁊ materiales. ⁊ hoc non est ibi. ¶Ex illo patet q̄ ista ozatio homo currit. in q̄ntuz est pars illius homo albus currit. non est propositio. ꝑm illos qui dicunt q̄ etiam sic debet fieri in ꝓpositione categorica. videlicet q̄ si propositio ca-

Qō capit tripliciter. Primo. Secundo. Tertio.

Rñ. scdūz argumētuz Pars propōis categorice ⁊ hypothetice est ꝓpō.

Pars ꝓpōnis categorice in q̄ntū ps est propō. nō tñ q̄libet ps est ꝓpositio.

Illa Ois hō é aial ñ é ꝓpō hypothetica: lz héat duas cathegoricas.

tegorica debet constitui. tunc oportet q copula terminetur in illos terminos tanq̃ in extrema totalia. ¶Modo hoc non esset in predicta. ¶Potest tamẽ probabiliter dici q talis propositio sit ppositio: etiaz in q̃ztum pars. imo generaliter quelibet oio que se sola z seorsum sumeret esset ppositio. Etiaz ad huc manet ppositio in q̃ztum apte z cõgrue cõiungit cuz alia. sic videlicet si totũ aggregatũ est ppõ. tunc etiaz pars in tali aggregato est ppõ. que pars si seorsum sumeret esset ppositio. ¶Est cõsequenter dicendum q nõ oportet q copula ppositionis categorice terminet in subiectum z pdicatum tanq̃ in extrema totalia. sic videlicet q ista dicerent extrema totalia que nõ sunt partes alterius. Sed sufficit dicere q illa extrema sint totalia idest habẽtia modũ significandi totalez. ¶Et ille dicit modus significandi totalis in ppositio qui oritur ex significatione oium terminoz in tali oratione positoz z simul sumptoz. z sic etiã debet capi ly totalem in diffinitione ppositionis vere vel false. Et sic pars bene habet modũ significãdi totalẽ. ¶Ad tertium argumentuz dr negando assumptũ. quia illa oratio. rex sedet non sit ppõ. z ad probationez negat q non significet vere vel false z ad pbationem concesso assumpto negat consequẽtia. Nec ad dubietatem disiunctiue sufficit dubietas ambarũ partiũ. sed requirit q tota disiũctiua aliunde nõ sciatur esse vera. z ita est in argumẽto: qz scit bene q ista oratio rex sedet. est propõ. ergo scitur q significat vere vel false. Et ista ppositio ex tibi dubio illa oratio. rex sedet. nõ significat vere. valet tantum. illa ppõ est tibi dubia. illa oratio non significat vere. rex sedet. imo talis oratio in rei veritate significat mihi sicut vni qui est cum rege. Et huic qui est cum rege cum significat vere vel false. ergo etiam mihi. Sz q ipe scit z ego non qõ istoz: hoc est ideo. quia ipse scit habitudines regis z videt tales z non ego. Ex illo patet q ille due stant simul. ex tibi dubio significat vere: z ex tibi dubio non significat vere. nec ille due sunt contradictorie. quia ly dubio in ambabus est pticularitas. Ad quartum rñdet negãdo ꝓnam. qz licet ego dubitem illã rex sedet. tamẽ non dubito istã significare vere vel false. qz ego non dubito eã esse ppositionem sed scio eaz ppositionẽ esse qz dubiã. Et ppositio dubia eque est propositio sicut vera vl falsa. ergo scio eã significare, vere vel false. cũ oĩs ppositio significet vere vel false. ¶Et nõ valet ꝓña. ego dubito eaz significare vere z ego dubito eã significare false. q dubito eã significare vere vel false. Nec arguit a copulatiua ad vnã de disiũcto extremo qz ly dubito in ꝓñte facit vnaz de ꝓsensu cõpositi z valet tantũ ꝓñs. ego dubito illã oionem ipsa significat vere vl false. ¶Corollariũ. Datur vna ppõ q est vera z falsa z que nec est vera nec falsa. z in tali corrollario ly z debz capi copulatim z negatio infinitãter z tunc est sensus. Dar ppõ q est cõposita ex q̃ttuor ptib9 quaz vna est vera alia falsa. alia est ens qd non est vez. alia est ens qd non est falsum. vt pz de illa ppõne hõ est asin9 nõ z deus est. q bz q̃ttuor ptes. vnaz q est vera vt deus est. aliã q est falsa vt hõ ẽ asin9. aliã q nõ est vera. vt ly nõ: aliã q nõ est falsa: vt ly et. ¶Diceres. Quid de illa oione. ego reus z ꝓsci9 ꝓfiteor. dicendum est q sit ppõ. z ly z nõ capit copulatim nec copulatiue sed specificatiue. z valet tantũ. Ego reus existens ꝓscius ꝓfiteor. ¶Corollariũ. Tales non sunt ppõnes. vtinã essem bonus clericus. infirmus libẽter esset sanus. sitiens libẽter biberet. qz nõ sunt de verbo indicatiui modi. ¶Unde est regula. Qñ aligd est ppõ de inẽe categorica tunc semp oportet q sit expsse vl implicite

¶Modus significandi totalis.

¶Ad ttiũ

¶Ad q̃rtũ argumetuz

Dar ppõ q est vã z falsa.

Ego reus z cõsci9 ꝓfiteor.

Utinã esse bon9 clericus z. files.

¶Regula.

de vbo indicatiui modi: ꝛ sic nõ est de ꝑdictis. Dr̃ qñ est aliqd ꝓpõ categorica ꝓpter hypotheticas. ibi non opz q̃ fit de verbo indicatiui modi. Exemplum. Si sortes curreret sortes moueretur. ꝛ sic de alijs. ¶ Ulterius est sciẽdum q̃ dubitabilis ꝓpositio est propositio cui ꝓponitur aliqđ signũ q̃stiuũ. vt qs currit. vtrũ homo est aial. Corollarium. Triplex est ꝓpõ. ſ. vocalis: ꝛ est vox vel voces que sunt ꝓpositio. ¶ Mentalis est aggregatũ mentale existens ꝓpositio. Sz scripta est ozo scripta que est ꝓpositio. ¶ Notãdũ ꝓpositio necessaria est ꝓpositio que sic se habet q̃ sicut per eã significatur significatione totali ꝛ propõnali ita necesse est eẽ. i. ita nõ põt nõ eẽ. Et in tali diffinitione ly esse debet absolui a tpe. Sed propositio de modo loquẽdi inconsueto est propositio quãdo ſbm vel ꝑdicatũ nõ ponit in suo vero loco sed vnum ponit loco alterius. Sed ꝓpositio de est scõo adiacẽte est ꝓpositio vbi vltra ly ens vel ly est nõ est aliud ꝑdicatũ vt hõ est ens. hõ est. Sz ꝓpositio de est tertio adiacẽte est ꝓpositio vbi vltra ly est vel ens est aliud ꝑdicatũ. Et vlteriorẽ diuisionem illius termini ꝓpositio propter breuitatem recitare supsideo.

dubitabilis ꝓpõ.

Propõ necessaria.

Propõ de mõ loquẽdi inconsueto

Propõ de est scõo adiacẽte.

Propõ de est ttio adiacente.

Text⁹ de rigore nõ valet.

Propõnuz alia categorica alia hypothetica.

¶ Pro ista lr̃a est notãdum. q̃ sicut ipsa ponit in vbis nõ est diuisio. qz non est ꝓpõ: qz ibi nullũ ponit vbũ. mõ ois diuisio debet esse ꝓpõ hypothetica. ¶ Pro quo est sciẽdum q̃ ille terminus diuisio in ꝓposito capit pro termino secunde intentionis ꝛ nõ pro termino p̃ᵉ intentionis. Nã diuisio pro termino p̃ᵉ intentionis. Est vniᵘ rei ab alia sepatio. de quo nõ est ad pñs. Sed capiẽdo illũ terminũ diuisio pro termino secũde ītentionis describit sic. Diuisio logicalis est ꝓpõ hypothetica copulatiua affirmatiua in cuiᵘ p̃ᵃ parte ponit diuisum in genitiuo plurali psonalr̃ captũ cũ vno mẽbro diuidentiuz vel cũ pluribᵘ. Et cũ vno signo diuisiuo vel cũ pluribᵘ. Et in alia pte copulatiue ponit aliud mẽbũ diuidẽs vel alia mẽbra diuidentia cũ signo diuisiuo vel pluribᵘ. ita tñ q̃ mẽbra diuidẽtia sint iferiora ad diuisum ꝛ q̃ disiunctũ ex mẽbris diuidẽtibᵘ quertat cũ ipso diuiso. Dr̃ p° ẽ ꝓpõ hypothetica p hoc q̃ habetur q̃ nihil est diuisio nisi sit ꝓpõ ꝛ q̃ vt sic nulla ꝓpõ categorica est diuisio. Dr̃ copulatiua ad excludendum disiunctiuã que nunq̃z est diuisioᵘ vt sic. Dr̃ in cuiᵘ p̃ma pte ꝛc. Per hoc iuenit q̃ ibi nõ est diuisio Soni alius est sonus vox. alius est sonus non vox. Sili⁹ ꝓpõnis alia est cathegorica. alia est hipotetica. Dr̃ personalr̃ captũ: qz ibi nõ est diuisio bu aliud est vocale. aliud est scriptũ ꝛ aliud est mentale loquẽdo saltẽ de vocali vel scripto. Est tñ mentalis eius diuisio. qz in eius mẽtali ly bu capit personalr̃ eo q̃ significat naturalr̃ ꝓprie. Dr̃ cuz vno membro diuidentiũ vel pluribᵘ ꝛc. qz quãdoqz in p̃ma parte copulatiue ponit vnũ membruz diuidẽs: vt in presenti diuisiõe nr̃a. Qñqz vo ponunt plura mẽbra diuidentia. vt patet. in ista diuisiõe ꝓpõnum categoricaz alia est vniuersalis ꝛ alia est particularis ꝛc. vbi idifferenter. p̃mum ly ꝛ põt capi pro copula p̃ncipali: vel scõm vel tertium vel quartum. Et p̃m hoc tũc erit alia ꝛ alia pars p̃ma p̃ncipalis copulatiue. etiã tunc ponunt plura vel pauciora membra diuidentia in p̃ma parte copulatiue. Sic ẽt dicendũ est de signis diuisiuis. ¶ Ex ista diffõne tota habetur q̃ ad bonam diuisionẽ tria regrunt. Primũ q̃ sit ꝓpositio hypothetica copulatiua affirmatiua in qua diuisuz ponit in gtõ plurali psonaliter captum. Scõm est q̃ mẽbra diuidentia sint inferiora ad diuisum. propter hoc

Tria regrũ tur ad bonã diuisionem.

Primum. Scõm.

ibi nō est diuisio.hoium alius est risibilis ⁊ alius est flebilis:qz nullus horū terminoz est inferior ad ly hō.Et nō oportet q membra diuidētia sint quiditatiue inferiora ad diuisum . sed sufficit q sint inferiora in ſupponendo.

Tertiū. Tertiū est q disiunctū ex mēbris diuidētibus quertaſ cū diuiſo.i.membra diuidentia quncta per quinctionē disiunctiuam ⁊ ipm diuisum sint termini quertibiles.ppter hoc ibi nō est diuisio aialium aliud est coloratuz ⁊ aliud est rubeuz ⁊ aliud est nigrum ⁊c.Corollariū. Diuisio analogi in sua analogata non est diuisio sicut hic capiť:qz diffinitio diuisionis sibi non cōuenit neqz illa tria regsita sunt ín talí.Est tñ bona diuisio capiēdo illū terminū diuiſio large.vt ibi hoium alius est pictus ⁊ alius est viuus.¶Debet ġ diuisio cū diuiſo sic poni.¶Propōnum.i.de numero ppōnum alia.i.quedā est propositio categorica.⁊ alia.i.⁊ illa que ín certo eius sensu nō est categorica est hipothetica.Dī notanter que in certo eius sensu.qz si ppōnes sunt multiplices,tunc eadē ppō est categorica ⁊ hipothetica.vt pz de illa vel consimili magro legēte pueri ꝓficiūt.que est categorica,put isti ablatiui regunť a ly ꝓficiūt.Et ē hipothetica,put isti ablatiui ponunť ín designatiōe cōsequētie. Si aūt ppōnes nō sunt multiplices:tunc nunqz eadē ppō est categorica ⁊ hipothetica.Corollarū.¶Pe.hiſ.per illā diuisionē tñ voluit q ois propositio aut est categorica aut hipothetica. ¶Argť. Aliqua est ppō que nec est categorica nec hipothetica.igť diuisio mala.Assumptuz ꝓbať de illa oratione.sit gcgd sit rndens male rndet.illa est ppō ⁊ tñ nec est categorica nec hipothetica.¶Cōfirmať.Illa est ppō ⁊ tñ nec est categorica nec hipothetica. siue placeat vobis siue displiceat vobis ego arguo vobis.quia non videtur quod illoruz.¶Confirmaťur.Ista est ppō ⁊ tamen nec est cate.nec hipothet. Non est dubiū q rndens sit in scholis:qz non vī quod illoruz.¶Confirmatur de illa. Sortes est vel nō est asinus.que est ppō.⁊ tñ nō est categor.nec hipothet.qz nō vī quod illoz.¶Ad pmum argumētum rndeť.negando q talis oro vel cōsilis assumpta in argumento sit ppō.imo dōm est q talis oratio est simplr icongrua.⁊ est oro plures ⁊ nō vna:⁊ per ꝓns nō est ppō:⁊ per ꝓns nec categorica nec hipothetica:qz verū ⁊ falsum pſupponūt cōgruuz. quia in tali,oratione ponunť tria verba fine quinctiōe media quoz vnum qzuis restringať per signū restrictiuū iclusuz in ly gcgd tamē alteꝛ nō restringitur neqz tertiū.Et sic faciūt oronem plures.Ibi tñ est ppō.gcgd sit respondēs respondet.⁊ ly rndens est subm.⁊ ly rndet copula.pdicatum est hoc totum respōdēs est ens qđ est ens.¶Ad secundum argumētum rndeť.q oro assumpta in argumēto est vna categorica ⁊ non hipothetica.⁊ illa duo verba placeat ⁊ displiceat nō sunt idicatiui modi:⁊ ergo ibi nō eēnt plures orationes proponi proportionabiles.neqz eēnt plures ppōnes ptiales. Et ille due coniūctiones ibi posite cōiungunt similes casus.s.ly vobis ⁊ ly vobis. Et pmum ly vobis regiť a parte post a ly arguo.Sed scōm ly vobis regitur a pte post a vbo impersonali.Et sic ly ego est subm.arguo est copula si verba sunt icomplexa.vel ly sum si vba icomplexa.pdicatum est hoc totum.arguo vobis siue displiceat siue placeat.¶Sed ista est propō hipothetica disiūctiua.ego arguo vobis siue placet siue displicet vobis.⁊ habet plures categoricas propōnes.nam si pmum ly capitur pro copula principali.tunc prima pars disiunctiue est illa ego arguo vobis.Et secunda pars est illa tota disiunctiua.vobis placet vel vobis displicet.Si autē scōm ly vel capitur

Intells diuisionis.

Argť ꝑ ō illa. Sit qcquid.

Scdo ō illa.siue placeat ⁊c.

Tertio ō illa.Nō ēdubiū ⁊c.

4° de illa Soi.est vī non ⁊c.

Rñ.ad.j.

Rñ.ad.ij. q est categorica.

Ego arguo vobis si placz siue displicz vobis.

ꝓ copula ꝑncipali: tunc ꝑma pars est illa disiunctiua. ego arguo vobis vel vobis placet. Secunda pars est illa vobis displicet. ¶Ad tertium argumentum rñdeꝯ. negãdo ꝯsequentiam. q talis oõ vel consimilis non est dubium qñ rñdens sit in scholis nõ sit ꝑpõ categorica vel hipothetica. Nam talis est ꝑpõ vniuersalis negatiua. ꝛ id quod sequitur ly dubium stat materialiter. eo q ly dubium in talibus oõnibus capitur ꝓ termino secunde intentionis. ꝛ valet tñ sicut ꝑpõ dubia. Et sic ꝓpositio assumpta in argumento valet tñ ꝑpõ sortes rñdet non est dubia. Et vltimate valet illam. nõ est dubium sortem rñdere. Et ibi ly sortem rñdere capitur materialiter ꝓ tali oõne indicatiua sortes rñdet. vel sibi simili in modo significandi principali ꝛ essentiali. Et sic ly quin in tali oõne non capitur vt includit negationem infinitanter tentã. Sed capitur pure restrictiue vt valet tñ sicut quidã.

Rñ. ad. iij.
q ẽ vlis negatiua.

¶Ad quartum rñdeꝯ. q ipse tãgit duas opiones multum famosas de ꝓpõnib⁹. vz. de disiunctis copulatis aut ꝑditionatis copulis. ¶Una opinio tenet q oẽs tales sunt hipothetice sortes est vel nõ ẽ asin⁹. hõ ẽ vel fuit aial. sortes si ẽ hõ est aial. Et hz ꝓ se ista motiua. Nã in illa ponunt duo vba eq ꝑncipalia q̃z qõlz regrit duo extrema in q̃ terminent actus taliũ vboꝝ. ꝛ sic ibi erũt q̃tuor extrema iplicite. Et per ꝓñs due ꝑpõnes categorice vna cum nota ꝑditionali. Scõm motiuũ. Ex quo ille ꝯiũctiones sunt sincategorema ta: tũc nõ ꝑñt ꝯiũgere alia sincategoremata. eo q vnũ sincatego. saltẽ nõ aduerbiale nõ põt ferri in aliud sincateg. imediate ꝛ ꝑ ꝓñs tales ꝯiũctiões nõ ꝯiũgũt solũ copulas sz totales ꝑpõnes categoricas. imo ẽt nõ est icõueniẽs ꝑm illam opionem vnũ sincategorema exercere offm̃ circa aliud sincatego. dũmõ tñ ambo terminant in categoremata. hoc est in sbm ꝛ ꝑdicatuz. Sic est in istis. nõ tñ hõ est aial. nõ oĩs hõ ꝑter sortem est aial. vbi ly nõ ferk in ly tñ vel ꝑter ꝛ in copulã. ¶Cõtra istã opionem arguitur in tali vel consimili oõne sunt solum duo extrema totalia. ꝛ per ꝓñs vna sola ꝑpõ categorica. ¶Et iterũ. Sicut datur subm ꝛ ꝑdicatũ cõplexum in categorica: sic etiam potest dari copula complexa. ¶Et iterum. Sequerek si tales nõ essent categorice q darenk due ꝑmisse categorice bñ disposite ex qbus nõ possit fieri cõclusio syllogistice. ꝓñs falsum est. sed assumptuz ꝑbak de istis ꝑmissis: oĩs hõ vel asinus est ego vel tu: ꝛ ego sum hõ. Ille enĩz ꝑmisse sunt bene disposite distribuẽdo solũ ꝑtẽ disiũcti. ꝛ tñ nõ põt aliter iferri ꝛclusio nisi in ea ponank duo vba ꝯuncta per ꝯiũctionẽ disiunctiuã: vt sic. ergo ego vel asinus sum vel est ego vel tu. ¶Modo ꝑm aduersariũ ꝯ esset hipothetica ꝛ premisse essent categorice. modo nunq̃z cãtur syllogismus tali modo. ¶Propter ista argumenta vel motiua est alia via ꝛ cõioꝝ que tenet q oẽs ꝑpõnes de disiũctis vel copulatis copulis sint categorice. Et hz ꝓ se motiua supra tacta. Nã in tali: sortes est vel nõ est asin⁹: ly sortes est subm. asinus predicatum: hoc totũ: est vel: est copula. ꝛ ly nõ: nõ est pars copule: saltẽ ponendo negationes in mẽte. sed si nõ ponunk in mẽte: tunc l̃ totũ aggregatum ex ly est ꝛ actu diuisiuo vna cũ ly vel: est copula. Nec ex hoc seqtur q ipsa sit falsa: q hz extrema nõ supponãt ꝓ eodẽ. tñ hoc nõ regrit rõne oĩuz sincategorematum in tali oõne positoꝝ. hz bñ q̃ztũ esset ꝑcise rõne copule. hoc regreret saltez nõ ponẽdo negationes in mẽte tũc rõne isti⁹ toti⁹ regritur q ꝑdicatũ cõpetat subiecto vel q nõ cõpetat ꝛ ista est. ¶Est igr sciendum q q̃libet illarũ viaꝝ satis cõis est ꝛ ꝓbabilis. Tenẽdo ẽ ꝑmã opionem videlicet q tales

Rñ. ad. iiij.
Pria opinio q ꝑpõnes ꝺ disiũcti ꝛ copulat⁹ copul' sunt hipo.

ꝯ istã opionẽ argr ꝑ.
2°
3°

2° opi. tz q sint categ.

Si aliquis ẽmin⁹ ampliat in resoluente ẽt dz ãpliari.

sunt hipothetice. Est sciendū:q; si in aliq̄ tali ꝓpōne de disiūcta vel copulata copula aliqs terminus ampliat:tūc in resoluēdo talem ꝓpōnem in hipothetică talis terminus in vna suaꝝ ptium et debet ampliari. Et sic ista ꝓpositio Sortes est vel fuit nō albū:nō valet ista disiunctiuaz Sortes est non albū vel sortes fuit nō albū:qz ista disiunctiua est vera in casu istius ꝓpōnis albū fuit sortes:qz vna ps est vera.s.sortes fuit non album. Et rō quare non valet eaz:qz ly albū ampliat in illa de disiūcta copula:z in nulla pte disiunctiue ampliat. Sed valet illă:sortes est non album qō est vel fuit. vel sortes fuit nō albū qō est vel fuit. Nec sufficit q; talis terminus in vna amplietur: quia est regula. Quando terminus aliqs ifinitat vel distribuit in ꝓpōne de disiūcta copula ad aliquas dīas tempoꝝ:tunc talis terminus in q̄libet pte disiūctiue debet eodem mō accipi ad easdem dīas tempoꝝ. ¶Cōsequēter est sciendum q; quelibet talis ꝓpositio de disiuncta copula cuius p̄muz ly est:affirmat z ly vel.z scōm vbum negat:z subm distribuit:z copule impoz tāt idem tps:valet vnā ꝓpōnem disiunctiuā cōpositā ex partibus contradicentibus:vt illa.ois hō est vel non é asinus. valet illā disiunctiuaz.ois hō est asinus vel homo nō est asinus:z nō valet illā.ois hō est asinus vl'ois hō nō est asinus:z sic quelibet talis ꝓpositio erit necessaria. Quelibet aūt ꝓpō cuius subm nō distribuit z est terminus cōis valet vnā disiūctiuaz cōpositam ex partibus succōtrariātibus. vt illa:hō est vel nō est albus. valet illā:hō est albus vel hō nō est albus. Sed ꝓpositio de copulata copula que hz se sic sicut dcm̄ est supra. valet vnā copulatiuā cōpositā ex ptibus ꝓtradicentibus. vt illa.ois hō est z nō est asinus. valet illam. omnis hō est asinus z hō nō est asinus:z sic quelibet talis est ꝓpō falsa z īpossibilis. Si aūt subm non distribuitur z est terminus cōmunis:tunc valet vnā copulatiuam compositaz ex partibus succontrariātibus. Iſto adiecto:q; in scda parte copulatiue subiecto addat relatiuū idētitatis. vt hō est z nō est asinus. valet illā. homo est asinus z idem homo nō est asinus:z hoc ꝓuenit ex diuersitate illaꝝ duaꝝ notarum et et vel que hñt diuersos modos denoīandi. ¶Tenēdo vo secundā opionem est dicēdum:q; nō oportet q̄libet vbum et ꝓncipale in ꝓpōne positū habere duo extrema diuersa:sed sufficiunt eis eadē. Et si dr tamē q̄libet vbū est nota eoꝝ que de altero dicunt:q; vr q; q̄lz tale querit duo extrema. Rndet ꝓcedendo q; q̄libet taliū vboꝝ est nota eoꝝ ꝛc̄.nec oportet oēm notā hīe sic duo extrema:sed hoc est vez de nota que est copula ꝓncipalis z totalis. ¶Modo nullū illoꝝ verboꝝ est copula totalis sed aggregatuz ex ipis vna cū ꝓiunctiōe est copula totalis:z sic pz solutio ad motiua prīme opionis. ¶Notādum q; ꝓpositio de disiuncto extremo. est ꝓpō cuius partes ꝓncipales extremi sunt ꝓiuncte per ꝓiunctionē disiunctiuā vt sortes vel plato currit. ¶Sed ꝓpō de copulato extremo est ꝓpō cuius partes extreme sunt ꝓiuncte per ꝓiūctionē copulatiuā:vt sortes z plato currūt:z de illis nō est aliqua difficultas:qz omnes sunt categorice. Sed ꝓpositio de disiuncta copula est ꝓpō cuius partes copule ꝓncipales sunt ꝓiūcte per cōiunctionē disiunctiuā:vt sortes est vel nō est albus. ¶Sed ꝓpō de copulata copula est ꝓpositio cuius ptes ꝓncipales copule sunt ꝓiuncte per ꝓiunctiōez copulatiuā:vt homo est z fuit animal. ¶Corollariū. Eadē est ꝓpō de disiūcto extremo.de copulato extremo z de disiūcta copula:vt hō vel asin⁹ est vel nō est hō z alb⁹. ¶Notādū ista auctoritas.de equalētib⁹ idē é iudi-

Quō tales ꝓpōnes ō bēt resolui

Nō q̄lz copulatiu regit duo extrema.

Propō de disiūcto extremo.
Propō de copulato extremo.
Propō de disiūcta copula.
Propō de copulata copula.

De diuisiõe ꝓpõnis penes substãtiam

ciũ itelligit sic. q; i dẽ est iudiciũ de ꝓpõnibus equalentibus quo ad veruz ⁊ falsum sed nõ quo ad esse ꝓpõné categoricã vel hipotheticam. Sic soluũ tur multa argumenta: que possunt in medium duci. ¶Unde propões exponibiles sunt categorice ꝯjuis eaꝫ equalentes hoc est exponẽtes sunt hipothetice. ⁊ sic nõ segtur. equiualẽs illius omnis homo est animal est hipothetica. vz. homo est aial ⁊ nihil est homo qn ipm sit aial. ergo ẽt illa. omnis homo est aial est hipothetica ⁊ qn ꝓbaꝫ ꝓna: qz de equiualentibus idez est iudicium. ¶Rñdetur q; hoc est veꝫ quo ad verum ⁊ falsum. sed nõ quo ad eẽ propositionem categoricam vel hipotheticam.

Quõ itelligit ꝺ equalẽtibꝰ idez est iudiciũ

Categorica est illa que hz subm et ꝑdicatuz tanꝯz partes principales sui vt homo currit.

¶Pro lra est notãdum: q; diffinitio ¶De. hispa. nõ est bona: qz non cõuenit omni propõni categorice: qz nõ ꝯuenit istis que nõ habẽt expresse extrema sicut est in illis nihil est nemo est a. in casu in quo valet tm̃ sicut homo ẽ animal. ¶Debet ergo diffinitio cũ diffinito sic poni. ¶Propositio categorica est illa. i. est propositio que vel eius mentalis habet subm ⁊ predicatum tanꝯz partes principales ⁊ materiales sui. vel mentalis sibi correspondentis. In illa diffõne ille terminus illa neq; capitur demonstratiue nec relatiue. ¶Nõ ꝓmum qz sic solum propõ demõstrata esset propositio categorica. ¶Neq; secundum qz ly illa est relatiuuz nõ reciprocum. modo nullum tale põt poni in eadem propositione categorica cum suo antecedente. Sed capitur expo sitiue vt valet tm̃ sicut propõ ⁊ sic est nomen ⁊ ponitur loco generis diffiniti. ¶Dicitur i diffinitiõe que vel eius mẽtalis propter propositiones que expresse nõ habent extrema: sed mentales earum habent vt sunt tales vel cõsimiles nihil est nemo est ly in casu posito que licet nõ habent expresse extrema tamen earum mentales habent. ¶Dicitur subiectum ⁊ predicatum illa enim sunt essentialia propõnis. nam sine subiecto ⁊ predicato propositio cõstitui nõ potest. ¶Dicitur tanꝯz partes. ¶Pro quo est sciẽdum. q; partes propõnis sunt duplices. s. ꝓncipales ⁊ minus ꝓncipales. ¶Partes propõnis ꝓncipales sunt totalia extrema vel determinabilia tenẽtia se ad extremũ vt integre ꝓpões cõiũcte imediate per copulã ꝓncipalẽ ꝓpõnis hipothetice vel ꝓncipales copule. Et sic pz q; duplices sũt partes ꝓncipales. vz. mãles ⁊ formales. ¶Materiales sunt totalia extrema vel determinabilia in talibꝰ posita tenentia se ad extrema nõ tamẽ existẽtia vt sunt determinationes alterius determinabilis vel integre propões coniuncte per copulam princi palem ꝯiũctionalem. Sed ptes formales ꝓncipales sunt copule ꝓncipales ꝓpõnum. ¶Sed ptes minus ꝓncipales etiam sunt duplices. vz. materiales ⁊ foꝛales. ¶Materiales sunt determinatiões posite in extremis. ¶Sed formales sunt determinationes copularum ⁊ copule minus ꝓncipales. Dicitur in diffinitione sui. Et ly sui est relatiuum reciprocum ⁊ capitur primitiue ⁊ est generis omnis. Et sic diffinitio cum diffinito adhuc erit congrua ⁊ valet tm̃ sui id est propõnis categorice que est ipsamet. Et sic ly sui semper equiuocatur quãdo aliud ⁊ aliud antecedẽs refert. Et sic excluduntur per li sui propões hipothetice que hz habẽt subiectuz ⁊ ꝑdicatum tamẽ nõ tanꝯz ptes ꝓncipales sui. s. propositionis categorice sed bene propositiõis hipothetice. Dicitur vel mentalis sibi correspõdẽtis propter ly a in casu po

Diffõ ꝺ rigoꝛ ñ valz.

Intellꝫ diffinitiõis.

¶Partes ꝓpõnis sunt duplices. ¶Partes ꝓpõnis ꝓncipales. ¶Mãles.

Foꝛales.

¶Partes ꝓpõnis ꝛminus ꝓncipales mãles ⁊ foꝛ.

sito qz tūc nō hȝ subiectum ⁊ ꝑdicatum: neqȝ eius mētalis tanqȝ partes prīcipales sut. s. huius termini a. sed tanqȝ principales partes sibi cōrīdentes. ¶Arguit si diffinitio staret sequereť qȝ illa nō esset ꝓpositio categorica homo currit. Assumptū ꝓbatur qz nō hȝ subiectum ⁊ ꝑdicatū ⁊c. Assumptum ꝓbatur quia non videtur quid sit predicatum. ¶Confirmať ista est propositio categorica dū est qȝ tu fuisti asinus: ⁊ tamē nō habet subiectū ⁊ ꝑdicatū. ¶Et iterū de illa. mihi est homo qn ipsuȝ sit animal quia non videtur qd sit subiectū. ¶Et iterum illa. mihi placet bibere est ꝓpositio categorica ⁊ tamē nō habet subiectum ⁊ ꝑdicatū. ¶Ad ꝓmum argumētum rīdetur ꝑm duas opiniones. tenēdo ergo qȝ v̄ba sint simplicia apud mētem qđ est cōmune ⁊ probabilius tūc ille terminus homo est sub̄m in dicta ꝓpone ⁊ currit copula ⁊ cum hoc ꝑdicatū. ⁊ sic idem ꝓiungit se cū reliquo. qz v̄bum adiectiuuȝ rōne istius qȝ est copula habet ꝓiungere seipm inq̄ztum est predicatum cuȝ subiecto. ¶Immo ꝑm istā opionem tūc quodlibet v̄bum adiectiuū positū in ꝓpositione nō restrictum est ꝑdicatum vel pars ꝑdicati ⁊ cum hoc copula. Et dico nō restrictum qz quādo verbum adiectiuū restringiť tūc tenet se ad illam partem extremi ad quā tenet se restrictiuū vel signū restringens. vt homo qui currit mouetur. Dicitur vel pars ꝑdicati quia quando verbum adiectiuum regit aliquez casum a parte post vel aliud constructibile secum ponitur tunc est pars predicati vt hō currit viam vbi ly currit est ps predicati. Immo omne aduerbium determinās verbum gratia rei vel temporis est pars istius extremi cuius est tale verbum vt sortes curret cras sortes currit bene. Et talia aduerbia non sunt semp ptes predicati sed etiā quādoqȝ subiecti. Et tūc sunt ptes subiecti quādo tale verbuȝ qđ determinat est ps subiecti vt sortes qui currit cras mouebit. hoc totū subȝ est sortes qui currit cras. ¶Sic etiam verbum substantiuum nō est restrictū nō hns sub̄m ⁊ predicatum nec siles casus nec aliqd positū loco taliū est ps predicati ꝑm istā opionem: qz tūc in oibus talibus oȝonibꝰ est categorema. Et dī notāter: non hns siles casus. qz quādoqȝ v̄bum substātiuū hȝ similes casus ante ⁊ post. ita qȝ vnus regiť ante: alius a pte post. Et tunc est syncategorema. ⁊ non est pars alicuius extremi nec subiecti nec ꝑdicati. Dicit: vel aliqd positū loco taliū. qz dicēdo sic: legere est agere. ly est: est purum sincategorema. Et sic patet qȝ in oibus istis oȝonibus ly est: est ps predicati. sortes est vviēne. sortes est in scholis. sortes est h̄. capiendo h̄ aduerbialiter. qz si capeť pronominaliť. ly est esset purum sincategorema ⁊ nullius extremi ps. Sed tenēdo qȝ v̄ba sint cōplexa: tūc alia est rīsio ad argumētum. qz tūc nulla ꝓpō categorica cuiꝰ verbum ꝓncipale est adiectiuū vel substātiuū categorematicū hȝ exp̄sse ꝑdicatuȝ sed implicite: qz tūc qōlibet tale v̄bū adiectiuū hȝ resolui in suū ptcipiū propriū vel accōmodatū vel circūlocutū secū eiusdē nūeri. ⁊ in h̄ v̄bū suȝ si ue eiꝰ condeclinātū secū eiusdē tpis. nūeri. modi: ⁊ psone. Exēplum ꝑmi de ꝓprio: vt ly currit resoluiť sic: est currens. De accōmodato: vt ly inest resoluiť sic: est inherēs. vt sorti inest albedo: resoluitur sic. albedo est inherēs sorti. Sic ēt illa: sortes deest: resoluitur sic: sortes est absens. De circūlocutis sic v̄ba passiua que nō hn̄t propria participia pn̄tis tēporis sed circūlocuta. vt illa: homo amať: resoluiť sic: hō est ens qđ amať. Illā oīa talia verba passiua circūloquūtur sua ptcipia pn̄tis tpis per ly ens qđ: ⁊ per tale v̄bū. Et tunc in talibus oȝonibus talia ptcipia sunt ꝑdicata vel ps ꝑdicati: ⁊ v̄bum sub-

Argī. ꝓ° ō illa hō cur. 2° diu ē qȝ tu fuisti asinus. 3° nihil est hō qn ipm sit aīal. 4° mihi placz bibē Rn̄. ad ꝓm Si v̄ba adiectiua sūt icōplexa. Oē v̄bū adiectū ⁊c. é ꝑdicatū vl pars eius.

Qn̄ v̄bum substn̄ é ꝑdicatū vl nō.

Rn̄. ad ꝓm arg. si v̄ba st cōplexa.

De diui si one ꝓpõnis penes sb̃am.

stãtiuũ est copula. Sic etiã illa: homo est: nõ ꝓz exp̃sse ꝑdicatũ ꝑm istã opinionẽ: sed ly ens implicite est ꝑdicatũ. ¶Ad scõm argumẽtum rñr: negãdo assumptũ qꝫ nõ habeat subiectum ⁊ ꝑdicatum. Et est dicẽdum qꝫ hoc totuꝫ est sb̃m qꝫ tu fuisti asinus. est: est copula. ens diu vel ens ante lõga tpa: est ꝑdicatũ. Et sic si ꝓ ly tu demonstrat alia res ab asino tũc subiectũ non supponit. ¶Pro quo est aduertẽduꝫ qꝫ ql̃ibet talis oro que est aggregata ex signo restrictiuo ⁊ ex cõstructiõe si supponit. tũc supponit pro omni illo. ⁊ solũ ꝓ illo pro quo talis oro eẽt vera: dempto tali signo restrictiuo: ⁊ ponẽdo ibi vbuꝫ idicatiui modi. vt dño sic. qꝫ homo currit est bonũ. Subiectuꝫ est hoc totũ: qꝫ homo currit. ⁊ hoc supponit ꝓ omni illo ⁊ solũ pro illo pro quo ista oro homo currit est vera. Et cõiter tales oones in qb⁹ ponit ly qꝫ cõiunctionaliꝫ captũ resoluũtur in oones infinitiuas. vt illa qꝫ homo currit: resoluit sic: homine currere. ⁊ sic de singulis. Et sic pz qꝫ ista ꝓpõ est va. nõ diu est qꝫ tu fuisti asinus. Etiã demõstrãdo per ly tu quãcũqꝫ rẽ mudi aliã ab asino: qꝫ semꝑ sb̃m nõ supponit. nec seqtur: g̃ nouiter fuisti asin⁹: qꝫ añcedẽs est ꝓpõ negatiua ⁊ ꝓñs ꝓpositio affirmatiua. Si aũt per ly tu demꝛat asinus: tũc ista est falsa. non diu est qꝫ tu fuisti asin⁹: ⁊ ei⁹ contradictoria est vera: diu est qꝫ tu fuisti asinus: qꝛ extrema supponũt pro eodẽ. ¶Ad tertiuꝫ argumẽtum rñdet qꝫ sb̃m illi⁹ propõnis: nihil est homo qꝫ ipm sit aial: est hoc totũ: ens qõ nõ est ipm aial: ⁊ ly homo est ꝑdicatũ. Illã semꝑ ille terminus qui ꝑcedit ly qꝫ: tenet se ad ꝑdicatũ vel est ps ꝑdicati. Et aliud totũ qõ est categorema tenet se ad subiectũ niſi relatiuũ aut ꝑdicatũ referat talem terminum ꝑcedẽtem ly qꝫ imediate. Sicut est in ista: nihil est homo qꝫ ipse sit aial. Cui⁹ subiectum est hoc totũ: homo qꝫ nõ est aial. ly est: est, copula. ly ens est ꝑdicatũ. qꝛ iam ly ipe refert illũ terminũ homo ¶Modo relatiuũ ⁊ suũ añcedẽs in ꝓpõne categorica semꝑ tenẽt se ad idẽ extremũ. Et ql̃ibet illarum ꝓpõnuꝫ est vera: qꝛ in ꝑma extrema non supponũt pro eodem sed in secũda subiectũ pro nulla supponit ⁊ sunt negatiue. ¶Ad q̃rtuꝫ argumẽtum rñdet: tenẽdo qꝫ vba impersonalia sunt in mẽte ⁊ qꝫ sint simplicia: tũc ly mihi est subiectũ. placet bibere ꝑdicatũ. Et sic in alijs ꝓpõnibus de verbis ipersonalibus est dicẽduꝫ. Si aut verba ipersonalia nõ sunt in mẽte: tũc tales ꝓpõnes non hñt expresse extrema sed implicite. ⁊ tunc resoluũtur tales propõnes rõne verborum impersonaliũ in vba substãtiua secũ eiusdẽ tẽporis: numeri. modi: ⁊ psone. ⁊ in talia vba ipersonalia restricta cum signo restrictiuo eiusdẽ casus quem tũc tale vbũ impsonale regit. Et sic ꝑdicta ꝓpositio sic resoluit. Ego suꝫ cui placet bibere. Vnde obliquus semꝑ debet mutari in suum rectuꝫ. Et sic in ꝑdicta ly ego est subiectũ. suim est copula. ens cui placet bibere est ꝑdicatũ. Sic etiã ibi: me oportet studere: que sic resoluit. ego sum quem oportet studere. Sed illa: regis interest gubernare populũ. sic resoluit. rex est cuius interest gubernare populum. ¶Sed diceres. Quid de vbis impersonalibus passiue vocis est dicẽdũ vt. vꝫ. quid sit subiectum in talibus propõnibus: a Johãne legit ¶Matthеũ: a Petro disputat argumẽtum. Rñr ꝑm duas opiniones. Illã si vba impsonalia sunt in mẽte: tũc ly Johãne ẽ subiectũ. ⁊ non hoc totum: a Johãne. cuius rõ est: qꝛ als ql̃ibet talis ꝓpositio eẽt falsa. qõ sic probat. quia nullius talis ꝓpõnis subiectũ supponeret: qꝛ nunqꝫ aggregatũ ꝑcise ex ꝓpõne ⁊ suo casuali supponit: qꝛ nunqꝫ verificatur. Dicit precise: qꝛ dño sic: sortes differt ab homine. hoc totũ: differt ab homine: suppo

Rñ. ad 2m argumẽtũ.

Rña ỏ supꝑõne oones ex sig̃ restrictiuo ⁊ ꝓpõne quaꝫ restringit.

Rñ. ad 3m argumẽtũ.

Rñ. ad 4m argumẽtũ.

Nota ỏ vbis ipsonalib⁹ actiue voct ꝓz dnas opinio.

Nota ỏ vbis ipso. passi. voct ꝓz dnas opinio.

Regla qñ ppō ē pser tremiyl nō

nit:sed hoc nō est ꝑcise aggregatū ex ꝓpositione ⁊ suo casuali. verū tamē est q ly ab hoie in ꝑdicta nō supponit. Est tñ regula q oīs ppō posita in ppō-ne nō ꝓgnāte que nō deseruit casuali qđ casuale reddit suppositum verbo impersonali passiue vocis existēs copula ꝑncipalis: est ps extremi siue po-natur in ꝑncipio propositiōis: in medio: siue in fine. Et dico: in ppōne non prægnāte: quia dicēdo sic. omne aial ꝑter hoiez est irrōnale. ly ꝑeter nec est pars subiecti. nec predicati: saltē put est vna exceptiua. sed est pars toti⁹ pro positionis vna cum suo casuali. Dico: que nō deseruit: ad excludēdum ly a: in ꝑdictis propōnibus ⁊ ꝓsilibus. Dico: exīs copula ꝑncipalis: q si tale ca suale redderet suppositum vbo quod vbum ipersonale esset copula minus ꝑncipalis: tūc propō esset pars extremi: vt sortes a quo ꝓcutit est in scholis. Jam ly a est pars extremi. q ly ꝓcutitur est copula minus ꝑncipalis: q re-stringit. ¶Si aūt vba impsonalia nō sunt in mente: tunc tales ppōnes ha-bent resolui ⁊ nō habēt exp̄sse extrema. vt illa: a Johāne legit mattheum. re soluit sic: Johānes legit mattheū. q qōlibet tale vbuz impsonale passiue vo cis habet resolui in suum verbum impersonale actiue vocis secum eiusdez tempous: numeri: modi: ⁊ persone.

Diffō sbti ⁊ predicati nō valet.

Subm est de quo aliquid dicitur. Predicatuz est quod de altero dicitur.

¶Pro illa littera est notādum: q diffinitio subiecti ⁊ predicati sicut ponit non valet. q ꝑm ꝑmam diffōnez sequeret q realis hō eēt subiectū: q de eo aliqd dicit. Sed ꝑm diffōnem predicati sequeret q ly hō in ista vocali: hō est aial: debet esse ꝑdicatum: q ipe dr de altero: q dicitur de hoie: eo q pro fert ab homine. ¶Debet ergo diffinitio subiecti sic poni. Subiectum est illud id est extremum ppōnis categorice de quo vel de ꝓceptu sibi corresp̄ dēte aliqd. i. ꝑdicatum: dicitur. i. ꝑdicatur. Et erit in forma ista cum diffini-to. Subm est extremū ppōnis categorice de quo vel de cōceptu sibi corre-spōdente ꝑdicatum ꝑdicatur. Et nō debet dici in diffōne: de quo alterum extremū ꝑdicatur: q ly alterum est relatiuū diuersitatis ⁊ sic sequeret q ille terminus homo nō esset subm ⁊ ꝑdicatum in ista: hō est hō: si subm esset re plicatiue ꝑdicatum: q alterū extremū nō ꝑdicaret de eo: ex quo ipe per se ē subm ⁊ ꝑdicatum: ⁊ idem nō est alteꝛ a seipo: nisi capiēdo ly alterum idefi-nite: tūc etiam posset poni in diffōne. Dicitur pro diffinito subm. Et ille ter minus subiectum capit pro termino scōe itētionis. Dr pro genere diffiniti extremum ppōnis: quare ꝑz q pars subiecti nō meret dici subiectum. Di-citur: vel de cōceptu sibi corresp̄ondēte propter tales ppōnes: homo currit: hō est. Ubi ponūtur subiecta. ⁊ tñ tenēdo q vba sint cōplexa tūc de ipis nul lum ꝑdicatum ꝑdicat. eo q tales ozones nō hñt ꝑdicatū expresse: ꝛz tamen cōceptus corresp̄ondētes talibus hñt subiecta de qbus ꝑdicata ꝑdicant: vt resolvēdo ꝑz. ¶Sed diffinitio ꝑdicati cum diffinito debet sic poni. Predi-catum est illud. i. est extremū ppōnis categorice qđ vel conceptⁿ sibi corre-spondēs de altero. i. de subiecto dicit. i. ꝑdicatur. Dr: vel cōceptus sibi cor-resp̄odens: propter tales ppōnes: nihil est ens: nemo est asinus. in qbus po-nunt ꝑdicata q tamē nō ꝑdicātur de subiectis: eo q tales ppōnes nō hñt expresse subiecta: sed tamē cōceptⁿ taliū ꝑdicato⁹ ꝑdicātur de subiectis vt in mētalibus talium ppōnum. ¶Corollariū. Idem est subiectuz ⁊ predica-

Intellꝰ diffōnis sbti.

Intellꝰ diffinitionis ꝑdicati.

tum eiusdē ppõnis respectu diuersarum potētiarum: vt pz de extremis istius ppõnis: homo est animal. Si sortes legeret eā ordīne recto: z plato ordine versō: tūc ille terminus homo est subiectum: qz sorti. z est predūcatum. qz platoni. imo possibile est idem esse subiectum z pdicatū in vna z eadem ppõne eiusdē potētie: qz per replicationē: vt sit idem terminus esset replicatiue subiectum z pdicatum: sed tamē hoc nō est nāliter. ¶Arguitur contra diffinitiones pdictas. Illa est ppō: necesse est Johānē eē animal: z tñ nō videt qd sit subiectū z pdicatum. ¶Confirmat de ista. oportet quemcūqz itelligētem phantasmata speculari. ¶Confirmat de illa. datur pmum istans eē motus. ¶Et iterum. nō est verius dare contradictionem q̄z toti preponere negationem z eā ferre in totū sequēs. ¶Et iterum de illa. non gradus est aliquid. Et ite z de illa. ois homo est totū in quātitate. Confirmat vltimo de illa. apparētem ois homo oportet currere. ¶Ad pmuz est dōm. negādo q nō videtur quid sit subiectū z pdicatum. Illā dicendum est q ille terminus necesse in talibus vel cōsimilibus capit noiali z pro termino scde itētionis valens tñ sicut necessarium prout attribuit ppōni: z sic restringit alterum extremum ad stādum māliter ex diffinitione ppōnis modalis composite: z sic ly necesse in pdicta est subiectum valēs tñ sicut propositio necessaria. est: est copula. hoc totum: iohānē esse animal: est pdicatum. Similiter est dicēduz de illis modis: possibile: impossibile: cōtingens: dūmodo ponūtur in propositionibus in initio vel in fine. ¶Ad secundū rñdet: negādo q nō zc. Et est dicēdum q ly itelligētem est subm. ly oportet est copula. si verba sunt icomplexa: oportet speculari phātasmata pdicatum. Si autem verba sunt complexa: tūc talis propositio debet resolui modo resoluēdi quo. s. vt sic itelligēs est ens quem oportet speculari phātasmata: z sic facile est iudicium de subiecto z pdicato. ¶Ad tertiū est dicēdum q ly dat pōt capi duobus modis in tali vel cōsimilr ppōne. psonaliter videlicet z impersonalr: capiēdo igit psonaliter tūc hoc totum est subm. pmum istās esse motus z ly datur copula z cum hoc pdicatum z sic ipa est falsa. Sed illa est vera motus pmū istans dat eē. Si aūt capit impsonaliter tūc de rigore nō est ppositio. nec illa matheum legit eo q nō habet expresse subiectum. Sed dicendo sic. ab aliquo datur pmum istās esse motus. ab aliquo legit mattheū. tā ly aliquo est subiectum z totuz sequēs pdicatum. z ly legitur copula si verba sunt icōplexa. ¶Ad q̄rtum est dicendum q ille terminus est etiam pōt capi impsonaliter pro ptingit. Et tūc subiectum eius eēt ly logicum. Alis aūt exponēdo ipsam de rigore nō eēt ppositio z pdicatum est totū sequēs: qz valet propositio tñ nullum logicum ptingit verius dare cōtradictionem q̄z toti preponere zc. ¶Ad qntum est dicēdum. q si negatio capitur neganter tunc solum ly gradus est subiectum. Sed capiendo negationem ifinitāter tunc hoc totuz est subiectum nō gradus valēs tñ sicut ens quod nō est gradus. Si autem hoc totum nō gradus caperetur vt valeret tñ sicut pbi capiunt videlicet vt valeret illam. infinita modica pars est aliqd tunc ipsa vocalis expresse non habet subiectum. sed in eius mentali ly modica pars est subiectum. ly aliquid pdicatum. z ly infinita est purum syncategorema z nō est pars subiecti nec pdicati. ¶Ad sextum respondet. q hoc totū ois hō est subiectum z capitur materialiter: z restringit per ly totum in quātitate qd est terminus secunde intentionis. ¶Et pro illo est sciendum q totum in quātite est terminus cō

Argt p°

2°

3°

4°

5°

6°

7°

Rñ. ad p^m argumētū.

Rñ. ad 2^m

Rñ. ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Totū i q̄ti.

munis cõmuniter tẽtus ꝛ distribuꝰ vt ly homo in ista.omnis homo est animal est totum in quãtitate. ¶Et si diceret aliquis.tunc illa esset falsa omnis homo est totum in quãtitate:quia extrema non supponũt pro eodem:quia subiectum supponeret pro illo aggregato omnis homo ꝛ sibi simili ꝛ predicatum nõ.ex quo hoc totum omnis homo nullibi distribuitur. ¶Respõdetur cõcedẽdo qꝫ ſbm supponat pro illo aggregato oĩs homo ex quo capitur mãliter:ꝛ negeꝫ qꝫ pdicatum nõ supponat pro eodẽ.imo hoc totum omnis homo quãdoqꝫ distribuiꝫ vt in ista oz̃one.omne oĩs homo est totũ in q̃ztitate.vbi hoc totum oĩs homo est subiectum ꝛ restringiꝫ per pdicatuꝫ ꝛ distribuitur per ly omne. Illa tamen est falsa omne oĩs homo est totũ in q̃ztitate: qz est vna vniuersalis affirmatiua cuius pdicatum ꝛc̃.qz subiectum supponit pro illo termino omnis homo in ista omnis homo est totum in quãtitate ꝛ tamẽ pdicatum nõ supponit pro tali saltem vt sic quia vt sic non distribuitur. ¶Ad vltimum rñdeꝫ.qꝫ subiectum istius oz̃onis apparẽtem oĩs homo oportet currere est hoc totum apparẽtem oĩs homo. pdicatum oportet currere ꝛ est vna indefinita:ꝛ ly omnis iam est ps extremi. ¶Nam est regula.qꝫ quodlibet signuꝫ vniuersale affirmatiuũ distribuẽs determinationem vnica acceptione cum suo determinabili acceptaꝫ:est ps extremi. Et dicit vle:qz illud nõ hꝫ veritatem in omnibus signis: vt pꝫ de signis pregnãtibꝰ. nã ly pꝛeter ibi non est ps extremi.omne aial pter hominem est irrõnale.in sensu exceptiuo sicut nec ly tñ in illa tñ asinus videt hominem. Dicitur affirmatiuum:qz signũ vle negatiuũ captũ neganter non est ps extremi:vt dicẽdo asinus nullius hoĩs currit iam ly nullius non est ps extremi.sed capiẽdo ifinitanter tunc est pars extremi ꝛ resolvitur tũc pꝛopositio sic asinus entis quod nõ est homo currit.Et nõ debet dici in regula sic quodlibet signuꝫ vniuersale affirmatiuuꝫ clausum iter ptes extremi vbi determinabile ꝛc̃.qz instãtia est de ly omni in ista: sortes differt ab omni hoĩe quod nõ est pars extremi ꝯ claudaꝫ inter partes extremi. Verum est potest illa regula etiam saluari addendo illã ptículam dũmodo tale signũ nõ ponit in pꝛopõne pp impedire distributionem alterius signi pcise.ꝛ sic ly omni faciliter excluditur in pdicta:quia ponitur pꝛopter impedire distributionẽ illiꝰ signi differt ab.Et sic patet rõ quare ly quacũqꝫ in illa est ps extremi.Terminus discretus in quacũqꝫ pꝛopõne positus supponit discrete ꝛ non ly omni in ista sortes differt ab omni hoĩe:qz ly quacũqꝫ nõ ponit ibi pꝛopter impedire distributionẽ sed sic est de ly omni in pdicta. Et sic bñ patet qꝫ ad hoc qꝫ aliquod signum sit pars extremi nõ oportet qꝫ claudaꝫ inter ptes pcise categozematicas sicut patet de ly quacũqꝫ in predicta pꝛopõne quod clauditur inter ly in ꝛ inter ly positus ꝛ tñ est pars extremi ꝛ ly in est sincategozema. Et ille terminus apparẽtem in pꝛopõne de qua in argumẽto est determinabile eo qꝫ regit illũ terminũ asinus. Et ille terminus asinus est determinatio: quia regitur a ly apparentem ergo ly omnis est pars extremi:qz distribuit determinationem acceptã vnica acceptione ꝛc̃. ¶Corollarium. Dicẽdo sic aial oĩs homo currit.suba omne animal currit ꝛ sic de alijs.in istis signum vniuersale etiam est ps extremi. ¶Nam quandocunqꝫ signum vniuersale affirmatiuuꝫ ponitur in pꝛopõne ꝛ mediat inter magis cõmune ꝛ minus cõmune determinantia se vt sic:ꝛ conuenit cum minꝰ cõmuni in accidentibus grãmaticalibus tunc semp est ps extremi. ¶Sed diceres. Quid sit subiectum

Obijcit.

Soluit.

Ad vltimũ

Rela ò sigꝫ vli qñ sẽ ps extremi.

Rela ò sigꝫ vli ik magi mi⁹cõe.

in tali vel cõsimili. ecce magister currit. Rñdet q illa nõ habet subiectuz z pdicatum: qz nõ est propositio qz est oõo suspensiua. Sic et hec nõ est propõ dñe Petre Johãnes stat in ecclesia qz est oõo plures. Ulterius est sciẽduz q ad melius itelligẽdũ qd sit subm z pdicatũ ppõnum sunt nõnulle regule considerãde. Prima regula adiectiuũ positum a pte pdicati pure adiectiue tẽtum nõ habẽs substãtiuum secum expresse positum includit substantiuum positum a parte subiecti: vt dicendo homo est albus. ly homo est subiectum est est copula. hoc totum homo albus est pdicatum. Si autem ly albus caperet impure adiectiue tunc ly albus se solo est pdicatũ. Est tñ verũ q adiectiuũ positum a pte subiecti etiam includit substantiuũ positũ a pte pdicati z hoc solum fit in exclusiuis que exponuntur gra pluralitatis vt tñ octo sunt partes oõnis ly octo partes oõnis est subiectuz capiendo pure adiectiue ly octo z sunt est copula z ly partes oõnis est pdicatum. Capiẽdo autem nõ pure adiectiue tũc ly octo se solo est subiectum. Allia regula quã ponit albertus de saxonia. Negatio infinitans mediãs iter pticipium z casuz quẽ regit est ps extremi vt vidẽs nulluz equũ est homo. Allia regula. Nullum signũ vniuersale vel pticulare positum ab initio extremi est ps extremi ẽm cõmunioré viã vt omnis homo currit. Aliud: sortes est ois homo. in nulla enim ly ois est extremi pars. Dicit notanter ẽm cõmunioré viã qz magister marsilius dicit oppositũ quo ad pdicatũ sed ipe nõ tenet in hac pte. Et rõ illius regule est qz alr sequeret q darent due ꝓtradictorie que nõ pticipant in extremis vt ois homo est animal homo nõ est aial. Etiam sequeretur q daretur vna propositio nõ exponibilis affirmatiua vera cuius subiectũ pro nulla supponeret vt patet de ista. ois homo est aial. Allia regula. omnis ꝓpũctio in propõne categorica non coniungens partes copule est pars extremi z illius ad quod se tenẽt sua conungibilia vt homo vel asinus currit. Dicit notãter categorica propter ly z ibi homo est aial z deus est. Dr nõ ꝓpũ gens ptes copule propter ly vel ibi homo est vel nõ est asinus. Allia regula. signa exponibilia categorematica sunt ptes extremorũ sicut cõparatiuus z suplatiuus signa alietatis. Sed signũ exponibile pure sincategorematicuz latum in totã propõnem nõ est ps extremi. Dicit notãter latum in totã propõnem: qz si solũ ferr in ptẽ extremi tunc est ps extremi vt homo est tñ aial vbi hoc totũ tñ aial est pdicatũ. Allia regula. aduerbia determinãtia vba sua gra diuisionis vel compõnis nõ sunt ptes extremorum sed totius propõnis: vt sortes possibiliter currit. ly possibiliter non est pars extremi sed totius propositionis. Sed aduerbia determinantia verba sua gratia modi tẽporis vel rei sunt partes extremorum. Allia regula. sincategoremata mixta non sunt partes extremorum. neqz extremum sed bene icludit extremũ aut partem extremi. vt nemo nihil.

Adassignã duz extrẽa ppõnũ p[a] regula.

2[a] regula.

3[a] regula.

4[a] regula.

5[a] regula.

6[a] regula.

7[a] regula.

Copula est quod coniungit vnum cum altero.

Pro ista lra est notãdum. q ipsa vt ponit nõ est diffinitio. ꝑmo ideo quia nõ habet genus diffinitũ neqz aliqd posituz loco talis. Scõo ideo qz conuenit alteri a diffinito vtrei ad extra videlicet clauo. qz clauus est qd ꝓiungit vnũ cum altero. Debet ergo diffinitio cũ diffinito sic poni. Copula est pars formalis propõnis que exprsse vel implicite ꝓiungit vnũ. i. subiectũ cũ altero. i. cum pdicato. Itaqz erit diffinitio in forma talis. Copula'. Est pars formalis propõnis que exprsse vel implicite cõiũgit subiectum cum predicato.

Diffõ copule ñ valz Intellis diffinitionis.

Sor. pot̃ é currere.

Sor. é vel ñ est asinus.

Text̃ p̃ rigore non é diuisio.

Quantitas accipit̃ p t̃ mio sc̃de i tẽtionis.

Signũ q̃titicatiuũ.

Quantitas

Simplex q̃ntitas.

Notãdum est. q; si v̄ba adiectiua sunt cõplexa tũc eadẽ est multarũ propõnũ copula ⁊ precipue affirmatiuarum q; p̃m illã opionem semp v̄buz subst̃antiuũ hoc est actus cõplexiu⁹ vel diuisiuus est copula. Si aũt v̄ba sunt icomplexa tũc copula propõnum de v̄bis adiectiuis nõ sunt actus complexiu⁹ vel diuisiuus sed quãdoq; copula est sincategorema in talibus. ¶Sed dicere s. quid est copula in talibus vel cõsimilibus sortem possibile est currere. platonem necesse est esse hominem. ¶Respõdetur q; hoc totum est copula: est currere. ⁊ est esse. ⁊ iam tale verbum. s. est: est verbum impersonale ex adiuncto ⁊ neutrum eorum est copula se solo. Sed principalior pars copule. est infinitiuus. ¶Corollarium. In talibus vel ꝓsimilibus. sortes est vel nõ est asin⁹. plato nõ est vel é asin⁹. b̄ totũ é vel: é copula. ⁊ ly nõ nõ é ps copule saltẽ ponẽdo negationẽ in mẽte. Sz si nõ ponũtur i mẽte tũc b̄ totũ aggregatũ ex ly est ⁊ actu diuisiuo vna cũ ly vel: é copula: ⁊ b̄ est vez p̃m illã viã que ponit ꝓpones de diuũctis copulis esse categoricas. Si autem tales sunt hipothetice tũc ly vel est copula p̃ncipalis. ¶Ũ segtur Corollarie. In quali bet ꝓpõne hipothetica solũ ꝓiũctio est copula principalis ⁊ nunq; v̄bum. Corollariũ. Dicẽdo sic. Sortes nescit lectionẽ. ly nescit capit̃ pro vna dictione tũc ly nescit est copula si v̄ba sunt icomplexa. Si aũt capit̃ pro duab⁹ dictionibus. ⁊ si verba sunt icomplexa tũc ly scit est copula.

Propositionum categoricaz alia est vlis alia pticularis. alia indefinita alia singalaris.

¶Pro illa lr̃a est notandum q; ipa de rigore est bene posita. nec est diuisio: q; diuũctum ex membris diuidẽtibus nõ ꝓuertitur cum diuiso: q; diuisum est hoc totum: propõnum categoricaz: ⁊ illud supponit pro qualibet propõne categorica. ¶Membra autem diuidẽtia nõ supponũt pro q̃libet ꝓpõne categorica. q; nõ supponũt pro ista. cuiuslibet hois asinus currit. neq; pro alia mixte q̃ztitatis. Debet ergo hoc totum poni pro diuiso: propõnum categoricarum simplicium q̃ztitatum. Et dicit̃ categoricarum pp ꝓpõnes hipotheticas que vt sic nõ sunt alicuius q̃ztitatis. Sed loco talis signi habẽt aliud signũ quesitiuũ: vt cuius spẽi. Dicit̃: simplicium q̃ztitatũ pro quo est aduertendum q; ille terminus q̃ztitas: in ꝓposito capit̃ pro termino secũde itẽtiõis. ⁊ lz multis modis capiat. vz. pro signo q̃ztificãte: ⁊ etiam pro quolibet termino qui accipit̃ certa specie suppõnis. Tamẽ in ꝓposito q̃ztitatis nõ est aliud nisi ꝓpositio categorica met quãta. Et debet in ꝓposito attẽdi penes totale subiectum: ita q; illa dicat vniuersalis cuius totale subiectuz distribuitur ⁊ accipit̃ vnica acceptiõe: ⁊ nõ attẽdit penes p̃mum terminum categorematicum p̃cise sicut tũc fit in quarto tractatu. Quia ista est vniuersalis in q̃rto tractatu; cuiuslibet hois asinus currit. eo q; est apta maior in darij vel in barbara. Et sic quãtitas aliter attẽditur b̄ ⁊ aliter in q̃rto tractatu. ⁊ aliter in prima pte ꝓsequẽtiarum de formalitate. ¶Notãdum q; signum quãtificatiuũ vel quãtificãs est signum rõne cuius ꝓpositio nata est dici quãta. sicut sunt ista signa. omnis: nullus: aliqs: qlibet. ¶Sz quãtitas est ꝓpõ categorica cuius subm totale expresse vel implicite accipit̃ vnica acceptiõe vel diuersis. Et sic patet q; duplex est quãtitas: videlicet quãtitas simplex ⁊ quãtitas mixta. ¶Quantitas simplex est propositio categorica cuius totale subiectuz in certo eius modo significãdi vt sic accipit̃ vnica acceptiõe. Dicit̃: implici

te: ppter propositiones que expresse nō habent subiecta. vt sunt ille. nihil ē nemo est. ¶Sed q̄titas mixta est ꝓpositio categorica cuius subiectum tale in certo eius modo significandi vt sic accipit diuersis acceptionibus ⁊ nō vnica vt sic. sicut est ista propō. cuiuslibet hois asinus currit. que est mixte q̄titatis. ¶Ex illo patet q̄ soluz propones de subiectis complexis sunt mixte q̄titatis. Et ois ꝓpō categorica de subiecto simplici seu incomplexo est simplicis q̄titatis. ¶Cōsequēter est dicendum: q̄ tūc subiectū dī accipi vnica acceptione quādo est terminus icōplexus vel terminus cōplexus determinatus per signū vniuersale: pticulare vel singulare latū in totū sequēs. Vel quādo est aggregatū ex determinatiōe ⁊ determinabili: ⁊ determinabile ꝑcedit ⁊ determinatio sequit: ⁊ toti nō ꝓponit signū vniuersale cōueniēs cum determinatione in accidētib⁹ grāmaticalib⁹: ⁊ nō cum determinabili vt sic. vel quādo cōceptus sibi correspōdēs accipit determinate per actū latū in totū sequēs. Exemplū ꝑmi. Homo est aial. Secundi. ois homo vel asinus currit. ferendo ly ois in totuz sequēs. sicut etiam est ibi. aliqs homo vel asinus currit. ferēdo ly aliqs in totū sequēs. Exēplum tertij. asinus hominis currit. ¶Etiā dī notāter: quādo toti nō ꝓponit signū vniuersale ⁊c. Nam illa nō est simplicis q̄titatis. cuiuslibet asinus hominis currit: sed mixte: ⁊ iam ly cuiuslibet: respicit solū ly hominis vt substātiuū: ⁊ non hoc totū: asinus hominis. Et sic ille due equalēt. cuiuslibet asinus hois currit: ⁊ cuiuslibet hominis asinus currit: ⁊ ambe sunt cōgrue. Secus esset si ly cuiuslibet: respiceret totum: q̄ tunc esset incongrua. Exemplum quarti. Homo vel asinus currit: que est simplicis q̄titatis: ⁊ tamē subm accipit per duos actus. sed conceptus sibi cōrīdens accipit per vnū actū determinate: lz in voce vel in scripto nullus talis ponat cum subto. Sic etiā est ibi vnica acceptio vbi subm est aggregatū ex determinatiōe ⁊ determinabili: ⁊ determinatio precedit ⁊ determinabile segtur: ⁊ toti ꝓponit signum vniuersale: particulare. vel singulare cōueniēs cum determinabili in accidentibus grāmaticalibus: vt quodlibet regis aial currit. quilibet hominis asin⁹ currit. nec opz q̄ tale signum sit recti casus: sed sufficit q̄ conueniat cuz determinabili: q̄ ibi est vnica acceptio: oēm asinus apparentē oportet currere: ⁊ est ꝓpositio vniuersalis: ⁊ ly omnē respicit ly apparentem vt determinabile: ⁊ nō ly asinus. Si etiam est ibi vnica acceptio: cuiuslibet asini hominis interest: ⁊ licet signum vniuersale conueniat cū determinatiōe: tamē ēt conuenit cuz determinabili. ¶Sed tunc subm dī accipi diuersis acceptionibus ⁊ non vnica vt sic: quādo est terminus cōis aggregatus ex determinatione ⁊ determinabili: ⁊ determinatio ꝑcedit ⁊ determinabile segtur: ⁊ toti nō ꝓponit signum vniuersale: particulare: vel singulare cōueniens cuz determinabili. vel quādo est terminus cōplexus cui expsse nō addit signum vniuersale: pticulare: vel singulare. nec implicite sup totū fert aliqd signum latū in totum: ⁊ hoc si tale subiectum est terminus cōiter tētus. Exēplum ꝑmi. hominis asinus currit. Secūdi. ois hō vel asinus currit: ferēdo ly ois solū in ly hō. ⁊ nō in totū sequēs. Exēplum tertij. hō vel omne aial currit: ferendo actū determinatū in mente solū in ly homo. ⁊ nō in totū sequēs. ¶Est tamē verū q̄ si actus determinatus in mēte. vel ēt ly aliquis in ista vocali: aliqs hō vel omne aial currit ferret in totū sequēs: tūc subiectum accipit vnica acceptiōe: ⁊ sic tūc ista est vera. aliqs homo vel omne animal est asinus: ferēdo ly aliquis in to-

Mixta q̄titas.

Subz accipit vnica acceptiōe.

Subz accipit diuersis acceptiōibus.

tuꝫ ſequẽs.Et ẽt eſt vnica acceptio vt ſic.Sed q̃ cõiter negat:hoc eſt ideo: quia ſubm cõmuniter accipiť diuerſis acceptionibus. nec ſeqtur ex ea illa diſiũctiua:aliqs hõ eſt aſinus vel omne aial eſt aſinus. Nec eſt regula arguẽ do a diſiuncto extremo ad vnã diſiunctiuã ſaltẽ vbi vna ꝑs diſtribuitur ꝛ to tuꝫ vltra hoc accipiť vnica acceptiõe.Secus ſi acciperek diuerſis acceptio nibus ꝛ nulla pars diſiũcti diſtribuerek.q; tũc ꝓña eſſet bona. ¶Corollariũ. Eadẽ ꝓpõ ẽ mixte q̃ztitatis ꝛ ſimplicis in diuerſis eius modis ſignificã di:vt ꝑz de iſta vel conſimili.omne riſibile vel rudibile eſt aſinꝰ.que eſt vniuerſalis quãdo totũ diſtribuiť:ꝛ eſt mixte q̃ztitatꝫ quãdo ſolũ ꝑs diſtribuiť. Et quãdo eſt vniuerſalis: tũc ipſa eſt falſa.quãdo aũt eſt mixte q̃ztitatis eſt vera. ¶Corollariũ.q; ꝓdicatum iſtiꝰ accipiť vnica acceptiõe:tñ aial eſt hois aſinus.nam hoc totũ hois aſinus diſtribuiť in mente per vnũ ſactũ tenendo q; propõnes exponibiles ſint categorice.ꝛ ergo debet ſic argui ad eius vniuerſalem in terminis tranſpoſitis. ergo quilibet hominis aſinus eſt animal. ꝛ nõ ſic.ergo cuiuſlibet hominis qlibet aſinus eſt animal:qꝛ illa non eſt vniuerſalis.ſed mixte q̃ztitatis. ¶Debet ergo diuiſio ſic poni ad formam vna cum diuiſo. Propõnum categoricarum ſimplicium q̃ztitatum:alia idẽſt q̃dam eſt ꝓpoſitio categorica vniuerſalis:ꝛ alia.i.ꝛ illa que in certo eius modo ſignificãdi nõ eſt propoſitio categorica vniuerſalis:eſt propõ categorica particularis:ꝛ alia.i.illa ꝛc̃.Et tunc diuiſum preſentis diuiſionis eſt hoc totum propoſitionum categoricarum ſimplicium quantitatum. Membra diuidentia ſunt propoſitio categorica vniuerſalis:propoſitio categorica particularis.ꝓpoſitio categorica indefinita.ꝓpoſitio categorica ſingularis. ¶Et poteſt illa diuiſio ſic reduci ad bimembrem cuiuſlibet propoſitionis categorice ſimplicis quantitatis ſubiectum aut eſt terminus cõmuniter tentus:aut diſcrete tentus. Si ſecundum.ſic eſt ſingularis.Si primum.hoc eſt dupliciter.quia vel tale ſubiectuꝫ accipitur cum ſigno vniuerſali vel particulari ſe cum expreſſe poſito aut ſine tali. Si ſecundum.ſic eſt propoſitio indefinita. Si autem accipitur cum ſigno vniuerſali:tunc eſt propoſitio vniuerſalis.ſi autem determinatur per ſignum particulare: tunc eſt propoſitio particularis. ¶Contra diuiſionem arguitur. Illa propoſitio categorica eſt ſimplicis quantitatis.ſortes non vel plato currit.ꝛ tamen nec eſt particularis nec indefinita nec ſingularis nec etiam vniuerſalis.aſſumptum probatur: qꝛ non videtur quod illorum.Breuiter q; non ſit vniuerſalis.quia ſubiectum eius non diſtribuiť.ex quo totum diſiunctum eſt ſubiectum ꝛ negatao non preponitur toti diſiuncto.ergo non diſtribuitur.nec etiaꝫ indefinita.nec particularis.nec ſingularis:quia ipſa equiualet vniuerſali:qꝛ equiualet illi.nullus ſortes vel plato currit. ¶Confirmatur.Non videtur cuius quantitatis ſit illa.Nihil ꝛ nemo mordẽt ſe in ſacco.ergo diuiſio mala. ¶Et iterum. Illa eſt ſimplicis quantitatis nihil quod eſt nemo eſt aliquid ꝛ tamen nec eſt vniuerſalis nec particularis ꝛc̃. ¶Et iterum de illa.Johãnes non videꝫ petruꝫ eſt hõ. ¶Ad ꝓmum dicendum eſt q; ipſa ſit propoſitio vniuerſalis ꝛ totum eius ſubiectum diſtribuiť per negationẽ:lꝫ enim negatio in voce nõ ꝓponať toti diſiuncto.tamẽ in mẽtali eius vnus actꝰ diſtributiuꝰ preponitur toti diſiuncto. Nã ex quo terminꝰ ꝓcedẽs ly vel:eſt terminus ſingularis.tũc idem eſt quãdo terminus diſtributiuꝰ poſtponiť tali termino ſiĉ quãdo ſibi ꝓponereť ex quo nõ hꝫ offiñ ſuum exercere circa talẽ terminum.naꝫ illa va-

Eadẽ ꝓpõ ẽ mixte q̃ztitatꝫ ꝛ ſimplicis.

Tñ aial ẽ hois aſinꝰ.

Intellꝰ diuiſionis.

Reducit ad bimembrem.

Arguit ꝓ° ſortes non vel plato currit.

2°.Nihil ꝛ nemo mordẽt ꝛc̃.

3°.Nihil qd ẽ neo ẽ aliqd.

4°.Johãnes nõ videꝫ petꝝ ꝛc̃

R.ad.j.argumẽtum.

De diuisione propo. penes q̃ti.

let tm̃ apud mentē sicut nullus sortes vel plato currit. nā ille due habēt eas-
dem ꝺictonias. vt istā sortes vel plato currit. ¶Immo tenendū est pro re-
gula. q̄ quādocūq; dat aliqꝺ diuuctum z ꝑma ps diuuncti est terminus sin
gularis z negatio fertur immediate sup ly vel. tunc idem est acsi talis nega
tio ꝓponeret toti diuuncto. Et dī notanter quādo ꝑa ps diuuncti est terminus singularis: q; si esset terminus cōis tūc esset magna diuersitas ꝓponēdo toti diuuncto negationē z immediate ferendo ipm in ly vel. nā ille due non equiualent: hō nō vel asinus currit. z nullus hō vel asinus currit. ¶Ad secū dum dicendum est. q̄ si ambe negatiōes capiunt neganter incluse in ly ni-
hil z in ly nemo tunc talis propositio de rigore est mixte q̃titatis: quia vna ps distribuit. s. ly ens. z alia non distribuit. s. ly hō. Si vō ambe negationes capiuntur infinitanter tunc est propō idefinita. z ly totū est subm nihil z nemo. Si vero ꝑma negatio capit neganter z sc̄da infinitāter tunc est proposi tio vniuersalis. quia tunc hoc totum est subm ens z nemo: quia distribuitur per negationem inclusam in ly nihil. Si vero ꝑma capitur infinitanter z secunda neganter. tunc iterum est propositio mixte quātitatis. quia tunc hoc totum est subiectum nihil z homo. z accipitur diuersis acceptionibus: quia vna pars distributiue: scilicet ly homo z alia determiate: scilicet ly ni-
hil. ¶Ad tertium dicendum est q̄ ipsa propositio de qua in argumento de rigore est vniuersalis. quia negatio inclusa in ly nihil de rigore capitur ne-
ganter. ex quo precedit copulam: z negatio inclusa in ly nemo capitur infi-
nitanter: ex quo ponitur cum copula que tenet se restrictiue. z sic hoc totuz est subz. ens quod est nemo. z hoc distribuit per negationē iclusam in ly ni-
hil sed capiēdo ꝑmā negationē ēt infinitanter tūc est ꝓpō idefinita: z hoc totū est subm nihil qꝺ est nemo. ¶Ad q̃rtum est dicendū q̄ ipa est singula-
ris: z hoc totū est subiectū Johānes videt petrū: z negatio capit neganter. q; si caperet infinitanter oratio esset incongrua. q; tunc valeret tm̃ Johānes ens qꝺ nō est videt petrū est hō. z ibi ponerent duo nōia substātiua, sine cō iunctione ⁊c̄. ¶Sed diceres. Cuius q̃titatis est illa ego z homo quem nō amas studemus? dicēdum est q̄ est est idefinitas. z ly totū est subm: ego z hō quē nō amas. z hoc totū est termin⁹ cōis. ¶Sed ista. Nullū equū videt ois hō est propō indefinita: z ille terminus hō est subm: z stat confuse tm̃. z non determinat per ly totū: nō ois tanq̄ per signū pticulare: q; iā accipit confuse tm̃: eo q̄ in eius ꝺictonia totū ꝑdicatuz stat determinate. vt in ista: equum videt ois hō. ¶Sed illa. Nullū equū ois hō videt est ꝓpositio particularis. Et ly hō ibi stat determinate z determinat p signū pticulare. s. nō ois. ¶Co rollariū. Ubi est vnica acceptio asinus est hois asinus. Et si dī. tamē determi natio ꝓcedit z determinabile segtur dicenduz est q̄ hoc tenet veritatē a pte subiecti. nihilomin⁹ tū pōt teneri z cōmunius q̄ a pte subiecti z ꝑdicati cō mittat vnica z diuersa acceptio. Sed quo ad ꝑdicatū non variat q̃titatem propōnis. ¶Item si illa nō esset mixte q̃titatis nullus hois asinus currit. sequeret q̄ vna falsa fieret vera: vt patet de illa. nulli⁹ hois asinus nō ē asin⁹ q; illa est sua ꝓdictonia: hois asin⁹ nō est asin⁹. que est negatiua. z tū si esset simplicis q̃titatis fieret vera. q; valeret illam. quilibet asinus hois est asinus. ¶Corollarium. Dat cōplexuz vnica acceptione acceptū in quo tū obliqu⁹ ꝓcedit rectū vt ibi apparentē asinus oportet currere. ¶Corollarium. Datur ꝯplexū diuersis acceptiōib⁹ acceptū in quo determiabile ꝓcedit z determi

Regula.

Ad. 2m argumētū.

Ad. 3m

Ad. 4m

Ego z hō quem non amas studemus.

Nullum equum videt ois hō.

Nullum equum ois hō videt.

Asin⁹ ē homi nis asin⁹

Nulli⁹ homi nis asi-nus currit.

natio sequitur. vt cuiuslibet animal hominis currit.

Uniuersalis est illa in q̃ subijcit terminus cõis signo uniuersali determinatus: ut oĩs hõ currit.

Diffõ ꝺ rigore ñ valz Intelꝝ diffinitiõis.

¶Pro illa diffõne est notandum q ipa de rigore vt ponit non est bona: qz sequeret ꝑm eã q illa nõ eẽt vlis: nihil est nemo currit. qz sbm eius non distribuit: qz nõ hz sbm. ¶Sed notãdum q diffõ vna cum diffinito sic debet poni. ¶Propositio vlis est ppõ categorica simplicis q̃ztitatis i qua vel ei⁹ mẽ tali subijcit. i. sbm est terminus cõis. s. cõiter tentus signo vli determinat⁹. i. distributus. ¶Illa diffinitio procedit ꝑm illã viã que nõ ponit suppõnem collectiuã. Si aũt suppositio collectiua est ponẽda tunc ad diffõnem debet addi vel collectiue acceptus. ¶In forma erit talis. ¶Propositio vlis est ppõ categorica simplicis q̃ztitatis in qua vel ei⁹ mẽtali sbm ẽ termin⁹ cõiter tent⁹ distribut⁹ vel collectiue accept⁹. Dr vel in ei⁹ mẽtali ꝓpter ppõnes vles que expresse nõ habẽt sbta: vt nihil est nemo currit. Sic etiã si ly a imponeretur ad significãdum synonime cum illa: oĩs hõ est aial. ¶Et dr in fine vel collectiue acceptus pp illã. oẽs apli dei sunt duodecim que est vlis ponẽdo suppõnem collectiue: qz tunc ly oẽs est vnuz purum syncategorema: z apli dei est subiectum.

Propositõ vlis ẽ duplex.

¶Pro quo est notãdum q ꝑm illaz viam duplex est propositio vniuersalis. scz vlis distributiua z vniuersalis collectiua. ¶Exemplum primi omnis homo currit. scꝺi. omnes apli dei sunt duodecim. Si aũt suppositio collectiua nõ ponit tunc nulla est vniuersalis collectiua. Sed tunc illa vel cõsimilis omnes apli dei sunt duodecim est indefinita: z hoc totum est subiectũ omnes apli dei. z tũc ly oẽs est vnuz categorema: z si ppõnes exponibiles sunt categorice tũc valet tñ sicut maxim⁹ numerus vel maxima multitudo: z sic tũc est cõplexum z in nullo ꝑdicamento ponit. si aũt sunt hypothetice: tũc ly omnes est icomplexũ est in ꝑdicamento q̃ztitatis sub ly numerus vel multitudo. ¶Et sic pz q illa nõ oĩs hõ currit est vniuersalis: quia ly homo nõ determinat per ly omnis sicut in ꝓposito capit determinari: qz in ꝓposito capit ꝓ distribui. ¶Modo ly hõ nõ distribuit: z sic aliter accipit determinari ibi q̃ in grãmatica.

Nõ oĩs hõ currit.

Signũ vle

¶Ulterius est notãdum q signũ vle est signũ natuz distribuere subiectum totale alicuius propõnis categorice: sicut sunt ista. Oĩs: nullus: nihil: nemo: neuter: singuli: glibet: gcũ qz: nunq̃: nequaq̃: z plura talia. ¶Et non debet dici in diffõne signum syncategorematicum. qz tunc ly nihil non esset signum vniuersale: quia non est syncategorema. cõsequens falsuz est: quia illa est ꝓpositio vniuersalis: nihil videt homo: z ibi ly homo est subiectum z distribuit per ly nihil tanq̃ per signũ vniuersale. Simile est ibi. Neminẽ videt homo. ¶Corollarium. Q nullum signum exclusiuum est signũ vniuersale: qz nullum tale natum est distribuere subiectum totale alicuius propõnis categorice sed bene predicatum. Sicidem est de signis reduplicatiuis z exceptiuis que nõ sunt signa vniuersalia ex eadem rõne: qz non distribuunt subiectũ. ¶Corollarũ. Negatio infinitanter tenta nõ est signũ vniuersale vt sic: qz etiã nõ distribuit totale subiectũ. eo q semper est pars subiecti saltẽ qñ distribuit terminũ a pte subiecti positum. ¶Et dicitur notanter vt sic. qz bene est signum vniuersale capiendo negãtur vt sic.

Nullum signũ exclusiuũ reduplicatiuuz vl exceptiuũ est vle.

Negatio infinitans nõ est signum vle.

Nullibi hõ currit z sikes sunt vles.

¶Corollarium. Omnes ille sunt ppõnes vniuersales nullibi homo currit nusq̃ hõ legit: nunq̃ hõ disputat: nequaq̃ hõ studet. capiendo ista aduer-

bia vt determinant copulam ⁊ tunc subiectum. ſ. ly hō distribuitur per eaz Si aūt determinant subiectum vel ꝯceptus inclusos in eis determinat ly homo tūc tales ꝓpositiones essent mixte q̄ztitatis. qz tunc subiectum acciperetur diuersis acceptionib⁹. ¶Cozollariuz. Ly vbicunqz non est signum vniuersale. qz nunq̄z distribuit totale subiectum. ⁊ sic ista non est vniuersalis. vbicunqz homo currit homo mouet: sed est indefinita. ⁊ scōm ly hō est subiectum. ly mouetur copula. ⁊ hoc totum est predicatum in loco in quo homo currit mouetur. Et sic differentia est inter ly quicunqz ⁊ vbicunqz. qz ꝯceptus inclusus in ly vbicunqz tenet se ad p̄dicatum. ita q̄ est pars predicati. licet tale aduerbium determinet v̄bum p̄ncipale ⁊ etiā q̄ñqz v̄buz minus p̄ncipale ⁊ vt cōmuniter qz illud v̄bum tenet se restrictiue qō ponitur cum ly vbicunqz. exquo in se includit signum restrictiuum. Eodē mō dicendum est de ly quandocunqz quod non est signum vniuersale. Et sic illa etiam est indefinita q̄ñcunqz homo currit animal currit. Et valet tantuz omni tempe quo homo currit aīal currit si verba sunt simplicia. ⁊ sic q̄ñcunqz est syncategorema mixtum. Sed ly qcunqz est signū vniuersale includens in se signum restrictiuum. ⁊ si nō habet substantiuum secū expressum tunc includit terminū categorematicū qui tenet se ad partem subiecti. Si autez ponitur secum substantiuū tunc nō includit talē sed semp includit in se signum restrictiuū. Exēplum p̄mi. qcunqz currit mouet. iam enim includit in se cōceptū. Exemplum secundi quicūqz hō currit mouet. iaz. n. nō includit conceptū sed actū distributiuū ⁊ cuz hoc restrictiuū. ita q̄ valet tantū sicut oīs qui. ⁊ quelibet illarū ꝓpositionū est vniuersalis. ¶Cozollariuz. Illa est vniuersalis. Ois essentia diuina est pater. qz ad ꝓpositionē vniuersalez sufficit q̄ eius subiectū sit terminus cōmunis ⁊ distribuat quacūqz distributione siue cōpleta siue incōpleta. Etiam illa est vniuersalis vterqz homo currit. ⁊ valet tantū. quilibet hō de numero illoz duoz currit ¶Cozollarium. Illa nō est vniuersalis. Omne ens qō est sortes currit. ⁊ licet subiectū distribuatur tñ hoc nō sufficit sed vltra hoc requiritur q̄ sit terminus cōiter tentus. ¶Cozollariū. Illa nō est vniuersalis. oēm equuz videt sortes. qz subiectum nō est terminus cōis distributus p signuz vle. Et ly subijcit: in diffinitione valet tantum. i. subiectū est. ⁊ nō valet tñ. i. a parte subiecti ponit. ¶Cozollarium. Illa est mixte quātitatis. nullius hois asinus currit. Primo ideo. qz sua ꝓtradictoria. ſ. illa hois asinus currit est mixte quantitatis. ergo etiā ipsa qz alias nō participaret in extremis. Secundo qz sua equiualens est mixte q̄ztitatis. ſ. cuiuslibz hois qlibz asin⁹ nō currit. g̃ etiā illa. Tertio qz si nō esset mixte q̄ztitatis sed simplicis sequeret q̄ vna negata deberet cōcedi. Patet de illa. nullus hois asinus non est asinus. illa negat. qz sua contradictoria. ſ. illa hois asinus non est asinus est vera. ergo alia falsa. Et tñ si esset simplicis q̄ztitatis fieret vera. qz valeret tantum. quilibet hois asinus est asinus. ⁊ illa est vera. ⁊ sic patet siue p̄cedat signum affirmatiuum siue nō. qō nō cōuenit cum determinabili semp est diuersa acceptio. ¶Cozollariuz. Illa est mixte q̄ztitatis ⁊ non vniuersalis. omnis hō ⁊ omnis asinus currūt. qz subiectum nō distribuit p vnū actū. Etiam illa. oīs homo ⁊ asinus currūt de rigore est mixte quantitatis. qz de rigore ly omnis nō p̄t distribuere totum copulatū exquo est singularis numeri ⁊ totū copulatū pluralis numeri. ¶Notanduz est vltimo q̄ ista diffinitio. Propositio vniuersalis est que omni aut nulli in

Vbicūqz ⁊ q̄ñcūqz nō sūt signa vlia. ſzqcūqz est signuz vle.

Ois eēntia dīna ē p̄.

Uterqz hō cur.

Oē ens qō ēsortes cur.

Oēz equū videt sortes

Nulli⁹ hois asin⁹ carrit.

Ois hō ⁊ ois asinus currunt

Scōa diffō ꝓpōis vlis

esse significat. Intelligit sic. est ꝓpositio categorica simplicis quantitatis cuius predicatum denotatur conuenire cuilibet suppositi subiecti vel nulli.

'Particularis est illa in qua subijcit termin⁹ cõis signo pticulari determinat⁹. vt quidã homo currit.

Diffõ ð rigore non valet.

¶Notandũ est ꝓ diffinitione q ipsa de rigore nõ est bona. q ꝑm eam se queret q illa nõ esset particularis aliquis currit. exquo illa nõ habet subiectum capiẽdo saltẽ ly aliqs vt est signũ particulare. q tũc includit actũ ⁊ cõceptum.

Intellect⁹ diffõnis.

Sed debet sic intelligi 'Propositio pticularis est ꝓpositio categorica simplicis quantitatis in qua subijcitur terminus communis stans determinate per signum particulare secum exꝑsse positus. Uel est ꝓpositio nõ habens secũ exꝑsse subiectũ in qua tũ exꝑsse ponit signũ particulare. ⁊ in mẽtali eius subiectũ stat determinate ꝑ signũ particulare secus exꝑsse positũ 'Prima particula diffinitionis conuenit ꝓpositionib⁹ que exꝑsse habent subiecta in quib⁹ exꝑsse ponunt signa pticularia vt sunt iste. Aliquis homo currit. vllus homo currit. ¶Secunda particula conuenit huic. Aliquis currit capiendo ly aliqs vt est signum particulare syncategorematicum mixtum. vicz qõ includat actus ⁊ conceptũ. tunc eni est ꝓpositio particularis ⁊ valet tantum sicut aliqua res currit. Si aũt caperet syncategorematice pure tunc non esset ꝓpositio quia esset oratio incõgrua. ¶Dicit notanter in secunda particula nõ habens expresse subiectus ꝓpter illam homo est animal. quia licet in mentali eius subiectũ stet determinate expresse ꝑ signus particulare ⁊ sic etiã est particularis. tñ non in voce ponit illud signum. Et sic patet q si ille terminus a imponeret ad significandum synonime cum illa. aliquis hõ currit. nõ esset ꝓpositio particularis sed indefinita. quia ibi non ponit signũ pticulare expresse. 'Nam ad hoc q aliqua ꝓpositio sit particularis oportet q ponat signũ particulare expresse in tali oratione. sed non oportet q subiectũ ponat exꝑsse sed sufficit q in mẽte fiat sic q ꝓceptus sibi corrñdẽs determinetur ꝑ signus particulare. ¶Corollarium. Dantur due ꝓpositiones synonime quarũ vna est particularis ⁊ alia indefinita. sicut patet de ista vocali homo est animal ⁊ de mentali sibi corrñdente. 'Nam omnis propositio mentalis cuius subiectus accipit determinate est ꝓpositio particularis. quia ꝑm cõmunẽ opinionẽ omnis suppositio determinata in mente fit per vnus actum. sed q̃libet ꝓpositio cuius subiectũ accipit confuse tñ est indefinita eo q suppositio confusa tantum ⁊ omnis acceptio confusa tantũ sunt sine actu in mente ꝑm cõmunes opinionem. 'Modo multe sunt propositiones in mnte quarum subiecta accipiuntur confuse tñ. sicut sunt iste. omnem equum videt homo. tñ homo est animal. tenendo q propositiones exponibiles sunt categorice. ¶Corollarium. 'Ista non est particularis. non aliquis homo currit. licet enim in ea ponatur signum particulare tamen subiectus non determinatur per ipsum vt in proposito capitur determinari. 'Nam ille terminus dicitur determinari per signum particulare qui ratione talis signi accipitur pro suo significato vel pro suis significatis disiunctiue ⁊ non copulatiue. nec copulatim. ⁊ sic non est de illo termino homo in predicta ꝓpositione. eo q accipitur distributiue. quare ipsa est ꝓpositio vniuersalis.

Dant due ꝓpones synonime q̃rũ vna ẽ pticularis ⁊ non alia.

Nõ aliqs hõ currit.

Signũ pticulare.

¶Notandũ est q signum particulare est signũ syncategorematicũ. ratione cuius terminus cõmuniter tentus super quem immediate fertur ⁊ non im

peditur accipitur pro suo significato vel pro suis significatis disiunctiue ꝛ non copulatiue nec copulatim. Et plura sunt talia signa particularia. vt aliquis quidam vllus. non omnis non nullus. ꝛ similia. ¶ Corollarium. Ista non est propositio particularis. omnem equum videt aliquis homo. qꝛ subiectus non accipitur determinate sed confusse tantū. nec ly aliquis habet impedire ly omnem circa subiectum. ¶ Sic etiam ista non est particularis. vnus homo currit. sed indefinita est ꝛ hoc totum est subiectum vnus homo ꝛ ly vnus non est signum particulare. ¶ Corollarium. Ly determinatus in illa diffinitione ꝛ in diffinitione propositionis vniuersalis equiuocatur. quia in proposito valet tantum sicut stans determinate. ¶ Corollarium. Ille sunt idefinite ꝛ nō pticulares. duo hoies currūt. mille homines currūt.

Omem equum videt aligs hō.

Unus hō currit.

duo hoies cur.

Indefinita est illa in qua subijcitur terminus cōis sine signo. vt homo currit.

¶ Notandum. qꝫ diffinitio de rigore verborum non est bona. quia ꝑm eam sequeretur qꝫ illa tantum homo est animal non esset indefinita. Quia in ea subijcitur terminus communis cum signo. vt cum ly tantum.

Diffō ōri gore non valet.

¶ Debet ergo diffinitio cū diffinitio sic poni. Propositio indefinita. Est propositio categorica simplicis quantitatis in qua vel eius mentali. subiectum est terminus communiter tentus stans determinate sine signo particulari secum expresse posito vel stans confuse tantum. Dicitur vel in eius mētali. Et aduerte. qꝫ illa particula solū respicit secūdā partē diffinitiōis vicz cōfuse tantū. Vel potest etiā respicere totum disiunctū. Nam ly a etiam est ꝓpositio indefinita si significat synonime cum ista. homo est animal. sic etiam si significaret synonime cum ista. Omnem equum videt homo. ¶ Ex isto ꝑz qꝫ ad hoc qꝫ ꝓpositio sit indefinita requiritur qꝫ subiectum eius accipiatur determinate vel confuse tantū. Et si accipitur determinate ꝛ expresse ponitur subiectum ꝛ signum particulare tunc nō est indefinita sed particularis Si autem nō ponitur expresse subiectum ꝛ stat determinate. ꝛ signum particulare etiam nō ponitur expresse. tunc est ꝓpositio indefinita. vt ly a si significaret synonime cum ista homo est animal. ¶ Quare sequit corollarie. qꝫ omnis ꝓpositio cuius subiectus accipitur confuse tantū. est ꝓpositio indefinita. Exemplum omnem equum videt homo illa est indefinita quia subiectum eius stat confuse tantum. ergo ꝛc̄. ¶ Corollarium. Illa. semp fuit asinus est indiffinita. quia subiectum stat confuse tantum ꝛ ly semp est determinatio copule. Idem est de illa vbiqz studet homo. ¶ Corollarium. Illa est distinguenda vel consimilis. Sortem transire ad ecclesiam est bonum. quia si infinitiuus capitur concretiue ipsa est singularis. Et valet tantum. Sortes transiens ad ecclesiam est bonum. Sed capiendo infinitiuum. abstractiue ipsa est indefinita. Et valet tantum. Transitio Sortis ad ecclesiam est bonum. ¶ Corollarie sequitur. Illa est indiffinita ter fuit imperator vnē. ꝛ subiectum stat confuse tantum. quod est ly imperator. Et ly ter est signum suppositionis confuse tantum. Sicut etiaz ly bis perpetuo. ab eterno precise immediate post hoc ꝛ plura similia.

Quid requirat ad ꝓpōnem indefinitam.

Dis ꝓpō cuiꝰ subz accipit cō fuse tantū est idē.

Sēp fuit asinus.

Sortē trāsire ad eccl. est bonum

Ter fuit ipator vnē.

Singularis est illa in qua subijcitur terminꝰ discretus vel terminus cōmunis sumptus cum pnoīe de

monstratiuo ut sortes currit. iste homo currit.

Diffō de rigore nō valet.

¶Pro illa littera est notandum. q ipsa nō est diffinitio quia ꝑm eam sequeretur q illa esset singularis: meus asinus currit. quia in ea subijcitur terminꝰ communis sumptus cum pronomine demonstratiuo scilicet meus. Etiam sequereꝝ ꝑm eam q ille essent singulares. Sortes est nomē. sortes est dictio sequela autem falsa est. ¶Debet ergo sic intelligi littera. propositio singularis est ꝓpositio categorica simplicis q̄ztitatis in qua vel eius mentali subijcitur. id est subiectum est terminꝰ discretus. s. discrete tentus. vel terminus cōmunis sumptus cum ꝓnoie demonstratiuo primitiuo. Exempluz vt sortes currit. ille homo mouetur. ¶Pro secunda particula diffinitionis est notandum. q dicendo sic. ille homo currit. hoc totum ille homo est subiectuz ꝑm cōmunez viam. Etlicet ly ille sit syncategorema purum z ponaꝫ ab initio ꝓpositionis tamen exquo habet restringere terminuz z singularizare cui additur ꝑ modum adiectiui tunc qñ est pars extremi. Et sic non est simile de ly nullus vel quilibet. licz enim etiam habent restringere terminū tamen hoc non habent ex modo significandi principali sed minus principali vicz q sunt generis masculini. sed ly ille habet hoc ex modo significandi ꝑncipali. ¶Tenendo tñ q ly ille nō sit pars extremi in predicta sicut aliq volūt Diffinitio posita adhuc est bona. quia tūc ille terminus homo est subiectū z est terminus discrete tentus. licet enim sit terminus cōmunis tamen non tenetur communiter sed discrete. exquo singularizatur per ly ille. nam pronomina demonstratiua z primitiua habent singularizare terminos quibus adduñ per modum adiectiui in eodem genere numero z casu. Et dicitur primitiua. Nam illa non est singularis. meus asinus currit. sed indefinita Et ly meus non singularizat ly asinus quia non est primitiuuz. Sic etiaz illa nō est singularis mei asinus currit sed mixte quantitatis. Nec ly mei iam singularizat ly asinus sed regitur ab eo: eo q non ponitur secum in eodem casu. Sed illa mei asini interest legere capiendo ly mei primitiue z vt habet se ad ly asini vt adiectiuuz sic q nō regitur ab eo tunc est singularis. Et si demonstratur ꝑ ly mei homo. vel etiam quecunqz res alia ab asino tunc ipsa est impossibilis. quia valet istam. Ego asinus sum ens cuius interest legere. Si autem ly mei regitur a ly asini tunc est mixte quantitatis quia determinatio ꝑcedit. Et valet istam. mei asinus est ens cuius interest legere. ¶Pro vlteriori intellectu diffinitionis est notandum. q terminus cōmunis est terminus cui ex suo modo significandi substractiuo z totali non repugnat supponere pro plurib⁹ essentialiter distinctis diuisim z vniuoce. ¶Corollariū. q nullū syncategorema est terminus cōmunis z sic nō quilibz terminꝰ appellatiue qualitatis est terminꝰ cōmunis sicut patet de puris adiectiuis z syncategorematib⁹. Sed terminꝰ discretus est terminus cui ex suo modo significandi substractiuo z totali repugnat supponere pro plurib⁹ essentialiter distinctis diuisim z vniuoce. Et nota q ille terminus in illis diffinitionibus pro genere diffiniti potius capitur tertio modo ꝑ illo vicz qđ natū est esse subiectum vel ꝑdicatū ꝓpositionis. Vel etiā ꝑ illo qđ hz modū significandi substractiuuz z categorematicum. z sic aduerbia etiam sunt termini cōmunes Sed purum adiectiuū nec est terminus cōmunis nec discretus vt sic quia nō est terminus. Ex isto patet q iste ꝓpones sunt singulares sortes qui non est hō currit. sortē qui non est in scholis oportet currere. Sic etiā ista appa-

Intellectꝰ diffinitiōis

Pronomē singulari. ē ps extremi ꝑz cōiorem opinionez

Deꝰ asinꝰ currit.

Mei asini iter ē legere

Terminus cōis.

Terminus discretus.

Sortes q̄ñ ē hō currit.

rens sortes studet, put ly apparés determinat ly sortes sicut adiectiuū suum substantiuū ⁊ vt sic nō regitur a ly apparens quia tunc singularizat ipsum. Nam terminus discretus additus alteri termino in eodem casu congrue ⁊ immediate non rectus ab eo singularizat ipsum sicut tunc in appositione minus commune singulare singularizat magis commune vt illa est singularis homo sortes currit. sic etiam illa. aialis sortis interest legere. put ly sortis nō regitur a ly aialis. sed determinat ipz in appositiõe est singularis. Si autem regitur ab eo est indefinita. ¶ Corollarium. Illa nō est singularis: sortes si est sortes currit. sed indefinita quia subiectum supponit p qualibet remundi. quia ꝓditionatuz ex terminis synonimis supponit p q̃libet re mundi. Et illa est singularis sortes qui est sortes currit. ¶ Corollarium. Illa Cuilibet homini dans panem non est mixte quantitatis. ⁊ hoc totum est subiectum homini dans panez ⁊ hoc accipitur diuersis acceptionib⁹. ¶ Corollariuz. Illa. quicqd sorti nō placet mihi nō placet est vlis. ⁊ hoc totū est subiectū ens qõ sorti nō placet ⁊ hoc distribuitur p signum vniuersale inclusum in ly quicqd. Sed illa est singularis. quicquid hominem non timet plato. ⁊ ly plato est subiectum. hominē timens est predicatum ⁊ ly hominem distribuitur per ly quicquid qõ est signum vniuersale valens sicut omnem. Sic etiam illa est singularis quicquid sortes vult plato nõ vult ⁊ ly plato est subiectum. Corollarium. Illa. omnez hominē quē nō decet honoris non decet laudis est ꝓpositio vniuersalis. ⁊ hoc totum est subiectū hominē quem non decet honoris ⁊ distribuit̃ per ly omnem ⁊ sic ly decet habet regere genitiuū a parte post. Sed illa est indefinita. apparentis nō homo interest legere. Et hoc totū est subiectū. apparentis nō homo capiendo negationem infinitanter. ¶ Item illa sortes apparens qõtu non cogitas videt te. est singularis capiendo ly sortes vt non regitur a ly apparens. Sed ista homo omnis currit homo nullus mouetur ⁊ similes sunt vniuersales Et in talibus signuz vniuersale distribuit ante se ⁊ sic valent istas omnis homo currit nullus homo currit. Item illa quasi omnis homo currit est propositio vniuersalis ⁊ valet tantum omnis homo de numero multorum currentium respectu paucorum non currentium currit. Et sic ille terminus homo restringit̃ p ly quasi ⁊ sic non valet consequentia. quasi omnis homo currit ⁊ sortes est homo igitur quasi sortes currit. Si enim sortes quiesceret ⁊ quilibet alter hõ curreret. antecedens esset veruz ⁊ ꝓsequens falsum. Et sic ille terminus homo in minore ꝓ pluribꝰ supponit q̃z in maiore. Alliq tamen dicũt q ꝓdicta valeat tantum omnis homo currit paucis demptis vel sic esset vna hypothetica ratione ablatiuoꝝ in designatione ꝓsequẽtie positoꝝ. ¶ Corollarium. Illa ambo homines currunt capiendo ly ambo collectiue est indefinita. Sed capiendo distributiue est vniuersalis ⁊ tunc ly ambo habet distribuere pro duob⁹ ⁊ sic ista ambo homines currunt valet tñ omnis homo de numero illorum duorum currit. Sic etiaz illa est vniuersalis vtrũqz animal currit q ly vtrũqz cum suis condeclinijs habet distribuere ꝓ duobus demonstratis per ꝓnomen demonstratiuũ inclusum in eo. Et sic valet illaz omne aial de numero illoꝝ currit demonstrãdo p ly illoꝝ duo aialia. Sed illa est vniuersalis. nequaq̃z rñdens respondet ⁊ sic ly nequaq̃z determinat copulam ⁊ ly respondens distribuitur per ly nequaq̃z ⁊ est propositio negatiua. Sed illa est indefinita. continuo est motus. ⁊ ly continuo est syncategorema mixtuz

Apparens sortes studet. Regula

Sortes si é sortes currit. Cuilibet homi dãs pané nvẽit Quicquid sortí ñ placet, mihí ñ palcet.

Oẽz hoiez qué ñ decz honoris ñ decet laudis. Sortes apparẽs qõtu nõ cogitas videt te. llõ omnis currit hõ nllꝰ mouet Quasi oĩs hõ currit.

Ambo homines currunt. Utrũqz aꝛ currit.

Nequaq̃z rñdẽs rñdet Cõtinuo é motus.

Syllogizãtem ꝛc̃. Matth̃ eũ legere.

z ly motus supponit ꝓfuse tantum. ¶Sed illa Syllogizantem habendum est terminos est indefinita. Et per hoc totum habenduz est circũloquimur verbũ impsonale passiue vocis z ly est capitur impsonaliter ex adiuncto sicut ista sortem possibile est currere. ¶Sed illa. Matth̃eum legitur non est ꝓpositio nisi exprimaꝫ subiectum vt sic. ab aliquo legitur matth̃eum z tunc capiendo ly aliquo syncategorematice mixtim tũc significat omnẽ rem mũdi z sic est ꝓpositio indefinita.

Psalmos erat ante legen. ꝛc̃.

¶Sed illa psalmos erat ante legendum ab aliquo. sic resoluitur. aliquis erat legens psalmos ante. ¶Sic illa est indefinita.

In instanti ꝛc̃.

In instanti est motus qualitercunqz capiatur ly in instanti siue categorematice siue syncategorematice. z ly motus est subiectuz.

In danubio ꝛc̃.

¶Sed illa est vniuersalis in danubio non est aqua. in scholis nõ est vinũ.

Ille hõ vr asinꝰ currit

¶Corollariuz Illa est singularis petrus albꝰ currit. quia est regula. Quãcunqz est constructio adiectiualis z substantiuũ est terminus singularis tunc totum aggregatum est terminus singularis. ¶Corollarium. De illa distinguendum est ille homo vel asinus currit. si enim solum ly homo singularizatur per ly ille ipsa est indefinita. Si autem totum disiunctum singularizatur tunc est singularis. Sed illa socrates est indiuiduum est indefinita. z licet socrates sit terminus singularis tamen non tenetur singulariter sed communiter. quia iam stat materialiter. z ergo est terminꝰ cõis.

Sortes est indiuiduũ Regula. Terminuz singulariꝫari.

¶Unde ꝓ regula nota qꝫ ois terminus communis. excepto solo qui capitur materialiter significando se singulariter. Et sic patet dña inter terminum singularem: z terminum teneri singulariter. ¶Nota vlterius qꝫ terminus cõis tunc dicitur singularizari qñ sibi additur ꝓnomen demõstratiuum ꝓmitiuũ tanqꝫ adiectiuum suo substantiuo. Vel quando sibi addit determinatio. singularis in recto. non tñ ab eo recta. Exempluz ꝓmi. Ille homo currit. Secundi Aial sortes currit. Tertij hõ existens plato currit. Dicitur Prõmitiuum: ꝓpter ly asinus ibi: Deus asinus currit. Dicitur: tanqꝫ adiectiuum suo substantiuo: ꝓpter ly asinus in illa Dei asinus currit. Dicit: determinatio singularis in recto: ꝓpter ly asinus. ibi: Sortis asinus currit. Dicitur Non recta ab eo: ꝓpter ly apparens. ibi: Apparẽs sortes currit.

Oẽns qõ est sortes currit.

¶Corollarium. Ille sunt singulares Omne ens quod est sortes currit. Magister Petrꝰ cras leget. Siꝛ anima Socratis est in scholis. z hoc ꝓut est regimen ex vi identitatis. Sed ꝓut est regimen ex vi possessionis: tunc est indefinita

¶Sequuntur nunc Regule aliqne determino Communi z Singulari.

Prima rla

¶Prima Copulatũ ex terminis singularibus tanqꝫ principalibus partibus coniunctis est terminus singularis. Exemplum. Socrates z Plato currunt Similiter Socrates z ipse currunt. Ubi hoc totum est terminus singularis socrates z ipse. Et dicitur notanter: tanqꝫ principalibus partibus coniunctis ꝓpter illam vel consimilem: Asinus socratis z platonis z equus hominis currunt. Ubi subiectum non est terminus singularis: licet sit copulatum ex terminis singularibus. z per cõs non est singularis sed indefinita.

Secunda

¶Scda regula. Copulatũ ex termis cõibꝰ: vl termio cõi z singulari est terminꝰ cõis. Exẽplũ ꝓmi hõ z equꝰ currũt. Exẽplũ scdi Socrates z asinꝰ currũt. Plato z hõ currũt. Et hꝫ vitatẽ dũmõ totũ copulatũ nõ singularizaꝫ. Exẽplũ tñ hec est ꝓpositio singularis. Hec alia z scamna sunt in scholis singularizando per ly Hec: totum copulatum.

¶Tertia regula. Disiunctuz ex terminus singularibus: non synonimis: nec natis supponere pro eodem: est terminus cōmunis. vt Socrates vel Paulus currit. Similiter disiunctum ex termino singulari ⁊ termino communi: est terminus communis. vt Socrates vel homo currit. Si totale disiunctuz singularizaretur: tunc esset terminꝰ singularis: vt Ille homo vel equꝰ currit. Tertia.

¶Quarta regla Disiūctū ex termis singularibꝰ synonimis: ⁊ natis supponē p eodē: est terminꝰ singularis. vt sortes vl sortes currit: marcꝰ vl tulliꝰ currit. Quarta.

¶Quinta Regula Conditionatuz ex terminis singularibus synonimis: est terminus communis. vt Socrates si est Socrates currit. Tale conditionatum dūmodo ponitur in propositione: natum est supponere pro qualibet re mundi. Si etiā conditionatū ex terminis cōmunibꝰ. Sed conditionatuz ex termino cōmuni ⁊ singulari: est terminꝰ singularis. Et pro quo supponat tale: relinquo ad illō sophisma. Omnis propositio si est ipossibilis: est falsa. Quinta.

¶Sexta regula. Aggregatum ex termino communi ⁊ termino singulari: ⁊ terminus singularis determinat communem est terminus singularis preter regens ⁊ rectum vt animal quod est iste homo currit mulier que est Catarina currit. hec aggregata sunt termini singulares. Similiter dicendo sic. homo existens iohannes. mulier existens barbara. animal existens brunellus. albus sortes: substantia iohannes: homo sortes. hec aggregata sunt termini singulares. Item qūcunqz terminus communis combinat termino singulari mediante ly existens. vel mediante ly quod est: vel qui est: vel que est. ⁊ dū modo terminꝰ singularis sequitur: tunc tale aggregatum est terminus singularis. Si aūt terminꝰ singularis preponit ⁊ cōmunis sequit mediante hac dictione existens: vel mediante hoc aggregato quod est: vel qui est: vel que est: est terminus singularis. vt dicendo Johannes existens homo est terminus singularis. Sexta.

¶Septima regula. Aggregatum ex termino cōmuni ⁊ termino singulari vbi terminus singularis est principalioz ps. i. determinabile tunc tale aggregatum est terminꝰ singularis: vt iohannes hois. petrus hois ista aggregata sunt termini singulares. Si autez econuerso terminꝰ communis est principalioz pars. s. determinabile: tunc est terminus cōis. Septia regula.

¶Corollarium. Illa est distinguenda: ois petrus est mirabilis. qa ly petrꝰ vno modo significat oēs vocatos isto noie petrus cōiter: ⁊ sic est appellatiuum. sed nō ppie habens pluralē numex. ⁊ sic p̄dicta est vniuersalis. Sicut habemus in cōsimili Jacobiqz pariles. vbi ly iacobi ⁊ ly pariles respiciunt se vt adiectiuum ⁊ substantiuum. Alio mō significat singulariter hoiem cui illō nomē est impositum. ⁊ tūc est singularis. ⁊ vt sic subiectū eius nō distribuit. qa nullus terminus singularis distribuitur vt sic. Ois petrꝰ ē mirabilis

¶Corollarium. Illa est vniuersalis: contra negantez pncipia non est disputandum. subintelligendo circa ly disputandum: ab aliquo. Et ly aliquo est subiectum vna cum ly disputandum ⁊ distribuitur per negationem. Cōtra negātez pncipia ñ ē disputanduz.

Item propositionum categoricarū: alia affirmatiua: alia negatiua.

¶Pro littera est Notandum qꝫ ipsa est diuisio totius in suas partes ⁊ non generis in suas species. exq̄ ppositio affirmatiua cōnotat extrinsece sup ly ppositio rōne ly affirmatiua: vt patet ex modo cōnotandi. ¶Est autem diuisio totius in suas ptes quando diuisum cōstituit cum qlibet mēbroꝝ di- Diuisio Totius in partes.

Diuisio generis. Diuisio nō valet.

uidentiuz ꝑdicatione essentialē. Sed diuisio generis in suas species est qñ ipm diuisum potest vere ⁊ affirmatiue: essentialiter ⁊ quiditatiue de quoli bet mēbroꝝ diuidentiū ꝑdicari. ¶Ulteri⁹ Notandū: tenendo ꝓpositiones de diſiūctis copulis vel copulatis copulis esse categoricas: tunc diuisio de rigore nō est bñ posita. qa tūc nō ois ꝓpō categorica est affirmatiua vel negatiua. sed aliq̄ est mixte q̄litatis. sicut patet de ista vel cōsili. sortes est vel nō est asinus. q̄re ꝑ diuiso poni debet illud totū. Propositionuz categoricaꝝ simpliciuz q̄litatū. ꝑ qō excludunt tales ꝓpositiones mixte qualitatis.

Qualitas.

¶Pro q̄ est Sciendū q⁹ ille termin⁹ qualitas in ꝓposito capit ꝑ termino. secunde intentionis. Et sic describi in genere habet. ¶Qualitas est ꝓpositio cui⁹ copula ꝑncipalis exꝑsse vel implicite ⁊ totalis affirmat vel negat Uel cui⁹ vna pars copule ꝑncipalis exꝑsse vel implicite affirmat. ⁊ alia existens eque principalis negat. Dicit: exꝑsse: ꝓpter tales ꝓpōnes. hō est aial. hō nō est asin⁹. Dicit: implicite: ꝓpter ly a in casu posito tantuz valēs sicut ista homo est aial. Dicit: vel cuius copule ꝑncipalis vna ⁊c. ꝓpter qualitatez mixtā. sicut est ista: hō est vel nō est asin⁹. Et illa diffinitio cōuenit omni qualitati tā categorice q̄z hypothetice. Describēdo aūt solum categoricam qualitatē: tūc pro genere diffiniti poni debet ꝓpō categorica. ¶Tenendo q⁹ille de diſiūctis copulis vl copulati copulis sunt categorice. Tūc duplex est qualitas propōnis categorice. s. ¶Mixta ⁊ Simplex.

Simplex qualitas.

¶Qualitas simplex ꝓpositionis categorice est ꝓpositio categorica cuius copula ꝑncipalis ⁊ totalis expresse vel implicite affirmat vel negat. vt in ist: hō est animal. homo nō est asinus. Et dr in diffinitiōe: totalis. Nam ista nō est simplicis q̄litatis homo est vel nō est asin⁹: tenēdo opinionē prefatā. quia ly ꝑmū est affirmet tū nō est copula totalis sed partialis.

¶Mixta qualitas. ꝓpō hypothetica nō est mixte q̄litatis.

¶Qualitas mixta propōnis categorice est ꝓpositio cui⁹ vna ꝑs copule ꝑncipalis affirmat. ⁊ alia eque principalis negat. vt homo est vel nō est asin⁹. ¶Corollarium Propositio hipotetica nō est mixte q̄litatis idē ꝑ copula ꝑncipalis capiēdo ⁊ loq̄ndo de simplici copula ⁊ eiusdē speciei. Et rō est qa ꝑtes cōiunctiones nō ꝑnt fit cōiūgi in mente per aliam cōiunctionē ⁊ cōgrue. ⁊ sic solum vna coniunctio erit copula ꝑncipalis. Et si talis affirmat est affirmatiua si negatur est negatiua. Sed sic non est de copulis v̄balibus. quia tales copule v̄bales bene possunt coniungi per coniunctionē aliquā. ⁊ vnam earum negari cōtingit ⁊ aliam affirmari. Et sic bene reddūt ꝓpositionē mixte qualitatis. Est tñ verum q⁹ vna propositio hipothetica bene est vni affirmatiua ⁊ alteri negatiua sicut patet de ista vel consimili. sortes currit non vel homo est asinus ⁊ deus est. quia vnus potest recipe ly vel pro copula principali: ⁊ tunc est disiuncti ua negatiua. Ex alter potest recipere ly ⁊ pro copula principali: ⁊ tunc est affirmatiua copulatiua.

Intellect⁹ diuisionis.

¶Debet ergo diuisio sic poni ad formam vna cum diuiso. De numero propositionum categoricarum simplicium qualitatum quedam est ꝓpositio categorica affirmatiua. ⁊ illa que in certo eius modo significandi non est propositio categorica affirmatiua: est propositio categorica negatiua. Et dicitur: simplicium qualitatuz: propter tales de diſiunctis copulis vel copulatis copulis vbi vna pars copule affirmatur ⁊ alia negatur: vt sunt iste: homo est vel non est asinus. homo est vel non fuit asinus. tenendo q⁹ tales sunt categorice. quia si tenet oppositum: non oportet addi istam particulam. Est tamē verū q⁹ isto supposito q⁹ nō omnis ꝓpositio de

Nō ois ꝓpositio de diſiūcta copula ē mixte q̄litatis.

De diuisione ꝓpo. penes qualita.

diſiunctis copulis vel copulatis copulis eſt mixte qualitatis. ſed alique ſũt affirmatiue: ⁊ alique negatiue. Exemplũ primi. homo eſt vel é aſinus. ¶Et diceret quis videtur ꝙ illa nõ ſit ꝓpoſitio: cum ſit oratio incongrua. quia ibi eſt nugatio. ⁊ talis reducitur ad incõgruitatẽ: eo ꝙ ſuperflue reſumit ly é. Obijcit

Reſpõdeť: negãdo ꝙ nõ ſit ꝓpoſitio. Ulterius dicitur ꝙ ſit nugatio. Nec ois nugatio reducit ad incõgruitatem: cũ ly vl' ꝓgrue ꝓiũgit illa duo verba. Secundi exemplum. nam iſta eſt negatiua: ſortes non eſt vel eſt aſinus. ferendo negationem in totum diſiũctum ſicut de rigore fit. Soluit.

¶Dicitur in diuiſione. ⁊ que i certo eius modo ſignificãdi: quia eadem ꝓpoſitio eſt affirmatiua ⁊ negatiua. i diuerſis tamẽ ſenſibus. Sicut patet de iſta. Nõ deus eſt que eſt affirmatiua capiendo negationem infinitãter. ⁊ eſt negatiua capiẽdo negãter. Eadẽ ꝓpõ ⁊af. ⁊ negatiua.

¶Arguit. Illa eſt ꝓpoſitio ſimplicis qualitatis: ſortes eſt ſortes. non vel plato. ⁊ tamẽ nec eſt affirmatiua. nec negatiua. Quia ponitur in ea negatio neganter tenta. ergo negatiua. Non affirmatiua: quia copulatiua principalis non affirmatur. ¶Confirmatur. Illa ꝓpoſitio nec eſt affirmatiua nec negatiua: ſortem contingit non currere. Non affirmatiua quia hoc verbum currẽ negatur. nec negatiua. quia copula principalis: ſcilicet ly contigit affirmatur. ¶Cõfirmatur de illa. nõ eſt aliquis homo qui ſit aial. ¶Ad primum rñdetur: negãdo aſſumptum. Et ad probationem dicẽdum eſt. ꝙ predicta ꝓpoſitio ſit affirmatiua Et ad improbationez ꝓcedať ꝙ ibi ponitur negatio negãter tẽta. Nam quãdocũqz negatio fertur imediate ſuper copulã ꝓiũctiõalem tũc teneť negãter. ſed ex hoc nõ ſequitur ꝙ ergo ꝑdicta ꝓpoſitio ſit negatiua. qz copula eius principalis nõ negať: ex quo ly eſt: eſt copula principalis. ly vel autem minꝰ principalis. ex quo eſt ps extremi. Et ſic iſtud dictũ nõ eſt vr verum quo dicitur ꝙ negatio poſtpoſita copule principali capitur infinitãter. quia iſtãtia é de talibus vel cõſilibus ꝓpoſitiõibus. Dicit ſi ſortes non eſt vel eſt aſinus. Tenet ſi ſortes non eſt vel eſt aſin

test non currere. capiendo saltem istas orationes vt sunt modales. ⁊ tunc ꝑ ma valet tantū sicut sortes possibiliter nō est. ⁊ secunda valet tantum sicut sortes possibiliter non currit. ita ꝙ in oibus talib⁹ vel ꝓsilibus orationibus vbi post ly potest sequitur infinitiuus ⁊ negatur: tunc ly potest in talib⁹ oio nibus capiť pro possibiliter: ⁊ tunc tales ꝓpositiones cōcedunť. quia alias essent impossibiles: capiendo saltem ly potest pro copula: qz tunc negatio caperetur infinitanter ⁊ infinitaret terminum ad potest. ⁊ ergo qñ ista cōce ditur: sortes potest nō currere: tunc nō valet istam: sortes potest esse nō cur rens: qz ista est ipossibilis. qz iam negatio capiť infinitanter: ex quo nō ferť imediate super aliqđ verbum. ⁊ valet istā. sortes potest esse ens quod nō po
Rñ. ad 3m test esse currēs. ¶Ad tertiū rñdeť ꝙ illa oio: non est aliqs hō quin ipsuꝫ sit animal est negativa: qz negatio inclusa in ly qn capiť infinitanter. ⁊ sic ꝑma negatio fertur super copulam principalem. ⁊ sic hoc est subiectum ens qđ non est animal. ⁊ ly homo ꝑdicatum. ¶Corollarium. In exponibilibus q̄ litas nō dꝫ attendi penes signum exponibile nisi ipsum fuerit copula princi palis. Et hoc dico ꝓp istam: sortes non differt ab homine. Et sic non sequiť illa est exclusiua negativa. ergo est negativa. vt patet de tali vel consimili nō tantum homo non est animal.

Affirmativa est illa in qua predicatum affirmat de subiecto.

Si negatōnes nō sūt in mente ¶Pro illa lra est notandum tenendo ꝙ negationes non sint in mente. sicut aliqui volunt. nam aliqui imaginantur ꝙ huic aggregato vocali vel scripto nō est. non currit. nō laborat apud mentē cōrñdeat vnuꝫ simplex verbū op posito mō denominans ad ly est vel ad ly laborat. Et sic ꝓpositio vocalis ⁊ sua mentalis nō hñt. easdē copulas: qz in ista vocali hō non est animal solū ly est ē copula. ⁊ tū in mentali sibi cōrñdēte actus diuisiuus est copula quē actum circūloquimur per hoc totum nō est. Et sic ista opinio ponit dupli
Intellect⁹ diffōnis ces actus apud mentem verbales vꝫ actum cōplexiuum ⁊ diuisiuum. ⁊ ꝑm istam opinionem diffinitio ꝓpositionis categorice affirmative debet sic itel ligi. ¶Propositio affirmativa categorica est propositio categorica simplicis q̄
Propō affirmativa litatis cuius copula principalis totali modo significandi vel principalioꝛ ps eius significat cōplexe. ¶Vel est ꝓpositio tali subordinata. Et dicit notāter i diffinitione. cuius copula significat cōplexe. ⁊ nō dr cui⁹ copula est actus cōplexiuus: qz tenendo ꝙ vba sint simplicia. tunc mētalis illius hō currit ēt est affirmativa. ⁊ tamē eius copula non est actus cōplexiuus. ly bñ significet complexe. Et sic significare cōplexe est supius ad actū cōplexiuuꝫ. nec oē significare complexe est significare syncategorematice sicut dictū est in
Propō negativa. diffinitione verbi. ¶Sed propositio negativa ꝑm illam opinionem est ꝓ positio categorica simplicis qualitatis cuius copula principalis vel princi palioꝛ pars totali modo significandi significat diuisiue. vel est propositio ta li subordinata. Et vltimum dicitur ꝓp vocales ⁊ scriptas negativas. Et nō dꝫ dici in diffinitione. vel est ꝓpositio cuius copula subordinatur actui di uisiuo: qz in propositione vocali vel scripta negativa solum ly est est copu la. ⁊ nō hoc totū nō est. Nec dꝫ dici sic. ¶Propositio negativa est propō cui⁹ copula ꝑncipalis est act⁹ diuisiu⁹. qz tūc diffō non conueniret huic mentali hō non currit tenendo ꝙ verba sint simplicia. qz copula nō ē act⁹ diuisiuus.

De diuisione propo. pen es quali.

sed bene significat diuisiue. Si vero vba sunt cõplexa tunc bñ dicit. qz tũc omnis copula verbalis in mente est actus diuisiuus vel cõplexiu⁹ sicut ly est z nõ est cũ eoz cõdeclinijs. Est tñ alia via cõmunior z ꝓbabilior que tenet qꝫ negationes sint in mente. ¶ Pro quo ē aduertendũ qꝫ negationes esse in mente nõ ē aliud nisi actus negationis poni in mente. Ẏn autem talibus actibus cõuenit a natura negare vel solũ negatiue significare relinquo ad q̃stionem Hugonis supra z Marsilio. istã vz. vtrum omnis negatio similiter oē signũ negatiuũ faciunt terminũ cõem sequentem se stare cõfuse distributiue. Sed tunc ꝑm illam opinionẽ nullus ē actus diuisiuus apud mentẽ. Sed bene actus cõplexiuus. z sic propõ vocalis habet copulam ſynonimaz cuz propõne mentali sibi cozrespondente. Et ꝑm illã viam diffinitio propõnis categozice affirmatiue sic exponitur. Propõ categozica affirmatiua ē propõ categozica simplicis qualitatis cuius copula principalis vel ꝑncipalioz ps z totalis expresse vel implicite affirmatur. ¶ Pro quo nota qꝫ ꝑm istaz opinionem copula dicitur affirmari quãdo super ipsaz nulla fertur negatio neganter tenta vel plures precise tamen pares. Et sic ly precise importat habitudinem collectiuã. ita qꝫ sit sensus. qꝫ aggregatum ex negationibus neganter tentis que fuerũt super copulam principalem sit numerus par sicut tunc est de illis negationibus in tali vel cõsimili. non nullus homo non vel asin⁹ nõ ē animal que ē affirmatiua. Et sic negatio neganter tenta dupliciter ferꝫ in copulã ꝑncipalẽ. Uno mõ eam negãdo. vt hõ nõ ē animal. Scõo virtutẽ alterius impediẽdo. sicut ē ibi. nullus homo nõ ē animal. vbi quelibet illaz negationũ impedit virtutem alterius. Et nõ oz sic dici copulam affirmari ē eam esse actũ complexiuum nõ negatũ. vel actum diuisiuum negatum vel aliquid tali subordinatũ. qz copula nũqz ē actus diuisiu⁹ negatus. qz qñcunqz copula ē actus diuisiuus tunc sup eam nũqz ferꝫ negatio. eo qꝫ tũc negationes nõ sunt in mente. Sed ꝓpositio negatiua ꝑm illam viam oz sic poni. Propõ negatiua ē propõ categozica simplicis qualitatis cuius copula ꝑncipalis vel principalioz pars z totalis expresse vel implicite negatur. Et copulã negari est super ipsam ferri vnicã negationem neganter tentam vl̃ plures precise impares. Exẽplum ꝑmi. homo nõ ē animal. Secũdi non nullus asinus nõ currit. Et dicit in diffinitionibus. cuius copula principalis vl̃ ꝑncipalioz ps. pp infinitiuũ in propõnibus modalibus. Nam ista ē negatiua. fortẽ possibile ē nõ currere sicut dictũ ē supra. Et sic per genus diffiniti vz ꝓ hoc totũ propõ categozica simplicis qualitatis excluduntur ille de disiunctis vel copulatis copulis. vbi vna copula negatur z alia affirmatur. q̃ sunt mixte qualitatis. ¶ Ex isto nunc sequit. qꝫ cuiuslibet propositionis mixte qualitatis omnes eius equiualentes opposite z pertentes etiã sunt mixte qualitatis. Sic etiã ē de q̃ztitate mixta. qz quelibet opposita alicuius mixte quãtitatis etiam ē mixte quãtitatis. sed hoc non ē verum de conuertente. neqz oportet. ¶ Ex illo iterum patet qꝫ illa ē negatiua nihil ē nihil que non valet tantum sicut quodlibet aliquid ē. ¶ Lozollariuz. Ista ē negatiua hõ animal nõ est: z licet predicatum illius nõ negetur: eo qꝫ super ipsum nõ fertur negatio tñ predicatũ negatur de subiecto. Nec valet ꝓña. Predicatũ negat̃ oz subiecto. igit̃ ꝑdicatũ negat̃ qz arguit̃ cũ determinatione diminuẽte. s. ly de subiecto. ¶ Lozollarium. Illa ē affirmatiua. legere z nõ intelligere ē negligere. Sic etiã illa. hõ z nulla res que nõ est homo ē animal: qz ibi negationes

Scõa opio qꝫ negationes sunt in mente.

Propõ affirmatiua

Copula dr affirmari.

Negatõ dupliciter ferꝫ i copulam.

Propõ negatiua.

Copula dr negari

Cuiuslibet mixte q̃litatis oẽs opposite sũ mixte q̃litatis.

Nihil ē nihil

Hõ aial nõ est

Legẽ z nõ itelligere ē negligere.

capiuntur infinitanter. ⁊ prima valet tantum legere existens ens qđ nō est i
telligere est negligere. Sed scđa valet tm̄. homo existens nulla res que non
Sortes ím possibili= ter currit Sor. iḡrat. motū ⁊ files Sortes ne scit lectōez sortes non vult studē. est hō est aīal. ⁊ ly ⁊: capit specificatiue in talibus. ¶Corollarium. Illa ē ne gatiua. Sortes ipossibiliter currit. Nam qn̄ ly impossibiliꝫ determinat copu laz gratia diuisionis vel cōpositionis tunc includit negationem formaliter. Sed ille sunt affirmatiue. sortes ignorat motum. sortes quiescit. sortes caret pecunia ⁊ similes. ⁊ lz verba ibi posita includant negationē. tm̄ solum infini= tanter tentā ⁊ nō neganter. ¶Sed de illa. sortes nescit lectionē est distinguē dum. qz vel ly nescit capit pro vna dictione. tunc est affirmatiua. Si ꝑ dua bus est negatiua. Simile est dicendū de illa. sortes non vult studere capien do ly nō vult pro vna dictione. s. pro cōdeclineo huius verbi nolo. tunc est affirmatiua. si pro duabus est negatiua. ¶Consequēter notandū. ex quo hic fit mētio de negationibꝫ q negatio est duplex. Quedā negans ⁊ quedā infi= nitans. Negatio negās est negatio que fertur sup copulam p̄cipalem ip= saz negādo vel virtutē alterius impediēdo. Sed negatio infinitās est q̄ exp̄s se vel implicite fert super copulā restrictiue tēpaz per ly qui: que: vel quod. vel suū ꝺdeclinūm. vt sortes qui nō studet scribit. Similiter animal qđ non stat sedet. Et pro illa mā ponunt modice regule. ¶Prima regula. Quādo= cūqz aliqua negatio imediate p̄ponit copule p̄cipali: talis capitur nega ter semp. si aūt sequit copulā p̄cipalē vel p̄cipalioꝛē partē in categoricis tunc capitur infinitāter. vt sortes est non hō. Silr sortem possibile est esse nō hominem. ¶Scđa regula. Quelibet ꝓpositio categorica in qua ponit nega tio infinitanter tēta est eiusdē qualitatis. cuius esset si talis negatio infinitans in ea nō poneret. ¶Tertia regula. Quandocūqz in aliqua propositione po= nuntur negationes p̄cise pares neganter tente. tunc talis equiualet ꝓpositio ni in qua nulla ponit negatio: ceteris paribꝫ. vt ista nullus hō nō est aīal eq= pollet illi. ois hō est animal. ¶Corollariū. Ista: nec sortes nec plato currit affirmatiua. sed non est categorica: sed hypothetica speciei copulatiue. ⁊ va let tm̄ sortes nō currit ⁊ plato non currit.

Negati negans Negatio i finitans De nega= tionibus Regula p̄a Scđa rla. Tertia rla. Nec sortes currit nec plato cur= rit.

Diuisa ꝓpositione tripliciter: est Sciendū q tri plex est quesitiuū per que q̄sitiua querimus de ipsa ꝓpositiōe. s. Que: qualis ⁊ q̄ꝫta. Que querit substā= tiam propositionis. Unde ad interrogationem fa= ctam per que debemus respondere. Categorica vel hypothetica.

Nō ponit oīa signa q̄ fitiua

¶Pro ista lr̄a est notandū q magister Petrus Hispa. in ipsa nō voluit po nere oīa signa q̄sitiua per que querimus de ꝓpositione: qz sunt multo plura signa q̄sitiua q̄z illa tria. s. vtz: in qua mā quo conuertit: que sunt eius oppo= nentes ⁊c: sed solum ponūtur illa tria signa quesitiua specie distincta querē tia de membris diuidētibus p̄dictaꝫ trium diuisionū. ¶Dicit primo. specie distincta: qz possunt bñ esse plura numeraliter distincta: vt in libro meo ⁊ al terius. sed illa non sunt specie distincta. Silr quelibet ꝓpositio hz sua quesi tiua hz numeꝛ. Dicit. q̄rentia de mēbris diuidētibꝫ. ⁊ illa sunt tria. Que: q̄= lis: ⁊ q̄ꝫta. Et ly que querit de substantia ꝓpositionis. ¶Ubi est sciendum

q̄ ille terminus substantia in ꝓposito nō capiť pro termino p̄me intentiōis vz pro substantia reali: q; tunc ꝓpositio vocalis z mentalis non esset que: eo q̄ non sunt substantie: sed accidentia. Sed capitur in ꝓposito ille terminus substantia pro termino secunde intentionis. videlz pro termino inferiori ad illū ternū ꝓpositio: vt puta p ly ꝓpositio categorica: vel p ly ꝓpositio hypothetica. z sic est sensus. Que querit de substantia ꝓpositionis. id est que q̄rit de termino inferiori ad illū terminū ꝓpositio. z ly qualis de qualitate. Et ly quanta de q̄ztitate. Et illa responsiua patent in hoc metro. Que cate. vel hypo. qualis ne. vel aff. v. quanta par. in. fin. Et ly ca. valet tm̄. i. categorica. hypo. i. hypothetica. ne. id est negatiua. aff. id est affirmatiua. v. id est vniuersalis par. id est particularis. in. id est indefinita fin. id est singularis.

Que q̄rit ō sba qlio in telligitur.

¶ Sed diceres. Quomō hoc debet intelligi q̄ Petrus Hispa. dicit in textu. Que querit de substātia ꝓpositiōis? Rñdetur q̄ que q̄rit de sba ꝓpōnis capiēdo substantiā p cōpositione essentiali: q; ꝓpositio categorica est cōposita ex subiecto z ꝑdicato tā q̄z ex ptibus essentialib⁹. ita q̄ ꝓ substantiam intelligunt ptes materiales ꝓpōnis. Sz alia duo quesitiua sunt accidētalia. Et vnum querit de q̄ztitate z aliud de qualitate.

Que q̄rit ō sba zc.

Item ꝓpositionum categoricaꝝ quedā participāt vtroq; termiō: vt hō ē aīal. hō nō ē animal. Quedaz participāt altero tm̄: vt hō currit. hō disputat. Alie uero nullo: ut homo currit. equus mouetur. Itē ꝓpositionū categoricarū participantiū utroq; termino quedā ꝑticipant fm eundē ordinē. ut hō currit. hō nō currit. Quedā uero ordine ꝓuerso. ut homo est animal: animal est homo.

¶ Pro ista lra est notandum z diuisionibus que ponunť in textu q̄ propositiones dicunť participare in genere que in aliquo cōicant: id est que sic se habent q̄ vnus terminus fm se ponitur in vna z fm suum synonimum in alia. z illo modo ille participant hō est asinus. scamnū est lignum: q; participant in copula. Et ita generaliter nō capitur in ꝓposito ly participare: sz capitur in ꝓposito solū: vt extendit se ad participare vtroq; termino. altero termino. vel nullo. ¶ Et ꝓpositiones dicunť participare vtroq; termino que sic se habēt q̄ extremū totale vnius capiť in isto sensu in quo est synonimū alicui extremo totali alterius. Et relquum capitur in isto sensu in quo est synonimum reliquo: vt homo est animal. homo non est animal. ¶ Et termini dicuntur synonimi q̄ significant idem adequate. z eodem modo. Et sic ibi ly adequate determinant ly idem z eodem modo. Et illi termini hō z animal non sunt termini synonimi: q; non significāt idem. Sic etiā termin⁹ absolutus z cōnotatiuus non sunt termini synonimi vt sic: q; nō significāt eodem modo. ¶ Arguiť. Album z nigruz sunt termini synonimi. q; significāt idem z adequate. z eodem modo. Significant idem. q; significant oēm rem mundi. Et ꝑcant idē z eodē mō: q; ambo significāt cōnotatiue. Etiam eodē modo cōnotant. s. accidentaliter. z ponunť in eodem ꝑdicto. ¶ Respōdeť q̄

Participare dicūť p positiones

Participare vtroq; termino. Termi synonimi

Arguiť.

Rñsio

non ſignificant eodem modo. qz illi termini dicunt ſignificare eodez modo qui cõnotant eãdem rem. ¶Corollariuz. Ille nõ ptícipant vtroqz termino. Sortes eſt vídens me. ſortes eſt vídens te. Símíl̃ ille. hois aſinus currit z aſinus hominis currit. ¶Sed ille ꝓpoſitiones dicunt̃ participare altero termino que ſic ſe habẽt. q vnũ extremũ totale vníus capit̃ in illo ſenſu í quo eſt ſynonimum alicui extremo alterius. Sed reliquũ capit̃ in illo ſenſu in quo nõ eſt ſynonímum reliquo. vt homo eſt anímal. hõ eſt aſinus. ¶Sed ille partícipant nullo termino que ſic ſe habent q quodlíbet extremuz vníꝰ ꝓpoſitionis capitur in iſto ſenſu in quo nõ eſt ſynonimũ alicui extremo alterius. vt homo eſt anímal. Aſinus eſt capra. ¶Corollarium. Non ſequitur: ille ꝓpoſitiones partícipant nullo termino. ergo partícipãt. Sed bñ ſequit: ergo non partícipant alicui termino. z ſic ly non capit̃ neganter. z ſenſus ẽ: ille ꝓpoſitiones partícipant nõ termíno. i. ille ꝓpoſitiones nõ ptícipant vllo termino. ¶Sed ille ꝓpoſitiones partícipãt vtroqz termíno ꝑm eũdem ordí nem que ſic ſe hñt q ſubiectũ vníus capit̃ in illo ſenſu in quo ẽ ſynonímuz cũ ſubiecto alterius. Et ꝑdicatũ vníus capit̃ in ſenſu in quo eſt ſynonimuz cũ ꝑdicato alteriꝰ. vt hõ eſt aĩal. homo nõ eſt aĩal. Sed ille partícipant vtroqz termino ordinem cõuerſo. q̃ ſic ſe habent q ſubiectũ vníus eſt ſynoníz muz ꝑdicato alterius. z ꝓdicatuz vníꝰ eſt ſynonímũ ſubiecto alteriꝰ: vt hõ eſt anímal. anímal eſt hõ. ¶Ex iſto patet q dant̃ due ꝓpoſitiones categoríce que ptícipant vtroqz termíno: altero termíno. z nullo termíno: z etiam ꝑm eũdem ordínem: z etiã ordine cõuerſo. capiendo extrema díuerſimode in eis. ſicut pz de iſtis duabus ꝓpoſitionibus: hõ eſt hõ: hõ nõ eſt hõ: q ptícipãt vtroqz termíno ꝑm eũdem ordíné capiendo oẽs términos abſolute. Sed partícipant ordine cõuerſo capiendo ꝑmũ z quartũ términos abſolu te: z ſcõm z tertium cõnotatiue. Sed altero termino capiendo primos ter minos abſolute: vltimum vero cõnotatiue. Sed nullo termino capiendo primos duos abſolute. z alios duos cõnotatiue. Et ℙe. Hiſpa. nõ diuidit oia membra illius diuiſionis: ſed ſolum diuidit ꝓpoſitiones vtroqz termíno partícipantes ꝑm eũdem ordínem.

Propõnes dicũt̃ ptícipare altero termino.

Propõnes ptícipant nllo tmio

Propõnes partícipãt vtroqz ꝑm eũdẽ ordí nẽ. z ordíe conuerſo.

Item ꝓpoſitionũ ptícipantiũ vtroqz termíno ꝑz eũdem ordínem: alie ſunt cõtrarie: alie ſuccõtrarie: alie cõtradictorie: alie ſubalterne.

Nõ ẽ diſio

¶Pro lra eſt notandũ q magiſter ℙe. Hiſpa. ín ꝓpoſito nõ ponit vnã díuiſionem: nec eſt diuiſio. ídeo. q diſiunctum ex mẽbris diuidentibus nõ cõ uertit̃ cũ diuiſo: qr nõ oẽs ꝓpoſitiones participantes vtroqz termíno ꝑz eun dem ordinem ſunt ꝑrie: ſuccõtrarie: ꝯdictorie: ſubalterne. Sicut pz de illis vel cõſilibus: hoc eſt aĩal: hõ eſt aĩal. ſeu de cõſilibus alijs ꝓpoſitionibus ſy nonimis. Sed ℙe. Hiſpa. voluit in ꝓpoſito q ad hoc q propoſitiones ſint cõtrarie: ſuccõtrarie: cõtradictorie: ſeu ſubalterne: regrit̃ q participent vtro qz termíno ꝑm eũdez ordínem. Sed ſi deberet ibi eſſe diuiſio: tũc pro diuiſo poni deberet hoc totũ ꝓpoſitionũ categoricaꝝ vtroqz termio partícipantiũ ꝑm eundẽ ordinem de copulis ſynonimis quo ad ſignificare cum tempore vel quo ad abſolutionẽ tpis oẽs conditiones regſitas ad hoc q ꝓpoſitiones ſint contrarie ſuccõtrarie: cõtradictorie vel ſubalterne ponendo pro diuiſo.

Oppõ capit̃ ꝓ tmio ſecunde in tentionis.

¶Scõo notandũ q ille terminus oppoſitio in ꝓpoſito capit̃ pro termino

De oppositione propositionum

scde intentionis. Et lz isto modo captus multiplex sit oppositio vz rerum: vt summa caliditas. suma frigiditas. Similiter z oppositio terminorum: vt caliduz z frigiduz. tñ in ꝓposito solu fit mentio de oppositione ꝓpositionu categoricaz vtroqz termino participantiu ꝑm eundē ordinem: qz de oppositione rez in. iij. phyſicoz determinatur: z de oppositione terminorum in postpñtis. Et capiendo oppōnem: vt in ꝓposito solitum est dupliciter reperitur: vz large z stricte. ¶ Oppositio large est formalis repugnantia duaz ꝓpositionum categoricaz vtroqz termino participantiu ꝑm eundem ordinem nō earundem q̄litatuz quaz vna plus hz de vniuersalitate q̄z alia. rōne cuius infert alia in bona ꝯña z formali. Et sic isto mō oppositio subalterna etiaz est oppositio z hoc ꝑ vltimā diffinitionis particulā. Et in pñti diffōne ly duaz ꝓpōnuz. categoricaz regit a ly formalis ex vi cause formalis. i. ex vi idētitatis. Et sic sensus est. Oppō est formalis repugnātia duarum ꝓpōnum categoricaz. i. due propōnes formaliter repugnantes. Et sic nulla oppō est propō. sed plures propōnes. licet bene opponēs sit propositio. sic similiter z opposita. z sic opponens vel opposita est pars oppositionis. ¶ Corollarium. Oppō in re est due propōnes ad inuicem opposite. Similiter contrarietas in re est due propositiones ad inuicem contrarie. vz opponens z opposita. Sed ꝯtraria est quelibet seorsum. z sic illa abstracta supponunt pro duabus propositionibꝫ oppositis simul sumptis. Sed concreta pro qualibet seorsum sumpta. Et sic gratia forme acceptionis terminoruz in predicta oratione oz determinare lz totū formalis repugnantia. ¶ Scdo modo oppō capitur stricte vt extendit se solū ad tales propositiones que repugnant. i. q̄ non pñt simul esse ve nec falsе. Et tunc oppō subalterna non est oppō. z tunc describendo illum terminuz oppositio oz omitti particula diffinitiois vltima ista. vz vel est due propositiones categorice zc. Et illo modo Aristo. cepit primo perihermenias oppōnem qui non ponit oppōnem de subalternis. ¶ Sciendum q̄ formalis repugnantia propōnum categoricaz nō ē aliud nisi propōnes formaliter repugnantes. ¶ Pro quo sciendū q̄ ille terminus repugnare in proposito nō accipiꝫ: vt in de ꝓsequentijs. qz in ꝓsequētijs oēs ille ꝓpositiones repugnāt. Ex quibus cū nota hypothetica cōstituibilis est. vna ꝓpositio ipolis. Et sic q̄libet impossibilis cuilibet alteri repugnat. Sed in proposito capiꝫ ille terminus repugnare. vt extendit se ad propositiones oppositas ad inuicem. ¶ Et ille dicuntur formaliter repugnare que sic se habent q̄ nec ipse. nec eis similes in forma possunt simul ee vere. vel que sic se habēt q̄ nec ipe nec eis similes in forma possunt simul esse ve vel falsе. Vel q̄ sic se habent q̄ nec ipe nec eis sikes in forma pñt simul esse falsе. Prima pticula ꝓpōnibus ōrijs ꝙuenit. Scda ꝺdictorijs. Tertia subalternis. Et sic triplex est formalis repugnantia. s. in veritate tñ. in falsitate tñ. in veritate z falsitate simul. ¶ Ille propōnes dicunt formaliter repugnare in veritate tñ que sic se hñt q̄ nec ipse nec eis similes in forma possunt simul esse vere: licet eis similes in forma pñt simul esse falsе ꝑm modos significandi quos habent: vt ille due. ois hō currit. ois hō nō currit. ¶ Corollariū. Non oēs propōnes cōtrarie repugnāt formaliter in veritate tñ: ꝫ aliq̄ repugnant formaliter in ve

Oppō large.

Oppō stricte.

Repugnare q̄ mō accipitur.

Propōnes formaliter repugnāt.

Propōnes formaliter repugnt i vitate tñ.

ritate ⁊ falsitate simul.sicut patet de istis vel consimilibus.ois homo est hō. ois homo non est hō.qz ille nūq̄ pñt simul esse vere vel false.nā ille due ois hō est albus.ois hō nō albi sunt similes in forma.¶Est tñ verꝫ q oēs ꝓpositiones contrarie repugnant formaliter in veritate tñ.gratia forme acceptionis terminoꝝ.⁊ sic aliud est dicere.ille ꝓpōes repugnant formaliter in veritate tñ ⁊ ille ꝓpositiones repugnant formaliter gratia forme acceptionis terminorum.¶Nam ille dicuntur formaliter repugnare in veritate tñ gratia forme acceptionis terminorum que sic se habent.q nec ipse nec eis similes in forma vbi termini cōsiliter accipiunt quo ad speciem suppositionis pñt simul esse vere.Iz eis cōsimiles in forma quo ad acceptionē terminoꝝ pñt sil esse false.Et sic est de istis duabus.ois homo est homo.ois homo non est hō.qz ille due ois hō est albus.ois hō non est albus sunt eiusdem forme cū ipsis quo ad acceptionē terminoꝝ.licet simpliciter loquendo sunt eiusdem forme cū ipsis:⁊ iste due sunt simul false.¶Sed ille ꝓpositiones dr repugnare in falsitate tñ que sic se habent q nec ipse nec eis sil'es pñt sil' eē false.Iz ipse vel eis ꝑsil'es pñt sil' esse vere.Sicut ille due hō est aial. homo nō est aial.Et dr in eadē sicut ante claruit de ly gratia forme acceptionis terminoꝝ.¶Sed ille dicuntur repugnare in veritate ⁊ falsitate simul q̄ sic se habent q nec ipse nec eis sil'es pñt sil' esse vere vel false.vt ois hō currit.hō nō currit.Idē dicat de gra forme acceptionis terminoꝝ sicut ꝓbus.Et sic ꝑz q aliud est dicere ille ꝓpōes repugnāt in veritate. vel ille ꝓpositiōes repugnāt formaliter in veritate.Vel ille ꝓpositiones repugnāt formaliter in veritate tñ:⁊ ille propositiones repugnāt formaliter in veritate tñ.gratia forme acceptiōis terminoꝝ.¶Nam ille ꝓpositiones dicunt repugnare in veritate tñ que sic se habent q non pñt sil' esse vere nō curādo an eis similes pñt simul esse vel false.Et sic queli bet impossibilis repugnat alteri in veritate.¶Et ille propositiones dicuntur repugnare in veritate vz materialiter ⁊ formaliter:⁊ sic multum differt addendo ly tantum vel non addendo:qz omnes propositiones contradictorie repugnant formaliter in veritate sed non tantum. Eodē modo dicatur de alijs membris.

Propositiones repugnāt in vitate tñ formali gtia acceptiōis terminorum.

Propositiōes repugnatia in falsitate

Repugnare i vitate ⁊ falsitate simul

Contrarie sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua eiusdē subiecti ⁊ p̄dicati. ut omnis hō currit.nullus homo currit.

Nō ē diffō

¶Pro lra est notandū q Petrus hispanus non voluit ponere vnam diffinitionē propositionū contrariaꝝ:sed solū vnā manuductionem multis propositionis ōrijs conuenientem. eo q non omnes propositiones contrarie sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua.Sed alique sunt singulares:vt sortes est ois homo.sortes nō est homo.Pro quo vlterius est aduertendū q oppositio contraria attendit duobus modis. a priori videlicet ⁊ a posteriori.¶A priori est formalis repugnantia duaꝝ ꝓpositionū categoricarum vtroq termino participantiū ꝑm eūdem ordinem non earūdem qualitatū simpliciū in vitate tñ gra forme acceptiōis terminoꝝ.¶Sz a posteriori oppositio ōria nō est diffinibilis.qz nō posz dari diffinitio vna propositionū contrariaꝝ:qz talis fieret nimis prolixa nec notificaret diffinitū sed dantur cōditiones aliq penes q̄s ꝓpōes ōrie dinosci pñt.¶Quaꝝ ꝓma ꝓpositionibus ōrijs succōtrarijs cōtradictorijs ꝓuenit.q participent vtroq ter-

Oppō ōria a priori.

A posteriori oppō ōria.

Pria ꝓdō

mino ꝑm eundē ordinem. Quare ille ꝓtrarie nō sunt. ois hō est aial. omnis hō non est asinus. Nec ille. omnis hō est anial. nullu m aial est homo. quia nō ꝓticipāt vtroq; termino ꝑm eundem ordinez. ¶ Corollariū. Propositiones hipothetice nō opponunt capiēdo oppositionē vt in ꝓposito. sed de talib⁹ fit specialis mentio. ¶ Etiā ille nō sunt ꝓtrarie. ois hō est spēs. nullum hō est species. qz nō ꝓticipant vtroq; termino. idem est ibi. oēm hoiem currere est possibile. nullū hoiem possibile est currere. Silr ois hō est colonie nullus hō est colonie. si in vna est regimē z in alia absolutio. Silr ois essentia sortis ē al. nulla eētia sortis ē al. si i vna ē regimē idētitatū z i alia regimē ex vi possessionis. silr ois hō ab hoīe differt: ois hō nō differt ab hoīe. pz h totū ex ꝑma ꝓticula. ¶ Secunda conditio q nō sint earundē qualitatum simpliciū ad talem. sensum q ql̄ibet copula principalis in vna negata affirmetur in alia. Et dī notanter principalis. qz de min⁹ principalib⁹ nō oportet. qz ille sunt ꝓtrarie Omnis homo q fuit est aial. ois homo qui fuit nō est aial. z tñ ly fuit exñs copula minus principalis in ambabus affirmatus. Et dī notanter simplicium. quia ꝓpositiões cōtrarie bñ possunt esse earundem qualitatū mixtarū. Et hoc tenendo q ꝓpositiões de disiunctis copulis vel copulatis copulis sunt categorice. Nam ille due sunt cōtrarie. ois hō est vl nō est asinus. nullus hō est vel non est asinus. z tñ ambe sunt mixte ql̄itatis Corollarium. Ille nō sunt ꝓtrarie. omnis homo ꝑ qualibet parte tpis pñtis est homo. ois homo ꝑ qualibet parte tpis pñtis est non homo. qz sunt eiusdem qualitatis. ¶ Tertia conditio. q sint de copulis synonimis quo ad significare cum tpe vel quo ad absolutionem tpis. Ad talē sensum q qlibet extremū accipiat ad eādem copulā que significet ꝓsilr cum tempore vel q sit absoluta a tpe in ambabus. Nam ꝑm Buridanum z ꝑm cōem scholam nō oportet q copule principales semp sint eiusdem temporis. vel q semp sint absolute a tempore. quia ille due sunt cōtrarie. omnis homo qui fuit est aial quod fuit. omnis homo qui fuit nō erit aial quod fuit. z tñ copule principales. s. est z erit nō sunt eiusdem tpis. sed iam extrema nō accipiunt ad istas copulas. ita q deberent verificari mediantib⁹ eis sed accipiunt ad copulas minus principales. z ille sunt eiusdem temporis. Idem est si ly est absoluitur in vna z erit non adhuc predicte sunt contrarie. Et dicit notanter ꝑm Buridanum. quia ꝑm Marsilium ille nō sunt cōtrarie quia ꝑm eū differentie temporales sunt partes extremorum. Et ergo ꝑm eum oportet q copule etiā principales sint synonime quo ad significare cuz tempore vel quo ad absolutionē temporis. Et dicitur notanter. quo ad significare cum tempore qz nō oportet q copule sint termini synonimi. quia tenendo q verba adiectiua sint simplicia tūc ille due sunt contrarie. ois hō est currens. ois hō nō currit z tñ ly currit in vna est copula. z in alia ly est z tamen ly est z ly currit nō sunt termini synonimi sunt tñ synonimi q ad significare cum tpe vel quo ad absolutionem tpis. Dicit etiā quo ad absolutionem temporis. nam ille due non sunt contrarie. ois homo est animal. ois homo nō est animal. absoluēdo copulam in vna ea z nō in alia. quia si absoluitur in affirmatiua z non in negatiua tunc in certo casu sunt simul vere. vt si nullus homo esset tunc essent simul vere. vel in casu in quo nullum tempus esset. Si autē absoluitur in negatiua z non in alia. tunc vez est q in nullo casu sunt simul vere tñ adhuc nō sunt cōtrarie ꝓpter conditionem iam datam. ¶ Ex isto

2ª ꝓditio.

3ª ꝓditio.

patet q; ille sunt contrarie. omnis homo fuit animal. omnis homo non est animal. absoluendo copulas in ambabus. Nam quando copule ambe absoluunt a tempore non refert an ponatur ly est vel ly fuit. quia tunc omnes

4ª ꝓditio. ꝓpositiones differentes solum penas copulas equiualent. ¶Quarta ꝓditio q; termini in eis non dissimiliter restringantur amplientur vel appellent suas formas. vel rationes. Propter primuz ille nō sunt cōtrarie. Omnis hō est aial. nullus hō est aial. Quia ly hō in secūda restringitur per ly nullus z nō in prima. Propter scōz ille nō sunt cōtrarie. omnis homo est aial. ois hō qui est vel fuit nō est aial. q; ly homo ampliatur in secūda z nō in prima. qđ videtur fore ꝓtra cōditio nem. ¶Propter tertium ille nō sunt ꝓtrarie. Ois homo papaz qui fuit percussit. ois homo nō percussit papam. qa termini in eis dissimiliter appellāt suas formas. Dicitur etiaz aut suas rōnes. ꝓpter illas duas. ois homo venientem cognoscit. ois hō nō cognoscit venientem. q; in ꝑma nō appellat suam rationē qa nō imitatur verbuz: sed solū in secūda. Corollarium. Ille nō sunt contrarie. ois homo album videt. omnis homo nō videt album. Similiter ille nō sunt contrarie. quilibet hō est masculus. ois homo nō est masculus. q; termini dissimiliter restringunt. idem est

5ª ꝓditio. ibi. ois homo currit. nullus homo currit. ¶Quinta ꝓditio q; habeant plus de vniuersalitate q3 particularitate. Et ibi ly plus capitur impropꝛie. non vt supponit suum positiuū salte quo ad ambas partes. pcipue ad ly particularitas. qa aliq; ꝓpones sunt cōtrarie que nullam hñt pticularitatē. vt pz de istis duab⁹. sortes est ois hō. sortes nō est homo. Debet g; ly plus in ꝓposito capi vt ois. qa rōne ipsius resoluit in vnā cōditionalē. in istā vicz. Si hñt vni

Intellect⁹ ꝓditionis. uersalitates z pticularitates. tūc numerus vniuersalitatū oz eē maiꝛ numero pticularitatum ꝓpter hoc ille due nō sunt ꝓtrarie. cuiuslibet hois asin⁹ currit. hois null⁹ asin⁹ currit. sed sunt ꝓtradictorie. Sic etiā ille. cuiuslibet hominis asin⁹ currit. cuiuslibet asin⁹ hois nō currit. Et sic sunt simul vere in tali casu in quo quilibet homo haberet duos asinos. vnū currentem z alium

Arguitur. quiescentem. ¶Arguit. nihil est vniuersalitas. ergo quinta conditio male ponitur. Assumptum probatur. quia maxime esset terminus distributus. cōceditur. sed hoc non. Probatur assumptum. q; vel quilibet terminus distributus est vniuersalitas: vel aliquis z aliquis nō. Nō primū: quia terminus distributus existens pars complexi quod accipitur vnica acceptione nō est

Ulitas. vniuersalitas. Nec secūdum. quia nō apparet qs z quis nō. ¶Dico quo est sciēdum. q; vniuersalitas est terminus communiter totus distributus non existens complexi pars: quod accipit vnica acceptione. nec existens cōplexum: quod accipitur diuersis acceptiōibus. Et nō oportet q; dicat. nec existens determinatio supponēs per speciale signum suppositiōis z restrictionis. qa talis determinatio quādo sic supponit tūc est pars complexi⁹ quod accipitur vnica acceptiōe. z sic ly vinuz in ista vel consimili. omnis homo bis fuit vinum bibens. est particularitas. Sed in ista est vniuersalitas. ois homo non bis fuit vinum bibens. sed in istis duab⁹. omnis homo fuit bis bibens vinum. nullus homo bis fuit bibens vinum. ly vinum nec est vniuersalitas nec particularitas. Et ratio est. quia in istis duabus supponit per speciale signum suppositionis z restrictionis. Etiam est pars complexi qđ accipitur vnica acceptione. ¶Corollarium. Vniuersalitas in illa vel consimili. quilibet asinus hominis currit. est hoc totum asinus hominis: z nulla

pars se sola. Quia est regula. qñ dat complexū quod accipit diuersis acceptionibus. tunc partes seorsum debent cōputari p vniuersalitate vel particularitate z nō totuz. vt ibi. cuiuslibet hois quilibet asin⁹ currit. ly hominis est vniuersalitas: sic etiam ly asinus. Et hoc totum nō est vniuersalitas hois asinus. ¶ Secūda regula. quādo datur complexū quod totuz accipit vnica acceptiōe tunc debet totū cōputari p vniuersalitate vel pticularitate z nulla pars seorsum vt ibi. quilibet asinus hois currit. hoc totū est vniuersalitas asinus hois z nulla pars seorsum. ¶ Corollarium dicendo sic. sortes differt ab homine ly hoie nō est vniuersalitas lz distribuatur qz est pars complexi qđ totuz accipit vnica acceptiōe illius vicz differt ab hoie. vñ solum terminus distributus est vniuersalitas z nullus q stat determinate vel ꝓfuse tātū. ¶ Per hoc ad argumentum dicendum est. q aliqs terminus distributus est vniuersalitas z nō ois. Sed quis z qs nō patet ex ꝓdictis. Unde terminus distributus q nō est ps cōplexi qđ accipit vnica acceptiōe. nec est cōplexuz qđ accipit diuersis acceptionib⁹. talis est vniuersalitas imo quilibet talis. ¶ Diceret aliquis. qđ inconuenies sequeret dicēdo q pars complexi quod accipit vnica acceptiōe etiā computaret p vniersalitate vel pticularitate? ¶ Ridet ꝓmo illud q darent due ꝓtradictorie q haberent plus de vniuersalitate q̄z particularitate. vt patet de illis quilibet asinus cuiuslibet hois currit. asin⁹ cuiuslibz hois nō currit q hñt q̄ttuor vniuersalitates z tñ duas pticularitates. ¶ Scđo segtur. q darent due ꝓrie q haberēt eq̄ de particularitate z de vniuersalitate. vt illa due. quilibet asinus hois currit. quilibet asinus hominis nō curit. Eodem modo sequerent inconuenientia cōputādo terminū stantez collectiue. ¶ Sed particularitas sic describitur. est terminus cōiter tentus nō distributus nec collectiue acceptus nō existens ps cōplexi qđ accipit vnica acceptiōe nec existēs cōplexū qđ accipit diuersis acceptiōib⁹. Dicitur cōiter tentus qz sic dicendo ens qđ est sortes currit. Subiectuz nō est particularitas quia nō tenet cōiter. Sed ꝓpter secundam particulam ly hominis in illa. asinus hois currit nō est particularitas Sed ꝓpter tertiā particulam hoc totum hominis asinus in illa hois asinus currit non est particularitas sed quelibet pars seorsum est particularitas. Sexta conditio. q quelibet particularitas in vna sit vniuersalitas in alia z nō ecōuerso ꝓpter lz ille due nō sunt ꝓrie cuiuslibet hois asinus est oē currens. cuiuslibet hois asinus nō est currens. qz ly asinus in ambab⁹ est particularitas. ¶ Septima cōditio q si in affirmatiua aliquis terminus est particularitas tunc in negatiua nullus terminus q est vnum totale extremum. vel principalioꝛ pars eius debet esse pticularitas. ꝓpterea ille due nō sunt contrarie. omne tempoze risibile est omnis homo nullo tempoze risibile est omnis homo qz ly risibile in prima est particularitas. Et in secunda ille terminus hō existens ꝑdicatū est etiam particularitas z sunt simul vere. Et dicitur notanter q nullus terminus qui est vnum totale extremū zc. Nā ille due sunt cōtrarie. cuiuslibet hois asinus est omne currēs. hominis null⁹ asinus est currens. Et tamen in ꝓma ille terminus asinus est particularitas. Et in scđa ille terminus hois est pticularitas. Sed ille terminus hois est pars minus ꝓncipalis extremi. ¶ Octaua cōditio. q si in vna eaꝛ ponit diuunctum copulatū vel ꝑditionatū. q illud totū in vna eaꝛ accipiatur vnica acceptione z distribuat vel si solū ps distribuit tūc in alia illa pars que prius

Regula.

2ª regula.

Rñ. ad argumentuz

Pars cōplexi vnica acceptiōe accepti ñ ē vlitas

Primo.

Scđo.

Particularitas.

6ª ꝑditio.

7ª ꝑditio.

8ª ꝑditio.

nō distribuebaꝫ si est terminus cōis cōiter tentꝰ debet distribui ⁊ cōiunctio in alia debet negari. Et sic ille due non sint contrarie. omne risibile vel rudibile est asinus. omne risibile vel rudibile non est asinus distribuēdo in ambabus solum partem. Nec ille. omne risibile vel rudibile est asinꝰ omne risibile nō vel oē rudibile est asinus. distribuēdo in ipsa solū ly risibile. qꝫ tunc ly rudibile in ambabꝰ est particularitas. Debet ḡ ly rudibile in secūda distribui. Et sic illa erit cōtraria ꝑme omne risibile non vel rudibile est asinus.

9ª cōditio. ¶Nona cōditio. q si copule taliū ꝓpositionum modificanꝫ ꝑ modū cōem: qꝫ tūc tales ꝓpōnes ex ꝑte modi etiam sint cōtrarie. ⁊ sic ille nō sunt ꝓtrarie. oīs hō aliqñ currit. omnis hō aliqñ non currit. Nec ille. oīs hō possibiliter

10ª ꝓditio. currit. oīs hō possibiliter nō currit. ¶Decima cōditio ⁊ vltima. q si in eis ponit signū exponibile syncategorematicuz: q tale ad mīnꝰ in vna eaꝝ affirmet: pōt tū in ambabꝰ affirmari Sed si in vna negaꝫ qꝫ tūc qlibet vniuersalitas in negatiua sit vniuersalitas in affirmatiua. ꝑpter hoc ille nō sꝫ ꝓrie tantū aīal est hō. non tantū aīal est omnis hō. quia ly hō in negatiua est vniuersalitas ⁊ nō in affirmatiua. ⁊ sunt sil vere. Sed ꝓtraria negatiue est illa.

Aꝫ primo. tantuz oē aīal est hō. ¶Cōtra ꝓditiōes arguiꝫ. seqreꝫ qꝫ ille eēnt ꝓrie. omnis hō qui est oīs hō currit. oīs hō qui est hō nō currit. Et ꝓbaꝫ ꝑ oēs ꝓditiōes.

Scdo. ¶Confirmaꝫ. sequereꝫ qꝫ ille nō essent cōtrarie. omne risibile vel rudibile ē

Tertio. asinꝰ. omne risibile nō vel rudibile est asinꝰ. ¶Et pono qꝫ negatiōes nō sūt in mente. qa nō participāt in extremis. qa in scda subiectuz sit hoc totuz. risibile nō vl rudibile. Confirmaꝫ. Seqreꝫ qꝫ ille due essent ꝓtrarie. oīs homo heri fuit aīal. oīs hō hodie non fuit aīal. ꝓbaꝫ sequela ꝑ oēs ꝓditiones.

Rñ. ad ꝑm argumētuz ¶Ad primū rñdeꝫ negādo assumptum. Et ad ꝓbationem dicendum est. qꝫ ideo nō sunt ꝓtrarie: quia non ꝑticipant in extremis. qa ly oīs in vna est ꝑs

Rñ. ad se cundum. extremi. s. in prima. in scda vero nō: qa non ponit ibi. ¶Ad scām argumentum rñdeꝫ negando assumptum. Ad ꝓbationem. admisso suppposito negādum est qꝫ non ꝑticipāt in extremis. Et ꝓsequēter dicenduz est qꝫ adhuc hoc solum est subiectū. risibile vel rudibile. ⁊ non hoc totū risibile nō vel rudibile. Et si dicīt. tamē huic qō est non: vel apud mentē coꝛespondet vnus simplex actus. Et ille erit pars extremi. Respondetur concedendo qꝫ coꝛespondeat sibi vnꝰ simplex actus. ⁊ ꝓsequenter qꝫ ille sit pars extremi in mēte sed nō in voce. Posset etiam dici qꝫ ille actus in mēte etiam sit pars totiꝰ ꝓpositionis ⁊ non subiecti. Et ꝑpter illud motiuū posset bene dici qꝫ ad hꝫ qꝫ ꝓpositiones sunt ꝓtrarie non requirīt ꝑcise qꝫ ꝑticipent in extremis: ꝑtertim in istis de disiunctis vel copulatis cupulis. Sed in alijs semꝫ requiritur vbi nō ponunt talia disiuncta vel copulata. ꝑsertim tenendo qꝫ negationes nō sint in mēte.

Rñ. ad 3m. ¶Ad vltimum argumentuz respōdetur. negando assumptū Et ad ꝓbationē dicendū est. qꝫ termini dissimiliter restringuntur quia in vna ꝑ aīali qđ heri fuit. In alia vero ꝑ animali qō hodie fuit. eo

Corollariū qꝫ semꝫ debet verificari mediāte copula sic determinata. ¶Corollariuz Ille due nō sunt ꝓtrarie. omnis homo vel asinꝰ currit. omnis hō vel omnis asinus nō courrit. distribuēdo solū partē in prima. Et in secunda quālibet partem disiuncti qꝫ sunt simul vere. si tm vnus asinus curreret ⁊ nullus homo.

Corollariū ¶Corollariuz. Ille non sunt ꝓtrarie. oēs apostoli dei sunt isti. non oēs apli dei sunt isti. qꝫ in prima nulla ponitur vniuersalitas. Et sic non hñt ⁊c. Sed bene sunt contradictorie. ⁊ ly apostoli dei in ambabꝰ nec est vniuersalitas

nec particularitas.qz supponit per speciale signuz suppositiõis z restrictionis. ¶Corollarium. Ille sunt cõtrarie:oēs hoies sunt centuz. nulli homines sunt centum.capiēdo ly nulli distributiue. Siue ly omnis capiat distributiue siue collectiue. Et habent plus de vniuersalitate.qa duas vniuersalitates z solum vnã pticularitatē.s.ly centũ in ꝑma Et sic aliqua propositio categorica habet contrariam que nullam hz vniuersalitatem. Sicut pz de tali vel ꝛsimili.oēs apli dei sunt duodecim. Nulla tamē ꝓpositio categorica in qua nõ ponit vniuersalitas:nec terminus stans collectiue habet cõtrariaz. ¶Corollarium. Aliqua ꝓpõ hz plures cõtrarias nõ synonimas.sicut patet de ista.nullꝰ hõ in tpe est risibilis.que habet sex ꝛtrarias. Prima ois homo omni tpe est omne risibile. Scõa.omnis homo omni tpe est risibile. Tertia. hõ omni tpe est omne risibile. Quarta.ois hõ in tpe est risibile. Quinta.hõ omni tpe est risibile. Sexta.oē hõ in tpe est oē risibile. ¶Corollariũ. Aliqua ꝓpõ hz cõtrariaz cuiꝰ ambo extrema sũt termini singulares .patet. Nam ille due sunt ꝛtrarie.sortes semp est sortes.sortes nunqz est sortes. Ex istis pz ꝑmo.qꝫ nõ qlibet ꝓpõ categorica hz ꝑriam.pz de istis in qua oēs termini accipiunt discrete vel omnes determiate.vt sortes est sortes.homo est homo. Scõo patet qꝫ qlibet ꝓpõ categorica in qua ponit vniuersalitas hz ꝑriam. Tertio patet qꝫ qlibet ꝓpõ categorica vlis habet ꝑriam : siue collectiua siue distributiua. Quarto pz.qꝫ de quolibet genere quãtitatis dat ꝓpõ habens ꝛtrariã. De vniuersali pz.qz qlibet talis hz ꝑriam.de pticulari.aliqs homo est oē aial. De indefinita.hõ est oē animal. De singulari.vt sortes est omnis homo. De mixta quãtitate.vt cuiuslibet hominis qlibet asinus est animal. Quinto patet.qꝫ dantur due ꝓpões categorice vtroqz termino participantes diuersaꝝ qlitatum.in quibꝰ omnes termini categorematici distribuũtur.que nõ sunt ꝛtrarie.vt nõ tantum animal nõ est aial.nõ tantum animal est omne aial.qz in ꝑrijs signũ exponibile syncategorematicũ nõ dz in ambabus negari:sicut dicit vltima conditio. Ultimo patet.qꝫ quelibet ꝓpõ categorica habens plures vniuersalitates habet plures contrarias.vt illa.omnis homo est omne animal.que habet ad minus tres.

Lozollariũ

Nulla ꝓpositio nõ hñs vlitatẽ vl acceptõ nẽ collectiuã hz ꝑtã. Illiq ꝓpõ hz ꝓles ꝑrias.

Lozollariũ Nõ ois ꝓpõ categ. hz ꝑriam.

Succontrarie sunt particularis affirmatiua z particularis negatiua eiusdem subiecti z predicati vt quidam homo currit.quidam homo non currit.

¶Notandũ est ꝓmo lra.qꝫ ipsa vt ponit nõ est diffinitio. qa ꝑm eaz sequeretur qꝫ ille nõ essent succõtrarie.Sortes est hõ.sortes nõ est ois hõ.qa nõ sũt particularis affirmatiua z negatiua:sed singularis. ¶Ulterius est notandum. qꝫ oppositio succõtraria est duplex.a ꝓpri videlicet z a posteriori. ¶Oppositio succõtraria a ꝓpri est due ꝓpões categorice vtroqz termino participantes ꝑm eũdem ordinez.nõ earundem qualitatum simpliciũ repugnãtes formaliter in falsitate tñ gratia forme acceptionis terminoꝝ.z illa diffinitio declaratur sicut de ꝛtrarijs. ¶Oppositio succõtraria a posteriori est due ꝓpositiões habẽtes se.sicut ꝛditiões de succõtrarijs exprimũt. ¶Quarum ꝓme quattuor sonant sicut in ordine ponunt de ꝛtrarijs. ¶Et qnta conditio est qꝫ habeãt plus de particularitate qz de vniuersalitate ad sensum conditionalem ꝓpositum.vt hois asinꝰ currit.hominis asinꝰ nõ currit. Sed ille nõ sunt succõtrarie.homo est omne aial.homo nõ est aial.imo nulla op

Textꝰ nõ ẽ diffinitio.

Oppõ succ contraria a ꝓpri.

A posterio ri.

5ª ꝛditio.

positione opponunt. ¶Corollariū. Dant bene due succōtrarie que nullam vniuersalitatem habēt.sicut pz de istis duab⁹. hō est aial.hō non est oē aial.

6ª ꝓditio. ¶Sexta ꝓditio.q̄ q̄libet vniuersalitas in vna sit pticularitas in alia.ꝛ sic ille nō sunt succōtrarie.cuiuslibet hois asinus est omne currēs. cuiuslibet hominis asin⁹ non est omne currens.ga ly hois est vniuersalitas in ambabus.

7ª cōditio ¶Septima ꝓditio.q̄ si in affirmatiua ponit aliqs terminus qui est vniuersalitas.tūc in negatiua nullus termin⁹ qui est vnū totale extremū.vel p̄ncipalior ps debet esse vniuersalitas.Et sic ille due nō sunt succōtrarie.aliquo tpe risibile est ois hō.aliquo tpe nullū risibile est ois hō.q; sunt simul falſe. Sili⁹ ille nō succontrarie.Aliq̄s hō est oē animal.in tpe nullus hō est omne aial.Et dī notāter q̄ est totale extremū vel p̄ncipalior ps.quia ille due sunt succōtrarie.hois q̄libet asin⁹ currit.cuiuslibet hois asinus nō est omne currens. licet ly hois in negatiua sit vniuersalitas.tñ est mīn⁹ p̄ncipalis pars

8ª cōditio extremi. ¶Octaua ꝓditio.q̄ si sup copulas talium ꝓpositionū ferunt modi cōmunes.q̄ etiā ex pte modoꝝ tales ꝓpōnes succontrariant. Et sic iste non sunt succōtrarie:hō semp est aial.homo nunq̄ est aial.q; sunt simul falſe.Si solū vnic⁹ hō q̄ viueret p̄o prima medietate huius hore esset.Sz ille sunt succōtrarie.hō possibiliter currit.hō possibiliter nō currit.Sz ille non sunt succōtrarie.hō necesse currit.hō impossibiliter currit.ga modi non succontrariant.

9ª ꝓditio. ¶Nona ꝓditio.q̄ si in eis ponit signum exponibile syncategorematicum.q̄ ipm ad mīn⁹ in vna eaꝝ negef. potest tamē in ambab⁹ negari.sed si in vna affirmat:tūc quelibet pticularitas in affirmatiua etiaz debet esse pticularitas in negatiua.Et sic ille due nō sunt succōtrarie.tantum homo est omne aial.non tantū homo est animal.ga si solū essent homines inter animalia.tūc essent simul falſe.q; ly hō iam est particularitas in affirmatiua.ꝛ sic etiam deberet esse particularitas in negatiua.ꝛ illud nō fit. Et sic

Corollariū succontraria affirmatiue est illa.non tantum omnis hō est aial. ¶Corollarium. Ille due nō sunt succōtrarie.hō qui est sortes est animal.hō qui est sortes nō est animal.sed sunt cōtradictorie.eo q̄ subiectum in eis est terminus singularis.sed ille sunt succōtrarie.homo qui nō est sortes est animal.homo qui nō est sortes non est aial.ꝛ subiectū iam in ambabus est particularitas. ¶Sic etiam ille due sunt succontrarie.apparens sortes est animal. apparens sortes non est animal prout ly sortes regitur a ly apparens.tunc subiectum in ambab⁹ est particularitas.Si autez est adiectiuuz cū substantiuo.

Corollariū tūc sunt ꝓtradictorie.ꝛ subiectum est termin⁹ singularis. ¶Corollariuz. Ille due sunt succōtrarie.omnes apostoli dei sunt isti.aliqui apostoli dei non sunt isti.ꝛ habēt vnam particularitatem.scilicet subiectū in secūda.ꝛ sic aliqua ꝓpositio habet succontrariam que nullam particularitatem habet.vt patet supra.Sed ꝓpositio nō habens particularitatem neq; terminū stantem collectiue:non habet succontrariam. ¶Et sic patet q̄ de quolibet genere quantitatum datur ꝓpositio habens succontrariam. Exemplum de ꝓpositiōe vniuersali. Omnis homo est animal:que habet illaz:homo nō est omne animal. De particulari ꝛ idefinita claruit in superiori. De singulari.sortes est homo.sortes non est omnis homo. Consequenter patet q̄ eadem ꝓpositio categorica plures habet succontrarias non synonimas. vt quelibet talis,in qua ponuntur plures particularitates ꝛ nulla vniuersalitas.vt illa vel consimilis.hō est animal. Primo pz illam.homo non est aī.

De q̄libet gīie q̄ztitatuz dar ꝓpō hīs succontrariaz. Eadē ꝓpō hz plres succontrarias.

De oppositione succontraria.

Scdo illam. hō nō est omne animal. ¶Et in cōditionib⁹ predictis non fit mentio de disiūcto vel copulato vel cōditionato. quia tale potest in ambabus affirmari ꝛ etiā accipi diuersis acceptiōib⁹. Illā ille due sūt succōtrarie omne risibile vel rudibile est asinus. risibile vel rudibile non est asin⁹. ¶Arguitur. Ex oibus dictis illis sequeret ꝙ ille due essent succontrarie. ille homo vel asinus currit. ille homo vel asinus nō currit. ꝓñs falsum est quia sūt cōtradictorie. ¶Confirmat. sequeret ꝙ ille due essent succōtrarie. mihi ꝛ tibi placet bibere. mihi ꝛ tibi nō placet bibere ꝑ omnes cōditiōes. Cōfirmat Sequeretur ꝙ ille due essent succōtrarie differens ab ente est differens ab ente nō est. consequēs autem falsum quia sunt simul false. ¶Ad primum respondet. ꝙ si totum singularizat. negetur assumptū. nam tunc tales ꝓpositiones sunt contradictorie ꝛ hoc singularizando ꝑ eodē in ambab⁹ quia tunc subiectum in ambab⁹ est terminus singularis. Si aūt solū pars singularizatur. vtputa ly homo. tunc concedat ꝙ sint succontrarie. ¶Ad scōm respondetur negando ꝙ sint succontrarie. imo sunt cōtradictorie ꝛ sic habēt eque Sic etiam de istis duabus patebit solutio. hic est homo. hic nō est homo. si ue ly hic capiat ꝓnominaliter siue aduerbialiter semp sunt cōtradictorie ꝛ hoc idem demonstrando. ¶Ad tertium ꝓcedendo ꝙ sint succōtrarie ꝛ negetur ꝙ negatiua sit falsa. eo ꝙ subiectus ꝓ nullo supponit. nec ipa debet exponi copulatiue sed debet exponi disiunctiue. licet enim signū exponibile nō negetur tū hoc nō oportet exquo illud signum non est syncategorema sed categorema. ¶Nā est. tenendum ꝑ regula. omnis ꝓpositio exponibilis in qua ponit signum pregnās categorematicū rōne cuius talis ꝓpositio exponitur si ipsa est negatiua tunc semp habet exponi disiunctiue. siue tale signum affirmetur siue neget. Si aūt est ꝓpositio affirmatiua tunc habet exponi copulatiue. siue tale signum affirmetur siue neget. ¶Et dicit notāter quādo tale signum est categorema. quia si tale signus exponibile est syncategorema regula nō habebit veritatē quia qñ ipm affirmatur: ꝓpositio ratione ipsius ꝙ dz exponi: exponi debet copulatiue siue ꝓpositio sit affirmatiua siue negatiua. Si vero tale signum negat tunc ꝓpositio exponi debet disiunctiue siue sit affirmatiua siue negatiua. Et sic ista ꝓpositio. tantum homo non est animal debet exponi copulatiue licet sit negatiua. Sed illa. non tantum hō nō est animal dēbet exponi disiūctiue. licz sit affirmatiua qz signū negat. ¶Ex isto patet. ꝙ ille due sunt succōtrarie. hois est asinus. hois non est asinus. ꝛ ly hois est particularitas in ambabus. ꝛ ly est includit ly ens in negatiua distributa ꝛ sic ꝑdicatum est hoc totum hois ens vel dūtaxat ly ens ita ꝙ ly hois regat a ly asinus. Sed ille due non sunt succontrarie. Sortes est asinus. Sortes nō est asinus qz sunt contradictorie. sīr habent eque. ¶Corollariū. Nulla ꝓpositio categorica in qua omnes termini capiunt discrete. aut omnes distributiue habet succontrariā. ꝛ hoc est ponēdū ꝑ regula. Exemplum ꝑmi. Sortes est Plato. Exemplum secundi. Omnis homo est oē animal. ¶Corollarium. Quelibet ꝓpositio categorica in qua ponit particularitas aut terminus stans collectiue habet succontrariaz. Exemplū primi. homo currit. Exemplum secundi. Omnes homines sunt isti homines. que habet istā succontrariā. Aliqui homines nō sunt isti homines ꝙ repugnant formalites in falsitate tantū. Exquo nunq̄z ꝓsiunt simul esse false. sed vere patet hoc ꝙ sint tantū centū hoies ꝛ isti demonstrarent tūc sūt simul vere.

De disiuncto ꝛc. nō ponat cōditio.

Arguit. j.

Tertio.

Rñ. ad ꝑm argumētuz

Ad scōm

Ad tertiuz

Regla de signo exponibili.

Hois ē asinus. Hois nō ē asin⁹ sūt succontrarie.

Que ꝓpō hz. aut nō hz succōtrariam.

Cõtradictorie sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ particularis negatiua vel vniuersalis negatiua ⁊ particularis affirmatiua eiusdem subiecti ⁊ predicati. vt omnis homo currit. quidam homo non currit. nullus homo currit. quidam homo currit.

Textus vsq; nõ est ver⁹ Oppositio ꝯdictoria⁹ a priori.

¶ Nota littera. est notandũ. q; dictum pe. hisp. vniuersaliter nõ est verũ q; sequeretur q; ille nõ essent cõtradictorie. sortes currit. sortes nõ currit. quia non sunt vniuersales sed singulares. ¶ Ulterius est notandum. q; oppositio contradictoria etiã dupliciter attendit. a priori videlicet ⁊ a posteriori Et a priori describit sicut oppositiões predicte sunt descripte ponendo soluz loco ly veritate tantum. vel loco ly falsitate tantum illã pticulã in veritate ⁊ falsitate simul quia contradictorie repugnant formaliter in veritate ⁊ falsitate simul. ¶ Unde ille ꝓpositiões dicunt formaliter repugnare in veritate ⁊ falsitate simul. que fic se habent q; nec ipe nec eis sĩles in forma pñt simul esse vere vel false.

Oppositio ꝯdictoria a posteriori.

¶ Sed a posteriori tunc attendit penes conditiões ex quib⁹ nosci q̃ ꝓpositiões sint cõtradictorie ⁊ sunt in ordine duodecim. Quaꝝ prime ãttuor sunt cões ⁊ supra sunt tacte de contrarijs ⁊ subcontrarijs.

5ª ꝑditio.

¶ Est ḡ quinta ꝑditio. q; habeãt eque de vniuersalitate ⁊ de particularitate. Itez ad sensum conditionalẽ exponẽdo ꝓpter tales ꝓpositiones vel consimiles sortes est sortes. sortes nõ est sortes que non habent vlitatem ⁊ particularitatem.

6ª ꝑditio.

¶ Sexta ꝑditio q; q̃libet vniuersalitas in vna sit particularitas in alia ⁊ ecõuerso. Et sic ille nõ sunt cõtradictorie: cuiuslibet hois asinus currit. cuiuslibet hois asinus nõ currit. licz habeant eque tamẽ ly hois in ambabus est vniuersalitas ⁊ ly asinus in ambabus est particularitas. Et in casu sunt simul vere in quo vicz q̃libet homo haberet duos asinos vnum currentem ⁊ aliũ quiescentẽ exquo ly asinus in ambab⁹ stat confuse tantũ.

7ª ꝑditio.

¶ Septima cõditio. si in eis ponit vnũ disiunctũ copulatũ vel conditionatuz tũc debet illud totũ in vna illaꝝ accipi vna acceptiõe. Etsi est terminus cõmunis tunc debet totũ in vna eaꝝ distribui. vel si solum pars vna distribuitur tunc illa in alia non debet destrui sed ꝯiunctio debet negari. ⁊ negatio debet fieri in totum sequẽs. ita q; ista pars que in alio non distribuebat si est terminus cõmunis in secunda distribuatur. Et ille due non sunt contradictorie. omne risibile vel rudibile est asinus. risibile vel rudibile nõ est asinus distribuendo solum partem in prima ⁊ sunt vere de facto. Si autem totum distribuit in prima tunc sunt contradictorie. Nec ille sunt cõtradictorie. oẽ risibile vel rudibile est asinus. risibile nõ vel omne rudibile est asinus. quia non habent eque. quia ly rudibile est particularitas in ambabus ⁊ hoc nõ distribuendo totum in prima. Et licet ille due nunq̃z sunt simul vere vel falsefficit tñ q; eis similes. Nec iste sunt due cõtradictorie. omne risibile vl rudibile currit. risibile nõ vel omne rudibile currit que sunt eiusdem forme cum primis duabus ⁊ sunt simul vere in casu in quo aliqui asini currant ⁊ aliqui quiescant. ⁊ etiam aliqui hoies quiescant.

8ª ꝑditio.

¶ Octaua cõditio q; terminus supponens p signuz collectiuũ seu stans collectiue in vna etiam stet in alia collectiue. Et sic ille due nõ sunt ꝯtradictorie. omnes apostoli dei sũt duodecim. aliqui apostoli dei nõ sunt duodecim. capiẽdo ly omnes in pri

ma collectiue.⁊ sunt simul vere. ¶Nona ꝑditio.q; si copule taliū ꝓpōnū determinātur per aliquos modos cōes q; oēs tales ꝓpōnes ex parte modoꝝ etiā sint cōtradictorie. Et sic ille nō sunt cōtradictorie. ois hō aliquando viuit. hō aliq̄ non viuit. Sed cōtradictoria affirmatiue est illa. homo nūquā viuit. Nec ille sunt ꝯdictorie. ois hō semp currit. homo semper non currit. Nec ille hō possibiliter amat. ois homo possibiliter no amat. Nec ille. ois homo necesse currit. hō impossibilr currit. q; modi non sunt cōtradictorij. 9ª cōditio.

¶Decima ꝑditio. q; si in eis ponit signū exponibile syncategorematicū q; illud in vna neget.⁊ in alia affirmet.⁊ nūq̄ debꝫ in ambabus negari. neq; affirmari. Et sic ille due nō sunt cōtradictorie tm̄ homo nō est animal. tm̄ nō ois hō nō est animal. q; sunt simul vere. vt pꝫ practicanti. ¶Et dicitur notāter syncategorematicum. q; signum exponibile categorematicū potest i ambabus affirmari. vel etiam in ambabus negari. q; ille due sunt ꝯdictorie. oē differēs ab ente est. differens ab ente nō est. Sic etiam ille due. nullū differens ab hoīe est homo. nō omne differēs ab homine non est homo. 10ª ꝑditio.

¶Undecima ꝑditio. Qm̄ cuꝫ vlitate a parte alterius extremi ponit particularitas stans confuse tm̄. tunc vniuersalitas in alia dꝫ esse particularitas stans determinate. Et particularitas que stetit confuse tm̄ debet distribui. Si vero cum vniuersalitate a parte alterius extremi ponit particularitas stās determinate seu terminus stās determinate. tūc i alia ille terminus qui fuit vniuersalitas dꝫ stare cōfuse tm̄. Et ille qui steterat determinate debet distribui. ¶Propter primam particulam. Ille nō sunt contradictorie. hominis q; libet asinus currit. cuiuslibet hominis asinus non currit. Et sunt simul vere in casu in quo vnus nō haberet duos asinos currētes.⁊ nullus alter hominum haberet asinos. q; in cōtradictoria prime ille termin⁹ asinus debet stare determinate.⁊ sic illa est ꝯdictoria prime. cuiuslibet hois a asinus nō currit. ita q; ly a sit signum suppōnis determinate.⁊ nō sit pars extremi. Uel etiā ista. nullius hominis quilibꝫ asinus currit.⁊ iam ly asinus stat determinate. 11ª ꝑditio.

¶Propter secūdam particulam. ille nō sunt ꝯdictorie. a sorte differt ois asin⁹. asinus a sorte non differt.⁊ sunt simul false. eo q; ly differt in prima stat determinate. Et sic ad veritatē eius requirit quod a sorte aliquod certum differens essꝫ omnis asinus.⁊ hoc ē falsum. Secūda etiam est falsa. quia eius cōtradictoria ē vera ista. vꝫ omnis asinus a sorte differt. Et sic ꝑme due non sunt ꝯdictorie. quia ly differt in prima stat determinate:⁊ secum distribuit ly asinus.⁊ ergo ly asinus in secūda debꝫ stare confuse tm̄. Et sic contradictoria prime est ista. a sorte nō differt ois asinus.⁊ ibi ly asinus supponit confuse tm̄. ¶Et dicitur notātera parte alterius extremi. q; dicendo sic hominis quelibet pars est in scholis. ly hois stat determinate⁊ secum distribuit ly pars.⁊ in sua contradictoria in illa vꝫ nullius hominis quelibet pars est i scholis. non opꝫ q; ly pars stet confuse tm̄: sed stat determinate. quia ly hominis ponitur secū a parte eiusdē extremi. 12ª ꝑditio. ¶Ultima conditio est q; ad hoc q; alique ꝓpositiones sint contradictorie requiritur q; quelibet ipsarum ꝯdictoriaꝝ sit synonima alteri. ita q; si recipit contradictoria prime q; sit synonima scde.⁊ si recipit contradictoria scde q; ipsa sit synonima ꝑme. ¶Propter hoc ille due non sunt ꝯdictorie. equum videt omnis hō. nullū equum: ois homo videt. quia si recipitur ꝯtradictoria scde. illa vꝫ equum. omnis hō videt. illa nō est synonima prime. huic videlicet. equuꝫ videt omnis hō eo q;

ly videt in vna supponit confuse tñ. ⁊ in alia determinat. Et predicte due ꝓ positiones sunt simul false. in tali casu in quo esset vnus equus quē quelibet homo videret: tunc ista est falsa. equū videt ois hō. quia requireretur q̄ daret certū. videns qō esset ois hō. Sic etiā scōa est falsa. illa vz nullū equū ois hō videt: q̄ eius contradictoria est vera. illa vz. Equum omnis homo videt. Et sic pz q̄ ille due nō sunt ꝯdictorie. ego bis vinum bibi. ego nō bis bibi vinum. quia non habent eque. eo q̄ ly vinum in prima est particularitas. ⁊ in scōa non est vniuersalitas. ¶ Arguitur cōtra conditiones. Si dicta starent: sequeretur q̄ ille due essent contradictorie. ergo bis bibi omne vinum. ego nō bis bibi vinum. patet per omnes cōditiones. ¶ Confirmatur. Sequeretur q̄ ille due essent contradictorie. Sortes habens animam ē homo. sortes animam habēs nō est homo. Assumptum probatur per omnes ꝯditiones. ¶ Cōfirmat. Seq̄ret q̄ ille due essent ꝯdictorie. Iste vel iste est homo. iste vel iste nō est hō. ꝫs falsum est. q̄ subiectum in ambabus est pticularitas. ¶ Ad primum argumētum rñdetur negando assumptum. Et ē dicendū q̄ non sunt contradictorie: ideo q̄ non participant in extremis. quia ly omne in prima est pars predicati. in secunda vero non. eo q̄ non ponitur ibi. ¶ Ad scōm rñdet negando assumptū. q̄ iste propōnes plus habent de particularitate q̄z de vniuersalitate. q̄ ille terminus animam in negatiua ē particularitas. eo q̄ accipit diuersis acceptionibus cum ly habens. ¶ Ad tertiū rñdet demōstrādo idē ꝓ oīa pnomina ꝓcedendo q̄ ambe sint contradictorie. nec tunc subiectū est particularitas. eo q̄ est terminus singularis. Et lz sit disiūctum ex terminis singularibus. tñ nō est terminus cōmunis. q̄ dicit regula sic. Disiunctum ex terminis singularibus nō adequate pro eodez acceptis est terminus cōis. Modo ibi accipiuntur adequate pro eodez. Si vero per ambo pnomina demōstrantur diuersa: tūc non sunt ꝯdictorie. sed succōtrarie. q̄ tunc subiectū est particularitas. ⁊ est terminus cōis. ⁊ ergo in vna earū dz distribui. Et sic cōtradictoria ꝑme ē illa. ois iste vel iste nō ē homo. ferendo ly ois in totū disiūctum. ¶ Ex illo pz q̄ ille sunt cōtradictorie. Sortes vel plato est sortes. nō vel plato est sortes. ¶ Patet ꝓsequenter. q̄ ille sunt cōtradictorie. oi tempore risibile est omnis homo aliquo tempore nullū risibile est omnis homo. Et negatiua est falsa. ⁊ etiam quelibet ei⁹ singularis est falsa. vt ista. illo tempore nullū risibile est omnis homo. ⁊ ly homo ibi supponit determinate. ⁊ sic valet illam. Illo tempore homo non est risibilis. Nec illa est contradictoria eius. Illo tempore risibile est omnis homo. q̄ illa etiam est falsa. ex quo ly risibile stat determinate. Sed ille terminus risibile deberet iam stare confuse tantum. Et sic illa erit sua contradictoria. Illo tempore omnis homo est risibilis. vel etiam illa. Illo tempore a risibile est omnis homo. ⁊ sit ly a signum suppositionis confuse tantuz. Et sic patet q̄ ista semper de rigore est falsa. Illo tempore nullum risibile est omnis homo. ¶ Corollarium. Dantur due contradictorie de ambobus extremis communibus in neutra distributis. vt omnes homines sunt omnia animalia. oēs hoies nō sunt oia aialia capiendo ly omnes ⁊ ly oia collective. ¶ Corollariū. Quelibet ꝓpō siue categorica siue hipothetica hz contradictoriā. sed solū de categoricis ꝑfate conditiones posite sunt. Sed de oppositione propositionum hipotheticarum posterius dicetur. ¶ Corollarium. Nulla propositio categorica habet plures ꝯdictorias non synonimas. licet

Arguit ꝑ°.

Secundo.

Tertio

Rñdet ad ꝑm argm.

Rñ. ad 2m

Ad tertiū.

Oi tpe risibile est ois hō alicꝫ tpe nullū risibile ē ois hō.

Quelibet ꝓpō hz ꝯdictoriā. sed nō plures.

aliqua propositio habet plures contrarias vel subcontrarias nō synonimas: vt antecedenter dictum est.

Subalterne sunt vniuersalis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua. vel vniuersalis negatiua. ⁊ particularis negatiua eiusdem subiecti ⁊ predicati: vt omnis homo currit. homo currit. Nullus hō currit. homo non currit.

Sbaltne si repugnant

¶Pro littera est notandū q̄ oppositio subalterna nō consideratur a priori sicut p̄cedentes oppositiones. eo q̄ ꝓpositiones subalterne nō repugnāt ad inuicē. sed si subalternās est vera: tunc etiā subalternata ē vera. Et ꝓpter hꝫ oppositio subalterna nō ē oppositio capiēdo oppositionē stricte: sed solū large sicut ꝓ supra de diuisione oppositionis.

Oppō subalterna a posteriori 2ª cōditio.

¶Oppositio subalterna a posteriori est due ꝓpositiones hītes se sicut ꝓditiones de subalternis exprimunt. quaꝝ prime quattuor sunt cōes. ⁊ prius dicte de contrarijs. Inter istas tñ est vna specialis ⁊ secunda in ordine. q̄ sint earūdem qualitatum mixtaruꝫ vel simpliciū. Et sic iste non sunt subalterne. Nullus hō non est animal. quidam homo nō est animal. Nec ille. nullū creans incipit esse deus. creans incipit non esse deus. q̄ non sunt eiusdem qualitatis. Idem est ibi. Nullꝰ hō desinit currere. homo desinit nō currere. Similiter. Nullus homo ē currēs. homo est non currens.

5ª conditio

¶Quinta conditio. q̄ vna habeat plus de vniuersalitate q̄ꝫ alia. rōne cuius infert aliā in bona ꝯsequentia. ⁊ tūc illa q̄ hꝫ plus d̄ vniuersalitate q̄ꝫ alia dicitur subalternans. sed illa que minus hꝫ de vniuersalitate dicitur subalternata. vt subalternās est illa. Omnis homo est aial. ſb alternata est illa. homo est aial. Et sic patet q̄ ille non sūt subalterne. Sortes differt ab homine. sortes differt ab omni homine. Licet enim ꝑma inferat secundam: tñ hoc nō est ex isto q̄ habeat plus de vniuersalitate. eo q̄ nullā vniuersalitatem hꝫ. q̄ ly homine est pars complexi. quod accipitur vnica acceptione. Idem est de illis duabus. Asinus cuiuslibet hominis currit. asinus hominis currit. que etiam non sunt subalterne. Primo quia non participant in extremis: quia ly cuiuslibet est prima pars extremi. Secundo q̄ prima nullam vniuersalitatem habet.

Arguēdo a subalternāte ad ſbalternatā ē formalis ꝯña.

¶Et sic tunc elicitur ista regula generalis ꝯsequentiarum. Arguendo a subalternante ad subalternatam est consequentia formalis. Et vbicūq; sic arguitur. tunc arguitur ab vna ꝓpositione que habet plures vniuersalitates ad vnam ꝓpositionem que habet paucio res. Et sic non semper vbi arguitur a subalternante ad subalternataꝫ arguit respectu totalium extremoꝝ distributorum. sed respectu vniuersalitatuꝫ. ⁊ pticularitatū. Et sic non vbicūq; arguitur a toto in quantitate ad partem: ibi arguitur a subalternante ad subalternatam. Nam ibi arguitur a toto in quātitate ad parte. Sortes differt ab homine. ergo sortes ab homine differt. ⁊ tamen nō arguitur a subalternāte ad subalternatā. Nam argui a toto in quantitate ad partem est argui a termino cōmuniter tento ⁊ distributo ad eūdeꝫ terminum cōiter tentum nō distributum vel sibi synonimum. Et sic totum in quantitate dicitur terminus cōmuniter tentus ⁊ distributus. vt ly homo in ista. omnis homo est animal.

Argui a toto in q̄ntitate ad ptem

Arguit ꝑ°.

¶Arguit. Sequeret q̄ ille due essent subalterne. quilibet asinus cuiuslibet hominis currit. quilibet asinus homi-

Scdo nis currit. Et pbatur p omnes conditiones. ¶Confirmat. Sequeret q ille due essent subalterne. sortes qui est ois hō currit. sortes q est homo currit. p batur p conditiōes. ¶Itez iste due. ois homo aliquādo currit. homo semp currit: z pbatur per oēs cōditiones. ¶Ad primum negeť assumptum. eo q nō participāt in extremis. qz ly cuiuslibet in pma est ps extremi. Sic etiam

Tertio Rñdeť ad pm argm. prima nō hz plus de vniuersalitate qz scda. Nec etiam prima infert scdam in bona ꝯsequentia. Nam illa ꝯsequentia non valet. quilibet asinus cuiuslibet hois currit. ergo qlibet asinus hois currit. Et in tali casu si essent solum sortes z plato inter hoies z haberēt asinum. z sortes haberet pro pma medietate hore. z plato haberet eū pro scda. z ille curreret. z qlibet ipsoz vltra hoc haberet vnum asinum quiescētem. tūc añs est verum. z pns falsum. z subiectū in prima in tali casu solum supponit pro asino currente. z sic ly cuiuslibet capiť de rigore distributiue. z ergo si sortes z plato haberent simul z semel vnū asinū in cōi ille nō esset cuiuslibet hois. nisi ly cuiuslibet caperetur collectiue. z sic esset asinus quozūlibet hoīum. z esset asinus sort; z pla

Ad scdm. tonis z nō asinus sortis nec asinus platonis. ¶Ad secūdum respondeť negando q sint subalterne. z iterum qz nō participāt in extremis. qz ly omnis in prima est pars subiecti z nō in scda. sic etiā prima nullā vniuersalitatem

Ad tertiū. habet. eo q est pars cōplexi qđ accipiť vnica acceptione. ¶Ad tertium respondeť negando assumptuz q sint subalterne. Nam ad lm q ꝓpones sint sb alterne opz q si vna oz esse subalternās respectu alterius. tunc si in ea ponitur aliqs modus q etiā ex parte modi dicatur subalternās ad secundam ꝓpositionem. Modo in pma poniť ly aliqñ z aliqñ se habet vt modus particularis ad ly semp. qđ poniť in scda. z sic pma nō infert scdam. Nam illa cō sequentia nō valet. Ois hō aliqñ currit. ergo hō semp currit: qz si qlibet hō pro certa parte tpis presentis curreret. z nullus p totum tps pns: tunc añs est verum. z ꝓsequēs falsum. ¶Ex isto pz q ille nō sunt subalterne. Omni tpe risibile est ois hō. aliquo tpe risibile est ois hō. qz prima non infert scdaz in bona ꝯsequētia. cū arguiť a suppositione confusa tñ ad determinatam rōne ly risibile. ¶Sic etiā ille due nō sunt subalterne. nō tñ homo est omne aial tñ. hō non est aial. qz prima nō infet scdam. qz prima de facto est vera. z secūda falsa. Et ergo in exclusiuis si tales deberent dici subalterne: opz q si signū exponibile syncategorematicū in subalternāte negetur q etiaz in subalternata neget. Et sic patet q quelibet ꝓpositio categorica habēs vnam vniuersalitatem habet subalternatā. Et si habet plures vniuersalitates tunc z plures habet subalternatas. vt omnis homo est omne animal. Et sic eadē propositio est subalternans z subalternata respectu diuersarum propositionum. vt omnis homo est animal: que est subalternans illius. homo est aial. z est subalternata illius. omnis homo est omne animal. Et sic patet consequenter q aliqua ꝓpō hz subalternatam cuius ambo terminī sunt singulares. Nam ille due sunt subalterne. Sortes semper est sortes. sortes aliquando est sortes. Nulla tñ propositio categorica in qua nulla ponit vniuersalitas habet subalternatā. z sic nō omnis ꝓpō subalternata est subalternās. nec ecōuerso: vt patet de tali vel consimili. in qua solum ponuntur vniuersalitates z nulla particularis. vt omnis homo est omne animal. Similiter. homo est animal. que nō habet subalternatā. ¶Corollariū. Ille non sunt subalterne. Nulla consequentia diuiditur in formalem z materialem. igitur

Qz i sbalternis ñ oz argui a suppositōe cōfusa tñ ad determinatā

Signū exponibile q mō se debz habere.

Que ꝓpō hēat sbalternam.

Cōtra pm ꝓditionez.

ꝓsequentia non diuidit in materialem ⁊ formalem: qꝛ nō participant. qꝫ ē ꝓtra ꝓmaꝫ ꝓditionē. ¶Idem ē ibi. Nulla cōstructio est subiectum scē partis: igitur ꝓstructio nō ē subiectū scē partis. Similiter. Nullus homo ē species: igitur homo nō est species. Silr nullus magister est generis masculini igitur magister non ē generis masculini. ¶Corollarium. Nō quelibet propositio categorica nata est habere subalternatā. patet de tali in qua omnes termini stant determinate: vel oēs discrete: vel oēs collectiue. Exemplum primi. homo ē animal. Secūdi. sortes ē plato. Tertij. omnes homines sunt omnia animalia. ¶Corollarium. Datur aliqua propositio categorica q̄ nata ē habere omnes oppositas. s. cōtrariam. succōtrariam: ꝓtradictoriam: subalternātem ⁊ subalternatam. Patet hoc de qualibet propositiōe i qua ponit vna vniuersalitas: ⁊ cū hoc vna particularitas. Et de sola tali. vt omnis homo est animal: ꝓtraria est ista. omnis homo nō ē animal. Succontraria. homo nō est omne aial. Cōtradictoria. homo non est aial. Subalternās. omnis homo est omne animal. Subalternata. homo est animal. ¶Corollariū. De quolibet genere quātitatum dabiles sunt propositiones ad inuicem subalterne. vt claret intuenti.

Aliq̄ ꝑpō categorica hꝫ oēs oppositas

Propositionum categoricarum triplex est materia. scilicet. Naturalis: contingens ⁊ remota.

¶Pro illa littera est notandū. tenēdo qꝫ pars propositiōis nō sit propositio. sicut ponit magister Buridanus. tunc lra de rigore verborū est falsa. qꝛ tunc nulla materia ꝓpositionum est triplex. Est tñ possibilis ꝑm Buridanum. vt si illa duo extrema essent replicatiue in istis propositionibus tribus. Homo ē animal. homo erit animal. homo fuit animal. Uel etiam illa duo extrema: homo ⁊ species si essent replicatiue in istis tribus propōnibus. homo ē species. hō fuit species. homo erit species. Nam illa extrema sunt mā naturalr. capiendo ly homo sicut capitur in isto sophismate. Homo ē species. ēt sunt mā ꝓtingens. capiendo ly homo: vt significet omnes terminos q̄ sunt sibi similes in litterando: syllabicādo. vel in significādo. Etiā sunt materia remota. vt quādo ly hō ꝓter rigorem caperet personaliter. Sic etiā ista ē falsa. triplex est materia ꝓpositionū categoricaꝝ. lꝫ ly materia iaꝫ stet ꝓsuse tantū. Et sic quantū esset rōne suppositionis confuse: nō requirit certum suppositꝫ ꝓ quo propositio ē vera. Sed exquo ly materia ē principalioꝛ pars subiecti: tunc adhuc requiritur qꝫ extrema supponant ꝓ eodem. Et ita non ē vera ꝑm Buridanū. Et sic ille due differūt. ¶Materia ꝓpositionum categoricarum ē triplex ⁊ propositionū categoricaꝝ triplex ē materia. ⁊ hoc in suppositione. qꝛ ly materia in vna stat confuse tñ: ⁊ in alia determinate: lꝫ non differunt in veritate ⁊ falsitate. ¶Sed tenendo qꝫ pars propositionis sit propō sicut cōiter tenetur: tunc littera de rigore verborum ē vera. qꝛ tunc ambo extrema supponūt ꝓ eodem. vt ꝑ subiecto ⁊ p̄dicato istius propositiōis. Omnis homo est animal. Illa enim sunt materia propositionum. quia illarum. Omnis homo est animal. ⁊ homo ē animal. Et sunt etiā triplex materia hꝫ q̄ tripliciter possunt capi. Nam capiendo ambos terminos absolute: ⁊ tūc sunt materia naturalis. Alio modo vnum absolute ⁊ alterum cōnotatiue. ⁊ tunc sunt materia contingens. Tertio vnum absolute. ⁊ alterum materialr.

Textꝰ hꝫ buridanum ē falsus.

Si ꝑs ꝓpōnis est ꝓpō textꝰ ē verꝰ

mä capit ꝑ termino 2e itentiõis

z tunc sunt materia remota. Et illud ꝓcedit tenendo q ꝓpõnes sint multiplices. q si teneaf oppositũ lra adhuc est falsa. ¶ Ulterius est sciendus. q ille terminus materia in ꝓposito capit ꝓ termino scõe intẽtionis. z de scribitur in genere sic. Est extrema ꝓpositionis ad inuicẽ disparata vel non disparata. Et diuidit in materiã naturalẽ. contingẽtem z remotã. sicut totum ĩ modo in suas partes. ¶ Corollarius. ¶ Materia ꝓpositionis in re non est aliõ nisi extrema ꝓpositionis. hoc ẽ subiectum z predicatũ. Et sic ꝓpositio dicit esse in materia. capiendo ly in ꝓ ex. id est ꝓstituit ex materia. Etiam materia dicit esse in ꝓpositione qñq: sicut pars in suo toto. id ẽ. est pars propositionis. sicut ibi. hõ est animal. Qñq ly in dicit sensum intransitiuũ. vt valz tãtum. id est materia ꝑ se ẽ propositio. Et hoc tenendo q verba sint simplicia. q tunc mä qñq est tota propõ. vt hõ currit. mä est ly hõ z ly currit. ¶ Notãdũ est q diuisio ista sic reduci oz ad bimẽbrem. Omnis ꝓpõ categorica: aut est materia disparata. aut non disparata. Si ꝑmum: sic est materia remota. Si scõm: hoc est dupliciter. aut est predicatio essentialis aut accidentalis. Si ꝑmum. sic est materia naturalis. Si scõm hoc est dupliciter. Aut est predicatio accidentalis z ꝙuertibilis. aut accidentalis z nõ conuertibilis. Si ꝑmum. tunc est materia naturalis. si scõm sic est materia contingens.

propõ est in materia.

Diuio reducitur ad bimẽbrem

Materia naturalis est illa in qua predicatuz est de esse subiecti. vel ꝓprium eius: vt homo est aial. homo est risibilis.

¶ Pro ista lra est notandũ q ipsa de rigore nõ est bene posita. qz ꝑm eam sequeref q nulla materia esset naturalis. qz in nulla tali predicatũ est de esse subiecti. vel ꝑdicatũ nõ ẽ de essentia subiecti. ¶ Est ergo sciendũ q magister ꝓe. hís. ꝑ ly de esse subiecti itellexit ꝑdicationẽ essentialẽ. sed ꝑ ly ꝓ ꝓprium intellexit predicationẽ accidentalẽ z ꝙuertibilem. ¶ Hoc viso diffinitio oz sic poni cũ diffinito. ¶ Materia naturalis est illa. id est est extrema ꝓ positionis categorice ad inuicẽ in certis suis modis significandi non disparata predicabilia de se inuicem in predicatione essentiali vel accidentali z conuertibili. Et ibi ly conuertibili solum oz respicere ly accidentali z non ly essentiali. ¶ Dicitur in diffinitione. in certis suis modis significandi. qz eadem extrema in aliquo modo significandi sunt disparata: z in alio modo significandi sunt non disparata. sicut patet de istis. homo z species. in ista. homo est species. ¶ Ex his patet q ly ꝓprium in ꝓposito non capitur ita stricte sicut in veteri arte. sed capitur ꝓ quolibet termino conuertibili cum alio siue sit complexum siue incomplexum. ¶ Pro quo ẽ sciendum. Termini conuertibiles sunt duo termini non synonimi. nati se mutuo iferre in bona consequentia subsistendi. sic se habentes q ꝓ quocunq; vnus eorum est suppositiuus in modo significandi quem actu habet respectu cuiuscunq; copule: ꝓ eodem etiam alter sit suppositiuus in eodem modo significandi respectu eiusdem copule. Per primam particulam excludũtur omnes termini synonimi qui non sunt conuertibiles. vt homo est homo. homo est antropos. ¶ Pro quo est notãdum q termini synonimi sunt duo termini significantes idem adequate z eodez modo. Et ly adequate ibi debet determinare ly eodem z ly idem. Unde illi termini dicuntur significare adequate idem qui significant idem z vnus nõ plus q alter. Sed illi

Text⁹ non valet zẽ.

Diffõ mãe nãlis itelligitur.

ꝓprium capit ꝑ termino ꝙuertibili.

Termi conuertibiles.

Termini synoni.

termini dicuntur significare adequate eodem modo. q significant eodez modo. ita q; si vnus absolute. etiã alter. si vnus cõnotatiue. etiã alter. Et sub q̃cunq; habitudine vnus ꝟcat. sub eadẽ alter dz significare. Et sic in ília diuisione terminoꝝ synonimoꝝ. alij sunt simpliciter synonimi. alij sunt formaliꝫ synonimi. alij sunt synonimi in mõ significandi mi⁹ ꝓncipali. Ly terminoꝝ synomimoꝝz diuiditur diuisione analogi in sua analogata. Et p̃ pri⁹ ꝟcat terminos simpliꝫ synonimos. de quibus ad ꝓpositum. Et p posteri⁹ termios formaliter synonimos. ꝛ terminos in mõ significandi synonimos mi⁹ ꝓncipali. Et isti termini dicũtur synonimi in mõ significãdi mi⁹ ꝓncipali. q mõ significandi accidẽtali ꝛ grãmaticali significãt idẽ adequate idem ꝛ eodem mõ. Et sic termini q sunt eiusdẽ generis casus vel numeri dicũtur synonimi in mõ significandi minus ꝓncipali: vt asinus ꝛ lapis. Qui aũt termini dicũt formaliter synonimi vide in veteri arte. ¶Dicit in diffinitione terminoꝝz conuertibiliũ nati se mutuo inferre in bona ꝯntia. ꝓpter hoc isti duo termini homo ꝛ aial non sunt termini conuertibiles: q; iste terminus animal nõ infert illum terminũ. homo in bona ꝯa. saltem subsistendi. q; non sequitur. animal est. igitur hõ est. Dicit sic se habentes. ad inuendum q; isti duo termini deus ꝛ ens nõ sunt termini conuertibiles. ꝫ enim inferant se mutuo in bona ꝯntia vt bene sequit. deus est. igit ens est. ꝛ ecõuerso. ens est. igit deus est. tñ ly ens supponit pro aliquo pro quo ly deus nõ supponit. Eodem mõ dicatur de illis duobus. pater ꝛ filius absoluẽdo eos a cõnotatione sexus. tũc ꝫ vnus inferat aliũ in bona ꝯntia. tñ vnus supponit pro aliquo pro quo alt nõ supponit. igitur nõ sunt termini conuertibiles. ¶Notãdum est q; ꝯntia sb sistendi ẽ ꝯntia in qua añs ꝛ ꝯns sunt ꝓpositiones de est scdo adiacente. Est aũt ꝓpositio de est scdo adiacẽte propositio categorica. vbi vltra ly est vl ens nõ est aliud predicatum. vt homo est. homo est ens.

Termi synonimi in mõ ꝟcandi mi⁹ ꝓncipali

Cõsequẽtia subsistendi ꝓpõ ẽ 2° adiacẽte

Materia ꝓtingens est illa in qua predicatuz põt adesse vel abesse suo subiecto. vt homo est albus.

¶Notãdum est q; diffinitio de rigore verborum nõ est bõa q; ꝑm eã seqret q; omnis propositio esset i materia cõtingẽti: quia i qualibet predicatuz potest adesse vel abesse suo subiecto. ¶Debet ergo sic itelligi. ¶Materia cõtingẽs est extrema propositiõis categorice i certis suis modis significãdi ad iuicem nõ disparata predicabilia de se iuicem i predicatiõe accidẽtali. ꝛ nõ cõuertibili. vt homo est albus. Ex quo pz q; per ly adesse ꝛ abesse i ḷra ꝓ. hispa. itellexit ꝓdicationẽ accñtalẽ ꝛ nõ conuertibilẽ. Dicit i diffõne ꝓpõnis categorice. ad excludẽduz ꝓpones hypotheticas. quaꝝ nulla est in mã. q; nõ habet extrema vt sic. Dicit ad iuicez nõ dispata. pp illas. Deus ẽ albus. angelus ẽ niger. aĩa itellectiua ẽ magna. q̃ nõ sũt i materia cõtingẽti: sed remota: quia extrema sunt disparata. ¶Dicitur nõ conuertibili propter illas. homo ẽ risibilis. asinus ẽ rudibilis. que licet sint predicatiões accidẽtales: tamẽ sunt conuertibiles. ¶Sz qd sit ꝓdicatio accidẽtalis ꝛ essentialis patet i veteri arte. ¶Ex quo pz q; qñ termini ꝓdicãtur de se inuicẽ i predicatiõe accidẽtali. tũc oportet q; ad mi⁹ vnus terminꝰ cõnotet accidẽtaliter ꝛ taliter q; nõ sit superi⁹ ad aliũ terminũ nec iferius nec sibi synonimus. ¶Corollariu. Illa est i materia ꝓtingẽti. Joãnes est homo albus. similiter ꝓlato est animal coloratũ. q; iam totuz predicatũ cõnotat extrinsece super subiectũ. ¶Ñ

Diffõ non valet. Intellectꝰ diffõnis

Ñ termi ꝓdicãtur in accñtali ꝓdicatione.

Joãnes ẽ hõ albus

Hō alb⁹ ⁊ fil'es termi ꝓplexi sūt ꝓnotatiui.

Ptia rla ꝺ ꝓpōnib⁹ i mā ꝓtigēti

Scda rla.

Tertia rla.

siquis vult iudicare in qua materia sit ista. vel ista propositio non debet hoc iudicare penes partē subiecti vel predicati. sed penes totale subiectū ⁊ predicatū. Et pro illo est sciēdum ꝙ qñcunq; terminus cōnotatiuus addit in propositione termino absoluto per modū determinationis siue in recto siue in obliquo tunc totū aggregatū dr esse cōnotatiuū. ratiōe termini cōnotatiui: vt albus petrus scribit. doctꝰ plato disputat. Asinus molitoris currit. ¶Corollarium. Ille sunt in materia ꝓtingenti. ego video asinū. scamnū est lignū plato habet rubeos calceos. lignū est curuū. vvolfangus ē neq; sortes libenter studet. Et pro talibus dant alique regule. ¶Prima regula. Omnis propositio in qua verbū adiectiuū vel suum participiū predicatur de subiecto secū nō disparato est in mā ꝓtingēti nisi tale predicatū esset quiditatiue superꝰ vel inferius ad ipsum subiectum. Dicitur notāter secū non disparato propter illas vel consimiles. asinus ridet. leo cantat. bos ratiocinatur q̄ nō sunt in materia cōtingenti sed remota. Dicit nisi tale predicatū fuerit ⁊c. pp tales vel cōsimiles. legēs agit. disputās agit. percussus patit. passio iferūr. q̄ non sunt in materia ꝓtingenti sed naturali. ¶Scda regula. omnis predicatio accidentis de eo cuius ē accidēs est in materia ꝓtingēti. vt petrus ē magister. leonardus ē scholaris. ioānes ē tardus. terra est grauis. ignis ē calidꝰ. paulus est acutus logicus. ¶Tertia regula. omnis propositio in qua vnum extremorum cōnotat accidentaliter ⁊ aliud essentialiter quorū neutrum est alteri disparatum. aut cōuertibile aut superius aut inferius quiditatiue est in materia ꝓtigēti. vt ratiōale est album. Dicit notāter nō disparatum ꝓpter illam vel cōsimilem. ratiōale est rudibile. Dicitur nō ꝓuertibile pp istam rōnale est risibile. ¶Corollarium illa. asinus est risibilis est in materia ꝓtigenti capiendo ly risibilis in genitiuo. Sed capiēdo in nomiatiuo est i materia remota. ¶Corollarium. Illa. mixtum ē coloratū ē in materia cōtingenti. quia ē predicatio accidētalis ⁊ nō ꝓuertibilis. Dñ ille terminus coloratum supponit pro materia prima. ⁊ nō ly mixtū. q̄ mixtum ē compositū ex materia. ⁊ forma determinās sibi in sua naturali dispōne quattuor qualitates ꝑmas. ⁊ sic nō est de materia prima.

Materia remota est illa in qua p̄dicatū non pōt ꝓuenire eī suo subiecto. vt homo est asinus.

Diffō non valet

Sic itelligitur

Termi disparati.

¶Notādum est. ꝙ diffō de rigore verborum nō valet: q̄ ꝑm eam sequeret ꝙ ille nō essent i materia remota. homo ē asinus. leo ē capra. q̄ predicatum iam ꝓuenit cū subiecto. ¶Debet ergo diffinitio sic itelligi. ¶Materia remota ē extrema propositiōis categorice capta i illis sensibus i quibus sūt termini ad iuicē disparati. vt extrema illius hō est asinus. ¶Pro quo ē sciēdum. ꝙ termini disparati sūt duo termini nō potētes naturaliter verificari ꝑm se. vel sibi synonima i modo significādi totali ⁊ ꝓuertibili copulatiue respectu copule de presenti de eodem termino singulari singulariter ⁊ vniuoce tēto circūscripta ampla acceptiōe. ⁊ cum hoc addito pro qualibet parte temporis presentis esto ꝙ significata eorum adequate essent. Dicitur in diffinitiōe naturaliter. propter istos terminos deus ⁊ hō qui sūt disparati licet verificentur de eodē. tñ hoc nō est naturaliter: sed miraculose. ¶Corollariuz. Ly potētes in ista diffinitione capit large. vt iportat oēm potētiaz siue naturalez siue diuinaz: quo ad pñs ꝑteritū ⁊ futurum. Et sic isti duo termini adā ⁊ hō

non sunt disparati. qz potuerūt vificari de eodē in tpe ꝑterito. Dr in mō ꝓcandi conuertibili. Et sic illi duo termini. sortes z differt ab hoīe. sunt termini disparati. lz verificenť pro eodē ꝟz sua synonima in mō ꝓcandi ꝑncipali z eēntiali. s. ꝟm ly sortes. Et ly differt ab hoībus. capiēdo ly hoībus ꝓnotatiue. tñ hoc totuz. differt ab hoīb⁹. nō est synonimū in mō ꝓcandi ꝙuertibili cum ly differt ab hoīe. eo q nō sunt termini ꝙuertibiles. Dr de eodem termino singulari. qz de eodem termino cōi bñ ꝑt verificari termini disparati. vt aial est asinus. aial est hō. Dr singulariter z vniuoce tento. qz de eodē termino equiuoce tento: etiā bene verificanť termini disparati. qz ille ambe sunt vere Sortes fuit alb⁹. sortes fuit niger. Dicitur circūscripta ampla acceptione. qz isti termini. hō z mortu⁹. sunt disparati. z tñ verificanť de eodem: ꝟz hoc cum ampliatiōe. Dicit cum addito zē. Ubi hoc totū ꝓ qualibet pte ꝑsentis temporis capit materialr. Et sic ibi est appositio. addito pro qualibet pte temporis ꝑsentis. z ly addito est magis cōmune Et illud notāter addit in diffinitione. qz illi duo termini. albū z nigrū. sunt termini disparati: z tñ verificanť pro eodē sine tali addito. vt si sortes pro ꝑma medietate huiꝰ hore esset albus. z pro secūda niger tunc ambe sunt simul vere. sortes est albꝰ. sortes est niger. Dicitur esto q significata. zē. z sic illi duo termini. chimera z chimera. non sunt disparati: qz lz nunq̄ ꝑt verificari pro eodē. tñ si significata eoꝝ adequate essent verificarenť pro eodem. ¶Dicit etiā in diffinitione copulatiue. qz termini disparati possunt copulatim verificari ꝓ eodem vel disiunctiue. vt si clypeus pro vna medietate esset albus: z ꝓ secunda niger. tunc illa est vera. ille clypeus est albus z niger: z tñ nec est albus nec niger. ¶Contra ea arguit. Dabilis est ꝓpositio categorica: q tamē in nulla materia est. ergo littera est minus bñ posita. Assumptū ꝓbat de illa. homo rudibilis est homo rudibilis. ¶Confirmatur de ista. sortes est risibilis. ¶Confirmatur de ista. sortes est non homo vel asinus. Ad ꝓmuz argumentū respondet negando assumptū. Et ad ꝓbationez dicenduz est q est in materia naturali. ¶Naz omnis ꝓpositio in qua ꝑdicat synonimuz de eo cuius est synonimū. vel species de eo cuius est species. vel genꝰ de eo cuiꝰ est genꝰ. vel ecōuerso. est in materia naturali. ¶Dō illi termini. hō rudibilis z homo rudibilis sunt synonimi. z licet nō verificenť pro eodez tñ si significata eoꝝ adequate essent: verificarenť ꝓ eodē. ¶Ad scōm argumētum rñdet. q capiendo ly risibilis pure adiectiue vt includit subiectū. tūc est in materia naturali. qz tūc extrema eius sunt termini ꝙuertibiles. Si vero ly risibilis capit vt se solo est predicatum. tūc est in materia ꝓtingenti. qz tunc extrema nō sunt termini ꝙuertibiles: qz vnus nō infert aliū in bona ꝯsequentia subsistēdi. quia non sequitur. risibilis est. igit sortes est. ¶Ad tertium respondetur. q ista ꝓpositio. sortes est non hō vel asinus. est in materia remota. siue pars siue totum infinitetur. Sed illa. sortes est nō asinus vel hō. infinitando. solū ly asinus: est in materia naturali. z est predicatio essentialis. Et extrema eius non sunt termini disparati vt sic. Si vero totū disiunctuz infinitat. tūc est in materia remota. ¶Ex isto ꝑz q ad sciendum que ꝓpositio sit in ista vel in alia materia non debet haberi respectꝰ ad veritatez vel falsitatem. possibilitatem vel impossibilitatem: necessitatem vel ꝓtingentiā ꝓpositionis. sed tantūmodo ad extrema. videlicet ad subiectū z ꝑdicatū. nō curādo ꝯsyncategoremata: nisi ea q̄ sunt ꝑtes extremoꝝ. Nam in qualibet materia reperiunť ꝓpōnes ꝓtin-

Arguit ꝓ°

Secundo

Tertio

Rñ. ad primum argumentum.

Regula.

Rñ. ad secūdū argumentum

Rñ. ad tertium.

Ad qd ꝺbeat hīi ꝛespect⁹ in pōne ꝓpōnis in materia.

gentes.necessarie.vere.falsē.possibiles.impossibiles.Nam illa.chimera est chimera.est impossibilis:z est in materia naturali. ¶Et illa.nulla chimera est chimera.est necessaria:z est in materia naturali. ¶Et ad melius intelligendum sunt ꝓsideranda alique regule. ¶Prima regula est.q̄ ois ꝓpositio cuiꝰ extrema sunt termini absoluti nō disperati est in materia naturali.siue sint cōplexa siue incomplexa.vt hō est ens.capra est substantia. ¶Scōa regula.ois p̄dicatio cuius ambo extrema ꝓnotant essentialr̄ z nō sunt disparata.est in materia naturali.Sicut humanū est rōnabile.sensitiuū est corporeum.Et dr̄ notāter nō dispata.ppter illam vel ꝓsilem.animatum est inanimatū:que non est in materia naturali.quia extrema sunt termini disparati. ¶Tertia regula.ois ꝓpositio in qua p̄dicaf differentia de eo cuius est differentia.z ꝓprium de eo cuius est ꝓpriū:est in materia naturali.z ecōuerso.vt hō est rōnalis.hō est risibilis.risibile ē homo. ¶Quarta regula omnis ꝓpō cuiꝰ extrema sunt ad inuicē termini ꝙuertibiles.siue sint cōplexa siue non:est in materia naturali.vt sortes vel homo risibilis est risibilis. asininū est rudibile.humanum est risibile. ¶Corollarium.Quāus ista.homo est:sit in materia naturali.tū non sequit̄ q̄ etiā ista.Joānes est risibilis.sit in eadē materia.q̄r ly risibile est accōs illius termini Joānes.z sic ipsa est accidētalis z nō ꝙuertibilis. ¶Quia est regula. Oꝫ quādocūq̄ terminꝰ est ꝓprium ad aliquē terminū. tūc qlibet talis est accōs respectu oīum terminoꝝ superiorū z inferioꝝ ad talem. ¶Quīnta regula.omnis p̄dicatio cuius vnū extremū est absolutū.z alterꝫ cōnotat essentialr̄ z nō est sibi disparatū:est in materia naturali.vt hō est substātialis.hō est sensitiuꝰ.hō est corporeus. ¶Corollariuꝫ.Illa nō est in materia naturali homo est accidētale.nec illa asinus est inanimatū.q̄r extrema sunt dispata. ¶Sexta regula.omnis ꝓpō in qua p̄dicaf terminus cōnotatiuꝰ accidētaliter de termino absoluto.z nō est disparatus ad eū.nec ꝙuertibilis ad eū.est in materia ꝓtingēti.Et frequēter ita est q̄n vbū adiectiuū est copula.z extrema nō sunt termini dispati.tunc talis ꝓpō est in materia ꝓtingenti.Et dr̄ notanter frequenter.q̄r ista.amans agit est in materia naturali.q̄r ibi p̄dicaf genus de specie.Naz Quīcūq̄ verbum adiectiuū p̄dicaf de suo participio vel eius nomine verbali.tunc semp est p̄dicatio essentialis.z sic est in materia naturali.Et hoc est verum dūmodo talia nomina verbalia capiuntur in modo significandi:in quo sunt synonima cū suis verbis.quia si talia importarent habitum.tunc talis ꝓpositio fieret in materia contingenti.quia tunc nomen verbale cōnotat extrinsece super suū verbuꝫ. ¶Ex isto patet q̄ ista est in materia naturali.hō est chimera vel non chimera.Et illud disiunctum significat omnem rem mundi.Unde est regula.q̄ disiunctum ex terminis cōtradictoriis significat omnē rem mundi. ¶Corollarium. Omnes ille sunt in materia remota.deus est creabilis.diues est pauper.claudus ambulat. deus mouetur.deus est mobilis quiescens mouetur homo est animalia.capiendo terminos cōnotatiue.sed capiendo eos absolute est in materia naturali.homo est mortuus.Sed illa. homo moritur est in materia contingenti.Et licet extrema non verificentur ꝓ eodem ꝑm Buridanum:qui tenet q̄ res ꝓ eo tempore ꝓ quo corrūpit:nō est.tū si significato eoꝝ adequate essent.tūc verificarē ꝓ eodem.Sic etiā ꝑm Marsilīū tunc vīficarē de facto ꝓ eodē. ¶Corollariuꝫ. Illa.homo est apparens asinus.put est adiectiuū z substantiuuꝫ est in materia remota.

De mā ꝓpositionuꝫ p[a] regula.

2[a] regula

3[a] regula.

4[a] regula.

Regula.

5[a] regula.

6[a] regula.

Regula.

Declarat mlta exempla.

Sed put est regés ꝛ rectū est in materia ꝓtingenti. ¶ Corollariū. Illa cecus non videt. est in materia remota. Sīlr. sedés est nō sedés. Sed illa. ethiops est albus. est in materia ꝓtingēti. Sic etiā illa. hesterna dies est dies. Et licet extrema nō verificenť de eodē. tū si significata eoꝝ adequate essent vīficantur de eodez. Sz illa hesterna dies est hodierna dies. est in materia remota. ¶ Corollariū. Illa sortes est imaginarius asinus. est in materia remota. Sic etiā illa. sortes imaginarie est asinus. Sz ista sortes imaginať asin⁹. est in materia ꝓtingēti. Sīlr illa. pater est filius. est in materia ꝓtingenti. Sed illa. sortes est ad aligd albū capiēdo ly ad aligd stricte est in materia ꝓtingēti. Sed capiēdo large est in materia naturali. Sz illa. sensitiuū est hō vl brutū. est in materia naturali. siue ly sensitiuū capiať differētialiter siue nō differētialr. siue vt est ꝑticū. nisi capiať ampliatiue: tūc est i materia ꝓtingēti. qz tūc ly sensitiuū supponit ꝑ antichīo respectu copule ꝺ p̄senti. Et hoc totū. homo vel brutū nō. Eodē mō dicať de ista. animal est sensitiuum. Sed illa. hō est sensitiuū. est in materia cōtingenti. capiēdo ly sensitiuū vt est ꝑticum vel etiaz ampliatiue. sed est in materia naturali capiendo differentialiter.

Lex ꝛ natura contrariaruz talis est ꝙ si vna est vera aliqua est falsa ꝛ non econuerso. possunt eniz ambe esse false in materia contingēti. vt omnis homo est albus nullus homo est albus.

¶ Pro ista lr̄a est notandū. ꝙ ly ꝛ: capiť copulatiue ꝛ nō copulatim. Et sic sensus est. Lex cōtrariarū talis est. ꝙ si vna est vera reliq̄ est falsa. Et natura cōtrariaꝝ talis est. ꝙ si vna est vera reliq̄ est falsa. Et debz ꝺicio resolui in vnā copulatiuā. ¶ Potest etiā ly ꝛ: capi specificatiue. ꝛ sic sensus est. Lex ꝛ natura cōtrariaꝝ. i. lex existēs natura ꝛriaꝝ talis est. ꝙ si vna est vera reliqua est falsa. ¶ Scꝺo notandū. ꝙ magr̄ ℣e. hispa. per legez innuit oppositionez a posteriori. ꝛ ꝑ naturā innuit oppositionē a ꝑori. Et ꝑ hoc voluit ℣e. hispatātū. ꝙ oppositio ꝛria nō sufficiēter attenderet a ꝑori vel a posteriori. sed a ꝑori ꝛ a posteriori sit. ꝓpter hoc ipse ponit illa duo tanq̄z diuersa. vicz ly lex ꝛ natura. Et ꝺ ideo. qz ꝑiunctio ꝺz cōiūgere diuersa. Et in lr̄a hoc totū. si vna ꝛriaꝝ est vera reliq̄ est falsa. stat materialr ꝓ tali ꝺicione ꝑsonaliter capta. si vna ꝛriaꝝ est vera reliq̄ est falsa. ¶ Et sic lr̄a ꝺe rigore est vera. qz ꝑditionalis bona ꝑña. g̃ vera ꝛ necessaria. ꝑꝺ. eo ꝙ nō stat vnaz ꝛriarum sine altera esse. ꝛ tunc idē est dicere. ille sunt ꝛrie: ꝛ ille sunt sibi inuicē ꝛrie. exq̄ illi termini cōtrarie succōtrarie ꝺictorie sunt relatiua equiparantie. ꝛ ponunť in plurali numero. ꝛ tūc nihil petūt subintelligi iuxta reglas Alexandri. Lūq; sit relatio ꝛc̄. ¶ Si aūt qs vellet ꝙ ꝑdicti termini importarent relationem extrinsecā. tūc illa est falsa. si vna ꝛriarum est vera reliqua est falsa. qz tūc est mala cōsequentia. Voluit ergo ℣e. hīs. in lr̄a tantū. ꝙ oēs ꝑpōnes contrarie repugnāt formalr in veritate tm̄ gr̄a forme acceptionis terminorum. Et sic in omni materia ꝛrie sunt simul false. Sed nulle contrarie in omni materia sunt simul false. Et ille due differunt in hoc. qz ly omni in secunda est ꝑs extremi. ꝛ sic subiectuz ꝑ nullo supponit. ꝛ sic ꝺictoria secūde est falsa. sed in ꝑma ly ꝺictorie stat ꝙfuse tm̄. ꝛ g̃ est vera. ¶ Ulterius notandum ꝙ ista lr̄a ꝺe rigore verboꝝ non est vlter vera in materia autez naturali ꝛc̄.

Ex. i textu capiť copulatiue vl ꝑ specificatiue. Quid ꝙ legē ꝛ nām intelligatur.

Si text⁹ de rigoť sit verus

Quō ꝛrie in nāli mā repugnēt

quia dant bene due cõtrarie in materia naturali que sunt simul false. Quod patet in istius duabus. omne aial est homo. nullũ animal est hõ. ¶Sed ista littera debet sic limitari. q oẽs due ꝓpositiones sibi iuicẽ cõtrarie nõ exponibiles de ineſſe ꝛ de p̃senti. in qbus in affirmatiua p̃dicatũ supponit confuse tm̃. ꝛ in quibus ad copulas ꝓncipales nõ addit determinatio distributa. vel determinatio includens terminũ distributũ. vel differẽtia temporalis. ꝛ in quibus omnes termini categorematici precise accipiunt ad p̃sens tempus. ꝛ in quib⁹ subiecta accipiũtur vnica acceptione. Et p̃dicata sunt eque cõia vel cõmunioza subiectis in supponendo. ꝛ in quib⁹ in affirmatiua p̃dicato nõ additur speciale signũ. repugnãt in veritate ꝛ falsitate simul. Exempluz. vt omnis hõ est animal. omnis hõ non est animal. Dicit in materia naturali. qz in materia cõtingenti bene sunt simul false. sicut omnis hõ est currens. oĩs hõ nõ est currens. Dicit nõ exponibiles. ꝓpter istas duas. tantum oĩs hõ est animal. tantũ oĩs hõ non est aial. que sunt ꝯrie. ꝛ sunt in materia naturali. ꝛ sunt simul false. Dicitur in quib⁹ oẽs termini. ꝓpter istas duas. omne qđ erit est. nihil qđ erit est. que sunt simul false ꝑm cõem viam que tenet q ꝓceptus tẽporales nõ sint partes extremoz. Dicit in quib⁹ subiecta. ꝓpter illas. cuiuslibet hominis asinus est aial. nullius hominis asinus est animal. que sunt simul false. Dicitur ꝛ p̃dicata sint eque. ꝓpter illas. omne animal est homo. nullũ animal est homo. Dicitur vbi p̃dicato. ꝓpter illas. omnis homo est omne animal. omnis homo nõ est animal. Sic etiaz ꝓpter illas. omnis homo est aliqđ animal. omnis hõ nõ est animal. ꝓposito q ly homo in affirmatiua ex certificatiõe stet determinate. tũc sunt sil' false. Dicitur de p̃senti. ꝓpter illas duas. oĩs homo fuit aial. oĩs homo fuit animal. que sunt simul false in casu. si esset primũ instans esse sortis. Dicitur de ineſſe. ꝓpter illas duas. oĩs hõ necessario est aial. oĩs hõ impossibiliter est animal. Eodem modo debet hoc intelligi de materia ꝯtingenti sicut de materia naturali: cũ conditionib⁹ ꝓpositis. Si est accidens iseparabile. ita q tale accidens predicetur de eo cui⁹ est accidẽs. qz tunc oẽs tales ꝓpositiones etiam repugnant in veritate ꝛ falsitate simul. ¶Pro quo est sciendum. q accidens inseparabile est accidẽs qđ ꝑm cõsuetũ cursuz nature nõ potest vere negari de suo subiecto. ipso subiecto pro aliq̃ supponente. sicut ly coloratũ respectu ly animal. ꝛ ly nigrũ respectu ly cozui pennati. ꝛ ly album respectu cygni. ¶Et in tali. omnis cozuus est niger. cozu⁹ denoiatur a pennis ꝛ nõ a sua materia. ꝛ capit ibi accidens ꝛ ly subiectuz pro termino secũde itentionis ꝛ nõ pro accidẽte reali. vt ꝓ reali nigredine vel albedine sed pro termino accidentaliter cõnotatiuo. ꝛ subiectũ ꝓ termino absoluto. Sed si ibi est accidens separabile: siue tale predicet siue nõ. tũc adhuc contrarie in materia naturali possunt simul esse false. Et eodem modo describitur accidens separabile sicut accidens inseparabile: ipsa sola negatione deposita. Sed in materia remota ꝓpositiones cõtrarie etiam repugnant in veritate ꝛ falsitate simul: quando sunt de ineſſe ꝛ de p̃senti. ꝛ sunt de talibus terminis distributis. qui nec naturaliter nec supernaturaliter possunt verificari de eodẽ. sicut patet de istis duab⁹. omnis homo est asin⁹. omnis homo nõ est asin⁹. Dicit notanter de p̃senti ꝛ de ineſſe. ꝓpter tales vel consimiles oĩs hõ est mortu⁹. omnis homo nõ est mortu⁹. que non sunt mere de p̃senti. Dicit de talib⁹ terminis distributis. ꝓpter illas duas. omne al-

In mã cõtigẽti repugnant.

Acccidens iſepabile.

In mã remota repugnant

bum est nigrū. nullū album est nigrum. que sunt simul falsę. Est tamen verum. q; etiam omnes tales ꝓpositiones cōtrarie in materia remota: in quibus non est ampliatio vel ampla acceptio. que sunt mere de ꝓsenti. vbi ponuntur termini disparati qui supernaturaliter possunt verificari ꝓ eodem. vbi tamen additur hoc aggregatuz. ꝓ qualibet parte temporis presentis. ille etiam repugnant in veritate ꝛ falsitate simul. vt ille due. omne album ꝑ qualibet parte ꝓsentis temporis est nigrum. nullum album ꝓ qualibet parte temporis ꝓsentis est nigrū. Et loquēdo naturaliter ꝛ supernaturaliter predicte non possunt simul esse falsę. ¶Ulterius est sciendum q; tales ꝓpositiones contrarie in materia naturali: vel etiā in materia remota. que repugnant in veritate ꝛ falsitate simul: solum repugnant materialiter ꝛ non formaliter. quia ille in materia contingenti sunt eiusdem forme cum eis: ꝛ tamen sunt simul falsę. ¶Notandum est. q; ratio quare due contrarie non possunt simul esse vere est illa. quia si sic: tunc etiam due propositiones contradictorie fierent simul vere. quod patet. quia duo contradictoria sequuntur ad duas contrarias. Unde vna sequitur ad vnam. arguendo a synonimo ad synonimum. Et alia ad aliā. arguendo a subalternante ad subalternataz. Nam in omni bona ꝯña quando antecedens est verum. cōsequens etiam est verū. Similiter ꝯsequēs nō erit verū: nisi ipso antecedente existente vero. ꝛ cōsequens nō erit falsuz: nisi antecedente existente falso.

Cōtrarie i mā nāli solū mālr repugnāt in veritate ꝛ falsitate.

Cur ꝯrie ñ pñt simul eē vę

Lex ꝛ natura succontrariarum talis est. q; si vna est falsa reliqua erit vera ꝛ non econuerso. vt quidā homo est animal quidā homo non est animal possunt tamen ambe simul esse vere in contingenti materia. vt quidam homo est albus quidam hō nō est albus. Unde lex ꝛ natura succontrariarum contrario modo se habet legi contrariarū.

Text⁹ ō succōtrarijs i telligit sic ō ꝓtrarijs.

¶Ꝓ littera est notandū. q; lra debet intelligi eodē modo sicut de contrarijs. Nā ꝓpe. hīs. voluit q; omnes ꝓpōnes succōtrarie debēt repugnare formaliter in falsitate tm̄ gratia forme acceptionis termino ꝝ. Et ꝺ debet intelligi a priori ꝛ a posteriori. Ad hoc añt q; repugnant in materia naturali vel in materia remota regrunt eedē ꝯditiones sicut de contrarijs. ꝛ hoc in veritate ꝛ falsitate simul. ¶Arguitur. Ille due ꝓpositiones sunt in materia naturali. ꝛ hñt se iuxta conditiones oia aialia sunt rōnalia vel irrōnalia nulla animalia sunt rationalia vel irrationalia. ꝛ tamen sunt simul falsę.

Arguit ꝓ.

¶Cōfirmatur. Ille due propositiones sunt in materia naturali. ꝛ sunt simul falsę. omne non homo est nō animal. nullū nō homo est non aial. ¶Ad ista argumēta rñdet q; ꝓdicte ꝓpōnes sunt in mā naturali. ꝛ etiam q; sint simul falsę. ſz nō hꝺbēt se iuxta ꝯditiones. qz ꝓdicta in eis nō sunt ita cōia sicut subiecta. qz ly aialia supponit ꝑ aliq; ꝑ q tñ hoc totū rōnalia vel irrōnalia non supponit. ſ. ꝑ sorte ꝛ ꝓ asino. nā sortes ꝛ asinus sunt animalia. ꝛ nec sunt rationalia nec irrationalia sed rationale ꝛ irrationale. nec valet ꝯsequētia. q; omne animal est rationale ꝛ irrōnale. ergo omnia animalia sunt rōnalia vel irrationalia. ¶Sic etiā in ſcō argumēto subiectū in ꝓma ꝓpōne sup-

Rñr adꝓm argumētuz

Rñ. ad 2m Regula

ponit ꝙ aliquꝰ ꝙ q̄ ꝑdicatū nō supponit. ſ. ꝙ asino ⁊ ꝑdicatū nō. Illā est cōis regula. de q̄to terminꝰ finitꝰ est specialiorꝰ. de tāto terminus infinitꝰ est generaliorꝰ ⁊ ecōuerſo. de q̄to terminꝰ infinitꝰ est generaliorꝰ. de tāto terminꝰ finitꝰ est specialiorꝰ. Sicut tūc est de illis duobus termis. hō ⁊ aial. ⁊ nō hō ⁊ nō aial. ¶ Ulterius est notanduꝫ ꝙ lex succōtrariorꝫ est hec ꝓpō vel ꝓpositiones adiuicē succōtrarie repugnāt formaliter in falsitate. Sed natura nō est aliud nisi modus significadi succontrariarū. aut plēs tales. vt modus significādi illaruꝫ. hō est aial. hō nō est aial. ¶ Corollarium. ꝛIIulte sunt nature succōtrariaruꝫ etiā nō synonime: sed solū est vna lex. sic ꝙ non plures sibi inuicem non synonime.

Quid sit lex ⁊ natura succontrariaꝫ.

Lex ⁊ natura ꝓtradictoriarum talis est ꝙ si vna est vera reliqua est falsa et econuerſo. vt omnis hō est albus: qdā hō nō est albus: in nulla enim materia possunt ambe esse vere vel ambe esse false.

¶ Dro illa littera est notanduꝫ. ꝙ mgr ꝛIIe. his. tātum voluit ꝙ oēs ꝓpōnes adinuicē ꝯdictorie repugnāt formaliter in vītate ⁊ falsitate sil'gra forme accēptionis terminoꝝ. ita ꝙ nulla materia ꝯdictorie pñt sil' esse vere vel false in sensib⁹ in quib⁹ sibi inuicē ꝯdicunt. ¶ Ulteriꝰ notādū ꝙ illa est vera. ꝯdictorie sunt sil' vere vt ille. deus est. ⁊ hō est aial: q̄ sunt vere ⁊ sunt ꝯdictorie q̄ illarū duarū. nullus de⁹ est. ⁊ nullus hō est aial. Sic' et illa est va. due ꝯdictorie sibi inuicē ꝯdicētes sunt sil' vere. vt patet de istis duab⁹. de⁹ est: nō de⁹ est. Sic etiā illa est vera. due ꝯdictorie sibi iuicē ꝯdicētes in sensib⁹ in q bus sibi inuicē ꝯdicūt sunt sil' vere. put ly in sensib⁹ determinat ly ꝯdicentes. vt patet de istis duab⁹. nō de⁹ est. ⁊ deus est. q̄ sunt sil' vere in aliq̄ sensu. ⁊ etiā sunt ꝯdictorie in sensib⁹ qb⁹ sibi inuicē ꝓtradicūt. Et illa oia procedunt tenēdo ꝙ propositiones sint multiplices. q̄ si tenet oppositū tūc ille sunt falſe. ¶ Est ergo ꝯclusio responsalis ad textuꝫ. ꝙ nulle due ꝯdictorie sibi iuicez ꝯdicētes sunt sil' ve vel falſe in sensib⁹ in qb⁹ sibi inuicē ꝯdicūt. ⁊ illa differt a ꝓcedētib⁹. q̄ ibi ly in sensib⁹ determiat ꝑdicatū vel ptē ꝑdicati. ¶ Arguit ꝑ. ꝛIIulte sunt ꝯdictorie ⁊ sunt sil' vere. Sortes in tpe pñti est hō. sortes in tpe ꝑsenti nō est hō. Assumptū ꝓbat in casu. Si sortes solū fuerit ꝓ ꝓma medietate vni⁹ hore: tūc negatiua est vera. Sortes in tpe pñti nō est hō. Illā sequit' bñ. Sortes illo tpe ꝑsenti nō est hō. ⁊ illud tēpus est tēpus ꝓsens. ergo Sortes in tempore ꝓsenti non est homo demonstrando secundam medietatem huius hore. ¶ Confirmatur de illis duabus. ¶ Alliquo modo sortes est omnis homo. nullo modo sortes est omnis homo que sunt simul falſe. ¶ Ad ꝑmum argumētū respondet. si ly in tempore ꝓsenti determinat subiectum ꝓcedēdo ꝙ sint ꝓtradictorie ⁊ admisso casu dicēdum est. ꝙ negatiua sit falsa. nec valet ꝓña assumpta in argumēto eo ꝙ arguit ab iferiori ad superiꝰ ratione ly illo tpe ad ly tpe. Et nō bñ assumit cōstātia. debet ergo assumi ꝓstātia determinabilis cū eadē determinatiōe. vt sic. ⁊ sortes illo tpe est que tūc erit falsa. ¶ Ad scām rūdet. ꝓcedēdo ꝙ sint ꝯdictorie ⁊ negādo ꝙ sint simul falſe. Et q̄ñ sic ꝓbatur ꝓma falsa est. quia in ea enunciat vniuersale vniuersaliter sumptū. Rūdet ꝙ ibi sit vna exceptio q̄ iaz subiecto addit determinatio stans determinate. modo iaz subie

Intells textus.

Ꝓria ꝓpositio.

Scōa ꝓpositio

Tertia ꝓpositio

Conclusio respōsalis

Arguit ꝑ.

Secundo.

Rl. ad. j. ar

Rl. ad scōz

cto addit illa determiatio aliquo mō que stat detemiate ⁊ secūda est falsa quia aliquo modo sortes est ois homo vt hoc modo q̄ solus sortes sit. ¶Ad hoc arguitur ꝓtra rñsione factā. ꝓtradictorie pñt simul esse vere vel false in sensib⁹ quib⁹ sibi inuicem cōtradicūt. g̃ nulla est lex ⁊ natura ꝺictoriarum assumptum ꝓbat de illis. vos rñdetis ⁊ vos nō rñdetis idem demōstrādo p ambo ꝓnoia ⁊ sunt ambe vere. Assumptum ꝓbat. ꝑma est vera vt pono. Scda etiā est vera. ꝓbat. qz eius resoluēs est va. illa videlicet vos nō estis respōdētes qz eius ꝺictoria est falsa. illa. vos estis rñdentes. q̄ autem illa sit eius resoluēs ꝓbatur. qz verbū adiectiuū debet resolui in b verbum suz vel ei⁹ ꝓdeclinū secū eiusdez tp̄is numeri modi ⁊ p̄sone ⁊ in suū participium secū eiusdē numeri. Alias ista hō currit deberet sic resolui hō est currentes ⁊ sic fieret falsa quod falsum est. ¶Cōfirmatur. Ille sunt ꝓtradictorie ⁊ sunt ambe false. animal ois homo est. hō nō est anial. posito q̄ ꝑma sit de modo loquēdi in cōsueto. ergo ꝓtra legem ⁊ naturaz ꝓtradictoriaꝝ. Assumptuz ꝓbatur. qz habent se iuxta oēs conditiones. Sed q̄ sint simul false. ꝓbatur. negatiua est falsa. vt patet. affirmatiua etiam est falsa. quia est vniuersalis affirmatiua cuius p̄dicatum supponit determinate. ergo est falsa. ¶Cōfirmat de illis duabus. ois hō existens mulier est homo. aliqs homo existēs mulier nō est hō que sunt simul vere. qz ꝑma est vera vt patet. Scda etiā est vera. quod ꝓbatur. quia petrus existens mulier nō est homo ⁊ petr⁹ est homo. igit aliqs homo existēs mulier nō est homo. tenet cōsequētia.

Arguitur ꝓ

Secundo

Tertio

¶Ad primum rñdetur. cōcedēdo q̄ sint ꝓtradictorie. Et negando q̄ affirmatiua sit vera saltez de rigore logice loquēdo ⁊ demōstrādo solum vnum p̄ly vos causa dignitatis. Et ꝯcedatur q̄ verbuz adiectiuum debet resolui in suū participiū secū eiusdem numeri vt deducit argumentū. Sed ꝑma ꝓpositio cōceditur ad talem sensum. vos estis respondens. qz causa dignitatis iam numerus pluralis attribuit vni soli rei. Et sic cōtradictoria eius est illa. vos nō estis respōdēs. sed hoc est preter rigorem logice. ¶Ad scām respondet. negādo q̄ sint ꝓtradictorie. ⁊ deficit vna conditio. illa videlicet. qz cum vniuersalitate a parte alterius extremi in negatiua ponitur terminus stans determinate. Et ergo ille terminus qui stetit determinate debet distribui qō fit ⁊ vniuersalitas in alia debet stare confuse tñ qō non fit. Unde est generalis doctrina q̄ nunq̄z in cōtradictorijs debent stare due particularitates que sunt totalia extrema determinate vel confuse tñ. ¶Ad tertium rñdetur. ꝯcedendo q̄ sint ꝓtradictorie ⁊ negando q̄ sint simul vere. Et qñ ꝓbatur. negatiua est vera expositorie. respondetur q̄ nō sit syllogisimus expositorius. qz determinatio addita medio in maiore. debet ei etiam addi in minore ⁊ omitti in cōclusione. modo sic nō fit cū illa determinatione existens mulier. ¶Ulteri⁹ notādū q̄ lex contradictoriarū non est aliud nisi illa regula ꝑm quam oēs ꝓtradictorie repugnāt formaliter in veritate ⁊ falsitate simul gratia forme acceptionis terminorum. ¶Sed natura ꝺictoriaꝝ est modus significādi earū vt ꝓpositiones mētales ad inuicē ꝺictorie.

Rñ ad ꝑm argumētuz

Ad secūdū

Ad tertiuz

Quid sit lex ⁊ nā ꝺictis

Lex et natura subalternarum talis est q̄ si vniuersalis est vera eius pticularis etiā est vera et non ecōuerso. Exempluz omnis homo currit. quidam hō

currit. Potest enim vniuersalis esse falsa eius particulari existente vera. vt omnis homo est albus quidam homo est albus. Etsi particularis est falsa eius vlis etiam est falsa ⁊ non econuerso. vt quidā coruus nō est niger. nullus coruus est niger.

Intellectꝰ textus

Pro littera est notādū qꝫ oēs ꝓpositiones subalterne sic se hnt qꝫ si subalternās est vera. subalternata etiā est vera. ⁊ nō ecōuerso. Stat enim subalternante esse impossibilē ⁊ subalternatā esse necessariā. vt patet de ista subalternāte omne currēs pōt esse asinus q̄ est impossibilis. Et illa. currēs pōt esse asinus est subalternata ⁊ est necessaria.

In mānali

In materia tñ naturali quando subalternata est vera tūc etiā subalternās est vera. ⁊ hoc q̄ñ sunt ibi iste conditiōes que requirunt ad hꝫ qꝫ ꝓpōes ꝓtrarie repugnāt in vītate ⁊ falsitate simul. vt dictū est de lege ⁊ natura ꝓtrariaruꝫ. Et sic q̄cūqꝫ ista est vera hō est aial. tūc etiā ista est vera ois hō est aial. Et ꝑm hoc potest intelligi ista regula. Arguendo ab indefinita ad suā vniuersalem in materia naturali. vt hō est risibilis. ergo ois hō est risibilis.

Regula

Et est notandū. qꝫ ista regula arguēdo a subalternante ad subalternatā est generalior predicta regula. Et habet intelligi sicut supra est dictū de oppositiōe subalterna.

Subalterne in oi mā sunt vere

Ex quo patet qꝫ in omni materia subalterne sunt sil vere. Exemplū de naturali. ois hō est risibilis. hō est risibilis. exemplū de ꝓtingenti. ois hō currit. hō currit. de remota. ois hō nō est asinus. hō non est asinus.

Scdo notandum qꝫ in qualibet materia subalterne sunt sil false. de naturali. ois hō est omnis hō. hō est omnis hō. de ꝓtingenti. ois hō est omne currēs. hō est omne currens. de remota. omnis homo est asinus. hō est asinus.

Propositionum participantium vtroqꝫ termino triplex est conuersio. Simplex. per accidens ⁊ per cōtrapositionem.

Conuersio capit ꝑ termino secū de itētiōis

Pro ista littera est notandū qꝫ licet ille terminus ꝙuersio capitur multis modis. videlicet ꝑ termino ꝓme intentionis. ⁊ pro termino secūde intētionis. Et ꝑ termino secunde intētionis adhuc multis modis. capitur tñ in ꝓposito solum ꝑ ꝙuersione ꝓpōnum categoricarū ⁊ nō ꝑ cōuersione in oppositaꝫ qualitatē. de qua dicit Aristo. primo priorꝫ.

Cōuersio i oppositā q̄ litatem

Pro quo tamē est sciendum qꝫ ꝙuersio in oppositam qualitatē est ꝓña formalis duarū ꝓpositionum vocaliter ⁊ apparenter categoricarū apparenter vtroqꝫ termino participātium. ⁊ apparēter diuersarū q̄litatū q̄ in mēte sunt hipothetice. ⁊ eiusdem qualitatis. vt sorte ꝓtingit currere. ḡ sorte cōtingit nō currere. Et dicit apparenter categorice. qꝫ nulla illarū in re est categorica. saltē prout est cōuersio in oppositā qualitatē. sed q̄libet in mente est hipothetica. ⁊ q̄libet talis ꝓpō in qua ly ꝓtingit affirmat. ⁊ suppositū est terminuꝫ cōmunis siue infinitiuus negēt siue affirmet: valet vnā copulā cōpositā ex partibꝰ succontrariantibꝰ ex pte modi. ⁊ hoc prout ly ꝓtingit: dic ꝓtingentiā ad vtrumlibet. vt ista. hoiez contingit currere valet tantuꝫ. homo possibiliter currit. ⁊ hō possibiliter nō currit.

Corollariū. Oēs tales ꝓpōnes sunt synonime que

differunt solū penes affirmationez ⁊ negationez infinitiui. in qb⁹ ly cōtigit dicit ꝓtingentiam ad vtrūlibet. ⁊ sic iste due sunt synonime. sortem ꝓtingit currere. sortem ꝓtingit nō currere. Et sic patet q; ibi nō est cōuersio in oppositam qualitatem. sortem contingit currere. ergo sortem contingit currere. q; non sunt apparenter diuersaruz qualitatū. Et de tali cōuersione nihil ad ꝓpositum. sed de ea determinat̄ ꝑmo prioꝛ. Allio modo ly cōtingit capitur vt conuertit̄ cum ly possibiliter. ⁊ tūc ꝓpositio rōne ipsius nō habet cōuerti in oppositā qualitatē. ¶ Ulterius est sciendū. q; ille termin⁹ cōuersio capitur adhuc dupliciter. Uno modo large. Allio modo stricte. Large: tunc conuersio per contrapositionez etiam est cōuersio. Et tunc describit̄ sic. Cō uersio large est duarum ꝓpositionū categoricarū vtroq; termino participantiuz. ordine cōuerso earundem qualitatū vnius ex alia formalis consequentia. Uel est duarum ꝓpositionum categoricaruz earūdem qualitatum ⁊ quantitatuz. quarum extrema solū differunt penes finituz ⁊ infinitum ordine conuerso vnius ex alia bona ꝙsequentia. ¶ Ultima particula additur ꝓpter conuersionem per contrapositionē: que nō est formalis ꝙsequētia. licet sit bona. Nam licet ista sit bona ꝙsequentia. omnis hō est animal. g̃ oē nō aīal est non hō tū nō est formalis. quia in simili nō sequit̄. omnis homo est ens. g̃ omne nō ens est nō homo. q; subiectū cōsequētis ꝓ nullo suppo nit. ¶ Scdo. Ille terminus cōuersio capit̄ stricte. ita q; per ꝓpius ⁊ ꝓcipaliter significat cōuersionez simplicem ⁊ per accūs. Et per posterius ⁊ minus ꝓncipaliter significat cōuersionem per contrapositionem. Et tunc ille tmi nus conuersio describit̄ sicut ꝓius omittendo vltimam particulam diffini tionis. videlicet. Uel est duarū ꝓpositionū categoricaꝛ ⁊c. ⁊ sic cōuersio ꝓ contrapositionē nō est cōuersio. quia in omni cōuersione ꝓprie dicta cōuer tens ⁊ cōuersa debent participare in extremis ⁊ vtroq; termino participare. ⁊ hoc nō fit in ꝙuersione ꝓ cōtrapositionē. eo q; semꝑ plus erit subiectū ꝑntis q̄ fuit predicatuz antecedētis. ⁊ ecōuerso. ¶ Nec valet ꝓña. Hoc est cōuersio per cōtrapositionez. ergo est cōuersio. q; arguit̄ cum dictiōe distrahente. q; ly ꝓ contrapositionē est dictio distrahens respectu ly conuersio. Dicitur in diffinitione cōuersionis est ꝓña formalis. q; sic dicendo. ois hō est risibilis. g̃ omne risibile est hō. nō est cōuersio. licet sit bona ꝓña. tū nō est formalis. q; in fili nō sequit̄. ois hō est aīal. g̃ oē aīal est hō. Dī earūdē q̄litatū. Nam ibi nō est conuersio. deus possibiliter non est de⁹. g̃ de⁹ possibiliter est deus. licet sit formalis ꝓña Et ꝫ tenēdo q; impossibile non sit significabile simplici cōceptu. nec illa tūc est secum eiusdē forme. chimera possibiliter non est chimera. ergo chimera possibiliter est chimera quia chimera est termin⁹ complexus. Ex illo ꝓz q; ille terminus ꝙuersio nec capit̄ actiue neq; passiue. neq; actiue ⁊ passiue simul. Quia actiue tūc esset ꝓpositio ꝙuertens. Sed passiue esset ꝓpositio ꝙuersa. Sed actiue ⁊ passiue simul tūc eēt ꝓpositio ꝙuertens ⁊ conuersa simul. modo nullū illoꝝ est ꝓña nec cōuertens ⁊ cōuersa sunt ꝙsequētia. q; nō sunt ꝓpositio. sed ꝓpō plures. Sed cōuertens ⁊ cōuersa simul cū nota ꝫpotheticali sunt conuersio Et ꝓ istis trib⁹ sit̄ ꝓ ꝙuertēte ⁊ pro cōuersa ⁊ ꝓ nota ꝫpotheticali capit̄ in ꝓposito ille termin⁹ ꝙuersio. ¶ Corollariū. Nō ois cōuersio est ꝓpositio rōnalis. sed aliq̄ ꝙditionalis. vt illa. si hō est aīal est hō. ⁊ aliq̄ causalis vt q; hō est aīal. animal est hō. ¶ Ulterius est notandū. q; ꝙuersa est ꝓ

Large.

Conuersio

Stricte.

Conuersio capit̄ ꝑ antecedēte ⁊ cōsequte cuz nota ⁊c.

Cū notitia ꝙditionali cāli ⁊ rōali fit ꝙuersio.

positio q̃ ꝓuertit.i.est ꝓpositio que est añcedēs in conuersione.Sed conuertēs est propositio que cōuertit aliam.i.est ꝓpositio ꝑñs in ꝓuersione.Sz cōuersio est illa duo simul vna cum nota.ꝛ sicut conuertens est pars conuersionis.sic etiam cōuersa.¶Corollarium.Eadem ꝓpositio cōuersa habet plures ꝓuertentes nō synonimas vt quelibet talis in quibus ponuntur plures vniuersalitates.vt ista.nullus hō est aial habet illam.nullum animal est homo.ꝛ hoc absoluendo nullus a genere.vel illam nullum aial est omnis homo.Sic etiam eadem cōuertēs potest habere plures cōuersas non synonimas.vt ista.hō est aial potest habere primo illam ꝓuersam.omne animal est hō secundo illaz.omne aial est ois hō.tertio illam.animal est omnis homo.

Eadē ꝓuersa hz plres cōuertētes ꝛ ecōuerso

Arguitur

¶Arguit. Si diffinitio ꝓuersionis staret seqꝛet q̃ ibi eēt ꝓuersio.hō est nō aial.ergo aial nō est homo.

Rñ ad ꝑm argumētuz

¶Confirmat. Illa nō est conuertibilis nō est verisimile q̃ sortes sit ꝑbus.ergo.¶Cōfirmat de illa nō est vis.¶Ad primum respondet negando ꝯsequelaz.ꝛ ad ꝓbationem dicendū q̃ nō est conuersio qz nō sunt eiusdē qualitatis.etiam non est ꝯsequentia formalis.qz in simili nō sequit.substantia est non aial.ergo aial nō est substantia.quia in talibus arguit a nō distributo ad distributum.¶Ad secūdum dicendum est q̃ ipsa est singularis.Et subiectum est hoc totum q̃ sortes sit ꝑbus.ꝛ ly verisimile est ꝑdicatum.ꝛ ꝓuertit sic.igit nullus verisimile est q̃ sortes sit ꝑbus.Et ly verisimile est nomen ꝓpositū ex recto ꝛ obliquo.ꝛ est terminus secūde intentionis.Et sic patet q̃ in mente etiā est cōuersio Licet enim in mente non sit ordo finalis.ita q̃ subiectū poneret in vno ꝑsitu ꝛ ꝑdicatum in alio eo q̃ ponunt in subiecto indiuisibili.s.in anima.est tñ in mente ordo conceptionis ita q̃ intellectus prius concipit vnum terminuz q̃z alium.¶Ad tertium respondetur.Negando sequelam.quia ista ꝓpositio.nō est vis est vniuersalis negatiua.ly vis est subiectū.ly ens est ꝑdicatū inclusum in ly est. Debet g̃ sic ꝓuerti.ergo nullum ens est vis.

Ad secūdū

Ad tertiuz

¶Conuersio simplex est facere de subiecto predicatum manente eadem qualitate ꝛ quantitate. et hoc modo conuertitur vniuersalis negatiua in se ꝛ particularis affirmatiua in se.vt nullus homo est lapis: ergo nullus lapis est homo.quidam homo est animal ergo quoddam animal est homo.

Diffō itelligitur sic.

¶Ꝺo ista lr̃a est notandū q̃ ista diffinitio sic debet intelligi.Conuersio simplex est duaꝝ ꝓpositionū categoricaꝝ vtroq; termino ꝑticipantiū earundē qualitatū ꝛ quātitatū ordine ꝓuerso vnius ex alia formalis ꝯña. vt Nullus hō est aial.g̃ nullū aial est hō:absoluendo ly nullus a genere. Sz diffinitio

Cōuersio p accidens.

ꝓuersionis p accidēs sic debet poni.cū diffinito. Cōuersio p accidēs est duarum ꝓpōnū categoricaꝝ vtroq; termino ꝑticipantiū earundē qualitatū ꝛ diuersaꝝ quantitatum ordine cōuerso vnius ex alia formalis cōsequēta.vt

Dis ꝓpō q hz cōuerti simplr hz ét ꝓuerti per accidens.

Dis homo est aial.ergo aial est hō.¶Ex isto pz q̃ ꝓuersio simplex ꝛ ꝓuersio p accidēs solū differunt penes quātitatē.qz in ꝓuersione simplici manet eadē quātitas.sed in ꝓuersione p accidēs mutatur q̃ntitas.¶Corollarium. q̃ omnis ꝓpō vniuersalis affirmatiua siue negatiua habet ꝓuerti p accidēs

De conuersione.

¶Corollariū secūdū. q ois ꝓpō que habz ꝙuerti simplr: habz etiaz ꝙuerti p accidēs. dēptis ꝓpositioib⁹ in exceptionib⁹ sequētib⁹. ¶Pria. in qb⁹ extrēa sunt termini synonimi. vt sortes est sortes. sortes est plato. que solum habēt ꝙuerti simpliciter ꝛ nō p accidēs. ¶Scōa exceptio. qñ ambo extrema accipiunt determinate ꝛ vnica acceptiōe. ꝓpter tales. aliqs hō est aial. aliqs hō est risibilis. que solū habent ꝙuerti simplr. eo q nulla mentalis est indefinita cui⁹ subiectū accipit determinate. exquo acceptio determinata in mēte fit p̄actū. Et sonat exceptio scōa solū de ꝓpositionib⁹ mētalib⁹. ¶Pro illo tē xtu est notādum. Et hoc mō vlis ꝙuertit ꝛc. q ipse vt ponit nō est ver⁹. q nō ois vlis negatiua habet simpliciter ꝙuerti in se. vt patet de ista vel ꝙsimili. nullus hō est sortes. sic etiā de ista. nullus hō est oē aial. Sed sic intelligitur. Ois vlis negatiua cui⁹ ꝑdicatuz est termin⁹ cōiter tentus ꝛ distributus ꝛ vnica acceptione accept⁹ est ꝙuertibilis simplr ꝛ cū hoc etiā p accidēs. Dicit termin⁹ cōiter tent⁹ ꝓpter tales. nullus hō est sortes. null⁹ hō est iste hō. Dī distribut⁹ ꝓpter tales. nullus homo est oē aial. nullus hō est oē risibile. que nō habz ꝙuerti simpliciter ꝫ solum p accidēs: eo q ꝑdicatū in eis nō distribuit. Eodem mō habet intelligi scōa pars. Et sic. Dis ꝓpositio ꝑticularis vel indefinita cuius ꝑdicatum est terminus cōmuniter tentus. vnica acceptione acceptus habet cōuerti simpliciter. Dicit cōmuniter tentus ꝓpter tales. aliquis homo est sortes. homo est plato. Dicitur vnica acceptiōe acceptus ꝓpter tales. aliquis asinus est hominis asinus. que nō habet conuerti simplr. sic ergo. alicuius hois asinus est asinus. quia hec est ꝙuersio per accidens. neqz sic ergo aliqs asinus hois est asinus. qz licz sit bona ꝙña tamē nō est formalis. qz in sili nō sequit. aliquis hō est regis cātor. ergo aliqs cantor regis est hō. qz in tali casu in quo aliqs dux esset qui ꝓ ꝓma medietate huius hore nō esset rex sed dux. ꝛ aliqs hō esset eius cantor. Sed ꝓ secunda medietate esset rex. ꝛ tunc nullum cantorem haberet antecedens esset verum ꝛ cōsequēs falsum. Et importaret ly est totam horam. quia in cōsequente isti duo termini regis ꝛ cantor accipiunt vnica acceptione. ꝛ ponuntur a parte eiusdem extremi. Et sic appellant sua significata formalia ad iacere ꝓ eodem tempore verbi. Et sic ad veritatem consequētis requiritur q aliquis homo esset cantor regis eo tempore quo ipse esset rex. ꝛ hoc nō requirit ad veritatem añcedētis. quia in antecedente accipiuntur diuersis acceptionibus. Est ergo cōi regula. Quicunqz aliquod ꝑdicatum in aliqua ꝓpositione que debet ꝙuerti accipit diuersis acceptionibus tūc si talis ꝓpositio debet formaliter conuerti subiectum in consequente etiam debet accipi diuersis acceptionib⁹. ergo illa aliqs asinus est hois asinus: sic ꝙuertit ꝛ per accidēs. ergo hois asin⁹ est asinus. Sic etiā qlibet ꝓpositio singularis cuius ambo extrema accipiunt discrete vnica acceptione habet cōuerti simpliciter ꝛ solū simpliciter. ¶Ulterius notādum est circa ꝙsionē p accidens: vbi dicit. ꝛ h̄ mō vniuersalis affirmatiua ꝙuertit in ꝑticularem affirmatiuā: q vniuersalis affirmatiua nō solū habz cōuerti per accidēs sed etiā simplr ꝛ in duob⁹ casib⁹. ¶Pro qñ ꝑdicat de synonimo in synonimū vt ois hō est hō: q formalit sic ꝙuertit. g ois hō est hō. Nec ob. q arguit a ñ distributo ad distributū qz tal ꝙña adhuc manet formal. qz arguit in tminis synonimis. ¶Scōs casus: qñ ꝑdicatum distribuit ꝛ accipit vnica acceptione. vt Ois hō est omne aial que bñ sic ꝙuertit. ergo omne aial est hō. Vel

Vlis negatiua ꝙuertit simplr.

Particularis affirmatiua ꝙuertit simplr.

Rela ō diuersa acceptione

Uniuersal affirmatia cōuertit p accidens.

sic.ergo omne aial est ois homo.¶Nulla.tamē ꝓpositio vlis affirmatiua in qua ꝑdicatum nō distribuit.nec vbi ꝑdicaf synonimū de synonimo habet ꝙuerti simpliciter sed solum per accidens.

Conuersio per contrapositionez est facere de subiecto predicatum et econuerso:manente eadez qualitate et quantitate: sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos.

Conuersio ꝓ ꝓpositionē ꝑꝑe nō ē conuersio neqz cōsequntia foiaf

¶Notandū est ꝙ ꝙuersio per ꝙtrapositionē ꝓprie nō est ꝙuersio .qz ꝙuertēs ꝛ ꝙuersa nō ꝓticipāt.Etiā nō est ꝑña formalis.Et describit sic recipiendo vltimā particulā diffinitionis ꝙuersionis in genere.vicz.vel est duarum ꝓpositionum ⁊c.Et quelibet vlis affirmatiua habet ꝙuerti per ꝙtrapositionē.Sic etiā ꝑticularis negatiua.Et talis cōuersio ꝓ ꝙtrapositionez non est ꝑña formalis nisi assumaf ꝓstantia terminoꝝ. Nam ista cōsequntia est bona Ois hō est aial.ḡ oē nō animal est nō homo.tñ nō est formal qz in sili nō sequit.ois hō est ens.ḡ omne nō ens est non homo.qz ꝙsequēs est impossibile:qz subiectū eius ꝓ nullo ꝙponit. ¶Et pro illo est sciendum ꝙ ad hꝫ ꝙ ꝙuersio ꝓ ꝙtrapositionem sit ꝑña formalis requirit ꝙ fi affirmatiua de terminis finitis debet ꝙuerti per contrapositionē ꝙ assumaf ꝓstātia terminorū in conseqnte positoꝝ.vicz infinitoꝝ.vt ista.ois hō est aial.debet sic conuerti formaliter ꝓ ꝓpositionē.ois hō est aial.ꝛ nō animal est ꝛ nō homo est. ergo oē nō animal est nō hō.vl sic.nō animal est non homo.qz non oportet ꝙ semp ꝙuertēs sit eiusdē q̄ntitatis cū ꝙuersa.qz quecunqz ꝓpositio ınfert vniuersalē:etiā ınfert eius particularem vel indefinitā.Et sic hñ pōt omitti in diffinitione ꝙuersionis ꝓ cōtrapositionē illa ꝑticula.earūdem quātitatū.

Qz ꝓpō ꝙuertaf ꝓ ꝓpositōz regrit primo

Secundo ¶Si vero ꝓpositio negatiua de termis finitis debet ꝙuerti formalr per ꝙtrapositionē in terminos infinitos:tūc debz recipi ꝓstantia terminorum in antecedēte positorum ꝛ finitoꝝ.vt hō nō est aial.ꝛ hō est ꝛ aial est.ḡ nō animal nō est nō homo. Et sic ꝓpositio vniuersalis negatiua nō habet conuerti ꝓ ꝙtrapositionē in vnā vlem negatiuā. ſz hñ in ꝑticulare negatiuam qz ista ꝑña nō est formal nullus hō est aial.ꝛ hō est ꝛ aial est.ḡ nullū nō aial est nō homo:licz sit bona.qz añcedēs eius impossibile.ꝛ hꝫ absoluēdo ly nullus a genere:tñ nō est formalis qz in sili nō sequit.nullus homo est currēs.ꝛ hō est ꝛ currēs est.ḡ nullū nō currēs ē nō hō.qz si nullus hō curreret ꝛ nullū brutū curreret.añcedēs esset verū ꝛ ꝑñs falsum.

Propō de tmis ifinitis cōuertit ꝓ ꝙtrapōnē i ꝓpōnē ō tmis finitis

¶Ulterius est sciendum ꝙ nō solū ꝓpositio de terminis finitis habet ꝙuerti ꝓ ꝙtrapositionez in terminos infinitos. sed ecōuerso ꝓpō de terminis infinitis habet ꝙuerti ꝓ ꝓpositionē i terminos finitos.vt ibi est ꝙuersio ꝓ ꝙtrapositionē:omne nō animal est nō hō.ꝛ hō est ꝛ aial est.ḡ hō est aial. Sic etiā ibi.nō homo non est nō aial.ꝛ nō hō est ꝛ nō aial est.ḡ aial nō est hō. ¶Corollariuz. Non solum vniuersalis affirmatiua habet ꝙuerti ꝓ ꝓpositionē.ſz etiaz ꝑticularis affirmatiua ꝛ singularis. Sic etiā nō solū ꝑticularis negatiua sed etiam indefinita negatiua vel etiā singularis negatiua.

Arguit ꝑ hō currit Secundo Tertio

¶Contra ista omnia iaz dicta de ꝙuersiōe arguit.Sequeref ꝙ illa nō est ꝙuertibilis hō currit.ꝛ pono ꝙ vba sint simplicia.qz nō videf quō nō sic.ḡ qō currit est homo.qz nō est formalis ꝑña. ¶Arguit de ista.Cōtra oportet nō est remedium. ¶Confirmatur de

ista. nō oportet q̄ omnes hoies sint baccalaurij. quia nō videtur quomodo. ¶Ad p̄mū argumentum respondet. Admisso supposito q̄ verba adiectiua sint simplicia. Est dicendū q̄ tales ꝓpositiones in quibus verba adiectiua sunt copule p̄incipales nō sunt cōuertibiles formaliter sed solum reductiue. Nam ista ꝓsequentia non est formalis homo currit. ergo quod currit est homo. quia iam ly quod capit̄ relatiue. ⁊ refert ly ens subintellectū Et nō capitur cōiunctionaliter. quia quando capitur cōiunctionaliter tunc v̄bum minus p̄incipale ꝓmuniter habet secū suppositū expressum in tali oratione in qua ponit̄ ly q̄ coniunctionaliter. vt in tali vel ꝓsimili oratiōe. Q; sortes est probus est bonum. q̄ Georgius studeat est bonum. Sed sic non est in talibus conuertentibus. vbi verba minus principalia non habent aliquod suppositum expressum nisi ly quod vel suum ꝓdeclinium. Et ergo predicta consequentia nō est formalis. quia in simili non sequit̄. homo currit. ergo scamnum quod currit est homo. Et ergo ibi solum est conuersio reductiua. ¶Dico quo est sciendum q̄ conuersio reductiua est bona cōsequētia duarū ꝓpositionum categoricarum que differunt in trāspositione extremorum. sic tamē q̄ plus aut minus est subiectū consequentis q̄; fuit predicatum antecedentis. Exemplum vbi plus. vt ibi. homo currit. ergo q̄ currit est homo. Ibi enim ly quod est pars subiecti in consequente. ⁊ tamen non fuit pars predicati in antecedente. Exemplum vbi minus. nam ista est cōuersio reductiua homo est omne aial. ergo animal est homo. Nam p̄m ¶Darsilius q̄ tenet q̄ signū vniuersale affirmatiuū positū a parte p̄dicati sit pars p̄dicati. ⁊ tunc minus erit subiectū ꝓntis q̄; fuit p̄dicatū antecedentis. Sed verū est q̄ ¶Darsilius in hac pte cōiter nō tenetur. ⁊ ergo tunc nō oportet q̄ addat̄ ista particula vel minus. nam ista tunc est ꝓprie conuersio homo est animal. q̄ aial est homo. Et sic non valet ꝓña. Nec est conuersio reductiua. q̄ est ꝓuersio. q; ly reductiua est determinatio distrahens respectu ly conuersio. quia ꝓuersio reductiua nō est formalis ꝓña. nam ista nō est formalis. homo currit. ergo q̄ currit. est homo. Exquo ly quod capitur relatiue tunc refert ly ens. Et sic in simili nō sequit̄. homo currit. q̄ lignū q̄ currit est homo. ¶Si autem verba sunt complexa tunc talis oratio homo currit vel ꝓsimilis in qua ponit̄ verbum adiectiuū nō restrictum anteq̄; cōuertatur debet p̄ius resolui. vt sic. homo est currēs. ⁊ tunc debet conuerti sic. ergo currens est homo. Similiter est dicendum de alijs ꝓpositionib⁹ in quibus ponuntur verba impsonalia. Nam si talia sunt incomplexa ⁊ sunt in mente: tunc tales ꝓpositiones etiā solū habēt conuerti reductiue. vt ista ¶De tedet vitij. ꝙuertit̄ sic. ergo quē tedet vitij sum ego. ⁊ iam ly quē refert ly ens vel ly hō. ⁊ sic valet tantum. homo quē tedet vitij est ego. vel ens quē tedet vitij est ego. Et secunda est cōgrua: eo q̄ ly ens est generis ois. Si etiam illa. mihi placet bibere. ⁊ filis. nā ꝙuertēdo tales ꝓpositiones v̄bo impsonali debet adiungi signū restrictiuū eiusdē casus quē tūc tale v̄bū habet regere a pte ante. ⁊ obliquꝰ q̄ priꝰ reddebat suppositū debet mutari in nominatiuū. ⁊ nō est tunc cōueniēs v̄bū p̄me pſone ꝓpter ꝙgruitatē mutare in v̄bū scde vel tertie pſone. ¶Silr dicēdū est de ꝓpositiōib⁹ in qb⁹ ponunt̄ v̄ba impsonalia passiue vocis. vt ista. a Joanne legit̄ lectionē. ꝙuertitur sic reductiue. ergo ens a quo legit̄ lectionez est Joannes. q̄ totū est suppositū. ens a q̄ legit̄ lectionem. ¶Si aūt v̄ba impsonalia nō sunt in mēte: tūc ta-

Nō ad p̄m argumētuz Si v̄ba adiectiua sūt incōplexa.

Cōuersio reductiua

Si v̄ba adiectiua sūt complexa

De v̄bis impsonalibus actiue vocis

De v̄bis impsonalibus passiue vocis.

Si vba ip sonalia ñ sĩt in mente.

les ꝓpositiones anteq̃ ꝙuertant debent resolui rõne vboꝝ impsonaliũ. ita q̃ vba impersonalia passiue vocis resoluunt in vba actiua vñ descẽdunt: secũ eiusdẽ tẽporis nũeri ⁊ modi. Et obliquꝰ mutet in nominatiuũ. vt ista. Alio anne legit lectionem. resoluit sic. Joannes legit lectionẽ. Al petro disputat grãmaticã. petrꝰ disputat grãmaticã. Et tunc tales ꝓpões debent

Rñ. ad secũdũ argm

ꝙuerti sicut alie de vbis psonalibus. ¶Ad scõm argumẽtũ rñdetur q̃ ista ꝓpositio. cõtra oportet nõ est remediũ sic debet ꝙuerti. g̃ cõtra oportet ens nõ est remediuz. Et capitur ibi ly oportet noiall'. ⁊ valet tantũ sicut necesse. Et non capit vbaliter. qz alias oõ esset incõgrua. ⁊ lz totũ est ꝓdicatuz. ens ꝓtra oportet. ⁊ ly remediũ est subiectũ. Et sic est vna de mõ loquẽdi in

Rñr ad 3m

cõsueto. ¶Ad tertium rñdet q̃ illa ꝓpositio vel cõsimil'. nõ oportet q̃ oẽs hoies sint baccalaurij ꝓbet conuerti reductiue. Etsi suppositio collectiua nõ est ponenda tũc lz totũ est subiectuz q̃ oẽs hoies sint baccalaurij. Et ly oportet est ꝓdicatũ ⁊ cũ lz copula. ⁊ tũc ꝙuertit sic ergo q̃ oportet non est

Arguit ꝑ.

q̃ oẽs hoies sint baccalaurij. ¶Arguitur ꝓncipalius. sequeret q̃ hic non esset ꝙuersio. hõ est aial. ergo aial est hõ. qz nõ est formal' conseqntia. quia

Secundo

in sili nõ sequitur. hõ est mortuꝰ. ergo mortuũ est hõ. ¶Confirmat. sequeret q̃ hec nõ esset cõuersio. nullus homo est asinus. ergo nullus asinꝰ est homo. qz in sili nõ sequitur. nullum mortuũ est homo. ergo nullus hõ est mortuus Ista argumenta tãgunt ambo vnam difficultatem. ¶Pro qua difficultate ⁊ eorũ rñsione est notandum. q̃ magr Darsilius ⁊ magr hugo tenent q̃ syllo

Rñ. ad argumenta.

gismi. ⁊ ꝙuersiones sicut cõmuniter formant non sunt ꝑfite formales. qz ꝑ eos tunc semp dat instãtia in terminis ampliatiuis sicut argumẽta ꝓbãt. qz ꝑ eos ad hoc q̃ sint formales consequentie oportet q̃ subiectis in ante-

Oꝝ ꝙuersiones ⁊ syllogismi ñ formales cõsequẽtie ⁊c.

cedente ⁊ consequente addatur ly qõ est. vt sit. ¶Homo qui est est animal. g̃ animal quod est est homo. Si tamen quis interrogatur de conuersione alicuarũ ꝓpositionum: tunc debet eas conuertere sicut communiter conuertuntur. Sed si interrogatur an sit formalis consequẽtia debet dicere q̃ nõ. igitur addatur ly quod est. ¶Et pro illo est sciendum q̃ si verba important tempus seipso ⁊ nõ per cõceptus temporales sibi aut extremis supadditos. Et ad identitatẽ forme nõ requirit cõsimil' ampla acceptio sub conditione tũc verũ est q̃ syllogismi ⁊ ꝙuersiones fiũt cõiter formant nõ sunt ꝑfite formales. Si aũt vba significant cum tpe ꝓceptus tpales sibi aut extremis superadditos. vel si requiritur ad identitatem forme consimilis ampla acceptio sub ꝓditiõe. tunc dictũ illoꝝ nõ est verũ. nã tũc ꝙuersiões ⁊ syllogismi sicut cõiter formantur sunt ꝑfite formales. qz tũc nõ est idẽ situs terminoruz in ꝓpositionib' ampliatiuis ⁊ nõ ampliatiuis. qz tũc in mẽtali isti' ꝑfite vbi est ampla acceptio ponunt mẽtl ẽmini. Et loco illoꝝ nullus ẽmin' ponit i alia ꝑfita vbi nõ est ampla acceptio. Sic etiã si vb ũ significat cũ tpe seipso ⁊ tñ ad formalitatez regrit consilis ampla acceptio sub ꝓditione: tunc adhuc tale argumentuz de terminis ampliatiuis nõ est eiusdez forme cũ alio vbi nõ ponunt termini ampliatiui. Et ꝓ lz patet solutio amboꝝ argumẽtorũ. ¶Et est notandũ q̃ in tali conuersione vel ꝙsili. hõ fuit aial. g̃ animal

Dãe tpales ñ sũt ptes extremoꝝ

qõ fuit fuit hõ q̃ est vel fuit. ly qõ fuit nõ est ps extremi sicut cõiter tenetur. nec etiã ly q̃ est. Si aũt poneret oppositũ videlicet q̃ dãe tpales essent partes extremoꝝ: tunc tales ꝓpões de terminis ampliatiuis essent ꝙuertibiles ꝙuersione reductiua. qz tũc nõ esset formal' ꝑfita. nam illa nõ est forma-

De conuersione propositionum

lis ꝓña. hō fuit aīal. ḡ animal qđ fuit fuit homo qui est vel fuit. Nam ūn sili nō sequitur. hō fuit aīal. ḡ animal qđ currit fuit hō q currit vl ḡ cucurrit. Ex istis oibꝫ patet quō plures ꝓpositiones possunt ꝙuerti. nam ista. nō est ita q hō est asinus habet sic cōuerti. ergo nullus ita est qđ hō est asinus. Et iam ly ita capit ꝑ termino sc̄de intentionis. ⁊ valet tantū sicut verus. Et sic ꝫ totum. q hō est asinus restringit ꝑ ly ita. Et sic ly ita est ꝑdicatū. ⁊ hoc totum q hō est asinus est subiectū. ¶ Lozollarium. Illa ꝓpositio. omnes capitur collectiue. cōuertit sic. ergo hoc qđ capit collectiue est ly omnes. Sed ista Sortes videt suum asinū sic cōuertit. igit videns sortis ḡ est ipsemet asinus est sortes. Et pro ista ꝓsiderande sunt due regule. ¶ Prīa. Q̄ñcūq; relatiuū reciprocū ponit in ꝓpositione expresse: tūc in cōuersione relatiuū semp oꝫ mutari in genitiuuꝫ sui añcedentis. Sc̄da regula. qñ relatiuū reciprocum ponit se solo sine suo substantiuo expresso: tūc opꝫ q relatiuuꝫ mutet in genitiuū sui antecedentis. ⁊ in terminū trāscendentē. vt sortes videt suum: sic cōuertit. ergo vidēs ens sortis ḡ est ipsemet est sortes. ¶ Lozollariū. illa. plures sunt beati q̄ꝫ studentes. habet sic ꝙuerti. ergo plēs beati q̄ꝫ studentes sunt beati. ⁊ ly beati in ꝑdicta ꝓpositione est subiectū: ⁊ hoc totū est prędicatū. plures beati q̄ꝫ studentes. ¶ Sic etiā dicat de ista. plēs fuerūt dies q̄ꝫ anni. ibi enīꝫ ly dies est subiectū. plēs dies q̄ꝫ anni ꝑdicatum. Et ꝙuertit sic. plēs dies q sunt vel fuerūt q̄ꝫ anni qui fuerūt: fuerūt dies. ¶ Lozollarium. Illa. nullus hō ineſt. sic ꝙuertit. ḡ nullū qđ ineſt: est homo. vel sic. nullū inherēs est hō. recipiendo ptcipiū accōmodatū. ¶ Sic etiā illa. nullus homo adest. ḡ nullū ps̄ens est hō. iterū recipiēdo ptcipium accōmodatū hui⁹ vbi ꝓsum. ¶ Lozollariū. Illa. substātia q̄libet pars nō est. sic ꝙuertit. igit ens nō est cuiuslibet substātie q̄libet ps. Vel sic. igit ens subē pars nō est. ¶ Lozol. Illa. nullus hō est oē aīal. sic ꝙuertit. ḡ aīal nō est oīs hō. ⁊ nō sic. ergo aīal nō est hō. qz nō est bona ꝓña. ga si solū hoies eēnt iter aialia añs esset verus ⁊ ꝓns falsum. quia ibi arguit a suppositiōe ꝓfusa tm̄ ad determinatam respectu eiusdē multitudis. ¶ Lozol. Illa. Meli⁹ est ꝓmoueri q̄ꝫ reiici. sic ꝙuertit. meli⁹ q̄ꝫ reiici est ꝓmoueri. ⁊ capit ibi compatiū⁹ impꝛopꝛie. ¶ Lozollariū. ista. sortes vel plato nō est ego vel tu. sic cōuertitur. ergo ego vel tu non sum vel es oīs sortes vel plato. nam q̄ñcūq; suppositū est distributū ex dictionib⁹ diuersarū ps̄onarū vel numerorū vel casuū: tunc verbum etiaꝫ debet esse distributum. Et sic ista est in cōgrua. ego vel tu sum sortes vel plato. ¶ Lozollarium. Ista. ego hodie nullotiens comedi. sic conuertitur. ego nullis vicibus q sunt vel fuerunt comedēs quod fuit fuit ego qui sum vel fui ⁊ ly nullotiens valet tātum sicut nullis vicibus. Sed ly aliquotiens id est aliquot vicibus. ¶ Lozollariū. Ista. sortes habet tātum de vino quātū de oleo sic cōuertitur. ergo habens tātum de vino q̄ꝫtum de oleo est sortes. vel sic ergo habēs aliquam quātitatem vini ⁊ tātam olei est sortes.

¶ Lozollariuꝫ. Illa. nulli homines loq̄bātur. sic cōuertitur. ergo nulli loquētes qui erāt homines qui sunt vel erāt. ⁊ hoc si verba sunt cōplexa. Si autem sunt incomplexa tūc sic. ergo nulli ḡ loquebātur q erāt. erāt homines q sunt vel erāt. ¶ Lozollarium. omni magnitudine data cōtigit dare maiorē. ꝓ iusq̄ꝫ cōuertatur. resoluit sic. omnis magnitudo est ens quo dato cōtigit dare maius. Et tūc cōuertitur sic. ergo ens quo dato cōtingit dare maius est magnitudo que est vel fuit. Et capit ibi ly contingit impersonaliter

Declarat. 38. ꝓpōnes quō debeāt cōuerti

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

Posset etiã sic conuerti.si verba impsonalia sunt in mente.ergo qꝫ contin-
git magnitudine data dare maius magnitudine est aliquis qui est vel erit
16 vel potest esse. ¶Corollariũ. Illa.syllogizantez habendũ est terminos.ergo
a quo habenduz est terminos est syllogizans.vel sic.g̃ habens terminos est
17 syllogizans.si verba impersonalia non sunt in mente. ¶Corollarium. Ista.
necesse est scandala euenire sic cõuertit.g̃ scãdala.euenire est necesse.Et ly
scandala euenire capit materialiter.z hoc capiendo ly necessariũ ꝓout.est
secunde intentionis ꝓut valet tantũ sicut ꝓpositio necessaria.secus si cape-
retur ꝓo termino ꝓme intentionis sicut in ista.scandala necesse est euenire
18 que sic ꝙuertit.g̃ euenientia possibiliter sunt scandala.¶Corollarium.Ista
perpetuus est homo capiendo ly ꝓpetuus categorematice sic ꝙuertitur.er-
go homo est perpetuus.Sed syncategorematice sic ꝙuertit.ergo homo est
19 ens in tpe ꝑsenti preterito futuro vel possibili.¶Corollariũ.ista.sonus au-
ditur.Sic ergo quod auditur est sonus qui est vel imediate ante hoc fuit.
20 Sic etiam illa.Nix videtur igitur quod videtur est nix que est vel immedia
21 te ante hoc fuit. ¶Sed illa.domus edificatur.sic ergo quod edificatur est
22 domus que est vel imediate post hoc erit.¶Corollarium.Illa tunica fuit a
sartore.sic g̃ quod fit a sartore est tunica que est vel immediate post hoc erit.
23 ¶Sz illa a sartore fit tunica:sic g̃ qꝫ a sartore fit est tunica que est vel imme
diate post hoc erit. Et nõ sic.g̃ quod a sartore fit tunica q̃ est imediate post
hoc erit.qz ibi ly fit importat factionem simplr.sed in ista a sartore fit tuni-
24 ca importat factionem ꝑm qd qz ly fit sequit terminus cõnotatiuus. ¶Co-
rollariũ.Ista.ego fui tu vel ille vel ego sic conuertit.ergo. Tu qui fuisti vel
25 ille qui fuit vel ego qui fui fuisti fuit vel fui ego qui sum vel fui.¶Sed me
vel te oportebit comedere sic igitur quem oportebit comedere erit ego vel
26 tu qui sum vel es ero vel eris.¶Corollarium.Illa.huic lacti infuit albedo.
Sic ergo huic lacti quod est.vel fuit inerens qꝫ fuit fuit albedo.Sed illa.
27 Tu rebare sic ergo rens quod erat erat tu quis es vel eras. ¶Corollarium.
28 Illa senex centuz annozum erit puer vnius diei.Sic cõuertitur. Puer vni
us diei q erit erit senex centũ annoz qui est vel erit.Et illa est vera ꝓo pue
29 ro qui iam esset vnius diei.Et viueret centũ annos.¶Corollarium.Quic
quid tu comedisti tu bibisti.sic cõuertitur.ergo ens quod comedisti bibens
30 quod fuit.fuit tu quis es vel fuisti. ¶Corollarium. Aliquid est summa ca-
lefactio sic ergo summa calefactio est aliquid quod est vel immediate post
31 hoc erit. ¶Sed illa aliquid fuit summa calefactio. Sic ergo.summa cale-
32 factio fuit aliquid qꝫ est vel fuit vel immediate post hoc erit.¶Corollariuz
Ista.asinus mutatur sic ergo quod mutatur est asin⁹ qui est vel imediate an
te hoc fuit vel imediate post hoc erit.nam ly mutatur habet ampliare ad
33 tres differentias tempoz.¶Corollariũ. Ista. homo est pictus sic ergo ho-
mo pictus est homo pictus. Et in ꝙsequente solũ ly homo debet esse pre
dicatum. Et addit sibi ly pictus vt restringat ipsum ad standuz ꝓ illo ꝓo q̃
34 stetit prius.¶Corollarium.Eras hora sexta disputabitur questio subscripta
sic ergo crastina die que est vel erit hora sexta que est vel erit quod disputa
35 bitur erit questio subscripta.Sz illa.hec tibi signabis.sic ergo hec que sunt
36 vel erunt tibi qui es vel eris signatus qꝫ erit erit tu quis es vel eris. ¶Co-
rollariũ.Illa.hodie spaciabar sic ergo hodierna die que est vel fuerat spaci
37 ens qꝫ fuerat fuerat ego qui sum vel fuero.¶Corollarium.Illa.prima domi

nica die qdam nouus sacerdos celebrabit ꝑmã suã missam. ergo ꝓma die dñica que est vel erit. celebrans suam ꝑmã missaz que erit. erit nouus sacerdos qui est vel erit. ¶Sz illa in festo martini bibet omnis homo. sic. ḡ in festo martini qͦ est vel erit bibens qͦ erit erit homo. ¶Ultimo notandum qꝫ omnes ille ꝓpõnes concedunt. meretrix erit virgo acetũ erit vinũ. sanctꝰ in celo erit peccator in terra. senex cẽtum annoz erit puer vnius diei. Et ꝓz eaz veritas ex cõuersione. Item extrema ꝑma supponũt ꝓo puella que hodie est genita vt sic hoc est vel erit meretrix. qz post triginta annos ⁊ hoc erit virgo quia cras. Et cõuertit sic. ergo virgo que erit. erit meretrix que est vel erit. Scõa sic conuertit. ergo vinũ qͦ erit erit acetum quod est vel erit. Tertia sic. ergo peccator in terra qui erit erit sanctꝰ in celo qui est vel erit. Quarta ꝓtius est conuersa. 38

Propositio hipothetica ẽ illa que habet plures ꝓpõnes categoricas tanqz partes ꝓncipales ⁊ materiales sui.

¶Pro ista lra est notãdum. qꝫ diffinitio ꝓpõnis hipothetice data a petro hiſ. nõ est bona. qz nõ ꝓuenit omni ꝓtento sub diffinito. qz nõ ꝓuenit omni ꝓpõni hipothetice qz tali vel cõsilꝭ nõ ꝓuenit magistro legẽte pueri proficiunt. Neqz huic termino a in casu quo tñ valeret sicut illa copulatiua homo currit ⁊ aial currit. ¶Debet ergo diffõ cum diffinito sic poni. Propositio hipothetica est illa. i. est ꝓpõ que vel eius mẽtalis hz plures ꝓpõnes tanqz partes ꝓncipales ⁊ mãles sui. ꝓiunctas per notã ꝓiunctionalez tanqz per copulã ꝓncipalẽ. vel mẽtalis sibi corrñdẽtis. Pro genere diffiniti ponit ly ꝓpõ per qͦ excluduntur oẽs tales oiones homo currit de⁹ est. petre facigne. ḡ petre facigne qz nõ sunt ꝓpõnes hipothetice eo qꝫ in toto nõ sunt ꝓpõnes. Etiã excludunt iste vel ꝓiles si sortes curreret sortes moueret. si sortes studuisset sortes ꝑmotus fuisset qz nulla illaz est ꝓpõ hipothetica eo qꝫ nulla est ꝓpositio. qz nulla talis figt vere vel falsẽ eo qꝫ sola oio idicatiua figt vere vel falsẽ. Et hoc ꝓbat sic. qz ad hoc qꝫ aliq oio ꝓcet vere vel falsẽ. regrit qꝫ ipa designet rem eẽ vel nõ eẽ iuxta exigẽtiã copule. Sz hoc solũ facit oio idicatiua ex mõ signdi eiꝰ quo figt per modũ indicij. nã ait ꝑscianus octauo maioris. Indicatiuus siue diffinitiuꝰ modus dr. quo idicamus vel diffinimus qd agit a nobis vel ab alijs. Dr ergo idicatiuus ex eo. qz ex eius modo significãdi ꝓsurgit tanqz ex forma oionis pfecte. qõ oio significat qd agatur. Et ex hoc vt ait ꝑscianus ibidẽ. Indicatiuꝰ differt ab alijs modis ꝙoz. Et itez ꝓbat. Ille due oiones. si sortes curreret sortes moueret. in copulatiua posita vna cum copula nõ significãt vere vel falsẽ. igr nec in conditionali. cum nota cõditionalis nõ det ei significare pfecte. ⁊ sic tũc non oportet addi in diffõne illam pticulã. vel oiones ꝓpõni proportionales. Et si dr. tamen tales concedũtur vt bone ꝓsequẽtie. ergo ꝓpõnes. Respondet qꝫ cõcedũtur loco taliũ oionum in qbus ponunt verba indicatiui modi. ¶Multi tamẽ tenẽt ꝓrium. ⁊ dicũt tales oiones eẽ ꝓpõnes. Et addunt istam particulam in diffõne. vel oiones ꝓpõni proportionales. Et dicũt ꝓsequenter cõcedendo qꝫ tales oiones ꝓpõni proportionales ponite in copulatiua causali vel rationali cum talibus notis nõ faciunt ꝓpõnem: sed solum in cõditionali illatiua vna cum nota. Et adiungunt rõnem talẽ. qz ly si: nihil asse-

Text⁹ ꝑ exigoreꝫ ñ valet.

Intellr sic

Probat qꝫ talis si sortes curret sortes moueret non sit ꝓpositio

Pria ratio

2ª ratio.

Alliq ꝓcedũt ꝓdcz eẽ ꝓpõnẽ.

rit: ſed ſimplr denotat conſequētiā eſſe bonā. Sed ly ergo: vel qr: vel ly r: aſſerit aliqd. Nā ly ergo r ly qr: denotāt conſequētiā eſſe bonam r antecedēs eſſe verū. modo talis oīo propōni proportionalis nō eſt vera. eo qp nō eſt propoſitio. ¶Et conſequēter ſciēdū ꝑm iſtū modū. qp talis oīo propōni proportionalis non facit propōnem cū nota r alia propōne: ſed ſolū cū alia oratione ꝓpōni proportionali. Et ſic ibi ēt non eſt propoſitio ꝑm iſtuz modum. ſi ſortes curreret ſortes moueret. Nunq̄z enim oratio que non eſt propoſitio cū propōne vt ſic. r cū nota facit propōnem hypotheticā. ꝓterq̄z in cōditionali coniunctiua r expletiua. vt ibi eſt propoſitio ꝑm iſtū modum. Si veneris ad me dabo tibi equuz. ſic ēt iſta ſortes eſt malus. q̄uis ſit chriſtianus. Et ſic patet qp nulla oratio imperatiua vt ſic eſt propōni proportionalis. ¶Pro quo eſt ſciendū qp oratio propōni proportionalis: eſt oratio que in nullo eius ſenſu vt ſic non eſt propoſitio. Et que in eodē nata eſt eſſe ps ꝓncipalis r materialis alicuius propōnis hypothetice. vel ſic eſt oīo que in certo eius ſenſu vt ſic. non eſt propoſitio: ſed que cū alia oīone r cū nota cum qua ꝓncipalr eſt cōiuncta facit propōnem. ¶Dr in diffone. que vel eius mentalis. propter ly a: in caſu poſito. Et ēt propter tales. magiſtro legente pueri proficiunt. ¶Dicitur plures propōnes r non duas. qr vna propoſitio hypothetica quādoq̄ habet duas propoſitiones pro partibus principalibus r materialibus r categoricas. quādoq̄ duas hypotheticas. quandoq̄ tres. quādoq̄ quatuor. ꝓz qp propoſitiones plures poſſunt coniungi per notam hypotheticalem. Et ergo quādo ponuntur plures note hypotheticales in aliqua propoſitione hypothetica. tunc talis propoſitio eſt diſtinguenda: que illarum notarum accipiatur pro nota principali. quia ꝑm hoc variatur veritas r falſitas talis propoſitiōis. quia iſta propoſitio. ſi homo eſt aſinus homo eſt capra. r homo eſt aſinus. capiendo ly ſi: pro copula ꝓncipali eſt propoſitio neceſſaria. quia cōditionalis bona conſequētia. r omnis talis eſt neceſſaria. ſed capiendo ly r: pro copula principali. tunc eſt propoſitio impoſſibilis. Et patet qp vna propoſitio hypothetica poteſt habere duas conditionales cauſales vel etiaz rōnales. Dicitur in diffone. tanq̄z ptes ꝓncipales. per hoc excluditur propoſitio categorica. ¶Pro quo eſt ſciendum qp duplices ſunt partes ꝓpoſitionis hypothetice. videlicet principales r minus principales. Partes principales ſunt duplices. materiales videlicet r formales. Materiales ſunt propōnes imediate coniuncte per notam hypotheticalem exꝑſſe vel implicite tanq̄z per copulā ꝓncipalez. r ſic iſta oīo hō currit in iſta. ſi hō currit animal currit r deus eſt. eſt ps minus ꝓncipalis. capiendo ly r pro copula ꝓncipali. qr nō cōiūgit imediate per ly r tanq̄z per copulā ꝓncipalē. ¶Sed ps formalis ꝓpōnis hypothetice dr copula ꝓncipalis eiuſdē. Sed partes minus ꝓncipales ꝓpōnis hypothetice ēt ſunt duplices. ſ. māles r formales. Materiales ſunt oīones r ſincategoremata r alie dictiones que non ſunt copule que non cōiungunt imediate per notā hypotheticalē tanq̄z per copulaz ꝓncipalem. Sed partes minus ꝓncipales r formales ſunt copule minus ꝓncipales. Dicit in diffone vel mētalis ſibi correſpondentes propter mentalem illius termini a in caſu in quo ſignificaret ſynonime cum vna hypothetica. Item ly ſui in diffone refert ly propōnis hypothetice. ¶Contra diffonem arguitur. ſi diffinitio eſſet bona. ſequitur qp hic non eſſet propoſitio hypothetica. ſortes currit r deus eſt. probatur qr eſt propō plures. g̃ non eſt pro-

Oīo ꝓpōni ꝓportionalis.

Reuertit ad ōclarationē diffōnis ꝓpōnis hypothe.

Partes ꝓncipales mā les.

Partes ꝓncipales formales.

Part. mi nꝰ ꝓncipales māles.

Part. mi nꝰ ꝓncipales foīales

Argr ꝑmo

positio.tenet ꝓña qꝫ propositio plures nõ est ꝓpositio. ¶Confirmat.sequeretur qꝫ ista esset propositio hipothetica. qualiscũqꝫ est sortes talis est plato probat ex tota diffõne. ¶Confirmat.segtur qꝫ hic nõ esset ꝓpositio hipothetica homo currit ꝛ animal currit:qꝫ nõ habꝫ plures propõnes qꝫ nulla illarum partium vt sic est propositi o qꝫ pars propõnis non est propositio. ¶Ad ꝑmũ rñdet. negãdo sequelã ꝛ ad probationem cũ arguit est propositio plures. Ubi est sciendũ.qꝫ dupliciter aliqua ꝓpõ dr esse propõ plures. Uno modo aliq̃ propositio dr esse plures.ꝛ cum hoc etiã vna.ita videlicet qꝫ habet plures sensus propõnales.Sed isti ꝓiũgunt mediãte aliq̃ vel cõicant in aliquo . Et sic ꝑdicta propositio est plures propõ de qua in argumẽto sed cum hoc etiã est vna.Alio modo dr esse plures qꝫ vt sic,nõ est vna.Et que habet plures sensus propõnales nõ cõicantes iconiũctim sumptos.vt est illa vel ꝓsimilis.hõ currit deus est.Et sic ꝑdicta oꝛo hõ currit ꝛ deꝰ est.non est ꝓpositio plures.qꝫ ly habeat plures sensus propositionales tamẽ isti coniungũtur per aliquod signũ cõiũctiuũ . ¶Ad scõm argumẽtum rñdet qꝫ ista q̃lis cunqꝫ est sortes talis est plato de rigore ꝛ sil'es sunt categorice . Et valet tm̃ omni qualitate qua sortes est qualis.plato est q̃lis.vbi ly plato est sb̃m.qualitate qua sortes est q̃lis est ꝑdicatũ.Quãtuscũqꝫ est sortes:tãtꝰ est plato valet tm̃.omni q̃ntitate qua sortes est q̃ntus vel q̃ntificatus . plato est quantus. Ubi iterum ly plato est sub̃m q̃ntitate qua sortes est q̃ntus est predicatum.Sed ille sunt hipothetice.qualis est sortes talis est plato.q̃ntus est sortes:tãtus est plato.Et magna est diuersitas iter ly qualiscũqꝫ ꝛ ly q̃lis quantuscũqꝫ ꝛ q̃ntus qꝫ ly q̃liscũqꝫ ꝛ ly q̃ntuscũqꝫ icludunt in se signuꝫ restrictiuũ vna cum signo vli:ꝛ cum hoc cõceptũ.Et ergo verbuꝫ qõ ponit cum tali tenet se restrictiue.ꝛ sic erit v̊bum minus ꝑncipale.Sed sic non est de ly qualis ꝛ quãtus.illa enim non icludũt in se signa restrictiua.ꝛ sic ista qualis est sortes:talis est plato.valet tm̃.sortes est qualis ꝛ ei similis in q̃litate est plato.Sic ẽt ista est categorica.siue sit nox:siue dies sol lucet. Et ly sol est subiectum.predicatum est hoc totum lucẽs vel dies siue sit nox. ¶Pro tertio argumento est sciendum.qꝫ ipsum tãgit dubium illud . Utrum pars propositionis sit propositio.' ¶Pro illo dubio est sciẽdum.qꝫ de hoc sunt due opiniones. ¶Una est magistri Buridani.qui dicit.qꝫ nulla pars propõnis inquãtum pars sit propõ. ¶Et motiuũ ipsius est auctoritas Aristotelis in primo perihermenias.vbi dicit.qꝫ nullius propõnis pars significat vt affirmatio vel negatio:sed solum vt dictio. ¶Secũdum motiuum eius est.qꝫ nulla ps hꝫ significationem totalem vt est ps.qꝫ significatio totalis ꝑm eum dicit significatio que nõ est pars alterius.vt sic. ¶Et tertio sequeret.qꝫ daret vna propõ necessaria cuius quelibet ps esset impossibilis.vt ꝑz de ista conditionali.si sortes est asinus homo est capra.Et sic ꝑm Buridanum nulla ꝓpositio componitur ex propõnibus.Etiam ꝑm istam opionem aliquid est propositio:postea ipso manẽte nõ est propõ:vt per additionem alteriꝰ oꝛonis ꝛ note vel depositionẽ.Et sic ꝑmleũ ad veritatẽ copulatiue nõ req̃rit ambas ptes esse veras.sed bene requirit qꝫ si ptes seorsum sumerentur qꝫ tales essent vere. ¶Et ꝑm eũ propõ hipothetica sic describit.Est propõ que vel eius mẽtalis habet plures partes ꝑncipales ꝛ materiales:que si seorsum sumerentur essent propõnes.Sed tamẽ ista cõmuniter nõ tenet. ¶Est ergo alia opinio ꝛ cõmunior que dicẽ oppositũ Buridano.videlicet qꝫ ps ꝓpõnis si ꝓpo-

Secundo.

Tertio.

Rñ.ad ꝑm argumẽtũ. Propositio pl'es dr dupl'r.

Rñ.ad 2m

Rñ.ad 3m Utrũ ps ꝓpõnis sit ꝓpositio. Pria opio dicẽ qꝫ non Pria rõ Scõa

Tertia

Propõ hipothe. Scõa opi. dicit qꝫ ps ꝓpõnis sit ꝓpositio.

fitio in q̃tum pars. Et est rō. q; pars in hypothetica eodem modo significat sicut si solitarie poneret. Et ergo tunc significat vere vel false sicut si solitarie ponit. eo q; addito copule ⁊ alterius oīonis non facit illam oīonem aliter significare. Et ideo cōmuniter negat antecedens ⁊ consequens alicuius bone ꝯsequentie. quod non fieret si non eēt propositio. ¶ Sed ad motiua Buridani sic respondet. Et ad auctoritatem ꝑmo Aris. q; ipe tm̄ voluit q; pars propōnis non significat vt affirmatio vel negatio sicut tota propō cuius est pars. Cōsequēter ꝓcedit q; aliq̄ ꝓpō est necessaria cuius quelibet ps est impossibilis. vt pz de ꝯditionali assumpta in argumento. ¶ Ulterius est sciendum. q; nō q̄libet ps propōnis est ꝓpō: et ꝑm istā opionem. vt pz de simplicibus terminis. Sed tamē q̄libet ps p̄ncipalis ⁊ mālis propōnis hypothetice est propositio. Et hoc tenendo q; ibi non fit propositio. si sortes curreret sortes moueret. Sic etiā pars propōnis categorice est propositio. vt pz de ista. sortes est asinus vel homo. vbi ista ps. sortes est asinus est propositio. sic et in ista. omnis homo est aīal. vbi ista ps. homo est animal. est propositio.

Rñ. ad motiua alteri⁹ opionis.

Nō q̄lz ps ꝓpōnis est ꝓpositio.

Propōnum hypotheticarum alia conditionalis alia copulatiua alia disiunctiua.

¶ Pro ītra est notādum. q; de numero spērum hypothetice plures sunt opiniones. ¶ Prima opinio De. his. qui solum ponit tres spēs propositiōis hypothetice affirmatiuas ⁊ tot negatiuas. videlicet copulatiuam. disiunctiuā. ⁊ conditionalem illatiuā. Et motiuū illius est illud. q; spēs propōnis hypothetice debent distingui penes notas simplices hypotheticales mentales specie distinctas. ⁊ non plures vocales. Sed quia dātur solum tres huiusmodi note in mente specie distincte affirmatiue. igitur erūt tres species solum. Et dicit notanter simplices in mente. q; licet ly ergo sit vna simplex nota in voce. etiam ly quia etiam ly si coniunctiue captum. tamen habēt diuersos modos denotandi qui ímmediate per vnam simplicem notā non possunt significari. ergo in mente loco ly ergo ponunt due note. videlicet ly si ⁊ ly et. Et loco ly quia ponunt tres. videlicet ly si ⁊ duplex et. quia ly quia denotat ꝓsequentiam esse bonam. ⁊ antecedens esse verum. ⁊ antecedens eē causam ꝓsequentis ad cōmunem sensum. ⁊ illarum denotationū nulla est conuenientia. igr̄ per vnam simplicē notā nō p̄nt significari in mente. Eodem modo debet dicere de ly ergo: ⁊ de ly si conuentiue captum. Nā ly si: sic captum ēt denotat duo. videlicet. q; si impleatur conuentio: q; ēt adimpleatur promissio. ⁊ ergo nō ponit in mēte ly si conuentiue captum. Et ꝑm illos rōnalis ⁊ causalis sunt mentales copulatiue. ¶ Et rōnalis valet vnam talē copulatiuā: cui⁹ ꝑma ps est vna cōditionalis. in qua idē est añcedens ⁊ cōs: sicut fuit in rōnali. vel propōnes synonime. Sed scda ps copulatiue est propositio synonima añcedenti talis rōnalis. vt ista homo currit. g; animal currit. ꝑm illos valet tm̄. si homo currit aīal currit ⁊ homo currit. ¶ Sic ēt causalis valet vnā copulatiuā: cui⁹ ꝑma ps est vna cōditionalis in qua idē est añcedens ⁊ ꝯs. sicut in causali. vel ꝓpōnes synonime: ⁊ secunda pars talis copulatiue est vna copulatiua cuius ꝑma pars est propositio synonima añcedenti talis causalis ⁊ secunda pars copulatiue exꝑmit causam. vt ista. quia sol oritur dies fit. valet tm̄. si sol oritur dies fit. ⁊ sol oritur. ⁊ solem oriri est causa illius q; dies fit. Eodem modo dicunt de synonimis causalib⁹ ⁊

Pria opio ponit tres spēs ⁊c. Ratio.

Rōnal reducitur ad coplatiuā.

Cālis reducit ad copulatiuaz.

rationalibus. ¶Et tales ꝓpões causales ⁊ rõnales nõ valẽt vnã conditionalem. qz als ꝓpõ impossibilis deberet cõcedi. quia ista est impossibilis. hõ est asin⁹. igit homo est capra. Et tñ si valeret vnam cõditionalem. istam videlicet. si homo est asin⁹. homo est capra ⁊ homo est asin⁹. capiẽdo si pro copula ꝑncipali ipsa esset necessaria. quia ꝯditionalis bona ꝯsequẽtia. eo q ante cedens est impossibile: ⁊ ad tale sequtur quodlibet. Et ergo tales ꝓpões valent copulatiuas. ¶Sed cõditionalis cõuentiua comprehẽditur sub disiunctiua. vt ista vel cõsimilis. si veneris ad me dabo tibi equum. valet illam disiunctiuã. tu nõ venies ad me. vel ego dabo tibi equũ. ¶Sed contra illam opinionẽ arguit. si ipsa staret: sequeret q nullũ argumẽtum factum ab auctorib⁹ in mõ ⁊ figura sicut cõmuniter fiunt: eẽt syllogismus. qz in omni syllogismo copula ꝑncipalis debet esse nota illatiua: qõ nõ esset de ly ergo: vel ly quia. qz essent note copulatiue mẽtaliter. Et sic nulla ꝓña esset ꝓña vt sic. ⁊ sic nullũ argumẽtum factũ p ly qz vel per ly ergo esset syllogismus. ꝓns aũt est contra Aristo. primo prioz. ⁊ oẽs logicos. ⁊ p ꝓns non potest bñ stare illa opinio. Nec possunt ipsi dicere q tales includunt syllogismos: quia non includũt notã ꝯditionalẽ tanq̃ copulam principalem. Uerum est ꝑm istam opinionẽ adhuc habẽtur syllogismi: saltem hypothetici. vt a tota conditionali cum positione antecedẽtis. ¶Sic etiam de ꝯditionali conuẽtiua non videt bene dictũ q ipsa sit disiũctiua. qz non videt quõ qs concipiat p ipsam disiũctiue. Sic etiã non videt quõ concipiat negatiue p eã: ⁊ cui oz respondeat negatio. Sic etiam ille due note. vel ⁊ si: conuẽtiue capte differũt. qz aliud regrit ad veritatẽ ꝓpositionis ratione vni⁹ q̃ non regrit ratione alterius. ¶Et sic ꝑm istam opinionem ly vbi vel ly quãdo equalẽt ꝯiunctioni copulatiue. ⁊ cũ hoc relatiuũ. Et sic tales ꝓpositiones ꝑz communẽ opinionem valẽt copulatiuas. Sed in temporali q̃ vna pars est negatiua ⁊ alia affirmatiua. tũc resoluẽdo talem ꝓpositionem in copulatiuaz. ꝓpositio affirmatiua debet poni p prima pte copulatiue. ⁊ ꝓpositio negatiua debet esse pars secũda ipsi⁹ copulatiue. ⁊ relatiuũ debet se tenere ad secũdam partem ipsius copulatiue. vt ista Adam non fuit quando aristoteles fuit. resoluit sic Aristoteles fuit in aliquo tẽpore: ⁊ in eodem tempore in quo aristo. fuit adam non fuit. Sed q̃ ambe ptes sunt affirmatiue vel negatiue. tunc ista ꝓpositio que sequit immediate ly quãdo tenet se ad primã ptem copulatiue. Eodez modo dicẽdum est de ꝓpõe locali. ¶Imo si ista opinio staret: sequeret q nõ esset dabile argumẽtũ a tota ꝯditionali cũ positione antecedẽtis. qz tale semp esset ꝓpositio copulatiua. ¶Scda opio est magri Biridani in summa. qui ponit solũ quinq̃ spẽs. videlicet conditionalẽ. illatiuam. causalẽ. rationalẽ. copulatiuã ⁊ disiunctiuã. Et dicit ꝯditionalẽ ꝙuentiuam non esse distinctã ab illatiua. Et imaginat ipse sic. q huic. qõ est ly si in illis duab⁹. si veneris ad me dabo tibi equum. Et in ista. si sortes currit aial currit. penit⁹ ꝑcise idem ⁊ simplex actus eodez modo denotãs correspondeat. Sed q in vna illaz orationũ importat ꝙuentio ⁊ non in alia. hoc est ex pte materialiũ partiuz: q̃ important ꝙuentionẽ in vna ⁊ non in alia. qz nullus in illa vt in alia sibi simili concipit conuẽtionẽ: quod tñ deberet fieri si esset ratione ly si. ¶Sz tamẽ ista opinio communiter non tenet. qz multe tale ꝓpositiones concedũtur q̃ als essent false ⁊ impossibiles: qz male ꝯseq̃ntie. Est igit tertia opinio ⁊ communis nunciq̃ ponit sex spẽs ꝓpõnis hypothetice

Rõnalis ⁊ cãlis nõ valẽt cõditionalem.

Cõuentiua cõprehendit sub disiunctiua.

Arguit cõtra illã opinionẽz

Arguit 2°

Tpalis ⁊ local valẽt copulatiuã.

Arguit 3°

Scda opi. Biridani põit qnq̃ species

Reprobat Ter⁹ opi. ponit rex species.

affirmatiue ⁊ totidem negatiue. videlicet ꝯditionales illatiuã. cõditionalẽ ꝙuẽtiuaz. copulatiuã disiunctiuã. causalem ⁊ rõnalẽ. Sed localẽ ⁊ tẽporalẽ ⁊ expletiuã cõprehẽdit sub copulatiua. ¶Et motiuum est illud. qz sex sunt note hypotheticales specie distincte tam mẽtales q̃z vocales in esse notarũ ⁊ nõ plures saltẽ affirmatiue. Et penes earũ denotationez sumit diuersitas specifica speciez. igit tot erũt species ⁊ nõ plures. Et per hoc qõ dicit in esse notarũ. excludit ly vbi ⁊ ly quãdo. q̃ non faciũt ꝓpones specie distinctas a copulatiua. qz eodez modo conuũgunt ꝓpositiones. Et dicit ista opinio cõmuniter qz sit dabile vnũ simplex signũ in mente. quod denotat ista duo. ꝯsequẽtiam esse bonã ⁊ antecedẽs esse verũ. Et etiam sit dabile vnum simplex signũ. qõ denotat tria. videlicet. duo iam tacta. ⁊ cũ hoc añcedens esse causam cõsequentis. ¶Consequenter est sciendũ. qz tale signũ mẽtale habet simplicẽ modũ significãdi syncategorematicũ: siue vnum simplicem modũ denotandi. Ratione cuius ad veritatẽ ꝓpositiõis cuius est copla ꝑncipalis: dũmodo affirmat requirunt duo vel tria ꝑm exigentiã Et sic non oportet imaginari qz includant in illa denotatione plures modi denotãdi formaliter saltem: sed virtualiter solũ. ⁊ sic ly ergo solum virtualiter habet duo syncategoremata: ⁊ nõ formaliter. Nec hoc est incõueniens. Nam simile est de ly nullus. qõ virtualiter valet actũ distributiuũ. ⁊ cũ ꝫ negationem. tenendo qz negatio nõ distribuat in mente. Et nec oportet qz inter illos duos modos denotandi sit vna cõueniẽtia: qz solum importantur virtualiter per talia signa. secus si importarent formaliter. ¶Simile est de verbis si sunt incomplexa que important substractiue aliqd: ⁊ cũ hoc virtualiter actum complexiuũ ⁊ etiam actũ verbalem. qui tamẽ sunt modi denotandi maxime disparati ⁊ diuersi. quoz nulla est cõuenientia. Nec ex hoc sequit qz sit aliqs actus q eundem terminuz simul ⁊ semel facit stare determinate ⁊ cum hoc distributiue. qa hoc implicat cõtradictionẽ. quia sub termino stante determinate debet valere descensus disiunctu⁹ ⁊ nõ copulatiu⁹ vt sic. Sed sub termino stante distributiue debet valere descensus copulatiu⁹ vt sic. Et sic impossibile est qz descẽsus copulatiu⁹ valeat ⁊ nõ valeat simul ⁊ semel sub eodem termino. ¶Cõsequenter est dicendum qz bene pñt esse plures species ꝓpositiõis hypothetice affirmatiue q̃z sex: lz de facto nõ sint plures. qz sic dat nota rõne cui⁹ ad vitatez ꝓpõnis requirit ꝯsequentiam esse bonã ⁊ añcedẽs esse verũ. ita dabil' est nota denotans ꝯsequentiam esse bonã ⁊ añcedens esse possibile vel dubiũ. Sic etiaz dabil' est rõne cui⁹ requireretur falsitas cõsequẽtis vel etiã añcedentis. ¶Cõsequent est dicendũ qz distinctio notarũ hypotheticaliũ nõ sufficienter sumit penes distinctionẽ ptãtũ ꝯiunctionis. qz distinctio potestatũ in ꝯiunctiõe sumit penes modos significandi minus ꝑncipales accidentales ⁊ grãmaticales. Et distinctio notarũ sumit penes modos significandi essentiales specie distictas rõne quaruz note sunt ꝯiunctiue. Et sic nõ sequit. hoc est ꝯiunctio expletiua ꝯiungens ꝓpositiões. ergo facit ꝓpositionez expletiuaz. ¶Ulteri⁹ est dicendũ qz ꝑm cõem viã tot sunt spẽs ꝓpositiõis hypothetice negatiue quot sunt affirmatiue. Et dicit notanter. ꝑm cõem viã. qz ꝫ Darsili⁹ tenet oppositũ. Tenet eni qz copulatiua negatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua de ꝑtibus ꝯdicentib⁹ equiualeant. Et sic copulatiua negatiua in re est disiũctiua affirmatiua. qz ipse tenet qz copulatiua affirmatiua ⁊ disiũctiua affirmatiua de

rõ opionis

Nota rõnalis ⁊ causalis hz simplicez modum significandi

Pñt eẽ plures ꝓpositiones hypothetice.

Pñt eẽ plures spẽs ꝓpõnis hypothetice.

Distinctio notarũ ñ sumit penes distictionẽ ptãtũ ꝯiunctionis

Tot st spẽs negatie sic affirmatie.

partib⁹ ꝓtradicentib⁹ cõtradicent. Et sic nõ ponit in mẽte talem copulatiuam negatiuã. Sed ista opinio cõmunit nõ tenet. qz sequeret qꝫ eadem ꝓ positio esset affirmatiua ⁊ negatiua in eodẽ sensu. ¶Ultimo est dicendum qꝫ tales ꝓpositiones sunt copulatiue. Anteq̃ sortes incipit esse plato incipit esse. Sortes est malus q̃uis sic chr̃ianus. Sicut sortes currit ita plato currit. Et prima valet tantum. In aliquo tpe prioꝛi sortes incipit esse. ⁊ in tpe p̃cedẽti ⁊ magis prioꝛi plato icipit esse. Sz scda valet tantũ. Sortes est malus ⁊ ipse est chr̃ianus. Sed tertia valet tantũ. Sortes aliq̃ mõ currit. ⁊ simili mõ ¶Plato currit. Sed ille sunt ꝙuentiue. Ego nõ veniam nisi ꝓpinabis mihi vinum. Ego nõ mittã tibi denarios nisi pus mittas mihi librum. Sed ille sunt causales. ꝓpter qõ deꝰ est ꝑma causa est. ideo qꝫ sol nõ oꝛitur dies non est. Et tantum de illo.

Anteq̃ sortes incipit esse plato icipit esse

Conditionalis est illa in qua ꝯiungunt due categorice ꝓpositões ꝑ hanc ꝯiũctionẽ si vel sibi silez. vt si sortes currit sortes mouetur.

¶Pro lr̃a est notãdũ. qꝫ ista diffinitio de rigoꝛe nõ est bona. qz nõ ꝙuenit omni ꝙditionali. qz huic nõ. ¶Dagꝛo legente pueri ꝓficiunt. sic ẽt huic non ꝙuenit. videlicet. a si valet tantũ sicut ista. si hõ currit aial currit. ¶Debet ergo diffinitio vna cũ diffinitio sic poni. ¶Propositio ꝙditionalis illatiua est ꝓpositio hypothetica. in qua vel eius mentali ꝯiũgunt due ptes ꝓncipales ⁊ materiales ꝑ illã notã si illatiue tentã. vel per notã sibi ſynonimã. vel per notam opposito modo denotantẽ. vt si sortes currit sortes mouet. Dicitur vel in eius mẽtali: ꝓpter illas que exꝑsse nõ habẽt ptes principales. Dicit. vel ꝑ notã sibi ſynonimã: ꝓpter ly a si imponit ad ſignificandum ſynonime cum ly si: tũc illa esset conditionalis. a hõ currit aial mouet. Dicit. vel opposito mõ denotantem. qz tenendo qꝫ negatiões nõ sint in mẽte tũc mẽtal⁹ illi⁹ vocal⁹ nõ si hõ currit aial currit est ꝙditionalis. ⁊ tñ copula eius nõ est ly si nec etiam nota sibi ſynonima. sed nota opposito mõ denotans ad ly si qui actu est copula principalis. Sed in voce vel in ſcripto solũ ly si est copula. ⁊ nõ hoc totum non si. ¶Tenendo aũt qꝫ negatiões sint in mẽte tũc nõ dz addi vltima ꝑticula: vel opposito modo denotantẽ. qz tũc semꝑ in ꝙditionali copula ꝓncipal⁹ est ly si vel nota sibi ſynonima. Dr̃ due partes principales ⁊ nõ dr̃. due ꝓpositiões. qz q̃liqz cõiũgunt plures ꝓpositiões ꝑ ly si q̃z due. vel etiã q̃liqz hypothetice. tñ iste solũ sunt ptes ꝓncipales due ⁊ materiales. Et isto modo diffinit ꝙditional⁹ illatiua in genere. ¶Sed cõditionalis illatiua affirmatiua describit sicut dictũ est omittendo illaz particulaz vel opposito modo denotantem ⁊ addendo affirmatã. sz negatiue addendo negatã. Dr̃ etiã: tanq̃z ꝑ copulã ꝓncipalem. qz illa non est ꝙditionalis. si hõ currit aial currit ⁊ deꝰ est. capiendo ly ⁊ ꝑ copula ꝓncipali. licet ibi ponat copula ꝙditionalis. tñ nõ est copula principalis. ¶Ñ semꝑ ꝓpõ hypothetica denotatura copula ꝓncipali. videlicet qꝫ sit illi⁹ vl̃ illi⁹ ſpẽi. ¶Sed ꝙditionalis ꝙuẽtiua est ꝓpositio hypotetica in q̃ vel ei⁹ mẽtali ꝯiũgunt due ptes ꝓncipales ꝑ ly si ꝙuentiue captũ. vel ꝑ notã sibi ſynonimã. vel ꝑ notam opposito mõ denotantẽ tanq̃z ꝑ copulã ꝓncipalem. ⁊ ista diffinitio intelligit sicut ꝑcedens. ¶Eodẽ mõ ꝑt declarari alie spẽs ꝓpõnis hypothetice. videlicet copulatiua. disiũctiua causal⁹ ⁊ rõnal⁹. Isto tñ ꝑsiderato qꝫ no

Diffõ de rigoꝛe ñ valz Intelligitur sic.

Cõditional⁹ cõuentiua Diffinitiones aliaꝝ spẽz eodez modo intelliguntur.

te hypotheticales seruēt eūdē modū significandi quē nūc habēt. Et hoc dī ꝓpterea. qꝛ sigs vellet auferre modū significādi illius note ⁊ quē nūc habet ⁊ postea ponere ad significandū synonime cū ly si. tūc illa non esset copulatiua. homo currit ⁊ aīal currit. sed esset conditionalis.

Ad veritatem conditionalis exigitur ꝙ sit bona consequentia.

Text⁹ dꝛi goꝛ ñ valet

¶Dꝛo lr̄a est notādū ꝙ ipsa de rigore nō est bñ posita. ⁊ ponit sic ꝟz textū. Ad vitatē ꝟditionalis exigit ꝙ añcedens nō possit esse verū sine ꝟsequte qꝛ ꝟz eā sequeret ꝙ nulla ꝟditional' esset vera. qꝛ cuiuslibet ꝟditional' añcedens pōt eē verū sine ꝟsequte. tamē añcedēs nō pōt esse añcedēs sine ꝟnte Et ille due differūt. qꝛ añs pōt esse in eē entis sine ꝟnte. Sz nō pōt eē in esse añcedētis sine ꝟnte q̄litercūq; capiant isti termī añcedēs ⁊ ꝟsequns siue large siue stricte. qꝛ si capiunt large oīs ꝓpositio mūdi ē añcedēs sic ēt ꝟnis. Si āt capiunt stricte tūc nulla ꝓpositio est añs nisi actu iferat ꝟsequns. Si āt nō ifert ꝟsequns. ḡ non erat añs. Et tūc añs manet ens vl ꝓpositio qñ non manet antecedēs. Sic ēt pī manet q̄ndo non manet pī. Et i tali ꝓpositione añs pōt eē antecedēs sine ꝟnte: distribuit ꝑ q̄libz ꝟsequte possibili p ly sine. ¶Dz ḡ

Intelligitur sic.

lr̄a sic poni. Ad vitatē ꝟditional' illatiue affirmatiue sufficit ⁊ requirit ꝙ sit bona ꝟnia. Ad falsitatē ei⁹ sufficit ⁊ regrit ꝙ sit mala ꝟnia. Ad possibilitatē ⁊ necessitatē idē regrit sic ad vitatē. Et sic ad ꝓtingētiā ei⁹ nihil regrit ꝑt ly contigēs dic ꝓtingentiā ad vtrūlibet. qꝛ nulla ꝟditionalis est contigēs. qꝛ oīs ꝟditional' va est necessaria ꝓpositio. ⁊ oīs falsa ꝟditional' est impossibilis. ¶Ad ipossibilitatē eius regrit sicut ad falsitatē. ¶Ad dubietatē ei⁹ regrit ꝙ dubitetur ꝙ sit ꝟsequentia bona vel mala. vt illa est dubia. si substantia est magna. magnitudo est ab ea distincta.

Ad veritatem conditionalis conuentiue sufficit ⁊ requiritur ꝙ ꝟnata ꝟuentione adimpleat ꝑmissio.

¶Ad falsitatē ei⁹ sufficit ⁊ regrit ꝙ ꝟnata ꝟuentione nō ꝟuet ꝑmissio. Ad possibilitatē ei⁹ sufficit ⁊ regrit ꝙ ꝟnata cōuentione possit adimpleri ꝑmissio. ¶Ad impossibilitatē ei⁹ sufficit ⁊ requiritur ꝙ ꝟnata conuētione ipossibile sit adimpleri eius ꝑmissionē. vt si veneris ad me dabo tibi chimerā. ¶Ad ꝓtingentiam eius sufficit ⁊ regritur ꝙ ꝟnata ꝟuētione possit adimpleri ⁊ possit non adimpleri ꝑmissio. ¶Ad necessitatez eius sufficit ⁊ regritur ꝙ ꝟnata ꝟuētione necessariū sit adimplere ꝑmissionē. vt si venies ad me ego possuz tibi dare denariū. Et isto modo scitur q̄ndo ꝓportatur ꝟuētio. Qñ eni aliqd alicui ꝑmittitur vl̄ spondetur ꝓpter aliq̄z opationem ꝑius factā. aut postea fiēdā tūc ꝓportatur ꝑmissio vl̄ conuētio ꝙ oꝛationē. ⁊ sic ibi non est ꝟuētio. si dabis mihi denariū homo est aīal. quia nil ꝑmittitur. Et ista iam dicta procedunt ꝟz istam opinionem que ponit ꝟditionalem ꝟuentiuā distinctā ab illatiua. qꝛ alias idem requireretur ad veritatem ꝟuentiue sicut illatiue.

Sed ad veritatem copulatiue sufficit ⁊ requiritur ꝙ quelibet pars principalis ⁊ materialis sit vera.

vt homo est animal ⁊ deus est. ¶Ad falsitatem eius sufficit ⁊ requiritur ꝙ vna eius pars principalis ⁊ materialis sit falsa. vt homo est asinus ⁊ deus est. ¶Ad possibilitatem eius sufficit ⁊ requiritur ꝙ partes principales ⁊

materiales sint sibi inuicem compossibiles. ¶Ad impossibilitatem sufficit q̄ partes p̄ncipales sint sibi inuicem incōpossibiles. Et ille due dicūtur sibi inuicē incompossibiles q̄ sic se habēt q̄ sicut p̄ eas significatur. ita ipossibile est simul esse. loquendo de impossibilitate veritatis. ¶Corollarium. Quelibet copulatiua affirmatiua cōposita ex partib⁹ cōtradicentib⁹ est impossibilis formaliter. ¶Sic etiā quelibet copulatiua affirmatiua composita ex antecedēte alicui⁹ bone ꝓsequēte ꝛ cōtradictorio ꝓseq̄ntis bone cōsequentie est impossibilis. vt album currit ꝛ nullū coloratum currit. ꝛ talis est materialiter impossibilis. ¶Ad necessitatē ei⁹ sufficit ꝛ requiritur q̄ q̄libet pars p̄ncipalis ꝛ materialis sit necessaria. vt nullus homo est asinus ꝛ sortes potest esse aīal. ¶Ad dubietatē copulatiue sufficit ꝛ regrit q̄ vna eius ps p̄ncipalis ꝛ materialis sit dubia. Et q̄ alia sciatur esse vera vel q̄ ambe sint dubie ꝛ q̄ tota copulatiua aliunde nō sciat esse falsa. ¶Prima ps dī ꝓpter illā. sortes loquit ꝛ ipse dormit q̄ est dubia. ꝛ tñ quelibet ei⁹ pars est dubia q̄ vna est vera. ¶Dicit notanter q̄ alia sciat esse v̄a. q̄ illa nō est dubia. papa dormit. ꝛ hō est asinus. q̄ licet vna ps sit dubia. tñ alia nō scitur esse vera. imo tota copulatiua scitur esse falsa. q̄ vna eius ps est falsa. sic etiā illa non est dubia. ista ꝓpō nō significat vere ꝛ ista ꝓpō nō significat falsē demonstrādo illā rex sedet. ꝛ quelibet eius pars sit dubia tamen tota copulatiua aliunde scit esse falsa q̄ scit bene q̄ illa oratio rex sedet significat vere vel falsē eo q̄ est ꝓpositio. ¶Ad contingentiam eius sufficit ꝛ regrit q̄ vna eius pars p̄ncipalis ꝛ materialis sit contingens. ¶Et q̄ nulla pars repugnet alteri in veritate. vt homo currit ꝛ animal est asinus.

Ad veritatem disiunctiue sufficit ꝛ requiritur q̄ vna eius pars p̄incipalis ꝛ materialis sit vera. vt hō est animal vel homo est albus. ¶Ad falsitatem sufficit ꝛ requiritur q̄ quelibet pars p̄incipalis ꝛ materialis sit falsa. ¶Ad possibilitatem sufficit q̄ vna pars p̄incipalis ꝛ materialis sit possibilis. ¶Ad impossibilitatem q̄ quelibet eius pars p̄incipalis ꝛ materialis sit impossibilis. vt homo est asinus. vel leo est capra. ¶Ad necessitatem eius sufficit q̄ partes sibi mutuo repugnēt in falsitate. i. q̄ nun q̄z p̄nt simul esse false p̄m significationē quaz actu habēt. ¶Corollariū. Quelibet disiunctiua affirmatiua cōposita ex ptib⁹ ꝓtradicentib⁹ vel succōtrariantib⁹ est necessaria. Et nō dico cōtrariantib⁹. q̄ talis bñ est falsa. vt ois hō est alb⁹. vel ois homo nō est alb⁹. ¶Sic etiā q̄libet disiunctiua cōposita est ꝺdictorio añcedentis alicui⁹ bone ꝓseq̄ntie. ꝛ ex ꝓseq̄nte eiusdez bone ꝓseq̄ntie est necessaria. vt nullū albū currit. vel coloratum currit. Sīl̄. nullus hō currit vel animal currit. Et sic dat aliq̄ disiunctiua necessaria cuius q̄libet pars p̄ncipalis ꝛ materialis est cōtingens. vt patet in ꝓpositiōib⁹ iā dictis. ¶Ad dubietatez sufficit ꝛ requirit q̄ vna ei⁹ pars p̄ncipalis ꝛ materialis sit dubia. Et q̄ alia sciat esse falsa. vel q̄ ambe partes sint dubie. ꝛ q̄ aliunde tota disiunctiua nō sciat esse vera. ¶Prima pars dī ꝓpter illā vel ꝓsilem. rex sedet vel hō est asinus. que est dubia. ꝛ tñ nō quelibet eius pars est dubia ꝛ vna est impossibilis. ¶Secūda dī q̄ tota disiunctiua sciatur esse vera. Et sic illa nō est dubia. illa ꝓpositio significat vere. vel illa ꝓpositio significat falsē demōstrādo illā. Rex sedet. licet q̄libet ps sit dubia. tamē aliūde tota disiunctiua scitur esse vera. q̄ scitur bene q̄ illa oratio. Rex sedet est ꝓpositio. ergo scitur bene q̄ significat vere vel falsē.

Regula

Regula

Sortez nō contingit currere

¶Ex istis patet ista ꝓpō. sortez nō ꝓtingit currere ⁊ consilis. vbi ly contingit dicit ꝓtingentiam ad vtrūlibet est ꝓpositio disiūctiua falsa ⁊ affirmatiua. nam talis ꝓpositio in q̄ ly cōtingit dicit ꝓtingētiam ad vtrūlibet ⁊ negatur valet vnā disiūctiuaz compositā ex categoricis de modis ꝑiantibus vt ista. Sortem non contingit currere valet illam. Sortes necessario currit. vel Sortes impossibiliter currit.

Ad propositiōis rationalis veritatez sufficit et requiritur q̄ sit bona cōsequentia et q̄ antecedens sit verum. ⁊ sic requirit q̄ ambe ptes sint vere. vz. añs ⁊ ꝯsequens. vt hō currit. igit aial currit. ¶Ad falsitatem eius sufficit ⁊ requirit q̄ sit mala ꝯña. vel q̄ añcedēs sit falsum. Exemplum. Ioannes currit. igit paulus currit. Exemplū secūdi. hō est asinus. igit petrus currit. ¶Ad possibilitatem sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯsequētia. ⁊ q̄ añcedēs sit possibile. vt Adam currit. igitur hō currit. ¶Ad impossibilitatē sufficit ⁊ requirit q̄ sit mala ꝯsequētia. vt q̄ añs sit ipossibile. ¶Ad necessitatē sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯña. ⁊ q̄ añcedens sit necessariū. vt hō potest esse aial. ḡ nullus hō est asin⁹. ¶Ad cōtingētiā sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯña. ⁊ q̄ añs sit cōtingēs. ¶Ad dubietatem sufficit ⁊ requiritur q̄ dubitet an ꝯña sit bona vel mala: vel q̄ sit bona ꝯsequētia ⁊ añs sit dubiū. Exemplū ꝓmi. Sortes mouet localiter. ergo motus localis est ab eo distinctus. Exemplū secūdi. Rex sedet. ergo homo sedet. Et sic ad dubietatem rationalis nō sufficit q̄ antecedēs sit dubium. saltem simpliciter loquēdo. quia alias illā esset dubia. rex sedet. ergo rex currit ꝯña falsum est. q⁹ est impossibilis. requiritur ergo vltra q̄ sit bona ꝯña. Et ex istis patet q̄ quelibet rationalis affirmatiua infert vnam copulatiuam. Mā sequit bñ homo currit ergo animal currit. igit homo currit ⁊ aial currit ⁊ hoc dummodo cōponūtur ex eisdez partib⁹ principalibus ⁊ materialib⁹.

Ad veritatem causalis affirmatiue sufficit et requiritur q̄ sit bona cōsequentia et q̄ antecedens sit verum et q̄ antecedens sit causa consequentis ⁊ ad illum sensum ⁊ ad impropriū. Q⁹ sic esse sicut per antecedens significatur esse sit causa sic essendi. sicut ꝑ ꝯsequens significat esse vt q⁹ sol oritur dies fit. ¶Ad falsitatem sufficit q̄ sit mala ꝯsequētia. vel q̄ añcedēs sit falsum. vel q̄ antecedens non sit causa ꝯsequentis. Exemplum primi. quia animal currit hō currit. Secūdi. q⁹ adā est hō. homo est. Tertij. quia dies est sol est. ¶Ad possibilitatē sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯña. ⁊ q̄ añcedēs possit esse causa cōsequētis ad sensum ꝓius expressum. ¶Ad impossibilitatē sufficit ⁊ requiritur q̄ sit mala ꝯsequētia. vel q̄ añcedens sit impossibile vel q̄ nō possit eē causa ꝯntis. Exemplū. vt q⁹ Ioānes est omne animal deus nō est.
Ad necessitatem sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯña ⁊ q̄ añcedēs sit necessarium. ⁊ q̄ antecedēs necessariū sit causa cōsequētis. Exempluz. vt quia deus est omnipotens deus pōt omnia. ¶Ad ꝓtingētiam sufficit ⁊ requirit q̄ sit bona ꝯsequētia ⁊ q̄ añcedēs sit contingens. ⁊ q̄ antecedens contingenter sit causa ꝯsequentis. ¶Ad dubietatez sufficit ⁊ requirit q̄ dubitetur de consequētia an sit bona vel nō. vel q̄ consequētia sit bona. ⁊ dubitetur de antecedente. vel q̄ ꝯsequētia sit bona ⁊ dubitet an añcedēs sit causa cōsequētis.

De notationes notarum.

Exemplū primi.qz ista ꝓña est bona.homo est asinus demonstrando ipsaꝫ met cuius ly est ista ps. Exemplū scdi.qz rex sedet.hō sedet.qz aliqs mouet localiter motus localis est ab eo distinctus.

Ista oia iā dicta intelligūtur de affirmatiuis. Nā de negatiuis aliō est dicēdū. Et tales dant regule.

¶Prima est.Quicqd sufficit z requiritur ad veritatem ꝓpositionis hypothetice affirmatiue nō cōditionalis sufficit z requiritur ad falsitatem negatiue siue contradictorie.¶Dicitur nō conditionalis.quia de ꝓpositionibus cōditionalibꝰ non est hoc verum.quia ad veritatem cōditionalis affirmatiue sufficit q sit bona consequentia. Et tamen illud non requiritur ad falsitatem siue contradictorie eo q sua contradictoria nō est consequentia.z per consequens non est bona consequentia. De hypotheticas negatiuis ¶Prima regla

¶Secunda regula.Quicquid sufficit ad falsitatem hypothetice affirmatiue non conditionalis sufficit ad veritatem siue contradictorie.¶Sic etiam illud quod sufficit ad impossibilitatem affirmatiue hoc sufficit ad necessitatem negatiue.¶Sic etiam Quicquid sufficit ad contingentiam vel dubietatem affirmatiue.hoc etiam sufficit z requiritur ad contingentiaꝫ dubietatem negatiue.quia quando vna contradictoriarum est contingens vel dubia.tunc erit alia contingens vel dubia. 2ª regula

¶Tertia regula q ꝓpositio hypothetica negatiua ideo est vera. quia sua contradictoria affirmatiua si formaretur vel si esset formata esset falsa. Eodem modo dicendum est de falsitate z possibilitate z de alijs. Et sic quādo vnus vult iudicare de falsitate z vītate ꝓpositionis hypothetice negatiue tunc videat prius ad suam cōtradictoriā affirmatiuā an sit va vel falsa. 3ª regula

¶Dubitatur vlterius.an oēs ꝓpietates cōuenientes categoricis conueniant etiā hypotheticis.Et respondet q nō.Et primo conuersio nō conuenit hypotheticis. nec etiaꝫ materia:qz nō cōuertūtur neqꝫ sunt in aliqua materia. Vtrū oēs ꝓpietates categoricarū ꝙueniāt ꝓpōibꝰ hypotheticis ¶Rñ. ¶Dicº Secundo

¶Secundo q̄ntitas eis non ꝙuenit:qz ista omnia attēdunt penes extrema. ¶Modo ꝓpositio hypothetica vt sic non habet extrema. Sic etiam mixta q̄litas nō repitur in hypotheticis. eo q copula semp est vna simplex nota que si affirmat est affirmatiua.si autē negat est negatiua. Et iudicando de qualitate ꝓpositionuꝫ hypotheticarū nō debent curari ptes materiales. sed solum debꝫ haberi respectus ad copulā principalē ꝓiunctionalē. ¶Tertio nulla hypothetica habet aliquā equipollētez p̄m regulas de equipollentijs a ¶Be.hispano datas. Oia gña oppōnū ꝙ ueniūt hypotheticis.

¶Ulterius est dicēdum q oia genera oppositionū que reperiunt in categoricis etiā reperiunt in hypotheticis.Et ad hꝫ sciendū oportet ꝓsupponere denotationes notaꝫ.nam ly quia est nota maxima inter oēs notas hypotheticales. Et ipsa z q̄libet nota sibi synonima denotat tria.Deinde ly ergo denotat duo.Sed inter notas consequentionales ly si est infima.i.minus denotans.Sed ly vel est minus denotans q̄ꝫ ly et. Cōsequenter est dicēdum q datis duabꝰ notis quaꝫ vna denotat oīa q̄ alia.z cū hoc aliqd vltra.tūc ista q̄ plus denotat est subalternās.z ista que minꝰ denotat est subalternata.¶Cōsequēter est dicēdū q data aliqua nota vniuersali.i.que plus denotat:tūc si talis negat totū aggregatum est nota particularis.i.minus denotās.z ecōuerso est de nota particulari.i.minus denotāte.que si negeꝫ tūc totum aggregatum erit vlis nota.i.plus denotans.vt ly quia.qz habet se vt nota vniuersalis ad ly si vel ad ly ergo.z tunc si negetur

ly quia erit nota particularis.i.minus denotãs ad ly nõ si vel ad ly nõ ergo. Et sicut dicit de notis vel de signis:sic etiã dicat de ppõnib⁹ cõiunctis per tales notas. ¶Ultimo est dicẽdum q̃ ꝑm ꝯmunẽ opinionẽ in omni oppositione ppositionũ hypotheticarum partes ꝓncipales ⁊ materiales debent manere in varietate. ⁊ tantũmodo debet variari pars formalis. ℔ est copula ꝑncipalis hypothetice. vt si vis dare contradictoriam alicuius hypothetice tũc nega simpliciter copulã. Sed in alijs oppositionib⁹ variat etiã copla. Et dicit notãter:ꝑm cõmunẽ opinionẽ.q̃ ꝑm ¶Marsilium copulatiua affirmatiua ⁊ disiũctiua affirmatiua de ptibus ꝯdicẽtibus ꝯdicũt. ⁊ sic ꝑm eum variant partes ꝑncipales ⁊ materiales. Et etiã ꝑm eũ requirit q̃ quelibet ꝑticularitas in vna sit vniuersalitas in alia ⁊ ecõuerso. Et ꝯtra alie ꝯditiones ꝯdictoriaruꝫ categoricaꝝ.illa tñ cõiter nõ tenet. ¶Ex istis iam ꝓꝫ q̃ ꝯditionalis affirmatiua ⁊ causalis affirmatiua habent se sicẽ subalterne. vel etiam rõnalis affirmatiua.sed causalis affirmatiua ⁊ rõnalis negatiua sunt cõtrarie. ¶Nam ad hoc q̃ habeant ppõnes cõtrarie in hypotheticis debẽt recipi due note q̃ruꝫ vna est supioꝝ ⁊ alia inferioꝝ. ⁊ negãdo notã inferioꝝ ꝫ tales ppõnes coniũctiue p hmõi notas sunt ctrie:dũmodo manẽt eedem partes ꝑncipales ⁊ materiales. Si autẽ quis vult habere succõtrariã:tũc recipiat duas notas:inferiorẽ:⁊ supioꝛẽ:⁊ neget notã supioꝛem:tunc tales ppõnes sunt succõtrarie. Si aũt qs vult hr̃e subalternantẽ:iterum recipiat duas notas. vnã plus denotãtez. ⁊ aliã minus denotãtẽ. ita q̃ ambe affirmentur vel ambe negent. ⁊ post ℔ tales ppõnes cõiuncte p eas sunt subalterne. Et ista ppositio in q̃ ponit nota plus denotãs dr̃ subalternãs. ⁊ illa in q̃ ponit nota minus denotãs dicit subalternata. ¶Ex dictis patet q̃ quelibet ꝓpositio hypothetica habet ꝯtradictoriam. q̃ nil debet plus fieri nisi qõ negetur copula ꝑncipalis ⁊ ferẽdo negationẽ solum in copulam ⁊ nõ in totũ seqns. Sed nõ quelibet hypothetica ppositio habet ꝯtrariam. vt patet de disiunctiua affirmatiua:etiam de conditionali affirmatiua.nam solum ista habet ꝯtrariã cuius nota habet aliam notam infra se. ¶Sic etiã nõ q̃libet hypothetica habet succõtrariã. vt patꝫ de causali affirmatiua.nam solum ista habet succõtrariã.cuius nota habet aliã notã supr̃ se.hoc ostẽdit in his duob⁹ metris. Contra vult infra vult succontraria quoqꝫ supra. Subal vult infra subalternans quoqꝫ supra. Ex istis ꝓꝫ. q̃ q̃libꝫ ppositio hypothetica q̃ habꝫ plures subalternatas nõ synonimas. ista habet tot ꝯtrarias nõ synonimas. ⁊ sic causalis affirmatiua habꝫ q̃ttuoꝝ ꝯtrarias. vꝫ. disiunctiuam negatiuam copulatiuã negatiuã conditionalem ⁊ rõnalem negatiuã. Sic etiã copulatiua affirmatiua ⁊ rõnalis negatiua de eisdem ptib⁹ ꝑncipalib⁹ ⁊ materialibus succontrariãtur. Sic disiũctiua negatiua ⁊ rõnalis affirmatiua ctriãtur Sed rõnalis affirmatiua habet tres ꝯtrarias. videlicet copulatiuã negatiuã; ꝯditionalẽ negatiuã. ⁊ disiunctiuã negatiuã. ¶Ꝫ conseqnter q̃ q̃libet ꝓpositio hypothetica q̃ habet subalternante habet omnes oppositas. sicẽ copulatiua affirmatiua ⁊ rationalis affirmatiua. ¶Sed in negatiuis ita considerat. datis duab⁹ ppõnib⁹ subalternis negatiuis:tunc affirmãdo subalternantẽ habet ꝯtraria subalternate. sed affirmãdo subalternatam tunc habetur contraria subalternãtis. Sꝫ ꝯditionalis ꝙuentiua affirmatiua ⁊ disiũctiua negatiua ꝯtrariant. Sed ꝯditionalis ꝙuentiua affirmatiua ⁊ ꝯditionalis ꝙuentiua negatiua contradicunt.

Notabile.

Ordo notarum.

Quia Qr Ergo ergo igitur Si Et Vel

De negatiuis.

De equipollentiis

Quia	Nō ergo	Quia	Non si
Ergo	Non qz	Si	Non qz
Quia	Non et	Quia	Nō vel
Et	Non qz	Uel	Non qz
Ergo	Non si	Ergo	Non et
Si	Nō ergo	Et	Non ḡ
Ergo	Non vel	Et	Nō vel
Uel	Nō ergo	Uel	Nō et.

1 Equitur de equipollentijs: de quibus tales dā tur regule.

¶ Pro ītra est notādum. qꝫ Pe. hiſ. in proposito solū locut⁹ est de eqpollentia ꝓpōnum categoricaꝝ ⁊ nō de eqpollentia terminorum. Et dūia est inter eqpollentiam ⁊ equalentiā. Nam equalentia est idem valor duarum propō num quo ad verū vel falsū. siue hoc sit rōne negatiōis vel negationum vel aliter. Est isto modo oēs ſynonime iter se equiualēt: siue sint categorice: siue hipothetice. Sic ēt quelibet propōnes que sic se habent qꝫ non stat vnam esse verā vel falsaꝫ sine alia equalente: siue sint categorice: siue hipothetice. Et isto modo vna hipothetica equiualet vni categorice. pz de ista. homo est animal. ⁊ nihil est homo qn ipsum sit aial. equalet huic propōni categorice. Ois hō est aial. Et q̄libet alia resoluēs illo mō equalet resolute. Sic etiam exponēs equalet exposite. ⁊ ecōuerso. ¶ Allio modo capit ille termin⁹ equa lētia stricte pro propōnib⁹ que ꝓstituunt ex eisdē actib⁹ ꝓceptib⁹. actibus eo dem mō terminatis ⁊ cōceptib⁹ eodē mō formatis. Et sic solum ꝓpōnes ſy nonime equalēt. ¶ Sed eqpollētia de qua ad ꝓpositum est duplex. vz. mate rialis ⁊ formalis. ¶ Eqpollētia mālis est idem valor duaꝝ propōnum cate goricarum vtroqꝫ termino ꝑticipātiū. non tm̄ gra forme sed gra materie tm̄. Et isto modo ſubalternās ⁊ ſubalternata dicunt eqpollere in mā naturali. id est equalere large capiēdo. vt ois hō. est aial: ⁊ hō est aial. ille equalēt mā liter. qz ille due. ois homo currit ⁊ homo currit sunt eiusdē forme cuz ꝑdis ⁊ tm̄ nō equalēt. ¶ Sed eqpollētia vel equalētia formalis est plurium propō num categoricarum vtroqꝫ termino ꝑticipātium gra forme idem valor. vel sic. Est idem valor plium ꝓpōnum categoricarum vtroqꝫ termino ꝑticipan tium eodem ordine in veritate vel falsitate gra forme. Est isto modo q̄libet propōnes ſynonime equalēt ⁊ formaliꝫ. ¶ In proposito tm̄ ille terminus eq pollētia capit adhuc strictiꝰ: ⁊ describit sic. Eqpollētia est idē valor duaꝝ ꝓ pōnum categoricarum: vtroqꝫ termino ꝑticipātiū ꝑm eūdem ordinem rōne negationis vel negationū que añ talē additionem erāt opposite. vt ille due ꝓpōnes. homo nō est aial. ⁊ nō ois homo est aial sunt eqpollētia in proposi to. Et sic eqpollētia in re non est aliud nisi due ꝓpōnes categorice eqpollen tes. ⁊ sic eqpollentia non est propositio sed est propositio plures. Sed equi pollēs est propositio: ⁊ est ps eqpollētie. q̄libet enim illaꝝ que dicunt eqpol lere dī eqpollēs. Et sic dātur due ꝓpōnes que sunt eqpollētia. ⁊ ſynonime ipaꝝ nō sunt eqpollētia. vt pz de istis duab⁹ vocalib⁹. ois hō est aial. nullus hō est aial. que eqpollēt: saltē absoluēdo ly nullus a genere. ⁊ tm̄ mētales eaꝝ nō eqpollēt. qz in mētalib⁹ ei⁹ nulla ponit negatio. modo ꝓpositiones in ꝓ posito solum eqpollēt ratione additionis: negationis: vel negationum.

Equalētia.

Equalen tia stricte.

Mālis eq pollētia.

Formalis eq pollētia.

Eqpollen tia ad ꝓpo situm.

Pria regula. si alicui signo vñi vel pticulari prepo nit negatio equipollet suo ptradictorio.

Pria dupl intelligit. De signis.

¶Pro ira est notandū q ipa dupliciter itelligit. vz. de signis z propōnibus. De signis sic itelligitur. datis duobus signis adinuicem cōtradictorijs: tūc preponendo vni eorum negationē negāter tētam: tūc totuz aggregatū ex tali negatione z ex tali signo eqpollet alteri qđ añ talem additionē erat suū cō tradictorium. vt nō qdam z nullus. ¶Sed de propōnibus sic itelligit. datis duabus propōnibus adinuicem ꝯdictorijs tūc pponēdo vni eaz negationez negāter tētam: totū aggregatū ex illa negatiōe z propōne in qua talis negatio ponit eqpollet alteri ppōni que añ talem additionē negationis erat sua ꝯdictoria. vt iste due eqpollēt. nō omnis hō currit. hō non currit. Et si deponeret negatio in pma erūt ꝯdictorie. Et negatio debet sic preponi in propō nibus que debēt equipollere. q quelibet pticularitas in vna cui oz eqpollere sit etiaz particularitas in alia. Sic etiam est dicēdum de vniuersalitate.

De ppōnibus.

Negatio aliqñ pt ponī. Cā regule.

¶Sic ēt si in vna ponit signum non ponibile sincategorematicū: z si negetur q etiam in alia neget. si affirmet q etiā in alia affirmet. Sed de signo exponibili categorematico nō oportet. nam ille due eqpollēt. differens ab ente. nō est ens. nō omne differens ab ente est ens. ¶Corollarium. Etiam in illa regula negatio pōt poni. sed solum tūc quādo pmus terminus est discret⁹. vt sortes currit. sortes nō currit. nam illa negatio postponit rōne termini discreti. Et cā regule quare. vz. negatio preposita facit eqpollere ꝯdictorijs est ista. q talis negatio vt sic mutat qualitatem z q̄ztitatem.

Secunda regula datis duobus signis adinuicem contrarijs postponendo vni eorum negationem equipollet alteri.

Rla itelligit ō signis Rla itelligit ō ppōnib⁹

¶Et nota q ista regula ēt duobus modis exponit. vz. de signis z de ppōnibus. De signis sic. Datis duobus signis adinuicē ꝯijs. tūc postponēdo vni eorum negationem negāter tētam. tūc totū aggregatum ex isto signo z negatiōe eqpollet alteri signo. vt nullus z omnis nō. sit ois z nullus nō. Sed de propōnibus sic exponit. datis duab⁹ ppōnib⁹ adinuicē ꝯijs: tūc debite postponēdo vni eaz negationē negāter tētā latā in totū sequēs. talis ppō in q̄ ponit talis negatio eqpollet alteri ppōni que antea erat sua ꝯria. vt ille due eqpollēt. glibet hō nō currit. nullus hō currit. ¶Dr notanter in regula. debite vnde tūc negatio debite postponit. qñ ponit post sbm z añ copulā. Nam ille due nō eqpollēt. glibet nō hō currit. nullus hō currit. Iz negatio postponi tur alicui termino in ppōne. tamen non ponit post subiectum.

Tertia regula. Si alicui signo vniuersali vel particulari preponat et postponat negatio equipollet suo subalterno.

De signis.

¶Et intelligit ista regula ēt dupl⁹ de signis sic. Datis duobus signis adinuicem subalternis. tūc preponēdo z postponēdo vni eorum negationem negāter tētā. totum aggregatum ex illo signo z negationib⁹ eqpollet alteri qđ ante erat sibi, signuz subalternū. vt ois z nō qdam. nō eqpollet sic etiam non

omnis non ꝛ qdã eqpollent. Sed de ꝓpõnibus sic intelligitur. datis duabus ꝓpõnibus adinuicẽ subalternis. tũc ꝑponẽdo ꝛ postponẽdo vni earũ negationem vel negationes negãter tẽtam vel tẽtas. talis ꝓpõ in qua ponunt tales negatiões. equipollet alteri que antea erat sua subalterna. vt omnis homo currit. nõ qdam hõ non currit. eqpollent. Et hoc voluit ℙe. hiſ. in his metris. Non omnis. quidam non. omnis nõ. quaſi nullus. Non nullus quidã. ſed nullus nõ valet ois. Nõ alter neuter. neuter nõ ꝓeſtat vterqꝫ. Non aliquis nullus. non quidã non valet ois. ¶Contra regulas arguit. Et ꝑmo ꝛtra ſecũdam. Ille ſunt ꝛtrarie. ois hõ eſt omne animal. homo nõ eſt animal. Et tamẽ postponẽdo vni earum negationẽ. tũc non equipollebit alteri. Aſſumptũ probat. qꝛ nõ videtur quomodo debeat poſtponi. ¶Confirmatur. Ille ſunt ꝛtrarie. in tempore riſibile eſt ois homo. nullo tẽpore riſibile eſt homo. ꝛ tamẽ nõ videt quomodo debeat poſtponi negatio in vna earum qꝫ eqpolleãt. ¶Ad ꝑmum reſpondet. qꝫ in iſta. ois homo eſt omne animal que eſt ꝟia illius. hõ nõ eſt animal. ſic debet fieri poſtpoſitio. omne animal aliqs homo non eſt. ita qꝫ ly aliquis faciat ſuppoſitionem determinatã circa ly homo. Vel poteſt negatio ꝑponi. vt ſic. nõ omnis homo eſt animal. omittẽdo ly omne circa ly animal. ſed in illa. homo nõ eſt animal. ſic debet fieri. nullus homo nõ eſt omne animal. ¶Et eſt aduertẽdũ circa illud argumentum. qꝫ ℙe. hiſ. non poſuit regulas de oibus contrarijs ꝛ ſubalternis. videlicet ꝓponẽdo ꝛ postponendo negationem qꝫ equipolleãt. Sed ipſe ſolum eſt locutus de equipollentia ꝓpõnum. que ſunt contrarie vel ſubalterne rõne ſubiecti. Et in qbus totũ ſubiectũ diſtribuit ꝛ in qbus ꝑdicatum in affirmatiua nõ diſtribuit. ¶Ad ſcõm. Concedẽdo qꝫ ille due ſunt ꝛtrarie de qbus in argumento. Et in ꝑma ſic debet poſtponi negatio. in nullo tempore riſibile eſt homo omittẽdo ly ois. Vel ſic. ois hõ in nullo tẽpore riſibile eſt. ¶Sed diceres. Quare ℙetrus hiſpa. nihil dixit de ſuccõtrarijs? ¶Reſpondetur qꝫ ideo. qꝛ habitis alijs. faciliter etiam poteſt haberi modus eqpollentiarum de ſuccontrarijs. Et poteſt dari talis regula. Datis duab⁹ ſuccontrarijs tunc addendo in vna earum negationẽ negãter tẽtam equipollet alteri. ſic tamẽ qꝫ iſta in qua addit negatio ſic ſe habeat qꝫ qlibet vniuerſalitas in ea ſit vlitas in alia ꝛ ecõuerſo. Et nõ dat hic doctria de ꝓpõne ꝛ poſtpõne negatiõis. qꝛ qñqꝫ ꝓponit qñqꝫ postponit ꝑm exigentiam.

De ꝓpõnibus.

Argꝫ ꝑ⁹ ꝫ ſcõam rlaz

Scõo

Rñ. ad ꝑm argumẽtũ.

De qb⁹ ꝓpõnib⁹ ꝑe. hiſ. loquit.

Rñ. ad ſecundum

De ſuccõtrarijs.

Quarta regula ſic intelligitur. ſi in eadem ꝓpõne ponuntur duo ſigna vniuerſalia negatiua.

¶Unũ a ꝑte ſubiecti ꝛ aliud icludens ꝑdicatum. vel exñs adiectiuum ꝑdicati. Sic tũ qꝫ iſta ſigna ambo ponunt añ copulam ſiue ſint ſigna noialia ſiue aduerbialia tũc talis ꝓpõ rõne ꝑmi ſigni eqpollet ſuo ꝛtradictorio. i. depoſito primo ſigno tales ꝓpoſitiones eſſent contradictorie. Sed rõne ſecũdi ſigni equipollet ſuo ꝛtrario. i. ſi ſcõm ſignũ nõ eẽt: tales ꝓpõnes eſſent cõtrarie vt ille due eqpollẽt. nihil ꝛ nihil eſt ꝛ qõlibet aliqd eſt. Et tamẽ ſi ꝑma negatio non eſſet ibi tũc eſſent ꝑdictorie. Sed ſi ſcõz ſignũ nõ eẽt tũc eſſent ꝟie. Et non dz dici ꝙ exẽplo nihil eſt nihil. qꝛ ipa eſt negatiua. ꝛ ſcõa negatio iã de rigore capit infinitãter. Ex iſtis oib⁹ pz qꝫ non qlibet ꝓpõnes due eqpollentes ſunt ſynonime. Nã iſte due eqpollẽt. qlibet aſin⁹ hois nõ currit nullꝰ aſin⁹ hois cur. Et tñ non ſunt ſynonime. qꝛ ly hois in vna diſtribuit. vz.

Mõ oẽs eqpollẽtes ſt ſynonime

in scda ⁊ in ꝑa non. nec De.hispa. locut⁹ est de eqpollētijs synonimeitatis. sz ē locut⁹ de eqpollētia q̄ ad vez ⁊ fal^{m}. Est tñ verū q̄ q̄libet due ꝓpones q̄ sunt de extremis icomplexis ⁊ que eqpollēt iter se sunt synonime.

m Odus est adiacēs rei determinatio.

Diffō mōi ficꝫ intelligit.

Pro lr̄a est notandum. q̄ ipa sic hz intelligi. modus est adiacens. i. adiectiualis determinatio rei. i. determinabilis. i. modus est adiectiuum natum determinare suū subst̄a. vel suū determinabile. ⁊ sic capitur ibi ly adiectiuū large vt extēdit se ad adiectiuum 'noiale: ꝓnoiale: ꝓticipiale vel aduerbiale. Et sic aduerbiū negandi ēt est modus in ꝓposito: ⁊ breuiter oīs determinatio adiectualis ē modus siue sit categorematica: siue sincateg. lz aliq dicūt q̄ adiectiū solū capiat pro adiectiuo categorematico. Et sic nullum aduerbium negādi eēt modus q̄ q̄libet tale est sincategorema. ¶ Corollariū nō valet ꝓña in ista ꝓpone ponit modus. ḡ ipa est modalis. pz lz de illa vel ꝓsili. albus hō currit. ¶ Corollariū. Dē adiectiuū est modus siue ponat in oīone siue extra oīonē siue determinat substātiuū siue nō q̄ sufficit q̄ natū sit determinare hz modū signdi quē nūc hz. Et capit ibi substātiuū pro determinabili. ⁊ sic vbū adiectiuū ēt est substātiuū vt in proposito q̄ est determinabile respectu aduerbij. nā aduerbiū est vis vbi adiectiui vt dic̄ prisc̄ianus. ¶ Corollarū ly hois in illa. Alsin⁹ hois currit. nō est modus. lz sit determinatio tū nō est determinatio adiectiual' vt sic. ⁊ sic ois modus est determinatio ⁊ nō ecōuerso. Et pz q̄ q̄druplex est modus. vz. noialis: ꝓnoialis: pticipialis: ⁊ aduerbialis. ¶ Ulteri⁹ est notādū q̄ q̄lz vbū adiectiuuz vltra modū signdi substractiuū hz q̄tuor modos significādi formales vtuall' nō sic q̄ isti modi significandi essent distincti. Sed in re sunt vnus simplex mod⁹ significādi vna cum substractiuo. sz hñt se q̄tuor modis vtuall'. Et duo tales modi significādi sunt minus ꝑncipales ⁊ generales: q̄ ꝓueniūt rōne accidētis grāmaticalis. s. rōne tpis⁹ vel modi. Alij vo sunt ꝑncipales. vz. q̄ verbū significat actionē vel passionē vel aliā habitudinem accñtalē. Et cū hoc ille modus significādi quo significat cōplexiue ⁊ diuisiue. Et isti modi significādi exprimunt istis q̄tuor modis. s. significare cū tpe ⁊ significare cū modo ⁊ significare actionē vel passionē vel aliā habitudinē accñtalem ⁊ significare cōplexiue vel diuisiue. ¶ Et ista oia intelligunt de verbo adiectiuo cōmuniter vsitato q̄ dr̄ pp verba absoluta a tpe vel modo. Et sic pz q̄ vbum substātiuū solū habet tres modos tales significādi q̄ non significat actionē nec passionē nec aliā habitudinem. Et ꝑm illos quatuor modos significandi aduerbiū determinat verbū q̄tuor modis. s. gr̄a rei: gr̄a modi: gr̄a tpis. ⁊ gr̄a compōnis vel diuisionis. ¶ Pro quo est sciēdū q̄ aduerbiū determinare verbum gr̄a rei: est ipm aduerbiū determinare vbum rōne illius modi significādi quo significat actionē passionē: vel aliā habitudinē positiue vel priuatiue q̄ si fic non significaret ipm inepte determinaret vt facit aduerbia q̄litatis. Et generaliter oīa aduerbia que dscēdūt a noib⁹ adiectiuis que nomina ꝓgrue regunt a pte post a verbis simile vim habētibus in ntō casu. Et noscit hoc illo modo. q̄ si tale verbū adiectiū mutat in vbū substātiuū ⁊ in suū pticipiū tūc si tale aduerbiū determinat tale pticipiū apte tunc signum fuit quod determinat ipsum gr̄a rei. vt sortes currit velociter sic resoluitur. sortes est currens velociter. ¶ Sed aduerbiū determinare vbum gr̄a temporis est ipsum determinare rōne istius modi significādi quo ipm est alicu-

Dē adiectiuū ē mod⁹

Notabile.

Aduerbiū determiat vbū gr̄a rei.

Determinare gr̄a tpis.

ius certi tpis qō si esset alterius tpis ⁊ non illius ipm inepte determinaret vt illa aduerbia Cras ⁊ heri. nā ly cras solum apte determinat vbum futuri tpis. Sed ly heri solū vbum pteriti tpis. Aliqua tñ sunt aduerbia tpis que apte determināt vba oium tempoꝝ sicut sunt ista hodie: nūc: tūc: iā: mō: sero semp: olim. ¶Sed aduerbiū determinare gratia modi est ipsum determinare vbuz rōne illi⁹ modi ꝑcādi quo est alicui⁹ certi modi qō si esset alterius ⁊ nō illi⁹ modi ipsuz inepte determinaret. vt faciūt aduerbia optandi ¶Sed aduerbiū determinare vbuz gtia cōpositiōis vel diuisiōis est ipsum determinare vbuz rōne illi⁹ modi ꝑcandi quo significat cōplexiue vel diuisiue formaliter vl' vtualiter sicut faciūt talia aduerbia. possibile impossibile ꝓtingēter necessariū: vere: falsе: dubie: dubitanter. etiā aduerbia negādi. Et sic patet qd idem vbum pōt determinare illis ⁊ttuoꝝ modis simul ⁊ semel. Sed extra ppōnez vt in ista oꝝone vtinam sortes cras possibiliter curreret velociter vel curriſſet. Sed vba substantiua trib⁹ modis determinantur qz nō determinant gna rei. Et nō solum modi affirmatiui determinant vbuz gratia compositionis vel diuisionis. sed etiam modi negatiui. Et ad hoc sciendum solum debet inspici vbum an significet complexiue vel diuisiue. ga si negationes sūt in mēte sic cōiter teneꝫ tūc null⁹ modus determiat vbū gra diuisiōis sz solū cōpositiōis qz tūc nullū vbū ꝑcat diuisiue sz solū cōplexiue.

Determiare gra modi.

Determiare gra cōpositiōis. vl' diuisionis.

Propositio modalis est illa que modificatur per aliquem istorum sex modorum: possibile: impossibile: contingens: necesse: vere: falsе.

¶Pro ista lra est. Notandū qd ista diffinitio de rigore nō est bona. ga sequeret qd nulla ꝓpō esset modalis. qz nulla determinat ꝑ modū saltez incōptum ppō. ¶Ulteri⁹. Notanduz qd ppō modalis capit dupl'r. Uno modo large. ⁊ tūc sic describit. Est ppō cui⁹ copula ꝓncipalis vl' ꝓncipalioꝝ pars determinat mō categorematico exꝑsse vel implicite gra cōpositiōis vel diuisionis. Et sic isto mō illa nō est modalis: hō non est aial. lz copula eius determineꝫ ꝑ modū. tñ talis modus non est categorematicus. Dicit: vel ꝓncipalioꝝ ei⁹ pars. qz ꝑm Buridanū tūc tota copula non determinat ꝑ modū. ga modus est de integritate copule ꝑm eum. vt hō possibiliter est aial. hoc totum est copula: possibiliter e. Sed tñ adhuc ꝓncipalioꝝ ps determinat ꝑ moduz ꝑm eū: vicz ly est. Cōiter tñ iā nō teneꝫ qd mod⁹ de integritate copule sit sed toti⁹ ppōnis. Et isto mō iste oēs sunt modales: hō vere est aial. hō falsе est asin⁹. regē dubitatū est sedere. deū creditū est esse trinū ⁊ vnū. sortes imaginarie est asin⁹. magnitudinē dubitatū est esse substantiam magnam. Ita breuiter ois ppō quā cōiter vocam⁹ de sensu diuiso: vt qñ tales modi ponuntur in medio ppōnis ⁊ circa copulam: illo mō est modalis diuisa. Sic etiaz ista: hō essentialr est animal. ⁊ ly essentialiter vna cū copula denotat qd ꝑdicatū nō possit non cōuenire subiecto. ꝓre significata per subiectuz. Et sic oē necessariū rei est eēntiale rei. sed nō ecōuerso. Opposito mō regrit rōne ly accidentaliter ⁊ copule. ¶Allio mō ille terminus ꝓpositio modalis capitur stricte. sicut cepit ꝑe. Hisp. solū ꝑ tali ꝓpōne cui⁹ copula determinat ꝑ aliquē modum de illis ⁊ttuoꝝ modis possibile: impossibile: cōtingēter: necessario. Uel ꝑ moduz sibi ſynonimuz gra compositionis vel diuisionis. Et sic tales ꝓpōnes: hō vere est aial: homo falsе est asin⁹ non sūt modales: sz sunt

Propositio modalis large

Propositō modalis stricte.

de sensu diuiso.sed nō sunt modales diuise.Et ille termin⁹ vex̄ ꝓ termino ꝑme intentiōis significat rē vt est ꝛ cōnotat talē rez vt hz se coresp̄dēnt ad intellectū:vt dicit Arist.Veritas est coresp̄dentia rei ad intellectuz. Et sic

Arguit.j. ponit in p̄dicamento Ad aliquid.¶Contra diffinitionem arguit.Si diffinitio staret:sequit q̄ ista nō esset modalis:possibiliter sortes currit. ꝛ volo q̄

Scō. ly possibiliter determinet ꝟ totum:sortes currit.¶Cōfirmat. Seq̄ret q̄ ista nō esset ꝓp̄ modalis:hoiem currere est possibile.ꝓns salsuz ē:qz est modal⁹

Rñ.ad ꝑm composita.g̃ est modalis.¶Ad ꝑmū rñdet cōcedendo q̄ p̄dicta ꝓp̄ nō sit modalis iuxta diffinitionē tactā ꝑut possibil⁹ determinat totū sensum ꝓpositionalē ꝛ nullā ꝑtem.imo ꝑm multos nō est possibile q̄ aliqs mod⁹ sic determinet totum sensum ꝓpositionalē ꝛ nullā ei⁹ ptē:ꝛ ꝟz illos nulla ꝓp̄ hipothetica ē modalis.¶Pōt tñ ꝓbabil⁹ teneri oppositū ꝛ dici q̄ tal⁹ mod⁹ pōt determiare totū sensuz ꝓpositionalē.ꝛ sic p̄dicta ꝓp̄ esset modal⁹.ꝛ tūc debet addi ad diffinitionez:vl est ꝓp̄ cui⁹ tot⁹ sensus ꝓpositional⁹ determiat ꝑ aliquē modum captū ꝓ termino ꝑme intētionis.¶Dūmō tñ est cōmuni⁹ ꝛ

Rñ. ad 2m de intentiōe auctoꝝ.¶Ad scām argumentū rñdet:cōcedendo q̄ p̄dicta nō sit modalis.Nec valet ꝯña:hoc est modalis composita.g̃ est modalis.qz arguitur cum determinatione distrahente.s.ly composita.nam ille terminus ꝓpositio modalis diuidit in ꝓpositionem modalez compositā:ꝛ in ꝓpositionē modalem diuisam.sicut analogum in sua analogata.ꝛ ꝓ pr⁹ significat

Modalis composita modalē diuisam:ꝛ ꝓ posteri⁹ modalem cōpositā.¶Pro quo est sciendum q̄ ꝓpositio modalis composita sic describit.Est ꝓp̄ cui⁹ vnuz extremoꝝ stat material⁹ ꝓ ꝓp̄one vel oꝛione sili ꝓp̄ni in mō significandi ꝓncipali:ꝛ altex̄ extremoꝝ est termin⁹ scde intentionis silis in voce vel in scripto mō determinati copulā gra compositiōis vel diuisiōis. vt sortē currere est possibile.petrū studere est necessariuz.Ex illa diffinitione patet q̄ nulla hr̄ ꝓp̄ modalis cōposita in mēte vt sic.qz in nulla tali aliquod extremū stat materialiter vt sic.qz extrema significant naturaliter ꝓprie. Et sic dantur due synonime quax̄ vna est modalis cōposita ꝛ alia nō:sicut patet de illa vocali.sortez studere est possibile.ꝛ de ei⁹ mētali.¶Patet ꝯsequenter q̄ eadē ꝓp̄ est modalis cōposita ꝛ diuisa:vt illa.sortē currere ꝓtingēter est possibile. Secūdo patet q̄ etiā illa est modalis cōposita:hūc sortem currere est possibile. Et lz iaz subiectū nō supponat ꝑ ꝓp̄one:tñ supponit ꝑ oꝛione q̄ est silis ꝓp̄ni in

Propō de in esse. mō significādi ꝓncipali.ꝛ hoc sufficit.¶Dicit cōsequenter q̄ ꝓp̄nes modales cōposite sunt vere de inesse.ꝛ g̃ ꝓp̄ de inesse que est de simplici inherētia p̄dicati ad subiectū.i.ꝓp̄ cui⁹ copula ꝓncipalis vt sic nec exꝑsse nec implicite determinat ꝑ ly possibile vel impossibile:cōtingens vel necesse gra cōpositionis vel diuisionis:vt hō est aial:hō currit:deus est.ꝛ quelibet modalis cōposita.Et sic patet q̄ nunq̄ eadem ꝓp̄ est modalis ꝛ de inesse in eodem sensu saltē.Et sic illa ꝓp̄:sortes est vel possibil⁹ nō fuit aial:nō est modalis.nec etiā de inesse ꝓprie loq̄ndo.Et sic solum ꝓp̄ q̄ est de simplici copula.i.in qua tota copula aut ꝓncipalioꝛ ꝑs vel oino nihil determiat gra cōpositiōis vel diuisiōis:diuidit in ꝓp̄onem modalez ꝛ de inesse. Et sic nō est ꝑcise idem dicere:ꝓpositio de inesse:ꝛ ꝓp̄ de ꝓsenti. imo q̄libet ꝓp̄ sic sit de ꝓsenti siue ꝑterito siue de futuro cui⁹ copula nō determinat per ly possibile:necesse:ꝛc.dicit de inesse.Et sic illa etiam est de inesse:hō non est aial:hō fuit aial.Et sic dat vna de ꝑterito que nō est de inesse:vt hō possibi

liter fuit aial. sic etiã de futuro. Sic etiã ecõuerso dat vna de inesse q̃ nõ est de ꝓterito vel futuro: vt hõ est aial. ¶Corollariũ. Illa ẽ de inesse: sortes qui possibilr currit est aial ꝓut ly possibilr determiat vbũ mino ꝓncipale. Sed qñ determiat vbũ ꝓncipale tũc est modalis. Dr in diffinitione ꝓpõnis modalis cõpositer: z altex extremũ est termin scõe intẽtiõis. ¶Pro quo est sciendum q isti modi possibile: ipossibile: capiunt dupliciter. Uno mõ ꝓ termino ꝓme intentiõis. Et adhuc dupliciter. vicz noialiter z aduerbialiter. ¶Noialiter tũc sunt extrema vel ptes extremox: vt in ista. antichr is est possibilis. z sic ly possibile valet tantum sicut res potens esse. z h vtualiter. nã formalr est termin incõplex. z sic capiẽdo illos terminos nec faciũt modalẽ cõpositam: nec diuisaz. Alio mõ capiunt aduerbialr vt determinant copulã gra cõpositionis vel diuisionis. z tũc faciũt modales diuisas: z sunt ptes totius propositiõis ita q nec subiecti nec pdicati. ¶Scõo mõ capiunt ꝓ termino scõe intentiõis. z tũc ly possibile valet tantũ sicut ꝓpõ possibile. z hoc soluz vtualr. Sed formalr etiã est incõplexum. z sic tũc qñ ponunt a parte vnius extremi vel subiecti vel pdicati: restringunt altex extremũ ad standum materialiter: z faciũt ꝓpõnes modales compositas. Et sic illa est modalis composita: albuz possibile est sortez currere. sortẽ currere in scholis est possibile. Nec opz q totum extremũ sit scr̃e in voce vel in scripto mõ determinatiuo copule zc̃. sz sufficit q ꝓncipalioz eiꝰ ps vel eque ꝓncipal. nã illa etiã ẽ modalis cõposita sortez currere ẽ possibile vel oio. Sed qñ tales modi ponuntur in medio faciũt de rigore modales diuisas. ¶Sed dubitat quid subiectũ sit in tali vel ꝓsili ꝓpõne modali sortẽ possibile est esse aial. Ad hoc rñdetur sic cõiter dicit. q ille termin sortẽ sit subiectũ. aial pdicatũ. est esse est copula. Et ly esse est ꝓncipalioz ps copule. z ly est capit ipsonaliter ex adiũcto Et h etiam voluit Jo. ianuen. in cathol. q ponit circa vba impsonalia ly est impsonale ex adiũcto. z etiã alia vba. z illa vba sequunt ꝓstructionem infinitiuox qb adiungunt. Et h etiaz tenet Birdan nisi q ꝑm ipm mod est ps copule. z sic tũc accusatiu bñ est p se pdicatũ in ꝓpõnib modalib. als vo nõ. Alij tñ dicũt q talis oio vel ꝓsilis nõ habeat exprsse extrema sed implicite. z resoluũt eam sic. sortes possibilr est aial. Et licet ille mod sit facil tñ nõ ẽ ꝓbabil. z h iõ. qz vnusqsq grãmatic diceret q ibi ꝓstructibilia essent exprsse posita. z nihil curaret grãmatic de mẽtali faciẽdo ꝓstructiones partiales. vel etiam iudicando de congruitate vel incongruitate.

Possibile capit ꝓ termino ꝓme intentiõis Noialr z aduerbialr

Pole capitur ꝓ tmio scõe itẽtionis.

Quõ i modalibus assignt extrema.

Et sciendum q vnusquisq istorum quattuor modorum facit quattuor propositiones.

¶Notãdũ ꝓ ista lra q Pe. hispa. voluit tantũ q qlibet mod captus vt est termin ꝓme intentionis de illis qttuor modis. possibile impossibile ctingens z necesse. z put determinant copulam gra cõpositiõis vel diuisionis natus est facere qttuor ꝓpõnes differẽtes penes negationẽ vl affirmationez modi iam dicti vt exemplificando de ly possibile. Primo habet ꝓpõ in q ponit ly possibile z vbi nulla negatio ponit nec ad modũ nec ad dictuz vt sortem possibile est currere. Scõo habet vbi negatio ponit ad modũ z non dictũ. vt sortez nõ possibile ẽ currere. i. vbi nulla specialr negatio ponit ad dictum. Tertio vbi negatio ponit ad dictũ z nulla negatio ponitur ad modũ vt sortem possibile est nõ currere. Quarto habet ꝓpositio vbi ponit nega-

Intellectꝰ textus.

tio specialis ad modum ⁊ etiam specialis negatio ad dictū. vt sortē non possibile est nō currere. Silr dicatur de alijs modis in fabricandis ꝓpōnibus.

De equipollentijs propositionum modaliū tales dantur regule.

Egpollentia modaliū. Dictum.

CDico ista lra est notandū q egpollentia ꝓpositionum modaliū sic describit: est duaꝝ ꝓpōnum categoricaꝝ vtroq; termino pticipantiū ꝑm eundem ordinem idem valor gratia forme in vitate ⁊ falsitate. vt sortem possibile est currere. ⁊ sortē ꝓtingēter currere. CVlteri9 est sciendū q dictū in ꝓposito est aggregatum ex accusatiuo ⁊ infinitiuo. vel ex supposito ⁊ apposito. Exemplum ꝑmi qñ ponit ibi vbū ipsonale ex adiūcto vt hoiem possibile est currere. Scōi. qñ ibi ponit vbum psonale. vt sortes ꝓssibiliter currit. Et sic pz q dictū qñq; ē ꝓpō qñq; nō. CVlteri9 est notādū q dictū affirmari ē nullā negationē specialē negant tentaz ūmediate addi infinitiuo aut idicatiuo q ē vbū ꝓncipale Exñ ꝑmi. vt sortē possibile est eē aial. Scōi. sortes possibiliter currit. CSz dictū negari est ipi infinitiuo vl indicatiuo addi spālem negationē negant tentaz. Exñ ꝑmi. sortē possibile ē nō currere. Scōi. Sortes possibilr non currit. CCorollariū. Qñq; dictū affirmat in negatiua. vt sortem ipossibile est esse asinū: est negatiua. ⁊ iā ly ipossibile determiat copulā ⁊ capit ꝓ termino ꝑme itentiōis: ⁊ sic includit negationē negant tentā formaliter. ⁊ ly esse affirmat. qr super ipm nō fert specialr negatio neganter tenta. affirmat enim vt dictuz. ⁊ negat vt infinitiu9. Et sic nō valet ꝓna: hoc affirmat vt dictum: g affirmat. nam ly esse negatur. qr sup ipm ferr negatio negāter tenta. iclūsa in ly impossibile. sed tñ nō negat vt dictuz. Sic etiā qñq; dictū negat in affirmatiua. vt sortem nō possibile est nō currere: est affirmatiua. qr due negatiōes cadūt sup partē copule ꝓncipaliorē. s. sup ly currere. sed tñ ly currere adhuc negat vt dictuz. lz simplr non negat: imo affirmatur Et sic itez nō sequit: hoc negat vt dictū. g hoc negat. Et sic nō est idem dicere: dictū affirmat. ⁊ dictuz poni in affirmatiua: ⁊ copulam affirmari. Sic etiā nō est idem dicere: dictū negat: ⁊ dictuz poni in negatiua: ⁊ copula negat. CVlteri9 est sciēdum q modi determinātes copulā sūt duplices: vicz vniuersales ⁊ pticulares. Duo enī sunt pticulares. s. possibile ⁊ ptingens. ⁊ duo vles vt impossibile ⁊ necesse. ⁊ qñ mod9 pticularis negat tūc totū aggregatū ex ipo ⁊ negatiōe valet modū vlem. Sz qñ modus vlis negat tunc totū aggregatū ex ipo ⁊ negatiōe valet modū pticularem. Et sic ē imaginādū de illis modis sic de signis vlib9 ⁊ pticularib9. Et moduz negari est super ipm fieri vnicā negatiōez vel pcise ipares ples. CVlteri9 ē dicēdū q modū attribui dco: ē modū poni inter ptes dci ⁊ modū affirmari. ⁊ pōt mod9 attribui dco affirmato vel negato. Et modus attribuit dco affirmato qñ ispe ponit inter ptes dci: ⁊ ipse ⁊ dictū affirmant. vt sortē possibile ē currere. Et modus attribuit dco negato qñ ipe ponit inter ptes dci ⁊ ipse affirmat sz dcm negat: vt sortē possibile est nō currere. Sz modū remoueri a dco ē ipz poni inter ptes dci ⁊ modū negari. vt sortē nō possibile ē currere. Et pt et idifferēter remoueri a dicto negato vel affirmato. ⁊ sic nō est idem dicere: modū attribui dicto: ⁊ modū eē affirmatum. qr etiā mod9 negat9 attribuit dicto. vt sortes ipossibilr currit. Et sic nō ē idē dicere: mod9 affirmat: ⁊ mod9 est affirmatiu9. CDebet g ꝑma regula sic intelligi q dicit. Cuicūq; dicto affirmato

Dictū affirmari.

Dictū negari.

Modi duplices. scz vles ⁊ pticulares.

Modū attribui dco Mod9 attribuit dicto affirmato vl negato.

Mod9 remouet a dicto.

Vña regla

attribuit possibile ⁊c. datis quattuor propositionibus modalibus diuisis. quarum prima est de illo modo possibile affirmato ⁊ dicto affirmato. Et secunda est de illo modo contingens affirmato ⁊ dicto affirmato. Et tertia est de illo modo impossibili negato ⁊ dicto affirmato. Et quarta est de illo modo necesse negato ⁊ dicto negato. Tales propositiones equipollent inter se: vt in figura subsequenti patebit. Et ista regula ⁊ omnes sequentes habent veritatem quantum est ex parte modi. nam ille due non equipollent: omnem hominem possibile est currere: hominem contingens est currere. similiter ille due: omne creans non necessario non est deus. creans non necessario non est deus. quia vna est vniuersalis ex parte signi vniuersalis in ea positi. alia autem est particularis.

¶Secunda regula sic intelligitur. Quicunq; dicto ⁊c. datis quattuor propositionibus modalibus diuisis: quarum prima est de modo possibili affirmato ⁊ dicto negato. Et secunda est de modo contingẽti affirmato ⁊ dicto negato. Et tertia est de modo impossibili negato ⁊ dicto negato. Et quarta est de modo necesse negato ⁊ dicto affirmato. Tales propositiones quantum est ex parte modi equipollẽt inter se. exempla videbunt in figura. 2ª regula.

¶Tertia regula sic intelligitur. A quocunq; dicto ⁊c. datis quattuor propositionibus modalibus diuisis: quarum prima est de modo possibili negato ⁊ dicto affirmato. ⁊ secunda est de modo contingenti negato ⁊ dicto affirmato. ⁊ tertia est de modo impossibili ⁊ modo ⁊ dicto affirmatis. ⁊ q̃rta est de modo necessario affirmato ⁊ dicto negato. Tales propositiones equipollent inter se quantum est ex parte modi. 3ª regula.

¶Quarta regula sic intelligitur. A quocunq; dicto ⁊c. datis quattuor propositionibus modalibus diuisis. quaruꝫ prima est de modo possibili ⁊ dicto negatis. Et secunda est de modo contingenti ⁊ dicto negatis. Et tertia est de modo impossibili affirmato ⁊ dicto negato. Et quarta est de modo necessario ⁊ dicto affirmato. Tales propositiones quantum est ex parte modi equipollent inter se. Lozolarium. In omnibus regulis iaꝫ dictis notanter dicitur datis quattuor propositionibus modalibus diuisis. nam ille due non equipollent hominem currere est possibile ⁊ hominem currere est necesse. qꝛ non sunt modales diuise sed composite. ⁊ in facili casu vna est vera ⁊ alia falsa. Et omnium talium propositionum equipollentiam noscere poteris ex figura sequenti. Et non solum equipollentiam sed etiam oppositiones earum puta contrariaꝫ ⁊ succontrariam ⁊c. 4ª regula.

¶Pro qua figura est notandum qꝫ in ea ponuntur quattuor dictiones quarum quelibet angulus vocatur. Et sunt hẽ. Amabimus prima. ⁊ edentuli secunda. iliace tertia. purpurea quarta. in quibus dictionibus ponuntur quattuor vocales quarum prima deseruit p̃ mõ scõa scõ tertia tertio ⁊c. Est autem talis ordo modoruꝫ. possibile contingens. impossibile. necesse. Unde a denotat qꝫ talis ꝓpõ de modo per ipsam intellecto non debet negari quo ad dictum nec quo ad modum. E autem denotat qꝫ dictum debet negari. Sed I denotat qꝫ modus debet negari. U vero denotat qꝫ tam modus q̃ dictum debet negari. Et hoc habetur in isto communi metro. E dictum negat. I quoq; modum. nihil A. sed U totum. ¶Lozolarium. Licet ¶De. hispa. etiam ponit alias regulas propositionum modalium iuxta quas equipollent ipse tamen intellecte vt supra sane sunt ⁊ faciles ad intelligendum. ¶Pro itelle ctu figuꝛ se quẽtis notandũ.

Uniuersales affirmatiue q̃ztum est ex parte modi.

Ules negatiue etiaz q̃ztuz é ex pte modi.

Quarta

Purpurea

Contrarie

Tertia

Jliace

1 Hoiez nõ possibile é ñ currere.
2 Hoiez nõ ꝓtingés é nõ currer
3 Hoiez ipossibile é nõ currere.
4 Hoiez necesse é currere

Subalterne

Contra dictorie

Subalterne

Hoiez nõ possibile est currere.
Hoiem nõ ꝓtingens est currere
Hoiez impossibile est currere.
Hoiez necesse é non currere.

1 Hoiez possibile est currere
2 Hoiez ꝓtingens est currere
3 Hoiem nõ impossibile est currere.
4 Hoiem nõ necesse est nõ currere.

Contra dictorie

Hoiez possibile est nõ currere.
Hoiez ꝓtingés est nõ currere.
Hoiez nõ ipossibile est nõ currere.
Hoiem n õ necesse est currere.

Prima

Amabimus

Succontrarie

Secunda

Edentuli

Particulares affirmatiue q̃ztum est ex parte modi.

Particulares negatiue etiã q̃ztum est ex parte modi.

Propositionũ modalium: alie sunt ꝓtrarie: alie succõtrarie: alie cõtra dictorie: alie subalterne.

¶ Pro illa littera est notandũ q̃ magister Petrus Hispa. vult tñ q̃ species exñtes in ꝑmo angulo ꝓtradicãt ꝓpõnibus in tertio angulo: ꝛ ecõuerso. Et ꝓpõnes q̃ sunt in scõo angulo ꝓdicũt ꝓpõnibus q̃ sunt in quarto angulo. ꝛ ecõuerso. Sed ꝓpõnes exñtes in ꝑmo angulo succõtrariant ꝓpõnibus in scõo angulo exñtibus. Sz ꝓpõnes in ꝑmo ꝛ quarto angulo subalternant ad inuicẽ: sicut ẽt in scõo ꝛ tertio. Sed ꝓpõnes in q̃rto ꝛ tertio angulo ꝓriãt ad inuicẽ. Et hãc intẽtionez etiã figura manifestissime demõstrat. ¶ Contra illa arguitur. Ille due: hoiem possibile est currere: hoiem nõ possibile est currere: sic se h ñt q̃ vna est in Amabimus. ꝛ alia in Jliace. ꝛ tñ non sunt ꝓdictorie. Assumptũ ꝑbat. q̃ nõ hñt eque. ergo nõ sunt ꝓdictorie. tenet ꝓntia per ꝓditiones. ¶ Confirmat. Ille due sunt in Purpurea ꝛ Edentuli. ois hõ necessario currit: hõ possibiliꝫ nõ currit. ꝛ tñ nõ sunt ꝓdictorie. ꝑbatur ꝑ scõa parte. q̃ nõ repugnãt formaliꝫ in falsitate. ꝑbat q̃ ille due sunt eiusdem forme cũ eis. ois hõ nec essario currit. hõ fortiter non currit. ꝛ tñ ille ꝓñt simul esse false. imo in casu quo quilibet hõ fortiterꝫ curreret ambe sũt false. ¶ Cõfirmat de illis duab⁹. Ois hõ possibiliter currit: hõ non possibiliꝫ disputat. q̃ sunt in Amabimus ꝛ Jliace ꝛ tñ non ꝓdicunt. ¶ Ad ꝓm rñdet. Cõcedẽdo q̃ sunt in Amabimus ꝛ Jliace. Et ꝓñter dicendũ q̃ ppones modales triꝑtiꝫ opponunt. Uno mõ ex pte dicti tñ. Scõo ex pte modi tñ. Tertio ex parte

Arguit. j.

Scõo.

Tertio. Rñ. ad ꝓm ¶ Modales triꝑtiꝫ opponuntur

modi ⁊ dicti simul. ⁊ illa est ppriissima eaꝝ oppositio. Et ergo ad formā argumēti dicendū ē q ꝓpones in Almabimus. ⁊ Iliace ꝺicunt q̄ztū ē ex pte modi. Si aūt debēt ee ppriissime. ⁊ vere ꝺictorie. opz q sint etiam ibi oēs ꝺitiones de ppōnib⁹ de ineſſe date. vꝫ q habeāt eq ⁊c. Et sili mō ꝫ ē vex ꝺ ꝑijs. succōtrarijs. subalternis. Et sic ꝑdicte due nō sunt ꝺictorie. ¶Ad 2m rñdeꝯ negādo q nō sint ꝺictorie ppriissime. Et ad pbationē dicendū est q alie due q̄ sunt oblate nō sunt eiusdē forme cū eis. qꝛ ibi non ē eadē q̄ztitas. qꝛ deberet etiā ibi esse eadē q̄ztitas ex parte modi. qꝛ ꝑᵃ de ly possibilr ē pticularis. ⁊ determinat vbuꝫ gra cōpositionis vel diuisiōis. Sꝫ ly fortiter ꝺterminat vbū solū gra rei. Sꝫ ꝑm Buridanū ibi nō eēt idētitas copulaꝝ. ¶Ad tertiū sicut ad ꝑm rñdeꝯ q nō sunt ꝺictorie. qꝛ nō sunt ibi alie ꝺitiones. cuꝫ nō ptic̄ipēt i extremis. vt pz. ¶Corollariū. Sicut ppones de ineē cū in eis ponit aliqs modus ꝺebēt ēt ex pte modoꝝ eē ꝺictorie. sic ēt ppones modales nō ꝺicunt sp ꝺictorie qñ simplr fabricant in Purpurea ⁊ Edētuli. sed vltra hoc requirit q oēs ꝺitiones de ppositionib⁹ de ineſſe posite sint ibi.

Dubitat vtrum oēs ꝓprietates ꝓueniētes alijs de ineſſe: etiam conueniant modalibus.

¶Pro dubio est aduertēdū. q aliud est ppō de ineē. ⁊ ineſſe. nā ppō ꝺ ineē supra ē descripta. Sꝫ ppō ineē est ppō cuiꝰ copula exꝑsse vl implicite est pñtis tpis. Et de illis ꝺicet in tractatu de appellationib⁹. ¶Est g̃ ꝑ dicendum. q ppones modales sunt q̄ ⁊ sunt oēs categorice. vñ nulla ppō modalis est hypothetica vt sic. ¶Scꝺo est dicendū q ppones modales sunt q̄les: ⁊ sūt affirmatiue ⁊ negatiue etiā mixte q̄litatis. Exēpluꝫ ꝑmi. sortes possibilr currit. Scꝺi. hō nō ptingēter currit. plato ipossibiliter legit. Exēplum tertij. Sortes possibilr currit vel nō currit. Tñ qualitas in modalib⁹ q̄ sunt de infiniti uis attēditur penes infinitiuū. nā infinitiuꝰ est ꝑncipalis copula: q si negat erit negatiua: sꝫ si affirmat erit affirmatiua. ¶Corollariū. Ly ipossibile quā ꝺo determinat copulā gra diuisiōis: icludit negationē formalr ⁊ negāter tēta. ⁊ illa hꝫ negare copulā. ⁊ sic illa est negatiua. sortē ipose est currere. ⁊ valet tñ: sortē nō possibile ē currere. ¶Corollariū. Oēs ꝓpones in Almabim⁹. ⁊ Purpurea sunt affirmatiue. ⁊ oēs in Edentuli ⁊ Iliace sunt negatiue. ⁊ facile pz practicāti. ¶Tertio est dicendū ad dubiū q ꝓpones modales sūt q̄ztē. Et triplr attēditur q̄ztitas in modalib⁹ diuisiōis. ¶Primo penes modum. vt si in ea ponit modus vlis ipsa est vlis: si in ea ponit modus pticularis: ipa ē pticularis. Et sic nulla modalis ē ideſinita vel singularis. ¶Ex q̄ pz q vꝫ oēs in Purpurea sunt vles affirmatiue. sꝫ in Iliace sūt vles negatiue. sꝫ i Almabim⁹ vt sic oēs sunt pticulares affirmatiue. sꝫ oēs i Edētuli sunt pticulares negatiue. ¶Scꝺo attēditur penes dictū solū. vt illa ē vlis cuiꝰ subiectū distribuit: ⁊ illa singularis cuiꝰ subiectū supponit discrete: vel ē terminꝰ discretus: nō curādo qs modus ponat i ea. Et sic attēditur i ꝑᵒ tractatu. ¶Tertio attēditur penes dictū ⁊ modū sil. ⁊ sic illa est vlis cuiꝰ modus est vniuersalis. ⁊ cuius subiectū distribuit. Nam ly possibile ⁊ contingens quando affirmant sunt modi particulares. si vero negant sunt modi vles. Sed impossibile ⁊ necesse si affirmant sunt modi vniuersales. si aūt negātur sunt modi particulares. ¶Quarto dicendū q ꝓpositiones modales hñt omnes oppositas sicut alie de ineſſe. Et quo mō ꝺebeat attendi patet supra circa figuram. ¶Quinto

Rñ. ad 2m

Ad tertiū.

Rñ. ꝑmo.

Scꝺo.

Tertio sūt q̄ztē. ⁊ triplr attēditur in eis q̄ztitas. Primo

Scꝺo

Tertio.

Rñ. 4° Quinto.

est dicendum q̄ propositiones modales etiam sunt in materia sicut alie de inesse Et attenditur materia in eis sicut in alijs propositionibus:ita q̄ modus nihil facit quo ad esse in illa vel in alia materia. ¶Sexto est dicenduz q̄ propositiones modales etiam habent conuerti. Et attenditur conuersio in modalib⁹ isto modo. Nam quelibet propositio modalis diuisa de modo vli affirmatiuo vt quelibet in purpurea habet conuerti per accñs quātum est ex parte modi:sic q̄ modus vlis affirmatiuus mutetur in modum particularem affirmatiuum. vt ista:sortes necessario currit:sic conuertitur. ergo currens possibiliter est sortes. Sili⁹:sortem necesse est esse animal:sic conuertitur. ergo animal possibile est esse sortem. ⁊ non debet manere idem mod⁹ dummodo est vlis. Unde non sequitur:creans necessario est deus. igitur deus necessario est creans. q̄ de facto añs est verum ⁊ p̄ñs falsum. sed modus vniuersalis debet mutari in modum particularem. Et debent seruari alie cautele que supra sunt posite de conuersione. Secundo est dicendum q̄ propositiones modales de modo vli negatiuo habent conuerti simplr. Sic tamen q̄ precaueatur ne arguatur a non distributo ad distributum. vt sortem impossibile est currere. igitur currentem impossibile est esse sortem. Et ita omnes in iliace habent conuerti. ¶Corollarium. Illa conuersio non valet animal impossibile est esse hominem. igitur hominez impossibile est esse animal. q̄ arguitur a non distributo ad distributum. quod debet precaueri in qualibet conuersione. Tertio est dicendum. Quelibet modalis de modo particulari affirmatiuo quantum est ex parte modi habet conuerti simpliciter: vt hominem possibile est esse album. ergo album possibile est esse hominem. Dicitur:quantum est ex parte modi. quia alⁱs deberent seruari cetere conditiones ad conuersionem requisite. ¶Corollarium. Non sequitur:omne animal possibile est currere ergo currens possibile est esse omne animal. sed debet omitti ly omne sicut in alijs de iesse. ¶Quarto est dicendum q̄ propositiones modales de modo particulari negatiuo vt ille in edentuli non habent conuerti saltem formaliter. nisi tales fuerint de extremis synonimis. Unde non sequitur tenendo saltem q̄ conuersio sit p̄ña formalis. homo possibiliter non est asinus. ergo asinus possibiliter non est omnis homo. licet talis sit bona p̄ña tamen non est formalis. q̄ in simili nō sequitur. deus possibiliter non est creans. ergo creans. possibiliter non est omnis deus. q̄ antecedens est verum ⁊ consequens falsum. ¶Dicitur nisi tales fuerint de extremis synonimis. q̄ hec est bona conuersio etiam bona consequentia ⁊ formalis. homo possibiliter non est homo. igitur homo possibiliter non est omnis homo. ¶Corollarium. Dantur due propositiones ad inuicem contradictorie quarum vna habet conuerti ⁊ alia non. vt propositiōes in purpurea ⁊ edētuli. ¶Septio est dicēdū q̄ ppones modales etiā egpollēt. ly ali⁹ sit modus quō egpolleāt q̄z ppones de inesse. Ille aūt mod⁹ p̄z supra in figura. nā oēs ppones existētes sil' in eodē angulo oēs equipollēt inter se. ¶Est ḡ p̄clusio ad dubiū supra motū. q̄ oēs ppietates puenientes ipsis de inesse p̄ueniūt etiā modalib⁹ diuisis. imo hñt subiectū ⁊ p̄dicatū sicut alie de inesse. ¶Ultimo est notandū q̄ ppietatib⁹ ppōnū modaliuz cōpositaz videndū est ⁊ iudicandū sicut in alijs de inesse. q̄ omnes ppones modales composite sunt vere de inesse. Et ergo qualitas. quatitas oppositio ⁊ conuersio attendente sunt in eis sicut in alijs de inesse.

Rñ. Sexto modales hñt p̄uerti.

Primo.

Scdo.

Tertio.

Modales egpollēt inter se.

Rñ. ad q̄ōnem.

Diffinitio propositionis

Incipit quartus tractatus Petri Hispani

Incipitium quarti tractatus Petri Hispani queritur. Primo qd sit subiectus in quarto tractatu Pe. Hispa. Et an sit vnus tractatus ab alijs tractatibus logice distinctus. Pro illa questione est notandus q subiectū pñtis tractat⁹ est hoc totū. syllogism⁹ captus p premissis z pclusione simul siue complexe siue incōplexe capiat. exquo nō requirit subiectū alicui⁹ scie eē incōplexū. Et ei⁹ ppria passio ē hoc totū illatiuū pñtis ex suo añcedēte syllogistice. Et demōstratur ppria passio de suo subiecto sic. Dis oio in q̄ q busdā positis z pcessis necesse est aliud euenire p ea q̄ posita sunt z hoc cessa est illatiuū pñtis ex añte syllogistice z ois syllogismus captus p premissis z pclusione sic est oio in qua qbusdam positis z̄c. ergo ois syllogismus captus p p̄missis z pclusione simul est illatiuū pñtis ex suo añcedēte syllogistice. qō pbat in barbara. Et sit talis demōstratio iuxta illud cōe dictū. Diffi. p medio pas. maior. sub quo q3 minor. Scdo est notandū p scda pte qōnis q vna scia distinguit ꝺ aliā penes hoc: q2 in vna scia practicat de aliqua mā. z in reliqua scia practicat de alia mā. Sic silr tractat⁹ scia3 distinguunt. Et sic pñs tractat⁹ Pe. hispa. ārtus distinguit ꝺ p̄mū scōm z tertiū tractatus eiusdez. ꝺ suppositiōes. ampliatiōes z restrictiōes Marsilij. Quia in pñti tractatu per tractat de syllogismis. in alijs añt nō. etiā penes subiectū z ppriā passionez distinguunt scie a se inuicē z etiā tractat⁹ scia3. Per hoc ad qōnez rñdet q questio vt ꝓponitur nec est vera nec falsa exquo nō est propositio. quia solum est oratio copulatiua ꝓstituta ex ptibus quaz nulla est ppositio: q2 q̄libz eaz est oratio q̄stiua z suspēsiua. Sed formādo qōnem sic vtz in quarto tractatu Pe. hispa. sit assignabile subiectū z quart⁹ tractatus sit vnus tractatus ab alijs tractatib⁹ logice distinctus. tunc qō de rigore est falsa. q2 est vna copulatiua cui⁹ p̄ma pars est falsa pp alienationē subiecti in p̄ma pte per determinationē nō supponentē. vz Pe. hispa. Concedit tamen questio ad illū sensuz. In quarto tractatu Pe. hispa. q fuit est assignabile aliqꝺ subiectū Et hoc pro p̄ma pte. Alla pclusio pbat sic. In omni tractatu q est de aliqua mā distincta a materijs aliaz sciaz z aliorz tractatuū est assignabile aliquod subiectū. Sed quartus tractat⁹ Pe. hispa. q fuit est hmōi. ergo minor patet supra ex notabili. sed maior pbatur inductiue. Sed scda pars questionis pcedit ad talē sensum. Quartus tractatus Pe. hispa. q fuit est distinctus ab alijs tractatibus logice. Hoc pbat sic. Alle tractatus est ab alijs distinctus q hz ppriū subiectū z ppriā passionē q̄ demōstrat de subiecto eodē. Sed ārt⁹ tractatus Pe. hispa. q fuit est hmōi. Maior pbat. q2 ex diuersitate subiecti arguit diuersitas scie: z etiam tractatuū scientie. sed minor nota est ex notabili supra posito. Dubitat scdo. ex quo notitia pñtis tractatus dicit ārtus tractatus Pe. hispa. vbi tū sunt scds z tertius tractatus eiusdez. Rñdet q̄ secūdus z tertius tractatus nō cōnumerant in scia puoz logicaliū. q2 eaz materia est vetus logica z nō noua. q2 in scdo tractatu Pe. hispa. tract. de gn q3 vlibus. z in tertio eiusdē de pñtis que sunt in re vetus ars. quare ꝺ eis determinare nō esset ad pñs. Sed p̄mus z quartus tractactus Pe. hispa. sunt

Syllogismus ē subz

Scia vna distinguitur ab alia.

Rñ. ad qōnem.

Querit de 2° z 3° tractatu

Quid tractet ī q̄rto tractatu.

logica noua.q; sunt de ꝑte ꝓpinqua argumētationis vicz de subiecto z predicato.de ꝓpone z ꝓnūtijs.¶Dubitatur tertio.qd pertractat in hoc pnūti tractatu.Ad hoc rndetur.q in quarto tractatu pertractatur de fillogissmis z de ꝓpositione categorica inq̄ntum valet ad formam fillogisticam.z inq̄ntum ex ea constituitur fillogissmus.

Propositio est oratio affirmatiua vel negatiua alicuius de aliquo vel alicuius ab aliquo.

Diffō non valet.

¶Pro isto textu est notādū q ipe nō est diffinitio.neq; bona neq; mala ex quo in ea ponit diffinitū z diffinitio.mō illud totum nūq̄ est diffinitio sed sollū illud qō segtur imediate ly est:ē diffinitio.¶Scdo notandū q neq; illud est bona diffinitio qō sequit ly est. ¶Primo iō.q; ꝑm eā seq̄ret q ille vel ꝓsles in ꝓposito nō eēnt ꝓpones nihil est nemo est. Sil' nec illa hō ē.q; in eis nō affirmat vel negat aliqd de subiecto q; nō hūt talia. Etiaz capiendo pticulas diffinitionis sicut debēt capi vt ꝑ terminis secūdaz intētionū.q; si capent ꝑ terminis ꝑmaz intentionū nulli' intelligētie esset diffinitio.Secundo mō nō valet.q; ꝓuenit huic ꝓpōni hō est vel nō est asin'.Et tñ vt in

Diffō ꝓpōnis sic intelligitur.

proposito capit ille termin' ꝓpō.tūc ipa nō est ꝓpō sicut patebit.¶Debet ergo diffō vna cum diffinitio sic poni.¶Propositio categorica simplicis qualitatis est oro affirmatiua alicui' de aliquo.i.est ꝓpō categorica in qua expresse vel iplicite ꝑdicatū ꝑdicat de suo subiecto mediāte qualibet eius copula principali affirmata vel negatiua alicui' de aliquo.i.est ꝓpō categorica in q̄ expsse vel iplicite ꝑdicatuz ꝑdicat de subiecto mediante q̄libet eius copula negata.vt homo est aīal.homo nō est aīal.¶In forma.¶Propō categorica simplicis q̄litatis ē ꝓpō in q̄ expsse vl' iplicite ꝑdicatū ꝑdicat de suo subiecto mediāte q̄libet ei' copula ꝑncipali affirmata vel negata.Dicitur ꝑmo ꝑ diffinito simplicis q̄litatis ad excludēduz ꝓpones mixte q̄litatis.q; tales nō sunt ꝓpones vt in ꝓposito.z dz ista ptcula notanter addi si ꝓpositiones de disūcta vel copulata copula sunt categorice.Si aūt essent hipothetice tūc posset omitti.q; tūc sufficiēter excludunt ꝑ ly categorica qō notanter fuit additum ꝑpter hipotheticas.q; nulla hipothetica vt sic est ꝓpō q̄ntum in ꝓposito.¶Dicit oro.z exponēdo dz exponi ꝑ ly ꝓpō ad innuēdū q nulla res ad extra est ꝓpō.Etiā q nulla oro q̄ nō ē ꝓpō ē ꝓpō in ꝓposito vt hoc totū nō est ꝓpō.homo est aīal deus est.Sil' canis est substantia.capiendo ly canis ad tres ꝛceptus.q̄uis sit ꝓpō plures.Et sic nō sequit hoc est ꝓpositio plures.q̄ hoc est ꝓpositio.nec tenet ꝓña a parte in modo ad totum:q; hoc totū ꝓpō plures non est pars in modo q; est vnū nomen compositum ex recto z obliquo.¶Modo oportet omne qō est ps in mō esse aggregātū ex determinatione z determinabili.¶Pro q̄ est notandū q ꝓpō ꝑles

ꝓpō plures.

est oro hūt expsse vel implicite plures sensus ꝓpōnales inconiunctim sumptos sibi inuicem non synonimos.vt hō currit deus est.Sil' canis est ens.capiēdo ly canis ad tres ꝛceptus.Dicit in diffinitiōe expsse ꝑpter illaz hō est aīal.Dicit implicite ꝑpter illas nihil est nemo est.Dicit mediante qualibet copula negatiua vel affirmatiua.ad excludenduz ꝓpones mixte qualitatis.vt homo est vel nō est sedens.Dicit ꝑncipali ꝑpter illā.hō qui nō currit est in scholis que etiā est ꝓpositio vt in ꝓposito q; predicatuz ꝑdicat de subiecto mediante qualibet copula ꝑncipali affirmata.licz minus ꝑncī-

palis copula neget. Sil' est ibi. sortes qui studet non est in scholis vbi predicatū ꝑdicat de subiecto mediāte qualibet copula ꝓncipali negata. licz copula minus ꝓncipalis affirmetur. Ex quo sequitur q talis possit fieri descriptio illius termini ꝓpositio ꝛ quantum est ad ꝓpositū. ꝓpositio categorica simplicis qualitatis est ꝓpositio affirmatiua vel negatiua. ¶Corollarium. Illa' est ꝑ̄ in ꝓposito. nullus vel nulla homo currit. pariter sicut ista. aliqs vel aliq̄ hō currit. ꝛ hoc si ꝓpones de disiuncto extremo sic tenet cōiter sūt categorice. ¶Corollarium. Ibi est ꝑ̄ vt in ꝓposito homo est animal de' est. q̄ hoc est ibi. ꝛ hoc est ꝓpositio. ergo ibi est ꝓpositio demōstrando hoc totū. homo est aial. ꝛ tenet ꝓña expositorie. Sed totū ꝓnominatum non est ꝓpositio sed est ꝓpositio plures. ¶Sed diceres. Si ꝓpositio mixte quantitatis sit propositio] vt in' ꝓposito? Respondetur q sic ꝛ attendit quantitas in quarto tractatu sicut posterius dicetur aliter q̄ in primo tractatu vicz penes primū terminū categorematicum qui si distribuitur erit vniuersalis. si non erit particularis sic q nihil curabit de mixta quantitate neq; de indefinita neq; de singulari. Sed in proposito omnis propositio categorica aut erit vniuersalis aut particularis. Vniuersalis cuius primus terminus categorematicus distribuit. Particularis cuius ꝓmus terminus non distribuitur vt patebit. ¶Diceres secundo. Quare De. hisp. nō diffinit ꝑ̄ponē ꝑ q̄n titatē sicut ꝑ qualitatē. Respondet q fecit hoc ꝓpter breuitatez ꝛ potuisset bene facere. Sed ipe est secutus Aristotelē in suis prior libris qui etiā diffinit ꝑ q̄litatē ꝛ nō ꝑ quātitatē. ¶Diceres tertio q̄re nō diffinit ꝑ̄ponem per verū ꝛ falsuz cū tm vez ꝛ falsuz etiā diuersificāt formā sillogisticā. ¶Rñr negando q vez ꝛ falsuz ꝓcise diuersificāt formā sillogisticaz. q̄ ex ꝓpositionibus falsis imo impossibilibus ita bene potest fabricari sillogism' sicut ex veris ꝛ falsis. licz ꝑ tales nihil ꝓbet nec demōstret. Quare demonstratio ē ex veris necessarijs ꝑpetuis icorruptibilib' ꝛ impossibiliter aliter se hñtib'. vt dicit primo posteriorum. ¶Diceres quarto. Uni' diffinibilis solū debet esse vna diffinitio. vt dicit ꝓ̄s. Sz ille terminus ꝓpositio in primo tractatu. ꝛ est diffinit' ḡ ibi frustra diffinit'. Rñr q vni' diffinibilis diuersimode se habentis bñ ꝑt eē ꝑles diffones tales diuersas hitudies ꝑ hmōi diffinibilez iptatas exp̄mētes. Sic ēt est i ꝓposito q̄ alio respectu diffinit in ꝓposito ꝛ alio respectu fuit diffinita i prio tractatu. Sz ad ꝓ̄m dicēdū ē. q vni' diffinibilis dz solū eē vna diffinitio qditatiua ꝛ nō ꝑles nō synonime. sz bñ alicuius diffinibilis ꝑt eē plures diffinitiones descriptiue sicut in ꝓposito fit.

Uni' diffinibilis solū debet esse vna diffinitio.

Cur diffinit ꝑ q̄litatē Cur nō diffinit ꝑ vez ꝛ falsum.

Cur ꝑ̄ diffinit per ꝑles diffones.

Terminus est in quem resoluitur propositio vt in subiectum ꝛ predicatum.

¶Pro littera est notādū. q diffō de q̄ i littera nō est bona qa diffinitū ponit irrestricte ꝑ q̄libet signo nato igredi oratione. Et tū in talia nō resolvitur ꝓpositio. Secūdo nō valet qa nō habet gen' diffiniti. Tertio nō valet quia diffinit' ignotū ꝑ eq̄ notū qa eq̄ ignotū ē resoluere ꝓ̄ponem imo ignoti' fit qd ē termin'. ¶Scdo notādū q ly tmin' cōit' apō logicos tripl'r accipi solit' ē.]Pro lo large ꝑ quolibet signo qd̄natū ē ingredi orationē siue sit categorema siue syncategorema. vt hō asinus. ois null' ꝛ vl'ad cuz. Et sic capiunt ęuz grāmatici q̄n dicūt q̄libet tmin' ē categorematic' vel syncategorematicus. ¶Scdo capit stricte ꝑ categoremate in ꝑdicādo: vnde categorema in

Diffō tmi nō valet. Terminus tripl'r accipitur.]Primo.

Scdo

predicando est terminus qui ꝺm se vel ꝺm simplr suū synonimū natū est eē extremū totale alicuiꝰ ꝓpōnis categorice. Et sic capiť ꝓ oī signo qđ natū est esse subiectū vel ꝑdicatū ꝓpōnis categorice. ⁊ sic nullū syncategorema ē terminus siłr neq; purū adiectiuū vt sic. Et ísto modo ꝫ accipiunt logici. dū dicunt. qlibz terminꝰ aut est cōis aut discretus.

Tertio.

¶Tertio mō capiť strictissime vt ꝓ illo qđ de facto est ps ꝓncipalis ⁊ mālis ꝓpositiōis categorice. Et ita accipiť ín ꝓposito. ¶Cozollariū. ¶Obliq vt sic etiā sunt termíni. vt pz in illis vel ꝓsilibus hois íntereſt currere. platoní placet ſtudere. ſortem poſſibile eſt eſſe. pbū. Siłr verba dūmodo ſunt íncomplexa. ſi aūt ſunt complexa tūc nō

Diffō ťmi sic itelligiť

sunt termíni: vt in ꝓposito. ¶Debet ergo diffō cum diffíníto sic poní. ¶Terminus. ſ. ſtrictiſſime captus eſt. ſ. pars principalis ⁊ materialis ꝓpositiōis categorice in quem id eſt in quam. ſ. partem reſoluitur ꝓpositio. id eſt nata eſt reſolui ꝓpositio tanquā in ſubiectum ⁊ ꝑdicatum eiuſdem. ſ. ꝓpoſitionis categorice. Dicitur primo terminus ſtrictiſſime captus ad excludendum terminū large vel ſtricte captū. qz de illis nō eſt ad ꝓpoſitum. Dicit

¶Ꝓpōnez reſoluere

ín quam nata eſt reſolui ꝓpoſitio. ¶Ꝓ illo eſt notandū qꝺ ꝓpoſitioné reſoluere vt in ꝓposito eſt a ꝓpoſitione remouere omnes terminos ſiue categorematicos ſiue ſyncategorematicos qui nō ſunt partes extremoꝝ vel pars extremi. vt iſta ꝫ homo eſt animal. ſic reſoluitur hō animal. nullum animal eſt oīs homo. ſic reſoluiť animal hō. exquo alia ſigna ibi poſita non ſunt partes extremi. ¶Cozollariū. ¶Ꝓpoſitionem reſoluere vt ín ꝓpoſito nihil aliud eſt niſi aſſignare ſubiectū ⁊ ꝑdicatuz in ꝓpoſitione. ¶Cozollarū. iſta. qlibet aſinus cuiuſlibet hoīs exīs omne aīal eſt ín ſcholis. ſic reſoluitur aſinus cuiuſlibet hoīs exiſtēs oē animal ens ín ſcholis. Et iam nō deponiť ly cuiuſlibet neq; ly oē cū ſint ptes extremoꝝ. Sz illa nō nullus hō nō eſt omne aīal. capiendo oēs negationes neganter ſic reſoluiť. ¶Homo animal. Sed capiendo vnā negationem infinitanter. vt vnam que nō ꝓponitur ímediate copule tūc ſic reſoluiť. ens qđ non eſt hō aīal. Sz illa videns oēm equuz currit ſi verba ſunt complexa. tūc ſic reſoluitur oēm equum currens. Si autem vba ſunt incomplexa. tunc eſt actu reſoluta ſic qꝺ reſoluens ⁊ reſoluta ſunt eadē verba. ¶Cozollarū. Sic capiēdo reſolutionē ꝓpōnis. tūc nō valet ꝓña. a. reſoluente ad reſolutā. nec ecōtra. qz reſoluta nō eſt ꝓpō: ſed ſolū ē extrema.

Terminꝰ reſolubilis.

¶Specialius nota. qꝺ q̄ſtuis ſit multiplex terminus tñ q̄ſtum ad ꝓpoſituz ſufficit. triplex eſt terminus vz reſolubilis. exponibilis ⁊ officialis. Terminꝰ reſolubilis eſt terminꝰ rōne cuius ꝓpō hz reſolui in ſingulares vel in aliam ꝓpoſitionē equalentē quo ad vez ⁊ falſum. Exēplum vt oīs quilibet neuter cuiuſlibet ⁊ ſiłes. nā illa oīs hō currit rōne termíni reſolubilis in ea poſiti. ſ. oīs reſoluiť ſic. ꝑ° modo. homo currit. ⁊ nihil ē homo qꝺ ipſuz currit. Scđo ſic ⁊ in ſingulares ille homo currit. ⁊ ille hō currit. ⁊ ſic de ſingulis. Vel ſic. ſortes currit vel plato currit ⁊ cicero currit: ⁊ ſic de ſingulis. Sed illa cuiuſlibet hoīs aſinus geſcit ſic hz reſolui: hoīs aſinus geſcit. ⁊ nō eſt aliqs homo qꝺ ipſiꝰ aſinus geſcit. Vel poſſet ſcđa ſic formari. ⁊ nō ē aliqs homo cuiꝰ aſinus nō quieſcit. Et de iſto mō reſoluēdi videbiť circa vnā regulam arguendo a reſoluente ad reſolutā q̄ ē bona ꝓntia ⁊ ecōuerſo. ⁊ ín ꝓposito nō capiť

Terminꝰ exponibilis.

sic reſolutio ſicut ſupra patuit. ¶Sed terminus exponibilis ē terminus ratione cuius ꝓpoſitio habet exponi: vt tantum. preter: inquantum: aliud: ab differt ⁊ ſimília. Et qs ſit talis modus exponendi. videbiť in ſcđa pte ꝓñaz

de quibus duodecim ponuntur articuli. ¶Sz terminus officialis est terminus q habz exercere certū z spāle offiū in ppone sicut cupio volo cognosco bis ter. silr ly a qñ est signū alicuius suppositionis ex certificatiōe. ¶Corollariū. Capiēdo ly terminus large. tunc oia ista sunt synonima vz dictio: pars oronis: terminꝰ: signū. vel vocabulū. qz oia talia significant ens qđ natū est i gredi oronez. Et distinguunt ꝑ rē ad extra solū in hoc . qz res ad extra nō pt nāliter igredi oronez imo terminꝰ vl signū vel dictiōes etiā sunt res vel ens.

Termꝰ officialis.

Dici de oi est qñ nihil est sumere sub subiecto de quo nō dicatur predicatū: vt omnis homo currit.

¶Pro ista lra ē notandū qđ ille textus nō est diffinitio. qz non hz genus diffiniti. sed est q̄daz notificatio z pbatio oiuz syllogismoꝝ affirmatiuorum ad sensum postertus dicendū. Et est vnū ꝑnm regulatiuum z probatiuum syllogismoꝝ affirmatiuoꝝ. ¶Secundo notandum qđ hoc totū dici de omni ē vnus terminus psonaliter captus z vnum nomē neutri generis z secunde intentionis supponēs ꝑ prin° regulatiuo z probatiuo syllogismorum affirmatiuoꝝ. Et qz textus vt ponit nō est planus. Ipse sic habz intelligi. ¶Dici de oi est qñcūq; aliqđ pdicatum affirmat de subiecto aliquo cōplete distributo vel de parte eius: tunc de quocūq; tale subiectū natū est affirmari de eodez etiā tale pdicatū natū est affirmari. vt ois hō est sba. z omne risibile est hō. ergo oē risibile est substantia. ¶Corollariū. Dici de omni re nihil aliō est nisi prim probatiuum syllogismorum affirmatiuorum . z vna regula iuxta quam se hñt syllogismi affirmatiui. Et in re est illa ppositio iam ad sensum posita. Dicitur de subiecto complete distributo per hoc innuitur qđ si subiectum in aliqua nō distribuit cōplete. tunc talis syllogismus non regulat per dici de oi vt in tali vel ꝑsimili syllogismo. ois essentia diuina est pater z filꝰ est essentia diuina. ḡ filius est pr̄. Si aūt subiectum distribuitur in ea cōplete. tunc optime regulatur per dici de omni. ¶Pro quo est aduertenduz. qđ subiectū dupliciter dicit distribui. s. cōplete z incōplete. Terminū distribui complete ē ipsuz distribui ꝑ oibus suis suppositis taz psonaliter q̄z essentialr distinctis. Sed terminū distribui incōplete est ipsum distribui pro suis suppositis psonaliter distinctis solum vel essentialr distinctis solū. Dicit vel de pte eius p hoc innuitur qđ tales syllogismi etiā regulant per dici de oi. vt oēz equū videt sortes z brunellus est equus. ḡ brunellū videt sortes. Silr cuiuslibet hois asinus qescit z plato est hō. ergo platonis asinus quiescit. z hz iam subiectū nō sit cōplete distributū. sufficit tñ qđ pars eius. ¶Posset tñ dici qđ p subiectū in ppositio intelligat primus terminus categorematicus in ppone. Et sic bene dimitteretur ista particula. vel de parte eius. ꝑmum tñ sanꝰ admitto. ¶Corollariū. Datur argm quod non est syllogismus qđ tamē regulat per dici de omni: vt ois homo est animal. z omnis homo est homo. igit ois homo est animal. nec hoc est inconueniens.

Text° ꝓsens nō est diffō

Dici de oi ita exꝓmit.

Aliqd dupliciter dr distribui

Dici ō nullo est qñ nihil est sumere sub subiecto a quo nō remoueat predicatū: vt nullus hō currit. hic cursus remouet a quolibet hoie z nihil ē sumer sub subiecto a quo nō remoueat p̄dicatū. s. cursus.

Dicī nllo exprimitur

¶Pro littera est notandū q̄ ille terminus dici de nullo capit eodē modo sicut dictū est de illo termino dici de omni ⁊ est vnū p̄n̄m regulatiuū syllogis mor negatiuor. Et est vna regula p̄m quā se hñt omnes syllogismi negatiui. Et intelligitur sic. Dici de nullo est q̄cunq; aliquod p̄dicatum negat de aliquo subiecto complete distributo vel de parte eius. tunc de quocunq; tale subiectum natum est affirmari de eodem tale predicatum etiam natus est negari vt nullum animal est lapis ⁊ omnis homo est animal. ergo nullus hō est lapis. ¶Corollariū. Dici de nullo nō est aliud nisi h̄ propositio ita; po sita regulatiua syllogismorum negatiuorum. ⁊ per quā nata sunt probari om nia argumenta syllogistica negatiua. ⁊ habet iste textus declarationē sicut p̄ cedens.

Sillogis= mus dupl̄r regulat̄ per aliq̄d istor p̄ncipior.

¶Ulterius est sciendum q̄ syllogismus dupliciter dicitur regulari vel probari per aliquod istorum principiorum. s. mediate ⁊ immediate. Syl logismus dicitur regulari immediate per dici de omni. vel de nullo qui sic se habet sicut aliquod illorum principiorum exprimit. Sed syllogismus di= citur mediate regulari per dici de omni vel de nullo q̄ habet se sicut aliq̄d principium immediate exprimit. sed est reducibilis ad alium syllogismum qui immediate sic se habet sicut tale p̄n̄m exprimit. vt sunt omnes syllogismi existentes in modis imperfectis. vz Baralipton celantes fapesmo dabitis: frisesmor. Silr omnes syllogismi in scōa ⁊ tertia figuris. ¶Corollariū. Om nes syllogismi in barbara ⁊ darij exītes regulantur immediate p̄ dici de oi ⁊ solū tales ⁊ omnes syllogismi existentes in celarent ⁊ ferion regulantur i= mediate per dici de nullo alij aūt oēs. q; sunt modi imperfecti p̄ius q̄z regu lentur per dici de omni vel per dici de nullo debent reduci ad modos p̄fe= ctos. Talis aūt modus reducēdi videbitur in fine huius tractatus.

Siglibz sil lo. regulet.

¶Sz dubitat an quilibet syllogism⁹ regulet p̄ dici ō omni vel p̄ dici ō nullo. ¶Pro isto dubio est videndū q̄ multiplex est syllogismus. vz expositorius. ⁊ non expositorius. categoricus ⁊ hipotheticus. reducibilis ad expositoriuz. ⁊ non reducibilis ad expositorum. syllogismus captus pro p̄missis tantum. ⁊ syllo gismus captus pro p̄missis ⁊ conclusione simul. trūcatus ⁊ nō truncatus. af firmatiuus ⁊ negatiu⁹. p̄fectus ⁊ imp̄fectus.

Silr. expo sitorius.

¶Syllogism⁹ expositor⁹ ē syl logismus cui⁹ mediū est termin⁹ singularis singulariter ⁊ vniuoce tentus sic se habens q̄ a qualibet p̄missa; ad vnā de omni valeat p̄ntia. vt sortes est homo ⁊ sortes est risibilis. ergo risibile est hō. ⁊ quare addant singule parti= cule videbit infra.

Silr. nō ex positorius.

¶Sed syllogismus nō expositorius diffinit p̄cise p̄ op= positū vt sic. est syllogismus cuius medium nō est terminus communis cōi ter ⁊ vniuoce tentus ⁊c.

Silr. 'cate= goricus

¶Syllogismus categoricus est syllogismus cuius quelibet p̄missa; est p̄positio categorica: vt sic capta. vt omnis homo cur rit ⁊ sortes est homo. ergo sortes currit.

Silr. hipo theticus.

¶Sed syllogismus hipotheticus est syllogismus cuius ad min⁹ vna p̄missarum est p̄positio hipothetica: vt sic capta ⁊ talis est triplex. ¶Primo q̄n arguit a tota disiunctiua cum destructio ne vnius ptis ad aliam partem nō destructam. vt hō currit. vel asinus cur= rit. ergo asinus currit. ¶Scōo q̄n arguitur a tota conditionali cum positione antecedentis. ad positionez consequentis. vt si hō currit aial currit ⁊ homo currit. ergo aī currit. Tertio q̄n arguit a tota cōditionali cū destructione cō= sequētis ad destructionē añcedentis. vt si hō currit aial currit ⁊ nullum aial currit. ergo nullus hō currit. Et de illis p̄tractabit in p̄ma p̄te p̄sequentia;.

Silr. redu:

¶Sillogism⁹ reducibilis ad expositorium est syllogismus cui⁹ medio addit

relatiuum idētitatis: vt hō est aial ꝛ sortes est idē hō. ergo sortes est animal. ¶Sed syllogismus nō reducibilis ad expositorium est syllogismus cui⁹ medio nō addit relatiuū idētitatis. ꝛ tales sunt syllogismi sicut cōiter formantur. ¶Syllogismus capt⁹ p premissis tm̄ est ꝓpositio copulatiua affirmatiua cōposita ex duabus p̄missis actualiter ꝛ syllogistice cōclusionem inferētibus. vt ois hō ē aial ꝛ sortes est hō. illa copulatiua in re est syllogism⁹ capt⁹ pro p̄missis tantū in q̄ntū infert actu illā sortes est aial. ꝛ talis ꝓpria ꝛ ve nō ē syllogismus sicut patebit in diffinitione syllogismi. ¶Sed syllogismus captus p p̄missis ꝛ ꝯclusione sil est ipse p̄misse vna cū conclusione. Et de isto ¶De.hispa.ponit diffinitionē. ¶Syllogism⁹ trūcatus ē ꝯntia cui deficit vna premissa ꝛ q̄ si adesset totū esset syllogism⁹. vt ois hō currit. ergo sortes currit cui deficit minor illa vz sortes est hō q̄ si addit erit bonus syllogismus. vt ois hō currit ꝛ sortes ē hō. ergo sortes currit. Sz syllogismus nō trūcatus p oppositū diffiniāt sic vz est ꝯntia cui nō deficit ꝛc. ¶Syllogismus affirmatiu⁹ est syllogism⁹ cuius ꝯclusio ē ꝓpō affirmatiua. Sz syllogismus negatiuus ē syllogismus cuius ꝯclusio est ꝓpositio negatiua. exēpla sunt facilia. ¶Syllogism⁹ pfect⁹ ē syllogismus q est in aliquo mō pfecto. vt in barbara celarent darij ꝛ ferion. ¶Syllogismus impfect⁹ est syllogismus q nō est in mō pfecto: vt sunt omnes syllogismi in alijs oibus modis existentes. ¶Corollarium. Licet ista genera syllogismoꝝ diuersas recipiāt descriptiones. tū idem argumentum syllogisticū ē syllogism⁹ nō expositorius categoric⁹ ꝛ nō reducibilis ad expositoriū. ꝛ capt⁹ p p̄missis ꝛ ꝯclusione simul ꝛ perfectus ꝛ affirmatiu⁹ ꝛ nō trūcatus. vt iste ois hō est animal. ꝛ oē rōnale ē hō. ergo oē rōnale ē aial. Iz alio respectu dicatur nō expositorius ꝛ alio categoricus ꝛc. ¶Istis notatis dicendum est ad dubium supra motum q nō quilibet syllogismus regulat p dici de oi vel per dici de nullo: vt pz de syllogismo hipothetico ꝛ expositorio ꝛ trūcato ꝛc. Sed sic est intelligendum dubium. q quilibet syllogism⁹ categoricus non expositorius. nec ad talē reducibilis captus pro premissis ꝛ cōclusione simul ꝛ non truncatus siue affirmatiu⁹ siue negatiu⁹ siue pfect⁹ siue impfectus regulat mediate vel imediate per dici de omni vel per dici de nullo. Quare aūt singule addant particule ex superioribus satis liquet: quas practicanti committo. ꝛ tantum de isto textu.

Sills non redu. Notabile.

Sills truncatus

Nō trūcat⁹ Sill. affir. Sill. neg. Sill. pfectus. Sill. impfectus.

Rñ. q nō ois sillo. regulatur

Syllogismus est oratio in qua q̄busdaꝝ positis ꝛ cōcessis necesse est aliud euenire p ea q̄ posita sunt ꝛ cōcessa: vt oē aial est substātia ꝛ omnis hō est animal ergo ois hō est substantia.

¶Pro illa diffinitione est notandū q ¶De.hispa.ponēs ꝓsentem diffōnem ꝓcordat cum Aristo. in suo ꝓmo libro priorꝝ. vbi pariter describit syllogismū nisi q loco vltime pticule. vz per ea q̄ posita sunt ꝛ ꝓcessa. ipse Arist. ponit illā pticulā. eo q hec sunt. vñ sic describit syllogismū est oratio in q̄ quibusdā positis aliud ab his que posita sunt ex necessitate accidit. eo q hec sunt. ¶Scdo notāduꝝ q diffō vt ponitur de rigore verboꝝ non est bona. Primo ideo. q: diffinitū ponit irrestricte pro quolibet syllogismo categorico vl hipothetico. etiā p syllogismo capto pro p̄missis tm̄. Et tamen ¶De.hispa. solum voluit describere syllogismū categoricū captū pro p̄missis. ꝛ ꝯclusione

Notabile.

Diffō ꝺ rigore nō vz

2 simul. Scdo ideo. qz male ponit pro genere diffiniti ly oratio ex quo seqret qz ꝺ esset syllogismus. ois hō currit ⁊ sortes est hō vel sortes currit. Silr ois hō est animal nō ⁊ sortes est hō. ergo sortes est aial. Silr argumentum a tota copulatiua ad alterā eius ptem. Tertio mō nō valet rōne ly concessis. qz sequitur qz hoc nō esset syllogism⁹. ois hō est asinus ⁊ capra est hō. ergo capra est asinus. qz neqz pmisse. neqz ꝯclusio cōcedunt. Quarto nō valet ratiōe ly necesse. qz nūqz ꝯns necessario sequit ex añcedente. ex quo ꝯns potest penitus omitti. Quinto sequeretur qz hoc esset syllogismus. omnis hō est homo ⁊ omnis homo est homo. ergo omnis homo est homo. ¶Debet igitur diffinitio vna cum diffinito sic poni. Syllogismus categoricus captus pro premissis ⁊ cōclusione simul. est oratio. i. ꝓpō hipothetica ꝯnalis affirmatiua i qua gbusdaz positis ⁊ ꝯcessis. i. in qua expresse vel implicite ponunt due ꝑmisse categorice ⁊ affirmatiue ꝯiuncte necesse est aliud euenire. i. ex gb⁹i cō sequentia bona ⁊ formali sequit cōclusio nō synonima alicui premissaz nec ambabus sil'per ea q̄ posita sunt ⁊ ꝯcessa. i. gr̄a formalis dispōnis extremitatū cum medio in ꝑmissis rōne cuius ꝓdicant de se inuicē in ꝯclusione. vt ois hō est aial. ⁊ oē risibile est hō. ergo oē risibile est animal. ¶In forma talis est diffō. Syllogismus categoricus capt⁹ ꝑ premissis ⁊ conclusione sil' ē propositio hipothetica ꝯnitalis affirmatiua in qua expresse vel implicite ponuntur due premisse categorice copulatiue ⁊ affirmatiue ꝯiuncte ex quib⁹ in ꝯntia bona ⁊ formali sequit cōclusio non synonima alicui premissaz nec ambabus simul gratia formalis dispositionis extremitatum cū medio in premissis rōne cuius ꝓdicant de se inuicem in conclusione. ¶Pro declaratione huius diffinitionis nota qz ꝑsens diffinitio ꝯuenit omni syllogismo categorico capto pro ꝑmissis ⁊ ꝯclusione simul siue expositorio siue non expositorio siue reducibili ad expositorū siue nō reducibili ad expositorium affirmatiuo ⁊ negatiuo ꝑfecto ⁊ imperfecto. sed trūcato nō cōuenit. qz talis non est verus syllogismus. qz nō habet duas premissas. Dicit ergo ꝑmo in diffō ne categoricus captus ꝑ premissis ⁊ cōclusione simul ad excludendū syllogismuz hipotheticū ⁊ syllogismū captum pro ꝑmissis tm̄: qz talibus non cōuenit pns diffinitio ⁊ ponit hoc pro diffinito ꝓpinquo. Dicit ꝓpō hipothetica hoc ponit pro genere diffiniti. ⁊ per hoc innitur qz nulla ꝓpositio categorica est syllogismus. Dicit ꝯnalis per hoc innit qz nulla ꝓpō hipothetica copulatiua vel disiunctiua vel ꝯditionalis cōuentiua est syllogism⁹. ¶Corollariū. De tribus ꝑbus ꝓpōnis hipothetice dant syllogismi. s. ꝯditionali cāli ⁊ rationali. exemplum primi. vt si omnis homo currit ⁊ risibile est homo risibile currit. capiendo ly si pro copula principali. Scdi. qz oē aial est sba ⁊ ois hō est animal. ois hō est substantia. Tertij ois hō currit ⁊ sortes est homo ergo sortes currit. Dicit affirmatiua: qz nulla hipothetica negatiua vt sic est syllogismus. vt ois hō est animal. nō ⁊ sortes est hō. ergo sortes est aial. Posset tamen ista particula bñ omitti. exquo quid ꝑ eam excluditur etiam excludit per illam particulam ꝯsequētionalis. Dicitur in qua expresse vel implicite ponūtur due ꝛc̄. ad inuedū qz ly a in casu i quo significaret synonime cū aliquo syllogismo. Et tūc ly a etiā est syllogismus ⁊ ꝫ expsse non habeat duas ꝑmissas sufficit tm̄ qz implicite. Dicit ponunt due ꝑmisse categorice ꝑ hoc excludit syllogismus hipotheticus. qz qñ aliqua ꝑmissaz est hipothetica. tūc totus syllogism⁹ dr̄ hipothetic⁹. Dicit copulatiue ad inuicē ꝯiuncte

3 copulatiua ad alterā eius ptem. Tertio mō nō valet rōne ly concessis. qz sequitur qz hoc nō esset syllogism⁹. ois hō est asinus ⁊ capra est hō. ergo capra est asinus. qz neqz ꝑmisse. neqz ꝯclusio cōcedunt. Quarto nō valet ratiōe ly

4 necesse. qz nūqz ꝯns necessario sequit ex añcedente. ex quo ꝯns potest penitus omitti. Quinto sequeretur qz hoc esset syllogismus. omnis hō est homo

5 ⁊ omnis homo est homo. ergo omnis homo est homo. ¶Debet igitur diffinitio vna cum diffinito sic poni. Syllogismus categoricus captus pro premissis ⁊ cōclusione simul. est oratio. i. ꝓpō hipothetica ꝯnalis affirmatiua i qua gbusdaz positis ⁊ ꝯcessis. i. in qua expresse vel implicite ponunt due ꝑmisse categorice ⁊ affirmatiue ꝯiuncte necesse est aliud euenire. i. ex gb⁹i cō sequentia bona ⁊ formali sequit cōclusio nō synonima alicui premissaz nec ambabus sil'per ea q̄ posita sunt ⁊ ꝯcessa. i. gr̄a formalis dispōnis extremitatū cum medio in ꝑmissis rōne cuius ꝓdicant de se inuicē in ꝯclusione. vt ois hō est aial. ⁊ oē risibile est hō. ergo oē risibile est animal. ¶In forma talis est diffō. Syllogismus categoricus capt⁹ ꝑ premissis ⁊ conclusione sil' ē propositio hipothetica ꝯnitalis affirmatiua in qua expresse vel implicite ponuntur due premisse categorice copulatiue ⁊ affirmatiue ꝯiuncte ex quib⁹ in ꝯntia bona ⁊ formali sequit cōclusio non synonima alicui premissaz nec ambabus simul gratia formalis dispositionis extremitatum cū medio in premissis rōne cuius ꝓdicant de se inuicem in conclusione. ¶Pro declaratione huius diffinitionis nota qz ꝑsens diffinitio ꝯuenit omni syllogismo categorico capto pro ꝑmissis ⁊ ꝯclusione simul siue expositorio siue non expositorio siue reducibili ad expositorū siue nō reducibili ad expositorium affirmatiuo ⁊ negatiuo ꝑfecto ⁊ imperfecto. sed trūcato nō cōuenit. qz talis non est verus syllogismus. qz nō habet duas premissas. Dicit ergo ꝑmo in diffō ne categoricus captus ꝑ premissis ⁊ cōclusione simul ad excludendū syllogismuz hipotheticū ⁊ syllogismū captum pro ꝑmissis tm̄: qz talibus non cōuenit pns diffinitio ⁊ ponit hoc pro diffinito ꝓpinquo. Dicit ꝓpō hipothetica hoc ponit pro genere diffiniti. ⁊ per hoc innitur qz nulla ꝓpositio categorica est syllogismus. Dicit ꝯnalis per hoc innit qz nulla ꝓpō hipothetica copulatiua vel disiunctiua vel ꝯditionalis cōuentiua est syllogism⁹. ¶Corollariū. De tribus ꝑbus ꝓpōnis hipothetice dant syllogismi. s. ꝯditionali cāli ⁊ rationali. exemplum primi. vt si omnis homo currit ⁊ risibile est homo risibile currit. capiendo ly si pro copula principali. Scdi. qz oē aial est sba ⁊ ois hō est animal. ois hō est substantia. Tertij ois hō currit ⁊ sortes est homo ergo sortes currit. Dicit affirmatiua: qz nulla hipothetica negatiua vt sic est syllogismus. vt ois hō est animal. nō ⁊ sortes est hō. ergo sortes est aial. Posset tamen ista particula bñ omitti. exquo quid ꝑ eam excluditur etiam excludit per illam particulam ꝯsequētionalis. Dicitur in qua expresse vel implicite ponūtur due ꝛc̄. ad inuedū qz ly a in casu i quo significaret synonime cū aliquo syllogismo. Et tūc ly a etiā est syllogismus ⁊ ꝫ expsse non habeat duas ꝑmissas sufficit tm̄ qz implicite. Dicit ponunt due ꝑmisse categorice ꝑ hoc excludit syllogismus hipotheticus. qz qñ aliqua ꝑmissaz est hipothetica. tūc totus syllogism⁹ dr̄ hipothetic⁹. Dicit copulatiue ad inuicē ꝯiuncte

5 Diffō syllo. sic sic itelligitur.

Pns diffō cōuenit oi syll. nisi trūcato nō cōuenit.

De tribus ꝑbus ꝓpōnis hip. ꝛc̄.

ad innuẽduz q̄ ꝫ nõ est syllogism⁹.ois hõ currit vel aial est hõ ḡ aial currit Silr ꝯiungendo p̄missas p aliã ꝯiũctionẽ diuiũctiuam vel expletiuã causalem vel rationalẽ. Dicitur ꝛ affirmatiue qz si tales p̄missę ꝯiunguñ negatiue nõ erit syllogismus. vt sortes currit non est sortes legit. ergo legens currit Dicit ex quib⁹ in ꝓsequẽtia bona per hoc innuit q̄ nulla mala ꝓña est syllogismus vt talis vel ꝓsimilis.ois hõ est aial.ꝛ oẽ risibile est homo.ḡ oẽ risibile est oẽ aial.qz nõ est bona ꝓña.exq̄ de facto añcedẽs est vex ꝛ ꝓña falsũ. Similiter homo currit ꝛ sortes est homo ḡ sortes currit.in casu in quo sortes esset ꝛ gesceret antecedẽs esset verum ꝛ ꝓsequẽs falsum. Dicitur ꝛ formali.p hoc innuit q̄ nulla ꝓsequẽtia materialis est syllogism⁹. ¶Unde ad hoc q̄ aliquod argumentũ sit syllogismus non sufficit q̄ sit bona ꝓña sed requiritur vltra q̄ sit formalis. ꝛ ergo ꝓpter illam particulam hoc non est syllogismus .omnis homo est asinus ꝛ sortes est homo igitur sortes est omnis asinus . ꝛ licet sit bona ꝓsequẽtia.exq̄ antecedẽs est impossibile tamen non est formalis quia in simili non sequitur ponendo ly currens loco ly asinus omnis homo est currens ꝛ sortes est homo .ergo sortes est omne currens. Similiter nullũ viuũ est mortuũ ꝛ ois homo est viu⁹.ergo null⁹ hõ est mortuus.Et licet sit bona ꝓña tñ nõ est formalis qz in simili non sequit.nullum albũ est mortuũ ꝛ ois homo est alb⁹.ḡ nullus hõ est mortu⁹ . Et licet sit bona ꝓña tñ nõ est formalis.ꝛ in casu quo oẽs hoies qui fuerunt fuissent nigri ꝛ nullũ album ꝓius fuisset ꝛ oẽs hoies iam existentes sint albi .añcedẽs est verum ꝛ ꝓsequens falsum.Et breuiter nulla ꝓsequẽtia materialis vt sic est syllogismus.Dicitur ꝓsequenter ex quib⁹ sequit ꝯclusio non synonima ad innuenduz q̄ hoc non est syllogismus.ois homo est aial ꝛ homo est animal ḡ ois homo est animal.Simil⁹ arguendo a tota copulatiua ad alteraz eius pte m.Simil⁹ ois hõ est hõ ꝛ ois hõ est homo.ergo ois hõ est homo q̄ licet sint omnes bone ꝓñe ꝛ formales tñ ꝯclusio est synonima alicui p̄missarum. Dicit vel ambab⁹ simul ad excludendũ argumentuz ꝓius dictũ de terminis synonimis. Silr ad excludendũ argumẽtum ab exponẽtibus ad expositam vbi ꝯclusio est, sinonima ambab⁹ p̄missis.Dicitur gratia formalis dispositionis extremitatum cum medio in p̄missis. ¶Dzo illa pticula est aduertendũ q̄ plures logici eam diuersimode exponunt ꝛ intelligunt. Cõiteruz sic intelligitur q̄ tunc est formalis dispositio extremitatũ cum medio in p̄missis.q̃ obseruant omnes regule ꝛ ꝯditiones de syllogismis date quaꝝ regulaꝝ ꝛ ꝯditionũ plures sunt de quib⁹ specialiter videbitur vicz q̄ nõ arguatur a non distributo ad distributum ꝛ q̄ medium ad minus in vna p̄missaꝝ complete distribuatur. ꝛ de alijs ita intelligendo particulã tunc ad hoc q̄ aliquod sit syllogismus non sufficit bona ꝓsequentia ꝛ formalis .sed vltra requiritur q̄ sint ibi omnes regule de ꝓnexione extremitatum cum medio ꝛ medij cum extremitatib⁹ date. Et ergo propter illã particulam tales orationes vel ꝓsimiles non sunt syllogismi. Omnis homo est non homo ꝛ omne risibile est homo igitur omne risibile est omne non homo. Et licz sit bona ꝓña ꝛ formalis.tamẽ ibi non est formalis dispositio extremitatum cuz medio.quia ibi arguitur a non distributo ad distributum. Similiter homo est animal ꝛ animal est homo.igitur animal est animal q̄ licet sit bona ꝓsequentia ꝛ formalis.tamen ibi non est formalis dispositio . quia deficit vna regula.vicz q̄ mediũ in neutra p̄missarum distribuitur.ꝛ eodẽ modo exclu-

Ois syll. dz esse ꝓña formalis.

Q̃ i syll. ẽ formal' cõnexio extremitatũ cuz medio.

duntur alia argumenta in quibus deficiunt regule de sillogismis date. Sed quia difficile est hoc iudicare qñ vicz deficiat aliqua regulaz cuz nō sint in certo aliquo numero. ⁊ glibet eas iuxta suū ingeniū ponit ⁊ fabricat. Jdeo particula ꝑdicta secūdo modo sic habet intelligi ⁊ vt videtur melio⁹. ¶Tūc est formalis dispositio extremitatū cum medio in premissis qñ extremitates sic ꝯnectunt cum medio ꝙ qbuscūqz alijs duabus extremitatib⁹ datis que sic annectunt eodem modo cū tali medio sicut fuerunt annexe in argumēto ꝓposito ꝙ tunc talis ꝯsequentia etiam esset bona ⁊ formalis. Exemplum vt hoc est bonus sillogism⁹. omnis homo est risibilis ⁊ sortes est hō. ergo sortes est risibilis. ⁊ q̄cunqz alie extremitates dant ⁊ annectunt eodē modo sicut fuerūt ille due annexe tales etiā faciūt bonū argumētū syllogisticuz. ¶Corollariū. Jsta expositio ꝑdicte pticule videt esse de intentione ℙe. hispa. etiam Aristo. in primo libro ꝓpō. ⁊ p̄cedens expositio nō est auctētica. neqz ℙet. hispa. nec Aristo. ponit regulas de syllogismis. neqz alius logicus saltez auctenticus. ſz glibet fingit eas ꝑm sui bñplacitū. ¶Corollariū. Nullaz ponendo regulam de sillogismis nihilominus possunt excusari singula argumēta paralogistica exponēdo particulā diffinitionis sicut iam ꝑmissa est. Dicit ḡ illa pticula propter hmōi vel cōsilia argumēta: ois hō est nō hō. ⁊ risibile est hō. igit risibile est omne nō hō. qđ ls sit bona ꝯña ⁊ formalis. tū nō q̄libz due extremitates pñt ꝯuerti cum tali medio eodē mō: sic ꝙ ꝯña adhuc maneret bona ⁊ formalis. quia ponēdo loco extremitatum alias duas extremitates vicz non lapis ⁊ aial: tūc ꝯña non erit formalis. Sic ponendo illas duas flebile ⁊ risibile: nō erit formalis ⁊ bona: vt patet. quia sic nō valebit: ois hō est risibile. ⁊ flebile est homo. igit flebile est omne risibile. Sil'r hoc nō est sillogismus: hō est currēs. ⁊ currens est hō. igit currēs est currens ⁊ licet sit bona ꝯña ⁊ form alis: tū ibi nō est formalis dispositio extremitatum cū medio. qr nō quecunqz alie due extremitates pñt sic cōiungi cū tali medio. vt recipiēdo illas duas extremitates. vz. album ⁊ nigrum: ꝯña nihil valebit. vt sic fabricando: hō est albū. ⁊ nigrum est hō. ḡ albū est nigrū. ¶Sequit ḡ: q̄cunqz apparet aliquod argumentū esse sillogismus ⁊ deficit aliqua regula de sillogismis ꝙ vel ꝯña nō valet: vel non est formalis ꝯña: vel non est formalis dispositio extremitatū cū medio. ¶Corollariuz. ℳulta sunt argumēta que apparent sillogistica ⁊ tñ nō sunt in quib⁹. vz. nō obseruant regule. vt si aliquod imptinens addit: vel pticipiens omittit. Hoc est qđ aliqui logici dicunt in talib⁹ argumētis paralogisticis causari fallacias: ⁊ per eas excludunt paralogismos. ⁊ illi dicūt ꝙ hoc sit de intētione Aristo. in libris Elenchoruz. De quib⁹ fallacijs circa regulas videbis. ¶Corollarium. Scđa expositio predicte regule trahit ex vna pticula ꝑus posita de oppositione ꝓpositionū: ꝙ tales ꝓpones opponant gra forme acceptionis terminoꝝ: sic ꝙ nō sufficit ꝓpositiones oppositas repugnare in veritate ⁊ falsitate materialiter. imo non sufficit eas repugnare formaliter. sed vltra requirit ꝙ repugnent gra forme acceptionis terminoꝝ. Et quid hoc sit dicere vide supra de cōtradictorijs. ⁊ cōcordat ꝑcise cū expositione secūde particule. Dicit in fine diffinitionis: ratione cui⁹ dispositiōis vel ꝯnexionis ꝑdicant de se inuicez in cōclusione. ꝓ hoc innuit ꝙ sillogism⁹ nō tenet rōne illius ꝙ añcedēs est impossibile materialiter vel formal'r. sed sillogismus ꝓbat ꝓpōnem illa rōne ꝙ maior ⁊ minor extremitates cōnectunt in ꝑmissis cū medio aliq̄ dispositione ꝙ eedez

Reprobat ꝑdictū modū ⁊ dat alium modū meliorem.

extremitates ꝑdicanꝫ de se inuicem in ꝛcl'one. ¶Ex quo patet' q̄ statim in
sillogismo si cōcedunꝫ ꝑmisse: oportet etiā cōcedi ꝛcl'onem. Dicitur notan-
ter: si cōcedunꝫ. quia si non ꝛcedunꝫ: neq; oportet ꝛcl'onem cōcedi. vt sit q̄s
antecedēs est impossibile vel falsum. Est ergo sillogismus vna spēs argumē
tationis ꝓbatiua ꝓpositionum veraꝝ: falsaꝝ: cōtingētium: necessariaꝝ: pos-
sibiliū ⁊ impossibiliū: affirmatiuaꝝ ⁊ negatiuarum: mediate vel immediate.
hoc vult Aristo. in suis priorū libris. vbi ponit quattuor species argumētati
onis. s. sillogismū: inductionē: enthymema. ⁊ exemplū. quoꝝ descriptiones
vide alibi. ¶Arguitur contra diffinitionē. Si diffinitio sic glosata esset bo- Arguit ꝑ
na: sequeret q̄ hoc esset sillogismus: oē aial est substātia. ⁊ ois hō est anial. ḡ ꝛtra diffō-
omnis hō est substātia vel deus est. Seq̄la ꝓbaꝫ. q; est ꝓpō hypothetica cō nē sillogis-
seq̄ntionalis in qua ponūtur due ꝑmisse cathegorice ⁊c. ꝑ totā diffinitionē mi.
¶Cōfirmaꝫ scdo. Si diffinitio esset bona: sequeret q̄ hoc esset sillogismus Secundo
nullus homo est asinus. ⁊ nullū risibile est homo. ḡ nullū risibile est asinus.
ꝓbaꝫ. q; est sillogismus negatiu⁹. ꝓbaꝫ q; eius ꝛcl'o est negatiua. ergo est sil- Tertio.
logismus negatiuus: ꝑ diffinitionē. ¶Confirmatur tertio. Sequeret q̄ ꝝ ar
gumētum esset sillogismus hō currit. ergo aial currit. ¶Probatur q; est enthy
mema ḡ est sillogismus trūcat⁹. tenet ꝓña ex diffinitione enthymematis. vl-
tra est sillogismus trūcat⁹. ḡ est syll's. tenet ꝓña a ꝑte in mō ad totum. ¶Con Quarto.
firmaꝫ q̄rto. Seq̄reꝫ q̄ hoc eēt sillogism⁹. hic est hō ⁊ hic est asin⁹ ḡ hō est asi
nus. ꝑ totam diffinitionem. Et similr de illo. in hoc loco est homo ⁊ in hoc
loco est asinus. ergo hō est asinus. ¶Cōfirmaꝫ qnto de illo argumēto hō est Quinto.
aial ⁊ hō est currēs ḡ currēs est aial. ¶Confirmatur sexto. de illo argumen- Sexto.
to hō est aial ⁊ aial est hō ḡ hō est hō ꝑ totā diffinitionem sillogismi. ¶Con- Septimo.
firmaꝫ septimo. de illo. nullus hō est oē aial ⁊ sortes est hō. ḡ sortes nō est aial
ꝑ totā diffinitionē. ¶Cōfirmaꝫ octauo. de illo. ois homo est aial. ⁊ risibile est Octauo.
aial ergo risibile est hō. ꝓbaꝫ q; nulla ptícula diffinitionis abest. ¶Cōfirma Nono.
tur nono. de illo. oēs homines sunt centū. ⁊ petrus ⁊ paulus sunt homines
ergo petrus ⁊ paulus sunt cētū. ¶Confirmaꝫ decimo. de illo oēs boies sunt Decimo.
albi. ⁊ sortes ⁊ plato sunt homines ergo sortes ⁊ plato sunt albi. ¶Cōfirma- Undecio.
tur vndecimo. de illo. sortes si est sortes est homo. ⁊ sortes si est sortes est asi
nus. ergo hō est asinus. q; est sillogismus expositorius. ¶Cōfirmatur duode Duodecio
cimo. de illo. ois hō est risibilis. ⁊ hō est tm̄ aial. ḡ tm̄ aial est risibile. ¶Ad Rñ. ad. j.
primū argumētū rndetur q̄ nō est sillogismus. Et ad ꝓbationē dicendum arg. factū
est ꝛcedēdo q̄ sit ꝓpositio hypothetica ꝛsequētialis in qua ponunt ⁊c. ꝙ diffōnē
Etiaꝫ ꝛcedendo q̄ sit bona ꝛsequētia ⁊ formalis. Etiam q̄ ibi sit formalis sillogismi.
dispositio extremitatum cum medio ⁊c. Sed vltima ptícula abest. vz. rōne
cuius ꝑdicanꝫ de se inuicem in cōclusione modo extremitates nō ꝑdicanꝫ
de se inuicem in ꝛclusione ratione talis dispositionis. Sed iam aliquid im
pertīnēs additur. Uñ sola maior ⁊ minor extremitates in ꝛclusione debent Regula.
de se inuicem predicari. ita q̄ aliunde nihil debet poni nisi forte aliquid ibi
ponetur propter ꝛgruitatez vel aliam causam vt. vz. oratio maneat cōgrua.
¶Sic similiter hoc nō est sillogismus. ois homo est aial. ⁊ sortes est homo.
ergo sortes est omne animal. vel deus est: tamē verum est q̄ hoc etiaꝫ nō est
consequētia formalis ⁊ neq; extremitates ꝑdicātur de se inuicem in cōclusi
one rōne talis cōnexionis. ¶Ad scōz rndetur negādo sequelā. ad ꝓbationē Rñ. ad se-
negeꝫ assumptuz q̄ sit sillogismus negatiuus. ⁊ ad ꝓbationē dicēdum est q̄ cundum

si aliquid debet esse syllogismus negatiuus oportet prius q̄ sit syllogism⁹. ⁊ sic genus diffiniti sibi non conuenit. licet in ipso argumēto ꝯclusio sit pro positio negatiua. tñ oportet q̄ genus diffiniti etiā sibi ꝯueniat. mō nō est syllogismus q⁊ nō est ꝓña formalis. Quia in simili nō sequit ponendo loco ly risibile ly rudibile. ⁊ fabricando sic. nullus hō est asinus ⁊ nullum rudibile est homo. ergo nullum rudibile est asinus. añcedens est verus ⁊ ꝯsequens falsum. iuxta regulas aūt excludit. q⁊ ex puris negatiuis nihil sequitur.

Ad tertiuz. Enthymēa capitur dupliciter

¶Ad tertium est dicendum q̄ ille terminus enthymema capit dupl⁹. Uno modo large pro omni ꝯsequētia bona que nō est syllogism⁹ nec inductio nec exemplum. ⁊ sic ꝯcedit q̄ argumētum oblatū sit enthymema. ⁊ negat q̄ sit syllogism⁹. Alio mō capit stricte ꝑ omni bono argumēto nō syllogistico nec inductione nec exēplo sic se habente q̄ ꝑ additionē vnius premisse fiat syllogismus. ⁊ sic iterum ꝯcedit q̄ sit enthymema ⁊ ꝯsequēter q̄ sit syllogismus trūcat⁹ ⁊ negatur vltima ꝓña. q̄ ḡ sit syllogism⁹ q⁊ arguit cū dictione distra hēte. Et isto scō mō cepit Aristo. ij. ꝓtopicorum. qñ dicit. Enthymema est syllogism⁹ trūcat⁹ ex hipothesi ⁊ signis

Ad q̄rtum

¶Ad q̄rtum rndet distinguendo. vel ly hic capit aduerbialr vel ꝓnoialr. capiēdo ḡ ꝓnoialiter ⁊ demōstrādo idem in maiore ⁊ minore ꝯcedit q̄ sit syllogismus ⁊ bona ꝓña. Si aūt capitur aduerbialiter tunc non est syllogismus. exq̄ de facto añs est verū ⁊ ꝓns falsum. ⁊ iuxta regulas excludit. q⁊ nō totus intrat ꝯclusionē. vt ly ens in premissis. vel si totū accipit ꝑ medio tūc medium in neutra p̄missarū distribuit

Ad quintū

⁊ nō est termin⁹ discretus. Eodē mō dicat ad scm ibi oblatū.

Rñ. ad sextum

¶Ad q̄ntus dicēdū est q̄ nō est syllogism⁹ q⁊ nō est ꝓña formal. q⁊ in fili nō sequit ponē do loco ly aial ly albū. ⁊ loco ly currēs ly nigrū vt sic hō ē alb⁹ ⁊ hō ē niger. ḡ albū est nigrū q̄ nihil valet. ¶Ad sextū dicēdū ē q̄ nō fit syllogism⁹. ⁊ ly fit bona ꝓña ⁊ formal. tñ nō est formalis dispositio extremitatum cum medio in premissis. quia nō quecūq; alie due extremitates possunt sic conuerti cū eodē medio eodē modo tento q̄ talis etiā maneret bonus syllogismus vel ꝓña bona ⁊ formalis. q⁊ recipiēdo illas duas extremitates risibile ⁊ rudibile ⁊ ꝯnectant eodem mō cū tali medio ꝓña nihil valebit. vt sic fabricando risibile est animal ⁊ animal est rudibile. ergo rudibile est risibile. q⁊ de facto antecedens est verus ⁊ ꝓns falsum. Sed iuxta regulas sic. q⁊ medium in neutra p̄missarū distribuit.

Nota.

¶Et est ibi aduertēdū q̄ ad formalem dispositionez extremitatū cū medio in p̄missis nō requirunt illa quattuor vz eadem qualitas. eadē quantitas. identitas copularū ⁊ idem situs terminorum sicut ad formalitatez ꝯsequentie ꝑtim nō requirit idem situs terminorum sicut etiā supra patuit circa declarationez eiusdē particule.

Ad 7m

¶Ad septimus rndet q̄ non sit syllogismus. q⁊ nō est bona ꝯsequētia. q⁊ de facto añcedēs est verū ⁊ ꝯsequēs falsum. ⁊ arguit a nō distributo ad distributū rōne ly aial.

Ad octauū

¶Ad octauum rndet negādo q̄ sit syllogismus. ⁊ licet sit bona ꝯsequētia tamē nō est formalis. q⁊ in simili nō sequit ponēdo loco ly risibile ly asinus. vt sic. omnis homo est aial ⁊ asinus est animal. ḡ asinus est homo. q̄ est eiusdē forme cū argumēto ⁊ tamē nihil valet ⁊ neq; medium ia distribuitur in aliqua premissarū sicut in precedēti.

Ad nonuz

¶Ad nonū dicēdū est distinguendo. vel ly oēs capitur collectiue vel distributiue. si capit collectiue tūc negando q̄ sit syllogismus siue suppositio collectiua sit ponenda siue non. q⁊ nō est bona ꝯsequētia. Et de facto antecedēs est verū ⁊ ꝯseq̄ns falsuz ad

minus posita veritate maioris. ⁊ iuxta regulas mediuz vt sic nō distribuitur in aliqua premissarum. Si aūt ly omnes capitur distributiue. respondetur ꝓcedendo q̄ sit syllogismus per totam diffinitionem. ⁊ tunc sicut conclusio est falsa sic etiā antecedēs. ¶ Ad decimū dicatur eodem modo sicut ad nonum vt si ly omnes capitur distributiue tūc est bonus syllogismus. Si autez capitur collectiue tūc nō est syllogismus. ⁊ licz sit bona ꝓña vt sic nō tamē est formalis. quia ponēdo loco ly albi ly quattuor vel quinqz vt sic. omnes homines sunt quinqz. ⁊ petrus ⁊ paulus sunt homines. ergo petrus ⁊ paulus sunt quinqz. ꝓsequētia nihil valet. ¶ Ad vndecimū dicendum est. q̄ non sit syllogismus. quia non est bona cōsequentia. ⁊ antecedens est verum ⁊ consequens falsum de facto. ⁊ non est syllogismus expositorius. quia medium nō est terminus singularis sed cōmunis. quia supponit pro qualibet re mūdi ex regula. Conditionatum ex terminis synonimis adequate pro eodem supponentibus supponit pro qualibet re mundi ⁊ medium in neutra earū distribuitur. ¶ Ad duodecimuz respondetur negando q̄ diffinitio sibi conueniat. quia non est ꝓsequentia formalis. quia in simili non sequitur omnis homo est albus ⁊ homo est tantum animal. ergo tantum animal est album. que est eiusdez forme cum ipso. ⁊ tñ nihil valet vt patet inspicienti. Sz iuxta regulas excluditur. quia est vna regula q̄ tota significatio consequentis dependeat ex significato antecedētis. hoc est tantum dicere q̄ nullum signum in ꝓsequente positum aliqua denotatione denotet que denotatio neqz formaliter, neqz virtualiter est expressa in antecedente. modo tam tñ in consequente aliter denotat q̄z in antecedēte. qz in antecedēte facit vnam de extremo sed in ꝓñte facit vnam exclusiuaz. ⁊ ad veritatem vnius plus requiritur q̄z ad veritatem alterius. ¶ Corollariuz. Hoc non est syllogism⁹. omnis homo conuertibiliter est risibilis ⁊ sortes est homo. ergo sortes conuertibiliter est risibilis. quia nō est bona ꝓsequētia. ⁊ de facto antecedēs est verum ⁊ ꝓñs falsum. ⁊ iam iterum ly cōuertibiliter aliqua denotatione denotat que in antecedēte nō est expressa. qz in antecedēte denotat q̄ ly hō ⁊ ly risibile sint termini conuertibiles ⁊ ita est. Sed in ꝓsequēte denotat q̄ ly sortes ⁊ risibiles sint termini conuertibiles q̄ō est falsum. ¶ Corollarium. Descēsus nō est syllogismus quia in eo nō ponūtur due premisse categorice ꝛc̄. vt quādo descenditur sub termino qui nō indigēt constantia vel antiquo medio. Sed quando hoc fit tunc nō est formalis dispositio extremitatum cum medio. ¶ Corollarium. Neqz ascensus est syllogismus ex eadez causa. ¶ Corollariū. Inductio nō est syllogismus. qz aliquādo nō est ꝓña formalis. vt q̄ñ fit per singularia determinata vel etiā circūlocuta. Si aūt fit p singularia vaga tunc ibi non est formalis dispositio ꝛc̄. ¶ Corollariū. Enthimema non est syllogismus siue capiatur large siue stricte. qz in eo nō ponūtur due premisse ꝛc̄. ¶ Corollarium. Exemplum nō est syllogismus vt tale argumentum vel ꝓsike. vviennēses bene abūdāt propter almū gymnasiuz. ergo Cracouienses bene abundant propter almum gymnasium. quia non est bona ꝓsequentia. ¶ Corollarium. Argumētum a diuisis ad ꝯiuncta vel ecōuerso vt hmōi. ille hō est aial. ⁊ ille hō est alb⁹ ḡ ille hō est albuz aial nō est syllogismus. qz nō est ꝓña formal. qz in sili nō sequit ille hō est monach⁹ ⁊ ille hō est alb⁹ ḡ ille hō est albus monachus. Et hoc ꝑm cōiter loquētes. vz q̄ hmōi argumētum nō sit formale. Si aūt teneā oppositū tūc in tali vel ꝓsimili nō est formalis dispo

Ad 10m.

Ad 11m.

Ad 12m.

Ex dictis inferunt aliq̄ corolla. Primum.

Secundū.

Tertium.

Quartum

Quintum

Sextum.

Septimū

Octauum Nonum

sitio extremitatū ꝛc̄. ¶Corollariū. Argumentuz ab exponente ad expoſita nō eſt ſillogiſmus. qz ꝓcluſio eſt ſynonima ambabus premiſſis. ¶Corollariū. ℔ñs nr̄a diffinitio itellecta vt ſupra ꝓuenit cuilibet ſillogiſmo categoꝛico capto ꝑ premiſſis ꝛ ꝓcluſione ſil. ſiue ſit in modo ꝛ figura ſiue non. Ille autem regule ꝛ cautele videbūtur circa regulas ꝛ modos. ꝛ tñ de diffone.

Omnis autez ſyllogiſmus conſtat ex trib⁹ terminis et duabus propoſitionib⁹ quarū vna vocatur maioꝛ et alia minoꝛ: ex trib⁹ aūt termis nō poſſunt fieri due propoſitiones niſi alter eoꝝ ſumatur bis.

¶Pro littera Notandum q̄ ipſa non eſt diffinitio ſed eſt q̄dam habitudo ꝛ notitia. ga ſicut ſupra eſt dictū. qd ſit ſillogiſm⁹: nunc pñs textus notificat ex qbus cōſtituatur ſillogiſm⁹. Et vt ponit pñs text⁹ vniuerſal⁹ nō eſt ver⁹ qz patitur inſtantiā in ſillogiſmo hypothetico. etiā in ſillogiſmo capto ꝑ premiſſis ꝛ ꝓcluſione ſil. ¶Debet ꝯ text⁹ ſic itelligi. Dis ſillogiſmus categoꝛicus capt⁹ pro p̄miſſis tñ cōſtituitur ex trib⁹ termis hñtib⁹ tria diſticta officia. qz vnus hz̄ officiū medij: alter maioꝛis extremitat⁹: alter minoꝛis extremitatis. ꝛ ex duabus ꝓpōnib⁹. ſ. maioꝛe ꝛ minoꝛe. Di: categoꝛicus. ga ſillogiſmus hypotheticus cōſtat ex plib⁹ terminis ꝛ ex plurib⁹ ꝓpōnib⁹ q̄z trib⁹ vel duab⁹. Dicitur: capt⁹ ꝑ p̄miſſis tñ: ad excludēdū ſillogiſmū captū pro p̄miſſis ꝛ ꝓcluſiōe ſil. Dicitur: ex trib⁹ termis hñtib⁹ tria ꝛc̄. ℔ Per h̄ patet q̄ inuiſ q̄ glibet ſillogiſmus debet hꝫ̄ mediuz ꝛ maioꝛē ꝛ minoꝛē extremitatē. ¶Corollarium. Hoc eſt ſillogiſm⁹. Dis hō eſt hō. ꝛ nullus hō eſt hō. ꝯ hō non eſt hō. abſoluēdo ſaltē ly nullus a genere. ꝛ lz̄ nō cōſtituatur ex trib⁹ terminis ga ꝓſtituitur ſolum ex vno termio. ſ. hō. tñ adhuc cōſtat ex trib⁹ termis habētibus exercere tria diſtincta officia. ¶Corollariuz. Ille ſillogiſmus Dis diſciplina eſt bona. ꝛ nulla diſciplina eſt bona. ꝯ bonū nō eſt bonū. etiā cō ſtat ex trib⁹ terminis ad ſenſuz ſuppoſitū. qz illi termi diſciplina ꝛ bona replicantur ꝛ hñt tria officia diſtincta. ¶Ulteri⁹ notāduz q̄ ille termin⁹ ſillogiſm⁹ pōt capi vt nō equocet in textu pñti ꝛ in p̄cedēti imediate vicz capiendo pro ſillogiſmo capto ꝑ p̄miſſis ꝛ cōcluſiōe ſil. Et tūc lr̄a poſſet ſic itelligi. Dis ſillogiſm⁹ categoꝛicus ꝓſtituitur ex trib⁹ termis ꝛc̄. ꝛ duab⁹ ꝓpōnib⁹ tanq̄z ex p̄miſſis. i. q̄ p̄miſſe ſolū ſint due q̄ inferūt ꝓcluſionē. Ex h̄ patet q̄ Pe. Hiſ. diſtinguit ſillogiſmuz in Barbara ꝙ ſillogiſmum in Baralipton. ꝛ tñ q̄ ad p̄miſſas nō diſtinguuntur. ¶Corollarium. Lz̄ glibet ſillogiſm⁹ categoꝛic⁹ cōſtet ex trib⁹ ꝓpōnib⁹ ꝛ q̄libet ꝓpō ex duob⁹ terminis ad min⁹. ꝛ ſic fierēt ſex termi. tñ glibet ſillogiſm⁹ categoꝛic⁹ ſolū ꝓſtat ex duab⁹ ꝓpōnib⁹ tanq̄z ex p̄miſſis ꝛ trib⁹ termis dūtaxat hñtib⁹ exercere tria diſtincta officia. ¶Corollariū. Quibuſcūq; trib⁹ terminis dat⁹ ſaltez categoꝛematicis ꝛ extremū totale ꝓpōnis categoꝛice eſſe potētib⁹ pōt fabricari ſillogiſm⁹ adiunctis ſignis ſincategorematicis iuxta intētiones diffinitionis ꝓpoſite. Exemplū. vt ex illis trib⁹ terminis ſtudioſus: virtuoſus: ꝛ ſtudens hic fabricat ſillogiſmus. Dis ſtudioſus eſt v̄tuoſus. ꝛ glibet ſtudens eſt ſtudioſus. ꝯ glibet ſtudēs eſt v̄tuoſus. ꝛ tenet ꝓña in Barbara.

Text⁹ ſic itelligitur

Quādo ſyllogiſm⁹ capit vt ſupra in diffone text⁹ ſic intelligitur.

Medium eſt termin⁹ bis ſumpt⁹ añ ꝓcluſionez.

¶Pro littera eſt Notandū q̄ Pe. Hiſpa. in ſupioꝛi textu dicens: ex trib⁹

aũt terminis nõ pñt fieri due ꝓpões nisi alter illoꝝ sumat bis: voluit declarare officia illoꝝ triũ terminoꝝ vicz medij: maioris: ⁊ minoris. extremitatis. vnde officiũ medij est bis poni añ cõclusionẽ. Et describit ꝯz ordinẽ illos tres terminos ex ꝙbus sillogismꝰ cõstituit: dicẽs. Medium est terminus bis sumptus ante cõclusionem. Scõdo notãdũ: ꝙ ille textus vt ponit non est diffinitio. ꝙa ꝯz eũ sequeret ꝙ singa vlia ⁊ etiã actꝰ completiꝰ ⁊ alia sincategoremata essent mediũ. quia sunt termini qui bis: sumuntur añ conclusionem. Debet ꝑ textus sic intelligi. Medium est terminꝰ. i. est categorema cõplexũ vel incõplexũ sumptus. i. sumptũ bis. s. ꝯz se vl suũ synonimũ in mõ significandi ꝓncipali añ ꝯclusionẽ. i. in ꝓmissis ⁊ nõ in conclusione. In forma. Medium est categorema complexum vel incõplexum sumptuꝫ bis ꝑm se vel ꝑm suũ synonimũ in mõ ꝑcãdi ꝓncipali in ꝓmissis ⁊ nõ in cõclusiõe. Dr categorema ꝙ hoc innuit ꝙ nullũ sincategorema vt sic est mediũ. Licet bene possit esse ps medij vt si esset ps alicuiꝰ extremi vt dicẽdo sic glibz asinꝰ cuiuslibet hois currit. ⁊ brunellus ẽ asinꝰ cuiuslibet hois. ꝗ brunellꝰ currit. hoc totũ ẽ mediũ asinꝰ cuiuslibz hois. Dr cõplexũ. ꝙ ꝫ innuit ꝙ mediũ. ñ solũ ẽ tminꝰ simplex ſz ⁊ qñqz cõplexũ vt supꝝ. Dr sumptũ bis. ꝙ ꝫ differt mediũ a maiore ⁊ minore extremitatibꝰ. Dr vl ꝯz suũ synonimũ ad inuẽdũ ꝙ ly hois in illo sillogismo cuiuslibz hois asinꝰ gescit. ⁊ sortes ẽ hõ. ꝗ sortis asinꝰ gescit. ẽt est mediũ. ⁊ lz nõ ponat bis añ ꝯclusionẽ ꝑm se. tamẽ ꝑm suũ synonimũ in mõ ꝑcãdi ꝓncipali. Dr in ꝓmissis ⁊ nõ in conclusione ꝙ hoc innuit ꝙ in tali vel cõsili argumẽto. ois homo est rõnalis ⁊ oẽ rõnale est homo. ꝗ oẽ rõnale est rõnale. ly rõnale nõ est mediũ. ⁊ licet ponat bis ante ꝯclusionẽ tñ ponit etiã in cõclusiõe. vnde vt postea videbit nunqz mediũ debet poni in cõclusione ea rõne ꝙ est mediũ. Corollariũ. Hoc signũ terminus in textu debet capi strictissime videlicet ꝓ categoremate qđ ꝑm se vel suũ sinonimũ in mõ ꝑcandi ꝓncipali natũ est esse extremũ totale ꝓpõnis categorice. Corollariũ. Medio nõ semp est extremũ ꝓpõnis categorice. Sed qñqz solũ ps ꝫmo minꝰ ꝓncipalis vt in supioꝝ argumẽto. qñqz ãt ꝓncipalis ps vt pz. Corollariũ. Verbũ etiã natũ est eẽ mediũ. vt in tali vl ꝯsimili argumẽto. nullꝰ hõ currit ⁊ oẽ rudibile currit. ꝗ nullũ rudibile ẽ hõ.

Declarat officiũ triũ terminoꝝ.

Diffinitio. Medij sic intelligitur

Maior extremitas est terminus sumptus in maiori propositione cum medio.

Pro lr̃a est notãdũ ꝙ textus pñs vt ponit nõ est diffinitio. ⁊ ipsius ꝑprobatio haberi põt ex supioris textus ꝑprobatione. Sed sic ꝯz itelligi. Maior extremitas est terminꝰ ⁊c. i. est categorema totale cõplexũ vl incõplexũ ex oibꝰ terminis tã categorematicis ꝙz syncategorematicis in maiore ꝓpõne positis ꝙ sunt ptes extremi vel extremoꝝ ꝑter mediũ. Dr vel cõplexuꝫ qz maior extremitas nõ semp est incõplexũ. ſz qñqz cõplexũ. vt in tali vl ꝯsili syllogismo. ois hõ videt oẽm asinũ molitoris ⁊ sortes est hõ ꝗ sortes videt oẽm asinum molitoris. hoc totũ videt oẽm asinũ molitoris est maior extremitas Dicit tã categorematicis ꝙz syncategorematicis. ad innuendũ ꝙ ly omnẽ in ꝑdicto argumẽto etiã est ps maioris extremitatis. Et addit notãter. qui sunt ptes extremi vt est ly omnem. ⁊ ad excludendũ signũ vle ab initio maioris positi qđ non est pars maioris extremitatis. qz non est pars extremi. Dicitur vel extremoꝝ. qz nõ semp maior extremitas est ps vniꝰ extremi sed

Diffinitio vel textꝰ sic intelligitur

qñqz extremoꝝ vt subiecti ⁊ predicati. vt in tali vel ꝓsili argumento sillogistico. oīs homo vel asin⁹ est rudibilis ⁊ sortes est hō. ḡ sortes vel asin⁹ est rudibilis. distribuendo solum ptem in maiore. hoc totuz est maior extremitas asinus ⁊ rudibilis ⁊ nō sunt partes extremi sed extremoꝝ. Dicit preter medium. p hoc differt maior extremitas a medio. qz medium aliud officium habet. ¶ Corollarium. Stat q vna tota propō est maior extremitas tenēdo q pars ꝓpōnis sit ꝓpō. vt cuilibet hois asinus currit ⁊ sortes est hō ḡ sortus asinus currit. totum est maior extremitas asinus currit.

Minor extremitas est terminus sumptus in minori propositione cum medio.

Text⁹ sic intelligitur.

¶ Et intelligit sic. Minor extremitas est categorema incōplexum vel complexū ex oīb⁹ terminis tā categorematicis qz sincategorematicis in minore ꝓpōne positis q sunt ptes extremi vel extremoꝝ pter mediū. Et habet diffinitio declarari sicut pcedens imediate. ¶ Corollariuz. Oportet oēm sillogismū vt supra premissum est in textu fabricari ex trib⁹ terminis de qb⁹ iam descriptiōes posite sunt. vz ex maiore ⁊ minore extremitatib⁹ ⁊ medio. sic q libet syllogismus hz mediū: maiorē extremitatem: ⁊ minorē. ¶ Corollariū. Aliud est dicere maior extremitas ⁊ maior ꝓpō: ⁊ aliud maior extremitas ⁊ minor ꝓpō. qz maior extremitas solū est vna ps vel subiecti vel predicati vel vtriusqz ipsius maioris ꝓpōnis. ⁊ minor extremitas est ps minoris ꝓpōnis. Que aūt ꝓpō dicat maior ꝓpō ⁊ q̄ minor: hoc patet qñ syllogism⁹ fabricat in aliquo mō tūc cōiter ꝓma est maior. scda minor. ⁊ tertia ꝯclusio.

Dīnt maior extremitas ⁊ maior ꝓpō ⁊ silr minor extrēitas ⁊ minor propositio

Dicit: cōiter. qz qñqz etiā minor est ꝓma ꝓpō. vt ꝫ est bon⁹ sillogism⁹ in Darij: sortes est hō. ⁊ oīs hō est aial. ḡ sortes est aial. ⁊ tñ illa: sortes est homo: est minor. ⁊ scda videlicet oīs hō est aial. est maior. ⁊ ḡ maior ⁊ minor extremitates nō semper sunt ꝓpōnes. sz maior ⁊ minor ꝓpō semper sunt ꝓpōnes.

Ad syllogismum autē requirit modus ⁊ figura.

Textus est vna ꝓprietas syll.

¶ Dico illo textu est notandū q ipse nō est diffinitio. sed oñdit vnā ꝓprietatez ipsi⁹ sillogismi. qz sillogism⁹ fit cōiter formal sic se hz q ipe est magis probatiu⁹ in mō ⁊ figura q̄z si nō esset in mō ⁊ figura: lz sit eque bon⁹. Ponit ḡ pñs textus vt sciat qs sillogismus sit in mō ⁊ figura ⁊ qs nō. ⁊ ly ⁊ in textu debet capi copulatiue. ⁊ nō copulatiz. qz alis text⁹ fieret incōgru⁹: vt patet ex grāmatica. Et lz ꝓpōnes de copulati vel disiuncti extremis iuxta pbabiliorem viam sint categorice. tñ ipse text⁹ preter rigorē est ꝓpō hipothetica. ⁊ valet tātū: modus exigitur ad sillogismū: ⁊ figura exigit ad sillogismum.

Intellect⁹ textus.

¶ Est ḡ ꝯclusio: q nō oīs sillogism⁹ est in modo ⁊ figura. nec ad ꝫ q aliqd sit sillogismus ꝫ requirit tanq̄z necessariū vel oportunū. Sed qz vt sciatur q sillogismi in modo ⁊ figura exīntes sunt magis vsitati q̄z alij. Dicendum est Quilibet sillogismus categoricus nō expositoriꝰ: nec ad talē reducibilis ex ꝓpōnib⁹ simplicis q̄litatis ꝯstitut⁹. cōmuniter vsitat⁹. ⁊ cui⁹ mediū in vna ꝑmissarū distribuit est in modo ⁊ figura simplr vel reductiue. Et quare addātur singule particule: ex supioribus tracta. Di tñ cui⁹ mediū in vna ꝑmissarū distribuitur: ꝓpter sillogismū in q̄ mediū accipit collectiue. vl vbi mediū nō distribuitur. ¶ Corollariū. Sillogism⁹ expositor⁹ etiā est in figura. nec hoc est ꝑ dicta. imo pōt fabricari sillogismus expositor⁹ in q̄libet figura sed nō est in mō. ga mediū nō distribuitur. ¶ Corollariū. Sillogism⁹ q

nō est in mō ꝛ figura est ita bonus sillogism⁹ sic̄ q est in mō ꝛ figura. ¶Corol lariū. Sillogismus est in mō ꝛ figura: nō q ly in: dicat ūtransitionem. qa sillogism⁹ nō est modus ꝛ figura. sed ly in valet tantū sic̄ ex. ¶Corollariū. Nō oē argumētuz qō est in mō ꝛ figura est sillogismus: vt patet in oībus argumētis palogisticis. vt tale vel cōsise argumētū: oīs hō est animal. ꝛ sortes est hō. g̃ sortes est omne aial. est in ꝑma figura ꝛ Darij iuxta denotatiōes vocaliū qō nō sufficit. ꝛ tū nō est sillogismus qz nō est bona ꝯña.

Figura est ordinatio triū terminorum ꝑm subiectionem ꝛ predicationez in premissis.

¶Pro illo textu est notādū. q figura in re nō est aliud nisi tres termini certo mō ad inuicez ordinati ꝑm subiectionē ꝛ ꝑdicationē in ꝑmissis. Et iuxta ꝫ diffinitio sic intelligit. Figura est ordinatio triū ẽminoꝝ. i. tres termi certo mō ordinati ad inuicē ꝑm debitā subiectionē ꝛ ꝑdicationem in ꝑmissis vt sunt mediuz ꝛ maioꝛ extremitas ꝛ minoꝛ extremitas. Dī notāter in premissis si variat subiecito vel ꝑdicatio in ꝯclusione non optet q ꝑpter hoc ponuntur alie figure ꝛ mōi. Alīs enī celarēt ꝛ celantes essent in diuersis figuris. patet g̃ q ordiatio in lr̃a dz capi passiue ꝑ terminis ordinati. ¶Corollariū. Dicendo sic. oē aial est suba ꝛ oīs hō est aial. g̃ oīs hō est suba. ille sillogism⁹ nō est figura ꝫ bñ isti tres termini aial suba hō sic ad inuicem ordinati q vnus teneat officiū medij. ꝛ alī⁹ maioris extremitatis. ꝛ tertī⁹ officiū minoris extremitatis. Sz totus sillogism⁹ bñ est in figura. i. cōstituitur ex figura ꝫ est ex trib⁹ terminis certo mō ordinatis ꝑm debitā subiectionez ꝛ ꝑdicationez. ¶Post ꝫ dic̄ Dē. hispa. in textu. hec aūt ordinatio pōt fieri triplr̃. Pro q est notandū q prima figura capitur duob⁹ mōis. vno mō large tūc sic describit. Pria figura est qñ mediū subijcit in vna ꝛ ꝑdicat in alia ꝛ sic cepit Dē. hispa. Et ita diffiniēdo tūc q̃rta figura comprehēdit sub prima sic q q̃rta figura nō est distincta a ꝑma. ꝛ isto mō solū tres sunt figure specie distincte sc̄z ꝑma sc̄da ꝛ tertia. ¶Allio mō capit stricte ꝛ tūc describit sic Prima figura est qñ mediū subijcit in maioꝛe ꝛ ꝑdicat in minoꝛe. vt oīs hō est aial ꝛ oē risibile est hō. g̃ oē risibile est aial. ita capiēdo tūc sunt q̃ttuoꝛ figure ꝛ quarta vt sic est distincta a ꝑma. Sz sc̄da figura est qñ mediū predicat in ambab⁹ ꝑmissis vt nullus hō est aial ꝛ oīs asinus est aial. ergo nullus asinus est hō. Sed tertia figura est qñ mediū subijcit in ambab⁹ ꝑmissis vt omnis hō est substantia ꝛ oīs hō est risibilis. ergo risibile est substantia. Sed quarta figura distinguēdo eaz a ꝑma est qñ mediū ꝑdicatur in maioꝛe ꝛ subijcitur in minoꝛe. vt oīs homo est aial ꝛ oē animal est substātia. ergo substātia est hō. ¶Corollariuz. in talib⁹ diffinitionib⁹ ly subijcitur ꝛ ly ꝑdicat⁹ eq uocant in ꝓposito ꝛ in ꝑmo tractatu qz in ꝓposito ly subijcit valet tantum id est a pte subiecti ponit. Et ly ꝑdicat. i. a parte ꝑdicati ponit. Sz in primo tractatu ly subijcit valet tm̃ sic̄ subiectuz est ꝛ ly ꝑdicatur sicut predicatū est.

Diffō figure sic itelligitur.

Pria figura large.

Stricte

2ª figura

3ª figura

4ª figura

Modus est ordinatio duarum propositionū in debita qualitate ꝛ quantitate.

¶Notandū ꝑ ista littera q vt ponitur de rigoꝛe vbꝝ ipsa non est diffinitio qz diffinitū stat irrestricte ꝑ q̃libet modo siue capiat ꝑ premissis tantum vel ꝑ ꝑmissis ꝛ ꝯclusione simul. Scdo ideo nō valet. Quia diffinitur

Diffō mōi nō valet.

Modꝰ capit dupliciter Primo.

ignotū per eque notū cuz nesciat qñ sit debita q̄litas vel q̄ntitas ⁊ qñ non ¶Secūdo notādum q᷑ ille terminus modus q̄ntum ad ꝓpositum capitur dupliciter. Uno mō pro p̄missis tm̄ ⁊ tūc textus sic diffinit. Modus. s. captꝰ pro premissis tm̄ est ordinatio duarum propositionū. i. due premisse categorice bñ dispōite ad inferēdū aliquā ꝯclusionē certo mō ad inicē ordinate in debita q̄litate ⁊ q̄ntitate ⁊ debito situ terminoꝝ. Et sic in re sūt ipse p̄misse modus: bñ ad inuicē ordinate ꝯclone dempta. ¶Corollarium. Celarēt ⁊ celantes nō sunt mōi distincti q᷑ hñt easdē p̄missas. sil᷑ darij ⁊ dabitis nō sunt distincti modi ex eadē cā. ¶Corollarium. Celarēt ⁊ cesare vt sic sunt mōi distincti ⁊ licz p̄misse sunt eedē in eis q᷑ ad q̄litatē ⁊ q̄ntitatē tñ differūt in situ terminoꝝ exquo mediuz in vno aliter subijcit ⁊ p̄dicat q̄z i alijs vt pz. Allio mō capit modus p p̄missis ⁊ ꝯclusione sil᷑ ⁊ tūc textꝰ sic intelligit. ¶Modus. s. captꝰ p p̄missis ⁊ ꝯclusiōe sil᷑ est ordinatio duaꝝ ꝓpōnū premissaruz ⁊ ꝯclusione bñ dispositaꝝ in debita q̄litate ⁊ quantitate ⁊ situ terminoꝝ vt sic ipsa ordinatio totiꝰ argumēti sillogistici p̄missaruz cuz ꝯclusione est modus ⁊ sic capiēdo modū celarēt ⁊ celātes sunt distincti mōi q᷑ differūt in ꝯclusione. sic etiā dabitis ⁊ darij differūt penes hꝫ q᷑ vnꝰ ꝯcludit directe alius indirecte vt patebit posterius. Sillogismus nunq̄z est modus sz est in modo capiēdo ly in pro ex id est ꝓstituit ex modo. Allij tñ dicūt q᷑ sillogismꝰ sit modus ⁊ q᷑ sillogismus sit in modo prout ly in dicit sensum intranſ tiuuz. p̄muz tñ cōmuniꝰ est. ¶Dicit in debita qualitate ⁊ quantitate. Unde debita quantitas est due p̄misse categorice inferentes ꝯclusionez sillogistice quaꝝ ad minꝰ vna est vniuersalis. ⁊ vocat ꝓpositio vniuersalis in proposito cuius primus terminus categoricus distribuit siue sit subiectum siue p̄dicatū siue pars talium. Unde in proposito illa vel ꝯsimilis est vniuersalis. cuiuslibet hominis asinus currit. Et tamē ly hominis nō est subiectum sed solū pars imo minus p̄ncipalis. Similiter illa est vniuersalis. omnem equum videt homo ⁊ tamen ly equuz est pars p̄dicati ⁊ in p̄mo tractatu est indefinita. q᷑ ly homo est subiectū. ¶Est ergo in proposito ita sentiēdum de q̄ntitate ꝓpositionū q᷑ solum due sunt in ꝓposito quātitates. vz. particularis ⁊ vniuersalis. Indefinita enim ⁊ singularis sub particulari significātur. Et illa est ꝑticularis cuius primus terminus categorematicus nō distribuitur. Et per oppositum diffinitur vniuersalis ⁊ nulla est ibi difficultas de mixta quantitate. ¶Sed debita qualitas est due premisse inferentes aliquam ꝯclusionem quaruz ad minus vna est affirmatiua. vnde qñ ambe sunt negatiue nunq̄z est ibi debita qualitas. neq᷑ tūc premisse sunt bene dispōite. Et attendit q̄litas in ꝓpposito eodez modo sicut in p̄mo tractatu videlicet penes copulā p̄ncipalē affirmatā vel negatā. ita q᷑ nō diuersificat qualitas sicut q̄ntitas. Dicit in fine ⁊ eodē situ terminoꝝ per hoc innuit q᷑ capiendo modū ꝑ p̄missis ⁊ ꝯclusione sil᷑ tūc celarēt ⁊ cesare sunt mōi distincti. Sil᷑ darij ⁊ dabitis q᷑ differūt in situ terminoꝝ exq̄ mediū in cesare in ambab⁹ predicatur. Sed in celarent in vna subijcitur ⁊ in alia predicatur. ¶Corollarium. In toto sunt decemnouem modi omnium figurarum cōmuniter vsitati. Illaz p̄me figure sunt modi nouē scilicet Barbara. celarēt. darij. ferīon. baralipton. celantes. dabitis. fapesmo. frisesmoruz. Sed scde figure sunt q̄tuoꝛ modi. s. cesare. camestres. festino baroco. Sz tertie figure sunt sex modi. s. darapti. felapton. disamis. datisi. bocardo ferison. Et hoc intelligit de

Secūdo.

Debita q̄ntitas.

Due sunt spēs q̄ztitatis vlis

Due sunt spēs q̄ntitatꝫ ꝑticularis.

Debita q̄litas.

Modi oiuz figuraꝝ sunt.xix.

modis cõiter vsitatis ⁊ penes quos alij faciliter hꝫ possũt. ⁊ nõ distinguẽdo q̃rtã a p⁹. ⁊ quõ describat glibz mod⁹ hꝫ i denotatiõe vocaliũ in eis positaꝫ.

Unde tales dantur regule ad quamlibet figuram

Ex puris particularibus nihil sequitur: vñ oportet alteram premissarum esse vlem: aut vtranqz.

¶ Pro illo textu est. Notãdum qꝫ Petrus Hispa. postqꝫ posuit ea ex qbus syllogismus ꝙstat ⁊ q̃ regrũtur ad syllogismũ: vt modus ⁊ figura. Nunc ponit alios regulas cõmunes omnib⁹ syllogismis in qualibet figura cõuenientes. Et vt ponit regula vniuersalit nõ est vera. quia bñ sequit. hõ currit ⁊ asinus currit. g̃ hõ currit: imo formalit. ⁊ tñ taz arguit ex puris pticularib⁹. ⁊ est bona ꝙña a tota copulatiua ad alterã eius partẽ. ¶ Scõo notãdum qꝫ vno mõ illa ꝓpositio dicit pure particularis que est particularis ex pte oiuz termino ruz in ea positoꝫ. Et sic ista: hõ est sortes: nõ est pure particularis. Sil nec ista: hõ est omne aial. neqz ista: hõ oẽm equũ videt. exquo in eis ponũtur termini distributi. Et sic capiẽdo ꝓpositionem pure particularẽ: nõ oportet ponere multas exceptiões vel casus exceptos a regula. Et debz breuiter sic intelligi. Ex puris particularib⁹ nihil sequit syllogistice nisi medio addatur relatiuuz identitatis. Dz syllogistice: ꝓpter argumẽtum supra assumptũ ⁊ multa silia vbi arguit a diuisis ad cõiuncta: vel ab inferiori ad superius: in qbus bñ sequitur ex puris particularib⁹: sed nõ syllogistice. Dz: nisi medio addatur relatiuũ identitatis: ꝓpter syllogismuz reducibilez ad expositoriũ: in quo oẽs premisse ponũtur particulares pure ⁊ bñ sequit etiã syllogistice. vt sic arguẽdo: aial currit. ⁊ hõ est idem aial. ergo homo currit. Alio modo pure particularis dicit ista: cuius subiectũ accipitur determinate. Et sic ista est pure particularis: homo est sortes: homo est omne aial. Et tunc regula sic habet intelligi. Nunqz est puris particularib⁹ sequit aliqd syllogistice: demptis qn qz casib⁹. Primo qñ arguitur expositorie: vt patet. Secũdus qñ medio additur relatiuũ identitatis: qõ iterꝫ pz. Tertius qñ ad minus in vna premissaruz mediũ distribuit: ⁊ in ꝙclone pcauetur ne arguat a nõ distributo ad distributuz: vt sic. homo est omne aial. ⁊ aial est oẽ risibile. g̃ oẽ risibile est hõ. Quartus casus: qñ cõcludit negatiue de modo loq̃ndi in cõsueto ⁊ precauetur iterum ne arguatur a nõ distributo ad distributũ. vt bñ sequit: homo non est asin⁹. ⁊ rudibile est asin⁹. igit homo rudibile non est. ¶ Quint⁹: qñ medium in ambab⁹ accipit collectiue. vt homo est oia anialia. ⁊ asinus est oia aialia. igit homo est asinus. ¶ Sed iuxta primũ modum solus secundus casus excipit: vt patuit. qz in alijs nõ arguit ex puris particularibus. ¶ Corollariũ. Licz in hoc argumẽto bñ sequit aliqd est puris particularib⁹: hõ est animal. ⁊ risibile est aial. igitur risibile est homo. tñ nõ est syllogismus. quia nõ consequẽtia formalis ex quo ista est eiusdẽ forme: homo est animal. ⁊ asinus est animal. igit homo est asin⁹. ⁊ tñ nihil valet. ¶ Sed diceres. Que est causa regule? Respondetur qꝫ illa. quia in quolibet syllogismo medium ad minus in vna premissarum debet distribui cõpleta distributione. mõ si erũt pure particulares: mediũ in neutra ꝓmissaruz distribuetur.

Scõa regula. Ex puris negatiuis nihil sequit: vñ opz alterã premissarũ esse affirmatiuam: vel vtrãqz.

Pri^a regla

Textus nõ valet

Pure pticularis stricte.

Regula intelligit sic.

Pure pticlar large

Al regla excipiut qnqz casus

Regla vlr est falsa.

¶ Pro littera est. Notādum q ipsa vt ponit nō est regula vniuersaliter vā licz particulariter. Primū patet. q bñ sequit. nullus hō pōt currere. igit homo est asinus. ⁊ tamen arguitur ex puris negatiuis. Quod similiter esset si ꝓmisse due essent categorice. vt sic nullus deus est deus. ⁊ nullus hō pōt eē albus. ḡ nullus hō pōt currere: vbi arguit ite ex puris negatiuis. ⁊ tamē est ꝓña bona ex quo añcedēs est impossibile. ⁊ ad tale sequit quodlibz. Sz secū da pars patet. vz. q valet pticulariter. quia fillogistice nihil valet arguere ex puris negatiuis: vt patet facile.

Intellēs regule.

¶ Debet ergo regula sic intelligi. Ex puris negatiuis nihil sequit fillogistice ⁊ formaliter. est tū vex q formaliter: posset omitti. q qcquid sequit fillogistice bñ etiā sequit formalr. sed nō econuerso Primuz pz ex diffinitione fillogismi vbi dr: ex q in ꝓña bona ⁊ formali ⁊c. Sed secūdum pz. q hoc est ꝓña formalis: hō est aial. igit aial est hō. ⁊ tū nō est argumētuz fillogisticū.

Non neēe addit dum mō mediū nō variat penes finitū ⁊ ifinitū.

¶ Corollariū. Nō oportet addi ad regulam: dum modo mediū nō variat penes finitū ⁊ ifinitū ꝓpter tale vl cōsimile argumē tū: nullū nō rōnale est risibile. ⁊ nullus asinus est rōnalis. igit nullus asin⁹ est risibilis. q nō est ibi formalis cōnexio extremitatum cū medio. q si bñ totū: nō rōnale: esset mediū: tūc oportet bis poni añ ꝓclusionē. Si autez solum ly rationale esset medium: tūc nō totum intraret ꝓclonem. q ly nō: nō itraret.

¶ Etiam nō est consequētia formalis si ly nō rōnale valet formaliter tātum. sicut ens q3 nō est rationale: sicut de rigore fit. quia ponendo loco ly ens ly capra: ⁊ loco ly risibile ly rudibile. tūc in simili nō sequitur. nulla capra que non est rationalis est rudibilis. ⁊ nullus asinus est rationalis. igitur nullus asinus est rudibilis. Dicitur fillogistice. quia ex puris negatiuis bene sequi tur aliquid nō fillogistice. vt bene sequitur nullus homo est aial. ⁊ nullus hō est hō igitur homo nō est aial. sed nō fillogistice. quia non est formalis con nexio medij ad extremitates: vt patet ⁊c.

Tertia regula. Si vna ꝓmissarū fuerit particularis: ꝓclusio etiam dz esse particularis. ⁊ non econuerso

¶ Est ergo aduertēdum q illa regula simil⁹ ⁊ precedētes nō valet vniuersa liter vt ponit. sed eam intelligēdo particulariter valebit. Et habet sic intelli gi vliter. Quādocūq arguit fillogistice ⁊ aliqua premissa ex est particularis: cōclusio etiā debet esse particularis: nisi ꝓcaueat q nō arguatur a nō distri buto ad distributū.

Intellēs regule.

Dicitur: qñ arguitur fillogistice. quia arguēdo enthyme matice: tūc regula nō semp habet veritatē. Dicitur: nisi ꝓcaueat ⁊c. q tūc bñ sequit: aligs planeta est ois sol. ⁊ ois planeta est luna igitur ois sol est luna. Et tñ ꝓclusio iam nō est particularis. Similiter hoc est fillogismus: aial nō est homo. ⁊ oē aial est substātia. ḡ ois hō substātia nō est. q iam iterum pre

Rō regle.

cauet ne arguat a nō distributo ad distributū. Est ergo ratio hui⁹ regule ⁊ non alia. quia si sic. vz. q cōclusio esset vniuersalis ⁊ nō aliqua premissaruz: tunc argueretur a non distributo ad distributum.

Quarta regula. Si vna premissarum fuerit negatiua: conclusio etiam debet esse negatiua.

¶ Et intelligitur sic. In quolibet fillogismo categorico si aliqua ꝓmissarum est negatiua: conclusio etiam debet esse negatiua. Et rō regule est: quia tūc

Intellēs regule.

fieret cōtra diffinitionē fillogismi quia nō fieret cōnexio extremitatum cum

medio in ꝑmissis ⁊ ꝯclusione. Di categorico q; in syllogismo hipothetico bñ fieri pōt. ¶ Corollariuz. Licet illa sit ꝑña bona. aial nō est equus ⁊ omne rudibile ē aial. igit oē rudibile est asin⁹ tñ nō est syllogism⁹ qa nō ē formalis ꝑña q; in sili mō sequit. aial nō est hō ⁊ oē rudibile est aial. igit oē rudibile est hō. ¶ Corollariū. Licet illa ꝯsequētia sit bona. ois hō est nō hō. ⁊ nullus hō est nō hō. ꝯ hō est hō. tñ nō est syllogismus q; nō est formalis connexio extremitatū cū medio in ꝑmissis q; dabiles sunt due extremitates q̄ eodē mō ꝯnexe cū medio nō faciunt bonā ꝑñam vt ponendo loco ly hō ly albū ⁊ ly currēs vt sic. oē albū est nō hō ⁊ nullū currens est nō hō. ꝯ. album est currēs q̄ nihil valet. q; in facili casu añs est verū ⁊ ꝑñs falsuz. vt sit vnus homo niger tñ ⁊ creta alba.

Quinta regula Q. cdiuz nō dz intrare ꝯclusionē.

¶ Hec regula inter cetera generalissima ⁊ vniuersaliter vera sic intelligēdo. ¶ Mediū nun q̄z dz itrare ꝯclusionē q̄n argui⁹ syllogistice ea rōne q̄ est mediuz. Dicit ea rōne q̄ est mediuz q; sub rōne maioris vel minoris extremitatis bñ pōt intrare ꝯclusionē vel etiā rōne vtrozū q;. Et dicit vltimate ꝓpter illū vel ꝑsilem syllogismum. nullus hō est homo. ⁊ ois homo est hō. igitur homo non est homo. vt medium intrat conclusionem sub ratione maioris vel minoris extremitatis sz non sub ratione medij. ¶ Corollariuz. Licet plures sint regule iuxta q̄s debet se habere syllogismus tamen ℙe. hisp. posuit soluz illas qnq; ꝑ generaliozib⁹ ⁊ magis cōib⁹ que etiaz ⁊ alie i diffinitione syllogismi innuuntur. Que aūt sint alie regule videatur alibi.

Intellectꝰ regule

Prima figura nouez habet modos. quattuor directe ꝯcludentes. ⁊ quinq; indirecte. scilicet Barbara celarent darij ferion baralipton Celantes dabitis fapesmo frisesmozum.

¶ Pro illa littera est aduertēdū. q; prima figura vt etiā supra patuit capit dupliciter. s. large ⁊ stricte. Large tūc sic describit. est q̄n mediū in vna subijcitur ⁊ ꝑdicat in alia. ⁊ ita q̄rta figura nō est distincta a ꝑma nec ecōuerso. sz cōprehēdit sub ea ita capiēdo ꝑmā figurā ⁊ modū ꝑ ꝑmissis tātū tūc sunt xij. modi ꝑme figure. s. isti sex. Barbara celarēt darij ferion fapesmo frisesmozum. ⁊ alij sex transponendo solū ꝑmissas in illis iaz dictis. ⁊ baralipton ⁊ dabitis ⁊ celantes. vt sic non sunt modi saltem distincti a barbara darij ⁊ celarēt q; habēt easdez ꝑmissas. Sed capiendo modū ꝑ ꝑmissis ⁊ ꝯclusione sic ⁊ primam figurā iteruz modo supra tunc sunt viginti quattuor modi ꝑme figure. s. nouez quos ponit ℙetrus Hispanus. ⁊ alij tres. scilicet barbari celarōt ⁊ celātos ⁊ sic sunt duodeciz ⁊ cū hoc alij duodecim trāsponēdo solum premissas in eis vt rabara didari lacerent rifero ⁊ sic de alijs.

ℙria figura large

¶ Illio modo prima figura capit stricte ⁊ tūc describit sic. est quando mediū subijcitur in maiore ⁊ predicatur in minore. Et ita distinguitur a q̄rta figura ⁊ ecōuerso. ⁊ quarta figura sic erit specialis figura ⁊ describitur sic. est quādo mediū predicatur in maiore ⁊ subijcitur in minore. Ita capiēdo primā figurā ⁊ modū ꝑ ꝑmissis tantū. tūc textus iterū vt ponitur est falsus q; vt sic soluz sunt sex modi ꝑme figure. s. Barbara: darij: celarent: ferion fapesmo: frisesmoz: sic celātes dabitis ⁊ baraliptō iterū nō distinguuntur:

ℙria figura stricte

a darij Celarent ⁊ barbara q⁹ sunt de eisdē p̄missis. Sed capiēdo modum p⁹o p̄emissis ⁊ ꝯclusione sic⁊ p̄mā figurā secūdo mō tūc sunt duodeciz modi p̄me figure. nouē q̄s posuit Petrus Hispanus ⁊ tres alij. s. barbari celaront ⁊ celantos q⁹ q̄cūq; p̄misse nate sunt ꝯcludere vniuersalez tales etiam nate sunt ꝯcludere pticularē. ⁊ tenet ꝯña a subalternāte ad subalternatam.

Cur. Pe. his. solū posuit nouez.

¶Sed diceres. Quare Petrus hispa. solū nouē posuit modos cū tamē q̄libet ercūq; modus accipiat semp sunt plures vel pauciores. ¶Rñdet q⁹ Petrus hispanus solū curauit ponere modos cōiter ⁊ magis vsitatos. ⁊ quib⁹ habitis alij faciliter haberi p̄nt q⁹ ex illis nouez modis p̄me figure faciliter habentur ⁊ alij. ideo Petrus hispanus de eis nō curauit. ¶Sed diceres. Posita quarta figura quot sunt tū quarti figure modi. ¶Rñdetur q⁹ de modis quarte figure equaliter est dicendum sicut de modis p̄me figure p⁹out distinguuntur ab inuicem ⁊ p̄m q⁹ modus capitur.

Directe concludere est maiorez extremitatem predicari de minore in conclusione. Sed indirecte cōcludere est minorem extremitatem predicari de maiore in conclusione.

¶Pro illis textib⁹ est notanduz. q⁹ q̄libet eorū vt ponit nō valet. sed sic hz intelligi. ¶Directe ꝯcludere est totā maiorez extremitatē p̄dicari de minore vel parte ei⁹ in ꝯclusione. vel ptē maioris extremitatis q̄ tenet se ad extremū medio oppositū p̄dicari de minore vel de pte ei⁹ in ꝯclusione. ¶Corollarium. Ille sillogismus ꝯcludit directe. cuiuslibet hois asinus currit. ⁊ sortes est homo. igit sortis asinus currit. Sed ille nō ꝯcludit directe cuiuslibet hois asinus currit ⁊ sortes est hō. g̃ sortis currens est asinus. q⁹ licet ps maioris extremitatis p̄dicet de minore vel de pte eius in ꝯclusiōe tū nō illa ps que tenet se ad extremū medio oppositū. Et eodē mō haberet intelligi scda diffinitio. Et sic indirecte ꝯcludere est minorē extremitatē vel ptē eius p̄dicari de maiore. vel de pte eius q̄ tenet se ad extremuz oppositū medio in ꝯclusione. vt cuiuslibet hois asinus currit. ⁊ sortes est hō. g̃ currens est sortis asin⁹. Vel ēt sic ꝯcludēdo. g̃ sortis currēs est asin⁹. Et sunt p̄mi q̄ttuor modi p̄me figure directe ꝯcludētes. sz nō solū tales sz ēt oēs modi aliarū figurarū. Et vltimi q⁹q; modi p̄me figure sunt idirecte ꝯcludētes ⁊ solum tales.

Directe ꝯcludere

Indirecte ꝯcludere.

Sequitur de prima figura cuius tales dantur regule. Prima Maiore existente particulari nihil sequitur in prima figura directe concludendo.

¶Notandū p̄ textu q⁹ habet sic itelligi. ¶Qñ maior est particularis ⁊ medīū in nulla p̄missarū distribuit nec sumit cū relatiuo idētitatis in minore tunc non valet sillogismus in prima figura. ¶Et fundatur hec regula super hoc. Quia alias mediuz in nulla p̄missarum distribueretur. ¶Vel possit esse talis intentio regule q⁹ maiore existente particulari in prima figura in modis a Petro Hispa. positis nihil sequit directe cōcludēdo.

Intellect⁹ regule

Rō regule

Secunda regula Minore existente negatiua nihil sequitur directe concludendo.

Prima figura.

¶Et intelligitur illa regula sic. Qñ minor est negatiua tunc in' ꝑma figura nihil sequit fillogistice in aliq̃ mõ a Petro Hispa. posito directe cõcludendo. vt nõ sequit: oīs hõ est aīal. ⁊ nullus asin⁹ est hõ. igit asinus nõ est aīal. Intellect⁹ regule

¶Et causa huius regule est. qa arguit a non distributo ad distributũ. quod tñ precaueret staret fillogismũ esse bonũ. sed nõ in modo a Pe. hispa. posito. Di: directe. qa indirecte cõcludendo bene valet. vt patet arguendo in Papesmo vbi minor est negatiua. Rõ regule

Barbara Prim⁹ modus ꝑme figure ꝙstat ex vli affirmatiua maiori: ⁊ vli affirmatiua minori: vniuersalẽ affirmatiuã directe ꝙcludentib⁹. vt omne aīal est substãtia. ⁊ oīs hõ est aīal. g̃ oīs hõ est substãtia.

¶Notandum q̃ille termin⁹ Barbara in ꝓposito capit vt est terminus secunde intẽtionis significãs substractiue maiorẽ: minorẽ: atq; conclusionem: cõnotando eas ꝓmissas ⁊ ꝙclusionez sic se hꝫ ficut vocales in eo posite denotant. ¶Ñ a denotat q̃ ꝓpõ ꝑ eaz designata sit vlis affirmatiua. Sed e denotat q̃ ꝓpõ ꝑ eam designata sit vlis negatiua. Sed i denotat q̃ propõ ꝑ ipsam designata sit particularis affirmatiua. Sed o denotat q̃ propositio per eaz designata sit pticularis negatiua. ¶Corollariũ. Si in aliquo modorũ ponunt plures vocales q̃ tres tũc alie nihil significant. Sed solum ꝑme tres sunt attendende ꝓm tres ꝓpõnes ex qb⁹ fillogism⁹ cõstituit. s. maiore: minore: ⁊ ꝙclusione. Et ꝑma vocalis designat maiorẽ. scda minorem. tertia cõclusionẽ. ¶Corollariũ. Idem esset acñ ꝑ ꝑmo modo ille terminus agatha poneret. vel etiã barbaras. vl etiam aratra. quia in primis quattuor modis qui sunt ꝓfecti nulla est difficultas de alijs lris ꝓpter vocales. lz bñ fiet difficultas in alijs modis. ⁊ hoc propter reductionẽ ad fillogismos perfectos. ¶Corollariũ. Nõ omne argumẽtũ sic se hꝫ̃ sicut vocales in Barbara posite denotant est in barbara sed vltra requit q̃ sit fillogismus. Sequitur g̃ q̃ oīs fillogism⁹ in Barbara. i. ex barbara: est ꝙña bona ⁊ formalis. Barbara ẽ termin⁹ secũde intentionis. Denotatõ a e nes vocalium i o

¶Contra hoc arguit. Hoc est argumẽtuz in barbara ⁊ tñ ꝙña nõ est bona. oīs homo est aīal. ⁊ omne risibile est homo. g̃ oẽ animal est risibile. ¶Cõfirmat. Hoc est argumẽtum in barbara ⁊ nihil valet. oīs homo est substantia. ⁊ oẽ risibile est hõ. g̃ oẽ risibile est oīs substãtia. cũ añs sit verũ ⁊ ꝙns falsuz. Argit ꝑ dcã Primo. Secundo.

¶Confirmat de illo argumẽto. oīs hõ habet caput. ⁊ oẽ risibile est homo. igit oẽ risibile est caput. ¶Confirmat de illo argumento. oīs hõ venientez cognoscit. ⁊ omne risibile est hõ. igitur oẽ risibile cognoscit venientem. Tertio. Quarto.

¶Confirmatur de illo. Oẽm equũ videt homo. ⁊ omne hinnibile est equ⁹. g̃ oẽ hinnibile est videns homo. tamen antecedẽs est verũ ⁊ cõsequns falsuz. Quinto.

¶Confirmatur de illo: omne currens est asinus. ⁊ oīs homo est currens. ergo oīs homo est asinus. ¶Confirmat de illo. oīs hõ est oẽ aīal. ⁊ oẽ aīal est hõ. igitur oīs hõ est oīs hõ. qõ lz sit bona ꝙña tñ nõ est formalis. Sexto. Septimo. Octauo.

¶Confirmat de illo. omne vendens oleũ vendit liq̃rẽ. ⁊ glibet adulator vẽdit oleũ. g̃ glibet adulator vendit liquorez. Nono.

¶Cõfirmat de illo. oẽ indiuiduum alicuius speciei est asinus. ⁊ oīs hõ est indiuiduũ alicuⁱ speciei. g̃ oīs hõ est asinus. ¶Cõfirmatur de illo. glibet flebilis est hõ. ⁊ oẽ risibile est flebile. igitur oẽ risibile est homies. Decimo.

¶Ad ꝑmum respondet: negãdo q̃ sit in barbara. Et Rñ. ad ꝑm argumẽtũ.

ad pbationē p denotationē vocaliū dicēdū est.q̄ nō sufficit.sed vltra requi
ritur q̄ sit syllogismus.mō argumētū nō est syllogism⁹.qz arguit a non distri
buto ad distributū rōne ly aial. Etiaz nō cōcluditur directe:qō tū oporteret
si deberet esse in barbara. qō si fieret certe non argueretur a non distributo
Ad 2m ad distributū. ¶Ad secūdū rndetur eodē modo.qz iterū arguitur a nō distri
buto ad distributū rōne ly substātia in maiore vbi non distribuit:z in con-
sequēte distribuitur.z sic non est syllogismus in barbara.lz sit argumētuz in
barbara capiendo ly argumētum large put extēdit se ad bonum vel ad ma-
Ad 3m lum argumētum indifferēter. ¶Ad tertiū dicēdum est:negādo q̄ sit in bar-
bara.Et qñ pbaī p denotationē vocaliū.¶Rndetur hoc non sufficit.qz vltra
hoc oporteret q̄ esset syllogism⁹.mō non est syllogismus.qz non totuz intrat
pclusionem.qz hoc totum:habet caput:est maior extremitas. Et tñ neqz p̄m
se:neqz p̄m suū sinonimuz ponitur in pclusione. Deberet g̃ sic pcludi.ergo
omne risibile habet caput.vel sic.g̃ omne risibile est habens caput. Sīr est
ibi.omnis hō videt asinum.z omne risibile est homo.ergo omne risibile est
Ad 4m asin⁹. ¶Ad q̄rtū rndetur q̄ non est in barbara qz arguit a non appellato ad
appellatū rōne ly veniētem in maiore z in pclusione. ¶Dō est regula q̄ nul-
lus termin⁹ in psequente debet aliter appellare suā formā vel rōnem q̄z in
Ad 5m añcedente. ¶Ad qntum dicendū est:concedendo q̄ sit mala consequētia.
z sic non erit syllogismus in barbara. Et pueniť defect⁹ ex vna regula.vicz
q̄ non est eadē habitudo.quia nō qualitercunqz habet se mediū ad maiorē
extremitatē in maiore taliter se habet minor extremitas ad maiorem in con
clusione.quia mediū in maiore habet se ad maiorē extremitatē in accusa-
tiuo casu. z ergo minor extremitas in cōclusione etiam debet se habere in
eodē casu ad maiorem extremitatē.Debet ergo sic cōcludi.ergo omne hin-
Ad 6m nibile videt homo.ita q̄ ly hinnibile stet in accusatiuo z non in ntō. ¶Ad
sextū respondeť:cōcedendo q̄ sit in barbara.z consequēter q̄ sit bon⁹ syllo
gismus.Et qñ improbatur sic. Antecedens est contingens vel possibile z
consequēs est impossibile.Dicit negādo q̄ añcedēs sit contingēs vel possi-
bile.Et licz quelibet ps sit contingēs z possibilis:tamē tota copulatiua est
impossibilis.quia partes ei⁹ sunt sibi inuicem incompossibiles.Et sic ex im
possibili bñ sequit impossibile.modo nunqz partes possunt simul esse vere
Ad 7m vicz antecedētis. ¶Ad septimuz dicēdum est cōcedendo q̄ sit bona conse-
quētia.z negādo q̄ nō sit psequētia formalis.imo quecūqz secum eiusdem
forme est etiam bona cōsequētia. Sed,negādo q̄ sit in barbara.quia nō est
syllogismus. eo q̄ arguit a non distributo ad distributum rōne ly homo in
antecedēte z cōsequēte. Sz iuxta diffinitionē deficit.quia non est formalis
cōnexio extremitatum cum medio in premissis.quia dabiles sunt alie due
extremitates q̄ si annectunt eodē modo cum tali medio vel etiam alio:talis
pña nihil valebit.vt ille due extremitates scz hō z albū cuz isto medio cur-
rens eodē modo acceptū.vt sic arguēdo.ois homo est oē currēs.z omne cur
rens est albū.g̃ omne albū est ois hō.antecedens est verū z psequēs falsuz
in casu q̄ soluz homo sit z currat z alias nihil currat nisi homo.z sint multa
Rñ.ad 8m alia alba nō currentia. ¶Ad octauū dicēdum est q̄ pña nō valet neqz est in
barbara.qz mediū equocat.qz in maiore ly vendēs oleum significat vende
re liquorem.Sed in minore significat dare verba blanda seu deceptoria.tñ
si hoc precaueret z mediū caperet eodē modo in maiori z minore.pña esset

bona ꝛ etiã eſſet ſyllogiſmus in barbara. ¶Ad nonuꝫ rñdet negãdo ꝙ non ſit bona ꝓña. ꝛ ꝓſequenter dicendum eſt ꝙ ſit bonus ſillogiſmus in barbara. ꝛ ſicut ꝓñs eſt falſum ita ꝛ añs. qꝛ maiꝛ eſt falſa. illa vicꝫ. omne indiuiduũ alicuius ſpeciei eſt aſinus. qꝛ ſortes eſt ſuppoſituꝫ ſubiecti ꝛ ꝑdicatũ ſibi nõ ꝓuenit. Si aũt maiꝛ ꝓbaret ſic. alicuius ſpeciei omne indiuiduũ eſt aſinus. ḡ omne indiuiduũ alicui⁹ ſpeciei eſt aſinus negeꝫ illa ꝓña. qꝛ ly ſpeciei in vna ſupponit determinate vt in añcedẽte. ſed in alia ſupponit ꝓfuſe tñ. Et ſic arguit̃ a ſuppoſitiõe ꝓfuſa tñ ad determinatam reſpectu eiuſdem multitudinis. ¶Ad vltimũ argumentum eſt dicendũ. negãdo ꝙ ſit in barbara ꝛ qñ ꝓbaꝫ ꝑ denotationẽ vocaliuꝫ dicaꝫ diſtinguendo. vel ly hoĩes in ꝓñte capiꝫ abſolute vel ꝓnotatiue. Si abſolute. ꝓcediꝫ ꝙ tũc ſit bona. ꝛ cõſequens vt ſic etiam verum eſt. Sed capiendo connotatiue. ꝓña non valet. qꝛ de facto añs eſt verũ ꝛ ꝓñs falſum. ꝛ ſic nõ eſt ſillogiſmus. Et poteſt iam oñdi in illo vel ꝓſili argumẽto ꝙ nõ eſt ſufficiẽtia regularꝫ qb⁹ palogiſmoꝝ defectus. ſoluimus. ex quo vt videt nulla deficiat. ſed oẽs ſaltem vt cõiter danꝫ ſunt ibi. placet mihi tñ ꝙ dicaꝫ ꝙ iam aliquis terminus ponaꝫ in conſequẽte habens officiũ alicui⁹ extremitatis qui nec ſ̃pe nec ſuus ſynonim⁹ poſitus eſt in antecedente. nõ ly hõ in maiꝛ. qꝛ talis capiꝫ abſolute. nunq̃ aũt terminus abſolut⁹ eſt ſynonimus cum ꝓnotatiuo. nec ecõuerſo. Quicquid ergo fiat plus erit remittendũ in argumentis palogiſticis ad diffinitionem q̃ ad regulas. ¶Et ꝛ arguit̃ contra dicta. Hoc eſt argumentum in barbara. omne riſibile vel rudibile currit. ꝛ omnis aſinus eſt riſibile vel rudibile. ergo omnis aſinus currit. ꝛ tñ in caſu quo ſolũ hoĩes currerẽt ꝛ nullus aſinus. añs eſt verum ꝓñs falſum. ꝛ volo ꝙ ſolum pars diſtribuatur in maiore. ¶Confirmatur. Hoc eſt argumentum in barbara. omne animal fuit in arca Noe. ꝛ oĩs homo fuit aial. ergo omnis hõ fuit in arca Noe. ꝛ tñ totum añs eſt verꝫ ꝛ ꝓñs falſum de reſpondẽte qui non fuit in arca. ¶Confirmaꝫ tertio de illo quilibet aſinus hoĩs currit. ꝛ quilibet aſinus quieſcens eſt aſinus. ergo quilibet aſinus geſcens currit. vbi in facili caſu antecedẽs eſt verꝫ ꝛ ꝓñs falſum. ergo. ¶Confirmatur quarto de illo. Omnia animalia ſunt rationalia vel irrationalia ꝛ omnis homo ꝛ aſinus ſunt animalia. ergo omnis homo ꝛ aſinus ſunt rationalia vel irrationalia. ¶Confirmatur de illo. Quicũq; dicit te eſſe aial dicit verum. ꝛ quicũq; dicit te eſſe aſinum dicit te eſſe animal. ergo quicũq; dicit te eſſe aſinũ dicit verũ. ꝛ demonſtrãdo ꝑ ly te hominem. totum antecedens eſt verum ꝛ ꝓñs falſum. ꝛ tamen eſt in barbara. ¶Confirmaꝫ de illo. oĩs homo vel omnis aſinus eſt aſinus. ꝛ omne riſibile eſt hõ vel aſinus. ḡ omne riſibile eſt aſin⁹. ¶Confirmatur de illo. Quiuſlibet hominis aſinus currit ꝛ omne riſibile eſt homo. ergo omne riſibile eſt aſin⁹ currens. ¶Niſi diceres ꝙ nõ ſit eadem habitudo. quia ptes maioris extremitatis in maiore nõ determinãt ſe. ſed in ꝓcluſione vt patet. Cõtra Tunc ꝓcludaꝫ ſic. ḡ oẽ riſibile eſt currens vel aſinus. vel etiã ſic. ḡ oẽ riſibile vel aſinus currit. ¶Confirmaꝫ de illo. Oẽm hoĩem pcutit ſortes ꝛ omne rõnale pcutit hoiem. ḡ oẽ rõnale eſt ſortes. Niſi diceres ꝙ nõ totum intraret ꝓcluſionem. qꝛ ly pcutit nõ intrat. Sed contra. tunc ꝓcludaꝫ ſic. ḡ oẽ rõnale pcutit ſortem. Vel ſic. ḡ omne rationale pcutiens percutit ſortem. exq̃ ly pcutit ponit bis in p̃miſſis ꝛ nunq̃ ꝓña eſt bona. ꝛ tamen eſt in barbara. ¶Confirmaꝫ de illo. omne videns albũ eſt ſortes ꝛ omne riſibile eſt albuꝫ videꝫ. ḡ oẽ

Ad 9ᵐ.

Ad 10ᵐ.

Aꝛ adhuc ꝓtra dicta.

Primo.

Scõo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo.

Nono.

risibile est sortes qō similiter est in barbara. ⁊ tñ añcedens est vez ⁊ ꝓseqns

Ñr. ad p̄ muz argumentum. falsum. ¶Ad p̄mū rñdeť breuiter distinguendo. qz vel totum disiunctū distribuiť in maiore vel soluz ps. Si totū distribuiť ꝯceditur q̄ sit in barbara. ⁊ negeť q̄ nō sit bona ꝯña. qz vt sic maior etiā esset falsa. ⁊ qñcunqz antecedens erit falsum ꝯsequens erit falsum. Si aūt solum pars distribuiť disiuncti rñdetur negando q̄ sit in barbara. ⁊ ꝯcedendo q̄ non sit bona ꝯsequentia. quia de facto antecedens est verum ⁊ ꝯsequens falsuz. vel in casu posito supra vicz q̄ solū hoies currant ⁊ valet tantum maior vt sic. De quocūqz verum est dicere q̄ sit risibile de eodem vel de rudibili verum est dicere q̄ currat. ⁊ hoc est verum in casu posito. ⁊ tamen ꝯsequēs est falsum. ⁊ deficit hec regula. qz plus est p̄dicatum minoris q̄z fuit distributū a pte subiecti in

Ad sc̄m. maiore. ¶Ad sc̄m etiam dicenduz est distinguendo. qz vel ly omne distribuit ly animal in maiore pro singulis idiuiduis. vel pro specieb⁹ singuloruz Si p̄mum tūc ꝯcediť q̄ sit in barbara. ⁊ negeť q̄ sit bona ꝯsequētia. qz maior vt sic etiā est falsa. Si aūt distribuit ipm pro specieb⁹ singuloz. tunc negeť q̄ sit in barbara. qz nō totū distributū a pte subiecti in maiore p̄dicatur in minore. quia vt sit maior valet tantum. De qualibet specie animalis aial fuit in arca Noe. ⁊ sic nō est bona ꝯsequētia. etiā nō totū intrat ꝯclusionez vt patet. Quid aūt sit distribuere p̄ singulis indiuiduis. ⁊ qd̄ p̄ speciebus singuloz vide in sequētib⁹ circa hoc sophisma. quotlibet ptes sunt in cōti-

Ap tertiū. nuo. ¶Ad tertiū dicēdum est negando q̄ sit in barbara. qz nō est bona ꝯña vt patet. ⁊ deficit hec regula. qz nō totale distributum in maiore p̄dicatur in minore. vel min⁹ est p̄dicatum minoris q̄z fuit distributuz a pte subiecti. in maiore. ¶ Sed ꝯtra dicereš tū ly hoīs in maiore non distribuiť sed suppo nit ꝯfuse tñ. Rñdeť ꝯcedendo. sed hoc totum asin⁹ hominis distribuiť. Et qz est subiectum ꝓpōnis vlis affirmatiue. ergo distribuitur ex sexta regula ¶Darsili suppositionum. ⁊ illud nō p̄dicať in minore. Et nō est incōueniēs q̄ aliquod totum distribuať ⁊ nō q̄libet sua pars. sic etiam ecōuerso bñ stat omnes partes disiuncti distribui. ⁊ tamē totum non distribui. saltem vltra distributionem partium. vt in tali vel ꝯsimili ꝓpositione. omne animal vel

Ad 4m. Omnis asinus currit. ferendo ly omne solum in ly animal. ¶Ad quartum respondetur. distinguendo. Quia vel ly omnia capitur collectiue vel distributiue. Si collectiue tunc negetur q̄ sit in barbara. qz maior non est vniuersalis sed indefinita. ⁊ hoc non ponendo suppositionem collectiuam. Si autem suppositio collectiua est ponenda tunc dicendum est q̄ oportet maiorem esse vniuersalem distributiuā ⁊ nō collectiuā. Si autem ly oia capiť distributiue tūc negeť q̄ non sit in barbara. imo etiam est bona ꝯña. qz maior vt sic etiam est falsa. quia sortes ⁊ brunellus sunt alba. ⁊ tamē nec sunt rōna

Ad quintū lia nec irrationalia. sed vnum est rōnale ⁊ alterz irrationale. ¶Ad quintum dicendū est sub distinctiōe. qz ps medij. s. te esse aial vel capiť vbiqz eodem mō vel diuersimode. Si diuersimode tūc nō est in barbara qz medium vel ps ei⁹ equocať. ⁊ sic quādoqz ꝯña valet qñqz nō nunq̄z tñ est syllogismus in barbara vt sic. Si aūt ly te esse aial capiť vbiqz eodēmō. hoc est dupl'r. vel psonal'r vel material'r. Si ergo vbiqz capitur psonal'r tūc est bona ꝯña est in barbara ⁊ maior est falsa ⁊ ipossibilis. qz valet tantum qcūqz dicit hoiem realē esse aial. dicit verū. qz nullus pōt dicere aliquē hoiem realē cū solum termini dicanť ⁊ voces. Si aūt caperet vbiqz material'r tunc minor est falsa

ex eadem cā.ita q̄ ly te esse asinū in minore etiā capiat̄ ꝓsonal̄r.q̄ subiectū eī⁹ ꝑ nullo supponit.Si autem ly te esse aial capet̄ material̄r in miore sicut de rigore fit adhuc illa minor est falsa.q̄ valet tantum.gcūq; dicit illā tu es asinus dicit illam tu es aial.mō ꝫ est falsum.posita tñ illi⁹ veritate ꝓñs etiaꝫ est vex.q̄ qcūq; dicit te esse asinū dicit vex.mō sic est q̄ dicit illam etiā tu es aial qō habeat̄ expositione veritatis minoris. ¶Ad sextum rñdet̄ iterum distinguēdo.q̄ si in maiore totum disiūctum distribuit̄ vltra ptes tūc est bonus syllogismus in barbara.Si autez totum disiunctum ꝓnō distribuit̄ vltra distributionē partium tūc est mala ꝓña ⁊ ꝓñter nō est in barbara. ⁊ nō sufficit in maiore quālibz ptē disiūcti distribuibilē distribui.Sz oportet.q̄ vltra ptes totum disiūctuz distribuat̄. Ad sextū.

¶Ad septimū dicēdum est ꝓcedēdo q̄ nō fit eadem habitudo sicut supra pz in argumēto. Sz ad iꝓbationem dicendum est.q̄ adhuc nō sit syllogisin⁹ neq; est in barbara.q̄ adhuc nō est eadē habitudo.q̄ ꝑs maioris extremitatis in añcedēte ꝓcedebat copulam sed in ꝓñte seqtur qō nō dz fieri.Debet g̃ sic ꝓcludi.g̃ cuiuslibet risibilis asin⁹ currit capiēdo ly risibilis in gtō casu. Ad 7m.

¶Ad octauum breuiter rñdetur q̄ nō sit syllogismus vt patet supra.Sed ad iꝓbationē dicēdum q̄ qualitercūq; fiat nō est syllogismus q̄ ꝓmisse nō sunt disposite.Est g̃ regula q̄ Q̃cunq; defectus in aliquo palogismo tenet se vel causat̄ in ꝓmissis. tūc nūq̄ꝫ valet ꝓcludi saltez syllogistice nisi ꝓius idē defectus exturpet̄ in ꝓmissis. ¶Modo in argumento assumpto obliquus distributus in maiore captus ꝓ medio in minore.deberet mutari in rectum.⁊ ꝫ nō fit qō si extirparet̄ tūc bñ posset ꝓcludi saltez ceteris paribꝰ. Ad octauū.

Ad nonū.

¶Ad vltimum respondet̄ negādo q̄ sit in barbara q̄ mediū variat̄ q̃ztum ad acceptionē vnicā ⁊ diuersam. qō tñ nunq̄ꝫ debet fieri ex vna regula.etiā mediū variat̄ q̃ztum ad appellationē forme. qō iterum nō debet fieri ex vna regula.q̄ ly album in maiore appellat ꝓ eodē tpe verbi.sed in miore nō patet ex vna regula vicz de appellatiōe forme subsequenter dicenda suo loco neq; valet ꝓña.

¶Celarent. Scōs mod⁹ p̄me figure cōstat ex vl̄i negatiua maiore.⁊ miore vl̄i affirmatiua vl̄ez negatiuā ꝓcludētib⁹ directe.vt nullum aial est lapis ⁊ ois homo est animal:ergo nullus homo est lapis.

¶Notandū q̄ ille terminus celarent in ꝓposito debet eodem modo capi sicut antecedenter dictuz est de ly barbara.Sic etiā de omnib⁹ alijs modis sequētib⁹ est dicendū sic vicz q̄ oēs modi capiūtur ꝑ termin⁹ secūdaꝫ intētionū significātes substractiue syllogismos.ꝓnotāt̄q; tales sic se habere sicut vocales in eis posite denotant. Relinquit̄ g̃ q̄ ois syllogismus in celarent est ꝓña formalis. ¶Contra hoc arguitur. Hoc est argumentum in celarent. Nullus hō est omne aial.⁊ omne aial est substātia:g̃ nulla substantia est hō. ⁊ tñ ꝓña nihil valet vt patet. Arguit. j.

¶Confirmat̄ de illo argumento .nullus asinus est tunica.⁊ cuiuslibet hois est asinus.g̃ nulli⁹ hois est tunica.quod est in celarent:⁊ itez ꝓña nō valet. Secundo

¶Confirmatur.de illo.Null⁹ hō est omne aial ⁊ omne risibile est hō.igitur nullū risibile est aial. Tertio.

¶Confirmat̄ de illo. Nullus obolus valet denarium.⁊ ois florenus valet obolum.ergo nullus florenus valet denarium. Quarto.

¶Confirmat̄ de illo. Nullus asin⁹ cuiuslibet animalis Quinto.

Sexto currit. ꝛ oē risibile est aial. igit nullꝰ asinꝰ cuiuslibet risibilis currit. ¶Confirmat sexto de illo. nullꝰ hō est substātia. ꝛ oē risibile videt hoiez. ḡ nullū risibile est oē vidēs substātiā qđ est i celarēt. ꝛ tñ ꝓña nō ē formal: vt pz. ¶Confirmat de illo. Septimo Octauo. Nullū viuū est mortuū. ꝛ ois homo est viuus. ḡ nullus hō est mortuus. ¶Confirmatur. Nullus hō est mulier ꝛ quelibet mulier est homo igit nulla mulier est mulier. ¶Confirmatur nono de illo. nullus hois asinus currit. ꝛ omne risibile est hō. ḡ nullū risibile currit. Unde diceres qꝫ nō totū intraret ꝯclusionem ꝓter mediū. qz ly asinus nō intrat. Sed ꝓtra tūc concludatur sic. ḡ nullū risibile vel asinus currit. ¶Confirmat de illo. Semper hō nō est aial ꝛ ois motus celi est tps. ergo in nullo motu celi hō est animal vbi añs de facto est verum ꝛ ꝓñs falsum. ꝛ tamen est in celarent vt videtur. Nono. Decimo.

Undecio. Confirmat de illo. Nullū non hō est ois hō. ꝛ ois homo est non hō. ḡ nullus hō est homo qđ est bona ꝓña etiā formalis. qz añs est formaliter impossibile. ꝛ sic esset in celarent. ꝛ tñ nō est sillogismus. ¶Confirmatur de illo. Nihil qđ est hō est asinꝰ ꝛ omne qđ est risibile est hō. ḡ nullum qđ est risibile est ens qđ est. ꝛ totū añs est verū ꝛ ꝓñs falsum. ¶Confirmatur de illo. Nullum

Duodecio

Tredecio. independēs necessario est creans. ꝛ omnis deus possibiliter est indepēdēs ergoꝰ nullus deus possibiliter est creans. ¶Ad primum argumentū rñdetur

Rñ. ad ꝑm argumētuꝫ breuiter negando qꝫ sit in celarent saltem distinguendo primam figuram a quarta. qz medium nō subijcit in maiore ꝛ ꝓdicat in minore. si aūt prima figura nō distinguit a quarta tunc dicendum est negando iterū qꝫ sit in celarent. quia iuxta diffinitionez nō est bona ꝓña. ꝛ de facto antecedens est verum ꝛ ꝓsequēs falsum ꝛ arguit a nō distributo ad distributum rōne ly substantia. ¶Ad scōm respondet ꝯcedendo qꝫ ꝓsequentia nihil valeat ꝛ negatur qꝫ sit in celarent. ꝛ qñ ꝓbaret qz denotatio vocalū est ibi. Rñdetur qꝫ ib nō sufficit sed vltra requirit qꝫ sit syllogismus. modo non est syllogismus. ꝛ a priore deficit. qz non est bona ꝓña. sed a posterion quia est regula qꝫ in nullo syllogismo debet argui a non distributo ad distributum. quod non fit. qz ly ens qđ est pars minoris extremitatis inclusum in minore nō dtstribuitur

Ad 2ᵐ.

Ad 3ᵐ. sed in ꝓsequente distribuit. ¶Ad tertium dicendum est eodem modo qz itez arguit a nō distributo ad distributum rōne ly animal in maiore ꝛ in cōclusione ꝛ neqz ꝓña valet. ¶Ad quartū dicendū est qꝫ nō sit in celarēt. quia

Ad 4ᵐ. non est bona ꝓña. qz nō totum intrat ꝯclusionē ꝓter mediuꝫ. quia ly valet ponit bis in añcedēte ꝛ solū semel ꝯclusione. Sz qñ ib ꝓcauereꝫ ꝛ ꝯcluderet sic qꝫ totuꝫ intret. ḡ nullꝰ florenꝰ valēs est valēs denariū. Rñr qꝫ ia arguit a nō distributo ad distributū rōne ly valet. Etsi hoc etiaꝫ ꝓcauereꝫ adhuc nō esset in celarēt. Et finaliꝫ est dicendū qꝫ nō valet ꝯcludi. qz ibi est alius defectus q tenet se ex pte medij in p̄missis vicz qꝫ in q̄libet syllogismo negatiuo

Ad 5ᵐ. medium in p̄missa affirmatiua dz esse totale extremum qđ nō fit. ¶Ad quin tū rñdet breuiter qꝫ nō est syllogismꝰ neqz est in celarēt. qz est regula qꝫ nūq̄z sub determinatiōe distributa accepta vnica acceptiōe cū suo determiabili distributo oportet valere syllogizationē. imo neqz sub tali valet descēsus vt

Ad 6ᵐ. inductio. ¶Ad sextū rñr ꝯcedendo qꝫ sit bona ꝓña. Et ꝓñter dicendum est qꝫ nō sit formalis. qz in illi nō segtur ponēdo loco ly substātia ly asinꝰ totiēs ꝛ eodē mō sicut positū fuit ly substātia. vt sic. nullus hō est asinꝰ. ꝛ omne risibile videt hoiem. ḡ nullū risibile est omne videns asinū. qđ simplr nō est syllogismus in celarent. quia est regula. qꝫ in quolibet syllogismo negatiuo

medium in ꝓmissa affirmatiua ꝺz esse totale extremuz qꝺ in neutro istorum argumẽtoꝝ fit. ¶Ad septimum negãdo qꝫ sit in celarẽt. qz licet sit bona ꝯña tiõ nõ est formalis. qz i sili nõ segtur nullũ nigrũ est mortuũ ꝛ ois hõ est niger ergo null⁹ homo est mortu⁹. que nihil valet vt patet. ꝛ tiõ est eiusdẽ forme cũ ꝓma. Et iam itez neutz argumentoꝝ est syllogism⁹. qz est regula qꝫ nõ ꝺz arguí a nõ amplo ad amplũ cũ ꝺistributiõe. mõ in ꝓmo argumẽto arguit cum ꝺistributiõe ampli. sic etiaz in scꝺo rõne illi⁹ termini hõ in minore ꝛ in conclusiõe. ¶Ad octauuz rñdetur ꝓcedẽdo qꝫ sit mala ꝯña. ꝛ negãdo qꝫ sit in celarẽt. qz mediũ ꝺissiliꝝ restringit in maiore ꝛ minore. vel in maiore restringit ad standũ solũ ꝑ viris ꝑ ly nullus ꝛ in minore nõ restringit. Etiam medium in illa in q̃ nõ ꝺistribuit vicz in minore supponit ꝑ plurib⁹ q̃z in illa in qua ꝺistribuit vt patet. qꝺ etiã nõ ꝺz fieri. ¶Ad nonum ꝺicẽdũ est qꝫ in argumẽto assumpto nõ totum intrat ꝯclusionẽ. Et ad iꝓbationẽ ꝺicendum est negando adhuc qꝫ sit in celarent. qz nõ est eadem hitudo. qz medium hꝫ se ad maiorẽ extremitatẽ in gtõ casu. Et minoꝝ extremitas nõ hꝫ se in eodez casu ad maiorẽ extremitatẽ in ꝯclusione. ꝺeberet ergo sic ꝯcludi. igit nulli⁹ risibilis asinus currit. ꝛ tũc esset bonus syllogismus in celarent. ¶Ad ꝺecimum rñdetur ꝓcedẽdo qꝫ nõ sit in celarẽt ꝛ ꝯter ꝺicẽdũ est qꝫ nõ sit bona ꝯña. qz ꝺe facto añs est vez ꝛ ꝯns falsum. Et maioꝝ est vera illa vicz semper hõ nõ est aial. qz ei⁹ ꝑdictoria est falsa illa vicz i tpe ois hõ est a animal. ita qꝫ ly a sit signũ suppositiões ꝺeterminate circa ly aial ꝛ nõ põt ly aial in sua ꝑdictoria stare ꝯfuse tiñ ex vndecima ꝯditione supraposita ꝺe ꝑdictorijs. Et iuxta regulas ꝺeficit. quia arguit a nõ ꝺistributo ad ꝺistributum rõne ly hõ in maiore ꝛ in ꝯclusione. ¶Nisi ꝺiceres. volo sic ꝯcludere. ergo in nullo motu celi ois homo est animal. ¶Respõdetur qꝫ nũc arguitur a suppositione ꝯfusa tiñ ad ꝺeterminatam respectu eiusdẽ multitudinis rõne ly hõ ꝛ rõne ly aial ꝺistributum in conclusione ꝛ in maiore. ¶Ad vndecimum respondetur cõcedendo qꝫ sit bona ꝯña etiam formalis. sed negando qꝫ sit in celarent. ꝛ qñ ꝓbatur per ꝺenotationem vocaliũ ꝛ ꝑ ꝺiffinitionẽ syllogismi rñdetur qꝫ nõ sit formalis cõnexio extremitatum cum medio in premissis. quia nõ quelibet alie ꝺue extremitates possunt ꝯnecti cum eoꝺẽ medio eoꝺẽ modo tento vt recipiãtur ille ꝺue extremitates. ſ. album ꝛ mẽsa. ꝛ fiat sic. nullũ nõ hõ est oẽ albũ. ꝛ ois mẽsa est nõ homo. ergo nulla mẽsa est albũ. ꝯña nihil valet. ſz iuxta regulas ꝺeficit. qz arguit a nõ ꝺistributo ad ꝺistributuz rõne ly homo in maiore ꝛ ꝯclusione. ¶Ad ꝺuoꝺecimuz rñdetur qꝺ qcqꝺ capiat ꝑ medio siue hoc totum ens qꝺ est hõ siue solũ ly hõ qꝺ nõ sit in celarẽt. qz nõ totum preter mediũ intrat cõclusionẽ. quia ly asinus nõ intrat. Sili⁹ hoc nõ est argumẽtum in celarẽt. nihil quod est homo est asinus. ꝛ oẽ quod est rudibile est ens. igitur nullum quod est rudibile est asinus. quia nõ totum ꝺistributuz a parte subiecti in maiore ꝑdicatur in minore. Etiam nõ totũ intrat cõclusionẽ vt patet inspiciẽti. ¶Ad tredecimũ ꝛ vltimũ rñdeꝝ qꝫ nõ sit in celarẽt quia nõ est bona ꝯña. ꝛ ꝺeficit illa regula. Qñ aliq̃ ꝓmissarum vel etiam cõclusio ꝺebet esse vlis. ꝛ sit in ea ponit mod⁹: tũc etiã ex pte modi ꝺebz eẽ vlis. mõ ℔ nõ fit in argumẽto assumpto neqz in minore. qꝫ ly pole est mod⁹ pticularis.

Ad 7ᵐ.

Ad 8ᵐ.

Ad 9ᵐ.

Rñ. ad ꝺecimum.

Ad vndecimum.

ad ꝺuoꝺecimum.

Ad tredecimum.

Darij. Tertius modus prime figure constat ex vli affirmatiua ꝛ particulari affirmatiua particula-

rem affirmatiuam directe concludente. vt omnis homo est substantia. ꝛ quoddam animal est homo ergo quoddam animal est substantia.

Ar ꝯ modū Darij. Primo.

¶Notandum Sicut ille terminus Celarent ꝛ Barbara significauerunt ꝛ sicut in superioꝛib⁹ accepti sunt: ita pariter ille terminus Darij ꝛ oēs modi seqntes accipiunt. Cōcedit ꝯ ꝙ oē argumentuꝫ in Darij est bona conseqntia ꝛ formalis. ¶Contra hoc arguit. Hoc est argumentum in darij ꝛ nō est bona ꝙña. ergo dicta falsa. arguēdo sic: ois hō est aial. ꝛ aial est leo. ꝯ leo est hō. ¶Confirmat. Hoc est argumentum in Darij ꝛ nō est bona ꝙña. omni tpe risibile est ois hō. ꝛ motus celi est tps. ꝯ in motu celi risibile est ois hō. ¶Confirmatur de illo. omne risibile est hō. ꝛ antichꝛis est risibilis. ergo antichꝛis est hō. ¶Et itez de illo. oēm equum videt hō. ꝛ brunellus est equus. igit brunellus est hō. Nisi diceres ꝙ nō totū intraret ꝙclusionem. tūc cōcludatur sic. ꝯ brunellus videns est hō. ꝛ eq̄ nō valebit ꝙña. ¶Confirmat de illo. oē ens cū q̄ comedisti est hō. ꝛ cochlear est ens cū q̄ comedisti. igit cochlear est hō. ¶Confirmat de illo. in omni ciuitate est hō. ꝛ Saltzburga est ciuitas. ergo saltzburga est hō. ¶Confirmat de illo. Quicquid fuisti es. ꝛ beanus fuisti. igit beanꝰ es. ¶Et itez. oē aial est generis neutri. ꝛ sortes est aial ergo sortes est generis neutri. ¶Cōfirmat de illo. oē aial hō est appositio. ꝛ rūdēs est animal hō. ꝯ rūdens est appositio. ¶Cōfirmat de illo. ois hō papā vidit. ꝛ rūdens est hō. igit rūdens vidit papam qui fuit. ¶Confirmatur de illo. ois hō ꝙuertibiliter est risibil. ꝛ sortes est hō. igit sortes conuertibiliter est risibilis. ¶Confirmat de illo. oē possibile est. ꝛ antichꝛis est possibil. ergo antichꝛis est. ¶Et itez de illo. oē mortuū est nō homo. ꝛ hō est mortuū. ergo hō est nō hō. ¶Cōfirmat de illo. ois hō est animal. ꝛ tm̄ risibile est hō. igitur tm̄ risibile est aial. ¶Cōfirmat. vtrūq; animal currit. ꝛ sortes est aial. igit sortes currit. ¶Cōfirmat de illo. cuiuslibet hois asinꝰ currit. ꝛ sortes est homo ergo sortes currit. ¶Cōfirmat de isto. oē aial vidēs est hō. ꝛ asinꝰ est aial vidēs. ergo asinus est hō. ¶Cōfirmat. ois hō ꝛ aliud aial sunt hō ꝛ asinꝰ. ꝛ sortes ꝛ plato sunt hō ꝛ aliud aial. ergo sortes ꝛ plato sunt hō ꝛ asinꝰ. ¶Confirmatur de illo. oē rudibile est nō hō vl asinꝰ. ꝛ brunellꝰ est rudibile. ꝯ brunellus est nō hō vel asinus.

Rñ. ad ꝑm argumētuꝫ

¶Ad ꝑmum argumentuꝫ rūdet: ꝙ siue ꝑma figura sit distincta a q̄rta siue nō. tūc nunq̄ꝫ est in Darij. q; medium in nulla ꝑmissa distribuitur. s. ly animal: qđ nunq̄ꝫ debet fieri in aliq̄ syllogismo.

Ad. ij.

Sed a ꝑori dicendum est ꝙ ꝙña nō valet. q; añs est vez ꝛ ꝙñs falsum.

Ad. iij.

¶Ad scđm dicendū est negādo ꝙ sit in Darij. ꝛ concedendo ꝙ nō sit bona ꝙña. qa arguit a suppositiōe ꝙfusa tm̄ ad determinatam respectu eiusdē multitudinis vicz illiꝰ termini hō qui in maiore ꝛ in conclusione distribuit. ꝛ ly risibile in maiore supponit ꝙfuse tm̄. ꝛ in ꝙclusione determiate. ꝛ de facto añs est verum ꝛ ꝙñs falsum.

Ad. iiij.

¶Ad tertiū rūdet distinguēdo. qa vel ly risibile capitur ampliatiue: vel nō ampliatiue. Si capetur ampliatiue: tūc maior est falsa. ꝛ hoc si in ambabꝰ. ꝛ est in Darij. Si aūt in ambabꝰ capitur nō ampliatiue: tūc iterum est in Darij. ꝛ minor est falsa. Si aūt in vna capetur ampliatiue ꝛ in alia non ampliatiue: tunc dicendum est ꝙ nō sit in darij. qa tūc mediū equocaret.

Ad. iiij.

¶Ad q̄rtum rūdetur ꝙ nō totū intret ꝙclusionē. qa ly videns nō. ꝛ tm̄ est maior extremitas. Sed ad improbationē dicēdum est: ꝙ adhuc nō

sit in Darij.qz non est eadē habitudo.quia mediū habet se in accusatiuo casu ad maiorē extremitatē in maiore.z ergo minor extremitas etiam deberet se hīe in eodē casu ad maiorē extremitatez in cōclusione.z deberet sic cōcludi ergo brunellū videt hō.¶Ad quintum rñdet:distinguēdo.ga vel ly cum importat vbiqz eandem associationē:vel nō.Si p̄mū:tūc p̄cedit q̄ sit syllogismus in darij z bona cōña.Si aūt in vna īportaret associationem īstrumentalem z in alia nō:tūc negat q̄ sit in darij.ga tūc mediū equocat z cōña nihil valet:vt patet.¶Ad sextū rñr eodem mō sic ad q̄rtum:q̄ nō sit eadē habitudo:etiā non totū intrat cōclusionē.qz ly ens ponit in maiore z non in cōclusione z nō est mediū nec ps.sed est ps maioris extremitatis.Deberet g̃ sic cōcludi.g̃ in saltzburga est hō.z tūc p̄cedit q̄ eēt in darij. Ad.v. Ad.vj.

¶Ad septimū dicēduz est p̄mo z de rigore logice q̄ nō sit syllogism⁹.qz nec maior nec minor ē p̄p̄o: exq̄ nec exp̄sse nec īplicite hñt subiectum.Sz si sic formarent.gcgd tu fuisti tu es.z bean⁻ tu fuisti.Rñr q̄ adhuc non valet:neqz est in darij.qz totale distributū a p̄te subiecti in maiore nō ponit in minore.s.ens qđ fuisti⁹. Ad.vij. Ad.viij.

¶Ad octauū rñr q̄ nō sit in darij.z a p̄ori deficit.qz nō est bona cōña. Sed a posteriori.qz medium equocat.vicz ly aial.qz in maiori capit materialr z in minore p̄sonalr.¶Ad nonū rñdetur eodē mō.ga mediū equocat.qz i maiore capitur materialr z in minore p̄sonalr.¶Ad decimum rñr:negādo q̄ sit in darij.qz non est bona cōña z in casu quo eo tpe q̄ papa fuisset tunc solus plato fuisset z vidisset eu⁹ tunc nō fuit scholaris:z ioannes ꝓtūc nō vidisset:tūc añs est verum z cōñs falsum.Sed a posteriori deficit:qz maior extremitas in maiore aliter appellat suā formā q̄m in cōclusione:vt p̄z ex vna regula de appellatiōe formē quā vide in tractatu de appellatiōib⁹. Ad.ix. Ad.x. Ad.xj.

¶Ad vndecimum rñr:negādo q̄ sit in darij.qz nō est bona cōña.z cōñs est falsum.z lz ei⁹ extrema supponat p eodem:tñ ibi ponit aliqđ signū rōne cui⁹ aligd specialr ad vitatem ꝓpōnis regrit.vicz q̄ ly sortes z ly risibile sint termini cōuertibiles. z deficit hec regula.qz determinatio addita copule in maiore:etiā dz ei addi in minore z in cōclusione.vt patuit ex regula vna.z lz nō est ibi.¶Ad duodecimū rñr p̄m ¶Marsilū qui tenet q̄ termin⁹ ampliatiu⁹ a p̄te subiecti positus supponat solū ꝓ re q̄ est:z nō ꝓ re q̄ non est.negando q̄ sit in darij.ga de facto añs est verum z cōñs falsum.qz ipe p̄cedit oēs illas.oē possibile est: oē futurū est.oē imaginabile est.Et deficit hec regula p̄m eum q̄ nō totum distributuz a parte subiecti in maiore p̄dicat in minore.ga maior valet tantum.oē possibile qđ pōt esse est:mō in minore soluz ly possibile predicat.ga ¶Marsilius concordat cū Buridano de termio ampliatiuo a p̄te p̄dicati positō videlicet q̄ talis supponat ꝓ re q̄ est z que non est.Sed p̄m Buridanuz dicendum est q̄ sit in Darij:z bon⁹ syllogism⁹.z maior est ita falsa sicut conclusio.¶Ad tredecimum dicēdū est:negādo q̄ sit in Darij.ga nō est bona cōña.z iam arguit ab amplo ad nō amplū sine distributiōe ampli⁹ vicz rōne ly hō in minore vbi ampliat ꝓ p̄dicatū ꝑteriti tpis vicz p ly mortuū:z non distribuit:z in cōclusione nō ampliat. Ad.xij. Ad.xiij.

¶Ad q̄rtūdecimuz dicendū:negādo q̄ sit in Darij.Et q̄ñ ꝓbat p denotationez vocaliū:dicendū est q̄ nō sit syllogism⁹.qz nō est bona cōña.z deficit hec regula.quia non tota significatio cōsequntis depēdet a significato añcedentis.ga in minore ponit ly tñ z etiā in cōclone facies vnā exclusiuā.z tñ in maiore nō facit exclusiuā ga nō ponitur ibi.Est g̃ vltimate dicendū q̄ in p̄gnātib⁹ nō oportet syllogismū valere.

Ad.xv. ¶Ad decimũquintũ rñr:distinguẽdo de ꝓña.quia vel p ly illoꝝ inclusum in ly vtrũqꝫ demõstrat sortes:vel nõ.Si demonstrat sortes:cõceditur ꝓña. sed nõ est ysyllogism⁹ in Darij.vt patebit.Si aũt nõ demõstratur sortes:tũc negek ꝓña.ꝛ itez nõ est syllogism⁹ in Darij.ꝛ g̃ qcgd demõstraretur p illud pnomẽ illoꝝ ĩcluſuꝫ in ly vtrũqꝫ nunqꝫ erit syllogism⁹:nec in darij.ga non totũ distributũ a pte subiecti in maiore ꝑdicat in minore.qz lꝫ totũ est subiectũ in maiore:ꝛ distribuit aial de nũero illoꝝ duoꝝ ꝛ nõ ꝑdicat in minore.Si aũt hoc fieret ꝛ sic argueret:vtrũqꝫ aial currit.ꝛ sortes est al'de nũero illoꝝ duoꝝ.ergo sortes currit.ita qꝫ idẽ demõstrarek p ly illoꝝ i maiore ꝛ mi-

Ad.xvj. nore:tũc esset syllogism⁹ bon⁹ in darij. ¶Ad sedecimũ rñr breuiter:qꝫ non est in Darij.qz nõ est eadẽ habitudo:qz ly sortes in ꝓclusione deberet stare in gtõ casu sic stetit mediũ in maiore:sicut sepi⁹ patuit.g̃. ꝛ neqꝫ valet ꝓña.

Ad.xvij. Sed deberet sic ꝓcludi.g̃ sortis asin⁹ currit. ¶Ad decimũseptimum dicendum est distinguẽdo.qz vel ly aial videꝫ vbiqꝫ determinãt se eodez mõ:vel diuersimode.Si ꝑmũ:lꝫ est duplr.vel vbiqꝫ sicut adiectiuũ ꝛ substantiuuz: vel sicut regẽs ꝛ rectũ.Si ꝑmũ:cõceditur qꝫ sit in darij.ꝛ negek qꝫ nõ sit bona ꝓña.qz qñcũqꝫ ꝓñs erit falsum:tũc etiam añs.ꝛ lz ambe partes sint possibiles in añcedente:tñ adhuc totũ añs est impossibile vt sic qz ptes sunt sibi inuicem incõpossibiles.ꝛ maior vt sic valet tantum:oẽ aial qđ videt est hõ. Cui⁹ vitate posita:minor erit falsa q̃ valet tantum:asin⁹ est aial qđ videt.Si aũt determinãt se sicut regẽs ꝛ rectuz vbiqꝫ itez erit bona ꝓña ꝛ bon⁹ syllogism⁹ in darij rõne supra tam dicta.ꝛ maior tunc valebit tantum:oẽ ens qđ aial videt est hõ.vel oẽ ens qđ videt aial est hõ. Et mior valet tantuz vt sic. ꝛ asin⁹ est ens qđ aial videt.q̃ ptes sunt sibi inuicem etiam incõpossibiles Si aũt secundũ vicz qꝫ diuersimode se determinẽt:negandũ est qꝫ sit in darij.qz tũc mediũ equocat:vt patet.ꝛ in facili casu añs est vez ꝛ ꝓñs falsum.

Ad.xviij. ¶Ad decimũoctauũ respõdetur qꝫ si maior sit vniuersalis ꝛ nõ mixte q̃ztitatis:sic qꝫ totũ copulatum distribuat:ꝛ qꝫ ꝓpõnes de copulatis extremis sint categorice:concedendo qꝫ sit in Darij.ꝛ negek qꝫ consequentia non valeat.

Ad.xix. quia antecedens est ita falsum sicut consequẽs.¶Ad vltimuz respondetur distinguẽdo.quia vel vbiqꝫ tota maior extremitas infinitat:vel solum pars. vel in vna infinitat totũ:ꝛ in alia solũ pars.Si ꝑmũ vel etiã scõm:ꝓceditur qꝫ sit in darij ꝛ negetur qꝫ nõ sit bona ꝓña.Si autẽ tertium tũc negek qꝫ sit in darij qz tunc maior extremitas equiuocatur.

Ferion Quart⁹ modus ꝑme figure ꝓstat ex vlĩ negatiua et particulari affirmatiua ꝑticularẽ negatiuã ꝓcludẽtibus directe vt nullus animal est lapis et qdam homo est aial igit qdam hõ non est lapis.

Arguit. j. ¶Cõtra lꝫ arguit.lꝫ est argumẽtuz in ferion.ꝛ nõ ẽ bona ꝓña.arguendo sic. nulli⁹ hois qlibet asin⁹ currit ꝛ risibile est hõ igit risibilis null⁹ asinus currit.

Scõo. ¶Cõfirmat de illo.semp hõ nõ ẽ aial ꝛ pñs tps ẽ tps.igit in pñti tpe hõ nõ

Tertio. est aial.¶Cõfirmat de illo.null⁹ hõ est omne aial.ꝛ animal ẽ hõ.g̃ hõ nõ est

Quarto homo.¶Cõfirmat de illo.nullum equuz videt homo ꝛ fauellus est equus. ergo fauell⁹ videꝫ nõ est hõ q̃ licet sit bona ꝓña.ꝛ tñ nõ ẽ formal vt patebit

Quinto. ꝛ tñ est in ferion vt vi.¶Cõfirmat de illo.null⁹ equ⁹ est asin⁹.ꝛ fauellus vi-

det equū.ḡ fauellus nō videt asinū. ℂLōfirmaꝫ.nullus lapis ē aq̄:ꝛ in danu bio ē lapis:ḡ i danubio nō est aq̄. ℂLōfirmaꝫ de illo. nullū mortuū viuit ꝛ aligs hō est mortuus.igiꝫ aligs hō nō viuit. ℂLonfirmatur de illo. nullam missam hodie ꝛ eri audiēs est hō:ꝛ risibile ē hodie ꝛ eri missam audiens.ergo risibile nō ē hō. ℂLōfirmaꝫ de illo.nullus sortes vel plato ē plato ꝛ plato est sortes vel plato.ḡ plato nō est plato.nisi diceres q nō eēt bona ꝓnīa:qꝛ maioꝛ est falsa.Sz ꝓ maioꝛ ē vera: qꝛ eius ꝑdictoꝛia ē falsa illa vz.sortes vel plato est plato.ꝓbatur qꝛ est indefinita affirmatiua cuiꝰ extrema nō suppo nūt.p eodē.assūmptū.pbaꝫ:qꝛ subiectū supponit.p sorte ꝛ ꝑdicatum ꝑ plato ne.ḡ nō supponūt.p eodez:tz ꝓña:qꝛ sic arguēdo expositoꝛie extrema suppo nūt.p illis ꝛ illa nō sunt idem. ergo extrema nō supponūt.p eodē demōstran do sortē ꝛ platonē. ℂLōfirmaꝫ de illo.nullus asinus cuiuslibet hominis cur rit:ꝛ brunellus est asinꝰ hois.ḡ brunellus nō currit:qđ est in ferion: ꝛ tñ i facili casu añs est vez ꝛ ꝓñs falsum. ℂLonfirmaꝫ de illo:nullum pictū est hō ꝛ homo est pictus:ḡ pictū nō ē pictū. ℂAd ꝑmum respondeꝫ negādo q sit in ferion ꝛ ꝓcediꝫ q nō sit bona ꝓña. Unde de fcō añs ē vez ꝛ ꝓñs falsuz. ꝛ deficit iuxta regulas.qꝛ arguiꝫ a nō distributo ad distributū rōne ly asinus i maioꝛe:ꝛ in cōclusione.Sed sic cōcludendo.ergo risibilis asinꝰ nō currit bñ valebit:ꝛ hoc capiendo ly risibil in gtō. ℂAd 2m respōdetur negādo q sit in ferion.qꝛ nō est bona ꝓsequētia ꝛ deficit.qꝛ arguiꝫ a suppositione cōfūsa tñ ad determinatā respectu eiusdē multitudis rōne ly hō in maioꝛe ꝛ in ꝑne ꝛ respectu eiusdē termini distributi vz ly animal qđ in maioꝛe distribuitur et i ꝑne. ℂAd 3m dicendum est ꝓcedēdo q ꝓsequētia nō valet ꝛ neqz est in ferion:qꝛ medium.ſ.ly animal in nulla premissarum distribuitur:vt pz. qđ tñ opz fieri. ℂAd 4m respōdeꝫ ꝓcedēdo q ꝓña bene|valet:qꝛ cōsequens ē ne cessarium:exq eius ꝑdictoꝛia est impossibilis.ſ. omnis fauellus videns est homo.Sed negādo q sit in ferion: qꝛ nō est ꝓsequētia formalis. qꝛ in simili nō segtur.nullum equum videt substantia ꝛ fauellus est equus. ergo fauellus videns nō est substātia:que nihil valet vt patet.Sed a posteriozi deficit qꝛ nō est eadem habitudo.qꝛ medium in maioꝛe tenet se ad maiozem extremitatē in accusatiuo casu:ꝛ eodem modo se hꝫ debeꝛet minoꝛ extremitas ad maiozem extremitatem in conclusione. ℂDebeꝛet ergo sic cōcludi. ergo fauellum nō videt homo.ꝛ sic bene valet ꝛ ē in ferion. ℂAd quītum dicēdum est q nō sit in ferion.qꝛ in casu facili antecedēs ē verum ꝛ ꝓsequens falsum.ꝛ a posteriozi deficit:qꝛ est regula.q in qōlibet syllogiſmo negatiuo medium in ꝓmissa affirmatiua dz esse totale extremum quod nō fit vt patet. ℂAd sextum rñdetur.ꝓcedendo q nō sit bona ꝓsequētia ꝛ neqz ē in ferio: qꝛ de fcō añs est vez ꝛ cōsequēs falsum.ꝛ arguitur a nō distributo ad distributum ratione ly ens iclusum i minoꝛe vbi nō distribuitur:ꝛ tñ in consequē te distribuiꝫ ex eo q sup ipsum ferꝫ negatio quod ꝑcauetur dū sic cōcludiꝫ. ḡ in danubio ens nō est aq̄.ꝓña bñ valebit ꝛ erit in ferion. ꝛ ꝓñs vt sic etiā est verum. ℂAd 7m respōdetur q nō est in ferion.qꝛ nō est bōa ꝓsequētia. Sz a posteriozi deficit qꝛ arguitur ab amplo ad nō amplū sine distributiōe amplī vz illius termi hō q in minoꝛe ampliatur ꝛ in ꝑne nō ꝛ nullibi distribuitur. ℂAd octauū dicēdum est q nō est in ferō ꝛ negādo q sit bona cō sequētia formalis:qꝛ de facto añs est verum ꝛ ꝓñs falsum.exq ly missam in premissis exñs ꝑs medij i maioꝛe ꝑcedit ℔ copulatum hodie ꝛ heri. ꝛ sic in

Sexto.
Septimo.
Octauo
Nono.
Decimo
Undecio
Rñ.ad ꝑm
Ad scōm.
Rñ.ad 3m
Ad 4m.
Rñ.ad 5m.
Ad sextū.
Ad 7m
Ad 8m.

p̃dictoria maior extremitas supponit determinate. Sed in minore sequit illud copulatū hodie ꝛ heri. ꝛ sic supponit ꝓfuse tm̃. Sed a posteriori deficit qz mediū in illa in qua nō distribuit supponit pro pluribus q̃z in illa i qua nō distribuit. ¶Ad nonū rn̄detur ꝓcedēdo q̄ sit in ferio. ꝛ negādo q̄ nō sit bona cōsequētia. ꝛ ad ꝓbationē dicēduz est q̄ maior sit vera: ꝛ ad ꝓbationez ꝓcedēdum est q̄ extrema supponūt ꝑ diuersis in sua p̃dictoria. ſ. pro sorte ꝛ pro platone. Sz tm̃ adhuc ēt supponūt ꝑ eodē. ſ. ꝑ platone. Sed ad aliā pro bationē qm̃ probat q̄ extrema nō supponāt ꝑ eodē dicendū est negando q̄ sit syllogismus expositoꝝ: qz arguit a nō distributo ad distributū rōe ly supponit in maiore ꝛ in ꝛne. ꝛ sic maior est ita falsa sicut ꝓsequens. ¶Ad decimum rn̄det breuiter q̄ nō sit in ferion. qz mediū in illa in qua nō distribuit supponit ꝑ pluribus q̃z in illa in qua distribuit. ꝛ sic ꝓña nihil valet. Etiam hoc totū est mediū in maiore asinus cuiuslibet hominis. ꝛ tm̃ nō totū p̄dicat in minore. ¶Ad vndecimū dicendū est negādo q̄ sit in ferion: qz nō est cōsequentia. ꝛ mediū equocat: qz in minore supponit ꝑ hoīe picto ex quarta parte regule topicalis. Sed in minore supponit pro homine vero.

Ad 9m.

Ad ꝺcimū

Ad.11m.

Baralipton. Quintus modus p̄me figure ꝓstat ex vlī affirmatiua maiore ꝛ vlī affirmatiua minore pticularē affirmatiuā indirecte concludentibus.

¶Corollariū. Ultima vocalis. ſ. o in hac dictione baralipton nihil facit ad fabricādum conclusionē. sed solum prime tres vocales. ¶Arguit. Hoc ē argumentū in Baraliptō. ꝛ nō est bona ꝓsequētia. omnis homo est aīal. ꝛ cuiuslibet asini dominus est homo. ergo dn̄i asinus est animal. ¶Cōfirmat de illo. omnis hō est rīsibilis ꝛ oñe flebile est homo. ergo rīsibile est oē flebile. ¶Confirmat de illo. oīs homo vel asinus est asinus. ꝛ omne rīsibile est hō. q̄ asinus vel asinus est rīsibile. ¶Confirmat de illo. oēm deū necesse est esse oī potentē ꝛ oēm creātem necesse est esse deū. ergo oīpotentem necesse est esse creātem. ¶Confirmatur. oē currens est hō ꝛ omnis asinus est currens. ergo hō est asinus vbi añs est possibile ꝛ ꝓñs impossibile. ℘rimum pz. qz antecedēs est vna copulatiua cui⁹ambe ptes sunt possibiles. ergo tota. ¶Ad p̄mū rn̄detur negādo q̄ sit in baralipton ꝛ a ꝑte deficit: qz nō ē bona cōsequētia formalis. qz in silī nō seq̄t ponēdo loco ly aīal ly currit: vt sic arguēdo oīs hō currit. ꝛ cuiuslibet asinꝰ dn̄s est hō. ergo dn̄i asinꝰ currit q̄ secum eiusdem forme est ꝛ tamē nihil valet. vt in casu q̄ nullus asinus curreret: sz oīs hō curreret. Sed a posteriori deficit. qz minor extremitas. ſ. ly asini dn̄s equocatur: qa in ꝓsequente ly dn̄i regit a ly asinus. sed in antecedēte ly asini regitur a ly dominus. ¶Ad scm̄ rn̄detur negādo q̄ sit in baralipton. qz antecedēs est verū ꝛ ꝓsequēs falsum de fcō. Sz a posteriori deficit ꝟ regula quādo maior extremitas in maiore stat ꝓfuse tm̃. ꝛ mediū in minore etiam stat cōfuse tm̃ tunc in ꝛne maior extremitas etiā dz stare confuse tm̃. vel ambe extremitates debēt stare determinate. Debet sic ergo cōcludi. ergo rīsibile est flebile. vel sic. ergo a rīsibile ē omne flebile. Et sic ly a est signū suppositionis ꝓfuse tm̃ circa ly rīsibile. ꝛ nō pōt dici q̄ ibi arguat a suppositione cōfusa tantū ad determinatā respectu eiusdem multitudinis. qz ille terminus distribuit⁹ nō ponit secū in eadez ꝓpositiōe. ¶Ad tertiū respōdet iterū negādo q̄ sit in baraliptō: qz si totū distribuit tūc nō totum distributū a parte

Arguit.j.

Secūdo.

Tertio.

Quarto

Quinto

Rn̄.ad p̄m argumētū

Respō.ad scm̄.

Respō.ad tertium.

subiecti in maiori ꝓdicaꝫ in minore. si aũt solũ pars distribuitur. tunc nõ est eadez habitudo. qz ly asinus dz se semel tenere ad parte subiecti ⁊ semel ad partez predicati sicut in premissis factum est. Debet ergo sic cõcludi. ergo asinus est asinus vel risibile. ¶Ad quartũ dicẽduz est qꝫ non valet ꝯsequentia ⁊ a posteriori deficit illa regula qꝫ ꝯclusio nõ est particularis ex parte modi ⁊ dicti. sed est vniuersalis ex parte modi vt pz. ¶Ad qntuz dicendum est qꝫ sit in baralipton. Sed ad ꝫmprobationẽ negandũ est qꝫ non sit bona ꝯña. ⁊ quãdo probatur sic. consequẽs est ꝫmpossibile. cõcedatur ⁊ antecedens ẽ possibile. respondetur negando. ꝫmo antecedẽs est impossibile licet sit vna copulatiua affirmatiua cuius ambe partes sint possibiles. tamen hoc non sufficit ad eius possibilitatem: sed vltra requiritur qꝫ partes non sint sibi inuicem incompossibiles modo ille due partes copulatiue nunquam stant si mul in veritate.

Rñ. ad 4m.

Rñ. ad 5m.

Celantes. Sextus modus p̃me figure cõstat ex vlĩ negatiua maiore. ⁊ vlĩ affirmatiua minore vlem negatiuam indirecte ꝯcludentibus. vt nullũ aial ẽ lapis ⁊ ois hõ est aial. ergo nullus lapis est homo.

¶Arguitur. Hoc est argumẽtũ in celantes ⁊ non est bona cõsequentia. nullius hois quelibet pars est in scholis ⁊ quodlibet caput est hominis ps. ergo nullũ ens in scholis est caput hois. ¶Confirmatur de illo. nullũ currens gescit ⁊ cuiuslibet hois asinus est currẽs. ergo nullũ gescẽs est hominis asinus. ¶Confirmaꝫ de illo. nullũ nigꝝ fuit album ⁊ oẽ nõ album fuit nigruz. ergo nullũ album fuit nõ albũ. ¶Ad ꝑmum rñdeꝫ. negãdo qꝫ sit in celãtes. ⁊ ꝯcedendo qꝫ sit mala cõsequẽtia: ⁊ deficit hec regula: ga mediũ in nulla p̃missa ꝫ completẽ distribuiꝫ. qz ly ps in maiore nõ supponit distributiue exq̃ sup ipsum ferunꝫ duo signa distributiua. ¶Ad scõm respondeꝫ. qꝫ nõ valet ꝯsequẽtia. qz arguiꝫ a nõ distributo ad distributũ rõne ly asinus in minore. ⁊ in ꝯclusione. ¶Ad tertiũ dicendũ qꝫ nõ sit in celãtes. qz nõ est bona ꝯña. Et iam arguiꝫ a nõ amplo ad amplũ ratione maioris extremitatis. s. album cum distributione ampli. qz in ꝯsequente distribuitur.

Arguiꝫ. j. Scõo Tertio.

Rñ. ad ꝑm argumẽtũ.

Rñ. ad 2m

Ad tertiũ.

Dabitis. Septimus modus prime figure cõstat ex vlĩ affirmatiua maiore. ⁊ particulari affirmatiua minore particularem affirmatiuam indirecte cõcludentibus. vt oẽ animal est substantia ⁊ hõ est aial. ergo substantia est homo.

¶Arguiꝫ. Hoc est argumẽtum in dabitis. ⁊ tamẽ nõ ẽ bõa cõsequẽtia. oẽ qꝫ erit est ⁊ antixps erit. ḡ ens est antixps. ¶Cõfirmatur de illo. oẽm equũ videt hõ ⁊ fauellus est equꝰ ḡ videns hõ est fauellus. ¶Confirmatur. in oi ciuitate est asinus ⁊ respõdẽs ẽ in ciuitate. ḡ respõdens est asinꝰ. ¶Cõfirmaꝫ. oẽ rõnale est hõ ⁊ angelus est rõnalis: ḡ hõ ẽ angelꝰ. ¶Ad ꝑmum respõdeꝫ negãdo qꝫ sit in dabitis. qz antecedẽs est vex ⁊ ꝯsequẽs falsum in casu: ⁊ bñ ꝑm marũ. qz ꝑm eũ maior valet tantũ oẽ qd̃ erit ⁊ est est que ẽ vera: ⁊ minor etiam est vera: sed consequens est falsum: vt patet. Et tunc a posteriori

Arguiꝫ. j. Scõo Tertio. Quarto

Rñ. ad ꝑm argumẽtũ.

deficit.qz nō totum quod distribuitur a parte subiecti in maiore predicatur in minore.Sed ȳm Biridanū conceditur ꝓsequētia ꝛ maior est ita falsa sic

Ad scōm. ꝓñs.¶Ad scōm dicendū est qꝫ nō sit in habitis.qz nō ē bona ꝓña. ꝛ a posteriori deficit hec regula.vꝫ qꝫ nō ē eadem habitudo. ſꝫ deberet sic cōcludi. ḡ

Ad tertiū. homo est fauellum vidēs.¶Ad tertiū respōdet negādo itez qꝫ sit in habitꝰ. qz ꝓsequētia nō valet ꝛ iuxta regulas deficit.qz obliquꝰ distributus in maiore captus pro medio in minore debet mutari in suum rectū secū eiusdē nu

Rñ.ad 4m meri.¶Ad quartū dicēduz ē de distinguēdo de ly rōnale:qz si capitur vbiqz differentialiter,put vꝫ solum significat hoiem tūc bene valet.ꝛ minor ē falsa sicut ꝓsequens.ꝛ est bonus syllogismus.Si aūt capitur vbiqz non differentialiter.vꝫ pro omni eo quod natum est vti rōne. tunc maior est falsa. sicut ꝓñs. Et itez est bonus syllogismus. Si autem capitur vario mō tunc non est syllogismus neqz bona consequentia.qz tunc mediū equiuocatur.

Fapesmo Octauus modus p̄me figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore et vlī negatiua minore pticularez negatiuā indirecte ꝓcludentibꝰ. vt ois hō est substantia.et nullus lapis est hō. ergo q̄dam substantia nō est lapis.

Arguit p̄o Scōo. ¶Arguitur.hoc est argumentū in fapesmo.ꝛ tū non est bona ꝓña. ois hō ē risibilis:ꝛ nullū rōnale est ois hō.ḡ qdam risibile nō ē rōnale. ¶Et iterum de illo.Luiuslibet hois asinꝰ currit ꝛ nullū rudibile ē hō.ḡ currēs nō est asinꝰ

Tertio. rudibilis.¶Et itez de illo.ois hō vel asinꝰ est asinꝰ ꝛ nullū rudibile est hō.

Rñ.ad p̄m ergo asinꝰ vel asinus nō est rudibile. ¶Ad p̄mum respondet negādo qꝫ sit in fapesmo.qz non est bona consequētia ꝛ deficit hec regula qñ maior extremitas stat ꝓfuse tm̄ ꝛ mediū in minore etiā stat ꝓfuse tm̄ tūc in ꝓñte nullus terminus dꝫ distribui.¶Deberet ḡ sic ꝓcludi.ḡ qdaz risibile nō ē oē rōna-

Rñ.ad 2m le.¶Ad scōm respōdetur qꝫ nō sit in fapesmo.qz arguit a non distributo ad distributū rōne ly asinus in maiore ꝛ in ꝓne.Etiā in quolibz syllogismo ne

Rñ.ad 3m gatiuo opꝫ mediū in p̄missa affirmatiua ee totale extremū qō nō sit in argꝰ assumpto.¶Ad tertiū dicendū est qꝫ silr nō sit in fapesmo. qz vel totū distribuitur vel pars solū.si p̄muz tūc non totū distributū a pte subiecti in maiore p̄dicatur in minore.si aūt solum ps distribuitur:tūc deficit hec regula.quia mediū in premissa affirmatiua nō est totale extremum.

Frisesomoꝛ.Nonꝰ modus p̄me figure ꝓstat ex pticulari affirmatiua maiore et vlī negatiua minore pticularē negatiuā indirecte ꝓcludētibꝰ: vt qdā hō ē substātia et nullus lapis ē hō.ḡ q̄dā sba nō ē lapis.

¶Corollarium.Ultime due vocales.ſ.o ꝛ u.in hac dictione frisesomorum que est pentasyllaba.i.quinqz syllabaꝛ nullam ppositionem designāt.ſꝫ ponuntur ad complementū metri in quo continēt nomina modorum p̄me figure vꝫ Barbara celarent darij ferion baralipton.Celantes dabitis fapesmo frisesomorum.¶Arguitur.hoc est argumentum in frisesomoꝛ:ꝛ nō est

Arguit.j. bona ꝓña. arguēdo hō ē mortuus.ꝛ nulluz mortuum est hō. ergo mortuum

non est mortuum. ¶Confirmatur de illo. album fuit sortes ⁊ nullum nigrum fuit album. ergo sortes non fuit niger. ¶Confirmat de illo. homo vel asinus est currens. ⁊ nullus asinus est hō. ergo currens nō est asinus. ¶Ad primum respondetur q̄ non sit in frisesmo⁊. q⁊ de facto añs est verum ⁊ p̄ñs falsum ⁊ deficit hec regula. q⁊ in quolibet syllogismo negatiuo oportet medium in negatiua ita late negari sicut fuit affirmatum in affirmatiua quod nō fit in argumēto passumpto. q⁊ medium in affirmatiuo affirmat ad duas differētias temporum. s. ad est ⁊ ad fuit. Sed in negatiua solum ad vnam negatur. scilz ad est. ¶Ad secundum dicendum est q̄ nō sit bona consequentia. nam in casu q̄ sortes iam primo sit albus ⁊ prius nunq̄z fuerit albus sed niger ⁊ qō nullum nigrū fuerit album añs est verum. ⁊ consequens falsum. Sed a posteriori deficit: quia medium in illa in qua nō distribuit accipitur p̄ pluribus q̄z in illa in qua distribuit. q⁊ in maiore vbi nō distribuit accipitur ad est ⁊ ad fuit. Sed in minore vbi distribuitur solum accipitur ad fuit. ¶Ad tertium rñdetur. Non est argumentum in Frisesmorum. q⁊ non est bona cō sequentia. q⁊ in casu antecedens est verum ⁊ p̄ñs falsuz. vz q̄ solū asini currant ⁊ als nihil currat. Sed a posteriori deficit. q⁊ mediū in syllogismo negatiuo in premissa affirmatiua dz esse totale extremum qō non fit. Etiam non totū itrat p̄clusionez. q⁊ ly asinus ponit bis in premissis. ⁊ solum semel in p̄ne. tñ si hoc p̄cauetur adhuc nō erit syllogismus. ex quo est aliu⁹ defect⁹ iaz dictus qui causat in premissis. Et tm̄ de prima figura.

Secundo
Tertio.
Rñ. ad p^m

Ad 2^m

Rñ. ad 3^m

Equit de secunda figura cuius tales dant ſ regule. Ex puris affirmatiuis nihil sequit i secunda figura.

¶Notandum q̄ secunda figura est q̄n medium predicatur in ambabus p̄missis: vt nullus hō ē asin⁹. ⁊ oē rudibile est asinus. ḡ nullum rudibile est hō. ¶Corollarium. Hoc argumentum etiā est in secunda figura. nullu⁹ currēs est asinus hois. ⁊ omne risibile est hō. igit nullus asinus risibilis est currens. Silr asinus est in hoc loco. ⁊ Saltzburga est ille locus: ḡ in saltzburga ē asin⁹ Et lz mediū nō sit p̄dicatū in ambab⁹ p̄missis: tm̄ ly predicatur in ꝓposito valet tm̄. i. a parte p̄dicati ponitur. ¶Notandū p regula q̄ ipsa vt ponitur nō est vniuersaliter vera. q⁊ plura sunt argumēta in scōa figura arguendo ex puris affirmatiuis. q̄ tm̄ sunt bone p̄ntie. etiā boni syllogismi. vt homo est risibile. ⁊ aīal est oē risibile. igitur hō est animal. Silr. hō est sortes. ⁊ risibile ē sortes igitur risibile est hō. ¶Debet ergo sic intelligi. In secūda figura ex puris affirmatiuis nihil sequitur syllogistice in modo a Petro Hispa. posito. Hoc pbat p denotationē vocaliū in talibus modis. ¶Causa aūt excusans regule est. q⁊ tūc mediū in nulla p̄missa⁹ distribueret: ex quo predicatū in ambabus p̄dicat. qō si p̄cauet certe bn̄ valet argui. sicut p̄z in argumētis supra positis ⁊ silibus. Vel pōt regula sic itelligi. In scōa figura ex puris affirmatiuis nihil segtur syllogistice: nisi arguat expositorie vel reductiue ad expositoriū. vel mediū in ambabus accipiat collectiue. vel mediū in vna premissarum distribuat. ⁊ quare addātur singule particule. cōmitto studiosis.

2^a figura.

Regla vlr est falsa

Intelligit.

Secunda regula. Maiore existenti particulari in secunda figura nihil sequitur.

Intellēs regule. ¶Notandum q̄ ista regula nō est vniuersaliter vera. ⁊ p̄z hoc sicut p̄ius. Sed debet sic intelligi. ¶Maiore exīte particulari in scḋa figura nihil sequit syllogistice in mō a de.hispa.posito vel sic. Nūq̄z sequit aliq̄ō syllogistice in scḋa figūra maiore exīte particulari: nisi arguat expositorie vel reductiue ad syllogismū expositoriū vel mediū in ambabus accipiat collectiue. vel cōcludat indirecte. vel mediū in vna distribuat arguēdo affirmatiue. vl̄ preca ueatur q̄ nō arguat a nō distributo ad distributū. Exēplū p̄mi. q⁹ sequit bñ: hō est sortes. ⁊ oē aial est sortes. ergo aial est homo. Exēplum scḋi. q⁹ bñ seq tur sortes est aial ⁊ plato est idē aial. ergo plato est sortes. Alia exēpla sūt fa-

Quot sunt modi scḋe figure. cilis fabrice. ¶Notandū q̄ capiēdo modū p̄ premissis tm̄ sicut cepit de. hispa. tūc solū sunt quattuor modi scḋe figure quos ponit de.hispa. in lra. Sed capiēdo modū p̄ pmissis ⁊ p̄clusione simul. tūc sunt duodeci modi 1e figure vz quattuor quos ponit de.hispa. ⁊ alij duo. s. cesaron ⁊ camestron oēs directe p̄cludētes. ⁊ alij sex indirecte p̄cludētes. ⁊ sunt in re illi sex tā dicti p̄siderati in q̄ntum p̄cludunt indirecte. ⁊ sic sunt duodecim.

Cesare. Primꝰ modus scḋe figure cōstat ex vlī negatiua maiore ⁊ vlī affirmatiua minore vniuersalem negatiuam p̄cludētibus directe vt nullꝰ hō ē lapis. ⁊ oīs lapis est lapis ḡ nullꝰ lapis ē homo.

Arguit.j. ¶Arguitur. Hoc est argumētū in cesare: ⁊ tñ nō est bona p̄ña. ergo dicta falsa. Assumptū p̄bat sic arguēdo. nullus hō est vinū bis bibēs. ⁊ oē risibile est

Secūdo. bis bibēs vinū. ergo nullū risibile est hō. ¶Cōfirmat de illo. Nullus hō est

Tertio. oē aial. ⁊ oē risibile est aial. ergo nullū risibile ē hō. ¶Cōfirmat de illo. Nul-

Rñ.ad pm luz mortuū viuit ⁊ oīs hō viuit. ḡ nullus hō est mortuꝰ. ¶Ad p̄mum rñdet. negādo q̄ sit in cesare ⁊ a p̄ore deficit. q⁹ nō est bona p̄ña. Sz a posteriori q⁹

Ad scōm. mediū in vna accipit vnica acceptione. ⁊ in alia diuersa. vt p̄z. ¶Ad scōm rñdetur breuiter q̄ nō sit in cesare. q⁹ de facto totū añs est vex ⁊ p̄ñs falsuz

Ad tertiū. ⁊ mediū in neutra p̄missa p̄ distribuitur. ¶Ad tertiū dicendū est q̄ nō sit in cesare. quia arguitur a nō amplo ad amplū cū distributione ampli. vt rōne illius termini hō in minore ⁊ in p̄clusione. Sed deberet sic p̄cludi. ḡ nullus homo qui est est mortuus: ⁊ tunc bñ valeret.

Camestres Scōs modꝰ scḋe figure p̄stat ex vlī affirmatiua maiore. ⁊ vniuersali negatiua minore vniuersalē negatiuā directe p̄cludētibus. vt oīs hō est animal ⁊ nullū lignū ē aial. ḡ nullū lignū est hō.

Arguit.j. ¶Arguit. Hoc est argumentū in camestres. ⁊ tamē nō est bona p̄ña. ḡ. assūptum p̄bat sic arguēdo. Oīs hō est vel fuit albus. ⁊ nullū risibile est album.

Scḋo. ergo nullū risibile est hō qui est vel fuit. ¶Confirmatur de illo. Oēm oculū habēs tu potes videre. ⁊ nullū oculū habens tu potes videre. ergo nullum

Tertio. oculum habēs est oculū habēs. ¶Confirmat de illo. Omnis homo ⁊ aliud aial sunt hō ⁊ oīs hō ⁊ aliud aial nō sunt hō ⁊ asinus. ergo oīs hō ⁊ aliꝺ aial

Rñ.ad pm nō sunt homo ⁊ aliud animal. ¶Ad p̄mum respondetur q̄ nō est in camestres. q⁹ nō est bona p̄ña. Et a posteriori deficit hec regula. q⁹ mediū in p̄e-

missa negatiua nō ita late negaꝫ sicut fuit affirmatum in affirmatiua. ¶Ad scōm dicendū q nō est in camestres si aliqua negationū caperetur infinitāter. vt pz ex denotatione vocaliū. Si aūt ly nullū vbiqz capiꝫ neganter. tunc ꝓcedendū est q sit in camestres. ꝛ negeꝫ q nō sit bona ꝓña. ꝛ qñ minor sic ꝓbatur. illū oculū hēns tu nō potes videre. ꝛ illū oculum habens tu non potes videre. ergo nullū oculū habēs tu potes videre. ꝓceditur ꝓña. qz etiam q̄libet singulariū vel ad minus vna est falsa: ꝛ sic ex falso bene segtur falsuz. ¶Ad tertiū respōdeꝫ. Si ly ois distribuit totū copulatū ex certificatiōe tūc valet bene: ꝛ est in camestres. Si aūt ly ois distribuit solum ly hō tunc nō ē in camestres. qz añs e st vex ꝛ ꝓsequens falsum. Et tūc arguitur a nō distributo ad distributum ratione ly aliud animal. Ad scōm. Ad tertiū.

Festino Tertius modus scōe figure cōstat ex vli negatiua maiore et particulari affirmatiua minore particularem negatiuā concludentibus directe: vt nullus homo est asinus et rudibile est asinus ergo rudibile non est homo.

¶Arguiꝫ. Hoc ē argumentū in festino. ꝛ tñ nō ē bona ꝓsequētia sic arguendo. nō tñ. homo ē animal. ꝛ risibile ē aial. ergo nō tñ risibile est hō. ¶Confirmatur de illo. ois hō nescit lectionē ꝛ plato sit lectionem. ergo plato nō ē hō. ¶Confirmaꝫ de illo nullus hō ꝙuertibiliter est aial: ꝛ risibile ē aial. ergo risibile nō ꝙuertibiliter est hō. ¶Ad ꝑmum respondeꝫ negādo q sit i festino. qz nō est bona ꝓsequētia. Sz a posteriori deficit. qz mediū in neutra ꝑmissaꝝ distribuiꝫ. s. ly aial. ex q̄ sup ipsum ferunꝫ duo signa lata in ipsnz. s. ly nō. ꝛ ly tñ. etiā ꝓclusio nō est ꝑticularꝫ negatiua. sz vlis. Si aūt maior sic formaretur. non tñ hō est oē aial. cū eadē minore inferēdo illud consequens. ergo tñ risibile non est hō. adhuc nō est in festino: qz nō tota significatio cōsequentis dependet a significatione añcedentis. exquo ly tñ in consequēte fertur in alios terminos q̄z in antecedēte. ¶Ad secundum dicenduz est distinguendo qz vel ly nescit capitur ꝓ vna dictione vel duabus. Si ꝓ vna dictione respondeꝫ negando q sit in festino: qz tunc maior nō est vniuersalis negatiua: qz ly nescit est copula. ꝛ sup eaz non fertur negatio si verba sunt incōplexa. Si aūt sunt cōplexa. tunc ly est est copula. ꝛ sic ex consequēte etiam nō hz medium. qz in maiore hoc totū est ꝓdicatū nesciens lectionem vt sic. Si aūt sunt due dictiones conceditur q sit in festino etiam bona ꝓsequentia ꝛ formalis. ¶Ad tertium respondeꝫ negando q sit in festino: qz de facto añs est vex ꝛ ꝓns falsum. sed a posteriori deficit. qz nō tota significatio cōsequentis dependet a significatione antecedētis. Unde ly cōuertibiliter existēs determinatio aliqua speciali denotatione denotans. vz in ꝓpositione affirmatiua q subiectū ꝛ ꝓdicatū sint termini ꝙuertibiles ꝛ i ꝓñte ferꝫ ad illos duos termi nos. s. risibile ꝛ hō. Illa aūt denotatio in añte nec formaliter nec virtualiter est expressa. etiā determinatio addita medio in maiore dz ei etiam addi in minore: ꝛ omitti in conclusione. Arguiꝫ. j. Scōo Tertio. Rñ. ad ꝑm Rñ. ad 2m Ad tertiū.

Baroco. Quartus modus scōe figure cōstat ex vniuersali affirmatiua maiore et ꝑticulari negatiua

minore: particularez negatiuam concludētibus directe. vt oīs homo est animal. et quidā lapis non ē animal. ergo quidam lapis non est homo.

Arguit.j. ¶Arguit. Hoc est argumentū in Baroco ⁊ non est bona ꝯsequentia. Ois substantia est. ⁊ substantie pars non est. ergo pars substātie nō est substātia.

Scdo Tertio ¶Confirmatur de illo. ois hō est animal possibile. ⁊ Adā nō est aial. ḡ Adā nō est homo possibilis. ¶Cōfirmatur de illo. Ois pma cā possibiliter est creās. ⁊ deus necessario nō est creās. ḡ deus possibiliter nō est pma causa.

Rn̄. ad pm ¶Ad pmum rn̄deť breuiter qꝫ nō sit in Baroco. qz de facto añs est verus. ⁊ ꝯs falsum. Et minor ꝓbatur. Primo sic. Angeli pars non est. ⁊ angelus est ergo substātie pars non est. ab inferiori ad superius negatiue. ¶Secundo sic probať. Anime intellectiue pars nō est ens. ⁊ anima intellectiua est substantia. ergo pars nō est ens. Tenet ꝯña expositorie. Sz a posteriori deficit i arguméto assumpto. qz minor extremitas in minori capitur dūersis acceptionibus. sed in ꝯsequēte vnica. qō est ꝑ vnam regulam que patet.

Ad scōm. ¶Ad scōm dicendū est qꝫ nō sit in Baroco. qz est mala ꝯsequētia. Sz a posteriori deficit. qz determinatio addita medio in maiore debet etiā ei addi in minore: ⁊ omitti in ꝯclusione. Nam possibile addit medio in maiore. vt determinatio qz vt adiectiuum. ⁊ in minore non. ⁊ in ꝯclusione nō omittitur.

Ad tertiuz ¶Ad tertium dicendū est qꝫ nō sit in Baroco: qz non est bona ꝯsequentia. Sed a posteriori deficit hec regula: qz minor non est particularis ex parte dicti ⁊ modi simul. sed solum ex parte dicti.

Equit de tertia figura. Cuius tales dant regule. Prima. Minore exīte negatiua nihil sequit in tertia figura.

Regla vlr est falsa. ¶Notandū est qꝫ tertia figura est qñ mediū subijcitur in ambabus. Et ly subijcitur valet tm̄ sicut a parte subiecti ponitur.

Intellis rle ¶Secūdo notandū est qꝫ ista regula vt ponitur nō est vlr vera: qz bene segtur in tertia figura. omnis homo est animal. ⁊ nullus hō est asinus. ergo asinus aial nō est. Similr bñ sequit. ois homo est aial ⁊ nullus hō est asinus. ergo animal nō est asinꝰ. ¶Dz ergo regula sic intelligi. Minore existēte negatiua in tertia figura nihil segť syllogistice in modo a Pe. hispa. posito. vel sic. Minore existente negatiua nihil segtur in tertia syllogistice. dūmodo ꝯcluditur directe. ⁊ de modo loquēdi cōsueto. ⁊ dūmodo maior extremitas fuerit terminus cōis nō distributus ꝑ signū vle affirmatiuum. ⁊ dūmodo maiori extremitati in cōclusiōe nō additur relatiuū idētitatis. Dicit primo syllogistice: qz bene sequit. omnis hō ē risibilis. ⁊ nullus hō est asinus. ergo nullus asinꝰ est risibilis. sed non syllogistice: qz nō est ꝯsequētia formalis: vt pz. Dicitur: dummodo concluditur. qz bñ sequit etiā in tertia figura: ois hō est aial: ⁊ nullus homo est asinus. ḡ animal nō est asinus. Dī: de mō loquēdi ꝯsueto: qz bene sequit i tertia figura: ois hō currit. ⁊ nullus hō est asinꝰ. ḡ asinus currens nō est. Dicit: dūmodo maior extremitas fuerit terminꝰ cōis ⁊c. qz bñ sequit. ois homo ē sortes. ⁊ nullus hō est asinus. ergo nullus asinꝰ ē sortes. Dicitur: dūmō maiori extremitati in ꝯclusione ⁊c. qz bñ sequitur. ois hō est aial: ⁊ nullus hō est

rudibilis. ergo nullum rudibile est idem animal. Et tantum de isto textu.

Secunda regula. In tertia figura semper concluditur particulariter.

¶ Notandū q̄ p̄ñs regula sicut p̄ma nō est vliter vera. sed sic intelligit. In tertia figura semp cōcludit p̄ticulariter arguēdo syllogistice in modo a Pe-tro Hisp. posito. Et hec ꝓclo est vera circūscripta alienatione illi⁹ termini hi-span⁹. Et ꝓpter istā regulā hmōi argumētuz nō est syllogism⁹: omnis hō est aial. ꝛ ois hō est risibilis. ḡ oē risibile est aial. Et licet sit bona ꝓña: tñ nō est formalis: vt patet. Et causa regule est. q̄ tūc arguit a nō distributo ad distributū. Et si h̄ ꝓcaueretur tunc certe bñ pōt argui in tertia figura. etiam si ꝓclo fiat vlis saltē ceteris paribꝫ. Dicit ceteris paribꝫ. q̄ si esset ibi alius defectus nō esset ꝑ dicta. Dicit: syllogistice q̄ arguēdo nō syllogistice: tunc bñ sequit in tertia figura ꝓcludēdo vlr. vt sic: ois hō est asin⁹. ꝛ ois hō est risibilis. ergo oē risibile est asinus. Sed h̄ nō est syllogism⁹. q̄ nō est ꝓña formalis: vt patz. Dicitur: in modo a Pe. Hisp. posito q̄ bñ sequit: ois hō est aial. ꝛ ois hō est oē risibile. ḡ omne risibile est al: etiā syllogistice. sed hoc argumētuz nō est in modo a Pe. hisp. posito. ¶ Ulterius notādū q̄ capiēdo modū ꝓ ꝓmissis tñ. tūc solū sunt sex modi tertie figure quos ponit Pe. Hisp. Sed capiendo modum ꝓ ꝓmissis ꝛ conclusione simul tunc sunt duodecim modi tertie figure. sex directe concludentes. ꝛ sex concludentes indirecte.

Intellect⁹ regule.

Causa.

Modi tertie figure sunt sex

Darapti. Primus modus tertie figure constat ex vniuersali affirmatiua maiore: et vniuersali affirmatiua minore: particularem affirmatiuam concludentibus directe. vt omnis homo est substantia. et omnis hō est animal. ḡ quoddā animal est substātia.

¶ Corollarium. Omne argumentum in Darapti simil⁹ in alijs modis tertie figure: ꝛ in tertia figura extra modos est bona cōsequentia ꝛ formalis.

¶ Arguitur. Hoc est argumētum in Darapti: ꝛ tñ ꝓña non valet sic arguendo: ois hō currit. ꝛ ois hō vel asin⁹ gescit. ergo asinus gescēs currit. ¶ Confirmat de illo. ois hō vel ois asinus est asin⁹. ꝛ ois hō vel ois asin⁹ est homo. ḡ hō est asinus. ¶ Cōfirmatur de illo: ois hō currit. ꝛ ois hō vel asinus quiescit. ḡ asin⁹ vel gescēs currit. ¶ Ad primū rñdetur q̄ nō sit in Darapti ꝛ deficit vna regula. vz. q̄ nō est eadem habitudo. q̄ male cōcludit. sed deberet sic ꝓcludi. ḡ quiescens est asin⁹ vel currens. ꝛ sic maneret eadem habitudo. ¶ Ad secūdū respō det: distinguēdo. q̄ si totū distinctū distribuit in maiore ꝛ minore tunc bñ valet ꝓña ꝛ est syllogismus. Si aūt solus ꝑs distincti distribuit tūc nō valet. q̄ totale mediū in nulla ꝓmissa ꝓ distribuit. ¶ Ad tertium dicēdum est sicut ad primū q̄ nō sit eadē habitudo. sed deberet sic ꝓcludi. ḡ gescens est asinus vel currēs. ꝛ similiter ꝓña non valet vt patet intuenti.

Arguit ꝑ⁹ Secundo

Tertio. Rñ. ad ꝑm

Ad scōm

Ad tertiuz

Felapton. Scōs modus tertie figure ꝓstat ex vlī negatiua maiore ꝛ vlī affirmatiua minore particulārē negatiuā ꝓcludentib⁹ directe. vt nullus hō est la-

pis et omnis hō est animal ergo aial nō est lapis.

Arguit ꝑ°. ¶Notandum ꝙ omne argumentum in felapton est ꝯña bona ꝛ formalis. ¶Arguit. Hoc est argumētum in felapton ꝛ tñ nō est bona ꝯña. ergo dicta falsa arguēdo sic. Nullus hois quilibet asinus currit. ꝛ ois hō videt equum ḡ vidēs equum nō est asinus vel currens. ¶Confirmat. Nullū asinum videt hō ꝛ ois asinus est rudibile. ḡ rudibile non videt hoiem. ¶Confirmatur de illo. Nullus hō est asinus ꝛ omnis hō est sensitiuus. ergo asinus non est sensitiuus. ¶Ad primū respondetur negando ꝙ sit in felapton. quia nō est bona ꝯña vt patet. Sed a posteriori deficit qz arguitur a non distributo ad distributū rōne ly asinus in maiore ꝛ in conclusione. Etiaz non est eadem habitudo. qz medium habet se in gtō casu ad maiorez extremitatem vel partem eius. Et tamen minor extremitas nō habet se sic ad maiorem extremitatem in ꝯclusione. deberet ergo sic ꝯcludi. ergo videntis equū asinus nō est currens.

Secundo. Tertio.

Rñ. ad ꝑm

Ad ſcōm. ¶Ad secūdum respondet ꝙ nō sit in felapton qz nō est bona ꝯña. Sz a posteriori deficit. qz nō est eadē habitudo. sz deberet sic ꝯcludi. ergo rudibile nō videt homo. capiēdo ly rudibile in actō casu.

Ad tertiuz. ¶Ad tertiū rñdetur ꝙ nō sit syllogismus. qz arguitur a nō distributo ad distributum rōne ly sensitiuus. etiam ꝯcluditur indirecte qō non deberet fieri.

Disamis. Tertius modus tertie figure constat ex ꝑticulari affirmatiua maiore et vlī affirmatiua minore ꝑticularē affirmatiuā directe ꝯcludētib°. vt hō est aial et ois hō est risibilis ergo risibile est aial.

Arguit ꝑ°. ¶Arguit. Hoc est argumētum in disamis ꝛ tñ non est bona ꝯña. ergo dicta falsa. sic arguendo. Syllogismus in celarent est negatiuus. ꝛ omnis syllogismus in celarēt est ꝓpositio affirmatiua. ḡ ꝓpositio affirmatiua est negatiua.

Secundo. Tertio. ¶Confirmatur de illo. hois est asin° ꝛ ois homo est risibile. ḡ risibile est asinus. ¶Cōfirmat de illo. homo fuit currēs. ꝛ ois homo est sedēs. ḡ sedēs currit.

Rñ. ad ꝑm ¶Ad primum rñdetur ꝙ non sit in disamis. quia est regula ꝙ tota maior ꝛ minor extremitates debent intrare ꝯclusionem. qō nō fit in argumento assumpto qz hoc totū syllogismus negatiu° est maior extremitas. exquo adiectiuū vocis ꝛ significati simul a parte ꝓdicati positum includit substātiuum a pte subiecti posituz. ꝛ nullibi ponitur in ꝯclusione. Deberet ḡ sic ꝯcludi. ḡ ꝓpō affirmatiua est syllogismus negatiuus. ꝛ tunc bene valet ꝯña ꝛ est syllogism°.

Ad ſcōm. ¶Ad scōz respōdet ꝙ nō est argumētū in disamis. qz nō est eadē habitudo. qz ly risibilis deberet stare in gtō casu. sicut stetit mediuz in maiore. Sil nō totū intrat ꝯclonem. qz ly ens est pars maioris extremitatis ꝛ non ponit in ꝯclone vt ḡ tollātur ambo defect° pōt sic ꝯcludi. ḡ risibilis est asin°

Ad tertiuz. capiēdo ly risibilis in gtō ꝛ tūc bñ valet. ¶Ad tertiū rñdet ꝓcedēdo ꝙ sit mala ꝯña. ꝛ nec est in disamis. qz est regula. In qlibet syllogismo vbi mediū vt ps'ei° accipit solū ad vnā differētiā tpis sic ꝙ nō ad plēs tūc in alia oz accipi ad eādē differētiā tpis adeqte. qō nō fit in argumēto assumpto vt pz. et mediū in illa in q̄ nō distribuit suppoit ꝑ plurib° qz in illa in q̄ distribuit. vt pz.

Datisi Quart° modus tertie figure ꝯstat ex vlī affirmatiua maiore ꝛ particulari affirmatiua minore

particularem affirmatiuã directe ꝓcludẽtib⁹. vt ois hõ est substãtia et hõ est aial ergo aial est substãtia.

¶Arguit. Hoc est argumentuz in datisi ꝛ nõ est bona ꝓña ergo dicta falsa. Ois hõ ꝙuertibiliter est risibilis. ꝛ hõ est sortes. ḡ sortes ꝙuertibiliꝫ est risibilis. ¶Confirmatur de illo. Omnis asin⁹ est aial. ꝛ tñ asin⁹ est risibile. ergo tñ risibile est omne aial. ¶Ad pmũ rñdet q nõ est in datisi. qz est regula. Determinatio addita medio in maiore debet ei etiã addi in minore. ꝛ omitti in ꝓclusione. Debz ergo minor sic formari. ꝛ hõ ꝙuertibiliꝫ est sortes que est falsa. ꝛ sic ꝓclũdi. ḡ sortes est risibile. ¶Ad scõm rñdetur siliꝫ q non sit in datisi qz est regula q tota significatio ꝓñtis debet dependere a significatione antecedẽtis qõ nõ fit qz ly tñ est signum exponibile vel pregnans ꝛ ponitur in vna premissarum ꝛ nõ in altera. Et sic nõ fertur semp super idem extremũ.

Arguit ꝑ⁹ Secundo. Rñ. ad ꝑm Ad scõm.

Bocardo. Quintus modus tertie figure ꝓstat ex pticulari negatiua maiore ꝛ vlꝫ affirmatiua minore pticularẽ negatiuã ꝓcludẽtib⁹ directe. vt suba nõ ẽ asin⁹ et ois substãtia est ens. ergo ens nõ est asin⁹.

¶Arguit de illo argumẽto. Hois asinus non est asinus. ꝛ qlibet hois asinus est asinus. ergo asin⁹ nõ est asinus. ¶Cõfirmatur de illo. Hõ nõ est rudibile. ꝛ ois hõ vel asinus est rudibile. ḡ rudibile vel asinus non est rudibile. ¶Ad pmũ rñdetur negãdo q sit in bocardo. qz est regula q nũq̃ in aliq̃ syllogismo mediũ in vna debz accipi vnica acceptione ꝛ in alia diuersa. modo in maiore mediũ accipit diuersis acceptionib⁹. Sz in minore vnica acceptiõe vt pz ¶Ad scõm rñdet q nõ sit syllogism⁹. qz est regla. In qlibet syllogismo negatiuo mediũ in pmissa affirmatiua debz eẽ totale extremuz. qõ nõ fit ibi.

Arguit ꝑ⁹ Secundo. Rñ. ad ꝑm Ad scõm.

Ferison. Sext⁹ modus ẗtie figure ꝓstat ex vlꝫ negatiua maiore: et pticulari affirmatiua minore pticularẽ negatiuã ꝓcludẽtib⁹ directe. vt nullus hõ est lapis et hõ est animal ergo animal non est lapis.

¶Arguitur. Hoc est argumẽtum in ferison ꝛ nõ est bona ꝓña sic arguendo. Nullus hõ q est: est mortu⁹ ꝛ hõ est mortu⁹. ḡ mortuũ nõ est mortuũ. ¶Confirmatur de illo. Nullus hõ est spẽs. ꝛ hõ est spẽs. ḡ spẽs nõ est spẽs. ¶Confirmat de illo. Nullũ creãs est deus. ꝛ creãs necessario est deus. ḡ de⁹ nõ est creãs. ¶Ad pmũ rñdet negãdo q sit in ferison. qz mediũ in pmissa negatiua nõ ita late negat sicẽ fuit affirmatũ in affirmatiua vt pz. ¶Ad scõz rñdetur q nõ sit syllogismus. qz mediũ equocat. in vna. n. accipitur psonaliter vt in maiore. ꝛ in alia materialiꝫ vt in minore. ¶Ad tertiũ ꝛ vltimũ rñdetur eodẽ modo sicut ad primuz. vz. q medium in pmissa negatiua nõ eque late negatur sicut fuit affirmatum in affirmatiua: etiã minor nõ est particularis ex parte modi ꝛ dicti simul. sed solum ex parte dicti.

Arguit ꝑ⁹ Secundo. Rñ. ad ꝑm Ad scõm. Ad tertiuz.

¶ Sequitur de Syllogismis expositorijs. Circa quam materiam queritur. Vtrum syllogism⁹

expositorius teneat in omni figura.

Syllogismꝰ expositorius

¶Est notandū qꝫ syllogismꝰ expositoriꝰ ē syllogismꝰ cuiꝰ mediū ē tminꝰ singularis singlariť ꝛ vniuoce tētus sic se hñs qꝫ a q̄libet p̄missarū ad vnā de oi valeat ꝓña. vt sortes currit ꝛ sortes est hō. g̃ hō currit. Dř p̄mo ē syllogismus ꝫ ponit̄ ꝑ gñe diffiniti. ꝑ qō inuit̄ qꝫ nihil est syllogismꝰ expositorius nisi sit syll's. ꝛ sic patet qꝫ ly syll's ē genꝰ ad syllogismū expositoriū ꝛ nō expositoriū.

Tres ꝓditiones syllogismi expositorij

¶Scōo notandū vt habeat declaratio diffinitiōis qꝫ tres ꝓditiōes regrunt ad hoc qꝫ aliqō sit syllogismꝰ expositoriꝰ. Prīa qꝫ mediū sit terminꝰ singularis. qꝛ nō segtur hō currit ꝛ hō gescit. g̃ gescēs currit. Scōa ꝓditio qꝫ mediū teneat̄ singlariť ꝛ vniuoce ꝓpter qō nō segtur ꝫ est asinꝰ ꝛ ꝫ ē hō. g̃ hō ē asinꝰ diuersa demōstrādo p ly ꝫ. Silr sortes currit ꝛ sortes est indiuiduū. g̃ indiuiduū currit. Silr sortes est albꝰ ꝛ sortes est niger g̃ nigrū ē albū. Tertia ꝓditio qꝫ a q̄libz p̄missarū ad vnā de oi valeat ꝓña. Tñ tūc ad vnā de omni valet ꝓña qñ ꝑ añcedēte ponit̄ ipsa p̄missa. ꝛ infert̄ eadē p̄missa cū ꝓñte cū ꝫ addito ad mediū: oē qō est: in bona ꝓña. vt bñ segtur. sortes currit. g̃ oē qō ē sortes currit. Et ꝓpt illā pticulā nō segtur expositorie hec eēntia dīna ē pr̄. ꝛ hec eēntia dīna est filiꝰ. g̃ filiꝰ est pr̄. qꝛ a nulla p̄missarū ad vnā de omni valet ꝓña. qꝛ nō segtur hec essentia dīna est pr̄. ergo oē qō est hec essentia est pr̄ qꝛ filius est ens quod est hec essentia. ꝛ tū nō est pater. ꝛ sic ꝓñs est falsum. ꝛ antecedēs est verum. Et pariter a minore non valet consequentia ad vnam de omni vt patet. Et illis tribus requisitis patet declaratio diffinitionis.

Tres ꝓditiōes p̄dicte nō sufficiunt

¶Tertio est notandū qꝫ ille tres conditiones iam posite requirūtur sed nō sufficiunt ad hoc qꝫ aliqō argumentum sit syllogismus expositoriꝰ. sed vltra regritur qꝫ obseruetur oēs alie regule ꝛ cautele de bonitate alioꝝ syllogismoꝝ date. saltē q̄ non sunt ꝺ ꝓpꝛietatem ꝛ habitudinē syllogismi expositorij. vicz qꝫ nō arguatur a nō distributo ad distributū. ꝛ oēs alie regule obseruentur. Et dř notāter: saltē q̄ non sunt ꝺ ꝓpꝛietatē ꝛ habitudinez syllogismi expositorij. qꝛ nō oportet qꝫ mediū in vna p̄missaꝝ distribuatur: exq̄ terminꝰ

Syllogismi expositorij ñ sunt ꝓñe forma les.

singularis nō est capax distributionis. ¶Quarto notandum qꝫ ꝑm ꝯdarium syllogismi expositorij sic cōiter formant̄ nō sunt argumēta formalia ga in terminis dīnis datur instātia. nisi medio addatur illa determiatio: oē ens qō est. vt si ꝫ argumētum debet esse formale. ille hō currit. ꝛ ille hō est aial. g̃ aial currit: oportet qꝫ p̄misse sic disponātur. oē ens qō est ille hō currit. ꝛ oē ens qō est ille hō est aial. g̃ aial currit. alꝫ eni in silī nō segtur. ille deus est pr̄. ꝛ ille deus est filius. igit̄ filiꝰ est pr̄. ¶Per hoc ad dubiū respōdet qꝫ ipm de rigore falsuꝫ est. qꝛ nullus syllogismꝰ expositoriꝰ tenet in oi figura. exquo hoc totū est p̄dicatū: tenēs in oi figura. qꝛ ly oi distribuit determinationem vnica acceptione acceptā cū suo determinabili. ꝛ sic est pars extremi. Est tñ illa vera: in oi figura syllogismꝰ expositoriꝰ tenet. similr ista: syllogismus expositoriꝰ in oi figura tenet. Et differunt he due a titulo dubij soluz in hoc qꝫ ly oi in titulo est pars extremi: ꝛ in alijs nō. ꝛ est exemplū de ꝑma figura sortes est hō: ꝛ aial est sortes. g̃ al' est hō. De scōa: hō est sortes. ꝛ substantia est sortes. g̃ suba est hō. De tertia: sortes currit. ꝛ sortes est hō. g̃ hō currit. ¶Corollariū. Syllogismꝰ dicitur tenere in illa vel alia figura qñ talis syllogismus est bonus ꝛ mediū eius disponit iuxta habitudinē illius vel alterius figure. ¶Corollariū. Syllogismꝰ expositorius in omni figura tenet taz affirmatiue ꝙ negatiue. ¶Corollariū. Syllogismus expositoriꝰ concludit

Ad vnā ꝺ oi valet cōsequentia

Ñ. ad qō nem

taz indirecte q̄z directe. ¶Arguitur cōtra dicta. Hoc est argumentū expositoriuz ⁊ tñ nō est bona ꝓña. igitur dicta falsa. Assumptū ꝓbatur sic arguēdo Sortes alb⁹ nō currit. ⁊ sortes est hō. igitur hō alb⁹ nō currit. qz est syllogismus expositorius. ⁊ tñ in casu añs est verum ⁊ ꝓns falsum. ¶Confirmatur Aliquis est syllogismus expositor⁹ q nō est bona ꝓña. Assumptū ꝓbatur de illo. sortis asinus currit. ⁊ sortis asinus gescit. ergo asinus gescēs est asin⁹ currens. ¶Confirmatur tertio de illo. vvienne est panis. ⁊ vvienne est hō. g̃ hō est panis. ¶Cōfirmatur quarto de illo. sortes currit. ⁊ sortis est tunica. ergo tunica currit. ¶Cōfirmatur quinto de illo. vviēne est panis. ⁊ vviēna est ciuitas. ergo ciuitatis est panis. ¶Cōfirmatur sexto de illo. tu vides sine h̄. ⁊ h̄ est oculus. g̃ tu vides sine oculo. ¶Cōfirmat septimo de illo. sortes vel asinus est asinus. ⁊ sortes est hō ergo hō est asin⁹ vel asinus. ¶Cōfirmat octauo de illo. sortes videt brunellū. ⁊ brunellus nō est hō. ergo sortes nō est oē videns hoiem. ¶Cōfirmatur nono de isto. ego video illū hoiem. ⁊ ille hō est aial. g̃ ego video aial. qō est syllogismus expositorius: ⁊ tñ nō est ꝓña formal'. ꝓbat qz in fili nō sequit. ego video illū hoiem. ⁊ ille hō est rex. g̃ ego video regez. ¶Cōfirmatur decimo de illo. sortes hns illā aiam nō est hō. ⁊ illa anima est aia. ergo sortes hns aiam nō est hō. ¶Confirmatur vndecimo de illo sortes heri fuit sortes. ⁊ sortes fuit in scholis. ergo sortes heri fuit in scholis. ¶Confirmatur duodecimo. tu es in isto loco. ⁊ iste locus nō est saltzburga g̃ tu nō es saltzburge. ¶Cōfirmatur. xiij. de illo illius substātia pars nō est. ⁊ illa substātia est substātia. g̃ pars substātie nō est. ¶Cōfirmat. xiiij. de illo. hoc supponit pro hoie. ⁊ h̄ nō est homo. g̃ nō homo supponit pro hoie: demōstrando illum terminū homo in ista. homo currit. ¶Cōfirmatur. xv. de illo. tu es in hoc: ⁊ hoc est in stuba. g̃ tu es in stuba. ¶Confirmatur. xvj. de illo. Hec sunt perpetua. ⁊ hec sunt hō. g̃ homo est ꝑpetuus: demonstrando materiaz ⁊ formā hominis. ¶Cōfirmat. xvij. de illo asin⁹ est sortis. ⁊ sortes est homo. ergo asinus est homo. ¶Confirmat. xviij. de illo. Illi⁹ hois asin⁹ currit. ⁊ ille homo videt asinū. g̃ vidēs asinū est asin⁹ vel currēs. ¶Confirmat. xix. de illo. Adā non est hō ⁊ Adā vel rudibile est homo g̃ rudibile vl hō non est hō.

¶Ad ꝑmum rñdet: ꝓcedēdo q̄ sit bona ꝓña. sed negādo q̄ sit syllogismus expositorius. Et qñ ꝓbat p diffinitionē dicenduz est q̄ gen⁹ diffiniti sibi non conuenit. qz non est syllogismus. qz est regula. Determinatio addita medio in maiore: debet ei etiam addi in minore ⁊ omitti in ꝓclone. ¶Ad scām respōdetur breuiter q̄ nō sit syllogism⁹ expositorius. qz est regula q̄ medium ad min⁹ in vna earz debet eē totale extremū. Etiā obliquus singulariter tentus capt⁹ pro medio in minore debz mutari in suū rectū. vt patet. ¶Ad tertium dicēdū est eodez mō sic ad secūdum. qz sunt ibi duo defectus q̄ nō totū intrat conclusionē. qz ly ens bis ponitur in p̄missis ⁊ nunq̄z in ꝓclone.

¶Ad q̄rtū rñdetur: q̄ nō totū intrat ꝓclonem. qz ly ens est ps minoris extremitatis ⁊ nō intrat ꝓclonem. Etiā nō est eadez habitudo. Deberet enim sic ꝓcludi. g̃ tunica est currētis. ¶Ad quintū respondetur: negando q̄ sit syllogismus expositorius. est tñ distinguēdū. qz vel ly vviēne ꝓstruit absolute cū ly est vel p modū reginis. Si p̄mū dicēdū est q̄ nō sit syllogismus expositor⁹: qz oporteret etiā ly ciuitatis qō est ps minoris extremitatis in ꝓclone sic ꝓstrui absolute: qō nō pōt fieri. ⁊ sic ꝓns fieret incōgruum. Sed tunc deberet sic ꝓcludi. g̃ in ciuitate est panis. Si autem secundū. vz. q̄ ꝓstruatur se

Arguit ꝓ dicta. Primo. 2

3 4 5 6 7 8 9

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Rñ. ad ꝑm argumētū.

Ad. 2m.

Ad. 3m.

Ad. 4m

Ad. 5m.

Ad. vj. cū per modū regiminis: cōcedat̄ q̄ sit ſyllogiſm⁹ ⁊ bona ꝓña. ¶Ad ſextū rñr q̄ nō est bona ꝓña neq; ſyllogiſmus. q⁹ arguit̄ a nō diſtributo ad diſtributū rōne ly occ̄o q̄ in ꝓñte diſtribuit̄ per illā ꝓpoſitionē ſine ⁊ in añcedēte nō. ¶Ad ſeptimū dicēdū est: q̄ nō sit eadē habitudo. q⁹ nō bñ ꝯcludit. Ad. vij. ſed deberet ſic ꝯcludi. ergo hō vel aſin⁹ est aſinus. ¶Ad octauū rñr: q̄ nō sit Ad. viij. ſyllogiſmus expoſitor⁹. qa est regla. In q̄libet ſyllogiſmo negatiuo medium in p̄miſſa affirmatiua debet eſſe totale extremū. quod nō sit ibi. ¶Ad Ad. ix. nonuz dicendū est: negādo q̄ sit ſyllogiſm⁹ expoſitor⁹. q⁹ nō est ꝓña formalis vt ꝓbat̄ ꝫ argumētū. ⁊ cōſequenter ꝓcedit̄ q̄ alia sit ſecum eiuſdē forme ⁊ nō valet. nā in caſu quo ego viderē ioannē eo tpe q̄ nō est rex. ⁊ poſtea eligeret̄ in regē ⁊ tunc non viderem eū. añs est verū ⁊ ꝓñs falſum. Sed q̄ nullū argumētoz est ſyllogiſm⁹. ꝫ est ideo. q⁹ est regla. Añcū q; medium est determinatio alicui⁹ q̄ totū accipit̄ vnica acceptiōe: tūc ſub tali medio nō valet ſyllogizari nec affirmatiue nec negatiue. Exēplū vbi negatiue nō valet. vt in tali vel ꝓſili. ego nō video hoc albū. ⁊ ꝫ albū est ſortes. g̃ nō video ſortē. ¶Ad decimū rñr eodē modo dī cēdo ſicut ad ymediate ꝓcedens. quia Ad. x. iam medū iterū est ps alicui⁹ q̄ totū accipit̄ vnica acceptiōe. g̃ nō oportet ſyllogiſmū valere. ¶Ad vndecimū dicendū q̄ nō sit ſyllogiſm⁹. qa est re- Ad. xj. gula Determinatio addita copule in maiore: debet etiam et addi in minore: ⁊ omitti in ꝓclone. ¶Ad duodecimum dicendū q̄ medū in p̄miſſa af- Ad. xij. firmatiua nō est totale extremum. ¶Ad tredecimū dicendum est q̄ non sit Ad. xiij. ſyllogiſmus expoſitorius. quia est regula: q̄ neq; medium neq; aliq̄ extremitatuz debet variari penes vnicaz acceptionē diuerſam. mō medium in maiore accipit̄ diuerſis acceptionibus. ⁊ tñ minor extremitas cum maiore extremitate vel ꝑte eī⁹ in ꝓñte nō accipit̄ diuerſis acceptionib⁹. ¶Ad q̃rtū Ad. xiiij. decimū rñr q̄ nō sit ſyllogiſm⁹ expoſitorius. qa minor extremitas equocatur. nā in maiore capit̄ ꝑſonal̄r: ⁊ in cōclusione materialiter. Et ſic arguitur a ſuppoſitione ꝑſonali ad materialē. Si aūt ly nō homo in ꝓñte ex certificatione etiā staret ꝑſonal̄r: eſſet ly⁹ bon⁹ et bona ꝓña. ¶Ad qntūdecimum Ad. xv. reſpōdet̄ q̄ nō totū intrat ꝓcloneꝫ ⁊ neq; est eadē habitudo. Sed deberet Ad. xvj. ſic ꝯcludi. g̃ tu es ente in ſtuba. ¶Ad ſextūdecimuz rñr: cōcedendo q̄ nō sit bonus ſyllogiſm⁹ neq; cōſequentia. qa est regula q̄ tota maior ⁊ minor extremitates debent poni in ꝓclusione ⁊ ſolū tales. q⁹ non fit in argumēto aſſumpto. qa in ꝓclusione ponit̄ hoc totū: ꝓpetu⁹ hō. qa ly ꝓpetu⁹ exñs ad iectiuum voce ⁊ ſignificatione ſimul includit ſubſtātiuū. ſ. hō: ex regula generali. ⁊ tñ nullibi ponit̄ in p̄miſſis ſic concluſum. ¶Ad decimūſeptimuz Ad. xvij. rñdet̄ q̄ nō totum intrat cōclusionez. q⁹ ly ens est ps maioris extremitatis ⁊ nō ponit̄ in ꝓclusiōe. ¶Ad decimūoctauū dicendū est q̄ nō sit eadē habi- Ad. xviij. tudo. q⁹ deberet ſic ꝯcludi. g̃ videntis aſinū aſin⁹ currit: vt patet. ¶Ad vl- Ad. xix. timū dicendū est: q̄ in ſyllogiſmo negatiuo medium in p̄miſſa affirmatiua debet eſſe totale extremū. quod nō fit in argumēto aſſumpto.

c Arca materiā p̃tem pōt oriri hmōi dubiū ¶Atum quilibet ſyllogiſmus in modo imperfecto exiſtens: ad aliquem moduz perfectum sit reducibilis.

De reductione syllogismorum

¶ Pro illo dubio est notandū q̄ syllogism⁹ dr̄ imp̄fect⁹ qui est in mō imp̄fecto. Sūt aūt in toto decēnouē modi a ℙe. hispa. positi q̄ patuerunt p̄m ordinem: inter q̄s p̄mi q̄ttuor sunt p̄fecti. s. Barbara Celarent Darij Ferio. qui ideo dicunt perfecti. qa syllogismi existentes in eis imediate regulantur p dici de omni vel p dici de nullo. Alij aūt oēs modi p̄ter illos sunt imperfecti. qr nō imediate regulant p dici de oi vel p dici de nullo. sed p̄us habent reduci ad syllogismos p̄fectos ⁊ magis euidētes. ¶ Scdo notandū q̄ syllogismus reduci nō est aliq̄d nisi ex syllogismo q̄ est in modo iperfecto fieri syllogismū magis euidētē q̄ est in modo p̄fecto. ¶ Per hꝝ rñdet ad dubiū: q̄ oēs syllogismi imperfecti sunt reducibiles ad modos p̄fectos: vl̄ cōuersiue: vel per impossibile. ¶ Pro huius intellectu est notādū: q̄ modi ip̄fecti q̄ttuor modis p̄nt reduci ad modos p̄fectos. Uno mō p̄ solā conuersionē vnius p̄missę vel ꝯclusionis: vt argumentū in Datisi. Scdo per solam transpositionē p̄missarū: sicut modi quarte figure. Tertio p conuersionem ⁊ transpositionē simul: vt argumenta in Disamis ⁊ Camestres. Quarto per impossibile: de quo inferi⁹ patebit. ¶ Cōsequenter nota: q̄ libet modorū imp̄fectorū: aut incipit a B L D aut F. Si a B: tunc hꝫ reduci cōuersiue ad Barbara. si a L: ad Celarent. sic ad D: ad Darij. si ab F: ad Ferio. Et iterum Nota: q̄ in quolibet modo imperfecto p̄nt poni aliq̄ istarū lr̄arū S ℙ M L. aut vna earum. aut plures. S denotat q̄ ppō immediate designata per vocalem imediate precedentem conuertat simpliciter: sicut in Datisi minor debet ꝯuerti simplr̄. ℙ denotat q̄ ppō designata per vocalem immediate p̄cedentem ꝯuertat p accidēs sicut in darapti. M denotat q̄ p̄missę debent trāsponi. vñ trāsponere premissas nō est nisi ex maiore facere mīnorē ⁊ econuerso. Hꝫ L denotat q̄ argumētum in mō in quo ponit̄ ly L in medio vel in fine solum. debet reduci per impossibile ⁊ nō ꝯuersiue. Et dr̄ notāter q̄n ponit̄ in medio vel in fine ꝓpter cesare ⁊ camestres q̄ reducunt̄ ꝯuersiue ⁊ per impossibile. vñ S vult simplr̄ verti ℙ vō p accī. M vult trāsponi L per impossibile duci. ¶ Amplius notandū q̄ si in aliquo mō imp̄fecto dꝫ fieri trāspositio ⁊ cōuersio sicut in disamis ⁊ camestres. fapesmo ⁊ frisesmorum tunc p̄us dꝫ fieri ꝯuersio ⁊ post hoc trāspositio. ¶ Ulterius est notandū. q̄ ꝯuersio in ꝓpositio dꝫ capi large vꝫ p oi ꝯña siue bona siue mala cui⁹ antecedēs ⁊ cōns sunt due categorice vtroq; termio pticipantes ordine ꝯuerso. Et sic pticularis etiā p̄t ꝯuerti p accidēs. vt hec est ꝯuesio in proposito. hō est aīal. q̄ oē aīal est hō. Hꝫ nō sit bona ꝯña. ¶ Consequēt notādū. q̄ ponendo q̄rtam figurā distinctā a p̄ma. tūc reducēdo aliquē modū de p̄mis modis q̄rte figure ad modos p̄mos p̄fectos solū debēt p̄missę transponi. quia ꝯcludunt indirecte. sicut q̄ttuor mōi p̄me figure ꝯcludūt directe. ¶ Scdo notandum q̄ reducendo syllogismum de quinq; vltimis modis quarte figure ad aliquē modū p̄fectū p̄me figure. tūc añ oīa dꝫ fieri trāspositio premissarū ⁊ post hoc sicut lr̄e designāt. ¶ Corollarū. Q̄nq; in aliquo mō q̄rte figure añq̄ reducīt ad modū p̄fectū p̄me figure p̄missę debēt bis transponi vt in frisesmorū. ⁊ oīa ita dicta de reductione ꝯuersiua debēt intelligi de modis scde ⁊ tertie figure directe ꝯcludentib⁹. ¶ Amplius notandū. q̄ syllogismum reduci p impossibile est ex opposito ꝯclusionis p̄mi syllogismi cū vna sua p̄missarū inuariata inferre oppositū alterius p̄missę. vñ oēs modi scde ⁊ tertie figurarū p̄nt reduci p ipossibile ad aliquē de q̄ttuor p̄mis

Qui modi sint p̄fecti aut imp̄fecti

Syllogismū reduci. Rñ. ad qō nem

M dōi imp̄fecti q̄ttuor mōis reducunt ad p̄fectos.

B L D F. qd dnotāt

S ℙ M L qd denotant

Conuersio dꝫ p̄cedere trāspositionem.

Conuersio capit̄ large M dōi q̄rte figure quō reducunt

Reducere syllz p ipossibile

In scda figura suat maior inuariata

In ttia figura suat mior inuariata.

Ad quos modos reducuntur.

modis pfectis pme figure. ¶Pro q notandū reducēdo aliquē modum secunde figure p impossibile maior debet manere in ppria forma. Sed cōtradictoriū cōclusionis primi syllogismi debet fieri minor in scdo syllogismo z ptradictoriū minoris primi syllogismi debet fieri cōclusio in scdo syllogismo. exempla patent practicanti. versus. Seruat maiorem variatq; scda minorez. ¶Sed reducendo modū tertie figure p impossibile minor debet manere inuariata. z ptradictoriuz maioris primi syllogismo debet fieri conclusio scdi syllogismi pterq; in primis duobus modis tertie figure. s. darapti z felapton. vbi ptrariū maioris syllogismi debet fieri conclusio scdi syllogismi. Et cā est. q; si inferret ꝓdictoriū maioris. tales modi reducerentur ad modos perfectos inusitatos vt ad celaront z ad barbari. v. Tertia maiorē variat seruatq; minorē. ¶Et est notandū siquis vult scire ad quez modū pfectum primus modus scde figure reducatur p impossibile. videat quis modus prime figure cōcludat particularez negatiuā. qđ ostendit illa dictio. Odiebam. In qua ponuntur vocales quattuor quattuor modis secūde figure deseruientes. z prima primo. z secunda secundo. z sic de alijs. sic q; primus modus secunde figure reducitur per impossibile ad vnum modum perfectum prime figure cuius conclusio est o. vt ferion. z sic z de alijs. Sed modi tertie figure reducuntur ꝑm denotationem vocalium in hac dictione leuare. In qua ponuntur sex vocales tertie figure modis correspondentes. sic q; primus modus tertie figure reducitur per impossibile ad vnum modum pfectum pme figure cuius cōclo est E vt celarēt. z sic de alijs. ¶Corollariū. Syllogismus negatiuus cōuersiue solū reducitur ad negatiuuz z nō affirmatiuum. Sed per impossibile syllogismus negatiuus pōt reduci ad affirmatiuum vt baroco z bocardo ad barbara. Secundo patet q; idem syllogismus diuersis modis potest reduci scilicet cōuersiue z per impossibile. imo quilibet exceptis duobus scilicet baroco z bocardo qui solum reducuntur per impossibile. ¶Dubitatur. an modi imperfecti prime figure etiam possint reduci per impossibile. ¶Respōdetur q; sic. vnde in baralipton oppositum ptradictoriū cuertentis cōclusionis debet fieri maior. z cuertens minoris minor. Sed ptradictoriū maioris cōclusio Sed in celantes minor debet fieri maior z ptradictoriū conclusionis debet fieri minor. z ptradictoriū cuertentis maioris debet fieri cōclusio. Sed in dabitis contradictoriū cōuertentis cōclusionis debet fieri maior. z conuertens minoris debet fieri minor. z ptradictoriū maioris cōclusio. Sed in fapesmo ptrariū cuertentis minoris debet fieri cōclusio eodē modo sicut in frisesmoz. z hoc ostendit illa dictio nesciebatis. ¶Ultimo nota de coniugationibus premissarum. q; duplex est ciugatio scilicet vtilis z inutilis. Coniugatio vtilis syllogistica est quando premisse ad inuicem combinantur taliter q; ex eis sequitur cōclusio syllogistice ꝑm regulas de syllogismis datas. ¶Per oppositum autem diffinitur cōiugatio inutilis. z Aristo. j. priorum ponit. xvj. ciugationes. ix. vtiles sed. vij. inutiles z quandoq; aliqua est vtilis in certa figura. z in alia inutilis. Tamen adhuc debet cōputari tanquam vtilis. Ex illis patet quo modo syllogismi imperfecti debeant reduci ad perfectos tā conuersiue q; per impossibile. Et tantum de huius quarti tractatus ¶Dehispa. materia.

¶Mōi ipfecti pme figure q̄mō reducūt p ipossibile.

Coniugatō vtilis Inutilis.

cautele in syllogizatione.

aa	ii	ia	ia
ee	oo	eo	oe
ae	io	ao	ie
ea	oi	ei	oa

Via non equale ingenium

est omnibus sed plerisq; propter ingenij obscuritatez
q et difficultatem (que vigere solent sepius in maximis
erroribus) se capi sinunt. Ut igit modice facilior ha-
beatur diffinitionis syllogismi notitia atq; argumẽto
rum paralogisticorum et syllogismorum apparentiuz
eoz quoq; defectuũ: maior et specialior aduertentia.
Al modo tenẽde sunt nõnulle regule iuxta ꝗs arg^{m} syllogisticũ presertiz illõ
de quo diffinitio syllogismi ab Aristotele primo priorum vel etiam Petri
hispani in suo ꝯrto tractatu tradita sonat fabricari et indicari solet. Dimissis
quiq; regulis generalib^{9} vz q^{9} Ex puris pticularib^{9} nihil sequit. Si aliq̃ p̃-
missarũ fuerit pticularis ꝯclusio etiã dz esse particularis. Si aliqua p̃missa-
rũ fuerit negatiua. ꝯclusio etiaz dz esse negatiua. Ex puris negatiuis nihil
sequit. Ad ediũ nõ dz intrare ꝯclusionẽ. ꝗs petrus hispanus ponit et ibi vi-
deant. Restat videndum de alijs. et primo ponẽtur regule cõueniẽtes gñia
lit ambob^{9} syllogismis de qb^{9} diffõ syllogismi sonuit nõ curãdo de ordie.

Sit igitur prima regula talis. In quolibet syllogismo categorico
capto ꝑ p̃missis et ꝯclusione simul tota maior et minor
extremitates debent poni in ꝯclusione. et solum tales. nisi aliquid poneret
in ꝯclusione ꝓpter saluare ꝯgruitatẽ. vel ideo vt ceteri termini starent eo-
dem modo in ꝯclusione sicut fuerũt accepti in p̃missis. Propter istam re-
gulam non sequit syllogistice. quilibet asinus est hois. et omne rudibile est
asinus. ergo omne rudibile est homo. qz non tota maior extremitas ponit in
ꝯclusione ex quo ly ens dimittitur. Silr non sequit. Dis homo videt asi-
num et omne videns equum est homo. ergo omne videns equuz est asinus
quia iterum tota maior extremitas non intrat ꝯclusionem. Similiter non
sequitur. In isto loco est asinus et iste locus est in scholis. ergo asinus est in
scholis. quia iterum dimittitur ly ens. Dicit in regula. et solum tales. pro-
pter hoc non sequit. Omnis homo currit. et risibile est hõ. ergo risibile cur-
rit. et chimera. quia nõ solum maior et minor extremitates ponũtur in ꝯclu
sione. sed etiaz aliquid addit qd̃ nõ fuit positũ in p̃missis. Similiter argue-
do sic. Iste sunt perpetua et iste sunt hõ. ergo hõ est perpetu^{9} qz iam ly hõ
ponit a parte p̃dicati in ꝯclusione inclusum in adiectiuo voce et significati
one simul. s. ppetuus. et tñ ly ppetuus in antecedẽte non includebat ly hõ
Dicitur nisi aliquid poneret ibi ꝓpter saluare congruitatem. quia bene se
quitur syllogistice. ego fui vviẽne. et vvienna est ciuitas. ergo ego fui in ci-

uitate. vbi ly in ponitur in conclusione ⁊ non in premissis. Sed iam ponitur propter saluare congruitatem. deberet enim sic concludi. igitur ego fui ciuitatis que esset incongrua. saltem prout ly ciuitatis construeretur cum ly fui absolute qđ oporteret fieri. qz mediuz sic construik. Dicunt tamen aliqui assumptū argumentuz nō valere. qz nō sit ꝓña formalis. ⁊ dant in simili forma instātiā sic ego fui vvienne. ⁊ vvienna est ciuitas. igik ego fuz sub ciuitate. ponēdo loco ly in sub vel ex. Dicik vt ceteri termi stēt eodē mō ⁊c. Propter hoc innuik qꝺ in ꝓcl'one bene possunt poni syncategoremata vel etiā alia signa vt termini eodē modo stent in ꝓclusione. ⁊ in ꝑmissis que tamē nō sunt posita in antecedēte. vt bene sequik. nullus hō currit. ⁊ omnis hō est aial. ꝯ currēs nō est oē aial. circūscripta saltē restrictiōe illi⁹ signi nullus in maiore.

Secunda regula est talis. In nullo syllogismo mediū neqz maior extremitas: neqz minor extremitas. neqz ps taliū dz equocari, ppter hoc nō segtur syllogistice. sortes est alb⁹ ⁊ sortes est niger ꝯ albū est nigrū. verificādo maiorē de sorte albo. ⁊ minorez de sorte ethiope qz ille termin⁹ sortes q est mediū equocak significādo duos sortes. Silr nō sequik ois hō est pict⁹. ⁊ sortes est hō. ꝯ pictū est sortes qz iterū mediū. ſ. ly hō equinocak. Silr nō sequik omne apparēs asin⁹ est rudibile ⁊ sortes est apparēs asin⁹. ꝯ sortes est rudibile, put in maiore ly apparēs asin⁹ determinat se sicut adiectiuū ⁊ substātiuū. ⁊ in minore sicut regēs ⁊ rectum Silr nō segtur. hō est spēs ⁊ nullus hō est spēs. ꝯ hō nō est hō. qz iam maior extremitas. ſ. ly hō equocatur. Similiter nō sequik. nullū pictū est hō: ⁊ ois hō est aial. ergo nullū animal est pictuz. quia iam minor extremitas. ſ. ly aial equocatur. exquo in minore capitur pro suo significato principaliori. ⁊ in cōclusione pro suo significato minus principali. vz. pro animali picto. Dicitur neqz pars talium. quia nō sequitur quando aliqua pars medij vel maioris extremitatis vel minoris extremitatis equinocatur saltem syllogistice.

Tertia regula. In qlibet syllogismo categorico opz medium ad min⁹ in vna ꝑmissarū eē totale extremum. Propter ls nō. segtur nullus hois asin⁹ est risibil'. ⁊ hois asin⁹ est currēs. ꝯ asin⁹ vel risibile est asin⁹ vel currēs. qz ly hois est mediū. ⁊ in nulla ꝑmissarū est totale extremuz: ⁊ qlitercūqz cōcludak nihil segtur syllogistice. erq ꝑmisse nō sunt disposite ad inferēdū cōclusionē. Similiter nō sequitur. illius hominis oculus est dexter ⁊ illius hominis oculus est siniſter. ergo oculus dexter est oculus siniſter imo neqz ex talib⁹ neqz ex similib⁹ ꝑmissis pōt aliquid cōcludi syllogistice. qz premisse nō sunt disposite. Et licet ista regula coincidat in parte cum aliqua sequētium. tamen non omnino sicut patebit posterius.

Quarta regula. In qlibet syllogismo categorico nō exposito neqz reducibili ad talē opz mediū totale ad minus in vna premissarum completa distributione distribui. vz. pro omnibus suis suppositis tam essentialiter qꝫ personaliter distinctis. nisi mediū sit aggregatum ex obliquo non distributo ⁊ recto distributo qđ aggregatuz non accipitur vnica acceptione. Propter istaz regulam non sequitur syllogistice. omnis homo est animal. ⁊ quilibet asinus est animal. ergo quilibz asinus est homo. Similiter nullus homo est omne animal: ⁊ risibile est animal. ergo risibile nō est homo. Similiter quilibet asinus habet aures. ⁊ quilibet homo habet aures. ergo quilibet asinus est homo. ⁊ in plurib⁹ aliis si-

militer. Dicitur notanter nisi medium sit aggregatum ꝛc. quia bene sequitur. hominis quilibet asinus currit. ꝛ brunellus est eiusdez hominis asinus. ergo brunellus currit. Et in regula dictum fuit in quolibet syllogismo non expositorio nec ad talem reducibili. quia in syllogismo expositorio. vel in syllogismo reducibili ad expositorium non oportet mediuz completa distributione distribui. quia hoc esset contra naturam syllogismi expositorij. exquo oportet medium in eo esse terminū singularem singulariter ꝛ vniuoce tentum. nam talis non est capax distributionis. Similiter hoc idem non requiritur in syllogismo reducibili ad expositorium. quia talis preter hoc qꝫ medium completa distributione distribuatur bene valet vt sic arguendo. homo est animal. ꝛ sortes est idem homo ergo sortes est animal ꝛ tamen medium nō distribuit. Dicit cōpleta distributione ꝓpter ꝙ nō segtur ois essentia diuina est pater. ꝛ filius est essentia diuina. ergo filiꝰ est pater. qz licet medium distribuat. tñ nō cōplete. qz nō ꝓ oibꝰ suis suppositis taz essentialr qꝫ psonaliter distinctis qz qñ cōplete distribuit tūc bñ segtur syllogistice. ꝛ maior erit falsa. qz tunc filius est essentia diuina ꝛ tamen non est pater.

Quinta regula. In nullo syllogismo arguēdū est a nō distributo ad distributū. vbi distributū cōputat ꝓ vniuersalitate. ꝛ non distributum ꝓ particularitate. ¶ Propter qō non sequitur syllogistice. ois hō est aial. ꝛ sortes est hō. ꝯ sortes est omne animal vbi arguit a nō distributo ad distributū rōne ly aial. Similiter ois hō est risibilis. ꝛ nullus hō est omne aial. ergo nullus aial est risibile. vbi ly aial in antecedēte nō distribuitur sed in ꝓnte. Silr nullū albuz est nigrū. ꝛ cuiuslibet hois est nigrū. ergo nullus hois est albuz. vbi arguit a nō distributo ad distributum ratione ly ens inclusum in minore qō exist pars predicati. vbi non distribuit ꝛ tñ in ꝓnte distribuit. Dicit notāter in regula. vbi distributū cōputat ꝓ vniuersalitate. ꝛ nō distributū ꝓ particularitate qz bene sequitur nullū rudibile est risibile. ꝛ quilibet asinus hois est rudibile. ergo nullus asinus hois est risibile. ꝛ tñ arguit a nō distributo ad distributum rōne ly hois in minore ꝛ in ꝯclusione. Silr bene sequitur nullus hō est albus. ꝛ qōlibet videꝫ asinū est homo. ergo nullū videꝫ asinū est albū. vbi ly asinū in minore nō distribuit. sed in ꝓnte. ꝛ tñ est bonus syllogismus. ꝛ in pluribus similiter.

Sexta regula. In nullo syllogismo arguēdū est a suppositiōe ꝓfusa tātū ad determinatā respectu eiusdē multitudinis. i. respectu eiusdē termini distributi secū i eadē ꝓpone positi. Propter qō nō sequit. Omni tpe risibile est ois hō ꝛ pñs tēpus est tēpus. ergo in pñti tpe risibile est ois hō. qz nō est bona ꝓña. ꝛ arguit a suppōne ꝓfusa tñ vz. a ly risibile in maiore ad determinataz. vz. ad ly risibile in ꝓnte respectu eiusdem multitudinis. i. respectu eiusdem termini distributi secum scilicet ly homo in maiore ꝛ in ꝯclusione. Similiter ꝓpter istaz regulā nō sequitur ois hō est aial. ꝛ omne risibile est hō. ꝯ omne risibile est a animal. ꝛ sit ly a signuz suppositionis determinate circa ly aial. ꝛ de facto añs verum ꝛ ꝓns falsuz. vt pz. Et dicit notāter in regula respectu eiusdē termini distributi secū in eadē ꝓpositione positi ꝓpter vnā regulā sequētē que differt ab illa ꝓxi. ti. de qua etiam patebit. vz. quando maior extremitas in maiore stat confuse tñ. ꝛ medium in minore. tunc maior extremitas etiam debet stare confuse tñ in ꝯclusione ꝛc.

Septima regula. In qlibet syllogismo cauēdū est ne arguatur a nō amplo ad amplū cū distributione ampli vel alias cōtra regulā siue affirmatiue siue negatiue. Et ne arguat ab amplo ad non amplum sine distributione ampli. vel alias contra intentionez eusdem regule affirmatiue vel negatiue. ℙropter primaz particulaz non sequitur. sortes nō est mortuꝰ ⁊ sortes est oīs homo ergo nullus homo est mortuus. qz ly homo in minore nō ampliatur ⁊ in cōclusione ampliatur. ⁊ cum hoc distribuitur. ⁊ sic etiā intelligit regula nō solum de ampliatione sed etiam de ampla acceptione. Similiter nō sequit. nullū mortuū est viuū ⁊ oīs hō est viuus. ḡ nullus hō est mortuus. vbi iterꝫ arguit a nō amplo. vz. a ly hō in minore ad amplū. s. ly hō in ꝯclusione distributū. ℙropter secundam ꝑticulā nō sequit nullū possibile est hō ⁊ hō est possibilis. ḡ homo nō est hō quia iam arguitur ab amplo ad nō amplum sine distributione ampli rōne ly hō in minore ⁊ in ꝯclusione. Similiter ad idē nō sequitur nulluz generādū est asinus. ⁊ rudibile est generādum. ergo rudibile nō est asinus vbi arguit ab amplo ad nō amplū rone ly rudibile i mīore ⁊ i ꝯclone ⁊ sine distributiōe. qđ tū opteret fieri si deberet argui iuxta regłas ⁊ qlit oz argui iuxta istā regulā ⁊ q sint eusdē regule defectꝰ. vide circa ꝑmā ptē ꝓnaz in fine.

Octaua regula. In qlibet syllogismo categorico cauēdū est ne aliq extremitatū vl ꝑs eiꝰ neqz mediū vel ꝑs eiꝰ aliq appellet suā formā vl rōne in ꝑmissis qz in ꝯclusione. ℂℙropter diuersitatē appellatiōis forme nō segtur. oē ꝑcutiēs scholarez est magister. ⁊ beanus est scholarē ꝑcutiēs. ḡ beanꝰ est magister. qz mediū vel ꝑs eius aliter appellat suā formam in maiore qz in minore. Similiter nō sequit. omne videns nigrū est currēs. ⁊ sortes est nigruz videns. ergo sortes est currens. quia iterū mediū aliter appellat suam formam in maiore qz in minore. Similiter nō sequit. omne qđ ꝑcussit scholarem est magister ⁊ mater scholaris scholarem ꝑcussit. ḡ mater scholaris fuit magister. iam iteruz mediū diuersimode appellat suam formā. Similiter nō segtur. Sortes videt hoc ⁊ hoc est albū. ergo sortes videt albū. quia iam minor extremitas aliter appellat suā formā in minore qz in ꝯclusione. Similiter nō sequit. sortes papā ꝑcussit ⁊ sortes est hō ergo hō ꝑcussit papaz qui est vel fuit. qz iaz maior extremitas diuersimode appellat suā formā in maiore ⁊ in ꝯclusione. Sed ꝓpter diuersitatem appellationis rōnis nō segtur. omne cognoscēs veniētem est sortes. ⁊ ℙlato est veniente cognoscēs. ḡ plato est sortes qz mediū vel pars eius diuersimode appellat suā rōnez. Similiter nō segtur. Sortes cognoscit petrū. ⁊ petrus est veniēs. ḡ sortes cognoscit veniētē. qz iā in minore minor extremitas nō appellat suā rōnē. sz in ꝯclusione appellat ⁊ in plibus alijs exēplis patit.

Nona regula. Obliquꝰ distributꝰ aut singulariter tētus captꝰ ꝑ medio. in aliq ꝑmissaz positꝰ in alia oz mutari in suū rectū secū nō discōueniētē in numero. ℙropter qđ nō sequit. Cuiuslibet hois asinus currit. ⁊ calceus est hois. ergo calcei asinꝰ currit. Est tamē veruz qz in ℍ argumēto etiā plures regule deficiūt. vz. qz nō totū intrat ꝯclusionē. Etiā mediū in neutra ꝑmissarū est totale extremū. ℙonit tamē ista regula ꝓpter maiorē declarationē. ⁊ vt sciat qñ obliquꝰ est mediū qz tūc talis in alia oz mutari in suū rectū secū nō discōueniētē in nūero. Qđ oī notāter in regula. qz non segtur. in oī ciuitate vendit panis. ⁊ ℙarisius ⁊ roma sunt

ciuitates ergo parisi⁹ z rome vendit panis vl' sic.g in parisi⁹ in roma vēdit panis.qz iam obliquus nō est mutat⁹ in suū rectum secum eiusdē numeri.

Decima regula. In p⁹ figura nō dz ee pl⁹ nec min⁹ p̄dicatuz minoz' q̄z fuit distributū a pte subiecti i maiore nisi esset determiatio obliq̄lis nō distributa termi distributi nō extēdēs qz tūc deberet medio addi in maiore z nō deberet poni in ꝯclusiōe. ¶ Propter istā regulā.nō segt oē rudibile vel risibile currit.z sortes ē risibile vl' rudibile.g sortes currit distribuendo solū partē in maiore.qz iaz plus est predicatum minoris q̄z fuit distributū a parte subiecti in maiore. Silr non sequit. Nullus homo est asin⁹ z omne risibile videt hoiem.ergo nullū risibile est videns asinum. Silr nō sequit.quilibet asinus cuiuslibet hois currit z asinus siluestris est asinus.ergo asinus siluestris currit.qz iā minus est predicatuz minoris q̄z fuit distributū a parte subiecti in maiore vt patet. Dicit nisi fuerit determinatio obliq̄lis ꝛc.qz bñ sequit.quilibet. asinus hois currit z brunellus est asinus hois.ergo brunellus currit.ibi plus est predicatū minoris q̄z fuit distributuz a parte subiecti in maiore.exquo ly hois in maiore nō distribuit.Sed talis determinatio etiā debet addi in minore.z omitti in cōclusione. Propter qđ etiā nō segtur. qlibet asinus hois currit.z asinus siluestris est asin⁹.ergo asin⁹ siluestris currit.neqz p̄misse vt sic sunt disposite ad inferendū aliquā ꝯclusionē.Dicitur nō extēdēs.qz si determinatio extēdēs addit medio distributo ita q̄ nō totū aggregatū ex medio z determinatione distribuit.tūc talis determiatio extēdēs non debet addi medio in minore sz dz poni in ꝯclusione.iō nō segtur.ois ꝓpositio si est ipossibilis est falsa.z hec ꝓpositio deus est.est ꝓpō si est ipossibilis.g hec ꝓpositio deus est est falsa.Sed illa determinatio deberet addi maiori extremitati in ꝯclusione z deberet sic ꝯcludi.ergo hec ꝓpositio deus est.est falsa.si est ipossibilis.

Undecima regula. Si medio distributo in maiore addit determiatio obliq̄lis cōiter tēta nō distributa q̄ nō accipit vnica acceptiōe cū medio.siue capiatur ꝯfuse tm̄ siue determiate tūc eidē ō termiatiōi i miore dz addi relatiuū idētitatis. Jō nō sequit.hois q̄libz ps ē i scholis z pes platōis ē hois ps.g pes platōis ē i schol'. Sz in miore dz hui⁹modi hois addi relatiuū idētitatis.s.ly eiusdē z dz minor sic formari z pes platonis est eiusdez hois ps.Silr nō segtur.sp hois q libet asinus currit z brunellus est hois asinus.g brunellus semper currit.

Duodecima regula. Determiatio addita copule i aliq̄ ꝓmissarū z nō in ꝯclusiōe nō p̄cise rōne copulerōne cuius aliqd requirit specialr ad vitatē vl' falsitatē ꝓponis. Dz etiā ei addi in alia ꝓmissarū Propt qđ nō segtur.ois hō adeq̄te ē risibil' z sortes ē hō.g sortes adeq̄te est risibil'. Silr nō segtur.ois asin⁹ ꝙuertibil' est rudibilis.z brunellus est asin⁹.g brunellus ꝙuertibil' est rudibil'. Silr nō sequit. Dis hō essentialiter est suba z hō est alb⁹.ergo substātia essentialiter est alba.z de facto ancedens est verū z ꝯs falsum. Sed talis determinatio dz ēt addi medio in miore. Dicit notāter i regla addita nō p̄cise rōne copule ꝓpt determiatiōes q̄ solū determinat copulā z nō ptes extremoz vt negatiōes vl' ēt alie q̄ bene p̄nt dimitti q̄libz in aliqua ꝓmissaz q̄libz in cōclusiōe.

Tredecima regula. In q̄libet syllogismo cauendū est ne medium accipiat i vna ꝓmissarū vni-

ca acceptiõe ⁊ nõ in alia neq; aliq̃ extremitatũ in ꝓñte accipiat vnica acceptione ⁊ nõ in añcedẽte ꝑsertim qñ arguit negatiue. ¶Propter ꝓmũ nõ segtur. hois asin⁹ nõ est asin⁹ ⁊ glibet asin⁹ est asin⁹ hois. g̃ asin⁹ nõ est asin⁹. q; mediũ in miore accipit vnica acceptiõe ⁊ in maiore diuersa. Silr nõ segt. Nullũ vinũ bis bibẽs est ioãnes. ⁊ ioãnes bis est bibẽs vinũ. g̃ ioãnes nõ ẽ ioãnes ⁊ in plurib⁹ exẽplis silr. ¶Sed ꝓpter scõm nõ segtur Illius hois asinus nõ currit. ⁊ ille homo est hõ. g̃ asinus hois nõ currit. q; medium nõ accipit vnica acceptiõe cũ parte maioris extremitatis: ⁊ in ꝯclusiõe minor extremitas accipit vnica acceptiõe cũ eadẽ. s. parte. ⁊ hoc nõ dz fieri. Est tñ verũ q; hec regla possit cõprehẽdi sub aliq̃ ꝑmissa ꝛ. q; qñ fit cõtra ꝑñtez regulã tũc posset vn⁹ dicere q; mediũ vel aliqua extremitatuz nõ acciperẽ tur eodez modo. ⁊ sic quodãmõ mediũ vel aliqua extremitatũ equocaret.

Quartadecima regula.

q; in quolibet syllogismo sit eadẽ habitudo terminoꝝ. ℔ est tñ dicere. q; q̃litercũq; hz se mediũ in maiore ad minorẽ extremitatẽ vl partẽ ei⁹ taliter dz se hẽ minor extremitas ad maiorẽ extremitatẽ vl ptẽ ei⁹ in cõclusiõe. ¶Hoc itelligit q̃ ad casuz ⁊ oĩa alia accidẽtalia. vt si medium in maiore ponit in aliquo casu recto vel obliquo tũc etiã minor extremitas i ꝯclusiõe debet se hẽre in tali casu ad maiorẽ extremitatẽ. Silr hoc est verũ quo ad determinationes vt regẽtis ⁊ sui recti. magis cõis ⁊ minus cõis. vl etiã adiectiuũ ⁊ suũ substantiuũ. Silr hoc est verũ q̃ztũ ad situationẽ terminoruz vt si ps maioris extremitatis vel minoris in ꝓmissis ꝑcedit copulam vel ꝯiungit cũ medio tũc etiã in ꝯclusione debet sic ꝯiũgi ⁊ ad eandẽ partẽ extremi poni. Dicit ꝓmo quo ad casuz. ⁊ hoc iter cetera est diligentius aduertendum ꝓpter quod non sequit oẽm hoiem ꝑcutit asinus. ⁊ sortes est homo. g̃ sortes est asinus ꝑcutiẽs. q; minor extremitas. s. ly sortes in cõclusione deberet stare in accusatiuo casu sicut stetit medium in maiore. Simílr ly ꝑcutit ⁊ asinus in maiore nõ determinant se sicut adiectiuum ⁊ substãtiuũ. ⁊ g̃ neq; deberet hoc fieri in ꝯclusione. sed sic ꝯcludi deberet ergo sortẽ ꝑcutit asinus. ¶Similiter nõ sequit. oẽm equuz videt hõ. ⁊ brunellus est equus. ergo brunellus est hõ videns. ¶Similiter nõ sequit ¶In illo loco est asinus. ⁊ iste locus est saltzburga. g̃ saltzburga est asinus. q; iam iterũ medium ponit i obliquo casu ⁊ minor extremitas in ꝯclusione nõ ponit in eodẽ Deberet g̃ sic ꝯcludi. ergo in saltzburga est asin⁹. Dicit hoc est verũ q̃ ad determinationes ⁊c. q; nõ segtur. quilibet asinus hois currit. ⁊ brunellus est asinus. g̃ brunellus ⁊ hõ currunt. Similiter nõ segtur. ois hõ est aníal. ⁊ oẽ rõnale vel asinus est hõ. ergo ois asinus rõnalis est animal. q; in minore ly rõnale ⁊ asinus nõ determinabãt se sicut adiectiuũ ⁊ substantiuũ. Sed in cõclusione sic se determinãt. ¶Dicit etiã q̃ ad situationem terminoꝝ. q; non sequitur. omne risibile vel rudibile est asinus. ⁊ ois homo est risibilis. ergo omnis homo est rudibilis vel asinus. q; pars maioris extremitatis in maiore ꝑcedit copulã. ⁊ ergo in ꝯsequente etiã debet ꝑcedere ⁊ nõ sequi. recipiendo easdẽ ꝓmissas: ⁊ inferẽdo sic. g̃ ois hõ est asinus rudibilis ex eadem causa vel ex causa secunde particule ꝑñtis regule nõ valet. Sed sic debet cõcludi. g̃ omnis homo vel rudibile est asinus. distribuendo in conclusiõe etiã solũ ptẽ sicut in maiore. Est g̃ generale documẽtuz vt ꝑñs rla obſuet: q; volẽs ꝯcludere bñ ponat maiorẽ extremitatez ⁊ ptes ei⁹ siqs hz ad eam

dē ptē extremi: sic̄ ponebat i maiore. ꝛ ꝫ etiā ē vex de ptib⁹ minoris extremi tatis Et q bñ ponat minorē extremitatē in ꝯclusiōe in eodē casu in q̄ pone bat medīū in maiore. nō aūt hoc est verū de maiore extremitate totali. quia ꝑm q ꝯcludit vel directe vel idirecte ꝑm ꝫ ponit ad illō vl ad illō extremū.

Quintadecima regla. Jn nullo syllogismo medīū in illa in qua nō distribuit oz supponere ꝑ plurib⁹ q̄ꝫ in illa in q̄ distribuitur. neq; etiā oz accipi ꝑ plurib⁹. Jdeo nō segtur. oē currens est asin⁹. ꝛ ois hō est currens q̄ō est vel pōt esse. ergo ois hō est asi nus. ga ly currēs in maiore vbi distribuit nō supponit ꝑ plurib⁹ q̄ꝫ in mi nore vbi nō distribuit. Silr nō segtur. nullus hō est mulier. ꝛ mulier est ho mo. ergo mulier nō est mulier. Silr nō segtur. Quelibz homo est vir. ꝛ mu lier est hō. ergo mulier est vir. Similiter nō segtur. nullum differens ab ho mine est sortes ꝛ sortes est ab homine differens. g̃ sortes nō est sortes. quia mediū in minore supponit ꝑ q̄libet re mūdi. ꝛ nō distribuit. Sed in maio re nō supponit ꝑ qualibet re mūdi. ꝛ distribuitur. ga ꝑ nullo homie suppo nit. ¶ Verū est tamē q hoc argumētū aliter posset solui: cū medium in vna ꝓmissarū accipitur vnica acceptiōe: ꝛ in reliq̄ diuersa. vl q mediū equino cetur. vt patet supra. Dicitur etiā notāter in regla. neq; accipi ꝑ plurib⁹. q; nō segtur. adaz non est hō. ꝛ hō est adā q est vel pt esse. g̃ hō nō est homo. ꝛ q̄ꝫ mediū iam nō supponat: accipitur tñ in vna ꝑ aligb⁹ ꝛ in alia non.

Decimasexta regula. ¶ Nō opz argm valere de forma syllo gistica q̄n algs termin⁹ i añte stat ꝑfuse tñ: q in ꝓsequte stat determiate respectu termi secū distributi in ꝯclu sione. Jdeo nō segtur. ois hō est risibilis. ꝛ oē flebile est hō. ergo risibile est oē flebile. Silr non segtur nullus hō est oē aial. ꝛ oē risibile est homo. ergo animal nō est risibile. sed in ꝓsequte talis termin⁹ etiaz deberet stare con fuse tñ. vel oēs termini deberēt stare determinate. ꝛ g̃ deberet sic concludi in ꝑmo. ergo a risibile est oē flebile. sic q ly a: sit signū suppositionis confuse tñ circa ly risibile. Et alij eandez regulā ponūt sub alijs v̄bis. ꝛ sic q̄n maior extremitas stat ꝑfuse tñ. ꝛ mediū in minore etiā stat ꝑfuse tñ. tūc maior extremitas in ꝯclusione etiā debet stare cōfuse tñ. vel oēs termini debēt sta re determinate. Et redit ista regula in idem cū priori. vt ꝑz practicanti. Et differunt ille due regule ab illa. vz q nō debet argui a suppositione cōfusa tñ ad determinatam in hoc. q; in ꝑñti tunc terminus distribut⁹ nō ponitur in eadem ꝓpositione in ꝑmissis cū termino supponente cōfuse tñ. Sed in precedēti regula tunc talis termin⁹ distribut⁹ in ꝑmissis ponit cū termino stante confuse tñ in eadez ꝓpositione: sicut ubi dictum est.

Decimaseptima regula. Jn quolibet syllogismo q̄n mediū vel pars ei⁹ accipit solū ad vnā dīāz tpis: sic q nō ad plures. tūc in alia oz accipi ad eandē dīāz tpis ade q̄te. ¶ Propter q̄ō nō sequit. sortes est albū. ꝛ sortes qui est vel fuit est nō album. ergo non albū est albū. Est tñ verū q bñ pōt argui a nō amplo ad amplum iuxta in tentionez regule affirmatiue ꝛ negatiue. Silr ab amplo ad nō amplū cū di stributione ampli ꝛ obseruatis alijs ꝯditionib⁹ eiusdem regule.

Decimaoctaua regla. Jn q̄lbz syllogismo cauēdū ē ne aligs termin⁹ distribuat vel accipiat ꝑ plib⁹ in cō sequente q̄ꝫ in añcedente. Jdeo non sequit. Quilibet asin⁹ illius hois cur-

rit ꝛ ille homo est homo. ꝯ qlibet asin⁹ hois currit. qz ly asin⁹ in a ñcedẽte distribuit solũ ꝓ asino hois demõstrati ꝙ ly illius. Sed in ꝓñte ꝓ qlibet asino hois. Silr nõ sequit nõ bis bibi hoc vinũ ꝛ hoc vinũ fuit vinũ ergo nõ bis bibi vinũ. Silr nõ sequit. sortes nõ differt ab hoie. ꝛ plato est hõ ergo sortes nõ differt a platone. Est ergo generaliter tenenduz ꝙ nõ debet subsumi sub determinatione singulariter tẽta vel distributa vel etiaz nõ distributa vnica acceptione accepta cũ suo determinabili distributo Hoc est qd alij dicunt nõ oportere valere syllogismũ neqz descẽsuz neqz iductionẽ sub determinatiõeaccepta vnica acceptiõe cũ suo determiabili. ꝛ ꝑserti qñ agit negatiue. Propt qd nõ segit: asin⁹ illi⁹ hois ñ currit. ꝛ ille hõ ẽ hõ. ꝯ asin⁹ hois nõ currit.

Decimanona regula. In qlibet syll'o copule ꝓncipales ꝛ ỽbales debẽt ipoztare idem tps. ideo ponẽdo ꝙ ly est in maioze imporaret ꝑmã medietatez illi⁹ hoze ꝓ qua solũ asini currãt. ꝛ in secũda imporaret scdam medietatẽ illius hoze ꝓ q̃ soluz hoies currerẽt. tũc nõ sequerẽt. omne currẽs est asin⁹ ꝛ omnis hõ est currens. ꝯ omnis hõ est asinus. ꝛ de facto añcedẽs est verũ ꝛ ꝓñs falsuz. Sziaz deficit ista ꝑsens regula. qz copule non important adequate idem tempus.

Vicesima regula. In qlibet syllogismo categozico negatiuo opz mediũ in ꝓmissa affirmatiua eẽto tale extremũ. Ideo nõ sequit. Omnẽ equũ videt hõ. ꝛ nullus asin⁹ est equ⁹ ergo asinũ videẽs homo nõ est. quia in casu in quo soluz vnus homo esset q̃ videret omnẽ equuz ꝛ omnem asinũ. antecedẽs esset verum. ꝛ consequens falsuz. ꝯ Similiter nõ sequit. Omne risibile vel rudibile est asin⁹ ꝛ nullus asin⁹ est risibilis. ergo rudibile vel asin⁹ nõ est asin⁹. Capiẽdo ly risibile ꝓ medio. quod in ꝓmissa affirmatiua nõ est totale extremũ similiter non sequit. Nullus obolus valet denarium ꝛ quilibet florenus valet obolũ. ergo nullus florenus valet denariũ. ꝯ Similiter nõ sequitur Cuiuslibet hominis asinus currit. ꝛ nullũ rudibile est homo. ergo currẽs nõ est quilibet asinus vel rudibile. ꝯ Similiter nõ sequitur. Omnis hõ vel asinus est asinus. ꝛ nullũ rudibile est hõ. ergo asin⁹ vel asin⁹ nõ est rudibilis. ꝛ in plurib⁹ pariformiter.

Vicesima prima regula. In qlibet syllogismo categozico negatiuo opz mediũ in ꝓmissa negatiua eq̃ late negari de vna extremitatũ sic̃ fuit affirmatũ de altera extremitatũ Ideo nõ sequit. Oẽ albũ fuit sortes. ꝛ nullũ nigrũ fuit albũ. ergo sortes non fuit nigrum. quia medium. ſ. album non ita late negatur in minoze sicut fuit affirmatũ in maioze. eo ꝙ in maioze affirmatur ꝛ supponit ad duas differentias temporum. Sed in minoze solum ad vnam vt patet. Est tamen verũ ꝙ in ꝓmissa negatiua bene potest latius negari q̃z fuit affirmatũ in affirmatiua. quia bene sequit. omnis hõ est aial. ꝛ sortes nõ est hõ qui est vel fuit. ergo sortes nõ est omne aial. Similiter ꝓpter istam regulaz nõ sequitur. homo est mortu⁹. ꝛ nullũ mortuũ est homo. ergo mortuũ nõ est mortuũ. Similiter. nullũ creans est deus. ꝛ omne creãs necessario est deus. ergo deus nõ est deus. Similiter non segtur. omnis homo est vel fuit aial. ꝛ nulluz risibile est animal. ꝯ nullũ risibile est hõ qui est vel fuit. ꝛ sic de alijs.

Vicesima secunda regula. Si aliq̃ ꝓmissarũ vel etiã ꝝ debz eẽ modalis diuisa vlis vr pticularis. tũc opz ꝙ ipsa sit vlis vel pticularis ex pte modi ꝛ dicti si-

mul. Ideo nō sequitur. Omne creans necessario est deus. ꝛ deus ꝓtingenter est creans. igitur deus cōtingēter est deus ꝑut ly cōtingenter dicit contingentiā ad vtrūlibet. Similiter nō sequitur. nulla ꝑma causa necessario est creās. ꝛ prima causa necessario est deus. ergo deus nō necessario est omnis deus. impediēdo distributionē illius termini deus. nec tenet in ferison. qꝛ deficit ista regula. Vult ergo ꝑsens regula tantū. qꝛ si maior est vlis diuisa: nō sufficit qꝛ ꝑmus termin⁹ eius categorematicus distribuat. sed vltra regrit qꝛ sit etiaz vniuersalis ex parte modi. Et eodē modo dicat de ꝑticulari.

Vicesimatertia regula. In qlibet syllogismo cauēduz est ne mediū mín⁹ affirmet vl neget de vna extremitatū q̄z de alia. nec aliq extremitatuz mín⁹ large neget aut affirmet de altera in conclusione q̄z fuit affirmata vel negata in ꝑmissis de medio. Propter qd nō segtur. Adam nō fuit aristoteles. ꝛ aristoteles fuit hō. ergo adā nō fuit omnis homo. posita saltē veritate illius. adā fuit omnis hō. Similiter nō sequit. Adā fuit omnis homo. ꝛ aristoteles nō fuit adā. ergo aristoteles nō fuit homo. qꝛ tam extremitates magis late negank in conclusione de se inuicez q̄z sunt affirmate vel negate de medio in premissis.

Vicesimaquarta regla. Nō opz syllogismū valere qñ medium in maiore stat ꝓfuse tñ. ꝛ ei in minore addit relatiuū idētitatꝫ. neqz ex hꝫ ꝑbabit qꝛ sit syllogism⁹ reducibilis ad expositorium. q̄zuis medio addit relatiuū idētitatis. Propter hoc nō segtur. omnis hō est aial. ꝛ sortes est idē aial. ergo sortes est oīs hō. Sed si mediū supponeret determinate secus est. Et dī notāter in regula. nō oportet syllogismū valere. qꝛ qñqz etiam valet qñ medium supponit confuse tñ. vt sic arguēdo. oīs homo est animal. ꝛ sortes est idem aial. ergo sortes est homo. Similiter nō sequitur. nullus homo est omne animal. ꝛ risibile est idem animal ergo risibile non est homo. ꝛ deficit hec regula.

Vicesimaquinta regula. Qñcūqz aliqs defect⁹ ex iā ꝓcedētib⁹ cātur in ꝑmissis. hꝫ est i maiore vl minoꝛ tūc nūq̄z ex eisdē ꝑmissis valz ꝓcludi aliqd syllogistice. Propter hoc opz q̄slibz ꝑmissas in qlibet syllogismo eē bñ dispositas ad iferēdū ꝓclonē. Propt hꝫ etiā aliq dicūt ꝛ bñ qꝛ ꝓpones de diuūctis copulatis vel ꝓditionis extremis nunq̄z ꝑt eē hypothetice sz categorice. vt tenet ꝑbabilioꝛ opinio. ꝛ ꝑt hmōi cautele plures assignari: que potiꝰ manuductiones dicūtur q̄z regle. vz. qꝛ oē argumētū in mō ꝛ figura a Be. his. posit⁹ oz esse reducibile ad vnū argumētū qd est in mō ꝑfecto. vl qd est magꝛ euidēs.

Vicesima sexta regula. In qlibet syllogismo tota significatio ꝑtis debz depēdere a significato añcedētis. Hoc est tātū dicē qꝛ in cōsequēte nō ponat aliqd signū ꝑticularis denotatiōe denotās. rōne cuiꝰ aliqd specialius ad veritatē ꝓponis requireret. q denotatio nec formaliꝛ nec virtualiter est expressa in antecedēte. q̄re cōmuniter dī qꝛ in ꝓgnātib⁹ nō oportet valere syllogismū. Et ꝓpter hāc regulam non sequit. oīs hō est aial. ꝛ tñ hō est homo. g̃ tantū hō est omne animal. Silr nō sequit. hoc est ens. ꝛ hoc est tñ vnū. ergo tantū vnū est omne ens. Similiter nō sequit. Be sunt ptes orationis. ꝛ he sunt tñ due. ergo tñ due sunt partes oīonis. demōstrando nomen ꝛ ꝓnomen. qꝛ ly tñ: in consequente facit vnā exclusiuā. ꝛ sic denota talietatem ꝛ rōne istius denotatio-

nis requiritur aliquid specialius ad veritatez propositionis. que denotatio nec formaliter nec virtualiter est expressa in antecedéte. licet ponatur in antecedente: tamen non facit vnam exclusiuam. sed vnam de excluso extremo. ad cuius veritatem minus requiritur q̄z exclusiue. Ille sunt limitationes z regule: quibus defectus argumentorum palogisticorum facilius sunt considerandi. quarum si plures essent: ex alijs recipere poteritis exquo nullius sunt auctoritatis. huntaxat autem superabundantia: z ad auxilium incipientium adinuente.

Equuntur regule suppositionum Marsilij: que decemnouem sunt in ordine.

Prima regula. Terminus discretus in quacunqz propositione positus stans pro suo significato vltimato. si supponit: supponit discrete z personaliter. vt ly sortes in illa. sortes currit. ¶Et aduertenduz est q regula sic intelligitur Quilibet terminus discretus discrete tentus supponens pro suo significato vltimato ꝑm conceptum secundum quem vltimate ꝑcat: supponit discrete z personaliter. Dicitur tentus discrete. propter ly sortes in illa. sortes est individuum. Dicitur ꝑm illuz conceptum zc̄. quia dicendo sic. hoc ens est ens. z demonstrando subiectū per se: tunc subiectū supponit pro suo significato non vltimato. sed non ꝑm cōceptum secundum: quem non vltimate significat. sed ꝑm quem vltimate significat.

Secunda regula. Terminus acceptus materialiter restrictus per pronomen demonstratiuuz ad standuz pro vno solo supposito supponit discrete. vt ly sortes in illa. hoc sortes est individuum. ¶Et intelligitur sic. Quilibet terminus supponens pro suo significato non vltimato ꝑm illum conceptum ꝑm quem non vltimate significat: z singularizatus per pronomen demonstratiuum primitiuum: supponit discrete z materialiter. Dicitur supponés. quia si non supponeret tūc non supponeret discrete.

Tertia regula. Subiectum propositionis particularis vel indefinite supponit determinate quando nō precedit aliqd̄ signum confusiuum. Et sic habet intelligi. Quodlibet subiectū propositionis particularis vel indefinite supponens: super qō non fertur signum confusiuum ipsum confundens supponit determinate. Dicitur supponens. propter subiectum illius. chimera currit. Similiter asinus cuiuslibet hominis currit.

Quarta regula. Predicatum propositionis particularis vel indefinite affirmatiue supponit determinate. Et sic habet intelligi quodlibet predicatum propositionis particularis vel indefinite affirmatiue supponens: super quod non fertur signum confusiuum ipsum confundens supponit determinate. Dicitur affirmatiue. propter predicatum illius. homo non est animal. Dicitur supponens. propter predicatum illius. homo est chimera. Dicitur super quod non fertur signum zc̄. propter predicatum illius tñ homo est animal.

Quinta regula. Quilibet terminus supponens materialiter captus cum signo particulari vel sine signo supponit determinate. Et itelligit sic. Quilibz termin⁹ supponēs capt⁹ materialiter sup quē nō ferē signū ꝓfusiuū ⁊ cōiter tent⁹ supponit determinate ⁊ materialiter. Dicitur super quem ⁊c. ppter ly homo in illa. tantum hoc est ly homo. ⁊ sic hoc signū ly: est signum materializationis.

Sexta regula. Subiectū ppositionis vniuersalis supponit cō fuse distributiue. ⁊ sic itelligit. Quodlibz subiectū ppositiōis vniuersalis siue affirmatiue siue negatiue supponit ꝓfuse distributiue. Et nota q̄ ista regula sic posita est vera. nō ponendo suppositionem collectiuā. si aūt suppositio collectiua est ponēda: tunc ad regulam debet addi. supponit confuse distributiue vel collectiue. Et posset ista regula generalius sic poni. Quilibet termin⁹ supponēs cōmuniter sequēs immediate signū vniuersale non impeditum circa ipsum supponit ꝓfuse distributiue: vt ptes subiecti in illa vel ꝓmilli. cuiuslibz hominis qlibet asin⁹ currit.

Sep ima regula. Terminus cōmunis seq̄ns negationē cadēte sup copulā p̄ncipalē: nisi aliud signū distributiuū impediat: supponit cōfuse distributiue. Et intelligit sic. Quilibet terminus supponens communiter super quem fertur negatio neganter tenta nō impedita supponit cōfuse distributiue. Dicit nō impedita. ppter ly homo ibi. non omnis homo est animal.

Octaua regula. Terminus infinitat⁹ per hāc negationē nō supp̄it ꝓfuse distributiue. Et dz sic itelligi. qlibet termin⁹ cōit tēt⁹ supponēs: infinitat⁹ p negationē nō: nō impedita supponit ꝓfuse distributiue. Dī supponēs cōiter. ppter ly sortes i illa. hō est nō sortes. Dicitur nō impedita. ppter ly hō in ista. sortes q nō est ois hō currit.

Nona regula. Noia recta a cōparatiuis ⁊ suplatiuis gradib⁹ sequēntia eos supponūt cōfuse distributiue. Et intelligit sic. Quilibet terminus supponēs cōiter sequēs cōparatiuū comparatiue tētuz rectus ab eo ex vi comparationis. aut sequēs superlatiuum rectus ab eo ex vi partitionis nō impeditus per aliud signum supponit confuse distributiue. Dicitur sequens ppter ly homine in ista. plato est hoie fortior. vbi ly hoie nō distribuit. quia nō sequit. Dicitur rectus ab eo ex vi comparationis ppter ly vino in illa sortes est plenior vino platone vbi ly vino nō regitur ex vi comparationis sed ex vi plenitudinis. ergo nō distribuitur Dicitur aut sequens superlatiuū ppter ly hominum in ista. sortes est hominū doctissimus vbi nō distribuit sed supponit determinate. Dicitur rectus ex vi partitionis ppter ly albedine in ista sortes est albissimus albedine. Dicitur nō impeditus. nam dicēdo sic. sortes est albior omni hoie. ly hoie non distribuit quia impedit p ly omni nec ly hominuz in illa distribuitur. sortes est fortissimus omnium hominum.

Decima regula isti termini aliud ⁊ diuersum ⁊ ei⁹ siles faciūt terminos seq̄ntes se mediāte ppositiōes a vl ab supponere ꝓfuse distributiue. Et intelligit sic. Quilibet terminus supponens cōiter rectus a dictione alietatis importante alietatē seu diuersitatem mediante ppositiones a vel ab. ⁊ sequēs eam nō impeditā supponit confuse distributiue. Dicit mediante ppositione: p hoc innuit q ibi nullus termin⁹

distribuit. differes est hō vel homo differt. Dicitur seqns ad excludendū ly hoie in ista. sortes ab hoie differt. plato est ab hoie aliud. Dicitur nō impeditā ꝓpter ly hoie in ista sortes est aliud ab omni homine.

Undecima regula. Aduerbia similitudis ita ⁊ sicut faciūt termios seqntes se stare confuse distributiue. Et sic intelligit. Quilibet terminus suppones cōiter sequēs ista aduerbia similitudinis ita ⁊ sicut mediante positiuo rectus a talibus rōne comparationis ⁊ in similitudine nō impeditus supponit cōfuse distributiue. Dicit sequēs propter ly homo in ista. homo sicut asinus est albus. Dicitur mediāte positiuo. nam dicendo sic. sortes loquitur ita sicut homo. iam homo non distribuitur. Dicitur rectus ab eis ꝓpter ly lupuz in ista. sortes est ita albus sicut equus fugiens lupum.

Duodecima regula. Termin⁹ cōmunis sup quē cadit dictio exceptiua vel exceptio supponit distributiue dūmō nō ipedit. Et itelligit sic. Quilibz termin⁹ supponēs ꝓmunit sup quē cadit dictio exceptiua. vl exceptio ñ ipedita suppōit confuse distributiue. Dicitur non impedita pp ly hominez in illa. omne aial preter omnez hominez est irrationale.

Tredecima regula. Predicatū ppositionis vniuersal affirmatiue supponit confuse tñ. Et itelligit sic. Quilibz predicatū propositionis vlis affirmatiue de mō loqndi cōsueto supponēs cōiter nō distributū supponit cōfuse tantū. Dicit affirmatiue propter predicatū illius. nullus hō est animal. Dicit nō distributū ꝓpter predicatū in illa. oīs homo est omne aial. Dicit de modo loquēdi cōsueto ꝓpter predicatū illius Caput habet omnis homo.

Quartadecima regula. Subiectū propositiōis exclusiue supponit cōfuse tñ. Et dz sic itelligi. Quilibz termin⁹ supponēs cōiter existēs subiectū propositiōis exclusiue affirmatiue exponibil gratia alietatis nō distribut⁹ supponit confuse tñ. Dī affirmatiue ꝓpter subiectū illi⁹. nō tñ hō est aial Dicit exponibilis gratia alietatis. quia si exponitur gratia pluralitatis tunc subiectuz supponeret determinate. vt tantum duodecim sunt apostoli dei. Dicit nō distributus ꝓpter subiectū illius. tantū omnis homo currit. Itē in exclusiua pluralitatis supponit subiectū determinate. Et predicatū collectiue.

Quintadecima regula. Termin⁹ sequēs mediate signū vl affirmatiuū cadens sup copulā ꝑncipalē supponit cōfuse tñ. Et sic dz itelligi. Quilibz termin⁹ supponēs cōiter sequēs mediate signū vl affirmatiuū latū sup copulā non distribut⁹ aliunde supponit confuse tñ. Dī seqns mediate. qz si ūmediate sequeretur tunc nō supponeret confuse tantum sed distributiue. Dicit affirmatiuum qz si sequeret signuz vniuersale negatiuū tūc iterū distribueret. Dicit latum sup copulam. Pro quo aduerte. q illud signū dī fieri sup copulam quod distribuit terminū q est vniuersalitas. id est qui non est determinatio accepta vnica acceptione cum suo determinabili.

Signū fertur sup copulam.

Sedecima regula. Qñ duo signa distributiua cadūt sup eundē terminū cōez in ꝓpositiōe particulari vl idefinita aut singulari tal⁹ terminus suppōit determiate. Sz i ppone

vniuersali supponit confuse tñ. ¶Et intelligit sic. qlibet termin⁹ supponēs cō muniter sequēs p̄cise paria signa distributiua lata in ipsum quozuꝫ qōlibet altero dempto hꝫet ipsum distribuere in tali loco manēs supponit confuse tantū vel determinate. Exemplū p̄mi. nullus hō est omne animal. Secūdi. hō nō est oē aial. Dicit sequens p̄cise paria signa. qz si sequit signa imparia. vt vnū tria vel qnqz tūc distribuitur. Et duo impediūt se mutuo. tertiuꝫ vero distribuit. ¶Dicitur lata in ipsum ꝓpter ly equuꝫ in illa sortes nō videt omnē equuꝫ. Dicit quoꝫ quodlibꝫ altero cē. ꝓpter ly aial in illa. omnis homo est omne aial. Dicitur supponit confuse tñ vel determinate. Tñ tūc terminus supponit confuse tñ quando sequit paria signa distributiua ꝝm intentionē cōclusion is in ꝓpositione de p̄mo termino categorematico distributo. vt nullus hō est omne aial. nisi in eius cōtradictoria cū termino stante distributiue a parte alterius extremi poneret vnū totale extremū vel p̄incipalioꝫ ps stans confuse tñ. quia terminus nō supponit confuse tñ qui sequitur duo signa iuxta intētionem conclusionis sed determinate. vt ly pars in illa. nullius hominis quelibet pars est in scholis. Sed tunc supponit determinate quando sequitur duo signa iuxta intētionem ꝯclusionis in ꝓpositione de p̄imo termino categorematico nō distributo. vt homo nō est omne animal. nisi in eius contradictoria cum termino stante distributiue a parte alterius extremi ponatur vnum totale extremū. vel p̄incipalioꝫ pars stans determinate quia tunc talis terminus nō supponeret determinate sed confuse tantū vt ly asinus in illa. a sorte nō differt omnis asinus.

Decima septima regula.

Termin⁹ cōis seqns vbuꝫ significās actū aie interioꝛ in quē trāsit act⁹ illi⁹ vbi suppōit confuse tātū. Et itelligit sic. termin⁹ cōis supponēs cōiter sequēs dictionē significātē formaliꝫ ꝛ adeq̄te actū aie interioꝛ cognitiuū vl appetitiuū. vt sic vl actū itellect⁹ in cui⁹ significatū act⁹ p totalē dictionē imperat⁹ denotat trāsire vel sequēs dictionē importātē formaliꝫ actuꝫ ꝓportionalē illi⁹ act⁹. vel icludēte vnā talē dictionē. vel sequēs vbū passiuū rect⁹ tñ in rōne suppositi supponit cōfuse tātum. Declaratio huius regule videatur de particula ad particulam circa diffinitionem appellationis rōnis.

Decima octaua regula.

Termin⁹ cōis seqns aduerbia numeralia mediāte vbo in eadē ꝓpositione supponit cōfuse tātū. Et intelligit sic Quilibet termin⁹ supponēs cōiter sequēs aduerbiū numerale mediāte vbo vel participio supponit cōfuse tātū nisi aliūde impediat. Dicit sequēs qz termin⁹ p̄cedēs hmōi aduerbiū nō supponit cōfuse tantum. Dicitur mediante verbo ꝛ debet addi vel participio quia sine tali nō supponit confuse tātum.

Decima nona regula ꝛ vltima.

Termin⁹ cōmunis seqns copulatū de p̄dicamēto vbi vl qñ supponit confuse tātū Et intelligit sic. Quilibet termin⁹ supponēs cōmuniter sequēs copulatū de p̄dicamēto vbi vel qñ mediāte vbo supponit confuse tātū: nisi aliunde impediatur vt parisius ꝛ rome vēditur panis. Si ly hodie ꝛ heri audiui missam Dicit sequēs ꝓpter ly panis in illa. panis vēditur parisius ꝛ rome. Dicit nisi aliūde impediat ꝓpter ly missam in illa. hodie ꝛ heri audiui oēm missaꝫ. Dicitur copulatuꝫ ꝓpter terminū q segtur disiunctuꝫ de predicamēto vbi vel quando vt in salzburga ꝛ vvienna patauie vel rome.

Circa tractatuz marsilij de sup-

positionibus mouet dubiuz istud. Utrū tractatus ꝛMarsilij
c de suppōnib⁹ sit ab alijs tractatib⁹ logice distinctus. Dimissis
Tract⁹ sup positionuz hz mltas p tes
presentis tituli declarationibus est notandū. q̄ ꝑsens tracta tus qui intitulat tractatus ꝛMarsi. de suppositionib⁹ habet multas partes ꝑm diuersas species suppositionis. vide- licet de suppositione communi ꝛ discreta personali ꝛ materiali distributi- ua determinata cōfusa tantum. ꝛ collectiua si ponitur quam ꝛMarsilius nō ponit Etiam de suppositione termini pro pauciorib⁹ suppositis in vna propositione q̄z in alia sicut est restricto. Etiaz de suppositione termini pro pluribus vel ad plures differentias tempoz sicut est ampliatio Sed appel- latio nō est imediate species suppositionis. quia bene aliquis terminus ap pellat suam formam que tñ nō est suppositio. Unde in casu q̄ nulluz albū esset adhuc ly albū appellat suam formā in ista .album est. Sic nec aliena- tio est species suppositionis. sed magis terminus oppositus ꝛ dispatus ad ly suppositio. ¶Secundo notandum: q̄. ꝛM. in presenti tractatu vult tra- Ctrac. ꝑns est ō ꝑpeta tib⁹ logica libus ꝛc.
ctare de ꝓprietatib⁹ logicalib⁹ variantes veritates ꝛ falsitates propositio nū cōiter concessarū ꝛ negatarū. Sūt autē hꝫ ꝓprietates logicales. suppo- sitio. appellatio. restrictio: ampliatio ꝛ alienatio. Et illā ꝛMarsilius non po- nit: sed bñ innuit eā in duab⁹ regul': vt patebit loco suo. Iste proprietates logicales valent ad argumētandum. ꝛ cum aliqua illaruz ꝓprietatū variat in aliquo argumēto. tūc in tali nō oportet valere ꝯsequentiam quacunq̄ argumen- tatione argumentet. ¶Ex: nō oportet valere ꝯsequentiam. q̄z sepi⁹ valet vt sic ar- guēdo. hō est asinus. ḡ ois hō est asin⁹. que est bona ꝯsequentia. ꝛ tñ variat suppō. Sicut illa valet. hō est asin⁹. ḡ aliqs hō est asinus. ꝛ tñ iam variat restrictio.
Descēsus nō ē spēs sup- positionis.
¶Corollariuz. Descēsus nō est ꝓprietas logical' nec est spēs suppositionis. hz opteat quēlibet terminuz sub quo debet valere descēsus supponere. vt patebit. tñ descēsus nō est suppositio. nec species eius. sed est spēs argumē tationis. quarum quattuor sunt. s. syllogismus. inductio. enthymema ꝛ exē plum. Et sub inductione pōt comprehēdi descensus. quare autē descensus ponat in tractatu de suppositionib⁹: patebit suo loco. ¶Amplius notāduz
Uñ sumit distinctio tractatuuz
q̄ distinctio tractatuū alicuius scientie inter se ꝛ ab alijs scientijs pōt ha- beri ex subiecto attributionis. ꝛ potest sic argui. ¶Iste tractat⁹ habet vnū subiectum attributionis sibi ꝓprie adeq̄tum distinctū a subiectis aliorum tractatuuz. ḡ est tractat⁹ distinct⁹ ab alijs. ¶Per hoc ad dubiuz respōdet.
Ñ. ad qō nem
q̄ ipsuz vt ponit est verū. q̄z ꝑsens tractatus habet ꝓprium subiectū attribu tionis ꝛ ꝓpriaz passionē distinctā a subiectis aliorū tractatuū. Uñ ille ter- minus suppositio psonal' captus ꝛ ꝑ termino secunde intentionis substra ctiue significās terminū ꝛ cōnotās eū sic se habere sicut diffinitio (de q̄ in ferius patebit) exprimit: est subiectū attributionis ꝑsentis tractatus. Et hoc totū suppositio cōmunis vel discreta est eius ꝓpria passio. Et quō demō- Suppō est inuenta
strēt de suo subiecto vide alibi. ¶Cōsequent notandū q̄ suppositio est ad inuenta ꝓpter saluare veritates ꝛ falsitates ꝓpositionū cōiter cōcessarum ꝛ negatarū. Illā illa cōiter ꝓcedit. ois hō habet caput. exquo ly caput stat ꝑ se tñ. ꝛ nō oportet q̄ det certū caput qō ois hō habeat. Sz illa cōit negat. caput hz ois hō ꝓpter suppōnē determiatā. q̄ ly caput supponit determia-

te.qz nullū caput habet ois hō.vt patet iducēdo sub illo ymio caput. Sīr illa est vera.musca est fortior oi aial.exq̄ ly aial in ea supponit determiate.z valet tātū.musca aliq̄ certo aiali est fortior.z ꝫ est vex qz culice. Sz illa est falsa.musca est fortior aiali.exq̄ ly aiali in ea supponit distributiue ex regla ꝯDarsilij.Quilibet cōparatiu⁹ distribuit terminū sequentē se qui regit ab eo vtute cōparationis.iuxta regulā sequentē.z valet tantū.ꝯMusca quolibz aiali est fortior.qō est falsum.qz nō est fortior equo nec seipsa.

Utrum terminum supponere sit possibile. Notādū hec q̄stio quā magr Hugo mouet sup tractatū ꝯDarsilij de suppositionib⁹ est categorica idefinita affirmatiua.Subiectū ei⁹ est ꝫ totū.terminū supponere:z supponit determiate z psona ſr. Et hoc si ly possibile capit p termino prie itentionis.z supponit p quolibz termino supponente.z verificat sic.hoc est terminum supponere demonstrando ly hō in ista.hō est aial.Si aūt ly possibile capitur pro termino secunde intentionis:tunc subiectum supponit materialiter ex diffinitione propositionis modalis composite.z supponit pro se z sibi similibus in voce vel in scripto ꝫz q̄ capit materialiter.z verificat sic.hoc est ly terminuz supponere demonstrando illam.terminus supponit.vel supposuerunt.vel illam.termini supposuerunt vel termini supposuere.z sub eo valet descensus disiunctiuus. Sz ꝑdicatum est ly possibile.quod etiam supponit determinate p qualibet re mundi.Et hoc si capitur p termino prime intentionis.Sed capiendo p termino secunde intentionis tūc supponit solum p ꝓpositione possibili.z debet sic verificari.hoc est possibile demonstrādo illam. homo currit.Et sub predicato etiā valet descēsus disiunctiu⁹.z ly est:est copula. Opposite eius sunt faciles iuxta modū accipiendi illius termini possibile.vel in ꝓma vel in secunda impositione. Et est in triplici materia ꝓm diuersam eius acceptionē.Cū si possibile capit p termino ꝓme intentionis z qualitercūq̄ capiat subiectum siue psonaliter siue materialiter:tūc est in materia cōtingenti.Sic etiam quando ly possibile capitur p termino secunde intentionis.z subiectum materialiter p qualibet oratione sibi synonima in litterando syllabicando vel significando congrua vel incongrua tunc est iterum in materia cōtingenti.Et est in materia naturali tūc quādo ꝑdicatū capit p termino secūde intentionis.z subiectū materialiter soluz p oratione indicatiua. Sed in materia remota tunc est quando ambo extrema preter rigorem logice capiunt materialiter. Sic etiā quādo subiectū significat singulariter se:tūc iteruz est in materia remota. Et conuertitur sic: ergo possibile est terminū supponere qui est vel pōt esse.Et hoc capiendo ly possibile p termino ꝓme intentionis.Sed capiendo pro termino secū de itentiōis:tunc fic ꝙuertit.ergo possibile est ly terminū supponere.Eius equipollentes patent. Et est vna de inesse si ly possibile capitur p termino secunde intentionis.vel etiaz prime z nominaliter.lz quando capiatur p termino secūde intentiōis q̄ tunc sit modalis composita.tamē illa est vera de inesse sicut supra patuit. Posset tū questio etiam esse modalis diuisa si sic formaretur.vtrum terminū possibile sit supponere.sed tunc ly possibile nō capit nominaliter sed aduerbialiter.Et nullus termin⁹ ampliat in q̄stione si ly possibile capitur p termino secunde intētionis. Si aūt capit pro termino ꝓme intētionis tūc subiectū ampliat ad quattuor differentias tem-

Quōis ꝓpetates ōclarātur iuxta modū ꝓmi tractatus

Supponẽ capit̃ dupliciter.

porũ ex octaua regula Marsilij de ampliationib⁹. ⁊ nullus terminus restringitur in questiõe saltẽ restrictione logicali. vt in paruis. sed ambo extrema appellant sua significata. Et nullus terminus alienat in ea. ¶Ulterius notandũ q̃ ille terminus supponere capit̃ duob⁹ modis. Uno mõ ꝑ termino prime intentionis. ⁊ tũc valet tãtũ .i. subtus ponere. Alio mõ ꝑ termino secunde intentionis. ⁊ hoc dupliciter: grãmatical̃r vz ⁊ logicaliter. Grammaticaliter supponere est suppositum reddere. Sed logical̃r est terminus supponens: vt videbitur circa diffinitionẽ eius. Sic etiã hoc totũ: terminus supponere capitur dupl̃r. Uno mõ ꝓsonal̃r. ⁊ sic valet tãtũ sicut terminus supponẽs. Alio mõ material̃r. ⁊ sic capit̃ pro qualibet tali oratione. terminum supponere. terminũ supponit. terminũ supposuerũt: tã ꝑ ꝓgrua q̃z pro incõgrua. ¶Est tamẽ bene notãdũ q̃ ly terminũ in q̃stione supponit ꝑ q̃libz termino siue supponẽte siue nõ supponente. ⁊ verificat̃ sic. hoc est terminus. ⁊ nõ restringit̃ ꝑ ly supponere. Ex regula. nunq̃z appositũ restringit suppositus nec ecõuerso. nisi tale appositum fuerit copula minus p̃ncipalis. Et causa illius regule est. q⁹ alias ꝓpositio cõmunit negata deberet ꝓcedi. illa videlicet. ois hõ currit q̃ est falsa. ⁊ tamẽ fieret vera si appositum restringeret suppositũ. q⁹ tantus valeret. ois hõ currẽs est currens. qđ est verũ. Dicit notanter: nisi tale appositũ fuerit copula minus p̃ncipalis. q⁹ ibi appositus restringit suppositũ hõ q currit mouetur. Sed tamẽ verum est q⁹ adhuc nõ restringit suus suppositũ. ¶Amplius notandũ. q⁹ ly terminum supponere ⁊ quilibet alter terminus materialiter captus põt accipi materialiter pluribus modis quasi vigintiquattuor modis quilibet facile patẽt. ¶Dicio ꝑ se solũ cõmuniter. vt solũ ꝑ orationib⁹ infinitiuis. Et sic nullũ terminus supponere est ꝓpositio possibilis. Scõo ꝑ se ⁊ quolibet sibi synonimo. Et ita capiuntur termini cõmuniter materialiter. Tertio ꝑ se ⁊ quolibet sibi synonimo in litterando ⁊ syllabicando. Quarto ꝑ se ⁊ sibi quolibet synonimo in modo significandi totali ⁊ principali. Et dicitur notanter totali. quia ly terminum supponere non supponit pro illa. terminus non supponit: quia non est secum synonima in modo significandi totali. quia ratione ly non ꝓsurgit alter modus significãdi: quare illa est falsa. terminũ supponere est ipossibile. Et extrema nõ supponũt ꝑ ꝓdicta etiã absoluendo copulã. Quinto ꝑ quolibet sibi sili in figurãdo vel q̃cunq̃z limitatione. Sexto solus ꝑ indicatiuis. Septio solũ pro impatiuis. ⁊ sic conseq̃nter. Alio mõ ꝓut solũ ꝓcat singulariter se vel solũ singulriter indicatiuã vel impatiuã. Alijs modis ꝓut ꝓcat cõiter indicatiuas vel imperatiuas vocales scriptas vel mentales. Et ꝛz hoc põt cõcedi vel negari tales ꝓpõnes omnẽ terminũ supponere est possibile. Similiter. omnem terminum supponere est possibile scriptum. Similiter. omnem terminum supponere est possibile vocale vel mentale.

Terminus supponere capitur dupliciter.

Appositus nõ restringit suppositũ.

Quilibz tmin⁹ mãl̃r captus põt accipi multis modis.

Possibile accipit̃ dupliciter.

¶Ulterius notandum q⁹ ille terminus possibile capitur duobus modis. Uno modo ꝑ termino secunde intentionis. ⁊ tunc valet tantum sicut propositio possibilis. Et sic ipsus posituz a pte alicuius extremi in p̃ncipio vl fine facit ꝓpositionẽ modalẽ cõpositã ⁊ restringit alterũ extremoruz ad standuz materialiter. Et idez esset si q̃stio (vt alioz modus est) sic formaret. Utrũ possibile sit tminũ supponere cõmuniter: tũ formal̃ mõ quo supõ. Scõo ille terminus possibile capit̃ ꝑ termino prime intentionis. ⁊ dupliciter. Uno mõ noialiter sicut de rigore in titulo fit. Et sic possibile est res que põt esse.

Et sic supponit p̄ q̄libet re mūdi. Et habet ampliare sicut alia noīa verbalia in bilis terminata. Scō vt sic capit aduerbialr. z tunc facit modalem diuisam. Et hoc fit cōmuniter quādo ponit in medio oīonis. Et ad istum se nsum posset questio sic formari. Utrum terminum possibile sit supponere. Et vt sic determinat copulam gr̄a cōpositionis. ¶Ultra notandū q̄ ꝑs questio ꝑm aliquos mouet super opinione vvicleffitarū ponētiū cōplexuz significabile distinctū a ꝓpositione. Dicūt enī vvicleffite q̄ quelibet ꝓpō habeat significatum sibi adequatū. z correspondens sibi distinctum a significatis extremoruz. Et illud dicunt esse oratione in finitiua m. vt hominem currere. terminuz supponere. z consimiles. ¶His premissis respondetur ad questionem q̄ questio sicut cōmuniter formatur habet p̄incipales q̄tuor sensus. ¶Primus est rigoristicus. capiendo ly possibile p̄ termino secunde intentionis. z subiectū materialiter ex diffinitione ꝓpositionis modalis composite. vel etiam ex secunda parte regule topicalis. In illo sensu questio est vera. quia est indefinita affirmatiua: non pregnans. cuius extrema supponunt pro eodem. s. pro ista propositione. terminus supponit. capiendo saltem subiectū materialiter pro omni ꝓpositione vel oratione sibi simili in voce vel in scripto. sicut cōmuniter termini accipiunt materialiter. Et in tali sensu questio valet tantū. aliquē terminū supponere est possibile. z hoc est verum. ¶Secundus sensus est preter rigorem. vz q̄ ly possibile capiat pro termino secunde intētionis. z ly terminū supponere ꝓnalr. z tunc questio iterū est vera. quia indefinita affirmatiua ꝛc̄. cuius extrema supponūt pro eodem. vz p̄ subiecto illius ꝓpositiōis. homo currit est ꝓpositio indefinita. Et illa responsio est vera si propositiones sunt multiplices. z pars propositionis est propositio. Si vō hoc nō teneret questio in isto sensu esset falsa. Et in isto sensu questio valet tantum. terminus supponens est ꝓpositio possibilis. Et hoc est verum tenendo positiōes supradictas. nam si sortes acciperet subiectū illius. homo currit est propositio indefinita ꝓnaliter. z plato materialiter. ambo extrema supponunt pro subiecto illius. ¶Tertius sensus est capiendo ly possibile pro termino p̄me intentiōis. z subiectum ꝓnaliter sicut de rigore fieret. vt sic in illo sensu questio etiam est vera. q̄ eius extrema supponunt pro eodez. vz pro quolibet termio supponente. vt pro illo termino hō in illa. hō currit. Et sic q̄stio valet tantum. terminus supponens est res que potest esse. ¶Quartus sensus est capiendo ly possibile pro termino p̄me intentionis. z subiectū ex certificatiōe mā̄liter. z sic questio iterū est vera. z extrema eius supponūt p̄ eodem. videlicet p̄ illa ꝓpositione. terminus supponit. Et sic questio valet tantum. Aliquod ly terminū supponere est res que potest esse. z hoc est verum. Isti q̄tuor sunt sensus cōmunes quos q̄stio habet. ¶Potest tñ esse q̄ntus sensus ꝑut ly possibile capit p̄ termino p̄ie intentionis. z aduerbialiter. vz p̄out determinat copulā gr̄a cōpositiōis vel diuisiōis. z sic q̄ valz tñ. terminū possibile est supponere. Et ī tali sensu q̄ iterū est vā. q̄ ābo extrema supponūt p̄ eodē vz p̄ q̄libet termino supponente Sed di. an q̄ etiā habeat sensum falsum. Respondet q̄ de rigore nullū sensum falsum habet. sed preter rigorem habet duos sensus falsos. Primus est quando ambo extrema ex certificatione capiunt materialiter. In tali sensu quelibet questio mūdi est falsa. nisi forte idem p̄dicaretur de seipso. Secundus sensus est q̄n ly terminū

Cur q̄ō ista mo ueatur

Rñ. ad q̄ō nē quadruplex.

Prima

Scōa.

Tertia

Quarta.

Rñ. q̄nta

Q̄ō ꝑter rigorē hz duos sensus falsos

Primus

Secūdus

supponere capiť materialiter soluz vt significet se singulariter. z ly possibile pro termino secunde intentionis. tunc questio est falsa licet possibilis. Unde in casu. Si ly terminum supponere imponereť ad significādum synonime cum illa. homo currit. tunc fieret vera. tamen vt sic nō significaret solum singulariter se. ¶Corollarium respōsiuum. Questio vt ponitur est vera imo in omnibus quinqz sensibus supradictis est vera. ¶Corollarium. Illa est vera. Terminum supponere est contingens. z potest habere tot sensus sicut illa terminum supponere est possibile. Unde contingēs pro termino secunde intentionis est propositio cōtingēs. Sed pro termino prime intentionis est res que potest esse vel que potest nō esse. ¶Corollarium. Ex eadem causa ista est vera. Terminū supponere est verum. z potest pariter habere quatuor sensus sicut questio. ¶Corollarium. Illa est vera. Terminū supponere est necessariū. z hoc est verū capiēdo ly necessariuz pro termino secūde intentionis. z ambo extrema supponunt pro illa. terminus supponit absoluendo copulam. Si autez ly necessariuz capitur pro termino prime intentionis tūc ipa est falsa. quia vt sic nihil est necessarium nisi solus deus. ¶Corollarium. Ille due sunt false. Terminū supponere est falsum. z terminum supponere est impossibile. capiēdo ly terminum supponere materialiter. Sed capiēdo ly terminum supponere personaliter. z ly falsum z impossibile pro terminus secūdarum intentionum. Et si ꝓpositiones sunt multiplices: z pars ꝓpositionis est ꝓpositio: tūc ambe sunt vere z ambarum extrema supponūt pro eodem. vz. pro subiecto illius. nullus homo potest currere est propositio negatiua. vnde tantum valēt vt sic. terminus supponēs est propositio falsa. z terminus supponēs est propositio impossibilis. qō verum est. vt pz. ¶Cōtra questionē in se z cōtra ꝑmum sensuz arguitur. Questio in eodem sensu est falsa. ergo male cōcessa. Assumptū ꝓbatur. quia eius ꝯtradictorium est verum. vz. nullum terminū supponere est possibile. Assumptū ꝓbatur: quia sequitur ex vero in bona ꝯsequētia. quia sequitur bene. hoc nō est possibile z hoc est nullū terminū supponere. ergo nullū terminū supponere est possibile. tenet ꝯsequētia expositorie z demōstrādo illam. hō est asinus. ¶Confirmať. Ex questione sequitur falsum. ergo ipa est falsa. Assumptum ꝓbatur quia sequiť bene terminū supponere est possibile. ergo nomē materiale est possibile. tenet ꝯña ab inferiori ad superius. ¶Et itez. Adhuc ex questione sequiť falsuz. ergo ipa est falsa. quia sequitur bñ terminū supponere est possibile. ergo oratio infinitiua est possibile. tenet ꝯña iteruz ab inferiori ad superius. ¶Et itez. Cōtradictoriū questionis sequitur ex vero. vel equiualēs ipsius ꝯdictorij. ergo. Assumptuz ꝓbať. qz sequiť bñ. nulla oratio infinitiua est possibile. z semp terminū supponere est oratio infinitiua. ergo nūqz terminū supponere est possibile. tenet ꝯña in celarent. ¶Et iterum. Ex questione sequiť falsum in eodem sensu. Assumptum ꝓbať. quia sequitur bene. terminum supponere est possibile. ergo omnem terminū supponere est possibile. tenet ꝯsequentia ab indefinita ad suam vniuersalem. ¶Confirmatur. Questio in tertio sensu est falsa. ergo dicta falsa. Assumptum ꝓbatur. quia ex ea sequitur falsum in bona consequētia. Assumptū ꝓbať. quia sequitur bene. terminum supponere est possibile. ergo possibile est terminū supponere. tenet cōsequētia p cōuersionem. ¶Ad ꝑmum respōdetur cōcedendo q; predicta ꝓpositio assumpta sit contradictorium questionis sz negetur q; sequa,

Infert aliquas ꝓpōnes veras

Terminuz supponere est falsum

Terminuz supponere est impoſſe.

Arguiť ꝯ qōnem Primo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Rñ. da ꝑm argumētuz

tur ex vero. Ad pbationē negeᷣ q̄ sit argumentum expositorium. quia pars minoris extremitatis equivocaᷣ. quia ly nullus in minore capitur infinitanter exquo postponitur copule. Sed in ꝓsequente capitur neganter. Si autem ex certificatione in consequente etiam caperetur infinitāter adhuc negetur q̄ sit argumentum expositorium. quia vna premissarum est negatiua ⁊ conclusio non. ¶Ad secundum dicenduz est concedendo q̄ ex ea sequatur falsum sed non in bona consequentia. Sed ad probationem dicendum est q̄ non arguitur iuxta regulam quia ly terminum supponere non est inferius ad ly nomen materiale. quia ly terminum supponere accipitur pro aliquo videlicet pro propositione illa. terminus supponit. ⁊ non ly nomē materiale. quia nunq̄z accipitur pro ea. ¶Ad tertium respondetur negando q̄ ex ea sequatur falsuz. Unde illa est vera. oratio infinitiua est possibile. quia extrema eius supponunt pro propositione modali que est oratio infinitiua ⁊ etiam propositio possibilis. vt illa vel consimilis. Sortem possibile est currere. que est oratio infinitiua. ⁊ cum hoc propositio possibilis ⁊ plures alie. Sed verum est q̄ consequentia non valet: nec arguitur iuxta regulam ab inferiori ad superius. quia non capiuntur in illis sensibus in quib⁹ sunt inferius ⁊ superius ad inuicem. exquo vna earum accipitur materialiter: ⁊ altera personaliter ⁊ in casu in quo cras nulla modalis fieret. sed fieret illa p positio terminus supponit. antecedens est verum ⁊ consequens falsum. ¶Ad quartum respondetur de rigore. negando q̄ sit in celarent. quia arguitur a non distributo ad distributum. ratione ly terminum supponere in minore ⁊ in consequente. verum est q̄ maior etiam est falsa. quia multe orationes infinitiue sunt propositiones possibiles. sicut supra pbatum est de eius ꝓtradictoria. ¶Ad quintū respōdetur cōcedēdo q̄ ꝓns sit falsum. sed negatur ꝓsequētia. Et ad probationem dicēdum est q̄ solum oportet valere cōsequentia in materia naturali. Si autem argueretur in sensu in quo ly terminū supponere acciperetur materialiter solum pro oratione indicatiua ⁊ non pro se. tūc ꝓceditur quod sit bona cōsequētia. ⁊ sicut questio est vera: sic etiam cōsequēs. ⁊ tunc bene arguitur iuxta regulam. Ita solutum etiam est argumētum quo posset argui. vel omnem terminum supponere sit possibile. vel aliquod ⁊ aliquod nō. ⁊ habetur q̄ nō omne sed solum illud. terminum supponere est possibile. q̄ est propositio indicatiua. ¶Ad sextum respondetur. negando q̄ ex questione sequatur falsum. Unde ꝓsequēs etiam est verum. videlicet possibile est terminū supponere. capiēdo ly possibile p termino prime intentionis. Sed consequētia non valet. Unde in casu quo cras nullus terminus supponēs fieret tunc cras sic fieret sicut per antecedēs hodie significatur. ⁊ tamē nō fieret sic sicut per consequēs significaᷣ. qz in antecedēte subiectum ampliaᷣ ad quattuor differētias temporum per ly possibile. Sed in consequente in toto non ampliatur. vt patet. Et propter hoc etiam nō est conuersio. quia arguitur ab amplo ad non amplum sine distributione. ¶Corollarium. Illa ꝓsequentia: terminū supponere est possibile. ergo termin⁹ supponit. est bona. si ly terminū supponere capitur materialiter. solum pro se ⁊ sibi simili in modo significādi principali totali ⁊ essentiali. qz q̄cunq̄z antecedēs est verum. cōsequens etiam est verum. quia tunc extrema supponūt solum pro talibus orationib⁹. terminus supponit. terminus suppositus. in quibus ponitur ly terminus met: q̄ supponit. ¶Corolla-

Ad 2m

Ad 3m

Ad 4m

Ad 5m

Ad 6m

Declarat aliqs cōsequentias. Primo.

Secundo.

rium. Illa ꝯsequentia. terminus supponit. ergo termini supponunt: si pars concept⁹ nō est conceptus. vel si cōceptus non sunt intensibiles ꝛ remissibiles. vel si cōceptus nō sunt diuisibiles in conceptus supponētes: tūc consequentia nō valet. quia in casu in quo cras solus illa mētalis fieret. homo est chimera. añcedēs esset verum ꝛ cōsequēs falsum. Si autem pars cōceptus est cōceptus. vel si cōceptus sunt intensibiles ꝛ remissibiles. Vel si conceptus sunt diuisibiles in ꝯceptus supponētes: quod idem est tunc cōsequentia bene valet. quia tūc quilibet cōceptus est diuisibilis in alium cōceptum supponētem. ꝛ tenēdo illam opinionem. Quādocūq; terminus supponit: tūc etiam termini supponūt. ¶ Corollarium. Illa ꝯsequētia nō valet termini supponētes sunt ergo ꝓpositio vera est quia si cras solū illa fieret. homo est asinus. tunc sic esse sicut per antecedens significatur esse. ita cras erit ꝛ non erit sic: sicut per consequens significatur esse. ¶ Similiter ista non est bona cōsequentia. ꝓpositio vera est. ergo terminus supponens est. Quia in casu q̄ cras solū ista eēt chimera nō est chimera. añcedēs eēt verū ꝛ ꝯs falsū.

Tertio.

Quarto.

Sophisma.

Sortes differt ab hoīe. Notādū sophisma est ꝓpō categorica singularis affirmatiua. subiectū eius est sortes. p̄dicatū est hoc totū. differt ab hoīe. si v̄ba sunt in cōplexa. ꝛ ly differt cum hoc copula. Si aūt v̄ba sunt cōplexa tūc ly differēs ab hoīe est p̄dicatū. ꝛ ly est est copula. Et nō habz ꝓtrariā. q; nullā vniuersalitatē habz ¶ Corollariū. Ly hoīe nō est vniuersalitas in sophismate: licet sit termin⁹ cōmunis distribut⁹. tū iam est pars complexi. quod totū accipit vnica acceptione. videlicet illi⁹ complexi. differt ab homine qō accipitur vnica acceptione quia determinabile ꝑcedit ꝛ determinatio sequit ꝛ ex eadez causa nō habet subalternataz. Succontraria eius est. sortes nō est omne differens ab hoīe. Cōtradictoria. sortes non differt ab homine Subalternans sortes est omne differēs ab homine. ¶ Corollarium. In omnibus oppositis ipsius sophismatis. ly homine supponit distributiue. q; supponit p speciale signū suppositiōis ꝛ restrictionis. ¶ Est ergo regula. Terminus supponēs p speciale signum suppositionis vel restrictionis aliqua specie suppositionis. nō pōt impedīri p signuz ꝑcedēs. sed solū interueniēs. vt si sic diceret. sortes differt ab omni hoīe. in qua ly hoīe supponit determinate. ¶ Tū speciale signū suppositiōis ꝛ restrictiōis est signū categorematicū vel syncategorematicum existens pars extremi. rōne cuius terminus sequēs ipm supponit aliqua certa specie suppositionis. Exemplū vt cuiuslibet in illa. asinus cuiuslibet hois currit. Sic etiā ly hodie ꝛ heri in ista. Hodie ꝛ heri audiui missam Similr ly differt in sophismate. ꝛ sic de alijs. Et est in materia remota. Et cōuertit̄ per accns sic. igit̄ differēs ab hoīe est sortes. Et subiectū sophismatis supponit discrete ꝛ psonaliter. ꝛ sub eo nō valet aligs descēsus. quia nō habet actu plura suppōita. Sz p̄dicatū supponit determinate cōmuniter ꝛ psonalr ꝛ verificat̄ sic. hoc est differēs ab homine demōstrādo lapidē. ꝛ sub eo valet descēsus disiūctiuus. Sed ly differt ab nō supponit. q; nō verificatur. Sitr ly ab homine nō supponit. Quia est regula. Nunq̄z ꝓcise aggregatū ex ꝓpositione ꝛ suo casuali supponit. Dicit ꝓcise. q; cū addito bn̄ supponit tale aggregatum. vt ens in scholis differt ab hoīe. Sedly hoīe supponit cōiter ꝛ psonalit̄ ꝛ distributiue ex decima regula Marsilij ꝛ verifica-

Declarat. ꝓprietates logicales sophismatis

Regula ō spāli signo suppōnis.

Spēale signum suppositiōis ꝛ restrictiōis

Rla ō suppositiōe ꝓpositionis.

tur sic.hoc est homo.Et nullus terminus ampliat in sophismate.Et ly differt appellat suaz formã.Et ly differt restringitur p ly ab hoie restrictiõe materiali.Et nullus terminus alienatur in sophismate ¶Scõdo notandum.Si verba adiectiua sunt incõplexa.tũc illa nõ est succõtraria sophismatis.sortes non est oẽ qõ differt ab homine.nec illa est eius subalternans. sortes est omne quod differt ab hoie.quia nõ participãt in extremis.Exquo relatiuũ etiam est pars extremi in eis ⁊ non in sophsmate. ¶Sed si vba adiectiua sunt incõplexa tũc illa est eius succõtraria.sortes nõ a differt ab homie ita q ly a nõ sit ps extremi.sed soluz sit signũ suppositionis determinate circa ly differt. ¶Amplius notandũ q ista res dicit differre ab hoie que res est ⁊ que nõ est homo.Et sic nihil dicit differre ab hoie qõ est homo.sed nõ oẽ qõ non est hõ differt ab hoie.q chimera sit antichristus vel adam est ens qõ nõ est homo.⁊ tñ nõ differunt ab hoie.quia non sunt. ¶Consequenter notanduz q ille terminus homo capitur dupliciter. Uno modo absolute. sicut cõmuniter capitur.Et sic significat omnẽ substantiã compositã ex materia ⁊ forma.que forma est anima sensitiua ⁊ intellectiua.Isto mõ quelibet pars ãztitatiua hominis est homo.vt manus.pes.caput.Sed nõ quelibet pars hominis.q materia etiam est pars hominis:⁊ tamen non est homo.similiter forma. Propter quod notanter dicitur pars quãtitatiua.zIlla materia aũt ⁊ forma hominis nõ sunt ptes quantitatiue hominis. ¶Secundo:ille terminus homo capit cõnotatiue.put substractiue significat substãtiam compositã ex materia ⁊ forma:que forma est anima intellectiua:⁊ cõnotat totalitatem.Isto modo manus vel pes hominis non est homo. quia nõ est homo totalis sed partialis. ¶Per hoc respondetur ad sophisma.q sophisma de rigore verboruz est falsum.Quia est vna singularis affirmatiua cuius extrema nõ supponunt p eodem.Unde subiectũ supponit p homine.predicatũ autẽ pro nullo homine supponit.q de nullo homine vez est dicere.hoc differt ab homine.vel hoc est differẽs ab homine ¶Ex alia causa.Sophisma est falsum. quia eius equalens est falsa. equivalet enim huic.sortes a quolibet homine differt.quia sortes etiaz est homo : ⁊ tamen a seipso non differt. ¶Tertia causa falsitatis sophismatis.quia eius totalis exponens est falsa.Unde sic exponitur.sortes est.⁊ simul glibet homo est.⁊ simul sortes nõ est homo.que est vna copulatiua cuiꝰ vna pars est falsa.videlicet tertia.igit tota.Sed querit.vtrum sophisma sit falsum.possibile vel impossibile.Respondetur distinguendo.Si eni ly homine capit absolute: sophisma est falsum ⁊ impossibile.quia in nullo casu potest esse verum.Si aũt ly homine capitur cõnotatiue.tunc sophisma est falsum possibile.q in casu in quo illud quod iam est sortes maneat:⁊ ab eo nihil deperdat.⁊ ille terminus sortes significet illud.⁊ cras aggeneretur isti:q iam est sortes vna portio in dorso vel alio loco.sic tñ q ille terminꝰ sortes nõ significet illõ totum:sed solum illud quod pus fuit ibi preter partez agentiaz vel acquisitã. tunc sophisma erit verũ:⁊ extrema eius supponunt pro eodez. videlicet p isto.preter partem agenitaz. Etiam tertia exponens sophismatis erit vera. ista videlicet . ⁊ simul sortes nõ est homo.quia tantũ valet.sortes nõ est homo totalis. ¶Corollariũ. In tali casu totum cum parte agenita. nec est sortes neq plato.nisi de nouo imponeretur sibi nomen.sed totum est hõ.imo hõ totalis.Et illud quod est sortes in tali casu est solũ partialis homo.⁊ nõ

De succõtraria si verba sit in cõplexa.

Illa res dicit differre ab homine.

Hõ capit dupliciter.

Primo

Secundo

Rñ. q sophisma est falsum

Prima

Secunda

Tertia

Si sophisma sit falsũ possibile vel ipossibile.

totalis. ¶Contra responsionem arguit. Sophisma est verū. ergo male negatū. Assumptum probat. quia sequit ex vero in bona ꝯsequentia. Assumptum ꝓbatur. qa sequit bene. sortes differt a platone. ergo sortes differt ab hoīe. tenet ꝯña ab inferiori ad superius. ¶Confirmat. Adhuc sophisma sequit ex vero. ergo ipsuz est verū. Assumptū ꝓbat. qa sequit bñ. sortes differt a differenti ab homīe. ergo sortes differt ab homīne. tenet cōsequētia a parte in modo ad totum. Similiter. sortes differt ab homine albo. ergo sortes differt ab homine. tenet ꝯña ex eadē regula. ¶Confirmat. Adhuc sophisma sequitur ex vero. ergo. quia sequit bene. sortes ab homine differt. ergo sortes differt ab hoīe. tenet ꝯsequentia a synonimo ad synonimum. qr nomina ⁊ verba transposita idem significat. ¶Et iterū sophisma sequitur ex vero. ergo. sic arguendo. sortes differt ab hominibus. ergo sortes differt ab homine. tenet ꝯsequentia a synonimo ad synonimū. ¶Et iterū: sortes est homo ⁊ sortes est differens. ergo sortes est differēs ab homine. tenet consequentia a diuisis ad coniuncta. ¶Et iterū. sortes differt a platone. ⁊ plato est hō. ergo sortes differt ab homine. tenet ꝯña expositorie. ¶Et iteruz. sortes differt ab homine vel ab asino. ergo sortes differt ab hoīe. tenet ꝯña a toto disiuncto ad partem. ¶Et iterū. sortes possibiliter differt ab homine. ergo sortes differt ab homīe. tenet ꝯña. qa in nullo casu antecedēs est verum ⁊ ꝯns falsum. Sed ꝙ antecedēs sit verū. ꝓbatur. qa eius totalis exponens est vera. ista videlicet. sortes est. ⁊ simul quilibet homo est. ⁊ sic sortes possibiliter nō est hō. ꝙ etiam antecedēs. tenet ꝯña ab exposita ad exponentes. ¶Cōfirmatur. Sophisma sequitur ex vero. ꝙ. qa segtur bene. semp hō differt ab homine. ꝙ semp sortes differt ab homine. tenet ꝯsequētia a superiori ad inferi⁹. Et vltra. semper sortes differt ab homine. ꝙ in tempore sortes differt ab homine. tenet ꝯña a subalternante ad subalternatam. Et vltra. in tempore sortes differt ab homine. ergo sortes differt ab homine. tenet ꝯña ab equiualente ad equiualens. ¶Ad primū respondet negando ꝯsequentiam. Ad ꝓbationem dicendū est. ꝙ nō arguitur iuxta regulaz. qa arguitur cum distributione supioris. ad nō talē cōsequentiā nō oportet valere. ¶Ad secundū dicendū est. negando ꝙ arguatur iuxta regulā. quia arguitur cum distributione totius in mō. videlicet cum ly homine. Pariter dicat de isto argumēto assumpto. sortes differt ab homine albo ꝙ sortes differt ab homine. ¶Ad tertiū respondet. negando. ⁊ neqz arguitur iuxta regulam. qa cetera nō sunt paria. quia arguit a nō distributo ad distributuz ratione ly hoīe. ¶Ad quartū respōdetur distinguēdo. Si eni ly hominib⁹ capit absolute: ⁊ nō ponēdo puncta. ꝯña bñ valet. Et negetur ꝙ sophisma sequat ex vō. qa tūc illa etiā est falsa. sortes differt ab hoībus. Si aūt puncta ponunt. siue ly hoīb⁹ capiat absolute siue cōnotatiue. tunc ꝯña nihil valet. qr in casu quo solū sortes punctualis esset. antecedēs esset verū ⁊ ꝯsequēs falsuz. ⁊ neget ꝙ arguatur a synonimo ad synonimū. qr licet ly hominib⁹ ⁊ ly hoīe sint termini simplr synonimi. tamen hoc totū. differt ab hoīb⁹ ⁊ differt ab homine. nō sunt termini synonimi. ¶Ad quintū respondetur. negādo ꝙ arguat a diuisis ad cōiuncta. qr nō bene cōcludit: sed deberet sic cōcludi. ꝙ sortes est differens homo: ⁊ tunc bñ valeret: sed nō esset cōtra responsionē. ¶Ad sextū respōdetur. negādo ꝙ sit argumentū expositoriū. qr arguit a nō distributo ad distributū ratione ly hō in minore ⁊ in ꝯclusione. ¶Ad septimum

Ar ꝯ rñsio-nez sophis-matis
Primo.
Secundo.
Tertio
Quarto
Quinto
Sexto
Septimo
Octauo
Mono
Rñ. ad ꝑm argumētuz
Ad secūdū
Ad tertiuz
Ad quartū
Ad quintū
Ad sextuz.
Ad 7m.

respondetur distinguendo. quia vel totum disiunctum distribuitur per ly differt ab vel solū pars. Si totū distribuitur cōceditur ꝓsequētia ⁊ negetur antecedens. Si aūt soluz ly omne distribuit. tūc nō valet ꝓsequētia. neqz arguitur iuxta regulam. quia deberet argui cū distributione totius disiuncti.

Ad 8m.

¶Ad octauū dicendum est cōcedendo cōsequentiā. qz antecedēs est falsum. Sed ad ꝓbationē veritatis antecedētis dicenduz est qꝫ nō bñ exponitur. qz est regula. qꝫ exponēdo ꝓpositionē de signo alietatis cuiꝰ copula modificatur aliquo modoꝝ. tunc in tertia exponēte talis modus etiā debet negari. Debet ergo tertia exponēs esse talis. ⁊ sil' sortes non possibiliter est hō.

Ad nonuz

¶Ad vltimū respondetur ꝓcedendo ꝑmā ꝓbam. qz antecedēs est falsum. illa videlicet. semper hō differt ab homine. ⁊ nō debet sic exponi. semper hō est: ⁊ simul quilibet hō est. ⁊ simul semꝑ hō nō est. qz tertie exponētis cōtradictoria est falsa illa videlicet. aliqꝫ tpe oīs hō est a hō. ⁊ suppōat ly hō determinate ꝓpter ly a. Sed debet prius resolui in singulares. ⁊ tūc omnes singulares erunt false. ergo etiā ipsa. Sed tū negādū est qꝫ in ꝑma ꝓseqntia arguatur a supiori ad inferiꝰ. qz deberet argui cum distributione superioris: ⁊ cū cōstantia inferioris. Sed alie ꝓsequentie omnes valēt. videlicet a subalternate ad subalternatā. ⁊ ab equiualente ad equiualens. sicut sunt assumpte supra. sed non sequitur veritas sophismatis. exquo ꝑma ꝓpositio que assumitur est falsa.

Regule de suppositōi bꝰ signi alietatꝫ ⁊ tmio ab eo recto

¶Sunt nōnulle regule de signis alietatū considerande.

¶Ꝑma. Aggregatū ex signo alietatis ⁊ termino nō supponente. tale aggregatuz ꝓ nullo supponit. vt differt a chimera. differt ab adam alter ab antichristo.

Ꝑma Secunda.

¶Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino transcendente distributo per tale signum ꝓ nullo supponit. vt differt ab ente. differt a qualitate.

Tertia

¶Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino singulari supponente. supponit ꝑ qualibet re mūdi que nō est suppositum termini singularis. vt differt a ioanne.

Quarta

¶Alia regula. Aggregatum ex signo alietatis ⁊ termino communi supponente. non tamen actu plura supposita habente supponit ꝓ omni re quod non est suppositum talis termini communis. vt sortes differt a deo. luna differt a sole.

Quinta

¶Alia regula. Aggregatuz ex signo alietatis ⁊ termino communi habente actu plura supposita. nō tamen transcendente ⁊ distributo: tale signum supponit ꝓ omni re mundi que non est suppositum eiusdem termini. Et ꝓ nullo supposito eiusdem termini. vt ly differt ab homine. in sophismate supponit ꝓ qualibet re mūdi que nō est homo. ⁊ ꝓ nullo homine supponit.

Sexta

¶Alia regula. Aggregatū ex signo alietatis ⁊ termino cōmuni nō distributo habēte actu plura supposita. ⁊ si supponit: supponit ꝑ ꝙlibz re mūdi. vt ab hoie differt.

Utrum diffinitio suppositiōis sit bona. ¶Ꝓ qōne est notādū. qꝫ ipa est categorica idefinita affirmatiua. Subiectū est ista totū. diffinitio suppositiōis. ꝑdicatū est ly bōa. si capiꝫ impure adiectiue. capiēdo aūt pure adiectiue: tunc hoc totū est predicatuz bona diffinitio suppositionis. Et nō habet contrariā Succontraria eiꝰ est. diffinitio suppositionis non est bona. Cōtradictoria est. nulla diffinitio suppositionis est bona. Subalternans est. omnis diffinitio suppositionis est bona. Subalternataz non habet. Et est in materia contigenti. Et cōuertitur simpliciter sic. Bona diffinitio suppositionis est diffinitio suppositionis Et ly diffinitio in titulo restringit̄ per ly suppositionis. ⁊ verificat sic. hoc est diffi-

Declarat ꝓ prietates q̄ stionis.

nitio suppositionis. Sed ly suppositionis supponit materialiter ex regula Alexandrri. Fiet de voce sermo. vel etiã ex cõmuni cautela logicoꝝ. videli cet. Quilibet terminus rectus a termino secũde intẽtionis stat materialiter. Exempluꝝ. vt diffinitio appositionis. ꝛ suppositio diuidit in materialem ꝛ formaleꝝ ꝛc̃. Sed predicatum. scilicet bona. supponit determinate. ꝛ verificatur sic. hoc est bonum. Et predicatum appellat suam formã. ¶ Secundo notandum. q̃ diffinitio de qua querit questio est ista. Suppositio est acceptio termini in ꝓpositione pro aliquo vel ꝑ aliquib⁹ de quo vel de quib⁹ talis termin⁹ verificat mediante copula. talis ꝓpositionis. ¶ Pro quo notandum q̃ ista diffinitio vt ponit in verbis de rigore nõ est bona. Primo ideo. quia sequeret q̃ ille termin⁹ homo in ista. homo currit. nõ supponeret. quia nõ verificat exquo nõ ꝑdicat sed subijcit. ¶ Et secũdo sequeret q̃ obliqui nõ supponerent: qz nõ predicãtur. qz obliqu⁹ se solo nõ potest esse predicatum. ¶ Tertio sequeretur q̃ ly adam ibi nõ supponeret. Adam est mortuus. qz nõ verificatur mediãte copula talis ꝓpositionis. ¶ Quarto sequeretur q̃ anima realis alicui⁹ logici esset suppositio. qz talis accipit terminũ pro aliq̃ vl aliquib⁹. ¶ Per hoc respõdet ad questionẽ. q̃ diffinitio suppositionis vt ponit in verbis non est bona. ex causis iam immediate supra dictis. intellecta aũt ad sensuꝝ hũc iaz postea dicẽdũ est valde bona. ¶ Debꝝ ergo diffinitio suppõnis sic intelligi. Suppositio est acceptio termini in propõne. id est termin⁹ met. accept⁹ in ꝓpõne ꝑ aliq̃. i. natus accipi ꝑ suo significato. vel ꝑ aliquib⁹. i. nat⁹ accipi ꝑ suis significatis. de q̃. i. de cui⁹ significati ꝑ noie de mõstrãte. vel noie suũ significatũ adeq̃te significãte. vel de q̃bus. i. de quoꝝ ꝑ noib⁹ sua significata demõstrãtib⁹. vel noib⁹ sua ꝥcata adeq̃te significantib⁹. talis termin⁹ vificatur. i. verificabilis est in potẽtia ꝓpinq̃ �something se vel ꝥz suũ synonimum in totali modo ꝥcandi subtractiuo ꝑncipali ꝛ cõuertibili. vel penes suũ rectũ secũ nõ alterius numeri. ꝛ taliter tentus mediãte copula talis ꝓpõnis. i. mediãte copula eiusdez ꝓpõnis. vel mediãte copula sibi synonima q̃ ad significare cũ tpe. vel quo ad absolutionẽ a tpe. vel mediante copula habente ꝓsimilez modũ. ampliãdi quem habuit dictio que talem terminũ ampliauit. vt ly homo in ista. hõ est animal. ¶ In forma⁹. Suppositio est terminus met accept⁹ in ꝓpõne ꝑ suo significato. de cui⁹ significati ꝑ nomine suum significatũ demõstrãte. vel noie suum significatũ adequate significãte. vel ꝑ suis significatis. de quorum ꝑ noib⁹ sua ꝥcata demonstrantib⁹. vel noib⁹ sua ꝥcata adequate significantibus talis termin⁹ verificabilis est in potẽtia ꝓpinqua ꝥm se vel ꝥm sibi synonimũ in modo significãdi substractiuo totali ꝑncipali ꝛ cõuertibili. vel penes suũ rectũ secuꝝ nõ alterius numeri. ꝛ taliter tentus mediante copula talis ꝓpositionis. vel mediãte copula sibi synonima. quo ad significare cum tpe. vel quo ad absolutionem a tempore. vel mediãte copula habente ꝓsimilem modum ampliandi quẽ habuit dictio q̃ talem terminũ ampliauit. Dicitur ꝑmo. suppositio est termin⁹ hoc ponit ꝑ genere ꝛ loco diffiniti. ꝛ ꝑ hoc innuit q̃ suppositio in re ꝛ realiter nõ est aliud nisi termin⁹ met supponẽs. ꝛ ꝑ hoc etiã cõcluditur q̃ nulla propositio vt sic supponit. ¶ Corollarium. Ly acceptio: capit in diffinitione ꝑ termino secũde intẽtionis. alꝫ enim nõ posset esse genus diffiniti. ex quo nũq̃z terminus prime intẽtionis potest esse gen⁹ ad terminũ secũde intẽtionis. Est tamẽ verũ q̃ in diffinitionib⁹ descriptiuis: sicut ꝓsens est nõ est in-

Diffõ suppositionis ꝺ q̃ qrit qõ Dicta diffinitio de rigore nõ valet Pro Secũdo.

Tertio.

Quarto.

Rñ. ad qõnem.

Diffõ suppositionis sic itelligit

Diffõ suppositionis in forma.

Declaratio eiusdẽ.

Ly acceptio capit ꝑ tmio 2ᵉ intẽtionis.

cõueniens. capit̃ g̃ ly acceptio impropríe passiue p̃ termino q̃ accipit̃. ꝛ nõ p̃re que accipit̃. ¶Corollariũ. Acceptio termini est regiñe identitatis vel cause formalis. ¶Corollariũ. terminũ accipi est: ipm̃ a potentia cognitiua apphendi actualiter vel aptitudinaliter. per quod sequitur q̃ canes ꝛ bruta etiam accipiunt terminos. qa formãt ppositiões. ¶Et sunt ibi due opiniones. ¶Prima est q̃ ly acceptio debeat capi vt importat actuz. ꝛ sic termini in libris clausis nõ supponunt. qz actualiter a nullo hoie accipiunt̃. Vñ terminus dr̃ poni in libro clauso circa quẽ actualiter nemo aduertit. ꝛ cuiꝰ significatum nullꝰ apphendit. Scda opinio. q̃ ly acceptio capit̃ aptitudinaliter. ꝛ p̃m illã viam termini in libris clausis supponũt. ꝛ licet actualiter non accipiant̃ pro suo significato. sufficit tamẽ q̃ nati sunt accipi. ¶Corollariũ. Ista propositio est vera. omne supponés est significans. si ambo termini important actum vel ambo aptitudinem. Si autẽ vario mõ ipa erit falsa. vt patet ¶Dicit̃ secũdo. in ppositiõe: p̃ hoc innuit̃ q̃ nullus terminꝰ extra propositionẽ supponit. ꝛ valet illa pticula extra ppositionem tñ. i. terminꝰ qui non ponit̃ in ppositione. ꝛ per consequés illa ppositio. terminꝰ extra ppositiõez supponit̃: est falsa ꝛ impossibilis. quicquid determinet ly extra siue determinat ly terminus siue ly falsa. Sed ille terminus extra ppositionem potest supponere: si ly extra determinat ly terminus est vera. Si autẽ determinat ly supponere tunc est falsa. Et ratio falsitatis illius propositionis est. qz suppositio est adinuenta ppter saluare veritatez ꝛ falsitatẽ ppositionũ. modo veritas ꝛ falsitas solũ est in ppositiõe ꝛ nõ extra ppositionẽ. ¶Dicit̃: natus accipi. ppter terminos in libris clausis. qui suponũt p̃m cõmuniorem opinionez. Et licz nõ accipiunt̃ pro suis significatis: sufficit tñ q̃ nati sint accipi. ꝛ iuxta opiniones duas p̃us positas pót videri veritas vel falsitas illius propositiõis. Omnis suppositio est significatio. ¶Dr̃: pro suo significato: ppter terminos singulares qui supponũt pro vno solo significato saltez vniuoce. ¶Dr̃: de cuius ꝓnoie suũ significatũ demonstrante. p̃ hoc innuitur q̃ non oportet terminũ qui supponit verificari de suo significato. sed sufficit q̃ vificaꝝ de pronomine demonstrante suum significatum. vt sic. hoc est homo demonstrando p̃ ly hoc hoiem. ¶Dr̃: vel de noie suũ significatum ꝛc̃. qz terminus qui supponit etiam potest verificari mediãte noie significante suuz significatum. vt ly hõ positum in ppõne. vt sic. sortes est hõ. plato est hõ. Silr subiectũ illius supponit. res que nõ demonstraꝝ est. Et lz nõ verificet̃ de pro noie suũ significatuz demõstrante. sufficit tñ q̃ de noie suuz significatũ significante. vt sic. lapis est res que non demonstraꝝ. vel hõ vel asinꝰ ꝛc̃. Dicitur: adequate: p̃ hoc innuit̃ q̃ ly asinꝰ non supponit̃ pro hoie. lz vificet̃ de noie .s. ly ens suum significatum significante. vt sic. ens est asinꝰ. tñ ly ens nõ significat adequate illud qõ ly hõ ꝑcat. Dr̃: pro suis significatis ppter terminos cõmunes q̃ supponũt pro significatis. ¶Dr̃: de q̃z ꝓnoibꝰ ꝛc̃. ppt̃ ly hoies in illa. hoies currũt. qõ sic verificaꝝ. hi sunt hoies. Dr̃: vl̃ noibꝰ sua significata. ppter subiectũ illiꝰ. entia q̃ nõ demõstrant̃ sunt. Silr ppter subiectũ illiꝰ subiectuz nõ supponés est. Dr̃: talꝰ terminꝰ verificabilis est: ppter subiecta. obliquos aduerbia vba qñ sẽt cõplexa. Dr̃ i potẽtia ppiq̃ pp̃ subiectũ illiꝰ. antichꝛis est qõ nõ supponit. lz possibile sit illud subiectum vificari. tñ non in potẽtia ppinqua. Vñ ille terminꝰ dr̃ eẽ vificabil̃ in potẽtia ppinqua qui sic se habet q̃ si talꝰ terminꝰ de facto esset p̃dicatũ. vel p̃ncipalioꝛ ps i ppõne

Si ẽmi i libris clauſ supponant

Nullꝰ ẽmi nus suppo nit extra p̃ positionem

Esse vifica bile in poᵗ ppinqua

vi

affirmatiua nō ꝓgnāte in qua a ꝑte subiecti poneret ꝓnomen suum significatuz demōstrās. vel nomē suum significatū adequate ꝑcās respectu eiusdē copule. q tūc talis ꝓpositio esset vera de facto de re ꝑcata vel demonstrata p talē terminū: nulla facta mutatione in re adextra de nō eē ad eē. z hoc in terminis absolutis sz ꝓnotatiuis. qō fiat fine mutatiōe ꝑm qd. Dī ꝑm se vel ꝑm zc. ꝓpter obliquos z aduerbia q nō verificant ꝑm se sz ꝑz sua synonima Uñ obliquꝰ semp debet vīficari ꝑz suū rectū secū nō discōuenientē i nūero Si autem caret recto tūc debet sumi vnꝰ alter rectꝰ sibi synonimus. Exemplū ꝑmi hoīs interest. ly hominis sic vīficat. hoc est hō. Exemplum scōi. sortes veniet cuz nece. ly nece sic debet vīficari. hoc est mors. Dī z ꝙuertibili. ꝑ hoc innuit q ꝑdicatuz illiꝰ. Sortes differt ab hoīe nō supponit ꝓ hoīe. licet vīficat de hoīe ꝑm ly differt ab hominibꝰ tamen nō suum synonimuz

Qñ ēminꝰ vīficat taliter tentus.

in modo significandi ꝙuertibili. ¶Dicit: taliter tentus: ꝓpter illū terminuz homo. in illa. hō rudibilis currit qui nō supponit. lz verificent. vt sic. hoc est hō: tamē nō taliter tentus. Uñ est regula. determinabile debet vīficari cum sua determinatiōe categorematica z non extēdente. Dī. categorematica. q determinabile non opz vīficari cū determinatiōe syncategorematica. vt ois hō currit. ly hō vīficat sic. hoc est homo. Dī: non extēdente: ꝓpter subiectuz illiꝰ. ois ꝓpō si est impossibilis est falsa. cuiꝰ subiectū sic verificat. hoc est ꝓpō z nō sic. hoc est ꝓpō si est impossibilis. ¶Alia regula. nō opz determinationem vīficari cum suo determinabili. sed quelibet determinatio supponens debet vīficari se solo. vt glibet obliquus ꝑm suū rectū secuz non discōuenientem.

Uerificari

¶Uerificari est vere z affirmatiue ꝑdicari. vt ly homo ibi. sortes est homo. Dī vere. q in nulla ꝓpōne falsa terminus verificat. Dī affirmatiue. q in ꝓpositione negatiua terminꝰ etiaz nō verificat. ¶Corollarium. Aliud est dicere. terminū vīficari de aliquo q̄z ꝓpositioné esse verā de aliquo. Dī

Qñ ēminꝰ vīficat mediante copulai talꝫ ꝓpōnis zc.

in diffinitione. mediante copula talis ꝓpositiōis. ꝓpter ꝑdicatū illiꝰ. hō est aīal. qō sic verificat. hoc est aīal. Dicitur: vel mediāte copula synonima zc. ꝓpter terminos illiꝰ ꝓpōnis. hō currit. qui sic verificant. hoc est hō. z lz est currēs. Dicitur vel mediante copula habēte ꝓsilem modū ampliādi. ꝓpter ly adam i illa. Adam est mortuꝰ. qō supponit. z debet sic vīficari. lz fuit adaz qui est vel fuit. ¶Corollariū. extrema illiꝰ ꝓpōnis: hō fuit aīal debēt sic vīficari. hoc fuit hō qui est vel fuit. vel sic. hoc est vel fuit hō. ponēdo q ꝓpositiones de disiūctis copulis sint categorice. Sed ꝑdicatū sic debet vīficari

Regula.

hoc quod fuit. fuit aīal. Unde est regula. Omnis terminꝰ qui verificat z pro nomen suum significatum demonstrās debent accipi ad easdez differētias temporū. ¶Corollarū. subiectuz illius. chimera z hō fuerūt non supponit.

Regula.

Quia est regula. q copulatū extermino supponēte z nō supponēte non supponit. Sed disiunctum ex termino supponente z non supponente supponit ꝓ eo ꝓ quo terminus supponens se solo supponit. ¶Corollarium Subiectum illius non supponit. Tunica ade est in scholis. quia est regula.

De oībus ꝓtibus ꝙoꝛionis dāt termi supponētes zc.

Determinatio non supponēs addita suo determinabili facit ipm nō supponere. ¶Corollarium. De omnibus partibus ꝙorationis dantur termini supponentes. coniunctione z prepositione dempta. Et causa est. q sunt syncategoremata. Unde de nomine talis est manuductio. Omne nomen nō existens syncategorema purum vel mixtum: neq; adiectiuum purum q̄tum est ratione suiipsius in propositione positum supponit. Dicitur vel mixtuz

quia syncategorematā mixta etiaz nō supponunt. vt nemo nihil. qz non verificatur non sic. hoc est nemo. quia non verificatur taliter tentus quia iam negatio capitur infinitanter. exquo postponitur copule. Si autem negatio inclusa in eis capitur infinitanter tunc supponunt z verificantur sic. hoc est nemo demonstrando lignum. Sed adhuc ly nihil nō supponit. quia nō est verificabile. saltem capiendo ly ens inclusuz semper eodem modo vel transcendenter vel non transcendenter. Dicitur: q3tum est ex parte sui. quia ly homo ibi non supponit. homo rudibilis currit. similiter ly tunica ibi tunica ade est in scholis. sed hoc nō est ratiōe sui sed ratiōe alienatiōis. ¶De pno minē sunt due opiniōes. Una est q dicit q sint in mēte. z tūc pronoia primitiua quando cum eis nō sunt demonstrabilia vel antecedentia supponunt si saltez alie particule eis cōueniūt. z licet sint syncategorematā mixta tamē adhuc supponunt z nō est simile sicut de alijs. quia actus quez includūt est pars extremi. hoc autem nō est de alijs. z sic sunt signa suppositiōis z restrictiōis. z hoc habent ex modo significādi pncipali. ¶Si autem ponitur cuz eis tale substantiuum exprsse tūc nō supponūt. qz sūt syncategorematā pura. Sed pronoia deriuatiua quādo nō habēt expresse substantiua significātia rem possessam tūc supponūt solum pro re possessa. vt meum currit. i. aliquid mei currit. Si habēt cum eis expressa substātiua significātiua rem possessaz tunc supponunt pro possessore. vt meus asinus currit. ly meus supponit pro me vel sorte. Et hec est opinio communior quia alias sequeretur q nulla esset propositio mentalis de verbo pme vel secunde psone. ¶Secūda opinio dicit q pronomina nō sint in mente. hoc est tantū dicere. q nullus actus nec demonstratiuus nec relatiuus ponat in mēte. Et ista est via minus probabilis qz pm eam sequeretur q vna ppositio falsa fieret vera. vnde illa est falsa. omnis homo videt se. in casu q quilibet homo videat alterū hominez z nullus videat seipm. z tamen eius mentalis est vera. quia valeret tantum omnis homo videt hominem. exquo non ponitur talis actus in mente. Etiam sequeretur q vna tota constructio adiectiualis esset nomen apud logicum. vt hoc totum. ego homo qz hoc tunc non est complexum. ¶De verbis sunt due opiniones. ¶Una dicit q sint incomplexa z simplicia. tunc omnia verba quibus diffinitio conuenit supponunt. Secunda opinio dicit q sunt complexa. z pm illam opinionez nullum verbuz supponit. ¶De aduerbijs. omnia aduerbia categorematica supponunt z verificantur pm nomina a quibus descendunt si habent huiusmodi. vt sortes currit bene sic verificatur ly bene hoc est bonum. z sic de alijs. Sed aduerbia syncategorematica non supponunt vt negandi. Dicunt tamen aliqui etiam q aduerbia categorematica etiam nō supponunt. quia sunt pura adiectiua sed hoc nō est tenendum. ¶De participijs. Omne participium nō existēs purum adiectiuum z cui diffinitio cōuenit supponit. ¶De interiectiōib⁹. Interiectiones verificant pm suas significationes. vt ve z heu sic verificantur hoc est dolor. sed pape sic verificatur hoc est ammiratio z ita de alijs.

De pnoib⁹ p⁹ opiocōior.

2ª opiñ. min⁹ pbabilis.

De verbis

De aduerbijs.

Sophisma

Homo est species. Quod sophisma est ppō categorica indefinita z affirmatiua. subiectū eiꝰ ē ly hō. predicatū ly species. z est. est copula nullā habens ꝓtrariā. Sed ꝓtradictoria eiꝰ est de rigore logice. nullū hō. est spēs Succōtraria eiꝰ est. hō nō ē spēs.

Declarat ppetates.

Subalternãs est. oẽ hõ est spẽs. Subalternatã nõ hz. Et est in materia naturali de rigore logice. Sed de rigore verborũ esset in materia remota. Et conuertit simpliciter sic. ergo species est ly homo. ita q signuz ly non sit pars extremi. sed solum signũ materializatiõis circa ly homo Et subiectũ eius supponit z verificat sic. hoc est ly homo. Sed ꝑdicatum sic verificat. hoc est species. Et subiectum supponit cõiter z materialiter ex regula topicali. Talia sunt subiecta qualia ꝓmittunt ab eoz ꝑdicatis. Sed ꝑdicatũ supponit cõmuniter z personaliter. Et ambo extrema appellant sua significata formalia. Sed nullus terminus ampliatur nec restringit in sophismate saltem re-

Regula topicalis. Boetij.

strictione logicali. licet topicali restringat subiectũ. ¶Consequenter notandũz q sophisma ꝓñs mouet sup regula topicali vicz Tlia sũt subiecta q̃lia ꝓmittunt ab eoz ꝑdicatis que regula nõ ponit in topica. sed est inuenta in topica Boe. Tñ ipsa ꝓpositio tantũ valet. Subiecta sunt aliqualia z eis similia ꝓmittunt ab eoz ꝑdicatis. ita videt q ipsa est hypothetica copulatiua. Tñ ista regula quattuor habet partes z tantũ de duab⁹ erit ad ꝓpositũz vicz ꝓma z secunda. De alijs aũt duab⁹ partib⁹ habitum est in veteri arte. Circa illam questionẽ. vtruz tales sint ꝓcedẽde. homo est species. aial est ge-

Prima ps regule.

nus. ¶Prima pars ꝑdicatũ vel ꝓncipalioz ps ꝑdicati vel eque ꝓncipalis ps ꝑdicati existens termin⁹ secunde intentionis significãs ad placitũz vltimate terminos vt sic restringit subiectũz vel partẽ eius qõ ꝑdicato dempto esset termnius ꝓme intentionis ad standũ materialiter nisi alias ex cõi modo loquendi capiat personaliter. vel nisi aliũde restringat ad standuz psonal̃r vel nisi esset ꝓnomen demonstratiuũ vel relatiuum vt sic captũ. Exemplum homo est species animal est genus. Dicit ꝓmo ꝑdicatum. quia nunq̃z subiectuz restringit ꝑdicatũ ad standũ materialiter. sed bene ecõuerso nisi forte in modalib⁹ cõpositis sed ly nõ fit p ꝓsentẽ regulã. Sed p diffinitionez ꝓpositionis modalis cõposite. Dicit vt ꝓncipalioz ps. ꝓpter ly homo in illa. hõ est alba species. silr hõ est species ioãnis. Di vel eque ꝓncipal̃ ꝓpter ly hõ in illa. hõ est spẽs vel animal in qb⁹ oibus restringit. Di existens terminus scde intentiõis qz terminus ꝓme intentiõis nõ restringit subiectũ ad standuz materialr. Dicit significãs ad placitũ vltimate ꝓpter ly hõ in illa. hõ ẽ bu. lapis est ba. qõ nõ restringit. Di terminos ꝓpter subiectum illius. pãnus est pannerũ. pãnus est vexillum. Di vt sic. p ly innuit q tale ꝑdicatũ debet accipi in eo mõ significãdi quo est termin⁹ scde intentiõis z nõ ꝓme. Di quo ꝑdicato dempto eet terminus ꝓme intentiõis ad excludendũ subiectũ illi⁹ syllogismus est oio. silr ꝓpositio est oio. qz deposito ꝑdicato subiectum adhuc est terminus scde intentiõis. Di ad standũ materialiter. Tñ ille termin⁹

Terminus stat mäliter

di stare materialiter q stat p suo significato nõ vltimato fm ꝓceptũ fm quez nõ vltimate ꝓcat. Dicit nisi alias ex cõi modo loquendi ꝛc. qz subiectũ ibi nõ restringit. aliud avero est verũ. silr ens in scholis est dictio. silr equus in vngaria est nomen. Di vel nisi aliũde restringat ꝓpter ly hõ in ista. aliquis hõ est species. silr nulla substantia est genus capiendo ista signa distributiua psonaliter. Dicit vel nisi esset ꝓnomen ꝛc. ad excludendũ subiectum illi⁹ hoc est genus demonstrãdo illũ terminũ ens. silr ad excludendũ subiectuz secunde partis illius copulatiue hõ est nomen z illud est dictio bisyllaba.

Hõ videt speciem.

¶Corollariũ. subiectũ in illa nõ restringit. hõ videt speciẽ. qz neq̃z ꝑdicatuz neq̃z ꝓncipalioz pars neq̃z eque ꝓncipalis pars ꝑdicati est scde intentionis.

¶Corollarium subiectum ibi nō restringit.homo est aial vel species.Et licet eque ꝓncipalis pars ꝓdicati sit terminus scōe intentiōis tamē ꝑm aliqs talis terminus scōe intentiōis deberet ꝓponi.ꝛ dicunt qꝫ ibi restringat.homo est species vel animal.tñ hoc stat in bñ placito ꝛ in certificatiōe.pōt ergo in vtraqꝫ subiectū restringi. ¶Corollariū.subiectuꝫ ibi restringit.sortes ꝛ plato sunt noia ꝛ ipa est vera capiendo ly ꝛ ꝓsonaliter.sed capiendo ly ꝛ etiā materialiter tūc adhuc subiectū restringit ꝛ nō erit incōgrua.quia subiectū etiaꝫ potest stare in plurali numero sed tunc erit falsa. ¶Corollarium subiectum etiā ibi restringit.hō est interiectio.Et est ꝓnomen. legēs est ad uerbiū.qꝛ nō oportet qꝫ ꝓdicatum cōueniat subiecto ꝑ suo significato.licet ipe Hugo addat ad regulam tñ nō oportet ꝛ ꝑm eum adhuc stant materialiter ex regula. Alexandri. Fiat de voce ꝛc. ¶Corollarium.subiecta ibi non restringunt ꝑ ꝓsentem regulam.lapis est generis masculini.homo est generis cōis.mulier est generis feminini.quia solū minus ꝓncipaliꝰ ps ꝓdicati est terminus scōe intentiōis tñ adhuc subiecta talia stant materialiter ex regula. Fiat de voce. ¶Corollarium.subiectū ibi restringit Dis hō est totū in quātitate ꝛ est vera ꝛ ambo extrema eiꝰ supponūt ꝑ subiecto illiꝰ. omne omnis homo est totū in quātitate capiendo ly omne ꝓsonaliter. ¶Secūda ps regule.quando subiectū ꝛ ꝓdicatum sunt termini secundaꝝ intentionū ꝛ ꝓdicatum conuenit subiecto ꝑ suo significato nō vltimato.ita qꝫ nō ꝑ vltimato tunc predicatum restringit subiectū ad standū materialiter nisi aliūde caperet ꝓsonaliter ꝛc.Syllogismus est dictio. ꝓnomen est nomen. oꝛo est nomē. ¶Corollarium.ista scōa pars regule habet eodem modo intelligi sicut ꝑma.Dicit conuenit subiecto ꝑ suo significato nō vltimato ꝓpter subiectū illius.syllogismus est ꝓpositio.ꝓpositio est oꝛo.Silr oratio est cōplexum in quiḃ nō stat materialiter.quia ꝓdicatū nō conuenit subiecto ꝓ suo significato nō vltimato sed vltimato.Dicit ita qꝫ non ꝑ vltimato.qꝛ dicendo sic syllogismus est nomen ly nomen conuenit subiecto.etiā ꝑ suo significato nō vltimato quia totus syllogismus pōt capi materialiter tñ hoc nō est suum significatum vltimatum. Alie autem particule adduntur ibi ex eisdem causis sicut in ꝑma. ¶Ꝓ sophismate notandū.qꝫ duplex est sensus sophismatis. ¶Primus est de rigore verboꝝ. ¶Unde rigor verboꝝ est sensus quez habent termini a primo impositore sicut sunt impositi ad significandum. ¶Secundꝰ sensus sophismatis est de rigore logice.Et rigor logice est sensus quem habent termini ex regulis logicalibus. ¶Per hoc respondetur ad sophisma.qꝫ ipm de rigore verborum est falsum.quia valet tantum.animal quod est homo est species.modo hoc est falsum qualitercunqꝫ capiatur ly species siue in ꝑma impositione ꝑt significat dispositionem rei siue in secunda impositione ꝑt videlicet significat omnes terminos habentes sub se terminos inferiores solum qui sunt indiuidua. ¶Secundus sensus sophismatis est de rigore logice.ꝛ in isto sensu pōt sophisma habere multos alios.exquo in eo ponitur terminus materialiter captus videlicet subiectum quod stat materialiter ex regula topicali ꝛ prima eius parte.

¶Primus sensus quem habet sophisma ex rigore logice.est qꝫ ly homo significet omnes tales terminos hō hō hō ꝛc.ꝛ connotet omnes tales significare ad placitū ꝛ absolute omnes hoies.ꝛ sic sophisma valet tantuꝫ aliqs terminus hō significās hoies est species.in tali sensu sophisma est veruꝫ.qꝛ

Hō ē aial vl̄ spēs.

Sortes ꝛ plato ſunt noia.

Hō ē interiectio.

Lapis est giis masculini.

Dis hō est totū i q̄ti tate.

Scōa ps regule.

Duplex ē sensus sophismatis

Primus.

Scōs.

Rñ.ad sophisma ō rigore verborum.

Rñ.ad sophisma de logice.

Primus sensus.

est indefinita affirmatiua cuius ambo extrema supponunt ꝑ isto termino homo ꝓsonaliter capto ꝛ sic sophisma est in materia naturali. ꝛ bene valet ꝓña. homo est spēs. ḡ omne homo est species. ꝛ sic nō significat singulariter.

Scōs. ¶Scōs sensus est. in quo subiectū capiē vt significet omnes tales termios homo hō hō scissos sculptos scriptos ꝛ rectos ꝛ sibi similes siue capiantur ꝓsonaliter siue materialiter ita ꝙ significet quēlibet terminum homo ꝛ oēm sibi sīlem in figurando ꝓtrahendo scribendo syllabicando ꝛc̄. ꝛ sic iterum

Tertius. sophisma est verum sicut ꝓius ꝛ est in materia contingenti. ¶Tertius sensus. in quo subiectum significat omnes tales terminos hō homo ꝛ omnes sibi similes in mō significādi ꝑncipali ꝛ essentiali. ꝛ cōnotat omnes tales ꝓmoduꝫ signi. in tali sensu sophisma itez est vez. ꝛ ille terminus hō sic significās est species ꝑdicamēti signi sed nō substātie. sicut quilibet alter terminus materialiter captus est species ꝑdicamēti signi. ꝛ sic iterum est in mate

Quartus. ria naturali. ꝙ tūc ꝑdicatū est quiditatiue superius ad subiectū. ¶Quartꝰ sensus ꝓut subiectum significat oēs tales terminos. hō hō. qui significāt naturaliter cōiter. ꝛ cōnotat eos ꝑ modū signi. ꝛ sic sophisma iterum est in ma

Quintꝰ. teria contingenti. ¶Quintꝰ sensus est ꝓout subiectuꝫ significat se singulari ter ratione sue identitatis essentialis siue naturaliter cōiter siue singulariter qō idem est. in tali sensu sophisma est falsum ꝛ impossibile. ꝙ vt sic ille terminus hō est indiuiduuꝫ ꝛ nō species. ¶Corollarium. Jn sensu rigoristico

Si iꝑ° sensu sophisma fit poſe primo videlicet ꝓut subiectū est terminꝰ ꝓme intentiōis. Et tenendo ꝙ figura non sit distincta a re figurata. sophisma est falsum possibile. Et in casu quo alicui homini imprimeretur ille terminus hō. vel si realis homo dispo neret ad modū figure illius termini hō. tunc sophisma est vez in tali sensu quia tunc realis hō est species. ꝛ sic est in materia cōtingenti. Si autez figura est distincta a re figurata. tūc sophisma in eodez sensu est falsum ꝛ impossibile. ꝛ tūc est in materia remota. ¶Corollarium responsiuū Sophisma de

Aī ꝑmo ꝛ sensuꝫ vez rigore verboꝝ est falsum. sed de rigore logice est vez. ¶Arguitur cōtra dicta. Sophisma in sensu concesso est falsum. ergo male ꝓcessum. Assumptū ꝓbatur. quia ex eo sequitur falsuꝫ. quia sequitur bene. hō est species. ergo aial rationale est species. tenet ꝓsequentia a diffinito ad diffinitioné. vel a

Scōo. ꝙuertibili ad cōuertibile. ¶Confirmatur. Adhuc ex sophisinate sequit̄ falsuꝫ. ergo. quia sequitur bene. homo est species ergo species est hō. tenet cō

Tertio. sequentia per conuersionem. ¶Confirmatur. Ex sophisinate vero coassumpto sequitur falsuꝫ. ergo quia sequitur bene. homo est species. ꝛ omnis species est quinte declinationis. ergo hō est quinte declinationis. tenet conse

Quarto. quentia in darij per transpositionem premissaruꝫ. ¶Confirmatur. Adhuc ex sophisinate vero coassumpto sequitur falsum. ergo. quia sequitur bene.

Quinto. hō est species. ꝛ nullus homo est non hō. ergo hō nō est homo. ¶Confirmatur. Contradictoꝝium sophisinatis est veruꝫ. ergo ipsum falsum quia sequitur ex vero in bona consequentia. Quia sequitur bene. nullum animal est

Sexto. species. ꝛ omnis homo est animal. ergo nullus homo est species. ¶Confirmatur. Adhuc ex sophisinate vero coassumpto sequitur falsum. quia sequitur bene hoc est species. ꝛ hoc est nullum homo igitur nulluꝫ homo est spe

Septimo. cies. tenet cōsequentia per diffonem ꝙllogisini. ¶Et iterum. Ex sophisma

Rñ. ad ꝑm te sequitur falsuꝫ. ergo. quia sequitur bene. homo est species. ergo omne hō

argumētū. est species. tenet ꝓña ab indefinita ad suam vniuersaleꝫ. ¶Ad primum re-

spondetur negando consequẽtiaz. Ad pbationẽ dicendũ est q nõ arguat in illis sensibus in quibus sunt diffinitũ z diffinitio ad inuicẽ. neqz in qb⁹ sunt termini cõuertibiles qa capiunt materialiter. Est tamen veruz q sequẽs etiam est veruz. z eius extrema supponũt p eodẽ. videlicet p subiecto eiusdez ppositiõis met. quia subiectũ ibi capitur materialiter. z sic est incõplexũ z erit species predicamenti signi. Sed adhuc cõsequentia nõ valet. qa in casu quo cras nullũ tale cõplexũ fieret animal rationale. tũc sicut p antecedẽs significatur esse ita erit. z non erit sic sicut per consequens significatur esse.

¶ Ad scõm rñdetur negando pñam. ad probationẽ dicendum est negando q sic puertat. qz arguit a suppositione materiali ad psonalẽ rõne ly hõ. sed debet sic puerti. g species est ly hõ: vt pus. ¶ Ad tertiũ dicendũ est breuiter q nõ sit syllogismus: qz mediuz equiuocat. ¶ Ad quartũ rñdetur q nõ totũ intrat pclusionẽ. etiã equiuocantur termini. ¶ Ad quintũ respondet distinguẽdo. quia vel ly animal in maiore capitur personaliter vel materialiter. Si psonaliter tunc maior est vera. si autem materialiter tunc est falsa. z tũc nõ est in celarent. qz medium equiuocatur. imo qualitercunqz capit ly aial. argumẽtũ tñ nõ est syllogismus. qz semp minor extremitas equiuocat. ¶ Ad sextũ dicendũ est q nihil pbat. qz conclusio est negatiua z nulla premissa z. ¶ Ad vltimuz rñdetur distinguẽdo: qz vel sophisma capitur in sensu quo est in materia naturali. z tunc pceditur pña. Si autez capitur in sensu in quo est in materia pingenti: tunc negetur psequẽtia. qz solum in materia nãli valet argui iuxta regulã. ¶ Corollariũ illa pña homo ẽ species. ergo hõ sunt species est bona si pars pceptus est conceptus. vel si conceptus sunt intensibiles vel remissibiles: quod idem est. Si autez ponitur oppositũ tunc nõ valet. quia si cras fieret tñ vn⁹ conceptus mentalis illius termini homo: añs esset verum z consequens falsuz.

Rñ. ad 2m.

Rñ. ad 3m

Ad quartũ

Ad quintũ

Ad sextuz.

Ad 7m.

Utrum prima diuisio

suppositiõis in qua dicitur Suppõnuz alia cõmunis alia discreta sit bona. Notandum questio est propositio categorica indefinita affirmatiua. subiectuz eius est hoc totum. Prima diuisio suppositionis in qua dicitur. suppositionum zc. predicatum ly bona diuisio suppositionis. Et eius oppositepatent ex supradictis. Et ly suppositionis in questione supponit materialiter per ly diuisio. Et ly diuisio restringitur per suum relatiuum. Et nullus termin⁹ ampliat in questione. ¶ Secundo notãduz q questio nũqz est hypothetica. qz ei nunqz correspondet nota hypothetica lis. sed bene quãdoqz resoluit in hypothetica. vt quãdo ly qua capitur relatiue tñ. z hoc est ex bonitate intellect⁹ valentis se pformare regulis grãmaticalibus. alias illa etiã esset hypothetica. homo est animal. qz ẽm Biligaz sic resolvitur. hoc est homo z hoc est aial. z nihil est homo quin ipsum sit animal. Similiter illa esset hypothetica. omnis hõ. est aial. qz sic resoluitur. homo est aial z nihil est homo quin ipsum sit aial. Et ergo resoluere z corrodere maxime differt ¶ Ulteri⁹ notandũ q presens diuisio suppositionis dicitur prima in respectu ad scõam sequentem. Et illa vba. suppositionum alia cõis alia discreta nõ sunt diuisio. qz nõ est ppositio hypothetica Secundo qz membra diuidentia idem significant in diuersis modis significandi. Sed debet sic intelligi. Suppositionũ alia est cõmunis: z alia. i. z illa que in certo eius modo significandi nõ est cõmunis est discreta. In hac diuisionem similiter sicut in qualibet primũ signum diuisiuum capit idefinite. sic similiter omnia que ibi

Dõ nũqz ẽ ppõ hypothet.

Prima diuisio ỏ rigor nõ valet.

Intellect⁹

Suppō cō munis.

ponerentur preter vltimum quod capitur relatiue. ¶Consequenter notandum q̄ suppositio cōmunis ꝑm Marsiliuz est suppositio termini stantis cōmuniter. Et ille terminus dicit stare cōmuniter cui ex suo modo significandi substractiuo ⁊ totali non repugnat supponere pro pluribꝰ essentialiter distinctis diuisim ⁊ vnuoce. Quare addantur singule particule videat alibi. ¶Corollarium. Non segtur. ille terminus est cōmunis. ergo stat cōmuniter quia dicendo sic. Ille homo currit. ly hō est terminus communis ⁊ tñ non stat cōmuniter sed discrete: exquo singularizat ꝑ ly ille. Et sic patet q̄ terminus cōmunis est suppositio discreta. Silr terminus discretus supponit cōmuniter. vt ibi sortes est induui duū. sortes est nomen.

Terminus cōis.

¶Terminꝰ cōmunis est terminꝰ cui ex suo mō significandi substractiuo ⁊ totali non repugnat significare plura ⁊c̄. Dicit terminꝰ. ⁊ hoc debet capi tertio mō. vicz pro categoremate in ꝑdicando. Di substractiuo: ppter illum terminū albū pure adiectiue acceptum. Di totali: ppter illū terminū hō sortes qui est terminus discretus. ⁊ ly ex suo modo significandi partiali. s. illius termini homo sibi non repugnat significare plura: tñ ex totali modo significandi sibi repugnat.

Terminus discretus. Suppō discreta.

¶Sed terminus discretus est cui ex suo modo significandi substractiuo ⁊ totali repugnat significare ⁊c̄. Sed suppositio discreta est suppositio termini stantis discrete. Et ille terminus dicit stare discrete cui ex suo modo significandi repugnat supponere pro plibus.

Duplex ē diuisio.

¶Notandū duplex est diuisio. s. realis ⁊ logicalis. Diuisio realis est qua partes alicuius cōtinui separantur ab inuicem. ⁊ de ista nō est ad ꝓpositum. Sed diuisio logicalis est ꝓpositio hypothetica in cuiꝰ prima parte ⁊c̄. ¶Corollarium. Ly dicit in questiōe pōt capi personaliter vel impsonaliter. Si capit impsonaliꝫ tunc restringit per illud qō sequit ipm. ⁊ verificat sic. ab illo dicit suppositionuz ⁊c̄. Si autem capit psonaliter tūc verificat sic. hoc dicit ⁊ illud qō sequit ipm est suppositū suū. ¶Corollarium. Terminum esse cōmuné attendit penes significare. Sed suppositio cōis attenditur penes supponere. ⁊ ergo ly chimera in ista. chimera currit est terminus cōmunis sed nō est suppositio cōis. Sequitur ergo q̄ quilibet terminus aut est cōmunis aut discretus.

Rñ. ad qō nem.

¶Rñ. ad q̄stionem. Questio est vera. qz indefinita affirmatiua cuius extrema supponunt pro eodē vicz pro isto aggregato psonaliter accepto. Suppositionū alia est cōmunis ⁊ alia discreta. ⁊ verificant sic extrema. Hoc est prima diuisio suppositionis in qua dicit. Suppositionum alia cōis. alia discreta. qz q̄cunq; di totum tūc etiā ps di. licet nō solū illud dicat in ea. ⁊ ꝑdicatuz etiā supponit ꝑ eodem. qz hoc est bona diuisio suppositiōis. ¶Corollariū rñsiuū. questio vt ponit est vera.

Regula q̄ terminus est cōis vl discretus. Prima. Scōa. Tertia. Quarta. Quinta. Sexta.

¶Consequenter notandū q̄ nōnulle regule sunt quibꝰ noscit quis terminꝰ sit cōmunis. ⁊ qs discretus. ¶Prima. Omne diffinctū ex terminis singularibꝰ nō adequate ꝑ eodem supponentibꝰ. nec singularizatum est terminus cōmunis vt Sortes vel plato. ¶Scōa. Diffunctuz ex termino cōmuni ⁊ singulari est terminus cōmunis. ⁊ hoc dūmodo talis terminus communis nō singularizat. vt animal vel sortes. ¶Tertia diffunctum ex terminis cōibus. nō singularizatis est terminꝰ cōis. vt aīal vel hō. Quarta. Copulatum ex terminis singularibus est terminꝰ singularis. vt sortes ⁊ Plato. Quinta. Copulatum ex termino singulari ⁊ termino cōmuni nō singularizato est terminus cōmunis vt sortes ⁊ aīal. Sexta. Quilibet terminus cōis in certo modo ꝑcandi est singularis: vt inq̄tū significat se singu-

lariter. ¶Septima. Oia noia ciuitatū: villaꝝ. oppidoꝝ castroꝝ. aquarum: bruto ꝝ regionū: hominū: sūt termini discreti. ¶Octaua. Aggregatū ex termino cōi ꝛ termino discreto determinate ipz sicut adiectiuum ꝛ suū substātiuum est terminus discretus. Exēpluz. vt albus sortes. acutꝰ plato. ¶Nona. Aggregatum ex termino cōi ꝛ termino discreto determinantibus se: vt magis cōe ꝛ minus cōe est terminus discretus. vt hō sortes. substātia Petrus. ¶Decima regula. Cōditionatum ex termino communi siue cōibus siue discretis est terminus cōmunis. vt homo si est homo. ¶Undecima regula. Aggregatum ex termino regente ꝛ recto. in quo dictio regens est terminus discretus. ꝛ dictio recta est terminus cōmunis vel discretus: tūc totum aggregatū est terminus discretꝰ. vt Joānes platonis. Petrus alius. ¶Duodecima regula. Aggregatum ex regimine ex vi identitatis vbi dictio recta est terminus discretus. tūc totum aggregatum est terminus discretus. Exēplum vt pīnitas sortis. scia platonis. Si autem ꝓsideraret alio mō. hoc ē ex alia vi: tūc erūt termi cōes. ¶Tredecima. Termi actu nō supponētes ꝑ pluribus vel ꝓ vno supposito respectu copule de pñti hñtes se tñ iuxta diffōnem termini discreti sunt termi discreti. vt Adā. Antixps. Aristoteles. Et lz non supponāt ꝑ pluribꝰ: tñ hoc nō est ex eoꝝ modis significādi: sed ex defectu reꝝ. ¶Ultimo notāduz q̄ qō posset alio mō sic formari. Utꝝ suppositio bñ diuidat in cōez ꝛ discretā. Et in tali vel ꝓsili ꝓpone subiectum est ly suppō ꝛ stat materialr sic ꝛ ly cōem ꝛ discretā ex regula. Qñ ly diuidit importat diuisionē logicalē: tūc restringit terminū q̄ reddit sibi suppositū: ꝛ terminos significātes mēbra diuidētes ad stādū māliter. Sz ly ꝛ capit ꝓsonalr. ¶Corollarium. Illa etiā est vera. Aliqua suppositio bñ diuidit in cōez ꝛ discretā. Et lz ly suppositio stet ꝓsonaliter. tñ adhuc eiꝰ extrema supponunt ꝑ eodez. vt ꝓ illo termino suppositionū in illa. Suppositionū alia est cōis: ꝛ alia est discreta. ¶Corollariuz. Illa etiā est vera. Aliqua suppositio cōis bñ diuidit in cōez ꝛ discretā. ꝛ eius extrema supponūt ꝓ ly suppositionū in predicta. ¶Corollarium. Illa etiā est vera. aliqua suppositio discreta bñ diuiditur in cōem ꝛ discretam. qz ite ꝛ extrema verificantur de ly suppositionum in predicta ad minus in aliquo modo significandi: vel ad minus potentie superiori.

Septima.
Octaua
Nona.
Decima.
Undecia
Duodecia
Tredecia.
Qō ſb alio titulo quez ēt declarat

Sophisma.

Parisius et Rome vendit panis. Notādū q̄ sophisma est ꝓpō categorica idefinita affirmatiua de mō loquēdi incōsueto. Subiectū eius est ly panis. ꝑdicatū. Parisiꝰ ꝛ rome vēdit. si vba adiectiua sūt simplicia. si aūt cōplexa. tūc hꝫ totū est ꝑdicatū. Parisiꝰ ꝛ rome ens qō venditur ꝛ tūc ly est: est copula. Cōtrariā nō hꝫ. Succontraria eius est. Parisius ꝛ rome nō vēdit ois panis. Contradictoria. nō parisiꝰ ꝛ rome vēditur panis. Subalternata non hꝫ. Subalternās eius est. Parisius ꝛ rome venditur omnis panis. Et est in materia ꝓtingenti. qz extrema naturaliter possunt vīficari de eodem. vt in casu. si esset vnus panis contractus a Parisius vsq; ad romā. ꝛ vēderetur in Parisius ꝛ roma. propter quod sophisma etiam est falsum possibile. vt patebit in responsione. Et conuertit sic. Ergo quod Parisius ꝛ rome vēditur est panis. Et subiectum eius. s. ly panis supponit confuse tñ ex regula Marsilij. Terminus sequens copulatum de predicamento. Ubi

Declarat ꝓpetates.

vel quando ꝛc̄. supponit confuse tm̄. Sed predicatum nō supponit: qz non est verificabile. qz de nullo vez est dicere. hoc est ens quod parisius ꝛ rome venditur. Sic etiam ly venditur nō supponit. qz alienatur per ly parisius ꝛ rome. Sed ly parisius ꝛ rome supponūt ambo discrete. ꝛ verificanť ꝑm suos rectos.

Panis in ꝯdictoria distribuit.

¶ Notandum subiectum in contradictoria sophismatis supponit distributiue: ꝛ licz sit terminus supponens per speciale signum suppositionis ꝛ restrictionis tm̄ hoc intelligit solum de determinatione: quia solum determinatio que supponit per speciale signū suppositionis ꝛ restrictionis in ꝯdictoria dz eodem mō supponere. mō ly panis nō est determinatio: sed determinabile.

Sophisma hz tres sensus.

¶ Pro sophismate notandum q ipsum habet tres sensus.

Primus. Scds.

Primus put ly ꝛ capitur copulatiue. ꝛ sic sophisma est propō hypothetica valens tm̄. parisius venditur panis ꝛ rome venditur panis. ¶ Secundus sensus. put sophisma est propō categorica. valens tantum. in vtroqz illoꝝ duorum locoꝝ vēditur panis demōstrando per ly illorum parisius ꝛ romaz. Et isti duo sensus sunt sensus improprij ꝛ preter rigorem. Primus ideo. qz ly ꝛ nō pōt capi copulatiue de rigore. exq̄ solū ꝓiūgit partes min⁹ principales ꝑdicati. imo si etiā ꝓiungeret ptes ꝓncipales predicati adhuc nō caperetur copulatiue: qz est cōior via q ꝓpōnes de copulato extremo sint categorice ꝛ nō hypothetice. Scds sensus iō est impropr̄ius. qz non videtur cui deberet correspondere hoc signū vle distributiuū. ſ. vtroqz. Est ergo tertius sensus: ꝛ de rigore prout ly ꝛ capiť copulatim. ita q sophisma est vna categorica nō includens signū vniuersale.

Tertius.

Rñ. ad sophisma.

¶ Rñsio ad sophisma. q sophisma de rigore verborum vt proponiť est falsum. qz est vna indefinita affirmatiua cuiꝰ extrema nō supponūt pro eodem. lz predicatum supponat pro duobꝰ panibus vel pro duabꝰ rebus qui vel que vēdunť parisiꝰ ꝛ rome. ex quo ly ens capitur de rigore trāscendēter. tm̄ subiectū nō supponit pro talibus ex quo nō est vnus panis. lz sint ens vel entia qō vel q parisius ꝛ rome vendiť vel vēdūtur.

Primo.

Scdo.

¶ Scdo est dicendum q sophisma in primis duobus sensibus impropr̄ijs est verum. In primo ideo qz est vna copulatiua affirmatiua cuius ambe partes sunt vere vt patet. In secundo sensu impropr̄io. ideo est verum: qz sic est sicut omnia sincategoremata in ea posita vel sumpta denotant: vt patet.

Tertio.

¶ Tertio est dicendū q ipsum in sensu rigoristico est falsum possibile. vnde si essent duo fratres qui haberent vnum panem ꝛ vnus vēderet illum in parisius ꝛ alter rome sophisma esset verum. Vel etiam si vnus panis esset ꝯctus a parisiꝰ vsqz ad romā ꝛ ab aliquo venderet parisius. ꝛ ab alio rome. Vel si esset vnus panis replicatiue in parisius ꝛ in roma. ꝛ idem panis in vtroqz venderetur. sophisma esset vez. Iste tm̄ vltimus casus nō est naturalis. sed supernaturalis.

Argr ꝑ ꝯ sophisma.

¶ Contra sophisma arguitur. Sophisma est incongruū. ergo neqz vez neqz falsum. tenet ꝯsequentia qz verum ꝛ falsum ꝑsupponūt ꝯgruum. sed assumptum probatur: qz ꝓuūctio ꝓiungit dissimiles casus.

Scdo.

Assumptum probatur. qz ꝓiungit noiatiuū cū gtō. ¶ Confirmatur. Sophisma est verum. ergo male negatum. Assumptum probatur. qz est vna indefinita affirmatiua non ꝑgnans. ad cuius veritatem nō requiriť q det certum suppositum subiecti cui predicatū ꝓueniat: ꝛ hoc est vez. Assumptū probatur: qz subiectū supponit ꝓfuse tm̄. ergo nō opz q detur certū suppositus subiecti cui ꝑdicatum ꝓueniat.

Tertio.

¶ Confirmatur. Sophisma sequiť ex vo. q̄ ipsum vez: qz sequiť bene Parisius vendiť panis ꝛ rome venditur panis.

ergo parisius ꝛ rome venditur panis.tꝫ ꝓña a copulatiua ad vnam de copulato extremo. ¶Confirmatur. Sophisma sequit ex vero. ergo ipsum verum. qꝛ sequit bene. i vtroqꝫ illoꝝ duoꝝ locoꝝ vẽdit panis. ergo parisius ꝛ rome vẽditur panis.tꝫ ꝓsequẽtia ab equiualẽte ad equiualẽs. ¶Confirmatur. Sophisma adhuc sequit ex vo. ergo est verum. quia sequitur bene. in hoc aggregato vendit panis.ꝛ hoc aggregatum est parisius ꝛ roma. ergo ¶Parisius ꝛ rome venditur panis.tꝫ ꝓña expositorie. Et maiorꝫ ꝓbatur. quia sequit bene. In roma vẽditur panis: ꝛ roma est in hoc aggregato. ergo i hoc aggregato vẽditur panis. ¶Confirmat. Sophisma adhuc sequitur ex vero. qꝛ sequitur bene in oi ciuitate vẽditur panis. ꝛ ¶Parisius ꝛ roma sunt ciuitates. ergo parisius ꝛ rome vendit panis.tꝫ ꝓña in darij. ¶Confirmatur. Adhuc sophisma sequitur ex vero. ergo est verum: quia sequitur bene. parisius ꝛ rome vẽditur panem. ergo ¶Parisius ꝛ rome venditur panis. tenet ꝓña a synonimo ad synonimum. Qꝛ aũt añs sit verum. probatur qꝛ valet tantum. parisius ꝛ rome aliqs vendit panem. hoc est verum in casu ꝙ aliquis pro prima pte illius hore vẽderet panem parisius: ꝛ pro secunda vẽderet alium panem rome: tũc añs est verum. qꝛ nõ oportet ꝙ detur certus panis qui vendatur parisius ꝛ rome. ¶Cõfirmatur. Sophisma in sensu hypothetico est falsum. ergo male ꝓcessum. Assumptum probatur: qꝛ prima pars est falsa. illa vꝫ parisius vẽditur panis. Assumptum probatur: quia ex ea segtur falsum. assumptum ꝓbatur. qꝛ sequitur bñ. ¶Parisius vendit panis ꝛ parisius vẽditur vinũ ergo vinũ est panis.tꝫ consequẽtia expositorie. ¶Cõfirmat. In eodem sensu ad primã ptem copulatiue vero coassumpto sequitur ꝯdictoria secunde partis copulatiue. ergo vna partiũ copulatiue est falsa. Assumptum ꝓbat. qꝛ segt bñ. ¶Parisius vẽditur panis. ꝛ parisius nõ est roma. ergo rome nõ vẽditur panis. ¶Ad ꝑmum rñdetur. ꝓcedat assumptum. Ad probationem negat ꝙ ꝓiunctio cõiungat dissimiles casus. Et ad ꝓbationẽ dicendũ est ꝙ parisius stet i genitiuo sicut ly rome: ꝛ ponunt ambo isti genitiui absolute respectu verbi venditur qꝛ nullum motum importat ex regula Alexandri. Et rectore caret genitiuus sepe localis ꝛc̃. ¶Ad scõm negetur assumptum. ad probationem ꝓcedat ꝙ ly panis supponat confuse tñ. Etiam ꝓcedatur ꝙ nõ opꝫ ꝙ det certũ suppositũ cui ꝑdicatuꝫ ꝓueniat. nihilominus tñ ad eius vitatem regit ꝙ extrema supponũt pro eodem. Et ꝙ det hoc vel hoc ꝛc̃. suppositũ subiecti cui ꝑdicatũ ꝓueniat: sed nullum horꝫ datur. ergo. ¶Ad tertiũ dicenduꝫ negãdo ꝓñam. ad ꝓbationem dicẽdum est ꝙ non opꝫ valere ꝓñam. exq̃ nõ est regula. Etiã ꝓñs non est vna de copulato extremo: qꝛ solũ partes minus ꝓncipales ꝑdicati ꝛ nõ principales copulant ad inuicẽ. ¶Ad quartũ rñdet negãdo ꝓñam. neqꝫ arguit ab equiualente ad equiualens. ¶Primo iõ: qꝛ i antecedẽte ponitur signũ vle affirmatiuũ: ꝛ in ꝓñte nõ. imo tale signũ in cõsequente nulli termino conuenit. Scõo ideo nõ equiualent: qꝛ nõ sunt de eisdem extremis. aliõ. n. est predicatũ in antecedente q̃ꝫ ꝓsequẽte. vt pꝫ. ¶Ad qntum rñdetur ꝓcedendo ꝓñam: ꝛ negãdo maiorẽ. qꝛ illa est falsa. in hoc aggregato vendit panis demõstrando parisius ꝛ rome: qꝛ nullus panis vẽdit in hoc aggregato. Nec segtur. In parte illius aggregati vẽditur panis: ergo in toto venditur panis: qꝛ nõ quicqd venditur in parte hoc etiã vendit i toto: sed bene hoc est vez de pte ꝓtegua toto. Sꝫ ad ꝓbationem in argumẽto assumpto dicendum est ꝙ nõ totũ intrat cõclusionem: quia ly ens est pars

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo

Nono.

Rñ. ad ꝑm argumẽtũ.

Ad 2m.

Ad 3m.

Ad 4m.

Ad 5m.

Ad sextuz. minoris extremitatis: ꝛ sub rõne talis nõ ponit in cõclusione. ¶Ad sextum rñdet negãdo qꝫ sit in darij. qz est regula. Obliquus distributus in maiore in minore oꝫ mutari in suũ rectũ secũ non discõuenientem in numero. Si aũt minor sic formaret. ꝛ parisius ꝛ roma sunt ciuitas: bene valeret. sed mi-

Ad 7m. nor esset falsa. ¶Ad septimum dicendũ est negãdo ꝓñam. neqz arguit a synonimo ad synonimũ. qz aliud est subiectũ in antecedente qꝫ in ꝓsequente ꝛ in antecedẽte ly aliqd est subiectum: sed in ꝓñte ly panis. etiam ly vẽdit in antecedẽte est verbum impsonale. sed in ꝓñte est psonale ꝛ passiuũ. ¶Ad

Ad 8m. octauũ dicẽdum est negãdo ꝓñam: qz nõ est argumentũ expositoriũ. Prio iõ qz nõ totũ intrat ꝓnez: qz ly vẽdit ponit bis in pmissis. ꝛ nũqꝫ in ꝛclusiõe.

Ad nonũ. Scõo iõ: qz mediũ in nulla pmissarum est totale extremũ. ¶Ad vltimuz dicendum est negãdo ꝓñam. neqz est syllogismus expositorius: qz est rela. In quolibet syllogismo categorico medium in premissa affirmatiua debet esse totale extremum. ¶Corollarium. Illa ꝓña bñ valet. Parisi9 ꝛ rome vendit panis. g̃ parisius ꝛ rome vẽdit nõ panis. qz qñcũqz añs est vez. tũc etiã ꝓñs qz quãdocũqz vẽdit panis. tũc etiam vẽdit nõ panis: qz mã vel forma panis cum pane vendit que nõ est panis. ¶Corollarium. Illa ꝓsequẽtia nõ valz. parisius venditur panis: g̃ parisius emit panis. qz in casu quo iste q vẽdit esset intra muros ciuitatis. ꝛ ille q emit extra muros. ꝛ alias nullus panis vẽderetur. añs esset verum ꝛ ꝓñs falsum. ¶Corollarium. Si ly parisius ꝛ rome starẽt in datiuo. ꝛ haberẽt se in rõne regiminis a parte post per modum acqsitionis a ly vẽditur. in facili casu sophisma esset verum: qz si vviennẽses darẽt hoibus de illis duabus ciuitatibus parisius ꝛ rome emere panẽ. Sed sic nõ fuit intẽtio Hugonis. sed vt caperẽtur in genitiuo. vt supra dictuz est. Et tantum de illo sophismate.

Declarat ꝓprietates tituli qõis

Utrum terminus discretus

in quacũqz propositione positus suppo nat discrete. ¶Notandum. questio est categorica indefinita ꝛ affirmatiua. Hoc totum est subiectum. terminus discretus in quacũqz propositiõe positus. Predicatum est ly supponẽs discrete. si sunt verba complexa. Et ly q̃cũqz est pars extremi. Et oppositiões eius sunt faciles. Et est in mã contingẽti: ꝛ cõuertitur sic. ergo suppponẽs discrete est terminus discretus i quacũqz propõne positus. Et subiectũ eius nõ supponit: qz ly quacũqz est vnuz syncategorema purum valẽs tñ sic oi. Et sic de nullo vez est dicere: hoc est terminus discretus i quacũqz propõne positus. Si9 ly terminus pro nullo supponit. Neqz hoc totum. terminus discretus positus: qz alienat per ly q̃cũqz ꝓpõne Sz ly ꝓpõne supponit distributiue pro q̃libet ꝓpõne. Predica-

Qõ mouet tũ aũt supponit determiate pro quolibz termino supponẽte discrete. ¶Notãdum. Presens qõ mouet sup ꝑma regula Marsilij suppositiõis. vz terminus discretus i q̃cũqz ꝓpõne posit9 stãs pro suo significato vltimato si suppo-

Quacunqz capit dupliciter nit supponit discrete ꝛ psonaliter. ¶Cõsequẽter notãdum9 qz ly quacũqz in titulo si9 suus rect9 ꝛ alij obliqui eius capiũt dupliciter. Uno modo syncategorematice pure: ꝛ sic valet tñ sicut oi. ꝛ ita capitur in titulo. Secũdo capiunt distributiue ꝛ restrictiue simul. ꝛ sic valet tantum sicut omnis que: ꝛ sic capiũtur quãdo ꝓponũt pluribus vbis in oõne: vt in tali vel ꝓsimili q̃cũqz currit mouet. i. oĩs q currit mouet. Si9 in quacũqz ꝓpõne terminus discretus ponit talis supponit discrete. i. in oi propõne in qua terminus discre-

tus ponitur talis supponit discrete. ¶Notandū qō nō habet contrariaz. lz in ea ponat terminus cōis distributus. tñ talis nō est vniuersalitas. qz ē ps complexi quod accipit vnica acceptione. ¶Notandum. questio est in materia cōtingenti z nō remota. z lz extrema nō supponāt pro eodem cum sb iectum pro nullo supponat. tñ possunt verificari de eodem naturaliter. vt capiendo subiectum: vt significet se singulariter. tunc si solū questio esset. z nulla alia ppositio. ambo extrema qōnis supponūt pro subiecto tituli questionis. ¶Quid autem sit supponere discrete. quid terminus discret⁹: habitum est supra circa qōnem de prima diuisione suppositionis. ¶Responsio ad qōnem. q qō vt ppoñ est falsa. qz est vna indefinita affirmatiua: cuius subiectū p nullo supponit. qz nullus termin⁹ discret⁹ ponitur in omni ppositione. ergo nullus supponit discrete in omni ppositione. ¶Scdo dicēdum. q ipsa est falsa possibilis. vt si subiectū significaret se singulr. z solū qō eēt z nulla ppō. tunc qō est vera. ¶Tertio dicendū q illa est falsa. termin⁹ discretus in q̄cūq; ppone ponit supponit discrete. sed oportet hunc verbo ponit: addi suppositum. z sic tñ valebit. terminus discretus in omni propositiōe: in qua terminus discret⁹ ponitur supponit discrete. modo hoc est falsū. Et illa differt adhuc a qōne. qz in ista ly quacūq; capit distributiue z restrictiue simul. alīs. n. ipsa fieret incōgrua exquo ibi ponūt duo vba zc̄. Sed in q̄stione capit distributiue tñ. ¶Est ergo ꝯclusio responsalis ad qōnem ista. In quacūq; ppone in qua ponit terminus discrete tentus supponēs. stās p suo significato vltimato ꝟm illū cōceptum ꝟm quē vltimate significat. talis supponit discrete z psonal⁹. Et lz in re est ꝑma regula ℳarsilij suppositionum. Dicit discrete tētus. pp ly sortes in illa. sortes est indiuiduuz. Dicitur supponēs. pp subiecta illarum. Adam est. Antixps est. ¶Arguitur ꝫ ꝫnem. Sequeret q ille termin⁹ sortes in illa. sortes est pict⁹. supponeret discrete. Probat per ꝯclusionem rñsalem. ¶Confirmat. Sequeret q subiectum illius supponeret discrete. ioānem currere est bonuz. ꝫns est falsum. falsitas ꝫntis pbatur. qz subiectum supponit cōmuniter pro qualibet curſiōe ioānis. Sz assumptū pbat p ꝫnem rñsalem. ¶Cōfirmatur. Sequit q subiectū illius. iste sortes vel plato currit. singularizando diſiūctum p sorte soluz supponeret discrete. ꝫns falsum est. Falsitas pbatur: qz subiectū eius est diſiūctū ex terminis singularib⁹. nō p eodē adequate supponētibus. q̄ supponit cōiter ex regula. Sz assumptū pbat per ꝫnem. ¶Confirmat. Sequit q subiectum illius supponeret discrete. sortes imaginat asinus. Assumptū pbatur ex ꝫne. Sed q nō supponat discrete pbat. qz supponit pro pluribus essentialiter distinctis zc̄. Probat. qz supponit pro hoīe z pro asino. pbatur quia subiectum verificat pro asino vt sic. hoc imaginat sortes. demonstrando asinum. Aliter pbatur. qz ipsa ppositio est vera z extrema eius supponūt p eodem. z nō pro alio nisi p asino. q̄ subiectū supponit p asino. ¶Ad ꝑm rñr negando ꝫñam. qz dr̄ in ꝫne. termin⁹ discretus discrete tētus. z licet ly sortes in predicta sit termin⁹ discretus. sz tñ non tenet discrete: sed cōiter. qz iam restrigitur p ly pict⁹. ad stādum pro pluribus sortibus pictis. Et q̄ ly sortes in predicta supponit cōiter. ¶Ad scdm respondet breuiter distinguēdo. qz vel infinitiuus capit abstractiue vel ꝯcretiue. Si capit abstractiue: tunc negetur q cōclusio sibi cōueniet: qz nō est terminus discretus discrete tentus. qz vt sic: hoc totū. ioānem currere supponit pro qualibet curſione ioānis. Et tūc

Qō nō hz contrariā. Qō ē i mā contingēti

Ad qōnez Rñ. ꝑmo.

Scdo

Tertio.

Conclusio rñsalis.

Arguit. j. ꝫ ꝯclusionē.

Scdo.

Tertio.

Quarto.

Rñ. ad ꝑm argumētū.

Ad scdm

idem est dicere. ioānem currere est bonum. ⁊ cursio ioānis est bona. Sed si capiť ꝓcretiue: tūc negeť falsitas. Ad ꝓbationē dicendū est q hoc sit verum qñ infinitiuus capiť abstractiue. Sed vt sic hoc totū supponit discrete, p ioā

Ad tertiuz ne currēte: q tunc ioānem currere valet tñ. sicut ioānes currēs. ¶ Ad tertiū dicēduz est negando ꝓsequētiaz. Et qñ ꝓbata fuit per regulam. Rñdeť q regula intelligiť dūmodo tale distūctum nō est singularizatū. Sz si totū distunctum nō singularizareť. tūc supponeret cōiter. ¶ Ad quartum respōdeť ne-

Ad ārtum gādo q subiectū supponat pro asino. Ad ꝓbationem dicēdum est q nō bñ verificať sic. hoc imaginať sortes demōstrādo asinum: q sortes nō ꝑdicať: sz hoc totū imaginať sortes. ⁊ dz verificari mediāte copula talis propōnis: qđ etiā nō fit. Sz ad aliā ꝓbationez qñ dr. extrema supponūt ꝑ eodē. ⁊ nō ꝑ alio nisi pro asino. Dicendū est negādo: q subiectū supponit ꝑ sorte. ⁊ ꝑdicatū qđ ē ly imaginať asin⁹: ⁊ nō ly asinus. se solo ēt supponit pro sorte. ḡ ipsa est vera. ¶ Corollarium. Siue ipossibile sit significabile siue nō. sp illi termi. deus. mūdus. sol phenix in ꝓpōne positi supponūt cōiter. ⁊ sunt termi cōes q si impossibile est significabile. tūc ille termin⁹ de⁹ i illa. deus imaginatur. nō solum supponit pro re indepēdente. Sed si impossibile nō est significabi le. tunc lz tales termini nō supponāt pro pluribus essentialiter distinctis ⁊c. tñ hoc non est ex eoꝝ modis significandi: sed ex defectu rerum.

Sophisma

Declarat ꝓprietates **Aliud a vero est verum.** Notandum. sophisma est ꝓ positio categorica indefinita affirmatiua. subiectum est hoc totum. aliud a vero. predicatum est ly verū. Nullam contrariam hñs: lz hēat terminū cōem distributū. ſ. ly vero. tñ etiaz est pars cōplexi quod accipitur vnica acceptione. Contradictoria eius est. nullum aliud a vero est verum. in qua ly vero etiam supponit distributiue. sicut in sophismate: q est determinatio distributa per speciale signum suppositionis ⁊ restrictionis accepta vnica acceptione cum suo determinabili ergo in ꝯdictoria debet eodem modo supponere. Succōtraria eius est. aliud a vero nō est vez. Subalternās est oē. aliud a vero est verum. Subalternatā nō hz. Et est in mā remota. ⁊ conuertiť simplr sic. ergo verum est aliud a vero. ¶ Notandum q subiectū sophismatis pro nullo vero supponit ꝓp distributionē illius termini vō: per signū alietatis ex decima regula ꝛ Darfi lij. Et tenēdo q propōnes nō sint multiplices. i. q eadē ꝓpō nō fit vā ⁊ falsa fiťi suis diuersis sensibus. tūc subiectū supponit ꝑ qlibet falso qđ est. Si aūt sunt multiplices. i. q eadē ꝓpō vocalis vel scripta ē vā ⁊ falsa siť in diuersis suis sensibus. vt illa. nō deꝰ est. tūc subiectū nō supponit ꝑ quolibet falso qđ est: q tunc nō qlibet falsum est aliud a vō. imo vt sic: aliquod falsum est verum. vt illa est falsa. nō deus est. capiēdo negationē neganter: ⁊ est vā. capiēdo negationē infinitāter. ⁊ sic nō est idē dicere: ℔ est falsum. ⁊ hoc est aliud a vō. ¶ Corollarium. Ly a vero ꝑ nullo supponit: q nūqz precise aggregatū ex ꝓpositiōe ⁊ suo casuali supponit: q nō est natū esse predicatū. Neqz segť q ly a vō alienat ly aliud: lz fit determinatio nō supponēs: q addita suo ōter minabili alienat ipsum ex regula: q regula intelligiť de determinatione. q

Vlez capiť nō includit syncategorema. modo ly a vero includit syncategorema: q pre

duplicitez positionem. ¶ Pro sophismate notandū. q ille termin⁹ vez: capit duobus

Primo modis. Uno mō ꝑ termino ꝓme intētionis: ⁊ sic supponit ꝑ qlibet re mūdi:

qz qlibet ens est vex: qz qlibz ens pticipat tñ de veritate ẽntum de entita te: z sic ly verum est terminus transcendens: z conuertunt inter se isti gnz termini verũ ens bonũ res aliquid. z ita nõ capitur in titulo qõnis. ¶Scõ mõ accipit pro termino scõe intentionis. z sic supponit pro qlibet ppõne va q est. z ita capit in pposito. Et lz predicatũ sit terminus scõe intentionis. tamẽ nõ restringit subiectũ in sophisimate ad standũ materialiter. qz alias ex communi mõ loquẽdi capit personaliter. ¶ Consequẽter notandũ. qz Hugo. circa pñs sophisma cõcedit quattuor ppositiones. Quaz pma est hec. Ab omni vo aliud est vex. z illa est va: z illa ppositio nõ debz exponi: sicut sophisma. Sed debet prius pbari ratione signi vniuersalis. ab illo vero aliud est verũ. Et tũc singulares debent exponi. Et omnes exponentes singularium erunt vere. Et differt illa ppositio a sophisimate: qz in sophisimate subiectũ p nullo vero supponit. Sed in illa subiectũ supponit pro qualitate re mundi. Secũdo differt ab ea. qz ly aliud in sophisimate supponit determinate. sed in illa supponit confuse tñ. Tertio differũt. qz in vna est vnica acceptio. z in alia diuersa acceptio. ¶Secũda ppõ est hec. Aliud ab oi vo est vex. z ista etiam est vera. z ambo extrema supponũt pro illa hõ est aial: qz in ea ly vero stat determinate: z sic subiectũ supponit p qualibet re mũdi. Et ly oi in tali vel ẽsili nõ est pars extremi: lz ponit ibi pp impedire distributionez illius signi aliud a circa illũ terminũ vo. Et sic ille due equalent. aliud ab omni vo ẽ verũ z a vo aliud ẽ vex. ¶Tertia ppõ. ab omni vo aliud non est verum. Et ista nõ est contradictoria pme qm̃ concedit. Et ista tertia propõ etiã est va z ista nõ est eiꝰ ꝯdictoria. a vero qlibet aliud est vex lz sit falsa: qz ly vex in scõa deberet stare determinate. g̃ ista sua ꝯdictoria. a vo qlibet aliud est a verũ ita qz ly a sit signũ suppõnis determiate circa ly vex. ¶Quarta ppõ ẽ illa nihil aliud a vero est vex: z illa etiã est va: qz est ꝯdictoria sophisimatis. Et ly nihil non capitur syncategorematice mixtim: sed pure syncategorematice. ¶Rñsio ad sophisma qz ipsum hz ẽttuor sensus. Primus capiẽdo ly vero a parte subiecti positũ pro termino scõe intentionis. Et ly vex a parte pdicati p termino pme intentionis. In tali sensu sophisma est vex. qz valet tantũ aliud a, ppõne vera est ens. Scõs sensus est capiendo ly vero a parte subiecti p termino pme intentionis: z predicatum pro termino scõe intentionis: z sic sophisma est falsum: qz est indefinita affirmatiua cuius subiectũ p nullo supponit: qz tãtuz valet aliud ab ente est ppositio vera. Tertius sensus est capiẽdo ly vero a parte subiecti z pdicatũ pro termino pmarũ intentionũ: z sic sophisma est falsuz ex eadẽ cã: qz valet tantũ aliud ab ente est ens. Isti tñ tres sensus sunt preter rigorem: qz non sunt de intentione Hugonis. ¶Est preterea quartus sensus capiẽdo ly vo a parte subiectiꝰ z predicatum pro terminis secundaz intentionũ in tali sensu sophisma est falsum: qz est vna indefinita affirmatiua cuius extrema nõ supponũt pro eodem: quia subiectum p nullo vero supponit. Predicatum aũt p quolibet vero. Etiam totalis eius exponẽs est falsa. exponit. n. sic vex est z sil' oẽ vex est: z simul vex nõ ẽ vex. Imo sophisima est falsum impossibile. ¶Corollarium responsiuum. sophisma de rigore verborum est falsum z impossibile. ¶Contra hoc arguitur. sophisma est vex. ergo male negatum: qz sequitur ex vero in bona consequẽtia: quia sequit bene. aliud a veris est verum. ergo aliud a vero est verum tenet consequẽtia a synonimo ad synonimuz. ¶Confirmat adhuc sophisma

Scõo.

Hugo ꝓcedit ẽttuor ppositiões Ab oi vo aliꝺ ẽ vex.

Aliꝺ ab oi vero ẽ vex

Ab oi vo aliꝺñ ẽ vex

Nihil aliꝺ a vo ẽ vex

Rñ. ad sophisma. qz hz quattuor sensus Primus Secũdus. Tertius

Quartus

Arguit ꝑ ꝯ sophisma.

Secundo

sequitur ex vero. ergo est vex quia sequit ex vo. probat quia sequit bñ. alio ab illo vo est vex: z aliud ab illo vo est vex. z ista sunt oia va. g̃ aliud a vo

Tertio

est vex. ¶Confirmatur. Adhuc sophisma sequit ex vo. g̃. quia sequit bene.

Quarto

a vo aliud est vex. ergo aliud a vero est vex. tenet cõsequentia. quia nomina z vba transposita idem significant zc. ¶Confirmat. Sequit. aliud a vero erit vex. ergo aliud a vo est vex. Quia autem antecedens sit vex. probatur. quia sequit bene. hoc erit vex. z hoc est aliud a vo. g̃ aliud a vo erit vex. de

Quinto

monstrando illam. antichristus est: z tz consequẽtia expositorie. ¶Cõfirmatur. Sequit bene. ab omni vero aliud est vex. ergo aliud a vero est vex. tenet cõsequentia ab equiualente ad equiualens. ¶Ad primum respondetur

Responsio ad p̃m arg̃m

negãdo consequentiam. Neq; arguit a synonimo ad synonimum. quia licet isti termini vis z vo sunt synonimi z cõuertibiles. ad minus tamẽ aliud a veris z aliud a vero non sunt termini synonimi. nec conuertibiles: quia

Ad scõm

vnus illorum supponit pro propositiõe va. alius vo nõ. ¶Ad secũdum dicẽdum est q̃ nõ valeat iduci sub determiatiõe distributa vnica acceptiõe accepta cum suo determinabili. imo descẽdẽdo sub ly vo i sophisimate prius debet descẽdi sub termino stãte determiate. vt sic. hoc aliud a vo est vex. vl hoc aliud a vo est vex. z sic de singulis: z quelibet singularium est falsa. Potest tamẽ etiam descẽdi sub ly vo primo. ita quod in qualibet singularium

Ad tertiu.

preterquam in prima: termino stante determinate: addatur relatiuum idẽtitatis vt sic. aliud a vo est verum: z ista sunt omnia vera. ergo aliud ab illo vo est vex: z idem aliud ab illo vo est vex. z sic de singulis. ¶Ad tertiu negetur consequentia. Quia arguit a nõ distributo ad distributum ratione ly

Ad quartũ

vo. quod in cõsequente distribuitur: z in antecedẽte nõ. ¶Ad quartum respõdetur. cõcedendo consequẽtiam: z negãdo antecedens. Sed ad probationem dicendũ est q̃ arguit expositorie: quia arguitur a nõ amplo ad amplum. cum distributione ampli. ratione ly vero in mioze z i ꝯclusiõe. ¶Ad

Ad qntum

vltimum dicendum est q̃ nõ equiualẽt. quia variatur suppositio in eis. Nã ly aliud: in vna supponit cõfuse tãtum: z i alia determinate: vt supra patuit

Sẽp verum nõ est vex

circa primam propositionem Hugonis. ¶Corollarium. Ista est vera. semp vex nõ est verum. z ista nõ est in sua contradictoria. aliquo tempore oẽ vex est vex. quia predicatus i affirmatiua deberet stare determiate. Est ergo eĩ cõtradictoria talis. aliquo tempore vex oẽ vex est. vel ista. aliquo tempore

Aliõ a vo scitur.

oẽ vex est a verum. z sit ly a: signum suppositionis determinate. ¶Corollarium. Ista. aliud a vo scit: si ly scitur capit solum pro scibili propinquo. tũc ipsa est falsa. Si autem capit pro scibili remoto vel remotissimo. tũc est va: quia falsum bene scit. vt scibile remotum vel remotissimum. nõ autem vt

Vex ẽ falsum esse.

scibile propinquum. ¶Corollarium. Illa. verum est falsum esse. capiendo ly falsum esse psonaliter. tunc ipsa est falsa. saltem circũscribendo multiplicitatem propositionum. quia valet tantum. propositio va est falsum existẽs. Si autem capit materialiter tunc est va. quia valet tm̃. propõ vera est illa.

Verum ẽ q̃ falsum est.

falsum est. falsum esse. falsum erit. falsum fuit. falsum fuisset zc. ¶Corollarium. Illa. verum est quod falsum est. si ly quod capitur pronoialiter. tunc ipsa est hypothetica. z si propositiones non sunt multiplices: ipa ẽ falsa. quia valet tantum. illud quod ẽ falsum ẽ verum. Si autem ly quod: capitur coniunctionaliter. ita q̃ hoc totum falsum ẽ: restringitur ad standum materialiter. tũc ẽ va: qr̃ valet tãtum. propositio vera est. talis oratio falsum ẽ. vel sibi

similis. Et tantum de illo sophismate.

Utrum secunda diuisio suppositiõis sit bona. in qua dr. suppõnũ alia personalis. alia materialis. Notãdũ q titulus pñtis qstiõis hz declarari q ad accidẽtalia eodẽ mõ sic qstio supra posita de pma diuisiõe suppõnis. ¶Scõ notandũ. q diuisio de q qrit qstio hz ꝛMarsilũ ꝛ Hugonẽ sic ponit ad formã suppositionũ. s. simpliciũ. alia. i. qdã est psonalis. ꝛ alia. i. ꝛ illa q in certo eius sensu nõ est psonalis est mãlis. Dr notãter suppõnũ simpliciũ. ad excludendũz suppõnẽ mixtã. ¶Pro quo est notandũ. q suppõ simplex in ppo sito ẽ suppõ termini incomplexi vel complexi nõ aggregati ex plurib⁹ partibus pncipalib⁹ ꝛ materialib⁹. quarum vna pars pncipalis ꝛ materialis significat vltimate. ꝛ alia pars existens eque pncipalis significat non vltimate. Exemplum primi. homo currit. Exemplum secundi. album bu currit. magnum bu est asin⁹. asinus bu currit. capiendo ly bu in genitiuo casu. ¶Corollarium. Quando cũqz aliquod est aggregatũ ex determinatiõe ꝛ determinabili. tunc si determinabile supponit psonaliter: ꝛ est incomplexũ. qcquid sit determinatio semper est suppositio simplex: vel materialis vel psonalis. ¶Conseqnter notandũ. q duplex est suppõ simplex. videlicet psonalis ꝛ materialis. Suppõ personalis est suppõ simplex termini pro suo significato vel suis significatis vltimato vel vltimatis ꝑm illũ conceptum ꝑm quem illud vel illa vltimate ꝓcat. vt hõ est animal. Dicit notãter ꝑm illũ cõceptuz zc̃. q ille terminus ens: in illa. ens est. supponit pro suo significato nõ vltimato. videlicet ꝓ seipso: tamẽ non ꝑm illũ conceptuz ꝑm quẽ non vltimate significat sed vltimate. ¶Sed suppõ materialis est suppõ simplex termini pro suo ꝓcato vel suis significatis nõ vltimato vel nõ vltimatis ꝑm illum cõceptuz ꝑm quẽ illud vel illa nõ vltimate significat. Dicit ꝑm illũ ꝯceptum. zc̃. q licet subiectũ ens est dictio: supponat pro suo significato vltimato. ga quãlibet rem mũdi significat. tamen hoc non est hz ꝯceptuz ꝑm quẽ vltimate ꝓcat: sed non vltimate. ¶Pro intellectu illaꝝ diffinitionũ est sciendum. q duplex est significatũ termini. s. vltimatũ ꝛ nõ vltimatũ. ¶Significatum vltimatum termini est res quã terminus ꝓcat ad placitum vltimate vel naturaliter ꝓprie. ¶Sed significatũ nõ vltimatũ termini est res quã termin⁹ ꝓcat ad placitum nõ vltimate vel naturaliꝝ cõiter. Quis aũt termin⁹ significet ad placitũ vltimate vel nõ vltimate naturaliꝝ ꝓprie vel naturaliꝝ cõiter: patebit infra. ¶Sed suppõ mixta est suppõ termini cõplexi cuiꝰ vna pars pncipalis ꝓcat vltimate. ꝛ alia eq̃ pncipalis ps ꝓcat non vltimate. vt sortes vel bu currit. Patet g q suppõ mixta habeꝝ solũ in complexis in quib⁹ ponit aliqõ signũ ꝯiungens siue cõiunctio. Sic etiam ibi est suppõ mixta. albus sortes ꝛ bu currũt. ¶Corollarium. In talib⁹ etiam est suppõ mixta. bu vel chimera currit. bu vel antichristus sedet. ga in diffinitiõe non dicit supponit sed significat. Et sic licet vna ps non supponit vltimate: ꝛ alia nõ vltimate. tamen sufficit q vna pars ꝓcat vltimate ꝛ alia non vltimate. Imo subiectum illius est suppõ mixta. bu vel ba currit. quia iam vna pars subiecti. videlicet ly vel: significat vltimate. ꝛ sic oportet dimitti in diffinitione. de partib⁹ pncipalib⁹ ꝛ eq̃ pncipalib⁹. ¶His visis rñdeꝝ ad questionez. q questio vt ꝓponit est vera. quia est indefinita affirmatiua cuius extrema supponũt ꝓ eodem. Uñ ambo eius extrema supponunt ꝓ illa copulatiua.

Intellectꝰ diuisionis.

Suppõ simplex.

Suppõ simpl. pso nalis.

Suppõ simpl. materialis.

Significatũ vltimatuz.

Significatũ nõ vltimatũ.

Suppõ mixta.

Rñ. ad qõ nem.

Suppositionū simpliciuz alia est psonalis.z alia est materialis. Vel etiam pro illa. Suppositionum alia est psonalis.alia materiaľ.z alia est mixta. ad

Significaŕ sensum supra expssum.ga qcquid dicit in toto dicit etiaz in parte. ¶Ulteri us notandū.qꝫ Significare est potentie cognitiue aliqd vel aliqua vel aliq̄liter eam instrumētaliter immutando repsentare. In illa diffinitiōe ille terminus repsentare est genus diffiniti. Et licet omne repzesentare sit significa re z ecōuerso: quia qcquid repsentat aliquā rem: etiā ꝑcat eandē rem.ga ad minus dño deo. ppter qōly repzesentare nō est superius in supponēdo ad ly significare.tamen adhuc ꝑcat generali⁹.ga nō omne repsentans aliquaz rem alicui: ꝑcat eandez rem eidez. vt anima formās in se ꝛceptū lapidis re-

Repsentaŕ pzesentat lapidem eidē.tamen nō significat lapidē eidez. ¶Unde repsenta re est actiue cōcurrere ꝓncipaliter vel instrumētaliter ad formationē actus vel conceptus. vel est met talis actus vel cōceptus. Dicit ꝓncipaliter ppter deum. Dicit instrumētaliter. ppter accidētia. vt colorez. magnitudinē. albe-

Immutare istraĺ dinem. nigredinez. ¶Sed immutare instrumētaliter. est ipsum particulare immutans immutare per ꝓprias species vel ꝑ species sensibiles exteriores de seipso imediate vel mediante quadā cognitione diffusas. Primū dicit ppter accidentia que multiplicaŕ species de se. vt a pariete multiplicaŕ spe cies albedinis vsqz ad humorē glacialē oculi pyramidaliter. sicut etiam alie species ipsius visus. Sed species soni multiplicantur a sensibili ad sensum orbiculariter. z ita de alijs. Secundum dicit ppter magnitudinez que sen titur z que imutaŕ non per ꝓprias species. sed per species. accidentis sibi consistens. quia ista materia est magis physicalis q̄z logicalis. Ideo de ea

Actus. vide profundiora in primo physicorum. ¶Est tamen notandū qꝫ actus est syncategorema mentale. Syncategoremata enim etiā significant quia aliqualiter. Et quando dicitur. syncategoremata nihil significant: sed consigni ficant. sic intelligitur. syncategoremata nullam rem significant: sed cum alijs consignificant. quia aliqualiter. Sed conceptus est categorema mentale. vt

Cōceptus' Formalis cognitio. sic est formalis cognitio rei vel rerum. ¶Unde tunc est formalis cognitio: quando res taliter cognoscitur qꝫ non oportet eam alteri cognitioni subordinari. Per hoc patet qꝫ nullus terminus vocalis. vel scriptus vt sic: est formalis cognitio vel modus cognoscendi. quia quilibet talis subordinatur alteri conceptui vel actui. ¶Duplex est significare. s. ad placitum z natura-

Significaŕ ad placitū liter. ¶Significare ad placitum est ꝑcare ex impositione actu facta. vel voluntario vsu aut consuetudine. vt sic. vel se z sibi similia ratiōe cōuenientie in significando. lr̄ando. syllabicando ꝓtrahendo. vel figurando. Exemplum primi. vt ille terminus hō ꝑcat ad placituz omnes hoies. quia ex ipositione actu facta. Exemplum scōi. vt termini materialiter capti: q ꝑcant se z sibi si milia rōne ꝓuenientie in significādo. litterrādo. ¶Duplex est significare ad

Significare ad placitū. s. vltimate z nō vltimate. Significare ad placitū vltimate ē ꝑcare ex placi tū vltiate. impositione actu facta. vel volūtario vsu aut ꝓsuetudie. Dr̄ ex impositione actū facta. ppter istos terminos. hō. asin⁹. capra. ꝛc̄. q sunt ipositi ad ꝑcandū hoies. asinos ꝛc̄. Dr̄ vel volūtario vsu. ga stramē añ tabernā ꝑcat cerui-

Significare ad placi tū ñ vltiate siam. Dr̄ aut ꝓsuetudine. ppter circulū ante tabernā: qui ꝑcat vinū dulce. Sic etiaz pann⁹ rubeus significat rubeū vinū ad placitū vltimate. ¶Sed significare ad placitū non vltimate est significare ad placitum se z sibi simi lia rōne conuenientie in significando. lr̄ando. syllabicando. ꝓtrahendo vel

figurando. vt sunt termini materialiter capti. ¶ Corollarium. ℔ō omnis terminus materialiter captus significat ad placitum non vltimate. qz termini mentales etiā capiunt materialiter, put significāt se z sibi silia rōne identitatis essentialis. qz in eis est naturalis similitudo. z tamen non significāt ad placitū non vltimate sed naturaliter communiter. nullus tñ terminꝰ naturaliter ꝓprie significans vt sic capit materialiter. ℔ropter quod aliqui ad diffinitionem significare ad placitū dicūt debere addi illam particulā. circūscripta naturali filitudine signati ad signatum. z hoc ꝓpter terminos mentales put capiunt vt significant se z sibi silia in essendo. Etiam ꝓpter effectū qui significat suam causam naturaliter. qz in istis est naturalis filitudo signi ad signatum. ¶ Corollarium. ℔sta ꝓpositio vel ꝓsilis. homo est spēs potest hꝫe duplicē mentalem. vnā vltimatā z aliam nō vltimatā. Significare naturaliter est significare ex conditione sue nature vel naturali habitudine signi ad signatum. ℔rima particula conuenit terminis naturaliter ꝓprie significātibus. Secunda autem terminis naturaliter cōiter significantibꝰ. z sic ille terminus homo in mentali illiꝰ. homo est species: significat naturaliter cōiter illos terminos homo hō homo. Et est duplex. s. significare naturaliter ꝓprie. z naturaliter communiter. Significare naturaliter ꝓprie est significare naturaliter. z sic in significādo significare seipso formaliter. ℔oc est tantū dicere. qꝫ talis sic in significando nulli alteri cōceptui subordinet. vt conceptus specificus omniū hominum. Significare naturaliter communiter est significare naturaliter. z in sic significando non significare seipso formaliter. id est qꝫ talis terminꝰ in sic significando subordinetur alteri ꝓceptui. ¶ Duplex est significare naturaliter ꝓprie, vicz singulariter z cōmuniter. ¶ Significare naturaliter ꝓprie singulariter est significare naturaliter ꝓprie. z in sic significando esse terminū singularem. vt cōceptus correspondēs his terminis. sortes: petrꝰ: plato. Sed significare naturaliter ꝓprie communiter est significare naturaliter ꝓprie. z in sic significando esse terminum communem. vt conceptus corrūdens terminis cōmunibus. Significare naturaliter communiter est duplex. s. singulariter z communiter. Significare naturaliter communiter singulariter est significare naturaliter cōmuniter. z in sic significando sic se habere qꝫ sibi repugnat significare plura essentialiter distincta diuisim z vniuoce. vt ille terminꝰ homo in ista. hō est species. put significat se solū rōne sue identitatis essentialis. Sed significare naturaliter cōmuniter cōmuniter est significare naturaliter cōmuniter. z in sic significando ꝫcare plura essentialiter distincta diuisim z vniuoce. Ut realis calceꝰ qui significat oēm hoiem q potuit eū facere. ¶ Corollarium. Ly illud in illa. hō est nomē z illud est dictio dissyllaba supponit ꝓsonaliter: lz suppōat materialiter: relatiue tñ non sequit qꝫ ideo supponat materialiter. qz ly relatiue est dictio distrahēs ad ipsum. ¶ Uñ ille terminꝰ di supponere materialiter relatiue qui supponit z est relatiuum referens terminū materialiter captū. ¶ Coi. Bank duo termini synonimi quorum vnus supponit materialiter z alter ꝓsonaliter. vt patet de subiecto illiꝰ vocal. hō est species. z de subiecto eiusdē mentalis. nā subiectū in voce capit materialiter: z in mentali ꝓsonaliter: nec ē inconueniēs. Unde ad hoc qꝫ termini sint synonimi sufficit qꝫ eodem modo ꝫcant quo ad moduꝫ significandi principalem. z hoc est ibi. Et tantum de secunda diuisione.

Significare nāliter.

Significare nāliter ꝓprie.

Significare nāl'r cōiter.

Significare nāl'r ꝓpe singulariē.

Significare nāl'r ꝓpe cōmuniter

Significare nāl'r cōiter singulariter.

Significare nāl'r cōiter cōiter.

℔ō ē nomē z illud est zē.

Sophisma.

Declarat ꝓpetates.

Sortes differt ab homine qui est sortes. Notandum q̄ sophisma pōt esse ꝓpositio categorica vel hypothetica i diuersis eius sensib⁹ ꝑm q̄ ly qui capit vel relatiue tm̄: vel relatiue ⁊ restrictiue simul. Nam si ly qui capitur relatiue ⁊ restrictiue simul: tunc sophisma est ꝓpositio categorica. Subiectuz est hoc totum. sortes qui nō est sortes. si ly q̄ refert subiectū. ⁊ differt ab hoīe ẽ p̄dicatū. Et est in materia remota. Et subiectū alienat. Sed alie ꝓprietates logicales sunt indicande sicut de sophismate añ diffinitionem suppōnis est dictū. Si autē ly qui capit relatiue ⁊ restrictiue sit. ⁊ refert partem p̄dicati. s. ly homine. sophisma itez est ꝓpō categorica. Et sic ly sortes est subiectū. Predicatum: differt ab homine qui non est sortes. Et ly hoīe supponit ꝑ quolibet hoīe qui nō est sortes. Si autem ly qui capit relatiue tm̄: tunc sophisma est vna ꝓpō hypothetica affirmatiua speciei copulatiue. ⁊ valet tantum si ly qui refert subiectū sortes differt ab hoīe. ⁊ ille sortes nō est sortes. Si autez ly qui refert ly homine tunc valet tantum. Sortes differt ab hoīe. ⁊ ille hō non est sortes.

Regle q̄ q̄ vel q̄d capiunt relatiue tm̄. vl cū ꝫ restrictiue. Prima. Scda. Tertia.

¶ Nota vlterius sicut etiaz notat ipse Hugo. q̄ ista signa qui que vel q̄d cū suis condeclinijs capiunt dupliciter. vicz relatiue tm̄. ⁊ relatiue ⁊ restrictiue sit. Et ad hoc cognoscēdū sunt tres regule. ¶ Prima regula. q̄ ly qui q̄ vel quod vel eoz ꝓdeclinia ꝓponit oīb⁹ verbis in oīone tūc capit relatiue ⁊ restrictiue simul. vt hō q̄ currit mouet. ¶ Scda regula q̄ ly q̄ q̄ vel quod vel sua ꝓdeclinia ponunt inter duo v̄ba. ⁊ referunt p̄dicatū vel partez eius tūc capiunt itez relatiue ⁊ restrictiue simnl. vt Sortes videt asinū q̄ est molitoris sit sortes est animal q̄d currit. ¶ Tertia regula. q̄ ly qui que vel q̄d ponunt inter duo v̄ba ⁊ referunt subiectuz vel partē eius: tūc capiuntur relatiue tm̄. vt Sortes est homo q̄ est in scholis. Sit. sortes est animal q̄ est in scholis. Et tamen vez q̄ iste regule habent veritatez in q̄ztum est de rigore sed ꝓter rigorem p̄nt capi vt placet. ⁊ referre subiectum vel p̄dicatuz. ¶ Cō sequenter notandū. q̄ q̄cqd sit de sophismate rōne ly q̄ siue referat subiectū siue p̄dicatū. si capit relatiue ⁊ restrictiue simul: tūc facit ꝓpōnem categoricaz. ⁊ nō resoluit in ⁊: ⁊ in ille. Si aūt capit relatiue tm̄ tūc facit ꝓpōnez hypotheticam. ⁊ resoluuntur talia signa vt sic in et ⁊ in ille illa illud ꝑm exigentiam ꝓgruitatis. ¶ Corollarium. Ly qui vel hmōi signū ꝓpositum in oīone oīb⁹ v̄bis nō pōt capi relatiue tm̄. q̄z tunc oīo fieret incongrua.

Qñ ꝓpō rōe relatie ẽ categorica vl hypothetica.

Rñ. ad sophisma in sensu hypothetico.

¶ Nto sophismate est notandū q̄ capiēdo ipsuz in sensu hypothetico ꝓut refert subiectū tunc sophisma est falsum ⁊ impossibile. si ly hō capitur absolute. tunc prima pars est tm̄ impossibilis. Si autem ꝓnotatiue: tunc lz ambe ptes sint possibiles tm̄ partes repugnāt.

In sensu categorico hz tres sensus. Primus. Scds.

¶ Sed in sensu categorico sophisma habet tres sensus. ¶ Primus sensus est ꝓut ly qui refert subiectū. ⁊ tūc hoc totuz est subiectuz. sortes qui nō est sortes. ⁊ p̄dicatū est ly differt ab hoīe. tali sensu sophisma est falsuz. q̄z est vna singularis affirmatiua cuius subiectum ꝑ nullo supponit. Secundus sensus si verba sunt complexa ꝓut ly qui refert hoc totū: differens ab hoīe. ⁊ sic subiectū est ly sortes. predicatum est ly differens ab hoīe. qui differens ab hoīe nō est sortes. In tali sensu sophisma itez est falsum ⁊ impossibile. q̄z extrema nō supponūt ꝑ eodem. ⁊ tunc habet sic exponi. Sortes est ⁊ simul quilibet homo differens ab homine qui non est sortes est. ⁊ simul sortes non est homo differens ab homine qui nō

est sortes. ¶Tertius sensus ꝛ magis rigoristicus est ꝓut ly qui refert solum ly homine: tūc sophisma valet tantum. sortes differt ab hoīe qui hō nō est sortes. Jn tali sensu sophisma est verum. qz est vna singularis cuius ambo extrema supponūt ꝓo sorte. ꝛ sic exponit. sortes est ꝛ simul quilibet homo qui nō est sortes est. ꝛ simul sortes nō est homo: qui hō nō est sortes. ¶Corollarium. Si vba sūt simplicia tūc secūdus sensus categoricus frustratur. quia ly qui nō est natum referri ad ly differt. exquo est verbum finiti modi. ¶Corollarium responsiuum ad sophisma. Sophisma solū in sensu categorico ē verum: in alijs autē falsum ꝛ ipossibile. ¶Arguit. contra sensum verum sophisma in sensu concesso est falsum. ergo. Assumptuz ꝓbat. qz ex eo sequit falsum. qz sequitur bene. Sortes differt ab hoīe qui nō est sortes. ergo sortes differt ab hoīe. tenet consequētia a parte in modo ad totum. ¶Cōfirmatur. Adhuc ex eo sequitur falsum ergo. quia sequit bene. Sortes differt ab homine qui nō est sortes. ergo sortes differt ab homine qui nō est hō. tenet ꝯsequētia ab inferiori ad superius. ¶Confirmatur. Ex sophismate vero coassumpto sequitur falsum. ergo. Assumptuz ꝓbat. qz sequitur bñ. sortes differt ab homine qui nō est sortes. ꝛ sortes est. ergo sortes differt a sorte q non est sortes. ¶Confirmatur. Adhuc ex sophismate vero coassumpto sequitur falsum. ꝯ. Assumptum ꝓbat. qz sequit bñ. sortes differt ab hoīe q nō est sortes. ꝛ homo albus est. ergo Sortes differt ab homine albo qui non est sortes. tenet consequentia a superiori ad inferius. ¶Ad primum negetur assumptum. Ad probationē dicenduz est q non arguitur a parte in mō ad totum. quia arguitur cum distributione totius in modo vicz ly homine. ¶Ad secundum respondet negando cōsequentiā. Ad ꝓbationem dicendū est q nō arguitur iuxta regulam. quia arguit ab inferiori ad superius cum distributione superioris. Nec valet sic inferri. Sortes differt ab homine qui nō est omnis homo. quia adhuc ratione totalium extremorū arguit a superiori ad inferius cum distributione supioris. ¶Ad tertium respondet similiter q nō arguatur iuxta regulam. quia debet argui cum cōstantia. ꝛ licet hoc fiat: tū nō bene sumit. quia determinatio addita superiori debet addi in constantia inferiori. Debet ergo constantia sic sumi. Sortes q nō est sortes est. ꝛ tunc bñ valeret. Sicut in simili nō sequit. Omne aial album currit. ꝛ sortes est. ergo sortes currit. quia in casu q sortes esset niger ꝛ omnia animalia currerent antecedens esset verum ꝛ consequens falsum. Sed cōstantia sic debet sumi. ꝛ sortes albus est. ¶Ad vltimū respondet. q non arguatur iuxta regulam. quia variatur appellatio forme. quia in consequente appellant ꝓo eodez tēpore vbi: ꝛ in antecedente nō. Alia videant circa illud sophisma supra positum. vicz. Sortes differt ab homine. ꝛ tantuz de sophismate.

Tertio

Argit ꝑ° ꝫ sensuz vez

Secundo.

Tertio

Quarto

Rñ. ad ꝑm

Ad secūdū

Ad tertiuz

Ad quartū

Utrum cuiuslibet propōnis

particularis vel indefinite subiectū supponat determiate. Notādū q q̄stio ē ꝑpō categorica mixte q̄ntitatis. qa subiectū eius accipit diuersb acceptiōib⁹. qz subiectū eius ē ly totū ꝑpōnis particularis vl indefinite subiectū. qō accipit diuersis acceptiōib⁹. qz aggregat ex determiatiōe ꝛ suo determiabili vbi determiatio ꝓcedit. et subiectū eius supponit ꝓ diuersos actus exquo ꝑs eius supponit distributiue ꝛ alia ꝑs ꝯfuse tñ. scz ly subiectū. Sed ꝓdicatū est hoc totum supponit determinate si vba sūt simplicia. si aūt sunt cōplexa tunc supponens determinate est ꝓdicatum. Et

Declarat ꝑmietates

eius contraria est nullus ꝓpositionis particularis vel indefinite subiectum supponit determinate. Sed si contraria eius est ꝓpositionis particularis vel indefinite subiectum nō supponit determinate. Contradictoria eius est ꝓpositionis ꝑticularis vel indefinite nullus subiectū supponit determinate Subalternās est cuiuslibet ꝓpōnis particularis vel indefinite omne subiectum supponit determinate. Sed subalternata est ꝓpōnis particularis vel indefinite subiectus supponit determinate. Et est in materia ☞tingenti. Et cōuertit͛ paccidens. sic ergo supponens determinate est ꝓpositiōis particularis vel indefinite subiectū. Equipollens vero iuxta ꝑmam regulā est nullius ꝓpōnis particularis vel indefinite nullū subiectū supponit determinate. ¶Corollarium. subiectum ꝑtis questionis supponit mixtim nō autem supponit suppositione mixta. Prima pars ꝑz ꝑz accipit͛ per diuersos actus Secunda pars ꝑz quia altera pars subiecti nō accipitur materialiter. ¶Corollarium. Illa ꝓña nō valet. ille terminus supponit. ergo ille terminus suppositione ſpponit. quia demonstrando subiectum illius hois asinus currit. similiter illius. cuiuslibet hois asinus currit. Similiter demonstrando subiectum tituli questionis. antecedens est verus ⁊ ꝓñs falsum. Sed debet sic argui. Ille terminus supponit. ergo ille terminus suppositione vel suppositionib⁹ supponit. ¶Corollariū. Nō est idē dicere. ille terminus supponit ⁊ ille terminus est suppositio. qz in argumentis ꝑtactis est instantia. ¶Secūdo notandum q͛ licet tam ꝓpōnis particularis q̄z indefinite subiectum supponat determinate. tamen adhuc differūt ꝓpositio particularis ⁊ indefinita. quia subiectū ꝓpōnis particularis stat determinate p signum exꝑsse positū sed subiectum ꝓpōnis indefinite stat determinate sine signo exꝑsse posito. ¶Tertio notandum q͛ suppositio determinata est suppositio termini p suo significato vel suis significatis stantis disiunctiue. Et ille terminus dicitur supponere p suis significatis disiunctiue sub quo vel sub alio ꝓsil͛ accepto habente actu plura supposita ⁊ singularizabili valet descensus disiunctiuus gratia forme sic q͛ nō copulatiu⁹ nec copulat⁹. Dicit ꝑmo. sub quo vel sub alio ꝓsil͛ accepto. p hoc innuit͛ q͛ aduerbia etiaz supponūt determinate. q̄ licet sic se habeāt q͛ sub eis nō valeat descensus. tū sub alijs ꝓsil͛ acceptis q̄ ad spēm. Dr̄ habente actu plura supposita ꝓpter illos terminos. sol deus phenix mūdus ⁊c. Dicit ⁊ singularizabili ꝓpter verba in q̄stū sunt simplicia Dr̄. valet descensus disiūctiuus. ¶Ulū descensus disiunctiuus est descensus cuius ꝓñs est vna ꝓpō disiunctiua. ¶Dr̄ gr̄a forme. Ulū tunc aliqs descensus dr̄ tenere gr̄a forme sub quo vl̄ sub q̄libet alio ꝓsil͛ accepto habēte actu plura supposita ⁊ singularizabili q̄tum est ex ꝑte sui valet descensus ¶Corollarium. Licet sub ly homo in illa. homo est homo valeat descensus copulatiuus. tū nō supponit ꝓpter ly distributitiue. qz non tenet gr̄a forme qz nō sub quolibet alio ꝓsili accepto q̄ ad spēm valet descēsus copulatiu⁹. ¶Corollariū. Aliud est dicere descēsum tenere formaliter ⁊ descensum gratia forme tenere. qz descensum tenere formaliter est ipm fic tenere q͛ sit formalis ꝓña. Dicit in diffinitione sic q͛ nō copulatiuus nec copulatiuus. quia ly homo in ista Omnis hō currit. sic se habet q͛ sub eo valet descēsus disiunctiuus etiam gr̄a forme. sed sub eo valet copulatiuus q̄ nō deberet fieri. q̄ nō supponit determinate sed distributiue. ¶His visis rūdet ad questionem. q͛ questio de rigore verbor⁹ vt ꝓponit est falsa. qz est vna mixte q̄ntita

Declarat q̄ndā ꝓñtiā nō valē

Dña ꝓpō nis ꝑticularis ⁊ indefinite.

Suppō ō terminata

Descēsus disiūctiu⁹.

Rñ. Qō ō rigore est falsa.

tis nō hñs se sic sicut omnia syncategoremata in ea posita sūmpta denotant. Et licz ambo extrema supponāt ꝑ eodē tñ nō est sic sicut rōne ly cuiuslibet ⁊ copulatiue requirit. qr rōne eoꝝ regreret q nulla daret ꝓpositio particularis vel indefinita qn eiꝰ subiectū supponeret determinate. mō hoc ē falsum de multis vicz chimera currit. hircoceruus mouet. asinus chimere ambulat. Et intelligit illa rñsio put ly cuiuslibet distribuit totum disiunctum sicut de rigore sit. Et resoluit vt sic hoc mō. ꝓpōnis particularis vel indefinite subiectū supponit determinate ⁊ nō est aliqua ꝓpositio particularis vel indefinita quin eius subiectū supponat determinate. ¶ Corollarium. Questio in tali sensu est falsa possibilis. quia in casu quo solum illa ꝓpō. hō currit circa questionez esset questio fieret vera. ¶ Secundus sensus est put ly cuiuslibet distribuit soluz ptem disiuncti. ⁊ sic questio est vera. quia tunc sic resoluit rōne ly cuiuslibet ꝓpōnis pticularis vel indefinite subiectū supponit determinate. ⁊ nō est aliq ꝓpō particularis gn eius vł indefinite subiectū supponat determinate ⁊ illa copulatiua est vera vt patet. ¶ Secūdo dicendū q illa est falsa. cuiuslibet ꝓpōnis pticularis vel indefinite subiectū supponens sup quod nō ferr signum confusiuum ipm ꝙfundens supponit determinate. ⁊ patet hoc ꝑ resoluentem vt ꝓius. Etiā patet. qr ex ea vero coassumpto falsum sequit vt sic. ⁊ hec ꝓpō chimera currit est ꝓpositio particularis vel indefinita. ḡ illius propositionis subiectum supponens ⁊c. supponit determinate. nec in minore debet totuz poni. qr nō est determinatio ad dita medio in maiore sed fuit determinabile. ¶ Tertio dicenduz q illa. cuiuslibet ꝓpōnis pticularis vel indefinite cuius subiectum supponit sup qō nō ferr signum cōfusiuū ipm ꝙfundēs supponit determiate nec est vera nec falsa. quia non est ꝓpō cum sit oratio incongrua. Et fiꝛ est ibi. cuiuslibet asini vel capre cuius mater currit mouet. Similiter etiā est dictū ibi circa illā questionē. terminus discretus in quacūqz ꝓpone ⁊c. ¶ Quarto dicendum ⁊ ꝙclusiue ad questionē q illa est vera cuiuslibet ꝓpōnis pticularis vel indefinite cuius subiectū supponit ⁊ sup qō nō ferr signū cōfusiuū ipm confundēs subiectuz supponit determinate. Et differt a ꝓcedenti ꝓpone. qr iaz ponit ibi subiectum qō habet se in rōne suppositi ad verbū ꝑsonale scilicet supponit. ¶ Dōt esse ēt tertia regula marsilij de suppositiōibꝰ ꝙclusio rñsalis ad q̄stionē illa vicz. Quodlibet subiectū ꝓpōnis pticularis vel indefinite supponēs sup quod nō ferr signū ꝙfusiuum ipm cōfundens supponit determinate. Dr in ꝙclone supponens ad excludendū subiecta illaz chimera currit hircoceruꝰ mouet. qdā asinꝰ chimere ambulat. q̄z subiecta nō supponūt determinate. Dr sup qō nō ferr signū ꝙfusiuū ipm ⁊c. ꝓpter subiecta illaz. semp fuit hō. in instāti fuit motꝰ. oēm equū videt asinꝰ. a sorte nō differt ois hō. ꝓpetue mouet celū. ꝓtinue gñat ignis. quaz subiecta nō supponūt determinate. licet sint pticulares vel indefinite. qr iā sup subiectum cadit signū ꝙfusiuū qō facit ea supponere cōfuse tñ. ¶ Dr q ipm confundēs ad includendū q subiectum illiꝰ supponit determinate nonnullus hō currit. ⁊ licet sup subiectuz cadat signū confusiuū tñ nō ꝙfundit ipm. ¶ Corollarium. Ly homo in illa. percutientem oēm hominez videt hō supponit determinate. ⁊ ly oēm nō habet ꝙfundere ipm: sicut in illa. oēm hoiem videt hō. Et causa est. qr in vna distribuit determinationem acceptā vnica acceptione cū suo determinabili. vicz in ꝓma. ⁊ est ꝑs extremi. vt sic nō hz ꝙfun

2ª ꝙ falsa.

Rñsio 3ª.

ꝙ rñsalis.

per cutiētē oēz hoiem videt hō.

dere ptē alteri⁹ extremi. Sed in alia distribuit determiationē diuersis acceptiōib⁹ acceptā cū suo determinabili. vicz in scōa. ⁊ in eadē nō est ps extremi. ⁊ g̃ bñ hz cōfundere ptē alteri⁹ extremi. ¶ Corollarium. Dicendo sic. hominis asin⁹ currit. subiectū nō supponit determinate nec ē indefinita. ſz subiectū supponit mixtiz. ⁊ ē mixte q̃ztatis. Et qñ arguit q⁹ supponat determinate. ga sub subiecto valet descēsus disiūctiu⁹ gr̃a formē ⁊c̄. ga hic est bonus descēsus. hois asin⁹ currit. g̃ ille hois asinus currit. vel ille hois asinus currit. ⁊ sic de singulis. Respondet q⁹ nō sit descēsus. ga licet sit bona p̃ia: tamen nō est formalis. ga in filī nō sequit. regis cantor currit. ergo ille regis cantor currit. vel ille regis cantor currit. ⁊ sic de singulis. ga in p̃sequēte est vnica acceptio. ⁊ valet tantū. sicut ille regis cantor currit. ⁊ sic ponunt a parte eiusdē extremi duo termini accidentalr cōnotatiui vnica acceptiōe accepti. ⁊ si p̃ prima medietate ioānes curreret: ⁊ esset cantor ducis q nōdū esset rex. ⁊ p̃o scōa medietate eligeret in regē. ⁊ ioannes tūc non esset cantor suus añcedens eēt verū. ⁊ p̃sequēs falsum. ¶ Corollarium. ¶ Non segtur. Sub illo termino valet descēsus disiūctiu⁹ gr̃a formē. g̃ est suppō determinata. qz hic est bon⁹ descēsus. hois asin⁹ currit. ergo illī⁹ hois ille asin⁹ currit. vl illius hois ille asin⁹ currit. ⁊ sic de singulis. ⁊ tū nō est suppositio determinata. ga nō est vna suppositio ſz plures. ¶ Corolr. Aliqd supponit determinate qō non est suppositio determinata vt subiectum istius hominis asinus currit. quia aduerbia non sunt alicuius numeri: sed noia. vt p̃z ex Donato.

Hois asin⁹ currit.

Sophisma.

Quotlibet duplr distribuit.

Quotlibet partes sunt in continuo. Notandū p̃mo q⁹ ly quotlibet est nomen numerale omnis generis pluralis numeri tm̃. ⁊ debet scribi per durum t. Secundo notandum q⁹ ly quotlibet est signum distributiuum. ⁊ distribuit dupliciter. Uno modo p̃o singulis indiuiduis. ⁊ tūc est vnū p̃z syncategorema: valēs tm̃ sicut oēs. ⁊ sic sophisma est p̃pō vlis affirmatiua. subiectū ei⁹ ē ly ptes. ⁊ p̃dicatū entia in p̃tinuo. Et sūt assignāde ei⁹ oppositē sicut in alia p̃pōne vlī. Et p̃uertit sic. g̃ entia i p̃tinuo sūt ptes. Scōo capit distributiue: put distribuit p spēb⁹ singulo p̃. ⁊ sic ē syncategorema mixtū includēs actuz distributiuū. ſ. quotlibet. ⁊ p̃ceptū. ſ. spē nūeri. Et tūc est categorica affirmatiua mixte q̃ztatī. ⁊ exp̃sse nō hz subiectū ſz iplicite. videlz de spē nūeri. ptes ⁊ b̄ suppōit p qbuslibz reb⁹ mūdi: sed nō p q̃libet re mūdi. qz p nulla re in diuisibili supponit. Et hz oēs oppositas. Et cōuertit sic. g̃ entia in p̃tinuo sūt de spē numeri ptes. ¶ Ité ps est res: ex q̃ cū alia re natū est fieri aliqō totuz.

Scōo.

In capit duob⁹ modis.

Primo. Esse i p̃tinuo.

Secundo.

¶ Tertio notandum. q⁹ licet multis modis aliq̃ res dr̃ esse in alia: vt ad minus septē modis ſm modos septē essendi in: tm̃ q̃ztum ad p̃positū sufficit ly in potest capi duobus modis. Uno modo vt dicat habitudinem partis ad totū. ⁊ ita de rigore ⁊ p̃ncipaliter. Et sic ista dicunt esse in cōtinuo que sunt ptes alicui⁹ p̃tinui. ⁊ sic duo angeli nō sūt in p̃tinuo. Alio mō capit vt dicit habitudinē p̃tenti in p̃tinente. Et sic illa dicunt esse in p̃tinuo que p̃tinentur ab aliquo p̃tinuo. Et sic duo angeli sunt id continuo quia cōtinentur in vltima sphera. Sic etiam homo ⁊ asinus que p̃tinentur in aere. ¶ Corollarium. ¶ Nō omne quod est in cōtinuo p̃mo modo etiam est in p̃tinuo secūdo modo neq; ecōuerso. Primū patet de partib⁹ vltime sphere quo ad superficiem eius cōuexam que sunt in cōtinuo p̃mo modo ⁊ tm̃ nō secūdo. ſz

secunda pars pz de duobus angelis. ¶ Corollariū. Eadē res vtroqz modo ē in continuo. vt pz de manu hois que in respectu ad hominem est in ptinuo primo modo. z in respectu ad celū vel vltimā sphērā vel aerem est in continuo scōo modo. ¶ Pro maiore intellectu pmissorum est notādum. q signū distribuere pro singulis idiuiduis. Est ipsuz signū sic se habere q ratione ip sius terminꝰ sup quem fertur accipitur p suis significatis copulatiue. vt dicēdo. ois homo currit. Sīr ita distribuit ly quotlibz ly partes in sophismate. ¶ Sed terminū distribui pro singulis indiuiduis est ipsum terminū accipi pro oibus suis significatis copulatiue. vt ly partes in sophismate sicut etiam ly homo in illa. ois homo currit. ¶ Sed signum distribuere pro speciebus singulorz est ipsum signū includere in se illum terminum genere vl̄ specie cum actu distributiuo q actus distribuit talem terminū pro oibus suis suppositis pro quibus determinatio sibi addita cōuenit. Et illo modo ly q̄t libz i sophismate pōt distribuere: sic etiā alia signa distributiua vel vlia vt ly omne in illa. oē animal fuit in archa Noe. Sīr. Omnis homo est mendax z in pluribus stat ad placitū. ¶ Corollarium. Ly nihil nemo nō distribuunt pro speciebus singulorz: qz nō icludūt illum cōceptum gīe vel specie. ¶ Corollarium. Nō segtur ille terminꝰ distribuit pro speciebus singulorz. g̃ distribuit: qz arguit cū dictiōe distrahēte. Neqz sequit. Ille terminꝰ distribuitur p spēbus singulorz. ergo distribuit ex eadem cā. lz detur aliqs terminus qui distribuat pro speciebus singulorz: z cum hoc etiā distribuatur. vt ibi ly partes quotlibet nō partes sunt in cōtinuo. ¶ Corollarium. In mēte nullus terminus distribuit nec distribuitur pro specieb⁹ singulorz. qz in mēte nihil includitur. Et sic dātur due ꝓpōnes synonime i quarum vnus terminus distribuitur pro spēbus singulorum z in alia nō. vt patet de sophismate vocali z eius mētali. ¶ Corollarium. Q̄cūqz actus iclusus i signo impeditur p negationem tūc ipsum signū nō distribuitur pro speciebus singulorum: qa tūc sup ly specie vel gīe i mēte ferūtur duo signa. vt dicēdo nō q̄tlibet partes sūt i ptinuo. ¶ Quarto pricipaliter notādum q ille terminus species i proposito capitur p termio pme intētiōis. z sūt ibi duo modi dicēdi. ¶ Primus est q species numeri est aggregatum ex omnibus binarijs ternarijs q̄ternarijs simul sumptis qui sūt z sic species humana est oēs homines q sūt. Sic etiam idiuiduum est species vt phenix. z in re nō est aliud species numeri nisi totus mundus. z sic totus mundus z species numeri supponunt adequate pro eadem re: sed non sunt termini synonimi. Sic etiam numerus binarius z numerus ternarius zc̄. etiam supponunt pro toto mundo. Unde species numeri binarij non est aliud nisi totus mundus consideratus. vt est aggregatum ex oibus binarijs simul sumptis. Sic etiam species numeri ternarij. Et ly species numeri non habet actu plura suppositā: z sic sub eo nō valet descensus. ¶ Corollarium. Scōm illum modum ista est vā. Species humana est. etiam nō absoluēdo copulam. Sed illo modo species rerum nō sunt simpliciter ppetue nisi quo ad tertium modum idētitatis. ita q hodie esset eadem species que fuit ante mille annos. ¶ Corollarium. Isto modo illa est falsa. Omne aial fuit in archa Noe. etiam prout ly omne distribuit pro spēbus singulorum: qz de illa specie animalis q̄ iam ē: nullum aial fuit in archa Noe. ¶ Alius modus est q species numeri est aggregatū ex oibus binarijs ternarijs zc̄. sīl sumptis q sunt fuerunt erūt: possunt esse. Et

Distribuē p singulis i diuiduis.

Distribuē p spēb⁹ singulorz

In mente nihil distribuit p spēb⁹ singlorz.

Duo modi dicendi qd sit spēs. Primus

Scōs modus.

sic species humana est omnes homes qui sunt fuerunt erunt ⁊ possunt esse. Et sic illa de rigore est falsa. species humana est. Sed opz copulã absoluꝫ iuxta regulam. qꝫ terminus significãs spẽm additus verbo ꝓsentis vel preteriti temporis si dz supponere opz tale verbum absolui a tempore. ¶Quinto notãdum qꝫ ctinuum est res magna. simpliciter vna. vt hõ asinus lapis. imo quodlibet cõpositũ essentiale. Sed ctigua dicunt quorum vltima sũt simul. sicut mensa scãnum. sic etiã due tabule collígate. ¶Corollarium. Illa est falsa. quelibet pars continui est ctinuũ. vt pz de aĩa intellectiua que ẽ pars continui. ⁊ tñ nõ est ctinuum: qz nõ est res magna. ¶Corollarium. Cuiuslibet cõtinui qõ nõ est hõ quelibet pars est continuum. ⁊ hoc nõ ponendo pũcta. Si aũt ponunt puncta. tunc est falsum de asino pũctuali. ¶His itaqz visis rñdet ad sophisma. qꝫ capiẽdo ly quotlibet ꝓout distribuit ly partes pro singulis idiuiduis. ⁊ ly in ꝓput dicit habitudiné partis ad totũ. tũc sophisma est falsum ⁊ ipossibile. qz sp dñs deus ⁊ alie res sunt partes. ⁊ tñ nõ sunt in ctinuo: qz dñs deus nõ potest esse pars alicuius continui. qz oportet oes partes integrales esse eiusdem rõnis cũ toto. Silr pz de duobus angelis qui sunt partes. ⁊ tñ nõ sunt in ctinuo. Et sic sophisma est vna vlis affirmatiua cui⁹ ꝑdicatũ nõ ꝙuenit cuilibet suppposito subiecti vt patuit. ¶Scõs sẽsus est ꝓut ly quotlibet distribuit ly partes ꝓ spẽbus singuloꝝ. tũc sophisma est verũ ⁊ valet tñ. de qualibet specie numeri partes sunt entia in ctinuo. Et sic sophisma est mixte q̃titatis: ⁊ ly partes stat ꝓfuse tñ. Et sic ad veritatem eius sufficit de qualibet specie numeri: ille vel ille vel ille partes. ⁊ sic de singulis sint in ctinuo. Et illa rñsio tz ꝓput ly spẽs numeri capitur primo modo. Sed capiẽdo scõo modo adhuc sophisma in illo sensu esset falsũ: qz erũt multe partes de specie numeri que nõ sunt in cõtinuo. Sed adhuc cõceditur absoluẽdo copulam. ¶Potest etiam sophisma habere tertiũ sensuꝫ vz capiẽdo ly quotlibet collectiue. ⁊ sic sophisma iterũ est falsum ⁊ impossibile: qz valet tñ. maximus numerus partium est in ctinuo. qõ est falsuꝫ de domino deo, glorioso.

Rñ. ꝓout quotlibz ꝓ mõ distribuit.

Rñ. ꝓout q̃tlibet distribuit 2° modo

Utrum omnis negatio similiter omne signũ negatiuũ facit terminũ cõem sequẽtem se stare ꝓfuse distributiue. Notandum qꝫ qõ ẽ ꝓpõ hypothetica copulatiua. ⁊ ly est: est copula. ⁊ ꝑma eius ps est. Omis negatio facit terminũ cõem zẽ. Scõa ps. Oẽ signũ negatiuũ facit terminũ cõem zẽ. ⁊ ly ⁊ nõ corrñdet huic aduerbio silr. qz nullã ꝙiũctionẽ includit. ſz intellectus format talẽ ꝙiũctionẽ rõne ly silr. eo qꝫ est relatiuũ idẽtitatis large capiẽdo relatiuũ. ⁊ hz oppositas eius sicut alia ꝓpõ hypothetica copulatiua. sed nõ ꝙuertit. neqz est in mã. ¶Scõo notandũ qꝫ ly se in ꝓma parte sic verificatur. hoc est negatio que est ipsamet. Et ꝑdicatũ ꝑme partis supponit solũ pro negatione que facit terminum cõem sequentẽ se stare ꝓfuse distributiue. Et ꝑdicatuꝫ ꝑme partis nõ supponit ꝓ ly ois. in illa. ois hõ est aĩal: ſz faciat terminũ cõmunẽ sequentẽ se stare ꝓfuse distributiue. qz nõ est negatio.

Declarat titulũ

Negatio

¶Tertio no. qꝫ negatio est signũ syncategorematicũ puꝝ natum negare ex mõ significãdi quẽ nũc hz copulã ꝑncipalem alicuius ꝓpõnis. ⁊ nõ dz addi. nõ exñs copula: qz actus diuisiu⁹ als excludit. ¶Corollariũ. Hoc totum. nõ ois nõ est negatio: qz nõ est vnũ syncategorema. sed duo. ¶Corollariuꝫ. Nullũ categorema est negatio. vt nemo nihil cecus paup. Sz omne signuꝫ

vniuersale negatiuū pure syncategorematicum est negatio. vt nullus nulla nullū nō ꝛc. ¶Duplex est negatio. s. negās ꝛ infinitās. Negatio negās é negatio q̄ ferť sup copulā pncipalem oionis vel principaliorē eiꝰ parte vel sup parte eque pncipalē ipsaꝫ negādo. vel vtutē alteriꝰ impediendo. ¶el é negatio q̄ ferť sup copulā ꝓiūctionalē. Exēpluꝫ pmi. hō nō est aial. Scōi. sortes possibile est nō currere. Tertij. hō est vel nō est asinus. Quarti. hō currit nō vel asinus currit. ¶Corollarium. Extra ꝓpositionem datur negatio negans. vt ℙetre nō facignem. ¶Corolľ. dicēdo sic. Nullus homo non est animal. quelibet illaꝫ negationum est negās: ꝫ nulla illaꝫ neget. sed sufficit q̄ vna impediat virtutem alterius. Et sic nō sequiť. hoc est negatio negans. ergo ꝫ negat. Similiter nō sequitur. hec negatio est negatio. ergo hec negatio é negans. pꝫ hoc in illa. Sortes q nō currit mouet. vbi ly nō negat copulaꝫ minus pncipalem: ꝛ tñ non est negatio negās: vt pꝫ ex descriptione. ¶Sed negatio infinitās est negatio que expresse vel implicite fertur super verbū minus pncipale alicuius orationis vt ly nō in illa. Sortes qui non currit mouet. ¶Corolľ. Negatio infinitās est vnū purum syncategorema. Sed qō ipsa est pars extremi ꝛ negatio negās nō: hoc est ideo. qꝛ fertur super vbum minus pncipale. quod etiam est pars extremi. ¶Corollarium. In istis descriptionibus ly negans ꝛ infinitās capiūtur personaliter. prout important actum. ¶Quarto no. q̄ signum negatiuum est signū includens negationeꝫ ꝛ conceptum: vt nihil: nemo: nullibi. nūq̄ꝫ nullotiens. ¶Corollarium. Omne signū negatiuum est categorema. ¶Corollarium. Signum negatiuuꝫ in mēte nō reperiť: qꝛ in mente nihil includitur. qꝛ omnia sunt expressa. ¶Corollarium. Tria sunt officia negationis negāter tēte. scilicet negare copulaꝫ distribuere terminū ꝛ virtutē alterius impedire. ¶Suppō distributiua est suppō termi stātis ꝓ suis ꝓcatis copulatiue. ¶Et ille terminꝰ diꝛ stare ꝓ suis ꝓcatis copulatiue sub q̄ vel sub alio ꝯsiliꝛ accepto hūte actu plura supposita ꝛ singularizabili valet descēsus copulatiuꝰ gr̄a forme. Et non dꝫ addi. sic q̄ nō disiūctiuꝰ nec disiūctꝰ: qꝛ sub quocūq̄ termino valet descēsus copulatiuus: sub eodem etiā valet descēsus disiūctiuꝰ vel disiūctꝰ. Unde descensus copulatiuꝰ est descensus cuiꝰ ꝯñs est vna ꝓpō copulatiua. ¶Per hoc rñdetur ad qōnes q̄ qō vt ꝓponiť est falsa. qꝛ é vna copulatiua affirmatiua cuius q̄libet ps est falsa. De ꝓma pte pꝫ: qꝛ dicēdo sic. Sortes nō est ois hō. i tali ly nō est negatio: ꝛ tñ nullū terminū sequētes se facit stare ꝯfuse distributiue. Sed de scōa pte pꝫ ibi. Sortes nō nemo est. vbi ly nemo é signuꝫ negatiuū. ꝛ tñ nullū terminū sequēte se faē stare ꝯfuse distributiue ꝛc. Est tñ falsa possibilis. vt si cras solū illa ꝓpō fieret cū qōne. hō non currit. ¶Concediť tñ ad istū sensū. Et est ꝯ resp̄salis. Quilibet terminꝰ tentꝰ cōiter. vt est distributibilis sequēs negationem. vel signū negatiuū latam vel latum in ipsam non impeditam vel impeditū stat confuse distributiue. Dicit primo tentꝰ. vt est distributibilis. qꝛ predicatum illiꝰ: sortes non est ille homo nō stat distributiue. ¶Dicit: sequens negationem: qꝛ si terminꝰ precedit negationeꝫ non distribuit per ipsam. Dicit: latam vel latū in ipsam: qꝛ ly homo in illa nō distribuit. sortes non currit vel homo mouet. Siꝫ neqꝫ ibi. sortes currit nō ꝛ hō mouet. Uñ si aliqs terminus debet distribui in hypothetica. tunc oportet q̄ tale signū distribuēs ponaē secū in eadem ꝓpositione categorica. Et q̄ꝫ negatio sit malignātis nature: ita q̄ oēs terminos saltē distribuibi-

Negatio negans

Negatio infinitans

Signū negatiuū.

Suppō distributiua.

Descēsus copulatiuꝰ

ℝñ. ad. q.

ꝯ rñsalis

les se sequentes distribuat. ⁊ oppositū totius oīonis inducat tñ nūq̄ fertur extra ppositionē categoricā. Dr: nō ipeditū vel impeditā: pp predicatū illi⁹ nullus hō nō est aial. silr nullus hō est omne aial. ¶ Corollarium. Ly chimera in ista. nulla chimera currit: habet se iuxta cōclusionem ⁊ stat distributiue. sed nō supponit distributiue. ¶ Per hoc pz q̄ stare est superius ad supponere. ¶ Corollarium. Ly hominis in illa. nullus asinus hois currit. supponit distributiue: ⁊ pcedit q̄ illa: qlibet asinus cuiuslibet hois non currit: sit eius equiualens. ⁊ hoc pūt ly cuiuslibet nō est pars extremi qō est pter rigorem. ¶ Corollariū. Dicēdo sic: nō oēs apostoli dei sunt duodecim. capiendo ly oēs distributiue. tūc ly apli dei supponit determinate. Si aūt capitur collectiue ⁊ suppositio collectiua est ponēda: tūc ly apostoli dei in pdcā supponit collectiue. Quia est regula q̄ termin⁹ supponēs collectiue in ꝓtradictoria dz eodē mō supponere. alⁱs. n. due ꝑdictorie essent simul false. vz iste due. oēs apostoli dei sunt sex: nō omnes apostoli dei sunt sex. Prima est falsa. vt pz. Secūda etiam est falsa. si ly apostoli dei supponeret distributiue: q⁹ valeret tñ. nulli apostoli dei sunt sex: q̄ est falsa. Si aūt ly oēs capit collectiue: ⁊ suppositio collectiua nō est ponēda: tūc hoc totū: oēs apostoli dei: ē ibz distribuitur p ly nō. ¶ Corollariū. Quādo dicit. quicqd mobilitat mobilitatē imobilitat imobilitatē. significat q̄ quicqd hz facere distributionē hoc ēt habet impedire distributionē. sed nō ecōuerso. q⁹ signa collectiua habēt impedire distributionē: ⁊ tñ nō habēt distribuere. ¶ Ultimo no. q̄ de negationibus sunt due opiniones. ¶ Prima q̄ negationes hñt distribuere in voce in scripto: ⁊ in mēte. ⁊ ēt hñt se ipedire in mente. Et ista opinio vt nō stare. q⁹ alⁱs sequeret q̄ subiectū ⁊ pdicatuz illius: nullus hō est aial. distribuerent vnica acceptione. Et tūc in mētali eius subiectū ⁊ pdicatuz essent solū vna vlitas: q⁹ distribuuntur per vnū actū: ⁊ sic eēt ꝛplexū: qđ accipit vnica acceptione. ¶ Alia opinio ⁊ magis ꝓbabilis nūc cōis q̄ negationes solū distribuāt in voce ⁊ scripto: ⁊ in mēte nulla distribuat. ⁊ cuilibz negationi a natura ꝙuenit negare. sed nō impediūt se in mēte. Ista via sic posita qñ in aliq̄ ꝓpositione ponūt negationes ꝑcise pares negāter tēte: tūc in mētali ei⁹ nulla ponit negatio. vt null⁹ hō nō est aial. in cui⁹ mētali nulla pōit. Si aūt ponūt negationes ꝑcise impares. tūc in mēte ponitur vnus actus diuisiu⁹ opposito mō denotās ad copulā affirmatā. Etiā ꝑm illā viā act⁹ solū distributiui affirmatiui distribuūt in mēte. ⁊ iste act⁹ distributiuus affirmatiuus nō corrūdet negationi vocali vel scripte. Sed intellectus formar illum circa talē terminum mētalem cum aliqs terminus vocalis sibi subordinatur. ¶ Corollarium. Scōm istam viā illa ꝓpō nullus hō est aial. in mēte valz tñ: oīs homo oē aial non est. Et sic nō sequit q̄ negatio sit equiuocū vel cōplexum. Quō aūt describatur iuxta diuersas opiniones propō negatiua ⁊ affirmatiua. ⁊ reliqua que has opiniones ꝙcernūt. vide in primo tractatu circa diffōnes propositionum affirmatiuarum ⁊ negatiuarum.

Mulla chimera currit

Mullus asinus hois currit

Mō oīnes apli dei sūt duodeciz. Regula

Si negatōnes distribuāti mēte

2ª opinio

Utrum quilibet terminus cōis

sequens precise parīa signa distributiua supponat ꝓfuse tñ vel determinate. ¶ Notandum questio est categorica vniuersalis affirmatiua. Subiectum eius est hoc totū terminus cōis sequēs ꝑcise parīa signa distributiua. Predicatum est hoc totū. supponēs ꝓfuse tñ vel determinate. Et alias hītudines ⁊ accidētalia iudica sicut

de alia ꝓpositione vli. ¶Scdo no. ꝙ qō, vt ꝓponit mouet sup decimasexta regula ¶Marsilij que est talis. Quilibet terminus cōis sequés pcise pria signa distributiua ꝛc. supponit ꝓfuse tm̄ vel determinate. ¶Tertio no. ꝙ terminus dicit seq̄ precise pria signa q̄ seq̄t signa quoꝝ maxim⁹ numer⁹ ē par: ꝛ sic ly aial in ista. nullus hō nō est oē aial. nec supponit ꝓfuse tm̄. nec determinate: qz nō sequit precise pria signa. ¶Ulterius no. ꝙ suppō cōfuse tm̄ est suppō termini stantis pro suis significatis diuīctim. Tm̄ ille terminus ꝓ suis significatis dr̄ stare diuīctim sub quo vel sub alio ꝓsit accepto habente actu plura suppositā ꝛ singularizabili valet descensus diuīctus gratia forme sic ꝙ nō copulatiu⁹ nec diuīctiuus nec copulatus. Cuius diffōnis declarationem vide ex superioꝝ⁹. ¶Rñsio ad qōnem. ꝙ qō vt ꝓponitur est falsa. qz est vna vlis affirmatiua cuius ꝑdicatum nō ꝓuenit cuilibet suppōsito subiecti. vt pz de terminis nō supponētib⁹. Sic ēt de ly aial in ista. oīs hō est oē aial. qz sequit bene precise pria signa distributiua. ꝛ tm̄ nec supponit cōfuse tm̄ nec determinate. ¶Est tm̄ falsa possibilis: vt si cras solum illa ꝓpositio fieret. nullus hō est oē animal cum qōne. ¶Conceditur tm̄ ad istum sensum. Quilibet terminus cōis supponens sequés precise pria signa distributiua lata in ipm quoꝝ qōlibet altero dempto haberet ipsum distribuere in tali loco manēs supponit ꝓfuse tm̄ vel determinate. Dicit primo terminus communis. Quia nullus terminus discretus supponit ꝓfuse tātum vl determinate. Dicitur suppones propter ly chimera in ista. Nullus hō ē ois chimera. Dicitur sequens precise pria ꝛc. propter ly animal in ista. nullus hō nō est omne aial. Dicitur lata in ipsum ꝓpter ly equuz in illa. nullus hō videt oēz equum. similiter ly homine in ista. sortes nō differt ab homine. similiter ly asino in ista. sortes nō est fortior asino. ¶Pro illo est aduertendū. ꝙ tūc signum dicit ferri in terminum quādo mutat speciem suppositionis circa talem. vel quādo facit talem terminū certa specie suppositionis supponere. ꝛ sic negatio nūq̄z ferr̄ in terminū supponētez per spāle signuz suppositionis ꝛ restrictionis. qz tale signum circa suū terminū ꝑ signū ꝑcedens nō impeditur sed solū iteruenies. Dicit quoꝝ qōlibet altero dēpto ꝛc. ꝓt ly animal in ista. oē corpus nō est animal. qz lz sequat precise pria signa. tm̄ nō quodlibet habet ipsum distribuere i tali loco. Dicit supponit cōfuse tm̄ vel determinate. ¶Pro illo est principalius sciēdum. ꝙ terminus tūc supponit cōfuse tm̄ quādo sequitur precise pria signa distributiua. iuxta intētionem ꝓclusionis in propositione cuius primus terminus categorematic⁹ distribuit vel de primo termino distributo quod idem est vt nullus homo nō est animal. Nisi in eius cōtradictoria a parte alterius extremi cum termino stāte distributiue. id est cuz vniuersalitate poneretur vnū totale extremū vel principaliorꝝ pars stās cōfuse tm̄: qz si sic tūc supponit determinate: lz sequat precise pria signa ꝛc. De primo termino distributo: vt nullius homi nis quelibet ps est i scholis. Similr nō tm̄ aial est homo. Et est cā exceptionis. Quia nisi sic sequeret ꝙ due ꝓtradictorie fierent simul vere vt suppositā veritate illius. hois quelibet ps est i scholis sua cōtradictoria etiā fieret va. qz sequeret ex vero sic arguēdo. nullū ens in scholis est hois quelibet ps. ergo nullius hois quelibet pars est i scholis. tz cōsequētia per conuersionē. Et sciēdum ꝙ alīq circa hoc ponūt vnam subexceptionem talē nisi in eius contradictoria poneret vna determinatio stās determinate que determinat

Cur q̄stio moueat.

Seq̄ pcise pria signa.

Suppō cō fusa tm̄.

Rñ. ad qō nem.

Conclusio rñsalis

Tunc supponit ꝓfuse tm̄

terminum a parte alterius extremi positū stantē confuse tñ. vt nullum equū ois homo videt in qua ly hō ꝑm tales adhuc supponeret confuse tñ. Sed hoc nō videt probabile. qz contra illos sequeretur qꝫ si homo in ꝓdicta staret confuse tñ qꝫ duo cōtradictoria essent simul vera. vt equum. omnis hō videt ⁊ nullum equū omnis hō videt. ⁊ sit casus qꝫ vnus equus a quolibet homine videatur. tūc affirmatiua est vā. negatiua etiam est vera: quia sequitur ex vero sic syllogizando. nullum equum a homo videt: ⁊ ille equus est ois equus. ergo nullum equum omnis hō videt. ⁊ maior est vera: qz eiꝰ cōtradictoria est falsa equum videns est ois omnis homo. ¶Et circa illaz materiam opz cōsiderare qꝫ ad hoc qꝫ alique ꝓpōnes equiualeant nō sufficit qꝫ termini eodem modo supponāt in eis: sed vltra requiritur qꝫ etiam eorum contradictorie si essent actu formate equiualeāt. ¶Sed tūc terminus supponit determinate qñ talis terminus sequit precise paria ⁊c. iuxta intētiō ez ꝯclusionis de primo termino categorematico nō distributo. vt hō nō est oē animal. Nisi in eius contradictoria cū termino stāte distributiue a parte alterius extremi poneret terminus stans determinate qui eēt totale extremū vel principalioꝛ pars. qz si adhuc talis supponeret confuse tñ vt a sorte non differt omnis asinus. Et causa exceptionis: qz si ly asinus in predicta suppo neret determinate. tunc duo contradictoria essent simul falsa. vt illa est falsa a sorte differt omnis asinus. negatiua etiam esset falsa: qz valeret tñ. asinus a sorte nō differt que est falsa. ¶Et no. qꝫ Hugo dicit qꝫ signa distributiua affirmatiua nō impediūt se mutuo: sed hoc de rigore est falsum. vt patet in tali vel cōsili propōne. musca est fortioꝛ omni animali. vbi ly fortioꝛ ⁊ ly oī impediūt se mutuo: sed dictum suū intelligit de signis vniuersalibus distributiuis affirmatiuis. ⁊ ratio est: qz talia non exercent sua officia circa eūdez terminum. ¶Corollarium. Materia pñtis qōnis ponit ad cognoscendum ⁊ intelligēduz ꝯditiones duas ꝑncipales supra de ꝯtradictoriis in primo tractatu positas. ¶Ponit etiam ad saluandum vītates ⁊ falsitates ꝓpositionū: vnde illa ꝓpō. illo tempore nullū risibile est ois homo de rigore ē falsa: ⁊ in ea ly homo supponit determinate ⁊ illa. tūc est eius ꝯdictoria. illo tpe a risibile est ois homo. ita qꝫ ly a sit signū suppositionis ꝯfuse tñ circa ly risibile. ¶Et qñ dicit non est verius dare ꝯdictoꝛium. nisi toti ꝓponere negationē vel a toto remouere negationē. Rñdetur qꝫ hoc sit vez qñ negatio est prepositā toti oꝛationi. ita qꝫ talis negatio ponat ab initio ꝓpositiōis ⁊ etiā qñ primus terminꝰ categorematicus est terminus cōis. ¶Corollariū. Ly risibile in ista supponit ꝯfuse tñ nō aliquo tpe omne risibile est hō. ⁊ illa est eius ꝯdictoria in tpe. hō est oē risibile. ¶Corollarium. Dicēdo sic. nullus hō vel oē aial est asinus. si ly nullus fertur in totū subiectū. ita qꝫ subiectum accipit vnica acceptione. tūc ipsa est falsa: qz vna singulariū erit falsa. illa vz ille hō non vel oē animal est asinus singularizādo totū pro asino. qz tūc equivalet huic. ille asinus non est asinus.

Tunc supponit determinate.

Signa affirmatiua impediunt se mutuo

Cur mouetur questio

Obijcit Rñsio

Declarat titulum

Utrum tantū tres sunt species suppōnis cōis.

Notandū qꝫ qstio est ꝓpō categorica idefinita affirmatiua. Et si ly tres capit ipure adiectiue tūc ipz se solo est subiectū. Si aūt capit pure adiectiue. tūc icludit substātiuū positū a pte ꝑdicati: ⁊ sic hoc totū est subiectū. tres spēs suppōnis cōis. Sūt est copula. Spēs suppōnis cōis est predicatū. Patet ꝫ qꝫ etiam aliqū

De speciebus suppositionis cōmunis

adiectiuum positū a parte subiecti includit substātiuū positum a parte p̄dicati. Sz ly fit cōiter solū in adiectiuis q̄ sunt noīa numeralia cardinalia. Cū est regula qñ nomē adiectiuū est numerale cardinale z ponitur a parte subiecti in ꝓpone exclusiua q̄ exponit̄ gr̄a pluralitatis. tūc includit substātiuuz positū a pte p̄dicati. ¶ Probat̄ hec regula. qz nisi ly fieret sequeretur q; ꝓpō cōiter negata deberet ꝓcedi vt illa. tm̄ duo sunt hoīes q̄ est falsa sicut res actu se hnt. Et tm̄ si p̄m aduersariū ly hoies esset subiectū. z ly duo hoies p̄dicatū ipsa esset vera. qz sic ly tm̄ de rigore faceret exponibilez gr̄a alietatis. z sic eius exponētes essent vere. vñ sic exponit̄ hoies sunt duo hoies. z nulle res que nō sunt hoies sunt duo hoies. Si aūt faceret exponibilē gr̄a pluralitatis. tūc etiā eēt v̄a: qz sequit̄ ex vo in bona ꝓña. qz sequit̄ bene. oēs duo hoies sunt hoies. ergo tm̄ hoies sunt duo hoies. tz ꝓña a collectiua ad eiꝰ exclusiuā exponibilem gr̄a pluralitatis. Alias ꝓpietates qōnis iudica sicut de alia ꝓpositione exclusiua. Est aūt qō ꝓpositio p̄gnans. ¶ Rñsio ad qōnez capiēdo ly tm̄ vt facit exponibilē gr̄a pluralitatis sicut de rigore fit: qz tā additur termino numerali. z capiēdo ly plures in eiꝰ exponēte ꝓprie. tunc qō vt ꝓponitur est vera: qz eius exponētes sunt vere. qz sic exponit̄. tres sūt spēs suppositionis communis: z non plures q̄z tres species suppōnis cōmunis sunt spēs suppositionis cōis: qz alique tres spēs sunt infinite spēs: qz sunt diuisibiles in ptes ꝓportionales. etiam p̄m lōgū latū z pfundū. mō infinitis nō sunt plura ꝓprie. ¶ Loquēdo aūt de spēbus mētalibꝰ solū z solum esset qō mētalis. z ly tres caperet pure adiectiue. z ly plures ꝓprie. tūc qō est falsa: z hoc tenēdum q; ꝓceptus nō sint intēsibiles z remissibiles: qz tūc plures q̄z tres sunt spēs z̄c. qz viginti vel decē. Si aūt ly plures capitur ímpropríe: z ly tres valet tantuz sicut tria entia tūc q̄stio est falsa. qz tūc infinitis bñ sunt pl̄a z plures q̄z tres sunt spēs suppositionis cōis. Sed ꝓcedit̄ ad cōem sensum p̄m ¶ Marsiliū vz tm̄ tres sunt termini secūdarum intēctionum in eoz modis modis significādis z̄c. Sed p̄m Albertuz Thomam de cluis negatur in toto. Sed ꝓceditur ad illum sensum tm̄: quattuor sunt termini secundarum intentionum z̄c. qz tales ponūt quattuor spēs suppositionis cōis. Que autez dicāt̄ plura alijs ꝓprie vel ímpropríe. vide in scḋa parte ꝓsequētiaz articulo tertio circa illud sophisma. tm̄ vnū est. ¶ Scōs sensus est capiēdo ly tm̄ vt faciat vnam exponibilem gr̄a alietatis p̄ter rigorem: z si ly tres capiāt pure adiectiue questio iterum est falsa: qz scḋa exponēs est falsa de duobus ꝓceptibus mētalibus. Si aūt capitur substantiue z conceptus sunt intēsibiles z remissibiles qō est vera. vnde in tali sensu sic exponitur. tres sunt species suppōnis cōis. z nulle res que nō sunt spēs suppositionis cōis sūt species suppōnis cōis. ¶ Tertius sensus est capiēdo ly tm̄. vt faciat vnā de exclusiuo extremo: z sic questio est vera. qz vt sic veritas eius attenditur penes eius p̄tacentez. Et sic ꝓpositio p̄tacens est que manet dempto signo exclusiuo. ¶ Corollarium. Species suppōnis cōis de quibus querit q̄stio sunt ille suppositio distributiua suppositio ꝓfusa tantum. z suppositio determinata. De questione p̄senti sunt due opiniones famose. ¶ Prima ¶ Marsilij. z eius sequaciuz qui dicit q; tm̄ tres sunt spēs suppositiōis cōis ad sensuz cōmunē. vicz tantuz tres sunt termini scḋaz intēctionū z̄c. z sunt ille tres. Suppositio cōis determinata ꝓfusa distributiua z ꝓfusa tantū. Et motiuū suum p̄mū est qz pctm̄ est fieri per plura qō pōt fieri per pauciora. Scōm q; entia

Regula.

Rñ. ad qō nem.

Secūdus sensus.

Tertiꝰ sensus.

Prima opio de spēbus suppōnis.

non sunt plurificāda sine necessitate. ¶Motiuū tertiū oīa pñt saluari nō ponēdo suppositionē collectiuā ergo. ¶Uñ no. qꝫ ꝑm ¶Marñ. ꝛ suos ista signa oēs quotlibet tñ. ꝛ alia adhuc sūt signa collectiua. sed nō faciūt suppositiones collectiuā. ꝛ sunt categorēmata. ꝛ ñ ꝓpones exponibiles sunt categorice. tūc nō sunt in pñto: qꝛ sunt complexa: ꝛ valēt tñ sicut maximus numerus. Si aūt exponibiles sūt hypothetice tūc predicta signa sunt ī predicamēto quātitatis ꝛ incomplexa ponūtur sub ly numerus vel sub ly multitudo. Et iterum ꝑm marsilicos illa propō vel ꝓsilis oēs apostoli dei sunt duodeci est indefinita. ꝛ hoc totum est subiectum oēs apostoli dei: ꝛ valet tñ sic maximus numerus apl̄oꝝ dei. Et sic nō ponit duplex vlis ꝓpō: sed tales ꝓpones hñt vniuersalizari ꝫ pacto oēs oēs apostoli dei sunt duodeci. oēs q̄libꝫ ptes sunt in ꝯtinuo. capiēdo ꝑmuꝫ ly oēs distributiue. Et itez ꝑm eos spēs suppōnis cōis distinguūt penes actus diuersos suppositiones diuersas faciētes ꝛ penes descēsuꝫ. ¶Cōtra illos segt. qꝫ descēsus nō eēt ꝯna formal. vt pꝫ de illo currēs ē asinus: ꝛ ista sunt oīa currētia. g ꝫ currēs est asinꝰ vl ꝫ currēs ē asinꝰ: qꝛ antiquū mediū valꝫ tñ. ista sūt maximꝰ numerus currētiū. mō in fili nō segt ponēdo loco ly maximꝰ ly minimꝰ. vt sic. ꝛ ista sūt minimꝰ nūerus currētiuꝫ: qꝛ sit casus qꝫ sint duo hoīes currētes. tūc añs scōe ꝯnie ē polē: ꝛ ꝯnis ipolē. ¶Rñdent marsilici. qꝫ in oī descēsu disiūcto vel disiūctiuo. ꝛ ī cō sequēte debere addi. ꝛ sic de alijs ꝓpter formalitatē descēsus quicqd etiā sit positum ī antecedēte ꝛ tenēt formalitatē descēsus magis cum constantia q̄ꝫ cum antiquo medio tñ quicqd sit semp oporteat addi ly. ꝛ sic de singulis pp formalitatem descēsus. ¶Est alia opinio cōis schole vviennēsis magistri Alberti ꝛ Thome de cluis ꝛ multoꝝ alioꝝ logicorum presertiꝫ modernorum q dicūt qꝫ quattuor sint spēs suppositionis cōis vꝫ tres tacte ꝛ q̄rtam ponūt suppositionē collectiuā. Et est motiuū hoꝝ. qꝛ sicut dat aligs actꝰ rōe cuius terminꝰ stat determinate distributiue vel ꝓfuse tñ. ita etiā datur aligs actus ratione cuius terminus stat collectiue. Scōm notādum tot sunt spēs suppositionis cōis: quot sunt spēs descēsus: sed quattuoꝝ sunt spēs descēsus ergo q̄ttuoꝝ sunt spēs suppōnis cōis. mīnoꝝ nota est vꝫ disiūctiuus disiūctꝰ copulatus ꝛ copulatiuꝰ. maioꝝ aūt ꝓbat. qꝛ species suppositionis communis attēditur penes descēsum. Et ꝑm illos qō etiam est falsa ad sensuꝫ cōez. qꝛ quattuoꝝ sunt spēs suppositionis cōis. ¶Concedit tñ ad hunc sensuꝫ tātum quattuoꝝ sunt termini scōarum intēctionum ꝛc. ita qꝫ non plures nec in pauciores. ¶Corollarium. Ly species in ꝓposito nō capitur ista stricte sicut in veteri arte: sed capitur ꝑ termino inferiori ad alterꝫ. Et sic hoc totuꝫ suppositio cōis determinata est species respectu ly suppositio cōis. ¶Consequēter no. qꝫ notāter dī in questione cōis: qꝛ ꝑm ¶Platonem. g posuit ideas cōes. Suppositio discreta hꝫ tot spēs sicut cōis. vt determinatā. sicut subiectum illius: ens qō est sortes currit. Distributiuā. oē ens qō est sortes currit. Confusam tñ: tñ ens qō est sortes currit. Collectiuā. oīa entia que sunt sortes currūt. ¶Ultimo no. qꝫ suppositio collectiua sic describit. Est suppositio simplex termini stantis ꝑ suo significato vel suis significatis copulatim. Et ille terminus dī stare ꝑ suis significatis copulatim sub quo vel sub alio ꝓsit accepto hūte actu plura suppositā ꝛ singularizabili valet descēsus copulatus gra formē. Uñ descēsus copulatꝰ est descēsus cuius ꝯnis ē vna ꝓpō de copulato extremo: vt patebit statim infra. Et tñ de illa questione.

Arguit ꝯ illā opionē

Soluit.

2ª opio de spēbꝰ suppositionis.

Suppō collectiua

De descensu.

De Descensu

Circa materiam descensuuz.

Queritur Utrum descensus sit consequentia formalis? ¶Notandum q descensus est quedam proprietas' logicalis: veritatis z falsitatis propositionum probatiua. Unde bene arguitur. Si descendentes alicuius propositionis sunt vere: ipsam sequitur esse veraz. z hoc in descensu sufficienti. Est ergo differentia inter descensam: descendentes: z descēsum. ¶Unde descensa est añcedēs ipsius descēsus. hoc est ꝓpositio in qua ponit terminꝰ sub quo descēditur. ¶Sed descendentes sunt: cōsequēs descensus. ¶Sed descensus est ipsa propositio hypothetica ꝯsequētionalis. ¶Secūdo notādum: q descēsus cōiter sic describit. Est cōseqntia formalis tenēs pcise ex eo q in ea arguit expresse vel implicite a ꝓpositione in qua ponit terminꝰ supior ad ꝓpōnem in qua ponunt eiusdem termini suppōsita in supponendo tm̄ sibi non synonima. Dicit primo: cōsequētia. per hoc innuit q nulla ꝓpositio copulatiua vel disiūctiua est descēsus vt sic. Etiā innuit q descēsus nō solum est ꝓpositio rationalis sed etiaz ꝯditionalis vel causalis. vt hoc est bonus descēsus. si ois homo currit. z isti sunt omnes hoies. ille hō currit. z ille hō currit. z sic de singulis. Eodem mō fabricet causalis. Etiā patet q nulla mala ꝯña est descēsus. vnde hoc nō est descēsus. omnis homo est aial. ergo ille homo est aial. z ille homo est animal. z sic de singulis: demōstrādo Adaz z Aristotelem. quia de facto añcedēs est verum z cōsequēs falsum. Dicit: formalis. per hoc patet q nulla ꝯsequētia materialis est descensus. vnde hoc non est descensus Omnis homo currit. z sortes est. z plato est. ergo sortes currit z plato currit Et licet sit bona ꝯsequētia: tamē nō est formalis. quia in filī nō sequit ponēdo loco ly sortes z plato ly fauellus z brunellus: z sit casus q nullum brutuz currat sed omnis homo currat: antecedēs est verꝫ z ꝯsequēs falsum. Dicit: tenēs pcise ex eo. in qua pticula ly pcise nō debet capi ꝓpríe exclusiue. sed solum prout excludat pluralitatez vel diminutionem terminoꝝ in ꝯparite ad terminos in antecedente positos. z non debet determinare ly tenens: sz ly arguitur. alias descensus copulatiuus non esset descensus: quia nō tenet precise ex eo q zc̄. Sed aliquando etiam ex eo tenet q a tota copulatiua arguit ad alterā eius ptē. ¶Pro quo nota. q tūc in descēsu dicit precise argui a termino supiori ad eius suppōsita qñ arguit a termino supiori ad suppōsita in supponēdo tm̄: sic q nihil impertinēs addatur nec aliqd ptinēs remoueat. ¶Hoc est qñ nihil mutatur nisi qd loco termini supioris ponantur eius suppōsita in supponēdo tm̄ sibi inuicem non synonima z sic illud argumentū nō est descensus ois hō currit. z isti sunt oēs hoies. g̃ ille hō currit. z ille hō currit. z sic de singulis. vel deus est. ¶Nam illa ꝓpositio z deus est: superflue addit z nō est de ratione descēsus. Dicit in qua ꝓpositione. zc̄. ex quo patet q ibi non est descensus. sortes z plato est ergo sortes z plato est etiam p hoc innuitur differētia ipsius descensus ab inductione z ab ascensu. Dicit ad suppōsita in supponendo tm̄. ¶Pro quo est aduertendum. q triplex est suppōsitum termini videlicet in significādo tm̄. in supponendo tm̄. z significando z supponendo simul. Suppositum in supponendo tm̄ est terminus

c

Descēsus est proprietas qdam.

Diffinitio descensus

Notabile

Suppositū i suppōnēdo tm̄.

communis singularizatus supponens pro pauciorubus q̄z non singularizatus. vt ly homo ibi. ille homo currit. ¶Corollarium. Ille terminus deus in illa deus est: non est suppositum in supponēdo. quia non supponit pro pauciorubus singularizatus q̄z non singularizatus. Idem dicatur de illis terminis. sol mundus phenix. Suppositum in significando tm̄ est terminus singularis non supponens respectu copule de presenti. vt adam Hoc Aristoteles. Sed suppositum in supponendo ⁊ significando simul est terminus singularis supponens respectu copule de presenti. vt illi termini Joānes Petrus Paulus ⁊c̄. Dicitur sibi non synonima. Per hoc patet q̄ hoc non est descensus. omnis homo currit. ⁊ isti sunt omnes homines. ergo ille homo currit ⁊ ille homo currit. ⁊ sic de singulis. idem demonstrando per ambo pronomina. ¶Secundo nota. q̄ triplex est descensus. scilicet rationalis. ⁊ isti communiter formantur. Causalis vt ille cuius nota principalis est nota causalitatis. Et conditionalis vt prius. ¶Corollarium. Hoc non est descensus. homo est non animal. ergo ille homo non est animal. vel ille homo non est animal: ⁊ sic de alijs. Et licet nihil impertinens ponatur in consequente q̄ sicut negatio ponitur in antecedente. ita etiam ponitur in consequente tamen negatio impertinenter additur in consequente. quia negatio etiaz̄ deberet postponi copule in consequente. ¶Corollarium. Hoc non est descensus. omnis homo currit ⁊ sunt omnes homines. ergo homo sortes currit. ⁊ homo plato currit. ⁊ sic de singulis. quia non arguitur ad suppositа in supponendo tm̄. Et licet sit bona consequentia non tamen est formalis quia in simili non sequitur inferendo ad primum antecedens sic. ergo homo a currit ⁊ homo b currit. ⁊ sic de singulis. ⁊ significet ly a platonē singulariter ⁊ connotet eius albedinem ⁊ ly b. singulariter sortem ⁊ connotet eius albedinem ⁊ sit casus q̄ ambo sint nigri. antecedens erit verum ⁊ consequens falsum. q̄ subiecta consequentium pro nullo supponunt. ¶Corollarium. Hoc non est descensus. omnis homo currit. ⁊ homo sortes est ⁊ homo plato est ergo homo sortes currit ⁊ homo plato currit. quia non arguitur ad suppositа in supponendo tm̄. ¶Corollarium. Hoc est bonus descensus. omnis hō currit. ⁊ hō a est. ⁊ hō b est. ergo homo a currit. ⁊ hō b currit. Et significet ly a ⁊ ly b. sicut prius. Et sic capiendo ly homo in consequente connotative. Et quando dicitur in casu antecedens est verū ⁊ consequens falsum. vt sit sortes albus ⁊ tunc non currat ⁊ q̄m̄ nō est alb⁹ tunc currat tunc in consequēte ponunt duo termini accidentaliter cōnotatiui ⁊ ergo appellāt pro eodez tpe verbi. Dicit̄ q̄ regula intelligatur dūmodo tales termini regunt ab inuicē. Similiter est ibi alb⁹ monach⁹ currit vbi illi duo termini nō appellāt pro eodē tpe verbi. ¶Corollarium. Hic nō est descēsus. omnis hō est aīal. ⁊ ille hō est ⁊ ille hō est ergo ille homo est aīal. ⁊ ille homo est animal. ⁊ ille homo est animal ⁊ sic de alijs. quia nō est bona p̄ña. quia demōstrādo hoīem mortuū in tertia ppōne p̄ñtis añcedēs est verū ⁊ p̄ñs ē falsuz. ⁊ ergo nunq̄z debēt plures ppōnes expresse poni in p̄ñte q̄z in antecedēte. ¶Corollariū ascēsus est spēs inductionis. Unde ascēsus est p̄ña formalis in cui⁹ añcedēte ponūtur suppositа alicuius termini supponendo tm̄ nō synonima. Et in p̄ñte ponit̄ terminus superior ad ea nō singularizatus vt ille hō currit ⁊ ille hō currit. ⁊ sic de singulis. ergo ois hō currit. ¶Inductio est p̄ña bona in cui⁹ añcedēte ponūtur termini q̄ sunt suppositа in supponēdo tm̄. vl in

Sup.i p̄cādo tm̄.

Sup.i supponēdo ⁊ p̄cādo sil.

Triplex descensus.

Ascensus

Inductio

supponēdo ꝛ significādo fit. Et in ꝓñte ponit terminus supior ad ea. Exemplū ꝑmi. ille asin⁹ currit. ꝛ ille asinus currit. ꝛ sic de alijs. ergo ois asinus currit. ¶Scdi. petrus currit ꝛ paulus currit. ꝛ sic de singulis ꝯ ois hō currit. ¶Corollariū. Inductio fit ꝑ singularia vaga ꝛ determinata. ascensus autez solū fit ꝑ vaga. ¶Corollariū. Ois ascēsus est inductio ꝛ nō ecōuerso. ¶Corollariū. Hoc nō est descēsus. ois hō bibit vinū ꝛ ois hō est sortes ꝛ plato. ꝯ sortes bibit vinū ꝛ plato bibit vinū. sed est bona ꝯña nō tñ formalis. qz in simili nō sequit. ois hō bibit vinū. ꝛ omnis hō est a ꝛ b. ergo a bibit vinū. ꝛ b bibit vinū. ꝛ significet ly a singulariter ꝛ absolute sortē ꝛ b singulariter pedez vel materiā ei⁹. ꝛ sit solus sortes. añcedēs est verū ꝛ ꝯña falsum. ꝛ lz capiēdo terminos ꝓnotatiue. sed capiēdo eos absolute tunc ponatur ꝙ ly a significet hoiez pūctualē singulariter ꝛ absolute ꝛ ly b materiā ei⁹ absolute ꝛ singulariter. ꝛ ponēdo loco ly bibit ly intelligit. añs est vex ꝛ ꝯña falsū. ¶Corollariū. Hoc est bon⁹ descēsus. sortes differt ab hoīe. ꝛ isti sunt oēs hoies ergo sortes differt ab illo homine. ꝛ sortes differt ab illo homine sic de singulis. imo est sufficiens. etiam econuerso valet ascensus. Sed ille nō est eiusdez forme secum aliud a vero est verus ꝛ ista sunt omnia vera. ergo aliud ab illo vero est verum. ꝛ aliud ab illo vero est verū. ꝛ sic de singulis qz nō est eadē ẽntitas. Et scōs nō est descēsus sufficiēs. licet sit bon⁹ qz ecōuerso nō valet ascēsus.

Utrum in cuiuslibet descensus añte oporteat poni constātiā vel antiquū mediū. ¶Notādū. ꝙ ꝯstātia in gñe est ꝓpō categorica affirmatiua de est scōo adiacēte ponēs rē eē vel fuisse vel fieri ꝑm exigētiā copule. vt sortes est. sortes fuit. sortes erit. sz ita nō capit in ꝓposito. Sed cōstātia sufficiēs ad descēsuz est ꝓpositio copulatiua affirmatiua ꝯstituta ex pluribus ꝓpositionibus categoricis affirmatiuis in quibus semper vnum extremorum est suppositum in supponēdo tñ siue sit subiectum siue predicatuz. vt sortes est ille homo. plato est ille homo. ille homo est. ¶Corollarium. Non oportet constantiam semper esse de est secūdo adiacente. ¶Sed aliquando etiam de est tertio adiacente vt supra immediate. ¶Pro quo aduerte. ꝙ sumere constantiam in propositio est ꝯstantiam coniungere copulatiue affirmatiue cum antecedente vel ꝓpositione sub cuius termino descēditur. Sed antiquum medium est propositio categorica affirmatiua de est tertio adiacente cuius vnum extremoruz est terminus communis sub quo vel sibi synonimo descenditur sumpt⁹ cum signo collectiuo⁹ non curando an talis subijciatur vel predicetur. vt isti sunt omnes homines. omnes homines sunt isti. ¶Consequenter notandū. ꝙ quadruplex est descensus. scilicet disiunctiuus disiunctus. copulatiuus copulatus. Unde descensus disiunctiuus fit sub termino stante determinate. Sed disiunctus fit sub termino stante confuse tñ. Sed copulatiuus fit sub termino stante distributiue. Copulatus autem sub termino stante collectiue. ¶Est autem descensus disiunctiuus descensus in cuius consequēte supposita in supponendo tñ alicuius termini cōiunguntur disiunctiue. ¶Disiunctus est descensus in cuius consequente supposita in supponendo tñ alicuius termini coniunguntur disiunctum. Et non debet dici cuius consequens est vna de disiuncto extremo. alias hoc non esset descensus disiunctus. ego bis bibi vinum. ꝛ illa sunt omnia vina. ergo ego bis bibi hoc vinū vel hoc vinū vel hoc vinum ꝛ sic de singulis. quia ꝯsequēs nō est vna

Constantia.

Constantia sufficiens.

Sumere ꝯstantiam Antiquuz medium.

Quadruplex est descensus.

1

2

de disiuncto extremo. Unde ꝓpositio de disiuncto extremo est propositio cuius partes eque pn̄cipales alicuius extremi cōiunguntur disiunctim.

3 Copulatiuus est descensus cuius consequens est vna propositio copulatiua. Copulatus est descensus in cuius conseq̄nte suppositā in supponendo tñ alicuius termini coniungunt copulatiꝫ vt omnes apostoli dei sunt duodecim. ꝛ isti sunt omnes apostoli dei. ergo illi apostoli dei ꝛ illi apostoli dei

4 ꝛ sic de singulis sunt duodecim. ¶Adhuc duplex est descēsus scilicet affirmatiuus ꝛ negatiuus. Descensus affirmatiuus est descensus cuius quelibet ꝓpositio categorica consequentis est affirmatiua. Sed negatiuus est descensus cuius quelibet categorica in consequente est negatiua. eodem modo dicatur de descensu mixte qualitatis. ¶Per hec respondetur ad questionem q̄ in nullo descensu copulatiuo negatiuo oportet poni constantiaꝫ vel antiquū medium. nisi fieret ꝓpter hoc q̄ descensus fieret sufficiēs. Secundo dicendum. q̄ in quolibet descensu copulatiuo affirmatiuo ꝛ copulato affirmatiuo oportet poni constantiam vel antiquum medium. ꝛ tunc potest omitti ly ꝛ sic de alijs. ¶Tertio dicendum. descendendo sub termino stante determinate vel confuse tñ non oportet poni ꝓstantiam vel antiquum medium nisi descendatur sub disiuncto ex termīs singularibus. Si aūt ponit ꝓstantia vel antiquuꝫ mediū tunc talis non sufficit nisi ponat etiā ly ꝛ sic de alijs. ¶Corollariū. Ubi nō sumit ꝓstantia vel antiquū mediū bñ omnis homo currit. ꝛ istius sunt omnes homines. ḡ ⁊c. q̄ oporteret ꝓ nomen esse totale extremū vel p̄ncipaliorem partem. ¶Corollariuꝫ dicendo sic. mei ꝛ regis interest studere nō oportet q̄ sumat ꝓstantia vel antiquum medium ex quo subiectum supponit determinate. ꝛ sic descenditur. ḡ illoꝝ mei ꝛ regis interest studere vel illorum mei ꝛ regis interest studere. ꝛ sic de singulis. Uel sic. ergo illius mei ꝛ regis interest studere. vel illius mei ꝛ regis interest studere. ¶Corollarium. Ubi non est descensus homo currit igit ille homo curit. vel ille homo currit. quia si demonstrati in cōsequēte quiescerent. antecedēs eēt verū ꝛ ꝓsequēs falsuꝫ. Sꝫ debet addi ly ꝛ sic de singul.

Et sic ō singulis qd sit

Utrum in quolibet

descensu oporteat addi ly ꝛ sic de singul. ¶Notādū q̄ capiēdo ly ꝛ sic de singul' ꝓsonal' nec est cōplexū nec incōplexū. sꝫ est ōttuoꝝ ptes oratiōis vꝫ ꝓiunctio: aduerbiū: ꝓpositio ꝛ nomen. ꝛ nō est propositio. sed intellectus ratione sui in descensu copulatiuo vel disiunctiuo format vnam propositionem. Sed in disiuncto vel copulato tunc intellectus format vnam partem extremi. ¶Notandum secundo. q̄ duplex est descensus. ſ. sufficiens ꝛ insufficiens. Descensus sufficiens est descensus in quo arguit ad alicuiꝰ termini omnia suppposita in supponendo tñ vel aliq̄ ꝛ ad aliquid loco suppositorum nō enumeratorum positum. sic q̄ cum eodem medio contrario valeat ascensus. vt omnis homo currit ꝛ isti sunt omnes homines. ergo ille homo currit ꝛ ille homo currit. ꝛ sic de singulis. ¶Corollarium. Hoc non est descēsus sufficiēs. nullus hō est aial. ḡ ille hō nō est aial. ꝛ ille hō nō ē animal. quia econtrario non valet ascensus. quia non sequitur. ille homo est non est animal. ꝛ ille homo non est animal. ergo nullus homo est animal. quia si demonstrati in antecedente mozerentur. antecedens esset verum ꝛ consequens falsum. Patet ergo q̄ tria requiruntur ad descensuꝫ sufficiētē Primum q̄ arguatur ad omnia suppposita. Secundū q̄ arguatur ad aliqua

Duplex ē descensus

Rñ. ad qō nem

Primo

Secundo

Tertio

Descēsus sufficiens.

& ad aliquid vel ad aliquod positum loco alioꝝ. Tertio q̄ econuerso valeat ascēsus. ¶Sed descēsus īsufficiēs est descēsus vbi aliq̄ illarū trium cōditionum deficit. vt nullus sol vel luna lucet. ergo ille sol vel luna nō lucet vel ille sol vel luna nō lucet. quia econuerso nō valet ascēsus. ¶Respōsio ad questionez vel ad dubiū in nullo descēsu copulatiuo siue affirmatiuo siue negatiuo oportet poni & sic de singulis. ¶Secūdo dicēduz q̄ in descēsu copulato affirmatiuo sumēdo antiquū mediū in añcedēte & demōstrādo oia in cōsequēte que fuerunt demōstrata in añcedēte debet omitti & sic de singulis. ¶Tertio dicēdū q̄ in descēsu disiūctiuo vel disiūcto affirmatiuo vel negatiuo in cuius añcedēte ponitur antiquum medium. Et omnia demōstrata in añcedēte demōstrātur in cōsequēte nō oportet poni ly & sic de singulis. Si autē nō omnia ⁊c. tūc oportet poni ly & sic de alijs. nisi descēdaī sub disiuncto ex terminis singularib⁹. Si aūt in añte ponit ꝑstātia tūc oportet poni ly & sic de singulis. ¶Quarto dicēduz. in quolibet descēsu sufficiēti opz poni ly. & sic de alijs. vel antiquū mediū solū disiūctū ex terminis singularib⁹ excipiēdo. ¶Et nota q̄ ly & sic de alijs in ꝑstātia q̄n descēdit sub t̄mino distributo. vt ille homo est. & ille homo est & sic de alijs ly & sic de alijs valet tātū. ois homo qui nec est ille homo: nec ille homo est. Sed sub termino stāte determinate valet tantum homo qui nec est ille homo nec ille homo est: solum non distribuendo ly homo. ¶Et iterum nota q̄ ly & sic de singulis in consequente descēsus copulatiui affirmatiui sic debet exp̄imi. & omnis homo qui nec est ille homo nec ille homo currit vel cucurrit ꝑm exigētiam copule. Et in negatiuo idem velet solum addēdo negationem ad copulam. Sed in descēsu copulato valet tantum. & omnes apostoli dei qui nō sunt isti apostoli dei nec isti apostoli dei sunt duodeci. In negatiuo addēdo negationē. Sed in disiūctiuo affirmatiuo nō distribuatur terminus sub quo descēdit.

Descēsus īsufficiens ¶Rñ. ad q̄nem. ¶Primo Secundo Tertio Quarto

Quātū valet & sic de singulis.

Utrum sub q̄libet termino valeat descēsus. ¶Notāduz sub termino stāte determinate trib⁹ modis valet descensus copulatiu⁹. nec est in cōueniēs. ¶Dño q̄n idē negat de seipso & accipit adeq̄te ad idem tempus. vt hō nō est hō. Scōo q̄n talis ꝑpō est formaliter impossibilis. vt hō est nō hō. Tertio q̄n talis ꝑpō est formaliter necessaria vt homo est vel nō est asin⁹. ¶Ad dubiū rñdet q̄ ipsum vt ponit est falsum. Instantia enīz est de termino nō supponēte & de t̄mino q nō hz actu pl̄a suppositā. ¶Ñ ille terminus di habere actu plura suppositā q supponit ꝑ pluribus suppositis essentialiter distinctis diuisim & vnioce respectu copule de presenti ad quaz accipit. & sic ly chimera in illa. chimera imaginat habet actu plura suppositā. & sub eo valet descensus. ¶Secundo dicendum. q̄ etiam est instātia de verbis. ¶Tertio dicēdum q̄ etiam est instantia de ly equum in illa. vides omnem equum est homo. Sīr de ly accidens in illa. tm̄ sub stātia est nō accidēs. ¶Conclusiue dicitur. q̄ sub quolibet termino habente actu plura suppositā supponēte & singularizabili q̄ztum est ratione ipsius valet descēsus. ¶Dicitur q̄ztum est rōne ⁊c. ꝑpter p̄dictos duos terminos & alios consimiliter positos sub quibus nō valet descensus. sed hoc non est ratione ipsorum. sed ideo. q̄ ly equum est determinatio distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabili. Sed ly accidens in predicta ponitur in ꝑpone pregnante in quarum nulla oportet valere descensuz. ¶Ultimo sunt nō nulle regule descēsum predicte imitantes. quarum prima est

Sub termino stāte determinate valet triplex descēsus. ¶Rñ. ad q̄nem. ¶Primo Secuñdo Tertio Quarto

De descēsib⁹ ꝑticularib⁹

Nullus terminus in consequẽte debet distribui pro pluribꝰ q̃ꝫ in antecedente. Sic etiã nullus terminꝰ in ꝓñte debet accipi ꝓ aliquo pro quo non accipiebat in antecedente. g̃ hoc nõ est descensus. sortes nõ differt ab hoie ergo sortes nõ differt ab illo homine. z sortes non differt ab illo homine.

Secunda regula

¶Secunda regula. Quando cũ termino stante distributiue ponitur terminus stans determinate vel cõfuse tñ tunc prius debet descendi sub termino stante determinate. z postea in vna singulariũ termini stantis determinate debet descendi sub termino stante distributiue. Vel põt prius descendi sub termino stante distributiue. sic tamen q̃ in qualibet singulariuꝫ ꝓter q̃ꝫ in prima. termino stante determinate addat relatiuũ identitatis. nisi terminus stans distributiue fuerit determinatio termini stantis determinate secum non vnica acceptione accepta tunc eni debet descendi sub termino stante distributiue. vt nullius hois quelibet pars est in scholis. vbi iam debet prius descendi sub ly hominis. Et ista regula habet veritatem in descẽsu sufficienti.

Tertia regla

¶Tertia regula. Descendentes debent esse eiusdem qualitatis cum descensa z supposita in ꝙsequente debent esse illius casus cuius fuit terminus sub quo descendebat etiam eiusdem numeri. sic etiaꝫ determinatio addita termino in descensa debet etiam sibi addi in constantia z suppositis in consequẽte. z ergo videat quõ in talibus debeat descẽdi. omniũ asinorum regis interest currere. quibuslibet animalibus petri placet bibere.

Quarta.

¶Quarta regula. In descensu nõ debet argui a suppositione cõfusa tantũ ad determinatam respectu eiusdem multitudinis. vñ nõ sequit. omni tpe risibile est ois hõ. z ista sunt oia tpa. g̃ illo tpe risibile est ois homo. z illo tempore risibile est ois hõ. z sic de singulis. qz de facto añs est verũ z pñs falsuꝫ

Quinta.

¶Quinta regula. Quando in aliq̃ ꝓpõe ponunt plures termini diuersi mode accepti q̃ ad speciẽ: tũc descendendo sub aliquo illoꝝ prius debet descendi sub capite talis ꝓpõnis. i. ꝓmo termio categorematico.

Sexta.

¶Sexta regula. Non oportet valere descensum sub determinatione distributa vnica acceptione accepta cum suo determinabili distributo sine non.

Septima.

¶Septima regula. Quando descendit sub termino stante cõfuse tñ. tũc disiunctum in descendẽtibꝰ etiã debet stare cõfuse tñ. vt nullus hõ est oẽ aial. z ista sunt oĩa alia. g̃ nullus hõ est oẽ hoc anial vel hoc animal. z sic de alijs.

Octaua.

¶Octaua regula. ¶Descendendo sub aliq̃ termino nõ debet variari aliq̃ ꝓprietas logicalis q̃ veritatem vel falsitatem ꝓpõnis ũmutare possit. vt ampliatio: restrictio: appellatio ꝛc̃.

¶Corollarium. Hoc nõ est descensus: omnis homo adeq̃te est risibilis. z isti sunt oẽs homines. ergo ille hõ adequate est risibilis: z ille homo adequate est risibilis. z sic de singulis. Sz debet omitti ly adequate. quia est regula q̃ nunq̃ in cõsequẽte dz poni aliqd̃ signum rõne cuius aliqd in speciali ad veritatẽ ꝓpõnis regreret quod non regrit ad veritatem añcedentis. nec ecõuerso. Et tñ de materia descẽsuuꝫ.

De suppositione Relatiuorum.

Truꝫ relatiuum supponat eodem modo sicut suum antecedens. ¶Notandum q̃ questio est propositio categorica indefinita affirmatiua. Subiectum eius est ly relatiuum. supponens eodem modo sicut suum antecedens: est predicatum. z est: est copula. z habet

oēs opponētes ꝛ est in mā ꝓtingēti. Et quertit sic. ḡ supponēs eodē mō sicut suū añs est relatiuū. ¶Secūdo nota q̄ qō etiā pōt esse hypothetica rōne illius relatiui eodē. Etiā rōne illius qz potest ꝓsiderari vt oz̄o zeugmatica. Et sic valeret tantum. Relatiuum supponit aliquo modo ꝛ simili modo suppo nit suum antecedens. ¶Tertio nota q̄ ly eodem modo in titulo questio nis potest capi dupliciter. Uno modo vt est adiectiuum ꝛ substantiuum. ꝛ sic est diuerse dictionis. Alio modo aduerbialiter. ꝛ sic est vna dictio valēs tantum sicut conf. ntiſ̄ er. ¶Quarto nota ꝛ principaliter q̄ duplex est relatiuum scilicet logicale ꝛ grammaticale. Et de relatiuo logicali nihil ad ꝓ positum nostrum. Est autem ille terminus relatiuum vniuocus ad relati uum logicale ꝛ grammaticale. ꝛ datur conuenientia: licet solum acciden talis ꝛ complexa vt illa. quia omia relatiua tam logicalia q̄z grammaticalia conueniunt in hoc quia dicunt respectum sufficientem per modum respe ctus. vel faciunt secundam mentionem de re de qua prius est facta men tio: quam rem alias ita certe ꝛ determinate ꝛ eodē modo ex se non haberēt repꝛesentare. Dicitur: sufficientem propter comparatiuos ꝛ terminos de predicamento signi quibus etiam conuenit respectus: sed non sufficiens. ¶Est ergo relatiuum grammaticale triplex. scilicet referens tm̄. relatum tm̄. referens ꝛ relatū simul. ¶Relatiuū referēs tm̄ est actus relatiuus limi tans conceptū sup quē ferī ad standū relatiue. vt ly ille in ista. hō currit ꝛ il le homo mouet. ¶Sed relatiuū relatum tm̄ est cōceptus limitatus ꝑ relatiuū referēs tm̄. Uel est aliqd tali subordinatuz vt hoc totum hō q̄ currit in illa oratione. hō currit ꝛ ille hō q̄ currit mouet. Sz relatiuū referēs ꝛ relatuz sil̄ est qđ includit referēs tm̄ ꝛ relatū tm̄ vt ille in ista hō currit ꝛ ille mouetur. ¶Corollariū. In mēte nullū est relatiuū referens ꝛ relatū sil̄. qz in mente nihil includit. ¶Corollariū. Iste tres diffinitiones iā tacte ꝓcedūt si ꝓ noia sunt in mēte. Si aūt nō sunt in mēte tunc diffiniēdo ꝓdictos terminos loco ly actus dz̄ poni ly signū. qz tunc nullus actus relatiuus est in mente. ¶Corollariū. Tunc actus limitat ꝓceptū sup quē ferī q̄n determinat ipsum sic adiectiuū suū substantiuū. ¶Debet ḡ relatiuū in genere q̄ztū est ad ꝓpo situz sic diffiniri. Relatiuū grāmaticale referēs ꝛ relatū sil̄ est signuz excita tiuū potētie cognitiue ad formandū ꝓceptū de aliq̄ re de qua facta prius est mentio. quā rem alias ita certe ꝛ determinate ꝛ eodē mō ex se nō habe ret repꝛesentare. Dicit est signū ꝑ qō excludit res ad extra. Dicit excitatiuū ꝓpter relatiua in libris clausis. vel circa q̄ nullus aduertit. ꝛ nō dz̄ capi am pliatiue. sed dz̄ tantū valere sicut signū natū excitare potentiā cognitiuam ex mō significādi quē actu hz̄. Dicit quam rem alias. ꝛc. In qua ꝑticula ly alias nō dz̄ tm̄ valere id est extra demōstrationē vel relationē. qz seq̄ret q̄ ly iste captū demōstratiue eēt relatiuū ꝑm ꝓceptū. sz̄ dz̄ tātū valere. i. si nō ha beret tale antecedēs nullo mō repꝛsentaret talez rem. Dicit ita certe ꝛ deter minate qz ꝓnoia vbicūq; posita ꝓfuse ꝛ īdeterminate significāt oēz rem mū di. Dicit ꝛ eodē modo ꝓpter ly illud in illa. Illud est ꝓnomen ꝛ illud est di ctio. vbi scōm ly illud est relatiuū. Et licet habeat repꝛsentare primū. tm̄ non eodem modo scilicet vltimate sicut iam. sz̄ nō vltimate repꝛsentare hz̄. Sil̄ ly idez in ista. hō currit ꝛ idē mouet. licet depōsito añcedēte ly idem adhuc hz̄ repꝛsentare hoīem. qz significat oēm rem mundi. ¶Corollarium. Idem est relatiuū logicale ꝛ grāmaticale ꝛ illud corollarium est ꝓpositio habens

Qō pt eē ꝓ positio hy pothetica

Cōueniētia relatiui lo gicalꝫ ꝛ grā maticalis.

Relatiuuz referēs tm̄

Relatiuuz relatuz tm̄

Relatiuuz referens ꝛ relatum

Relatiuuz grāmatica le.

Idē ē relatiuū grāmaticale ⁊ logicale.

duos veros diuersos sensus. Unū quo ly idem capit materialr. ⁊ sic valet tantuz. hec vox idem est relatiuū grāmaticale ⁊ logicale. ⁊ hoc est veruz vt patet p diffinitionē. Scōm sensum. quo ly idē capit psonalr tunc valet tantū. vna eadez dictio vel res est relatiuū grāmaticale ⁊ logicale. ⁊ hoc est verum. vt pz de ly idem. Dicit ex se ppter ly albꝰ in illa hō est albus capiendo pure adiectiue qō nō est relatiuum. lz faciat scōaz intentionē de re. tū lz nō est ex se nec ex suo modo significandi. Sed ex bñplacito. regule logicoꝝ. Idem est de ly non. Et ita qū querit. fuisti in scholis rñdendo non vel ita.

Relatiuuz substantie

¶ Corollarium. Duplex est relatiuū. s. substantie ⁊ accidentis. Relatiuum substantie est relatiuū qō natuz est referri ad suū antecedens in ppositione in qua nullus ponit terminꝰ accidētaliter ꝓnotatiuus. vt ille ipse iste. Et est duplex. s. identitatis ⁊ diuersitatis.

Relatiuuz sube identitatis.

¶ Relatiuuz substantie identitatis est relatiuū qō in referendo suuz antecedens in ppositione copulatiua qō añs est totale extremū vel pncipaliorꝝ pars solum supponit p eo p quo propositio sui antecedentis verificat. vt ly ille is qui.

Relatiuuz substantie diuersitatis.

¶ Sed relatiuum substantie diuersitatis est relatiuum qō in referendo suum antecedens in copulatiua qō antecedens est totale extremū vel pncipaliorꝝ pars natum est supponere pro alio vel pro eodem. fm tamen aliam rationem. q̄z pro quo propositio antecedentis verificatur. vt alius alter diuersus. Dicitur vel pro eodez fm ⁊c̄. quia dicendo sic. Consequentiarum alia est materialis alia est formalis. ly alia supponit p illo p quo ppositio antecedentis verificat sed fm aliam rōnem.

Relatiū accidentis.

¶ Relatiuū accidentis est relatiuū qō natū est referri ad suū añs ppie ⁊ apte solum in ppōne in q̄ ponit terminꝰ accidētaliter cōnotatiuus ꝓnotans eandē ppietatez quā talis terminus ꝓnotat. vt talis tantus quantus. Dicitur ppie. qz tales etiā sunt ꝓgrue. sortes est hō q̄lis est plato. Sz est impropria ⁊ inepta. Dicit ꝓnotās eandez proprietatē ⁊c̄. qz dicēdo sic. sortes est albꝰ ⁊ tātus est plato. Silr sortes est magnus q̄lis est ioānes. Ista signa sunt relatiua accidentis sed nō bñ referunt. qz talis terminꝰ ꝓnotatiuꝰ dz importare eādē habitudinē accidentalez quā relatiuū iportat. Et talia relatiua in nullo pdicamēto ponunt qz sunt cōplexa.

ppōnez vificari

¶ Corollarium. Propositionē verificari in ppōsito est ipsaz esse verā vel extrema supponere p eodē

Rñ. ad qō nem

¶ Corollarium. In ppōsito ppō falsa verificat vt omne aial est sortes. Et tale relatiuū accidētis iterum est duplex qō ⁊ alia videant in alijs locis.

¶ Responsio ad q̄stionē. q̄ si ly eodē mō est due dictiones. tūc q̄stio est falsa: qz relatiuū nō supponit eodē modo sicut suū añs. qz modus suponendi relatiui est ipsum relatiuū met supponēs. Modus aūt supponēdi añcedētis est ipz añs met supponens.

Relatiuuz supponere eo ð mō intelligit duplr. s. q̄ ad speciem.

¶ Si aūt est vna dictio tūc q̄stio exq̄ pticulariter formal est vera. Sed vlr est falsa. qz q̄libz relatiuum supponit ⁊ añs suū nō. vt antichris nō est ⁊ ipse erit.

Quo ad suppositiuz

¶ Et est aduertendū. q̄ relatiuū supponere eodē mō sicut suū añs attendit duplr. Uno mō quo ad speciē sic q̄ si añs supponat certa aliq̄ specie suppōnis q̄ relatiuū supponat eadē specie suppōnis. Et de isto mō sunt auctores cōis schole antiq ⁊ moderni logici iter se diuersificati. de q̄ infra.

Quo ad suppositiuz est ꝯclusio.

Alio mō relatiuū supponere eodē mō sicut suū añcedens attendit quo ad suppositū. sic q̄ relatiuū ⁊ suum añs supponant p eadem re. Et de isto modo oēs pdicti ꝓcordāt. ⁊ nō sunt diuersificati dicentes vlr hanc ꝯclusionez responsalē. Omne relatiuū grāmaticale substantie identitatis nō reciprocuz positū in copulatiua affirmatiua referens añs in ppōne

De suppositione relatiuorum

categorica affirmatiua qꝫ est totale extremū vel ꝑncipalioꝝ eius ps relatione ꝓsonali ⁊ ꝑ eodē ſignificato ſupponēs ſupponit ꝑ illo ꝑ quo ꝓpō antecedentis verificaꝫ niſi reſtringereꝫ ad ſtandū ꝑ pauciorib⁹. Dicit ſubſtantie ꝓpter relatiuum accidentis qꝫ non ſupponit ꝓo illa re ꝓo qua ꝓpoſitio antecedentis verificatur ſed ꝓo re ſimili in qualitate aut quantitate. Dicitur identitatis ꝓpter diuerſitatis. quia tale ſupponit ꝓo alio vel ꝑ eodem ꝑm tamen aliam rōnem qꝫ ꝓo q̄ ꝓpō antecedentis verificaꝫ. Dī non reciprocum. qꝛ de natura reciproci eſt poni in eadem ꝓpōne categorica cum ſuo antecedēte. ⁊ tale nō ſupponit ꝑ eo ꝑ quo ſuū añs verificaꝫ ſed q̄libz ꝓo re poſſeſſa ab eo. vt ſortes videt ſuum aſinuz. Dicitur referēs ſuū antecedens in copulatiua. quia ſi refert. ipſuz in diſtinctiua vel cōditionali relatiuū non ſupponit ꝑ eo ꝓo quo ꝓpō añcedentis verificaꝫ. ¶ Ꝓo quo eſt notandum qꝫ relatiuum refert dupliciter. ſcilicet reſtricte ⁊ irreſtricte. ¶ Relatiuuz referre reſtricte eſt ipſum referre ſuū añcedēs cum oīb⁹ terminis taz categorematicis qꝫ ſyncategorematicis ſecum in eadem ꝓpoſitione categorica poſitis dempto ſigno vniuerſali affirmatiuo ab initio ꝓpōnis poſito. qꝫ ſignū non eſt pars extremi. vel dempto ſigno vli affirmatiuo diſtribuente totale extremuz. ita fit qñ relatiuū ponit in copulatiua cauſali vel rationali. Sed relatiuum referre irreſtricte eſt relatiuum referre ſuum añs non cū oībus terminis ſecū ⁊c. ita fit in diſiūctiua vel ꝯditionali. Dicēdo ſic. nullus hō eſt aſinus ⁊ ſortes eſt ille. ly ille refert ly hō cum ly nullus. ⁊ valet tantum ſcda ps: ſortes eſt homo q nō eſt aſinus. ¶ Corollarium Dicendo ſic: nullus hō eſt omne aīal ⁊ ſortes eſt illud. ſcda pars valet tantum ⁊ ſortes eſt illud aīal qꝫ nō eſt oīs hō. qa ſi aliqs terminus in negatiua ſtat confuſe tm̄ vel determinate. tūc ille termin⁹ q ſtetit diſtributiue poſtea nō debet diſtribui. ¶ Corollarium. Dicendo ſic: hoīs q̄libet ps eſt in ſcholis ⁊ ille currit. ly ille refert ly hoīs cū ly q̄libet. ⁊ valet tantum. ⁊ ille hō cuius q̄libet ps eſt in ſcholis currit. ¶ Corollariū. Dicēdo ſic: hō vel cuiuſlibet hominis aſin⁹ currit ⁊ ille mouetur. ſcda pars valet tantū. ⁊ ille hō q vel cuiuſlibet hoīs aſinus currit mouet. ¶ Corollariuz. Dicēdo ſic: nulluz caput habet oīs hō ⁊ illud eſt magnū: ſic debet exp̄mi. ⁊ illud caput qꝫ non habet a hō eſt magnū. ¶ Corollariū. Dicendo ſic: omni tpe hō eſt oīs hō ⁊ illō eſt in ſeptimana. ſic debet exp̄mi relatiuū relatū. ⁊ illud tp̄s in q̄ a hō eſt omnis homo eſt in ſeptimana. ⁊ ita in alijs. ¶ Dicitur: referēs ſuū añs i ꝓpōne categorica affirmatiua. qꝛ dicēdo ſic: hō nō eſt currens ⁊ ille mouet. relatiuuz nō ſupponit ꝓo illo ꝑ q̄ ꝓpō antecedentis verificaꝫ: vt patet. Dicit: antecedēs qꝫ totale extremū eſt. qꝛ dicendo ſic: tunica ſortis eſt alba ⁊ ipſe reſpōdet. ly ipſe ſupponit ꝓo ſorte cuius tunica eſt alba. ⁊ tm̄ ꝓpō añtis nō verificatur ꝑ ſorte ſed ꝑ tunica ſortis. Dicit: relatione perſonali. qꝛ dicēdo ſic: femina clauſit portā vite q̄ reſeraut. ly q̄ non ſupponit ꝑ illo ꝑ quo ꝓpō añcedentis verificatur: ſed ꝑ re ſili in ſpecie ⁊ nō in numero. qa eſt relatio ſimplex. Dī: ꝑ eodē ſignificato quare dī: videaꝫ in illis oratiōib⁹ Egrea ē nomen ⁊c. man⁹ dñi ſunt crucifixe q̄ ⁊c. Deꝰ dat aureolā qꝫ nomē ⁊c. Dicit ſupponēs. ꝓpter relatiuū in illa Adam. non eſt ⁊ ille fuit. Dicit ſupponit ꝑ illo. ⁊ nō dī ſupponit ꝑ oī illo qꝛ nō oportet relatiuum ſupponere ꝑ oī illo ꝑ quo ſuū añcedens. ſed ꝑ illo ⁊ ſolū ꝑ tali ꝑ quo ꝓpō antecedēt⁹ vīficaꝫ. Dicit: niſi reſtringaꝫ. ꝓpter ly ille in iſta: hō currit ⁊ ille exñs ſortes mouet:

Relatiuuz refert dupliciter Reſtricte.

Irreſtricte

Nullus hō eſt oē aīal ⁊ ſortes ē illō

Hoīs q̄libz pars eſt in ſcholis ⁊ ille currit.

Suppō relatiui q̄ ad speciem.

vbi ly ille supponit solū pro sorte. ⁊ tamē ꝓpositio añcedētis vificat p̄ quolibet hoīe currente. ¶Suppositio relatiui alio mō attēdit q̄ ad speciem. De hoc vt dictū est sunt auctores cōmunis schole antiq ⁊ moderni logice ꝓsertim Biri. ⁊ Marsi. inter se diuersificati diuersas affirmantes opiniones.

Opinio Biridani q̄ eodē mō supponat sicut antecedens.

¶Quaꝝ Prima est Biridani ⁊ maxime cōis schole Parisiēs ⁊ eoꝝ sequacium qui dicūt q̄ suppositio relatiui quo ad speciē attēdat penes suū añcedens. sic q̄ q̄cunq; specie suppōnis añs supponit: eadem etiam relatiuum. ¶Scdo dicūt q̄ tale signū quod distribuit antecedēs etiam feratur in relatiuū. vt dicēdo: omnis hō currit ⁊ ille mouet. dicūt q̄ ly ois distribuit etiam relatiuū. s. ille. sed signū postpositum antecedēti dicūt q̄ nō feratur in relatiuum. ¶Cōsequēter dicunt q̄ suppositio quo ad speciē debeat attēdi penes ꝑmū añs. Sed quo ad suppositū in ambab⁹ penes ꝑmum añs. ⁊ sic dicēdo: aial est aial ⁊ nullus asinus est illud. ⁊ nullū aial est aial vel nullus asinus est illud: q̄ sunt ꝯtradictorie ꝑm Marsi. qui dicit q̄ copulatiua affirmatiua ⁊ disiūctiua affirmatiua de partib⁹ ꝯtradicētibus ꝯtradicāt. ly illud in copulatiua supponit determinate. sz in disiūctiua distributiue. q; semp penes ꝓximū añs quo ad speciē: sed quo ad suppositū in ambab⁹ supponit eodē mō sicut ly animal in copulatiua. ¶Item ꝑm eos iste nō cōtradicūt. animal est animal ⁊ ois asinus est illud. nullū animal est animal vel asinus nō est illud. q; cū ly asin⁹ distributo ponitur ly illud stans determinate. ⁊ ḡ in alia ly asinus deberet stare cōfuse tñ. ¶Item ꝑm Biridanū relatiuū nō semper refert restricte in copulatiua. nec semp irrestricte in disiunctiua. sz semp eodez modo in ambab⁹. sicut refert in ꝑma sic ⁊ in secūda debet referre. ¶Item ꝑm illos itez oportet q̄ ille nō sunt ꝯtradictorie: ois substātia est substātia ⁊ aliqua substātia nō est illa substātia nō est substātia vel omnis substātia est illa. q; deficit vndecima cōditio. Et si disponit q̄ fiat iuxta cōditionem. vz. per impositionem alicui⁹ signi faciētis suppositionem optatam: tūc adhuc ly illa nō supponit sicut suum añs: qđ itez erit cōtra Burida. ⁊ eius sequaces.

Marsili⁹: q̄ supponat sic alij signi relati

¶Est alia opinio Mar. Hugonis ⁊ cōis schole vviennenſ: q̄ suppositio relatiui quo ad ſpēm attēdatur penes additionē signi vel signoꝝ: ita q̄ si aliqđ signum habēs facere certam suppositionē ferat sup relatiuū: tūc relatiuum supponit eadez suppositione sicut in alijs terminis nō relatiuis. Motiuum Signū positū in vna categorica nō fert in terminos alteri⁹ categorice. Neq; propter hoc tractat⁹ de relatiuis ponit frustra. q; ex eo habet ꝓ quo supponat relatiuū: qd sit relatiuū: ⁊ que sint eius mēbra. ¶Item ꝑm illos oportet dici q̄ relatiuū in ambab⁹ partib⁹ ꝯtradictionis debet eodē mō referre vel semp restricte vel semp irrestricte: ita q̄ sicut in ꝑma sic ⁊ in secunda. Et hoc maxime tenēdo Marsilium: q̄ copulatiua affirmatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua de ptibus cōtradicētibus cōtradicāt. alꝫ enim nō participarēt in extremis. Et sic q̄litercūq; refert añcedēs positum in copulatiua: vt si refert restricte. sic etiam relatiuū in disiūctiua ponat ⁊ ecōuerso. Vel dicatur sic q̄ suppositio relatiui quo ad suppositū in oib⁹ debet attēdi penes ꝑmū antecedēs quod idē est. ¶Itē dādo cōtradictoriaz alio mō q̄z ꝑm Marsi. videlicet p̄ ꝓpositionē negatiōis ad copulā hypotheticalē. tūc relatiuū semp in copulatiua causali vel rōnali debet referre restricte. ⁊ in disiūctiua, vel cōditionali irrestricte. Et tantum de materia illius questionis.

Sophisma

De suppõne relatiuorum

Omnis propositio est ṽa vel eius cõtradictoria est falsa. ¶Nota sophisma est ꝑpõ hypothetica affirmatiua: speciei disiũctiue: ⁊ nõ habet cõtrariã nec subalternatã. Et sub ly eius nõ valet descẽsus. qz nõ est singularizabile. Et nullum subiectoꝝ nec ꝑme nec secũde partis restringit ad stãdũ materialiter. q̃uis ꝑdicata in ambab⁹ capiũtur ꝓ terminis secũdaꝝ intẽtionum. ¶Corollariũ. Ly vera ⁊ falsa accipiũtur in sophismate pro terminis secũdarum intẽtionũ ꝑut attribuũtur ꝑpõnibus. ¶Corollarium. Scõm ꝟBarfi. sophisma habet cõtradictoriũ illud: ꝑpositio nõ est vera ⁊ nulla eius cõtradictoria est falsa. quia ꝑm eum vt dictum est copulatiua affirmatiua ⁊ disiunctiua ⁊c. etiam habet illam cõtradictoriam ꝑm generales negãdo simpliciter ly vel. ¶Ad sophisma respõdetur q ꝑm Biridanum sophisma est falsum. quia est vna disiunctiua cuius ambe partes sunt false. De ꝑma parte patet. Scda pars etiam est falsa. quia valet tãtum. cuiuslibet ꝑpõnis contradictoria est falsa. modo hoc est falsum: quia ꝑm eum ly eius supponit distributiue sicut suum antecedẽs. sed in tali sensu sophisma adhuc est possibile ⁊ illa responsio procedit, ꝑut ly eius refert ly ꝑpositio. ¶Si autem ly eius refert ly vera: tunc sophisma ꝑm Biridanum etiam est verum. quia est vna disiũctiua cuius vna pars. s. secũda est vera. ⁊ valet tantum: secũda pars a ꝑpositionis vere contradictoria est falsa. mõ hoc est verum circũscribẽdo saltem multiplicitatem ꝑpositionũ. ¶Corollarium. Scõm Biridanum illa nõ est cõtradictoria sophismatis: propositio nõ est vera ⁊ nullius eius cõtradictoria est falsa. quia ly eius ꝑm eum in ambab⁹ partib⁹ distribuit. ⁊ sic nõ ꝓstituũtur ex ptib⁹ cõtradicẽtib⁹. ¶Sed ꝑm ꝟBarfi. ñdet ad sophisma: q̃ qcquid referat ly eius sophisma de rigore ṽboꝝ est verum. quia ꝑm euz ly eius supponit determinate. ⁊ valet scda pars tãtum: alicuius ꝑpõnis cõtradictoria est falsa: quod est veri. ¶Corollariũ. Mõ sequit ꝓtra sensum ꝟBarfilij vex. oĩs ꝑpositio est vera vel eius ꝓtradictoria est falsa. ⁊ hõ est asin⁹ est ꝑpõ. g̃ hõ est asin⁹ est ṽa vel eius cõtradictoria est falsa. tenet ꝓña ꝑ subsumptionez sub termino distributo. quia relatiuũ equiuocatur referendo in antecedente ⁊ consequente. ¶Corollariuz. Mõ sequit. omnis ꝑpositio est vera vel eius cõtradictoria est falsa. ⁊ iste sunt omnes ꝑpões. g̃ illa ꝑpõ est vera vel eius cõtradictoria est falsa. ⁊ illa ꝑpõ est vera ⁊c. ⁊ sic de alijs. quia relatiuũ iterum equiuocatur referẽdo in añcedẽte ⁊ ꝓsequente. ¶Corollariũ. Mõ sequit ꝓbãdo cõtradictoria secũde partis sophismatis sic. Hoc nõ est falsuz. ⁊ hoc est nullius propõnis ꝑdictoria. ergo nullius ꝑpõnis contradictoria est falsa. quia stat equocatio circa negationez. ¶Corollarium. Mõ sequit. omnis ꝑpõ est vera vel eius cõtradictoria est falsa. ergo tãtũ falsum est ꝑpõ vera vel eius cõtradictoria est falsa. nec arguit ab vniuersali ad eius exclusiuam. qz ꝓpositio hypothetica non est vlis. ¶Corollarium. Illa nõ est bona ꝓña. cuiuslibet ꝑpõnis cõtradictoria falsa est falsa. ergo omnis ꝑpõ est vera. Et in casu q̃ illa solum sit: hõ est asinus. añs est falsum. qz illa nõ habet cõtradictoriam falsam. ¶Corollarium. Illa ꝓña: cuiuslibet ꝑpõnis cõtradictoria est falsa g̃ nulla ꝑpõ est vera: tenẽdo q ꝑpões sint multiplices: non valet. qz si crastolũ ille fieret: tm̃ hõ est al⁹. ⁊ nõ tm̃ hõ est al⁹. añs esiz vex ⁊ ꝓñs falsũ. qz q̃libz illaꝝ est falsa: ad min⁹ in certo sensu. negatiua est falsa ꝑut est vna de exclusso extremo. sed affirmatiua est falsa ꝑut est vna exclusiua. ¶Tenẽdo autẽ op-

Rñ. ad sophisma ꝟz Birl.

Rñ. ad sophisma ꝟz ꝟBarfiliũ.

positū est bona ꝓña. ¶Corollarium. Illa ꝓña: illa ꝑpō est vera. ⁊ habet contradictoriā. ḡ eiꝰ ꝯdictoria est falsa: bene valet. Et qñ dicit. sit casus insolubilis. ⁊ ponat qs in pontez ⁊ oēs ꝑtereuntes dicētes falsum ꝓiciat in aquam: ⁊ omnes dicētes verꝫ ꝓmittat ꝓtransire: ⁊ veniat vnꝰ dicēs ad eum. Tu ꝓiicies me in aquā. si facit: loquit verꝫ: debet eum dimittere. si nō facit: dicit falsum: debet euꝫ ꝓiicere in aquam vt ponit casus. ⁊ sic ambe ꝯdictorie apparēt vere. Tu ꝓiicies me in aquā. tu nō ꝓiicies me in aquā. Rndet q ꝓña bñ valet. qz q̄cunqꝫ ꝑpōne demōstrata p ly illa in añcedente si est vera: ꝯs etiā est verū. si falsa: añs etiaꝫ erit falsum. ¶Corollarium. Illa ꝓña. ois ꝑpō vel verū est ꝑpō vera. ḡ ois ꝑpō est vera. si totum distribuitur est bona ꝓña sed materialis. qz in sili nō sequit. ois hō vel asinus est asinus. ergo ois hō est asinꝰ. qz in casu q solum asini essent: añcedēs esset verum ⁊ ꝯs falsum. Si autem solum pars distribuit est falsa ⁊c.

Sophisma.

Omnis homo est animal ⁊ aliqs hō nō est illud. ¶Notāduꝫ Sophisma est ꝑpō hypothetica speciei copulatiue nō habens subiectum neqꝫ predicatum. Et est in nulla materia. neqꝫ ꝙuertitur. Et habet ꝓtradictoriam ꝑm mar. istam homo non est animal. vel omnis homo est illud ⁊ in disiunctiua iam ly illud etiam debet referri restricte. Alio modo habet ꝓtradictoriaꝫ negādo simpliciter ly ⁊c. ¶Secūdo notādum q ly illud in sophismate refert restricte. Ratio autem quare relatiuū refert in copulatiua restricte. Et in causali vel rationali ⁊ in disiunctiua vel ꝯditionali irrestricte. quia alꝫ ꝑpositio vera deberet negari vnde illa ꝙceditur. sortes est asinus vel ipse est homo. Et si relatiuuꝫ referret restricte ipsa fieret falsa. quia secunda pars etiam esset falsa. quia tātum valeret ipse sortes qui est asinus est homo. Sic etiam in illa. asinus est animal ⁊ nullum risibile est illud. que cōceditur. ⁊ tamen si relatiuum referret irrestricte ipsa esset falsa: vt patet. Item ista negatur sortes est animal. ⁊ ioannes est illud ⁊ tamen deberet concedi. quia etiam secunda pars valeret tñ Joannes est animal ⁊ sic ambe partes essent vere. Similiter ista negatur. deus non est omnipotens si ipse est creans. ⁊ tamē si relatiuuꝫ referret restricte esset vera quia valeret tātum. deus nō est oipotēs siipse deus qui nō est omnipotens est creans. Oꝫ autē sit vera probatur quia esset ꝯditionalis bona ꝯsequentia. ergo vera ⁊ necessaria ꝑpositio. ¶Ad sophisma ℞ spō ꝑm marsilium ⁊ ꝑm scholam vviennensem sophisma est falsum. quia ꝑm illos ly illud distribuitur per negationem latam in ipsum. Et sic secūda pars valet tātum. aliquis homo nō est animal. Secundo dicēdum ꝑm eosdem q si ly aliquis absoluit a genere sophisma est falsum ⁊ ipossibile. licet q̄libet pars sit possibilis tamē vt sic partes sunt sibi inuicem incōpossibiles. id est partes sibi inuicem repugnant. Si autem non absoluitur ⁊ restringit ly homo ad standum solum ꝓ viris tunc sophisma est falsum ⁊ possibile. vt in casu q nullus vir esset tunc esset verum. ¶Sed ꝑm Biridanum ⁊ cōmune scholā n parisiensem respondetur ad sophisma q sophisma est verum quia ꝑm tales ly illud supponit ꝯfuse tantum. Et sic secunda pars valet tātum. aliqs homo a animal qō est homo nō est. ita q ly a sit signum suppositionis confuse tātum ad ly animal. vel valet tātū aliquis homo non est omne animal qō est homo. ¶Corollarium, ꝑm Biridanū ille nō sunt ꝓtradictorie scilicet

Cur relatiuū i copla tiua refert restricte ⁊ i disiūctiua irrestricte.

℞ñ. ad sophisma ꝑz marſ.

℞ñ. ad sophisma ꝑz Birid.

sophisma. ⁊ illa. aliquis homo non est animal. vel quilibet homo est illud ⁊ secunda etiam est vera. qz iaz ly illud refert restricte sicut in sophismate. ⁊ sic valet tantuz quilibet hō est illud animal qō est homo. ⁊ sic refert antecedens in copulatiua. ¶ Corollarium. Quando arguitur contra sophisma petrus est animal ⁊ aliquis homo non est illud. ⁊ Paulus est animal ⁊ aliquis homo non est illud ⁊ sic de singulis. Et ergo omnis homo est animal. ⁊ aliquis non est illud. tenet consequentia per inductionem. ¶ Dicitur q̄ non sit inductio quia ly illud in antecedente ⁊ consequente equiuocatur Illud enim habet relatiuum relatum in antecedente q̄z in consequente. quia in antecedente tunc relatiuuz relatum est. Et aliqs homo est illud animal quod est petrus. Sed in consequente relatiuum relatum est. Aliqs hō non est illud animal quod est homo. Et tantum de tractatu relatiuorum.

De ampliationibus.

Circa tractatum Marsilij de ampliationibus. Queritur Utruz aliquis terminus possit ampliari? ¶ Notandum q̄ titulus vno modo sic formatur. Utrum aliquis terminus sit ampliatiuus. ⁊ est magistri Hugonis. ¶ Pro quo Nota q̄ subiectum eius est ly terminus. Et capitur ibi ly terminus sicut in diffinitione suppositionis. ⁊ ampliatur per ly ampliatiuus ad quattuor differentias temporz. ⁊ p̄dicatū est ly ampliatiuus qō est signum amplians ex octaua regula ampliationum habens ampliare. Et est in materia contingenti. Et conuertit sic. ergo ampliatiuū est terminꝰ q̄ est vt̄ potest esse. ⁊ est simili in materia contingenti. Et eius extrema non conuertunt. quia potens ampliari respectu copule de p̄ti supponit p̄ termino q̄ non est sed qui formabit. quia talis est potest ampliari. ⁊ tamen talis non est terminus. ¶ Scdo Notanduz q̄ p̄ns questio nō mouet q̄ sit dubia. cū sit p̄pō necessaria. vt in responsione patebit. Sed mouet ꝓpter ingrere modū per quem aliqs terminus ampliet. ⁊ quomō ampliatio habeat exprimi. Cur ista qō moueat

¶ Tertio Nota q̄ ampliatio est vna proprietas logicalis a ceteris distincta que ponit ad saluandum veritates ⁊ falsitates ꝓpōnuz. Ita ⁊ Aristoteles. j. Elenchorz innuit ampliationem per exēpla cum ponit illas duas: egrotus sanabat. ⁊ sanabat egrotus. que differunt solum in ampliatione. Ampliatio ē q̄dā p̄prietas.

¶ Respōsio ad questionem: q̄ q̄stio vt ꝓponitur est vera: imo necessaria. exquo ois p̄pō de pōt vera: est necessaria. Etiam ois terminus pōt ampliari. nec est instantia de conceptibꝰ. quia oēs tales etiam possunt imponi. Iz non a nobis sufficit tamē q̄ a potētia supiori ⁊ vniuersali q̄libet terminus in certo modo significandi potest ampliari. qa si est scriptus tunc q̄si capit materialit si est mentalis tunc q̄si significat se ⁊ adhuc erit suum significatum vltimatuz. quia q̄cquid terminus mētalis significat hoc vltimate significat. Rñ. ad qō nem

¶ Corollariū. Illa etiā est vera. q̄libet terminus in quolibet suo modo significādi potest ampliari quia quilibet vltra significationē quā actu habet potest imponi. Prīa ꝓpō

¶ Corollariuz. Illa etiā est vera. aliqs terminus ꝓ quolibet suo significato potest ampliari: put ly pro quolibet suo significato determinat ly terminus. alias aūt nō est instantia de ly chimera. Scda ꝓpō

¶ Corollarium. Illa etiā est vera. quilibet terminꝰ in certo modo significādi potest ampliare. quia Tertia ꝓpositio.

Terminus vbicunq; ponit eque multa ꝟcat.

per nouã impositionẽ. ¶ Cõsequẽter notãdũ q; terminus nõ ideo dicit ampliari q; ipse plura significat in vno loco q̃z in alio. quia termin⁹ vbicunq; ponit eque multa significat: vt dicit Hugo. ¶ Pro q̃ auctoritate est notãduz: q; hoc totum vbicunq; ponitur: põt determinare ly terminus vl̃ etiã ly significat. quicquid tñ determinat ipa semp de rigore ẽ falsa. quia ly loco semp distribuit pro omni loco. in quo termin⁹ ponitur: vt patet exprimendo suppositũ circa ly ponitur. Et est iudicandum de veritate ⁊ falsitate illi⁹ ppõnis sicut de ista q̃stione. Utrũ termin⁹ discretus in q̃cũq; ⁊c̃. Et etiam de singularib⁹ eius. ita q; dando singulares illius auctoritatis debet exprimi suppositus circa ly ponit irrestrictũ.

Intelligit

¶ Et intelligitur ista auctoritas sic. In omni loco in quo termin⁹ ponitur ꝟm certũ modum significandi totalẽ talis terminus significat eque multa in eodẽ loco. ⁊ ꝟm eundem modũ significãdi totalem acceptus. ⁊ hec est vã. ita facile excludunt argumẽta q̃ pñt fieri de ly hõ in istis. hõ est pictus ⁊ hõ est aial. Sic etiam de ly ens in illis ens est dictio ⁊ ens currit. Similiter de diuersitate significatoꝝ in illis. lupus est animal ⁊ lupus est in fabula. Dicitur g̃ terminus sic ampliari q; ipe

Rõe cuius tminus dr ampliari.

supponit ad plures differentias tempoꝝ in vno loco q̃z in alio. ¶ Contra hꝫ arguit. terminus in vno loco plura significat q̃z in alio. g̃ dicta falsa. Assumptuz ꝑbat. q; termin⁹ in vno loco supponit ꝑ plurib⁹ q̃z i alio. saltẽ ipe vl̃ suus synonim⁹. g̃ talis in vno loco plura ꝟcat q̃z in alio: tenet ꝯña ab inferiori ad superius.

Argr̃ ꝓmo

¶ Cõfirmat. Nullus termin⁹ ampliat aliũ. g̃ ille tractat⁹ frustra. Assumptũ ꝑbat. q; nullus termin⁹ agit in aliũ. g̃ null⁹ tmin⁹ ampliat aliũ

Secundo.

tenet ꝯña a superiori negato ad inferius.

Tertio

¶ Confirmat oia pñt saluari per amplam exceptionem. ergo nõ est ponenda ampliatio. Assumptũ ꝑbat q; vbicunq; est ampliatio ibi est ampla acceptio: ⁊ non econuerso.

Rñ. ad ꝓm

¶ Ad pmũ rñdet. negando ꝯseq̃ntiam. nec arguit ab inferiori ad superius. saltem rõne totius: q; hoc totũ supponẽs ꝑ plurib⁹ in vno loco q̃z in alio nõ est ire rius ad hoc totũ plura significans in vno loco q̃z in alio. licet bene ly supponere sit inferius ad ly significare.

Ad secũdũ

¶ Ad scõm rñdet. negando ꝯseq̃ntiam neq; termin⁹ ideo dr ampliare alium q; ipse agit in aliuz. nec vt sic agere dicit superi⁹ ad ampliare in ꝓposito. nã ly ampliatio in ꝓposito est termin⁹ scõe intentionis. Sed terminus tõ ampliat aliũ q: est signum illius q; alter

Ampliatio capitur dupliciter

ꝓpter ipsum accipitur ad plures differentias tempoꝝ. Et ille termin⁹ ampliatio q̃ accipitur actiue tunc est terminus amplians ⁊ capit ibi ly terminus large ita q; syncategorema etiam sit termin⁹: q: purum syncategorema

Secundo.

ampliat. vt ly. fuit ibi. homo fuit animal. Q̃q; vo accipit passiue pro termino q; ampliat. ⁊ sic capit in diffinitiõe sequenti vt patebit. Sed ibi capit

Tertio

ly terminus solũ ꝑ termino categorematico. Sic etiam potest capi actiue ⁊ passiue. simul. ⁊ tunc est signum ampliãs ⁊ termin⁹ q; ampliat. ⁊ sic bene dat vnus terminus q; est ampliatio actiue ⁊ passiue simul. vt sortes currit vel curret ꝑt verba sunt simplicia est ampliatio actiua q: ampliat subiectũ. ⁊ cũ hoc passiua: q: seipsuz. ⁊ sic tunc idem ampliat seipsuz.

Ad tertiuz

¶ Ad tertium respondet. Concedendo q; oia possunt saluari ꝑ amplam acceptionez Sed negetur q; ergo non sit ponenda ampliatio. nam illud est malum argumentum omnia possunt saluari sine illo. ergo non est ponendum. Verũ est q; de rigore etiã est falsuz videlicet q; oia possunt saluari sine ampliatione. Illud tñ verum est vbicũq; est ampliatio ibi est ampla acceptio ⁊ nõ

ecõuerso. ¶Et Aristoteles in Elenchorũ determinat de ampliatione in ꝫ qꝫ ponit differentias inter illas duas ꝓpositiones laborans sanabatur ⁊ sanabat laborãs. ⁊ ꝑ laborãtẽ itelligit febricitantẽ. ¶Et subiectũ illi⁹ tractat⁹ est ille termin⁹ ampliatio secunde impositionis ⁊ eius ꝓpria passio est hoc totum. Suppositio terminí respectu diuersarũ differẽtiarũ tẽpoꝝ diuisim. Subiectuꝫ ⁊ ei⁹ ꝓpria passio.

Sophisma.

Album fuit sortes. ℙro isto sophismate ẽ notãdũ. qꝫ casus sophismatis quẽ hugo ponit est iste. qꝫ sortes sit iã ꝑ alb⁹ ⁊ ꝑus fuerit sed nõ fuerit alb⁹ ſꝫ niger. Et i illo casu ly iã põt iportare tps diuisibile ⁊ tunc casus est nãlr polis vt si iportaret illã totaꝫ horam. ⁊ sit sensus qꝫ sortes ꝓmo in illa hora sit albus ⁊ pri⁹. i. añ illam horã fuerit. ſꝫ nõ fuerit alb⁹ sed niger. ⁊ ꝫ est naturalr possibile. Si aũt importat tps indiuisibile. ita sit sensus qꝫ sortes iam ꝓmo. i. in illo instanti sit albus ⁊ prius. i. ante illud instans nõ fuerit albus ſed niger. ⁊ tũc casus est impossibilis naturaliter. qꝛ nulla tota latitudo gradualis acgrit simul ꝑ eodeꝫ instanti ſaltez naturaliter vt dicit Aristo. iij. phyſicoꝝ qꝛ quelibet successiue acgritur. Et rõ est resistentia q̃litatis ꝓtrarie. ⁊ tñ possibilis est supernaturaliter. qꝛ deus põt in instanti ꝓducere summam albedinem in sorte. ¶Casus vt in ꝓposito est admissio alicuius ꝓpõnis cũ defensione eiusdẽ ꝫ certum statum. vt casus sophismatis est talis ꝓpositio vel ꝓfilis q̃ exꝑmit sortem iaꝫ esse albũ ⁊ prius fuisse nigrum. Casꝰ sophismatis

¶Ulterius est notandũ qꝫ stãte casu sophismatis ille terminus albũ adhuc ampliat. sed nõ ampliat ꝑ sorte. sed ꝑ alia re alba. Sed accipit ample ꝑ sorte. Sed si ponitur casus ꝑ qualibet re alba qꝫ etiã ꝑus fuerit nigra cũ casu sophismatis. tũc ille terminus albũ adhuc ampliat. ⁊ tunc ꝑ nullo ampliat. ⁊ ampliatur ꝑ aliq̃ ⁊ ibi ly aliq̃ stat cõfuse tñ. Albũ i casu sophismatis ãpliat

¶Quia isti termini ampliat. ampliat. restringit. restringit. alienat. alienat. ampliant termino quos regunt mediante ꝓpositione ꝓo ⁊ faciunt eos stare cõfuse tñ. Qꝛ aũt ly albuꝫ ꝓo nullo ampliet in tali casu probatur sic. qꝛ quodcunqꝫ suuꝫ significatũ dat ꝑ isto nõ supponit ad diuersas differentias temporꝝ, sed solũ ad vnam. Et iterum nota. qꝫ sophisma mouetur ꝑ pter hoc qꝫ sciat ꝑ quo terminus cõnotatiuus amplietur. exquo terminus supponit ꝓo omni suppositio sibi correspondente ad copulã ad quã accipit an ergo ꝑ omni tali etiã amplieꝫ ⁊ videt qꝫ nõ. sed solum ꝑ illo qõ sibi corrñdet ad minus ad duas differentias tempoꝝ. Regula

¶Principalius nota. qꝫ album est res habens in se vel in supficie exteriori in maiori eius pte sufficiẽtẽ albedinẽ ꝑ ipsius denoiatione ⁊ ꝑm vulgarez denoiationẽ ⁊ talit q̃lit suf ficit denoiari a tali. Dicit notãter ꝑm vulgarem denominationẽ. qꝛ ethiops etiã habet in se sufficientẽ albedinem. qꝛ in ptibus interioribus. Lur suphis ma mouea tur.

¶Potest tamen sufficienter sic describi. Album est res habens. ſ. in superficie exteriori ⁊ maiore sua pte ꝑm se ⁊ quodlibet sui sufficientem albedinem ꝑ sui denominatione. vel est res indiuisibilis cui inheret sufficiens albedo. Albũ gdit

¶Ultimũ dicit ꝓpter summã albedinẽ q̃ si esset in puncto indiuisibili tũc tale eẽt albũ ſꝫ nõ videat qꝛ nõ est q̃ntuꝫ. Et nisi illa pticula addat sequit qꝫ aliquid esset albũ ⁊ ei⁹ ptes nõ. vt ꝑz de puncto q̃ sunt ptes cõtinui. ¶Itẽ Aristo. j. Topicoꝝ dicit. Qui dubitat deos vereri aut parentes honorare non indigetrõne sed pena. Et q dubitat qꝫ nix sit alba nõ indiget ratione sed sensu. Vult tantũ qꝫ iõ nix apparet alba qꝛ radij incidentes supꝫ guttulis disconꝫ

tinuatis ⁊ disgregatis reflectũtur ⁊ qz lux de se visa apparet alba. ſ̃ nix apparet alba. Sz q dicit Aristo. q nix sit alba. cepit albũ ꝑ lucido. ¶Quibus ꝓmissis rñdet ad sophisma. q sophisma vt ꝓponit est verum stante casu sophismatis qz est indefinita affirmatiua cuius extrema supponunt ꝑ eodem Et ꝓbatur sic. Hoc fuit sortes. ⁊ hoc est vel fuit albũ. ergo album fuit sortes expositorie Sed illa albũ est sortes nõ est eius de pñti. saltẽ penes quaz attẽ dit veritas eius. qz illa nunq̃ fuit vera sed illa est eius de pñti hoc est sortes vel sortes est sortes qz iam subiectum est terminus connotatiuus. ergo ponendo eam in esse debet mutari in terminuz absolutũ. vel in ꝓnomẽ demõstratiuuz demõstrãs rem ꝓ qua talis terminus supponit. Et ad veritatem ꝓpõnis de ꝑterito nõ requirit q habeat vnã de ꝓsenti veram. qz staret q talis de pñti nunq̃ fuisset formata. ¶Sz ad veritatẽ vbi ambo extrema accipiũtur ad copulam de ꝑterito. sic q nõ ponit ibi aliq̃ determinatio ampliatiua vel restringẽs tũc requiritur q eius de pñti si esset formata aliqñ fuisset vera. Sz ad ꝓpõnis veritatẽ de futuro vbi ambo extrema ⁊c. requiritur q habeat vnam de pñti q̃ aliqñ erit vera. Dicit vbi ambo extrema ⁊c. propter tales vel ꝓsiles. albũ possibiliꝫ fuit sortes. album qõ est fuit sortes qui est. ¶Contra sophisma arguit. sophisma est falsum. g̃ male ꝓcessum. ꝓbatur. qz q̃libet eius singularis est falsa. ꝓbat. qz illa est falsa. hoc album fuit sortes ꝓbat. qz seqtur bene. hoc albũ fuit sortes. ⁊ sortes fuit qñ nõ fuit hoc albũ g̃ sortes fuit qñ nõ fuit sortes. ¶Confirmatur. Sequit bene album fuit sortes. g̃ sortes fuit albꝰ. tenet ꝓña ꝑ ꝓuersionem. ¶Confirmat. Album incipit esse sortes. g̃ nullũ album est sortes. Assumptuz ꝓbatur sortes incipit esse albus ergo albũ incipit esse sortes. tenet ꝓña. qz nomina ⁊ verba transposita idez significãt. ¶Ad ꝓmũ rñdetur negando assumptum ad ꝓbationem negetur ꝓña nec est syllogismus expositorius. quia mediũ in minore nõ eque late negatur respectu copule minꝰ ꝓncipalis ad quã accipit sicut affirmat in maiore qz negat solũ ad fuit. ⁊ g̃ minor deberet sic formari ⁊ sortes fuit quando non fuit hoc album qõ est vl fuit. ¶Ad secundũ rñdetur. negãdo q sit conuersio. qz arguit ab amplo ad nõ amplum sine distributione ampli respectu ly albũ. Sed deberet sic ꝓuerti. ergo sortes fuit album qõ est vel fuit. ¶Ad tertiũ respondet. ꝓcedẽdo primã ꝓsequẽtiã ⁊ negetur secũda. per quã ꝓbat antecedẽs ꝓme nec tenet ꝑ regulã. noia ⁊ verba ⁊c. quia ly incipit in antecedẽte dicit inceptionẽ ꝓm quid eo q ipsum sequit terminꝰ ꝓnotatiuꝰ. sed in ꝓñte dicit inceptionem simplr. qz ipm sequit terminus absolutus. Sic etiam illa ꝓña nõ valet. albũ incipit esse sortes albus. ergo album incipit esse sortes quia hoc totũ sortes albus sequit ly incipit qõ est terminꝰ ꝓnotatiuus. Sic etiã nõ arguit a pte in modo ad totũ. qz arguitur a dicto ꝓm quid ad dictũ simpliciter. ¶Corollarium. nõ sequit hoc fuit sortes. ⁊ hoc fuit nõ albũ. g̃ nõ albũ fuit sortes. Quia arguit. a nõ amplo ad amplum cum distributione ampli rõne ly nõ albũ in minore ⁊ ꝓclusione. ¶Corollarium. Illa est bona ꝓña. aliud ab albo fuit sortes. g̃ nullum album fuit sortes. Et nõ sequitur ꝓbãdo antecedẽs hoc fuit sortes. ⁊ hoc fuit aliud ab albo. ergo aliud ab albo fuit sortes qz rõne ly albo arguitur a non amplo ad amplũ cum distributione ampli. ¶Corollariũ. Illa ꝓña est bona albũ fuit sortes. g̃ albũ nõ fuit sortes quia ꝓñs est necessariũ. quia eius cõtradictoria est impossibilis omne album fuit sortes qz qñ sortes est albus tunc materia sua etiã est alba.

Rñ. ad sophisma.

Quid regrat ad vitatẽ ꝓpõnis de ꝑterito vel futuro.

Arguit ꝓ sophisma primo.

Secundo.

Tertio.

Rñ. ad ꝑm

Ad 2m

Ad 3m

Declarat aliqs ꝓñtias. Prima

Secunda

Tertia

ꝛtalis non est ſortes. Unde materia prima proprie est alba. qꝛ album est terminus de tertia ſpecie qualitatis ꝛ denoiat ſubiectum tam rõne inheſionis q̃z denoiationis. Sed cõceditur ad talem ſenſum. omne albũ totale fuit ſortes. ¶Corollarium. Illa ꝓña nõ valet. album fuit ſortes. ergo albedo fuit in ſorte. qꝛ in caſu ſophiſmatis. antecedens est verum ꝛ ꝓſequens falſum. Sic etiam illa nõ valet. ſortes fuit album. ergo album fuit ſortes. vt ſi prius iude us fuiſſet albus. ꝛ iam primo baptizaretur ꝛ vocaretur ſortes. Antecedens eſſet verum ꝛ conſequens falſum. Idem dicatur de iſta. ſortes fuit homo ergo homo fuit ſortes. ¶Corollariuz. Illa nõ valet. albedo fuit. ergo album fuit ſiue albedo capiatur abſolute ſiue cõnotatiue qꝛ ſi albedo vt tria fuiſſet in aliquo ſubiecto ꝛ nulla alia albedo fuiſſet tunc omnis albedo fuit capiendo cõnotatiue ꝛ tamen tunc nullum album fuit. Si autez capiꝫ abſolute tunc ſi deus ſeruaſſet ſufficientem albedinem. ita qꝫ nullum ſubiectum habuiſſet in ſe albedinem. tunc antecedens eſſet verum ꝛ conſequens falſum. ¶Sic etiam illa nõ valet. albedo fuit. ergo albedo fuit albedo. quia ſi partes graduales prius fuiſſent ſeparate. ꝛ iam primo vnirentur. antecedẽs eſſet verum ꝛ conſequẽs falſum. ¶Corollarium. Illa conſequentia nõ valet albuz fuit ſortes. ergo albedo fuit ſortes. Nec tenet per regulam. per locum a coniugatis. Quia regula intelligitur de concretis ſm ſub ꝛ ſupra quiditatiue. vel regula tenet in predicatione eſſentiali quod idem eſſet. Sed illa omne album fuit ſortes. ergo homo est aſinus. bene valet quia antecedens est impoſſibile. quia impoſſibile est quod compoſitum ſit album ꝛ non materia eius. quia materia proprie est alba ratione inheſionis. ¶Sz illa omne album est omne album. ergo homo est aſinus non valet quia in caſu qꝫ ſolum res indiuiſibilis alba eſſet: antecedens eſſet verum ꝛ conſequens falſum. Sed quando dicitur. antecedens est falſuz. quia in ea enunciatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptum ꝛc̃. ergo ex regula. Reſpondetur qꝫ regula intelligitur quando tale vniuerſale habet actu plura ſuppoſita. ¶Corollarium. Illa conſequẽtia ſortes est albiſſimus ꝛ ſumma albedo est. ergo ſortes est ſumma albedine albiſſimꝰ nõ valet vt ſi ſortes eſſet albus vt octo. ꝛ omnes alie res ſolũ vt ſeptẽ ꝛ ſumma albedo eſſet extra ſubiectũ aũcedens eſſet verum ꝛ ꝓñs falſum. ¶Corollarium. Accidẽtis bene est accidens denoiatiue vt patet de magnitudine que denoiaꝫ eſſe magna ſed non cuiuſlibet vt patet de illis que denominãt ꝓciſe rõne inheſionis quare albedo nõ est alba.

Utrum diffinitio ampliationis ſit bona. ¶Notãdũ qꝫ in illa qõne ille terminꝰ ampliatio ſtat materialiter ꝛ ſupponit ꝓ ſe ꝛ ſibi ſili. Et ſic ſenſus est. vtrũ diffõ iſtiꝰ termini ampliationis vꝫ ſibi ſilis ſit bona. ¶Scdo notãdũ. qꝫ diffõ de q̃ q̃rit qõ quã mouet hugo est ipius marſilij. Et talis ſuppoſitio termini ꝓ ſuis ſignificatis reſpectu diuerſoꝝ tempoꝝ indifferẽter. ¶Et illa diffinitio nõ valet de rigore. quia ſequereꝫ qꝫ nullus terminꝰ ampliareꝫ. qꝛ nullus ſupponit reſpectu diuerſoꝝ tempoꝝ. exquo ly tpoꝝ iam de rigore accipiꝫ ꝓ termino prime intẽtionis ꝛ ꝓ tpe reali. mõ tẽpus reale nõ ingrediꝫ ꝓpoſitionem. Etiam ſi ille particule caperẽt logicaliter adhuc nõ valeret. qꝛ ſequeretur qꝫ ly hõ in iſta hõ est ꝛ fuit ampliareꝫ put est vna categorica de copulata copula. quia ſupponit reſpectu diuerſoꝝ tempoꝝ copulatim. ergo ſupponit reſpectu diuerſorum temporum. ¶Corollarium. In ꝑdicta diffinitione ly reſpectu regiꝫ

Quarta.

Quinta.

Sexta.

Septima.

Octaua.

Diffõ de rigore nõ valet.

ex vi cause ſz ly diuersoꝝ tpoꝝ regit ex vi idētitatis qz respectus diuersoꝝ tempoꝝ a pte rei est ipm signum met importās differētias tēpoꝝ dſuersas

Mullus termin⁹ fict⁹ ampliat.

¶Corollarium. Mullus terminus fictus potest ampliari vt sic. quia quilibet talis supponit solum ad vnam differentiam temporis. ſ. imaginatur quia; ſignificat rem que non potest esse vt chimera hircoceruus tragelaphus.

¶Corollariū. Terminus discret⁹ etiā accipit ꝑ suis significatis z habet significata. licet nō vniuoca sed equoca z talia sunt eque bñ significata sicut vniuoca. ¶Ulterius quo est aduertendū: q significatū termini est res que est vel fuit vel erit vel potest esse vel pōt imaginari esse quā talis terminus significatione totali significat. Uel omittantur ille differentie z dicatur sic. Significatū termini est res quā termin⁹ significatione totali significat. Et sic ille due ꝓpōnes differūt. significatū termini est res. z res est significatum termini. qz in secunda ly res ampliatur ad quinqz differētias tempoꝝ. quia ly significat importat actū anime interiorē. in ꝓma vo nō ampliat. Sic etiā antichꝛis est significatū illius termini homo: licet nullū significatū illi⁹ termini hō sit antichꝛis. Dicit notanter: significatione totali. qz sortes nō est ꝓpriū significatum illius copulati: sortes z plato qz hoc totū copulatū significatione totali non significat sortē. sed sortem z platonem simul.

Significata termini.

¶Sed significata termini sunt res quaꝝ quālibet talis termin⁹ significatione totali significat. vt plures homines sunt significata hui⁹ termini hō. Sed due medietates sortis nō sunt significata hui⁹ termini sortes. quia nō quālibet eaꝝ significat. sed ambas sil'.

Differētia tpalis est duplex. Differētia tpalis logicalis.

¶Ergo nō valet ꝯña. Illa duo significātur per illuz terminū g̃ illa duo sunt significata illius termini. qz aliqua plura bene significāt copulatim vt vnuz significatū. ¶Consequenter notandū q differentia est duplex. ſ. realis z logicalis. Differētia tpalis realis nō est aliud nisi vna pars tēporis differēs ab alia. vel est ipm tps met qō differt ab illo. Et de illa non est ad ꝓpositum. Sed differentia tpalis logicalis de qua ad ꝓpositum. Est signum nihil importās subſtractiue nec cōnotatiue ꝓter tps ꝑ modum ꝓsentialitatis. ꝓteritionis vel futuritionis vel possibilitatis: z vt sic nō importās tps ꝑ modum mēsure distātie vel indistātie. quod dicit ꝓpter illos terminos ann⁹ dies ꝛc. Sic etiam hodie z heri important tps ꝑ modum distantie vel indistantie. Sil' qui currit: qui legit. nō est differētia tpalis: licet bñ icludāt differētiam.

Cōceptus tpalis.

Exꝑmit autez differētia tpalis cōiter per talia signa: quod est: qō fuit: quod erit. ¶Sed cōcept⁹ tpalis est terminus naturaliter ꝓprie connotās tēpus vel importans tps cōnotatiue. vt in tpe ꝓsenti. in ꝓterito tempe ꝛc. Et dicitur: nō cōnotans tps ꝑ modū mensure. ꝓpter talia signa: in anno: in mense ꝛc. Et tales cōceptus tpales. vꝫ. ponūtur solum in mēte: non in voce: nec in scripto. Et tales cōceptus sunt simplices in mēte: licet cōplexe exꝑmant

Signū importat diuersas dūas tpm tribus modis Primo. Secundo.

Septus tñ vnum ponit ꝓ reliquo. ¶Et itez Nota q Signum dicitur importare diuersas differētias tempoꝝ trib⁹ modis. ¶Formaliter tñ. vt illud qō apud grāmaticū est diuersoꝝ tēpoꝝ. vel qō est aggregatū ex verbis que apud grāmaticū sunt diuersoꝝ tempoꝝ. Exemplū ꝓmi. vt legit qō est ꝓsentis z ꝓteriti tēporis. Scdo: est vl fuit. ¶Scdo vtualiter tñ. vt illud quod apud grāmaticū nulli⁹ est tpis: nec etiā est aggregatū ex hmōi dictionibus que importāt sic diuersas differētias tpm. qō tñ est signū illius q intellect⁹ accipit terminum in ordine ad ipm acti secum exꝑsse poneret aliqō signum qō importaret diuersas differentias tpm. vt noia verbalia in tiuum z bile-

terminata. ⁊ multe alie dictiões que apud grãmaticũ nullius sunt temporis ¶Tertio formaliter ⁊ virtualiter simul vt illud qð importat vnam vel plures formaliter: ⁊ aliam virtualiter solum: vt verba ꝓteriti ⁊ futuri tpis. etiam participia. vñ ly fuit importat tps ꝓteritum formaliter ⁊ tps ꝓns virtualiter. Et sic nõ valet ꝓña. ille terminus importat plures differentias tempoꝝ. ꝯ significat plures differẽtias tpm. nec ly importare est inferꝰ ad ly significare Et debet ly importare capi large vt extẽdat se ad omnia. qz ꝓprie loquendo importare virtualiter non est importare. ¶Debet ergo diffinitio vna cum diffinito sic poni. Ampliatio est suppositio termini ꝓ suo significato vel suis significatis respectu signi importãtis diuersas differẽtias tẽporum in ordine ad talẽ terminũ sic supponẽtem respectu pluriũ earuꝫ disiũctim. Et capit ly ampliatio ꝓ termino qui ampliat passiue. Dr: ꝓ genere diffiniti suppositio. Et sic patet qꝫ nullus terminꝰ nõ supponẽs ampliat. ¶Et in hoc sic habetur differẽtia inter ampliationẽ ⁊ amplam acceptionẽ. Nam ampla acceptio est acceptio termini ꝓ suo significato ⁊c. addendo alias particulas. Ulñ ad hoc qꝫ terminus accipiat ample nõ oportet qꝫ supponat ad diuersas differẽtias tẽporuꝫ: imo nec oportet qꝫ supponat. vt patet de ly antichꝛis ibi: antichꝛis est vel fuit. Et ly termini in diffinitione regit a ly suppositio ex vi idẽtitatis. Et sic suppositio termini est terminus met supponens. Dicitur: pro suo significato: ꝓpter terminos discretos. Dicitur: pro suis significatis: ꝓpter terminos cõmunes. Dicitur: respectu signi. ⁊ debet capi ly signũ ꝓ signo cõplexo vel incomplexo. ⁊ nõ oportet addatur: vel signoꝝ. qz ois terminus qui ampliat ille ampliat ad mũus ꝓ signum cõplexuꝫ. Dicitur: importantis ⁊c. Ulñ illud signũ dicitur importare diuersas differẽtias temporũ qð est signuꝫ illius qꝫ intellectꝰ recipit talem terminũ in ordine ad ipm ad plures differẽtias tpm acsi exꝑsse se cum ponerentur plures differẽtie tpales. ¶Pro quo Nota qꝫ hoc fit dupliciter. ſ. copulatim ⁊ disiunctim. Disiunctim quãdo importat plures differentias tempoꝝ q̃ vt sic nõ cõiungunt copulatim sed diuisim. ¶Sed copulatim tunc qñ tales differẽtie cõiunguntur copulatim vt ibi: hõ est ⁊ fuit. Dicit in ordine ad talẽ terminũ. qz ly animal nõ ampliat in ista: hõ fuit aial. quia ly fuit non importat diuersas differentias temporum ad ipm: sed solũ ad subiectũ. Et ratio illius est in voce vel in scripto regula ¶Marsilij. Sed in mente est naturalis modus cõcipiẽdi ipsius intellectus q accipit terminũ sicut sibi repñtat in voce vel in scripto. Dicit: respectu plurium eaꝝ supponẽs. ꝓpter ly Adam ibi: Adam fuit animal. ⁊ ꝓpter ly antichꝛis ibi: antichꝛis erit animal. Unde oportet si terminus debet ampliari qꝫ supponat ad minus ad duas differentias tempoꝝ quas tale signum importat. Dicitur: disiunctim. ꝓpter ly homo in ista: homo est ⁊ fuit animal. qð nõ ampliat ꝑut est vna categorica. ¶Rñdeo ad questionem. Diffinitio ampliationis intellecta modo quo supra est bona. ¶Si autẽ titulus sic formaret Utrũ diffinitio data a ¶Marsilio sit bona. illa esset falsa de rigore. Et licet in ea subiectum supponat. qz est terminus ampliatiuꝰ ꝓpter ly data. tñ extrema nõ supponũt ꝓ eodẽ. ⁊ ly marsilius accipit ad tempꝰ ꝓteritũ ꝓpter illud participiũ data. ⁊ sic subiectũ supponit ꝓ eo qð nõ est: sed fuit. predicatum aũt pro eo qð est. ¶Arguit ꝓtra dicta. Si diffinitio staret. sequeret qꝫ ly homo ibi ampliaret: hõ qui est fuit animal. ꝑbat ꝓ totã diffinitionẽ. Cõsequẽs vꝰ falsum. qz ly hõ solũ accipit ad copulã minꝰ ꝓncipalẽ. ¶Consequenter

Tertio.

Intellectꝰ diffinitionis.

Ampliatio differt ab ampla acceptione.

Signuꝫ dr importare diuersas dras tpm Disiũctiꝫ. Copulatiꝫ.

Rñ. ad qõnem.

Arguit ꝓ diffinitionem. Primo. Secundo.

sequit q iste termin⁹ homo in ista: hō erit vel fuit aial nō ampliaret. qa nō
Tertio supponit disiūctim ad diuersas tē. ¶Cōfirmat. Sequit q ly hō ibi amplia
ret: hō est aial. absoluendo copulā a tpe. pbat. qr in eius equalēte ampliat.
nā illa est ei⁹ equalis: hō est vel fuit vel erit vl pōt esse aial. in q ampliatur.
Quarto. ergo. ¶Et iterū. Ly hō in ista: hō est aial supponit ad plures differentias
tpm. etiam nō absoluendo. quia supponit ad est vel fuit. z omne est vel fuit
importat diuersas differentias tempoꝝ. ergo supponit ad diuersas differen
tias tēpoꝝ z maior pbat. qr supponit ad est q supponit ad est vel fuit. tenet
Rñ. ad ꝓm consequētia a pte disiuncti ad totū. ¶Ad ꝓmū rñdet. capiendo ly q est pure
differētialiter z nō restrictiue. cedēdo q ly hō āpliat. nec tūc ly hō accipit
ad copulā min⁹ pncipalē. sz solū ad copulā pncipalē. z sic valet illā. hō fuit
aial. Capiēdo aūt restrictiue tūc nō ampliat qr sic accipit ad copulā minus
pncipālē soluz. z hoc ꝑm Marsiliū q tenet q dūe tēporales sint partes extre
moꝝ tunc hoc totū est subiectū. hō q est. z ꝑ totū ampliat p ly fuit. sz ly hō
nō ampliat p ly fuit. Sz ꝑz aliā viā solū ly hō ē subiectū z iterū nō ampliat.
Ad scōm ¶Ad scōm respondet cedēdo q ly hō ampliat z supponit disiunctim ad
differētias diuersas tēpoꝝ. sz ibi ponat cōiunctio copulatiua. tū talis nō ca
pit ꝑ copula pncipali cōiungēte pcise ista verba expresse vel iplicite iclu
sa circa sz fuit. valet eni propositio tm hō qui est vel fuit fuit z erit anial. Tū
aliud est dicere homo est z fuit vel erit anial. z homo est vel fuit z erit ani
mal. Naz ista est vera. antichristus est vel fuit vel erit animal. z illa est falsa.
Ad tertiuz antichristus est vel fuit z erit animal. vt patet. ¶Ad tertiū respondet. negā
do assumptum. Ad pbationez dicenduz est q talis ꝓpositio non valet ali
am formaliter sed aliā virtualiter. z quo ad verum z falsum. Et termin⁹ in
ꝓpositione cuius copula est absoluta a tempore dicitur capi impropie ad
quinqz differentias tempoꝝ. quia nō accipit ad presens ꝓteritum nec futu
rum. z sic non esset ratio quare potius acciperetur ad vnam ꝯz ad aliam Ta
men terminus bene ampliatur in propositione cuius copula est absoluta a
tempore. sed non. ꝑ talem copulam. quia talis nullaz differentiam tpis im
portat sed ampliat per alium terminum. vt ly homo in illa. homo est moz
Ad quartū tuus absoluendo copulam. ¶Ad quartuz rñdet: distinguendo quia vel ly
est vel fuit capit materialiter. tunc negat assumptū. nec tunc valet ꝓbatio
a parte disiuncti ad totū. quia tunc hoc totum est vel fuit. nō est disiunctum
sed est vnum nomen materialiter captum. Si aūt ly vel capitur ꝓsonaliter
z ly est z fuit materialiter tunc cedatur consequentia. z negetur minor vz
q omne est vel fuit importet diuersas differentias tempoꝝ. Si autem mi
nor formaretur personaliter iterum non valeret. quia argueretur ex puris
particularibus. Si aūt ly est capitur personaliter z ly fuit etiaz. tunc ipsa est
incongrua. quia illa prepositio ad non habet deseruire illis verbis. ¶Corol
larium dicendo sic. Homo currit vel curret. si verba sunt incomplexa tunc
ambo. extrema ampliantur z sic idem ampliat seipsum. ¶Corollariuz Sub
iectum illius non ampliatur sortes amat vel amauisset. quia non est propo
sitio. ¶Corollarium. dicendo sic. Ade conceptus est in corde meo ly ade
ampliatur per ly conceptus. z non oportet q sequatur illum terminum cō
ceptus quo ad ampliationem. licet bene acquiratur quo ad appellationez.
¶Corollarium dicendo sic. Maria assumpta est in celum ly maria ampliatur
z habet significatum correspondens ad est z ad fuit. quia credimus q

maria cum corpore ⁊ anima sit in celo. ¶ Corollarium. Ille due stant simul ante creationem mundi nihil fuit ⁊ antecreationem mundi deus fuit. quia in secunda de rigore logice copula absoluitur. exquo subiectum in ea significat rem adequate independentem. ¶ Corollarium dicendo sic. Aliud a vero erit verum. ⁊ aliud a vero est verum. in illis duabus sunt duo termini supponẽtes: quor vnus ampliat ⁊ alter nõ. ⁊ ille q ampliat supponit p paucioribus q̃ ille q nõ ampliat. ¶ Corollariuz. Subiectũ illi⁹ instãs vel Adam erit ampliat: ⁊ nec p instãti nec p adã: sed ampliatur disiunctim pro illis. Sic patet q alqd totum ampliatur cuius nulla ps ampliat. ¶ Corollarium. Dicẽdo sic. sol est: sol fuit. ly sol in ambabus supponit pro equemultis. ⁊ tamen in vna ampliatur ⁊ in alia non.

Sophisma.

Omne creans necessario est deus. ¶ Notãdum q casus sophismatis est q deus actu nihil creet ⁊ immediate post hoc creabit. Nec copulatiua in re est casus sophismat⁹. Et ponit casus ppter inuestigare vtutẽ ⁊ cõnotationẽ illius termini creãs. vel etiã p pter denotationẽ illius modi necessario. ¶ Scõo Notãdũ q ly creãs capit duplicit. s. noialiter. ⁊ tũc est illud qd natũ est creare. Alio mõ particulariter videlicet p illo qd actu creat. Et dupl'r. s. large ⁊ stricte. Large pro q̃libet dependente vel independente creante. Et tũc creãs dr illud qd pducit aliquid ex nihilo nõ curãdo an hoc fit vtute ppria: vel alterius. ⁊ sic angelus potest esse creans: etiam hõ. Alio mõ stricte: vicz solum p creãte independẽte. ⁊ tale est creans qd pducit alqd ex nihilo vtute ppria. ⁊ sic solus deus est creans independẽs. ¶ Tertio Notãduz q ly necessario in q̃stione potest determinare ly creãs vel copulã vel etiã pdicatũ. ⁊ ꝑm hoc diuerificabitur veritas sophismatis. ¶ Est ergo respõsio ad sophisma ⁊ multiplex ꝑm diuersos ei⁹ sensus. Et Primo⁹ put ly necessario determinat copulã: ⁊ copula absoluit a tpe: vel importat intrinsecã durationẽ rei. sic sophisma est verum ⁊ necessariũ. ⁊ ei⁹ subiectũ verificat sic: hoc est possibiliter creãs. sed pdicatum sic: hoc necessario est de⁹. ⁊ subiectum nõ verificat sic: hoc est necessario creans. Quia est Regula cõis. Predicatũ verificat mediãte copula determinata taliter ⁊ nõ subiectum. Et sic sophisma est in materia cõtingenti. ¶ Secundus sensus ꝑt ly necessario determinat ly creans: tũc sophisma est falsum ⁊ impossibile q̃quo modo accipiat ly creãs. qr subiectũ pro nullo supponit. ⁊ vt sic sophisma est in materia remota. ¶ Tertius sensus prout ly necessario determinat copulã: ⁊ copula importat tps sic q nõ absoluitur a tẽpore. sic sophisma iterum est falsum ⁊ impossibile. ⁊ est in materia remota. Et tũc valet sophisma tantũ. omne creans necessario in tẽpore est de⁹: qd est falsum: exq̃ nullus tps est necessariũ. Sed q cõiter ꝓcedit in isto sensu: hoc est ꝑt copula iportat intrinsecã durationẽ rei. vel ꝑt absoluit a tempore. ¶ Quart⁹ sensus est capiẽdo ly creãs large. vz. tam p creante dependente q̃ independente qcqd etiam determinat ly necessario preter hoc q copula absoluit a tpe: sophisma est falsum ⁊ impossibile: de angelo videlicet. ¶ Cõtra dicta arguit. Sophisma in sensu cõcesso est falsum ergo. qr ex eo sequitur falsuz. qr sequit bñ: omne creãs necessario est de⁹. g tũ de⁹ necessario est creãs. Tenet ꝓña ab vli ad eius exclusiuam in terminis trãspositis. ¶ Confirmat. Omne creãs necessario est de⁹. ⁊ nullũ creãs est de⁹. g de⁹ nõ necessa-

Casus sophismatis.

Creãs capitur duplicit er.

Creãs põt diuersa determinare.

Rñ. ad sophisma.

Primo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Argr ꝓ sophisma Primo. Secũdo.

Tertio. rio est deus. Tenet ꝓña in Felaptō. ¶Cōfirmat. Contradictoria sophisma tis est vera. ꝯ sophisma falsum. ¶Probatur. Illa est vera Creans possibiliter nō est deus. probat. quia deus possibiliter nō est creās. ꝯ creās possibiliter

Quarto. nō est deus. tenet ꝓña per ꝙuersionem. Et iterum. Omne creans necessario est deus. ⁊ deus ꝓtingenter est creans. ꝯ deus ꝓtingenter est deus. tenet

Quarto. ꝓña in Darij. ¶Et iterum. Omne creans necessario est deus. ⁊ nulla ꝑma causa necessario est creās. ꝯ deus possibilr nō est ꝑma causa. tenet ꝓña in sa

Rñ. ad ꝑm pesino. ¶Ad ꝑmū rñdet negādo ꝓntiam q; arguendo ꝑ regulā tūc modus vlis dꝫ mutari in modū ꝑticularem. Debet ꝯ sic argui ꝯ tm deus possibilr

Ad scōm est creans. ¶Ad scōm rñdet negādo q; sit in felapton. q; mediū in premis sa negatiua nō ita late negat sicut in ꝑmissa affirmatiua affirmat. sed mi nor deberet sic formari. ⁊ nullū creans possibilr est deus. ⁊ illa est ipossibilr.

Ad tertiuꝫ ¶Ad tertiū neget assumptū. Ad ꝓbationē neget ꝓña. nec est ꝙuersio quia

Ad quartū illa deus possibilr nō est creans est vna in edentuli. ⁊ tales nō sunt ꝙuerti biles ꝓprie ⁊ form aliter. ¶Ad quartū rñdet. capiēdo ly ꝓtingenter vt con uertitur cum ly possibilr ꝓcedit ꝓsequētia. q; añs est ipossibile. sed ꝓseqns est verū. q; nō valet tantū. deus possibilr est deus. capiendo aūt ly ꝓtingēter vt dicit ꝓtingentiā ad vtrūlibet tunc negetur ꝓsequētia. nec est in Darij. q; minor ⁊ ꝯclusio sunt ꝓpōnes hypothetice. ⁊ tunc ꝯclusio est falsa. ⁊ valet illam hypotheticaꝫ. deus pōt esse deus: ⁊ deus pōt nō esse deus. ¶Ad

Ad quintū vltimuꝫ rñdet negando q; sit in fapesino q; minor nō est sufficienter vniuer salis. q; ex parte modi est particularis. exquo modus vniuersalis negatur

Declarat aliqs cōse ꝙntias prio Sed minor deberet sic formari. nulla prima causa possibiliter est crea ns.

Secundo. ¶Corollariū. Nō sequit. Illō creās nō est deꝰ. ⁊ illud creās possibilr ē deꝰ. ꝯ deꝰ possibilr nō est deꝰ. q; mediū nō accipit ad easdē differētias tēpoꝝ. ¶Corollariuꝫ. Nō valet ꝓña. deus necessario est omnipotēs. iustus: bonus vel misericors. ergo deus necessario est creās. q; variat modus determi nandi huius signi qō est necessario. Et ad hoc est regula. Omnis ꝓpō cuius ꝑdicatum est terminus accidētaliter ꝓnotatiuus importans operationē extr insecam vel ab extra ⁊ nō importans potētiā ad intra cuius copula de ter minat solū ꝑ ly necessario que est affirmatiua. ⁊ cuius subiectuꝫ significat adeqte rem independentez. hoc est dīm deuꝫ. talis est falsa. ¶Corolla

Tertio. riuꝫ. Dēs iste sunt false deus necessario est passus. deus necessario est mor tuus. deꝰ necessario est crucifixus. Sed ille sunt vere. deꝰ necessario est bo nus. deꝰ necessario est misericors. deꝰ ne cessario spirat. deꝰ necessario est iu stus. q; illi termini nō iportāt opationē extrinsecā vel ad extra sic etiaꝫ illa

Quarto. est vera. deꝰ nō necessario nō est creans. q; iaꝫ copula nō determiat soluꝫ ꝑ ly necessario. sed ꝑ hoc totū nō necessario nō. ¶Corollarium. Illa ꝓña est bona. creās est. ꝯ creabile est. sed illa. creans est. ꝯ nō creans ē capiēdo nega tionē ifinitāter est bona ꝑcipue ponēdo q; dīs deꝰ nō possit alicui rei actuꝫ creādi cōicare. Sic etiā illa ē bona. creās ē ꝯ icreabile est. ꝫ ista nō valꝫ cre ans est ꝯ in creabilia sunt. quia ꝓsequens de facto est falsum. quia oppoſi tum eius verum. videlicet nulla increabilia sunt cuius subiectum ꝓ nul lo supponit. q; nulla icreabilia sunt li cet icreabile sit videlicet domin deꝰ.

Circa regulas ampliationū ē notādū q; ipe vt ponū tur de rigore verboꝝ nō sunt bene po

 site. Quia ꝑm primam regulam sequeretur q; ly homo in ista ¶o

mo qui fuit est animal ampliaretur. Quod est falsum. Sunt tamen vere propositiones quia sunt particulares quarum extrema supponunt pro eodem. Et sic aliud est dicere. hoc est verum vt regula. z hoc est verū vt propositio. Quia ad hꝫ q aliqd sit verū vt regula oportet q sit vl̄r verū. Et sic cōiter dī q ois regula sit vl̄r vera. z hoc est verum vt regula. Sed ad hoc q regula sit vera vt ppō tunc nō semp opz q sit vl̄r vera. sed sufficit q sic sit sicut syncategoremata posita in ea denotāt. ¶ Ulterius notandū q in regulis dicitur habēs significatum sibi cōnotans. ¶ Pro illo est sciendū q illud significatū dicit cōnotare verbo ad certā differentiā tpis. p q talis terminus secūdum adeq̄te ad illaz differentiā tpis acceptus est verificabilis. Et in oīb⁹ regulis debēt adduci due particule. quarū prima pars est habēs significatū sibi correspondens zc. Scda q nō restringat ad pauciores differētias tēporum. Et termin⁹ dī poni a parte subiecti in ppōsito q ponit añ copulā pncipalē siue sit ps subiecti siue pdicati. z capit ly termin⁹ ibi sic in diffone suppositionis.

hñs significatum sibi cōnotans

Est igitur nūc pma regula z dz sic itelligi. Quilibz termin⁹ positus a pte subiecti respectu verbi preteriti perfecti temporis quod est copula pncipalis. vel talē includēs hīs significatum vel significata sibi cōnotans vel cōnotantia p tpe pñti z pterito ampliat pro eo quod est vel fuit. nisi restringat ad pauciores differētias tēporum. Dicitur no tanter positus a parte subiecti. qz dicēdo sic equuz vidit hō ly equum ampliat. z tñ nō est ps subiecti sed pdicati. ¶ Dicitur qō est copula pncipalis. qz ly hō in ista. hō qui fuit est aīa nō ampliatur. exquo ly fuit nō est copula pncipal⁹. Dicitur pfecti tpis. qz termin⁹ respectu verbi impfecti pteriti tpis ampliat p eo qō est z erat. Sed respectu plusq̄z pfecti tpis p eo quod est z fuerat. ¶ Dicitur: vel talē includēs ppter verba adiectiua pteriti tpis put sunt cōplexa. talia enī nō sunt copule pncipales. sed includūt copulā pncipalē scilcet verbū substantiuuz. Dicitur nisi restringat zc. p hꝫ innuit q ly hō in ista vel psimili. homo qui est fuit aial. Sil̄r hō qui erit fuit. similiter hō qui fuit fuit aial nō ampliat. Et termin⁹ acceptus sic a pte subiecti iuxta regulam solū ampliatur ad est vel fuit. z hoc dūmodo tale verbum habet solum ampliare pp hꝫ q est pteriti pfecti tpis. Nō dī notāter. qz ly veniētē i ista ampliat ad quoq differētias tēporum. sortes venientē cognouit. sz hꝫ est ideo. qz est vbū significās actū anime interiorē. z nō fit hoc ideo quia est preteriti temporis.

Secunda regula. Termin⁹ a parte subiecti posit⁹ respectu vbi futuri tēporis qō est copula pncipalis. vl̄ talē includēs habēs significatū vl̄ cōnotata sibi cōnotans vl̄ correspondētia p tempore presenti z futuro ampliatur pro eo qō est vel erit nisi restringatur ad pauciores differentias temporū. Ista regula intelligatur omni pacto sicut prima. Circa quam mouetur sophisma tale.

Sophisma.

Omne quod erit est. ¶ Pro sophismate est notādū q ꝑm Marsilium differētie tēporales sunt partes extremoz. z ꝑm eū hꝫ totū est subiectū ens qō erit. Et ly ens est pdicatū. Sz ꝑz Biridanū ly ens est subiectū z cū hꝫ pdicatū. z ly qō erit nō est ps extremi. ¶ Scdo notādum q illud sophisma mouet ppter duos auctores discrepantes Marsilium videlicet z Biridanū. ¶ Primo discordāt in assignatione extremoz in ppositionib⁹ vbi ponuntur differentie vel ꝛceptus

Cur sophisma mouet

tēporales vt in sophismate. ¶Secundo maxime discordant in hoc. quia ꝟDarsilius dicit q̄ terminus ampliatiuus a parte subiecti positus suppo-nat solū pro re que est ꝛ non ꝓ re que non est. Et sic sophisma valet tantū. omne qd̄ erit ꝛ est est. sic sophisma est verum. Et ꝯsequenter omnes ille cō cedunt ꝑm ꝟDarsiliuꝫ. omne possibile est oē futuruꝫ est. omne preteritu ꝫ est omne imaginabile est. omne quod est vel fuit vel erit vel potest esse vel po-test imaginari esse est. ¶Nec sequit q̄ ꝓpter hoc etiam ille sint ꝯcedende omne quod bibet bibit. omne quod comedet comedit. neq; valent tantuꝫ omne qd̄ comedet ꝛ comedit comedit. oē qd̄ bibet ꝛ bibit bibit. quia non plus exprimi debet circa copulam principalem q̄ꝫ differentie tempo-rales importate per copulam principalem. Si ergo ponitur ibi aliquod verbum tunc ipsius actus non debet exprimi circa talem copulam Et sic predicte valent tantum omne qd̄ bibet ꝛ est bibit. omne qd̄ comedet ꝛ est comedit. Etiam ꝟDarsilius supponit vnū falsum vꝫ q̄ idem terminus accipitur ad copulam principalem ꝛ minus ꝓncipalem. Sed hoc esset bene verum ꝑm eum q̄ totum acciperet ad copulaꝫ ꝓncipalem. Alias eni ꝑm eum propositio negata deberet concedi videlicet illa: oīs hō qui est vel fuit est. ¶Et ꝑm ꝟDarsilium non sequitur. omne quod erit est. ꝛ antichristus erit ergo anti-christus est. quia non totum distributuꝫ a parte subiecti in maiore predica-tur in minore. Sic etiam ab amplo accepto ad nō ample acceptum argui-tur ratione ly antichristus. Et nec valet concludere sic. ergo antichristus qui est vel erit est. quia est prior defectus. ¶Si autem ita argueretur. omne quod erit est: ꝛ omne futurum erit. ergo omne futurum est. capiendo ly fu-turum absolute: non valet etiam ꝑm ꝟDarsilium. quia de facto antecedens est verum ꝛ consequens falsum. quia subiectum consequētis pro nullo supponit. quia illud dicitur futurum quod erit ꝛ iam non est. Sed capien-do ly futurum respectiue tunc bene valet consequentia ꝑm ꝟDarsilium quia tunc ly futurum in consequente supponit pro quolibet illo quod est ꝛ etiaꝫ erit. quia tunc omne illud dicitur futuruꝫ quod erit non curando an sit vel non sit. ¶Sed ꝯ Biridanuꝫ qui negat sophisma. ꝯsequentia est bo na sed nō est formalis. quia in simili nō sequit. omne quod erit est. ꝛ omnis homo erit. ergo oīs homo est. qz si materia ꝛ forma essent ꝛ non essent vni-te ꝛ post vnirentur. ꝛ nihil fieret in futuro. nisi qd̄ iam est. antecedēs esset ve-rum ꝛ ꝯs falsum. ¶Est alia opinio probabilior magistri Biridani ꝛ alio-rum qui tenēt q̄ differentie temporales non sunt partes extremoꝝ. ꝟDoti-nuꝫ qz sequeret q̄ ꝯuersa ꝛ ꝯuertens nō pticiparet in extremis. Et ꝑm illos solū ly ens est subiectū. ꝛ supponit solū ꝓ ente qd̄ erit. ꝛ sic sophisma est fal sum. qz ꝑdicatum nō ꝯuenit cuilibet supposito subiecti. ¶Cōsequēter dicit Biridanus q̄ termin⁹ ampliatiu⁹ a pte subiecti positus supponit ꝓ re q̄ est ꝛ ꝓ re q̄ nō est ꝛ nō equiuocat vt sic. ꝛ habet eundē modū significādi a par-te subiecti ꝛ a pte ꝑdicati. hoc ꝓbat scdo de anima. ¶Cōsequenter ꝑm Bi ridanū Oēs ille sunt false oē possibile est. omne futurum est. omne imagi-nabile est. omne preteritum est ꝛc. Cōcordant tū auctores in hoc q̄ terminus ampliatiu⁹ a parte predicati positus, supponat pro re que est ꝛ ꝓ re q̄ nō est.

Rñ. ad so-phisma ꝯ Biridanū.

Tertia regula. Termin⁹ posit⁹ a pte ꝑdicati respectu vbi ꝑte riti vel futuri tpis nō habētis ampliare nisi ex eo q̄ est ꝑteriti vel futuri tpis nō ampliat nisi aliunde sibi addat disiunctū

De Ampliatione regule.

formaliter diuersoꝝ tenpoꝝ importatiuū. q; ly animal nō ampliaƈ ibi. hō fuit aial. Di notāter nō habētis ampliare ꝛc. qz ly veniente āpliaƈ ibi. sortes cognouit veniēte. Di nisi aliūde ꝛc. qz ly aial āpliaƈ in ista. hō est vl fuit aial.

Quarta regula. Termin⁹ posit⁹ a pte subiecti respectu ptici pij ꝓteriti tpis qō est ꝑdicatū ꝑncipale. vel adiectiuū ꝑncipaliozis ptis ꝑdicati. ha bēs se ad ipm vt adiectiuū vl eq ꝑncipaliоr ps adiectiui. vl adiectiuū vni⁹ ptis diuiūcti. q ps ē ps ꝑncipaƈ diuiū cti habēs ꝓcatū sibi corrūdēs: ad est ꝛ fuit āpliaƈ ꝑ eo qō est vl fuit. nisi aliunde restringaƈ ad pauciozes differentias tempm. vt hō est pcussus. hō est mortu⁹. Di qō ē ꝑdicatū ꝛc. qz ly sortes in ista: sortes vidit asinū mortuū nō āpliaƈ. Sz in ista ampliaƈ. sortes ē hō mortu⁹. Sz i illa hō ē apparēs mortu⁹ put ly mortu⁹ regiƈ a ly apparēs ly hō nō ampliaƈ. Si aūt est adiectiuum ꝛ substātiuuz tunc ampliaƈ. Et circa illam regulam mouetur tale sophisma.

Sophisma.

Homo est mortuus. Pro sophismate est notādū q; ille termin⁹ mortuū capiƈ dupliciter. Uno mō noīaliter. Et tūc valet tm̄ siē carēs vita. ꝛ sic ꝑ nullo hoie suppo nit. Et illud di carere vita qō est ꝛ nō hz vitam aptū natū habere vitā. Et si ly habere dicit habitionem inhesiuam tunc ly mortuū supponit ꝑ qualibet materia que nō est in formata forma viui vt materia lapidis vel ligni. Si au tem capiƈ ly habere ꝓout dicit habitionem partis tunc ꝓo nulla materia ꝑma supponit. quia nulla talis nata est habere vitam vt partem essentialez ꝛ isto modo ly mortuum nō habet ampliare. ꝛ sophisma est in materia re mota ꝛ est falsuz ꝛ impossibile quia subiectum supponit ꝓo homine ꝛ prē dicatū nō. Scō modo ly mortuum capiƈ ꝑticipialiter tunc ampliat subie ctū ꝑ eo quod est vel fuit. Et tunc mortuum dicit illud quod est vel fuit ꝛ quod desinit. vel aliqñ desijt habere vitam ꝑm se totuz. Dicit desinit quia sit primū instans nō esse sortis ipse est mortuus quia alias dareƈ temp⁹ in quo aliquis nec esset viuus nec mortuus quod reprobat magister in ter tio. Dicit ꝑm se totū ꝓpter ꝓtinuam resolutionē q fit a viuo. qz tunc adhuc nō moriƈ qz alias quando incipet quis nasci moreret. Corollariuz. Non est idem dicere mortuum ꝛ nō viuum. Instantia enim sunt deus ꝛ materia. vñ soluz cōpositum substantiale dicit mortuuz. quia viuuz attribuiƈ soluz cō posito substantiali. licet quandoqz attribuaƈ anime. ꝑm hoc etiam anima asini dicit viua. Corollarium. Aliquod mortuū est viuum ens. vt christus Joannes btā virgo maria. Sed aliquod mortuum est plura entia. vt qui libet homo qui moritur. Corollariū. Mortuum supponit ꝓ q̄libet ma tateria ꝛ forma viui que sunt non vnite sed sepate ꝛ tamen fuerunt vnite. Corollariuz. Si aia instantanee separet a corpe adhuc nō diceretur mor tuus. quia mortor dicit successionē. ꝛ talis nec esset corrupt⁹ mortuus nec annihilatus: saltē capiendo ly ens noīaliter. licet large capiendo corruptuz posset dici corruptum. Corollariū. Caret habet distribuere terminum ex regula Quilibet terminus rectus a termino ꝑuatiuo transitiue nō curādo an sit verbum vel nomē: distribuiƈ. nisi impediaƈ ꝛc. De vbo vt careo pe cunia. ꝑuor tunica. De noie: ꝑuatio materie: defectus pecunie. Corolla riū. Materia nō est mortuū ꝑncipaliter quia nō habet vitā tanqz ptē essen tialē. Corollariū. Opposita debent fieri circa idē. Priuatiua versanƈ cir-

Mortuus capitur du pliciter Prio.

Secundo.

Regula

ca idē. De oppositis est idem iudiciū vt in postpdicamētis. ¶ Corollarium. Dicit cōmentator: viuū z mortuū priuatiue opponūtur. ¶ Corollarium. Non valet ꝓña. Adam nunq̄ desijt esse. ergo nō est mortuꝰ. antecedēs enīz est verū: capiēdo esse trāscēdenter. quia nunq̄ desijt esse entia: cum materia eiꝰ sit ppetua incorruptibilis. z ꝓñs falsum: vt patet. ¶ Corollarium. Illam consequētiam. hō est mortuus. g̃ homo moriebatur: plures dicunt non valere. Et dicunt q̄ ly moriebaf dicat successionem. z ly mortuꝰ non. Sed hoc videtur esse incōuenīs q̄ verbū in cōdeclinio importaret aliqd qō nō importaret in recto. z g̃ nō videtur psuasiuum. Dicitur ergo q̄ bñ valeat. z accipiatur hoc ex diffinitione mori. Unde mori est aiaz successiue desinere informare materiā ꝑm se totā. Et debet capi ly totā mixtim ꝓpter animam intellectiuā que nō habet partes. Et dicitur: ꝑm se totā. ꝓpter ꝯtinuam resolutionem forme a fini. ¶ Ad sophisma respōdeī: capiēdo ly mortuum nominaliter: sophisma est falsum z impossibile. q2 pdicatū supponit p quolibet cōposito nō viuo: nato tū viuere. sed subiectum supponit p viuo. Secundus sensus. Capiendo ly mortuus p̄cipaliter: sophisma est verū. quia est indefinita cuius extrema supponūt p eodē. q2 ambo extrema eius supponūt pro Adam. quia Adam est vel fuit hō. z Adam est mortuꝰ. Et ly mortuꝰ appellat suū significatuz formale. s. sepationē anime a corpe adiacere ad tempus qō generalr importat in ordine ad copulā ad quam accipit disiunctim. non tamē ꝓpter hoc ampliatur. quia nō supponit ad illas differētias temporum. sz supponit solum respectu copule principalis. z respectu talis bene supponit pro eo qō non est sed fuit. Et in tali sensu sophisma iterum est in materia remota. Et conuertitur sic ꝑm Biridanū. ergo mortuū est homo qui est vel fuit. quia ꝑm eum terminus ampliatiuus a parte subiecti positus supponit pro eo qō nō est. Sed ꝑm Marsilium nō bene sic conuertit. sed sic. ergo mortuum fuit homo q est vel fuit. Vel cōuertat ꝑm Marsilium conuersione reductiua sic. ergo qō est mortuum est homo qui est vel fuit. ¶ Corollarium. Licet extrema verificent pro agonizante sic. hoc est homo z hoc moritur. quia ly moritur dicit successionem. Tamen ly moritur non est synonimum in modo significādi essentiali substractiuo z totali cum ly mortuus.

Mori.

Rñ. ad sophisma.

Primo.

Secundo

¶ Corollariū. Termini disparati in duobus casibus verificantur de se inuicem. Primo quādo cōcurrit miraculū. vt deus est homo. cecus erit videns Secundo per ampliationem. vt homo est mortuus. ¶ Corollarium. Illa est falsa. Adam fuit omnis homo. quia ly homo distribuitur pro omnibus hominibus qui fuerunt. Sic etiam illa est falsa. Adā in tempore preterito fuit omnis homo est similī causa. ¶ Neq̄ sequit. adam illo tempore fuit omnis homo. g̃ adā in tempore fuit omnis homo. q2 iam ly homo distribuitur pro pluribus in ꝓsequente q̄z in antecedēte. Et ergo quādo illa ꝓcedit adā fuit omnis homo tūc etiā illa est vera. omnis homo qui fuit est mortuus ꝓut ly fuit importat illud tempus ꝓ quo solus adā fuit. Si aūt ly fuit importat tēpus cōiter ipsa semp est falsa siue verbū ipotet tēpus seipso siue p ꝓceptꝰ tpales sibi sup additos quia tunc semper ly homo distribuit ꝓ quolibet homine qui fuit. ¶ Corollariū. Illa ꝓña nil valet. homo est mortuus. g̃ homo erit mortuus. vnde in casu q̄ sortes moriaf z in instanti immediate sequenti ipsa forma reuniatur materie. antecedēs est verum z ꝓñs falsum. nec illa valet. hō est mortuus. g̃ homo moriet. ¶ Corollariū. Illa est vera. homo qui

est est mortuus put ly qui est est determinatio restringens quia tunc totum ampliatur. Si aut est differentia tēporalis tunc est falsa. ¶Corollarium. homo moritur ꝑm Biridanum quādo nō est in esse cōpleto. sed ꝑm marsilium nō. ¶Corollarium hō pūctualis non mouit. qz anima non desinit informare materiā successiue. Corollariū. Alle ꝯtuor ꝓpōnes omnes sunt vere. hō viuus. est mortuus. homo mortuus est mortuus. hō viuus qui est est mortuus. homo mortuus qui est est mortuus ꝑma est vera de ꝑtro qui heri est mortuus. sc̄da est vera de lazaro. ſ3 tertia z ꝯrta sunt vere de v̄gine imaculata ⁊c̄.

Quinta regula. Terminus captus a parte subiecti respectu participij futuri tēporis quod est p̄dicatū vl adiectiuū p̄ncipaliorꝫ ptis p̄dicati. vel eque p̄ncipalis habēs significatum sibi correspondēs ꝓ tempore p̄senti z futuro ampliat ad supponēduz ꝓ eo quod est vel erit nisi restringatur ad pauciores differentias temporuz vt homo est generandus. ¶Corollarium. antichristus. ibi. antichristus est generādus nō ampliat. quia nō habet significatū correspondēs. ⁊c̄. Similiter dicēdo sic. a me audit omnis legēdus. a me examinat omnis promouēdus nihil ampliat qz ly legēdus nec est p̄dicatū nec adiectiuū. ⁊c̄. Sed ibi homo est apparēs generādus si est regimen non est ampliatio. Si aut est ꝯstructio adiectiualis tūc est ampliatio. ¶Corollariū. subiecta istaz ampliant ad gnqz differentias tempoꝝ. hō est amādus. hō est diligēdus. hō nō est cognoscēdus nec est ꝓtra regulā. qz hoc fit ex alia regula. vz. q ista ptīcipia significāt actus anime interiores sicut infra. Similiter ly homo in ista. homo est corrū pēdus ampliat ad supponēduz ꝓ eo qō est vel fuit vel erit sicut etiā infra.

Sexta regula. Terminus captus respectu huius verbi pōt sive sequat sive p̄cedat dummodo tale verbū est copula p̄ncipalis habens significatum correspōdens ad est z ad potest ampliatur ad supponendum ꝓ eo quod est vel potest esse nisi aliunde restringatur vt homo potest esse animal. Et est sciendum q ly potest capitur dupliciter. ¶Uno modo large. z sic habet ampliare ad quattuor differentias tēporum scilicet est fuit erit z potest. Et sic illa est vera. adam potest nō esse. z etiā ampliat illum terminū Adam adhuc ad quattuor differentias tempoꝝ. Alio modo capit stricte. ſ. ꝑ illo qō est. vel in futuro potest esse z tunc ampliat terminū solum ad duas differētias tempoꝝ illum videlicet qui habet significatū sibi correspondens ꝓ tempore p̄senti z ꝓ tempore futuro possibili. z illo modo preteritū nō potest nō esse ꝑteritū. Sic etiā est irreuocabile naturaliter. z hoc vult ꝓbs cū dicit. q ad ꝑteritū nulla est potentia. Et sic ly adam in ista nō ampliat adam pōt esse capiendo pōt stricte. ¶Et ꝑm cōem viā ly pōt ampliat ante se tantū. nihilominus tamen terminus q sequit adhuc accipitur ad pōt. ¶Corollarium. Subiectum istius nō ampliat. vacuū pōt esse qz nō habet significatum correspondens. ⁊c̄. qz nō supponit ad est z ad fuit nec ad erit. g omnes ille sunt falsē. vacuū est. vacuū fuit vacuū erit.

Pōt capit dupliciter.

Septima regula. Terminus supponens positus respectu alicuius istoruz modoruz possibile. impossibile. cōtingens necesse ꝑt faciūt modales diuisas habens significatū correspondens ad presens z ad possibile ampliatur ad supponendum ꝓ eo qō est vel potest esse nisi restringatur. vt sortem possibile est currere. Et isti modi habent eandem vim quo ad ampliationem quam habet ly potest.

Octaua regula. Terminus positus a parte subiecti respectu nois vbalis in bile vel tiuũ terminati quod est ꝓdicatũ vel ꝓncipalioꝛ pars ꝓdicati vel eque ꝓncipalis. vl̃ adiectiuũ partis predicati. ⁊c̃. habens significatum coꝛrespondens ⁊c̃. dummodo importat potentiam ampliatur ad supponẽdum ꝓ eo quod est vel fuit vel erit vel potest esse. nisi aliunde restringatur. vt homo est amabilis. homo est amatiuus. Dicitur notanter dummodo importat potentiam ꝓpter subiectum in illa. camera est cubile quod non ampliatur. Simiſr dicendo. sortes est risibilis. capiendo ly risibilis ꝓut est ꝓpꝛium illius termini homo. non ampliatur. quia non importat potentiã. Sed ly sortes in ista. sortes est cognoscibilis ampliatur ad quinq; differentias temporum quia ly cognoscibilis iam nõ solũ importat potẽtiã. ¶ Coꝛollariũ. Dicẽdo sic. antichꝛistus est risibilis risibilitate. ly risibilitate ampliat ad supponẽduꝫ ꝓ eo qõ est vl̃ põt eẽ. Et est regla. Noia vbalia termiata in bile vl̃ in bilis ampliãt abstracta q̃ regũt a ꝓte post ex vi cãe formal̃ ꝓ eo qõ ẽ vl̃ põt eẽ vt sortes ẽ flebilis flebilitate.

Nona ⁊ decima vndecima ⁊ duodecima eũdẽ patiũtur itelectũ quarũ ꝓme due sunt de ly ꝑus. Alie vo de ly posteriꝰ. Unde ista signa ꝑus ⁊ posterius diuersimode ampliãt terminos significãtes res excessas ⁊ excedẽtes. nam ly ꝑus ampliat terminum cuius significatum denotat ꝓcedere ꝓ eo qõ est vel fuit. ¶ Uñ illius termini significatũ denotat ꝓcedere respectu ly. ꝑus qui vna cũ ly ꝑ importat rez excedẽtẽ. Sz illiꝰ termini significatũ denotat sequi q vna cũ ly ꝑ significat rẽ excessaz ⁊ est ꝓcise oppositũ de ly posterioꝛ. Sz ly posteriꝰ ampliat ẽminũ cuiꝰ significatũ denotat seq ꝓ eo qõ est vl̃ erit. vt hõ est posterioꝛ asino. ly hõ ampliat ad supponẽdũ ꝓ eo quod est vel erit. Sed ly asino ampliat ad supponẽdũ ꝓ eo quod est vel fuit. ⁊ opposito modo est iudicandũ de ly ꝑus.

Ultima regula ⁊ tredecima in ordine est glibet terminꝰ captus respectu dictionis importãtis adequatũ a ctũ anime interiorẽ cognitiuũ vel appetitiuũ. vt sic rectꝰ a tali a ꝓte post trãsitiue. vel significãs rem in qua denotat transire actus importatus ꝓ tale verbũ. vel sequens dictionẽ talem includẽtem. vel rectus a vbo passiuo talium vboꝝ per modum suppositi habens significatum sibi coꝛrespondens ad quinq; differẽtias tempoꝝ ampliat ad supponẽdum ꝓ eo qõ est vel fuit vel erit. vel potest esse vel potest imaginari esse. vt ego cognosco venientez. ¶ Coꝛollariũ. Ubi ly asini ampliatur cognitio asini est anima mea in ꝓsenti regula. quia sequitur dictionẽ importantẽ actũ anime interiorem. ¶ Coꝛollariũ. Terminus qui ampliat ꝑ ꝓsentem regulam non oportet sequi verbum. sed sufficit q; regat a ꝓte post. ⁊ sic ly hominem ampliatur in illa. ego hoiez cognosco. Similiter ly veniẽs ampliat in illa. a me cognoscit veniẽs. ⁊ licet non regat a ꝓte post. sufficit tamẽ q; sit suppositum verbi passiui importantis actũ anime interiorẽ. ¶ Coꝛoll. Ly asinus ampliatur in illa. sortes apparet asinus ad q; differẽtias. Similiter infinitiui in talibꝰ oratiõnibus ampliant. ego volo legere. ego volo comedere. ego volo scribere. qꝛ illi infinitiui ꝓcant res in quas denotat trãsire actꝰ importatꝰ per tale verbum.

Est dubiuz incidentale videlicet Utrũ quilibet terminus ampliet ur per aliquaz regulam a Marsilio positã. ⁊ quõ

ampliatio cuiuslibet termini habet exprimi. ¶Pro illo dubio est aduertendum. & maxime p prima pte quesiti. q multi sunt termini q ampliant: & non p aliquā illarū regularū iam dictarū. vt subiecta illarū. asinus mutat. asinus corrumpit. ¶Ponunt ergo plures alie regule preter illas.

Quarum prima est hec Termin⁹ posit⁹ iuxta dictionē ipor tantē mutationē acgsitiuā: ampliat ad supponēdū p eo qō est vl imediate post hoc erit & hoc dūmō hz significatum correspondens &c. addēdo alias particulas. vt sartor facit tunicā. asinus generat asinū. Sz in voce passiua tales dictiones ampliant nominatiuos rectos per modū suppositi. vt tunica fit a sartore. asinus generat ab asino. Et ly incipit ampliat nominatiuū a pte ante & a pte post; p eo qō est vel imme diate post hoc erit. vt asinus incipit esse asinus.

Secunda regula. Uerba iportātia mutationē depditiuam habēt ampliare p eo qō est vl imediate ante hoc fuit. vt domus destruit asinus corrumpitur.

Tertia regula. Uerba significātia vtrāq; mutationē. vt acgsitiuā & depditiuā: ampliāt p eo qō est vel imedia te ante hoc fuit: vel immediate post hoc erit. vt asinus mutatur.

Quarta regula. Uerba iportātia actū aie exteriorē. āpliāt p eo qō evl imediate añ hoc fuit. vt ego audio sonū. Sz in voce passiua āpliāt nomiatiuū in rōne suppositi. vt son⁹ audit.

Quinta regula. Illa vba: suppōit: āpliat: restrigit accipit vi ficat ampliant termios quos regūt mediāte prepositione pro vel de ad quinq; differentias temporum.

Sexta regula. Quodlibet signū ampliatiuū cōnotatiuū natū est āpliare terminū exp̄mētē pcise cōnotatū tal termi ad qnq; dīas tēpor. vt sortes ē risibil risu. antichrist⁹ ē amabil amore.

Ultima regula. Quilibet tmin⁹ recept⁹ respectu signi ipor tātis diuersas differētias tempor diuisim i ordine ad ipsum supponēs ad minus ad duas differētias tēpor ampliat ad easdē quas tale signū importat. ¶Est ergo dicēdū ad dubiū p prima par te quesiti q nō quilibet terminus qui ampliat ampliatur p aliquā regulam a ☙Marsilio positam. vt patuit ꝑm ordinem.

¶Pro secunda parte quesiti est sciendū. q ampliationem exprimi non est aliud nisi differētias tēporales ad quas terminus ampliatus supponit exp̄sse poni cū termio am pliatio. ¶Per hoc ad dubiū. ¶Primo, q⁹ nō, cuiuslibet termini ampliati ampliatio sufficienter habet exprimi copulatiue. qr alias due ꝯtradictorie eēnt sil false vt ille due. oīs homo fuit aīal. hō nō fuit aīal: in casu quo esset ꝑmū īstans esse sortis. quia tūc ꝑma valeret tñ. oīs hō qui est fuit animal & omnis homo qui fuit fuit animal. Scōa aūt valeret tantuz. homo qui est nō fuit animal. & homo qui fuit nō fuit animal. ¶Secundo est notanduz q nō cuiuslibet termini ampliati ampliatio habet sufficienter exp̄mi disiū ctiue quia alias ꝑdicte due ꝯtradictorie essent simul vere. Ut patet per ex pressionē. ¶Tertio dicēdum. q nec copulatim sufficienter habet exprimi quia alias in casu in quo esset primū īstans esse sortis illa deberet negari homo non fuit animal. quia valeret tantū homo qui est & fuit nō fuit ani-

Quō am pliatio dz exprimi

mal que manifeste est falsa. ⁊ tamen predicta cõmuniter ꝓceditur in tali casu. ¶Quarto et responsiue est dicendũ. ꝙ cuiuslibet termini ampliati ampliatio sufficienter habet exprimi disiunctim. Et in tali expressiõe nihil debet mutari nisi ꝙ disiunctum ex talibus differentijs addatur expresse termiõ q ampliat. vt sortes fuit aial. sic exprimit sortes q est vl fuit fuit aial ⁊c.

Utrum vltra

Qõ hz mltos sensus

potest fit ampliatio. ¶Notãdũ. ꝙ qõ est categorica idefinita affirmatiua. ly ampliatio est subiectum. ens vltra põt ꝑdicatũ. Et capit ly potest in titulo materialiter. ¶Secundo notandũ. ꝙ illa questio potest habere plures sensus. ¶Primus an sit aliquod signũ ampliatiuũ importans plures differentias tempoꝝ. inquã tum est copula ꝓncipalis quã ly põt importat qñ est copula ꝓncipalis. isto modo dubiũ est verũ Quia ly imaginat. similiter verba significantia actum anime interiorem important quinq differentias tempoꝝ. ¶Secundus sensus: vtrum aliquis terminus qui in certo modo significandi totali non est natus supponere. respectu copule potest quando est copula principalis: natus sit ampliari in eodem modo significandi. Sic dubium est falsum ꝑm ambas opiniones quia quilibet terminus qui debet ampliari debet ad minus supponere ad duas differentias tempoꝝ. modo vltra ly potest: soluꝝ est vna differentia temporalis. s. ly imaginatur. ¶Tertius sensus est. vtrum aliquis terminus in certo modo significandi solum natus supponere ad copulam potest: possit in eodem modo ampliari. Et isto modo questio ꝑm Marsilium est vera. qz iste terminus vacuũ: ampliat in ista. vacuũ imaginatur. Similiter ibi supponit ad plures differentias tempoꝝ. vacuum est significab ile. ¶Quartus sensus est. vtrũ impossibile sit significabile. Et de isto sunt due famose opiniones auctoꝝ. Biridani ⁊ Marsilij. Et tenet Biridanus ꝙ non. Et motiuuꝝ est. qz omne illud qõ est significabile debet mouere intellectuꝝ. Sed res impossibilis nõ potest mouere intellectũ. ergo nõ est significabilis. ¶Dicit ergo cõsequenter ꝙ res que nõ potest esse nõ potest significari ꝑ aliquez terminũ. ⁊ sic ꝑbat alio motiuo. omne qõ debet significare debet esse intelligibile. omne aũt intelligibile debet mouere intellectuꝝ ꝑ se vel ꝑ suas species. modo impossibile nullo illoꝝ modoꝝ potest mouere itellectuꝝ. g̃ nõ est intelligibile. ⁊ ꝑ ꝙsequens nec significabile. Aliud motiuum Biridani. Nullus terminus ꝑcat impossibile. patet quia nec simplex nec complexus. Nõ simplex. qz ille terminus homo ꝑcat hominez solum. ⁊ asinus significat asinũ solum. Sed cõplexa nõ significat aliter nisi secundum ꝙ partes. ⁊ ptes nõ significãt impossibile. ergo nec totuꝝ. Aliud motiuum. Nulla cõueniẽtia rei impossibilis datur ad rem possibilez. ergo. quia omnis cõceptus est naturalis similitudo rei significate. mõ rei que nõ põt esse. nulla est. nec potest esse similitudo aliqua. ¶Consequenter dicit. ꝙ ly chimera ꝑm eum significat tantũ quantũ hec oratio. ens compositum. ⁊c. ⁊ sic nullã rem impossibilez significat: sed significat omnẽ rem ⁊ omne cõpositũ ⁊ omne incõpositũ ⁊ oia nata cõponi. ⁊ ꝑcat ea taliter se hꝫ ãliter ipossibile est ea se hꝫ. ⁊ sic solũ ꝑcat res possibiles. ⁊ taliter se hꝫ ãliter nõ ꝓñt se hꝫ. Sed hoc cõplexũ. hõ rudibilis. ꝑm eũ significat oẽm hoiem ⁊ omne rudibile. ⁊ significat ea taliꝫ se hꝫ ãliter ipossibile est ea se hꝫ. ¶Consequẽter negat Biridanus illã. chimera imaginat. qz chimera nõ ꝑcat. g̃ nõ supponit. ¶Cõclusio ꝑm Biri. ꝙ impossibile nõ est significabile. sed ꝑ ꝺ nõ

Utrũ ipossibile sit significabile Birtdanꝰ tenet ꝙ nõ

vult negare qn vltra pōt sit ampliatio. Nō ꝑm Biridanū ⁊ suos: ille etiam concedunt. chimera imaginat. hō rudibilis significatur. ⁊ nisi vltra potest sit ampliatio: omnes essent falsę. qz subiecta ꝓ nullo supponerent. ¶Sed tamē ex illo nō sequit̄ qꝺ res impossibilis intelligit̄ vel significat. sz res possibiles intelliguntur taliter se habere qualiter impossibile est eas se habere. ¶Alia opinio est ꝯMarsi. ⁊ suoꝝ. qꝺ impossibile est ꝑcabile. qz res que non potest esse bene pōt significari ꝓ aliquem terminū. Cū ly chimera ꝑm eum significat vnā rem que nec est nec fuit nec erit nec potest esse: sed q̄ imaginatur esse. Sic ly homo rudibilis ꝑm eū ꝑcat vnā rem que nec est homo nec asinus: sed vnaz rem a talibus distinctam. ¶Et sunt ꝯMarsiliaci inter se diuersificati. Aliqui enim dicūt qꝺ impossibile sit significabile simplici ꝛceptu ⁊ etiā conceptu absoluto cōnotatiuo ⁊ etiā cōplexo. Aliqui aūt dicūt qꝺ impossibile solū sit signūficabile cōceptu cōplexo. qz nullus terminus incōplexus ꝑcat impossibile. qz oīs ꝛceptus simplex vel est sumptus a ꝙuenientia vel a differētia. Nulla aūt est cōuenientia vel differentia ad rē ipossibilē vt rerū impossibiliū adinuicē. Termin⁹ aūt cōplex⁹ bñ ꝑcat rē ipossibilē. sic̄ ly chimera ꝑcat chimerā q̄ nō est. sed pt intelligi. ¶Lozollarū. ꝑm ꝯMarsiliū. Complexū significat aliquid qō ꝓ nullā eius partē significat. qz conceptus chimere ꝑcat chimerā: ⁊ nulla ps sibi correspondēs. ¶Conclusio ꝑm ꝯMarsiliū. Impssibile est significabile conceptu cōplexo ⁊ connotatiuo. ⁊ vltra potest: est ampliatio. vt patuit in sensibus supza positis. ¶Ulterius sciendū qꝺ illud cōplexū: hominē esse asinū. ⁊ qōlibet tale. ¶Uno modo supponit materialiter ꝓ suo indiuiduo sibi correspondente. Tūc clarū est qꝺ hominē esse asinuz nō est impossibile. Scōo modo tales oz̄ones capiunt̄ personaliter. Uno modo nominaliter. ⁊ sic hominē esse asinū valet tātū: sicut hō qui est asinus. ⁊ sic ꝑm Biridanum illa ꝓpō. homo est asinus. nō significat hominez esse asinū. qz hominē esse asinū nihil est nec pōt esse. Et sic est impossibile. ⁊ ꝓ ꝙns nō possibile. sed significat hoiem esse ⁊ asinū esse taliter qualiter impossibile est ea esse. Sz ꝑm ꝯMarsiliuz ꝑcat vnā rem. vt supza de illo complexo. hō rudibilis. ¶Motiuū marsilij ꝛ illos qui dicūt. qꝺ ly chimera in illa. chimera imaginat. nō supponat: dicētes qꝺ nihil significet est. quia tunc sequeret̄ qꝺ ly chimera esset ,syncategozema. vt patet. Alis sequeret̄ qꝺ illa hō est asinus. nō esset ,ppositio. qz significatione totali nihil significat. ex quo ipsa est impossibilis. ergo ꝑcat impossibile. Et ꝑm eos impossibile nō est significabile. vt dicūt. ergo non ꝓpō. ¶Et tantum de ampliationibus.

De appellationibus.

c Circa tractatum appellationum queritur. Utrum quilibet terminus sit appellatiuus. Pro ista questione est notandum. qꝺ ipsa est categorica vniuersalis affirmatiua in materia contingenti. Et predicatum non conuertitur cum subiecto. quia non sequitur. appellatiuū est. ergo terminus est. qz ly appellatiuū a parte subiecti respectu copule de presenti supponit pro eo qō nō est. sz ly terminus non. ¶Scōo notandum. qꝺ terminoz. alius est categozematic⁹. ali⁹ est syncategozematic⁹. ¶Termini categozematici sunt duplices. quidam absoluti. quidam connotatiui. Ter-

ꝯMarsilio tenet qꝺ sit significabile

Diuisio termini multiplex.

mini ꝓnotatiui sunt duplices. qdã essentialiter. quidam accidẽtaliter ꝓnotatiui. de q̃ habeť latiꝰ in veteri arte. ¶Tertio notandũ. Appellatiuus in ꝓpositio valet tãtũ sicut accidẽtaliter cõnotatiuꝰ ⁊ principaliter. Est tamen verum q̃ terminus appellat suũ significatũ formale minus ꝑncipale. ¶Unde duplex est significatum formale termini. s. principale ⁊ minus ꝑncipale. Et formale minus ꝑncipale iterũ duplex. Unũ qđ ꝓuenit rõne accidẽtis grãmaticalis. ⁊ terminꝰ tale nõ appellat. Aliud vero est significatũ formale minus ꝑncipale. qđ nõ ꝓuenit rõne alicuius accidẽtis grãmaticalis. Sz dicit ideo minꝰ ꝑncipale. qz terminꝰ rõne ipsius vt sic. nõ ponit in aliq̃ ꝑdicamẽto. vt tempus serotinũ est significatũ formale minꝰ ꝑncipale huiꝰ termini cenare. Et tale significatuz formale terminus bñ appellat qñ ponit in ꝓpõne. Ex hoc ꝓsurgit diuersitas inter illas ꝓpõnes. sortes prandet. sortes cenat que differũt in appellatione forme q̃ ad significatũ minꝰ principale. licet in modo ꝑcãdi formali sint synonime. Et dicit Biri. ij. Topycoꝝ. q rõne huiꝰ modi ꝑcandi formalis minꝰ ꝑncipalis: terminus ponatur in ꝑdicamẽto. Et ponit ly cenare in ꝑdicamẽto quãdo. ¶Consequẽter notãdum. q ꝑcatũ formale termini in ꝓposito. est res connotata p terminũ accidẽtaliter ꝓnotatiuũ. vt realis albedo est ꝑcatũ formale illius termini albũ. ¶Sed significatũ materiale est res ꝑ qua terminꝰ ꝓ tm talẽ cõceptum vt sic captũ natꝰ est supponere. Et terminꝰ nunq̃z appellat suã materiã. i. ꝑcatũ suum materiale: nisi vbi idem est significatum formale ⁊ materiale: vt in illis terminis. patet filius. Et in alijs de ꝑdicamẽto ad aliquid. Etiam dicit Marsi. in textu. q modus ꝑcandi formalis capiatur ibi vt distinguať ꝓ materialem. Et sic termini absoluti nõ habẽt modum ꝑcandi formalẽ. ⁊ nõ capiť hic sicut in veteri arte. Quis autez terminus sit ꝓnotatiuꝰ ⁊ absolutꝰ. vide in veteri arte. ¶Est tũ regula antiquoꝝ logicoꝝ. Quilibet terminꝰ ꝑcans rem extẽsam: cuius quelibet ꝑs integralis capit denoiationez totiꝰ: est absolutus. vt lignum. lapis. aurum. hõ. asinꝰ. leo. ⁊c. oppositio mõ terminꝰ cõnotatiuꝰ. ¶Dicendum ita q̃z ꝓmissis rñdeť ad q̃stionẽ. q questio vt ꝓponiť est vera ⁊ necessaria. qz valet tãtum. ois terminus põt appellari. ⁊ hoc est verũ. qz ois terminus põt imponi ad significandũ accidẽtaliter. ¶Scõo est dicẽduz. q capiẽdo ly appellatiuꝰ noialiter ⁊ impropríe. hoc est nõ ampliatiue. q̃stio est falsa. Instãtia. n. est de tminis absolutis ⁊ eẽntialiter ꝓnotatiuis. ¶Tertio dicẽduz. q nullus terminus syncategorematicus. nullus terminꝰ absolutꝰ. nullus terminꝰ eẽntialiter connotatiuꝰ vt sic: appellat suã formã. Et sic patet q̃ solũ terminꝰ accñtaliter cõnotatiuꝰ ponitꝰ in ꝓpõne. ⁊ ois talis appellat suã formã. Licet multi teneãt q̃ etiã terminus eẽntialiter ꝓnotatiuꝰ appellet. tñ h̃ nõ est cõe: saltẽ vt sic. Et dicit notãter vt sic. qz idẽ terminꝰ est eẽntialiter ꝓnotatiuꝰ. ⁊ accñtaliť cõnotatiuus. ⁊ sic terminꝰ eẽntialiter ꝓnotatiuꝰ bñ appellat: sed nõ vt eẽntialiter cõnotat: sed vt accidẽtaliter. ¶Lorolli. Illa ꝓña nõ valet. h̃ est terminus. ergo hoc est ens. capiẽdo saltez ly ens noialiter. hoc est nõ trãscẽdenter. qz in casu q̃ sit aliqs terminꝰ scriptꝰ cuius vna ꝑs sit scripta incausto. scõa argẽto. ⁊ tertia auro. asñ est verꝝ. ⁊ ꝓñs falsum. ¶Ulterius notãdũ ꝓ materia appellationũ. q ille terminꝰ appellatio est terminꝰ equocus a cõsilio. ꝑ hus ⁊ principaliter enũ ꝑcat appellationẽ forme. ⁊ ꝑ posterius ⁊ minꝰ ꝑncipaliter appellationẽ rõnis. quare sequiť q ois appellatio est appellatio forme. Et Marsilius sic describit appellationem forme. Appellatio forme est formalis signi-

Duplex ẽ ꝑcatũ tmi. Et si tminꝰ ꝑcatũ minꝰ ꝑncipale appellet.

Significatũ formale Significatũ materiale.

Regula.

Rñ. ad q̃ nem. Primo. Secũdo. Tertio.

Solũ tminus accñtaliter ꝓnotatiuꝰ appellat.

Diuisio appellatiõis. Diffõ appellatiõis formalis non valet.

De fundamēto ⁊ diuisiōe appellatiōis

ficatio ꝑcati termini tanq̄ꝫ suo determinabili ꝑ aliq̄ differētia tpis ꝑ modū adiacentis vel nō adiacētis. Et ista diffinitio de rigore nō est bona. qz sequ-retur q̄ termin⁹ appellaret suā formā extra ꝓpōnē. qō est falsum. Etiam illa nō ꝓuenit appellatiōi eēntiali. Et ꝑ illo est sciendū q̄ duplex est appellatio forme. scz essentialis. ⁊ accidētal'. Appellatio forme eēntialis est appellatio que fit respectu copule absolute a tpe. Sed appellatio forme accidētalis est que fit respectu copule importātis tps vt sic. ¶ Debet ꝯ diffinitio sic exprimi cū diffinitio Appellatio forme. s. accidētalis. est significatio formalis ꝑcati termini. i. est termin⁹ met significās formal' suum significatum in ꝓpositiōe per modū adiacentis vel nō adiacētis. vel per modū denominantis aliquid positiue vel priuatiue respectu alicuius differētie temporis Dicit accidentalis ꝑ diffinito. Dr significatio ꝑ genere diffiniti. ⁊ capitur actiue. ⁊ ly formalis est adiectiuū huius quod est significatio. Et regunt isti gti a ly significatio. vnus ex vi identitatis vicz significati. ⁊ alius ex vi signi. Dr in ꝓpōne. qz nullus terminus extra ꝓpōnem appellat. Dicit ꝑuatiue. Ꝓpter quo est sciendū q̄ termini ꝑuatiui appellāt idē quod sui termini positiui. licz nō eodem mō. qz termini positiui ꝑ modū adiacētis vt ly dines. ibi. sortes est dines appellat diuitias adiacere sorti. Sic etiam ly paup i ista. sortes est paup appellat diuitias nō adiacere sorti. ita etiā in alijs terminis positiuis ⁊ ꝑuatiuis. Dr respectu alicui⁹ differētie tpis. ꝑ hoc excludit appellatio forme essentialis. ¶ Potest etiam appellatio sic diffiniri ⁊ breuius. Appellatio est termin⁹ accidētaliter cōnotatiuus in ꝓpōne positus. ¶ Corollarium. Ad hoc q̄ terminus appellat non oportet q̄ supponat. qz in casu q̄ nullū albū sit adhuc ly albū appellat in illa. album est. ¶ Corollarium. dicēdo sic. sortes est alba chimera currit. ly alba appellat albedinem ꝑ modū denominantis chimeram. ⁊ hoc si impossibile est significabile. Sed tenēdo oppositum tūc nō appellat ꝑ modum denominātis chimerā. qz ly chimera nō pōt denominari sed bn imaginarie denomiari. ¶ Corollariū. Terminus appellās appellat oē suū significatum formale ꝑncipale qz qōlibet tale ꝓnotat. Et hoc ꝓcedit q̄ ly albū in ista. albū currit oēm albedinem appellat. Et ꝓcedit etiam q̄ nō plus appellat in ista. albuz imaginat. licz ad plures differētias tēpoz appellet q̄ꝫ in ista. album currit. ⁊ causa est: qz nō plura ꝓnotat in vna q̄ꝫ in alia. ¶ Corollarium. Quilibet terminus appellat suum ꝑcatū formale seipo ⁊ nō mediante actu similitatis quos ponit Biridanus. qz qlibet tal' significat suum significatū ꝑ se ⁊ nō ꝑ aliū. ¶ Corollarium. Quilibet termin⁹ appellās penitus sine determinabili appellat suū formale adiacere suo substracto vt albuz est. sil' termini scde intētiōis. ¶ Corollariū. Zz nō denf ꝓpōnes in sola appellatiōe forme differētes. qz semp tales etiā differūt in acceptione. nec est instantia in illis. oērem albā videns currit. ⁊ oē videns rem albaz currit. qz ibi est eadē appellatio vt dic regla sequēs. qz in ambab⁹ vnica acceptio. Tū denf due ꝓpōnes quaꝝ vna est vera ⁊ alia falsa. ⁊ quaꝝ diuersitas quo ad verū ⁊ falsum solum ꝓuenit ex appellatiōe forme. vt ꝓz de istis duab⁹ Biridanus ꝓcussit papā. ⁊ Biridanus papā qui fuit ꝓcussit. secūda enīz vera est in casu quo biridan⁹ ꝓcussisset vnū iuuenē tpe q̄ fuisset scholaris q̄ postea fuisset electus in papā ⁊ nō ꝓcussisset eū tpe q̄ fuisset papa. Et tū ꝓma in tali casu est falsa vt patebit ex regula. ¶ Corollarium. dicēdo sic. sortes est alb⁹ monachus ly alb⁹ appellat albedinez adiacere ꝑcato formali

Duplex ē appellatio forme.

Intellect⁹ diffōnis.

Termi ꝑuatiui qd appellent

Breuior diffō appellatiōis.

Terminus appellat oē suū ꝑcatum.

Dank ꝓpōnes q̄ differūt i vitate ⁊ falsitate ꝓp appellationem.

huius qō est monachus z mīn⁹ p̄ncipali scz habitui. ¶Unde ille terminus monachus hz duplex ꝟcatū formale. scz vnū p̄ncipale scz p̄fessionē. aliō minus p̄ncipale scz habitum. Et qñ fiat appellatio p̄ suo significato p̄ncipali vel mīnus p̄ncipali. de illo sunt considerande alique regule.

Prima regula.

Quarum prima est ista. Quādo a pte eiusdē extremi ponūt duo termini accñtaliꝫ ꝓnotatiui ambo positiui se mutuo determinātes vnica acceptōe accepti. p̄cipue qñ vn⁹ regit ab alio z ade q̄te ad idē tp̄s accipiūt. tūc appellāt sua ꝟcata formalia adiacere p̄ eodē tpe v̄bi fil' z semel. Hoc ē si ponūt circa v̄bū p̄teriti tp̄is. tūc appellāt p̄cise ad tp̄s p̄teritū. Si aūt ponūt circa v̄bū p̄ntis tp̄is tūc appellant fil' z sel' ad tp̄s p̄ns. Dī notāter a parte eiusdē extremi pp illā sortes sedentē pcutit. albū fuit nigrū. Dī positiui ꝓpter istā. sortes est paup pecunia. qz paup est ꝓpatiuus. Dī vnica acceptiōe ꝛc. ꝓpter istā. sortes fuit regem pcutiens. Dī vbi vn⁹ ꝛc. qz qñ est ꝓstructio ꝙadiectiualis z ambo termini sunt ꝓnotatiui tūc nō refert qs terminus p̄cedat. qz idez est dicere. sortes est bonus pistor. z sortes est pistor bonus. Dī se mutuo determinantes ꝓpter tales. ego vidi regez z īpatorē. ad cuius veritatē nō oportet q̄ videm regē p̄ eo tpe quo fuit īpator. Dī ad idē tp̄s ꝓpter illas. ego audio sonū. sartor facit tunicā.

2ª regula.

¶Scda regula. Qñ in aliq̄ ꝓpōne ponuntur duo termini appellatiui hñtes se ad īuicem vt adiectiuum z suū substantiuū z significatū formale adiectiui natū est cōpetere significato formali substātiui tūc tale adiectiuū appellat suum significatū formale adiacere formali significato substātiui. vt sortes est bonus sartor. sortes est bonus logicus. sortes est p̄fundus grāmatic⁹. Si aūt formale adiectiui nō est natum cōpetere formali substātiui tūc adiectiuum appellat suū ꝟcatū formale adiacere substrato substātiui. vt sortes est niger faber. petrus est deuotus monachus. Et facile noscit qñ formale adiectiui natuz est cōpetere formali substātiui cōmutando vicz substātiuum in suū abstractū. tūc si talis locutio est apta in q̄ tale adiectiuum determinat abstractum substantiui tūc signū est q̄ formale adiectiui cōpetit ꝟcato formali substantiui. Si aūt nō est natū determinare ꝛc. tūc nō cōpetit sibi vt sortes est bonus pistor. Illa enim est apta. pistoria est bona. Sīl' sortes est bonus grāmaticus. illa est apta. grammatica est bona sed in illis non fit sic. sortes est rufus pistor. sortes est longus coc⁹. sortes est niger faber. qz pistoria nō est rubea. Sīl' isti nō est apta. ars coquēdi est longa. nec illa ars fabrilis est nigra. Sic etiam Sortes est deuotus monachus. nō enim est sensus q̄ p̄fessio sit deuota. sed ipe hō p̄fessus sit deuotus. Si aūt tale significatum pōt cōpetere vtriq; tūc appellat huic cui modus loq̄ndi est magis conueniens. vt sortes est magnus doctor Sortes est magnus beanus.

Ponit alia q̄ exēpla.

¶Patet ergo quō termini appellāt in istis ꝓpositionib⁹ z an sint vere vel falsē. ego video Joannem qui legit. ego video Joannem qñ legit. videns cesarem fuit ego. Sortes percutit papam qui est. sortes est castus monachus. sortes piscem comedit. sortes comedit piscem. sortes est doctus magister. ioānes est albus musicus. Petrus est p̄fectus musicus. nicolaus est acutus locatus. ego vidi baptizatum. iudeum. sortes damnat iustus. sortes damnat iuste. sortes icipit esse albus. sortes albꝰ icipit esse. pater manet qñ nō manet pater. sortes cecus videt. sortes videt cecū. hō est pictus. homo est species. sortes bibit bis vinum. sortes est videns in pede. sortes est vidēs

caput. sortes est albus dentes. sortes est sedens armis. sortes trãsiuit mortuus. sortes videt mortuũ. Facile habes quõ tales termĩ appellãt ꝛ cui appellant. ꝛ quõ variat veritas ꝛ falsitas taliũ ꝓpõnũ sic i appellatiõe for[e] dñuz.

Utrum diffinitio appellationũ sit bona. Notandũ q̃ diffõ de qua querit qõ est ⁊Marsilij ꝛ talis. Est acceptio termini in ꝓpõne ꝑ suo significato vel ꝑ suis significatis ꝑm illam determinatam rationem ꝑm quã talis terminus suum significatũ significat. ¶Et est sciẽdum q̃ terminũ accipi ꝑm determiatam ratiõez itelligĩ dupliciter. Uno modo large vt extendat se ad conceptum ꝛ actum. Et sic est ipm accipi ꝑm ꝛceptum sibi cozrespõdentem ita fit extra oz̃onem ꝛ in oz̃one. sic capiẽdo terminum accipi ꝑm determinataz rõnem. tũc diffinitio ⁊Marsilij nõ est bona. q; alias quilibet terminus q̃ acciperet ꝑm ꝛceptũ suũ appellaret suã rõnem. Allio mõ terminũ accipi ꝑm determinatã rõnem attendit stricte. ꝛ tũc accipi ꝑz determinatã rõne est ipz terminũ poni iuxta dictionẽ denotãtem talez terminũ accipi ꝑm ꝛceptũ sibi cozrespondentẽ. vt ly veniẽtez in ista. sortes cognoscit veniẽtẽ. Que aũt sint tales dictiões q̃ denotãt terminũ sic accipi. ¶Ñdeo q̃ ille q̃ hñt se iuxta regulã marsi. quaz dat de appellatiõe rõnis ꝛ soluz tales. Que regula sic habet itelligi. Quilibet terminus sequés dictiõem ꝑcantẽ formaliter ꝛ adeq̃te actũ potẽtie cognitiuũ ꝛ actuz intellectus vt sic. vel sequés dictiõem includentẽ vnã talẽ dictiõem: in cui⁹ dictiõis ꝑcatũ act⁹ ꝑ talem dictiõem importatus denotat trãsire dũmodo ponit in ꝓpõne appellat suam rõnem. vt sortes intelligit asinũ. iam ly asinũ habet se iuxta regulã. ꝛ solum talis appellat suã rõnem. ita q̃ tota materia appellatiõis sic etiam diffõ appellatiõis rõnis fundat ꝛ stat in ista regula. Et nota. q̃ qlibet terminus qui habet se iuxta regulã dũmodo supponit ad plures differẽtias tpm. siue ꝑcedat siue sequat talẽ dictionẽ. ampliat ad quinq; differẽtias tpm nisi restringat ad pauciozes. Et ergo vt ista regula etiam ꝛsonet appellatiõi ponatis loco ly sequés ly positus. ꝛ fiat sic. qlibet terminus positus iuxta dictionẽ ꝛc. appellat suã rõnem ꝛ appellat ad q̃nq; differẽtias tpm nisi ꝛc. vt ꝓbus. ¶ in regula sequés. q; terminus qui ꝑcedit talez dictionem nõ appellat suam rõnem licz adhuc bñ ampliet. Dicit significantẽ adequate ꝛc. ꝓpter ly lectionẽ in ista. ego ago lectionez. qõ nõ appellat suam rationẽ. licet ly ago importat actum potẽtie cognitiue. Et nõ dicit actum aie iteriozem. q; ly cognosco facit appellatiõem rõnis. ꝛ tñ nõ importat adeq̃te actum aie iteriozem sed etiam exteriozem. Et ꝑ istam particulã excludũtur isti termi. nutrio augmẽto qui nõ faciũt appellatiõem rõnis. q; nõ importãt formaliter actum aie cognitiue. q; forma arboris etiam augmẽtat ꝛ nutrit Dr̃ vel actum intellectus vt sic. ꝓpter illa verba video audio gusto ꝛc. q; licz importẽt actum potẽtie cognitiue. tñ nõ importãt actum itellectus vt sic. ſz actus ipius sensus. q̃ nõ faciũt appellatiõem rõnis. vt sic. Et ergo ad hoc q̃ aliqua dictio faciat appellationem rõnis oportet q̃ illa duo copulatim importet vicz actuz potẽtie cognitiue ꝛ actuz intellectus. Biridanus tñ nõ addit illã ꝑticulam. ꝛ vult q̃ verba significantia actũ anime exteriozẽ etiaz habeant facere appellationẽ rõnis. Sed hoc non videt esse tenendũ. q; alias ꝓpõ cõiter concessa deberet negari. illa vicz. canis videt dñz suũ. vbi dic̃ q̃ ly dñm appellat suã rõnem. ꝛ q; ly dñm est terminus cõis ꝛ canis non formaꝛ ceptus cõmunes sicut nec aliud brutuz sed solũ singulares. ꝛ tũc ꝑdi-

Diffinitio

Terminus dupl⁹ accipit ꝑz determinatã rõnem.

Intells regule marsilij.

Declaratio regule.

cta ꝑpō esset falsa. qz valeret tantū. canis videt dñz suū ſm ꝓceptum sui domini qō est falsum. qz sensus solum sentit singulariter. Dicit vel sequēs dictionē. ꝓpter ista signa inq̄tum. vt sic. put. ea ratiōe. quando capiunt specificatiue. q. habent facere appellationez rationis z tamen nō importāt actū zc. Sed includūt tales dictiois importantes hmōi actus vt equocū inq̄tum equocū est vniuocū que valet tantum. equocum ꝓsideratum ſm conceptum equiuoci est vniuocum. vbi iam ponit illa dictio cōsideratum que importat talem actum. Dī in cuius dictiōis zc. qz dicēdo sic. ego cognosco platoni venientē. ly platoni nō appellat suam rōnem. qz actus huius verbi cognosco nō transit in rem significatā ꝑ ly platoni. sed in rē significatam per ly venientez. Et debet actus in diffinitiōe capi large vt extēdat se ad passionem. qz vba passiua etiā habent facere appellatiōez rōnis. vt dicēdo. a me cognoscit venies. ly venies appellat suam rationem. ¶Et nota. alig addunt in diffinitiōe. vel sequēs dictionez iportantē actū ꝓportionalē tali actui zc. ſm illos illa vba appeto: intēdo etiaz habent facere appellatiōez rōnis. qz iportāt actū ꝓportionalem tali actui. ¶Consequēter est notandum. q signa facientia appellatiōem rōnis sūt in triplici differētia. Quedam sunt que faciunt appellationē ratiōis ad ꝓceptum tm̄. Et ad vitatē talium ꝓpositionuz requirit q suppositum subiecti vel alterius termini habeat in se ꝓceptum termini sic appellantis suam rationē si tale signū fuerit terminus positiuus. Si autem est ꝑpatiuus tūc requirit q tale suppositum nō habeat ꝓceptum termini sic appellantis suam ratiōez. ¶Corollarium. Dicendo sic. ego cognosco chimeram. etsi impossibile nō est significabile: certe nō sufficit talis act⁹ sed sufficit q habeat ꝓceptus talis termini qui talem rem significat z representat. z tūc ipa esset falsa: qz sic exprimit. ego habeo ꝓceptum illius termini chimera. qui ꝓceptus representat chimeram. Si autez impossibile est significabile tunc ipsa est vera. ¶Allia sunt signa que faciunt appellationem ratiōis quo ad ꝓceptum z quo ad assensum z dissensum. id est rōne quoruz requiritur ꝓceptus. z cum hoc assensus vel dissensus alicuius cōplexi in q̄ tunc ponit terminus sic appellans suam rationem. vt sūt talia signa. scio. credo dubito. assentio. dissentio. vt ego credo hominez currere ſm assensum: habētem ꝑ obiecto illud complexum. homo currit. vel sibi simile. Silr. ego scio deum esse trinum z vnum ꝑz assensum: habentez pro obiecto illud complexū vel sibi sile. deus est trin⁹ z vnus. Silr. ego opinor regē sedere sic exprimit. ego opinor regem sedere ſm assensum qui est opinio. Silr. ego dubito regē sedere sic exprimit. ego dubito talem ꝓpōnem vel ꝓsilez rex sedet. vel sic. ego intelligo illā ꝓpōnem. rex sedet. z nec assentio nec dissentio ei. ¶Allia sunt signa que faciūt appellationem rōnis quo ad ꝓceptū z ad assensuz z dissensum. z quo ad actuz volūtatis vel appetitus. Et rōne illorum tria requiruntur. ¶Primo ꝓceptu. Secūdo assensus vel dissensus alicuius complexi. Tertio actus voluntatis vel appetitus quo mediāte aliquis ferit volitiue vel nolitiue in rem significataz ꝑ terminuz sic appellātē. vt volo. desidero. gliſco. cupio zc. ¶Corollariū. Illa est falsa. sortes diligit frem suum suspendi. z sic exprimitur appellatio rationis. sortes diligit fratrem suū suspendi ſm actū suspensiōis pſupponentē assensum alicui⁹ talꝭ cōplexi frater suus suspendit. ¶Loi. Dia signa applōnē rōnis faciētia ꝓueniūt in ꝟb q̄ faciūt appellationē solū a ꝑte post. Et sūt

Sig̃ faciētia appellatiōez rōnis sc̄i triplici dīa Prima.

Secūda.

Tertia

Signa appelatiōis ꝓueniūt.

ñs suppõnis ⁊ restrictiõis a ꝑte post. ⁊ sũt sig̃ ãpliatiua a ꝑte añ ⁊ a ꝑte post. Loz. Signa faciẽtia appellationẽ rõnis sũt eiusdẽ rõnis: que hñt eodẽ mõ appellare suã rationẽ. ¶ Lozollariũ. Lonũctiões etiã hñt facere appellationẽ rõnis. vt dicẽdo sic. Sortes vt iudex cepit filiũ. sic exp̃mit̃ appellatio rõnis. Sortes mot⁹ a ꝯceptu iudicis cepit filiũ. ⁊ sic est vera. Sz interiectiões non hñt facere. qz solũ iportãt passionẽ appetitus sensitiui. ¶ Lozol. Si in mente nõ esset appellatio rõnis sequit̃ qꝫ vocalis ⁊ mẽtalis nõ equiualerẽt: qa differrent in appellatiõe. Etiã sequeretur qꝫ ille in mẽte essent ꝯdictorie. ego cognosco veniẽtẽ. ego veniẽtẽ nõ cogñsco. sz in voce nõ sũt. ¶ Lozollariũ. Illa est vera. ego cognosco regẽ francie euẽtu: ⁊ dato qꝫ nũqz videꝛz eũ. sz soluz hñem ꝯceptus illi⁹ cõplexi. rex francie. Sic etiã illa est vera. ego cognosco oẽs hoies in toto mũdo qñ hz ꝯceptũ illi⁹ cõplexi appellãtis suã rõnez. Et lz logici qñqz negãt ꝫ est ideo. qa ipi loquũt̃ de cognitiõe indiuiduali q fit ꝑ circũstãtias indiuiduales vt penes colorẽ. ⁊ de tali q̃ fit in ꝓspectu cognoscẽtis. ¶ Lozollariũ. Qñcũqz vnũ cõplexũ appellat suã rõnẽ tũc etiã ꝗlibet ei⁹ ps vt ego cognosco omnẽ veniẽtẽ. ꝫ totũ appellat oẽm veniẽtẽ suã rõnem. ⁊ capitur ꝑactu vel ꝯceptu. ¶ Lozollarium. Philosophus scdo elenchozum innuit appellatiõem ratiõis vbi dat differẽtiam inter illas duas. Lognosco cozisçum ⁊ cozisçum cognosco. ¶ Lozollariũ. Dis appellatio est appellatio rationis. sed in tali ꝓdicatum restringit subiectuz ex scda ꝑte regule topicalis. Talia sunt subiecta qualia ⁊c. ¶ Circa illam partem ponitur vna regula cõsequentiarum. arguẽdo ab appellato ad non appellatum est bona ꝯña ⁊ formalis. Que habet sic intelligi. Omnis consequentia in qua arguitur a ꝓpositione affirmatiua in qua ponitur terminus appellãs suã rationem respectu signi habentis solum appellare quo ad conceptũ. qd signũ est terminus positiuus. ad vnã ꝓpõnem in qua ponitur talis terminus vel sibi synonimus: non appellans suã ratiõez adequate ad idem tps acceptus. siue talis terminus distribuatur siue nõ est bona cõsequẽtia ⁊ formalis. Uñ bene sequitur. ego cognosco veniẽtem. ergo oẽm veniẽtẽ cognosco. Dr: respectu ⁊c. ad excludẽdum signa que appellant quo ad assensuz vel dissensum. vel quo ad actum voluntatis. Dicitur: quod signuz est terminus positiuus. qz nõ sequitur. ego ignozo motum. ergo omnẽ motuz ignozo. Uñ si haberem ꝯceptum illius termini ens. ⁊ nõ ꝯceptum illius termini motus: añs esset verum. ⁊ cõsequens falsum. Sed cũ talibus terminis ꝓuatiuis bñ valet consequentia ecõuerso. arguendo a nõ appellato ad appellatum. vt bene sequitur. ego motuz ignozo. ergo ego ignozo motũ. ego veniẽtẽ nõ cogñsco. ergo ego nõ cognosco veniẽtez. Dicit: ad idem tps ⁊c. quia nõ sequit̃. ego cognosco chimeram. ergo oẽm chimeram que est cognosco.

In mẽte ẽ appllatio.

Arguẽdo ab appellato ad nõ appellatũ quõ itelligitur.

De Positione.

Ematería positionis ꝓpõ-

nuz in eẽ. Notãdũ qꝫ refert dicẽ. ꝓpõ i esse: ⁊ ꝓpõ dei esse. ⁊ ꝓpõ ponibilis in esse. Uñ ꝓpõ i esse est ꝓpõ cui⁹ copula ꝓncipalis est ꝑñtis temporis. Sed propositio de ineste est propositio cuius copula principalis ⁊c. vt in primo tractatu. Sed ꝓpositio ponibilis in esse de qua ad proposituz: est propositio cuius copula princi-

Propõ ieẽ De ineste

Ponibil in esse.

palis est ampliatiua. Et sic soluz propositio de preterito: futuro vel possibili dicitur ponibilis in esse. Sed propositionem poni in esse proprie vt ad propositum: est copulam ampliatiuam mutari in copulam non ampliatiuam: seruatis regulis de ℔ datis. ¶Prima. quando in propositione ponibili in esse a parte subiecti ponitur terminus cōmunis siue singularis vel etiaz absolutus qui supponit pro aliquibus coniunctim pro quibus non supponeret diuisim. talis debet mutari in pronomē demonstratiuum demonstrans suum significatum. vel etiam in terminum absolutum significantem suum significatum. vt albū fuit sortes. sic ponitur in esse. hoc est sortes. ¶Secūda regula. Quādo in ꝓpositione ponibili in esse ponunt determinationes sibi mutuo repugnantes. tūc tales a parte subiecti debent dimitti in illis de in esse. vt illa. sortes habens pedes potest esse sine pedibus. sic ponit in esse. sortes est sine pedibus. ¶Tertia regula. In ꝓpositione ponibili in esse ꝑdicatū quo ad modum significādi ꝑncipalez debet manere inuariatū. vt illa. sortes fuit albus. sic ponit in esse. sortes est albus. ¶Quarta regula. Quādo in ꝓpositione ponibili in esse ponit determinatio tpalis non competens verificationi ꝓ ꝑsenti. tunc debet mutari in aliam determinationē. vt sortes heri legit. sic sortes legit illo tpe. ¶Quinta regula. Si in ꝓpone ponibili in esse ponitur vbum restrictū. hoc mutari pōt in vbuz alteri⁹ tpis. vt sortes potest plura scire q̄z scit. sic ponitur in esse. sortes scit plura q̄z sciuit. Et non sic. sortes scit plura q̄z scit. nec sic. sortes scit plura q̄z sciet. qz illa est impossibilis. ¶Sexta regula. Quando in ꝓpositione ponibili in esse ponitur terminus distributus. talis debet poni in esse ꝓ singulares incōiunctim sumptas. ꝑcipue qñ signum distribuens nō est ps extremi. vt oē signū zodiaci pōt eē sup nr̄m hemisꝑherium. sic ponit. ℔ signū zodiaci est sup tc̄. ¶Septima regula Qñ in ꝓpone ponibili in esse ponitur copulatum. tūc talis dz poni in esse ꝓ vnā copulatiuam. vt ego vidi petruz ⁊ ioannem. sic ego video petrū. ⁊ ego video ioannem. ¶Ulterius notādum. q̄ veritas ꝓpositionis in esse non arguit veritatem ꝓpōnis ponibilis in esse. vt nō sequitur. illa in esse est vera. ergo etiam illa cui⁹ est in esse est vera. Nam illa est vera. sortes est homo. in casu in quo ꝑmū instans esset sortis. ⁊ tamē eius de ꝑterito est falsa. videlz sortes fuit homo. Sed valet materia ꝑsens ad hoc. quia veritas illius de ꝑterito arguit suam in esse. penes quam attēditur sua vitas qñq; fuisse veram si fuisset formata. Et veritas illius de futuro arguit suam in esse fore veram. Et veritas illius de possibili arguit suam in esse: esse possibilem.

Regula ꝑa

Scda.

Tertia

Quarta.

Quinta.

Sexta.

Septima.

Sophisma.

Ego cognosco vientē. Notādū ꝓ sophismate: q̄ casus sophismatis ē triplex ¶Primꝰ realis. ⁊ alī q̄ sit rei vitas q̄ plato veniat me ignorāte. ⁊ q̄ ego cognoscā platonē: ⁊ nō ꝓcm ꝓceptū illi⁹ termini veniēs. illa copulatiua i re ē casus realis sophismatis. ¶Corollariū. In casu stat ignorāte ⁊ nō nesciēte. qz lapis nescit: ⁊ tū nō ignorat. qz nō est nat⁹ scire. ¶Corollariū. Hugo ponit casuz ꝓp scire difficultates ꝓpōnū in qb⁹ ponūt termi⁹ appellātes suā rōnē ¶Corollarium. Ly ego in mētali sophismatis nō est subiectū sophismatis. sed sufficit q̄ ei⁹ synonimū. ſ. sortes: si ipe demōstrat. Et sic sophisma est singularis. qa in eius mentali subijcit termin⁹ discretus vel cōis sumpt⁹ cū ꝓnoie demōstratiuo ꝑmitiuo. In illo casu rñdetur ad sophisma'. q̄ sophisma

Casus sophismatis est triplex. Primus realis.

Rñ. ad sophisma.

huic qui demõstrat p ly ego: nec est verꝫ nec falsuꝫ. neqꝫ hꝫ rñdere ad sophis ma tanqꝫ ad ꝓpõné. qꝛ nõ est sibi ꝓpõ: qꝛ ipe nõ intelligit sophisma. qꝛ si in telligeret tũc haberet mentalez sophismatis. ⁊ si sic tunc etiã haberet conce ptum illius termini veniens: quod est contra casum. Etiãsi deberet demon stratio esse verum vel falsum oporteret q assentiret vel dissentiret ei. modo notitia assensiua vel dissensiua ꝑsupponit notitiam apꝫhensiuam que est si gnificatio terminoꝝ. modo sic nõ est de demõstrato. Sed tamẽ alteri qui non demonstratur p ly ego: sophisma est falsum: saltem qui habet ꝛceptum illius termini veniens. ⁊ intelligit qd significat. ¶Secundus casus est obli gisticus ⁊ non realis. talis videz q sit rei veritas q demonstratus habeat conceptum illius termini veniens etiam eius mentalis: sed tñ sibi ponatur obligistice q nõ debet habere ꝛceptum illi⁹ termini veniens: vt ponaꝫ sibi talis vel ꝛsilis ꝓpositio. tu non habes ꝛceptum venientis. Et qꝛ talis casus est possibilis. ⁊ nõ repugnat ꝑus posito: ipe est admittendus. Et in tali casu licz sophisma in re sit verum: tñ demõstratus debz negare nõ tanqꝫ falsum sed qꝛ oppositum est sibi positum qꝛ repugnat posito. Et rñdendo ad sophis ma vel in cõsimili materia tenet negare omnes ꝓpositiones que arguerent ipm habere ꝛceptum illius termini veniẽs. Et sic tunc sophisma negatur a demonstrato. ⁊ est sibi falsum ꝓp oppositum positum. Et est in materia con tingenti: licz stante casu obligistico extrema nõ verificanꝫ ꝑ eodem: tamen ipis non repugnat verificari ꝑ eodem. ¶Tertius casus est impositionis. ⁊ de tali nõ est multum ad ꝓpositum. ⁊ talis casus variat bonitatẽ cõsequẽtie ⁊ alias nullus casus. ga cõsquentia semel bona semp bona. ¶Et est sciẽdũ q cognoscere est potentiam cognitiuã habere conceptum alicuius: ⁊ hoc logicaliter. Unde illa consequentia bene valet. ego cognosco venientẽ. er go omnẽ venientem cognosco. Et in illo casu Sortes ⁊ plato ambo veniãt ⁊ vnuꝫ ex eis nõ noscam: adhuc cõsequẽs est verum. quia illa etiam est ve ra. ego cognosco regem francie. si habeo ꝛceptum illius complexi rex fran cie. ⁊ dato q nunqꝫ viderim eum vt supra. ¶Corollarium. Canis videns dñm suum nõ cognoscit eundem. quia nullũ ꝛceptum cõmunẽ formaꝫ. Si autez ponereꝫ vt Biriõ. ait q verba significãtia actus anime exteriores ha beant facere appellationem ratiõis tũc bene esset verum. Item casus obli gisticus est casus qui obligat aliquem ad defendenduꝫ ꝓpositionẽ positam ⁊ omnes ꝓpositiones que ex illa ꝓpositione in bona cõsequentia sequũt. ⁊ neganduꝫ omnes repugnãtes posito siue sint vere siue false. ¶Arguit. cõ tra sophisma in casu obligistico pono ⁊ ꝓpono tibi istam. Tu non habes ꝛceptuꝫ venientis. Deinde pono ⁊ ꝓpono tibi istaꝫ. sortes est veniens. De inde pono ⁊ ꝓpono tibi istam. Tu cognoscis sortem. Deinde pono ⁊ ppo no tibi istam. ego cognosco venientem. Et arguo sic. Tu negas sophisma. er go intelligis sophisma. tenet ꝓña. qꝛ si non intelligeres non posses negare. Et vltra. intelligis sophisma. g̃ hẽs mẽtalem sophismatis. ⁊ si hẽs mentalẽ so phismatis g̃ hẽs ꝛceptum sophismatis. Sz assumptum probaꝫ vicz q tu ne gas sophisma. qꝛ respondes ad sophisma ⁊ non concedis neqꝫ dubitas. er go negas sophisma. tenet ꝛsequentia ꝑ testes. ¶Ad argumentũ rñdetur q stante casu sophismatis admittendo ꝓpositiones assumptas in argumento omnes ꝑter illam. ergo cognosco venientem. qꝛ talis repugnat ꝑus posito. ⁊ sic negetur tanqꝫ impertinens ⁊ repugnãs ꝑus posito. Et quando arguit.

Scõs ca sus ẽ obligi sticus.

Terti⁹ ca sus ẽ ipositionis.

Cognoscẽ

Casus ob ligisticus.

Argi ꝑ so phisma in scõo casu. ꝑmo.

Rñs. ad argm.

Tu negas sophisma. ergo intelligis sophisma. concedit consequentia ꝛ negetur antecedens. Ad ꝓbationē tu respondes ad sophisma negetur assumptum. Ad ꝓbationem cui ꝓbaret tu nō des admittat. Et qñ infert ꝛ non ad aliud nō des nisi ad sophisma: neget. ꝛ qñ queritur. ad quid respondes respōdet q non oportet me tibi dicere. Et quādo arguitur. tu negas sophisma ꝛ ꝓbatur per testes. Dicendum est q testes nihil faciunt in materia obligistica li. Et sic nunq̄ vnus debet concedere qđ negat. nec concedat nec dubitet sophisma. qꝛ tūc statim sequeret q intelligeret sophisma. ꝛ q haberet cōceptum termino ꝝ in sophismate positorum: quod esset contra sibi positum. Et ergo quis nō dendo in tali materia potest bene concedere falsum ꝛ negare verum. imo pōt negare ꝓpium actum non tanq̄ talia: sed tanq̄ repugnantia posito. Et potest vnus negare q respondeat ad sophisma. ꝛ potest dicere. Ego nego q ego negaui sophisma saltem in casu obligistico. licet in casibus realibus ꝓpositionum esset incōueniens ꝛ esset in meta nugationis. ¶ Corollarium. Illa cōsequentia bene valet. ego cognosco illum venientem. igit ego cognosco venientem. quia quādocūq; aliqs habet conceptuz totius tūc etiā habet conceptum partis. Si autē ly illū venientē caperet in complexe certe non valeret. Sic etiaz illa bene valet. Ego cognosco rem q̄ venit. ergo ego cognosco venientē ex eadē causa. ¶ Corollarium. Illa ꝓpa Ego cognosco venientē. ergo ego cognosco venientes bene valet. Etsi ipossibile est significabile tūc nō est formalis. quia in simili nō sequit. ego cognosco deum. ergo ego cognosco deos. quia ex ꝓpte sequit falsum. quia sequitur bene. ego cognosco deos. ergo dij cognoscunt a me. modo iam subiectum ꝓ nullo supponit. ¶ Corollarium. Quādo ego habeo conceptum venientis. ꝛ ponat q in eternum nō veniat: adhuc predicatuz supponit ꝓ me quia ly vnientez ampliat. ¶ Corollarium. Deponēdo casum obligisticum sophisma est verum: ꝛ absoluendo copulā erit necessarium. ¶ Corollariuz. Ly voluntas non habet facere appellationem rationis: quia non importat actum. quare illa est falsa. voluntas ade est. sed illa est vera. conceptus ade est. ¶ Corollarium. Ly venientem ꝛ ly cognosco in sophismate nō appellāt ꝓ eodem tempore vbi: licet sint duo termini positiui accidentaliter cōnotatiui ꝛc. iuxta regulam. tī nō accipiunt adeq̄te ad idem tps. Sed dicēdo sic. Ego cognosco venientem q est tūc appellarent suam formā ꝓ eodem tēpore verbi. Et tantum de appellationibus.

De statu.

Circa tractatuz status Querit

c Utrū diffō stat⁹ sit bōa. Notādū q ille tmin⁹ stat⁹ i ꝓpositio capit ꝓ tmino 2ᵉ intētiōis ꝓ q̄dā ꝓpetate logicali q̄ attribuitur tmio vt sic. Et valz mā de statu ad sciēdū quō tmin⁹ supponat ꝓ q̄libz suo supposito corrūdēte sibi ad copulā. Etiā valet ad tollēdū illō. dubiū. vicz tmin⁹ vbicūq; ponit eq̄ multa ꝑcat. ¶ Secūdo notādū q diffinitio de q̄ qō q̄rit est Marsilij. ꝛ tal⁹ suppō termini p:o qbuslibet suis suppositis. vl ꝓ quolibet suo supposito sibi adeq̄te corrūdentib⁹ vel correspondente respectu vnius differentie temporis p̄cise. ¶ Et illa diffinitio de rigore non est bona. quia si ly adequate determinat ly correspondente sicut de rigore sit sequitur q ly hō in ista. hō est aial: non suppo-

Stat⁹ valz ad duo.

Diffō stat⁹

Diffō non valet.

neret ꝑm statū. qz nō supponit ꝓ suo suppōsito sibi adequate correspōdēte ad illā dīam tpis. qz qlibet hō qui correspōdet sibi ad est: talis correspōdet sibi ad fuit: erit: potest eē. ¶Corollariū. Ly adequate dicit exclusionē quo ad alias differētias tēporum: ⁊ valet tm̄ sicut solum. ¶Tertio notādum q̄ suppositum termini large est res ꝑ qua terminus natus est supponere. Sz stricte est res ꝑ qua terminus captus ꝑm eūdem cōceptum seorsum fine determinatione ampliatiua. ⁊ in potētia ꝓpinqua est verificabilis respectu talis copule vel respectu alterius copule faciētis ipm ample stare. Et in tali ordine capit ly est vt absoluit a tempore. qz ꝑm Buridanū nō oē suppositum termini est. qz chimera est suppositū huius termini chimera. ⁊ tm̄ nō est. ¶Et ergo ly suppositū habz ampliare ad q̄ndz differētias temporum. ⁊ sic ꝑz alia ⁊ aliam dīam tpis ⁊ aliud ⁊ aliud est supp̄positū. qz antixps est suppositum huius termini animal in ista. homo erit animal: ⁊ tamen in ista. non homo est animal. ¶Dicit: seorsum. qz ethiops est suppositus huius termini homo in ista. hō albus currit. quia ille termin⁹ hō seorsum captus in ordine ad illā copulam verificat ꝓ ethiope. nec oz q̄ verificet taliter tētus. ¶Dicit ꝑm eūdem cōceptum. qz homo viuus nō est suppositum illius termi homo in ista homo est pictus. vel ibi. hō est spēs. tenēdo q̄ figura sit distincta a re figurata. Dicit: in potētia ꝓpinqua: quia ille terminus homo in ista: hō est animal supponit ꝑm statum. ⁊ antixps nō est suppositū suum. lz verificabilis sit ꝓ antichristo. etiam respectu copule de p̄nti. tm̄ hoc nō est in po⁸ ꝓpinq̄. Dr: sine determinatiōe tē. qz ille terminus homo respectu copule de p̄senti cuz determinatione ampliatiua bñ est verificabilis ꝓ antichristo. ¶Sed illud significatum dicit correspondere termino ad aliquam copulam ꝓ quo terminus capt⁹ seorsum ꝑm eūdem cōceptum ad eādem copulam sine determinatōe ampliatiua ⁊ in po⁸ ꝓpinqua est verificabilis. Et sic ꝑz q̄ nō quelibz terminus supponēs suppōne accidentali vel ampliat vel restringit vel supponit ꝑm statum. vz de ly homo in ista. Sortes est homo mortuus. Q̄ non restringat: ꝑz quia supponit ꝓ quolibz homine mortuo. ⁊ dempto ly mortuus supponeret solum ꝓ homine viuo. Et ly homo non supponit ad fuit: sed solum ad est: ⁊ respectu talis copule supponit ꝓ eo quod non est ꝓꝓ determinationem ampliatiuam mortuus. nec etiam supponit ꝑm statum. quia non supponit ꝓ homine viuo: ⁊ tamē quilibz talis est suppositum suum. Nec etiam ampliat: vt notum est. ¶Dicit: suppositione accidentali. ¶Ꝓ quo ē sciēdum. q̄ duplex est suppositio. scilicz accidētalis ⁊ essentialis. ¶Suppositio accidentalis est suppositio termini respectu copule importantis tps. vt sic. Sz suppositio essentialis est suppositio termini respectu copule absolute a tpe vt sic. ¶Dz ergo q̄ terminus supponēs suppositione essentiali nec supponit ꝑm statum nec restringit nec ampliat. ¶Quibus p̄missis diffō cum diffinito sic ponit. Status est suppō termini respectu vnius differētie temporis p̄cise ꝓ quolibz suo significato. vel quibuslibz suis significatis sibi correspōdente vel correntibus ad eandem. Dicit: suppositio ꝓ genere diffiniti. qz nullus terminus nō supponens ꝑm statum. Dicit: respectu vni⁹ differētie ⁊c. Unde ille terminus dicit supponere respectu vnius differentie temporis p̄cise qui supponit ad aliquam differētiam temporis. Et vt sic nō supponit ad plures diſiūctim. ponitur ergo ista particula ꝓꝓ ampliationez. ¶Corollarium. ampliatio non stat cum statu: sed bene ampla acceptio: vt

Suppositio termi dr̄ dupl̄r.

Significatū correntes termio ad copulam.

Accēntalis suppositio

Essential' suppositio

dicendo sic. adam fuit antixps erit. ibi est status. ⁊ cū hoc ampla acceptio. ¶ Corollarium. bñ sequit̄ ille terminus supponit ꝑm statū. ergo nō ampliat ⁊ ecōuerso. Et si ponit̄ casus q̄ ille termin⁹ hō sit replicatiue in illis duabus prōpōnibus: hō est animal. ⁊ hō fuit aial. rñdeo q̄ ly hō non supponit ꝑm statum. Nec valet ꝓña ille terminus hō supponit ꝑm statum in illa ppōne. hō est animal. ergo supponit ꝑm statum. qz arguit̄ cum dictione includente negationē vtualiter: qz ly ꝑm statum includit ly p̄cise. ⁊ ly p̄cise est signū exclusiuum includēs negationē virtualiter sicut alia signa exclusiua. Dicit̄ i diffōne ꝑ quolibet suo suppositō. ⁊ sic ly hō in ista. hō albus currit non supponit ꝑm statū. qz nō supponit ꝑ ethiope. Dicit̄ sibi correspōdente: qz antixps nō

Arguit̄. j. corrñdet huic termino hō ad copulam de pñti. ¶ Arguit̄ cōtra diffinitionē si diffō staret sequeret̄ q̄ ille terminus hō in ista. homo qui est fuit animal. supponeret ꝑm statum ⁊ ꝓñs falsum est. qz restringit̄ restrictione mäli. quia supponit solum ꝑ hoibus q̄ sunt. Et deponēdo ly qui est tunc supponit prō

Secundo. quolibet hoie qui est vel fuit. restrictio aūt mälis repugnat statui. ¶ Confirmat̄. sequit̄ q̄ ly homo ista. hō est vel fuit aial supponeret ꝑm statū. qz supponit respectu vnius differētie tpis p̄cise: qz supponit respectu ly est. ⁊ ly est: est p̄cise vna differētia tpis. ergo supponit respectu vnius dñe tempoꝛ

Tertio p̄cise. ¶ Confirmatur. sequit̄ q̄ ille termin⁹ asinus in ista. asinus corrumpendus est supponeret ꝑm statum. qz supponit prō quolibet suo suppositō. qz q

Rñ. ad argumētū ꝑmum. libet asinus est corrumpēdus. ¶ Ad ꝑm argumētum rñdet̄. capiendo ly q est restrictiue ꝓcedēdo assumptum. ⁊ tūc arguit̄ ille terminus hō restringit restrictione mäli ꝓceditur sicut argumētum. nec oīs restrictio materialis repugnat statui. sed soluz talis restrictio materialis que cū ꝟ nō est formal' modo ly hō cū hoc etiā restringit̄ restrictione formali. Sed ꝑm Marsiliuz. tūc hoc totū hō qui est ampliat̄. Et hoc totū nō supponit ꝑm statum sicut etiam capiēdo ly qui ē pure differētialiter ⁊ nō restrictiue. tūc ly homo etiā amplia

Ad 2m. tur ⁊ nō supponit ꝑm statū. ¶ Ad scām rñdetur. negādo assumptum. ad prōbationē negat̄ ꝓña: qz variat̄ determinatio huius termini p̄cise: qz in ꝓñte determinat ly supponit sicut in diffōne etiā debet determinare: sed in mino

Ad 3m re determinat ly est. ¶ Ad tertium rñdetur nō ponēdo pūcta ꝓcedendo assumptum: qz tunc ly asinus supponit prō quolibet asino sibi correspōdente ad illam copulā: qz quilibz asinus corrūpitur. sic etiā totum subiectū supponit ꝑm statū. ⁊ sic ly asinus nō restringitur per ly corrumpēdus. Sz si ponunt̄ pūcta. tūc ille termin⁹ asinus restringitur: qz nō supponit ꝑ asino punctuali. qz talis nō corrumpitur: qz corrūpi dicit̄ successionem. sed bñ annihilatur. Idem dicat̄ in talibus. asinus corruptibilis est. asinus corruptiu⁹ ē. ¶ Corollariū. Quilibz terminus mūdi pōt supponere ꝑm statum. qz ad minus quādo capit̄ materialiter. ¶ Corollariū. Quilibet terminus fictus supponēs supponit ꝑm statū ⁊ sunt tres tales repti ab' Aristotele. s. chimera hircoceruus ⁊ tragelaphus. ⁊ tales nō pñt ad plures dūas temporum supponere nisi ad vnam vt pz ex diffinitione termini ficti. ¶ Corollarium. sufficiētia terminorum qui accipiuntur in ꝓpositione sic sumit̄. qz quilibet termin⁹ aut accipit ad vnā differētiam tpis aut ad plures distinctiz. si ꝑmū ꝟ est duplr vt ꝑ qlibz suo suppositō mäli. sic est status. aut non ꝑ quolibz sic est restrictio. Si scām sic est ampliatio. ¶ Corollarium. illa ꝓña nō valet. ille terminus accipit̄ ꝑm statū. ergo supponit ꝑm statū. qz instātia est ibi. adam fuit. nec tz ab inferiori

ad superius. qz arguit cum dictione includente negationem. ¶ Corollariū. Dicendo sic. hō albus est. iam totum subiectū supponit ꝓm statū: qz vt frequēter qlibet subiectū supponēs qd solū accipit ad vnā diam tpis in ꝓpositione nō ꝓgnāte supponit ꝓm statū. Dicit vt frequēter: qz ibi est instātia adā heri fuit adā. ¶ Corollarium. dicēdo sic. rosa fuit z ponendo q nulla sit: adhuc ly rosa supponit ꝓm statū z nō ampliat: qz nō hz significatum correspōdens zc. Sequit ergo q status accñtaliter est status: qz si rosa esset. tunc nō esset status. sz actu ampliaret. ¶ Corollarium. stat vnum totale subiectuz ampliari. cuius qlibet ps supponit ꝓm statū. vt pz sic dicēdo. adam vel anti christus erit vel fuit. ¶ Corollarium. idē terminus restringit restrictiōe mālī z formali z supponit ꝓm statum. vt ly hō in ista. hō qui est fuit vt patuit i ꝓmo argumēto. Sed hoc est verum q nullus terminꝰ restringit restrictiōe materiali tñ supponit ꝓm statū. ¶ Corollarium dicēdo sic. antixps pōt esse z ille erit ly antixps ampliat: z ly ille nō. qz nō hz significatū correspondēs zc. ¶ Corollarium dicēdo sic. ille hō currit ly hō restringit rōne modi ꝑcandi essentialis: qz solū ꝑ vno supposito. Etiā rōne modi ꝑcandi accñtalis. i. minꝰ ꝓncipal: qz solū ꝑ viris stat. exquo ly ille masculinum genus recipit. ex. viij. meta. ¶ Corollariū. dicēdo sic. passer albus volat. ly passer restrigit. Et dicit Aristo. in de aialibus q visus est passer albus. ¶ Corollarium. restrictio topicalis bñ stat cum statu. Et sic ly hō in ista. hō est spēs supponit ꝓm statum. Nec sequitur ō. dato q sint solū tres tales termini hō hō hō z multi hoies: qz hoc nō est ꝓm eūdem ꝛceptū. ¶ Corollarium. stat aliquem terminum in vna supponere ꝓm statū z eūdem in alia ampliari. Et in illa in qua supponit ꝓm statum supponit ꝑ pluribus qz in illa in qua ampliat. vt ly hō in illis duabus. hō qui ꝑt esse fuit z homo fuit. Et tñ de statu.

De restrictionibus

Truz diffinitio restrictionis

Ad qd valet restrictio.

sit bona. ¶ Notandū ꝓ qōne q mā restrictionū valet ad saluādas vītates z falsitates ꝓpōnū. nā illa ē vā. nullus hō ē mlier q alꝫ nō possz saluari. Etiā valz ad ꝓñas z oppōnes vt illa ꝓña nō valz. hō q nō currit currit. ḡ aliqs hō non currit. Silr nec illa. hō currit. ḡ aliqs hō currit. Et iste nō opponūt. hō currit. nullus hō currit pp restrictionē q ē i vna z nō i alia. ¶ 2° notāduz q diffō ē marsilij ō q qrit qō. z ē tal. Suppō tmi restrigibit ꝑ pauciozib⁹ suppositi qz suppōeret bz statū pp aduenies restrictiuū. Et illa diffō de rigore nō valz: qz seqret q ille terminꝰ hō in ista. hō iust⁹ saluabit i casu in q solū iā ecūt decē hoies iniusti z postea fierēt cētuz hoies iusti nō restringeret. qz nō supponeret ꝑ pauciozib⁹ suppositis qz suppōeret ꝓm statū: qz bz statū solū supponeret ꝑ decē hoib⁹ respcū copule de ꝑsenti: z tñ iā supponit ꝑ cētuz hoibz. Qz aūt restrigat pz. qz nō supponit ꝑ istis decē hoib⁹. z tñ deponēdo ly iust⁹. tūc supponeret statum ꝑ eis. Idē est de ly hō in ista: hō alb⁹ curret. Sit casus q iā sint decē hoies nigri: z postea fiāt cētuz albi. tūc ly hō nō supponeret ꝑ pauciozib⁹ pp ly alb⁹ qz supponeret ꝓm statū. qz ꝓm statū supponeret ꝑ illis decem solum respectu copule de ꝑsenti. z tñ cum ly albus supponit pro centum hominibus. Secundo diffinitio non valet. quia diffinitur ignotuz per eque ignotum. exquo in

Restrictionis diffō

Intellect⁹ diffinitione ponitur restringibilis. Debet ergo sic intelligi cuz diffinito. Restrictio est suppositio termini pro pauciorib⁹ suppositis vel ad pauciores dr̃as temporum pp aliquid additū q̃z sine tali supponeret. vt ly homo ibi. homo albus currit. Et illa diffinitio ꝓcedit ꝑm cōiorem viā quam tz. q̄ verbum significat cū tempore seipso. Quia tenēdo oppositum. tunc opz q̄ dicatur in diffinitiōe. pp aliqō additū qō nō prouenit ꝓcise rōne copule. Qz si nō adderetur ista ptcula. sequit q̄ ille terminus hō restringeretur in illa. homo in tempore presenti est animal. prout ly in tempore presenti determinat copulā: qz supponit solum pro hoibus qui sunt. z tamē deponēdo ly in tempore pñti supponit pro quolibet homine qui est fuit erit potest esse. vel potest imaginari esse. qz tunc copula esset absoluta a tempore. ex quo non ponitur secum expresse talis cōceptus temporalis. ¶Et ex hac diffōne patet q̄ duplex est restrictio. s. formalis z materialis. Restrictio materialis est suppositio termini pro pauciorib⁹ suppositis propter aliquod additum q̃z sine tali supponeret. Et debz capi ly pauciorib⁹ impropꝛie. nō vt presupponat suum positiuum. qz si caperet propꝛie. sequeretur q̄ ly pars in illa nō restringeretur. pars proportionalis est. quia ly ps nō supponit pro pauciorib⁹ propꝛie. quia supponit pro infinitis. ex quo infinitis. ex quo infinite sūt partes proportionales. Sed supponit pro pauciorib⁹ impropꝛie. id est nō pro omnib⁹ pro quib⁹ supponeret dempto ly proportionalis. ¶Lozollarium. Non debet dici in diffinitione propter aliquod sibi additum: quia sequeret q̄ ly homo ibi nō restringeretur. sortes cras erit homo. per ly cras ad supponēdum pro homine qui erit cras: qz nō additur sibi sed copule. Debet ergo dici. propter aliquod sibi aut copule additum. vel potest totū omitti. vz sibi aut copule. Et est ratio quia p̄dicatum debz verificari mediāte copula taliter determinata. z nō subiectum: vt dictum est circa illud sophisma. omne creās necessario est deus. ¶Lozollariuz. Solum termini cōmunes restringunt hac restrictione materiali vz. z nullus terminus discretus z termini cōmunes respectu omnium copularum sunt restringibiles. de p̄senti. homo albus est. de preterito. homo albus fuit. de futuro. homo niger erit. de potest. homo sortes potest esse. Sz ly homo in ista. homo albus pōt esse. nō restringit. qz supponit p quolibz suo supposito: qz quilibz homo potest esse albus. de imaginat. hō sortes imaginat z̄c. ¶Sed restrictio formalis est suppō termini ad pauciores differētias temporum pp aliquod additum q̃z sine tali supponeret. Et tenēdo q̄ verbum nō significet cuz tpe seipo iterum ponat illa ptcula quod nō ꝓuenit rōne copule ꝓcise z̄c. Et capit iterum ly pauciores impropꝛie pp ly sortes. ibi. sortes qui fuit est aial. quod restringit: z tamē nō supponit ad pauciores dr̃as tempoꝝ ꝓpꝛie loquēdo. sz solum supponit ad vnam. Et ly homo in illa. homo qui est fuit animal. absoluēdo copulam minus p̄ncipalem nō restringit restrictione formali: quia nō supponit ad pauciores dr̃as temporum. ¶Lozollarium. Idem termin⁹ restringit restrictione māli z formali per idem signum: z cum hoc supponit ꝑm statum pz de ly homo in ista. hō qui est fuit animal. ¶Arguit. si diffō staret: segt q̄ ille terminus asinus in illa. asinus cuiuslibet hominis currit restrī geret. ꝓbat. qz ly cuiuslibz est signū suppōnis z restrictiōis. ergo restrigit ly asinus. ꝓñs aūt falsum est. qz asinus in toto nō supponit. ¶Confirmat. Sequitur q̄ ille terminus album in illa. album hac albedine currit restrigeret

Restrictio est duplex. s. mālis

Formalis restrictio

Argī ꝑmo

Secundo.

demonstrando albedinem vt sex vel octo per totã diffõnem. ꝓñs aũt falsuz est: qz tũc etiã in ista deberet restringi albũ hac albedine potest eé. ¶Et iterum sequit ꝙ ly aial restringeret in ista. hõ fuit aial qđ est. ¶Ad ꝑm argumẽtuz ꝓceditur ꝙ ly cuiuslibet sit signũ suppõnis ⁊ restrictiõis. sz nõ sequit ꝙ ergo restringat sicut in ꝓposito capit restrictio. Sz sufficit. ꝙ ꝗzũ esset ex pte sui. Sz tñ ly cuiuslibet natũ esset restringere ly asinus. ⁊ hoc est verz in casu. vz quo eẽnt decẽ hoies: ⁊ glibet haberet vnũ asinũ ꝓprium. ⁊ cũ hoc eẽt asinus ꝙ ꝑ vna hore pte esset sortis ⁊ ille vẽderet eũ ꝑ scõa pte hore platoni. ⁊ plato vẽderet eum ꝑ tertia pte hore ciceroni vsqz ad decẽ hoies ꝑm decẽ ptes hore tũc ly asin⁹ restringitur. ⁊ sic nõ valz ꝓña. quilibet asinus cuiuslibet hois currit. ergo glibz asinus hois currit. ¶Ad scõm respõdetur cõcedẽdo assumptũ ⁊ negando ꝙ ergo in ista. albũ hac albedine põt esse: qz in secũda ly albũ supponit ꝑ quolibz suo suppposito. ¶Ad tertiũ ꝓceditur ꝙ ly aial restringatur restrictione formali: qz iam supponit solũ ꝑ aiali qđ est. sed deponẽdo ly qđ est supponeret pro quolibet aiali quod fuit. ¶Corollarium. Ly hõ in mẽtali illius. hõ alb⁹ cadit etiã restrigit. Sed qñ dicit tñ significat nãliter ꝓprie. ⁊ a tali significato termin⁹ nõ restringitur. ¶Respõdetur ꝙ verz est nõ restringitur a significato: sed a suppositis ad supponẽdum ꝑ paucionibus ꝗz sine addito supponeret. ¶Corollarium. Nũ ꝗz totale subiectum restringitur nisi in duob⁹ casibus. ¶Primus in restrictiõe formali. vt hõ ꝙ est fuit aial. Scõs in ꝓpõnib⁹ ꝓgnãtib⁹ vt oẽ aial ꝓter hoiem ẽ irrationale. ¶Corollariũ. Syncategorema hz restringere vt ly nullus in ista. nullus hõ ẽ mulier. ¶Corollariũ. Alliq̃ est restrictio q̃ ad ꝓceptũ tñ. vt hõ pict⁹ est. capiẽdo ly pict⁹ large. ⁊ talis ẽ restrictio topicalis ⁊ vt sic nõ est ad ꝓsens. Allia est restrictio quo ad suppositũ tñ. vt hõ alb⁹ currit sicut in ꝓposito. Alia est q̃ ad suppositum: ⁊ quo ad ꝓceptũ sil. vt hõ ẽ pict⁹ capiẽdo ly pictũ stricte vt non extẽdat se ad sculptum ⁊ scriptũ. tũc est restrictio topicalis ⁊ etiam restrictio materialis. vt in ꝓposito. ¶Corolla. Alliquis terminus restringitur restrictione formali. ⁊ cum hoc topicali. i. restringit quo ad ꝓceptuz: ⁊ cũ hoc ad pauciores dias tẽpoz. vt ly hõ in ista. hõ qđ est fuit spes. ¶Corollariuz. mutatio rei ad eẽ multũ facit ad restrictionẽ: qz talis multũ facit ad suppõnem ⁊ restrictio attẽditur penes suppositionẽ. ḡ. ¶Corollariũ. Dant duo termi synonimi quoz vnus restrigitur ⁊ alter nõ. ⁊ ille q restringitur supponit ꝑ pluribz q̃z ille q nõ restringitur: vt ly hõ in istis duab⁹. hõ qui põt esse fuit. ⁊ hõ fuit. ¶Corollariũ. Alliqđ restringẽs restringit rõne modi significãdi essentiaľ vt ly sortes in illa. hõ sortes currit. Alliud restringit rõne modi significãdi minus ꝓncipalis ⁊ accidẽtalis. vt nullus hõ currit. qdam hõ currit. Aliud aũt restrungit rõne vtriusqz. i. tam rõne minus ꝓncipalis q̃z essentialis. vt ly ille in ista. ille hõ currit. Silr ly albus in illa. homo albus currit. Et tñ de materia restrictionum.

Tertio. Rñ. ad ꝑm

Ad 2m

Ad 3m

Totale sbz ñ restrigit ⁊c.

Triplex restrictio. Prima. Secunda. Tertia

Triplícia signa restrictiua

De alienationibus.

Trum diffinitio alienatiõis

Diffõ alienationis

v sit bona. Pro ista qstione est notãdum. ꝙ diffõ de qua qrit qõ nõ ponit a marsilio: sz ab eo bñ ponũt aliq̃ regule ꝺ alienatiõib⁹ q̃ regule facilr hẽnt hita diffõne alienatiõis q̃ cõiter talis ẽ. Alienatio ẽ acceptio termini in propõne

capti ꝑm certū modum significādi totalē suū nō supponētis pp aliqd addi-
tuz sine q̄ tñ actu supponere captus ꝑm eūdez modū significādi totalez. Dr̄
acceptio ꝑ gñe diffinitū ⁊ nō dr̄ suppō. qz alienatio nō est spēs suppositiōis.
sed termin⁹ ꝓuatiue oppos⁹ ad eū. Dr̄ pp aliqd additū. ⁊ nō dz dici pp ali-
qd sibi additū: qz dicēdo sic. hō cras erit antixps. ly antixps alienaf ꝑ ly cras:
⁊ tñ nō addiť sibi. ¶Sic etiam dicēdo sic. sortes cras videbit antixpm ly vi-
debit alienaf per ly cras. ⁊ ꝑ ly antixpm. qz sic etiam ly antixps alienaf per ly
cras. qz ly antixpm etiā dz v̄ificari mediāte copula sic determinata. Et sic nō
solū predicatū dz verificari mediāte copula talr determinata: sed etiam ps
ꝓdicati. sed ly cras ꝑ crastina die supponit. Et nō dz dici in diffone cū q̄ nō
supponit: qz ille termin⁹ hō in ista. hō ⁊ chimera currūt nō alienaf. ⁊ tñ cum
illo termino chimera nō supponit. Dicit sine quo ⁊c̄. qz ly adā in ista nō alie
naf adā rudibilis currit: qz deponēdo ly rudibilis adhuc nō supponit. sed ī
ista alienaf adā q est fuit. ꝑ ly q est. ¶Dicit capti ꝑm eūdem ⁊c̄. qz dicendo
sic: hō viu⁹ est pictus. ponēdo q solū sint hoies picti ⁊ nullus viu⁹. adhuc ly
homo nō alienatur ꝑ ly viuus. ⁊ lz nō supponat pp ly viuus. ⁊ deponēdo ly
viuus statim supponeret vt in ista. hō est pictus. tñ post hoc nō caperetur in
eodē mō significādi in quo prius capiebatur. Et tenēdo q verbū significet
cū tpe ꝑ ꝓcept⁹ tales. tūc dz dici in diffinitione pp aliqd additum qd̄ non
est differētia tpalis vel ꝓceptus. vel qd̄ nō ꝓuenit ratione copule. qz ly adaz
in ista. adam in tempore p̄senti fuit adam nō alienatur per ly in tempore p̄
Prīa rta. senti prout determinat copulam. ¶Sunt autem tres regule Marsilij in q-
bus dat significare alienationem. Prima determinatio nō supponēs posita
in ꝓpōne nō existēs purū adiectiuū nec icludēs syncategorema. hoc est exi-
stens purum adiectium nec includens syncategorema. hoc est existens de
terminatio pure categorematica addita suo determinabili alienat ipsum.
vt tunica ad est. pes chimere est. Dicit posita in propositione: qz extra ꝓpō-
nem nō est alienatio. Dicitur nō existens purum adiectiuum ꝓpter ly alb⁹
in illa. homo albus currit. qz illa adiectiua pura posita in ꝓpōne nō alienat.
Dicitur existēs pure categorematica. quia dicēdo sic. sortes currit in domo
ly in domo non alienat ly currit. licet non supponat. quia prepositio cuz suo
casuali nō supponit: tamen nō alienat ipsum. qz non est determinatio pure
2ª regula. categorematica: qz icludit syncategorema. ¶Secūda regula. Negatio infi-
nitās addito termino alienat terminum quem infinitat. idest facit q totum
aggregatum ex tali negatione infinitanter tenta. ⁊ a tali termino infinitato
supponit pro alio q̄z pro illo pro quo talis terminus infinitatus se solo sup-
ponit. vt dicēdo sic. nō hō currit totū aggregatū pro nullo homie supponit.
Et per ifinitari in ꝓposito dz intelligi. i. distribui. dūmodo talis terminus sit
cōiter tentus. ⁊ sic dicēdo. sortes est nō ois homo. ly homo non ifinitatur ꝑ
negationē. nec ly sortes in illa infinitaf. nō sortes currit. qz nō est terminus
3ª regula. cōis communiter tentus. ¶Tertia regula. Oēs duo termini disparati actu
nō supponētes ꝑ eodem possunt se mutuo a sua suppositione ꝙalienare me-
diate vel imediate. Et nō valet ista regula rōne ly mutuo: qz nō quilibz alie
nat aliuz. Dicit mediate pp terminos dispatos. qui nō possunt se imediate
mutuo determinare. vt homo asinus ⁊ hō lignuz. Sed mediate. vt homo q
est asinus currit. homo q est lignū currit. Dicit imediate. vt hō chimerinus.
glibz ēmi⁹ pt alienari hō asininus. Istis regulis trib⁹ habitis: facile soluūtur argumēta ꝯ diffones
fabricata. ¶Datet ergo corollarie. q glibet termin⁹ mūdi est alienabilis in

significatione sua vltimata vel nō vltimata quā actu hz. vt chimera que est hō imaginaſ. chimera exiſtēs ſortes intelligiſ. capra exiſtēs aſinus mouetur. homo qō eſt bu eſt ſpēs. ꝛ ſic de alijs. ¶ Datet ꝓſequēter. q in oibus illis ꝓ positionib⁹ eſt alienatio. cecus videns currit. cecū videtem opz currere ꝓut eſt adiectiuū cū ſuo ſubſtātiuo. Si aūt eſt regēs ꝛ rectū. tūc nō. chimera q̄ ē alba imaginatur. Sic etiam ūn illis in caſu in quo eſſent ſolū mulieres. Nullus homo currit. aliquis homo currit. Sic etiā. aſinus ioānis currit. ꝓut nō hz aſinum. petrus qui eſt oīs homo currit. ioānes qui eſt aſinus imaginari⁹ eſt homo. ens qō eſt oīs creatura currit. capiendo ly oīs diſtributiue. quia ſi ly ens caperetur trāſcedenter: ꝛ ly omnis collectiue: tūc nō eſſet alienatio. ſurdus audiēs currit. canis qui volat eſt latrabilis. ethiops albus currit. bauarus auſtralis currit. homo albus ꝛ niger currit. ꝓout ly ꝛ: capiſ ſpecificatiue. ſecus eſſet ſi caperet copulatiue vel copulatim: ꝛ in pluribus pariter. ¶ Corollariū. Illa ꝓſequētia. ille terminus alienaſ. ergo nō ſupponit. nihil valz ſi ꝓpōnes ſunt multiplices. vt pz de ly aſinus i illa. aſinus riſibilis currit capiēdo ly riſibilis in genituo. Si aūt ꝓpōnes nō ſunt multiplices bñ valz. ¶ Corollarium. Nō ſequiſ. ille termin⁹ alienatur in iſta ꝓpōne. ergo alienaſ q: ſic talis terminus eſſet replicatiue ī plurib⁹ ꝓpōnibus. ¶ Corollariū. Ly ē in iſta ꝓpōne. homo eſt aial. non alienatur. licz nō ſupponat ꝛ deponēdo ly aial actu ſupponeret. tenēdo aūt q vba ſint ſimplicia. tūc nō alienaſ. q: nō eſt acceptio termī. q: ly termī: capiſ ꝑ termino categorematico. modo ly ē: in ꝑdicta eſt ſyncategorema. ¶ Corollarium. Dicendo ſic. aſinus mortuus eſt. capiēdo ly aſinus cōnotatiue. tūc ꝑm ꝯ Darſilium alienatur: q: nō ſupponit ꝛ deponēdo ly mortuus. tūc ſupponeret. Sed capiēdo abſolute. tūc ſupponit ꝓ ptialī aſino. Etiam ꝑm ꝯ Darſilium: q: ille eſt mortuus: quādo moritur vnus totus aſinus ꝓ ꝑma medietate hore. Et capiēdo tempus connotatiue. ſecus eſt ſi caperetur abſolute. ¶ Corollarium. Unus terminus ſynonimus alienat alterum. vt hēricus qui erit. hēricus eſt. in caſu quo ſit primum inſtās nō eſſe hērici: ꝛ hoc nō eſt inconueniens quādo fit cum differētia temporali. ſed ſine hac non poteſt hoc fieri. ¶ Corollariū. Jn illa vel ſili ꝓpōne ſunt oēs ꝓprietates logicales. de quibus ꝑm ordinem ſupra dictum eſt. vz. Suppoſitio. ampliatio. appellatio. forme ꝛ rōis. ſtat⁹. reſtrictio. ꝛ alienatio. vt homo rudibilis: vel aſinus hois qui eſt cognoſcit venientem. Et tñ de materia alienationum.

De conſequentijs.

Jrca primam partem conſequētiaꝝ q̄ritur. Utrum diffinitio conſequentie a poſteriori ſit bona.

c ¶ Notandum primo q iſte eſt ſpālis tractatus logice in quo tractatur de conſequētijs. quomodo vna ꝓpoſitio ad aliam vel ex alia nata eſt ſequi. ¶ Secundo notādum. q diffinitio de qua querit queſtio eſt ꝯ Dar. ꝛ talis. Oratio habens antecedēs ꝛ conſequens ꝛ notā illationis conſequentis ex antecedente tāquaz ptes principales ſui. Et illa diffinitio de rigore verborum nō valet. quia capiendo antecedēs ꝛ ꝓſequens large. tunc debet addi ad diffinitionem. ꝛ ſuum ꝓſequens. vez eſt q ꝯ Darſi. cepit antecedens ꝛ ꝓſequēs ſtricte. ꝛ ergo non

Diſſō ꝓñe de rigore nō valet

addidit ly suum. Sed Hugo cepit large. quia addit ly suum. Secundo non valet. qr diffinit ignotū per eque notū: qr ita ignotū est quid sit añs ꝛ conse-

Añs large quens sicut ꝓsequẽtia. ¶Pro quo sciẽdum. qꝙ isti termini antecedens ꝛ cõ-

ꝓñs large. sequens capiunt dupliciter. s. large ꝛ stricte. Añs large est propõ vel oratio ppo-

sitioni proportiõalis. ex qua cum nota illationis natũ est seq ꝓsequẽs. ¶Sz

Añs stricte ꝓñs large est propositio vel oratio ppositioni proportionalis que ꝑ notã illa-

ꝓñs stricte tionis nata est sequi ex añte. ¶Sed añs stricte est ppositio vel oratio ppõni

proportionalis. ex qua cũ nota illationis actu sequit ꝓsequens ¶Sed ꝓñs

stricte est ppositio vel oro ꝓpõni pportionalis que ꝑ notã illationis actu

sequit ex añte. ¶Corollarium. Ista propõ vel cõsimilis. homo currit. se solo

posita nõ est antecedens. ¶Corollarium. In cõsequentijs rationalibus illõ

quod precedit notam rationalem est antecedens. Sed illud quod sequitur

est ꝓsequens. vt hõ currit. ergo animal currit. Sed in conditionali ꝛ causali illa propõ que imediate addit note causali vel ꝯditionali est añcedens:

ꝛ que mediate additur est ꝓsequẽs. vt si homo currit. aial currit. ¶Corollarium. Nõ oẽ añs ꝛ ꝓñs est negãdum: vt patet de oratiõibus ppõni proportio-

Nota illationis nabilib⁹. ¶Scõo notãdum. qꝙ nota illationis est signũ syncategorematicũ. ratiõe cuius ad vitatem ppositionis cuius est copula ꝑncipalis q̃ztuz est ex

parte sui requirit qꝙ ꝓsequens bñ sequatur ex añte. vt si. quia. ergo. ideo igi-

tur ⁊c. Et sic de tribus spẽbus propositionum hypotheticaꝝ dãt note hypo-

theticales. vt cõditionali. causali ꝛ rationali. ¶Corollarium. Illa ꝓsequẽtia est bona. ꝓña est. ergo nota illationis est. si ꝓpõ solum est propositio in ordi-

ne ad eius mẽtalem: qr semp in mẽtali est nota. Si añt teneꝝ oppositũ: tunc nihil valet. in casu in quo ly a: esset ꝛ significaret ꝓñam. ¶Corollarium. Illa signa. si. qr. ergo. sunt diuersaꝝ speciez in esse notaꝝ: qr ad vitatem ppõnũ quaꝝ sunt copule ꝑncipales nõ requirit idem. Et sic aliud est dicere. illa signa sunt eiusdem speciei in esse entis q̃z in esse notarum. ¶Corollariũ. Quicũq;

Uñ sumãt ꝯcept⁹ ꝓñe in aliqua ppõne hypothetica ponit plures note hypotheticales q̃z partes materiales. tũc talis ppõ est propõ plures ꝛ nõ hypothetica. ¶Corollariũ. Large capiẽdo illum terminũ ꝓsequẽtia. tũc ꝯceptus eius sumitur a nota. ꝛ sic ꝑcat oẽs ꝓñas tam bonas q̃z malas. Et ꝙuenit in hoc: qr oẽs sunt propositiones hypothetice habẽtes exꝑsse vel implicite añs ꝛ ꝓñs ꝛ notã illationis. ¶Sed stricte capiẽdo. tũc eius cõceptus sumitur a ꝓñte. ꝛ sic significat bonas ꝓñtias solũ. qr oẽs tales cõueniunt in hoc qꝙ ꝓñs bene sequaꝝ ex antecedẽte. ¶Corollarium. Quicqd equiualet ꝓsequẽtie est ꝓña. qr habent eãdem mẽtalem ꝛ mẽtalis est ꝓña. ergo vox vel scriptũ subordinatum ẽ cõ-

Cõsequentia ꝟ diffinit a posteriori. sequẽtia. ¶Ulteri⁹ notãdum qꝙ illa diffõ cõsequentie daꝝ a posteriori penes accidẽtalia vz vt añs ꝛ ꝓñs ꝛ notã que vt ponit nõ valet ex causis supra positis. Etiam sequereꝝ in casu qꝙ si ly a valeret tñ: sicut homo currit. ergo aial currit: nõ esset ꝓñtia. Sic etiam illa. Sorte currẽte sortes mouet. qr nulla earum ꝟz antecedẽs ꝛ ꝓñs. nec notã illationis. ¶Debet ergo sic poni diffinitio cum diffinito. Cõsequẽtia est ppõ hypothetica habẽs exꝑsse vel ꝑplicite añs ꝛ suũ ꝓsequẽs ꝛ notã illationis illatiue tentã ꝛ affirmatã. ꝓñtis ex suo

Intellect⁹ diffõnis cõ sequentie. añte tãq̃z partes principales sui vel mẽtalis sibi correspõdentis. Dicit ꝙ genere diffiniti: ppõ hypothetica: qr nulla categorica: vt sic est consequentia. Dicit implicite ꝙꝙ ly a in casu posito. Similiter. sorte currente sortes mouetur. Dicit. ꝟñs añs ꝛ suũ ꝓñs. ¶Pro quo est sciendũ qꝙ illud antecedẽs dr

habere suū ꝓñs qñ oppositum ꝓtradictoꝝ ꝓñtis vel eius indicatiue repugnat añcedenti. Hoc est tantum dicere: qñ oppositus ꝓtradictoꝝ ꝓñtis vel eius idicatiue posituꝫ in copulatiua affirmatiua cū añte vel eius idicatiua ꝓstituit ꝓpositionem copulatiuā impossibilē. Qñ ℔ nō est bona ꝓña. hō currit ℊ asinus currit. qz oppositum ꝓtradictoꝝ ꝓsequentis nō ꝓstituit ꝓpositionem copulatiuā impossibilē cū antecedēte. qz illa est possibilis. homo currit ⁊ nullus asinus currit. Sed hec est bona ꝓña. hō currit: ℊ aīal currit. qz illa est impossibilis. hō currit ⁊ nullū aīal currit. qz ptes nō pñt simul stare in veritate. Dicit: vel eius indicatiue. ꝓpter illas vel ꝓsequentes. si sortes curreret sortes moueret. Dr: notam illationis: ꝓpter disiunctiuā ⁊ copulatiuaꝫ Dr: illatiue tentam ꝓpter illā. Si veneris ad me dabo tibi equū. capiendo ly si quentiue. Dicit: affirmatam ꝓpter illam. homo currit nō igit deus est. Dr: vel mentalis sibi ꝛc̄. ꝓpter ly a in casu ꝓdicto. ¶Lozollarium. Aliud est dicere. Hec ꝓpositio infert aliam. ⁊ hec ꝓpositio infert ab alia. qz inferre attribuit antecedenti. Sed inferri attribuit ꝓsequēti. ¶Et est sciendū q ex illa dūa facile quis intelligere potest ⁊ scire q̄ ꝓña sit bona ⁊ que mala. Quecūqz ꝓña alicui ꝓponitur. Si velit scire an sit bona vel mala sic efficiat. Recipiat ꝓtradictoꝝ ꝓsequētis ⁊ ponat ad copulatiuā affirmatiuā cū añte. ⁊ si talis copulatiua erit possibilis tunc ꝓsequentia q̄ fuit sibi ꝓposita nihil valet. Si autem talis copulatiua erit impossibilis tūc ipa ꝓsequētia fuit bona. Et hec est regula infallibilis penes quam indicatur bonitas vel malitia cuiuslibet ꝓsequētie. ¶Lozollarium. Hoc est bona ꝓña. ex eo q sortes est rationalis ipe est hō. ⁊ ly ex eo ⁊ p eo sunt ꝓiunctiones causales circūlocute. Loī Ponēdo q solum sint tres spēs ꝓpōnis hypothetice. tūc ꝓñe sicut cōiter formanť. vt hō currit ergo aīal currit. non sunt ꝓñe. qz vt sic nota est ly ⁊. ⁊ illo modo ꝓñe soluꝫ formanť in ꝺditionalibꝫ. ¶Loī. Illa. si veneris ad me dabo tibi equū nūq̄ est ꝓña. qz nō habet añs. qz oportet oīno añs esse ꝓponem stricte capiendo ly añs. Etiam illa ꝓpō nunq̄ habuit significationē ꝓpositionalem. nec Pe. hiſ. posuit eam ꝓ exemplo. sed illaꝫ posuit. si venies ad me dabo tibi equum. ¶Lozollarium. In libris clausis etiam sunt consequentie. ⁊ non oportet q quis actu aduertat. sed sufficit q actu sequatur ¶Lozollarium. Non sequit. Joannes est amans vinum. igitur ioannes est amans vini. quia si Joannes nō haberet habitum amādi vinuꝫ sed actu amaret vinum: añs esset vex ⁊ ꝓsequēs falsum. Nec ecōuerso valet vertēdo casum solum. Nec sequit. albedo est alba: igit homo est asinꝰ. qz omnis res mūdi ꝓter deū potest albificari. Nec sequit. Dis homo aníal nō est. ergo omne aīal homo nō est. quia si esset solum vnus hō ⁊ multa bruta. Sed bene sequitur. omnis hō est sortes. ergo plato nō est aīal. Silr bñ sequit. quic quid nō est hō est aīal. ergo quicqd nō est aīal est hō. ¶Lozollarium. Ego asinum video. ergo ego video asinum. Silr. ego hoiem video. ergo ego video hominem. sily asinum ⁊ ly hoiem capiunt absolute bñ valent. si añt cōnotatiue tūc nō in casu in quo ꝑ ꝑma medietate viderem vnam medietatē hois vel medietatem asini. ⁊ ꝑ secūda alteram medietatē. Silr nō sequitur Sortes nō est hic. ergo sortes nō est vbiqz in casu i quo deꝰ destrueret locū demōstratum. ⁊ replicatiue poneret sortem in quēlibet locuꝫ. añs esset vex ⁊ ꝓñs falsum. ¶Ultimo nota q iste tractatus ꝓñs pertinet etiam ad ꝓcernendum de veritatibus ⁊ falsitatibꝫ ꝓpositionuꝫ. Nam ois ꝓpō vera sic se

Qñ añs dr hr̄e suū cōsequens.

Regla ad sciēduꝫ q ꝓña sit bona vl mala

Declarat aliqs ꝑpetates.

Ad qd ꝓñs tractatus valeat.

habet q̄ nunq̄ ex ea sequit aliqua ꝓpositio falsa in bona ꝯña nisi etiam sit vera. ⁊ ois ꝓpositio est falsa ex qua in bona ꝯña segt̄ alia falsa. Et est tractatus distinctus ab alijs tractatib⁹ logice. quod scit arguitiue ex subiecto ⁊ ꝓpria passiõe specialib⁹. Nam ille terminus ꝯña ꝑ termino scõe intentionis accept⁹ est subiectũ pñtis tractat⁹. ⁊ eius ꝓpria passio est illatiuũ pñtis ex suo añte. Et habet demõstrari de suo subiecto sicut in alijs visum est ⁊c.

Sophisma.

Si nihil est aliquid est. Prio sophismate Nota q̄ ipm est hypothetica spēi ꝯditionalis affirmatiua i nulla mā: ſz ambe ptes i mā naturali. ⁊ nullā ōriā neq; subalternatā habet sed alias oēs oppositas. ⁊ in ambab⁹ ptib⁹ ly ens est ꝑdicatum.

Si capit q̄ttuor modis Prio Scõ. Tertio. Quarto.

Scõ notãdum q̄ ly si capitur q̄ttuor modis. Prio mõ abnegatiue. ⁊ valet tãtum sicut negatio negãter tenta. vt ibi. si his diebus erit nix ⁊ pluuia. id est non erit. Etiã ibi. si introibunt in regem meã. i. nõ. Scõo capit cõditionaliter illatiue. vt i sophismate. Tertio ꝯditionaliter ꝙuentiue. vt si venies ad me dabo tibi equum. Quarto causaliter. vt si de⁹ est anim⁹. i. q̄ deus est anim⁹. Et põt addi Quint⁹ mod⁹. s. put capit ꝯditiõate. vt q̄n claudit interptes extremi. ⁊ tũc facit vnã de ꝯditionato extremo. vt homo si est alb⁹ currit. ois ꝓpositio si est falsa est ipossibilis.

Nihil ē sincategorema mixtũ.

Tertio notãdum. Ly nihil est syncategorema mixtum ꝓprie. ⁊ includit actũ distributũ. s. nulluz: ⁊ ꝯceptum ens. ⁊ siue includat negatiõem neganter tentã siue infinitanter tentã: ⁊ conceptum ens siue trãscendenter siue nõ transcendenter captũ ꝑ nullo supponit. ⁊ hoc nõ ponẽdo pũcta. Si aũt ponunt: tũc capiendo negatiõem inclusam infinitanter: ⁊ ꝯceptum ens trãscendenter tũc supponit ꝑ pũcto indiuisibili. q; de tali vez est dicere. hoc est nõ entia. Et hoc nõ est de rigore: quia nullus termin⁹ includit ly ens nõ trãscendenter nisi hoc verbum sum vl ei⁹ ꝯdeclinium.

Rñ. ad sophis. Primus.

Ad sophisma rñdet q̄ ipm habet quattuor sensus. Primus capiẽdo negationem inclusam in ly nihil neganter ⁊ nullã copulã absoluẽdo sicut de rigore fit. exquo copule de rigore importãt tps. sophisma in illo sensu est mala ꝯña ⁊ falsa ⁊ impossibilis ꝓpositio. q; in casu in quo nullus tps sit vel cras nullum tps fieret añs esset verum ⁊ conseq̄ns falsum.

Scõs.

Secundus sensus. Si copula absolui vel in añcedente vel ꝙsequente qualitercũq; capiat negatio inclusa sophisma est vez ⁊ necessarium. q; est bona ꝯña. exquo omnis cõditiõalis bona cõseq̄ntia est vera ⁊ necessaria ꝓpositio Si enim absoluitur in añcedente. añcedens est impossibile ⁊ ad tale sequit q̄dlibet.

Tertius:

Tertius sensus capiendo negationẽ in añcedente infinitãter sophisma est vez. q; ꝯditionalis bona cõsequentia. q; añcedens vt sic est impossibile ⁊ ꝯña est necessarium capiendo saltem ly ens eodẽ modo vicz nõ trãscẽdenter.

Quartus.

Quartus sensus. capiendo negatiõem infinitãter inclusam in ly nihil. ⁊ ꝑmum ly ens capiẽdo trãscẽdenter ⁊ scõm nõ trãscẽdenter. ⁊ tertius itez trãscendenter. sophisma itez est vez q; ꝯña est necessarium. Sed vt sic añs est verus de populo vel turba.

Sophisma ē ꝯña materialis

Et nota q̄ sophisma est ꝯña materialis. ⁊ illa nõ est secum eiusdẽ forme. si nulla chimera est chimera. aliq̄ chimera est chimera. q; multo plures termini includunt in ly chimera q̄z alibi. ⁊ ista nihil valet. Sed illa est eiusdẽ forme cum ea. si nullũ a est a. aliq̄ a est a. Et ꝑcet ly a chimeram incõplexe.

Corollariũ. Omne q̄ põt esse põt itel-

ligi. sed non ens pōt intelligi. ḡ non ens pōt esse. ¶ Minor pbaf ꝙ pbm. iij. de anima. ⁊ Cōmentatorez. ix. ¶ Metaph. Dicatur ꝙ sit bona ꝯña. sed minor est falsa. ¶ Lozollarium. Impossibile nō est significabile simplici ꝯceptu. i. chimera nō pōt vniuoce ⁊ incōplexe ꝟcare oēs chimeras imaginabiles. ¶ Rō Aristo. iij. de aia. qr oīs intellectio simplex debet esse vera. i. quilibet cōceptus nō pure adiectiualis debet supponere ad pōt. modo chimera nō pōt supponere ad pōt. ¶ Lozollariuz. Nō sequit. hoc vel hoc nihil est. ⁊ hoc vel hoc aliqd est. ergo aliquid nihil est demōstrādo ꝙ ꝑmuz hoc adam. ⁊ p secūdum respondentem. qr medium in nulla ꝑmissaꝝ distribuit. Et qñ maior ꝓbatur hoc nihil est. ergo hoc vel hoc nihil est. neget ꝯña. qr debet sumi ꝯstātia. Sed bene sequit. aliquid nihil est. ergo nihil est. quia añcedēs est falsum Et qñ ꝓbaret sic. adam nihil est. ergo aliquid nihil est ab inferiori ad superius negatiue. Dicatur ꝙ debeat sumi cōstantia inferius. ¶ Lozollarium. Bene sequitur aliqd esse est falsum. ḡ hec est falsa. aliqd est. qr de rigore aliqd esse capitur materialiter. Si autez capit ꝓsonaliter tūc nihil valeret. quia posito ꝙ cras nō sit illa ꝓpō aliqd est. nec eius synonima. añs erit verum ⁊ ꝯña falsum. ¶ Lozollarium. Bñ sequit. nihil esse est verum. ergo nihil est. ⁊ hoc capiendo ly nihil esse ꝓsonaliter. Si aūt capit materialiter tūc nō valet ꝯña. qr si illa nihil est imponeretur ad significādum synonime cū illa. hō est aial. añcedens est verum ⁊ ꝯsequens falsum. ¶ Lozollarium. Nihil fuit quod est. ergo nihil est. Si differētie tpales nō sūt ptes extremoꝝ arguit ab amplo ad nō amplum cum distributiōe ampli. Si autem sūt ptes extremoꝝ tūc nō valet. qr si esset ꝑmum istās esse oīum rerum mūdi. vel cuiuslibet rei mūdi. añcedens esset verum ⁊ ꝯña falsum. ¶ Lozollarium. Nihil qd est fuit ergo nihil qd fuit est. nō valet. qr si esset ꝑmum istās esse totius mūdi. Idem est ibi. nihil qd est fuit. ḡ nihil fuit qr si nullū tps esset. Lozoll. Nō segtur. Si nihil est aliqd est ergo si aliqd est nihil est. nec tenet ꝯña. noia ⁊ verba transposita idem significāt. qr variatur modus determinādi huius quod est si. qa in antecedēte terminatur in illam. nihil est. tāqz in añs. Sed in ꝯnte termiatur in eādem tanqz in ꝯsequens. ¶ Lozollarium. Nō sequitur. Si nihil moueatur nihil est. qr i casu quo deus cōseruaret motuz localem hodiernū q est tps sine subiecto vel cras crearet tps sine subiecto quod moueretur. Dz ḡ ꝙ bñ sequitur. nullus asin⁹ hoīs currit. ḡ nulli⁹ hois asin⁹ currit. Sīr bene sequitur. asin⁹ hoīs nō currit. ḡ hoīs asin⁹ nō currit. sed nō segtur. hoīs asinus nō currit. ḡ asinus hoīs nō currit in casu quo sint duo hoīes qz vnus habet duos asinos currētes. ⁊ alter nullum habeat. añs. est verum ⁊ cōsequēs est falsum. ¶ Lozollariū. Nō sequit. cuiuslibet hois asin⁹ currit. ergo glibz asin⁹ hoīs currit. in casu quo sint duo hoīes quoꝝ glibet habeat duos asinos vnum currētē ⁊ alium gescētē. añs est verꝝ ⁊ ꝯsequēs falsum.

Declarat ꝯñas sophismatis

Utrum mala consequentia sit ꝯña. Notādū ꝙ illi tmi bonū ⁊ malū si debēt capi ꝑ bono vl malo moraliter nec entitatiue. sz debēt capi ꝑ tmis scdaꝝ itētionū put attribuūt ꝯseqntijs. Dicit tñ Hugo ꝙ bonū ⁊ malū sint termi ꝑe intētiōis. ⁊ dicāt bonitatē sufficiētie ⁊ malitiā insufficiētie. Cum autem Aristoteles. iij. Metaphyb. dicat Bonum ⁊ ens ꝯuertunt: cepit bonū entitatiue. ¶ Secūdo nota ꝙ ille termin⁹ ꝯsequentia capit ꝑmo large. ⁊ tūc diuiditur in cōsequentiam bonā ⁊ malam. Et sumit illa ꝯueniētia accidentalis

Bonuz ⁊ malū quō capiantur

Cõseqntia capiť ꝺuꝓliciter.

sic.Quia consequẽtia bona ꝛ mala ꝙueniunt ín hoc ꝙ habent añs ꝛ ꝓñs ꝛ notam illatiõis.nõ curãdo tamẽ an ꝓñs bene seq̃ť ex añte.Et iſto mõ ꝑdicatũ nõ reſtringit ſubiectũ .¶Scõo capiť ille terminꝰ ꝓsequẽtia ſtricte.ſic eſt analogũ ſeu equocũ a ꝓſilo.qꝛ ꝓ ꝓus ꝛ ꝑncipaliter ſignificat ꝓſeq̃ntiam bonaz.ꝙ posteriꝰ aũt ꝛ minꝰ ꝑncipaliter ꝑcat ꝓñam malã.ſic ꝑdicatum reſtringit ſubiectum ex vna ꝓte regule topicalis.ſic idẽ eſt dicere ꝓña ꝛ ꝓña bona.¶Corollarium.Termĩ mẽtales nõ ſunt analogi. qꝛ quicquid terminꝰ mentalis ſignificat:id idem naturaliter ꝓꝓrie ſignificat ꝛ ꝑncipaliter. ſic aũt nõ ẽ de vocalibꝰ ꝛ ſcriptis.¶Corollarium . Si ly cõſequẽtia a ꝓte ꝑdicati capiť ſtricte.tũc queſtio ſic ꝙuertiť.ergo bona ꝓña eſt mala ꝓña . Sz ſi capiť large tũc ſic.ergo ꝓña eſt mala ꝓña. ¶Ad q̃ſtionẽ rñdeť capiẽdo illũ terminũ cõſequentia large ,put extendit ſe ad eque ꝓmo ad conſequentiam bonam ꝛ malam:queſtio eſt vera.Sed capiendo ſtricte:ꝛ circunſcribendo multiplicitatem ꝓpoſitionum queſtio eſt falſa.quia ,valet tantum . mala conſequentia eſt bona.Sed non circũſcribendo multiplicitatem ꝓpoſitionum iterum eſt vera.quia tunc eius extrema ſupponunt ꝓ illa . Non deus eſt. igitur homo eſt aſinus. ¶Ꝓ quo eſt notandum ꝙ circunſcribere multiplicitatem ꝓpoſitionum.ꝛ ꝓpoſitiones non eſſe multiplices idem ſunt.ꝛ tantum eſt dicere.id eſt ꝙ nulla ꝓpoſitio habeat plures mentales nõ ſynonimas.Sed nõ circunſcribere multiplicitatem ꝓpoſitionuz:ꝛ ꝓpoſitiones eſſe multiplices etiam idem ſunt.vicz ꝙ vna vocalis vel ſcripta ꝓpoſitio habeat plures mentales non ſynonimas. Patet ergo ꝙ ly circunſcribere includit negationem virtualiter.¶Corollarium.Circunſcribẽdo multiplicitatem ꝓpoſitionum tũc identitas materialis ꝓpoſitiõis nõ attendiť penes ſcriptum vel vocem ſed penes eãdez mentalem.ꝛ ſic illa.Non deus eſt tenendo ꝙ ſortes capiat negationem neganter ꝛ plato infinitanter tunc non eſt eadem ꝓpoſitio.licet ſit idem ſcriptum:ſed habet plures mẽtales.¶Corollarium.Quelibet ſignificata que cadunt ſuper eadem cõuenientia eſſentiali adequata ſunt eque principalia.vt ſortes ꝛ plato illius termini homo.¶Corollarium.Inter nulla ſignificata inter que eſt conuenientia eſſentialis adequata eſt analogia logicalis ꝓꝓrie dicta.ꝛ ideo nõ ſequitur.malus hõ eſt homo.ergo mala ꝓña eſt ꝓſequentia.¶Corollarium. Licet argumentatio ſophiſtica ſit argumẽtatio.tñ nõ ſequiť. ergo mala ꝓña eſt ꝓſequẽtia.qꝛ argumẽtatio capiť large.etſi ꝓña capitur etiam large . ꝓñs etiam eſſet verum.¶Corollarium.Non ſequiť falſa ꝑditionalis eſt ꝑditionalis.g̃ mala ꝓña eſt ꝓſequẽtia.nec eſt ſimile.qꝛ ly cõditionalis vniuoce ꝑcat falſam ꝛ veram cõditionalem.ſed ſic nõ eſt de ly cõſequẽtia. ¶Corollarium.Cõmentator octauo phyſicorum dicẽs.ꝙ hõ equiuoce extẽdat ſe ad hoiem ſciẽtẽ ꝛ ignorãtem:cepit equiuocũ ꝑ equoco metaphyſicali.qꝛ ille terminus hz plura ſignificata metaphyſicaliter.quorum vnuz accidentaliter plus perficiť q̃z reliquum.Corollarium.Hugo dicit.ꝙ nulla mala cõſequẽtia q̃ eſt:eſt mala ꝙ ly que eſt:impediat reſtrictionem huiꝰ qđ eſt mala:cõiter nõ teneť.ſed ſic intelligiť.nulla mala cõſequentia q̃ eſt cõſequentia:eſt mala.¶Cõſequenter notãdum.capiẽdo ſtricte iſtum terminum cõſequẽtia:iſte ois cõcedũť. conſequentia eſt bona.omnis cõſequentia eſt bona. ꝓña eſt mala.ois ꝓña eſt mala.mala cõſequentia eſt cõſequẽtia.nõ circunſcribendo multiplicitatem ꝓpoſitionũ.ꝛ hoc virtute topicalis regule.Sed nõ ſequiť.omnis cõſe-

Rñ.ad qõnem.

Circũſcribere multiplicitatẽ ꝓpõnum.

quẽtia est mala. ḡ tñ cõsequentia mala est cõsequentia. tenet ꝓña ab vñi ad eius exclusiuam in terminis trãspositis. Qz equiuocant termini in trãspositione. Nec sequit in datisi. omnis ꝓña est bona. z ꝓsequẽtia est mala. igitur mala ꝓña est bona. qz medium equiuocat. sic facile soluũtur argumenta ꝙ questionẽ fabricanda. ¶ Corollarium. Illa ꝓña nõ valet. qcquid videt a videt b. ḡ quicqd videt b videt a. qz si sortes z plato haberẽt eandem visionez: z vltra hꝫ vnꝰ videret aliqd qõ alter nõ videret. ¶ Corollarium. Non sequit. sortes est igit aligs hõ est. in casu in q̃ sexus virilis in sorte mutaret in muliebrem absqz depditione alicuiꝰ partis. Nec sequit. aial est ois hõ. ḡ omne aial est ois homo. Si esset vnus hõ z multa bruta. antecedens esset verum: z ꝓsequẽs falsum. Nec segtur. albedo erit. ḡ album erit. in casu in quo quelibet albedo post horã staret sine subiecto. sꝫ bñ sequitur. hõ est oẽ aial. ḡ ois hõ est omne animal. Sitr bñ sequit. in danubio est ois aqua. ḡ in danubio nõ est aqua. ¶ Corollariuz. Henricus studet hodie. ḡ henricus studet quotidie. Respondetur ꝑm Marsi. qꝫ bñ valet. ga ly die. inclusum in ly quotidie distribuit solũ ꝓ die ꝓsenti qui est. mõ solum illa dies est ꝑm Marsilium. qz solum iste dies includit ꝓsentẽ diem. Sed ꝑm Biridanum nõ valet. qz ꝑm eum possumus yti toto anno ꝓ tpe ꝓsenti. z sic crastina dies etiam est dies in qua Henricus non studet. quia magis dormiet forte.

Declarat ꝓñas.

Sophisma.

Aliquid est. Ergo aliqua ꝓpositio est. Notãdum tenẽdo qꝫ solũ sunt tres species propositionis hypothetice tũc sophisma sicut alia q̃libet rõnalis est copulatiua. Sꝫ adhuc ẽ ꝓpõ impossibilis. ga ꝑma pars erit vna cõditionalis. sic si aligd est. aliqua ꝓpõ est. que est impossibilis. qz est mala ꝓña. Secũdo nota. Dantur ꝓpositiones de conditionato extremo copulato disiuncto z causato extremis. sed nõ dant de rationali extremo. Rõ. qz ly ergo nõ potest denotari aligd nisi vnũ sequi ex alio. modo solũ ꝓpones sequunt ad inuicem z non extrema. Sed ly ga: qñ facit vnã de causato extremo. tũc denotat solũ causam z nõ sequelam vnius ex alio. Tertio notandũ. qꝫ ille terminꝰ ꝓpositio ꝓsueuit capi dupliꝛ q̃tum ad ꝓpositus. s. ꝓ ꝓpõe a nobis formabili. ita capimꝰ in cõi nr̃a logica. Scõdo capit ꝓ ꝓpõe a nobis nõ formabili. ita capiunt dñi theologi. Et in re propositio a nobis nõ formabilis est deus gliosus. Quis autem sit modus deum essendi ꝓpositionẽ Cõsidera egregium corollariuz quod ponit duodecimo metaphysice. Quicquid est in deo est deus. quare ois cognitio. ois scia. omnis ꝓceptus. ois ꝓpõ in deo exñs: est deus met glorioſus. z sic deus est ꝓpositio vera. falsa. possibilis. ipossibilis. necessaria. q̃ in eo sunt tales propositiões. ḡ Sed deus nõ est ꝓpõ dubia: qz in eo nõ est talis: cũ sibi nihil sit dubium. ¶ Ad sophisma rñdet. qꝫ ipm de rigore vboꝝ est ꝓpõ falsa z ipossibilis. ga rõnalis mala ꝓña. Primo: quia sic esse sicut ꝓ eius añs significatur esse. ita possibile est esse absqz hoc qꝫ ita sit sicut ꝓ ꝓñs significatur esse. Secũdo ideo. ga ꝓtradictoria eius est necessaria. Tertio quia eius subalternata est impossibilis. ḡ subalternans. Quarto quia oppositum ꝯdictorii ꝓñtis nõ repugnat añcedenti. Quinto quia ex opposito ꝯdictorio ꝓñtis nõ sequitur oppositus añcedẽtis. z hec rñsio valet capiẽdo ly ꝓpõ cõiter. vicz ꝓ propositiõe a nobis formabili. ¶ Est tamẽ notãdũ. qꝫ sophisma hꝫ tres sensus veros. Primus qñ ly ꝓpõ capit ꝓ q̃libet ꝓpõe siue a nob formabili siue non

Mõ dat ꝓ põ ꝺ rõali extremo sicut ꝺ disiũcto copulato ⁊c.

Propõ capit dupliciter.

Rñ. ad sophis. Primo.

Sophisma hꝫ tres sensus veros.

formabili. ¶Scōs qñ ambe copule absoluunt a tpe. ¶Tertius quando copula ꝓsequentis absoluit a tpe. qa in illis trib⁹ senſib⁹ ꝓñs semp erit necessarium. ¶Corollarium. Non sequit q sophisma sit bona ꝓña. ꝓbādo q cōsequens sit necessarium. vicz. aliqua ꝓpositio est. vt qa quādocunqz est: ipsa est vera. ¶Respondet q antecedens z ꝓsequēs sunt cōtingentes ꝓpōnes: dūmodo copule important tps. ergo potest ꝓñs esse falsum. ¶Corol. Neq sequit. ꝯdictoriuz ꝓñtis repugnat antecedenti. g̃ sophisma est bona ꝓsequētia. ¶Probādo antecedēs. quia illa copulatiua nunqz pōt esse vera. aligd est. z nulla ꝓpō est. ¶Respondet q ipa sit possibilis. quia in casu pōt sic esse sicut ipa significatione totali propositionali significat. ¶Corollarium. Contradictorium sophismatis est impossibile. ergo sophisma est necessariuz. ¶Probat antecedens. qa est vna rōnalis que nō est bona ꝓsequentia. qa in toto nō est cōsequentia. exquo nota illationis nō affirmat. Dicendū est q ad veritatez negatiue non requirit q sit bona cōsequētia. ¶Corollariuz. Non sequit. ad aliqd esse sequit aliqua ꝓpositionem esse. ergo ad illaz. aliquid est. sequit illa. aliqua ꝓpositio est. capiendo ly ad aliquid esse materialr. si autem capitur personaliter. tunc antecedens est falsum. ¶Corollarium. non sequit. isti termini sunt bona consequentia. ergo sophisma est bona ꝓña. posito q sortes legat sophisma retrograde demonstrando terminos tituli sophismatis. Et quando sic arguitur. Isti termini sunt bona ꝓña. z isti termini sunt hoc sophisma. ergo hoc sophisma est bona consequentia. tenet cōsequentia expositorie Dicat q non arguitur expositorie. quia non a qualibet premissarum ad vnam de omni valet cōsequētia. quia nō sequit. isti termini sūt bona cōsequentia. ergo omne ens qd est isti termini est bona consequentia. Patet quia sophisma est ens qd est isti termini. z tamen nō est bona cōsequentia. ¶Circa illud sophisma cōmuniter ponit vna regula consequentiarum. arguendo a ꝑmo ad vltimū est bona ꝓña. ¶Notandū q cōsequentia de primo ad vltimum est cōsequētia in qua prehabitis multis ꝓsequētijs assumitur totale añs ꝑme ꝓñe vel sibi synonimum. z infert totale ꝓñs vltime consequentie vel sibi synonimum. vt sortes currit. ergo homo currit. z vltra. hō currit. g̃ animal currit. z vltra. animal currit. g̃ substātia currit. z vltra substātia currit. g̃ currens est. Et tunc de primo ad vltimuz. sortes currit. ergo currens est. ¶Et ad veritatez istius regule ꝓncipaliter duo requirunt. Primuz q oēs ꝓñe intermedie sint bone. z vocant ꝓsequentie intermedie oēs ꝓñe ꝑter vltimam. Scōm q in oib⁹ ꝓsequētijs intermedijs añs sequētis ꝓseqn tie capiat in sensu in quo est synonimum antecedēti ꝑcedētis ꝓsequētie immediate. ita q nec plus nec mín⁹ sumat in antecedēte sequētis cōsequētie q̃ fuit cōsequēs ꝑcedētis cōsequētie. Ex q̃ patet q nō sequit. aligd est. igit qlibet est. z vltra. qlibet est. g̃ illa ꝓpositio est. z vltra. illa ꝓpositio est. ergo aliqua ꝓpō est. z tunc de primo ad vltimum aligd est. g̃ aliqua ꝓpositio est. quia deficit prima ꝓditio. quia illa cōsequētia intermedia nihil valet. qlibet est. g̃ illa ꝓpositio est. ¶Secūdo patet q non sequitur. aliquid est. ergo quolibet est. z illa. ꝓpositio est. z vltra. quodlibet est. g̃ illa ꝓpositio est. z vltra. illa ꝓpositio est. ergo aliqua ꝓpositio est. z tūc de ꝑmo ad vltimum. aliquid est. ergo aliqua ꝓpō est. qa itermedia ꝑma nō valet. ¶Tertio pz q nō seqtur. aliquid est: g̃ ita est q aligd est. z vltra. ita est q aligd est. g̃ verum est q aligd est. z vltra. veruz est q aligd est. ergo hec est vera: aligd est. z vltra. B

Soluit in corollarijs argumēta ꝯ sophis. Scōm.

Tertium.

Quartum

Quintum

Arguēdo de primo ad vltimū.

Duo requirunt ad regulam.

est vera aliquid est.ergo hec est aliquid est.z vltra.hec est aliqd est.g aliqua ꝓpositio est.z tūc de ꝓmo ad vltimū.aliqd est.ergo aliqua ꝓpositio est.Quia si ly ita capiť ꝑ termino ꝓme intentiōis.vt valeat tātum:res taliter se habēs: tūc secūda cōsequētia intermedia nihil valet.Sed capiēdo pro termino secūde intentiōis.vt valet tātum sicut verū tūc ꝓma cōsequentia intermedia nō valet.vicz.aliqd est.g ita est q; aliqd est.Si aūt ly ita caperet ꝑ tmino ꝓe itentiōis in ꝓma ꝙña z i scōa ꝑ tmino scōe intētiōis tūc deficit scōa cōditio. qz tūc añs secūde cōsequētie nō est synonimū consequenti ꝓme ꝙsequētie.

Utrum diffinitio ꝙñe sit bona. Notādum q; diffō de qua querit questio talis est. Dio fic se habēs q; ipole est qualitercūqz ꝑ añcedens significať ꝓnūc ꝓm ei⁹ ꝓcationē totalem z ꝓpositionalem quīn ita sit qualitercūqz significať ꝑ ꝙsequens ꝓm ei⁹ significationem totalem z ꝓpositionalez.Et illa diffinitio nō valet.qz si ly impossibile capiť ꝑ termino secunde intentiōis tūc conuenit huic male cōsequētie:aliquid est.ergo aliqua ꝓpositio ē.Sil⁹ omnis ꝓpositio est singularis.ergo hō est asinus.Si aūt capiť ꝑ termino ꝓme intentiōis:sequiť q; ibi nō eēt ꝙña.sortes currit.ergo sortes moueť.z sic sensus diffinitionis variať penes sensum diuisum z compositum. Corollarium.Sensus cōpositus z diuisus multum variāt vītatem z falsitatē.qz ille due differūt solū in talib⁹ sensibus. omne currēs esse asinum est possibile.z oē currēs possibile est esse asinum. Similiter ille due.ego ꝙcedo q; nullum albū esse nigrum est possibile.z ego nego q; nullum album esse nigrū est possibile.z ego nego q; nullū albū possibile est esse nigrum. Coi. Anglici sic diffiniūt ꝙñam. est debita habitudo ꝙñtis ad añs.de quorum diffinitiōe nō est ad ꝓpositū.Sz de diffinitiōe Hugonis bone ꝙsequētie.de qua superius est memoratū q̄ dať a priori.de q̄ ad ꝓpositum.Et habet sic intelligi diffinitio cum diffinito .Cōsequētia bona a priori est dio sic se habēs q; sic esse sicut ꝑ eius añs ꝓnūc ꝓcatur esse significatiōe totali z propositionali. Ita impossibile est esse absqz hoc q; ita sit sicut per eius ꝙsequēs ꝓnūc significatur esse significatiōe totali z ꝓpōnali.vt homo currit:ergo aial currit.Dr:a priori.qz illa diffinitio dať penes modum significādi.z sic oportet q; si ꝙña dz esse bona q; ꝓpositio ꝺ̄ inclusa in diffinitione sit vera pro re vel habitudine ꝓcata ꝑ añs talis ꝙñe.Sed a posteriori cōsequētia ꝑus fuit diffinita.vicz.penes añs z ꝓñs z notam illatiōis . Dr dio qz dio ꝓpōni ꝓpōnalis est ꝙsequētia.vt si sortes curreret sortes moueretur. Dr in diffinitione ꝓnūc.qz ad hoc q; aliqd sit ꝙña an sit bona vel mala nō debet admitti casus impositiōis terminoz.sz debēt termi accipi in modis significādi in quib⁹ nūc sunt ipositi actu.Et ly impossibile debet capi i diffinitiōe ꝑ termino ꝓme intentiōis.ita q; ista ꝓticula : ita ipossibile est eē valeat tātum.i.ita nō potest esse. Corollariū. Non semp ꝙña est bona q̄ sic se habet q; i nullo casu añs est vex: ꝓñs falsum.z g nō sequiť.in nullo casu antecedēs est vex ꝓñs falsum.g cōsequētia.est bona.qz in duob⁹ casib⁹ datur instātia. Prim⁹ qñ añs est ipossibile vel ꝙsequens est necessariuz:reb⁹ stātib⁹ vt nūc.Scōs qñ añs falsificat seipsuz.vt dis ꝓpō est singularis.g hō est asinus.vel quādo ꝓñs verificat seipm.vt dis ꝓpō est affirmatiua. ergo illa est singularis demōstrādo ꝙñs eiusdē ꝙñe. Ad questionem rñdeť q; qstio vt ꝓponiť est vera.qz aliqua diffinitio ꝙsequentie est bona. vt pz de illa supra ad sensum intellecta.Et in titulo ly ꝙñtie stat materialr. Et ex diffinitiōe

Diffō ꝙñe ꝺ̄ q̄ qrit ꝺ̄ questio.

Non valz

Intellectꝰ diffōnis.

Nō satt̄ ē. añs ñ pōt eē vex sine ꝙñte igiť ꝙña ē bōa.

Rñ.ad qōnem. Declarat ꝙñas.

patet q̄ hoc nō est bona ꝓña: cuiuslibet hois quilibet asinus currit. ergo q̄libet asinus cuiuslibet hois currit: q̄ in casu in quo q̄libet hō habeat asinos currentes sic est per añs significatur esse ꝑ nūc. ⁊ tamē nō est sic sicut ꝑ ꝓñs

Scdo significaꝝ esse. Nec sequitur. hō currit. ergo hec est vera. hō currit. q̄ si cras hō curreret. ⁊ ista ꝓpositio hō currit nō fieret cras. antecedens esset verum ⁊

Tertio. consequens falsum. Nec sequit. hec est vera. hō est asinus. ergo hō est asin⁹ q̄ in antecedēte ly hō est asinus stat māliter ꝓ se ⁊ sibi simili personaliť capto. ⁊ ergo imponaꝝ aliqua talis ꝓpositio hō est asinus ad significādum synonime cū illa. hō est aīal. antecedēs est verum ⁊ consequēs falsum. Nec discōuenit illa ꝑticula: ꝓnunc: q̄ nullus terminus in ꝓña positus imponaꝝ ad

Quarto significāduꝫ aliter q̄ꝫ ꝓnunc. ⁊ actu significat vel absoluaꝝ copula in vna earum. ¶ Loi. Illa ꝓña nō valet. sortes currit bñ. ergo sortes currit bonus. in casu q̄ actus currēdi quē sortes facit sit bene dispositus. ipse tñ sortes sit malus hō. antecedens est verum ⁊ ꝓns falsum. q̄ ly bñ appellat formali significato huius verbi currit adiacere suū formale significatū. ⁊ denotat q̄ actus currēdi sit bonus. Sed ly bon⁹ appellat substracto hui⁹ termini sortes. ⁊ de-

Quinto notat q̄ sortes sit bon⁹. ¶ Corolľ. Illa ꝓña nō valet. ego piscem comedi: igitur ego comedi viuū. q̄ in casu in quo comedissem mām ⁊ formaꝫ sepatas alicuius piscis q̄ quondā fuit piscis ⁊ iam sint separate: ⁊ postq̄ꝫ ego comedam tūc reuniāt in vētre. antecedēs est vex ⁊ ꝓns falsuꝫ: q̄ añs valꝫ tñ. ego comedi piscem q̄ fuit ⁊ hoc est vex ⁊ ꝓsequēs est falsum. q̄ valet tantum. ego comedi viuum ꝑ eo tpe ꝓ quo fuit viuū: q̄ appellant ꝓ eodeꝫ tpe

Sexto verbi ex regula de appellatione. ¶ Corollariū. Illa ꝓña nihil valet. sortes ⁊ brunellus sunt fratres. q̄ homo est asinus in casu quo quilibet haberet freꝫ. añs est vex ⁊ ꝓns falsum. Et quādo arguitur. q̄ sunt sibi inuicē fres: ⁊ ꝓbať ꝑ regulā magīri alexādri. Cūq̄ relatio. Dicať q̄ regula eius itelligiť de relatiuis equiparātie. vt ibi. isti sunt similes. ⁊ isti sunt files sibi inuicem. nō autē est sic in relatiuis disq̄perantie. quare illa concediť. Rex hungarie ⁊ dux ba-

Septimo. uarie sunt fratres. ⁊ tamē alꝫ esset falsa: q̄ nō sunt sibi inuicē fratres. ¶ Corollarium. Illa cōsequētia. tu vocaris asinus. ergo tu es asinus nihil valꝫ. q̄ ly asinus in antecedēte stat māliter. ⁊ in cōsequēte ꝑsonaliter. Etiam posito q̄ illud dicatur vocari aliquo noīe ꝓp hoc: q̄ tale est sibi impositum: ly in nullo casu antecedens sit verum ⁊ cōsequens falsum. tamē antecedēs est possibile ⁊ ꝓsequēs ipossibile. q̄ possibilitas attendiť penes significatiōis termi-

Octauo. nox quā actu habēt. modo possibile nūq̄ꝫ infert ipoſe. Sed antecedens ꝓbatur: q̄ esse pōt q̄ aliqs vocetur hoc noīe asinus. Etiā posito q̄ nūq̄ꝫ fiat. si tñ fieret consequens etiam fieret verum. vꝫ tu es asinus. neq̄ꝫ postea sequiť. tu es asinus. ergo tu es rudibilis. neq̄ꝫ conuertūtur illi termini: q̄ ly asinus

Nono. supponit ꝓ aliquo, ꝑ quo ly rudibilis nō supponit in casu argumēti. ¶ Corollarium. Illa ꝓña nō valet. Ille puer vocabitur ioānes. ergo ille puer erit ioānes. ex eadem cā. q̄ ly ioānes in antecedente stat materialiter: ⁊ in cōsequente ꝑsonaliter. Sꝫ ista bene valet. ille puer erit ioānes. ergo hō est asin⁹. q̄ nullus terminus discretus supponit ꝓ aliqua re nisi prius sit ipositus ad significandum eandem rem.

Sophisma.

Omnis ꝓpositio est affirmatiua. Igiť nulla ē negatiua.

¶Notandum q circa illud sophisma sunt due opiniones famose. ¶Prima est magistri hugonis qui tz q ppō solum sit ppositio in ordine ad eius mēta lez: sic q si aliqd oz esse propositio requiritur q qs actu habeat eius mētalē. z sic in diffone ppositionis significās oz importare actū. Et sic nulla ppositio vocalis vel scripta est ppō nisi actu aliqua mētalis ei correspōdeat. Et q ni hil sit ppō nisi actu significet. hoc tz ¶Mar. in obligatorijs. z ¶Hugo in pīsenti sophisimate. ¶Et dicit p° illa opinio q termi in libris clausis nō supponāt. z lz tractatu suppositionū tenuerit q termini in libris clausis supponāt: tñ solū disputatiue tenuit. Et fecit hoc pp enucleare opinionē oppositā. vltia te tñ stetit in ista opinione sua. ¶Scdo dicit q nō dantur ppones multipli ces sicut pus. Et opz alr describere: qz ¶Marsilius in elenchoz adhuc distiguit multiplex. s. phātasticū z sophisticū. Tertio dicit q ppō mētalis pōt eē sine vocali vel scripta. lz nō econuerso. Quarto dicit q oēs ille sint ipossibiles. ois ppō est vocalis. ois ppō est scripta. tñ ppō vocalis est ppō. qz sp illaz mētales ēt sunt. Quinto dicit q ille ꝯsequētie sint bone. vocalis ē ergo mētalis est. ppō vocalis est. ergo due ppones sunt. Sexto dicit q circūscribitur multiplicitas propositionū. non sic q nō sint multiplices: lz sic q vox vel scriptum habens plures sensus ppositionales non est vna z eadem propositio in numero: in ordine ad diuersas mētales: lz sit idem scriptum vl ea dem vox. qz propō vocalis vel scripta capit identitatem materialem a sua mentali. Septimo Buridanus dicit in sua summa q propō vocalis vl scripta solum dicitur propō. sicut vrina dr sana. qz vna vrina nō dicitur sana eo q sit bona. sed qz repsentat sanitatez. sic ēt est de ppone vocali vel scripta q nō est propositio. sed repsentat propositionē. s. eius mētalez. ¶Cōtra illā opinionem sequitur q idem respectu eiusdē cencies fieret propō z totiēs desineret esse ppō. Scdo sequit q nūq̄z haberemus duas ꝯdictorias vocales. qz postq̄z pfero scdam nō aduerto circa pmā. z sic non erit mihi propositio. Tertio segtur q idem esset ꝯcedendum z neganduz: quia sophisma ꝯcedit vt bona ꝯntia z negat vt falsa propō. Quarto segtur q assensus z dissensus eiusdē ppositionis starēt simul qō est falsum z impossibile. qz sūt q̄litates ꝯrie. ¶Est alia opio nūc cōioz z cōis schole tenēs q ppō vocalis vel scripta sit ppō etiā nō in ordine q̄ ad eius mētalē. ita q ad hoc q ppō vocalis vl scripta sit ppō non opz q actu significet. sed sufficit q nata sit significare apprehendenti terminos: z non opz tbi esse actualem mentalem. Et p̄m illam viā ly significās in diffinitione ppositionis importat aptitudinem. ¶Et dicit cō sequenter oppositū omniū supradictoz p p̄ma via adductoz. z fundat se sup incōueniētibus quattuoz supra positis. ¶Consequēter dicit q ille terminus ppositio p̄m illas duas vias equiuocatur. qz p̄m primam importat actū z cōnotat. Sed iuxta scdam cōnotat potētiā vel aptitudinē. ¶His p̄missis respondetur ad sophisma. q sophisma est bona consequentia. sed falsa ppositio: z sic p̄m primam viā sophisma conceditur vt consequentia z negatur vt propō. ¶Pro quo est sciēdum q a triplici statu propositionum sumuntur tres passiones ppositionum vt ꝯcedendum a propositione vera. neganduz a ppositione falsa: z dubitādum a propone dubia sumūtur. ¶Et isti termini capiuntur dupliciter. Uno mō vt solum attribuuntur ppositioni: z sic omnis ppositio vera est concedenda. z omnis propositio falsa ē neganda. z isto modo nihil est concedendum vel negandum nisi propositio.

¶Prīa opio q aliqd solū sit ppō i ordine ad eius mētalez

¶Pūcta hui⁹ opionis

¶Primo

Scdo.

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto.

Septimo.

Arguit ꝯp

Scdo.

Tertio

Quarto

2ª opio ꝯria p̄e opinioni

¶Rñ. ad sophi. p̄z p̄am opinionez

Et vt sic concedere ꝓpositionem est assentire ꝓpositioni vere. Alio mō capiuntur large,put etiam attribuūtur cōsequentie:& sic cōcedere vt ꝓsequentiam bonā est assentire alicui ꝓpositioni in hoc q̄ sit bona consequentia. & ly ꝯcedendū vnuoce extēdit se ad illa. ¶Potest tamen ꝓbabilius dici q̄ fiat equiuoce a ꝓsilio:q̄ ꝓpositio principaliter dicitur sciri & cōsequentia min⁹ principaliter. ¶Sed iuxta scōam viā rñdetur ad sophisma q̄ sophisma est falsum & impossibilis propō:q̄ rationalis mala ꝓsequētia.q̄ sic esse sicut ꝑ añs significatur esse pro tūc.ita possibile est esse absq; hoc q̄ ita sit sicut per ꝓsequés significatur esse:q̄ in casu quo cras solum illa propō fiat non deus est. ¶Arguitur ꝫ viam ¶Hugonis.ponatur q̄ sit illa vocalis.nō de⁹ est & sortes capiat negationē neganter & alter infinitāter.tūc añs est verum & ꝫñs falsum.assumptum,ꝓbatur:q̄ omnis ꝓpositio sortis est affirmatiua.& ꝫñs ē falsum.ꝓbatur.q̄ aliqua ꝓpositio platonis est negatiua. ¶Confirmat.oppositum ꝫdictorum nō repugnat antecedenti. ergo.assumptum,ꝓbatur : q̄ illa copulatiua est possibilis.aliqua propositio ē negatiua: & ois propō affirmatiua.assumptum,ꝓbatur & ponatur iterꝫ q̄ vnus capiat negationē neganter & alter infinitāter. ¶Cōfirmat.nullū falsuꝫ scitū esse tale exꝫ tps obligatiōis ē ꝯcedendū.Sꝫ sophisma est falsum scitū eē tale exꝫ tps obligatiōis. ḡ sophisma nō est ꝯcedēduꝫ.tꝫ ꝫña in ferion. ¶Ad ꝑma duo argumēta rñdetur vno cōtextu q̄ non est eadem propō in numero in casu argumēti:q̄ idētitas numeralis ꝓpōnis ꝑm talem viam sumit a mētali. ¶Ad tertium rñdetur. q̄ ly intelligitur vt propō & regula obligistica nō negat q̄n possit concedi vt ꝓntia. ¶Corollarium ꝑm ꝑmā opinionē illa est falsa. nullū falsum est ꝯcedēdum: sꝫ ꝯcedit sic.nullū falsum est ꝯcedēdum vt ꝓpō. ¶Corollariuꝫ. ¶Ponat q̄ in illa nō deus est vnus capiat negationē negāter & alter infinitāter tūc ipsa q̄ ad ambas mētales nō est ꝓpō:sed est ꝓpō plures. Sed seorsum ꝓsiderando tūc iuxta scōam viā est affirmatiua & negatiua. ¶Corollariū. ¶Non sequitur tu ꝯcedis hanc ꝓsequētiaꝫ:& hec ꝫña est hec ꝓpositio. ergo tu cōcedis hāc ꝓpōnem:q̄ argui⁹ a nō appellato ad appellatū rōne ly hec,ꝓpō:q̄ ꝫñs valet tñ.tu concedis hāc,ꝓpōnem ea rōne q̄ est ꝓpō:mō hoc est falsum. ¶Corollarium. ¶Non sequit sophisma est vera ꝓsequētia & ois ꝫña est propositio ergo sophisma est va propositio.q̄ determinatio medij in maiore debet sibi addi in minore & omitti in cōclusione. ¶Corollarium. Q̄ assensus & dissensus eiusdem propositionis & diuersimode considerati bene stant in eodē intellectu. vt pꝫ in sophismate cum quis assentit sophismati vt bone ꝓsequentie & dissentit ei tāq̄ꝫ falsе propositioni.

Rñ.ad sophisma ꝫ 2am opionē

Arguit ꝫ ꝑmaꝫ opi.

Secūdo.

Tertio.

Rñ.ad ꝑm

Ad scōm

Ad tertiuꝫ

Declarat aliq̄ corollaria.

Scōo

Tertio.

Quarto

Quīnto

Utrum omnis consequentia sit simpliciter necessaria.

Notandum q̄ ly simplr vno mō distinguit contra ꝑm gd.sic capit Aristo.ij.Elēchorum.Scōo valet tantum sicut fine addito.sic capit Aristo.j.Topicorum in fine vbi dicit.q̄d dico simplr dico.Scōo notādum q̄ ly necessariū capitur tribus modis. ¶Primo,ꝑ termino ꝑme intētionis.& sic est res q̄ nō pōt nō esse.& isto mō solus deus est necessariū.& sic est in tertia spē qualitat⁹. Et lꝫ chimera nō possit nō esse.tñ non est necessariū q: non est.Scōo capitur ꝑ termino scōe intētionis,put attribuit propōnib⁹.& tūc necessariū est ꝓpō necessaria.Et est duplex propō necessaria.ſ.simplr & ꝑm gd.Tertio capit iterū ꝓ termino scōe intētionis,put attribuit cōsequētijs,sic q̄libet ꝓsequētia vo

Necessariū capit tribꝰ mōis

catur necessaria q̄ est bona. ¶Corollarium. Ille termin⁹ necessariū est equi uocū ad propōez necessar am ⁊ consequentiā necessariam. vel ad necessitatē propositiōis ⁊ necessitatē illationis. ¶Corollariū. ⁊ regula quādo huic qō est necessariū additur terminus importās illationē. tunc dicit necessitatē illationis. Sz qū sibi nō addit termin⁹ importās illationē vel aliud sm̄ tūc ppō est distinguēda vz quā necessitatē dicat. qz sm̄ Hugonē est equocum a casu ⁊ ergo pōt ad vtrūq; accipi. ¶Corollarium. Necessitas illationis nō ē aliō nisi ipsa cōsequētia cui⁹ nota denotat p̄ns necessario seq ex antecedēte. ⁊ sic idē est vītas bonitas necessitas ⁊ ptingētia p̄ntie. ¶Corollarium. Hugo addit simplr nō abs re. i. nō sine cā. qz aliq dicebāt q̄ p̄na diuideret i p̄ntiam simplr bonā ⁊ p̄naz vt nūc. ¶Un̄ est sciēduz q̄ p̄na vt nūc ē ppō p̄ntionalis sic se hns q̄ rebus hntib⁹ se vt nūc: añs ⁊ cōsequens eiusdez sunt ppōnes vē vt magr sedet. g̃ magr legit: sed talis nō est cōsequētia. Sz cōsequētia simplr bona ē de q̄ sonuerūt diffōnes p̄us a posteriori. Tertio notāduz. q̄ sicut ille termin⁹ necessariū capit trib⁹ modis: ita ēt illi termini vez falsuz cōtingens ⁊ impossibile. Et ly bona va necessaria ⁊ possibilis cōuertunt. sic etiā mala falsa ⁊ impossibilis cōuertūt. ¶Per ȝrīr ad qōnez capiēdo ly p̄na pro oī p̄na tā creata q̄z increata. ⁊ ly necessario p̄ termino p̄e intentionis qō est falsa: qz pdicatum nō conuenit cuilibet suppōsito subiecti: vt pz de illa: sortes currit. ergo sortes monet. sed est falsa possibilis: vt si solus deus sit cum qōne: qstio est vera. qz tunc deus est p̄na increata ⁊ est necessaria: qz nō pōt nō eē. ¶Scōo dicēduz: capiēdo ly consequētia solū pro p̄na creata: ⁊ ly necessario p̄ termino p̄me intētionis: qō est falsa ⁊ impossibilis. ¶Tertio dicenduz. capiēdo ly p̄na cōiter. ⁊ ly necessario p̄ termino scōe intētionis put attribuit ppōnibus. qō ē falsa. qz valz tātum. ois p̄na est ppō necessaria. ⁊ hoc est falsum de illa. hō est asinus. ergo hō est aial. sed est falsa possibilis. quia dato q̄ solum p̄ditionales bone p̄ne sint cū qōne: qō erit va. ¶Quarto dicēduz. capiēdo ly p̄na cōiter: ⁊ ly necessario pro termino p̄me intentionis: put attribuit cōsequentijs. qō est vera: ⁊ hec est intentio auctoris. qz valet tātum. ois p̄na est bona. ¶Concedūtur g̃ oēs ille vtute regule Topicar. Ois cōsequētia est bona. ois cōsequētia est necessaria. ois cōsequētia ē mala. ois p̄na est impossibilis. ois p̄sequētia est falsa: vera: contingēs: possibilis ⁊c. Sz illa est negāda de rigore. aliqua cōsequētia est negāda. qz valet tñ: aliq̄ consequētia est negāda p̄na. Sed Hugo p̄cedit eā put ly negāda capitur substractiue. ¶Corollariū. Nō sequit: illa p̄sequētia est va. g̃ illa consequētia ē vera ppō. Nec ulla consequētia est impossibilis. g̃ illa cōsequētia ē impossibilis ppō. vt pz de ista. si hō currit aial currit. p scōa pte. Sz pro p⁹ pz ibi. ois homo currit. g̃ aial currit: qz in talib⁹ consequētijs equiuocatur ly vera ⁊ impossibilis. ¶Corollariū. Dē qō ē necessariū ex illatiōe est simplr necessariū. ⁊ nō diuiditur necessariū ex illatione in simplr ⁊ sm̄ qd. ¶Corollariū. Ly necessarium nō hz ampliare: qz non importat potētiam. ⁊ hz in eius diffinitione exp matur potentia: tamē non opz terminū oia cōnotare q̄ in eius diffōne exp muntur. ¶Corollariū. Capiēdo ppōnem modalem large: tunc questio ē modalis prout ly simplr determinat copulam. sed non capiēdo stricte. Idem ē ibi. sortes essentialiter est homo: sortes accidētaliter est doct⁹. ¶Corollariū. Omnis propositio mūdi aut ē necessaria: aut impossibilis: aut contingēs: aut vtrūlibet. ¶Corollarium. Nulla propositio modalis de extremis irrestrictis

Corol. p⁹

Scōo.

Tertio.

Quarto

p̄na vt nūc

Rñ. ad qō nem

Scōo

Tertio

Quarto

Declarat aliq̄ corollaria.

Scōm

Tertium.

Quartum

Quintum

Sextum.

est ꝓtingẽs ad vtrũlibet. Dr: de extremis irrestrictis. ꝓpter illã: hoiem possibile est esse oẽm hoiem q est. ¶ Corollarium. Quelibet ꝓpõ de disiũcta copula vbi secũda negat est necessaria. vt sortes est vel nõ est asinus. ¶ Corollarium. Illa ꝓpõ: aligd est. nunqz est falsa sine noua impositione. ⁊ tñ nõ est necessaria. qr si deus destrueret oẽ tps: fieret falsa. Dicunt tñ alij ꝑ Regula q̃ ois ꝓpõ cui⁹ subiectũ significat oẽm rem mũdi vl' adeqte rem indepedentez: talis ꝓpõnis copula absoluit a tpe. vt ens est: aligd est: deus est: necessarium est ⁊c. Et sic bñ sequit. deus ⁊ totũ vniuersum sunt. g̃ necessariuz est. quia ꝓñs est ꝓpositio necessaria. Hec est regla Linconienſ. dic sicut placet.

¶ Corollarium. Illa ꝓña nihil valet: sortes currit in domo. ergo aiam sortis plato hñs nõ emit pisces in foro. In casu quo aia sortis sit replicatiue in sorte ⁊ platone: añs esset vez ⁊ ꝓñs falsuz. ⁊ nõ sequitur: g̃ sortes est plato. quia identitas indiuidualis nõ arguit ex forma. Secus esset si sic ꝓcluderet. g̃ materiam ⁊ formã sortis plato habẽs est sortes. ¶ Corollarium. Illa ꝓña: in Danubio est ois aq̃. g̃ in danubio nõ est aq̃: capiẽdo ly aqua absolute: ⁊ nõ ponendo pũcta: bene valet. qr antecedẽs est impossibile. Et ibi ly ens stat determinate ⁊ est ps ꝓdicati. Si aũt ponũtur pũcta: vl' ly aq̃ capit cõnotatiue: nihil valet. Idez est ibi. In domo est omnis homo. ergo in domo nõ est hõ.

Septimũ.

Octauum

Regula.

Nonum.

Decimuz

Sophisma.

Nulla ꝓpositio est negatiua. ergo aliqua est negatiua. Notãduz q ipm est ꝓpõ rõnalis ⁊ hz oẽs oppositas. Et circa illd sophisma ꝓsupponũt acceptiões illi⁹ timi ꝓpõ.

¶ Scdo notãdum q illud sophisma mouet ꝓncipaliter ad sciẽdum q nulla ꝓpõ negatiua infert affirmatiuam nisi negatiua sit impossibilis: aut affirmatiua necessaria. qr negatiua nihil ponit. q autem negatiua ipossibilis infert affirmatiuam: hoc nõ est rõne sui sed rõne impossibilitatis añcedentis.

¶ Per hũ rñr ad sophisma q ipm est falsum ⁊ impossibile de rigore verboruz. qr rõnalis mala ꝓña: ex eo q añs est negatiuum ⁊ ꝓñs affirmatiuũ. ⁊ cũ hoc ꝓñs est ꝓtradictorium añcedentis. mõ nihil infert suũ ꝓdictoriũ nisi impossibile. Sed sic nõ est de añcedẽte. Et in casu q̃ cras solum fieret ista ꝓpõ Deꝰ est: tũc cras sic fieret sicut ꝑ añs significatur esse ꝑ nunc. ⁊ nõ fieret sicut ꝑ ꝓñs significat esse ꝑ nũc. Etiam dabilis est casus in q̃ añs est verũ ⁊ cõsequens falsum. Vtamur vna hora ꝑ tpe ꝑsenti ꝑ cui⁹ scda medietate nõ sint ꝓpõnes: sed ꝑ ꝓma sint multe ꝓpõnes cũ sophismate: ⁊ copule sophismatis importãt adeqte secũdaz medietatez hore. tũc illa est vera: nulla ꝓpõ est negatiua. qa valet tantum. nulla ꝓpõ ꝑ secũda medietate illi⁹ hore est negatiua. Et illa est falsa: aliq̃ ꝓpõ est negatiua. qr valet tantum. aliq̃ ꝓpõ ꝓ secunda medietate illius hore est negatiua. Sed iste casus magis est difficultatis q̃z vtilitatis. Scdo dicendum Capiẽdo negationem infinitanter in sophismate: tũc sophisma est bona ꝓsequẽtia. sed falsa ꝓpõ. qr añs est falsum.

¶ Tertio dicendũ. absoluẽdo copulã cõseqntis ⁊ nõ añcedentis: sophisma itez est bona cõsequẽtia. sed falsa ꝓpõ. quia añs falsificat seipm. ¶ Quarto dicendum ferendo ex certificatiõe ly nulla in totũ sequẽs: sophisma nec est bona nec mala ꝓña. quia nota negat. Sed hũ nõ põt fieri. qr negatio vnius categorice nõ ferk in terminos alteri⁹ categorice. ¶ Quinto dicenduz. absoluendo copulã antecedẽtis: sophisma est bona ꝓña sed falsa ꝓpõ. qr añs est impossibile. ⁊ valet tãtum. nulla ꝓpõ q̃ est vel fuit vel põt esse est negatiua.

Sophisma iõ mouetur.

Rñ. ad sophisma. Primo.

Scdo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

z hoc est impossibile. ¶Sexto dicendū. capiendo ly negatiua pro termino ꝑme intētionis z ampliatiue. sophisma est bona ꝯña. qz añs est impossibile. vt pz: z ꝯñs est necessariū. qz valet tñ. aliq̄ propō est vel fuit vel potest eē negatiua. ¶Dz ergo q̄ ois ꝯsequētia cuius añs est impossibile ē simpliciter bona. z ois ꝯsequētia cuius ꝯñs est impossibile est simpliciter bona. De illo habetur circa gōnem. Utrū ad impossibile sequaꝯ quodlibet. ¶Corollarium. Non sequit ꝯ sensum falsum. nulla ꝓpō est negatiua. ergo hec est vera. nulla ꝓpō est negatiua. Et vltra. hec est vera: nulla ꝓpō est negatiua. g̃ hec est nulla ꝓpō est negatiua. Et vltra hec est. nulla ꝓpō est negatiua. g̃ aliqua propositio est negatiua. Et tūc de ꝑmo ad vltimum. nulla propō est negatiua. g̃ aliq̄ propositio est negatiua. qz ꝑ[a] cōsequētia intermedia nihil valet. Uñ in casu sophismatis sic est sicut per añs zc. ¶Corollarium. Bene segtur. Omne ens qō sortes audit plato profert. z sortes audit bonam ꝯsequētiaz. ergo plato ꝓfert bonam ꝯñam. in casu quo proferat sophisma z sortes nō audiat ly nulla. qz si ps propositionis est propositio: tūc consequens est verum. Si ät ps propositionis nō est propositio. tūc minor est falsa. Sed nūq̄z est argumētum in darij. qz distributuz a pte subiecti ī maiori nō predicatur in minore. Et sic etiā bene sequit. quicqd sortes audit plato ꝓfert. z bona ꝯsequētia ē ens qō sortes audit. ergo bonā ꝯsequētiā plato ꝓfert. z est argumētuz i darij. ¶Corollariū. Illa ꝯsequētia est bona. hō currit. ergo al' currit. Et figs diceret volo ponere ly homo. prout sit ſyonimū cum lapis z ly currit cum substātia tūc añs valet tñ sicut lapis est ſba. z volo q̄ nullū animal currat. tunc antecedēs est verum z ꝯñs falsum. ¶Rñdetur sic nō admittēdo. qz sic nulla ꝯsequētia valeret. qz nullus terminus in cōsequētia dz imponi propter qō in diffinitione cōsequētie dī pro nūc. sed possunt bene significata p terminos in cōsequētia positos imponi ad significādum sicut fit. pp qō illa cōsequētia nō valz. hec est vera. hō est asinus. ergo homo est asin⁹. vt supra dcm̄ est. Sile est ibi. hec est falsa. hō ē aial. ergo hō nō est aīal. ¶Corollariū. Nō sequit. Aliqd est. ergo hec est vera. aliqd est. vt si cras nulla ꝓpō fieret: tunc cras fieret sic sicut per añs significaꝯ esse. z tñ non zc. ¶Corollarium. Omnis homo fuit nō al'. ergo nō al' est homo. nā posito q̄ primum instās sit omnium hominum. tūc antecedēs est verum z cōsequens falsum. z quod mā z forma omnium hominum prius fuissent create: z capiendo ly ens trāscendenter. ¶Corollarium. Non sequit. Sortes nō erit homo. ergo sortes non erit: qz de sorte mortuo verum est dicere. sortes non erit homo posito saltem q̄ nō reproducatur. z tamē ꝯsequēs est falsum. qz valet tātuz. sortes nō erit ens vel entia. ¶Corollarium. Nō sequit. sortes fuit. ergo sortes fuit homo. qz si esset primum instās esse sortis z mā z forma ipius diu fuissent create. añs est verum z ꝯñs falsum. ¶Corollarium. Nullum dependens aliud a sorte scit septem artes liberales. ergo tñ sortes scit septem artes liberales: qz in exponibilibus ly res capit trāscendēter. Et in casu q̄ sortes sciat omnes septem artes liberales. z plato quattuor. cicero tres: añs est verum z ꝯñs flm. ¶Corolr. Nō sequitur. hō est hoies. ergo hō est asinus. capiendo terminos absolute in añte: qz vt sic quilibet homo est plures hoies partiales. Et capiēdo in antecedēte oēs terminos ꝓnotatiue. cōsequētia nō valet. nec añs est i possibile. qz sint due māe B z L que informent ab eadē forma replicatiue. scz A. sic q̄ ille materie sint segregate pro ꝑma medietate hore. Et pro scōa

Sexto

Declarat argumēta: z ꝯñtias in corollarijs

Primo

Secundo

Tertio.

Quarto

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo.

Nono

medietate hore vniantur. tunc hoc est homo totalis pro scda medietate ⁊ p prima est homines totales ⁊c.

Utruz cõsequentia bene diuidat in mãlez ⁊ formalem.

¶Pro qõne no. q de accidentalibus illius qõnis videt iudicandũ ee sicut de qõne supra posita. Utrz suppositio bene diuidatur in psonalẽ ⁊ mãlẽ vbi visuz est q hec ꝓpa nõ valz. ꝓpa bñ diuidit in mãlem ⁊ formalẽ. g̃ ois ꝓpatia bñ diuidit in mãlez ⁊ formalem. qz ille terminus cõsequẽtia psonalr captꝰ in noiatiuo casu est ly ꝓpa. ⁊ tñ nõ bñ diuiditur in mãlem ⁊ formalem. ex quo illud qõ bñ diuiditur diuisione logicali opz esse genitiui casus. nec tz p rlaz ab idefinita ad suam vlez: qz nõ sunt in mã näli. sed ꝓtingenti. ¶Lozollariũ. Ly ꝓpatia in diuisione ℳarsilij nõ supponit p se. imo nullus terminꝰ captus mãliter cuius ꝓceptus abstrahitur a ꝓuenietia in significãdo solũ supponit p se: qz cõnotatum deficit. ¶Scõo notãdum q presens questio valet ad lꝫ q melius intelligamus diffinitiones cõuersiones syllogismos descensus: ⁊ aliarum argumẽtationum gña. Etiam ad cognoscẽdum arguméta q Aristo. vocat magis euidentia: vt syllogismos ⁊ demonstrationes. ⁊ licet Aristo. exꝑsse nõ dicat. formalem. innuit tñ in illa particula: eo q hec sunt. ¶Tertio notãdum q qõ non est diuisio. sed querit de diuisione: ⁊ tali. Lonsequẽtiarum. alia est formalis ⁊ alia est materialis. que sic itelligitur. Lõsequentiarũ ideſt de numero ꝓpaz q̃daz. i. aliq̃ in certo eius sensu est formalis ⁊ alia. i. ⁊ illa q̃ in certo eius sensu nõ est formalis: est mãlis. ¶Lozollarium. Diuisum ꝑsentis diuisionis solum est supius in supponẽdo ad mẽbra diuidẽtia: ⁊ nõ in significãdo: qz cõnotãt extrisece sup diuisum. ⁊ ergo est diuisio totius in modo in suas partes. ¶Lozollarium. Ly in dicit circũstantia ptis subiectiue. i. ꝓsequẽtia diuiditur in materialem ⁊ formalem tãq̃z in terminos iferiores in supponẽdo. Quarto principaliter notãduz q ꝓpa formalis ꝑm ℳarsi. est ꝓpa que tz in oibus terminis qualitercũq; dispositis retẽta ꝓsili forma. ℙer oppositum ꝓpa materialis. Sed iste diffinitiones de rigore nõ valent. quia sequitur q nulla cõsequẽtia esset formalis. qz nulla tz in omnibus terminis. Sed sic debẽt poni ad itellectum. ¶Lõsequẽtia formalis est ꝓsequẽtia q̃ sic est bona in aliquo eius sensu q non est formabilis aliq̃ alia oro ad modũ ꝓsequẽtie q̃ si actu esset formata etiã eẽt bona: saltẽ secum forme eiusdem: vt oes cõuersiones: syllogismi: arguméta a synonimo ad synonimum: a subalternãte ad subalternatã: a tota copulatiua ad alterã eiꝰ ptez ⁊c. ¶Sz ꝓsequẽtia materialis est cõsequẽtia que sic est bona q in aliquo eiꝰ sensu est formabilis alia oro ad modum ꝓsequẽtie secũ eiusdẽ forme q̃ si actu eẽt formata nõ eẽt bona ꝓpa. vt hõ currit. g̃ aial currit. Ly in sili nõ segtur. hõ currit g̃ asinus currit. ⁊ debẽt iste diffinitiones sp limitari ad eũdem moduz significãdi. ¶Lozollarium. Lõsequẽtia materialis est ita bona ꝓpa sicut formalis. ¶Lozollariuz. Nõ segt. Illa ꝓsequẽtia est formalis: ergo q̃libet secũ eiusdẽ forme est bona: in casu q solum illa esset: hõ est rationalis. ergo rõnale ẽ hõ qz antecedens est verum ⁊ consequens falsum. ¶Lozollariũ. Non sequit. Illa ꝓpa est formalis. g̃ q̃libz secũ eiusdẽ forme est formalis in casu ꝑ oz. Si mlr. nõ segt. Nulla ꝓpa eiusdẽ forme cũ illa est mala. g̃ ipsa est formal. quia si solũ illa eẽt in mũdo. hõ currit. igit aial currit. ¶Lozollariũ. Nis ꝓpa eiusdẽ forme cũ formali est formalis. ¶Lozollariũ. Nulla mala ꝓpa est formalis

Ad multa qõ valet

Intellectꝰ diuisionis

ꝓpa formal.

ꝓpa mãlis

Lozollz ꝑm Scõm.

Tertium.

Quartum

Quintum

vel materialis. ¶Corollarium. In diffinitionibus dictū est notāter ad modum cōsequētie: qr quādo fabricatur ꝓpō eiusdē forme cū cōsequētia mālibādo p hoc qꝫ ipsa sit formalis. talis nō est ꝓsequētia. sed fabricat ad modū cōsequentie. ¶Corollarium. Dis cōsequentia cuiꝰ añs est formaliꝫ ipossibile est formalis: ꝛ ois cōsequētia cuius cōsequēs est formaliter necessarium est formalis ¶Corollariū. Hoc est argm ab inferiori ad superius. ille hō pro qlibet pte tpis ꝓsentis est nō hō. ergo hō est nō homo: ꝛ tamē est ꝓsequētia formalis. Sed hoc nō prouenit ex parte illius regule. ſz ex eo: qr antecedēs est formaliꝫ ipossibile. ¶Et vt intelligatur illa particula. eiusdem forme. Est notādum qꝫ idētitas forme nō est aliud nisi vna ꝓpō eiusdem forme cū alia: vel propōnes inter se eiusdē forme. ꝛ sic vna propō est idētitas forme nō absolute cōsiderata: sed inq̄ztum hꝫ se respectiue ad aliā. ¶Consequenter notādum qꝫ ad idētitatem forme vel ad hoc qꝫ aliq ꝓpōnes sint eiusdem forme. cōiter quatuor essentialia requiruntur. ſ. eadem qualitas. eadez q̄ztitas. idētitas copularum. ꝛ idem situs terminorum. ¶Eadem qualitas dꝫ attēdi penes omnes copulas verbales ꝛ ꝓiunctionales. ita qꝫ qlibet copula negata in vna etiā negetur in alia. ꝛ q̄cūq; affirmatur in vna etiam affirmetur in alia. imo etiā penes signū exponibile. qō si negetur in vna etiā negeꝫ i alia. ¶Propter illud regsitum illꝫ nō sunt eiusdem forme. hō vel asinus nō currit. hō nō vl asinꝰ currit. Silr nec ille. hō q nō currit mouet. hō q mouet nō currit. Nec iste. nō tū hō est aial. tū hō nō est aial. ¶Corollarū. Non segtur. Ille sunt affirmatiue vl negatiue vl ambe mixte qlitatis. ergo in eis est eadem qualitas. ¶Dume due partes patuerūt. tertia aūt patet in illis homo est vel nō est asinus. hō nō est vel nō est asinus. ¶Eadem q̄ztitas debꝫ attēdi penes quelibet terminum quo ad spālissima suppositionis. ita qꝫ si vnus distribuitur cōplete. qꝫ etiam alter q loco sui ponitur distribuatur cōplete. ꝛ gñaliter ita qꝫ q̄cūq; specialissima acceptione terminꝰ accipitur in vna qꝫ eadez vl ꝓsili ipse vel q loco sui ponitur accipiatur in alia. ¶Propter qō iste nō sūt eiusdē forme hō est sortes. hō est aial. Nec ille. hō est aial. hō ē oē aial. Nec ille oēs homes currūt. ꝛ oēs homes currūt. capiēdo ly oēs in vna collectiue ꝛ in alia distributiue. Nec ille. Dis hō albꝰ ē aial. oēs entia diuina est filius: qr i vna subiectum cōplete distribuitur. ꝛ in alia incomplete. Etiā debꝫ attēdi q̄ztitas penes modos. vt si aliq̄ est vlis vel ꝓticlaris ex pte modi qꝫ ét alia q dꝫ esse secū eiusdē forme sit vlis vel particularis ex parte modi. Et sic ille non sunt eiusdem forme. omnis homo possibiliter currit. ois homo fortiter currit. ¶Corollarium. Nō segtur iste ambe sunt particulares vles vel idefinite ergo in eis est eadē q̄ztitas. pꝫ. ¶Identitas copularū sic debet attēdi. qꝫ oēs copule ꝓiūctionales sint simplr synonime siue faciāt categoricas siue hypotheticas ꝛ omnes copule vbales tam pncipales q̄z minus principales sint synoníme quo ad significare cū tpe vel quo ad absolutionē a tpe. ¶Propter qō iste nō sūt eiusdē forme. hō ꝛ asinus currit. hō vel asinus currit. Nec ille hō est animal. hō fuit aial. ¶Tū copule triplr sunt synoníme. ¶Primo in modo significādi essentiali. vt legit ꝛ leget. ¶Scōo in esse copule qꝫ quātū requiritur rōne vnius ea rōne qua est actus cōpletiuus vel diuisiuꝰ qꝫ idez regratur rōne alterius ea rōne q̄ ꝛc. ¶Tertio q̄ ad ꝫcare cū tpe vel q̄ ad absolutionē a tpe. Et vltimis duobꝰ modis capiꝫ in ꝓposito. Idem situs terminoꝝ vno mō est terminū met situari. ꝛ talis est situs intrinsecus. ¶Alio mō

Sextum.

Septimū.

Octauum

Identitas forme.

Quattuor regrunt ad idētitatez. ꝓ° regrit ea dez q̄litas.

2° regrit ea dez q̄ztitas

3° regritur idētitas copularum

Copule tripliciter sūt synoníme.

4° regrit idē sitꝰ terminorum.

ad ꝓpositus sic attendit ꝙ quotiēscūq; vnus terminus siue categorematic⁹ siue syncategorematicus siue cōplexus siue incōplex⁹ aliq̄ ꝓpone ponit in aliquo gīe synonimeitatis: & in certo ordine ꝙ in eodem genere synonimeitatis & eodē ordine. & totiēs alter q loco sui ponatur i alia. Propter hoc iste nō sunt eiusdē forme asinus est asinus. & asin⁹ ē rudibilis. q̄ly asin⁹ ponit bis in ꝓma & in scōa nullus termin⁹ ponit totiēs. ¶Ex quo p̄z ꝙ tria requirunt ad eūdez situ terminoz vz totiēs: ordo & synonimeitas. Totiēs ꝙ si aliqs terminus ponitur bis vel ter in aliqua ꝓpositione ꝙ alter q loco sui ponit etiā ponatur totiens. Ordo ꝙ termini accipiant cōsimili ordine. ita ꝙ si aliquis terminus ponit a parte predicati vel subiecti ꝙ alter qui loco sui ponitur a parte eiusdem extremi ponat. vel si aliqua ꝓpō in vna sit antecedēs vel termin⁹ ponat in vna in aūte ꝙ etiam alter qui loco sui ponitur ꝓsimiliter po natur. Propter qō conuertens & conuersa quādocūq; sunt eiusdem forme.

Synonimeitas. i. in quocūq; genere synonimeitatis aliquis terminus ponitur in vna ꝙ alius in alia ponat in eodem genere synonimeitatis. ¶Pro quo est sciēdum ꝙ synonimeitas terminorum est quintuplex. Prima i modo significādi p̄ncipali. secunda in modo significandi essentiali. tertia in modo significādi accidētali vt numerus. genus & casus. quarta synonimeitas ē totaliū complexoz. quinta simplex synonimeitas vt termini qui dicunt simpliciter synonimi. ¶Corollarium. Quādo aliquis terminus ponit pluries. vt bis vel ter: tūc nō dz variari genus vel numerus vel casus. q̄ iste nō sūt eiusdez forme. hō currit & animalia currunt. Sīr iste nō sunt eiusdē forme. sortes est homo. sortis est asinus. Nec ille sortes est asinus. sortis est asinus. Nec ille risibilis asinus currit & risibiliū asinus currit. capiēdo ly risibilis in genitiuo. ¶Corollariū. Numerus & casus respiciunt tam syncategoremata q̄z categoremata. sz genus solum respicit syncategoremata. q̄ ille sūt eiusdē forme hō currit. aial currit. Sed ille nō sunt eiusdē forme. nullus hō currit. nulla hō currit. ¶Dubitat. vtr̄ ista quatuor sufficiāt & regrant ad idētitatez forme. Pro quo notādū ꝙ idētitas est duplex. s. metaphysicalis & logicalis. Metaphysicalis nō est aliud nisi res ꝓsiderata p̄z certā rōnem p̄z quā nō differt ab alia. Sz logicalis est duplex. s. ꝓpōnis & ꝓpie. Idētitas ꝓpōnis est q̄libet ꝓpō eiusdē forme cū alia. Cōsequētie: est q̄libet ꝓpītia eiusdē forme cum alia. ¶Et de tali idētitate ꝓpōnis & ꝓpie sunt gnq; famose opiones. ¶Prima opinio Marsi. in textu q dicit ꝙ tria regrant. s. copula. qualitas. & q̄ztitas. etiam dicit ꝙ tria sint in ꝓpōne ex pte forme se tenētia copula qualitas q̄ztitas. ¶Scōa opio ē Hugonis & Biri. q tenēt ꝙ q̄ttuor regrāt. s. copula. q̄litas. q̄ztitas. & ordinatio terminoz. Et illa nō sunt sufficiens. alias seqret ꝙ ab appellato ad appellatū eēt bona ꝓpia. vt quilibet homo cognoscit venientem. ergo quilibet homo omnem venientem cognoscit. q̄ in simili non sequit. quilibet homo pcutit a hoiem. ergo q̄libet hō a hoiem percutit. vr̄ tū ꝙ ipsi inuerunt alia p̄ly ꝓsilia. ¶Tertia opinio est ꝙ solū duo regrant. s. idē situs terminoz & idētitas specifica syncategorematū: q̄ pctm̄ est fieri p plura &c. Et alia oia includētia in idētica specifica syncategorematū. Et illa opinio est sbtilissimoz logicoz. Tū idētitas specifica syncategorematū est quotiēscūq; ponit vnū syncategorema certo mō denotans in vna ꝙ in alia ponat ipsum vel suū synonimū eodē mō denotās. Quare ille nō sunt eiusdem forme. asin⁹ cuiuslibz hois currit & cuiuslibz hois asin⁹ currit & oē aial fiē hō

Tria regrū tur ad eu n dē situ termīnozum.

Primo

Secundo

Tertio. Synonimeitas est qntuplex.

Utr̄ ista q̄ tuor sufficiant &c.

Quiqz opiniões. Si ꝓdicta regrant & sufficiant

Prima

Secunda

Tertia

ꝛ oē alꝑ ꝓter hoiem currit. ¶Quarta opinio est antiq̄ logicoꝝ q dicūt q rē- Quarta.
grātur q̄ttuoꝝ ꝓdicta sz nō sufficiāt. Sz vltra regrātur eadē ampliatio appel- Quinta.
latio restrictio sub ꝯditiōe. ¶Quinta opinio ꝛ cōis schole vviēnēsis. dic q
q̄ttuoꝝ ꝓdicta regrūtur sz nō semp sufficiūt. qꝛ vltra ꝫ regrit eadē appellatio
rōnis sub ꝯditione. Etiaz regritur eadem appellatio forme sub ꝯditione. ꝛ
ꝫ in totalib⁹ cōplexis. vt si ibi ponit aliqd cōplexū certo mō appellās suam
formā q in alia ponatur ipsuz vel aliud eodē mō appellās suā formā. quare
ille nō sunt eiusdez forme. cantoꝝ regis currit. ꝛ regis cātoꝝ currit. nec ille cā
toꝝ regis currit. cātoꝝ hominis currit. ¶Corollarium. Jsta opinio ꝓsuppo-
nit q negationes sint in mēte. quia si negationes nō essent in mēte tūc nō re
quireretur eadem qualitas. quia oia comprehenderētur sub idēntate copu-
larum. ¶Corollarium. q idēntitas specifica syncategorematum nō regrītur
saltem vt vnum ab alijs distinctū. quia si actꝰ distributiui distribuūt termi-
nos in mēte. tūc in mētali illius. asinus ꝓter hoiem currit. ꝛ asinus cuiusli
bet hominis currit: actus distributiui nō eodem modo denotāt. Si autem
actus distributiui nō distribuūt in mēte sed exceptiui. tūc ibi nō est eadē q̄n
titas in specie specialissima. exq̄ illi actꝰ nō sūt synonimi in eē actꝰ. ¶Corol
larium. Tenēdo q vba significēt cū tpe ꝑ ꝯceptꝰ tpales sibi vel extremis su
peraddītos. tūc syllogismi ꝛ ꝙuersiones sicut cōiter formātur sūt ꝙne forma
les qꝛ nō erit istātia in terminis ampliatiuis qꝛ ibi nō erit idē situs terminoꝝ.
Si āt vbū significat cū tpe seipso tūc ad ꝫ q syllogismi ꝛ ꝙuersiones sint for
males ꝙne oportet addi ad ꝓdicta ꝓsimilē amplā acceptionē sub ꝯditione. i.
si in vna ponit terminꝰ acceptꝰ ad certā differētiā tpis vel plēs q in alia sic
fiat. ¶Corollarium. Tenēdo q argumētum a diuisis ad ꝯiūcta sit formale re
quiritur etiā eadē appellatio forme. ꝛ ꝫ in cōplexis vt supra est dictū. nō aūt
in simplicibus. qꝛ iste sunt eiusdē forme. hō currit. albū currit. ¶Corollariuz
Jlla est bona ꝙna. Parisius vēditur panis. ꝛ parisius est ciuitas ergo in ciui
tate vēditur panis. sed nō est syllogismus. qꝛ nō est ꝙna formalis. qꝛ in fili nō
segtur sumēdo easdē ꝑmissas ꝛ iferēdo sic. g̃ sub ciuitate vēdit panis. Et nō
pōt iferri formaliꝫ ꝛ syllogistice ex illis ꝑmissis qꝛ nō sunt dispōsite ad iferē-
dū ꝯclonē syllogistice nisi qs vellet sic ꝯcludere. g̃ a ciuitatis vēdit panis. ita
q ly a sit signū ꝯgruitatis. ¶Corollariū. Quinta opinio rñdet ad dubiū sup̄
motū. ¶Sz rñdet ad qōnē ꝑncipalē. qō vt ꝓponit est vā: qꝛ aliqō ly ꝙna bñ Rñ. ad qō
diuidit in mālem ꝛ formalē. vt ille terminꝰ ꝙna in illa. ꝙnaꝝ alia est formal nem.
ꝛ alia est materialis ibi ly ꝙna bene diuiditur in materialem ꝛ formalem.

Sophisma.

Omnis homo est aial: g̃ sortes est animal. ¶Notādū ꝑm hu
gonē ꝓsupponēdū est q in sophismate ly hō
ꝛ ly aial accipiātur absolute qꝛ ipse negat sophisma hoc etiā est rigoꝝ verbo
rum sophismatis. ¶Secundo notādū q in esse distributionis oēs actus di
stribuitiui sūt eiusdē speciei specialissime ꝛ ly ois i sophismate nō distribui
tur ꝑ spēꝰ singuloꝝ qꝛ vītas eius pōt saluari alias ꝛ actꝰ distributiui distin
guūtur ꝑ obiecta formalia ꝛ nō materialia vt in illis duabus. ois hō currit.
omnis asinꝰ currit. nā obiecta materialia differūt nō autem formalia. ¶Ad Rñ. ad so-
sophisma rñdet q de rigore logice sophisma est falsum ꝛ impossibile. quia phisma.
rationalis mala ꝙna. Et dicitur notanter de rigore. quia de rigore omnes Dūmo.
termini capiūtur absolute. vel omnes ꝓnotatiue. ꝛ de rigore copule ipoꝝ.

Secūdo. tant tempus. ¶Secūdo dicēdum. Si ambe copule absoluūtur a tempore vel solum copula ꝓsequēs sophisma est verum ⁊ bona consequentia. quia

Tertio. tunc ꝓsequens semper erit necessarium. ¶Tertio dicēdum. Si ly homo in antecedente caperetur absolute ⁊ ly animal connotatiue ⁊ non ponēdo pūcta sophisma est bona ꝓsequētia. qz vt sic añs est ipossibile. Si vō ponūtur puncta est mala ꝓña in casu quo esset homo plato punctualis ⁊ sortes non esset. ⁊ hoc si copule in antecedēte importarēt tempus. Si autem nō tūc iterum est bona ꝓsequētia quia añcedēs fieret impossibile. quia valeret tātum

Quarto. omnis qui est vel erit ⁊c. est animal totale. ¶Quarto dicēdum. capiēdo ambo extrema antecedentis absolute vel connotatiue ⁊ copulas de rigore so-

Quinto. phisma est falsum ⁊ impossibile. quia rationalis mala ꝓsequētia. ¶Quinto dicendum. capiendo ambos terminos connotatiue tunc non sequitur. omnis homo est animal ⁊ sortes est: ḡ sortes est aial. Si. n. illud qō iā est sortes maneret sine aliq̄ resolutiōe. licet hoc naturaliter fit ipossibile ⁊ generaret aliq̄ pars ita q ex illa pte genita ⁊ qō prius fuit sortes fieret vnus hō totalis. ⁊ ly sortes significaret soluz illud qō prius fuit sortes. añcedēs est verū ⁊ ꝓs falsum. Nec arguit p regulam qz ly sortes soluz est inferius ad ly hō absolu-

Corollz ꝑm te captum. ¶Corollarium. Nō sequitur ois hō est aial. ⁊ sortes est vel nō est. ergo sortes est aial nec sumitur ꝓstātia qz ꝓstātia est ꝓpō affirmatiua. modo

Secūduz. ista est mixte q̄litatis. ¶Corollariū. Bene sequitur. Omnis argumētatio est bona ꝓñtia: sed sophisma est argumētatio. ḡ sophisma est bona ꝓsequētia. quia si ly argumētatio capitur stricte. minor est falsa. Est qñ ꝓbatur. quia est enthymema ex quo est syllogismus truncatus. Dicatur q Aristoteles cepit argumētationē large qñ posuit quattuor species argumētationis ⁊ sic syllo-

Tertium. gismus trūcatus nō est argumētatio stricte capiēdo. Si autem capitur large tūc maior est falsa. ¶Corollarium. Cōsequens sophismatis est necessarium ex ꝓditione nō anteē est simplr necessariuz. ⁊ ly ex ꝓditione est determinatio diminuēs ad ly necessariuz ⁊ nō distrahēs. qz omnis ꝓpositio simpliciter ne-

Ꝓpō ne cessaria ex ꝓditione. cessaria etiaz est necessaria ex ꝓditione. ¶Pro quo notāduz q ꝓpositio, necessaria ex ꝓditione est ꝓpositio ex cuius terminis ꝓstituibilis est vna ꝓditionalis bona ꝓña. vt sortes est aial. qz bene sequit. si sortes est sortes est ani-

Quartuz. mal. ¶Corollariū. Nō sequitur. Isti termini sunt bona ꝓñtia. ⁊ isti termini sunt sophisma. ḡ sophisma est bona ꝓña. nec arguit expositorie qz nō a q̄libet ꝑticularuz ad vnā de omni valet ꝓña. ¶Corollariū. q cardinalis qui scripsit ad parisius in bulla sua. vt illa homo est aial diceret necessitatem prin-

Quitū de bulla cardinalis. cipaliter tria tenuit. Primū. Omne qō est qñ est de necessitate est. ⁊ Aristoteles platonē in hoc redarguit ꝑmo Periherm enias. Scōm q omnia futura de necessitate euenirēt. ⁊ Aristoteles platonē in hoc redarguit sexto metaphysice. Tertium q si nullus homo esset vel fuisset adhuc illa esset vera hō est aial. Sic albertus magnus super porphirium idem tenet. qz dicūt q esse essentie ⁊ existētie nō sunt idem. Et dicūt q esse sit quidam modus accidētalis supadditus vel distinctus ab essentia. ¶Cōsequenter notādum qñ Ari-

Ad vitatez vlis regrit vitas oim singulariū. sto. ꝑmo prior dicit ad veritatē vlis regritur veritas oim singularium intelligit de singularib⁹ in supponēdo q̄les sunt ille hō est aial. ille hō ⁊c. ⁊ nō in significādo vt sortes est animal ⁊c. Nec sequitur contra Aristotelem q illa esset falsa. a me cognoscitur omnis veniens. si haberem conceptum illius complexi omnis veniens ⁊ nō illius complexi ille veniens. licet illa singu-

laris sit falsa. a me cognoscitur ille veniēs. quia talis singularis nō bene formatur sed dz sic formari. a me ille veniēs ꝫz ꝯceptuz venietis cognoscit. ita q ly ille nō appellat rōnē. ¶Cōsequēter sciēdum q in materia insolubili uz datur ꝓpō vniuersalis falsa cuius q̄libet singularis si esset formata eēt vera. vt illa est falsa oēs ꝓpō est singularis. z tñ oēs ei⁹ singulares eēnt vere si essent formate. Sic etiā datur ꝓpō vniuersalis vera cuius singulares si essent formate essent false: vt si essent eius tres singulares z semp demōstretur p ly illa ꝓpositio cuius ly illa est pars vt illa omnis propositio singularis est falsa est vera z eius singulares tres falsificāt seipsas. ¶Corollarium. Omnis ꝓpō que segtur bene ad aliā coassumpta sibi necessaria. etiaz segtur ad eam sine tali necessaria. Et qñ arguitur fiat ergo sic in sophisimate addatur illa z sortes est homo in qua absoluetur copula tūc arguitur sic. sophisima est bona ꝯsequētia. dicatur negādo. z quādo probatur syllogistice. respōdetur q nō sit syllogismus quia medium in illa in qua nō distribuitur supponit ꝑ pluribus q̄z in illa in q̄ distribuitur. ¶Corollariū. In sophisimate nō arguitur a toto in quātitate ad suā partem qz ille terminus q fuit distributus in antecedēte deberet poni in ꝯsequēte nō distributus.

Utrum in omni bona ꝯsequentia ex opposito ꝓtradictorio ꝑtis sequatur oppositū añtis. z si ex opposito ꝓ ñtis segtur oppositū añtis ꝓña est bona. ¶Notādū q̄stio est hypothetica copulatiua ꝑma ei⁹ ps est categorica. ꝫz scōa est hypothetica ꝯditionalis. ¶Secūdo notādū. q ista q̄stio originatur mouetur z fūdatur sup diffōnem bone ꝯsequētie z ei⁹ itellect⁹ est ꝓcise vna diffō ꝯsequētie. ¶Sūt āt tres ꝑm originē ꝑncipales diffōnes z modi cognoscēdi penes quos q̄libet ꝓña noscitur bona. ¶Prima si oppositū ꝯsequētis repugnat añcedēti ꝓña est bona. Scōa si sic esse sicut p accidēs significatur esse: ipossibile est aliter esse q etiā ita sicut p ꝯsequēs significat eē ꝯsequētia est bona. Tertia si ex oppositō cōsequētis sequit oppositū antecedētis ꝓña est bona sicut videbit in ꝓcione respōsali. ¶Corollariū. ly in in q̄stiōe dicit circūstātiam ꝑtis. qz ꝓñs segtur ex antecedēte tā q̄z ps ꝓtinui in toto. ¶Corollarium. ly ex in q̄stione pōt dicere circūstātiam cause materialis. qz ꝯsequēs segtur ex antecedēte tā q̄z ps materialis ex alia ꝑte materiali. ¶Corollariū segtur de rigore importat actū exquo ex ꝑsentis tēporis z ꝑter rigorē iportat aptitudinē qz nō est terminus importās potētiā. ¶Corollariū. sequi est analogum ad bene z male sequi z omne qō segtur bene segtur. ¶Principaliter notādum. q in illa questiōe q̄ttuor ꝑsupponūtur. ¶Primo q duo ꝯdictoria nō pñt simul stare in vitate ad cōmunē sensuz. Vñ Aristoteles quarto metaphyce. Cōtradictio est oppositio cuius nō est dare mediū. vbi Aristoteles reprobat hectorē qui dixit q aliqs homo fuisset sapiēs z nō fuisset sapiēs. ¶Secūdo ꝑsupponitur q quelibet ꝓpō nata est iferre aliam vel eis ꝯdictoria stat cum ea in veritate. ¶Tertio ꝑsupponitur quicqd repugnat ꝯsequēti alicuius bone ꝯsequētie. etiam repugnat antecedēti eiusdem ꝯsequētie. ¶Quarto ꝑsupponitur qcqd añcedit añs alicui⁹ bone ꝯsequētie. etiā natū est ātecedere ꝯsequēs eiusdē ꝯsequētie. z ex illis duob⁹ vltimis ꝑsuppositis elicit vna regula generalis ꝯsequētia ꝫz. vz. de ꝑmo ad vltimuz de qua supra est habitum circa illud sophisma. aliquid est. ergo aliqua propositio est. ¶Cōsequēter notādum. q questio habet duas partes principales. ad cuius primam sit talis cōclusio

Tres sunt diffōnes ꝯñe ꝑm q̄s q̄libet ꝓña pōt ꝓbari bona vel mala.

In qōne q̄ttuor ꝓre supponūt Primo. Secūdo. Tertio. Quarto.

Ad pri mā ptē qō nis.

responsalis. In omni bona consequentia ex opposito contradictorio consequentis natum est sequi oppositum contradictorium antecedentis. vt illa est bona consequentia. homo currit. ergo animal currit. Et ita arguitur ex oppositis. Nullum animal currit. ergo nullus homo currit. ꝛ sic in prima parte questionis ille terminus oppositum debet stare pro opposito contradictorio ꝛ non contrario quia non semper ex opposito contrario consequẽtis sequitur oppositũ antecedẽtis. Et ergo questio vt ponitur est falsa. Quia est vna copulatiua cuius vna pars est falsa ꝛ impossibilis ga ꝯditionalis q̃ est mala ꝓña. ¶Conclusio pro scõa pte. Si ex opposito ꝯdictorio ꝓntis sequitur oppositũ ꝯdictorium antecedentis. consequẽtia est bona. ꝛ hec est regula infallibilis ꝛ modus cognoscendi ꝓsequẽtias. ¶Patet ergo q̃ nõ sequitur. vnus illorum non est. ergo sortes vel adam nõ est demonstrãdo sortem ꝛ adam. nec valet argui ex oppositis. ¶Silr nõ sequit isti nõ sunt. g̃ ille vel ille nõ est demonstrãdo sortem vel adã. quia duo ꝓnomina disiuncta singularis numeri bene supponũt ꝑ aliquo ꝑ quo ꝓnomẽ pluralis numeri non supponit. ¶Silr nõ sequitur. illud vel illud est homo. ergo ,quodlibet illud vel illud est hõ. demonstrãdo sortem ꝛ materiã ei⁹. ¶Corollariũ. bñ sequit vn⁹ illoꝝ est ergo quilibet illoꝝ est. ¶Sed illa nõ valet. vnus illoꝝ currit. ergo qlibet. illoꝝ currit. ¶Sed iteꝝ bñ sequit. isti nõ sunt g̃ iste ꝛ iste nõ sunt sic etiam econuerso idem demonstrãdo. ¶Corollarium. Non sequit. nullus homo fuit semper. ergo non semper fuit homo. quia arguitur a suppositione ꝓfusa tñ ad determinatam. ¶Corollarium. Non sequit. tñ album erit album. ergo nullum nigrum erit album in casu in quo aliqua res esset nigra ꝛ postea dealbaret. ¶Corollarium. Non sequit. tñ sortes se videt. ergo tñ sortes videt illum hominem. in casu in quo sortes solum videret seipm. ꝛ multi homines viderent eum. sed nullus preter eum videret seipm antecedens esset verum ꝛ ꝓsequens falsum. ¶Corollarium. Illa consequentia tu credis q̃ aliqs homo decipit. g̃ aliqs hõ decipit bñ valet. ꝛ qñ arguit ex oppositis. añs scõe ꝓñe est falsum. qꝛ sortes decipit a seipo qñ credit q̃ ipse decipiat ꝛ nõ sit. tũc decipit a seipo. ¶Corollarium. Non sequit. substantie pars nõ est. g̃ ps subẽ nõ est. ꝛ de facto antecedẽs est verꝝ ꝛ ꝓñs falsuꝫ. ¶Corollarium. Nõ sequit. sortes incipit esse alb⁹. g̃ sortes incipit esse colorat⁹. qa si sortes esset ethiops ꝛ fieret albus añs esset verꝝ ꝛ ꝓsequens falsum. ¶Corollarium. Illa ꝓña ego fui tecum. g̃ tu fuisti mecũ nõ valet. qꝛ si esset p̃muꝫ instans esse mei ꝛ tu ꝑus diu fuisses. añs esset verum ꝛ ꝓñs falsum. ¶Nec econuerso valet. quia si esset primum esse eius qui demonstratur per ly tu. ꝛ demonstratus per ly ego dudum fuisset. antecedens esset verꝝ ꝛ ꝓñs falsum ¶Corollariũ. Q̃cũq; ꝓña est formalis. tũc arguẽdo ex oppositis etiã sequit formaliꝫ. ꝛ q̃ ꝓña est mãlis tũc arguẽdo ex oppositis etiã sequit mãliter ꝛc.

Rñ. q̃ ad scõaz ptez questionis Declarat aliqs ꝓñas

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Sophisma.

Hugo loqtur hõ ꝑie i diuinis.

Tantum pater est. Agit nõ tãtuz pr̃ est. Notãdũ q̃ Hugo loquit de pr̃e in dinis pp expositiones marsilij. qꝛ exponit ꝑ duas exponẽtes vt pr̃ẽ ꝛ nil aliud a patre est. ꝛ sic añs esset verum si sola trinitas esset. Sed bene esset alius a patre. Unde signa alietatis inter se distinguunt qꝛ ly differt dicit differentiam essentialem ꝛ ꝓsonalem. Sed ly alius ꝛ alia dicũt differentiam seu alietatẽ solum personalem. Sed ly aliud dicit alietatem solũ essentialez. ꝛ g̃ filiꝰ in diuinis non est

aliud a patre.rō qz est eadē essentia. Sed est alius a patre qz sunt diuerse pso ne.z sic signa alietatis nō sunt eiusdem rationis inter se. ¶Scdo notādum alio mō capiēdo istum terminū pater.tūc pater est res que de sua substantia genervit filium vel filiam. ¶Tertio notādum.q dictio exclusiua addita vni relatiuo excludit alteruz relatiuū.seu correlatiuū vt tñ pater est:iam excluditur filius vt habetur ꝓmo physicorum. ¶Corollarium ista est impossibilis tñ trinitas est.quia aliqua res que nō est trinitas est vt pater. ¶Corollarium differūt ens z res.ens dicit essentiam z sic illa est falsa filius est ens qđ nō est pater.sed res dicit psonā.z sic illa est va.filius est res que nō est pr. ¶Corollariū. Illa est va pr in diuinis nō est filr in diuinis. Sz qñ dr tamen est negatiua cuius extrema supponūt p eodē.ergo falsa qz supponūt pro eadem essentia. Rndetur q nō sufficit sed sic oporteret q supponeret p eadez re. ¶Cōsequēter notādum.ꝑm illā viā q dicit q ꝓpones exponibiles sint hypothetice,sicut tenet hugo tūc mētalis antecedētis nō est exclusiua. Sed eius mētalis est formaliter ipse exponētes.nec propositiones de excluso extremo sunt in mēte vt sic .sed tales solum reperiuntur in voce z in scripto. ¶Corollarium. Mō habētur exclusiue hypothetice.rō qz nullū signū fertur extra ꝓpōnem categoricā. ¶Corollariuz.ly tñ qñ facit exclusiuā tūc habet distribuere terminum in voce z scripto z nō in mēte.qz alias signa distributiua in eē distributiōis nō eēnt eiusdē rōnis.qz sibi correspōderet actꝰ z distribueret sicut alia signa z vltra hoc excluderē qđ alia nō faciūt. ¶Per ꝫ rñdeꝫ ad sophisma.ꝑmo capiēdo añs z ꝓñs in sensibꝰ exclusiuis vt exponātur gīa alietatis sophisma est falsum z impossibilis ꝓpō. Sz bona ꝓña.qz añs est impossibile vt patet p exponētes.vñ sic exponit añs.pr est.z nulla res q nō est pr:est.mō scda exponēs est falsa imo impossibilis. Et in tali sensu sophisma ē materialis ꝓña.qz in simili nō sequit.tñ homo currit g nō tñ homo currit. ¶Scds sensus capiēdo añs z ꝓsequēs in sensibꝰ exclusꝫ.ita q añs sit vna de excluso subiecto.in tali sensu sophisma ē falsuz z impossibilis ꝓpō qz rōnalis mala ꝓsequētia qz ad veritatē ꝓpōnis de excluso extremo regitur z sufficit vitas eius ꝑiacētis. Est autem preiacēs propositio remanēs dempto signo exclusiuo. ¶Tertius sensus capiēdo antecedēs in sensu exclusiuo.z consequens in sensu excluso sophisma est bona ꝓsequētia sed falsa z impossibilis propositio. quia antecedēs est impossibile. ¶Quartus sensus capiēdo antecedēs in sensu excluso z ꝓsequēs in sensu exclusiuo.sophisma est vera ꝓpositio z bona ꝓsequētia.qz ꝓñs vt sic est necessariū. ¶Corollariū. Isti q̄ttuor sensus sophismatis ꝓcedūt qñ ly tñ facit vnā exponibilē gratia alietatis. Et pōt sophisma adhuc habere q̄ttuor sensus eodem modo ꝑt ly tñ facit exponibilem gratia pluralitatis. Et sic erunt octo sensus. ¶Et postea adhuc pōt habere octo permixtim.z sic habebit sedecim sensus qui omnes facile habebūt iudicari ex quattuor dictis sensibus. ¶Corollarium. Filius in diuinis est res que nō est pater.licet filius in diuinis sit ens qđ est pater. Et licet ly ens z res ꝙuertātur tñ ly ens qđ est pater z res que est pater non ꝙuertūtur.qz ly ens qđ est pater importat idētitatem essentialem.Sed ly res que est pater importat idētitatez psonalē. ¶Corollariū. Mō segtur tñ pater est pater.ergo tñ pater est. ꝓbādo ab iferiori ad superius.qz arguitur cū distributione iferioris z superioris. Nec valet probādo ab est tertio adiacente ad est scdm adiacens. quia debet argui sine distributione predicati. ¶Co-

Pater.

Declarat aliqs ꝓpōnes. ꝓmo. Scdo. Tertio.

Rñ.ad sophisma z ꝑmꝰ sēsus eius.

Scds sēsus

Tertiꝰ sensus. Quartus sensus.

Filiꝰ i diuinis ē res q̄ nō est pat.

Soluit argumēta ꝫ sophꝫ. Secūdo.

rollarium. Non sequit hoc est z hoc est tñ pater. ergo tñ pater est. pbando expositorie. qz in ꝑsequente ponitur signum certo modo denotans. cuius de notatio in antecedente nec formaliter nec vtualiter est expressa. ¶Nec sequitur tñ deus est. z ille deus est pater. ergo tñ pater est. quia a minore ad vnam de omni non valet cõsequentia. ¶Corollarium. Bene sequit omne ens est pater ergo tñ pater est. ab vniuersali ad eius exclusiuam in terminis trãspositis distribuẽdo saltem subiectum cõplete in antecedente quia tunc añs est falsum z impossibile. Si aũt incomplete distribueret ꝑña nõ valeret nec teneret p regulam. Et tunc tãtum valeret añs. Omne ens qđ est entia est pater. Si autem complete distribueret tũc tantuz valet. Omne ens qđ ẽ res que est pater est pater. ¶Corollarium. Copula antecedentis de rigore non absoluitur a tempore quia nõ significat adequate rem independentem quia vniuoce extẽdit se ad patrẽ creatum z increatum. ¶Corollarium. illa ꝑña nõ valet. tñ deus est. g̃ nõ tñ deus ẽ. quia copula añcedẽtis de rigore absoluit ex regula linconsensis de qua supra. ¶Corollarium. Bene sequit oẽ idem enti est pater. z filius est idẽ enti. ergo filius est pr. qz maior est falsa Et qñ probatur omne idem patri est pater. ergo omne idẽ enti est pater ab inferiori ad superius. ¶Respondetur q arguit cum distributione superioris. ¶Corollarium. Ly non idem vno modo capit vt est signum alietatis z valet tãtũ sicut differt a. z sic illa est falsa. sortes est nõ idẽ chimere. Alio mõ capit p duab⁹ dictiõib⁹ z negatio capit infinitãter. z sic ꝑdicta ẽ vã. Tertio capiendo negationẽ negãter. z ꝓcedit copulã. sic illa ẽ vã. nõ idẽ chimẽ mouet.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo.

Utruz ad impossibile sequat qđlibet. Nota: q qđ est categorica idefinita affirmatiua sbz ẽ ly ens icluſuz circa ly qđlibet. ꝑdicatũ est hoc totũ ad ipossẽ sequit. z est vna de modo loquẽdi icõsueto. Et subiectũ nõ restringit p regulaz topicalẽ qz als ex cõi mõ loquẽdi capit psonaliter. ratio. qz nõ ẽ meus auctor q ille terminus quodlibet ens sequatur ad impossibile. ¶Secũdo notandum q ly impossibile capitur duobus modis. Uno mõ ꝑ termino ꝑme intẽtiõis. z sic est res q̃ non põt esse. z sic nihil est impossibile. z p nullo supponit. sz qñ dicit. tamẽ est terminus ampliatiuus ergo a pte subiecti positus supponit p eo qđ nõ est. ꝓcedit ꝑm Biridanuz. sed hoc itelligit de termino supponẽte. Alio modo capit p termino scde intentionis z valet tantum sicut ppositio impossibilis z q̃tum ad ppositum sufficit. ¶Propositio impossibilis est ppositio sic se habens q p nulla differentia tpis sic potest esse sicut p eam significatiõe totali z ppositionali significatur. vt homo ẽ asin⁹. chimera currit. Et est duplex ppositio impossibilis sz simpliciter z bz quid. Propositio impossibilis simpliciter est ppositio sic se habens sicut p eam significat esse ꝑm eius significationem totalem z ppositionalez ita p qualibet differentia tpis impossibile est eẽ. vt homo est asinus. Et datur illa diffinitio de ppositione categorica de inesse. z affirmatiua. Etiam talis est duplex. scz formaliter impossibilis z materialiter impossibilis. ¶Propositio impossibilis simpliciter z formaliter ẽ propositio sic se habẽs q qlibet ppositio secum eiusdẽ forme si esset actu formata etiam esset impossibilis vt homo est non homo. ¶Corollariũ. Omnis propositio categorica de extremis contradictorie oppositis ad idẽ tempus adequate acceptis est formaliter impossibilis vt asin⁹ est non asinus. Similiter quelibet propositio hypothetica copulatiua affir-

Impossẽ capit dupliciter.

Propõ impossibilis.

Propõ impossibilis simplr.

Propõ impossibilis simplr formalr.

matiua ꝓstituta ex partibus ꝓtradicentibus vel contrarijs est formaliʳ impossibilis. vt sortes currit ꝛ sortes non currit. omnis homo est albus. ꝛ omnis homo non est albus. ¶Sed propositio impossibilis simpliciter ꝛ materialiter est propositio impossibilis sic se habēs ꝙ est formabilis alia ꝓpositio secum eiusdem forme que si actu esset formata non esset impossibilis vt homo est asinus cum qua illa est eiusdem forme. hō est aial. ¶Sed ꝓpositio impossibilis �means quid est ꝓpositio sic se habens ꝙ sic esse sicut ꝓ eā significat esse significatione totali ꝛ ꝓpositionali ita ꝓ certa differentia tpis impossibile est esse. licet nō ꝓ qualibet. vt adam nō fuit homo. chr̃ianus non fuit vvienne. imperator nō fuit rome. ¶Corollarium. Nec ꝓpositio est impossibilis �means quid. ergo est impossibilis. non valet. ꝙ arguit̃ a pte in modo ad totuꝫ cum dictione distrahēte. ¶Tertio notanduꝫ ꝓ regula. ꝙ omnis ꝓpositio negatiua ꝓtingens cuius ꝑdicatum est termin⁹ distribut⁹ ꝛ subiectum non vel etiam subiectum est terminus distributus ꝛ predicatum est terminus non distributus. ꝛ ꝑdicatuꝫ natū est cōpetere subiecto ꝓ quolibet suo suppposito. ꝛsi copula absoluit̃ a tpe est impossibilis. Sed si talis ꝓpō est affirmatiua mō q̄ supra fabricata tunc erit necessaria. Exemplum �means hō nō est albus. scōi hō est alb⁹. ¶Corolr. Dat̃ ꝓpō ipossibiliʳ q̄ ē vera vt nō de⁹ est. ꝛ hoc si ꝓpones sunt multiplices. ¶Corollarium. Datur propositio possibilis que nunq̄ potest esse vera. vt illa nulla ꝓpositio est negatiua. siʳ illa. ois ꝓpositio est singularis. ¶Corollarium.]Preteritum ꝓ certa differentia tpis est irrecuperabile. ꝛ ꝓ certa est reuocabile. ꝙ ꝓ differētia tpis ꝓteriti. ¶Corollarium. q̄libet ꝓpō copulatiua affirmatiua ꝓstituta ex añcedente alicuⁱ bone ꝓñe ꝛ ꝑdictoria eiusdē ꝓsequntis bone ꝓñe est ipossibil̃. ¶Quarto notandū. ga de oppositis est idē iudiciū ꝙ ꝓpō necessaria ē ꝓpō sic se hñs ꝙ ꝓ q̄libet differētia tpis necesse est sic eē sicut ꝓ eā significat̃ esse �means catiōe totali ꝛ ꝓpōnali vt de⁹ est. Et dat̃ illa diffinitio de ꝓpōne necessaria simpliʳ. ¶Sed ꝓpō necessaria �means qd ē ꝓpō q̄ sic se hꝫ ꝙ paliq̄ differētia tpis necesse ē sic esse sicut ꝓ eā significat̃ esse �means catione totali ꝓpōnali vt adam fuit. ¶Corollarium. Sicut duplex est ꝓpositio impossibiliʳ ita etiam duplex est necessaria scꝫ formaliʳ ꝛ materialiter. ¶Corollarium. ꝓpō necessaria �means quid non est necessaria. ¶His ꝑmissis rñdetur ad questionē ꝙ capiendo ly impossibile ꝓ termino ꝑme intentionis. qōcunq̄ etiam ly quodlibet includat q̄stio est falsa. ꝛ impossibilis. quia ꝑdicatū ꝓ nullo supponit. ¶Secūdo dicendum si ly impossibile capitur pro termino secunde intentionis. ꝛ ly ens subintelligitur circa ly quodlibet questio ita ꝫ est falsa ꝛ impossibilis. quia valet tñ ad ꝓpositionem impossibilem sequit̃ omne ens. ¶Tertio dicendum. capiendo ly impossibile pro termino scōe intentiōis ꝛ subintelligendo circa ly quodlibet ly ꝓsequens q̄stio adhuc est falsa sed possibilis. nam si solum illa ꝓsequētia esset homo est asinus. ergo deus est cuꝫ questione q̄stio esset vera. ¶Quarto dicendum ꝛ responsiue ꝙ omnis ꝓsequentia cuius antecedens est ipossibile ꝛ capit̃ in illo sensu in q̄ est ipossibile est bona. ¶Dicitur ꝛ capitur ꝛē. ꝓpter illā non de⁹ est ergo hō ē asinus si ꝓpones sunt multiplices. ¶Corollarium. Ois ꝓsequētia cuⁱ añcedēs est formaliter impossibile ē formalis. vt hō est nō hō. ḡ hō est asinⁱ. ¶Corollarium. Ois ꝓña cuⁱ ꝓñs est formaliter necessariuꝫ est formalis. ¶Corollarium. Alliq̄ ꝓña cuⁱ añs ē materialiter impossibile est formalis. vt qñ arguitur a conuersa ad ꝓuertentē. vt

Propō impossibilis simpliʳ materialiʳ.

Propō impossibiles �means qd.

Regula.

Propō simpliʳ necessaria.

Propō �means qd necia.

Rñ. ad qō nem.

Scōo

Tertio.

Quarto.

Declarat aliq̄s corollaria.

Scōo.

Tertio

omnis homo est asinus. ergo asin⁹ est homo. simil͂r omnis asinus est hō. ergo
Quarto homo est asinus. ¶ Corollarium. Non omnis ꝓsequentia cuius añcedens
est impossibile ꝑm quid est bona. licet aliqua. Primū patet de illa. chr̃ianus
nō fuit vvienne. ergo hō currit. Scōa pars patet ibi. adā nō fuit homo. ergo
Quinto anti chr̃istus erit. ¶ Corollarium. Non ois ꝓsequentia cuius cōsequens est
necessarium ꝑm qd est bona: lz aliqua. Primū patet de illa. homo currit. er-
go chr̃ianus fuit vvienne. Scōa ps patet ibi. hō est asin⁹. ergo chr̃ianus fu-
Sexto it vvienne. ¶ Corollarium. Añ dicit: nulla habitudo possibilis dep̄det ex
impossibili. sed in omni ꝓña habitudo importata per ꝓñs dependet ab an-
tecedēte. ḡ. ex diffinitiōe ꝓsequentie. Dicat ꝙ minor sit neganda. Et instan-
tia est de cōsequētia cuius añs est impossibile. nisi forte ad talem sensum q⁹
nō stat habitudines ꝓñtis esse sine habitudine antecedentis. ¶ Corollariuz.
Declarat Chimera est impossibilis. ergo hō est asin⁹: bene valet. q⁹ añs est impossibi-
ꝓñas. le. ⁊ nō sequit̄ ꝓbando añs: chimera nō p̄t esse. ḡ chimera est impossibilis
Primo. nec arguit̄ ab equalente ad equalens. ga vna est affirmatiua. alia negatiua.
2 ¶ Corollarium. Illa ꝓsequētia bene valet. tm̃ homo est alb⁹. ḡ hō est asinus
ga antecedēs est impossibile. ga semp materia hois ꝫ etiā est alba. etsi ponit̄
ꝙ inhereat toto cōposito: tūc etiam quelibet pars est alba. quia q̄lificat so-
3 lum rōne inhesionis ⁊ nō sicut sensatio. ¶ Corollariuz. Bene sequit̄. de⁹ oē
possibile potest facere. ergo homo est asinus. ⁊ antecedens est impossibile.
quia nō p̄t facere alium deum. De hoc curēt theologi. Et logicaliter sic. ga
nō potest facere seip̄m. Simil͂r sequit̄. de⁹ oia possibilia potest facere. ergo
hō est asin⁹. quia añs est impossibile. ga deus nō p̄t facere ioānem ⁊ seip̄m
4 ⁊ tamē ambo sūt possibilia. ¶ Corollarium. Ille ambe sunt false. chimera ē
possibilis ⁊ chimera est impossibilis. Et q̄n dr̄: hoc est ꝑ regulam. De quo-
libet cōtradictorio ꝙ alterum verificat: de nullo verificatur fil. hoc intelligi-
5 tur de termino supponēte respectu copule de ꝓsenti. ¶ Corollarium. Nō se
quitur. quicqd nō est suba est accns. ḡ qcqd nō est accidēs est substantia. ca
piendo ly ens in ly qcquid in antecedēte nō transcendenter sed in cōsequē-
te trāscendēter: tūc añs est verus ⁊ ꝓñs falsum de ente q̄ nec est substantia
6 nec accns sed suba ⁊ accns. ¶ Corollarium. Bene sequit̄. hō est asin⁹ imagi
nari⁹. ḡ hō est asin⁹. si ly homo capitur absolute ⁊ ponūtur puncta. ga semp
plures homines p̄ctuales sunt. Diceres: volo ꝙ sit hō punctualis. Rñr ꝙ
ꝓpr̄ie nō ponūtur extense. ⁊ sic talis non est sortes: lz sit hō. ⁊ tamē si fieret
7 ex certificato: dicatur ꝙ ꝑdicta ꝓña nō valeat. ¶ Corollarium. Illa ꝓña. chi
mera est ens compositum ⁊c. ḡ chimera est. si in antecedente ly est importat
actum signatū vt aliq volunt: tūc nō valet. ga de facto añs est verum ⁊ ꝓñs
falsum. ga antecedēs valet tātū: chimera significat ens compositū est ⁊c. Si
aūt importat actum exercitatū vt valet tantū sicut exist̄it: tūc bene valet. ga
añs est impossibile. Et lz ꝑdicet in antecedēte diffinitio de diffinito. ⁊ talis
ꝓpositio vt in plurimum est vera: tamē regula intelligit̄ in terminis suppo-
nentib⁹. Et isto mō ly chimera in añcedēte stat ꝓnal͂r. Sed primo mō stetit
in antecedēte materialiter ⁊ arguebatur a suppone materiali ad ꝓsonalem
Sed in ꝓñte semp stat ꝓnal͂r. Alij aūt meli⁹ dicunt vt placet habentes ꝑ
se Aristotelem. j. Poetrie q dicit. Reb⁹ nō existentib⁹ in natura nō imponit̄
nomē sed ratio. i. reb⁹ q̄ nō sunt non imponit̄ esse sed ratio. i. ꝓcept⁹. Et sic
ꝑdicta valet tantum. ꝓceptus chimere exp̄mit̄ ꝑ ꝓceptum correspondētem

huic cõplexoꝛ ens cõpositũ ex incõponibilibꝫ natũ componi. Sic etiã ista' vacuũ est locus nõ repletꝰ coꝛpoꝛe: valet tantũ. ꝓceptꝰ vacui exꝑmit ꝑ ꝓceptũ coꝛrespondẽtẽ huic complexoꝛ: locus nõ repletꝰ coꝛpe. imo si ly est: in tali oꝛione iportaret actuꝫ signatum: oꝛatio fieret incõgrua. ga valeret tantum: vacuum significat locus non repletus coꝛpoꝛe.

Sophisma.

Omnis propositio si est ipossibilis est falsa. Notãdũ ꝙ sophisma illũ ponit ab Hugõe tribus ex causis. Primo ad habẽdũ differẽtiã inter ꝓditionalẽ ⁊ vnã de ꝓditionato extremo. Scõo vt sciamꝰ ꝑ quo supponat huiusmodi ꝓditionatũ. Tertio vt sciamꝰ cui debeat hmõi ꝓditionatũ addi i argumẽtatiõe. Scõo notãdũ. ꝙ circa sophisma supꝛa dictũ. si nihil est aligd est: habiti sũt modi gnꝫ accipiẽdi ly si. sed tñ put facit vnã de ꝓditionato extremo erit ad ꝓpositum. Tñ ꝓditionatũ est aggregatũ. ex ly si ⁊ suis ꝓuũgibilibꝰ ⁊ vt sic solum ꝓiungit terminos ⁊ nõ ꝓpositiones ⁊ solum mediãte vbo indicatiui modi ⁊ verbum qõ imediate sequit ly si capit restrictiue. ⁊ negatio q̃ sequit immediate ly si tenet infinitanter. qꝛ cadit sup vbum restrictũ. sꝫ negatio q̃ ꝑcedit capit negãter. ⁊ rõ. alꝫ sequitur distribuẽdo ptẽ in sophismate ꝙ sophisma nõ haꝫet ꝛtariã si negatio semꝑ deberet capi infinitãter. ¶ Tertio notãduꝫ ꝙ ly si put facit vnã de ꝓditionato extremo denotat ꝙ terminꝰ sequens ly si natus sit inferre extremum ꝑcedentẽ ly si. ¶ Coꝛollarium. qñ ly si ponit in ꝓncipio ꝓpõnis tunc de ꝛigoꝛe nunq̃ facit vnam de ꝓditionato extremo. qꝛ de natura determinatiõis extendẽtis est ꝙ sequat. sed qñ ly si ponit in medio tũc distinguat qd faciat. ¶ Coꝛollarium. ly si qñ facit vnã de ꝓditionato extremo est ps extremi. quia quelibet coniunctio in propositione categoꝛica est eiusdem extremi pars cuius sunt sua ꝓiungibilia. ¶ Coꝛollarium. Quia etiã habet sic ꝓiungere terminos ⁊ facere vnã de causato extremo vt omnis hõ qꝛ est rationalis est risibilis. ¶ Consequẽter notandũ. ꝙ ꝓmũ ly ẽ est categoꝛema ꝫ antiquos. ⁊ rõ. qꝛ exq̃ sic est ꝙ ꝓditionatũ ex termino superioꝛi ⁊ inferioꝛi. sequẽte inferioꝛi supponit ꝑ qualibet re mũdi. sed qꝛ nullus illoꝝ terminoꝝ significat oẽm rem mũdi. ergo oportet ꝙ sit ibi aligd rõne cuius supponat ꝑ q̃libet re mũdi. alias soluꝫ esset ad placitũ dicere ꝙ tale ꝓditionatuꝫ supponeret ꝑ q̃libet re mundi. Nec ꝓtra regulã antiq̃ est qñ vbum substãtiuũ habet similes casus a pte ante ⁊ a pte post. qꝛ hoc intelligitur qñ tale vbum substãtiuũ nõ tenet restrictiue. ¶ Ultimo notãdum ꝙ ly ꝓpõ in sophismate sic verificat ꝫ est ꝓpõ. qꝛ determinatio extẽdẽs non dꝫ vꝛificari cum determiabili. cuiꝰ assignat communiter talis ratio. qꝛ alꝫ terminꝰ supponeret ꝑ aliquo qõ nõ significaret. Sꝫ est adhuc alia ratio. qꝛ ille q̃ ponit alicuius complexi suppositionem non imponit eius significationem. ⁊ naturaliter pꝛesupponit eius significationem. idem est ibi. Non sortes est i qua subiectum supponit pro qualibet re q̃ nõ est sortes. vt pro mẽsa. ⁊ tñ ly sortes non significat mensam neq; ly non qꝛ ly non nihil significat. ¶ Coꝛollarium. Subiectũ sophismatis nõ restringit. Nõ ex ꝓma pte regule topicaꝝ. qꝛ ꝓdicato dẽpto nõ eẽt terminꝰ scõe intẽtionis. etiã alꝫ est restrictum. Nec ꝑ q̃rtam partẽ. qꝛ ꝓdicatuꝫ nõ ꝙuenit subiecto ꝑ suo significato ⁊c. ¶ Coꝛollarium. Subiectũ in sophismate nõ alienat. licet addat sibi determinatio nõ ꝛupponẽs tñ non est pure categoꝛematica. sed est includens syncategoꝛe. ⁊

Sophꝫ. mouet ꝓp tres cãs.

ꝓditiõatuꝫ

Notabile.

Primũ est i sophisma te ẽ categorema.

Notabile.

Determiatio extẽdẽs

hoc totum si est impossibilis: est determinatio extẽdens'. ¶Vbi aduerte q̃ determinatio extẽdẽs est determinatio faciẽs totum aggregatum ex determinatione ⁊ determinabili supponere pro pluribus q̃z sine tali determinatione supponeret. Et licet ly si est impossibilis nõ extẽdat ly propositio neq̃z quo ad suppositum neq̃z quo ad significatũ: tñ facit totũ aggregatũ supponere ꝑ plurib⁹. ⁊ ly ꝑpõ in sophismate significat eque multa ⁊ supponit ꝑ eque multis acsi nõ poneret secum determinatio extẽdẽs. ¶Corollarium dicẽdo sic. Omne risibile vel rudibile currit. ly vel rudibile nõ est determinatio extẽdens. ⁊ licet ꝛc. tñ hoc deficit q̃ nõ est determinatio.

Notabile.

¶Pro suppositione cuiuslibet ꝓditionati est sciẽdum q̃ suppositio ꝓditionati attenditur penes vnaz copulatuã cuius vna pars est categorica in qua subijcit ꝑ nomẽ demõstratiuũ denotãs rẽ ꝑ q̃ tale ꝓditionatuz debet supponere esse ⁊ ꝑdicatũ est ly ens. Scõa pars copulatiue est ꝓditionalis in cuius añcedẽte subiectũ est terminus synonimus cũ subiecto ꝑme ptis ⁊ ꝑdicatũ est terminus sequẽs immediate ly si. Sed ꝓsequẽs talis ꝓditionalis est categorica cuius subiectum est relatiuum referẽs significatũ prius demõstratum. Et predicatum est terminus immediate ꝑcedẽs ly si. Hec est copulatiua pe nes quam attẽditur suppositio ꝓditionati. ⁊ de quocũq̃z hec copulatiua est vera pro omni tali supponit hmõi ꝓditionatum. Verbi gratia dicendo sic. Animal si est hõ currit. hoc ꝓditionatũ. aial si est hõ supponit pro q̃libet re mundi. q̃z hec copulatiua ꝟ est ⁊ si hoc est hõ: ipsuz est animal. de qualibet re mundi demõstrata ꝑ ly hoc talis copulatiua est vera.

Regle de suppõe ꝓdicionati

¶Et ex hac attentione eliciũtur certa corollaria. ¶Primũ. Omne ꝓditionatũ ex termis synonimis aut ꝓuertibilibus supponit ꝑ qualibet re mundi vt chimera si est chimera currit. asinus si est asinus mouet. homo si est risibilis ambulat.

Primũ.

¶Scõm. Omne ꝓditionatũ cuius termin⁹ sequẽs ly si nõ est nat⁹ suppone re ad potest. supponit pro q̃libet re mundi. vt hõ si est chimera currit. homo si est nõ ens mouetur.

Scõm.

¶Tertium. Omne ꝓditionatum ex termino superiori ⁊ inferiori: inferiore sequẽte ly si supponit pro qualibet re mundi. vt animal si est homo currit. homo si est sortes ambulat.

Tertiũ.

¶Quartum. Omne conditionatum ex termino superiori ⁊ inferiori superiori sequẽte ly si supponit pro quolibet suo supposito termini iferioris ⁊ pro quolibet supposito q̃ nõ potest esse suppositũ termini superioris. vt homo si est aial currit.

Quartũ.

¶Quintum. Omne ꝓditionatum cuius terminus ꝑcedẽs est trãscẽdẽs ⁊ terminus sequẽs est ꝓnotatiuus nõ ꝓuertibilis cum priori nec inferiori nec superiori ad ipsum supponit ꝑ q̃libet re mũdi. vt ens si est albuz currit.

Quintũ.

¶Sextũ. Oẽ ꝓditionatũ cuius termin⁹ sequẽs ly si est trãscẽdẽs ⁊ terminus precedẽs nõ natus est supponere ad potest ꝑ nulla re mũdi supponit vt chimera si est ens currit.

Sextum.

¶Septimum subiectũ sophismatis supponit ꝑ q̃libet re mũdi q̃zuis nõ significet qualibet rẽ mũdi. Prima ps patet: q̃z hec copulatiua est vera de qualibet re mũdi hoc est ⁊ si hoc est ipossibile ipsuz est ꝓpõ. Scz se cũda ps patet. q̃z sepius aliq̃ aggregatũ significat aliquã rẽ cuius tñ nulla pars eiusdẽ eãdem significat vt hoc copulatum. materia ⁊ forma significat hominem. ⁊ tñ nulla pars significat hominẽ. ⁊ hoc ꝑm modernos logicos. Scz aũt antiquos in tali ꝓditionato ponit aliquid q̃ significat oẽm rez mũdi vt supra visuz est in quodã notabili.

Septimũ.

¶His itaq̃z visis rñdet ad sophisma. Primo put est ꝓditionalis hñs immediate duas categoricas que corrñdẽt so-

Rñ. ad sophisma. Primo.

phismati vt totū toti. ſz nulla ps pti. in tali ſenſu ſophiſma eſt verū et neceſſariū. qz ꝓditionalis bona ꝓña. et valet tātū. Si ois ꝓpō eſt impoſſibilis ois ꝓpō eſt falſa. ¶Scōs ſenſus. Capiēdo ly ſi vt facit vnam de ꝓditionato extremo ꝑut facit vnā categoricā. ſed diſtribuēdo ſolum partem: tūc ſophiſma eſt verū et tūc rōne ſigni vlis ſic reſoluit. Propoſitio ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. et nulla eſt ꝓpō qn ſit falſa ſi eſt impoſſibilis. Vel ſic et melius exq̄ eſt mixte q̄ntitatis in tali ſenſu. Dī q̄cūq; verū eſt dicere q̄ ſit ꝓpō: de eodē ſi eſt impoſſibilis verū eſt dicere q̄ ſit falſa. ¶Tertius ſenſus. In eodem ſenſu diſtribuēdo totū ſophiſma eſt falſum. qz valebit tātum: omne ens eſt falſa ꝓpō. exq̄ ꝓditionatū ſophiſmatis ſupponit ꝑ q̄libet re mūdi. ¶Corollarium. Nō ſequitur in ſenſu cōceſſo et categorico. ois ꝓpō ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. g̃ omne ens eſt falſum. qz vnū ꝙuertibiliū diſtribuit et alterum nō. ¶Corollarium. Nō ſequit ois ꝓpō ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. g̃ tātū falſū eſt ꝓpō ſi eſt impoſſibilis. Tenet ꝓña ab vli ad eius excluſiuā. qz regula intelligit de vli cuius totale ſubiectum diſtribuitur. ¶Corollarium. Nō ſequitur. omnis ꝓpō ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. et ꝓpō neceſſaria eſt ꝓpō. g̃ ꝓpoſitio neceſſaria ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. qz determinatio extēdēs in cōclusione deberet poni a ꝑte alteri⁹ extremi. ¶Corollarium. Cōtradictorium ſophiſmatis eſt: aliq̄ ꝓpō nō ſi eſt impoſſibilis eſt falſa et eſt vera. Et q̄n arguitur: hec ꝓpō nō eſt falſa. et hec ꝓpō eſt ꝓpō ſi eſt impoſſibilis. igitur aliq̄ ꝓpoſitio nō ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. Rñdetur q̄ arguit a nō diſtributo ad diſtributū. Sed ſi ſic cōcludit. g̃ aliq̄ ꝓpō nō ſi eſt omne impoſſibile eſt falſa. Dicat q̄ determinatio debet addi altero extremo. Vel dicat q̄ tota ſignificatio cōſequētis nō dependet ex ſignificatiōe antecedētis. qz illa ſigna nō: ſi: omne: denotāt in ꝓñte aliq̄ denotatione que nunq̄ in añcedēte nec formaliter nec vtualiter fuit expreſſa. ¶Corollariū. Adiectiuū puruz a parte ꝑdicati nō includit ſubſtātiuū a ꝑte ſubiecti cuz oibus determinationib⁹ vel oīmode eq̄liter reſtrictū. qz alias illa fieret inepta: hō niger eſt albus. qz valeret tātum. hō niger eſt alb⁹ niger hō. et pariter eſt in ſophiſmate.

Scō.

Tertio

Declarat argumēta ꝓ ſenſuz veruz ſophiſmatis.

Secūdo.

Tertio.

Quarto.

Quinto

Utrum ex poſſibili ſequat impoſſibile. ¶Notādū q̄ iſti tīmini poſſibile et impoſſibile debēt capi ꝑ terminis ſecūdaꝝ intētionū. et ly impoſſibile eſt ſubiectū. ex poſſibili ens q̄ ſequitur eſt ꝑdicatū. et ſubiectū nō reſtringit: ex regula topicali: qz ꝑdicatū nō ꝙuenit ſubiecto ꝛc. ¶Corollariū. Ly impoſſibile ꝑ termino ſcōe intētionis eſt termin⁹ poſitiuus. et ſic nō valet ꝓña. hec ꝓpō eſt impoſſibilis: igit hec ꝓpō nō eſt poſſibilis. Nec illa valet. hec eſt impoſſibilis. g̃ hec eſt nō poſſibil qz eadē mētalis eſt poſſibilis naturali ꝓprie ſignificās: et impoſſibilis ſignificādo executiue vel ex ipoſitione. ¶Corollariū. Nulla eadē mētalis eſt vera et falſa. qz dicit Ariſto. iij. de aia. Qui nō vnū itelligit nihil itelligit. et ratio. qz mētales termini nō ſunt nobis equiuoci naturali ꝓprie ſignificādo. et ſenſus propoſitionis eſt mētalis. alias vna mētalis haberet aliam mentalem. et qz ꝓpō dicit mentalis inq̄ntum intellect⁹ fert in eā aliq̄ mō et ſimul et ſemel ſolū fertur in vnū ſenſuz per idē obiectū. Sed quādo intellect⁹ fert in aliquā ꝓpōnē: capiēdo iaz negationē negāter: iam infinitāter: tūc nō erit eadē mētalis. ¶Corollariū. Ly ſequitur in titulo importat actum de rigore. qz eſt ꝑtis tpis. ¶Per hoc reſpōdetur ad q̄ſtionem ꝑm veriorem opinionē: tenēdo videlicet q̄ ꝓpōnes ſint mltiplices: q̄ſtio eſt vera et ambo extrema

Poſſibile et impoſſibile ſunt termī ſcōe itētionis.

Rñ. ad qō nem.

Primo

supponit pro illa.hō est asinus:que sequitur ex illa: non deus iste:in bona consequētia.Sed ad Marsil.j. Priorum qui dicit oppositum. Respondetur q voluit q ex nullo añcedēte possibili natum est seq cōsequēs impossibile vt sic.i.in q̄ztum añcedēs est possibile z ꝯsequēs impossibile. Et est rō.q̄ possibili posito in esse nullū sequtur impossibile.alias ex vero sequeretur falsum q̄ nō debet fieri.quia habitudo ꝯsequētis debet dependere ab habitudine antecedētis. Secūdo. Scdo dicēdū q etiā illa est vera ꝑm illam viā.ex possibili in q̄ztum possibile sequitur impossibile ex supiori causa. Tertio. Tertio dicē duz.tenēdo q ꝓpones nō sint multiplices tūc q̄stio est falsa.q̄ nunq̄ valet ꝯsequētia q̄n añs est possibile z ꝓns impossibile. Quarto. Quarto dicēdū ꝑm ambas vias illa est falsa.ex possibili sequtur impossibile in sensu in quo añs est possibile z ꝓns impossibile. Et hec est ꝑcis responsalis z intētio auctoris. Lozollarium. Qñ Hugo dicit in ista q̄stione:ex necessario nihil sequitur nisi necessariū:intelligit de necessario simplr. Lozollarium. Solum ex illo possibili qđ vltra sensuz verus habet falsum sequitur impossibile.et ex nullo possibili necessario sequitur ipossibile. Lozollariū. Circūscribēdo multiplicitatem ꝓpositionū:ex possibilib⁹ nō sequit ipossibile.licet illa sit bona ꝓña.oē currēs est asinus.z ois hō currit.ḡ ois hō est asin⁹ñ añcedēs nō est ꝑ missē.sed añs est ꝑmissa vna cum nota.et hoc est vnum possibile. Possibili posito i eē nullū segt ipossibile. Lonsequenter Notādum:q regula.j. Prioz Aristotel.vz. Possibili posito in esse nullū sequtur impossibile:sic intelligit.i.ex ꝓpone q̄ est de inesse alicuius propositionis possibilis penes quā attēditur vītas eius nō sequtur impossibile. Lozollariū. Questio sic habet cōuerti.igitur qđ ex possibili sequitur est impossibile.et nō sic.ḡ ex impossibili sequitur possibile.q̄ ex toto ꝓdicato nō fit subiectū. Neq̄ sic habz ꝙuerti.ḡ qđ sequit ex possibili est ipossibile.vl sic ex possibili sequēs est impossibile. Et nō sic sequēs ex possibili est ipossibile.q̄ fit cras solū illa:nō deꝰ est.et ꝓpones sint multiplices:añs est verus et ꝓns falsum.q̄ ꝓns valet tātum q ex possibili eo tpe quo est possibile sequtur impossibile. Lozollariū. Nō sequitur.antecedēs est vna copulatiua affirmatiua cuiꝰ q̄libet ps est possibilis.ḡ ex possibili sequtur impossibile.q̄ antecedēs vt sic erit vna ꝓpo impossibilis p hoc q ptes repugnāt. Lozollarium. Illa ꝓña:tu es asinus.ḡ hō est asinus.bñ valet demōstrādo hominez. et quādo ꝓbat añs:te esse asinum.est aligd.ḡ tu es asinus.et iterum ꝓbādo añs:te eē asinū est a te negādum.ḡ te esse asinū est ens:ab est tertio adiacēte ad est secūdū adiacēs:negat vltima ꝯsequētia.q̄ arguit a suppositione ꝑsonali ad materiale. Lozollarium. Nō sequit.sortes dicit hoiem asinū.ḡ hō q est asinus dr a sorte.neq̄ arguit ab actiuo ad passiuum.q̄ subiectū nō est terminꝰ trāscēdēs.et ly hoiem eē asinum in antecedēte stat materialiter.et in ꝯsequēte ꝑsonalr. Lozollariū. Arguēdo sic. Hoc est hō.et hoc est asinus.ḡ hō est asinus.et q̄rēdo de bonitate ꝯsequētie z idē demōstrādo z lateat demōstratio.dicatur q dubiū est an ptes sint vere.Sed nō est dubiū qn tota copulatiua sit falsa z impossibilis. Lozollariū. Nō sequitur.tu nō es aliꝰ q̄z homo rudibilis:ergo tu es asinus.quia antecedēs est verum. q̄ negatiua cuiꝰ vnū extremoz ꝙ p nullo supponit.Et q̄n arguitur.tu nō es aliud q̄z hō rudibilis z tu es .ḡ tu es idē qđ homo rudibilis. Respōdetur qđ debet sumi cōstātia etiam alioz terminoz ibi positoz.vt sic:homo rudibilis est.et tunc bene valet. Lozollariuz. Bñ segtur.equus meus non potest come-

dere.ergo homo est asinus.quia antecedens est impossibile.Etiam bene sequit.ois homo pōt esse currens.ḡ homo est asinus.quia añs est impossibile quia valet tātum.ois homo qui potest esse pōt esse currens qō potest esse. ⁊ sic hō posset eē asinus. ¶Corollarium.Circūscribere multiplicitatem ꝓpositionum est eādem vocalem vel scriptā vel etiaz mentalē nō naturaliꝝ ꝓprie significantem nō habere plures mētales naturaliꝝ ꝓprie significantes sibi inuicem nō cōicantes ⁊ nō synonimas. Dicit:non cōicantes.ꝓpter ly si supponit ꝙ ps ꝓpōnis sit ꝓpositio.Dicit:naturaliter ꝓprie significātes.qa eadē ꝓpō potest habere plres mētales.Una naturaliter cōmuniter significātē.Et vnā ꝓprie naturaliꝝ significantez.Et vnā ad placitū cōsecutiue significante.

¶Circūscribere multiplicitatem ꝓpōnum.

Sophisma.

Ista consequentia est bona, ḡ hō est asinꝰ. Notāduz ꝙ ly ista i sophismate dz demōstrare ipz sophisma met cuiꝰ est ps.Nec fuit itētio auctoris.ly possit ēt q̄cūqz ꝓña demōstrari.Scdo notādū.Qñ in aliqua ꝓpōne ponit ꝓ nomē demōstratiuū habēs secū exꝑsse substantiuū significās ꝓpōnē:tūc indifferēter potest demonstrari vocalis:scripta:vel mentalis. ¶Corollarium. Sophisma est multiplex ꝓpter ꝓnomē demōstratiuum per qō possumꝰ diuersa demonstrare ⁊ ipm equiuocare. ¶Tertio Notandum ꝙ Hugo circa illud sophisma supponit regulas. ¶Primo ꝙ identitas numeralis ꝓpōnis vocalis vl scripte nō arguat ex eiꝰ mentali.hoc est:stat idem scriptū habere plures mētales. ¶Scdo ꝙ pars ꝓpōnis supponat ꝓ ꝓpōne cuiꝰ est pars. qz alꝫ sophisma esset bona ꝯsequētia. ⁊ añs esset impossibile in ꝓmo sensu. ¶Tertio ꝙ ꝓnoia sint in mente:quia alꝫ certum esset ꝙ añs eēt verū ⁊ ꝯsequens falsum.qz valeret tantum:in mente aliq̄ ꝓña est bona.igit hō est asinus. Item supponit alias regulas. ¶Primo ꝙ ꝯceptus ⁊ ꝓpōnes mētales nō sint a nobis imponibiles.quia illud quod est a nobis imponibile significat nobis ad placituz. ¶Secundo ꝙ ꝯceptus est imutans instrumētale potentie inferioris. ¶Tertio ꝙ rei non cadentis sub sensu possit formari ꝯceptus singularis. ¶Cōsequēter notādum Si ꝓ ly ista in sophismate demonstratur sophisma vocale:tūc sophisma est categorica nō insolubilis. Si aūt ꝓ ipm demōstrat mentalis in qua mentali iteruz alia demonstrant:sophisma est insolubile. Et ꝑm Roladrinum tales sūt hypothetice. qz ꝑm anglicos,quelibet ꝓpō significat se esse veram. Sed Ventis beri anglicꝰ dic ꝙ tales sunt categorice caudate. Rō.qz qlibet ꝓpō que extra casum obligisticum est categorica:etiā in tali casu est categorica. Sed est alia via Marsi. ⁊ Biri. ꝙ sophisma sit categorica nō caudata. qz qlibet ꝓpō significat se esse verā solū vtualiter. Et ly ꝑm illū moduz cōuersiones ⁊ syllogismi patiantur instantiam in insolubilibꝰ.tñ adhuc sunt formales.quia sufficit ꝙ ꝑter materiam insolubiliū nō patiant instantiā. ¶Item notandū ꝙ ꝑm modū hūc indicādo de responsione sophismatis sunt tres ꝓpōnes.s.sophisma vocale a in q̄ ꝓ ly ista demonstret mentalis b.sed illa nō est ꝓpria mentalis eius in q̄ mētali ite⁊ demōstret alia mētalis c.in q̄ tertia mentali q̄ est vera mentalis sophismatis vocalis demōstret sophisma vocale. ita est iudicandum. ¶Corollariuz. Rñdendo ad ly sophisma vocale vel scriptū:⁊ an añs sit possibile vel impossibile:oportet sciri an ꝓña demōstrata ꝓ ly ista posset esse bona ꝓ nouam impositionem vel nō posset esse bona ꝓ nouam impositionem.

Hugo supponit aliqs regulas. Primo. Scdo. Tertio

Si sophisma sit ꝓpō categorica

¶Corollariū. Añcedēs sophismatis est possibile ꝑ q̄libz ꝓña vocali vel scripta. Sz ꝑ nulla mentali mala. qz significat naturaliꝫ ꝓpue ⁊ talis nō pōt imponi. ¶Per hec respōdet ad sophisma. Si ꝑ ly ista demōstrat vocalis vel scripta cuiꝰ ipm est ps. tūc sophisma est negādū vt mala ꝯsequētia. et vt falsa ꝓpositio qz añcedēs est possibile ⁊ ꝯsequēs impossibile. qz quelibz vocal vl scripta ꝑ nouaz impositionem pōt fieri bona ꝓña. quia potest imponi. Licet forte nūq̄z imponat. qz si imponeret tunc posset esse bona ꝓña. vt ibi. tu vocaris asinus. g̃ tu es asinus. ¶Secundus sensus. Qñ ꝑ ly ista demonstratur mētalis in q̄ mētali ecōuerso demōstrat vocalis. sophisma est ꝯcedendum vt bona ꝓña. sed est falsa ꝓpositio. qz antecedens vocalis sophismatis est impossibile. quia mentalis demonstrata est mala ꝯsequentia. ⁊ vocalis ecō uerso demonstrata in mentali est bona ꝯsequētia ad mīnus ꝑ nouā impositionem. ⁊ tū ꝯsequēs est impossibile. Et illa mentalis nunq̄z potest esse bona ꝯsequētia. qz mentalia nō sunt a nobis imponibilia. qz valet tantum. illa ꝯsequentia vocalis est bona ꝓña. hoc est verum ad mīnus ꝑ nouam impositionem. ¶Tertius sensus. Qñ ꝑ ly ista demonstratur in sophismate vocali a vna mentalis b. in qua demonstrat alia mentalis c. in qua mētali demōstrat sophisma nostrum vocale. qz tunc sophisma est ꝓña bona. qz añcedēs est impossibile. ¶Et ꝓ illis sensibus est sciendū q̄ duplex est demonstrabile. s. ꝓpinquum ⁊ remotū. ¶Propinquū est demōstrabile in qō actus demōstratiuus imediate terminatur. Sed remotum est res significata per demonstrabile ꝓpinquum. ¶Patet ergo q̄ non oportet omne demonstrabile remotū esse ꝑ⁹ tempoze vel natura ipso ꝓnoie demonstrāte. qz possumus demonstrare chimerā. sz bñ hoc est verū de obiecto ꝓpinquo. Et illud est motiuū ¶Mentis beri anglici dicētis q̄ ps ꝓpōnis nō suppōit ꝓpōne cuiꝰ ē ps.

Tertio.

Duplex ē demōstrabile.

Utrū ex vero sequat falsuz. ¶Notādū q̄ ista qō ē categorica de mō loquēdi incōsueto. ⁊ falsuz est ſbz. ens qō ex vo sequit p̄dicatū. ⁊ dz ly sequit capit put dic̃ actualē seq̃laz. ⁊ ly verū ⁊ falsuz ꝑ terminis scōdaꝫ intētionū. qz si ca perent ꝑ terminis ꝑmaꝫ intentionū tūc qō tantū valeret. Utrū ex ente sequat falsuz. exquo qōlibz ens pticipat tantuz de veritate q̄ztum de entitate.

Rñ. ad qō nem

¶Per hoc rñdet ad questionē eodē modo sicut ad p̄cedentez. qz si ꝓpōnes sunt multiplices questio est vera: ⁊ ambo extrema supponūt ꝑ⁹ ꝯsequēte illius. nō deus est. g̃ nullus deus est. qz ꝑm istam viā eadē ꝓpō est vera ⁊ falsa in diuersis tū eius sensibus.

Conclusio.

¶Si aūt ꝓpositiones non sunt multiplices questio est falsa. Et est ꝯclusio q̄ nunq̄z ex ꝓpōne vera capta in sensu in q̄ ē vera sequit ꝓpō falsa in sensu in q̄ est falsa. ¶Patet g̃ q̄ etiā illa est ꝯcedēda ex vero in q̄ztum verū sequit falsum. ⁊ ambo extrema supponūt ꝑ ꝯsequēte priozis ꝯsequētie. Sed ista est falsa ex añcedente vero sequitur ꝓñs falsum in sensu in q̄ añs est verum ⁊ ꝯsequens falsum ⁊ est ſynonima cum conclusione. ¶Secundo patet q̄ intentio illius questionis sumitur ex communi auctozitate que dicit. ex falso verum. ex vero nil nisi verum. Et intelligitur sic. q̄ ex ꝓpōne falsa impossibili bene sequit ꝓpositio vera contingens vel necessaria. Sed ex ꝓpositione vera nihil sequitur nisi ꝓpositio vera. ¶Tertio patet q̄ circūscribere multiplicitatē ꝓpositionū ⁊ ꝓpōnes nō esse multiplices idem sunt sicut nō circūscribere multiplicitatē ꝓpositionū ⁊ ꝓpōnes esse multiplices. ¶Aliud aūt est dicere ꝓpositionē esse ꝓpositionē solum in

ordine ad eius mētalē vel nō esse. q; ppōnē nō esse ppōnē nisi in ordine ad eius mētalē valet tantū. i. ꝓsiderādo ppōnē acti actu nulla mētalis eius esset sicut si quida alb⁹ hō ꝓsideraī nude pure ⁊ absolute vt hō: nullo habito respectu ad albedinē. ¶ Corollarium. Non sequit. Adam nō est. ḡ sortes vel adā nō est. nec arguit a pte dictū ad totum. q; arguēdo negatiue ꝺz sumi cōstātia ptis dictū. ¶ Corollarium. Nec segtur alterꝝ illoꝝ nō est. ḡ adā vel sortes nō est. demōstrādo adā ⁊ sortes. q; de facto añs est verꝝ ⁊ ꝓns falsuꝫ. ¶ Corollariuꝫ. Non sequitur. sortes differt ab aiali quod est asinus. ḡ sortes differt ab aiali. capiēdo ly q; ꝺ relatiue ⁊ restrictiue sic. nec arguit a parte in modo ad totū. q; arguit cū distributiōe totius. sed bene valet ꝓna capiēdo ly q; ꝺ relatiue tm̄. q; sic añcedēs est vna copulatiua cuius vna pars impossibilis. q; valet tātum sortes differt ab animali ⁊ illud est asinus. Sic etiam illa bene valet. Sortes nō est aial q; ꝺ est asinus ergo sortes nō est aial: capiēdo ly quod relatiue tm̄ sed nihil valet capiēdo ly q; ꝺ relatiue ⁊ restrictiue sic. ¶ Corollarium. Non segtur. ego bis bibi vinū i illa stuba. ergo ego bis bibi vinū i casu in quo biberem ⁊ ꝓgrediar añ stubam ⁊ itrarem bibēdo continue. añs est verum ⁊ ꝓns falsum. Sic nec sequit. Ego sexies fui in ecclesia. igit in ecclesia fui bis. si ego fuissem in sex ecclesijs ⁊ nulla in ecclia fuissem bis. Añs esset verum ⁊ ꝓns falsum. ¶ Corollarium. Nec sequitur. Tu nō es homo ⁊ asinus. ergo tu es nō homo ⁊ asinus. Nam in casu i quo res demōstrata nō esset: antecedēs esset verum ⁊ ꝓsequēs falsum. Nec arguitur a negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito. quia deberet argui cum constantia. ¶ Corollarium. Bene sequitur. chimera potest non esse. ergo chimera est ens quod non potest esse. ⁊ antecedens non valet tātum sicut illa chimera possibiliter non est. quia illa est negatiua ⁊ alia affirmatiua. ¶ Corollarium. Illa ꝓna. ioānes ⁊ petrus fuerūt. ergo null⁹ homo fuit omnis homo. non valet. q; si materie ioānis ⁊ petri prius fuissent separate ⁊ iam primo vnirentur ⁊ solum ioannes prius fuisset homo. antecedēs esset verum ⁊ cōsequēs falsum. ¶ Corollarium. Non sequitur a ⁊ b differūt ab inuicem. ⁊ a ⁊ b sunt sortes ⁊ plato. ergo sortes ⁊ plato differūt ab inuicez ⁊ significet ly a singulariter ambas materias sortis ⁊ platonis. ⁊ ly b ambas formas sortis ⁊ platonis. ⁊ hoc si numerus pluralis equiuocatur. Si autem numerus pluralis capitur semper vel copulatim vel diuisim tunc bene sequitur. ¶ Corollarium. Nec sequitur a ⁊ b. nō differunt ab inuicem. ⁊ a ⁊ b sunt sortes ⁊ plato. ergo sortes ⁊ plato non differunt ab inuicem. ⁊ significet ly a singulariter sortem ⁊ platonem. ⁊ ly b etiam significet sic. nec arguitur expositorie. quia ab aliqua premissarum ad vnam de omni non valet consequentia. ¶ Corollarium. De illa consequentia est distinguendum. ex vero sequitur falsum. ergo ex veris sequitur falsum. q; si vocalis vel scripta est propositio. etiam nō in ordine ad eius mentalem tunc non valet. quia si ly a significaret synonime cum ista. non deus est. ⁊ etiam ly b. ⁊ fieret solum illa ꝓna a est. igitur b est. tunc ex vero sequitur falsum. ⁊ tamē non ex veris quia nō sunt plura vera. licet sint plura entia sed partes eius non significāt verum. Si autem tenetur via opposita tunc bene valet. ¶ Corollarium. Bene sequitur. sine oculo tu potes videre. ergo homo est asinus. q; ly sine abnegat omnes differentias. ⁊ sic sequeretur q; tu posses videre sine oculo quez posses habere vel quod posses videre cum oculo quem non posses habere.

Declarat ꝓnas.
Primo
Scōo.
Tertio
Quarto
Quinto
Sexto.
Septimo.
Octauo.
Nono.
Decimo.
Undecio.
Duodecio
Tredecio.

Sophisma.

Impossibile est te currere si tu potes currere. ¶Notãduz q sophisma ꝓprie est ꝓpositio hypothetica cõditionalis affirmatiua ꝛ nõ est vna de ꝓditionato extremo. qz ꝓtigit iã integras oꝛones. tũ si fieret ex certificatione ꝛ ꝑter rigoꝛẽ tũc esset categoꝛica sicut alie ꝓpões de ꝓditionato extremo. ¶Secũdo notandum q hugo cepit illũ terminũ ipossibile solũ ꝑ termino secũde itẽtionis. põt tñ capi ꝑter rigoꝛez etiã ꝑ termino ꝓme intẽtionis. ꝛ sic ex diuersa acceptione huius termini ipossibile. ꝛ ꝑm q ptem vel totuz restringit cõsurgit multiplicitas sophisinatis. ¶Tertio notãdum. circa illud sophisma supponũtur duo. Primũ q ꝑ ambo ꝓnoia demõstretur idem ꝛ illud ad qõ fit sermo. qz si chimera demõstraretur nõ esset dubiũ qn sophisma esset bona ꝯsequẽtia. Secundo supponitur q copule sophismatis sint tpales. qz si copula in ꝯsequente absolueꝛet a tpe. itez nõ fieret dubiũ de ꝯsequẽtia. ¶Per hoc ñdeꝛ ad sophisma. ꝑ sophisma q sophisma habet tres sensus de rigoꝛe ꝛ duos ꝑter rigoꝛẽ. ¶Primus sensus est capiẽdo ly ipossibile ꝑ termino ꝓme intẽtionis ꝛ totũ seqns ꝓnaliꝛ. in tali sensu sophisma est falsum ꝛ impossibile. qz ꝓditionalis mala ꝓña. Scõ. Unde antecedẽs vt sic est possibile ꝛ ꝯsequẽs ipossibile. ¶Scõs sensus capiẽdo ly impossibile pro termino secũde intẽtionis ꝛ q restringat ex diffinitione ꝓpõnis modalis cõposite totũ sequẽs ad stãdum materialiter in tali sensu est verum. qz est categoꝛica affirmatiua cuius extrema supponũt ꝑ eodẽ. ꝛ subiectũ est ly ipossibile. ꝛ hoc totũ te currere si tu potes currere est predicatũ. Tertio. ¶Tertius sensus est capiẽdo ly impossibile iterũ pro termino scõe intẽtionis. ꝛ restringat solum ly te currere ad stãdum materialiꝛ ꝛ nõ totũ: sic sophisma est falsum. ꝛ valet tãtum. Si tu potes currere ꝓpositio impossibilis est tu curris. imo est ꝓditionalis mala ꝯsequẽtia. quia si significatũ huius qõ est curris imponeꝛet vt significaret synonime cum illa. homo est asinus. tũc ꝓña est impossibile. ꝛ iam nullus terminus imponitur nec equiuocat in sophismate. Sed significatuz termino ꝛ in sophismate imponit. ꝛ hoc nõ est inconueniẽs. Quarto. ¶Quartus sensus capiẽdo ly impossibile pro termino ꝓme intẽtionis. ꝛ totum sequẽs ꝑter rigoꝛem materialiter sic sophisma est falsuz. qz valet tãtũ res impossibilis est ly te currere sicut potes currere. Quinto. ¶Quintus sensus est capiẽdo ly impossibile ꝑ termino secunde intẽtionis. ꝛ totũ qõ sequit ꝑter rigoꝛẽ ꝑsonaliter sic sophisma est falsum qz valet tãtum ꝓpõ ipossibilis est te currere si tu potes currere. ¶Cõsequẽter notãdum. q Biridanus dicit q in illa. homine possibile est esse aial. ly totum possibile est esse. est copula. ꝛ ly possibile nõ. fit determinatio minus principalis copule sicut nos dicimus. qz alias segtur q ibi eẽt ꝓpositio. homine est esse animal. qz solum pars minus ꝓncipalis est deposita. ¶Dicendum est ergo ad argumẽtum Biridani q in duobus casibus sine determinatione minus principali nõ potest cõstitui ꝓpositio. Primo quando talis determinatio determinat copulam gratia compositionis vel diuisionis. sic soluitur argumentum Biridani. Scõo quãdo talis determinatio est aduerbium ꝛ importat actum anime interioꝛẽ: sitiẽs libenter biberet. ¶Corollarium. Illa ꝯsequẽtia nõ valet. Homo est ꝓpõ modalis cõpositа. q nõ est modaliꝛ qa eadẽ ꝓpõ est modalis composita ꝛ diuisa. vt possibile necesse est hoiem currere. capiẽdo ly possibile ꝑ termino scõe itẽtionis. et ly necesse ꝑ termi-

Rñ. ad sophisma. ꝑ

no ꝑme intẽtionis. Nec illa valet. hec ꝓpõ nõ est modalis. igit est de inesse qz demõstrãdo hypotheticam. Sitr nõ sequitur. hec est ꝓpõ categorica nõ modalis. g̃ est de inesse. quia demõstrãdo illã. sortes est vel possibiliter non est. añs est verum ꝛ ꝑñs falsum. ¶ Corollariũ. Illa: deũ esse omnipotentem necesse est vel nõ est impossibile: est modalis composita ꝛ diuisa. ꝛ copula eius determinatur gratia cõpositionis vel diuisionis. ¶ Corollariũ. Licet ly currere importat mutationẽ successiuã: tñ nõ habet ampliare: ex regula Buridani. v. Physicoꝝ. qõne vtꝝ generatio generet. qz talis regula intelligit. dummodo importat mutationem successiuã de nõ esse ad esse. vel ecõuerso. ꝛ sine quibus cõmunis modus loquẽdi saluari nõ potest.

Trum regule consequẽtiarum deseruiẽtes consequentijs formalibus sint bone:

v ¶ Dio qõne Nota q magr Marsilius in ista mã tenet q copulatiua affirmatiua ꝛ disiũctiua affirmatiua de partib9 ꝑdicẽtibus cõtradicãt. Et hoc ideo. qz formaliter repugnãt in vitate ꝛ falsitate sit. ergo ꝑm euꝝ q̃ntuꝝ ad partes materiales debẽt omnes cõditiões seruari de cõtradictoꝛijs. ꝛ ergo debet solũ haberi respect9 ad partes materiales an cõtradicant vel nõ. Et hoc etiã tenet Hugo. Et ꝑm Marsilium copulatiua affirmatiua ꝛ disiunctiua negatiua de partibus cõtradicẽtib9 equiualent. imo simpliter sunt synonime ꝑm eum. qz ipse dicit q eadẽ ꝓpõ sit affirmatiua ꝛ negatiua in eodẽ sensu. ꝛ declarat ipse de copulatiua negatiua que est de partibus ꝓtradicẽtibus disiũctiue affirmatiue. talis enim est copulatiua negatiua in mẽte. Sed in hoc cõiter nõ tenetur Marsilius. nec cõiter hoc concedit. sed bene dicit q cõmuniter equalẽt quo ad verum ꝛ falsum: ita q nõ stat vnã esse veraꝝ quin etiã alia sit vera. Sed nõ egpollent formaliter q essent ꝓpões synonime. ꝛ g̃ cõiter ponitur copulatiua negatiua in mẽte. imo tot spes negatiue quod affirmatiue. sic etiã cõiter nõ tenet suus modus de ꝑdictoꝛijs. Sz tenẽdo ꝑdictorias in hypotheticis nihil aliud fiat nisi q copula pncipalis negetur vel negata affirmetur. Et ꝑm Marsilium ly ꝛ affirmatum valet ly vel negatũ. Et ꝛ simpliter loquẽdo nõ est veruꝝ qz ista est vera: hõ est asinus nõ vel hõ est capra. tñ illa est impossibilis: hõ est asin9 ꝛ hõ est capra. Sed debet dictum suũ sic intelligi. Qñcũqz ly nõ vel. vel ly vel negatuꝝ cõiungit ꝓpões ꝑdicentes ꝓpõib9 cõiunctis p ly et: tũc tales ꝓpões equalẽt: ita q nõ stat sic esse sicut rõne ly nõ vel: requirit quin ita sit sic rõne ly ꝛ requirit. ꝛ ecõuerso. ¶ Et causa est. qz rõne ly nõ vel: nullã ptem pncipalem disiunctiue cuius est copula pncipalis regrit esse verã. ꝛ sic si nulla est vera: tunc est ꝓsequenti ꝓtradictorie ptium sunt vere. ꝛ hoc requirit rõne ly. Et sic copulatiua affirmatiua ꝛ disiunctiua affirmatiua de partib9 ꝓtradicẽtib9 cõtradicunt ꝑm Marsilũ. Ita etiaꝝ copulatiua affirmatiua ꝛ disiũctiua affirmatiua de partib9 ꝓtrariantibus contrariãtur: ꝛ de partibus succõtrariãtib9 succontrariãtur. Sed tñ copulatiua affirmatiua ꝛ disiunctiua negatiua de partib9 ꝓtrariãtib9 nõ semp equalẽt: vt patet in istis. omnis hõ est alb9 ꝛ ois homo est aial. nullus hõ est alb9 nõ vel nullus homo est animal.

Prima regula. Arguẽdo a tota copulatiua ad alterã eius ptẽ est bona ꝑña ꝛ formal. Et ꝓ ista regla ꝛ seqntib9 est Notãdum rõne ly arguẽdo q oratio rõne sui habet resolui tripliciter. videlicet cõditionaliter; causaliter; ꝛ tpaliter. Et hoc ideo. qz qñcunqz gerun-

Dio rõne ly arguẽdo resolui tur tripliciter.

diuz terminatū in do ponit in oione z ꝑnō ꝯstruit a pte post cū vbo adiectiuo vel eiꝰ participio: tūc ponit in designatione consequētie. Et quocūqz regula resoluat isto modo semp est falsa. quia si cōditionaliter vel causaliter tunc est mala ꝯsequētia. z tūc valet tātum si arguitur a tota copulatiua ad alteram eius partem consequentia est bona z formalis. Et ibi ly arguitur capitur impersonaliter. Et sic de rigore nō est ꝓpositio nisi exprimatur suppositum circa ly arguitur. vt sic: ab aliquo arguitur. Et antecedēs talis causalis vel cōditionalis est naturaliter impossibile. quia naturaliter nunqz arguitur a tota copulatiua ad alteram eius partez: eo q illud quod est pars copulatiue nō est consequēs: sed bene est ꝓpositio sibi ſynonima. Tamen p diuinam potētiam est possibile: vt si eadem ꝓpositio esset replicatiue pars copulatiue z cum hoc consequens: z sic est mala consequentia. quia staret q argueretur ad partē minus principalem: vel q argueret a copulatiua negatiua: z q ꝯsequētia nō esset bona. Sic etiā si resoluitur temporaliter: tunc adhuc ipsa est falsa. quia tunc prima pars copulatiue est falsa. vt illa: in aliquo tēpore arguit a tota copulatiua ad alteram eius partē. exq nunqz arguitur ad partez: vt dictum est. Sed si sic diceret: Arguendo a tota copulatiua ad alteram eius partem vel ad propositionem sibi ſynonimam est cōsequentia bona z formalis: tūc esset vera: resoluēdo eam temporaliter. ¶Alio modo ly arguēdo capitur abstractiue. illo modo videlicet p argumēto. z tūc regula valet tātum: Argumētum a tota copulatiua ad alterā eius partē est bona ꝯña z formalis. Et tūc iterum de rigore verborū est falsa. quia subiectuz pro nullo supponit. Si aūt adderet: vel ad ꝓpōnez sibi ſynonimam: tūc esset vera. ¶Debet igit regula vltimate sic itelligi. Omnis ꝯña cuiꝰ añs est vna ꝓpō copulatiua affirmatiua vt sic capta: z ꝯseqns est vna pars ꝓncipalis z materialis talis copulatiue: vel ꝓpō sibi ſynonima: z antecedēs z cōsequēs capiūtur in istis sensibus: est ꝯña bona z formalis vt homo currit z asinus currit. igitur hō currit. Et ly ꝯña debet ibi capi large. Dicit cuius antecedēs est vna copulatiua. quia si esset vna disiūctiua vel cōditionalis: nō oporteret valere cōsequētiaz. Dicit etiā: affirmatiua. quia si esset copulatiua negatiua: tūc iterum nō oporteret ꝯñam valere. licet qñqz valeat: vt qñ talis copulatiua negatiua est impossibilis. Dicit: vt sic capta. quia si antecedēs caperet in sensu disiūctiuo: tūc zc. Dicitur. z cōsequēs est vna ps zc. qz si eadē ꝓpositio esset replicatiue ps copulatiue z cū hoc cōsequēs: z tūc in tali casu cōsequēs nō esset ſynonimum vni parti: cum idem nō sit ſynonimū sibipsi. sed erit met talis pars. Dicitur: vel ꝓpō sibi ſynonima. qz naturaliter loquendo tūc solū arguit ad partē ſynonimaz parti copulatiue: z nō arguit ad ipsā ptē Et dicit notāter: principalis z materialis. qz nō sequit: hō currit vel hō est asinus z deus est. igit hō est asinus. qz iam arguit ad partē minus principalem copulatiue. ¶Item arguit ibi iuxta regulā: z tñ ꝯsequētia nō valet. tu ignoras q deus est z papa dormit. ergo tu ignoras q deus est. ¶Sic etiā tu dubitas q deus est z papa dormit igitur tu dubitas q deus est. ¶Confirmatur ibi arguit p regulā z tñ nō valet possibiliter hō currit z hō est albꝰ g hō currit. z volo q ly possibiliter determinat totū sensum hypotheticalē z nullam partem. tūc enim añs est verum z ꝯña falsum si nullus hō curreret. ¶Confirmat de illa. Oēs hoies sunt asini vel homines z asini sunt asini. g omnes hoies sunt asini. ¶Item de illa contingenter deus est z papa dormit. ergo

Intellectꝰ regule.

Arguit ꝓ Secundo.

Tertio.

Sexto.

Quarto.

ꝓtingenter deus est. ¶Iteruꝫ de illa. Impossibiliter hõ currit ꝛ hõ est asinꝰ igit impossibiliter hõ currit. ¶Ad primũ respõdet capiẽdo ly ignoras vt restringat solum illã oratiõnem. deus est ꝛ nõ totũ sequens ad standum materialiter tunc ꝓsequẽtia est bona ꝛ antecedens est falsum. quia tunc prima pars copulatiue est falsa. Si autem restringit totum sequens ad standum materialiter tunc ꝓsequẽtia nõ valet saltem demonstrando vnum qui ignorat papam dormire vel nõ. nec arguitur iuxta regulaꝫ. qꝛ añcedẽs nõ est vna hypothetica copulatiua. Sed est vna categorica. ꝛ hoc totũ est predicatum ignoras qꝫ deus est ꝛ papa dormit. ꝛ ignoras est copula. ¶Eodeꝫ modo ad secundum respõdet. ꝛ sic ly dubito ꝛ ly ignoro ꝛ similia habẽt facere ꝓpositiones de sensu composito. etiã de sensu diuiso sicut hoc dictum est de modalibus. Ad 2m

¶Ad tertiũ respõdet admisso suppposito negãdo qꝫ arguatur iuxta regulam. quia tunc termini ampliant in antecedẽte per ly possibiliter ꝛ nõ in ꝓsequẽte. ꝛ sic arguit ab amplo ad nõ amplum sine distributione. Sed deberet sic argui. ergo possibiliter homo currit. Ꝛaꝫ quando ly possibiliter vel aliquis alter modus determinat sic totum sensum propositionalem tũc habet ampliare terminos. ꝛ illo modo dat vna hypothetica modalis. Sic etiaꝫ illa bene valet. necessario homo currit ꝛ hõ est aiaľ. ergo necessario homo currit. ꝛ antecedẽs est impossibile. isto modo capiẽdo ly necessario. ꝛ licet añcedens sit vna copulatiua cuius qlibet pars ꝓncipalis ꝛ materialis sit vera. Sed hoc nõ sufficit ad veritatem eius. sed hoc habet veritatẽ de copula nõ modali. Sed illa nõ valet. impossibiliter hõ currit ꝛ hõ est asinꝰ ergo impossibiliter hõ currit. etiã capiẽdo ly impossibiliꝫ ꝓ termino ꝓme intẽtionis ꝛ vt determinat iterũ totũ sensuꝫ ꝓpõnalez qꝛ tũc añs est verũ. qꝛ est vna copulatiua negatiua. ꝛ sic nõ arguitur per regulã. Et tales modi nõ sunt partes talis copulatiue sed sunt partes totius copulatiue. Ꝟerum est multi nõ admittunt qꝫ modus sic determinat totũ sensum ꝓpõnalem. quia tales modi solum habent determinare gratia compositionis vel diuisionis. modo copula ꝓncipalis ꝓpõnis hypothetice nõ significat cõplexiue vel diuisiue sed tamẽ de hoc ꝓius dictũ est in ꝓmo tractatu de modalibus. Ad primũ

¶Ad quintũ capiendo ly ꝓtingẽter ꝓ termino scõe intentionis ꝛ vt restringit totum sequens ad stãdũ materialiꝫ tũc nõ arguit ꝓ regulã qꝛ tũc añcedẽs nõ est vna copulatiua: sed vna categorica ꝛ nõ habet expsse subiectũ sꝫ iplicite. valet tãtũ ꝓpõ cõtingens est ly deus ꝛ papa dormit. vel hec est ꝓtingẽs papa dormit ꝛ deus est nõ tamẽ includit ꝓnomẽ demõstratiuũ qꝛ talis nõ valet vnam singularẽ. Si autem restringitur solum ly deus est. tunc arguitur per regulam. ꝛ antecedens est falsum. quia prima pars est falsa saltem ꝓout copula importat durationem intrinsecam rei. vel ꝓout absoluitur a tempore in ista deus est. Si autem importaret tempus tũc antecedẽs esset verum ꝛ etiam ꝓsequẽs. Ad quintum

¶Et de rigore non capitur sic ly contingenter. quia tunc de rigore non est ꝓpositio ibi cõtingẽter deus est. qꝛ expresse nullus poneretur verbũ. etiã nõ videret cui deberet corrũdere tale verbũ. tñ cõiter sic resoluit hec est ꝓtingẽs vel ꝓpositio ꝓtingẽs est ly deus est. Eodeꝫ mõ rñdet ad aliud videlicet impossibiliter hõ currit ꝛ homo est asinus ꝛc̃. Si autem ly ꝓtingẽter capitur ꝓ termino ꝓme intẽtionis tũc siue dicat ꝓtingẽtiaꝫ ad vtrumlibet. siue cõuertat cum ly possibiliter ꝓut semꝑ determinat eodem modo in antecedẽte ꝛ in ꝓsequẽte ꝓña est bona. Ad 6m

¶Ad vltimũ respõdet qꝫ capiẽdo antecedẽs Ad 4m

in sensu copulatiuo ꝓña'nō valet qr tunc nō arguit ꝑ regulaz vz ad partem ꝓncipalez. sed deberet illa inferi. g̃ omnes homines sunt asini vel homines ꝛ antecedēs est verū in sensu copulatiuo. Sed capiēdo antecedēs in sensu disiunctiuo tūc ꝓña est bona. qr añs est impossibile. sed nō arguitur ꝑ regulam. Et nō sequit. antecedēs in illo sensu est verum. ꝛ ille sensus est sensus disiunctiuus g̃ añs est verum in sensu disiunctiuo. demonstrando ꝑ ly illo sensu sensum copulatiuum. Quia ly in sensu disiunctiuo aliter determinat ly verū q̃z ly illo vel q̃z ly in sensu copulatiuo qñ ly in sensu disiunctiuo determinat ly verū tunc denotat q̃ antecedens sit verū quādo ly vel est copula ꝓncipalis. sz qñ ly illo sensu vel ly in sensu copulatiuo determinat ly verum. tunc denotat q̃ ipsuz sit verū qñ copula ꝓncipalis est ly e t. Sz posset sic concludi. g̃ añs in illo sensu disiunctiuo est verum ꝓout ly in sensu disiunctiuo determinat ly antecedēs. sed tunc ꝓsequens est verum. Sic etiam nō sequit ꝓsequēs est vna ꝑncipalis pars ꝛ materialis illius disiunctiue ꝛ illa disiunctiua est illa copulatiua. g̃ ꝓsequēs est vna pars ꝓncipalis ꝛ materialis illius copulatiue. qr de maiore ad vnā de omni non valet ꝓña. quia nō sequit añs est vna ps ꝓncipalis ꝛ materialis illius disiunctiue. g̃ añs est vna ps ꝓncipalis ꝛ mālis cuiuslibet qō est illa disiūctiua qr istātia est de copulatiua. ¶ Sz de illa ꝓña hec copl'atiua est vā ꝛ hec copl'atiua ē hec disiūctiua. g̃ hec disiūctiua ē vā capiēdo ly vera vt vbiqz ē p se ꝑdicatū. ¶ Dicendum est q̃ ipsa bene valet. ꝛ ꝓs etiā est verū. qr hec disiūctiua est vā ꝓpositio quia in sensu copulatiuo est ꝛ sic est vera copulatiua. licet non sit vera disiunctiua. Si aūt ly vera capit adiectiue tunc de rigore nō valet ꝓña. qr tota maior extremitas nō intrat ꝓclusionē sed deberet sic ꝓcludi. g̃ hec disiunctiua est vera copulatiua. ꝛ hoc est verum ꝛ sic stat copulatiuā esse verā disiunctiua existente falsa. ¶ Nec hoc est incōueniens qñ non habēt easdē partes prīcipales ꝛ māles ꝑcise. Sz quādo habēt easdē ptes prīcipales ꝛ materiales ꝑcise tūc nunq̃z stat copulatiuā esse verā q̃n etiā disiūctiua sit vera. ¶ Sz illa ꝓña nō valet adam non fuit quādo Aristoteles fuit. g̃ adaz nō fuit. qr iam nō arguit ad partez prīcipalē. qr antecedens valet tantum. Aristoteles fuit in aliq̃ tpe ꝛ in eodez tpe in q̃ Aristoteles fuit adā nō fuit. ꝛ licet iam antecedēs sit falsum. qr quādocūq̃z Aristoteles fuit, tunc adā fuit. licet aliquādo aristoteles fuit ꝛ ꝑ tunc adam nō fuit qr in ꝓia in vna parte copulatiue ly ens est ꝑdicatū. modo quādocūq̃z Aristoteles fuit tūc adā fuit ens qr materia ꝛ forma. imo adam heri fuit. licet adam heri non fuit adā qr subiectuz nō verificatur mediāte copula sic determinata sed bene ꝑdicatū. si tamen deus non cōseruasset materiā ꝛ formaz ade que sunt ꝛ ade qui fuit sed annihilasset tunc antecedens illius consequētie adam non fuit quando Aristoteles fuit. ergo Adam non fuit. esset verum ꝛ consequens falsum. Sed deberet sic argui. ergo in eodez tempore in quo Aristoteles fuit adam non fuit. ¶ Illa tamen adaz fuit quādo Aristoteles fuit potest esse vna categorica valens tantum. adam fuit in aliquo tempe in quo Aristoteles fuit. ꝛ sic tūc scōm verbum tenet se restrictiue. Sic etiam illa non valet. sortes potest currere quando nō currit. ergo sortes non currit. qr antecedens est verū. etiā si sortes currit ꝛ ꝓsequens falsuz. ꝛ añs valet tñ sortes ꝑt currere in aliq̃ tpe. ꝛ in eodē tpe in quo sortes pōt currere sortes nō currit. ꝛ hoc est verū qr ipse potest crastina die currere ꝛ etiaz post cras. ¶ Et ꝑ il-

lo est sciẽdum q; qñ ly quãdo ꝓiungit duas ꝓpones quarum vna est affirmatiua ⁊ alia negatiua tunc resoluendo talem oꝛonem semper affirmatiua debet ꝓponi. ⁊ eodẽ mõ dicẽdũ est de illa rex nõ est vbi papa est ḡ rex nõ est.

Secunda regula. Arguẽdo a ꝑte disiũctiue ad totã disiũctiuã est ꝓntia formalis. Ad istã regulã rñdẽdum est de rigoꝛe sicut ad ꝓcedẽtem videlicet q; ista semp est falsa. Sz sic intelligitur. ¶Omnis ꝓsequentia cuius ꝓsequens est vna disiunctiua affirmatiua vt sic capta ⁊ cuius antecedens capitur in illo sensu in quo est vna pars principalis ⁊ materialis talis disiunctiue vel ꝓpositio sibi ſynonima est bona ꝓsequentia ⁊ formalis. Et potest regula declarari sicut precedens. ¶Et nõ sequitur ꝑm illam regulam. tu non venis ad me. ergo si venies ad me dabo tibi equum. tenẽdo q; solum sint tres species ꝓpositionis hypothetice. qꝛ añcedẽs nõ est ſynonimuz vni parti disiũctiue. ¶Ihñ bñ põt ꝓcedi ꝓsequẽtia illa posito ⁊ dato q; alter nunq; veniat. ⁊ si veniret. ego nihil darem sibi añcedẽs est verum. qꝛ tunc valet tãtum tu nõ venies ad me vel ego dabo tibi equũ. Et si dicit q; ꝑuata quẽtione ꝑuetur ꝓmissio. Rñdeꝯ q; hoc est verum de ꝓditionali quẽtiua. qꝛ in tali casu est disiunctiua. Sic etiaz nõ sequit nõ deus est. ḡ nullus deꝰ est. vel hõ est asinꝰ: capiẽdo negationẽ in antecedẽte infinitanter ⁊ in ꝓsequẽte neganter. Sed capiẽdo eodem mõ tunc bñ valet. Sic etiã illa nõ valet: ꝓtingẽter rex sedet. ḡ ꝓtingẽter rex sedet vel nullus rex sedet ꝑut ly ꝓtingẽter in ꝓñte totũ sequẽs restrigit qꝛ tũc ꝓsequẽs nõ est ꝓpõ hypothetica sed categoꝛica. Si autem ly ꝓtingẽter vbiq; eodem modo determinat tunc bene valet. Intellectꝰ regule.

Tertia regula. Arguẽdo a tota disiũctiua cuz destructiõe vnius partis ad alterã partẽ nõ destructã est bona ꝓsequẽtia ⁊ formalis. ¶Pro ista regula est notãdũ. q; partẽ destrui in ꝓposito nõ est aliud nisi eius ꝓtradictoꝛium sumi. Sed partem nõ destrui nõ est aliud nisi eius ꝓtradictoꝛium nõ sumi vt sic. Et sic pars destructa vocatur ꝓpositio cuius ꝓtradictoꝛia est sumpta. ¶Et debet ista regula sic poni ad formam. ¶Omnis ꝓsequẽtia cuius añcedens est vna ꝓpositio copulatiua affirmatiua vt sic capta cuius copulatiue ꝓma pars est vna disiunctiua affirmatiua vt sic capta. ⁊ secunda pars copulatiue principalis ⁊ materialis est ꝓtradictoꝛia vnius partis ꝓncipalis ⁊ materialis disiunctiue. ⁊ cõsequens totius cõsequẽtie est ꝓpositio ſynonima alteri parti principali ⁊ materiali disiunctiue cuius cõtradictoꝛia non est sumpta est: consequentia bona ⁊ formalis. vt homo currit vel asinus currit. ⁊ nullus asinus currit. igitur homo currit. ¶Arguitur tibi iuxta regulam ⁊ tamen non est bona consequẽtia. homo genuit te. vel asinus genuit te. ⁊ nullus hõ genuit te. igitur asinus genuit te. Oꝛ nõ valeat. qꝛ antecedẽs est verũ ⁊ ꝓns falsum. qꝛ ista est vera. nullus hõ genuit te. qꝛ nullus hõ vir genuit te. ḡ nullus hõ genuit te. Intellectꝰ regule.

¶Cõfirmatur de isto cõi argumẽto tu es asinus vel manus mea est clausa. et nulla manus mea est clausa. ḡ tu es asinꝰ qꝛ añs est vex in tali casu q; ꝑ ꝑma medietate vniꝰ hoꝛe ambe manus mee sint aperte. ⁊ ꝑ scõa sint clause tũc illa est vera. nulla manus mea est clausa. qꝛ nulla manꝰ mea est clausa ꝑ ꝑma medietate huius hoꝛe. ḡ nulla manus mea est clausa. tenet ꝓña a ꝑte in modo ad suũ totũ. Secundo.

¶Ad ꝑmum rñdetur. negetur assumptũ ⁊ est dicẽdũ q; absoluẽdo ly nullus a genere tũc arguit iuxta regulam tũc illa est falsa. nullus hõ Rñ. ad ꝑm

genuit te. nec valz ꝓbatio assumpta in argumẽto. qz ly hõ indifferenter supponit ꝑ viro z mulierẽ. Si aũt ly nullus capiẽ restrictiue tunc non arguitur iuxta regulam qz tũc ps copulatiua nõ est ꝺictoria vniꝰ ꝑtis disiũctiue. qz tũc ille nõ ꝺicũt hõ genuit te nullꝰ hõ genuit te eo qꝺ ly hõ in vna restringiẽ z in alia nõ. Etiã illa adhuc est falsa. nullꝰ hõ genuit te qz vir ẽt gignit. ¶Ad scõm. Ad scõm rñdeꝝ negãdo qꝺ añs sit vez saltẽ ꝑut copule vbiqz importãt idem tps ꝑcise. z tũc arguiẽ ꝑm regulã. z sic ista est falsa i casu posito nulla manꝰ mea est clausa. sz ad ꝓbationẽ negeꝝ ꝓña. qz arguiẽ cũ distributiõe totiꝰ ꝑut ly ꝑ prima medietate determinat ly clausa. Si aũt determinat copulam tunc ly clausa ꝑ pluribus distribuiẽ in ꝓsequẽte q̃z in añcedente. Si vero determinat ly manꝰ mea tũc illa est falsa. nulla manus mea ꝑ prima medietate huius hore est clausa. quia negatiua cuius extrema supponũt ꝓ eodem quia demonstrando manũ meã vez est dicere. hoc est manus mea ꝑ prima medietate huius hore z hoc est clausum. quia ꝑ scꝺa medietate. ¶Sed tamẽ consequentia adhuc non valet. si enim ꝑ prima medietate huius hore nullam manum haberem. z ꝑ scꝺa crearer mihi manus. z tunc esset clausa. antecedens esset vez z ꝓsequens falsum. Et nõ sequiẽ ambe manus mee sũt aperte. ergo nulla est clausa. nam idem bene est apertum z clausum ꝓ diuersis ꝑtibus tempoꝛ. nec illi termini sunt ꝓtrarij. Si autem copule nõ important idem tempus. i. qꝺ in ista manus mea est clausa importaret totam horam. sed in illa nulla manꝰ mea est clausa iportaret solũ medietatẽ tũc argumẽtuz nõ valeret nec argueret iuxtã regulam. qz nõ assumeret ꝺictoria vniꝰ ꝑtis disiunctiue. qz tales nõ ꝓtradicũt. exq̃ copule nõ important idem tps ꝑcise in eis. Et hoc argumẽtũ bñ valet. sortes differt ab aliq̃ vel sortes differt a nullo. z sortes differt a nullo. ergo sortes differt ab aliquo z añs est falsuz qz disiunctiua est falsa. z isti termini aliq̃ z nullo sũt termini ꝺictorij tñ nõ opz qꝺ aliq̃ ps disiunctiue sit vera. nec obstat ista regla. De q̃libet alterũ ꝺictoriũ. qz illi termi nõ vificãt. qz iã nõ ꝑdicãt sz solũ ptes ꝑdicatoꝛ sũt.

Quarta regula.

Arguẽdo a toto ꝺitionali cũ positiõe añcedẽtis ad positionẽ ꝓntis ẽ ꝓña bona z formalis.

¶Pro regula est notãdũ. qꝺ positio añcedẽtis in ꝓposito vocaꝝ añs ꝺitionalis vel ꝓpositio sibi synonima. Et arguendo iuxta illã regulã añcedẽs debet capi in sensu copulatiuo. Et ꝺz regula sic poni. Intellectꝰ regule. ¶Omnis ꝓsequẽtia cuius añs est vna ꝓpositio copulatiua affirmatiua vt sic capta cuius copulatiue prima pars est vna conditionalis illatiua vt sic capta. z scꝺa pars principalis z materialis copulatiue est antecedẽs talis conditionalis vel ꝓpõ sibi synonima. z consequẽs totius ꝓñe est cõsequẽs talis conditionalis. vel ꝓpõ sibi synonima: est bona cõsequentia z formalis. vt si homo currit animal currit. z hõ currit. igiẽ animal currit. Et ꝺr notãter: cuius añs est vna copulatiua z̃. quia si añs capetur in sensu conditionali nõ valeret argumentum. quia nõ sequiẽ: si homo est asinus hõ est capra. z hõ est asinus. ergo hõ est capra: capiẽdo antecedens in sensu conditionali. qa tunc est vez. qa bona cõsequẽtia. z cõsequẽs est impossibile: vt patet manifeste. Dicit etiã in regula: cuiꝰ copulatiua ꝑmã ps est vna cõditionalis illatiua. qa si conuentiua esset: tunc nõ argueret iuxta regulã. Sic etiam si esset conditionalis negatiua nõ arguiẽ iuxta regulam. vt nõ sequiẽ: nõ si aial currit homo currit. z animal currit. igiẽ homo currit. qa añcedens est vez si bꝰtũ curreret z nullꝰ

homo.ꝛ cõsequens falsum. Non oportet q talis cõditionalis sit bona cõ-
sequẽtia:sed sufficit q sit ꝓña bona vel mala.Et sic ibi nõ arguit per regu-
lam.nullus hõ currit nisi aial currit.ꝛ animal currit. ḡ nullus homo currit.
ga nõ arguit cum positiõe añcedentis.quia illa oratio:nullum animal currit
est añcedens in cõditionali.ga ly nisi includit negationem.ꝛ sic conditiona
lis valet tãtum:si nullum aial currit nullus hõ currit. Sic etiã ibi nõ arguit
iuxta regulaꝫ:si nullus deus est nullus hõ est.ꝛ nõ deus est.ḡ nullus hõ est:
capiẽdo negationem in conditionali neganter ꝛ in scõa parte copulatiue
infinitanter.nec arguitur cum positione antecedentis.

Quinta regula. Arguendo a tota cõditionali cũ destructiõe ꝯsequẽtis ad destructionẽ añcedẽtis est ꝓña bona ꝛ formalis. ¶ Pro regula est notãdum: q p interemptionẽ cõseqntis intelligit ppõ ꝓtradicẽs cõsequẽti ꝯditionalis.Sed p interemptionem añ-
cedẽtis itelligitur propositio ꝓtradicẽs añcedẽti ꝯditionalis. Et sic ptem in
terimi est eius ꝯdictoriũ sumi. ¶ Debet ḡ sic poni regula. Dis ꝓña cui⁹ an- Intellect⁹
tecedẽs est vna ppõ copulatiua affirmatiua vt sic capta.cui⁹ ꝑma pars est regule.
propositio hypothetica conditionalis illatiua affirmatiua vt sic capta.ꝛ se-
cũda pars talis copulatiue est ꝯdictoria ꝯsequẽtis talis cõditiõalis vt sic ca
pta.ꝛ ꝯsequẽs totius ꝓñe est ꝯdictoriũ añcedẽtis cõditionalꝫ est bona ꝛ for-
malis ꝓña.vt si hõ currit aial currit.ꝛ nullũ aial currit.igit̃ ois hõ nõ currit.

Sexta regula est illa. Q; ad affirmatiuã disiũctiuã nõ se-
quit formalr sua q̃libet ps ꝑncipa
lis ꝛ mãlis exceptis trib⁹ casib⁹ q iaꝫ sequunt̃ imediate. ¶ Prim⁹ casus est
qñ talis disiunctiua componit̃ ex partib⁹ synonimis.Secũdus est qñ q̃libet
ps ꝑncipalis ꝛ materialis est formaliter impossibilis.vt hõ est nõ hõ.vel asi
nus est nõ asin⁹.ḡ homo est nõ homo.Tertius casus qñ quelibet ps disiun-
ctiue est formalr necessaria.vt hõ nõ est nõ homo vel asin⁹ nõ est nõ asinus
ḡ hõ nõ est nõ hõ.Sic ẽt hõ est vl nõ est asin⁹ ꝛ hõ est vel nõ est homo.ḡ hõ ẽ
est vel nõ est asin⁹.Et dr notãter:q nõ seqt̃ formalr.ga in multis alijs casib⁹
ad ipsaꝫ disiũctiuã sequit̃ q̃libꝫ sua ps ꝑncipalis ꝛ mãlis:sed tamẽ non for-
malr sed solũ materialr.vt homo currit vel sortes est risibilis.ḡ homo currit.

Septima regula. Nulla copulatiua affirmatiua sequit̃ formalr ad q̃libet suam partẽ.exceptis tribus casibus predictis.

Octaua regula est. Arguẽdo a disiũctiua negatiua ad ꝯdi
ctoriũ cuiuscũqꝫ sue ptis ẽ bona ꝛ for-
malis ꝓña.vt bene sequit̃.homo currit non vel deus est.ḡ nullus deus est.

Nona regula est. Copulatiua negatiua seqtur est ꝯdictorio cuiuscũqꝫ sue ptis ꝑncipalis ꝛ mãlis. vt
bene sequitur:sortes currit.ergo sortes non currit ꝛ deus est ꝛc̃.

¶ Alia regula. Arguẽdo a disiunctiua negatiua ad copulatiuã affirmatiuaꝫ
de partibus ꝓtradicentib⁹ est bona ꝛ formalis ꝯsequentia:ꝛ econuerso.Et
patet hoc.qꝛ tales propositiones inter se equiualent.

¶ Alia regula. Arguẽdo a disiunctiua affirmatiua ad copulatiuã negatiuaꝫ
vel econuerso de partibus contradicentibus est formalis consequentia.

¶ Alia regula. Arguẽdo a copulatiua affirmatiua ad disiũctiuam affirmati-
uam de eisdem partibus ꝑncipalib⁹ ꝛ materialibus est formalis ꝯsequẽtia.

¶ Alia regula. Arguendo a disiunctiua negatiua ad copulatiuam negati-

uam de eisdem ptib⁹ ꝓncipalib⁹ ⁊ materialib⁹ est formalis ꝓña.

¶Alia regula. Causalis affirmatiua infert formaliꝫ rōnalem vel conditionalem affirmatiua de eodē añcedente ⁊ eodē ꝓñte. Sic etiā rōnalis affirmatiua infert cōditionalem affirmatiuam de eodē antecedente ⁊ cōsequente.

¶Alia regula. Causalis affirmatiua ⁊ rationalis affirmatiua inferunt formaliter copulatiuaꝫ vel disiunctiuam affirmatiuam de eisdeꝫ partib⁹.

¶Alia regula. Conditionalis affirmatiua nō infert formaliter disiunctiuam causalem rōnalē aut copulatiuā affirmatiuā etiā de eisdē ptib⁹. qz nō sequit si hō est asin⁹ hō est capra. g̃ hō est asin⁹ vel hō est capra.

¶Alia regula. Conditionalis negatiua infert causalem vel rōnalem negatiuā de eisdeꝫ antecedēte ⁊ ꝓñte. Sic etiā rōnalis negatiua infert causalem negatiuam de eisdem partibus.

¶Alia regula. Disiunctiua vel copulatiua negatiua infert causalem vel rōnalem negatiuam de eisdem partibus ⁊c̄.

¶Alia regula. Arguēdo a causali rōnali vl̄ cōditionali affirmatiua ad disiūctiuaꝫ affirmatiuā ꝓpositā ex oppositō añcedētis ⁊ ꝓsequēte ē formalis ꝓña. vt si homo currit animal currit. ergo nullus homo currit vel animal currit.

¶Alia regula. Arguēdo a causali rationali vel conditionali affirmatiua ad copulatiuā negatiuā cōpositaꝫ ex oppositō ꝓñtis ⁊ añcedente nō est formalis ꝓña. vt si hō currit aial currit. ergo homo currit ⁊ nullum animal currit.

¶Alia regula. Ois ꝓña cui⁹ ꝓñs est vna disiūctiua cōposita ex ꝓtradictoria añtis alicui⁹ bone ꝓñe. ⁊ ex cōsequēte eiusdē ꝓñe: est bona. qz talis disiūctiua est formaliter necessaria. vt sortes currit. g̃ sortes nō ē alb⁹ vl̄ sortes ē coloratꝰ.

¶Alia regula. Arguendo ab vniuersali ad eius indefinitam est ꝓña bona ⁊ formalis. Sic etiam a subalternante ad subalternatam. Sic etiam a toto in quantitate ad partē. Et per indefinitam in ꝓposito intelligitur indifferenter ꝓpositio indefinita vel particularis. Et dicit notanter: ad eius indefinitam quia nō sequit. ois homo est species. ergo homo est spēs. Sic etiā nō sequit omnis tpe risibile ē ois hō. g̃ aliq̄ tpe risibile ē ois hō. Sed cōuerso ab indefinita ad suā vlem in materia naturali dūmodo tales ꝓpōnes sint de in esse ⁊ de pñti. ⁊ in gb⁹ ꝑdicatū est ita cōe sicut subiectum ⁊ vbi nō addit sibi speciale signū vniuersale bñ valet ꝓña. vt hō est aial g̃ ois hō est animal. ⁊ talis est materialis. qz arguendo in materia ꝓtingēti nō sequit hō currit. ergo ois hō currit. ⁊ tñ est secū eiusdē forme. ¶Sic etiam in materia remota ab indefinita ad suam vlem valet ꝓña qñ tales termini sunt sic disparati q̄ nec naturaliter nec supnaturaliter pñt verificari ꝑ eodē vt hō est asin⁹ g̃ ois hō est asin⁹ Sed nō sequitur albū est nigrū. g̃ omne albū est nigrū.

Termi synonimi.

¶Alia regula. Arguēdo a synonimo ad synonimū. ¶Pro regula est notandū q̄ termini synonimi sunt duo termini significantes idē adeq̄te ⁊ eodeꝫ mō. ⁊ ly adequate ꝗ determinat ly ideꝫ ⁊ eodē mō. Et sic illi duo termini hō ⁊ animal nō sūt termini synonimi. qz nō significāt adeq̄te idē. Sic etiam illi duo termini hō ⁊ risibile nō sūt termini synonimi. qz nō significāt eodem modo

Intellectꝰ regule.

Que aūt ꝓpōnes dicunt synonime ꝓprie est dictum. Debet igit regula sic poni. Ois ꝓña cui⁹ añs ⁊ ꝓñs capiunt in istis sensib⁹ in quib⁹ sunt ꝓpōnes synonime est bona ⁊ formalis. vt hō currit. g̃ hō currit. marc⁹ currit g̃ tullius currit. Sed ibi nō arguit iuxta regulam. hois asin⁹ nō currit. ergo asin⁹ hois non currit. qz ille ꝓpōnes non sunt synonime. qz subiectum in vna accipit

vnica acceptione ⁊ in alia diuersis.

¶Alia regula. Arguendo a diffinitione ad diffinitũ est bona ꝓña. ꝓto ista regula nota. q̃ q̃druplex est diffinitio vicz q̃ditatiua. descriptiua. causalis ⁊ q̃d nois. ⁊ de isto dr. j. posterioꝛ. ¶Debet igit regula sic poni. Omnis ꝓña in cuiꝰ añcedente ponit diffinitio vel etiaz descriptio vel etiã interpretatio ꝙuertibilis cũ interptato ⁊ in ꝓñte loco diffinitiõis ponit diffinitũ. ⁊ loco ꝺ scriptiõis descriptũ. ⁊ loco interptatiõis interptatũ ꝙuertibile cũ tali interptatiõe. ⁊ capiunt in istis sensib⁹ vt sunt diffinitio ⁊ diffinitũ ⁊ ceteris paribus. sic vicz q̃ nõ variaꝛ aliqua ꝓpꝛietas ꝓpter quam mutaꝛ bonitas ꝓñe est bona. Etiã ecõuerso vbi arguit a diffinito ad diffinitionẽ. vt hõ currit. g̃ aial rõnale currit. amatoꝛ sapie est. igit pbs est. Sz nõ sequit ledens pedem est g̃ lapis est. qꝛ illa interptatio non est ꝙuertibil' cũ interptato. Sic etiã nõ sequit hõ ẽ spes. g̃ aial rõnale est spes. qꝛ iã nõ capiũt i istis sensib⁹ vt sꝛ diffinitũ ⁊ diffinitio. Sic etiã nõ sequit. hõ currit. g̃ oẽ aial rationale currit. qꝛ iã diffinitio distribuit ⁊ diffinitũ nõ. Sic etiã non sequit hõ est. g̃ aial rationale fuit. qꝛ non accipiuntur ad idem tempus.

Intellectꝰ regule.

Equuntur regule ꝙsequẽtiaꝝ materialiũ. Quarũ pꝛima est. arguendo ab iferioꝛi ad superius est bona ꝓña.

¶ꝓto regula est notandũ q̃ terminꝰ dicit inferioꝛ ad alterꝝ tribus modis vicz in significando vt qꝛ significat paucioꝛa q̃z alter. Et isto modo non capit hic quia illo modo est ly hõ terminꝰ inferioꝛ ad ly album. tñ nõ sequitur. homo currit. ergo albuz currit. Scõo modo terminus dicit inferioꝛ ad aliuz q̃ditatiue. ⁊ qs sit talis dicet in veteri arte. Et isto modo etiam non capit in ꝓposito. qꝛ ibi arguitur ab inferioꝛi ad superiꝰ homo est. ergo quantitas est. ⁊ tamẽ ly homo non est quiditatiue inferius ad ly quantitas cum nõ significent eodẽ mõ. ¶Tertio modo dicitur inferioꝛ in supponendo ad alterum ⁊ talis est terminus significans subtractiue paucioꝛa q̃z alter vel minus ꝓnotans vel modo specialioꝛi connotans alter respectu cuius est inferioꝛ idez secũ subtractiue significãs. ⁊ sic se habẽs q̃ nõ ꝓtingit ipm supponere ꝓ aliq̃ in mõ significãdi quõ nũc habet respectu alicuiꝰ copule qn alter respectu cuius est inferioꝛ in supponendo ꝓ oi illo supponat si eodem mõ ad eandẽ copulã acciperẽ. ⁊ isto modo capit in ꝓposito.

Terminus dr iferioꝛ tribꝰ mõis ad alium.

¶Sed terminꝰ dr supioꝛ ad aliũ in supponẽdo ⁊ in ꝓposito q significat abstractiue oia illa q̃ alter significat subtractiue respectu cuiꝰ est superioꝛ ⁊ cũ hoc plus vel qui generalioꝛi modo connotat vel plura ꝓnotat q̃z alter respectu cuius est superioꝛ idem secum subtractiue significãs. Et sic se habẽs q̃ nõ ꝓtingit talez terminũ respectu cuius est superioꝛ supponere ꝓ aliquo in modo significandi quem nũc habet respectu alicuiꝰ copule qn talis terminus qui dicit superioꝛ ad ipm supponeret ꝓ oi tali si eodez modo ad eandez copulã acciperet. Exemplũ primi vt ly aial respectu ly homo quod significat plura subtractiue q̃z ly homo. Scõi. Ly ad aliqd respectu ly idẽ lz non significet subtractiue plura q̃z ly idem. cuz qõlibet illoꝝ significet qualibet rem mõdi tñ generalioꝛi modo ꝓnotat q̃z ly idez. qꝛ oẽm rem mundi ꝓnotat vt habet se respectiue ad se vel ad aliam rem vel ab alia re. ly idem aũt oẽm rem mõdi cõnotat in q̃ztum respectiue se habet ad se tñ. Tertij. Colozatum

Terminus superioꝛ in supponendo.

est superius ad ly albū ⁊ non significat plura substractiue. nec etiam generalioꝛi modo ꝓnotat sed tamē plura ꝓnotat. quia omnem coloꝛez ꝓnotat. et ly albū solū albedinē. ¶Et sic patet ex diffinitione q ly albū nō est superiꝰ ad ly hō illo mō. qꝛ ly hō supponit ꝑ aliquo ꝑ quo ly albū nō vt ꝑ ethiope. Sic etiā ly albū nō est inferiꝰ ad ly coloꝛ. qꝛ ly albū supponit ꝑ aliq̄ ꝑ quo ly coloꝛ nō imo naturaliꝛ loquēdo ille terminꝰ coloꝛ nūq̄ supponit ꝑ illo ꝑ quo ly albū saltē capiēdo ly coloꝛ ꝓ accidēte. qꝛ naturaliꝛ loquēdo solū substātia potest esse alba. ¶Et sic patet q vnus terminus conuertibilis est superioꝛ ad alterum illo modo vt ly ad aliquid respectu ly idem. ⁊ sic aliquis terminus est supioꝛ ad aliquez terminuz ꝯuertibilem ⁊ ad alterum nō vt ly ad aliquid est supius respectu ly idem ⁊ nō respectu ly ens. vel respectu ly ad aliquid. tm̄ isti inter se sunt ꝯuertibiles. ¶Consequenter notādum est q argui ab inferioꝛi ad superius est argui a ꝓpositione in qua ponitur terminus iferioꝛ ad ꝓpōez in qua ponitur superioꝛ. Debet ergo regula sic poni. Omis ꝓña cuius añs est vna ꝓpō categoꝛica affirmatiua nō pregnās in qua ponitur terminus iferioꝛ ⁊ ꝓns est vna ꝓpō categoꝛica affirmatiua nō pregnās in qua ponit terminꝰ superioꝛ ⁊ ceteris paribꝰ est bona ꝓña. vt hō currit ergo aial currit. ¶Sic etiā omis ꝓña cuius añs est vna ꝓpositio categoꝛica negatiua nō pregnās in qua ponitur terminꝰ iferioꝛ ⁊ assumitur bñ substātia terminꝰ iferioris ⁊ ꝓns est vna ꝓpositio negatiua categoꝛica nō pregnās in qua ponitur terminꝰ superioꝛ ad talem terminum iferiorē sine distributione supioris ⁊ sine acceptione collectiua supioris ⁊ ceteris paribꝰ est bona ꝓsequētia. vt sortes nō currit. ⁊ sortes est. igitur homo nō currit. Dicitur in regula. Omnis ꝓsequētia. Et ibi ly ꝓña debet capi large. quia capiēdo stricte tūc omis ꝓsequētia est bona. Dicit cuiꝰ añs est vna ꝓpō categoꝛica. qꝛ nō sequitur. si homo est. animal est. ergo si substātia est aial est. ⁊ tamē ibi arguitur a ly homo ad ly substātia. Sed añcedēs nō est categoꝛica ꝛē. Uerum sepius etiam valet in hypotheticis ab iferioꝛi ad superius vt in copulatiua vel disiūctiua q̄ talis est añs vl ꝓns. Sed in ꝯditionali nō oportet talem valere Dicitur nō pregnās. qꝛ nō sequitur. oēs homes sunt cētū. ergo oīa aialia sunt cētum. Sic etiā nō sequitur. tm̄ homo est aial. g̃ tm̄ substātia est oē aial. Dicitur sine distributione supioris. qꝛ nō seqtur. homo currit. g̃ oē aīal currit. Dicitur sine acceptione collectiua. qꝛ nō seqtur. oēs homes sūt decē. g̃ oīa aialia sunt decē. si essent solum decē homes ⁊ plura bruta. añcedēs est vex ⁊ ꝓns falsum. ¶Dicitur ceteris paribꝰ. Et ꝑ illo est sciēdum q tūc cetera dicūtur paria in ꝓposito q̄ in ꝓsequēte loco termini iferioris ponitur terminus superioꝛ. si q nō variatur aliqua ꝓprietas logicalis data de ꝓsequētijs propter quam tūc variatur bonitas ꝓsequētie. ¶Arguitur. Ibi arguitur ab iferioꝛi ad superius tamē ꝓña nō valet. ego video platonē ergo ego cognosco platonem. Similiter ego cognosco sortem. ergo ego cognosco homem. Sic etiam sortes sit albus. ergo sortes sit coloꝛatus. Sic etiam ibi. maximus numerus apostoloꝝ dei est duodecim. g̃ maxim⁹ numerus hoīm est duodecim. ¶Cōfirmatur. ibi arguitur iuxta regulā ⁊ tamē nō valet. sortes illo modoꝰ est omnis homo. ergo sortes aliquo modo est omis homo. ¶Cōfirmatur ꝓta aliam ptem regule. nullius hois illa pars est in scholis ⁊ illa pars est. g̃ nullius hois quelibet pars est in scholis. Sic etiam nō sequitur. Substātie pars nō est ⁊ substātie pars est. ergo ens nō est. Sic etiam nō seqtur. asinus sortis

Affirmatiue ab inferioꝛi ad superius.

Negatiue ab iferioꝛi ad supius.

Cetera dicūtur pia.

Arguit ꝓ°

Scdo.

Tertio.

nõ currit ꝛ sortes est.ḡ asinus hois nõ currit. ¶Ad primum respondetur qꝫ nõ arguitur ſm regulam.quia hoc totum vidés platonez nõ est superius ad ly cognoscés platonem licet ly vidés sit inferius ad ly cognoscés.tamẽ totuꝫ nõ est inferius ad totum.ꝛ hoc prouenit ratione signi facientis appellationem rationis.sic eodem modo respõdet ad alia. ¶Ad secũdũ respõdet.capiẽdo ly illo modo ꝛ aliquo mõ vt determinãt ly sortes.pcedẽdo ꝓsequẽtiã quia añcedẽs est falsum.quia in eo enũciatur vniuersale vniuersaliter sumptum. Si autem determinat copulam tũc iterum est bona ꝓsequẽtia ꝛ ꝓsequẽs est verũ.vnde illa.sortes aliquo mõ nõ est ois homo demõstrãdo modum essendi sortis est falsa.qꝛ eius ꝓtradictoria est vera.sortes aliquo modo est omnis homo.ꝛ nõ ſequtur sortes aliq̃ mõ est omnis homo.ꝛ plato aliquo mõ est homo ḡ sortes est plato. quia iam copule additur determinatio ſtãs determinate.ꝛ tali in minore debet addi relatiuum idẽtitatis vt sic.plato eodem mõ est homo.ꝛ tũc minor est falsa.qꝛ iam arguit a suppositione determinata ad ꝓfusam tm̃. respectu eiusdem distribuit.quam ꝓpam nõ oportet valere respectu ly aliq̃ modo.ꝛ illa est falsa ois hõ aliq̃ mõ est sortes.qꝛ vlis cuiꝰ ꝑdicatum ꝛc̃. Si ly illo mõ ꝛ ly aliquo mõ determinãt predicatum tũc iterũ bñ valet.ꝛ sic illa adhuc est vera.sortes aliq̃ modo est omnis hõ. ¶Ad aliud argumẽtum rñdetur qꝫ nõ arguitur iuxta regulã.qꝛ nõ bñ assumit ꝓstãtia. Et ꝓ illo ponũtur aliq̃ cautele qñ arguitur negatiue ab iferiori ad superius quõ debeat sumi ꝓstãtia. Et ꝑma est ista. Qñ supius ꝛ iferius sunt determinabilia alicuius determinationis distribute.tũc assumẽdo ꝓstãtiã debet assumi ꝓstãtia determinabilis cum eadez determinatiõe distributa.ꝛ debet sic fieri argumẽtũ.nullus hois illa ps est in scholis ꝛ cuiuslibet hois illa ps est.ꝛ ꝓ hoc tũc solutum est argumẽtum. ¶Scõa regula.qꝫ quãdo iferiori additur determinatio cõis non distributa diuersa acceptiõe secũ accepta tali debet addi relatiuum idẽtitatis in ꝓstãtia ꝛ in argumẽto debet sic fieri. substãtie pars nõ est ꝛ eiusdẽ substãtie pars est.ergo ens nõ est ens.per hoc solutum est argumẽtum. ¶Tertia cautela.qꝫ quãdo ratione totalis extremi arguitur.ſ.ab iferiori ad supius dũmodo totum extremum accipitur vnica acceptione:tũc debet assumi cõstãtia totius extremi. Et sic in argumẽto deberet sic fieri.asinus sortis nõ currit.ꝛ asinus sortis est.igitur asinus hois nõ currit. Veruꝫ est assumẽdo solum ꝓstãtiam partis:tũc potest iferri superius qõ accipit diuersis acceptionibus:vt sic asinus sortis nõ currit.et sortes est. ergo hois asinus nõ currit. ¶Quarta cautela:qꝫ qñ arguitur sic ab inferiori ad supius ꝛ iferiori additur determinatio:tũc. etiam debet sibi addi incõstãtia.propter hoc nõ ſequitur.sortes albus nõ currit.et sortes est. ergo homo albus nõ currit.qꝛ antecedẽs est verum ꝛ cõſequẽs falsum. Si enim sortes est niger ꝛ quiesceret vel etiam curreret ꝛ quilibet homo albus curreret sed deberet sic sumi cõstãtia:et sortes albus est.

¶Alia regula:qꝫ semper debet assumi cõstãtia iferioris ad idem tempus ad quo d accipiebat talis terminꝰ iferior in ꝓpõne a q̃ tũc arguit. propter qõ nõ ſequitur.homo nõ fuit sortes.et sortes est.ḡ hõ nõ est hõ.vel ergo homo qui fuit nõ est hõ qui est. ¶Sed qñ arguitur a supiori ad iferius:tũc si arguitur negatiue tũc debet argui cũ distributione supioris.et qñ arguitur affirmatiue tũc debet argui:cũ distributione supioris ꝛ cuꝫ cõstãtia iferioris. ¶Et debet faciliter regula sic poni vel intelligi iterum qñ nõ mutat aliqua

Rñ.ad 1m argumẽtum primum.

Ad 2m

Ad 3m

Cautela ꝑma

Scõa.

Tertia.

Quarta

Quinta.

A supioꝛi ad iferiꝰ arguẽdo valet ꝓñtia.

ppietas logicalis data cõsequẽtijs. qz tũc cetera nõ manent paria. vt bene sequit. nullum animal currit. ergo nullus homo currit. Sic etiam: omnis hõ currit. z ois hõ albus est. g̃ ois hõ albus currit. ¶Et sic ex regulis simul tactis patet qp nõ sequit: ois hõ currit. z sortes vel plato est. igitur sortes currit. Iterum nõ sequit: sortes nõ est nõ hõ. igit sortes non est nõ plato. Iteruz nõ sequit: omne aial existẽs hõ est risibile: z asin⁹ est. igit asinus existẽs hõ est risibilis. Silr non sequit: ois hõ qui est alb⁹ est sortes. z plato est. igit plato qui est alb⁹ est sortes. Itez nõ sequit: in q̃libet pte huiꝰ horze risibile non est hõ. et illa ps illius horze est. igit in illa pte illius horze risibile nõ est hõ. Item nõ sequit: sortes nõ differt ab homine. igit sortes nõ differt a platone. Sic etiã nõ sequit. Nulla res q̃ nõ est aial est hõ. g̃ nulla res q̃ nõ est asin⁹ est hõ. Sortes non est hõ z asin⁹ vel asin⁹. g̃ sortes non est sortes. Sortes non incipit esse binari⁹. g̃ sortes non incipit esse sortes. Asin⁹ non incipit esse hoies. igit asinus non incipit esse sortis. Sortes nõ ignorat hoiem. g̃ sortes nõ ignorat platonẽ. Sortes nescit hoiem. g̃ sortes nescit platonẽ. Sortes non est hõ vviennẽsis. g̃ sortes nõ est studẽs vviennẽs. Nullũ albũ est color. g̃ nullũ album est nigrũ. Sortes non est bis hõ. g̃ sortes non est bis hoc albũ. Sortes non est colorat⁹. g̃ sortes nõ est hõ. qz pót ꝑseruari sine colore. Sortes que non est homo est aial. et sortes est. g̃ homo non est aial. iã male sumit constãtia. qz deberet sumi cũ determinatione: vt sic: sortes q non est est. Sz illa bene valet. nullũ aial z aliud ab aiali sunt sortes: ergo sortes non est sortes. capiẽdo añcedẽs in sensu copulato. Sz illa non valet: nullũ ens qõ non est ens est. g̃ nullũ ens qõ non est sortes est. ¶Et in ista ꝑña z in pluribꝰ ꝓcedẽtibus licet rõne partiũ arguaf ab iferiori ad supⁱ⁹ vel econuerso: tũ ratione totius extremi non arguitur ab iferiori ad superius.

Declarat aliq̃s ꝑñas

Pars i mõ

Alia regula.

Totũ i mõ.

Arguẽdo a parte in modo ad totuz est bona ꝑntia. ¶Pro ista regula est notãdũ: qp pars in modo est determinabile sumptũ cũ determinatione non diminuẽte: distrahẽte: extendẽte: vel ampliãte. vt ly animal in illa: animal albũ currit. Sed totum in modo est terminus sumptus sine determinatione tali ꝓsideratus: vt est synonimus ad vnũ q sumit cũ tali determinatione inq̃ztũ est ps talis. vt ly aial in ista. animal currit: est totũ in modo ad ly aial in ista: animal album currit. Et non dz bene sic. est determinabile sumptũ sine determinatione. saltez capiẽdo ly determinabile non ampliative. quia si est determinabile tũc oportet qp sumaf cũ determinatione. qz oportet qp determinet p aliqd. Et sic patet qp in istis: homo pict⁹ est. homo mortu⁹ est. albũ ſz dẽtes est. ꝓpositio si est impossibilis est falsa: non est pars in modo. qz talia determinabilia sumuntur cũ determinationib⁹ distrahẽtib⁹ vel extẽdẽtib⁹ zc. ¶Et sic idẽ terminꝰ vel sibi synonimus est ps in modo. z cũ hoc totũ in modo. vt ille terminus aial vel alter consideratꝰ vt accipit cũ aliqua determinatione que non est distrahẽs zc. est pars in modo. Et idez vel sibi synonimus vocaf totũ in modo cõsideratꝰ vt accipit sine tali. Et dz notãter: consideratꝰ sine tali. qz si terminus homo esset replicatiue in illis: hõ albꝰ currit. et hõ currit: tũc esset ps in modo: et cũ hoc totũ in modo. tũ non est vez dicere qp accipit sine determinatione: exq̃ ly sine habet distribuere z icludit negationẽ. Sed tũ ille terminꝰ hõ ꝓsideraf in tali ꝓpõne hõ currit vt nõ accipit cũ determinatiõe in eadez ꝓpõne supponit: tunc bñ dz totum in modo. ¶Determinatio diminuẽs est

Determiatio diminuẽs.

determinatio nõ distrahẽs nec ampliãs: faciens determinabile cui additur q̃tũ est ex pte sui verificari ꝑ aliq̃ ꝑ quo tale determiabile seorsum nõ visi cat. vt ly ꝑm dentes respectu ly albũ. qz ly albũ cũ determinatione ꝑm dentes verificat ꝑ aliq̃. s. ꝑ ethiope. tñ se solo non verificat ꝑ eo. sic etiaꝫ ly pro centũ marchis respectu ly volẽs esse in lucro. Et dr notãter: verificari. ꝛ nõ dr: accipi. qz ꝑ q̃cunq; tale determinabile accipit cũ tali determiatione: ꝑ eodẽ etiã accipet sine tali: saltẽ capiẽdo terminũ accipi sicut in diffinitione suppositionis accipit. ꝛ sic ly album sine tali determinatione etiã accipet ꝑ ethiope. qz significat ethiopem. sed tñ regrit q̃ in potentia propinqua verificabilis sit pro ethiope taliter tentus pro quo sine tali determinatione nõ verificaret. ¶Sed determinatio distrahens est determinatio faciens determinabile cui addit stare pro suo significato mínus ꝑncipali vt sic. vt ly mala respectu ly cõsequntia. ly pictus respectu ly homo. ¶Sed determinatio amplians est determinatio nata ampliare. vt ly mortuus respectu ly homo. Quid aũt sit determinatio extendens: dictum est ꝓus ibi. Omnis ꝓpõsi est impossibilis. ¶Cõsequenter est sciendũ q̃ arguendo a parte in modo ad suum totuꝫ debent seruari illa que tũc seruant; arguendo ab inferiori ad supius: ita q̃ qñ arguitur affirmatiue a parte in modo: tunc debet argui sine distributione totꝰ. Etsi arguitur negatiue vltra hoc debet argui constantia partis ꝛ sine distributione totius. ꝓpter hoc non sequitur. hõ albus non currit. ꝯ homo nõ currit. si enim nullus homo albus esset. ꝛ omnis homo curreret. antecedens esset veruꝫ ꝛ ꝯsequens falsum. Sed deberet sumi constãtia partis vt sic. ꝛ homo albus est. ꝛ debet constantia etiã sumi ad eandem differentiã tpis. ¶Et quando arguit a toto in modo ad ptem: tũc semper debet argui cum distributione totius. Etsi arguit affirmatiue: tunc debet argui cum constantia partis. Sed quando arguit. negatiue: tunc nõ oportet. Nã bñ sequitur. nullus hõ currit. ergo nullus hõ albus: currit. Sed nõ sequitur. ois hõ currit. ergo hõ albꝰ currit: si nullus hõ albꝰ esset. sed deberet sumi constãtia: vt sic. hõ albꝰ est. ¶Arguit. Ibi arguit a pte in modo ad suum totũ: ꝛ tñ ꝯña non valet. ego ter vidi Joannẽ in stuba. ergo ego ter vidi Joannẽ. tenet ꝯña ꝑ ꝓsentẽ regulam. Similiter etiaꝫ ibi. ego bis comedi vvienne. ergo ego bis comedi. ¶Confirmat de ista Hoc est vnꝰ populus. ergo hoc est vnuꝫ. Albus monachus currit. ergo albũ currit. Sortes est apparens asinus. ergo sortes est asinus. ꝛ ibi arguit iuxta regulam: ꝛ tñ nõ valet. ¶Confirmatur de ista. Semp hominis asinꝰ non est animal. ꝛ asinꝰ semper hominis est. igitur semp asinꝰ nõ est animal. ¶Ad ꝑmũ respõdet q̃ nõ arguitur iuxta regulaꝫ. quia añcedens est verum ꝛ consequẽs falsuꝫ. vt si ꝑ vidissem ioannẽ: ꝑmo in stuba: ꝛ post hoc exiuissem semel: ꝛ post ꝑ iterum intrassem. ꝛ iterũ ꝛc. ter: ita tñ q̃ semp vidissem. Iz nõ semp in stuba: tunc illa est vera. ego ter vidi Joannẽ in stuba. ꝛ tũc ista est falsa. ego ter vidi Joannẽ. qz ly ter dicit interruptionẽ tẽporis. Et sic ad veritatem ꝯsequentis regrit q̃ Ioannes aliq̃n fuisset ꝛ ego etiã. ꝛ tunc nõ vidissem eum. ꝛ post ꝑ iterũ vidissem eum. ꝛ sic trina vice. Sic etiã est de tali. ego ter hodie comedi caseũ: ergo ego ter hodie comedi. ¶Sic etiã dicat ad secundũ argumẽtum. ꝛ breuiter nõ arguitur iuxta regulã. quia hoc totum bis vvienne vel etiam bis Patauie est determinatio diminuẽs respectu ly comedens bis Sic etiã respectu ly vvienne vel patauie nõ arguit per regulã ad ly bis co-

Determiatio distrahens.

Determiatio ãpliãs.

Arguẽdo a pte in mõ ad totũ debent ꝛc.

A toto in mõ ad ptẽ quõ debet argui.

Arguit ꝑ

Secundo

Tertio

Quarto.

Rñ. ad ꝑmum argm

Ad scõm

medens vel ad ly bis bibens. qa nō determinat hoc totum: sed solūz copulam. ꝛ semp arguit in tali argumento virtualiter a supiori ad inferius sine
Ad tertiuz distributione supioris. ¶Ad tertium respōdet q in istis duobus argumētis
Ad quartū nō arguit ad determinabile sed ad determinationem. Sed sic debet argui. ergo hoc est populus. ergo monachus currit. ¶Ad vltimū rñdet. negando ꝓñam. Si enim solus asin⁹ esset ꝛ esset vnius hois ꝛ nō plurium: tūc añs est verum ꝛ ꝓñs falsum. Sed deberet addi determinationi relatiuuz identitatis in ꝓstantia. lz supponat ꝓfuse tm̄: vt sic. ꝛ semper eiusdem hois asinus est Sic etiam illa non valet. sortes quiescit in bauaria. g̃ sortes gescit. qa arguitur cum determinatione totius. quia ly quiescit includit negationem. ꝛ sic si sortes esset replicatiue in Alustria ꝛ in bauaria: ꝛ in bauaria non moueretur ꝛ in austria moueret. añcedens esset vex. qa gescere in bauaria est rez esse in bauaria ꝛ esse aptam natam moueri in bauaria. Silr nō sequit. sortes gescit ꝑm pedem. g̃ sortes gescit. ¶Sed de illo argumēto sortes est apparens ꝛc. est dicendum. Si in añcedente est ꝓstructio adiectiualis tūc arguit iuxta'regulam. quia tunc añs est impossibile. ꝛ valet tantum: sortes est asinus qui apparet. Si aūt est regens ꝛ rectum: tūc nō arguit a determinabili. qz ly asinus est dictio recta ꝛ sic determinatio. ꝛ tunc añs esset vex. qa tūc valet tantum quo ad vex ꝛ falsum sortes facit apparentiam de asino. ꝛ hoc est verū si esset indutus pelle asinina ꝛ ambularet manib⁹ ꝛ pedib⁹ tūc ipse apparet asin⁹. Sed deberet sic argui. g̃ sortes est apparens. Sic etiaz non sequit. sortes est faciēs tunicā. g̃ sortes est faciēs. sortes facit asinū currē g̃ sortes facit asinū. ꝛ variat ibi appellatio forī. qz facit vna ꝑz qd ꝛ alia simplr dicē factionē.

Arguendo a parte disiuncti ad totum. ¶Pro ista regula est notandū q arguendo iuxta regulā dz etiā argui sine distributiōe toti⁹ disiūcti ꝛ etiā sine negatiōe ꝓūctiōis qz nō sequit hō nō currit. ꝛ hō ē. g̃ hō nō vl'ois asin⁹ currit. qa si qlibet asin⁹ curreret ꝛ null⁹ hō: añcedens eēt vex ꝛ ꝓñs falsuz. Et quādo arguit negatiue tūc dz argui cū cōstantia ptis disiūcti. Et nō debz argui etiā a nō amplo ad ampluz cū distributiōe āpli. qz nō sequit null⁹ hō currit ꝛ hō ē. g̃ null⁹ hō ē vl fuit currens. Et sic quando dicitur: tamen disiunctum non distribuitur vt dicendo sic. Nullus homo currit. ergo nullus homo est vel fuit currens. hoc disiunctum est vel fuit non distribuitur: verum est ¶mo arguitur raro cum distributione totius disiuncti. ꝓsertim quando tale disiunctum est ſyncategorema. Sed illo modo arguitur cum distributione. i. arguitur a non amplo accepto ad amplū acceptum cū distributione ampli accepti cū tali disiuncto. ¶Sed quando arguitur a toto disiuncto ad partem tunc semper debet argui cum distributione totius. Etſi arguitur affirmatiue tunc debet argui cum constantia partis disiuncti. Sed si negatiue tunc non oportet sz seruanda sunt que tunc seruantur qñ arguit a supiori ad inferius vel econuerso. ¶Arguit. Ibi arguit a parte disiuncti ad totum ꝛ tm̄ ꝓña nō valet hō
Arguit ꝓ⁹ Secundo non est currens ꝛ homo est. g̃ hō nō est vel fuit currens. ¶Cōfirmat. ibi arguitur p regulā. omnis homo currit. g̃ ois hō nō vel asin⁹ nō currit. ꝛ tamen ꝓña non valet. qz si null⁹ asin⁹ curreret ꝛ qlibet hō. antecedens esset verus ꝛ
Tertio. cōsequens falsum. ¶Confirmat. ibi arguit a pte disiuncti ad totum. rudibile currit. ergo omne rudibile vel animal currit ꝛ tm̄ non est ꝓña bona. ¶Ad
Rñ. ad ꝓm primum respondet negando q arguat iuxta regulā. qz arguit a non amplo

ad amplũ cũ distributione ampli rõne ly currens. Etiã nõ valet sic inferẽdo ergo homo non est vel fuit omne currens. Si enim iam nullus homo curreret vel nihil curreret ⁊ prius solum cucurrisset vnus homo qui etiam iam solum esset ⁊ prius solum fuisset. tunc añcedens esset verũ. ⁊c. Et ideo non valet quia arguitur a non amplo ad amplum negatiue sine cõstantia rõne ly currẽs. ⁊ ergo non oportet valere. ¶Ad secundum respondetur negando q̃ arguitur iuxta regulam. quia arguendo a parte disiuncti ad totum siue affirmatiue siue negatiue debet argui negatione postposita. Et tunc arguitur negatione postposita quando talis negatio postponitur coniunctiõi disiunctiue. Etñ inferretur illa. omnis homo non vel omnis asinus non currit adhuc non valeret. quia adhuc coniunctio negaretur. ⁊ in casu priori añs esset verum ⁊c. Ad secõm.

¶Ad tertium rñr q̃ nõ arguit iuxta regulã. qz arguitur a nõ distributo ad distributum rõne p̃me ptis disiũcti. Et sic licz ista p̃ña sit bona rudibile est asin⁹. g̃ oẽ rudibile vel risibile est asin⁹ distribuẽdo solũ ptẽ disiũcti in p̃ñte. tñ nõ tenet p regulã istã. qz nõ ẽ p̃ñtia formal. qz in fili nõ sequit. Animal est asinus. ergo omne animal vel risibile est asinus. Ad tertiũ

Arguendo a non amplo ad amplũ. ¶Pro regla ẽ notandũ. q̃ arguẽdo a nõ amplo ad ãplũ vl ecõuerso tũc alij ẽmi q nõ st ãple accepti debẽt vtrobiq; accipi ad idẽ tps p̃cise vl a p̃mo ad scõm. etiã dz argui p̃m regulã. Et sic nõ segt. sortes est. g̃ sortes fuit. qz rõne ly sortes arguit iuxta regulã tñ rõne p̃dicati cetera nõ manẽt paria. qz p̃dicatũ ĩ vna solũ accipit ad tps p̃ñs. ⁊ h̃ in añcedẽte. sz in p̃ñte solũ accipit ad tps pteritũ. Sed deberet sic argui. g̃ sortes fuit ens qõ est. Debet etiã argui sine distributiõe ampli. ⁊ sic nõ segtur. sortes est omnis homo. ergo sortes põt esse omnis homo. qz p̃ñs est impossibile. qz ly homo distribuitur pro quolibz homine qui potest esse. Etñ ponitur q̃ ly potest non ampliet post se tunc adhuc non valet. quia tũc arguitur ab esse ad posse cum distributione posse. Quando aũt arguitur negatiue a nõ amplo ad amplum vel a nõ amplo accepto ⁊c. negatiue tũc dz argui cum constantia nõ ampli accepti. Et sic nõ sequitur. creans nõ est deus. g̃ creans possibiliter non est deus. Sed deberet argui cum constantia vt sic ⁊ creans est

¶Sed arguẽdo ab amplo ad nõ amplum debet argui cũ distributiõe ampli. Etñ arguitur affirmatiue debet argui cum constantia nõ ampli vel minus ampli. Si negatiue tunc non oportet sed semper debet argui cum distributione magis ampli respectu minus ampli. qz nõ sequitur homo possibiliter est currens ⁊ currẽs est. ergo homo est currẽs. nec sequitur. omnis hõ possibiliter est currens ⁊ homo est. ergo hõ est currens. quia rõne ly currẽs arguit sine distributione ampli. Et per amplum in ꝓposito etiam debet intelligi ample acceptum. Et p non amplum nõ ample acceptuz. Quia ibi arguit p̃m regulã nulla chimera est vel fuit. ergo nulla chimera est. Sic etiam ibi. chimera est vel põt esse. ergo chimera est vel fuit. Sed ibi non arguitur iuxta regulã nullus homo fuit. g̃ nullus homo est. qz licet rõne subiecti arguitur iuxta regulam. tamen ratione p̃dicati cetera nõ manent paria eo q̃ predicatum in añcedente solum accipitur ad fuit. ⁊ in p̃ñte solũ ad est. Sed deberet sic argui nullus hõ fuit g̃ nullus hõ qui est fuit. Sic etiã nõ sequitur. hõ nõ currit. ⁊ hõ est. ergo hõ nõ põt currere. qz rõne ly currere arguitur ab esse ad posse cum distributione posse. Et arguẽdo iuxta vnaz illaz regu- Ab amplo ad nõ amplum.

larū tūc vtualiter arguit ab iferiori ad supius vel ecōuerso. Et ista seruāda sunt q̄ tūc seruātur iuxta regulā arguēdo ab iferiori ad supius vel ecōuerso.

Arguendo ab esse ad posse est bona ꝯsequētia. Et debz argui sine distributiōe posse. ⁊ si arguit negatiue debet argui cū cōstātia esse. Sic etiam ecōuerso arguēdo a posse ad esse debet argui cum distributione posse. ⁊ si arguit affirmatiue debet argui cum constantia esse. Si negatiue tunc non oportet. ¶ Et quando sic arguitur tunc etiam arguitur a non amplo ad amplum. vel econuerso. ⁊ debent tunc seruari ista que seruabātur ibi arguēdo a non amplo ad amplum vel ecōuerso. Et ꝓpositio de esse vocatur cuius copula vt sic nō modificat per ly possibile vel impossibile ⁊c. gratia cōpositionis vel diuisionis. Sed ꝓpō de posse vocat cuius copula est ly pōt expresse vel implicite. vel cuius copula modificat p ly possibile vel ipossibile gr̄a cōpositionis vel diuisionis ⁊c. Et sic ista hō pōt esse animal nō est ꝓpō de esse in ꝓposito licet sit de in eē q̄ copula eius sit ly pōt. Et sic nō sequit. sortes est omnis homo ergo sortes pōt esse omnis homo. quia iam arguit cū distributione posse. Nec sequit ois hō potest currere ⁊ homo est. ergo omnis hō est currens vt prius dictuz est ⁊c.

Arguendo ab est secūdo adiacente ad est tertiū adiacēs est bona ꝯntia. Pro regula nota. q̄ ista regla debet itelligi in terminis nō ampliatiuis ⁊ vbi termini accipiunt ꝑcise ad idē tempus ꝓncipaliter predicatum in ꝯnte vel in antecedēte. Et etiaz regula intelligitur arguēdo affirmatiue. ⁊ sic nō sequit. homo est mortuus. ḡ hō est. Nec sequitur. homo fuit animal qō est. ḡ hō fuit. Nec sequit hō nō fuit animal. ergo homo non fuit. Sed arguendo negatiue tunc in terminis non ampliatiuis valet ꝯña ab est scōo adiacēte ad est tertiū adiacēs vt hō nō est ergo homo non est animal. Et etiam vbi ambo extrema in antecedente ⁊ in ꝯsequente accipiunt ad idem tempus ꝑcise. Et ꝓpositio de est scōo adiacente est ꝓpositio cuius predicatum est ly est vel ly ens vel suū ꝓdecliniuz vt homo est. homo est ens. homo fuit homo erit ens homo non erit ens. Sed propositio de est tertio adiacente est ꝓpositio cuius ꝓdicatum non est ly est. vel ly ens vel suum ꝓdecliniuz vt hō est animal homo est asinus ⁊c. ⁊ sic nō sequit homo non est. ḡ homo nō est mortuus ⁊c.

Arguendo ab actiuo ad passiuū respectu subiecti trāscēdētis. ⁊ sic q̄ nihil ponat a pte ꝓdicati nisi actiuū ad passiuū ⁊ sine distributiōe actiui ⁊ passiui ⁊ affirmatiue valet ꝯña vt aliqd videt. ergo aliqd videtur. Sic etiā ecōuerso arguēdo a passiuo ad actiuū etiā valet quando sic arguit vt aliquid videt. ergo aliquid videt. nihil videt. ergo nihil videt ⁊c. Alia regula arguēdo a diuinis ad coniuncta ⁊ ecōuerso. de istis duab⁹ regulis latius dicitur in veteri arte.

Arguendo a toto copulato adptez copulati nō oportet cō sequētiā valere. quia nō sequit mā ⁊ forma sunt homo ergo materia est homo. Et dicit notanter nō oportet valere. quia aliquādo valet vt quādo copula ꝓncipat est verbū substantiuū pluralis numeri. ⁊ ꝓdicatū est terminus sic se habens vel q̄ de ipso vel eius numero singulari quelibet pars copulati est verificabilis saltem materialis ⁊ ꝓncipalis vt sortes ⁊ plato sunt hoies ḡ soz. est hō ⁊ plo est homo. Sz nō sequitur a. et b. sunt hoies. ḡ b. est hō ⁊ a. est hō. ⁊ significet ly a singulariter duas

materias sortis ꝛ platonis ꝛ ly b. singulariter duas formas. Sic etiam quando copula est verbum adiectiuum importãs dispositionem accidentalem denotantem exerceri ꝑ quãlibet partem principalem ꝛ materialem significatã ꝑ huiusmodi partem principalem ꝛ materialem copulati tanq̃ totalis causa ꝛ particularis tũc etiam valet ꝯsequẽtia. vt sortes ꝛ plato currũt. ergo sortes currit ꝛ plato currit. Sed nõ sequitur. sortes ꝛ plato trahunt nauem ergo sortes trahit nauem ꝛc̃.

Arguendo per locum a cõiugatis ꝛ in ꝓdicationibus gditatiuis est bona ꝯña. vt bñ sequitur albũ est coloratũ. g̃ albedo est color. Et dicit notãter in ꝓdicationibus gditatiuis. quia nõ sequitur illud q̃ generat mouet. ergo generatio est motus. Et tũc arguitur per locũ a cõiugatis q̃n arguit a ꝯcreto ad abstractum Et quãdo arguitur negatiue tũc debet argui cum cõstantia concreti. qz nõ sequit. albũ nõ est coloratũ. ergo albedo nõ est color. Si enim esset solũ albedo vt q̃ttuor ꝛ nõ vltra medium latitudinis inherẽs alicui subiecto añs esset verum ꝛc̃. Sic nõ sequitur. albedo est color. ergo albũ est coloratũ. Ex plures regulas ꝯsequẽtiaruz magister Marsilius ponit que saltem faciles sunt ꝛ pauce vtilitatis quas pro presenti ꝑtermitto.

Circa secundam partem cõ- sequentiarum queritur. Utrum omnis consequẽtia sit bona ab exponentibus ad expositam ꝛ ecõuerso.

c Pro q̃stione est notãdum. q̃ ipsa potest esse vna categorica vel hypothetica. ꝛ in q̃ztuz est vna categorica tũc est vna de copulato extremo tunc ly ecõuerso nõ ponit loco ꝓpõnis sed solũ loco ꝑtis ꝓdicati. Sed in sensu hypothetico tũc ly ecõuerso ponit loco propõnis ꝛ ipsum nõ est ꝓpõ. sz̃ intellectus rõne sui format ꝓpõnẽ. ꝛ siue dicat cõuersionẽ simplicẽ siue ꝑ accidẽs q̃stio semp est falsa. qz nũq̃ arguit ab exponẽtib⁹ ad expositã ꝓprie loquẽdo de exponibilib⁹. ꝛ ꝓprie capiẽdo exponere. Nã partialis exponẽs nõ est exponẽs. qz ista ꝓpõ q̃ exponit aliã dz eẽ cõuertibilis cũ alia mõ ꝑtialis exponẽs nõ ꝯuertit cũ exposita. ¶ Et ꝑ illo est sciẽdũ q̃ ꝓpõ exponẽs capit dupl̃r. siue ly. Exponẽ: vz large ꝛ stricte. ¶ Large capit ꝑ vna ꝓpõne resoluẽte aliã. vel etiã ꝑ exponẽte aliã. ꝛ sic ista. Deus hõ est aiãl exponit sic. hõ est aiãl. ꝛ nihil est hõ gn ipm sit aiãl. ꝛ ita nõ capitur in hac materia. Alio mõ capit stricte. ꝛ tũc propõnez exponi est sensum alicuius propõnis obscure rõne alicuius signi in ea positi ꝑ aliã ꝓpõnẽ notiorẽ secũ ꝯuertibilez exprimere siue determinare. ꝛ nõ debet addi formal̃r ꝯuertibilẽ. qz tenẽdo q̃ propõnes exponibiles sint categorice tunc nulla haberet exponẽtem hmõi saltem sicut cõmuniter exponũtur. quia talis exponens nõ est formaliter cõuertibilis cum exposita vt ista hõ est animal ꝛ nulla res que nõ est homo est animal nõ est ꝯuertibilis formaliter cum illa. tãtum homo est animal. quia ista copulatiua hõ est animal ꝛ nullum lignum q̃ nõ est homo est animal est eiusdem forme cum ipsa. ꝛ tamen ipsa nõ infert illam tñ homo est animal. Sed tenẽdo q̃ ipse sint hypothetice tunc bene additur illa particula formaliter conuertibilem: ꝛ de hoc dicetur in fine huius quãdo respondebitur ad questionem motam; quia solum formatu.

Exponere ꝓpõnẽ accipit dupl̃r

vna questio in illa parte que cõtinet duodecim articulos. ⁊ in vltimo articulo respõdebiꝫ ad questionẽ. Dicitur in diffinitione exponere sensum alicuius ꝓpositionis obscure. Et ꝓpõ obscura vocatur ꝓpositio in qua tale signum exponibile ponitur que tunc vocatur exposita. Et vocantur tales ꝓpositiones ꝑgnãtes ad silitudinẽ mulieris ꝓegnãtis que ꝓpter ũpregnationem difficilis est ad ambulãdum siue exercẽduꝫ alia opa. Sic talis ꝓpõ dicit ꝑgnãs qꝛ multas difficultates in se ꝯtinet ꝓpter quas difficilis redditur ad soluẽduꝫ. Dicitur ꝑ ꝓponẽ notioꝛẽ. ⁊ sic illa hõ est aial ⁊ nihil est hõ gn ipsum sit aial nõ exponit illã: ois hõ est aial qꝛ nõ est ea notioꝛ. Dicitur secum ꝯuertibile. ⁊ sic patet qꝫ ptialis exponẽs nõ est exponẽs qꝛ nõ est cõuertibilis cum exposita. Et talis ꝓpositio vocatur exponens in qua non ponitur tale signum exponibile. vt patet.

Signũ exceptiuũ.

Primus articulus est ỏ signis exceptiuis. ¶ Pro articulo isto nota qꝫ signũ exceptiuũ é sigrũ syncategoꝛematicũ natũ facẽ ꝓponẽ exceptiuã. i. rõne cuiꝰ ad vitatẽ ꝓponis in q̃ ponit q̃ztũ est ex pte sui ⁊ copule. reqrit qꝫ ꝑdicatũ suppositis sbti ꝓter suppositа termini extra capti ꝯueniat. ⁊ h̃ si talis ꝓpõ est affirmatiua. Sz ꝓpositio exceptiua est ꝓpõ in q̃ ponit signũ exceptiuũ tenẽs se ad totã ꝓponẽ. Et dr notãter tenẽs se ad totã ꝓponẽ. qꝛ qñ ly ꝓter est pars subiecti vl ꝓpredicati tũc talis ꝓpõ nõ vocat exceptiua vt sic. sz vocat ꝓpõ de excepto extremo. ⁊ talia signa sũt. ꝓterq̃z: nisi ⁊ filia. Et differũt illa sig̃ iter se q̃ ad modũ cõstruẽdi licet nõ q̃ ad exceptionẽ qꝛ ly ꝓter solũ ꝯstruit cũ accusatiuo. Sz ly ꝓterq̃z cũ q̃libet casu. Sic etiã ly nisi. qꝛ ista habẽt ꝯtingere. sillles casus Et nisi solũ excipit in ꝓpõne negatiua vt nullũ alꝰ nisi hõ est rõnale. nullius hois nisi sortis interest legere. nulli aiali nisi hoi placet comedere. Eodẽ modo ly ꝓterq̃z sic habet ꝯstrui inter silles casus. vt omne animal ꝓterq̃z ioã nes currit cuiuslibet hois ꝓterq̃z sortis interest legere ⁊c. Et hmõi signa capiũtur quãdoq; ĩpꝛopꝛie ⁊ tribus modis. ¶ Primo abnegatiue ⁊ tũc includit negationem nõ negãter tẽtam sed infinitãter. ⁊ tũc ly ꝓterq̃z valet tãtũ sicut absq;. vt sortes ꝓter platonem currit. id est sortes absq; platone currit. Et isto modo habẽt etiam distribuere terminos quos regũt. ¶ Secũdo modo capiũtur substractiue ⁊ tũc dicũt diminutionem vt vbi. Quinq; ꝓter vnum sunt quattuoꝛ. Ydest subtrahendo vnum a quinq; erũt quattuoꝛ. ¶ Tertio modo capiũtur additatiue ⁊ tũc importãt additionem vt tu obligaris mihi florenum ꝓter denarium. i. addendo denarium. Tria ꝓter vnum sunt quattuoꝛ. id est addẽdo vnum ad tria erũt quattuoꝛ. ¶ Quarto capiũtur vt faciũt ꝓpositiones de exceptis extremis. ⁊ tũc quando sunt partes extremoꝝ ⁊ ly ꝓter valet tãtum sicut qꝫ nõ est. Alio modo capiuntur vt in proposito vt faciũt ꝓpositiones exceptiuas ⁊ tũc nõ sunt partes subiecti ⁊ predicati sed totius propositionis. Et ꝑ magistrum hugonẽ quãdo talia signa sic capiũtur tũc debent sequi terminos distributos ꝓpter quod dicit qꝫ exceptio debet fieri a toto in q̃ztitate ⁊ hoc est ĩtelligẽdum in propositione affirmatiua vbi nulla ponitur negatio ⁊ apta quia est apta. nõ omnis homo ꝓter sortez currit. quia ꝯtradicit huic. omnis homo ꝓter sortem currit. Sed ꝑ hugonem tũc nõ ꝯtradicit sibi. sed sibi ꝯdicit vna disiunctiua cõposita ex ptibꝰ ꝯdicẽtibꝰ copulatiue per quã tũc affirmatiua exponitur. Et sic tenet ipse qꝫ ꝓpones exponibiles sunt hypothetice. ⁊

Signũ exceptiuũ ĩ ꝓpꝛie capitur tribus modis.

Primo.

Secũdo.

Tertio.

Quarto.

Signũ exceptiuũ ꝓpꝛie.

Propõ exceptiua.

Diꝛia signorũ exceptiuoꝝ.

ſic iſta eſt inepta hō ꝑter ſortē currit .nō tñ ſic inepta q̄ eſſet incōgrua. ſz eſt inepta aptitudine logicali. ¶Notāduz q̄ ad ꝓpōnē exceptiuā tria regrunt ꝓprie dictā ſm hugonem. Primū eſt q̄ ſignuz exceptiuū excipiat a toto in q̄ntitate. i. q̄ ipm p̄cedat terminus diſtributus. ſed hꝫ nō regritur ſm cōmunem ſcholā. qz iſta eſt ꝓprie dicta. nō omnis hō ꝑter ſortem nō currit quia contradicit vni ꝓprie dicta. Secūdo regritur q̄ terminus p̄cedēs habeat plura ſuppoſita. z hoc etiam non requirit cōiter cum tñ iſta ſit apta. nullus ſol ꝑter illum lucet. demōſtrādo ſolem. Tertio q̄ terminus exceptus id eſt termin⁹ ſuper quez cadit ſignū exceptiuū ſit inferior ad ſubiectū. Et hoc eſt intelligēdum ſi propoſitio debet eſſe vera. z ſi eſt affirmatiua vbi nulla ponitur negatio. alias nō oportet cum iſta ſit ꝓprie dicta z vera nullus deus p̄ter creatorem eſt omnipotēs. ¶Cōſequēter eſt ſciēduz. ſicut etiam notat magiſter Hugo q̄ propoſitio exceptiua quattuor partes principales habet p̄ter copulam. capiēdo partes ꝑncipales vt in propoſito ſcilicet principale ſubiectum. principale predicatum dictionem exceptiuam z terminum ſuper quem cadit dictio exceptiua. Et vocantur iſta partes principales qz illa debent cōſiderari in expoſitione talium propoſitionum quia faciūt ad veritates z falſitates earum. Et ſimpliciter loquēdo quelibet talis ſolum habet duas partes ꝑncipales videlicet ſubiectum z ꝑdicatum. ¶Et notabiliter debet cōſiderari ſignum exceptiuū. qz rōne ipſius diuerſificatur veritas z falſitas ꝓpoſitionū vna cum alijs ſignis q̄ affirmat vel negat. z quādo ipſum affirmat tūc denotat q̄ ꝑdicatum ꝙueniat ſubiecto pro omnib⁹ ſuppoſitis demptis ſuppoſitis termini extra capti. Et hoc nō requiritur ratione ly ꝑter precise. ſed ratione omniū ſignoꝝ in tali ꝓpoſitione poſitoruz. z ſic nō equiuocat tale ſignuz ſiue ponatur in affirmatiua ſiue negatiua ſiue excipiat a toto in q̄ntitate ſiue nō. quia ratione ſui ſemper idem requiritur. Sed quia in vna ponitur ſignum vniuerſale diſtribuēs ſubiectum vel negatio ratione quoꝝ ſignoꝝ etiā aliquid requirit. ¶Secūdo denotat q̄ ꝑncipale ſubiectū ꝙueniat termino extra capto. ¶Tertio q̄ ꝑdicatum negat vere de termino extra capto. z hoc eſt ſic' intelligēdum ratione ipſius z aliorum ſignoꝝ requirit hoc ad veritatez ꝓpoſitionis quādo eſt affirmatiua z nulla negatio ponit in ea z ꝑncipale ſubiectū diſtribuitur. Et terminus extra captus vocat terminus ſuper quē cadit dictio exceptiua. ¶Et iſtis cōſideratis faciliter poteſt haberi quomodo ſingule propōnes exceptiue ſint exponēde affirmatiue ſic etiam negatiue ꝙtradictorie ipſarum vel contrarie quia quādo ꝓpoſitiōes exceptiue opponūtur aliqua oppoſitione tūc poſt hoc partes que ponunt in expoſita ſiue partiales exponētes vnius debent eſſe oppoſite eadē oppoſitiōe partib⁹ exponibilib⁹ alterius. vt ſi ſunt cōtrarie tunc debēt etiam partes vnius eſſe cōtrarie partibus alterius. ſi ſuccōtrarie tunc debent etiam partes vnius eſſe ſuccontrarie partibus alterius. ¶Conſequēter notādum q̄ propoſitiones exceptiue ſunt in octu plici differentia. Quedam ſunt in quibus nulla ponit negatio. alie ſunt in quibus negatio ponitur añ verbum z poſt ſignum exceptiuum. Tertie ſunt ꝙtradictorie ꝑme. Quarte ſunt ꝙtradictorie ſecūde. Quinte ſunt in quibus ponit vna negatio lata ſup ipz ſignū exceptiuū. Sextevbi ponunt due negatiōes quarum vna fertur ſup ſignuz exceptiuū z alia ſup copulam. Septime ſunt contradictorie quinte. Octaue ſunt contradictorie ſexte. z exempla ſunt

Ad ꝓpōnē exceptiuā tria regrūt

Propō exceptiua hz q̄ttuor partes.

Signū exceptiuum denotat. Primo.

Scōo.

Tertio.

Exceptiue ꝓpōnes exponunt.

Octa ꝓpōnū exceptiuaꝝ.

Expositio marsilij. facilia. ¶Ulterius est notandū q magister Marsilius exponit singulas ꝓpositiones exceptiuas p duas exponētes quarum in prima ly preter mutat in ly aliud ab vel alius ab ꝑm exigentiam ꝯgruitatis ⁊ actūs siue dictio exceptiua mutatur in ablatiuuz nil plus variando ab ipa exposita. Et i scda exponēte ꝑdicatū negat ꝓncipaliter de termio extra capto vt ista. oē aīal ꝑter hoiem est irrationale. sic exponit omne aīal aliud ab hoie est irrōnale. ⁊ nullus hō est irratiōalis. Et ista expositio nō valet. qz als ꝓpositio impossibilis deberet ꝯcedi vt ista. omne aīal ꝑter chimerā est sensitiuū. Sic etiam illa. oē animal ꝑter lapidez est suba. qz ambe exponētes sunt vere. Et q̄uis ꝑma exponēs ꝑme nō est vera vicz ista. omne animal aliꝺ a chimera est sensitiuū exquo subiectū non supponit eo q alietas non potest cadere inter chimeram ⁊ animal tam en secunda deberet ꝯcedi. ꝓñs aūt falsum est. qz in omni exceptiua in qua nul la ponit negatio si talis debet esse vera oportet q principale subiectum ꝯueniat termino extra capto. mō sic nō est de illo termio animal ⁊ ly lapis. ¶Propter hoc magister hugo supaddit vnam exponētē in qua principale subiectum predicatur de termino extra capto. ⁊ illam ponit ꝓ secūda. ⁊ alias duas format sicut Marsilius vt illam. omne animal ꝑter hominez est irrōnale sic exponit. omne aīal aliud ab hoie est irrōnale ⁊ ois hō est animal. ⁊ ois hō nō est irrōnalis. ¶Et ꝓ ista expositione est notandum q alius siue suum ꝯdeclinū capit dupliꝛ. Uno mō incōplexe vt est vnus terminus ꝑdicamēti ad aliqd. ⁊ sic ꝯnotat diuersitatē p modum respectus. Et sic alietas ꝓprie cadit solū inter res simul existētes. Et sic dicitur capi stricte signum alietatis. Et sic expositio Hugonis nō valet qz alias in certo casu exposita esset vera: ⁊ totalis eius exponens esset falsa vt ista. Omnis impator ꝑter istum fuit rome ꝺemonstrādo impatorē iam existentē. Et sic ponēdo casum q ipe nō fuerat rome. ⁊ q omnes alij fuissent rome tunc ista est vera in casu. Et tamen totalis exponēs eius est falsa. qz ꝑª est falsa. Ois imperator alius ab isto fuit rome. Quia iam subiectum ꝓ nullo supponit. Et hoc in isto casu in quo nunq̄z plures fuissent simul. qz tunc nullus fuit albus ab isto. Sic etiam illa deberet concedi. Omnis homo ꝑter platonem viuit p totam horam in casu in quo solum tres hoies essent scz sortes ⁊ plato ⁊ cicero. ⁊ sortes viueret p totam horam. ⁊ plato solum ꝓ ꝑma medietate huius horę. ⁊ cicero solum ꝓ secūda medietate tūc ꝑma est vera. ois hō alius a platone viuit p totam horā. qz solum sortes est alius a platone eo q cicero nō est cum platone. Sic etiam secūda est vera ⁊ plato ē hō. tertia etiā est vera. plato nō viuit p totā horā tū ista in tali casu manifeste est falsa.

Scꝺo. qz vlis cuiꝰ ꝑdicatuz nō ꝯuenit cuilibz suppositi subiecti. ¶Illo mō ly aliꝰ ab vel suum ꝯdeclinū capit vt includit negationē infinitāter tentā. ⁊ sic valet tantum sicut nō idem. ⁊ isto modo nō importat simultatē reruz. qz ista est vera isto modo. sortes est alius a chimera ⁊ nō requiritur q chimera sit. sed sufficit q sortes sit res que nō est chimera ⁊ isto mō capit large. ⁊ illo modo capiēdo tunc expositio hugonis est valde bona. ¶Tamen ꝑm nostrum modum tales ꝓpones exponunt p tres exponētes in quarum ꝑma ly ꝑter vel aliud signū exceptiuū mutat in ly qꝺ nō est vel qui nō est ꝑm exigentiaz cōgruitatis. Et dictio exceptiua si fuerit obliqui casus mutat in noiatiuum ⁊ nil plus mutat in ꝓpone exposita. Sed secūda exponēs est talis in qua ꝑncipale subiectum ꝑdicat de termino extra capto. Et tertia exponēs est talis in

Expositio cois. Reprobat Expositio Hugonis. Alius capit dupliꝛ ꝑ.

qua principale predicatum predicatur de termino extra capto. Sz de qualitate ⁊ quantitate exponentium ponuntur regule certe. nam hec est.

Prima regula quãdo signũ exceptiuũ affirmaꝫ tũc talis propositio dz exponi copulatiue siue fuerit affirmatiua siue negatiua. si vera negatur tunc debet exponi disiunctiue sicut tũc est in omnibus pregnãtibus. vbi signum pregnans est syncategorema.

Secunda regula q̃ prima exponẽs debet eẽ eiusdẽ q̃litatis ⁊ q̃ntitatis cum exposita ⁊ nihil plus mutaꝫ nisi q̃ signũ exceptiuũ mutaꝫ in ly quod nõ est vl̃ suũ condeclinium ita q̃ etiam in ly qõ nõ fuit vel in ly quod nõ erit ꝑm exigẽtiam copule. ⁊ si fuerit terminus exceptus obliqui casus mutaꝫ in nominatiuũ. ¶ Tertia regula q̃ si terminus extra captus distribuitur tũc secũda exponẽs debet esse vniuersalis ⁊ si super signum exceptiuũ nulla fertur negatio. vel plures precise pares tunc secunda debet esse affirmatiua. si autez super signum fertur vna negatio vel plures precise impares tunc secunda debet esse negatiua. ¶ Quarta regula q̃ tertia exponẽs semp debet esse opposite qualitatis cuz exposita seu cum prima exponẽte. ⁊ debet esse eiusdem quãtitatis cum secunda exponẽte. vt illa omne animal ꝑter hominẽ est irrõnale. sic exponiꝫ. omne aial qõ nõ est hõ est irrõnale. ⁊ omnis hõ est animal ⁊ ois hõ nõ est irrõnalis. Et termini debẽt in exponẽtibus accipi ad eãdem differẽtiam tẽporis ad quã accipiebãt in exposita. ¶ Et iste modus est vniuersaliter ver⁹ in oib⁹ ꝓpoñib⁹ exceptiuis siue affirmatiuis siue negatiuis. ⁊ ꝫ nõ in solubi lib⁹ qz in isolubili nõ sufficiũt tres exponẽtes. qz ista ꝓpõ ois ꝓpõ ꝑter exceptiuã est vera in tali casu in q̃ solũ eẽnt due ꝓpones hõ est aial ⁊ de⁹ est tũc ista exceptiua nõ sufficiẽter exponiꝫ p tres exponẽtes iuxta regulas dictas qz alias ipa eẽt v̄a eo q̃ exponẽtes tres sũt vere. sed oportet q̃ addaꝫ quarta exponẽs ꝓpter modum significãdi secũdarũ quam tũc habet talis ꝓpositio ratione cuius flectit falsitatem supra se ⁊ debet esse quarta. ⁊ illa exceptiua est vera. ¶ Et regula intelligiꝫ q̃ntum est precise rõne signi exceptiui. qz si fuerint plura signa in aliq̃ propositione pregnãti tũc nõ sufficiẽter probaꝫ propõ ratione vnius signi. sed oportet q̃ ꝓbeꝫ ratione omnium signorum simul sumptorum. ¶ Et sic ex regulis patet faciliter qualiter tales sint exponẽde. Omnis homo ꝑter asinum possibiliter est rationalis. omne animal ꝑter hominẽ nõ necessario est rõnalis. ego nunq̃z vidi platonẽ ꝑter heri. Illa tñ de rigore nõ est vna exceptiua. nullũ hominẽ nisi platonem iam percussi. omne pictuz ꝑter hominem est ens. ⁊ secũda exponẽs debet formari taliter q̃ ly homo nõ restringaꝫ per ly pictũ exquo prius nõ est restrictum. Sic etiam illa quemlibet hominem ꝑter sortem video. nullius hominis ꝑter q̃z sortis iterest legere. omne animal qõ fuit ꝑter hominem põt esse irrõnale. ¶ Item arguitur si modus iste exponẽdi staret sequereꝫ q̃ ista deberet concedi nullus homo ꝑter respõdẽtem est in scholis. Assumptũ probaꝫ quia tertia esset vera vel respõdẽs est in scholis quia ipsa exponiꝫ disiũctiue. ꝓsequẽs autem est falsum quia ex ea sequiꝫ falsum. quia sequiꝫ bene. nullus homo ꝑter respõdẽtem est in scholis. ⁊ georgi⁹ est homo qui nõ est respõdẽs. igiꝫ georgi⁹ non est in scholis. ꝓsequentia tenet in ferion. ¶ Lõ firmaꝫ. Sequereꝫ q̃ ista deberet negari. Omnis homo ꝑter vnum est in scholis in casu in quo eẽnt solum. x. homines ⁊ sint. ix. in scholis. et vn⁹ ex-

Si exceptiua soluz p tres exponatur ꝛc.

Arguiꝫ ꝓ.

Scũdo.

Rñ. ad ꝑm argumẽtuz

tra scholam. quia subiectum pro nullo supponit. ¶ Ad primuz respondetur q̃ predicta ꝓpositio debet concedi saltem capiendo in sensu exceptiuo vt ꝓbatum est in argumento. Sed ad improbationem negef consequentia nec est in ferion. quia signũ exponibile ponitur in vna premissarum ⁊ non in alia. Sic etiam maior est exponibilis ⁊ nõ minor: ⁊ propter hoc nõ valet syllogizari in exponibilib⁹ vbi signum exponibile ponit in vna ⁊ nõ in alia. Sic etiam dicit magister Hugo q̃ nõ valeat ꝯsequentia in exceptiuis ab inferiori ad suprius. vel ecõuerso. Etsi arguitur tamẽ ꝑdicta ꝓpositio cõmuniter negatur dicitur q̃ tũc nõ capitur in sensu exceptiuo. sed tũc ly preter

Ad scõm.

capitur negatiue. ¶ Ad secũdum respondetur q̃ cõcedendo q̃ ipa sit falsa vt arguit argumentum. Sed quando talis conceditur tunc ly preter capitur subtractiue ⁊ nõ exceptiue. sic etiam illa est falsa. omnis chimera preter hominem non est rõnalis. ⁊ licet sit negatiua cuius subiectum ꝑ nullo supponit. tamen talis regula non habet veritatem in pregnãtibus. Sic etiam ista est falsa. omne animal preter hominem nõ est irrationale. ⁊ nõ debet exponi disiunctiue vt exceptiua negatiua. nec valet etiam consequẽtia illa ꝓpõ exceptiua est negatiua. igitur illa ꝓpositio est exceptiua negatiua. Et Hugo ponit regulas aliq̃s circa illũ articulũ q̃ sũt plane iõ relinq̃. Et oẽs ꝓpõones exceptiue pñt exponi ꝑ ⁊radictorias siue sint succõtrarie siue cõtrarie. Et dando ⁊trariã in exceptiuis signũ exceptiuũ põt negari in vna earũ vel nõ vel etiã põt in ambab⁹ affirmari. Nec ẽ inconueniẽs q̃ dent due ꝟrie in materia nãli que sunt simul false. vt ille due. omne animal ꝓter lapidez est rationale. oẽ aial preter lapidez nõ est rationale. sic etiã iste due. ois hõ preter lapidẽ est rõnalis omnis hõ preter lapidem nõ est rõnalis. q̃ille sunt ꝓgnãtes. Sz in ꝯdictoꝛijs tũc signum in vna earum debet negari ⁊ in alia affirmari.

Sophisma.

Omne animal preter hoiez est irrõnale. Nro sophisma te ẽ notãdũ q̃ tenẽdo q̃ ꝓpones exponibiles sũt hypothetice nõ habet expresse partes ꝓncipales ⁊ mãles sed iplicite ⁊ tunc est vna copulatiua affirmatiua. sed tenẽdo q̃ sint categorice sicut cõmuniter tenef tũc sophisma est vna vniuersalis affirmatiua. ⁊ in sensu exceptiuo tunc ly animal est subiectum. ly rationale est predicatum. ⁊ ly preter hominez est pars totius ꝓpõnis. sed prout est vna de excepto subiecto tunc hoc totũ est subiectuz. aial preter hominez. sic etiam si ly preter determinat predicatum scz ly rationale tunc est vna de excepto predicato. ⁊ tunc habet alium sensum. ¶ Et propositio de excepto extremo faciliter exponitur mutando ly preter in ly q̃ non est. vel aliud suum condeclinium ẓfi est affirmatiua in qua nulla negatio ponitur tunc debet poni constantia termini excepti. ⁊ sic illa est falsa. omnis homo est rõnalis preter chimeram Et capiendo in sensu exceptiuo sophisma tunc ly animal restringitur ꝑ ly preter hominẽ soluz pro animal q̃ non est homo. nec oportet signuz restringens semper se tenere ad idem extremum cum illo quod tunc restringit. vt patet de ly nullus in illa nullus homo currit quod nõ est pars subiecti. ⁊ tñ restringit ly homo. Et ideo potius ly preter hominem restringit subiectum. q̃ irrationale vt dictum est. quia additur sibi. tamen etiam potest addi huic terminо irrõnale. Et sic ly preter est signum suppositionis ⁊ restrictiõis. nec oportet quolibet tale esse partem extremi q̃ instantia est de signo pregnãte.

Propõ de excepto extremo exponit ⁊c.

Sic etiam de ly ille.ibi.ille homo currit ꝑm vnam opinionem que dicit q̄ non sit pars extremi.non autem oportet terminum distributum per signum exceptiuum etiam in sua contradictoria distribui.imo tale signuz suppōnis ⁊ restrictionis q̄ō nō est pars extremi quale est ly ꝓter.bene potest impediri ꝑ signum ꝓcedens.Et sic ly hominem in ista.nō omne aial ꝓter hominez est irrōnale nō supponit distributiue.q̄ si talis terminꝰ exceptus supponeret distributiue ꝑ tale signū exceptiuum.tūc exquo illa semp debet esse vniuersalis q̄ñ terminus exceptus distribuit tūc due cōtradictorie essent simul false.vt ille due omne animal ꝓter hominez non currit.non omne animal ꝓter hominem nō currit.in tali casu in quo essent soluz homines ⁊ nullū brutum.⁊ aliqui currerent ⁊ aliqui nō tunc ista est falsa omne animal ꝓter hominem non currit.quia tertia exponens est falsa.videlicet illa.omnis homo currit.sic etiaz illa aliq̄ō animal quod non est homo non currit.vel nullus homo est animal.vel omnis homo currit.saltem si terminus exceptus distribueretur.modo quelibet illarum est falsa. Verum est alij dicerent q̄ non oportet semper secundam esse vniuersalem vel etiam tertiā.etiā dūmō terminus exceptus distribueret.Sed oportet q̄ sic exponerent q̄ partiales exponētes vniꝰ cōtradicerent partialibus exponentibꝰ alteriꝰ. Et sic exponerent oēs ꝓpositiones exceptiuas oppositas per ꝓtradictorias. Sed tñ q̄ cōmuniter hoc ponitur ꝑ regula.q̄ quando terminꝰ exceptus distribuit q̄ secunda debet esse vniuersalis.ergo tenendum est ꝑmū. Et sophisma est in materia naturali capiendo ly animal absolute. Capiēdo vō connotatiue ⁊ ly hoiem cōnotatiue:tunc ite⁊ est in materia naturali. quia tūc est predicatio accidentalis ⁊ conuertibilis.Et ly ille terminus animal non sit conuertibilis cum ly irrationale:tñ taliter tentus est conuertibilis cuz ly irrationale Et hoc sufficit q̄ extrema taliter tenta sint ꝙuertibilia. Per hoc respondetur ad sophisma:ipm cōcedendo capiendo ly animal ⁊ hoiem eodē modo vicz ambo cōnotatiue aut absolute Si aūt ly aial capit absolute ⁊ ly hō cōnotatiue:tunc sophisma est falsum.quia tunc subiectum supponit ꝑ digito ⁊ ꝑdicatuz non.Et debet sophisma sic conuerti. ergo irrōnale est animal Nec est inc̄ueniens q̄ aliqs terminus in cōsequēte supponit ꝑ pluribꝰ q̄ꝫ in añcedente:dūmodo nō distribuit ꝓ pluribꝰ in cōsequēte.Et ita ista.irrationale est aial q̄ō nō est hō nō est cōuertēs alterius ꝓprie loquēdo.quia nō participāt in extremis.sed est bona ꝓña. Arguit.Sophisma est falsuz. ergo male concessum.Assumptum probat.quia ex ipso sequit falsuz assumptuz probat.sequit bene:oē animal ⁊c.⁊ omnis asinus est aial.igit ois asinꝰ ꝓter hominez est irrationalis.tenet cōsequētia in barbara.⁊ consequens est impossibile.Confirmat.Sequit bene.omne aial ⁊c.⁊ ista sunt omnia animalia.g̃ hoc animal ꝓter hoiem est irrōnale.⁊ sic de alijs. Cōfirmat. Sequit bene.omne animal ⁊c.⁊ sortes est.g̃ omne aial ꝓter sortem est irrationale.tenet ꝙsequentia a superiori ad inferius cū distributione supioris ⁊ cum cōstantia inferioris. Ad primuz negat assumptuz.Et ad ꝓbationem negetur consequentia.quia medium in ꝑmissa in qua nō distribuit videlicz in minore supponit ꝑ pluribus ⁊c.Sic etiaz signuz exceptiuū ponit in vna ꝑmissarum ⁊ cōclusione.ergo etiā deberet poni in alia. Nec valet sic formā do:⁊ asinus est animal ꝓter hoiem.quia minor iaz est vna de excepto extre-

Rñ.ad sophisma.

Argr̄ ꝑmo

Scōo. Tertio.

Rñ.ad argu.

mo. Sed oportet q̄ sic formaret minor. ꝛ ois asin⁹ preter hoiem est animal. ꝛ illa est impossibilis. ¶ Ad scūdū rñdet negando q̄ bene descēdat. quia dūmodo sub ly animal descenditur: signum exceptiuum debet mutari in ly quod nō est. vt sic. ḡ hoc animal q̄d nō est homo est irrōnale. assumendo ꝑ⁹ cōstantiā vel antiquū medium. Sic etiam nō sequitur. omne aial quod nō est hō est irrōnale. ergo oē animal q̄d nō est ille homo est irrationale. ꝛ sic de singulis. quia ly animal distribuitur pro pluribus in consequente q̄z in antecedēte. Et hoc est q̄d communiter dicit q̄ sub determinatiōe distributa ꝛ vnica acceptione accepta cum suo determinabili nō oportet valere descensum dummodo tale determinabile distribuit ꝛ precipue in affirmatiuis sic etiam in negatiuis nō semper.

Ad scōm.

Ad tertiuz

¶ Ad tertium respondetur. negando cōsequentiaz. quia sicut magister Hugo dicit in isto argumēto q̄ in exceptiuis nō valet argui ab inferiori ad superius: etiam pure affirmatiue. vel ecōuerso. Sic etiaz illa cōsequētia nō valet: omne animal preter hominē est irrationale. igitur omne animal preter hoiem vel asinum est irrationale. Sic etiam illa nō valet. aliquod animal nō est irrationale. igitur omne animal preter hominem est irrationale. si nullum esset animal. Sed cum cōstātia similiter nō valet. vt sic: ꝛ animal est. si solum bruta essent. Sed illa bñ valet: omne animal ꝛc. igit aliq̄d animal nō fuit homo. Sic etiam inferēdo illā: ergo nō oē animal est homo. Nec illa valet: animal nō fuit rōnale ꝛ homo est. igit oē animal ꝛc. si esset p̄mū istās esse omnium hominum ꝛ nullum brutum esset. Sed illa bene valet. sortes potuit asinum. igit oē aial ꝛc. sic etiam: igitur non omne animal est irrationale.

Signū exclusiuum.

Secundus articulus

Signū exclusiuū excludit duo Primum.

est de exclusiuis. Pro isto articulo est notāduz q̄ signa exclusiua sūt: solū: dūtaxat: pcise: tm̄: tm̄modo: solūmodo: ꝛ similia. ¶ Et signū exclusiuū est signū syncategorematicū rōne cui⁹ ad veritatem ꝓpōnis q̄ztum est ex parte sui ꝛ copule regit q̄ pdicatū solū suppositis termini cui addit cōueniat ꝛ nō pluribus. Et hoc dūmodo sup totam ꝓpositiōez ferat. ¶ Et talia signa q̄ntūq̄z excludūt alietatem: q̄ntūq̄z pluralitatē. Tm̄ signū exclusiuum excludere alietatem est signū excludere suppositā alia a suppositō vel suppositis termini cui addit. ꝛ hoc cōiter fit q̄n talia signa addunt termino nō nūerali cardinali. vt tm̄ homo est animal. Et ꝓpositiōes habēt exponi de rigore gratia alietatis.

Scōm.

¶ Sed signum exclusiuū excludere pluralitatem est excludere numerū alium a numero termini cui addit tā q̄z subiecto. ꝛ hoc fit quā do talia signa addunt termino nūerali cardinali.

Unic⁹ nō est sig^m exclusiuum.

¶ Ex his patet q̄ vnicus nō est proprie signum exclusiuum. quia nō excludit oia supposita alia a suppositis termini cui addit. sed solum suppositā eiusdem speciei cum suppositis termini cui addit. vt vnicus homo currit. iam ly vnicus nō excludit brutum. sed bene excludit homines quo ad pluralitatem. id est q̄ nō plures homines currāt. verū est etiam quādoq̄z excludit alia supposita alteri⁹ speciei. vt vnicus homo cū equo currit. ꝛ hoc est in bene placito intellect⁹ qui potest tale signuz accipere vt excludat suppositā eiusdez speciei cū suppositis termini cui addit. vel etiam vt excludat alia suppositā p̄m intentionē ꝓferentis. ¶ Et illa ꝓpositio: vnicus homo currit. vel cōsimilis nō bene exponit sic hō currit ꝛ null⁹ ab eo currit. q̄ ia ly eo est relatiuū ꝛ ponit i copulatiua

ꝛ refert restricte. etsi homies currerent ipsa deberet concedi. qꝛ secunda ꝓ valet tantū: nullus homo alꝰ ab hoie currente currit. Nec etiam potest sic exponi. homo currit ꝛ nullꝰ homo q nō est idem hō currit. qa esset ꝓcise simile sicut de ꝓcedēti. ꝛ ergo anteqꝫ talis expositio exponat ipa debet resolui in singulares rōne suppositiōis determinate vicz illiꝰ termini homo. vt sic: vnicus homo currit. ꝛ ille homo currit. vel vnicus ille homo currit. ꝛ sic de singulis. ꝛ post hoc vna singularis debet exponi: ille homo currit ꝛ nullus homo qui non est ille homo currit. capiendo ly ille demonstratiue. Et omnes ꝓpones negatiue de ly vnicꝰ debēt exponi disiunctiue siue ly vnicꝰ affirmet siue neget. ꝛ sic ly vnicus habet facere aliquam speciē suppositionis. ꝛ debēt tales ꝓpones de ly vnicus cōtradictorie etiam exponi ꝑ cōtradictorias. ꝛ faciliter pñt ille omnes exponi: vnicꝰ homo nō currit. vel homo vnicꝰ currit. nullꝰ vnicꝰ homo currit. semp vnicꝰ homo currit. tñ vnicꝰ homo currit. ꝛ sic ly vnicꝰ specie differt ab alijs signis exclusiuis. ¶ Ulteriꝰ est notādū qꝫ alia signa exclusiua capiūt tripliciter. Uno modo vt faciūt ꝓpones de exclusis subiectis tūc sunt partes subiecti. vt Tñ homo est animal. Hoc totum est subiectū Tñ homo ꝛ q̄libet talis de exclusō subiecto exponit ꝑ vnā categoricam. ꝛ illa: tñ homo est aial exponit sic. existens homo ꝛ nulla res q̄ nō est hō ē animal. ꝛ ibi ambe negationes capiūt infinitāter. ꝛ subiectū supponit solū pro hoie. qꝛdē est dicere homo ꝛ nulla res q̄ nō est homo sicut homo. ¶ Sic etiā pōt sic exponi hō ꝛ nulla res que nō est hō est aial. ꝛ tūc ly ꝛ capit specificatiue sicut in illa. legere ꝛ nō itelligere est negligere. ꝛ nō copulatim. qa alias exponēs esset in ꝓgrua. ꝛ veritas talis ꝓpōnis de exclusō subiecto ꝛ ꝑdicato. vel etiam copula attendit penes veritatem ꝓiacētis. Uocat aūt ꝓiacens ꝓpō q̄ remanet signo dempto exclusiuo. ¶ Sed exponēdo negatiuas tūc solū ꝓponatur negatio vt ista. Nō tñ homo est aial ꝓut est vna de exclusō subiecto sic exponit. nō existēs hō ꝛ nulla res q̄ nō est homo est ꝓaial. Et ibi negatio ꝓma capit negāter ꝛ alia infinitāter. Et valet tātū sicut nullꝰ hō est aial. Et debet ly res in exponēte accipi ad copulam mínꝰ ꝓncipalē iportātem tot differētias tēporum ꝛ easdē ꝑcise quas iportabat copula ad quā accipiebat i exposita cui addebat tale signū exclusiuū. ꝛ sic nō semp ly res debet accipi ad ly est qꝛ alꝫ ista esset falsa. tñ adam fuit ꝓut ipsa est de exclusō subiecto qꝛ ista esset falsa. Existēs adam ꝛ nulla res q̄ nō est adam fuit. Sz opz sic exponi. Existēs adam ꝛ nulla res q̄ nō est vel fuit fuit adaz. Sic etiam ibi Tñ antichꝛs possibiliter est. Tñ antichꝛs erit homo. Tñ adā cras nō erit. vbi i exponēte ly cras nō debet addi copule mínꝰ ꝓncipali sed ꝓncipali vt sic. Existēs adam ꝛ nulla res que nō est vel fuit adam cras nō erit sic etiā ibi. tñ adā est mortuꝰ tñ hominis asinꝰ fuit. Adā fuit tñ aial. ¶ Scdo mō capiūtur hmōi signa vt faciunt ꝓpones de exclusa copula vt hō tñ est aial. ꝛ tales qñ sūt affirmatiue tūc exponi pñt ꝑ vnā copulatiuā. quarū ꝓma est ꝓiacēs ꝛ secūda est negatiua. Ubi predicatum infinitatur per negationem infinitanter tentam ꝛ subiecto additur relatiuum identitatis dummodo stat determinate. Ut homo tantum est animal sic exponitur. Homo est animal ꝛ idem homo nō est nō animal. Sed quando sunt negatiue tunc exponuntur per vnam disiunctiuam quarum ꝓma pars est ꝓiacens ꝛ secunda contradictoria ꝓme vel succontraria. ¶ Tertio modo faciunt ꝓpositiones de exclusō predicato vt quando so-

Sig exclusiua capiūt tripliciter Primo.

Scdo.

Tertio.

lum tenet ſe ad partem predicati: ⁊ talis etiam habet exponi ſolum per vnam ſimplicem categoricam. vt illa homo. eſt tantum animal exponitur ſic. homo eſt animal ⁊ nulla res que nō eſt homo eſt al'. et capiūtur negationes iterum infinitanter. Et ſic tales propoſitiones vt ſic nō dicūtur excluſiue. Quia ad hoc ꝙ propoſitio dicatur excluſiua oportet. ꝙ ſignum excluſiuum feratur in totam propoſitionem preter ipſum ita ꝙ ſit pars totius propoſitionis ita ꝙ nō ſolum ſubiecti vel predicati. Et ſic talia ſigna equiuocantur prout faciunt propoſitiones de excluſis extremis ⁊ excluſiuas. Quia ſemper aliquid requiritur ratione ipſius ⁊ copule ad veritatem propoſitionis. Et ſicut dantur tales propoſitiones de excluſis extremis gratia alietatis. Sic etiam dantur gratia pluralitatis. Et tales exponuntur preciſe ſicut ille gratia alietatis niſi ꝙ loco ly nulla res ponat non plures q̄ꝫ. vt tm̄ octo ſunt partes orationis prout ex vna de excluſo ſubiecto ſic exponit. Octo ⁊ nō plures q̄ꝫ octo ſunt ptes orationis. ¶ Cōſequēter eſt notādū ꝙ magiſter Marſili⁹ exponit ꝓpōnes excluſiuas gr̄a alietatis in qb⁹ ſignū affirmat per vnā būnēbrē. quaꝝ ꝑma eſt ꝑiacēs ⁊ ſecūda eſt vlis in qua termin⁹ ſup quē cadit ſignū excluſiuū mutat in ablatiuū ⁊ ꝑdicatū ꝑdicat de eo ſumpto cuꝫ ſigno alietatis vt illā tātū hō eſt aial ſic exponit. hō eſt aial. ⁊ nihil aliud ab hoie eſt aial. Sed illā tm̄ hō nō eſt aial hō nō eſt aial ⁊ oē aliud ab hoie eſt aial. vel nihil aliud ab hoie nō eſt aial. ¶ Et iſta expoſitio nō eſt bona. qr̄ ꝑm eaꝫ ſequeret ꝙ illa deberet ꝓcedi tm̄ pater in diuinis eſt eſſentia diuina. qr̄ ſecūda exponēs etiā eſſet vera. illa vꝫ. nihil aliud a patre in diuinis eſt eſſentia diuina. qr̄ filius nō eſt aliud a patre eo ꝙ ly aliud dicit alietatem eſſentia lē. licet bn̄ ali⁹ a patre in diuinis. Sic etiā illa deberet ꝓcedi. tm̄ ſor. eſt al' ſi ſortes viueret per ꝑmā medietatē hoie ſolū ⁊ plato ꝑ ſecūda ſoluꝫ ita ꝙ nō eſſent ſimul ⁊ etiam nullū aial eſſet. qr̄ tūc ſecūda eſt vera nihil aliud a ſorte eſt animal. eo ꝙ plato nō eſt aliud a ſorte. ¶ Propter hoc magiſter Hugo exponit tales ꝓpōnes per duas exponētes. in quaꝝ ꝓma ponit ꝑiacentez ⁊ in ſecūda ꝑdicatū ꝑdicat negatiue de ſubiecto infinitato. Et hoc ſi excluſiua ſit affirmatiua. Si autē eſt negatiua tūc alia debet eē affirmatiua quia exponētes ſemper diuerſaꝝ qualitatū debēt eſſe vt iſta tm̄ homo eſt animal. ſic exponit hō eſt aial ⁊ nullū nō hō eſt aial. Sed qr̄ in ſecūda exponēte icludit ly ens qō nō eſt rōne negationis infinitāter tēte. ⁊ ly ens qō nō eſt etiā ſolum importat alietatem eſſentialem. ⁊ ſic iterum illa deberet cōcedi. tm̄ pater ⁊c̄. quia ſecūda eſt vera. nullum nō pater eſt eſſentia in diuinis. Quia filius eſt res que nō eſt pater. Licet non ſit ens quod nō eſt pater. Si autē ly ens quod nō eſt: caperetur large vt importaret alietatez eſſentialem vel perſonalem tunc expoſitio Hugonis eſt bona. ¶ Tamen communiter qui exponunt huiuſmodi prepoſitiones: exponunt per duas exponentes contradicentes ſibi inuicez: dempto ly Res que non eſt. vel ly plura q̄ꝫ: Iſto adiecto ꝙ quando ly tantuꝫ affirmatur ꝙ tunc ly res que non eſt. vel ly plura q̄ꝫ in ſecunda exponente diſtribuatur. Sed quando negatur ꝙ tunc nō diſtribuatur. vt tm̄ homo eſt animal. Sic exponitur homo eſt animal ⁊ nulla res que non eſt homo eſt animal. ⁊ ſic dicuntur exponi contradictorie. Id eſt deponendo ly res que non eſt. vel plura q̄ꝫ. Tunc propoſitiones remanentes ſunt cōtradictorie. Et ille due homo eſt animal ⁊ nullus homo eſt animal ſunt contradictorie abſoluendo ly nullus. Et licet ibi ponatur ly nulla.

Expoſitio marſilij.

Reprobat.

Expoſitio Hugonis.

Reprobat.

Expoſitio cōis.

tamen hoc est propter congruitatem. Et sic omnes propositiones exclusiue siue affirmatiue siue negatiue possunt exponi per contradictorias illo modo preter insolubiles. Quia in talibus non sufficiunt due exponentes. quia ista est falsa. tantum exclusiua est falsa. in casu in quo nulla alia propositio esset. vel etiam si solum essent propositiones vere cum ea tunc exponendo solum per duas exponentes ipsa esset vera. Sed tunc debet addi tertia vt sic. Et hec exclusiua est vera exquo significat se esse veram ratione modi significandi secundarij. Et sic patet. q3 ista est falsa tantum omnis homo est risibilis. quia sic exponitur. omnis homo est risibilis. Et nulla res que non est omnis homo est risibilis. Et illa non debet esse secūda. res que nō est hō nō est risibilis. Licet etiam essent cōtradictorie dempto ly res que non est. tamē exquo ly tātuz affirmat. tūc ly res in secūda exponēte debet distribui. Et nō sequit. tātum hō est risibilis. ergo tātū ois hō est risibilis. Quia illa regula ab indefinita ad suā vniuersalez in materia naturali debet intelligi de ppōnib⁹ nō pgnātib⁹. ¶ Tamē propter hoc multi ꝓcedūt tales ppōnes ⁊ exponūt eas p ꝓtradictorias. Et sic secūda est illa. Nulla res que nō est hō est risibilis. ⁊ isti negāt illā ꝓsequētiam. tātuz omnis homo est risibilis. ergo omne risibile est omnis hō. Et dicūt q3 regula videlicet arguēdo ab exclusiua ad vlez ⁊c. debet intelligi quādo subiectū in exclusiua supponit ꝓfuse tātum. ¶ Sic etiam exponūt pticulares negatiuas. ¶ Similiter idefinitas p succōtrarias. Sed affirmatiuas particulares ⁊ vles negatiuas exponūt per ꝓtrarias. Sed tñ primū est multū facilius ⁊ breui⁹. videlicet quō tales eēnt exponēde. tātū cuiuslibet hois quilibet asinus est asin⁹. tātum hois asinus currit. ⁊ similes cū tales nec vniuersales nec particulares nec idefinite sint Et debet ly res in secūda exponēte capi trāscēdēter. alias ista esset vera tñ vnū est ꝑ put exponit gratia aliētatis. ⁊ tamen cōiter negat. ⁊ sic illa etiaz est falsa. tātum substantia est accidēs. quia secunda exponens est falsa. illa videlicet. Omnis res que nō est substantia est accidens. Quia albedo ⁊ sortes sunt res que non sunt substantia. ⁊ tamen non sunt accidens. sed accidens ⁊ substantia simul. ⁊ illa est falsa. tñ creator non est creatura si tamen caperetur non transcēdenter ly res in secunda exponente tunc tales essent vere. ¶ Ulterius est notandum q3 propositiones exclusiue sunt in quadruplici differētia. Nam quedā est in qua nulla ponitur negatio vt tñ homo est animal. Secūda est vbi ponitur vna negatio que fertur super copulam ⁊ postponitur signo exclusiuo. vt tñ homo nō est animal. ¶ Tertia est cōtradictoria prime. ¶ Quarta est cōtradictoria secunde. Et exponēdo omnes tales ppositiones prima exponēs debet esse ꝑiacēs ⁊ secūda debet esse cōtradictoria precedentis demptis ly res que non est. vel ly plura q3: vt ista tñ octo sunt partes orationis. sic exponit. octo sunt partes orationis ⁊ nō plures q3 octo sunt partes orationis. ⁊ ꝑ hoc omnes iste ppositiones faciliter exponūtur. tñ quinq3 nō sunt decē. tñ nulla quinq3 sunt. id est tñ oia quinq3 sunt quinq3. nō tātū omnia quinq3 sunt quinq3. tātū decez sunt. tñ entia que nō sunt quinq3 sunt. Et illi termini in exponētibus debēt accipi ad eādem differētiam temporis sicut ad quam accipiebātur in exposita. ⁊ nō oportet tales accipi in exponētibus sicut in exposita. quia in ista tātum hō est omne aial. ly aial nō distribuit ⁊ in ꝑma exponēte. s. in illa. hō est oē aial distribuitur. ¶ Cōsequēter notādū q3 ibi ponūtur due regule speciales.

Exclusiua rū differentie.

Pri⁹ regla de exclusiuis.

¶ Prima regula. Arguēdo ab exclusiua affirmatiua ꝓprie dicta q̄ exponitur gratia alietatis. in qua ly tm̄ affirmat ad vniuersalem distributiuam in termino trāspositis in qua termini accipiūtur adequate ad idē tempus est bona cōsequētia. Et dicit affirmatiua. quia nō sequit. Nō tm̄ hō est aial ergo nullum animal est homo. tamē talis exclusiua bene infert vnam negatiuaz de terminis trāspositis. vt bñ sequit nō tm̄ hō est animal. ergo nō omne animal est hō. Dicit etiam ꝓprie dicta. quia nō sequit. vnicus hō currit. ergo omne currēs est homo. Dicitur que exponit gratia alietatis quia nō sequit. tm̄ octo sunt partes orationis. ergo omnes partes oronis sunt octo. capiēdo ly omnes distributiue. Sic etiā nō seqtur: tm̄ quinq; sunt angeli. ḡ omnes angeli sunt qnq;. exponēdo antecedēs gratia pluralitatis: ⁊ capiendo ly omnes in cōseqnte distributiue. Dicitur: in qua ly tm̄ affirmatur quia nō sequit: nō tm̄ homo nō est animal ergo omne aial est homo. quia antecedēs de facto est verū ⁊ cōsequēs falsum. Dicitur ad vniuersalem distributiuam. quia ad vniuersalem collectiuam vt sic nō valet. Et nō sequitur: tm̄ animal est homo. ergo omnes homines sunt aial. Dicitur in qua termini accipiūtur ad idem tempus adequate ⁊c̄. quia nō sequit: tm̄ albū erit albū ergo omne albū erit albū. si aliqua res instātanee annihilaretur. Sic etiam nō sequit: tm̄ animal est asinus qui erit. ergo omnis asin⁹ qui erit est animal. quia iam subiectum ⁊ predicatum nō accipiūtur adequate ad idem tēpus. ⁊ añcedēs de facto est verum ⁊ cōsequēs falsum. Sed illa est falsa: tm̄ animal est homo qui erit. q; aliqua res que non est animal est homo qui erit. vt materia ⁊ forma Ade qui fuit sunt res que nō est animal. ⁊ tamen sunt homo qui erit. quia erunt homo in nouissimo die. Et sic non est simile de

Scda regula de exclusiuis.

asino ⁊ homine. quia forma asini moritur cum asino ⁊ non manet. ¶ Secūda regula. Arguēdo ab exclusiua affirmatiua q̄ exponitur gratia pluralitatis ad vniuersalem collectiuaz in terminis trāspositis: ⁊ vbi plura: capitur ipropriē in secūda exponēte. et addēdo alias cōditiones que in regula superiori sunt addite. vt tm̄ octo ⁊c̄. igitur omnes partes orationis sunt octo. Et dicitur notāter: quādo ly plura capit impropriē in secūda exponēte. q; capiēdo ꝓprie: regula nō habet veritatem. quia nō sequit: tm̄ vnum est.

Arguit p.

ergo omnia entia sunt. capiēdo ly plura ꝓprie in secūda exponente. ¶ Itē arguitur. Si illa expositio staret: sequeretur q; iste oēs essent false ⁊ impossibiles: tm̄ domus est alba. tm̄ homo est quia quādocunq; domus est alba tunc aliqua res que nō est domus est alba. quia pars. Sic etiam quandocunq; homo est: tunc etiam aliqua res est.

Scdo.

¶ Cōfirmatur. tm̄ bauarus est nobilis. quia secūda exponēs est vera videlicet: nulla res que nō est bauarus

Tertio.

est nobilis. ergo omnis nobilis est bauarus. ¶ Cōfirmatur. Segtur q; illa esset vera. nō tm̄ animal est homo. cōsequēs falsum est. quia ipsa sequitur ex vero. quia sequitur bene: nō tm̄ animal est ille homo. ⁊ nō tm̄ animal est ille homo. ⁊ sic de alijs. ergo nō tm̄ animal est homo. tenet consequentia

Quarto.

per inductionē. ¶ Deinde arguitur cōtra regulā sic. Ibi arguitur per regulam: tm̄ asinus est hominis asinus. ergo cuiuslibet hois quilibet asin⁹ est asinus. ⁊ tamē antecedēs est verū ⁊ ꝯns falsum.

Rñ. ad pm

¶ Ad primū respōdet q; capiēdo ly alba substātiue: ita q; se solo ꝑdicetur: cōcedo q; illa sit impossibilis. tm̄ domus est alba. sic etiā illa: tātum domus est nigra. et similes ꝓpōnes. Sz q̄ntales cōcedūtur: tūc adiectiuū capit pure adiectiue: ⁊ includit

substantiuum a parte subiecti. vt vicz tñ. tñ domus est alba domus. Sic etiam dicak de ista. tñ sortes est albus. vel etiam ꝯceduntur ꝓut fit mentio de albo totali. Sed illa semper est impossibilis: tñ homo est in sensu exclusiuo vt exponitur gratia alietatis. ¶ Ad scõm ñdek capiẽdo ly nobilis adiectiue cõcedendo q illa sit vera. quia tũc valet tantum sicut tñ bauar⁹ est nobilis bauarus. ⁊ tũc nõ valet ꝯña assumpta in argumento. qz nõ totum illud subijcik in vli qõ ꝑdicatur in exclusiua. Sed deberet sic argui. g̃ ois nobilis bauarus est bauar⁹. Si aũt ly nobilis capik in exclusiua vt est ꝑdicatum. ⁊ tũc arguik ꝓ regulã in argumẽto. Ad scõm

¶ Ad tertium respõdek: negãdo sequelaz. Ad ꝓbationem negek. qz q̃libet singularis est falsa. Sed si sic arguik. nõ tñ omne animal est iste hõ. ⁊ nõ tñ oẽ animal est iste homo. ⁊ sic de alijs. g̃ tñ animal est homo. tũc negek ꝯña. Nec tunc bene inducik. qa ꝑus debet induci sub termino stante determinate videlicet sub subiecto. ⁊ post hoc in vna singularium sub termino stante distributiue. Sic etiam in prẽgnantib⁹ non oportet valere descensum vel inductionem. Ad tertiuz

¶ Sed illa Tñ hoies currunt habet plures sensus ꝑm q ly homines potest capi absolute vel cõnotatiue. Sed illa: tñ tres sunt sikes quorum sortes est vnus. ꝓut ly quoz refert ly similes: ⁊ sit casus q sortes ⁊ plato ⁊ cicero sint similes in albedine: ⁊ alij sint similes in nigredine: tũc talis est vera exponendo eam gra pluralitatis. Sic etiam ly quorum potest referre ly tres. ⁊ tunc habet alium sensum. Sed illa: tñ vnuz est cui falsum contradicit. in sensu categorico est vera. vicz ꝓut ly cui capik relatiue ⁊ restrictiue sic. Sed in sensu hypothetico est falsa. quia ꝑma ps est falsa. Tñ hoies currunt

¶ Ad vltimuz respondek. negando ꝯñam. nec ꝓarguitur ad vniuersalem. qz propositio est mixte q̃ztitatis. sed deberet sic argui. g̃ quilibz hominis asinus est asinus. ⁊ illa etiam est vera. Ad quartũ

Sophisma.

Tantum vnum est. ¶ Pro sophismate est notãdũ q capiẽdo ipz in sensu ꝓut ẽ ỽa de exclusio extremo: tũc sophisma est vez. qa ꝓacens ẽ ỽa. Sz capiẽdo in sensu exclusiuo vt exponik gra alietatis: tũc sophisma est falsuz: exq̃ ly res in scda exponẽte debet capi transcẽdenter. ⁊ hoc capiendo ly ens a⁹ pte ꝑdicati etiã transcendenter. qz tunc populus est res q̃ non est vnum ⁊ tamen est. Si aũt capitur non transcẽdenter: tunc sophisma est vez. Sed capiendo vt exponitur gratia pluralitatis: tunc subiectum supponit determinate. ⁊ sic ponendo suppositionez collectiuã tunc ꝑdicatũ supponit collectiue. Sed exponẽdo gra alietatis subiectum supponit ꝯfuse tñ ⁊ ꝑdicatũ distributiue. exponẽdo g̃ gratia pluralitatis ⁊ capiẽdo ly plura impꝛopꝛie in secunda exponẽte: tunc sophisma iterum est falsum. qz secũda exponens est falsa. illa vicz: nõ plura q̃z vnum sunt. qz tunc plura q̃z vnum sunt. imo q̃libet vno plura sunt. Sed capiendo ly plura ꝓpꝛie in secunda exponente: tũc sophisma est vez. quia tunc secunda pars etiam est vera. quia subiectum ꝓ nullo supponit. qa tũc nullo vno plura sunt. quia nec diuisibile nec indiuisibile. Nõ enim indiuisibile. quia nullum indiuisibile est multuz. Rñ. ad sophisma.

¶ Et pro illo est sciendũ: q illa dicunk plura alijs ꝓpꝛie in quibus est repibilis ꝓnumerus alicui⁹ certe denominationis qui aut sibi non reperibilis est in alijs respectu quoz tunc illa dicuntur plura: vt decem angeli sunt plura qnqz angelis. Est isto modo nullo vno plura sunt. quia nec diuisibile. quia qcunqz numerus repibilis est in Illa ꝓpꝛie dicuntur.

vno diuiſibili ille etiã eſt repibilis in alio diuiſibili q̃ ad denominationem vel ſibi ſilis in ſpecie. Et ſic totus mundus non eſſet plus grano milij. qz granum milij poteſt diuidi in infinitas partes. Exquo glibet numerus eſt finit⁹ tunc q̃cunq; repiunt in toto mundo quo ad denominationez: talis etiam repitur in grano milij. vt binarius: ternarius ꝛc̃. Sic etiam nullo indiuiſibili plura ſunt. ꝛ ſic exponendo comparatiuum: comparatiuus ſupponit ſuum poſitiuum ꝓprie capiendo ſcz ly multa. qz nullum indiuiſibile eſt multa. ꝛ licet duobus angelis ſint plura tamen duo angeli nõ ſunt vnum diuiſibile extenſum. licet bene diſcretiue. Et ergo debet intelligi q̃ nullo modo diuiſibili extenſo plura ſunt. ꝛ ſic non ſequitur duo angeli ſunt vnum diuiſibile qz diſcretiue vicz binarius qz ſunt vnus binarius. ergo duo angeli ſũt vnum. quia nõ arguitur ad determinabile ſed ad determinationem. Sed illa eſt ſimpliciter ꝓcedẽda. nullo vno quod eſt diuiſibile plura ſunt. ꝛ ibi vno dicit vnitatem ſimplr dictaz in alia in iſta vicz nullo vno diuiſibili plura ſũt dicit vnitatem ꝑm quid. exquo eſt adiectiuũ termini ꝓnotatiui. ¶Sed illa dicũtur plura alijs impropꝛie que cõtinẽt tot quot alia ꝛ cum hoc aliquid vltra. ꝛ iſto modo ꝓtinuum dicit plus ſua parte quãtitatiua. Sic etiam decem homines ſũt plures q̃z quiq; qz quot quinq; hoies ꝓtinent tot decem hoies ꝓtinent. ꝛ cum hoc aliquid vltra. Et nõ debet ſic dici. Illa dicuntur plura alijs impropꝛie que ꝓtinẽt oẽm multitudinẽ quã alia ꝓtinẽt ꝛ cũ hoc plus. vel aliquid vltra. qz als decem ſtudentes vviennenſes nõ eſſent plura duob⁹ ſtudentib⁹ in bauaria. exquo iſti decẽ ꝓtinent illaz multitudinẽ que eſt in bauaria. Sic etiam vno angelo nihil eſſet plus. Nec etiã debet dici ſic. que ꝓtinent tot ꝛ tantas partes quot ꝛ quãtas ꝓtinẽt alia ꝛ cũ hoc aliqd vltra. qz ĩtez decem angeli nõ eſſent plura quinq; impropꝛie loquẽdo. exq̃ quinq; angeli non ꝓtinent tãtas ptes qz nõ ꝓtinẽt magnas ptes. ꝛ ſic tũc nõ valeret ꝓña. tñ decẽ ſunt angeli. g̃ oẽs angeli ſũt decem. qz añs eſt vez impropꝛie capiendo ly plures ꝑm illos. qz ſubiectum ſecunde partis ꝓ nullo ſupponeret. Et debent ly tot ꝛ quot in diffinitione ꝓius poſita capi impropꝛie vt duo angeli ſunt plures vno. Et ſic patet q̃ quecũq; ſunt alijs plura ꝓprie: eiſdem etiam ſunt plura impropꝛie ſed nõ ecõuerſo. Et ſophiſma eſt in materia ꝓtingẽti. exquo ly ens capit tranſcendẽter ꝛ ſic tũc nõ ꝙuertitur cum ly vnũ qz tũc ſupponit ꝑ populo ꝛ ly vnũ nõ. Sed capiẽdo ly ens non tranſcẽdenter eſt in materia naturali. qz tũc extrema ſũt termini ꝙuertibiles. ¶Arguit ſophiſma eſt vez in ſenſu in quo negat exponẽdo gr̃a alietatis. aſſumptum ꝓbat. qz ſequit ex vero. igit. qz ſequit bñ: tñ vnum eſt vnũ igitur tñ vnum eſt. ab eſt tertio adiacente ad eſt ſcõm adiacens. ¶Cõfirmatur. ſequit bñ hoc eſt. ꝛ hoc eſt tñ vnũ. ergo tñ vnum eſt. demonſtrando deum. tenet ꝓſequẽtia expoſitorie. ¶Confirmat. ſecunda exponens eſt vera. ergo ſophiſma verum. aſſumptum ꝓbat. quia ſequit ex vero g̃ ipſa eſt vera quia ſequitur bene. nullum vnum quod non eſt res: eſt. ergo nulla res que non eſt vnum eſt. tenet ꝓſequentia per regulam. nomina ꝛ verba tranſpoſita idem ſignificant. ¶Ad primum neget ꝓſequentia aſſumpta in argumẽto nec tenet ꝑ regulam ab eſt tertio adiacente. ꝛc̃. qz arguit ab inferiori ad ſuperius cum diſtributione ſuperioris. vt a ly vnum ad ly eſt vel ad ly ens. Nec valet ſic inferendo. ergo tñ vnum eſt omne ens. quia iam tota ſignificatio cõſequentis non dependet ex añcedente. quia iam ponit aliquod ſi-

Pña ĩpro-
pꝛie dicũt

Argr̃ ꝓmo

Secũdo.
Tertio.

Rñ. ad ꝓm

gnum in ꝓñte rõne cuí⁹ aliqd requirit ad veritatẽ ꝓpõnis qõ non ponit in antecedente. ¶Ad scõm respondetur de rigore negando consequentiam. Ad scõm
Quia arguitur a non distributo ad distributum ratione maioris extremitatis. Sed si cõcluderetur. tantum vnum est omne ens. adhuc non esset syllogismus quia minor est vna de excluso extremo. ⁊ cõclusio est vna exclusiua. Sic etiam est vna regula quando signum ꝓegnans ponitur in vna ꝓmissarum ⁊ in cõclusiõe tunc etiam debet poni in alia ꝓmissarum. ¶Ad tertium negat assumptum. ⁊ ad ꝓbationẽ negat ꝯsequẽtia. quia ly res ꝑ plurib⁹ distribuit in ꝯsequẽte vt determinabile. quia determinat per hoc totum quod nõ est vnum. Sed in añcedẽte vt determinatio distribuit. Sic etiam ille termin⁹ vnum in añcedẽte alienat ⁊ non in cõsequente. Et sic arguitur ab alienato ad non alienatum. Sed illa bene valet. omne ens est vnum. ergo tñ vnũ est ens. ⁊ añcedens est falsum capiendo ly ens transcendenter. quia instantia est de populo. Ad tertiuz
¶Ulterius est sciendum ꝓ illis duabus ꝓpositionibus ⁊ similibus. tñ equum videt homo. tñ hominem creauit deus. nam vno modo capitur vt signum exclusiuum fertur in totam ꝓpositionem denotans exclusionem respectu aliorum suppositorum a suo subiecto ⁊ tunc valet tantum. tñ homo videt equum. tñ deus creauit hominem. ⁊ tũc sunt vere. ⁊ prima est vera ad minus in casu si solus homo videret equum. Alio modo capitur signum exclusiuum vt excludit suppositа alia a suppositis termini cui immediate addit: ⁊ tunc ipe fiunt impossibiles. quia tunc prima exponitur sic equum videt homo ⁊ nullaz rem que nõ est equus videt homo. ⁊ hoc est impossibile. quia quãdocũqz equus videtur tunc etiam pars equi videtur. Et etiam accidens equi videtur. ¶Et secũda sic exponitur. hominem creauit deus. ⁊ nullam rem que nõ est homo creauit deus. Et hoc etiam est impossibile. qz qñcũqz hõ creat tũc etiã aĩa creat vel fuit creata. ⁊ ẽt alia res creat q̃ nõ est hõ. ⁊ iste apud vulgares capiunt quãdoqz neganter. Tñ equuz vidz hõ. tñ hoiez creauit deus.

Tertius articulus est de signis reduplicatiuis.

¶Pro isto articulo est notãdũ. q̃ signa reduplicatiua sũt: iqztũ. put. ea ratiõe ⁊ similia. Et vocant iõ reduplicatiua qz reduplicãt suas exponẽtes. i. bis duplicãt qz ꝑ q̃ttuor exponẽtes exponũt. Sic etiam ideo qz nata sũt facere ꝓpositionem reduplicatiuam.
¶Et ꝓpositio reduplicatiua est ꝓpositio in qua ponit signuz reduplicatiuũ tenẽs se ad totam ꝓpositionẽ. Ita q̃ nec ad subiectum nec ad ꝑdicatum vt sic. ¶Secũdo notãduz q̃ ista signa vno modo capiũt reduplicatiue vicz vt faciũt ꝓpositiões reduplicatiuas vel etiam de reduplicatis extremis. Alio modo capiuntur specificatiue ⁊ dupliciter vno modo vt specificãt rationẽ ⁊ tunc habent facere appellationem rationis quo ad terminum sequẽtem tale signum ⁊ tũc sunt due regule Quarum. ¶Prima regula est hec. Omnis ꝓpositio affirmatiua in qua signum reduplicatiuuz specifice tentum mediat inter duos terminos nõ synonimos est falsa ⁊ ɔ̃ est vez̃ oñmodo tales non sunt pregnantes. Et hoc dicit ꝓpter illam vel ꝯsimilẽ nõ tñ equiuocuz inq̃ztum vniuocum nõ est equiuocũ. Sic illa est falsa equocũ inq̃ztũ vniuocum est equiuocum. qz rõne ly inq̃ztum oportet q̃ termin⁹ ꝓcedẽs ipsuz capiat ꝑm ꝯceptũ terminũ sequẽtis ipm. ⁊ ɔ̃ nũq̃z fit q̃ñ tales termi sũt nõ synonimi. ⁊ vz ista ꝓpõ tãtũ: equocũ ꝑcatũ siue ꝯsideratũ ꝑz ꝯceptũ vniuocie equocũ. ¶Scda regula. q̃libet ꝓpõ affirmatiua i q̃signũ tentũ spe- ¶Pro reduplicatia
Sig reduplicatiua capiũt specificatiue dupliꝛ ꝑ°.

cifice mediat inter terminos synonimos est vera ꝯntuz est ꝑcise rõne talis signi. i. aliqñ eẽt vera dẽpto tali signo. vt equocũ in ꝯntũ equiuocũ est vniuocũ. Et dicit notãter ꝯntũ est ꝑcise. zẽ. qz ista est falsa. chimera in ꝯztũ chimera est chimera. z tñ iam etiam mediat inter tales terminos synonimos. Sed

Secũdo. talis ꝓpositio est falsa etiaz deponẽdo ly in ꝯztum vna cum termino faciente appellationẽ rationis. ¶Allo modo accipiũtur specificatiue vt specificãt ꝓpzietatẽ z tũc rõne ipsoz̃, z copule requirit qz suppositũ vni⁹ extremi exerceat aliquem actum siue passionẽ siue aliã habitudinẽ rõne alicuius officij vel ꝓpzietatis sicut tũc capiũtur in istis oꝯonib⁹. sortes in ꝯztũ iudex tenet platonẽ Augustinus in ꝯztũ fur suspẽditur. caspar odit fratrẽ suum in ꝯztum est malefactoz. z ita capiũtur in cõi modo loqndi. z sic tũc nõ habẽt facere

Signa reduplicatiua ꝓpe accipiunt dupliciter. appellationẽ rõnis nec regule ꝑus posite habẽt locũ de ipsis. ¶Sz put ista signa capiũtur reduplicatiue z ꝓprie tũc adhuc capiũtur duob⁹ modis. vz. cõcomitãter. i. put denotãt ꝯrtã exponẽtẽ esse vnã ꝯditionalez. Allo modo capiũtur cãliter z tũc ꝯrta exponẽs debet esse causalis. ¶Tñ ꝓprie vltra hꝫ

Adhuc capiũt tripl'r primo. adhuc capiũtur trib⁹ modis. Uno mõ qz vltra hoc importãt ĩmediationẽ. z tũc denotãt qz terminus reduplicatus z ꝑncipale ꝑdicatũ: ꝑdicatũ sint

Termini ĩmediati. termini ĩmediati. ¶Et pro illo est sciẽdũ. qz termini ĩmediati sunt duo termini nõ synonimi inter qs nõ est mediabilis vnus alter termin⁹ q fit superior ad vnũ z inferior ad alterũ. Sz tñ dabilis est terminus q põt esse mediũ ad probãdũ vnum de alio sicẽ hõ z risibile z alij termini ꝙuertibiles. Et isto mõ termini dispati nõ sunt ĩmediati vt sic. qz non est dabilis zẽ. Allj tñ nõ addũt istã ꝓticulã z isti ꝓcedũt terminos dispatos esse ĩmediatos z hoc stat in gd nois. Et ad exponentes cõiter positas addit quinta exponens. vz. illa vel ꝓsilis. Et isti sunt termini ĩmediati demõstrãdo terminum reduplicatum et

Secũdo. ꝑncipale ꝑdicatũ. ¶Allo modo capiũtur vt importãt ꝑcisionẽ siue ꝙuertibilitatem. z tũc denotãt qz terminus reduplicatus z ꝑncipale ꝑdicatum sint termini ꝙuertibiles. Et tũc iterũ oportet addi quintam exponẽtem vt istam vel ꝓsimilem. z isti sunt termini ꝙuertibiles demõstrãdo terminũ reduplicatum z ꝑncipale ꝑdicatũ. ¶Tertio modo vt importãt alietatẽ inter terminũ reduplicatũ z ꝑncipale ꝑdicatũ. z tunc denotãt qz tales termini sint dispati z tũc iterum talis vel ꝓsimilis additur exponẽs z isti termini sunt dispati demõstrãdo terminum reduplicatum z ꝓncipale predicatum. z sic

Tertio.

De reduplicatis extremis. ois ꝓpositio affirmatiua in q̃ signũ reduplicatiuum sic capit z vbi ly in ꝯztũ affirmat. z vbi nullum aliud signũ exponibile ponit est falsa. ¶Sz put capiuntur vt faciũt ꝓpones de reduplicatis extremis tũc sũt ptes extremorum z habẽt tales ꝓpones eodẽ modo exponi sicut ¶Reduplicatiue: nisi qz in scda exponẽte addit signũ vle affirmatiuum termino reduplicato z non oportet qtalis. terminus semp distribuat p tale signum vle. qz instãtia est qñ signũ reduplicatiuum negat. vt in ista vel ꝓsili. nõ ois hõ est risibilis in

Regula. ꝯztum rõnalis. ¶Sed est cõis regula. qz ois ꝓpositio affirmatiua de reduplicato extremo vbi signũ reduplicatiuum affirmatur: z vbi terminus reduplicatus supponit p pluribus siue accipit p pluribus essentialiter distinctis diuisim z vniuoce. z dũmodo ꝑncipalioz ps subiecti nõ supponit cõfuse tãtũ est falsa. vt ista. ois hõ est risibilis inquãtum rationalis. Dẽ notãter vbi terminus reduplicat⁹ habet plura suppposita. qz ista est vera. ois deus est omni potẽs in ꝯztum creator. omnis sol est sol in ꝯztum lucet z plures. quia tunc

scda exponẽs etiam est vera. illa videlicet omnis sol est ois sol. Dicit etiaz affirmatiua. quia si fuerit negatiua tũc est vera. Dicitur etiã dũmodo ꝓncipalio: ps subiecti nõ supponit ꝓfuse tñ. qz ista est va. semp hõ est risibilis. inq̃tũ rõnalis. qz scda exponẽs etiã est va illa. vz. semp homo est omne risibile. Et sic patet q̃ quelibet ꝓpositio de reduplicato extremo infert vnã reduplicatiuã de eisdẽ extremis cõpositã. z sciẽs quõ ꝓpões exceptiue habẽt exponi etiã faciliter scit quõ ille de reduplicatis extremis habẽt exponi. ¶ Est ergo sciẽdũ pro expositiõe ꝓpõnũ reduplicatiuaz q̃ tales cõiter exponũtur per quattuor exponẽtes saltẽ capiẽdo signa reduplicatiua sicut cõiter capiũtur. Et ꝓ illa expositione ponũtur etiam q̃ttuor regule. ¶ Prima est qñ signũ reduplicatiuũ affirmatur tunc talis propositio debet exponi copulatiue. Sed qñ negatur tũc exponitur disiunctiue. z prima exponẽs debet esse eiusdẽ qualitatis cum exposita z in ea ꝑncipale predicatum debet ꝑdicari de ꝑncipali subiecto. ¶ Secũda regula q̃ in scda exponẽte terminus reduplicatus debet predicari de ꝑncipali subiecto. z debet esse eiusdem quãtitatis cum prima. z si nulla negatio negãter tẽta fertur super terminum reduplicatum siue super signum reduplicatiuum vel plures tamẽ pares tunc secunda debet esse affirmatiua. si autem vnica vel plures impares tunc secunda debet esse negatiua. ¶ Tertia regula in tertia exponẽte ꝑncipale predicatum debet ꝑdicari de termino reduplicato: z si terminus reduplicatus distribuit tunc tertia debet esse vniuersalis. si autem nõ distribuitur tunc debet esse indefinita particularis vel singularis. vel si accipitur collectiue. tunc debet esse vniuersalis collectiua si talis ponitur. z debet eẽ eiusdem qualitatis cum exposita. ¶ Quarta regula q̃ si signum reduplicatiuum capitur concomitãter tunc quarta debet esse vna conditionalis. et si signuma ffirmatur tunc debet esse vna cõditionalis affirmatiua in cui⁹ antecedẽte terminus reduplicatus ꝑdicatur de seipso. vel de ly aliquid vel de ly alio termino trãscẽdẽte. z ãcedẽs talis ꝯditionalis debet semper esse ꝓpositio affirmatiua. Sed ꝯsequẽs talis ꝯditionalis debet esse vna propositio categorica in qua ꝑncipale predicatũ talis ꝓpositionis reduplicatiue predicatur de relatiuo referẽte terminum reduplicatuz. Et si nulla ponitur negatio inter terminum reduplicatũ z ꝑncipale predicatum vel plures: pares tñ: tũc ꝯs debet esse ꝓpositio affirmatiua. Si autem vna negatio mediat vel plures impares tũc ꝯs debet esse propositio negatiua. Si autez signum reduplicatiuũ capiẽ causaliter tũc q̃rta exponẽs debet esse vna causalis. z nihil debet fieri nisi q̃ loco note ꝯditionalis ponaẽ nota causalis. vt ista. ois hõ inq̃tum rõnalis est risibilis cõiter sic exponiẽ. ois hõ est risibilis z ois homo est rationalis z omne rõnale est risibile z si rõnale est rationale ipsum est risibile. z debẽt termini in exponẽtibus accipi ad eãdẽ differẽtiaz tẽporis ad quã accipiũtur in exposita. ¶ Est tñ vez q̃ nõ obstãte isto cõmuni modo exponẽdi omnes tales ꝓpões possunt sufficiẽter exponi ꝑ duas videlicet ꝑ scdam z quartã vt illa. omnis hõ inq̃tuz rõnalis est risibilis sic exponitur. omnis homo est rationalis z si rõnale est rationale ipm est risibile. Sed nõ ꝑnt sufficiẽter exponi ꝑ ꝑmam z quartã qz talis expositio nõ est formalis qz iustãtia est de illa. ois hõ inq̃tum chimera est risibilis. quia ꝑma z q̃rta exponentes sunt vere vt illa. omnis hõ est risibilis z si chimera est chimera ipsa est risibilis. sic etiã illa. omnis homo inq̃tum sortes est risi-

Regle de expositiõe ꝓpõnũ reduplicatiuarum. ¶ Prima. Scda.

Tertia.

Quarta.

Reduplicatiue ꝑnt exponi ꝑ duas expo.

bilis. Nec ꝑñt sufficiẽter exponi ꝑ tertiã ⁊ quartã qz alias illa deberet cõcedi. omnis chimera inq̃tũ asinus est aial. Et ex istis patet ꝙ illa est falsa. oẽ ens inq̃tũ suba nõ est accidẽs. sic etiã illa est falsa ⁊ impossibilis. ois ignis inq̃tũ ignis est calidus. ois terra inq̃tũ terra est ficca quia quarta est mala ꝟña. cũ stat elementum per diuinã potẽtiã sine tali qualitate esse. Et si addetur ly naturaliter dispositꝰ. vt dicẽdo sic. omnis ignis naturaliter dispositus inq̃tũ ignis est calidus. tũc ipsa esset vera. Sic etiaz ista est falsa. nõ omnis hõ inq̃ntũ risibilis nõ est rudibilis. quia exponit sic. homo est rudibilis. vel hõ nõ est risibilis. vel risibile est rudibile. vel nõ si risibile est risibile: ipsum nõ est rudibile. ⁊ ille oẽs sunt falsæ. Et ex istis patet quõ tales ꝓpones vl cõ similes possunt exponi. vt ille. omnis hõ inq̃tũ nullũ rõnale est omne rudibile. quilibet asinus inquãtũ cuiuslibet hois asinus est currẽs. omnis homo inq̃ntum aial est homo. omnis hõ inq̃ntum risibilis est albus hõ. omnis homo inquãtum risibile est omnis homo. cuiuslibet hois inquãtum risibilis asinus currit. Et in ista nõ debet terminus reduplicatus ꝓdicari de ꝑncipali subiecto. sic etiam illa. quemlibet homine inquãtũ risibilez oportet esse rationalem. a quolibet homine inquãtũ risibile minaꝛ petrum cuilibet homini inquãtum rationali placet bibere. sortes percussit ioãnem inquãtum rationalem. ¶ Arguitur. Si modus exponẽdi ille staret: sequitur ꝙ illa

Argꝛ ꝓmo

esset vera. omnis homo inquãtum aial est ens. ꝙsequẽs autem falsum est. quia omnis hõ inquãtuz animal nõ est substãtia. nec omnis homo inquãtum animal est accidẽs. ergo non omnis homo inquãtum animal est ens. ¶ Cõfirmatur. Sequitur ꝙ illa esset falsa. ioãnes inquãtum homo nõ est asinus. quia secũda exponẽs est falsa. videlicet. ioãnes nõ est homo. ¶ Ad ꝓmũ cõcedẽdo ꝙ sit vera. ⁊ vlterius cõcedit. ꝙ nõ omnis hõ inq̃ntũ aial est substãtia. nec etiã omnis homo inq̃ntuz animal est accidẽs. licet omne ens sit substãtia vel accidẽs. ⁊ hoc capiẽdo ly ens nõ trãscẽdẽter. tũ cum termino reduplicatiuo nõ oportet vnum ex illis terminis verificari disiũctiue de ly hõ sz sufficit ꝙ disiũctim: vt ista est vera. ois hõ inq̃ntũ aial est substantia vel accidẽs. etiã verum est: illa est vera. omnis hõ inq̃ntũ aial est substãtia. Sed q̃ dictũ est ꝙ nõ oportet ⁊c. intelligẽdum est de quolibet de q̃ ly ens verificaꝛ. ⁊ sic totũ assumptũ fuit falsum. vt illa videlicet. nõ ois hõ inq̃ntũ aial est substãtia. sed bñ verũ est ꝙ illa est vera. nõ omne ens inq̃ntũ ens est

Scõo. Rñ. ad ꝓm

accidẽs. ¶ Ad secũdũ respõdeꝛ. cõcedẽdo ꝙ ꝓdicta ꝓpõ sit vera. qz exponitur sic. ioãnes nõ est asinꝰ. ⁊ ioãnes est homo. ⁊ hõ nõ est asinus. ⁊ si hõ est hõ: ipse nõ est asinus. Sed ista est falsa. ioãnes inq̃ntũ aial nõ est asinus. qz ista est falsa. si aial est animal: ipsum nõ est asinus. quia mala ꝙsequentia.

Ad scõm.

Sophisma.

Distinguit sensus sophismatis

Omnis homo inquãtũ rõnalis est risibilis. ¶ Pro sophisma te est notãdũ. ꝙ capiẽdo ly inq̃ntũ specificatiue. tũc sophisma est falsuz. qz tũc ly inq̃ntũ rõnalis: mediat inter duos terminos nõ synonimos. ⁊ tũc hoc totũ est subiectuz. hõ inq̃ntũ rõnalis. ⁊ sic sophisma est in materia remota. ¶ Capiendo aũt vt est vna de reduplicato subiecto. tũc sophisma iterũ est falsum. qz tũc scõa exponẽs est falsa. vz illa. omnis hõ est omne animal rationale. et si rationale. capit differẽtialiter. et ly homo absolute. ⁊ pũcta nõ sunt ponẽda. tunc sophisma est impossibile. sic etiam quãdo ly rationale capit nõ differẽtialiter. tũc iterũ est impossibi-

le sic etiã in sensu reduplicatiuo est impossibile illo modo capiẽdo ly rationale nõ differẽtialiter. qz deus tũc est rationalis. Si autem puncta sunt ponenda vel etiam capiẽdo ly homo cõnotatiue ꝛ ly rationale differẽtialiter tunc sophisma est possibile prout est vna de reduplicato subiecto. quia si solũ esset vnus homo pũctualis tũc secũda exponẽs etiã esset vera illa videlicet. ois homo est oẽ rationale. ¶ Capiẽdo aũt sophisma in sensu reduplicatiuo ꝛ ly ĩnq̃tũ cõcomitãter vel causaliter ꝛ ly rationale differẽtialiter tũc sophisma est vex vt patet per exponẽtes. ꝛ licet idẽ sit rõnale ꝛ risibile. Et idẽ sit formale significatũ huius termini rõnale ꝛ etiã huius termini risibile tũ adhuc sophisma est vex etiã capiẽdo ly ĩnq̃tũ causaliter quia quarta etiaz est vera illa videlicet. qz rationale est rõnale ipsuz est risibile. Et licet idez nõ sit causa sui ipsius nec hoc requirit ad veritatẽ istius. sed sufficit q̃ aliquod significatũ formale huius termini rationale sit causa alicuius significati formalis illius termini risibile ꝛ hoc est vex quia ipsa aia est significatuz formale huius termini rationale. Et causa alicuius significati formalis illius termini risibile. quia actus ridendi etiaz significat significatum formale huius termini risibile ꝛ hoc isto modo quia ly risibile cõnotat animã ĩq̃tum est naturalis potẽtia ad exercẽdũ actũ ridẽdi. Sed illa est falsa. ¶ Omnis homo ĩq̃tum risibilis est rationalis capiẽdo ly ĩq̃tũ causaliter. Sed capiendo ly ĩq̃tum vt vltra hoc importat ĩmediationẽ vel precisionem vel alietatẽ tunc sophisma habet aliũ ꝛ aliũ sensuz. Et sophisma est in materia naturali quia est predicatio quertibilis. Et ly ĩq̃tum rationalis est pars totius propositionis. Et ly ĩq̃tum est signum suppositionis ꝛ restrictionis sicut tunc ly preter. ꝛ licet nõ restringat in sophisimate vna cum ly rationale tamẽ q̃tum est ex parte illius aggregati natũ est restringere. nec in ista. omne animal ĩq̃tum rationale est risibile. ly animal supponit solum pro homine. ꝛ debet sic verificari. hoc est animal quod est rationale. Et non oportet descendi sub ly rationale in sophisimate. quia iaz est determinatio distributa sicut tunc dictũ est de ista. omne animal preter hominẽ ꝛc̃. Et sic etiaz nõ valet argui ab inferiori ad superius vel ecõuerso cum signo reduplicatiuo. sicut nec cum exceptiuis. Sic etiam nõ valet ꝓsequẽtia. omnis homo ĩq̃tũ rõnalis est risibilis. ergo tãtũ risibile est hõ ĩnq̃tũ rõnale. qz in exclusiua signũ reduplicatiuuz facit vnã de reduplicato extremo predicato quod non debet fieri sed deberet sic argui ergo tñ risibile est homo.

Quartus articulus de ly incipit. ¶ Pro illo articulo est notãduz. q̃ ppõ de incipit est ppõ in qua ponit ly incipit vel suũ cõdeclinũ siue suũ pticipiuz nõ curãdo an tale verbũ sit ꝓncipale siue minus ꝓncipale vt sortes incipit esse. sortes est incipiẽs esse. sortes qui incipit esse est hõ. ¶ Ulteriꝰ est notãdũ q̃ ppones de incipit sunt in multiplici differẽtia. q̃dã de pñti vt sortes incipit esse. q̃dã de ꝓterito vt sortes incepit eẽ. quedã sunt modales. vt sortes possibiliter incipit esse. quedã de futuro. vt sortes incipiet esse. quedã de infinitiuo ꝛ q̃daz sunt de infinitiuo esse. ꝛ quedã de infinitiuo fuisse. quedã sunt in quibꝰ infinitiuus affirmatur. quedã sunt in quibus infinitiuus negatur. quedam sunt de subiecto communi. quedaz sunt de subiecto singulari. quedam de subiecto absoluto. ꝛ quedã de subiecto cõnotatiuo. quedã de subiecto singularis. quedaz de subiecto pluralis numeri. quedã de subiecto complexo.

¶ Propõ de incipit.

vt puta copulato vel disiuncto quedaz de subiecto incomplexo. Et de istis omnib⁹ sufficienter exemplificat magister Hugo in ꝑsenti articulo. qui satis tractat illum articulū: ponēdo ibi plures expositiōes alioz quas improbat. Et ponēdo etiam plures regulas suppositiōis z etiam cōclusiōes. que tunc videanť in hugone. ¶Ulterius notandum. q⁹ ꝓpositio de incipit simpliciter affirmatiua nō sufficienter z formaliter exponiť p positionē tpis ꝑsentis: z remotionem de ꝓterito. videlicet per primuz instans esse. vt ista. sortes incipit esse. nō formaliter exponiť sic. sortes nunc est. z immediate ante hoc nō fuit. Patet hoc. qa totalis exponens non est ꝓpositio. vt per se dicit Hugo. quia nec categorica nec hypothetica: nisi subintelligať in secūd. i exponēte ly sortes. tunc licet sit ꝓpō. tm talis expositio nō est formalis. qz ista. a incipit esse. z significet ly a: simplr motum localem sortis. tūc est eiusdē forme cū illa. sortes incipit esse. z tamē non exponiť sufficiēter per illas duas. exquo motus nō incipit esse: sed ꝑ vltimo instanti sui non esse. ¶Et ꝑ illo est sciendum. q⁹ aliud est dicere. illa ꝓpositio exponiť formaliter per vnā copulatiuam. z illa ꝓpositio exponiť formaliter per vnam copulatiuā. Illaz ꝑ positio dicit exponi sufficiēter per aliam. cuius sensus sufficiēter z plane explicať per aliam. Et isto mō ista. sortes incipit esse. sufficienter exponiť per affirmatiuam prius positā. Sz illa dicit exponi formaliter per aliam: que sic se habet q⁹ sensus eius z cuiuslibet alteri⁹ secum eiusdez forme plene explicatur ꝑ talem formam. z isto modo tūc ista. sortes incipit esse. nō exponitur formaliter ꝑ copulatiuam prius positam: cū nō quelibet secum eiusdē forme sic sufficienter exponať. sicut patet de ista. a incipit esse prius assumpta. ¶Consequēter est notādum. q⁹ etiam talis ꝓpositio affirmatiua de incipit nō sufficienter exponiť: z formaliter per vnā copulatiuam exprimentē vltimum instans nō esse. i. cuius pars vna ponit remotionē de ꝑsenti: z alia positionem de futuro. vt ista. sortes incipit esse. vel etiam ista. motus incipit eē. non exponitur sic sufficienter z formaliter. motus immediate post hoc erit. z idem tūc nō est. quia alꝫ illa nunc non esset vera. sortes incipit esse ꝑ ꝓmo instanti esse sortis: exquo nō quelibet res incipit esse ꝑ vltimū instās nō eē. Sed aliqua incipiūt per primum instans fuisse: z aliqua ꝑ vltimuz instans sui nō esse. Sic etiam nō tenet talis expositio in talibus ꝓpōnibus: cui subiectum ꝑcat rem permanentis nature. z cum hoc successiue. vt sortes z motus incipiūt esse. ¶Consequenter notādum. q⁹ etiam expositio mgri Marsilij: qui exponit ꝓpositiones de incipit affirmatiuas ꝑ vnam disiunctiuam compositā ex duabus copulatiuis. z ꝓma pars ꝓme copulatiue ponit positionem de ꝑsenti. z scōa remotionē de ꝓterito. Et ꝓma ꝑs secūde copulatiue ponit remotionez de ꝑsenti. z scōa positionē de futuro. nō est bona z formalis. qa alꝫ illa deberet ꝓcedi. creans incipit esse deus. qa haberet sic exponi ꝑm Marsiliuz. creās nūc est deus. z imediate ante hoc nō fuit deꝰ. vl creans nūc non est deus. z idem immediate post hoc erit deus. modo illa secūda copulatiua est vera in casu sophismatis. z tamen ꝓdicta ꝓpositio est impossibilis. ¶Ulterius est sciendum. q⁹ quelibet ꝓpō de incipit affirmatiua z de infinitiuo affirmato: habet sufficienter exponi z formaliter ꝑ vnam disiunctiuam compositam ex duabus copulatiuis. quarum copulatiuarum vna exprimit primum instans esse. z alia vltimū instans nō esse. Sic tamen q⁹ ista de futuro ꝓponať huic de ꝓnti: qñ infinitiuus est eiusdem tpis cū ly

Propō de icipit: ñ exponiť sufficiēter ꝑ ꝑm instans.

Declarat, q̄ndā dñā.

Propō de icipit ñ sufficiēter exponiť ꝑ vltimū istās nō esse.

Expositio Marsilij.

Exponēdi mod⁹ cōis

incipit.sic etiã illa de ꝑterito debet ꝓponi huic de ꝑsenti.Et hoc ideo.qa in secũda exponẽte subiecto debet addi relatiuũ idẽtitatis.si tale subiectuz fuerit termin⁹ cõis vl singlaris vl cõnotatiu⁹.z g̃ debz tale relatiuũ capi siue illud qd̃ includit in eo debet capi ad copulã de ꝑterito vel futuro restrictã. vt ista sortes incipit esse. habet sic exponi.sortes immediate post hoc erit z idem nunc nõ est.vel sortes imediate ante hoc nõ fuit.z idem nunc est. Et ly id:nõ accipitur ad ly erit.qz ly iam valet tãtũ sicut idẽ sortes qui imediate post hoc erit.z adhuc totũ accipit ad ly est.licet ly sortes accipiatur ad ly erit.Et quãdo subiectũ est termin⁹ singularis z absolutus.tũc nõ oportet q addat sibi relatiuũ idẽtitatis in secũda exponẽte.sz sufficit q ibi ponatur talis termin⁹ singularis.Si tñ debet formaliter exponi:tũc oportet q sibi addatur.qz ista.hoc albũ incipit esse sortes.est falsa in casu in quo sortes fuisset prius albus z iam denigrarek.z tamẽ si sic exponerek.hoc albuz immediate post hoc erit sortes.z hoc albũ nũc nõ est sortes.z post hoc formãdo etiam aliã copulatiuã.tũc ipsa esset vera.qz ly hoc albũ:iam in scõa pte accipitur solũ ad est.z sic nõ supponit.z sic esset vera. z g̃ ponẽdo loco ly sortes ly a. z significet ly a singulariter sortem.z ꝓnotando eius albedinẽ.tũc a incipit esse:est eiusdẽ forme ad illam.sortes incipit esse.z tñ non potest sic exponi. qz alꝫ illa de facto esset vera. hõ incipit esse panthaleon.si panthaleon eẽt viginti annoz.qz ista est vera.hõ imediate ante hoc nõ fuit panthaleon .qz certus hõ z hõ iam est panthaleõ. Et dicit notãter de infinitiuo affirmato. qz ꝓpones de incipit:vbi ly incipit affirmatur z infinitiuus negat. vt sortes incipit nõ esse.nõ hñt exponi sicut iam dictũ est .Sed illa.sortes incipit nõ esse.valet vnã de desinit:de infinitiuo affirmato.vt sortes desinit esse. Sed illa.sortes incipit nõ esse. valet illaz.sortes desijt esse.sortes incipiet nõ fuisse.valet illã.sortes desinit fuisse.ita q tales ꝓpositiones vbi sic infinitiuus negatur z ly incipit affirmatur.valeãt ꝓpones de desinit eiusdẽ tpis.vbi ly desinit z infinitiu⁹ affirmãtur. ¶Sz ꝓpones negatiue de icipit.vt sortes nõ incipit eẽ.sortes nõ incipiet esse.z similes.habẽt exponi eodem modo sicut alie affirmatiue:nisi q copula ꝓncipalis scilicet ly vel:negatur.vel possunt etiaz exponi ꝑ vnã copulatiuã cõpositã ex partib⁹ ꝓtradicẽtib⁹ si sunt ꝓtradictorie.vel cõtrariãtib⁹ si sunt ꝓtrarie.vel succõtrariãtibus si sunt succõtrarie partib⁹ disiũctiue ꝑ quã exponit affirmatiua de incipit. ¶Et hoc potest dupliciter fieri.¶Uno modo q quelibet copula ꝓpõnis que est vna pars principalis z materialis ipsius disiunctiue negetur.vt illa.sortes nõ incipit esse. potest sic exponi. sortes nũc nõ est non.z idem immediate ante hoc fuit.z sortes imediate post hoc nõ erit nõ.z idem nunc est. ¶Alio modo potest sic fieri q partes ꝓncipales z materiales ad inuicez cõtradicãt.z q loco ly z: quod prius cõiungit partes copulatiue.non vt copula principalis ponat ly vel:vt sic.sortes nõ incipit esse.sortes nũc nõ est vel immediate ante hoc fuit.z sortes immediate post hoc nõ erit.vel idem nũc est. ita q pro ly vel: ponat vna nota copulatiua:ꝑ prima parte ꝓncipali disiunctiue per quam exponit illa de incipit affirmatiua.iam ponat vna disiũctiua pro parte ꝓncipali illius copulatiue per quam exponit illa negatiua.z q partes disiunctiue illius que est vna pars ꝓncipalis z materialis ꝓponat partibus alterius copulatiue que est vna pars ꝓncipalis illius disiunctiue per quam secũda de incipit affirmatiua exprimitur.¶Et quando qs vult tales ꝓposi-

Propositio negatia de incipit.

Qñ copla est alterius tpis q̃ ꝑsentis.

tiones de incipit exponere vbi copula principalis est alterius temporis ꝯ
ꝑsentis temporis. tunc debet tales affirmatiuas exponere p disiunctiuã bi-
membrem ex duabus copulatiuis. ⁊ in ꝑma parte prime copulatiue ponat
negatiuam: ⁊ sit copula principalis eiusdem temporis: cuius fuit ly incipit
vel suum cõdeclinium. Et in secũda parte cõiungat ly immediate post hoc.
⁊ q talis ꝓpositio sit affirmatiua. Sed in ꝑma parte secũde copulatiue po-
natur verbum eiusdem temporis cuius fuit ly incipit. ⁊ q talis oratio sit
affirmatiua. ⁊ in secunda subiungat ly immediate ante hoc: negando ver-
bum principale. Et vniuersaliter debet sic fieri prout ibi ponitur ly imme-
diate post hoc: q talis oratio sit affirmatiua. ⁊ vbi ly immediate ante hoc:
q talis oratio sit negatiua. Et quando ly incipit sequitur infinitiuus: tali infi
nitiuo vel suo participio vel termino loco talis positi debet addi copula
eiusdem temporis restricta. cuius temporis est tunc infinitiuus. Sic etiam
debet fieri quando terminus accipit ad aliam copulam siue aliud tempus
ꝯ copula ꝑncipalis importat. quia sic tunc etiam in exponentibus debet
fieri. ⁊ sic ista. sortes incipit fuisse. exponit sic. sortes immediate añ hoc non
fuit quod fuit. ⁊ idez nunc est quod fuit. vel sortes immediate post hoc erit
quod fuit. ⁊ idem nũc non est quod fuit. sed illa. sortes incipiet fuisse. expo-
nit sic. sortes in aliquo instanti futuro non erit quod fuit. ⁊ idem immedia-
te post hoc erit quod fuit. vel sortes in aliquo instanti futuro erit quod fuit.
⁊ idem immediate añ hoc non erit quod fuit. Et sic in istis orationibus pa-
tet quomodo tales ⁊ consimiles ꝓpositiones possunt exponi. sortes incipiet
esse. sortes incipit fibi. sortes incepit fibi. sortes inciput fuisse albꝰ. sortes pos-
sibiliter incipit esse. sortem possibile fuit incipere esse. sortem possibile est
incipere non fuisse. motus heri incepit esse. motus qui heri incepit esse ho
die non est. ¶Consequenter est sciendum. exquo dictum est q tales ꝓposi
tiones exponunt per disiunctiuam compositam ex copulatiuis. quarum
vna exprimit primum instans esse. ⁊ alia exprimit vltimum instans non esse.
q instans in proposito capit pro instanti indiuisibili. ⁊ licet talia nõ sunt. vt
patet sexto phyſicorum. tamen in ꝓposito oportet nos loqui acsi talia eẽnt.
Imo dic Hugo q tales sunt negãdi. qui volũt admittere instantia indiui-
sibilia in hac materia. ⁊ hoc ꝓpter multas solicitudies inuestigãdas. ⁊ sic p
ly hoc vel p ly nũc in exponentibꝰ oz demõstrari instãs indiuisibile. Iz ali
qui demonstrãt etiã pñs tps diuisibile respective in ordie ad ꝓteritũ nõ diu
trãsactuz. Sicut mgr Hugo ponit multas expositiões q̃ videant ibidẽ. ⁊ sic
ly immediate post hoc est syncategorema mixtũ. ¶Est ḡ instans in ꝓposito
res indiuisibilis ꝑm durationẽ hñs positionẽ in tempore Sz momentuz est
res indiuisibilis hñs positionẽ in motu. ⁊ sic instãs ⁊ momentum sunt termi
ni cõuertibiles. Sed punctũ est res indiuisibilis habẽs positionẽ in cõtinuo
¶Et quattuor sunt instãtia terminantia rem videlicet primum instãs esse.
vltimũ instans non esse. ꝑmuz instans nõ esse. ⁊ vltimum instans esse. Et p
prima duo instãtia res incipiunt esse. ⁊ p vltima duo res desinũt esse. Et ꝑ-
mum instans esse rei est instans ꝓ quo res iam est. ⁊ eadez imediate añ hoc
non fuit. Et p tale instans incipiunt res pmanẽtis nature. sicut hõ. asinus.
⁊c. Sed vltimuz instans non esse rei est instans pro quo res iam non est. ſz
eadem imediate post hoc erit. Et p tale instans res successiua icipit esse sal
tem ꝯsiderando talem rem vt est successiua sicut motus localis. ⁊ quilibet

Instans. quõ capit.

Quattuor ſt ſtantia.

Primum.

Secũduz.

motus incipit esse motus ꝑ vltimo instanti nō esse ipsius motus. licet non quilibet motus incipiat esse ens ꝑ vltimo nō esse sicut patet de forma substantiali asini que generat. talis nō incipit esse ens ꝑm Biridanum ꝓ vltimo nō esse forme. sed incipit esse ens in instanti sui esse. licet bñ incipiat eē motus per vltimū nō esse ipsius motus. tamē adhuc nō est ꝑm Biridanum Sed tunc est ens postq̄z cōplete est genita ⁊ tunc non est motus. Sed tunc desijt esse motus vel desinit esse motus. ¶Sed primum instans non esse rei est ꝑ quo res iam nō est ⁊ eadem immediate ante hoc fuit. ⁊ ꝑ tale instans siue ꝓ tali instanti quelibet res temporaliter desinens esse desinit esse siue fit permanens siue successiua. Et propter hoc magister ¶Marsilius exponit ꝓpositiones de desinit ꝑ vnam copulatiuā exprimentem ꝑmum instans nō esse sicut patebit in sequenti articulo. ¶Sed vltimuz instans esse rei est instans ꝑ quo res iam est ⁊ eadem immediate post hoc nō erit ⁊ ꝑ tali instanti res instantanea desinit esse. vt quelibet res indiuisibilis desinens esse sicut momentum in motu. instans in tpe. Sic etiam si deus annihilaret aliquam rem vt puta angelum vel animam talis desinit esse ꝑ vltimo instanti sui esse ⁊ sic ꝓ illo instanti desinunt esse res pmanētis nature similiter successiue vt qualitas in rarefactione ꝑm ¶Marsi. ¶Et ꝑ illo est sciēdum q̄ duplex est res vicz pmanens ⁊ successiua. ¶Res pmanens est res cui ꝑm se totum non repugnat coassistere alicui toti tempori. ⁊ cuilibet eius parti sicut homo asinus. imo quelibet substantia. Sed res successiua est duplex. Quedam est res successiua in esse ⁊ in fieri. ⁊ est res cui ꝑm se totum repugnat coassistere alicui toti tempori ⁊ cuilibet eius parti hoc est que partim acquirit esse ⁊ que partim manet ꝑ aliquod tempus vel etiam que instantanee acquirit siue producit. sed tñ ꝑm sui naturam non pōt coassistere alicui toti tpi ⁊ cuilibet eius parti. Et talis vocat res pure successiua sicut motus totalis etiam momentum in motu ⁊ instans in tpe. Alia est res successiua in fieri ⁊ pmanens in esse ⁊ est res que successiue acquirit per partem post ptem. ita q̄ ꝑ us vna pars ⁊ post hoc alie. ptibus tñ acqsitis tali rei non repugnat coassistere alicui toti tpi ⁊ cuilibet eius parti. sicut generatio substantie vt forme asini. sic etiam generatio caliditatis albedinis ⁊ nigredinis. ¶Arguitur. Si modus exponendi staret sequit q̄ illa deberet ꝓcedi. iam incipit esse omne quod est. assumptum ꝑbat. q⁊ sic exponit. imediate ante hoc nō fuit omne quod est. ⁊ iam est omne quod est. Et illa est vera. quia immediate ante hoc nō fuit hoc instans quod est. demonstrando instans quod est ⁊ iam est hoc instans. Sed q̄ ipa sit falsa quia sequit bñ iam incipit esse omne quod est. ⁊ caspar est ens quod est. ergo caspar incipit esse. ꝓns falsum est. ergo antecedens. ¶Confirmat. Sequit si solum octo homines essent in scholis ⁊ duo intrarent q̄ illa deberet cōcedi decem hoies incipiunt esse in istis scholis. quia exponit sic. decem hoies imediate añ hoc nō fuerunt in scholis ⁊ iam sunt in scholis. ⁊ illa est vera. Sed q̄ illa sit falsa. patet quia sequitur bene. decem hoies incipiunt esse in istis scholis. ergo iste incipit esse in scholis ⁊ iste incipit esse in scholis demonstrando vnum de istis decem. ¶Cōfirmatur. sequit q̄ illa deberet cōcedi. deus incipit esse ꝑ illo instanti q⁊ deus immediate ante hoc nō fuit in illo instanti ⁊ iam est in illo instanti. quia illud instans imediate añ hoc nō fuit. ¶Ad ꝑmum negat sequela. ad ꝓbationez ꝓcedit q̄ ꝓdicta exponens sit vera. Et vlterius est dicendum q̄ talis ꝓposi-

Tertium.

Quartum.

Duplex ē res.

Argū ꝑmo

Scō.

Tertio.

Rñ. ad ꝑm

tio nō debeat exponi ꝑmo. ſed prius debet reſolui ratione ſigni vniuerſalis
Regula. ꝑ ſingulares. ¶Quia qñ in aliqua ꝓpone ponunt duo ſigna vnū exponibi
le ⁊ aliud reſolubile. Et ſignū reſolubile tenet ſe ad totā ꝓpōnem. tunc ꝓpo
ſitio debet prius ꝑbari rōne ſigni reſolubilis. ⁊ poſt hoc ratione ſigni expo
nibilis. deberet ḡ ſic fieri. Jam incipit eſſe hoc qō eſt ⁊ iam incipit eſſe hoc
quod eſt. ⁊ ſic de alijs. poſt hoc ſingulares debent exponi. modo plures ſin
gulares ſunt falſe in quibus demonſtrant res que prius fuerunt. Et dicitur
notanter qñ tale ſignū reſolubile tenet ſe ad totam ꝓpōnem. q᷑ ſi tale ſignuꝫ
reſolubile terminaret ſolum in ꝑdicatū ſicut in partem ꝑdicati ſicut in iſta.
ſortes incipit eē omnis homo. tūc talis ꝓpoſitio nō debet reſolui ratiōe ta
lis ſigni. ſed debet exponi rōne ſigni ſimpl᷑r. quia iſta cōiter cōceditur. ſor
tes incipit eſſe omnis homo in caſu in quo quilibet homo alius a ſorte mo
reret. ⁊ q᷑ ſortes etiam ꝑius fuiſſet. ⁊ tamen ſi reſoluit rōne ſigni vniuerſalis
ipa eſſet falſa. quia vna ſingularium eſſet falſa in qua demonſtrat ſortes. vt
ſortes incipit eſſe ille homo. ⁊ ꝑm iſtum moduꝫ ſignū dicit terminari in pro
poſitionem ſiue ſe tenendo ad totaꝫ ꝓpōnem qñ tale ſignū determinat ſub
iectum. ⁊ licet in iſta ꝓpone. iam incipit eē omne qō eſt. ly omne poſtponit
copule ꝓncipali. tamen adhuc dicit terminari in totam ꝓpōneꝫ quia deter
minat ſubiectuꝫ. exquo talis eſt vna de modo loquendi incōſueto. Sic aut
nō eſt in iſta. ſortes incipit eē omnis homo. quia iam ly omnis eſt pars ꝑdi
cati. Alij tñ ꝓcedunt ꝑdictam ꝓpōnem ⁊ negant ꝯſequentiā aſſumptam in
argumento ⁊ dicunt q᷑ variet modus determinandi huius termini incipit.
Rñ. ad 2m ¶Ad ſcōm reſpondet capiendo numerum pluralē cōiunctim ꝓcedēdo q᷑
ꝑdicta ꝓpoſitio ſit vera. vt patet ꝑ exponentes. ⁊ nō valet ꝯſequētia aſſum
pta in argumento. nec etiā inferendo illā. ergo quilibet illoꝝ incipit eſſe in
iſtis ſcholis. Sed capiendo numerum pluralē diuiſim tunc ꝑdicta ꝓpō eſt
falſa. ⁊ tūc ꝓpō talis debet etiā reſolui rōne numeri pluralis in ꝓpōnes ſin
gulares. vt ille homo incipit eſſe in iſtis ſcholis. ⁊ ille homo ⁊c. Et ſic ſin
gulares eſſent falſe. ⁊ ſic tunc ꝓcedit ꝯſequentia aſſumpta in argumento. ⁊
ſic tunc tales ꝓpōnes ſunt diſtinguēde in quibus ponit terminus pluralis
numeri. an pluralis numerus capiat ꝯiunctiꝫ vel diuiſim. ⁊ de illo plus di
Ad tertiuꝫ citur in primo phyſicoꝝ circa iſtam queſtionem. totuꝫ eſt ſue partes. ¶Ad
tertiuꝫ reſpondet capiēdo ly ꝑ illo inſtans ꝓut determinat ly incipit negā
do aſſumptum ⁊ tunc nō bene exponitur ſicut expoſita eſt in argumento. ſz
tunc illa determinatio debet omitti in exponentibꝫ. Si aūt determinat ly
eſſe tūc ꝓceditur iſta ꝓpō. deus incipit eſſe ꝑ illo inſtanti. vt patet per expo
nētes. Nec ſequitur ex eo ergo deus incipit eſſe. q᷑ a parte in modo ad ſuuꝫ
totuꝫ cuꝫ dictione includente negationeꝫ qualis eſt ly incipit nō oportet va
lere ꝯſequentiam. ¶Sed de iſta. ſortes incipit eſſe alter illoꝝ demonſtran
do per ly illorum ſortem ⁊ platonem. ⁊ q᷑ ſortes prius fuerit ⁊ plato primo
generetur. dicendum eſt q᷑ iſta ſit vera. ſortes immediate ante hoc non fuit
alter illorum ⁊ idem nunc eſt alter eorum. quia iſti prius non fuerūt exquo
plato non fuit. Sed illa eſt falſa in eodem caſu. Alter illorum incipit eſſe ſor
tes ⁊ idem nunc eſt ſortes. quia valet tantum ſecunda pars. Et i dem alter
illorum qui immediate ante hoc non fuit ſortes nunc eſt ſortes. ⁊ hoc eſt fal
ſum ⁊ non ſequitur. alter illoꝝ immediate ante hoc fuit ſortes. ergo ſortes im
mediate añ hoc fuit alter illoꝝ. q᷑ arguit ab amplo accepto ad non ampluꝫ

acceptū sine distributione ampli rōne ly alter illoz. Et nō sequit. sortes incipit eē alter illoz: z qlibet alter illoz est sortes vel plato. ḡ sortes incipit eē sortes vel plato. qz arguit a dicto ꝑm qd ad dictū simplr. exq̄ in añte ly incipit sequitur terminus connotatiuus z in ꝓñte terminus absolutus.

Sophisma.

Creans incipit esse deus. ℙro sophismate est notādū qꝫ casus quē ponit magister ℍugo circa illud sophisma est ille. qꝫ deus iā nō creet ſz imediate post hoc creabit. ℂScdo notādū est qꝫ subiectū sophismatis accipit ample pro eo qd̄ est vel imediate post hoc erit creans z nō ampliat in casu sophismatis qz nō supponit respectu copule de ꝑsenti. exq̄ casus ponit qꝫ deus iā nihil creet. Sz ly deus ampliat ꝑ eo qd̄ est vel imediate post hoc erit. z sic ly incipit hz ampliare terminū ꝓcedentē z sequentē ꝑ eo quod est vel immediate post hoc erit. imo quādoq; ambos tminos ꝓcedentes. vbi tñ vnus tenet se ad ptem eiusdē extremi. qz sic illa nō deberet negari asin⁹ icipit eē asin⁹ ꝑm Biridanū quia valeret tñ. asinus icipit eē asin⁹ qui est. si scōm ly asinus non ampliaret. modo hoc est falsum. qz asinus icipit esse asinns qñ nō est asinus. Sic illa etiā nō deberet ꝓcedi. motus icipit eē motus. si termini supponerēt solum pro eo qd̄ est. Sic etiam hoc totum ꝑdicatum incipiēs esse deus est terminus ampliatiuus. Et licet nō supponit in sophismate. quia ly incipit alienat per hoc totum esse deus. Et etiā ꝑ ly deus. Tamen quādo sic dicit. asinus icipit esse asinus tūc ꝑdicatum supponit pro eo quod nō est sed immediate post hoc erit. ℂPer hoc respōdet ad sophisma ipm negādo tanqz falsum. quia exponit sic. creās immediate post hoc erit deus z idē nūc nō est deus. vel crās immediate ante hoc nō fuit deus z idez nūc est deus. Et quelibet copulatiua est falsa. quia ly idem in secunda parte prime copulatiue refert restricte. z sic valet tantum. z idem creans quod immediate post hoc erit. z tenendo qꝫ differentie temporales non sint partes extremoꝝz tunc subiectum secunde partis supponit solū ad ly erit. videlicet ad copulam minus principalem. Si autem sunt partes extremoꝝm tunc hoc totuz est subiectum secunde partis. idem creans quod immediate post hoc erit. z semper tale subiectum supponit pro deo. Secunda pars est vna negatiua cuius extrema supponunt pro eodem. z ergo falsa quia ly creans semp accipitur solum ad ly erit. ℂConsequenter est sciendum qꝫ capiendo ly esse in sophismate vt importat tempus tūc sophisma est possibile. quia ita fuit tempore creationis mundi. qz tunc creans incepit esse deus in tēpore. si autem importat durationem intrinsecam rei siue eternitatem tunc sophisma est impossibile z exponentes tunc repugnant. tamen sophisma semper est in materia remota siue importet tempus siue non. qz extrema sunt semper termini disparati. quia naturaliter non possunt verificari pro eodem. Et ly esse in sophismate est categorema z non est pars copule sed predicati. z restringitur per ly deus ad supponendum solum pro deo. z sic copula nō est complexa ex duobus verbis. z ꝙuertit sic sophisma. ergo incipiens esse deus est creans. quod est vel immediate post hoc erit. ℂArguit. Sophisma ē verum. ergo male negatum. Assumptum probat. qz ipsum sequit ex vero. ergo ipsum est verum. z assumptuz probat. qz sequitur bene: deꝰ incipit eē creans. ergo creans incipit esse deus. Tenet ꝓsequētia. qz noia z v̄ba transꝫ

Rñ. ad sophisma.

Si sophisma sit pos-

Argt ꝑmo

Scdo. posita idem significat. ¶Et iterū sequit bene. deus incipit esse deus creās. ergo creans incipit esse deus. tenet ꝟsequētia a parte in modo ad suuz to-
Tertio. tuz. ¶Et iterū. creans incipit esse deus. vel creās incipt non esse deus. et nullum creans incipit non esse deus. ergo creans incipit esse deus. tenet
Quarto. cōsequētia a tota diſiūctiua cū destructione vnius partis ꝛc. ¶Et iterum. Omne quod nūc nō est deꝰ ꝛ imediate post hoc erit deus: hoc incipit esse deꝰ ꝛ creās nūc nō est deus. ꝛ imediate post hoc erit deus. ergo creās inci-
Rñ. ad ꝑm argumētū. pit esse deus. tenet ꝟsequētia in Barij. ¶Ad ꝑmū respōdet negādo assūmptū. ꝛ ad ꝓbationē neget cōsequētia. nec arguit per regulaz. Nomina ꝛ verba trāsposita idem significāt. Primo quia nō trāsponūtur a parte eiusdem extremi. Secūdo quia arguit̄a dicto ſm quid ad dictū simpliciter. qz incipit in añcedente dicit inceptionē ſz quid. exquo ipsuz sequit terminus cōno-
Duplex est inceptio. tatiuus. In ꝟsequēte vō dicit inceptionē simpliciter. exquo ipm sequit terminus absolutus. ¶Pro illo est sciēdū qꝫ duplex est inceptio. vz. inceptio simpliciter dicta ꝛ inceptio ſm quid. Inceptio simpliciter dicta est mutatio rei de nō esse ad esse. i. est mutatio qua res iā est ꝛ imediate ante hoc nō fuit. vel vbi aliq̄ res iā nō est. ꝛ imediate post hoc erit sicut inceptio motus localis. Sed inceptio ſz quid est quādo aliq̄ res que prius fuit ēt iaz est sic aliq̄liter se habet q̄liter se ꝓus nō habuit. sic ſi ipse sortes albꝰ denigraret. sic
Ad scōm. etiā qñ sortes icipit eē pi. ꝛ in plūbus alijs ꝛ silibꝰ. ¶Ad scōm rñdet negādo ꝟñam. nec arguit ꝑ regulā a pte in modo ꝛc. qz arguit cū dictione includēte negationē. vz. cū ly incipit. Sic etiā hoc totū. deus creās est terminus cōnotatiuus qui sequitur ly incipit in añcedēte. ꝛ sic iterū arguitur a dicto ſm quid ad dictū simpliciter. Tamē qñq; talis vel ꝟsimilis ꝟsequētia valet. vt quādo talis terminus cōnotatiuus est terminus ꝟuertibilis cum tali termino absoluto. vel quādo est terminus trāscēdēs. vt bene sequit. sortes incipit esse homo risibilis. ergo sortes incipit esse homo. Similiter. sortes incipit esse homo qualis. ergo sortes incipit esse homo. sic etiā. Sortes incipit esse homo quātus. ergo sortes incipit esse homo. capiēdo iam ly qualis ꝛ quātus vt sunt generalissima. Et breuiter tūc talis cōsequentia valet quādo talis terminus cōnotatiuus cōnotat partem formalem talis rei ꝓ qua
Ad tertiuz supponit terminus absolutus. vt sortes incipit esse homo sensituus. ergo sortis incipit esse homo. ¶Ad tertium respōdet cōcedēdo cōsequentiam ꝛ negādo antecedens. quia ꝑma pars copulatiue. videlicet disiunctiua est falsa. quia quelibet eius pars est falsa principalis ꝛ materialis. Et licet deus ꝛ nō deus sint terminī ꝟtradictorij. tamē sic nō verificant̄ quia nō predicantur. Sed hoc totum est predicatum. incipiens esse deus. incipiēs nō
Ad ārtū. sic deus. ꝛ illi termini nō sunt contradictorij. ¶Ad quartum respondetur concedēdo cōsequētiā: ꝛ negādo maiorem. quia ista est falsa ꝛ impossibilis. Omne ens quod nunc nō est deus ꝛ immediate post hoc erit deus incipit esse deus. sed tamen nō est syllogismus. quia minor in sensu categorico est negatiua ꝛ cōclusio affirmatiua. sic etiam totum distributum a parte subiecti in maiore non predicatur in minore. Sic etiam illa cōsequētia nō valet. creās incipit esse hoc creans. ꝛ hoc creans est vel immediate post hoc erit deus. ergo creans incipit esse deus. quia iterum arguitur a dicto ſm quid ad dictum simpliciter. Et sic omnes singulares sophismatis sunt falsi. sicut hoc creās incipit esse deus. vel hoc creās incipit esse deꝰ. Et ex

ponēdo tales singulares subiecto debet addi relatiuum identitatis in scōa exponēte. qz est terminus cōnotatiuus. ¶Sed diceres. Cōtradictoria sophismatis est falsa. nullū creans incipit esse deus. qz ex ea sequit falsum sic arguēdo. ergo creās incipit nō esse deus. a subalternāte ad subalternatam. Arguit.

¶Respōdet q nō sunt subalterne. qz nō sunt eiusdē qualitatis. quia cōsequēs est ꝓpositio affirmatiua. qz ly esse est pars ꝑdicati z nō copule. Et sic negatio postponit copule ꝓncipali. añcedēs aūt est ꝓpositio negatiua. Ex omnib⁹ dictis in articulo patet q ista tiñ. sortes incipit esse albus capiēdo ly albus vt potest esse predicatū est impossibilis. quia quādocūqz sortes incipit esse alb⁹ tūc aliqua pars ei⁹ incipit esse alba. Et debet talis ꝓpō ꝓmo probari ratione signi exclusiui. qz quādo in aliq̄ ꝓpositione ponunt duo sig̃ pgnātia tenētia se ad totam ꝓpositionem. talis propositio primo debet probari ratione signi pregātis. z post hoc ratione zc. Si aūt ly albus capit adiectiue pure. z includit ly sortes. tūc talis est vera si sortes dealbat. Respōdet. ¶Secundo patet q ista est falsa. vacuus incipit esse caspar. si caspar prius fuit z sit vacuus. sic etiam magister incipit esse ioannes. Sed ille sunt vere. caspar incipit esse vacu⁹. caspar incipit esse magister. si ꝓmo sit magister. sic etiam si sortes iam primo habet filium. z ipse sortes prius fuit. tunc ista est falsa. paternitas sortis incipit esse. Sed ista est vera sortes incipit esse paternitas. Sic etiā si aqua summe calida fit per vnam horā: tunc ꝑm Biridanum pro vltima parte hore precedentis hec est falsa. summa calefactio incipit esse. Sed talis ꝓpositio vel ꝓsimilis. sortes z plato incipiūt esse. sortes z motus incipiūt esse. vbi vnum extremoz est copulatū. tunc ante q̄z talis propositio exponat ipsa propositio debet resolui in vnā copulatiuaz. z pars post hoc deberet exponi. z ꝟ est verū q̄ nūs pluralis capit diuisim. z tūc ista est falsa. ¶Panthaleon z ꝟ instās incipiūt eē. qz resolut sic. ¶Panthaleon incipit eē. z ꝟ instās incipit esse demōstrādo ꝑs q̄ iaz est mō ꝓ⁹ pars copule est falsa. Si aūt numerus pluralis capit ꝓiunctim z ꝓiunctio copulatim. tūc talis ꝓpositio simplr exponit z nō resolut. vt sic. ¶Pathaleon z hoc instās imediate ante hoc nō fuerūt z idē iam sunt. z sic tunc predicta propositio est vera.

Quintus articulus

est de ly definit. ¶Pro isto articulo est notādū q ꝓpones de Definit eram sunt in multiplici differētia sicut ꝓpones de incipit. Et plura q̄ sunt dicta in articulo pcedēti possunt etiā applicari ad presentē articulū. z ēre iste eo erit breuior. ¶Secūdo notandum q magister ¶Marsilius exponit propositiones de definit in qbus subiectuz est terminus cōmunis vel etiam singularis z cōnotatiuus per vnā copulatiuā affirmatiuā bimembrem. et hoc quādo ly definit z infinitiuus affirmantur. vt illam. hoc album definit esse sortes. exponit sic. hoc album nunc non est sortes. et hoc album immediate ante hoc fuit sortes: z nihil quod immediate ante hoc fuit hoc album nūc est sortes. Sed q̄ subiectum est terminus singularis z absolutus tunc ipse ponit solum duas z omittit alias. vt illam sortes definit esse. sic exponit. sortes nūc nō est. z immediate ante hoc fuit. Expō. marsilij. ¶Et ista expositio nō valet. quia als illa nunq̄z esset vera. aliquid definit esse. qz semp prima pars copulatiue esset falsa. illa videlicet. aliqd nūc nō est. silr illa esset falsa. mot⁹ definit esse Silr posito casu q deus adnihilaret formā. z ly definit importat instās pro quo adnihilet. tūc ista esset vera. sortes definit esse sortes. z tamen exponēs Reprobat.

Expositio Hugonis.

esset falsa. Sz magr Hugo exponit tales ꝓpones q vnã copulatiuã affirmatiuaz bimẽbrem. cuius ꝑma pars est positio de ꝓterito. z scda pars est remotio de ꝑsenti. vt illã sortes desinit esse. sic exponit. sortes immediate añ hoc fuit z idez nũc nõ est. Et ratio sua est ista. quia quelibet res naturaliter desinens esse: desinit esse per ꝑmũ instãs sui nõ esse. ergo in expositione talium ꝓpõnum sufficit q exprimatur tale instans. z hoc fit per talem copulatiuam.

Reprobat.

¶ Sed tamen talis expositio etiam nõ valet. quia posito q dominus deus pro eodem instãti creet angelum: z adnihilet eundem. tũc ista est vera. angelus desinit esse. z tamẽ exponẽs est falsa: sicut Hugo exponit. quia tunc talis angelus nunqz fuit: z tamẽ etiã est. quia in transmutationibus instantaneis z deperditis: instãs trãsmutationis debet attribui priori passioni. scilicet esse. Sed in acquisitis debet attribui posteriori passioni: que passio etiã est esse. Sic etiaz ponẽdo instantia indiuisibilia. tunc hec est vera. hoc instãs desinit esse. demõstrãdo instãs qõ iam est. z tamẽ exponẽs Hugonis est falsa. sic etiam tenẽdo modum Marsilij de rarefactione. scilicet q nulla quãtitas precedẽs maneret cuz sequenti. tunc quelibet talis durat solum per instãs indiuisibile. ponẽdo instãtia indiuisibilia. tñ hec est vera. hec quãtitas desinit esse. z tamen totalis exponẽs esset falsa. exponẽdo eam sicut Hugo exponit. Sic etiam ponaf casus. q sortes z plato dealbenf adequate p istaz hozã. sed in fine hoze sortes desinat albus fieri. z albedo platonis cõsequẽter intẽdaf. tunc ista est vera. sortes desinit esse ita albus sicut plato. z tñ iterũ exponẽs esset falsa.

Cõis expõ

¶ Ergo cõiter tales propositiones desinit. exponunf per vnam disiunctiuam compositã ex duabus copulatiuis. quarum prima exprimit primũ instãs nõ esse. alia vltimum instãs esse. z taliter q ista de futuro vel de preterito preponaf huic de presenti. z subiecto addaf relatiuũ idẽtitatis in secũda exponẽte. Si fuerit talis terminus communis vel singularis z cõnotatiuus. vt ista. sortes desinit esse. exponif sic. sortes immediate añ hoc fuit. z idem nũc nõ est. vel sortes immediate post hoc nõ erit. z idem nũc est. Et sic ptes copulatiue debẽt esse diuersaz qualitatum. z sic semp sũt ibi due affirmatiue z due negatiue. Et illa in qua ponif ly immediate añ hoc: est affirmatiua. Sed illa in qua ponif immediate post hoc. est negatiua. Et qñ verbum est alterius temporis qz ꝑsentis. tũc in omnibus exponẽtibus ad predicatum debet addi differẽtia eiusdem tẽporis. Et quãdo infinitiuus negatur z nõ verbum principale. tũc talis ꝓpositio habet exponi sicut vna pura affirmatiua de incipit. vt sortes desinit nõ esse. que valet tãtum sicut ista. sortes incipit esse z ꝑm hoc tales propositiones possunt exponi. sortes desinit fieri. sortes desinit currere. motus localis desijt esse vacuus. sortes desinit nõ esse in domo. sortes desinit nõ cucurrisse. sortes desinit videre ioãnem. ¶ Ulterius est sciẽdum. q ly immediate post hoc. z ly immediate ante hoc. sunt syncategoremata mixta: includẽtia actum z cõceptum. Actus tenet se ad totam propositionem. et si instantia sunt sibi immediata tunc ista. motus erit immediate post hoc valet tãtum. motus erit in instanti qõ est immediatum huic instanti. vel tempus in quo motus erit z in eius tpis qlibet parte ad quã ꝓducif vel ꝓduceꝝ vl corrũpif est huic instãti ipsius imediatuz. Sed tenẽdo q sint mediata: tunc ipsa valet tñ motus erit in instãti qõ est mediatum huic instãti. id est motꝰ erit añ quodlibet instãs post hoc instãs vel tps in quo motꝰ erit. z in cuius

tpis qualibet pte aliquid ipius ꝓducet. est huic instanti mediatum. qz tunc nō dant duo instātia unediata. sed inter quelibet duo mediāt infinita instantia. Sed ly immediate ante hoc valet tantum sicut post qōlibet instās ante hoc. ¶ Arguit. si modus exponēdi staret sequitur qꝫ ista nunqꝫ deberet cōcedi. sortes desinit esse. qz illa semp est falsa. sortes immediate añ hoc fuit: z idem nūc nō est. qz secunda pars est falsa. illa vicz. idem sortes qui imediate ante hoc fuit nūc nō est ens ꝑ ꝓmo nō esse sortis qꝫ sortes qui fuit manet semp ens vel entia. ¶ Confirmat. Sequit qꝫ illa deberet ꝓcedi. nulla dies desinit esse. z importat ly dies instans meridiei. qz valet tantum. dies immediate ante hoc fuit: z eadez nunc nō est. ¶ Et iterum. Sequit qꝫ illa deberet negari. summa rarefactio desinit esse. vel summa calefactio desinit eē. z ipor tet ly ꝓmum nō esse calefactiōis. ¶ Ad ꝓmū ꝓcedendo sequelā. imo illa ꝑ est falsa. sortes desinit esse. qz ly ens in secūda exponēte capit trāscēdenter. modo quādo sortes desinit esse sortes: adhuc sortes post hoc erit ens qz materia z forma. Sed illa bñ ꝓceditur. sortes desinit esse sortes. g̃ sortes desinit esse. qa arguit ab inferiori ad suꝑius cum distributione suꝑioris. vt a ly sortes ad ly ens. Illa tamen bene est possibilis. Sortes desinit esse. vt si deus annihilaret aiam sortis ꝓ ꝓmo nō esse sortis vel materiaz suaz. Et sic non est simile de hoīe z de asino. Illa enim bene est vera. asinus desinit esse quia quādo brutū moꝛitur siue coꝛrumpit: tūc forma eius etiaz coꝛrumpit. ¶ Ad secūdum respondet negando assumptum. Et vlterius est dicendū qꝫ illa est falsa. illa dies immediate ante hoc fuit ꝑ tali instanti. saltez ꝑut ly fuit iporˉtat horam ꝓcedentē. quia dies non est in tempoꝛe minoꝛi se. qz nullus dies est in minoꝛi tempoꝛe se. Et ergo quādo talis ꝓcedit. dies est vel sibi filis z̄. ly est importat totam diē et z nō vnā horā. z sic illa est falsa dies est in hora octaua. Sed bene ꝓ octaua hora verum est dicere qꝫ dies est. vt ly est importat totam diem. Sed ꝓ ꝓmo nō esse diei tunc ista est vera. dies desinit esse. quia tunc illa dies immediate ante hoc fuit iterum. ꝓout ly fuit importat totam ꝓcedentē horam z idem iam nō est. Si autem motus est mobile met tunc non est aliud nisi celum saltem ꝑm vulgares: z tunc est falsa. dies desinit esse. sic etiam dies incipit esse. Sed ille bene sunt vere. aliquid desinit esse dies. aliquid incipit esse dies. ¶ Ad tertium respondet ponēdo modum Buridani cōcedendo assumptum. quia ꝑ ꝓmo nō esse summe calefactionis hec est falsa. summa calefactio immediate ante hoc fuit. exꝫ ꝑm Buridanum res nō est ꝓcise eo tēpoꝛe ꝓ quo fit. Sed illa est vera. summa calefactio desinit esse summa calefactio. Sic etiam illa est vera. aliquid fuit summa calefactio. z ly summa calefactio habet ampliare ꝓ eo quod est vel immediate post hoc erit. Sed ꝑm ¶ Darsilium tūc ꝓdicta ꝓpositio esset falsa. Quia scōa pars est falsa. vicz secūda exponens. qz eadem summa calefactio que immediate ante hoc fuit: etiaz iam est ens qz iam est caliditas vicz iam nō sit summa calefactio ꝓ quo tūc summa calefactio in instanti incipiat esse. vel ꝑ quo desinit esse ꝑm ¶ Darsilium z Buridanū. De illis videndum est in libris ¶ Phyſicoꝛum.

Sophiſma.

Sortes desinit scire oēz ꝓponez. ¶ Ꝓ sophismate est notādū. qꝫ casus sophismatis qué ponit magr ¶ Hugo é qꝫ ꝑus solū fuerit iste due ꝓpones. sortes est: deꝰ est. qs sortes

Argr ꝓmo

Scōo.

Tertio.

Rñ. ad ꝓm argumētū

Ad scōm.

Ad tertiuz

Casus sophismatis

ſciuerit ꝛ etiã ſciat eas.ꝛ iam vna de nouo formet ſiue generetur tertia propoſitio.ſ.homo eſt aſin⁹.Et in tali caſu magiſter Hugo concedit ſophiſma.

Declarat caſũ ſophiſmatis ꝛ vi tatẽ ei⁹ ꝛc.

¶Et ibi eſt ſciendum ꝙ ſophiſma de rigore ſtante illo caſu nec eſt verum nec falſum qꝛ nõ eſſet.exquo ſolum iſte tres ꝓpoſitiones eſſent.oportet ꝫ ꝙ ly definit in ſophiſmate iportet illud tempus ꝑ quo ſolũ ille tres ꝓpõnes ſint.ſed in tali caſu ſophiſma eſt verum.qꝛ iam ly eſt debet iportare temp⁹ ꝑ quo⁹ etiaz ſophiſma eſt.Sic etiã in tali caſu ꝙ ſortes ſciuerit oẽs ꝓpõnes que fuerũt ꝛ ſit iam ꝑmũ inſtans nõ eſſe ſortis:tũc itez ſophiſma eſt verum. vt patet p expoſitionez ꝛ ſic aliqd definit ſcire quod tamen nõ eſt. Nec hoc eſt incõueniens.qꝛ ly definit eſt termin⁹ ampliatu⁹. ꝛ talis bene ſupponit pro eo qõ nõ eſt.ꝛ ampliat terminum ꝑcedentẽ ꝛ ſequentẽ ꝑ eo qõ eſt vltim mediate ante hoc fuit.alias illa deberet negari.motus definit eſſe mot⁹.ſi ſecundum ly motus accipet ſolũ ad ly eſt.qꝛ valeret tantũ.motus definit eſſe motus qui eſt.ꝛ hoc eſt falſuz.qꝛ mot⁹ definit eſſe motus quãdo nõ eſt motus.qꝛ ꝑ primo nõ eſſe motus. ¶Nec etiaz talis terminus ſeqns accipitur ſolum ad fuit.quia alias illa deberet negari . Angelus definit eſſe ſi pro eodem inſtanti deus crearet angeluz ꝛ annihilaret eũdem.ſic etiã illa deberet negari.hoc inſtans definit eſſe.qꝛ valet tantum.hoc inſtans definit eſſe ens quod fuit.mõ hoc inſtans nunc̃z fuit.Et ſic ly ſortes ꝛ ly ꝓpõnez in ſophiſmate ampliantur ꝑ eo qõ eſt vel imediate ante hoc fuit.ꝛ nõ oportet ꝙ talis ampliatio exꝑmatur in ſophiſmate.qꝛ ſophiſma nõ valet tantuz ſicut ſortes definit ſcire omnez propõnez que eſt vel imediate ante hoc fuit. quilla eſt falſa. vt patet exponẽdo eam.ſed ſufficit ꝙ ampliatio exꝑmatur in exponentibus. ¶Sic etiaz illa eſt vera.ſortes definit eſſe albiſſimus hominũ.poſito caſu ꝙ ſortes ſit albiſſimus hominũ.ꝛ ꝙ plato naſcat albior ſorte.ꝛ imꝑortet ly definit ꝑmuz inſtans eſſe platonis.ꝛ tñ nec definit eſſe albiſſimus eoruz qui nõ ſunt. Alij tñ dicunt ad hoc ꝙ aliqd deſinat ſcire aliqd oportet ꝙ illud ſit.ſed primum eſt verius. ¶Item poſito caſu ꝙ ꝑus fuiſſent mille propoſitiones videlicet ante vnum annuz:quarum ſortes nullaz ſciuiſſet.ꝛ immediate anteq̃z illa fieret homo eſt aſinus ſint due propoſitiões quas ſortes ſciat.tunc in tali caſu ſophiſma iterum eſt verum.vt patet per exponentes.Et ly propoſitionem in ſophiſmate ſupponit diſtributiue per ly omnem quod eſt ſignum ſuppoſitionis ꝛ reſtrictionis.Sic etiam in ſua contradictoria.ꝛ ſupponit ſolum pro propoſitione que eſt vel imediate añ hoc fuit.Et verificatur ſic.hoc eſt vel immediate ante hoc fuit propoſitio. Et ſic licet ſequatur verbum ſignificans actum anime interiorem . videlicet ly ſcire.tamen non appellat ſuam rationem.nec etiã ampliatur peripſum ad quincz differentias temporum.quia ly ſcio non facit appellationez rationis circa terminum ſecunde intentionis ꝛ perſonaliter captum.nec etiam ampliationem ad ipſum vt dictum eſt de appellationibus.Et ſic ſophiſma non valet tantum.Sortes definit ſcire omnem propoſitionem que eſt vel fuit vel erit vel poteſt eſſe.¶Eſt tamen ſciendum ꝙ de intentione Hugonis eſt ꝙ ly ꝓpoſitionem in ſophiſmate ſupponit determinate . ꝛ ꝙ diſtributio huius ſigni omnẽ impediatur ꝑ ly definit. ſed tñ hoc videtur eẽ falſum.quia tam ly omnẽ eſt ſignũ ſuppoſitionis ꝛ reſtrictionis ꝛ tale nõ habet impediri per ſignum precedens quale eſt ly definit quia tale ſignum precedens habet aliquem terminum categorematicum.in quem fertur immediate. Sic etiam

si staret determinate. tūc sophisma equiualeret huic propositioni. Sortes propositionem desinit scire. que tamen est falsa. Et ly scire non supponit in sophismate. sic etiā ly omnem ꝓpositionez non supponit. quia nullum tale verificat. ꝛ non sequit̄ q; ergo alienat ly desinit per talez dictionem: quia talis determinatio includit syncategorema. Sic etiaz determinabile est priuatiuuz ꝛ non debet descendi copulatiue sub ly propositionem. vt sic. ergo sortes desinit scire illam propositionez ꝛ sortes desinit scire ꝛc̄. quia in ꝑgnantibus non oportet valere descensum. Nam precipue non oportet valere descensum sub determinatione distributa vnica acceptione accepta cuz suo determinabili. Et sophisma est in materia contingenti ꝛ conuert̄ sic. igitur desinens scire omnem propositionem est sortes qui est vel immediate ante hoc fuit. ¶ Per hoc respondet̄ ad sophisma ipsuz concedendo stante casu sophismatis. quia exponentes sunt vere. quia exponit̄ sic. Sortes immediate ante hoc sciuit omnez propositionē. ꝛ idem nunc non scit omnez propositionez. vel sortes post hoc immediate non sciet omnez propositionem. ꝛ idem nunc scit omnē ꝓpositionez. ꝛ ista est vera. quia prima copulatiua est vera. ¶ Arguit̄. Sophisma est falsum. ergo. Assumptum probat̄. qz sequit̄ bene. Sortes desinit scire omnez ꝓpositionez. ergo sortes desinit scire ꝓpositionē Tenet ꝓña a toto in quantitate ad partem. ¶ Confirmat̄. Sequit̄ bene. sortes desinit scire omnez ꝓpositionē. ergo a sorte desinit̄ sciri omnis ꝓpositio. Tenet ꝓña ab actiuo ad passiuuz. consequens falsum est. qz sequitur bene. A sorte desinit̄ sciri oīs ꝓpositio. ꝛ hec propositio. hō est asin⁹ est ꝓpō. ergo a sorte desinit̄ sciri hec propositio. hō est asinus. ꝓñs falsum est. quia nunq̄ scit eā. tenet ꝓsequentia p debitā subsumptionē sub termino distributa ꝛc̄. ¶ Confirmat̄ Vel sortes desinit scire omnē ꝓpositionē desinēdo scire vel nō desinēdo scire. ¶ Ad ꝓmum negat̄ assumptum. Ad ꝓbationem negat̄ consequentia. nec tenet p regulam a toto in q̄ntitate ꝛc̄. qz cū talib⁹ dictiōibus icludentib⁹ negatiōez nō oportet ꝓñaz valere. ꝛ etiā ly desinit in ꝓñte ꝓ nullo supponit. ꝛ tñ i añte supponit. ¶ Ad scām negādo ꝓñaz. nec tenet ab actiuo ad passiuū. qz deberet argui respectu subiecti trāscendētis. etiā nō participāt i extremis. qz ly oīs in oīone passiua nō est ps extremi. ¶ Ad tertium rñr q; sortes desinit scire omnē ꝓpōnē nō desinēdo scire. vt pz ꝑ exponentes ūno sortes in casu sophismatis nihil desinit scire. sed p solā aggenerationez ꝓpōnis falsē. sortes desinit omnez ꝓpositiōem scire. ¶ Sic etiā illa ꝓsequētia nō valet. sortes nō sciuit oēm ꝓpōnem. ergo sortes immediate ante hoc nō sciuit omnē ꝓpōnē. qz in casu posito circa sophisma. vicz q; ꝓpus fuissent mille ꝓpōnes tūc añs est vez ꝛc̄. ꝛ ex opposito ꝓñtis nō sequit̄ oppositū añcedentis. qz nō sequit̄. sortes imediate añ hoc sciuit oēm ꝓpōnem. g̃ sortes sciuit ꝓpōnem qz ly ꝓpōnem in ꝓñte ꝑ pluribus distribuit̄ q̄z in añcedente. qz in añcedente supponit solum pro ꝓpōne que imediate añ hoc fuit ex quo debet verificari mediante copula sic determinata. Sed in ꝓñte supponit p qualibet. ꝓpōne que fuit. ¶ Tñ ꝓcedentes illā. adam fuit omnis hō hñt ꝓcedere ꝓñaz ꝛ ꝓñs. Sic etiā illa nō valet. sortes imediate añ hec sciuit oēm ꝓpōnem. g̃ sortes imediate añ hoc oēm ꝓpōnem sciuit. qz arguitur a nō amplo ad amplū cum distributiōe ampli. Sed illa. sortes imediate ante hoc sciuit oēm ꝓpōnez. g̃ sortes imediate añ hoc oēz ꝓpōnē que fuit sciuit. Sed si ly imediate añ hoc in ꝓñte determinat copulā minus ꝑncipalez tūc

Rñ. ad sophiſ.

Argī ꝑmo

Secūdo.

Tertio.

Rñ. ad ꝑm

Ad scām.

Ad tertiuz

Declarat aliq̄s ꝓñas

1

3

est bona. Si vo ꝓncipalẽtũc est mala. idẽ est de ista. sortes imediate añ hoc
sciuit omnẽ ꝓpõnẽ igit sortes imediate añ hoc ꝓpõnẽ q imediate añ ꝫ fuit
4 sciuit. Sz illa sortes desinit scire oẽm ꝓpõnẽ. g̃ sortes sciuit aliquã ꝓpõnem
5 est mala. Sic etiã illa est mala. sortes desinit scire oẽz ꝓpõnẽ g̃ sortis scia de
finit scire oẽz ꝓpõnẽ. vel etiã iferẽdo illã sortis sciẽtia desinit scire oẽz ꝓpositionẽ quia vna sciẽtia nõ sciunt plures ꝓpositiones nõ synonime. sic etiã sci
6 entijs nõ scitur vna ꝓpositio specie distinctis. Sed illa. sortes desinit scire
omnẽ ꝓpõnẽ ⁊ omnis ꝓpõ vera est ꝓpositio. g̃ sortes desinit scire omnem
7 ꝓpõnẽ verã est mala. Sed illa sortes desinit scire oẽm ꝓpositionẽ. ergo sor-
8 tes desinit scire oẽm ꝓpõnem verã vel falsam est bona. Sed illa. sortes de-
finit scire oẽm ꝓpõnẽ ⁊ aliqua ꝓpositio fuit nõ ꝓpositio ergo sortes desinit
9 scire nõ ꝓpõnem est mala. ¶Et sortes desinit scire omnẽ ꝓpositionẽ ⁊ nec
desinit scire oẽm ꝓpõnẽ que est. nec desinit scire omnẽ ꝓpositionẽ que fuit
nec desinit scire oẽm ꝓpõnez que est vel fuit. Et ista sortes desinit scire oẽz
ꝓpõnem qñ nõ desinit scire oẽm ꝓpõnem est vera in sensu categorico ⁊ est
falsa in sensu hypothetico. Sed illa. sortes desinit scire oẽz ꝓpõnem quãdo
desinit scire oẽz ꝓpõnẽ est falsa i sensu categorico ⁊ ẽt in sensu hypothetico.

Signa alietatis.

Sextus articulus est de signis alietatis ꝓ isto articulo est notãdum ꝙ signa alietatis sunt differt ab. aliud ab. nõ idẽ ⁊ similia. sic etiã ly differt est signũ alietatis. ita etiã ꝙ talia signa sine ꝓpõne sunt signa alietatis qz ista exponibilis. sortes ⁊ plato differũt vt ꝓ se dicit hugo ꝙ habeat exponi sicut ista. sortes a platone differt quod nõ eẽt nisi ly differt eẽt signũ alietatis. Sic ẽt ly aliud q̃z ⁊ ly aliter q̃z vt sortes est aliud aial q̃z plato. Et dicũtur ideo signa alietatis qz iportãt diuersitatẽ iter res significatas ꝓ termios qb⁹ addũtur. Et talia signa hñt distribuere casus quos regũt. Et ly differt ⁊ diuersuz vel etiã ly aliud distribuũt solũ ablatiuos qs regũt mediãte ꝓpositione a vel ab ⁊ ꝫ dicẽdo sic sortes differt anima rationali ab asino. ly anima rationali nõ distribuitur sed ly asino distribuit. aliqua tamen etiam distribuunt datiuum. vt sortes est non idem asino hoc totum non idem vt est signum alietatis ⁊ exponibile distribuit ly asino. ⁊ tunc negatio nõ infinitat totum sequens sed solum ly idem. Aliqua vero distribuũt ntiñ. vt sortes est aliud animal q̃z asinus. ly asinus distribuitur per hoc totum aliud q̃z. Et de isto plus habet videri in decima regula suppositionum Marsilij. ¶Secundo notandum ꝙ quidam exponunt propositiones de signis alietatis per duas exponentes in quarum prima ponunt ꝓstãtiam extremi ad qõ nõ tenet se signum alietatis. In secũda vero terminus rectus a signo alietatis predicatur negatiue de tali termino cuius constantia est sumpta. vt illam. sortes differt ab homine. sic exponunt. sortes est. ⁊ sortes non est homo. sed illa expositio non valet. quia als illa deberet cõcedi. sortes differt a chimera. quia sortes est. ⁊ sortes non est chimera. ꝓñs autem falsum est ⁊ cõtra pẽm. xij. Metaphẽ. dicentem. ꝙ entis ad nõ ens nulla est diuersitas vel identitas.

Mõ sufficienter exponũtur ꝓ duas exponẽtes

Expositio Marsilij.

¶Cõsequẽter est notãdum. ꝙ etiã expositio Marsilij qui exponit tales ꝓpositiones per tres exponẽtes. in primis duabus ponendo cõstãtiam terminoꝝ inter quos cadit alietas. id est inter quorum significata cadit alietas: ⁊ in tertia. tunc tales termini predicãtur de se inuicem negatiue. vt ista expositio. sortes est. ⁊ omnis asinus est. ⁊ sortes non est asinus. exponit istam. sortes differt ab asino. Et illa exposi-

tio nō valet. quia alʒ illa deberet concedi. sortes differt a platone. si sortes viueret per primā medietatem huius hore: ⁊ plato solum per secūdā. ⁊ ly differt importaret totam horam. quia tūc exponētes. essent vere antecedēs falsum est. quia tales non sunt simul. ¶ Propter ꝫ ergo cōiter exponuntur ꝓpositiones tales de signis alietatis ꝯtum est ꝑcise ratione signi alietatis per tres exponētes. ⁊ prime due ponūt cōstantiam terminorum inter quoꝝ significata cadit alietas. Et tertia propositio opposita est ad illas vbi tūc tales termini predicātur de se inuicem. ⁊ ꝙ semper in exponētibus addaꝯ ly simul. ⁊ quādo talis ꝓpositio est affirmatiua ꝙ tunc etiam exponatur copulatiue: siue signum affirmetur siue negeꝯ. Sed quando est negatiua ꝙ exponaꝯ disiunctiue iterum siue signum affirmeꝯ siue negeꝯ. vt sortes differt ab asino cōiter sic exponiꝯ. sortes est. ⁊ simul omnis asinus est. ⁊ simul sortes nō est asinꝰ. Sed ista. sortes nō differt ab asino exponiꝯ sic. sortes nō est. vel simul omnis asinus nō est. vel simul sortes est asinus: ita ꝙ soluꝫ prime due sint eiusdem qualitatis cum exposita. tertia aūt; debet esse oppositе qualitatis ad eas. Et nō oportet terminos eodem modo supponere in exponētibꝰ sicut in exposita. saltem quo ad speciem etiam in affirmatiuis. Sicut communiter dicit. quia alʒ due ꝯtradictorie fierent simul falsе. quia illa est falsa. omne differens ab omni homine nō est sortes. quia ex ea sequitur falsum sic arguēdo. ⁊ sortes est differēs ab omni homine. ergo sortes nō est sortes. ⁊ tamē eius cōtradictoria. illa videlicet. nō omne differens ab homine nō est sortes. etiam est falsa. si saltem oportet terminos in exponētibus eodem modo supponere sicut in exposita. quia exquo ly homine in ista. non omne differens ab homine nō est sortes. supponit distributiue. quia sequitur tria signa distributiua. scilicet ly nō. ⁊ ly differt ab. ⁊ ly omni. ⁊ sic similiter in exponētibus etiam deberet supponere distributiue. tunc tertia esset falsa. illa videlicet sortes nō est homo. ⁊ quia talis habet exponi copulatiue. exquo est affirmatiua ipsa esset falsa. Sz tamē propositiones tales debēt sic exponi. ꝙ quādo exposite sunt contradictorie ꝙ etiaz exponētes sint cōtradictorie. Sed ꝙ in negatiuis nō oporteat terminos eodē modo supponere in exponētibꝰ sicut in exposita. ¶ Patet. quia alʒ illa esset falsa. sortes nō differt ab homine. quia si ly homine in tertia exponēte debet distribui sicut tunc distribuiꝯ in exposita. tūc tertia esset illa. sortes est omnis homo. que est falsa. ⁊ tamē prime due etiam sunt falsе. Et dicitur notāter. quo ad speciem. quia termini quo ad suppositū debēt eodem modo supponere in exponētibus sicut in exposita. ⁊ debēt accipi ad eandē differētiam tēporis. Dicit etiam; notāter ꝙ ꝓpositiones sufficiēter sic exponunt per tres exponētes ꝙtum est ꝑcise ratione signi alietatis. quia si ponit ibi aliquod signū ratione cuius aliquid requirit. non sufficiūt tales tres exponētes. vt in ista. a sorte differt omnis asinus. nō sufficiūt ille tres exponētes. Sz etiam ratione suppositionis determinate ⁊ copule requirit ꝙ certum suppositum talis termini sit quodlibet suppositum termini distributi. ⁊ ꝯ tunc addit quarta exponēs vt sic. ⁊ hoc est omnis asinus. Et talis ꝓpositio prius debet probari ratione suppositionis determinate per singulares vt sic. a sorte hoc differens est omnis asinus. vel a sorte hoc differens est omnis asinus. ⁊ sic de singulis. ⁊ tales exponunt tunc sic. sortes est. ⁊ simul omnis asinus est ⁊ simul sortes nō est omnis asinus. ⁊ simul hoc quod non est sortes est omnis

Reprobat.

Expō cōis

asinus. z ista quarta est falsa. Sic etiam ista ꝓpositio. omne differens ab equo est asin⁹. est falsa z impossibilis. z tamē exponēdo eaz sic. omnis equ⁹ est. z simul omnis asin⁹ est. z simul asinus nō est equus. omnes exponētes essent vere. Sed talis ꝓpositio ꝑius debet ꝓbari ratione signi vniuersalis vt sic. hoc differēs ab equo est asinus. z hoc differens ab equo est asinus. et sic de singulis. iuxta regulam cōmunem. Quando in aliqua ꝓpositione ponūtur duo signa. vnum resolubile zc̄. Et post hoc singulares debent exponi. z tūc plures singulares erūt falsē. vbi per ambo ꝓnomina demonstrātur res que⁹ nō sunt asinus. Et ꝓz istum modum exponēdi. tunc quādocunqz signū alietatis nō est determinabile siue principalioꝛ pars predicati: tunc tertia nō formaf. vel nō erit negatiua quādo talis saltem est affirmatiua. Sed tertia debet esse exposita met solū mutādo signum in ly quod nō est. vt sic. sortes vidēs differēs ab homine. exponif sic. sortes est. z simul ois hō est. z simul sortes videt ens qđ nō est homo. ¶ Est tñ verū q dabilis est vnus alter modus exponēdi tales ꝓpositiones: z saltem ꝓbabiles. ille videlicet. q quelibet ꝓpositio de signo alietatis quātū est ꝑtinse ratiōe talis signi. sufficiēter z formaliter habet exponi p duas exponētes eiusdē qualitatis cuz exposita. ita q affirmatiua p duas affirmatiuas. z negatiua p duas negatiuas. z in prima debet subijci termin⁹ rectus a parte post a signo alietatis. z secūda debet esse exposita met: solū mutādo signū alietatis in ly ens qđ nō est. z semper debet addi ly simul in secūda exponēte. Et quādo nō ponif subſtātiuū cuz signo: tūc debet poni ly ens qđ nō est. Et debet eodem modo accipi ad ſuppositū z quo ad ſpeciem. sicut signū alietatis. Si āt ponif ibi subſtātiuū cū signo alietatis. tūc etiā in secūda exponēte debet poni. vt in ista sortes differt ab homine. exponif sic. omnis hō est. z simul sortes est ens qđ nō est homo. sortes est aliud album q̄z plato. sic. plato est albus. z simul sortes qui est albus est ens qđ nō est plato. Sed illa. ioānes differēs ab ente est. sic. omne ens est. z simul ioānes q est ens qđ nō est ens est ens. Sed illa ab omni vero aliud est verū. ꝓpus sic resoluaf. ab illo vero aliud est verū. ab illo vero aliud est verū zc̄. z tūc post hoc sic exponif. verus est. z simul verū est ens qđ nō est verū. Sed illa pater in diuinis differt a filio in diuinis. sic. filius in diuinis est. z simul pater est ens qđ nō est fili⁹ in diuinis. z secūda est falsa. exquo ly ens importat diuersitatē essentialē. sicut ly aliud ab. z differt ab. z sic etiaz exposita est falsa. Sed illa. sortes est alter asin⁹ q̄z plato. sic. plato est. z simul sortes q est asin⁹ est res q̄ nō est plato. Sed illa sortes non differt ab hoie. sic. ois hō nō est vel simul sortes nō est ens qđ nō est homo. Et ista expositio. habet veritatē qñ tale signū exponibile nō infinitaf per negationē infinitātēr tentā. q dicēdo sic. sortes qui nō differt a chimera est hō. talis ꝓpō nō debet exponi sic modus exprimit q ipsa est vera z tñ prima exponēs eēt falsa. illa videlicet chimera est nec pōt diſiūctiue exponi sic aliq volūt. vt sic. sortes nō est vel simul chimera nō est vel simil sortes est chimera. z addēdo quartā illā videlicet vel sortes q nō est chimera est homo. quia tales vel cōsimiles. sortes q nō differt ab hoie est homo: sortes qui nō differt ab animali est hō. sortes qui nō differt a chimera est asinus deberent cōcedi exquo ponunf diſiūctiue sic. sortes nō est vel simul chimera nō est zc̄. modo iam diſiunctiua est vera. quia secunda eius pars est vera. Talis ergo ꝓpositio de ly differt vel differens quando

Ali⁹ mod⁹ exponēdi.

ly differt vel differens negat̃ per negationē infinitāter tentaz pōt exponi p vnam copulatiuā quadrimembrē cuius prima pars est vna disiunctiua tri membris. z secūda est categorica z predicat̃ de determinabili cuius tunc tale signum alietatis est determinatio vt sortes qui nō differt a chimera est asinus. exponitur sic. sortes nō est. vel simul chimera nō est. vel simul sortes est chimera. z sortes est asinus. z ly et: est copula principalis ibi. Sic etiam illa. sortes qui non differt ab homine est sortes. que est vera. z exponit̃ sic. sortes non est. vel simul homo nō est. vel simul sortes est homo. z sortes est sortes. ¶ Possunt tamē tales ꝓpositiones z cōsimiles prius resolui in vnam copulatiuam affirmatiuam: in cuius vna parte vnū predicatur de determinabili principali alterius. Et illa significat vnam negatiuam in qua alterum extremū ad quod signum alietatis se non tenet subijcitur in propositione de tali signo alietatis vel ecōuerso. Exemplū. vt sortes qui non differt a chimera est asinꝰ. sic. sortes est asinꝰ. z sortes nō differt a chimera. Sortes non differēs ab homine est homo. sic. sortes est homo. z sortes nō differt ab homine. sortes est equꝰ nō differēs ab homine. sic. sortes est equꝰ. z sortes nō differt ab homine sortes nō est equꝰ differēs ab homine. sic Sortes est z sortes nō est equꝰ differēs ab homine. ¶ Dulti tamē dicūt ꝙ tales ꝓpositiones non sint exponibiles vbi signum alietatis infinitatur. ¶ Est etiam alter modus exponēdi tales ꝓpositiones de signis alietatis. precipue vbi talia signa non sunt copule. nec includunt tales: sed sunt partes extremorum z minus principalis. z ille exponunt tales ꝓpositiones per vnā categoricam. et sic ista. sortes videt differens ab homine. exponit̃ sic. sortes videt aliquid quod z homo sunt. z quod nō est homo. z hoc est verum quādo videt lapidem ꝛc. vel aliquā rem aliā que nō est homo. Sed illa differens ab homine non est asinus exponit̃ sic categorice. aliquid z omnis homo simul sunt z qō nō est asinꝰ. ¶ Et ex istis omnibꝰ patet faciliter quomodo tales sunt exponēde z similes sortes differt ab aliquo homine. sortes albꝰ est differēs a platone nigro angelus est differens ab homine. homo possibiliter differt ab asino. sortes cōtingēter differt ab asino. prout dicit contingētiam ad vtrū libet. z etiam cum conuertitur cum ly possibiliter. sortes necessario differt ab asino. z ibi ly necessario debet etiā poni in constantia siue in duabus exponētibus primis. alꝫ ipsa esset vera. exquo tertia etiam est vera. illa videlicet. sortes necessario nō est asinus. z ergo prima exponens debet esse illa. sortes necessario est. exponēdo per tres. vel illa. asinus necessario est. exponendo per duas. Item sortes cras erit differēs ab albo quod est sortes. hominis asinꝰ differt ab asino. z tunc debet addi relatiuū idētitatis ad ly hominis in tertia exponēte. alꝫ ipsa esset vera. quia ille omnes sunt vere. hominis asinꝰ est. z simul omnis asinꝰ est. z simul hominis asinꝰ nō est asinus. ga contradictoria est falsa. illa videlicet cuiuslibet hominis quilibet asinus est asinus. Et ergo tertia debet esse illa. z simul eiusdem hominis asinus nō est asinꝰ. z illa est falsa ꝓpter relationē. Item illa. asinꝰ differt ab hominis asino. asinꝰ differt ab asino hominis. Sortes differt a platone quādo nō differt ab homine. Differentia hominis ab asino est specifica. Sortes differt specie ab asino. Et capiēdo illum terminū specie nominaliter. tunc ipsa est falsa. z tunc modus differendi quem importat ly specie. debet exprimi in exponētibus. Nam quando aliquis terminus in exposita importat modum differe-

Ali⁹ mod⁹ exponēdi.

Declarat ꝓpōnes.

rendi. tūc etiā debet exp̄mi in exponentibus. Sed capiēdo ly specie aduerbialiter. vt valet tantum. id est specifice. tunc ista est vera. Item illa. cuiuslibet hominis differētis ab asino est asin⁹. cuiuslibet hominis differentis ab asino interest legere. a sorte differente ab homine percutit nicolaus. sortem differentem ab equo oportet comedere. homo vel differens ab homine est asinus. qcqd differt ab homine differt ab asino. sortes nō est omne differēs ab asino. a quolibet homine glibet hō differt. ab omni homie differt omnis homo. semp hō differt ab hoīe. semper ab homine hō differt. ab hoīe semper homo differt. ab ente differt aliqd. ab ente nō differt aliqd. differēs ab ente nō est. illo tempore sortes differt ab asino. in isto tempore sortes differt a platone. sortes est risibile differēs ab asino. sortes est differētia ab homine. capiēdo ly differentia in plurali numero ⁊ exponēdo talem p̄ duas. tunc in secūda exponēte debet poni ly entia que nō sunt. ⁊ sic ita exponitur. omnis homo est. ⁊ simul sortes est entia que non sunt homo. ¶ Et illa dicuntur simul in ꝓposito que sunt ⁊ nullum p̄cedit totaliter alterum. Sed illa fuerunt simul que fuerūt ⁊ nullum p̄cessit alterum totaliter. ⁊ sic de alijs. Et sic ly simul in ꝓposito nō ímportat simultatē temporis. qz sortes ⁊ hoc instās sunt simul in tempore. saltem capiēdo ly esse in tpe ꝑ mēsura in tempore. Sic etiam deus ⁊ homo sunt simul tñ deus etiā nō est ꝓprie in tpe. Sed ímpropríe illa sunt in tpe. vt instans indiuisibile dr̄ ímpropríe esse in tēpore. quia est pars tpis. ⁊ etiam est qñ tps est. Nec etiam dic̄ simultatē loci in proposito. qa sortes in bauaria. ⁊ caspar in austria sunt simul. ⁊ tamē nō simul in eodem loco p̄cise. Sed ly simul in proposito dicit simultatem existentie. ⁊ sic si sortes vixit p̄ p̄mam medietatē talis hore. ⁊ plato p̄ secundam. ipsi non sunt simul. qz tunc sortes totaliter p̄cedit platonem. Et sic nō valet modus exponendi magistri Hugonis. vbi in secunda exponēte ponit ly tūc. ⁊ tūc istam. sortes differt ab asino. exponit sic. sortes est. ⁊ tūc asin⁹ est. ⁊ tūc sortes non est asinus. quia als illa deberet ꝓcedi. sortes differt a platone in casu p̄us posito. exquo etiam tūc plato est. quia in eodem tpe in quo sortes est plato est. quia in hora. ¶ Arguit. Si expositio staret. se queret q̄ illa deberet concedi. Adam distinguit ab asino. consequēs falsum est. qz iam ly asino distribuit ꝑ quolibet asino qui fuit. modo non quilibet talis fuit simul cum adaz Patet tamē assumptum p exponētes. ¶ Confirmat. Sequit q̄ illa deberet cōcedi. sortes ⁊ omnis homo differūt. Assumptum probat. qz sortes ⁊ omnis homo differūt ab asino. g̃ sortes ⁊ omnis hō differunt. tenet ꝓña a parte in modo ad suum totum. ¶ Ad p̄mū rndet tenēdo q̄ verbum significet cuz tpe ꝑ ꝓceptus tpales sibi supadditos ꝓcedēdo oēs tales. antichs differt ab asino. ⁊ talis ꝓpō p̄us debet ꝓbari rone ꝓceptus tpalis stantis determinate. vt sic adā illo tpe p̄terito differt ab asino. vel adam illo tpe p̄terito differt ab asino. ⁊ tūc singulares debēt exponi vt sic: adaz fuit ⁊ simul illo tpe quilibet asinus qui fuit fuit. ⁊ simul adam illo tpe nō fuit asinus. Tenēdo autē q̄ vbum seipso significet cū tpe tūc oēs sūt false. ⁊ etiā tunc exponētes sunt false. qz tunc secunda est falsa. illa vicz. simul omnis asinus qui fuit fuit. quilibet asinus qui fuit fuit simul. i. eodē tpe in quo adam fuit. ⁊ ibi ly simul debet determinare copulam p̄ncipalē. qz si determinaret copulam minus p̄ncipalē tunc scda esset vā. Et ita dicunt isti qui ꝓcedunt tales etiam put vbū significat seipso cum tpe. Et in scda exponēte ly asinus distribuit solū ꝑ asi-

Quel dicūtur simul.

Argt̄ p̄mo

Scō.

Rñ. ad p̄m

nō qui fuit simul cuz adā. ¶Ad scām respōdet. negando assumptuz q̄ idē fit dicere. sortes z ois hō differūt ab homine sicut Hugo per se dicit q̄ illa sortes z plato differunt valeat ista. sortes a platone differt. z ergo ista sortes z ois homo differunt habet exponi sicut ista sortes differt ab hoie. vel sicut ista. sortes ab omni hoie differt. Et nō valet p̄ña assumpta in argumento quia in ista. sortes z omnis homo differunt ab asino. alietas cadit inter sortem z hominem ex vna parte z asinuz ex alia parte. Sed in p̄ñte alietas cadit inter sortē ex vna parte z quēlibet hoiem ex alia parte. ¶Sed illa sortes differt ab hoie vel ab asino est falsa. q̄ de rigore totū disiūctuz distribuitur. z sic tertia est falsa. illa videlicet. sortes nō est hō vel asinus. Si autem soluz p̄ma pars distribuitur tunc ipsa est vera. z tunc tertia exponens est illa. sortes omnis homo vel asin⁹ nō est. distribuēdo solum p̄maz partez disiuncti. Si aūt quelibet pars disiūcti distribuit z nō totum iterum est vera. z tunc tertia exponēs est illa. sortes omnis homo vel ois asinus nō est. iterū quamlibet parte materialē distribuendo z nō totuz. ¶Sed illa sortes differt ab hoie z ab asino de rigore est vera. quia de rigore est vna categorica. sz p̄ter rigorē in sensu hypothetico est falsa. quia tunc p̄ma pars est falsa. sortes differt ab hoie. ¶Sic etiā illa est falsa. Sortes differt ab alio q̄z ab asino. p̄pter distributionem illius totius alio q̄z ab asino. z tertia exponens est illa. sortes nō est aliud q̄z asin⁹. z nō sequit. sortes differt ab hoc z hoc est aliud q̄z asinus demōstrādo lignū igit. sortes differt ab alio q̄z ab asino. q̄ arguit a nō distributo ad distributum ratione ly alio q̄z ab asino. Sed deberet sic concludi. ergo sortes differt a quolibet alio q̄z ab asino. z illa est vera.

Rñ. ad 2ᵐ

Declarat ppōnes.

Scō.

Tertio.

Sophisma.

Sortes differt ab oī hoie. ¶Pro sophismate est notādū q̄ subiectū eius est ly sortes z p̄dicatū est ly ab homine differēs z ly oī nō est pars extremi. z licet mediat iter duas ptes extremi. tū exq̄ ponit ibi solū ppter impedire distributionē illius signi differt ab. ipz nō est pars extremi z etiā oporteret q̄ p̄dicatū ex parte sui natū esset determinabile cū determinatione restringere q̄ nō fit hic. imo ly differt p pluribus supponit rōne ipsius. imo in nullo casu ipm cum ly homine restringit ly differt. Sic aūt nō est ibi. asinus cuiuslibet hominis currit. posito q̄ solum sortes sit. z alis sint plures asini silueſtres. tūc hoc totū. cuiuslibet homini restringit ly asinus. Sic etiā dicitur cōmuniter. q̄ in exponēdo aliquā p̄positionez de signo alietatis. tūc in secūda exponēte debet subijci illud in quod ly differt ab: terminat siue fertur. vel inter cuius significatum z significatum subiecti vel predicati denotat cadere alietas. modo si ly omni esset pars extremi. tūc ly differt ferret in illud totum omni homine. z sic hoc totum. omnis hō. in exponente deberet esse subiectum. z sic illa esset falsa. sic etiam vocalis z mentalis nō participarent in extremis. cum ly homine in sophismate supponat determinate. quia sequitur duo signa. zc. de primo termino nō distributo. z licet ly differt ab: sit suppositionis z restrictionis signū. tamen tale, potest bene impediri per signum sequens. z sic sub ly homine debet descēdi disiunctiue. ¶Per hoc respōdet ad sophisma ipsum cōcedendo. quia extrema supponūt p eodem. z etiam tota copulatiua per quam exponit est vera. exponit enim sic. sortes est. z simul homo est. z simul sortes nō est omnis homo. Sic etiam sophisma valet tantum. sortes ab ho-

Oī nō est ps extremi

Rñ. ad sophis.

Argr̃ ꝑmo mine differt. ¶Arguit. Sortes est omnis homo. ergo sortes non differt ab omni homine. Assumptum probat. sortes est homo. ⁊ nihil est sortes quin sit homo. ergo sortes est omnis homo. tenet ꝯsequentia per resolutionem.

Scõo. ¶Et iterum. Sequit bene. sortes differt ab omni homine. ergo sortes est omnis homo vel differes ab omni homine. tenet ꝯsequentia a parte disiuncti ad totum ⁊c. rõne vnius exponẽtis. sed ꝯsequens est falsum. quia sequit bene. sortes est omnis hõ vel differes ab omni homie. ⁊ plato est homo vel

Tertio. differens ab omni homie. g̃ sortes est plato. ¶Cõfirmat. Contradictoria sophismatis est vera. ergo sophisma falsum. Assumptum probat. qr ista est vera. sortes nõ differt ab omni homine. qr exponit sic. sortes nõ est. vel simul homo nõ est. vel simul sortes est homo. nec oportet q illa sit tertia. sortes est omnis homo. exquo nõ oportet terminos eodẽ modo supponere in exponentibus sicut in exposita in negatiuis. ¶Ad ꝑmum respondet cõcedendo

Rñ. ad ꝑm ꝓñam ⁊ negando antecedens. Et ad probationem negat ꝯsequẽtia. nec bene resolui. sed deberet sic resolui. sortes est homo. ⁊ nihil est homo quin sit sortes. ⁊ illa secunda est falsa. Sed illa. aliqs homo est omnis hõ debet sic resolui in singulares rõne signi vniuersalis. vt sic. ille hõ est omnis hõ. vel ille homo est ois homo. ⁊ sic de alijs. Et tũc vlterius ita resoluit sic. ille hõ est homo. ⁊ nihil est hõ quin sit ille hõ. Et non bene inducitur sic. ille hõ est ille. ⁊ ille hõ est ille homo. ⁊ sic de singulis. ergo omnis hõ est omnis homo demõstrãdo in qualibz singularium ꝑ ambo pronomina idem. qr nõ bene ⁊ sufficiẽter exprimit denotatio signoꝝ. quia rõne signoꝝ requirit q quodlibet suppositum subiecti sit quodlibet suppositum ꝑdicati. id est quocunqz

Ad scõm. supposito subiecto dato: q illud sit omne suppositũ ꝑdicati. ⁊ hoc nõ exprimitur in singularibus. ⁊ ergo si debet sufficiẽter induci simul in ambob⁹ terminis: oportet q diuersa demonstrent per ambo pronoia a parte subiecti ⁊ predicati. ¶Ad secundum respondet distribuendo partem disiuncti in cõsequente solum cõcedendo consequentiaz. ⁊ non valet tunc, consequentia assumpta in argumento. nec valet tunc ꝑ debitam subsumptionem. exquo non totum disiunctum distribuit. Sed debet tunc induci. ⁊ plato est homo ergo sortes est plato. vel differens ab omni homine. ⁊ tunc cõclusio etiam est vera. Si autem distribuitur totum disiunctum in ꝯsequente tunc prima

Ad tertiuz ꝯsequentia non valet. quia tunc arguitur cum distributione totius disiuncti. ¶Ad tertium rñdetur negando assumptum. ⁊ ad ꝓbationez negetur q exponentes sint vere. ⁊ ad ꝓbationem negat q illa sit tertia. sortes est homo. sed illa. sortes est omnis homo. ⁊ licet nõ oportet terminos eodem modo supponere in exponẽtib⁹ sicut in exposita tñ tales ꝓpõnes que sunt cõtradictorie debent sic exponi q etiam partiales exponẽtes ꝓtradicant. modo tertia exponens sophismatis est illa. sortes non est omnis homo ⁊ ergo oportet q tertia sue ꝓtradictorie sit illa. sortes est omnis homo. ¶Sed illa.

Declarat ꝓñas. ab eo quod nihil est nihil differt. ⁊ nihil est omnis homo. ergo nihil differt ab omni homine nihil valet. qr ex puris negatiuis nihil sequitur. Sed formando minorem sic. omnis homo est ens qđ nõ est tunc ꝯsequentia est bo

Scõo. na ꝓpter impossibilitatez minoris. Sic etiam illa nõ valet. sortes differt ab omni hoie. ergo a sorte differt omnis homo. quia a nõ distributo ad distributum. Sic etiam illa nõ valet. sortes differt ab omni hoie ⁊ sortes currit.

Tertio. ergo sortes differt a currente. ⁊ etiã assumendo ꝯstantiã ⁊ sortes erit. si enim

omnis homo annihilaret̄ preter sortem ita q̄ cras sortes solum fieret homo ⁊ curreret. antecedens esset ver̄ ⁊ ꝓsequens falsum. Sic etiam non sequitur. sortes non differt ab omni hoīe. ergo sortes non differt ab homine. Sed de illa consequentia. tm̄ sortes est homo. ergo omnis homo est sortes. dicēdū est q̄ est bona ⁊ neget̄ antecedens. ⁊ cum arguit̄. aliquo modo tm̄ sortes est homo. ergo tm̄ sortes est homo. dicendum q̄ si ly aliquo modo determinat copulam. tunc concedat̄ añcedens ⁊ negat̄ ꝓsequentia nec tenet per aliquam regulam. nam tunc vna singularis añcedentis esset vera. illa vic̄. illo modo tm̄ sortes est homo. imo est necessaria illo modo sortes est omnis homo. ꝑt ly illo modo determinat copulam. sed tunc non sequit̄ ex ea q̄ ergo omnis homo sit sortes. sed bene q̄ omnis homo illo modo sit sortes. Sed ꝑt ly illo modo determinat ly homo. ⁊ de illo plus est dictum in p̄mo tractatu circa oppositionem ꝓtradictoriam. Si vo ly aliquo modo determinat ly sortes tūc neget̄ ista. aliquo mō tm̄ sortes est hō. Sed illa. sortes est plato. ergo sortes est oīs homo. dicendum est q̄ bn̄ valet. ⁊ neget̄ añcedens. ⁊ cuz arguit̄. sortes est sortes ⁊ nō maiori rōne est sortes q̄z plato. q̄ sortes est plato. dicendum est q̄ capiēdo comparatiuū ꝑprie negādo ꝓnam quia tūc ver̄ est q̄ sortes nō est maior sortes q̄z plato. quia tunc comparatiuus ꝑsupponit suum positiuuz. ⁊ si tunc maiori ratione esset sortes q̄z plato. tunc sequit̄ q̄ aliqua magna ratione esset plato. Si vero comparatiuus capit̄ impꝛopꝛie tunc neget̄ añcedēs. imo tūc sortes maiori ratiōe est sortes q̄z plato. quia tunc comparatiuus non ꝓsupponit suum positiuum quo ad ambos terminos importantes res comparatas ad inuicez. ⁊ sic nō sequit̄ q̄ sortes magna ratione sit plato. Sed illa. sortes est plato ⁊ nihil aliud q̄z plato semper est falsa. siue capiat̄ in sensu categoꝛico siue hypothetico. Sz illa. sortes est aliud q̄z plato ⁊ nihil aliud q̄z plato. posito q̄ sortes ⁊ plato fierent simul tunc si p̄mum ly aliud ferk in totum sequens. ⁊ totum est determinatio huius quod est ly aliud tunc ipsa est vera. ⁊ exponit̄ sic. sortes est ⁊ simul plato ⁊ nihil aliud q̄z plato sunt ⁊ sortes nō est plato ⁊ nihil aliud q̄z plato. ⁊ ꝑdicatum tertie exponentis ꝛupponit solum pro platone. Si autem ly aliud q̄z ferk solum in p̄mam partē sic tm̄ q̄ totum determinat ly aliud tunc iterum est vera. Si vero capit̄ in sensu hypothetico tunc valet tm̄. sortes est aliud q̄z plato. ⁊ sortes est nihil aliud q̄z plato tunc est falsa.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Septimus articulus est de ly Infinitū. ¶ Pro isto articulo est notādū. q̄ ly infinitū capit̄ dupliciter. Uno mō categoꝛematice. Alio mō syncategoꝛematice. Et infinitum tūc dr̄ capi categoꝛematice qñ capit̄ p̄m illū modū p̄cādi p̄z quē vt sic: natū est esse vnū extremū: ⁊ ita capit̄ cōiter apud auctores qñ ponit̄ a pte ꝑdicati. Sed infinitum capi syncategoꝛematice est ip̄m capi p̄z illū moduz p̄cādi p̄m quē vt sic nō est natū esse subiectū vel ꝑdicatū ⁊ tūc nō est purum syncategoꝛema. sed syncategoꝛema mixtū includēs actū ⁊ ꝛceptum. ⁊ ita cōiter capit̄ qñ ponit̄ a pte subiecti. ⁊ sic ista ꝛcedit̄. infinitū pondus sortes potest portare ver̄ est tm̄ siue ponat̄ a pte subiecti siue ꝑdicati ip̄m potest categoꝛematice siue syncategoꝛematice capi. ⁊ p̄ est in bn̄placito accipiētis. ¶ Et q̄ libet illoꝝ duoꝝ modoꝝ capit̄ adhuc dupliciter. Uno mō ꝑt attribuit magnitudini. Alio mō ꝓout attribuit multitudini. Infinitum attribui magnitudini est ip̄z attribui huic termino magnitudo vel eius ꝑdeclinio. siue ter-

Infinitum capit̄ dupliciter.

Infinitum capit̄ dupliciter.

mino includēte rē magnitudis. Et ꝫ cōiter sit qñ addīt termino importante extēsionem vt sic. vt infinita linea est in ꝓtinuo infinita est magnitudo. infinitum est corpus. Sꝫ infinitū attribui multitudini est ipm addꝰ huic ⁊mino multitudo vel eiꝰ ꝓdeclinio. vel termino includēti rōnez nūeri vl multitudinis. vt infinite ptes sūt in ꝓtinuo. infinitī angeli sunt in celo iā de rigore attribuīt multitudini. ¶ Notanduꝫ qꝫ infinitū ꝑt attribuīt magnitudini pōt exponi vel capi duplr. s. categorematice ⁊ syncategorematice ⁊ qlibꝫ illoꝝ modoꝝ adhuc duplr. vicꝫ positiue ⁊ ꝑuatiue. ¶ Positiue exponīt sic ⁊ categorematice ifinita magnitudo est. i. magnitudo ꝓtinēs magnitudinē bipedalez tripedalem ⁊ sic sine statu. Sꝫ ꝑuatiue ⁊ categorematice sic magnitudo sine ⁊mino vl magnitudo extēsa sine ⁊mino ⁊ qlibet illoꝝ modoꝝ siue ꝑositiue siue ꝑuatiue ipossibile est eē ifinitū ꝑt ifinitū attribuīt magnitudini. ⁊ sic capīt categorematice. imo p diuinā potentiā ipossibile est esse infinitū. qz tali creatura potētia dei eēt exhausta. qz ōs nō posset ꝓducere maiorem magnitudinē eo qꝫ illō infinitū accipet oē spaciū vez ⁊ imaginariū. Sīr illud latius determinat tertio physicoꝝ ⁊ in libris de celo ⁊ mūdo vbī clarius patēt acceptiōes huiꝰ termini infinitū. Sꝫ tñ theologi cōiter tenent qꝫ illo modo infinitū pōt esse ꝑ diuinā potentiā licet nō naturaliter. nec sequīt qꝫ potentia diuina sit exhausta. licet enim nō posset ꝓducere maius magnum infinitum. capiēdo cōparatiuum ꝓprie tamen potest illud infinitum adnihila re: sicut potest ipm creare. Ista tamen negat. infinita est linea giratiua. capiendo priuatiue ly infinita. qz quelibet linea giratiua est terminata ad minus intrinsece. Sꝫ capiendo ly infinituꝫ syncategorematice ⁊ ꝑt attribuitur magnitudini. tūc vno modo exponīt sic. Aliquantum ⁊ nō tantū q̄ztum maius. ⁊ sic ista ꝓcedit. infinitum pondus sortes potest portare. ¶ Et ꝓ ista ꝓpositiōe est sciendum. qꝫ ipa potest capi in sensu hypothetico. etiā in sensu categorico. In sensu hypothetico valet istaꝫ. sortes pōt portare aliquantuꝫ pondus: ⁊ nō est dabile tantū pondus qō sortes pōt portare quin eo maius posset portare. Sꝫ in sensu categorico valet tantū. omni pōdere minori dato maius pondus sortes pōt portare. ¶ Pōt etiam capi in illo sensu vt ly sortes sit subiectū potens portare aliquantū pondus sit ꝑdicatum. ⁊ nō tantuꝫ qn maius sit pars totius ꝓpositionis. Et ꝓpositio talis vel ꝑsilis potest habere duos sensus. Uno modo vt circa ly maiꝰ subintelligat ablatiuus. ⁊ sic ista est ꝓcedenda. infinitū est ꝫ scānū. qz aliq̄ztum est ꝫ scānū. ⁊ nō est tantuꝫ qn eo maius. qz totꝰ orbis. Alio mō pōt tantuꝫ valere. aliq̄ztum est hoc scamnū ⁊ nō tantuꝫ qn ipm sit maius. ⁊ hoc est falsum. qz ipsum est due mē dietates ⁊ nō plus. Alio mō capīt syncategorematice. ⁊ tunc exponīt sic. aliq̄ztum ⁊ q̄ztum maius. i. in qualibet ꝓpōne maius. ⁊ sic ista negat. infinituꝫ pondus sortes pōt portare. qz potentia portatiua sortis est finita. ⁊ talis ꝓpositio est determinata ad minimuꝫ quod nō est. ⁊ sic si sortes esset fortis vt octo solum ⁊ tibi supponat pōdus vt octo: ipe nō portaret tale pōdus licꝫ bene sustentaret ipm. Nec sequīt. sustentat ipm. ergo agit ipsum: capiendo agere vt in phia. ⁊ tandiu sustentaret tale pōdus q̄ztdiu potentia sua maneret vt octo. ⁊ illius ponderis maneret resistētia vt octo. sed tñ nō maneret illud ꝑ notabile tēpus equalis potentie. qz aut potentia sortis portatiua diminuīt. aut resistentia ponderis diminuīt. Sed qñ ꝓpetue manent equalis potentie ipse ꝓpetue sustentaret. sed tñ nō ageret. qz a ꝓportione equalitatis

Infinitū ꝑt attribuīt magnitudini capīt dupliciter.

Infinitum pōdꝰ sortes pōt portat

vel minoris ineqalitatis nō fit actio. ¶Allio mō capiť categoꝛematice. ꝛ vt attribuiť multitudini. ꝛ tunc etiā capiť dupliciter. vicz positiue ꝛ ꝑuatiue. Positiue tunc illa. infinita multitudo est: valet tantuz. multitudo ꝓtinēs numeruz binariū. ternariū. quaternariū ꝛc̄. ꝛ sic sine statu. Sed ꝑuatiue tunc valet tantū multitudo: cui⁹ cōiter nūerādo nō est deuenire ad vltimā vnitatem. vel sic multitudo nō terminata. Sz capiēdo ſyncategoꝛematice. tūc valet tātū vno mō. i. q̄tlibet. vel sic. aliq̄t. ꝛ nō tot q̄n plura. vl' vnū duo tria ꝛc̄. ꝛ sic sine statu. Et sic in̄sto sensu ista oꝛo. infinite ptes sūt in ꝓtinuo. pōt capi differēcialiter. Uno mō exp̄mēdo valoꝛem ei⁹ copulatim. ꝛ sic due ptes tres ptes ꝛ sine statu sūt in ꝓtinuo. ꝛ tūc ꝑm Biriō. qui diċ. q̄ nō oēs ptes ꝓtinui sunt signabiles. ꝓdicta ꝓpō est falsa. Scōam aliā vo opi. q̄ ꝓcedit tales ꝛ ꝓsil'es. aliq̄ ptes ꝓtinui sūt oēs ptes ꝓtinui. tres tertie ꝓtinui sūt oēs partes ꝓtinui. ꝑdicta ꝓpō est vera. ¶Allio mō valoꝛ ei⁹ pōt exp̄mi copulatiue vt sic. due ptes sunt in ꝓtinuo. ꝛ sic de alijs. ꝛ sic tūc ꝑdicta ꝓpō est vera ꝑm Biridanum ꝛ etiam ꝑm alios. ¶Allio modo ly infinitū: valet tantū sicut aliquot ꝛ nō tot quin plura. ꝛ sic ista est falsa. infinite sunt ptes in continuo. ga due medietates sunt aliquot. ꝛ tot q̄ eis non sunt plures partes in continuo.

Infinitū ꝑ ut attribuiť multitudini

Sophisma.

Infinita sunt finita. ¶Pro sophismate est notādū q̄ ipz pōt ꝓ̄e plures sensus ꝑm q̄ ly infinita pōt multis modis capi que exceptiōes tacte sunt in articlo. Et mḡr ¶Hugo diċ q̄ ipz sit verū ꝑut ly infinitū sic exponiť. vnū duo tria. ꝛc̄. ꝛ sic sine statu sūt finita. ꝛ ꝫ est vez in sensu copulatiuo. id est vnum est finitū duo sunt finita. ꝛ sic de alijs. ꝛ in sensu copulato. dicendum est vt dictū est in articulo. ¶Allū sensum vez hz ꝑut ly infinita vz tantū siċ q̄tlibz. ꝛ tūc ly q̄tlibz distribuit ꝓ spēbus singuloꝝ ꝛ valet tantū sicut de qualibz specie numeri entia sunt finita. ꝛ sic sophisma est in materia ꝓtingenti ꝛ nō habz exp̄sse extrema sed implicite. Et multa que sunt dicta circa hoc sophismate. quotlibz partes sunt in ꝓtinuo. etiam pñt ibi adduci. ¶Et illi termini finituz ꝛ infinitū solum attribuunt ret diuisibili. ꝛ ꝓprie solum magnitudini. ꝛ sic duo angeli non sunt finitum vel infinitum. nec sequiť. sunt nō finitū. ḡ sunt infinita. qz ly infinitum nō valet tantū sicut nō finitū. vt patet ex acceptiōib⁹ ꝑpus tactis. Sed ꝑprie finituz est determinatū q̄ztum: ꝑm multitudinem vel magnitudinem. Sed infinitum est quantuz non determinatuz. vel alio modo exponēdo vt tactum est in isto sensu sophisma est veruz. qz de specie nūeri binaria entia sunt finita. de specie numeri ternaria entia sunt finita. ꝛ sic de alijs. ꝛ conuertiť sic sophisma in illo sensu. ergo finita sunt de specie numeri entia. Et sic non sequiť. infinita sunt finita. ergo tm̄ finita sunt de sp'ecie numeri entia nec tenet ꝑ regulaz. ab vniuersali ad eius excluſiuaz. qz anteceden in illo sensu est mixte q̄ntitatis ꝛ nō est ꝓpositio vniuersalis. Sic etiam nō sequiť. quotlibet sunt finita. duo angeli sunt entia. ḡ duo angeli sunt finita. nec est syllogisimus in dariy. qz obliquus distributus in maioꝛe debet mutari in rectum in minoꝛe. ꝛ sic minoꝛ debet esse illa. ꝛ duo angeli sunt species numeri. ¶Sic etiam non sequiť. infinita sunt finita. ꝛ nulla finita sunt infinita. ergo finita non sunt finita saltem syllogistice. qz medium in neutra premissarum distribuiť. saltem capiēdo illud quod includiť in ly infinitū ꝑ medio. capiendo autem solum ly entia ꝑ medio: tūc mediū in ꝑmissa affirmatius

Rñ. ad sophisma.

Scōo.

nō eſt totale extremum. mínoꝛ tamē eſt falſa: ſaltem capiēdo ly finita ſicut in ſophiſmate capitur ꝓout conceditur. quia due medietates mūdi ſunt finita ⁊ ſunt de qualibet ſpecie numeri entia. argumētum aſſumptū tamē nō eſt ſyllogiſmus. ¶Sic etiā nō ſequit. de qualibet ſpecie numeri entia ſunt finita. ⁊ nulle partes menſe ſunt ſpecies numeri. igit de nullis partibus mē ſe entia ſunt finita. quia arguit a nō diſtributo ad diſtributū. ¶Nec ſequit. hec nō ſunt finita. ⁊ hec ſunt de ſpecie numeri entia. igit nō qōlibet ſunt finita demōſtrādo duos angelos. Sed bñ ſequit. igit aliqua entia nō ſunt finita capiēdo ly finita vt eſt ſub magnitudine. ¶Et eſt dicēdū cōſequēter q capiēdo ly infinita vt ſic exponit multitudo cuius cōſequēter numerando nō eſt vltima vnitas. vel multiplicādo cui⁹ nō eſt vltima magnitudo: ſophiſma eſt verū. Sed tūc eſt falſum quādo ſic exponit. cōſequēter numerando nō eſt deuenire ad vltimū. i. poſtq̄ nullo alio numero eſt vlterioꝛ. vt patet de milleſima vltima parte vel de centeſima.

Cōpatiu⁹ capit tripliciter. Primo. Secūdo.

Octauus articulus eſt de cōpatuio ⁊ ſuplatiuo. ¶Pro iſto articulo eſt notādū q cōpatiu⁹ capit tripliꝛ. vz. ꝓprie ⁊ ipꝛopꝛie ⁊ abuſiue. Et qñ capit ꝓprie tūc vna cū copula denotat habitudinē p ipaz iportatā ꝟuenire vtriq; ꝟpatoꝛ. vt ſortes ē fortioꝛ platone denotat q ſortes ſit fortis. ⁊ q plato ſit fortis. Sz cōpatiuum capi ipꝛopꝛie eſt ipz vna cū copula denotare habitudinē p ipz iportatā ꝟuenire rei excedēti: nō curādo an ꝟueniat rei exceſſe vl nō. vt de⁹ eſt ſanctioꝛ diabolo. Et tūc exponēdo talē ꝓpōnē nō optet in ſcōa exponēte ꝑdicari poſitiuū talis cōparatiui. ſed ſufficit q ſumat cōſtantia terminī ſignificātis rez exceſſam. vt illa. deus eſt ſanctioꝛ diabolo exponit ſic. Deus eſt ſanctus: ⁊ ſimul diabolus eſt ⁊ ſimul diabolus non eſt ita ſanctus ſicut deus. ſimiliter etiā illa melius eſt ꝓmoueri q̄z reijci. ꝓmoueri eſt bonū ⁊ reijci eſt. et ſimul reijci nō eſt ita bonū ſicut ꝓmoueri. Et nō exponunt tales ꝓpoſitiones ſufficiēter capiēdo cōparatiuū ipꝛopꝛie p duas exponētes. ſicut aliqui exponūt illā. deus eſt ſanctioꝛ diabolo ſic. deus eſt ſanct⁹. ⁊ ſimul diabolus nō eſt ſanctus ſicut deus. q̄ alꝫ illa deberet ꝟcedi. deus eſt ſanctioꝛ chimera. ꝟſequēs aūt falſum eſt. quia cōparatio fit ad idem tēpus ⁊ reſpectu eiuſdez copule preciſe. talis fit ſolū ínter res ſimul exiſtētes. ⁊ ergo oportet q ín ſecūda exponēte ponat ꝟſtantia termini ſignificantis rem exceſſam. ¶Sed cōparatiuū capi abuſiue eſt ipſum denotare vna cū copula habitudinē iportatā p poſitiuū oppoſitū poſitiuo talis cōpatiui ꝟuenire vtriq; cōpatoꝛ. vt fornicatio eſt melioꝛ adulterio. furtū eſt melius inimicitia. ⁊ ſic ín exponēdo tales ꝓpoſitiones debet predicari poſituus oppoſitus ad poſituum talis cōpatiui. vt illa fornicatio eſt melioꝛ adulterio exponit ſic. fornicatio eſt mala. ⁊ ſimul adulteriū eſt malū. ⁊ ſimul fornicatio eſt minus malū q̄z adulterium. ¶Vel ſic. fornicatio nō eſt ita mala ſicut adulterium. ¶Conſequenter eſt notādum. q magiſ Marſilius exponit tales ꝓpoſitiones p tres exponētes. ⁊ etiaz magiſ Hugo. ⁊ nō addūt ly ſimul ín exponētibus. ⁊ nō valet talis expoſitio. quia alꝫ iſta eſſet vera. ſortes eſt fortioꝛ platone ſi ſortes eēt fortis vt octo. ⁊ viueret per primā medietatem huius hore. ⁊ Plato eſſet fortis vt nouem. ⁊ viueret ſolū p ſecūdam medietatem huius hore. ꝓñs autez falſum. q iam fit compatio ad idē tp̄s p̄ciſe. ⁊ ergo oportet q talis fiat ínter res ſimul exiſtentes. Sic etiam alꝫ non valeret talis expoſitio. quia poſito

Tertio.

Expō marſilij ⁊ hugonis nō ē ſufficiēs.

q̄ sortes sit fortis vt decem: ⁊ alter nullam fortitudinẽ habeat: tunc hec est falsa. Sortes est asino fortior. quia nec asino forti fortior nec non forti. ⁊ tamen exponẽtes sicut ☙ Marsilius exponit essent vere. ¶ Pro expositione igitur talium propositionum' sunt cõsiderande alique regule. quarum prima est ista. q̄ capiẽdo compatiuũ proprie quilibet compatiuus q̄tum est precise ratione cõparatiui habet sufficienter ⁊ formaliter exponi per tres exponentes. prime due sunt eiusdem qualitatis ⁊ tertia est oppposite qualitatis. ¶ Secũda regula. q̄ quelibet affirmatiua de compatiuo exponit copulatiue. ⁊ quelibet negatiua disiunctiue siue compatiu⁹ affirmetur siue negetur. Et in primis duab⁹ exponẽtibus positiu⁹ p̄dicat de terminis significãtibus rem excedentẽ ⁊ excessam. Et si talis positiuus nõ sit vere positiuus: sed solum suppleat vicem positiui. tunc loco sui recipiatur vnus alter. vt Sortes est doctior platone. Et in tertia exponẽte termin⁹ significans rem excedentem debet predicari de dictione significãte rem excessam cum ly ita ⁊ sicut ⁊ positiuo talis comparatiui. vt Sortes est fortior ☙ Platone: sic exponitur. Sortes est fortis. ⁊ simul plato est fortis. ⁊ simul plato non est ita fortis sicut sortes. ☙ Potest etiam compatiuus exponi per ly excedit. ⁊ tunc tertia est illa. ⁊ simul sortes excedit platonem in fortitudine. ⁊ comparatiuus per ly ita. Et licet ipsa etiaz sit exponibilis: tamen capiuntur diuersimode prout comparatiuus exponitur per ea. ⁊ prout etiam ipsa exponuntur. quia in expositione comparatiui illa signa capiuntur large. sed prout propositio ratione ipsorum exponitur per comparatiuũ: tunc capiuntur stricte. ¶ Tertia regula. quando fit comparatio ad idem verbum eiusdem temporis ⁊ cõparatiuus ⁊ terminus significans rem excedentem et terminus significans rem excessam accipiuntur ad idem tempus. ita q̄ copula est vna simplex dictio ⁊ non verbuz geminatuz. vel alias duo verba. tũc in vltimis duabus exponẽtib⁹ debet addi ly simul. Et dicit notãter: ad idez tps. quia ista est vera. Adaz fuit fortior q̄z antichristus erit. Salomon fuit ditior q̄z imperator Fredericus. ⁊ tamen nun q̄z fuerunt simul. Sic etiam in illa oportet. Adam fuit fortior q̄z Aristoteles. ⁊ sic breuiter tunc addatur ly simul quando tales termini accipiuntur ad copulam de presenti precise. Et dicitur notãter precise. q⁹ dicẽdo sic. Adaz est prior antichristo. ibi non accipiuntur precise ad idez tẽpus. quia iaz cõparatiuus est ampliatiuus. sic etiam ibi. Antichristus est posterior Adaz. ¶ Quarta regula. q̄ñ fit cõparatio fm diuersas habitudines. tunc in exponẽtibus quodlibet cõparatuz debet accipi cuz suo positiuo. vt Sortes est albior q̄z plato niger: exponitur sic. sortes est alb⁹. ⁊ simul plato est niger. ⁊ simul plato non est ita niger sicut sortes est albus. ⁊ sic iam fit comparatio intensibilis. alias predicta comparatio non esset vera. ¶ Quinta regula. quando subiectum distribuitur. tunc prima debet esse vniuersalis. ⁊ breuiter quãdo aliquis terminus distribuitur in expposita affirmatiua per cõparatiuum vel plura signa. ⁊ inter comparatiuum ⁊ talem terminum non mediat aliud signum distributiuũ tunc talis in exponentibus etiaz deberet distribui. et etiam in negatiuis. Et dicitur notanter quã do mediat propter illam vel ꝑsimilez. Non omne fortius omni animali nõ est asinus. que est vera put ly omni nõ est pars extremi. ⁊ posito q̄ aliquod animal sit forte ⁊ aliqõ nõ. Sed tñ si ly aial debet distribui in exponẽte scõa ipsa esset falsa. ⁊ tamen sua contradictoria etiam est falsa. videlicet. omne

Pria regla

Scõa

Tertia

Quarta

Quinta

fortius omni animali nō est asinus. et asinus est fortius omni animali igit asinus nō est asin⁹. ꝛ ꝯ nō oportet scōz exponēte semp esse vniuersalē. Etiam dūmodo talis terminus rectus a cōparatiuo distribuit. vt patet in ꝓpō ne iam tacta. ¶Sexta regula. qñ terminus ꝑcans rem excessam stat determinate vel etiā ꝓfuse tñ tūc sibi in tertia exponente debet addi relatiuum idētitatis. qz alꝫ expositio fieret falsa ꝛ exponens vera in tali casu si esset vn⁹ hō fortis vt Otto. ꝛ tñ duo equi. vnus summe fortis ꝛ alter nullam fortitudinem haberet tūc illa esset vera. Homo est asino fortior. ꝛ tamē si in tertia exponēte huic termino equo vel equus nō adderet relatiuum idētitatis ipsa esset vera. Sic etiam est de ista. omnis equus est asino fortior. ¶Septima regula qñ cōparatiuo addit substantiuuz tale debet addi positiuo in exponētibus. vt sortes est fortior asino q̄z plato. sic etiaz qñ cōparatiuus sumit cū signo vniuersali affirmatiuo. vel cū signo singularizante. ꝛ qñ ipse nō est pars principalis p̄dicati: tūc tertia debet esse exposita met soluz mutando cōparatiuū in ly excedit. Et ꝙ termini eodē mō stent sicut in exposita vt sortes est omne fortius asino. tertia est illa. Sortes est omne ens quod excedit asinū in fortitudine. vel Sortes est omnis fortior excedēs asinuz in fortitudine. Sed tertia illius. Sortes est hō fortior asino. est illa. Sortes est homo fortis excedens asinum in fortitudine. vel Sortes est homo excedēs asinū in fortitudine. Et quando cū cōparatiuo ponitur casus rectus virtute positiui ille debet addi positiuo in exponētibus. vt sortes est plenior vino platone. Si autem ille casus significat quantitatez excessiuꝫ: tūc ille debet poni in tertia exponēte. vt sortes est fortior platone tribus gradibus. ¶Sed qñ cōparatiuus capit impropríe: tūc propositio exponit eodem modo sicut iā dictū est nisi ꝙ secūdaꝫ est ꝓstātia termini significātis rē excessaz in qua tūc nō ponit positiu⁹. ¶Sic etiaz qñ capit abusiue. aliter exponit nisi ꝙ loco positiui talis cōparatiui recipit positiuus oppositus sicut in istis. melius est ꝙ pes abscindat q̄z ꝙ totus homo moriat. melius est perdere manuz q̄z caput. ¶Sed ꝓpōnes oppositę ad ꝓpōnes affirmatiuas debēt exponi per propositiones oppositas id est si sint ꝯdictorie tūc partiales exponētes vni⁹ debēt ꝯdicere ꝓtib⁹ exponētibus alterius. si aūt sunt ꝯrie tūc debēt exponi per oppositionē ꝯriaz. ¶Ex his oīb⁹ patet quō tales vel ꝓsimiles ꝓpōnes sunt exponēde. sortes fortior equo est asin⁹. sortes fortior equo est alb⁹. sortes vidit fortiorē asinū. fortior platone currit. hō est fortior asino. fortiorem hominē interfecit plato. hois fortioris platone interest legere. sortes prius fuit in scholis q̄z plato. plures fuerūt dies ꝙ anni. sortes hodie meli⁹ comedit q̄z heri. sortes hodie peius habet q̄z heri. medietas mundi est minor mūdo. et illa est falsa. capiēdo cōparatiuuz ꝓprie qz mūdus nō est paruus qz nō habet maius eo. ab aliq̄ q̄z fortiori platone disputat grāmatica. nihil est melius q̄z amare deū. aial supponit ꝑ pluribus q̄z ly hō. hō est in infinitū perfectior asino. Et ꝑma exponēs est illa. hō est in infinituz ꝑfectus respectu asini ꝛ nō sequit ꝙ ꝯ hō est in infinitū ꝑfect⁹ qz arguit cū dictiōe icludēte negationē. nō est verius dare ꝯdictionē q̄z negationē ꝓponere toti. ois ꝓpō q̄ntitatiua est minor. ¶Et cōparatiuus nō semper presupponit suū positiuū. quia tertio mō capiēdo nō. sed impropríe bñ presupponit respectu vnius cōparati nec respectu excedētis. sed ꝓprie ꝑsupponit ad ambo. Sed illa ꝛ consimilis. sortes est fortior holum habet exponi sicut ista in q̄ ponit obliquus

Sexta.

Septima.

Cōpatiu⁹ i propꝫ exponitur Abusiue

nisi q̄ terminus rectus a comparatiuo nō debz distribui in exponētibus sicut nec distribuit in exposita. Et illa. sortes est fortior hoīe infert illam. sortes est fortior hominuz quia añcedens est impossibile. sed nō ecōuerso alia infert illam. naz illa. sortes est fortior hominum est vera si essent aliqui homines quibus sortes esset fortior z valet tantum. sortes aliquo homine est fortior. Sic etiaz non quelibet de comparatiuo in qua ponit ablatiuus infert vnam talem vbi ponit gtūs pluralis quia nō sequitur. sortes est fortior capra. ergo sortes est fortior capraruz. si solū vna capra esset qua sortes esset fortior z non essent plures capre. z sic patet q̄ ista est vera. sortes est fortior omni animali z iam ly animali stat determinate ꝓpter duo signa distributiua. Sic etiam illa est vera. musca est fortior omni animali. quia valet tantum musca animali est fortior. ¶ Ulterius est sciendum. q̄ tales ꝓpōnes de comparatiuo gradu possunt exponi per vnam categoricam mutando comparatiuum in ly excedit z ablatiuum in accusatiuum z q̄ terminus distributus in exposita etiā in exponente distribuat. vt illa. sortes est fortior hoīe bñ exponit sic. sortes excedit quemlibet hominē in fortitudine. Et sic ista est falsa. sortes excedit quemlibet asinum in fortitudine si aliqui essent sortes quia si aliquis asinus non est fortis. illum sortes non dicitur excedere in fortitudine. ¶ Sequitur nunc de superlatiuo gradu. Notandum q̄ superlatiuus capitur tripliciter scilicz proprie z improprie z abusiue. Improprie capit vl tali vel consimili deus est iustissimus iudiciū. z ergo illius secūda exponēs est illa. quilibet iudex est. z sic sufficit q̄ ponat constantia termini recti a superlatiuo. nam illa est falsa capiēdo superlatiuuz proprie. quia scōa exponēs est falsa. Omnis iudex est iustus. z sic in cōmuni modo loquēdi suplatiuus capit improprie in tali oratione. nec talis debz negari apud vulgares. Sic nec illa. deus est sanctior diabolo. sicut ꝓ se dicit ꝛ Darsilius z Hugo. ¶ Quid aūt sit capi proprie z improꝑ vel abusiue satis habet ex illo quod dictū est qd sit cōpatiuū capi ꝓprie vl improꝑ. ¶ Scōo notanduz q̄ suplatiuus capit adhuc dupliciter. vicz affirmatiue z negatiue. Et suplatiuus dicit capi affirmatiue quādo tertia exponēs est affirmatiua. z hoc q̄n talis propositio exponit hypothetice. vel q̄n talis propositio est affirmatiua categorica ꝓ quā exponit. Exemplū ꝑmi. vt illa. Sortes est fortissim⁹ hoiuz exponit sic hypothetice. Sortes est fortis. z simul oēs hoies sunt fortes. z simul sortes quolibet hoīe alio a se forti est fortior. Exempluz secundi. Sortes est fortissimus hominuz: exponit sic categorice. Sortes existens fortis homo quolibet hoīe a se forti est fortior. Et sic quādo tales exponunt categorice tunc in exponēte ad ambo comparata debet addi positiuus superlatiui z ad nomen rei excedentis interius significans rez excessam. Et illo modo capiendo superlatiuuz tunc verificat soluz de vno solo iuxta cōmunez auctoritatē topicalē Quicquid ꝓ supabundantiā dicit vni soli rei conuenit .i. suplatiuus captus affirmatiue supponit soluz pro vna re dūmodo supponit. ¶ Sed quando suplatiuus capit negatiue tunc debet tertia exponēs esse negatiua vel propositio categorica per quam exponit. vt sortes est fortissimus hoium. tertia exponens est illa capiendo superlatiuuz negatiue. z simul nullus homo alius a sorte est fortior sortes. Sed categorice exponit sic. Sortes existens fortis nō est aliquo homine alio a se fortior z sic superlatiuus bene verificat pro pluribus. vt si essent solum decem homines. z q-

Alia expō

Suplatiu⁹ capit tripl'r

Suplatiu⁹ capit dupliciter.

libet esse fortis vt octo: tunc quilibet esse fortissimus hominum negatiue exponendo suplatiuuꝫ. sed nullus est fortissimꝰ hominū affirmatiue exponendo suplatiuum. Et sic ꝓpositio affirmatiua in qua ponit suplatiuus ꝛ capit affirmatiue infert ꝓpositionem talem in qua suplatiuus capit negatiue. Et quando exponit affirmatiue de hoc nō est certa regula. sed stat in bñplacito accipientis. ¶Consequenter est sciendū. q differentia est inter expositionesꝫ suplatiui ꝛ expōnē cōpatiui. qz in expositiōe suplatiui tūc timinus rectꝰ a suplatiuo debꝫ poni ad positiuū in exponētibꝰ. ꝛ dꝫ eē suū substantiuū si saltē fuerit genitiuus pluralis. vel debꝫ poni ad ipm mediāte illa ꝓpositione in. Et sic ad compationem ꝓprie dictā p suplatiuuꝫ requirit q terminus significans rem excedentez sit inferior ad nomē rei excesse quādo talis genitiuꝰ est gtūs pluralis. vel q res excedēs sit ps rei significate p nomē rei excesla qñ talis gtūs est genitiuꝰ singularis nois collectiui. vt Sortes est fortissimus plebis. q exponit sic. Sortes ē fortis in plebe. ꝛ sil' glibꝫ in plebe est fortis. ꝛ sil' nullus in plebe ē fortior sorte. In expositiōe aūt cōpatiui nō oportet poni ablatiuū ad positiuū in exponētibꝰ. Et illa ē falsa. Leo est fortissimꝰ lyncū. ꝛ ꝑma exponēs ē illa. Leo est fortis lynx. Et hoc voluit alexander dicens. Congrua nō est hec ꝛē. i. hec non est vera. ꝛ sic magr Hugo insufficienter exponit tales ꝓpōnes quia nō addit substantiuum ad positiuum in exponentibus. ¶Ulterius est sciendum q genitiuus rectus a superlatiuo distribuit ꝓ quolibꝫ suo supposito saltem si sit distribuibilis. ꝛ dummodo regit virtute suplatiui. i. ex vi partitionis. Nec valet dici q ly fortissimus restringat ly hominū in illa. Sortes est fortissimꝰ hoiuꝫ cū sit determiabile. ꝛ ly hoium determinatio. ꝛ determiabile nō restringit determiationē vt sic. ¶Nec valꝫ sic dici q suplatiuꝰ distribuat timinuꝫ seqntē ꝓ oibꝰ suis suppositis. de quoꝝ nūero suppositū subiecti est vnum. qz tunc aliter distribuerent in illis duabꝰ. Sortes est fortissimus hoium. plato est fortissimus hoium. Sic etiā aliter distribuerēt in vli ꝛ aliter in sua singulari. nec sequit ꝓpter hoc hanc esse falsam. sortes est fortissimꝰ hoium. si essent soluꝫ sortes ꝛ plato. sortes fortis vt decem ꝛ plato vt octo. nec illa est tertia. sortes est q buslibet hoibus alijs a se fortior. qz numerus pluralis in exponente debet mutari in numerum singularem. ꝛ tertia erit illa. sortes quolibet hoie alio a se forti est fortior. ¶Nec ille due equiualēt. sortes ē fortissimus hoium. ꝛ sortes est oium hoium fortissimꝰ. lz vbiqꝫ ꝓ eque multis distribuat. tñ ly fortissimus in vna ꝓpliꝰ supponit qꝫ in alia. Et etiā i vna distribuit ꝓ actū distributiuū. qz nō accipit vnica acceptione cuꝫ tali aggregato rōne cuiꝰ tūc ꝓpō prius debet probari anteqꝫ exponat. sic autem nō ē in alia. ¶Nec segt sortes est fortissimus hominum. g sortes ē fortissimus illoꝝ hoium: demonstrando hoies de quoꝝ numero sortes non ē vnus. qz exquo ē regimē partitiuū. tunc ꝙñs reddit falsum vt videt exq sortes nō est ps talis aggregati. Et qz sub determinatione vnica acceptione accepta nō valꝫ descēsus. ¶Et ex hīs patet quō tales ꝓpōnes habent exponi. Celū mouet velocissime. celum mouet velocissime corpoꝝ. de illa ē dicendū q sit falsa. qz nō quodlibet corpus aliud a celo mouet. sed ꝓcedit loco illiꝰ celum mouet velocissime corpoꝝ motoꝝ. Sed ꝑma exponit sic. celū mouet velociter ꝛ simul aliō a celo mouet velociter. ꝛ nullū aliud a celo mouet velocius celo. Sed illa. Seuissima est iniusticia habens arma exponit sic. iniusticia habens arma

Dīa inter exponē si perlatiui ꝛ cōpatiui.

Suplatiuꝰ distribuit gtm̄.

est seua. ⁊ sil' alia iniusticia seua est. ⁊ sil' nulla iniusticia alia ab iniusticia habente arma est seuior. Sed illa. Nouissime venerunt duo falsi testes exponit sic. duo falsi testes venerunt tarde vel vltra: put ly vltra importat tēpus. ⁊ supplet vicē positiui hui⁹ suplatiui vltim⁹. ⁊ sil' falsi testes venerunt tarde ⁊ ijdem duo falsi testes oib⁹ alijs falsis testib⁹ tarde venientib⁹ venerunt tardius. Sed illa. tertianus clamat vltimo p vino nō est exponibilis de rigore qz iā ly vltimo ppie nō capit suplatiue. sed valet tantuz sicut vltimate pōt tñ etiā exponi sicut alia. Sic etiā illa potest faciliter exponi. Adam fuit primus homo. Virgili⁹ fuit optim⁹ poetarum. Sed illa. sortes est fortissimus homo habet eodē modo exponi sicut illa. sortes est fortissim⁹ hoium. qz p̄m Hugonē suplatiu⁹ habet distribuere noiatiuū qui est suū substantiuū. sicut habet distribuere genitiuum pluralem.

Sophisma.

Homo est minus hō q nō est minim⁹ hō. Dico sophisma te est notādū q casus sophismatis est q sint solū tres homines. vicz sortes plato ⁊ cicero: inter quos sortes sit maximus. plato medi⁹. ⁊ cicero minim⁹. Tūc rñdet ad sophisma q capiēdo ly q vt refert ly hō a parte subiecti: tūc de rigore resoluit in ly ⁊: et ille. ⁊ tūc capit pure relatiue. ⁊ tūc sophisma est vna ꝓpositio hypothetica falsa ⁊ ipossibilis in illo sensu. quia tūc valet tantuz. aliqs homo est minim⁹ homo ⁊ ille nō est minim⁹. modo iam ptes sibi inuicem repugnāt. ¶ Secūdo est dicendū q capiendo hoc totum. qui nō est minim⁹ hō vt determinat ly hō a pte subiecti: sophisma itez est impossibile ⁊ tūc est vna categorica. ⁊ valz tā tū sicut aliqs hō q nō est minim⁹ hō est hō minim⁹. ¶ Tertio est dicēduz q capiendo ly q relatiue ⁊ restrictiue ⁊ vt refert hoc totuz: minimus hō: tunc sophisma iterum est impossibile. ⁊ tūc valet tantū. aliqs homo est minimus hō q minim⁹ hō non est minim⁹ hō. ¶ Quarto est dicendum ⁊ respōsiue q capiendo ly qui relatiue ⁊ restrictiue ⁊ vt refert solū ly hō secundū. ⁊ nō hoc totum: minimus homo. tunc sophisma est vez ⁊ ambo ei⁹ extrema supponunt p platone. ⁊ exponit sophisma tūc sic. aliqs homo est paruus homo q nō est minim⁹ hō ⁊ simul qlibet hō qui nō est minim⁹ est paruus. ⁊ simul idem hō qlibet homūe alio a se qui non est minim⁹ est minor. ⁊ hoc totū est verum de platone. Et in illo sensu ly minimus non supponit qz est purum adiectiuuz. Etiā capiēdo cōcretiue adhuc nō supponit. qz nihil est minimū qz nō dat minima caro qz semp pars talis rei est minor. Sed secundum ly homo supponit p platone. ⁊ tertium ly homo supponit p cicerone. qz cicero est minim⁹ homo. ⁊ sortes lz sit maxim⁹ homo. tamē etiā est paruus homo: qa respectu magni. Nam ad hoc q aliqs sit paru⁹ hō nō oportet q habeat maiorē hoiem se: sed sufficit q habeat aliquid maius se. ¶ Et non sequit: plato est minim⁹ hō q non est minim⁹ homo. ergo plato est minimus homo. Nec arguit a parte in modo ad suum totum. qa nō arguit a determinabili sumpto cum determinatione ad idem sumptū sine tali determiatiōe exquo in tali sensu ly qui non refert ly minimus hō. sed soluz ly homo. Sic etiam arguit cum dictiōe includente negationē. Nec sequitur: plato est minimus hō q nō est minim⁹. ḡ plato est minimuz ens qō nō est minimū ens. qz ꝯsequens falsum est. quia multa sunt entia minora platone q etiam non sunt minima. nec arguit ab inferiori ad supius rōne totius. qz hoc totum:

Casus sophismatis Rñ. ad sophiſ.

Scdo.

Tertio.

Quarto.

Declarat ꝯsequētias

minimus hō qui nō est minim⁹ hō: nō est inferius ad hoc totū: minimū ens qđ nō est minimum ens. Sic etiam nō sequit. Plato nō est minimus hō. ḡ plato nō est minim⁹ hō qui nō est minimus hō. Nec arguit a toto in modo ad ptem. quia iterū nō arguit a determinabili: ex quo hoc totum: minimus homo: nō est determinabile ad totum sequens in sensu vero. Sic etiaz illa est cōcedēda in casu sophismatis Plato est maximus homo qui nō est maximus homo: et minimus homo qui nō est minim⁹ homo: nō sunt cōtradictorie siue disparate. qz verificant de eodē. Et licet nō sit idem maximuz et minimū: vel etiā maxim⁹ homo ꝛ minimus homo: tñ idem bene est maximus q nō est maxim⁹ ꝛ minim⁹ hō q nō est minim⁹ hō. Sed di. Sophisma est verum in sensu copulatiuo. qz cōtradictoria sua falsa: illa. vz. nullus homo est minim⁹ hō. vel: ois ille hō qui nō est minim⁹ hō est minimus hō iam quelibet pars est falsa. De ꝑma notū est. Secūda etiā est falsa. quia ex quo relatiuuz refert restricte tunc valet tātū sicut: ois hō qui nō est minim⁹ homo est minimus hō. Rñdet q illa est vera. et nō tātū valet relatiuum sicut exprimit. cuius refert restricte. quia refert añcedens positū in copulatiua. et per ꝑñs nō refert negationē. Et sic tūc scda pars valet tātū: ois ille hō qui nō est minim⁹ hō est minim⁹ hō. Et illa ꝑña est bona: aliquis homo est minim⁹ homo qui nō est minim⁹ hō. ḡ aliqs hō nō est maximus homo Sic etiaz. ergo aliquis hō nō est minimus homo.

Signū collectiuū.

Nonus articulus est de signis collectiuis. Dño articulo ísto est notādū q signū collectiuuz est signū rōne cui⁹ talis termin⁹ cōiter tent⁹ sup quē imediate ferr ꝛ nō impedit accipi ꝑ qlibet suo supposito copulati. Dicit aūt termin⁹ accipi copulatiz ꝑ suo supposito qñ sub eo vel sub alio ꝑsilr accepto valet descēsus copulat⁹ gratia forme. qđ aūt sit talis descēsus dictū est circa materiaz descēsuū. Sūt aūt sig collectiua. oēs. oia. singli. quelibet ꝛ silia. sic etiā ly tñ ꝑ put facē vnā exponibilē gratia pluralitatis. Et ly ois qñqz impꝛopꝛie capit colle ctiue in singulari vt ibi. ois terra adorate deū. ois vir est maxima gēs. Sz ꝑ ꝓpꝛie capit distributiue in singulari. ꝛ in plurali ꝑ ꝓpꝛie collectiue. ꝛ ꝫ voluit alexāder cū dixit. Distribuit si vim tribuas ꝛc. ꝛ sic ly oēs captū collectiue nō habet ꝑ ꝓpꝛie numerū singulare ꝓz significationē sz solū ꝓz vocē. Sic etiaz ly cuiuslibet capit qñqz collectiue in singulari. ꝛ tūc ista ꝓcedit. asin⁹ cuiuslibet hominis currit. si oēs hoīes haberent vnū asinū ꝛ tūc valet ista. asinus qrūlibet hoīuz currit. nō tñ ꝑcise equalēt. qz si eēt solū vn⁹ hō tūc vna est vā ꝛ alia falsa. Et ponēdo suppositionē collectiuā tūc talia signa collectiua sūt pura syncategorꝛemata ꝛ eidē purus act⁹ collectiu⁹ conꝛndet ꝛ tunc faciunt suppositionē collectiuā ꝛ tūc nō sunt ptes extremoꝝ. nisi qñ includunt int ptes extremoꝝ. Si aūt suppositio collectiua nō est ponēda tūc sunt categorematica. ꝛ tenēdo q ꝓpones exponibiles sint hypothetice tunc ly omnes est in ꝓdicamento qntitatis sub ly multitudo. Si vero sint categorice tunc est cōplexum valēs tātum sicut maxim⁹ numerus vel maxima multitudo. vel tota collectio. ꝛ sic in nullo predicamēto est. ꝛ sic tūc talia signa sunt partes extremoꝝ. ꝛ tunc ista omnes apostoli dei sunt duodeciz est indefinita.

Ꝓpō de signo collectiuo dupliciter exponit.

Et sic patet q ois equiuocat qñ capit distributiue ꝛ qñ capit collectiue. quia semp aliud ꝛ aliud sibi conꝛndet. Cōsequēter notandū q ꝓpositio de signo collectiuo dupliciter habet exponi. vno modo categorice. alio

mõ hypothetice. Categorice exponit vno mõ p ly tota collectio. vt omnis apostoli dei sunt duodecim. i. tota collectio apostolorum dei sunt duodeciz. z si tota capit categorematice vl syncategorematice. tũc expositio mala ẽ vt notũ est. Sed capiẽdo vt valet tantũ sicut totale. i. q hoc totũ totalis collectio apostolorũ dei valet tãtuz sicut collectio apostolorum dei que nõ est pars alterius collectionis tunc expositio nõ valet. quia totalis collectio apostolorum dei bñ est ps alterius collectionis vt aggregatũ ex alijs reb9 z ex ipsis licet ibi sit pars alterius collectionis. Et sic non sequit. duodecim apostoli dei sunt totalis collectio apostolorum dei. ergo duodeciz apostoli dei sunt totalis collectio. quia arguit cum dictione includente negationẽ. Sed capiẽdo vt ly totũ totalis collectio apostolorũ dei valet tãtũ. collectio apostolorum dei que non est pars alterius collectionis apostolorum dei tunc talis expositio est bona. Et sic licet ly tota etiam sit signum exponibile tamẽ adhuc propositiones de ly omnes bñ exponunt per ipsum. qz licet includeret aliquid obscurum tñ nõ tãtũ q̃ntuz ly ois includit. ¶Allio modo exponit talis ppõ p ly maxim9 numerus siue p maxima multitudo. z tũc ly numerus debet capi large vt infinita multitudo etiã dicat numerus. alias expositio nõ esset bona. z tũc illa. omnes apli dei sũt duodeci exponit sic. maxim9 numerus apostolorũ dei sunt duodeci. vel maxima multitudo aplorum dei sunt duodeciz. Et exponẽdo ppões sic tũc ly maxim9 vel ly tota collectio non debet distribui nisi ly oẽs negek. z termin9 signi collectiui in exponẽte semp debet eẽ genitiui casus z ly maxim9 numer9 vel tota collectio in exponẽte semp debet eẽ illi9 casus cuius est signuz collectiuũ in exposita. z sic ista. oi homini interest disputare. totius collectionis hoium interest disputare vel maximi numeri hoium disputare interest. Sed illa oiuz hoiuz oẽs filij sunt legitimi. exponit sic maximi numeri hominuz maxima multitudo filiorum est legitima. vel ponẽdo loco ly maximi numeri ly totius collectionis. Eodez modo exponi possunt tales ppões de alijs casib9. vt de datiuo accusatiuo zc̃. Et capiẽdo ly maxime negatiue ille sunt cõcedẽde. due tertie ptinui a sunt omnes ptes ptinui a qz ista multitudine duaz tertiaz ptinui a nulla multitudo est maior cũ talis sit infinita. Si vero ly maxima capit affirmatiue tũc illa debet negari ptes ptinui sunt oẽs ptes ptinui. qz nulle ptes cõtinui sunt omni altera multitudine ptinui maiores in magnitudie. ¶Allio modo exponunt tales ppões hypothetice z copulatiue. z prima pars est piacẽs. z scõa est talis vel psimilis z nõ sunt alig apostoli dei qn sint de numero illoz. xij. bm exigẽtiam terminoz. z ita exponit magister Biridanus tales ppões q negat oẽs tales. due tertie ptinui sunt omnes partes ptinui due medietates ptinui sunt oẽs ptes ptinui. Mã ponit talẽ regulã q omnis ppositio affirmatiua in qua signum collectiuũ addit termino habẽte infinita suppositа est falsa. ¶Sed diceres. an ly illoz capiat demonstratiue vel relatiue. Non demonstratiue. quia alias argumentum ab exponentibus ad expositã nõ valeret. pñs falsuz est z ptra oẽs. z patet psequẽtia. qz nõ sequeretur. omnes apli sunt. xij. igit aliqui apostoli sunt. xij. z nulli sunt apostoli dei quin sint de numero illoz qz si isti demonstrati morerent in pñte z alij remanerẽt. añcedẽs esset verũ z psequẽs falsuz. Nec põt dici q capiat relatiue qz tũc illa esset vera. ptes ptinui sunt omnes ptes ptinui. etiã bm Biridanũ. qđ tñ est falsum. patet tñ hoc. qz eius exponẽtes essent vere vt par-

Hypotheti ce exponit

Et

tes ꝓtinui sunt ptes ꝓtinui. ⁊ non est aliqua ps ꝓtinui quin sit de numero partiū ꝓtinui. ⁊ hoc est verꝫ. Rñdet tenēdo opinionē Buridani qꝫ ly illoꝝ debet capi demonstratiue. Consequenter est dicendū qꝫ p̄dictum argumenti nō est bonū. nec tenet ab exposita ad exponētes ꝑ istaꝫ viam. Quia est regula. Qñ in vna ꝓp̄one cum signo collectiuo ponit terminus stans determinate tūc ꝓp̄ debet prius resolui in singulares rōne termini stantis determinate. Et ꝙsequenter tales singulares rōne signi collectiui debēt exponi. mō predicatū in illa ꝓp̄one. oēs apli dei sunt. xij. stat determinate. qꝫ magister Buridanus nō ponit suppositionez collectiuā. ⁊ ꝫ sic resolui. omnes apli dei sunt illi apostoli dei demōstrādo oēs iā exītes. ⁊ tunc talis exponit sic. aliq apostoli dei sunt illi apostoli dei. ⁊ nō sunt aliqui apostoli dei quin sint de numero illoꝝ. ⁊ tunc arguēdo ab exposita ad exponentes ⁊ econuerso est bonum argumentum. Similiter dicendum est de illa. partes continui sunt omnes partes continui. ¶ Est tñ verum qꝫ nō obstante illa opinione Buri. cum sua regula. Est alia opinio cōis que concedit omnes tales ⁊ ꝙsimiles. partes continui sunt omnes partes continui. due tertie continui sunt omnes tertie continui. ⁊ illa opinio simul negat regulā Buridani Cōsequēter dicit ista opinio qꝫ predicta expositio Buridani nō sufficiat. sed oportet qꝫ aliquid vltra addatur. ⁊ sic exponit cōiter tales ꝓpositiones vi delicet partes continui sunt omnes partes cōtinui. Secūda exponēs. ⁊ nō est aliqua res continui quin sit de numero illoꝝ. vel pars omniuꝫ eoꝝ vel pars plurium eoꝝ. ⁊ capitur tunc illoꝝ relatiue. ⁊ sic tunc illa cōceditur totū est oēs sue ptes. Sꝫ ꝓp̄ones negatiue de signis collectiuis ꝑdictoꝝ exponit ꝑ disiunctiuaꝫ cōpositā ex ptib⁹ ꝑdicēnb⁹ copulatiue ꝑ quā affirmatiua exponit vel simpliciter sicut ille solum negando copulaꝫ ꝑncipalem ꝙiunctionalem.

Sophisma.

Rñsio ad sopḥ. ꝑ distinctionē.

Omnes apostoli dei duodeciꝫ. Pro sophismate ē notādū qꝫ capiēdo ly oēs distributiue ⁊ ly duodeci subst̄atiue tūc sophisma est verū. qꝫ tūc p̄dicatū ꝙuenit cuilibet supposito subiecti quia quilibet apostoli dei sunt duodecim entia. Et magī rndēdo ad hoc sophisma dicit se velle. loqui acū apli dei adhuc vuerēt. Si aūt ly duodecim capit adiectiue ita qꝫ ĩcludit subiectum. ⁊ ly oēs distributiue sophisma est falsuꝫ. qꝫ tūc subiectū supponit pro duob⁹ aplis dei. ⁊ p̄dicatū non. qꝫ duob⁹ apli dei nō sunt duodecim apli dei. ⁊ sic pars apostoli non est apostolus. qꝫ hoc nomē apls attribuit suppposito totali. ¶ Ulteri⁹ est sciēdum qꝫ capiendo ly omnes collectiue tunc siue ly duodecim capiatur adiectiue siue substātiue sophisma semꝫ est verū. qꝫ exponit sic apli dei sunt duodecim. ⁊ nulli sunt apostoli dei qꝫ sint de numero illoꝝ. Et ponēdo suppositionē collectiuā tūc sophisma est vna vniuersalis collectiua. subiectuꝫ est ly apostoli dei. ⁊ p̄dicatū est ly duodeciꝫ vel duodeciꝫ apostoli dei. ⁊ tūc subiectū supponit collectiue ⁊ p̄dicatū determinate. Sivo suppositio collectiua nō est ponēda tūc hoc totū est subiectū. oēs apostoli dei. ⁊ hoc totū nō habet actu plura supposita ꝫ solū vnū suppositiuꝫ. ⁊ tūc est ꝓp̄ō indefinita. ⁊ vniuersaliꝫat sic. oēs oēs apostoli dei sunt duodecim capiendo ꝑmum ly oēs distributiue. vel sic. nō oēs apostoli dei sunt duodeciꝫ. ¶ Arguit. So-

Arguit ꝑ

phisma est verū capiēdo oēs distributiue .z ly duodecim adiectiue. Assum
ptum ꝓbaī.qz sequit bene.omnes apostoli dei sunt aliquot z nō sunt plu-
res q̄z duodecim nec sunt pauciores q̄z duodecim ergo sunt precise duo-
decim.tenet ꝓsequētia per sufficiētez diuisionē. ¶Cōfirmaī. Petrus z pau- Scō.
lus sunt duodecim apostoli dei. Assumptū ꝓbaī. Petrus z paulus sunt illa
xij.entia.z illa.xij.entia sunt apostoli dei.ergo petr⁹ z paulus sunt duodeciz
apostoli dei. ¶Cōfirmaī. Sophisma est falsuz in sensu cōcesso.assumptuz Tertio.
probatur.quia sequit bene.omnes apostoli dei sunt duodeciz ergo tñ duo
decim sunt apostoli dei.capiēdo ly tñ in ꝓsequēte vt facit vnā exclusiuam
z exponit gratia alietatis. ¶Et iterum. Omnes apostoli dei sunt duodeciz Quarto.
z petrus z paulus sunt apostoli dei.igit Petrus z paulus sunt duodecim.
¶Ad primū respōdet capiēdo ly omnes distributiue negādo cōsequētiaz. Rñ.ad ꝑm
nec tenet per sufficiētem inductionez. Sed bene valeret capiendoi ly om-
nes collectiue. ¶Ad scōm respōdet negādo ꝓsequētiaz.qz plus intrat ꝓclu Ad scōm
sionē q̄z oportet.qz ly.xij.est pars medij.z hoc intrat ꝓclusionem.sed debet
sic ꝓcludi.q̄ petrus z paulus sunt apostoli dei. ¶Ad terīū rñdet negando Ad tertiuz
ꝓsequētiam z capiēdo ꝓsequēs vt exponit gratia alietatis.qz arguendo ab
vli collectiua ad exclusiuā ꝓsequēs debet exponi gra pluralitatis.z tūc bñ
valet.qz tūc ꝓns etiā est vex. ¶Ad q̄rtū rñdet negādo ꝓntiam.quia maior Ad q̄rtum
nō est sufficiēter vlis.qz deberet esse vlis distributiua. Sic etiā rñdet ad illō
oēs apli dei sunt duodeciz.z oēs duo.apli sunt apli dei. q̄ oēs duodecim
apli dei sunt duodecim. Sic etiā illa est vera.oēs apli sunt duodecim z nō
plures in sensu categorico sed in sensu hypothetico est falsa. Et ꝓtradicto-
ria sophismatis est illa.nō oēs apostoli dei sunt duodecim.z ibi subiectū ēt
supponit collectiue.z nō valet illam sicut aliqui apostoli dei non sunt duo
decim.quia ly non omnes z aliqui nō tunc equiualēt q̄ ly omnes capitur
collectiue.sed quando capitur distributiue. Et quando ly omnis capitur
distributiue non conuertitur cum ly omnis collectiue.

Decimus articulus est de ly totus. Pro illo articulo est notandum q̄ ly totus capit plurib⁹ Tot⁹ capit multis mo
modis. Uno mō categorematice z tunc valet ſtantum sicut ens hns partes. dis. z p̄ ca-
z sic ista est vera.totum quod est in mundo est in oculo meo. Et isto modo tegorema-
exponendo propositionem de ly totus exponens debet esse exposita met tice.
solum mutando ly totus in ly ens habens partes.z quando non habet secū
substantiuum tunc in exponēte ad ly habens addit ly ens. vel si habet secuz
substantiuum tunc manet inuariatum.z additur huic termino habens. Et
ꝓpter hoc illa est falsa.totus mundus est in oculo meo qz exponit sic.mun-
dus hns ptes est in oculo meo.z ly hns in exponente semp debet esse illius
casus cuius fuit ly totus. Sed ly ptes semp debz esse accusatiui casus. z q̄
ly totus negat tūc subiectū debet distribui in exponēte. alias nō. nisi ly totū
distribueret vt omne totū q̄ est in mūdo ē in oculo meo.q̄ valet omne ens
hns ptes q̄ est in mūdo est in oculo meo. Et illo mō ly tot⁹ solū ꝓuenit di-
uisibili. Et sic quelibet ꝓpō affirmatiua in qua huic termino totus additur
subiectū significās adeqte rē indiuisibilē est falsa. vt totus deus est in mun-
do.tota aia intellectiua est in hoie. Et sic ille faciliter exponuntur totius ho
minis interest legere.toti hoi placet bibere.totuz hoiem oportet comedere
qz ꝑma valet tantuz. hois hntis ptes interest legere.z sic est dicēdū de alijs.

Et 2

Totꝰ ſyncategorẽa.

¶Scõ mõ ly totus capiť ſyncategorematice. ⁊ tunc exponiť p ly quelibet pars. ⁊ ſic dicit capi ſyncategorema id eſt ſyncategorematice mixtim qꝛ eſt ſyncategorema mixtuꝫ ⁊ nõ purum vt ſic. ⁊ illo modo exponẽdo propoſitionem de ly totus: exponẽs debet eſſe expoſita met ſolum mutando ly totus in ly quelibet pars ⁊ ſubiectum huius termini totus in exponente ſemper debꝫ eſſe genitiui caſus. ⁊ ly pars ⁊ ly quelibet debent exponi ꝑm ſe vel ſua ꝑdeclinia in illo caſu in quo poniť ly totus in expoſita. Et quando ly totus non negať tunc exponẽs debet eſſe vniuerſalis. ⁊ quando negať tunc debꝫ eſſe particularis. Et ſic illa. tota pars eſt in ſcholis valet tantum. quelibet pars eſt in ſcholis. totus ſortes eſt in ſcholis. quelibet pars ſortis eſt in ſcholis. ⁊ ſic illud quod eſt ſubſtantiuum in voce ad ly totus in mente poniť in genitiuo.

Differt totus hõ ẽ in ſcholis ⁊ hõ totꝰ ẽ in ſcholis.

¶Et ſic dicit Hugo ⁊ bene qꝛ refert ipm preponi ſuo ſubſtantiuo ⁊ etiam poſtponi. ita qꝛ aliud eſt dicere totus homo eſt in ſcholis ⁊ homo totus eſt in ſcholis nam prima eſt vniuerſalis valens tantum ſicut quelibet pars hominis eſt in ſcholis. Secunda eſt mixte quantitatis valens tantuꝫ ſicut hominis quelibet pars eſt in ſcholis. Et pro iſta propoſitione eſt ſciendum qꝛ ipſa communiter concediť in tali caſu in quo eſſet vnus hõ in ſcholis totꝰ ⁊ prima negať in eodẽ caſu. ⁊ ſubiectũ ſcõe eſt ly hois ps ⁊ ꝑdicatuꝫ eſt ly ens in ſcholis. ⁊ ly ql̃ibꝫ nõ eſt ps extremi qꝛ determinabile nõ ꝓcedit. Et ꝯdictoria ſua eſt illa. nullius hois ql̃ibet ps eſt in ſcholis in qua ly pars ſtat determinate. licꝫ ſequať duo ſigna diſtributiua de primo termino categorematico diſtributo. tñ in eius ꝯdictoria cum termino ſtante diſtributiue ſcꝫ ly pars ponitur vnum totale extremum. ſcꝫ ens in ſcholis ſtans cõfuſe tñ. Et ſic iſta. cuiuſlibet hominis pars nõ eſt in ſcholis equipollet ſue contradictorie. qꝛ iam ly pars ſtat confuſe tñ. ⁊ ſic iſta eſt vera qꝛ eius contradictoria falſa. illa. nullũ ens in ſcholis eſt hois ql̃ibet pars ꝓut eſt vna de modo loquendi incõſueto. Sic etiaꝫ non ſequiť. nullũ ens in ſcholis eſt hois quelibet pars. ergo nullius hois quelibet pars eſt in ſcholis. qꝛ arguiť a ſuppoſitione ꝯfuſa tñ ad determinatã reſpectu eiuſdem multitudinis qꝛ ly ps in prima ſtat ꝯfuſe tñ ⁊ in ſecũda determinate.

¶Et nõ ſequiť homis ql̃ibet ps eſt in ſcholis ergo ql̃ibet ps hois eſt in ſcholis. qꝛ arguiť a non diſtributo ad diſtributum rõne illius totius hois ps. ⁊ in multis differunt ille due ꝓpõnes.

¶Sic etiam nõ ſequiť hois quelibet ps eſt in ſcholis ⁊ hois quelibet ps eſt extra ſcholas. ġ ens in ſcholis eſt ens extra ſcholas.

¶Sic etiam nõ ſequiť hois quelibet ps eſt in ſcholis ⁊ manus petri eſt hominis pars. ġ manus petri eſt in ſcholis. qꝛ in iſtis duobus argumentis termino diſtributo additur determinatio ſtans determinate. ⁊ ergo in minore debet addi relatiuũ identitatis. vt ſic. ⁊ eiuſdẽ hois.

¶Sic etiam nõ ſequiť. hois ql̃ibet pars eſt in ſcholis. ergo tñ ens in ſcholis eſt hois. pars nec arguiť ab vli ad excluſiuã. quia añcedẽs eſt ꝓpõ mixte ẽntitatis ⁊ nõ vlis. Si autez poniť qꝛ quantitas attendať penes principale ptem extremi tunc regula debet intelligi qñ in vli totũ ſubiectũ diſtribuiť.

¶Sic etiam nõ ſequiť. nullius hois illa pars eſt in ſcholis. vel nullius hois illa ps eſt in ſcholis. ġ nullius hominis ql̃ibet ps eſt in ſcholis.

¶Sic etiã nõ ſequiť. nullius hois ql̃ibet ps eſt hoc ens in ſcholis. ⁊ nullius hois quelibet ps eſt hoc ens in ſcholis. igitur nullius hois quelibet pars eſt in ſcholis. Quia eſt regula. Quãdo in aliqua ꝓpoſitione ponunť plures termini diuerſimode ſupponẽtes ita qꝛ pu-

mus distributiue. secūdus determinate vel ꝓfuse tm̄. ⁊ tertius etiam distributiue tunc inducēdo debet ꝓius induci sub capite ꝓpōnis. id est sub primo termino categorematico. Nec obstat illa regula. Quando cum termino distributo ponitur terminus stans determinate ⁊c̄. qualis est ly ps. Et regula habet illam exceptionē nisi termino stante determinate addatur determinatio stans distributiue secum. nō, vnica acceptione accepta. qz tunc ꝓius debet induci sub tali determinatione. ¶Sed diceres. Tm̄ ly pars distribuit ꝑ q̄libet parte. mō in descēdendo ad omnia supposita multe singulares essent falsa. qz ly pars iam supponit ꝓ parte hois etiā extra scholas descēdēdo ad illā partē. ¶Et itez ꝙ sequit bn̄. hois q̄libet pars est in scholis. ⁊ iste sunt omnes partes. g̃ hois illa pars est in scholis ⁊ eiusdē hois illa ps est in scholis. ⁊ sic de alijs demōstrādo partem hominis extra scholas. Sed q̄ sit descēsa qz cum dicitur quādo cum termino stante determinate ponit terminus stans distributiue tunc potest primo descendi sub termino stante distributiue. Sic tm̄ q̄ in qualibet singulariū ꝓteriq̄ in primo termino stāte determinate addat relatiuum identitatis. ¶Et iterum nisi sic descenderetur sequitur q̄ nō valeret descēsus sufficiens sub ly pars. quia supponit iam ꝓ qualibet parte hois. Et tamen descēdēdo ꝓius sub ly hois ⁊ postea sub ly pars in vna singulariū descenderet solū ad partes illius hominis demonstrati. ¶Propter hoc apparet ꝓbabiliter dicēdū q̄ talis ꝓpositio de rigore est falsa. nec valet ista ꝓntia que cōiter arguit. illius hominis quelibet pars est in scholis. demonstrando sortem. ⁊ ille homo est homo. g̃ hois quelibet pars est in scholis. qz ly pars ꝑ pluribus distribuit in ꝓsequēte q̄z in añcedēte. Sic etiā ōn sequit petri quelibet pars est in scholis. g̃ hois quelibet pars est in scholis. qz iterū ly pars distribuit ꝓ pluribꝰ in ꝓnte q̄z in antecedēte. Eodē modo dicet ad oēs illas. speciei omne individuū est aīaꝰ hois quelibet anima est in scholis. ¶Sz qz tales cōiter ꝓcedunt. Respōdet ad motiua in ꝓrium q̄ nō debet descēdi sub ly pars. sed ꝓius sub ly hois. Sed ad cōmunē regulā q̄ dicit q̄ posset ꝓius descēdi sub termino distributo. Dicendū est q̄ regula habet veritatem q̄n terminus stans determinate nō est determinatio diuersa acceptione accepta cū tali termio distributo. Et vltrius ꝓcedit q̄ sub ly pars nō valet descēsus sufficiēs. Et sic dat aliquis terminus q etiā ponit in ꝓpōne nō ꝑgnāte sub q̄ valet descensus ⁊ nō sufficiens. ¶Tertio mō capit ly totus mixtum. et sic tunc valet tātum sicut ipm ⁊ nihil ipsius q̄n ipm. Et sic cadit a ꝑō. iij. Phyſic. vbi dī. q̄ totū pūctū tangit pūctū. et ꝓut ly ipsius regit a ly ens incluso in ly nihil ex vi identitatis tunc supponit ꝑ q̄libet re mūdi. quia tūc idez est dicere: aliqd ipsius est ipz met. et sic nō est aliqdꝰ ipsius hois q̄n sit hō. Et sic ista: totus hō est in scholis exponit hypothetice. ꝙt sic. homo est in scholis ⁊ nihil est ipsius hominis quin sit in scholis. Vel etiam categorice potest exponi. vt sic. homo ⁊ nihil est ipsius hominis quin ipsum sit in scholis: capiendo ly ⁊ specificatiue. Si vero ly ipsius regitur ex vi partis a ly ens tunc soluz supponit ꝓ re indiuisibili. quia tales non habent partes. ¶Quarto modo valet tantum sicut totale: et capit ibi totale, vt distinguitur a partiali. et sic aliud est dicere: hoc est totalis homo. et hoc est totale ens. Nam totalis homo dicitur homo qui non est pars alterius hominis. Sz totale ens dicitur ens quod nō est pars alterius entis. Et illud quod ꝓ ꝑma medietate huius hore est ſor-

Arguit ꝯ dicta ꝑmo

Scōdo

Tertio

Propter argumēta dic̄ aliꝯ ad ꝓpōnē hominis q̄libet ps est in scholis.

Totꝰ mixtum.

Totꝰ q̄rto valz tm̄. i. totale.

tes ⁊ postea fit aggeneratio: ita ꝙ hoc totum aggregatum post hoc erit maius q̄z illud qđ fuit in ꝑma medietate: hoc non est totalis homo. nec sequitur: hoc est totalis homo ꝓ ꝓma medietate huius hoꝛe ergo hoc est totalis homo. qz arguitur cum dictione includẽte negationem. Et illo modo totale cõiter attribuit diuisibili: ita ꝙ nullum indiuisibile est totale. tñ potest etiã capi generaliter vt totale dicat omne illud qđ est ⁊ non est ꝑs alterius.

Tot⁹ valet tãtuz. i. oẽ.

Et tũc dicit respectum ad ptiale possibile. Ista mõ capit impropꝛie vt valet tantũ sicut pfectum. vt ille est tot⁹ vir. i. pfect⁹ vir. ¶Alio modo capitur vt valet tantum sicut oẽ. vt dicendo: totum qđ habeo tibi do. Et sic patet ꝙ in istis omnib⁹ acceptiõib⁹ totus nunq̄z est syncategoꝛema. Sed q̃nq̄z est syncategoꝛema mixtum. ¶Patet ꝓsequenter ꝙ illa est falsa: oẽ totum est maius sua parte. nec hoc est cõsequentie ꝓncipiũ saltem intelligẽdo ip̄m de rigore. quia qđcunq̄z totum dat illud nõ qualibet sua ꝑte est maius. qa non sua materia saltem tota. Sed illud ꝓncipiũ intelligit sic: ꝙ omne totũ quantitatiuum est maius parte quantitatiua. Et dr quantũ ꝓpter res nõ magnas sic sunt angelus: anima intellectiua: ⁊ silꝛes. Sic etiã si auferet magnitudo a pꝛiete talis esset totum ⁊ nõ esset maioꝛ sua ꝑte quãtitatiua. Dicit quatitatiua: ad excludendũ materiam sortis q̃ nõ est ꝑs quãtitatiua sortis. sic etiã ala sortis non est ꝑs quãtitatiua. ⁊ ista anima sortes non est maioꝛ nec minoꝛ. ⁊ nõ sequit: sortes nõ est totalis anima intellectiua. nec etiaz minoꝛ. g̃ maioꝛ. nec est sufficiens diuisio. sed solus habet locũ in extẽsis. mõ aia intellectiua nõ est extensa. Et illi termini eq̃le ⁊ ineq̃le ꝓprie solum attribuunt quãtitati. Et eq̃le est extensum aliud nõ excedens in quãtitate. Sed ineq̃le positiue est extensum aliud excedens in quãtitate. Sed ꝑuatiue tũc valet tantuz sicut nõ eq̃le. Et differẽtia est inter eadem: eq̃lia: ⁊ silia. Eadẽ dicunt quoꝝ substantie sunt eedẽ. Similia quoꝝ accidentia sunt eadem. Eq̃lia vo quoꝝ quantitas est eadem ⁊c.

Sophisma.

Rñ. ad sophisma.

Totus sortes est minoꝛ sorte. ¶Pꝛo sophismate ẽ Notãdũ ꝙ ip̄m de

Scdo.

rigoꝛe sp est falsus q̃litercũq̄z capiat ly tot⁹. nã categoꝛematice valz tãtuz sic sortes hñs ꝑtes est minoꝛ sorte. ⁊ ꝟ est ipossẽ. ¶Sz syncategoꝛematice capiẽdo ly tot⁹ tũc sophisma valet tantũ: q̃libet ꝑs sortis est minoꝛ sorte. ⁊ ꝟ etiaz est falsum. qa instantia est de totali materia ꝓma sortis que nõ est minoꝛ sorte: cũ sit ita magna sicut sortes met. Sic etiã aia intellectiua sortis nõ est

Tertio.

minoꝛ sorte: cum nec sit parua nec magna. ¶Sed capiẽdo ly tot⁹ mixtim tũc sophisma valet tantum: sortes ⁊ nihil est ipsi⁹ sortis qn ip̄m sit minus sorte.

Quarto.

Et hoc iteruz est falsum ⁊ ipossibile. ¶Sed capiendo ly totus vt valet tantum sicut totalis: tunc valet tantum sicut totalis sortes est minoꝛ sorte. ⁊ hoc itez est falsum ⁊ impossibile: saltem capiẽdo terminos vninoce. ⁊ in ꝓmo: tertio ⁊ quarto sensibus est in materia remota. sed in secundo est in materia

Quinto.

contingenti. qz tunc extrema vificant ꝑ eodem scz ꝑ digito. ¶Sed sophisma cõc edit ad sensum impropꝛium ⁊ ꝓter rigoꝛẽ vicz put ly totus capitur syncategoꝛematice. ⁊ ly pars inclusum in eo distribuit solũ ꝑ ꝑte quantitatiua: ita ꝙ sophisma valeat tantũ: quelibet pars quãtitatiua sortis est minoꝛ sorte. ⁊ hoc est verum. qz totalis materia ꝓma nõ est pars quantitatiua sortis. sic etiã anima eius nõ est pars quãtitatiua. ¶Pꝛo illo est sciẽdũ ꝙ pars

quantitatiua est pars quanta alicuius cōtinui que nō est extensa sicut totū .i. est pars magna alicuius cōtinui que nō est ita magna sicut suus totum. ꝛ hoc si auferk magnitudo alicuius ab aliquo: talis nō habet partem quantitatiuam post hoc. Et dicik in diffinitione pars quantitatiua. Et pro illo est sciendus ꝙ pars quantitatiua generaliter loquendo est pars diuisibilis nō curando an extensiue vel discretiue. ꝛ hoc ablata magnitudine ab aliq̄ re: talis adhuc habet partem quantam. quia habet partem que est quantitas discreta. Sic etiam hoc est quantum discretiue licet non extensiue. tamen in proposito capik pars quanta solum pro re magna vel pro parte magna. Dicik: continui. ꝛ sic totalis homo non est pars quantitatiua qz non est pars continui. licet sit pars mundi: tamen mundus non est continuum. Dicitur: que non est ita magna magnitudine. ꝛ sic totalis materia prima non est ps quantitatiua sortis. quia ipsa est tam magna sicut sortes met. Et dicik notanter: totalis materia prima. qz partialis materia prima sortis vt digiti vel manus bene est pars quantitatiua sortis. Sic etiam totalis materia prima bene est pars quantitatiua sed non respectu sortis. sed totius respectu materie prime. ꝛ non sequitur: hec materia est pars quantitatiua. ꝛ hec materia est sortis. igitur hec materia est pars quantitatiua sortis: demonstrando totalez materiam primam sortis nec tenet a diuisis ad coniuncta. quia diuisa sunt accidentia eiusdem tertij. sed potest sic concludi. ergo hec materia sortis est pars quantitatiua. Sic etiam non sequik: hec materia est pars quantitatiua existens sortis. ergo hec materia est pars quantitatiua sortis. qz arguik a superiori ad inferius sine distributione. ¶ Arguik Sophisma est verum etiam in p̄mo sensu. ergo male negatum. Assumptum probak. nam sortes est. ꝛ anima sortis est minor sorte. ergo sortes est minor sorte. Assumptum probak. qz quicquid anima erit iam est. sed anima sortis erit sortes. ergo anima sortis est sortes. Sed minor probak. qz post mortem sortis anima sortis erit sortes. qz als illa deberet negari: sanctus Petrus est in celis. qz solum anima eius est in celo. ¶ Confirmak. Sophisma est falsum in sensu concesso. qz sequitur bene: quelibet pars quantitatiua sortis est minor sorte. ergo quelibet pars quantitatiua hois est minor sorte. Tenet ꝓña ab inferiori ad supi⁹. ¶ Confirmak. Signo vobis vnū punctū indiuisibile in sorte hoc est ps quantitatiua sortis: ꝛ tamen nō est minor sorte. ¶ Ad p̄mum respondek: negek assumptum. Et ad pbationē cōcedik itez ꝓña ꝛ negetur minor vicz ꝙ anima sortis erit sortes. Et vlteri⁹ cōcedik ꝙ illa de rigore est falsa: sanctus Petrus est in celo. Sed debet intelligi ad illuz sensum: aia que fuit sancti Petri est in celo. Et qñ dr: tū Pbus dicit ꝙ hō sit maxime suus intellectus. Dicendum est ꝙ intelligik sic. i. homo maxime denominak a suo intellectu. ¶ Ad scōm negek ꝓña. quia rōne totius arguik cū distributione: exquo hoc totum: pars quantitatiua hominis distribuik in consequēte p̄ ly q̄libet. ꝛ consequēs est falsuz. quia bene dak vn⁹ hō ita magn⁹ q̄ habet partem quātitatiuam multo maiorez ꝯ est sortes. ¶ Ad tertium rñdendo negek assumptum admisso supposito. ꝛ dicendum est ꝙ illud indiuisibile nō est pars quantitatiua sortis. quia nō est ps magna. Sic etiam si signak sortes p̄ter punctū indiuisibile: illud totum: p̄ter punctum indiuisibile non est pars quantitatiua sortis. qz illud nō est minus toto aggregato dum punctus nō facit ipsum maius. ¶ Sed diceres. Sophisma est vez capiēdo ly totus categorematice pro-

Pars quātitatiua.

Arguik p̄

Scōo.

Tertio.

Rñ. ad p̄m

Ad scōm

Ad tertiuz

Arguitur.

bak. ⁊ signo vnam totam partem sortis ꝓter digitum ⁊ vocek a tunc arguitur A est sortes. ⁊ idem a est minꝰ sorte. ergo sortes est minor sorte. Assumptū ꝓ bak. quia qcquid a erit nunc est. sed a post hoc erit totus sortes. g̃ a est totus sortes. ⁊ pono qꝫ sorti post hoc amputek digitus. ¶Ad illud respondetur: negando assumptuz. Et ad ꝓbationem admittak casus. Et quando dicitur capiendo ly sortes ibi vniuoce vicz ꝓ isto aggregato ꝓter digitū: tunc minor est falsa vicz qꝫ idem a est minor sorte. itez capiendo ly sortes ꝓ quo ꝓ-us capiebatur. Si vo capiak equoce tunc ꝯña non valet. Sic etiam a nunc̄ erit sortes. sed ille terminꝰ sortes capik ꝓ certo hoie. Sic etiam nō sequitur: hoc est minus sorte. ⁊ hoc non est q̄libet pars quantitatiua sortis. igitur sortes nō est minor sorte. quia totalis minor extremitas non intrat conclusionem. Sed deberet sic concludi. igitur ens quod nō est quelibet ps q̄ntitatiua sortis non est minus sorte vbiq; demonstrando sortem.

Rño.

Ita ⁊ sicut large.

Undecimus articulus est de ly ita ⁊ sicut. ¶Pro isto articulo est ¶Notandum qꝫ ista signa ita ⁊ sicut capiunk dupliciter. Uno modo large vt important aliqualem similitudinem. ⁊ tūc denotant qꝫ habitudo importata per positiuum conueniat vtriq; comparatorum. Sed rei significate per subiectum conueniat nō minus q̄ rei significate per terminum sequentem: licet plus ꝑ posset conuenire. Et sic ista est vera Sortes est ita fortis sicut plato: si sortes habet fortitudinem vt octo ⁊ plato vt sex. Et exponik talis propositio categorice vno modo sortes fortis platone forti non est minus fortis q̄ plato. Sed hypothetice sic. sortes est fortis ⁊ simul plato est fortis ⁊ simul sortes non est minus fortis q̄ plato. Uel sic: ⁊ simul plato nō excedit sortē in fortitudine. Et sic ista signa non habent distribuere mediante positiuo. ⁊ ita capiuntur in communi modo loquendi. quia ista conceditur: sortes est ita fortis sicut alter homo. rex est ita diues sicut alter princeps. Et tamē si haberent distribuere tales essent falsę. quia oporteret qꝫ nullus hō alius a sorte excederet eum in fortitudine ⁊ etiam qꝫ nullus ꝓnceps alius a rege excederet regem in diuitijs. Et ita capiunk a Hugone ⁊ Marsilio in isto articulo. ¶Alio modo capiuntur ista signa stricte vt important omnimodam similitudinem. ⁊ tunc denotant qꝫ habitudo importata per positiuum cōueniat vtriq; cōparatorum ⁊ nō plus vel minus vni q̄ alteri. Et illo modo habent vim distribuendi vna cum positiuo: iuxta vndecimam regulā Marsilij de suppositiōib⁹. ⁊ sic nec ly ita nec ly sicut habet distribuere vel etiam positiuus. sed totū illud aggregatuz ex istis duob⁹ signis ⁊ positiuo. Et talis actus distributiuus nulli parti correspondet tanq̄ partiali correspondens sed toti vel etiam toti ꝓpōni. rōne illius totius aggregati. Nec hoc est incōueniēs qꝫ aliqd complexum denotat ⁊ nulla eius pars. quia simile est de signis alietatis vt differt ab: aliud ab. vt dicendo: sortes loquik sicut homo: ly homo non distribuik. Sic etiam dicendo: sortes est ita forte animal sicut asinus: ly aial non distribuik. sz bñ ly asinus. ⁊ talia signa non solum habent distribuere mediante positiuo nominali sed etiam aduerbiali. vt dicendo sic: sortes currit ita velociter sicut asinus: ly asinus distribuitur. ¶Et isto modo capiēdo ista signa: ꝓpōnes ratione ipsorum exponunk dupl̄r. Uno modo categorice. ⁊ sic ista: sortes est ita fortis sicut plato: vel similis exponitur sic. Sortes fortis platoni forti alteri a sorte: est cuiuslibet speciei modo fortis quo plato est fortis. Et isto mō ista

Ita ⁊ sicut stricte.

Propō rōne illoz sigrum dupl̄r exponik

Primo categorice

signa distribuunt conceptum inclusum scilicet ly speciei. sicut alia syncategozemata mixta. Verum est ꝑm communem expositionem talia signa distribuunt terminos expresse positos. Et sic dicitur ꝙ aliquod syncategozema mixtum distribuit terminum expresse positum. Aliqua vero syncategozemata distribuunt solum terminos inclusos: vt sunt vtrumq; semper: z similia. Et notanter additur relatiuum diuersitatis in exponente. quia quando fit comparatio respectu verbi presentis temporis: tunc oportet ꝙ tales res sint simul. z talis comparatio cadit solum inter res diuersas vel inter vnam rem habentem se per modum duarum rerum in aliquo tertio collato. Et dicitur: vel vnius per modum duarum zc. quia illa est propria comparatio: sortes est hodie ita fortis sicut heri fuit. Dicitur etiam: quando comparatio fit respectu verbi presentis temporis tūc comparata debent esse simul. quia si fit comparatio respectu alterius copule tunc non oportet comparata esse simul. Nam ista est vera z propria comparatio: Salomon fuit ita sapiens sicut Aristoteles: in casu in quo fuissent eque sapientes. Adam fuit ita sapiēs sicut Salomon tamen nunq; fuerunt simul. Et ergo quādo fit comparatio respectu plurium suppositorum seu copularum: non oportet addi ly simul in exponente. Et sic ista est falsa. sortes est ita fortis sicut plato: si sortes esset per primam medietatem hore solum z plato per secundam. Et sic ista: sortes est ita fortis zc. sic exponitur categorice. sortes est cuilibet homini alteri ab eo omnino equaliter fortis. vel etiam sic: sortes est cuiuslibet speciei modo fortis quo quilibet homo alius ab eo est fortis. Et sic si solus sortes esset inter homines illa esset falsa: Sortes est ita fortis sicut homo. quia tunc nullus alius ab eo esset fortis. ¶ Et sic non possunt exponi per ly magis z minus categorice: saltez negatiue. vt Sortes est ita fortis sicut Plato: non bene sic exponitur. Sortes non est magis vel minus fortis quam Plato. quia alias si nullus illorum haberet fortitudinem: tunc ipsa esset vera. Sic etiam illa. Sortes est ita fortis sicut chimera. ¶ Possunt tamen etiaz exponi per ly magis z minus preponendo ambo comparata videlicet ly magis z minus vt illa. sortes est ita fortis sicut plato exponit sic. sortes fortis platone forti est non magis vel minus fortis. ¶ Allio modo exponuntur tales propositiones hypothetice z tunc in primis duabus exponentibus positiuus debet predicari de comparatiuo z tertia est illa categorica. de qua dictum est. vel etiaz tertia potest esse talis in qua ponitur ly excedit z sic ista. sortes est ita fortis sicut plato exponit sic. sortes est fortis z simul plato est fortis. z simul sortes platoni omnimode est equaliter fortis vel etiam potest esse illa. Et neuter eorum excedit alterum in fortitudine. Sic etiam illa potest esse tertia z sortes non est magis vel minus fortis ꝙ plato. z capitur comparatiuus in exponente impropie. z sic quilibet terminus qui distribuitur in exposita debet distribui etiam in exponentibus. Sed si aliquis stat determinate tali debet addi relatiuum identitatis in exponente. Sed propositiones negatiue z contradictorie talium propositionum exponuntur per contradictorias. z sic datur aliqua propositio vera de ly ita z sicut quando capitur large. que tamen est falsa quando capitur stricte vt patet de ista. sortes est ita fortis sicut plato si sortes esset fortis vt octo z plato vt ser. z in tali expositione non est circulatio propie dicta. licet enim ista signa exponantur per comparatiuuz z econuerso comparatiuus per ista signa: tamen diuersis modis capi-

Hypothetice exponuntur.

untur ista signa prout ratione ipsorum propositio exponitur per comparatiuum quia stricte. Et qñ comparatiuus exponit per ea tunc capiunt large.

Sophisma.

Casus sophismatis. **Sortes erit ita** albꝰ sicut plato. ¶ Pro sophismate isto est notandum . q casus quē ponit magister Hugo est q sortes ⁊ plato sint eque albi ⁊ q albedines eorum equaliter intendantur per vnam horam vsq ad a instans terminatum inclusiue talis horę. ⁊ q post a instans albedo sortis intendatur per horam sequentē vt ad b instans terminatus inclusiue talis horę intendentis manente albedine platonis in quiete sic videlicet q non intendatur vltra nec remittatur. Isto casu sophismatis stante. ¶ Respondetur ad sophisma ipsum ꝓcedendo quia extrema

Rñ. ad sopħ. supponunt pro eodem. ſ. pro sorte ⁊ etiam exponentes sunt vere. exponitur enim sic. sortes in aliquo tempore futuro erit albus. ⁊ tunc plato erit albus

Arguit ꝑ. ⁊ tunc sortes non erit magis vel minus albus q̄z plato. ¶ Arguitur sophisma est falsum. igitur male concessum. assumptum probatur. quia ex eo sequitur falsum. ergo ipsum falsum. quia sequitur bene. sortes erit precise albus sicut plato ergo sortes erit precise qualis sicut plato. tenet ꝯsequentia ab inferiori ad superius. consequens falsum est. quia stat sortem esse calidiorem

Secūdo. vel frigidiorem q̄z platonem. ¶ Confirmatur. sequitur bene: sortes erit precise ita albus sicut plato. ergo sortes erit albus plato. tenet ꝯsequētia ab equalent ad equivalens. quia differunt solum in istis syncategorematibus ita

Tertio. ⁊ sicut. ¶ Confirmatur. sortes incipit esse albior platone igitur sortes nō erit precise ita albus sicut plato tenet ꝯsequentia quia ex opposito ꝯsequentis

Rñ. ad ꝑm sequitur oppositum antecedentis. ⁊c. ¶ Ad primum respondetur negando assumptū ⁊ ad ꝓbationē negetur ꝯntia. qr rone totius ꝑdicati nō arguit ab inferiori ad supius. licet bñ rone ly albꝰ ⁊ rone ly q̄lis.

Ad scōm. Etiā argueret cū dictione includēte negationē. ¶ Ad scōz neget ꝯntia nec ille equalēt nec ly ita ⁊ sic sūt syncategoremata. sz bñ sūt syncategore. mixta ⁊ igit bñ variat suppō quantū ad suppositū ratione ipsorum ⁊ sic totū predicatum in aīte suppo-

Ad tertiū. nit pro sorte sed in consequente solum pro platone. ¶ Ad tertium. si ly incipit importat instans a. ꝯceditur q sortes incipit esse albior platone. nec valet ꝯsequentia assumpta in argumento. nec ex opposito ꝯsequentis sequitur oppositum antecedentis. sed pro a instanti sortes incipit esse albior platone. ⁊ tunc non est albior platone nec sequitur. sortes non incipit esse albꝰ ergo sortes non incipit esse albior platone. quia arguitur in propositionibus pregnantibus cum dictione includente negationem ⁊ licet vbiq; sit appel-

Declarat ꝓntias. latio per inceptionem ſm quid tamen non eodem modo. ¶ Sic etiam nō sequitur. sortes erit albior platone. igitur sortes nō erit precise ita albus sicut plato. nec arguitur ab exposita ad vnam exponentium . Sed deberet addi ly tunc vel ly simul. vt sic. sortes erit albior platone igitur sortes protunc nō

Secūdo. erit ita albus sicut plato. ¶ Et non sequitur. sortes incipit esse albior platone pro a instanti. igitur albedo incipit esse . Et licet in casu sophismatis cō sequens etiam sit verum. tamen in tali casu in quo albedo platonis remitteretur ⁊ albedo sortis nec remitteretur nec intenderetur nec noua ge-

Tertio. neraretur. antecedens esset verum ⁊ consequens falsum. ¶ Sic etiam non sequitur. sortes albedine incipit esse albior platone igitur aliqua albedo incipit esse . quia ponendo q sortes ⁊ plato sint albi. vt ex. ⁊ dominus deus

albedinem Ciceronis poneret in materiam sortis. Sic etiam in isto casu si dominus deus albedinem platonis poneret in materiam sortis. ¶Sed illa bene valet. sortes incipit esse albior platone pro a instanti ergo sortes albedine incipit esse albior platone pro a instanti. Et licet ly albedine stat determinate tamen adhuc consequens est verum propter ampliationem illius termini albedine. quia sortes albedine que est pro a instanti vel qui immediate post hoc erit incipit esse albior platone. multi tamen negant consequtiã. Sed illam concedũt g̃ sortes icipit esse albedine albior platone pro a instanti ppter suppositionẽ confusam tñ illius termini albedine. tñ primum m est verius. qr etiã ꝓbs est verũ qr stat determinate in casu sophismatis. vt pz exponendo eam. Quarto. ¶Sic etiam ista est vera. sortes definit esse ita albus sicut plato prout ly definit importat a instans. vt patet exponendo eaz. Et sic nõ sequit sortes excedit platonez in albedine. g̃ sortes nõ erit precise ita albus sicut plato. nec añs est tertia exponẽs sophismatis sed deberet addi ly tunc vt sic. ergo sortes nõ erit tunc precise ita albus sicut plato. Quinto. ¶Ultimo sciendũ. qꝫ in sensu ꝯcesso ly albꝰ debet capi ꝯcretiue z nõ pure adiectiue qr si includeret ly sortes sophisma esset falsum qr tũc regreret qꝫ sortes fieret ita albus sortes sicut plato. z ecõuerso qꝫ plato fieret ita albus sortes sicut sortes albus. mõ nunqz plato erit albꝰ sortes. exquo tũc ratione illoꝝ signoꝝ habitudo importata per hoc totũ albꝰ sortes denotaret ꝯuenire vtriqz comparatorum z hoc est falsum.

Duodecimus articulus

z vltimus. ¶Circa istũ articulum presupponẽda sunt illa que dicta sunt in principio secũde partis ꝓsequentiarũ videlicet quid sit propositionem exponere quid propositionez exponi z quid propositio exponens z quid sit propositio exposita quid sit propositionem exponi formaliter. z materialiter. ¶Isto presuppposito respõdet ad questionẽ prius motã ab inítio. qꝫ arguendo ab exposita que exponitur copulatiue ad quamlibet suam exponentem est bonaz ꝓsequentiã quia semper virtualiter arguitur ab vna copulatiua ad alteram eius partem. Rñ. ad qõnem. ¶Secundo est dicendũ qꝫ arguendo ab exposita que exponitur disiunctiue ad aliquam suarum exponentium non oportet valere ꝓsequentiam quia tunc virtualiter arguitur a tota disiunctiua ad alteram eius partem quaz ꝓsequẽtiam non oportet valere. Scõdo ¶Tertio est dicẽdum qꝫ arguẽdo ab vna exponẽtiuz propositionis que habet exponi disiunctiue ad suam expositam est bona cõsequentia. Quia tunc virtualiter arguitur a parte disiunctiue ad totam disiunctiuam. Tertio. ¶Ulterius est dicendum qꝫ arguendo a totali exponẽte alicuius exposite eodem modo quo exponit illam expositam ad ipsaz exponentem vel econuerso est bona consequentia. z si propositiones exponibiles sunt hypothetice tunc talis consequentia est formalis in qua sic arguitur a totali exponente ad ipsaz expositam vel econuerso eodem modo quo sunt exponentes z exposita vt ista est formalis z bona ꝓsequẽtia homo est animal z nulla res que nõ est hõ est animal. igitur tãtum homo est animal nec illa est secuz eiusdẽ forme hõ est animal z nullus lapis quinõ est homo est animal. igit tñ homo est animal. quia in prima ꝓsequẽtia ille terminus homo in antecedẽte ponebatur bis pz se vel sibi formaliter synonimũ. similiter semel expresse z semel implicite in ꝓsequẽte eo qꝫ tũc tãtuz hõ est animal valet illam mẽtaliter homo est Quarto.

animal ⁊ nulla res que non est homo est animal. Et in secunda ꝓsequentia solum ponitur semel in antecedente videlicet in ista homo est animal. Si autem propositiones exponibiles sunt categorice tunc talis ꝓsequentia in qua sic arguitur a totali exponente ad expositam vel econuerso est materialis consequentia. quia tunc secundum argumentum est eiusdem forme cum prima. ¶Et pro illo est sciendum q̄ de hac materia videlicet an propositiones exponibiles sint categorice vel hypothetice sunt tres opiniones.

Si exponibiles sint categorice vt hypothetice ꝑ⁹ opio

¶Prima est q̄ quelibet propositio exponibilis sit categorica ⁊ hoc est satis commune quia communiter assignamus extrema in talib⁹ propositionibus tm̄ homo est animal. creans incipit esse deus. Et etiam dicimus eas esse indefinitas. dicimus esse eas conuertibiles. ista solum conueniunt propositionibus categoricis. Sic etiam ꝑm istaꝫ opinionem tunc questio qua queritur. Utrum omnis consequentia in qua arguitur ab exponentibus ad expositam sit consequentia bona ⁊ materialis vel an econuerso sit bona cō

2ª opinio.

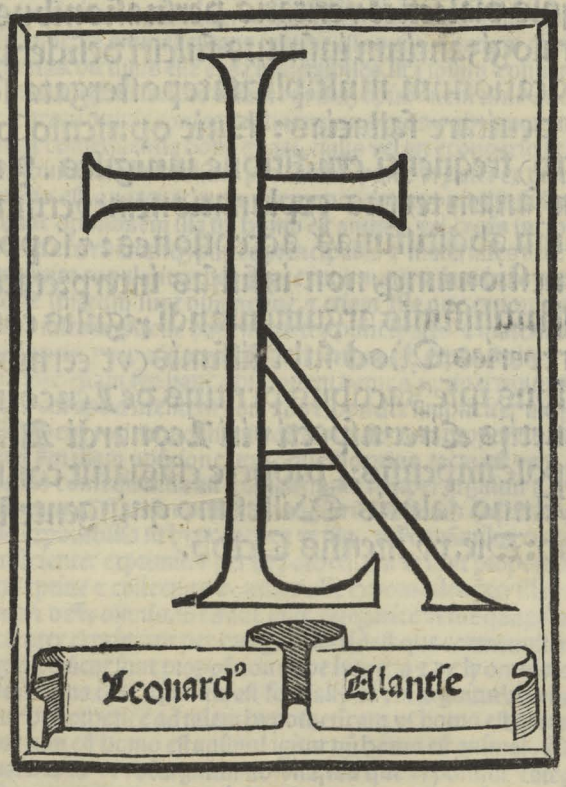
sequētia ⁊ formalis q̄ō est falsum pro secūda parte vt patet ex dictis. ¶Secunda opinio est que tenet q̄ omnis propositio exponibilis sit hypothetica. ⁊ ꝑm hanc opinionem illa tm̄ homo est animal. vel creās incipit esse deus non habet extrema tanq̄ ꝑtes principales ⁊ materiales sui. Et tales valent implicite copulatiuas per quas exponuntur ⁊ sunt in re copulatiue. sed negatiue ipsarum sunt disiunctiue. ⁊ etiam illa que exponitur disiunctiue. Et sic tales implicite habent partes principales ⁊ materiales ⁊ ꝑm hanc opinionem propositio vocalis vel scripta est exponibilis ⁊ sua mentalis non. Sic etiam ꝑm hanc opinionem datur aliquis terminus vocalis vel scriptus cui apud mentem non coresponder simpliciter aliquid vt ly differt. Sed bene toti propositioni coresponder tota propositio per quam exponitur ⁊ ꝑm illam opinionez tunc questio prius tacta est vera. quia tūc quelibet talis consequentia est formalis: quia semper arguitur a synonimo

3ª opinio.

ad synonimum. ¶Tertia opinio est magistri Hugonis qui tenet q̄ aliqua propositio exponibilis sit hypothetica vt ista. vel consimilis cuius sensus totalis sufficienter exprimitur per hypotheticam vt sunt propositiones exclusiue exceptiue ⁊ collectiue ⁊ omnes alie exponibiles ꝓter illas que sunt de ly totus ⁊ de ly omnis. Sed alie sunt categorice vt ille quaꝝ sensus totalis sufficienter exprimitur per categoricam id est que communiter exponitur categorice. sicut sunt propositiones de ly totus ⁊ de ly omnis. ⁊ ꝑm hāc opinionez aliqua consequentia est formalis vt vbi arguitur ab vna tali que exponitur hypothetice ad talem hypotheticam vt homo est animal ⁊ nulla res que non est homo est animal igitur tm̄ homo est animal. Aliqua vero est materialis vt vbi arguitur ab vna tali que exponitur categorice vt omnes homines sunt centum. igitur maximus numerus hominum est centum. In simili tamen non sequitur. omnes homines sunt centum igitur minimus numerus hominum est centuꝫ. Sic etiam tunc non sequitur formaliter. omnes apostoli dei sunt in celo igitur maximus numerus apostolorū dei est in celo ⁊c̄. Pro quibus ipsi sit laus et gloria in secula seculorū.

Amen.

Quisquis dialectice veritatis persuasionibus contra paralogizantium insultus fulciri desideras: aut equiuocationum multiplicitate postergata sophisticas deuitare fallacias: Huic opusculo (denuo correcto) frequenti eruditione inuigilès. In quo nedum sanam textus explanationem: verum & terminorum abditissimas acceptiones: & sophismatum questionumq; non insulsas interpretationes cum perutilissimis argumentandi regulis compendiose reperies Quod subtilissimis (vt cernis) characteribus ipse Jacobus pentius de Leuco impressit Venetijs. Circunspecti viri Leonardi Alantsee bibliopole impensis: ppropere effigiauit consumauitq; Anno salutis Millesimo quingentesimo & septimo: Die. xv. mensis Octob.

Leonard⁹
Alantse